DE GRUYTER

Herodotus

HERODOTI HISTORIAE

Haiim B. Rosén (Ed.)

VOLUMEN II: LIBROS V - IX CONTINENS INDICIBVS CRITICIS ADIECTIS

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM GRAECORUM ET ROMANORUM TEUBNERIANA (BT)

DE G

B I B L I O T H E C A
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
T E V B N E R I A N A

1404

HERODOTI HISTORIAE

VOL. II

LIBROS V–IX CONTINENS

INDICIBVS CRITICIS ADIECTIS

EDIDIT

HAIIM B. ROSÉN

BEROLINI ET NOVI EBORACI
WALTER DE GRUYTER MMVIII

♾ Gedruckt auf säurefreiem Papier,
das die US-ANSI-Norm über Haltbarkeit erfüllt.

ISBN 978-3-598-71404-7

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in
der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten
sind im Internet über http://dnb.d-nb.de abrufbar.

Printed in Germany
Druck und Bindung: AZ Druck und Datentechnik GmbH, Kempten

PRAEFATIO

Quae mihi nunc opere feliciter, ut crediderim, ad finem deducto, ad alterum volumen sunt praefanda, non sunt nisi aliquae res, quas iudicio meo necesse habeo ad tomum primum adderemus. quoad haec addenda, i. e. quae in volumine priori omissa sunt vel quorum – ne mentiar – oblitus sum, una vel duo papyri ex harenis Aegyptiacis effodiebantur et post tomum primum impressum edebantur, quarum varietatem lectionum infra adhibebo; maximam autem partem rerum addendarum necessitatis, ut adiungam, causa est omissio – quam magnopere doleo, quamvis haud mea sola culpa sit orta – schedarum anno 1987 iam cognitarum, quas v. d. M. Chambers in Oxyrrhynchiarum papyrorum volumine XLVIII sub numeris 3372-3383 ediderat (quarum minima tantum pars ad textum tomi nunc impressi pertinet). Cum indicationes initiorum et finium fragmentorum in illis schedis servatorum tum lectiones, quae alicuius sunt momenti, in recensione addendorum infra in paginis sequentibus separatim adhibentur; quarumque infortunatam amplitudinem, quae in causis, quarum mentionem fecimus, originem habet, lectorem rogo ignoscat.

Indices, quos inveniet lector sub fine huius tomi adiunctos, ita concepi, ut verum testimonium omnium nominum illic enumeratorum in textu nostri exstans facillime percipi possit, variationem quoque lectionum, quippe quae in nominibus propriis multo largius quam in aliis vocabulis apparet, quam minime potui negligens. Ad eundem finem etiam indicem affixi omnium vocum formarum figurarum, quarum in lexicis antiquae aetatis vel medii aevi necnon in scholiis et in libris de rebus grammaticis scriptorum mentio fit quarumque ad sermonem nostri recognoscendum et textum interpretandum aliquid interest.

Volumen hoc alterum conscribens per aliquod tempus adiutus sum opibus, quas Universitas Hebraïca Hierosolymitana et Academia Scientiarum et Litterarum Israëlensis mihi praestiterunt; itaque auxilio potui illorum frui, qui mihi in hoc opere conficiendo diligenter et sagaciter aderant interque quos, ut eorum nomina ordine temporis indicem, praecipue numero Gideon Bohak et Daniela Dueck; ad indices compilandos adfuit mihi Eitan Kurnick cum summa industria necnon philologiae sua

optima cognitione atque in initio illius operis Rachel Torpusman. Ne omittam, quanta fidelitate, quanta patientia, quanto erga auctorem editoremque studio comitem se dediderit f. d. Elisabeth Schuhmann operi huius voluminis imprimendi.

Hoc loco negare nolim me haud exiguo onere sentire levari, cum contingeret mihi, ut non tantum patris historiae, sed quodam modo meum ipsius opus studiosis disciplinae nostrae proponam.

Hierosolymis, mense Aprili MCMXCIV H. R.

SIGLA

A	Laurentianus plut. LXX 3
B	Romanus Angelicus gr. F. August. 83, unde interciderunt folia aliquot
b	folia cod. **B** alia manu suppleta et adiuncta
C	Laurentianus Conv. Suppr. gr. 207, unde interciderunt folia aliquot
c	folia alia manu suppleta et adiuncta
D	Vaticanus gr. 2369
J	Hierosolymitanus Patriarch. gr. 79
M	Mutinensis Estensis 221 (= II. H. 6)
P	Parisinus gr. 1633
p	Parisinus gr. 1635
Q	Parisinus gr. 1405
R	Vaticanus gr. 123
r	folia alia manu suppleta et adiuncta
S	Cantabrigiensis Sancroftianus coll. Emmanuelis gr. 30
T	Laurentianus plut. LXX 6
t	folia alia manu suppleta et adiuncta
V	Vindobonensis philol. gr. 85 (= 72)
Π	papyri memoria
[Π]	non exstat in papyro

PAPYRI

(quarum maxima pars vel in Paapii de Herodoti reliquiis in papyris et membranis Aegyptiis servatis, Lugduni Batavorum 1948, vel a v. d. Chambers et aliis in Papyrorum Oxyrrhynchi vol. XLVIII, Londinii 1981, sunt exscriptae)

Pap. Coloniensis 1202
Pap. Durae Europi (Paap XVII)
Pap. Fackelmann 7 (WSt 93, 1980, 25–28)
Pap. Mediolanensis Univ. Cath. H. 75 (Aegyptus 72, 1972, 71 s.)
Pap. Mediolanensis V.i. 1212 ext. (ed. Gallazzi, Aegyptus 62, 1982, 55–58)
Pap. Monacensis APF 1, 471 (Paap VII)
Pap. Musei Britannici 103 (Milne) (Paap XIV)
Pap. Musei Britannici 104 (Milne) (Paap XV)
Pap. Oxyrrhynchi 18 (Paap V)
Pap. Oxyrrhynchi 19 (Paap IV)

Pap. Oxyrrhynchi 695 (Paap XVI)
Pap. Oxyrrhynchi 1092 (Paap XII)
Pap. Oxyrrhynchi 1244 (Paap VI)
Pap. Oxyrrhynchi 1375 (Paap XVIII)
Pap. Oxyrrhynchi 1619 (Paap XIII)
Pap. Oxyrrhynchi 2095 (Paap I)
Pap. Oxyrrhynchi 2096 (-Paap II cum v.d.i Chambers additamentis)
Pap. Oxyrrhynchi 2097 (Paap III)
Pap. Oxyrrhynchi 2098 (Paap XIX)
Pap. Oxyrrhynchi 2099 (Paap XX)
Pap. Oxyrrhynchi 3372 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3373 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3374 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3375 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3376 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3377 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3378 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3379 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3380 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3381 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3382 (Chambers)
Pap. Oxyrrhynchi 3383 (Chambers)
Pap. Palau Rib. 135 (Stud. Papyrol. 8, 1969, 37–42)
Pap. Rendel Harris 1936, 40 (Paap XXI)
Pap. Rylands I 55 (Paap XI)
Pap. Soc. Ital. X 1170 (Paap IX)
Pap. Zereteli (Pap. Ross.-Georg. I 15) (Paap VIII)

LIBRI EXCERPTA CONTINENTES

𝔄 Florilegii Athonitae cod. Athon. Dion. 90 (= 3629)
𝔇 Darmstadtensis misc. gr. 2773
𝔊 Guelferbytanus 4292 (= Gudianus gr. 104)
𝔥 Heidelbergensis Palatinus gr. 129
𝔑 Neapolitanus gr. II. C. 32
𝔒 Vaticanus gr. 1394
𝔓 Florilegii Athonitae cod. Parisinus suppl. gr. 134
𝔭 Parisinus gr. 1731
𝔚 Vindobonensis philol. gr. 191
Constantini Porphyrog. *περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας* cod. Peirescianus Turonensis et *περὶ πρέσβεων* quae a Darmario exscripta sunt in codd. Ambrosiano N 135, Bruxellensi 98, Escorialensi R. III. 13

SIGLA

CODICES *ΛΕΞΕΙΣ ΗΡΟΔΟΤΟΥ* CONTINENTES

seriatim conscriptas:

C	Parisini Coislin. 345 fol. 165–167
D	Parisini Coislin. 324 fol. 65–67
O	Oxoniensis Bodl. 18378 (= E. D. Clarke 16) fol. 67–72
P	Parisini gr. 1630 fol. 247–249

ordine alphabetico conscriptas:
codices Herodotei:

C	fol. 310 (*λήμματα* usque ad litteram *δ* continens)
c	Ambrosianus gr. 456 (I 23 sup.) (in init.)
d	Ambrosiani gr. 186 (C 82 sup.) fol. 5–8
n	Neapolitani gr. III. B. 3 fol. 1–2
r	Parisini gr. 2933 fol. 206–207

alii:

a	Ambrosiani gr. 1077 (C. S. I. 2) fol. 49–50
b	Ambrosiani gr. 667 (Q 13 sup.) fol. 316–319
e	Cantabrigiensis coll. Trinit. gr. 820 fol. 128–130
l	Laurentiani plut. LIX 44 fol. 223
m	Monacensis gr. 529 fol. 110–112
o	Oxoniensis Bodl. Misc. 104 (= Auct. T. 4.5) p. 339–352
q	Parisini suppl. gr. 70 (excerpta continentis) fol. 158^{r}, 193^{v}
t	Taurinensis gr. 271 fol. 107
u	Ambrosiani gr. 184 (G 69 sup.) fol. 200–201
v	Vaticani gr. 895 fol. 280–281
w	Vaticani Urbin. gr. 151 fol. 348–351
x	Vaticani Barberin. gr. 88 (385) fol. 17–19

ADDENDA AD TOM. I

In his addendis paginas lineasque indicans his siglis usus sum: **m**(emoriae recensio), **t**(estimonia rerum scriptorum vel grammaticorum), **a**(pparatus criticus); siglum Π papyrum, cuius in memoriae enumeratione fit mentio (v. huius voluminis praefationem et infra addendum ad p. XLIV), indicat.

p. XXII$_6$ contra quod in declinatione nominum deverbalium solitum est, conservavi *πίστι* IX 106,4, quippe quod una cum vicinis vocibus in foederibus nonnullis legatur. item illud *τοῖσι Δώδεκα Θεοῖσι* VI 108,4 formulam ad res sacras pertinentem iudicans maiusculis scripsi neque numerale, quod hac forma hic tantum superest, cum ubicumque *δυώδεκα* dicatur, cum ceteris edd. sermoni nostri congruenter mutavi.

p. XXXI$_7$ VII 194,1 codd. **CM** nomen proprium *Θαμασίου* in *Θαυμασίου* corruperunt, neque antehac fieri potuit, ut Aldina vocem ad dialecti normam in *Θωυμασίου* „corrigens" plane depravet. – $_{15}$ item VII 33 *καὶ* codd. plurr. *τε* **p** *τε καὶ* **M** Ald., VII 147,3 *περ* codd. plurr. *καὶ* **TM** *περ καὶ* Ald., VII 233,2 *τινας* codd. plurr. *αὐτῶν* Plut., a quo videlicet inductus scriba cod. **M** *τινας αὐτῶν* adhibet, quod postea Ald. iterum sermoni nostri „aptius" reddere cupivit in *τινας αὐτέων* corrumpens.

p. XXXIII$_{30}$ est quoque, ut lectio mixta e v. l. subarchetypi eius, quam tertiam fuisse iudicamus, stirpis ortam sit explicanda: VIII 105,2 *ἐνορχίων* **ABCT** *ἐνορχέων* falsa lectio codd. **MPp**, *ἐνορχιέων* **DRSV** Const.

p. XXXVII$_{17}$ Hoc stemma veri simillimum esse inter omnia nobis constat e loco VIII 8,1, ubi scriba cod. **D** aliqua causa inductus vocem *πρότερον* post *αὐτομολήσειν ἐς τοὺς Ἕλληνας* iterat, e qua re omissio quattuor earum vocum ad haplographiae modum orta est in codd. **RSV**; iterationem igitur illius *πρότερον* iam codici deperdito „X_1" infuisse haec clarissima mihi indicatio esse videtur.

p. XLIV$_{23}$ adeunt papyri saec. IIo vel ante conscriptae (vol. XLVIII Papyrorum Oxyrrh. 1981 a v.d. Chambers editae) Pap. Ox. 3372, 3376, 3377, saec. IIo vel IIIo – 3374 (fortasse pars illius Pap. Ox. 2096), 3378, necnon Pap. Mediolan. 1212 (a Gallazzi ed. *Aegyptus* LXII/1–2, 1982, p. 55–58), IIIo denique saeculo – Pap. Ox. 3373, 3375, 3379, 3380, 3381, 3382, 3383; ad illas praecipue notandum est Pap. Ox. 3373 et 3380 annotationes quasi „criticas" et correctiones (inter quas *ν παραγωγικόν* memoremus) manu IIa confectas includere.

p. L$_{34}$ et testimonium ad nostrum (I 60,1 pertinens) Papyri Berol. 13360 a Gronewald editae.

p. 5 m *Ελλη*]*νων* 6,2 – *ẹν*[*ο*]*μ*[*ιζε* 8,1 Pap. Ox. 3372 col. I valde mutilata **a 11** *κα*]*λεὑμενους* Π ‖ **12** *ὀνομάζουσι* (si e spatio iudicatur) [Π] | *Ἡρακλέους* [Π] ‖ **13** item Π

p. 6 m *Καν]δαυλης* 8,1 – *εσελ]θο[ντα* 9,2 Pap. Ox. 3372 col. II valde mutilata **a 1** *ο] Μυϱ[* | *υσ[τατος* et *Μυϱ[σο]υ* in mg. add. Π² | *Αγϱ[* Π ‖ **3** *]τευ* Π *]ν Ηϱακλει[* Π ‖ **5–6** *[μεν]* et *[τε]* e spatio habuisse videtur Π ‖ **9** *]ν ο Καν[δαυλης* et *Μυϱσου* Π²ᵐᵍ ‖ **12** *κ[ ] τ[ης* vacat spatium aliquot litterarum *]ων* Π ‖ **13** *Κ]ανδαυλῃ* Π **14** *Γυγεα* Π ‖ **15** *λεγοντι πεϱι* Π

p. 7 a 1 *ποιει* Π | *θεησαι* Ia ut vid. man. suprascr. Π ‖ **2** *μέγα* om. Π | *τινα λογον λεγεις* Π | *ουχ* Π ‖ **3** *θεη[σ]ασθαι* Π | *[χ]ιτωνι* litteris *χ* et *τ* suprascr. *κ* et *θ* Π² ‖ **4** *εκδυεται* Π ‖ **5** *σκοπειν τινα* ‖ **6** *ειναι πασεων γυναικων* | *και σεο* Π ‖ **7** *τοιαυτα* Π | *οϱϱωδεω[ν* Π ‖ **8** *αὐτῶν* [Π] | *κακον γε[ν]η[ται* Π | *ἀμείβετο* [Π] | *τοισδ[ε* Π ‖ **9** *πει]ϱ.* Π | *λεγω(ι)* Π ‖ **10** *[μή τι]* [Π] | *[ἐγὼ]* [Π] ‖ **12** *[εἰς]* [Π] ‖ **13** *εσελθο[* Π

p. 9 a 1 *ενδ[ει] ειν* Pap. Ox. 2095 ‖ **2** *ε[* Pap. Ox. 2095 ‖ **3** *πϱοσκειμ[ενην* Pap. Ox. 2095

p. 27 t 9 cf. Suidae testimonium ad 164,2 laudatum

p. 32 m *ο]υ μεντοι* 51,4 – *νεωι* 52 Pap. Ox. 3373 col. I

p. 33 m *φιλ[ο]υ[ς* 53,3 – *Πυθω* 54,1 Pap. Ox. 3373 col. II **a 1** *κυκλο[* Π | *καὶ* om. Π ‖ **2** *Κϱοισου λεγ[* Π ‖ **6** *]εην το ξυστον [ ] λογχηισι* voce *εον* supra lin. add. Π² ‖ **7** *καὶ* hab. Π ‖ **20** *α[νενεχθέντα* Π ‖ **21** *] χ[υ* Π | *]σ[α]ι* Π

p. 35 m *α]μ[α* – *μεταβα]ι[νοντες* 57,3 Pap. Ox. 3374 fr. 1 **a 17** *Κϱηστωνιῆται* [Π] | *ουδα]μ[ο]ισι* Π | *των νυν σφεας πεϱι[* Π ‖ **18** *Πλα]κιην[οι* Π | *σφίσι* [Π] | *τε* [Π]

p. 38 m *τοι]σι* 61,2 – *πολλων* 61,3 Pap. Ox. 3375 col. I **a 24** *Ἱππιέω* [Π] | *γν]ωμη* Π

p. 39 m *στασιωτα[ι* 62,1 – *α]στεως* 62,2 Pap. Ox. 3375 col. II **a 1** *σφι]ν* Π | *πϱοηδε[* Π ‖ **9** *στασιωτα[* Π | *ἀπίκοντο* [Π] | **10** *ἤ* om. Π | **11** *ουτ[* Π | *συνη[* Π | *α]στεως* Π

p. 57 m *α]ποθαν[εειν* 85,3 – *αφω[νος* 85,4 Pap. Ox. 3374 fr. 2 **a 1** *γεν]ος βασιλ[* plures quam decem litt. desunt] *νηπι[ε* Pap. Ox. 2096

p. 60 m *απ]αιϱεο[μενος* – *ποιησουσ]ι* 89,3 Pap. Ox. 3374 fr. 3

p. 63 t s. f. cf. Dyck, *Illinois Class. Stud.* 16 (1991) 333

p. 75 m *γουνατ]ων* – *πο[ιεειν* 112,1 Pap. Ox. 3374 fr. 4 **a 15** *εἶναι* e spatio habuisse vid. Π

p. 77 m *ειχ]ε* 115,3 – *εκ[πλαγεις* 116,2 Pap. Ox. 3374 fr. 5 col. I **a 16** *ἔλαβε* [Π] ‖ **17** *τουτο]υ εινεκα* Π | *τευ* om. Π | *οδε* Π | *τοι* om. Π **18** *α]ναγνωσις* [decem fere litterarum spatium] *χαϱακτηϱ* Π ‖ **19** *ες* Π | *αυτους* Π

p. 78 m *Αστυαγεος* 116,3 – *[βουκολ]ο[ν* 117,1 Pap. Ox. 3374 fr. 5 col. II **a 1** *ελευθε[* Π | *ο δε* litterae *δ* litt. *τ* suprascr. Π² | *ε]χθεσιος* Pap. Ox. 3374 **7** *ἐπεὶ] ετι* Π | *]λιπτο* Π | *μουνωθεντα δε* Π | *ει[.] ϱετο* Π ‖ **8** *ει[η] ο παϱαδους* Π ‖ **9** *ειναι* supra lin. add. Π² | *εωυτωι* Π ‖ **10** *επιθυμ[εον]τα ες αναγκας μεε[γαλας] απιπκνεεσθαι*ᶜ (*απικνεεται*ᵃᶜ) Π ‖ **12** *ἀνάγκας* [Π] ‖ **13** *αληθε[* Π ‖ **14** *κελευ]ων* Π

p. 80 m *παν]τα* 119,7 – *μα]γων ο[ι* 120,1 Pap. Ox. 3374 fr. 6 **a 20** *μὲν* [Π] | *ταυ]την* Π ‖ **21** *εκα]λεε* Π

p. 82 m *αυ[του* 121 – *εδεξαντο ο]ι* 122,1 [desunt versus octo] *πλε[ιστον* 122,2 – *η[λικων* 123,1 Pap. Ox. 3374 fr. 7 col. I + II **a 6** *ἐς* [Π] | *ἐδέξαντο* [Π] ‖ **11** *εἴη* [Π] ‖ **12** *η[* Π ‖ **13** *Κυνω[ι]* Π ‖ **14** *ουν[ο]μα* Π ‖ **15** *πεϱιενα[ι* Π | *κατεβαλον* Π ‖ **16** *εν]θευτεν* Π | *μὲν* om. Π | *φα[* Π | *κεχωϱηκε* Π

p. 86 m *ε]φ[ε]υ[γον* 127,3 – *επυ[θετο* 128,1 Pap. Ox. 3374 fr. 8

p. 91 m *τ]αυτα* – *υποβολ[ιμαια* 137,2 Pap. Ox. 3374 fr. 9 **a 11–12** *τ]αυτα* [*αν*] [*ερεθηναι* litt. *αν* eras. et *ευ* suprascr. man. IIa Π

p. 102 t 19 cf. quae ad 44,2 adhibuimus **a 19** *περιημεκτέοντες* Suid. utrimque

p. 109 m *τα με]ν νυν* – *τα μεν] νυν* 177 Pap. Ox. 3374 fr. 10 col. I et *πε]ριοδ[ου* – *τετραχο]σ(ιοι* 178,2 col. II **a 15** *αυ]τος ο Κυρος* Π ‖ **24** *πολιος* [Π] | *γι]ν[ονται* Π

p. 112 m *μεχρι[ς* 181,3 – *καταγωγη* 181,4 Pap. Ox. 3374 fr. 11

p. 115 m *τα[φον* 187,1 – *λ[εγοντα* 187,5 Pap. Med. 1212 **a 22** *ἐπιπολῆς* [Π]

p. 116 m *ακειν[ητος* – *των* 187,3 Pap. Ox. 3376 fr. 1 **a 1** *γραμμα]τα τα λ[ε]γον[τα* Pap. Med. | *γινομεν[ων* Pap. Med. ‖ **2** *βασιλεων* om. Pap. Med. | *χρημ[* Pap. Med. ‖ **3** *χ[ρηματα* Pap. Med. | *γε*$_1$ om. Pap. Med. | *ἄλλως* [Pap. Ox. 3376] ‖ **4** *μεχρις* Pap. Med. [Pap. Ox. 3376] | *οὐ* om. SV hab. Pap. Ox. 3376 Pap. Med. ‖ **5** *βασ]ιληϊη* Pap. Ox. 3376 *βα[σι]λη[* Pap. Med. | [*μηδ[ε]ν*] *ταυτησι* Pap. Med. ‖ **6** *χρασ[* Pap. Ox. 3376 *χρασθαι* Pap. Med. ‖ **7** *τῇσι* non exstat Pap. Med. | *πυλησι δε* Pap. Med. | *οὐδὲν* [Pap. Ox. 3376] ‖ **8** *οι* [*εγινετο* Pap. Med. ‖ **9** *ευρε χρημ]ατα* si e spatio iudicari licet Pap. Med. | *και γραμματα* Pap. Med.

p. 124 a 13 *νεωστει* Pap. Soc. Ital.

p. 125 a 5 *ε]παθεν οιον εαν* Pap. Soc. Ital.

p. 126 a 1 *η γυ[νη* Pap. Soc. Ital.

p. 129 m *Κυ]ρος* – *στρα]τη[ιην* 205,2 Pap. Ox. 3374 fr. 12 col. II **a 2** *προεχώρεε* [Π] | *Ἀράξην* [Π] ‖ **3** *εποιεετο* om. Π | *Μασσαγέτας* [Π] | *στρα]τη[ιην* Π

p. 162 t s. f. cf. 151,3

p. 171 m *Ελλη]νες* 51,2 – *περι* 51,4 Pap. Ox. 3376 fr. 2 **a 25** *ηρ[ξαντο* Π

p. 172 a 1 *παραλαβοντ]ες* ex spatio Π | *ω]νη[ρ* Pap. Ox. Π | *τὸ* [Π] ‖ **2** [*Σ]αμ[* Π | *οἵ* [Π] ‖ **3** *Σαμοθρηικες τ]α οργια* Π ‖ **4** *τα αγ[* Π ‖ **4.5** *πρωτοι Ελληνω]ν μαθο[ντες παρα Πελασ]γων* Π

p. 178 m *εοντ]α* 65,2 – *αν ηι] το* 65,4 Pap. Ox. 3376 fr. 3 **a 19** *ἱρὰ ἅπαντα* [Π] ‖ **20** *τοῖσι* ex spatio iudicanti omisisse vid. Π | *εἵνεκεν* [Π] ‖ **22** *ἀναγκαίῃ* [Π]

p. 179 m *ομοτροφων* – *αυ[τησι* 66,1 [desunt versus octo] *απικνεο]ντ[α]ι* 66,2 – *αιελουρ]ων* 66,3 Pap. Ox. 3376 fr. 4 **a 2** *ἀποδεδέχαται* [Π] | *θήλεαι* [Π] ‖ **3** *τῇσι* [Π] ‖ **13** *πλεωι* Π | *]λουρους* (cf. lin. 19) Π ‖ **14** *φ]οιτωσι* Π ‖ **18** *γὰρ* [Π] ‖ **19** *γενο[μενης* Π | *αιε[λουρους* Π ‖ **20** *αιελουρ]ων* Π

p. 180 m *δ]η* 68,1 – *μεγαλ]ους κ[αι* 68,3 Pap. Ox. 3376 fr. 5 **a 16** *τε* ex spatio iudicanti habuisse vid. Π ‖ **17** *με]γιστον* Π | *γίνεται* (cf. lin. 18, 19) [Π] ‖ **18** *μεζω* Π | *γινεται* Π ‖ **19** *γινεται* Π

p. 181 m *Αι]γυ[πτιων* 69,1 – *ειν[αι* 69,2 Pap. Ox. 3376 fr. 6 **a 9** *Μοιρι[ος* Π | *λίμνην* [Π] | *]γυηντ[αι* (cf. p. 182, lin. 14) Π ‖ **10** *εκα[τεροι τρεφουσι* Π

p. 182 m *γε]νομ[ενου* 71 – *καλε[υμενον* 72 Pap. Ox. 3376 fr. 8 **a 12–13** *γε]νομ* [vacat spatium decem fere litterarum] *ακον[τια* Π ‖ **14** *γι]νοντ[αι* Π | *ἐνύδριες* [Π] | *ηγην[ται* Π ‖ **15** *τῶν* [Π] | *τὸν* [Π]

p. 184 m *πα[σα* 76,1 – *δ]ειρην* 76,2 Pap. Ox. 3376 fr. 9 **a 2** *μεγ]αθος[* Π | *δὲ ὅσον κρέξ. τῶν* [Π] | *μαχο[* Π ‖ **3** *οφεις* Π ‖ **4** *δειξαι* Π | *δη εισι* Π | *δη* [vacat spatium septendecim fere litterarum *ψιλ]η* Π

p. 185 m *τετα]ρ[ιχευμενους* 77,4 – *νησσα[ς* 77,5 Pap. Ox. 3376 fr. 10 **a 9** *τετα]ρ[* Π ‖ **10** *νησσα[ς* Π

p. 198 m τ]αυτηṿ [ελεγον 100,2 – λ̣[ιμνην 101,2 Pap. Ox. 3376 fr. 11–16 col. I **a 13** τ]αυτηṿ Π ‖ **14**]ντα Π | ρ̣υτω Π ‖ **15** τουτω' Π | τει[μωρεουσαν Π ‖ **15–16** δ]ολω δια[φθειραι Π | οικη]μα[τα] Π | υπο]γαιον Π ‖ **16–17** υπο]γ̣αιον ξει[νια καινουν τ]ωι εργωι [δε αλλα μηχα]νασθαι (quod ex ξείνια καινοῦν τῷ λόγῳ ἔργῳ δὲ ἄλλα μηχανᾶσθαι corruptum esse posse credit Chambers *Pap. Ox.* vol. XLVIII, 51) Π ‖ **17** καλέσασάν [Π] ‖ **18** ἤδεε [Π] ‖ **19** κρυπ]τ̣ομ̣ε̣νου [vacat spatium duodecim fere litterarum ν]υν περι Π ‖ **20** μιν Π |]το Pap. Ox. 3376

p. 199 m επιμ]νη[σομαι 101,2 – ε]ωυτο̣[υ 102,4 Pap. Ox. 3376 fr. 11–16 col. II **t** (post Eustathii testimonium) cf. quae ad VIII 88,3 adhibuimus **a 1** πλε[Π ‖ **2** εργ]ων Π ‖ **3** Μοίριος [Π] ‖ **4** βορέην [Π] ‖ **9** ων Π | βασιλεως Π ‖ **10** ην | ελεγον hab. Π ‖ **11** πρωτα Π | πλοιοισι Π ‖ **12** παρα Π ‖ **13** θαλασσαṿ [ ]ι [πλω]τ̣ην ὕπο vocem ουκετι ut vid. suprascr. man. IIa Π | βραχεων Π ‖ **14** των Π ‖ **15** [σ]τ̣ρατ̣ιην πολλην λαβων Π | εμποδω̣[ν Π ‖ **16** αυ]τ̣[Π | ε[ετυγχαν]ε [vacat spatium decem fere litterarum γλιχ]ομε[νο]ι̣ Π | ‖ **17** ἐνίστη [Π]

p. 200 m α]πι[κεσθαι 103,1 – π]λ̣α̣ν̣[ηι 103,2 Pap. Ox. 3376 fr. 11–16 (= col. III) et δε κα[ι Συροι 104,3 – μ̣εγα μ̣[οι 104,4 fr. 17–18 (= col. IV) **a 4** τὸ [Π] ‖ **5** ε̣[ ]ετο Π | Φάσι [Π] ‖ **6** το ενθευ]τ̣[ε]ṿ ατρεκε[ως Π | ο βασιλευς hab. Π ‖ **8** κ]α̣ταλ[ειπει Pap. Ox. 3376 ‖ **17** Σύροι (cf. lin. 18) [Π] | [οι] e spatio iudicanti hab. Π ‖ **18** Σ̣υροι Π

p. 201 m]ρ̣[ιο]ṿ γι[νεται 104,4 – εχωṿ 106,3 Pap. Ox. 3376 fr. 19–21 (= col. V) **a 1** οἱ περὶ [Π] | [και Παρθενιον πο]τ̣αμ̣[ον Π ‖ **3** περιτα]μν[ομενοι ανθρωπων Π | μουṿ[οι Π | Αιγυ]πτιοι̣[Π ‖ **4** ποιευṿ[τες Π | ταὐτά [P] ‖ **5** ἐξέμαθον [Π] | τι e spatio iudicanti habere vid. Π ‖ **6** Αι [Π] | τεκμη ρ̣[ιο]ṿ Π ‖ **9** ṿυν Π ‖ **10** λ[ινο]ν μ̣[Π | καὶ$_2$ om. Π ‖ **11** ταὐτά [Π] | ζο̣[η Π | πᾶσα [Π | αλ]η[Π ‖ **12** Σαρδ̣ων[ικον Π **13** απι̣[Π |]ται Π | αι δε στ]ηλ̣αι τ[ας Π | ἴστα [Π] ‖ **13–14** κατα τας χω]ρ̣ας Π ‖ **15**]ṿ Π ‖ **16** γραμματα] τ̣α̣ ε̣[Π ‖ **18** ες Φω̣κ̣α̣ι̣α̣ṿ ε̣ρχονται Π | ε̣[κατε]ρ̣ω̣θι Π ‖ **19** μεγαθο̣ς Π ‖ **20** χ]ειρ̣ι Π

p. 202 m Αιθιοπι]δ̣α 106,3 – χωρηṿ 106,4 Pap. Ox. 3376 fr. 22 (= col. VI) απ]ο̣ γαρ̣ 108,3 – φο̣]ρατ[ων 108,4 Pap. Ox. 3376 fr. 23–24 (= col. VII) **a 2** εγκεκολλη̃[μενα inter λ et η litterae AM suprascriptae esse videntur v. d. o Chambers Π ‖ **3** λεγο]ṿτα[ι] Π

p. 203 m Αιγυπτ]ο̣[ς 108,4 – ε[ουσα 111,2 Pap. Ox. 3376 fr. 25–27 (= col. VIII–IX). – **a 1** Α]ιγυπ[τος εουσ]α̣ [Αιγυ̣][πτος ε]ουσα Π | [ ]ε̣διας Π | αṿ[ιπ] .ο̣ς Π |]μ̣αξευτος Π ‖ **3**]πους Π ‖ **4** ἔκτηντο [Π] | τας ex spatio iudicanti habuisse vid. Π | πόλεις CTDSV πολ̣[Π ‖ **5** ἀπίοι [Π] ‖ **6**]ντ[ο Π | πόμασι [Π] ‖ **8** ἴ[σ]ον Π ‖ **9** τ]ας Π ‖ **10** α̣π̣οτε[λ]ε[ει]ṿ Π | τι hab. Π ‖ **13**]ο̣φορης [ ]τελεοι Π | δε hab. Π ‖ **15** μερ̣]εα Π ‖ **16** οι hab. Π ‖ **17** μὲν δὴ οὗτος [Π] ‖ **18**]ιπ̣[ετο Π Ἡφαιστείου [Π] | μεν τρ̣[ ]τ̣α Π

p. 204 m το]ṿ πρωτ[της] 111,3 – στρατο]π̣ε̣[δον 112,2 Pap. Ox. 3376 fr. 28 (= col. X) **a 1** τεσσ]ερες Π ‖ **2** τῶν δὴ [Π] | ἴρε[νς Π ‖ **3** περιεῖδε [Π] ‖ **4** οι hab. Π | Σ̣εσ[Π | Σ̣εσωστ̣[Π ‖ **5** εθνεα Π ‖ **7** τῶν [Π] | υ]περβαλο̣[μενον Π ‖ **7–8** τοισι] εργοισι Π ‖ **9** ελε]γον Π ‖ **10** Φερῶν [Π] | ουδε]μιαν στρα[Π ‖ **14** λεγο̣[υσι τουτον Π ‖ **17**]κεσθαι Π ‖ **20** ανε[Π ‖ **21** τῶν [Π] ‖ **22** μίαν [Π] ‖ **23**]τα Π

p. 205 m ἴρα 113,2 – Ελε]ν[ην 113,3 Pap. Ox. 3376 fr. 28 (= col. XI). – **a 1** πο]λει Π ‖ **3** λόγιμα [Π] ‖ **4** ἔχειν [Π] ‖ **5** εοντας Π | ἑκάτερον [Π] ‖ **8** την Ελλη]ṿω̣ṿ Π ‖ **9** Ἡφαιστείου [Π] ‖ **10** δε τουτο] τ̣ο [τεμενος Τυριοι Φοινικε]ς[Π

206 a 1 *εωυτον* Π | *διδους* Π | *εξεστι* Π | *ουτο̣[ς* Π || **2** *ομοιος* Π | *το [μεχρι] εμευ* Π | *του [ων* Π

p. 220 m *κα]ι̣ τω̣[ι – αποπιμπ]λ̣[αναι* 129,2 Pap. Ox. 3376 fr. 29.

p. 224 m *κ̣αλλισ[τα – τυπους τε εν̣[* 136,1 Pap. Ox. 3376 fr. 30 col. I frustula tantum conservans **a 13** *εν[γεγλυμμενους* Π

p. 225 m *κον̣[τωι – εξεποιησα[ν* 136,4 Pap. Ox. 3376 fr. 30 col. II **a 4** *χοι]το* Π

p. 227 m *ε]π̣ι – δυ[ωδεκα* 141,1 Pap. Ox. 3376 fr. 31 mutilatissimum **a 14** *προτέρων* [Π] | *βασιλέων* [Π]

p. 235 t 18 Eust. Il 1031 (ad *O* 567) *εἴποι … ἄν τις τὸν παρ' Ἡροδότῳ χρησμόν, ὃς χαλκέους ἄνδρας ἔφη τοὺς χαλκῷ καταφράκτους Ἴωνας καὶ Κάρας, ἔντεῦθεν εἰλῆφθαι*

p. 241 m *τελευτησα̣ντος* 161,1 – *ηλασε κ̣[αι* 161,2 Pap. Ox. 3377 **a 9** *εξε̣δε̣ξα̣τ[ο] Απριης* Π || **10** *Ψ[αμ]μητιχον̣* Π | *ευδα̣ιμονε̣στερος* Π || **11** *]τε̣* Π || **12** *Σ̣ιδωνας* Π

p. 278 m *κ]α̣ι̣ του Η̣[φαιστο]υ – το α[γαλμα* 37,2 Pap. Ox. 3378 **a 6** voci *πολλα* suprascr. *επι* IIa ut vid. man. Π | *το α[γαλμα* Π

p. 340 a 2 *γαυλὸν* cett. cf. grammaticos

p. 341 a 1 *γαυλόν* cett. cf. grammaticos

p. 378 a 6–7 cf. Phot. s. v. *φέροικος*

p. 441 m *Αι]γυπτιοισι* 168,1 – *μου]ν̣ο̣ι̣* 168,2 Pap. Ox. 3379 **a 1** *χο̣[ωντ]αι* Π || **2** *δε̣* Π | *περ* hab. Π || **3** *ψ]ε̣λιον* Π | *περι* Π | *εκατερηι* Π | *φορεουσ]ι των κνημεων* Π || **4** *]ωυτης* Π

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε

Τερψιχόρη

Οἱ δὲ ἐν τῇ Εὐρώπῃ τῶν Περσέων καταλειφθέντες ὑπὸ Δαρείου, τῶν ὁ 1
Μεγάβαζος ἦρχε, πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων οὐ βουλομένους
ὑπηκόους εἶναι Δαρείου κατεστρέψαντο περιεφθέντας πρότερον καὶ ὑπὸ
Παιόνων τρηχέως. οἱ γὰρ ὦν ἀπὸ Στρυμόνος Παιόνες χρήσαντος τοῦ θεοῦ 2
στρατεύεσθαι ἐπὶ Περινθίους, καὶ ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί
σφεας οἱ Περίνθιοι ὀνομαστὶ βώσαντες, τοὺς δὲ ἐπιχειρέειν, ἢν δὲ μὴ ἐπι-
βώσωνται, μὴ ἐπιχειρέειν, ἐποίεον οἱ Παιόνες ταῦτα. ἀντικατιζομένων δὲ
τῶν Περινθίων ἐν τῷ προαστίῳ ἐνθαῦτα μουνομαχίη τριφασίη ἐκ προκλή-
σιός σφι ἐγένετο, καὶ γὰρ ἄνδρα ἀνδρὶ καὶ ἵππον ἵππῳ συνέβαλον καὶ
κύνα κυνί. νικώντων δὲ τὰ δύο τῶν Περινθίων, ὡς ἐπαιώνιζον κεχαρηκό- 3
τες, συνεβάλοντο οἱ Παιόνες τὸ χρηστήριον αὐτὸ τοῦτο εἶναι καὶ εἰπάν

AB C TM P(p) D SV

1 *οἱ δὲ ἐν Εὐρώπῃ* etiam in fine lib. IV habent **DRSV** ‖ 2 *Μεγάβυζος* **T** | *τῶν* om. **C** ‖ 3 *Δαρείῳ* **DSV** | *καὶ* om. **C** ‖ 3–4 *πρότερον τρηχέως καὶ ὑπὸ Παιόνων* A^{ac} *πρότερον καὶ ὑπὸ Παιόνων τριχέως* D^1**SV** ‖ 4 *οἱ γὰρ ὦν*] *ὡς γὰρ οἱ* **DSV** | *Στρυμῶνος* **C** | *Παίονες* **CTMPDSV** | *χρήσαντο* D^1 ‖ 5 *ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνταί*] *ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσονταί* **B** *ἢν μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέονται* **DSV** *εἰ μὲν ἀντικατιζόμενοι ἐπικαλέσωνται* **TM** ‖ 6 *ὀνομαστοὶ* **V** ‖ 6–7 *ἢν – ἐπιχειρέειν* haplogr. om. **DS** | *βώσονται* **M** ‖ 7 *ἐποίευν* **DSV** | *Παίονες* **CTMPDSV** | *ἀντιζομένων* **MPp** Ald. ‖ 8 *προαστίῳ* **V** *προαστείῳ* cett. | *τριβασίη* **SV** ‖ 8.9 *προκλήσεώς* **TMPp** ‖ 9 *σφι* om. **ABCT** | *συνέβαλλον* **TM** Ald. ‖ 10 *ἐπαιό-νιζον* D^1 ‖ 11 *συνεβάλλοντο* **TM** Ald. | *Παίονες* **CTMPDSV**

κου παρὰ σφίσι αὐτοῖσι· «νῦν ἂν εἴη ὁ χρησμὸς ἐπιτελεόμενος ἡμῖν, νῦν
ἡμέτερον τὸ ἔργον.» οὕτω τοῖσι Περινθίοισι παιωνίσασι ἐπιχειρέουσι οἱ
2 *Παιόνες καὶ πολλόν τε ἐκράτησαν καὶ ἔλιπόν σφεων ὀλίγους. τὰ μὲν δὴ*
ἀπὸ Παιόνων πρότερον γενόμενα ὧδε ἐγένετο· τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν
περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγά-
2 *βαζος ἐπεκράτησαν πλήθεϊ. ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος, ἤλαυνε τὸν*
στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηίκης πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν
ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλέϊ. ταῦτα γάρ οἱ ἐνετέταλτο ἐκ Δα-
ρείου· Θρηίκην καταστρέφεσθαι.
3 *Θρηίκων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι μετά γε Ἰνδοὺς πάντων ἀνθρώπων. εἰ*
δὲ ὑπ' ἑνὸς ἄρχοίατο ἢ φρονεοίατο τὠυτό, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη καὶ πολλῷ
κράτιστον πάντων ἐθνέων κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορόν
2 *σφι καὶ ἀμήχανον μή κοτε ἐγγένηται· εἰσὶ δὴ κατὰ τοῦτο ἀσθενέες. οὐνό-*
ματα δ' ἔχουσι πολλὰ κατὰ χώρας ἕκαστοι, νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησί-
οισι πάντες χρέωνται κατὰ πάντα πλὴν Γετέων καὶ Τραυσῶν καὶ τῶν κατ-

AB C TM P(p) D SV

T 12 s. Eust. Il. 359 (ad B 848): *Ἡρόδοτος... λέγει, ὅτι περὶ Δωρίσκον* (sic) *καὶ Εὖρον καὶ Αἶνον* (VII 58,3) *τόπος* Κικόνων ἦν τὸ παλαιόν (VII 59,2). ... *ἰστέον δὲ καί, ὅτι Ἡρόδοτος οἶδε Παίονας καὶ περὶ τὸν Στρυμόνα, ἐφ' ὧν καὶ παρηχεῖ τὸ* 'τοῖς Περινθίοις παιονίσασιν ἐπιχειροῦσιν οἱ Παίονες'. *λέγει δὲ καί, ὅτι Παιονία* ἐπὶ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη, *εἰσὶ* δὲ Τεύκρων τῶν ἐκ Τροίας ἄποικοι (13. 2), *καὶ ὅτι* πρὸς Βορέαν *κατὰ* τὸ Πάγγαιον ὄρος ὑπεροικοῦντες *ἦσαν Παίονες καὶ Δόβηρες* (V 16,1, VII 113,1–2)· *τὸ δὲ Πάγγαιον* ἔτεινε, *φησί,* πρὸς μεσημβρίην εἰς τὸν Στρυμόνα (VII 113,2) ‖ 21 s. Eust. Dion. 323: *Διὸ καὶ Ἡρόδοτος λέγει τοὺς Θρᾶκας ἐθνῶν μέγιστον μετὰ τοὺς Ἰνδούς. ἦν δὲ ἄν, φησί, καὶ* ἄμαχον καὶ κράτιστον, *ἐὰν ὑπὸ ἑνὶ ἐτάττετο ἄρχοντι ἢ ἐφρόνει* κατὰ τὸ αὐτό

12 *σφιν* **SV** ‖ 13 *τὸ* om. **ABCT** | *παιονίσασι* **D**^{1} | *Παίονες* **CTMPDSV** ‖ 14 *σφεας* **T**^{ac} | *τὰ*] *ταῦτα* **C** ‖ 15 *Παιώνων* **T** | *γενόμεθα* **C** ‖ 16 *γενομένων* **Mp** ‖ 16.17 *Μεγάβυζος* **T** ‖ 17 *ἐχειρώθη ἡ*] *ἐχειρώθη* **AB** *ἐπεχειρώθη* **C** ‖ 17–18 *ἤλαυνε Μεγάβαζος τὸν στρατὸν* **ABC** *ἤλαυνε Μεγάβυζος τὸν στρατὸν* **T** ‖ 19 *βασιλέϊ Δαρείῳ* **M** Ald. | *ἐντέταλτο* **TMPDSV** ‖ 21 *γε* om. **ABC** ‖ 22 *ὑφ' ἑνὸς* **ABCT** | *ἄρχοιτο* **ABCTMP** | *φρονεοίατο τὠυτό* scripsi cf. 72,2 et Kuehner-Gerth I. 125 *φρονέοι κατὰ τὠυτό* **ABPDSV** *φρονέοι κατὰ ταυτό* **C** *φρονέει κατὰ τὠυτό* **T** *φρονέοιτο κατὰ τὠυτό* **M** Ald. ‖ 23 *τοῦτο μὲν ἄπορον* **D** ‖ 24 *ποτε* **M**^{ac} | *ἒν γένηται* **ABCT** | *δὲ* **CM** ‖ 25 *δὲ πολλὰ ἔχουσι* **MPDSV** | *χώρης* **M** ‖ 26 *πάντες* om. **MpD** | *χρέονται* **Pp** | *κατὰ πάντα*] *καὶ τὰ πάντα εἶναι* **DSV**

ὕπερθε Κρηστωναίων οἰκεόντων. τούτων δὲ τὰ μὲν Γέται οἱ ἀθανατίζοντες 4
ποιεῦσι, εἴρηταί μοι· Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταὐτὰ τοῖσι
ἄλλοισι Θρήιξι ἐπιτελέουσιν, κατὰ δὲ τὸν γινόμενον σφίσι καὶ ἀπογινό-
μενον ποιεῦσι τοιάδε· τὸν μὲν γενόμενον περιιζόμενοι οἱ προσήκοντες 2
ὀλοφύρονται, ὅσα μιν δεῖ, ἐπείτε ἐγένετο, ἀναπλῆσαι κακά, ἀνηγεόμενοι
τὰ ἀνθρωπήια πάντα πάθεα, τὸν δ' ἀπογενόμενον παίζοντές τε καὶ ἡδό-
μενοι γῇ κρύπτουσι ἐπιλέγοντες, ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθείς ἐστι ἐν πάσῃ
εὐδαιμονίῃ. οἱ δὲ κατύπερθε Κρηστωναίων ποιεῦσι τοιάδε· ἔχει γυναῖκας 5
ἕκαστος πολλάς· ἐπεὰν ὦν τις αὐτέων ἀποθάνῃ, κρίσις γίνεται μεγάλη
τῶν γυναικῶν καὶ φίλων σπουδαὶ ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ἥτις αὐτέων ἐφιλέ-
ετο μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός· ἣ δ' ἂν κριθῇ καὶ τιμηθῇ, ἐγκωμιασθεῖσα
ὑπό τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν σφάζεται ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκηιοτάτου
ἑωυτῆς, σφαχθεῖσα δὲ συνθάπτεται τῷ ἀνδρί· αἱ δὲ ἄλλαι συμφορὴν με-
γάλην ποιεῦνται, ὄνειδος γάρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται.

Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηίκων ἐστὶ ὅδε νόμος· πωλεῦσι τὰ τέκνα ἐπ' ἐξα- 6
γωγῇ. τὰς παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι, οἷσι αὐταὶ βούλονται, ἀν-
δράσι μίσγεσθαι. τὰς γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι· ὠνέονται τὰς γυναῖ-
κας παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων. τὸ μὲν ἐστίχθαι εὐγενὲς 2

AB C TM P(p) D SV
Τραυσοὶ (4,1) – εὐδαιμονίῃ (4,2) excc. Stob. floril. 120 et 𝔄

T 34 Stob. floril. CXXIII. 12: *Τοῦ αὐτοῦ* [i. e. Nicolai Damasceni]· *Ἰνδοὶ συγκατακαίουσιν ... τὴν προσφιλεστάτην. ... τὸ αὐτὸ καὶ Ἡρόδοτος ἐν πέμπτῃ Ἱστοριῶν παρὰ Σκυθῶν τῶν ὕπερθεν Κρηστοναίων* (sic) *γίγνεσθαι λέγει*

27 *Κρηστωναίων οἰκεόντων* $\mathbf{M}^{c}$ Ald. *Κρηστωνέων οἰκεόντων* **ABCT** $\mathbf{M}^{ac}$**P** *Κρηστωναίων ἐόντων* cett. ‖ 27.28 *ἀθανατίζονται* $\mathbf{V}^{ac}$ ‖ 29 *ἄλλοισι* om. **DSV** | *γενόμενον* $\mathbf{M}^{c}$ | *σφι* **MPSV** *σφίσι* 𝔄 Stob. rell. ‖ 30 *ποιέουσι τάδε* **DSV** *ποιεῦσι τάδε* **M**𝔄 *ποιεῦσι τοιάδε* Stob. rell. | *τὸν*] *τὸ* **DV** | *γινόμενον* **BDSV** Stob. *γενόμενον* 𝔄 rell. | *περιεζόμενοι* 𝔄 | *κατήκοντες* $\mathbf{M}^{ac}$ ‖ 31 *δεῖ*] *δὲ* **M** ‖ 32 *ἀνθρώπια* **M** *ἀνθρώπινα* **T** | *πάθεα πάντα* **DSV** | *ἀπογινόμενον* **MDSVA** Stob. ‖ 33 *καλύπτουσι* **M** Ald. *κρύπτουσι(ν)* 𝔄 Stob. rell. | *ἀπαλλαχθείς* 𝔄 *ἐξαλλαπαχθείς* (vel *-αλα-*) **DSV** *ἐξαπαλλαχθείς* Stob. rell. | *πᾶσι* **A** ‖ 34 *Κρηστωνέων* **ABCT**$\mathbf{M}^{ac}$**P** *Κριστωνέων* Stob. | *τάδε* **MPDSV** ‖ 35 *αὐτῶν* **Pp** ‖ 38 *τε* om. **Mp** | *ἐς*] *ἐπὶ* **M** Ald. | *ὑπὸ* om. **M** | *οἰκειοτάτου* **DSV** *οἰκηιωτάτου* **TM**$\mathbf{P}^{1}$ *οἰκηιοτάτου* $\mathbf{P}^{2}$**p** cett. ‖ 40 *μέγιστον τοῦτο* **DSV** ‖ 41 *ὅδε ὁ νόμος* **CDSV** *ὧδε νόμος* **T** | *πολεῦσι* $\mathbf{B}^{1}$**M** ‖ 42 *τὰς δὲ παρθένους* **ABCTMP** | *οἷς* **ABTMDSV** ‖ 43 *μίγεσθαι* $\mathbf{M}^{ac}\mathbf{D}^{1}$ | *τὰς δὲ γυναῖκας* **ABCTMP** | *φυλάσσουσι καὶ ὠνέονται* **ABCTMP** ‖ 44 *γονέων*] *νέων* **SV** | *τὸ*] *καὶ τὸ* **ABCTMP**

κέκριται, τὸ δὲ ἄστικτον ἀγεννές· «ἀργὸν εἶναι κάλλιστον, γῆς δὲ ἐργάτην
ἀτιμότατον· τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληιστύος κάλλιστον»· οὗτοι μέν
7 *σφεων οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσί. θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε·*
Ἄρεα καὶ Διόνυσον καὶ Ἄρτεμιν. οἱ δὲ βασιλέες αὐτῶν πάρεξ τῶν ἄλλων
πολιτέων σέβονται Ἑρμῆν μάλιστα θεῶν καὶ ὀμνύουσι μοῦνον τοῦτον καὶ
8 *λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωυτούς. ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν*
εἰσὶ αἵδε· τρεῖς μὲν ἡμέρας προτιθέασι τὸν νεκρὸν καὶ παντοῖα σφάξαντες
ἱρήια εὐωχέονται, προκλαύσαντες πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακαύ-
σαντες ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες, χῶμα δὲ χέαντες ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον,
ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἆθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ
Θρηίκων εἰσὶ αὗται.
9 *Τὸ δὲ πρὸς βορέω ἔτι τῆς χώρης ταύτης οὐδεὶς ἔχει φράσαι τὸ ἀτρεκές,*
οἵτινές εἰσι ἄνθρωποι οἰκέοντες αὐτήν, ἀλλὰ τὰ πέρην ἤδη τοῦ Ἴστρου
ἔρημος χώρη φαίνεται ἐοῦσα καὶ ἄπειρος. μούνους δὲ δύναμαι πυθέσθαι
οἰκέοντας πέρην τοῦ Ἴστρου ἀνθρώπους, τοῖσι οὔνομα εἶναι Σιγύννας,

AB C TM P(p) D SV

T 45 s. Eust. Il. 933 (ad *N* 300): *Ὅτι ... φιλεῖται τῷ τῶν Θρᾳκῶν ἔθνει ὁ πόλεμος, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπών, ὡς περὶ Θρᾴκην ὁ Ἄρης καλός· ἔνθα* στίζονται, εὐγενὲς *τοῦτο* κρίνουσι, *καὶ* γῆν *μὲν ἐργάζεσθαι* ἄτιμον *οἴονται,* ζῆν *δὲ* ἀπὸ πολέμου *καὶ* ληστείας κάλλιστον. Od. 1457 (ad *γ* 73): *Ἱστορεῖ ... καὶ Ἡρόδοτος τῶν τισὶ παλαιῶν καὶ μάλιστα τοῖς περὶ Θρᾴκην* γῆν *μὲν ἐργάζεσθαι* ἄτιμον *εἶναι,* ζῆν *δὲ* ἀπὸ πολέμου *καὶ* ληστείας κάλλιστον. Dion. 322: *Λέγεται ..., ὅτι Εὐρωπαῖοι Θρᾷκες στίζονται κρίνοντες* εὐγενὲς μὲν τὸ ἐστίχθαι, ἀγεννὲς δὲ τὸ ἄστικτον *καὶ* καλὸν *μὲν τὸ* ἀργεῖν, ἀτιμότατον *δὲ τὸ ἐργάζεσθαι τὴν* γῆν, κάλλιστον *δὲ* τὸ ληστεύειν *καὶ* ἀπὸ πολέμου ζῆν

45 *ἀγενές* **MDSV** *ἀγεννές* Eust. rell. | *ἀργὸν – κάλλιστον* verba distinxi ut ex alio fonte legum Scythicarum laudata, cf. formas *ζῆν, ληιστύος* a nostri sermone abhorrentes (cf. praef. vol. I, p. XXII) ‖ 46 *ἀτιμώτατον* **SV** | *ληστείας* Eust. utroque loco ‖ 47 *μόνους* **TV** ‖ 48 *αὐτέων* **MDSV** ‖ 49 *πολιητέων* **ABCTMP** cf. I 96,3, VIII 75,1, hoc quoque necnon *Ἑρμῆν* Attico sermone olet et cf. quae ad ll. 45–46 et 51–53 adnotavimus ‖ 50 *τοῖς* **DV** | *αὐτέων* **MDSV** ‖ 51 *προτιθεῖσι* **DSV** cf. ll. 45–46, 48–49, 53 ‖ 52 *εὐωχοῦνται* **T** | *πρῶτον*] *πρότερον* **M** ‖ 53 *κατακρύψαντες* **DSV** ‖ 54 *ἄεθλα* **MPDSV** cf. atticismos ll. 45–46, 48–49, 51 | *λόγον*] *νόμον* **M** | *δὴ* om. **DSV** ‖ 55 *αὗται*] *αἵδε* **MPDSV** ‖ 56 *τῆς χώρης ἔτι* **ABC** ‖ 57 *ἀνθρώπων οἰκέοντες* **PDSV** *ἀνθρώπων οἱ οἰκέοντες* **M** | *ἀλλὰ πέρην τοῦ Ἴστρου* **ABCT** ‖ 58 *οὖσα* **A** fort. recte cf. quae supra ad atticismos adnotavimus ‖ 59 *τοῖσι δὲ οὔνομα* **DSV** | *Σιγύννα* **AB**[1] *Σιγύνας* **CTMP**[c]**p**

ἐσθῆτι δὲ χρεωμένους Μηδικῇ. τοὺς δὲ ἵππους αὐτέων εἶναι λασίους ἅπαν 2
τὸ σῶμα, καὶ ἐπὶ πέντε δακτύλους τὸ βάθος τῶν τριχῶν, μικροὺς δὲ καὶ
σιμοὺς καὶ ἀδυνάτους ἄνδρας φέρειν, ζευγνυμένους δὲ ὑπ' ἅρματα εἶναι
ὀξυτάτους, ἁρματηλατέειν δὲ πρὸς ταῦτα τοὺς ἐπιχωρίους. κατήκειν δὲ
τούτων τοὺς οὔρους ἀγχοῦ Ἐνετῶν τῶν ἐν τῷ Ἀδρίῃ. εἶναι δὲ Μήδων 3
σφέας ἀποίκους λέγουσι· ὅκως δὲ οὗτοι Μήδων ἄποικοι γεγόνασι, ἐγὼ
μὲν οὐκ ἔχω ἐπιφράσασθαι, γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. («σι-
γύννας» δ' ὦν καλέουσι Λίγυες οἱ ἄνω ὑπὲρ Μασσαλίης οἰκέοντες τοὺς
καπήλους, Κύπριοι δὲ τὰ δόρατα.) ὡς δὲ Θρήικες λέγουσι, μέλισσαι κατ- **10**
έχουσι τὰ πέρην τοῦ Ἴστρου, καὶ ὑπὸ τουτέων οὐκ εἶναι διελθεῖν τὸ
προσωτέρω. ἐμοὶ μέν νυν ταῦτα λέγοντες δοκέουσι λέγειν οὐκ οἰκότα, τὰ
γὰρ ζῷα ταῦτα φαίνεται εἶναι δύσριγα· ἀλλά μοι τὰ ὑπὸ τὴν ἄρκτον ἀοί-
κητα δοκέει εἶναι διὰ τὰ ψύχεα. ταῦτα μέν νυν τῆς χώρης ταύτης
πέρι λέγεται, τὰ παραθαλάσσια δ' ὦν αὐτῆς Μεγάβαζος Περσέων κατήκοα
ἐποίεε.

Δαρεῖος δὲ ὡς διαβὰς τάχιστα τὸν Ἑλλήσποντον ἀπίκετο ἐς Σάρδις, **11**
ἐμνήσθη τῆς ἐξ Ἱστιαίου τε τοῦ Μιλησίου εὐεργεσίης καὶ τῆς παραινέσιος
τοῦ Μυτιληναίου Κώεω, μεταπεμψάμενος δέ σφεας ἐς Σάρδις ἐδίδου αὐ-
τοῖσι αἵρεσιν. ὁ μὲν δὴ Ἱστιαῖος ἅτε τυραννεύων τῆς Μιλήτου τυραννίδος 2
μὲν οὐδεμιῆς προσέχρηζε, αἰτέει δὲ Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν, βουλόμενος ἐν
αὐτῇ πόλιν κτίσαι. οὗτος μὲν δὴ ταύτην αἱρέεται, ὁ δὲ Κώης, οἷά τε οὔτε

AB C TM P(p) D SV

T 62 s. Zos. Hist. IV 20: *Βασιλείους … ὀνομάζειν προσήκει Σκύθας …, οὓς Ἡρόδοτός φησι … σιμοὺς καὶ ἀσθενέας ἀνθρώπους*

66 s. Schol. Pl. Amat. 135e: *Σίγγυνός… ἐστι ξυστὸν δόρυ. παρ' Ἡροδότῳ δὲ τὸ ὁλοσίδηρον ἀκόντιον*

60 *δὲ* om. **MPDSV** | *χρεομένους* **Pp** | *αὐτῶν* **ABCTP** || 61 *καὶ* om. **ABCT MP** || 62 *ὑφ'* **AB**[1]**C** fort. recte cf. quod supra ad atticismos adnotavimus || 63 *ὠκυτάτους* **DSV** | *δὲ*] *τὲ* **D** *τε* **M**[ac] om. **SV** secl. Hude || 64 *ὅρους* **A**[ac]**CD** || 65 *ἀπήκους* **M** || 66 *ἐπιφράσαι* **DSV** || 66.67 *σιγύνας* **CTMPD** cf. Schol. Pl. || 67 *Λίβυες* **T** Vat. gr. 122 man. pr. *Poeni* Valla | *οἱ ἄνω ὑπὲρ*] *οἱ ὑπὲρ* **DS** *οἵπερ* **V** || 68.69 *κατέχουσαι* **DSV** || 69 *ὑπὲρ* **ABCT** | *τούτων* **DSV** | *τὸ*] *τῶ* **BCV** || 70 *εἰκότα* **TSV** || 71 *εἶναι* om. **C** | *ὑπὲρ* **C** || 73 *Μεγάβυζος* **T** | *Περσέων κατοίκοα* Ald. *κατήκοα Περσέων* **M** | *ἐποίησε* **DSV** || 75 *τὸν Ἑλλήσποντον τάχιστα ἀπίκετο* **M** | *Σάρδεις* **T** || 76 *τε* om. **MDSV** | *τοῦ Μιλησίου* om. **DSV** | *παραινέσεως* **T** || 77 *Μιτυληναίου* **CTMP DSV** || 79 *αἰτέειν* **SV** | *Μύρκιννον* **A** | *Ἠδονῶν* **CM** *Ἠδωνίδα* **SV** *Ἠδονίδα* **D** || 79–80 *πόλιν ἐν αὐτῇ* **DSV** || 80–81 *οὔτε – ἐών*] *οὐ τύραννος δημότης τε ἐών* **ABC TMP** *οὐ τύραννος δημότης δὲ ἐών* prop. Bekker sequ. Hude

τύραννος δημότης τε ἐών, αἰτέει Μυτιλήνης τυραννεῦσαι. τελεωθέντων δὲ
12 *ἀμφοτέροισι οὗτοι μέν, κατὰ εἵλοντο, ἐτράποντο, Δαρεῖον δὲ συνήνεικε*
πρῆγμα τοιόνδε ἰδόμενον ἐπιθυμῆσαι ἐντείλασθαι Μεγαβάζῳ Παιόνας
ἑλόντα ἀνασπάστους ποιῆσαι ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην· [ἦν] Πίγρης
καὶ Μαστύης, ἄνδρες Παιόνες, οἳ ἐπείτε Δαρεῖος διέβη ἐς τὴν Ἀσίην,
αὐτοὶ ἐθέλοντες Παιόνων τυραννεύειν ἀπικνέονται ἐς Σάρδις ἅμα ἀγόμενοι
2 *ἀδελφεὴν μεγάλην τε καὶ εὐειδέα, φυλάξαντες δὲ Δαρεῖον προκατιζόμενον*
ἐς τὸ προάστιον τὸ τῶν Λυδῶν, ἐποίησαν τοιόνδε· σκευάσαντες τὴν ἀδελ-
φεήν, ὡς εἶχον ἄριστα, ἐπ' ὕδωρ ἔπεμπον ἄγγος ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσαν
3 *καὶ ἐκ τοῦ βραχίονος ἵππον ἐπέλκουσαν καὶ κλώθουσαν λίνον. ὡς δὲ παρ-*
εξῆε ἡ γυνή, ἐπιμελὲς τῷ Δαρείῳ ἐγένετο, οὔτε γὰρ Περσικὰ ἦν οὔτε
Λύδια τὰ ποιεύμενα ἐκ τῆς γυναικός, οὔτε πρὸς τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης οὐδα-
μῶν· ἐπιμελὲς δὲ ὥς οἱ ἐγένετο, τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπει κελεύων φυ-

AB C TM P(p) D SV

T **94 s.** Eust. Il. 707 (ad *Θ* 187 ss.): *Γυναικείαν διακονίαν ὁμοίαν τινὰ τῇ κατὰ τὴν Ἀνδρομάχην καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ἐν οἷς φησιν, ὅτι* γυνή τις, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἦρδε τὸν ἵππον, *ὅ ἐστιν 'ἐπότιζεν', ἀφ' οὗ ἀρδάνιον παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ*

87 s. *Λέξ. Φυλάξαντες· ἐπιτηρήσαντες.* (deest *atu*). Suid. *Φυλάξαντες· ἐπιτηρήσαντες· Ἡρόδοτος. καὶ φυλάξασα· καιροφυλακτήσασα, εὐκαίρως ἐπιτηρήσασα.* (IX 110,2) ‖ **90 ss.** Suid. *Ἐπιμέλεον· φροντίδος ἄξιον· Ἡρόδοτος·* ὡς δὲ – ἐγένετο. ἐπιμελὲς δὲ – ἡ γυνή. Zonar.: *Ἐπιμέλεον· φροντίδος ἄξιον·* ὡς παρεξῄει ἡ γυνή, ἐπιμέλεον τῷ Δαρείῳ ἐγένετο

81 *αἴτεε* **DSV**^{ac} | *Μιτυλήνης* **CTMPDSV** ‖ **82** *κατὰ* (i. e. *κατ' ἅ*, ut scribit Krueger, sed *κατὰ* scribi licet, cf. II 61, 116,2 al.)] *κατὰ τὰ* **TMPDSV** | *Δαρεῖος* **C** *Δαρείῳ* **T** ‖ **83** *πρᾶγμα* **PSV** *πρῆγμα* **p** cett. | *τοιόνδε*] *τοιοῦτον* **T** | *εἰδόμενον* **D** | *Παίονας* **TMDSV** ‖ **84** *ἐς τὴν Ἀσίην ἐκ τῆς Εὐρώπης* **ABC** | *ἦν* seclusi haplographiam ex *Ἀσίην* olim in omnibus praecedenti tractam iudicans; conservant edd. post Valckenaerium qui ad illius vocis defensionem Hes. Th. 321, Aesch. 3. 184 et sim. adhibet, sed cf. Kühner-Gerth I. 68 s. | *Τίγρης* **DSV**^{c} *Τύγρης* **V**^{ac} ‖ **85** *Μαστίης* **S** *Μαστί*∗*ης* **V** *Μαντύης* **ABCT** | *διέβη ἐκ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν Ἀσίην* **M** Ald. ‖ **86** *Σάρδεις* **T** ‖ **87** *τε* om. **M** ‖ **88** *προάστειον* codd. v. praef. vol. I, p. IX s. | *τὸ τῶν*] *τῶν* **DSV** ‖ **90** *κλῆσαν* **ABCT** litterae *α* litteras *σα* suprascr. **A**^{2} ‖ **90.91** *παρεξῄει* **DSV** Suid. Zonar. ‖ **91** *ἐπιμέλεον* Suid. Zonar. ‖ **92** *Λυδικὰ* **DSV** | *τῶν αὐτῆς Ἀσίης* **SV** ‖ **93** *ἐπιμελὲς* Suid. quoque | *τῶν δορυφόρων τινὰς πέμπειν* **DSV** *πέμπει τῶν δορυφόρων τινὰς* Suid. ‖ **93.94** *κελεύων φυλάξαι*] *γνῶναι* Suid.

λάξαι, ὅ τι χρήσεται τῷ ἵππῳ ἡ γυνή. οἱ μὲν δὴ ὄπισθεν εἵποντο, ἡ δὲ 4
ἐπείτε ἀπίκετο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἦρσε τὸν ἵππον, ἄρσασα δὲ καὶ τὸ ἄγγος
τοῦ ὕδατος ἐμπλησαμένη τὴν αὐτὴν ὁδὸν παρεξῆε φέρουσα τὸ ὕδωρ ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπέλκουσα ἐκ τοῦ βραχίονος τὸν ἵππον καὶ στρέφουσα
τὸν ἄτρακτον. θωμάζων δὲ ὁ Δαρεῖος, τά τε ἤκουσε ἐκ τῶν κατασκόπων 13
καὶ τὰ αὐτὸς ὥρα, ἄγειν αὐτὴν ἐκέλευε ἑωυτῷ ἐς ὄψιν. ὡς δὲ ἄχθη, πα-
ρῆσαν καὶ οἱ ἀδελφεοὶ αὐτῆς οὔ κῃ πρόσω σκοπιὴν ἔχοντες τούτων. εἰρω-
τῶντος δὲ τοῦ Δαρείου, ὁποδαπὴ εἴη, ἔφασαν οἱ νεηνίσκοι εἶναι Παιόνες
καὶ ἐκείνην εἶναι σφέων ἀδελφεήν. ὁ δ' ἀμείβετο, τίνες δὲ οἱ Παιόνες ἄν- 2
θρωποί εἰσι καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι, καὶ τί κεῖνοι ἐθέλοντες ἔλθοιεν ἐς
Σάρδις. οἱ δέ οἱ ἔφραζον, ὡς ἔλθοιεν μὲν ἐκείνῳ δώσοντες σφέας αὐτούς·
εἴη δὲ ἡ Παιονίη ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ πεπολισμένη, ὁ δὲ Στρυμὼν οὐ
πρόσω τοῦ Ἑλλησπόντου, εἴησαν δὲ Τευκρῶν τῶν ἐκ Τροίης ἄποικοι. οἱ 3
μὲν δὴ ταῦτα ἕκαστα ἔλεγον, ὁ δὲ εἰρώτα, εἰ καὶ πᾶσαι αὐτόθι αἱ γυναῖ-
κες εἴησαν οὕτω ἐργάτιδες. οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἔφασαν προθύμως οὕτω ἔχειν·
αὐτοῦ γὰρ ὢν τούτου εἵνεκα καὶ ἐποιέετο. ἐνθαῦτα Δαρεῖος γράφει γράμ- 14
ματα Μεγαβάζῳ, τὸν ἔλιπε ἐν τῇ Θρηίκῃ στρατηγόν, ἐντελλόμενος ἐξανα-
στῆσαι ἐξ ἠθέων Παιόνας καὶ παρ' ἑωυτὸν ἀγαγεῖν καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέ-
κνα τε καὶ γυναῖκας αὐτέων. αὐτίκα δὲ ἱππεὺς ἔθεε φέρων τὴν ἀγγελίην 2
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, περαιωθεὶς δὲ διδοῖ τὸ βυβλίον τῷ Μεγαβάζῳ. ὁ δ'

AB C TM P(p) D SV

T 105 s. Eust. v. quae ad 1,3 laudavimus

94 *χρήσαιτο* **MPDSV** Suid. ‖ 94–95 *ἡ δὲ ἐπίκετο* **SV** ‖ 95 *ἦρδε* Eust. *καὶ ἦρσε* **S** ‖ 96 *παρεξῄει* **DSV** ‖ 98 *ἄδρακτον* **DSV** | *θωυμάζων* **MPDSV** ‖ 99 *αὐτὴν* om. **M** | *ἐκέλευσε* **ABC** | *ἐς ὄψιν ἐλθεῖν* **T** ‖ 100 *οὔ κῃ*] *οὐχὶ* **DSV** *οὐκὶ* Wesseling | *πρόσω κοπιὴν* **D**^{ac} *πρόσσω σκοπιὴν* **D**^{c}**V**^{c} (*πρόσῳκοπιὴν* olim exstitisse censeo) | *ἔχον* **V** | *τουτέων* **ABCT** ‖ 110.101 *εἰρωτέοντος* **TM**^{c}**Pp** *εἰρωτέωντος* **CM**^{ac} Ald. ‖ 101 *ποδαπὴ* **PD** *ποταπὴ* **MV** *ποταποὶ* **S** cf. VII 218,2, IX 16,2 et Weber *RFIC* 18 (1940) 272 | *εἶεν* **S** | *Παίονες* **TMDSV** ‖ 102 *ἐκείνων* **CT** | *Παίονες* **TMPDSV** ‖ 102.103 *ἄνθρωποι οἱ Παίονες* **M** ‖ 103 *κοῦ*] *ποῦ* **T** *βου* **V** | *τί δὴ κεῖνοι* **M** Ald. | *θέλοντες* **C**^{1}**MD** ‖ 104 *Σάρδεις* **T** | *οἱ δέ οἱ*] *οἱ δὲ* **DSV** | *ἔφραζον*] *ἔφασαν* **T** ‖ 105 *Στρυμῶνι* **C** ‖ 106 *ἤϊσαν* **C** | *ἐκ τῆς Τροίης* **T** ‖ 107 *αὖτὰ* **AB** *αὐτὰ* **CT** | *ἠρώτα* **CMP** ‖ 107.108 *εἴησαν αὐτόθι αἱ γυναῖκες* **MPDSV** ‖ 108 *ἐργατίδες οὕτω* **P**^{1} *οὕτω ἐργατίδες* **P**^{2}**p** cett. ‖ 109 *καὶ* om. **ABCT** ‖ 110 *Μεγαβάζῳ*] *Μεγαβύζῳ* **T** *πρὸς Μεγάβαζον* **MPDSV** | *στρατηγὸν ἐν τῇ Θρηίκῃ* **M** | *ἐντελόμενος* **M**^{ac}**p** ‖ 111 *Παίονας* **TMDSV** ‖ 111 *τὰ* om. **MPDSV** | *τε* om. **B**^{1}**TMS** | *καὶ τὰς γυναῖκας* **ABCT** | *αὐτῶν* **ABCTP** ‖ 113 *βυβλίον* **A** *βιβλίον* cett. | *τῷ* om. **ABC**

ἐπιλεξάμενος καὶ λαβὼν ἡγεμόνας ἐκ τῆς Θρηίκης ἐστρατεύετο ἐπὶ τὴν
15 *Παιονίην. πυθόμενοι δὲ οἱ Παιόνες τοὺς Πέρσας ἐπὶ σφέας ἰέναι ἁλισθέν-*
τες ἐξεστρατεύσαντο πρὸς θαλάσσης δοκέοντες ταύτῃ ἐπιχειρήσειν τοὺς
2 *Πέρσας ἐσβάλλοντας. οἱ μὲν δὴ Παιόνες ἦσαν ἕτοιμοι τὸν Μεγαβάζου*
στρατὸν ἐπιόντα ἐρύκειν, οἱ δὲ Πέρσαι πυθόμενοι συναλίσθαι τοὺς Παιό-
νας καὶ τὴν πρὸς θαλάσσης ἐσβολὴν φυλάσσοντας ἔχοντες ἡγεμόνας τὴν
ἄνω ὁδὸν τράπονται, λαθόντες δὲ τοὺς Παιόνας ἐπεισπίπτουσι ἐς τὰς
πόλιας αὐτῶν, ἐούσας ἀνδρῶν ἐρήμους· οἷα δὲ κεινῇσι ἐπιπεσόντες εὐπε-
3 *τέως κατέσχον. οἱ δὲ Παιόνες ὡς ἐπύθοντο ἐχομένας τὰς πόλιας, αὐτίκα*
διασκεδασθέντες καθ' ἑωυτοὺς ἕκαστοι ἐτράποντο καὶ παρεδίδοσαν σφέας
αὐτοὺς τοῖσι Πέρσῃσι. οὕτω δὴ Παιόνων Σειροπαιόνες τε καὶ Παιόπλαι
καὶ οἱ μέχρι τῆς Πρασιάδος λίμνης ἐξ ἠθέων ἐξαναστάντες ἤγοντο ἐς τὴν
16 *Ἀσίην. οἱ δὲ περί τε Πάγγαιον ὄρος [καὶ Δόβηρας καὶ Ἀγριᾶνας καὶ*
Ὀδομάντους] καὶ αὐτὴν τὴν λίμνην τὴν Πρασιάδα οὐκ ἐχειρώθησαν ἀρχὴν
ὑπὸ Μεγαβάζου. ἐπειρήθη δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ λίμνῃ κατοικημένους ἐξαιρέ-
ειν ὧδε· ἴκρια ἐπὶ σταυρῶν ὑψηλῶν ἐζευγμένα ἐν μέσῃ ἑστήκεε τῇ λίμνῃ
2 *ἔσοδον ἐκ τῆς ἠπείρου στεινὴν ἔχοντα μιῇ γεφύρῃ. τοὺς δὲ σταυροὺς*

AB C TM P(p) D SV

T 124 s. Steph. Byz. *Σίρις· ... ἔστι καὶ Σίρις ἐν Παιονίᾳ, ἧς τὸ ἐθνικὸν ἀπὸ τῆς γενικῆς* Σιριοπαίονες || 126 ss. Eust. v. quae ad 1,3 laudavimus

124 s. Eust. v. testimonia

114 *ἡγεμόνα* **DSV** | *ἐστρατοπεδεύετο* **DSV** || 115 *Παίονες* **TMDSV** || 116 *ἐστρατεύσαντο* **CM** || 117 *ἐσβαλόντας* **PDSV** *ἐμβάλλοντας* **ABC** *ἐμβάλοντας* (sic) **T** *ἐσβάλλοντας* (quod iam Herwerden proposuerat) **M** litt. *M* e correctione *ΛΛ* (i. e. *ΕΣΒΑΛΛΟΝΤΑΣ* in archetypo codd. **ABC** restituendo) ad *ἐσ-* praeverbium tracta potuit nasci (cf. Kallenberg, *Progr. Gymn. Fred.-Werd.* Pasch. 1884, 24) | *Παίονες* **TMDSV** | *τὸν*] *τοῦ* **B** | *Μεγαβύζου* **T** || 118 *συναλισθέντας* **M** Ald. || 118.119 *Παίονας* **TMDSV** || 119 *προσβολὴν* **M** || 120 *ἐπισπίπτουσι* **D**[1] *ἐσπίπτουσι* (haplographice scriptum) **ABCTM** || 121 *αὐτέων* **DSV** | *κηνῇσι* **V** *κενῇσι* **S** | *ἐπεισπεσόντες* **S** || 123 *κατ'* **TM**[2]**PDSV** | *ἑωυτοὺς* **ABCT** || 124 *Σειροπαίονές* **TM** *Σιροπαίονές* **DSV** *Σιριοπαίονές* recognoscas e Steph. Byz. || 124–125 *Παιόπλαι τε καὶ* **T** || 125 *ἀναστάντες* **MD** || 126 *τε*] *τὸ* **MPDS** compendio notat **V** | *Πάγγεον* **B** *Πάγαιον* **T** || 126–127 *καὶ – Ὀδομάντους* secl. Stein Hude Legrand; ego quoque improprio imprimis inductus casu nominum, quem nescioquis ante Wesselingii aetatem iam in nominativum mutaverat || 126 *Ἀγριᾶννας* **D**[c]**SV** || 127 *Ὀδομάντας* **SV** || 128 *Μεγαβύζου* **T** || 129 *ἐζυγμένα* (*ζυ* in ras.) **V** | *ἐν μέσῃ ἕστηκε* **DSV** *ἑστήκεε ἐν μέσῃ* **Mp** Ald.

τούτους ὑπεστεῶτας τοῖσι ἰκρίοισι τὸ μέν κου ἀρχαῖον ἔστησαν κοινῇ πάν-
τες οἱ πολιῆται, μετὰ δὲ νόμῳ χρεώμενοι ἱστᾶσι τοιῷδε· κομίζοντες ἐξ
ὄρεος, τῷ οὔνομά ἐστι Ὄρβηλος, κατὰ γυναῖκα ἑκάστην ὁ γαμέων τρεῖς
σταυροὺς ὑπίστησι, ἄγεται δὲ ἕκαστος συχνὰς γυναῖκας. οἰκέουσι δὲ τοι- 3
οῦτον τρόπον κρατέων ἕκαστος ἐπὶ τῶν ἰκρίων καλύβης τε, ἐν ᾗ διαιτᾶ-
ται, καὶ θύρης καταπακτῆς διὰ τῶν ἰκρίων κάτω φερούσης ἐς τὴν λίμνην.
τὰ δὲ νήπια παιδία δέουσι τοῦ ποδὸς σπάρτῳ, μὴ κατακυλισθῇ, δει-
μαίνοντες. τοῖσι δ' ἵπποισι καὶ τοῖσι ὑποζυγίοισι παρέχουσι χόρτον ἰχθῦς· 4
τῶν δὲ πλῆθός ἐστι τοσοῦτο ὥστε, ὅταν τὴν θύρην τὴν καταπακτὴν ἀνα-
κλίνῃ, κατίει σχοινίῳ σπυρίδα κεινὴν ἐς τὴν λίμνην καὶ οὐ πολλόν τινα
χρόνον ἐπισχὼν ἀνασπᾷ πλήρεα ἰχθύων. τῶν δὲ ἰχθύων ἐστὶ γένεα δύο,
τοὺς καλέουσι «πάπρακάς» τε καὶ «τίλωνας».

Παιόνων μὲν δὴ οἱ χειρωθέντες ἤγοντο ἐς τὴν Ἀσίην· Μεγάβαζος δὲ ὡς 17
ἐχειρώσατο τοὺς Παιόνας, πέμπει ἀγγέλους ἐς Μακεδονίην ἄνδρας ἑπτὰ
Πέρσας, οἳ μετ' αὐτὸν ἐκεῖνον ἦσαν δοκιμώτατοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ,
ἐπέμποντο δὲ οὗτοι παρὰ Ἀμύντην αἰτήσοντες γῆν τε καὶ ὕδωρ Δαρείῳ
βασιλέϊ. ἔστι δὲ ἐκ τῆς Πρασιάδος λίμνης σύντομος κάρτα ἐς τὴν Μα- 2
κεδονίην. πρῶτα μὲν γὰρ ἔχεται τῆς λίμνης τὸ μέταλλον, ἐξ οὗ ὕστερον
τούτων τάλαντον ἀργυρίου Ἀλεξάνδρῳ ἡμέρης ἑκάστης ἐφοίτα, μετὰ δὲ τὸ
μέταλλον Δύσωρον καλεόμενον ὄρος ὑπερβάντα εἶναι ἐν Μακεδονίῃ. οἱ ὦν 18
Πέρσαι οἱ πεμφθέντες οὗτοι παρὰ τὸν Ἀμύντην ὡς ἀπίκοντο, αἴτεον
ἐλθόντες ἐς ὄψιν τὴν Ἀμύντεω Δαρείῳ βασιλέϊ γῆν τε καὶ ὕδωρ. ὁ δὲ
ταῦτά τε ἐδίδου καί σφεας ἐπὶ ξείνια καλέει, παρασκευασάμενος δὲ δεῖ-

AB C TM P(p) D SV

T 150 Suid. *Δύσωρον· ὄνομα ὄρους*

131 *τούτους*] *τοὺς* **ABCTMP** | *τὸ*] *τοῦτο* **DSV** ‖ 132 *χρεόμενοι* **Pp** ‖ 133 *οὔρεος* **CTMDSV** | *Ὄρβιλλος* **TPp** *Ὄρβιλος* **C** ‖ 134 *συχνὰς*] *πολλὰς* **MPDSV** | *οἰκεῦσι* **S** ‖ 134.135 *τοιοῦτον*] *τοῦτον τὸν* **DSV** ‖ 135 *τε* om. **DSV** ‖ 136 *καταρρακτῆς* Reiskio duce Legrand ‖ 137 *παιδὸς* **V** | *καταχλυσθῇ* **T** ‖ 139 *καταρρακτὴν* Reiske Legrand cf. l. 136 ‖ 140 *κατει* **B^1** *κατήει* **C** | *σχοίνῳ* **ABCTMP** *σχοινία* **D** | *κοινὴν* **T** *κενὴν* **ABM^{ac}** *κειμένην* **D** ‖ 142 *πατρακάς* **D** ‖ 143 *Μεγάβυζος* **$B^1$$M^{ac}$T** ‖ 144 *Παίονας* **TMDSV** ‖ 145 *ἐν τῷ στρατοπέδῳ δοκιμώτατοι* **DSV** ‖ 146 *δὴ* **S** | *παρὰ τὸν Ἀμύντην* **T** ‖ 146–147 *βασιλέϊ Δαρείῳ* **M** ‖ 147 *ἐκ τῆς* om. **SV** ‖ 148 *πρῶτον* **ABCT** ‖ 150 *οὖρος* **CTMP** | *ὑπερβάντι* coni. Abicht sequ. Legrand ‖ 151 *ὡς ἀπίκοντο* om. **M** ‖ 152 *εἰς* **V** | *Δαρείῳ βασιλέϊ*] *Δαρείῳ* **T** *βασιλέϊ* **S** *βασιλέϊ Δαρείῳ* **M** ‖ 153 *ξεινίᾳ* **CPp** *ξεινίας* **DSV** | *ἐκάλεε* **M** Ald. | *δὲ* haplogr. om. **DV**

2 *πνον μεγαλοπρεπὲς ἐδέκετο τοὺς Πέρσας φιλοφρόνως. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου*
ἐγίνοντο, διαπίνοντες εἶπαν οἱ Πέρσαι, τάδε «ξεῖνε Μακεδών, ἡμῖν νόμος
ἐστὶ τοῖσι Πέρσῃσι, ἐπεὰν δεῖπνον προτιθώμεθα μέγα, τότε καὶ τὰς παλ-
λακὰς καὶ τὰς κουριδίας γυναῖκας ἐσάγεσθαι παρέδρους· σύ νυν, ἐπεί περ
προθύμως μὲν ἐδέξαο, μεγάλως δὲ ἐξείνισας, διδοῖς τε βασιλέϊ Δαρείῳ γῆν
3 *τε καὶ ὕδωρ, ἕπεο νόμῳ τῷ ἡμετέρῳ.» εἶπε πρὸς ταῦτα Ἀμύντης· «ὦ Πέρ-*
σαι, νόμος μὲν ἡμῖν γέ ἐστι οὐκ οὕτως, ἀλλὰ κεχωρίσθαι ἄνδρας γυναι-
κῶν· ἐπείτε δὲ ὑμεῖς ἐόντες δεσπόται προσχρήζετε τούτων, παρέσται ὑμῖν
καὶ ταῦτα.» εἴπας τοσαῦτα ὁ Ἀμύντης μετεπέμπετο τὰς γυναῖκας· αἱ δ'
4 *ἐπείτε κελευόμεναι ἦλθον, ἐπεξῆς ἀντίαι ἵζοντο τοῖσι Πέρσῃσι. ἐνθαῦτα οἱ*
Πέρσαι ἰδόμενοι γυναῖκας εὐμόρφους ἔλεγον πρὸς Ἀμύντην φάμενοι τὸ
ποιηθὲν τοῦτο οὐδὲν εἶναι σοφόν· κρέσσον γὰρ εἶναι ἀρχῆθεν μὴ ἐλθεῖν
τὰς γυναῖκας ἢ ἐλθούσας καὶ μὴ παριζομένας ἀντίας ἵζεσθαι ἀλγηδόνας
5 *σφίσι ὀφθαλμῶν. ἀναγκαζόμενος δὲ ὁ Ἀμύντης ἐκέλευε παρίζειν· πειθομέ-*
νων δὲ τῶν γυναικῶν αὐτίκα οἱ Πέρσαι μαστῶν τε ἅπτοντο οἷα πλεόνως
19 *οἰνωμένοι καί κού τις καὶ φιλέειν ἐπειρᾶτο. Ἀμύντης μὲν δὴ ταῦτα ὁρέων*

AB C TM P(p) D SV

T 167 Plut. Alex. 21: *Τὰς … ἄλλας αἰχμαλώτους ὁρῶν ὁ Ἀλέξανδρος κάλλει … διαφερούσας ἔλεγε παίζων, ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὀμμάτων αἱ Περσίδες* (quae verba e nostro extracta videntur)

166 s. Auct. de subl. 4: *Θατέρου* (i. e. de vitio) … *ὧν εἴπομεν, λέγω δὲ τοῦ ψυχροῦ, πλήρης ὁ Τίμαιος. … καὶ τὸ Ἡροδότειον οὐ πόρρω τὸ φάναι τὰς καλὰς γυναῖκας* 'ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν'. *καίτοιγε ἔχει τινὰ παραμυθίαν, οἱ γὰρ παρ' αὐτῷ ταυτὶ λέγοντές εἰσιν οἱ βάρβαροι καὶ ἐν μέθῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοιούτων προσώπων διὰ μικροψυχίαν καλὸν ἀσχημονεῖν πρὸς τὸν αἰῶνα.* Eust. Il. 433 (ad *Γ*446): *Ὁ … γλυκὺς ἵμερος εἴη ἂν καὶ δριμὺς κατὰ πολυωνυμίαν ῥητόρων, παρ' οἷς ἡ δριμύτης ἐπίτασίς ἐστι γλυκύτητος. … πρὸς δὲ ταῦτα ἑτεροιοῦσθαι δοκεῖ παρά τινος ῥηθὲν μεγάλου σοφοῦ τὸ τὰς κόρας* ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν *εἶναι*

155 *ἐγένοντο* **TMpDS** ‖ 156 *μέγαν* **D** ‖ 156.157 *παλακὰς* **CSV** ‖ 157 *κουρίδας* **C** ‖ 158 *ξεινίζεις* **ABCTMP** | *διδοῖς δὲ βασιλέϊ Δαρείῳ* **ABCT** *Δαρείῳ δὲ βασιλέϊ διδοῖς* **Mp** Ald. ‖ 159 *ταῦτα ὁ Ἀμύντης* **D** ‖ 160 *οὐχ* **ABCT** | *οὗτος* **ABCTP** ‖ 161 *προσχρήζεται* **B** *προσχίζεται* **C** | *τουτέων* **MPDSV** | *ὑμῖν*] *μὲν* **DSV** ‖ 162 *ταῦτα*] *τάδε* **DV** | *μετεπέμψατο* **DSV** ‖ 163 *καλεόμεναι* **ABCTMP** | *ἀντία* **C** ‖ 163–164 *ἰδόμενοι οἱ Πέρσαι* **DSV** ‖ 165 *οὐδὲν σοφόν* **C** ‖ 166 *παρεζομένας* **ABCT** | *ἀντία* **DSV** | *ἀλγηδόνα* **DSV** cf. Plut. ‖ 167 *σφι* **MPDSV** | *ἀναγκαζομένῳ* **B** ‖ 167.168 *πειθομενέων* **ABCDP** cf. gramm. meam 104 ‖ 168 *αὐτίκα*] *ἀντία* **T** | *πλεύνως* **CTM** ‖ 169 *δὴ* om. **C** | *ὁρῶν* **AB**

ἀτρέμας εἶχε καίπερ δυσφορέων οἷα ὑπερδειμαίνων τοὺς Πέρσας· Ἀλέξαν-
δρος δὲ ὁ Ἀμύντεω παρεών τε καὶ ὁρέων ταῦτα ἅτε νέος τε ἐὼν καὶ κα-
κῶν ἀπαθὴς οὐδαμῶς ἔτι κατέχειν οἷός τε ἦν, ὥστε δὲ βαρέως φέρων
εἶπε πρὸς Ἀμύντην, τάδε «σὺ μέν, ὦ πάτερ, εἶκε τῇ ἡλικίῃ ἀπιών τε ἀνα-
παύεο μηδὲ λιπάρεε τῇ πόσει· ἐγὼ δὲ προσμένων αὐτοῦ τῇδε πάντα τὰ
ἐπιτήδεα παρέξω τοῖσι ξείνοισιν.» πρὸς ταῦτα συνιεὶς Ἀμύντης, ὅτι νεώ- 2
τερα πρήγματα πρήξειν μέλλοι ὁ Ἀλέξανδρος, λέγει· «ὦ παῖ, σχεδὸν γάρ
σευ ἀγανακτεομένου συνίημι τοὺς λόγους, ὅτι ἐθέλεις ἐμὲ ἐκπέμψας ποιέ-
ειν τι νεώτερον· ἐγὼ ὦν σευ χρῄζω μηδὲν νεοχμῶσαι κατ' ἄνδρας τούτους,
ἵνα μὴ ἐξεργάσῃ ἡμέας, ἀλλὰ ἀνέχευ ὁρέων τὰ ποιεύμενα· ἀμφὶ δὲ ἀπόδῳ
τῇ ἐμῇ πείσομαί τοι.» ὡς δὲ ὁ Ἀμύντης χρήσας τούτων οἰχώκεε, λέγει ὁ **20**
Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Πέρσας· «γυναικῶν τουτέων, ὦ ξεῖνοι, ἔστι ὑμῖν
πολλὴ εὐπετείη, καὶ εἰ ἁπάσῃσι βούλεσθε μίσγεσθαι καὶ ὁκόσῃσι ὦν αὐ-
τέων. τούτου μὲν πέρι αὐτοὶ ἀποσημανέετε· νῦν δέ, σχεδὸν γὰρ ἤδη τῆς 2
κοίτης ὥρη προσέρχεται ὑμῖν καὶ καλῶς ἔχοντας ὑμέας ὁρῶ μέθης, γυναῖ-
κας ταύτας, εἰ ὑμῖν φίλον ἐστί, ἄφετε λούσασθαι, λουσαμένας δὲ ὀπίσω
προσδέκεσθε. εἴπας ταῦτα – συνέπαινοι γὰρ ἦσαν οἱ Πέρσαι – γυναῖκας 3
μὲν ἐξελθούσας ἀπέπεμπε ἐς τὴν γυναικηίην, αὐτὸς δὲ ὁ Ἀλέξανδρος
ἴσους τῇσι γυναιξὶ ἀριθμὸν ἄνδρας λειογενείους τῇ τῶν γυναικῶν ἐσθῆτι
σκευάσας καὶ ἐγχειρίδια δοὺς παρῆγε ἔσω, παράγων δὲ τούτους ἔλεγε 4

AB C TM P(p) D SV

178 s. *Λέξ. Νεοχμῶσαι· νεωστὶ κινῆσαι.* Greg. Cor. 151: *Νεοχμῶσαι· τὸ νεωστὶ κινῆσαί τι.* Suid. *Νεοχμώσαντες· νεωστὶ κινήσαντες. Ἡρόδοτος* ‖ **186** Suid. *Συνέπαινοι· συγκατατιθέμενοι. Ἡρόδοτος·* συνέπαινοι γὰρ ἦσαν οἱ Πέρσαι. *τουτέστιν 'ὁμόφρονες'. καὶ αὖθις·* δεῖ δὲ καὶ αὐτὸν βασιλέα συνέπαινον γίνεσθαι (31,4)

171 *τε* om. **PDSV** | *ὢν* **PSV** ‖ **172** *δὲ* om. **D** ‖ **173** *Ἀμύντεα* **MDSV** v. praef. vol. I, p. XIX s. | *ὦ πάτερ σὺ μὲν* **ABCT** ‖ **174** *πόσι* **CPDS** fin. vocis comp. not. **V** ‖ **175** *συνεὶς* **DSV** | *ὁ Ἀμύντης* **DSV** ‖ **176** *πρήσσειν μέλλοι* **ABCT** *πρήσσειν μέλλει* **CTV** *μέλλει πρήσσειν* **M** | *ὁ* om. **TMPSV** | *ὦ παῖ* om. **S** ‖ **177** *σευ* om. **SV** | *ἀγανακτεομένου* scripsi *ἀνακαιομένου* **ABCTMP** *ἀναγομένου* **DSV** ‖ **179** *ἀνάχευ* **MSV** ‖ **180** *τοι* om. **DSV** | *ὁ* om. **MPpSV** | *τοῦτον* **TD** *τουτέων* **C** | *ἔλεγε* **MPDSV** ‖ **181–182** *πολλή ἐστι ὑμῖν* **MPp** *πολλή ἐστι ἐν ὑμῖν* **D** Ald. *πολλὴ ἐν ὑμῖν* **S** *πολλοὶ ἐν ὑμῖν* **V** ‖ **182** *καὶ εἰ* om. **V** | *πάσῃσι* **ABCTMP** | *μίγνυσθαι* **DSV** ‖ **183** *ἀποσημάνετε* **DSV** ‖ **184** *ὁρέω* **CT** ‖ **186** *προσδέκεσθαι* A^{ac}**BC** ‖ **187** *ἐσελθούσας* **DSV** ‖ **188** *ἴσους ἀριθμὸν τῇσι γυναιξὶ* **DSV** *τῇσι γυναιξὶ ἴσους ἀριθμὸν* **M** ‖ **189** *παρῆγε*] *ἦγε* **ABCT** | *ἔσω* **MPp** *εἴσω* cett.

*τοῖσι Πέρσῃσι, τάδε «ὦ Πέρσαι, οἴκατε πανδαισίῃ τελέῃ ἱστιῆσθαι· τά τε
γὰρ ἄλλα, ὅσα εἴχομεν καὶ πρὸς τὰ οἷά τε ἦν ἐξευρόντας παρέχειν, πάντα
ὑμῖν πάρεστι, καὶ δὴ καὶ τόδε τὸ πάντων μέγιστον, τάς τε ἑωυτῶν μητέ-
ρας καὶ τὰς ἀδελφεὰς ἐπιδαψιλευόμεθα ὑμῖν, ὡς παντελέως μάθητε τιμώ-
μενοι πρὸς ἡμέων, τῶν πέρ ἐστε ἄξιοι, πρὸς δὲ καὶ βασιλέϊ τῷ πέμψαντι
ἀπαγγείλητε, ὡς ἀνὴρ Ἕλλην, Μακεδὼν ὕπαρχος, εὖ ὑμέας ἐδέξατο καὶ*
5 *τραπέζῃ καὶ κοίτῃ.» ταῦτα εἴπας ὁ Ἀλέξανδρος παρίζει Πέρσῃ ἀνδρὶ ἄν-
δρα Μακεδόνα ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ· οἱ δὲ ἐπείτε σφέων οἱ Πέρσαι ψαύ-
ειν ἐπειρῶντο, διεργάζοντο αὐτούς.*
21 *Καὶ οὗτοι μὲν τούτῳ τῷ μόρῳ διεφθάρησαν, καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ θεραπηίη
αὐτῶν, εἵπετο γὰρ δή σφι καὶ ὀχήματα καὶ θεράποντες καὶ ἡ πᾶσα πολλὴ*
2 *παρασκευή· πάντα δὴ ταῦτα ἅμα πᾶσι ἐκείνοισι ἠφάνιστο. μετὰ δὲ χρόνῳ
οὐ πολλῷ ὕστερον ζήτησις τῶν ἀνδρῶν τούτων μεγάλη ἐκ τῶν Περσέων
ἐγίνετο, καί σφεας Ἀλέξανδρος κατέλαβε σοφίῃ χρήματά τε δοὺς πολλὰ
καὶ τὴν ἑωυτοῦ ἀδελφεήν, τῇ οὔνομα ἦν Γυγαίη· δοὺς δὲ ταῦτα κατέλαβε
ὁ Ἀλέξανδρος Βουβάρῃ ἀνδρὶ Πέρσῃ, τῶν διζημένων τοὺς ἀπολομένους τῷ
στρατηγῷ. ὁ μέν νυν τῶν Περσέων τούτων θάνατος οὕτω καταλαμφθεὶς*

AB C TM P(p) D SV

192 ss. Suid. *Ἐπιδαψιλευόμενος· πολυτελῶς διαπραξάμενος· καὶ Ἡρόδοτος·* τάς τε μητέρας καὶ ἀδελφεὰς ἐπιδαψιλεύμεθα (ἐπιδαψιλευόμεθα v.l.) ὑμῖν, ὡς παντελῶς μάθετε τιμώμενοι πρὸς ἡμέων. Zonar.: *Ἐπιδαψιλευσάμενος· πολυτελῶς διαπραξάμενος. Ἡρόδοτος·* τάς τε μητέρας καὶ ἀδελφὰς ἐπιδαψιλευσάμεθα ὑμῖν || **203 s.** Suid. *Κατέλαβεν· προέλαβεν, ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς·* καὶ σφέας ... τὴν ἑαυτοῦ (αὐτοῦ v.l.) ἀδελφεήν

190 *τελέῃ ἠστιῆσθαι* **AB^{1}C** *τελείῃ ἠστιῆσθαι* **D^{ac}** *τελείῃ εἰστιῆσθαι* **D^{c}** *τελέῃ εἰστιῆσθαι* **B^{mg}TPp** *τελείῃ ἑστιῆσθαι* **S** *τελείῃ εἰστιῆσθαι* **V** 'lectiones omnium codicum continens' (Weber in *Anal. Hdt.eis* 228 s. qui *ΤΕΛΕΙΗΙΙΣΤ*... in *ΤΕΛΕΙΗΗΣΤ*... mutatum esse iudicat) || **191** *ἔχομεν* **M** | *οἷον* **DSV** || **192** *τὸ* om. **DSV** | *τε* om. **MPDSV** || **193** *ἐπιδαψιλεύμεθα* **ABCT** cf. Suid. Zon. cum vv. ll. | *παντελῶς* Suid. Zon. | *μάθετε* **ABCTM** || **193.194** *τιμεόμενοι* **P** *τιμεώμενοι* **CTMp** || **195** *Μακεδόνων* **S** | *ἡμέας* **T** || **196** *ὁ* om. **MPDSV** | *Πέρσῃσι* **B^{1}** || **197** *τῷ λόγῳ ὡς γυναῖκα* **P^{1}** *ὡς γυναῖκα τῷ λόγῳ* **P^{2}p** cett. || **199** *θεραπείη* **MDSV** *θεραπηί* **B** || **200** *αὐτέων* **SV** | *πᾶσι* om. **ABCTM** || **201** *ἠφανίζετο* **ABCT** || **202** *τουτέων* **DSV** | *Περσέων* om. **SV** || **203** *ἐγένετο* **C^{1}** | *σοφίῃ κατέλαβε* **D** | *κατέλαβε σοφίῃ* Suid. rell. *κατέβαλε σοφίῃ* coni. Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn. V. 26 | *τε* om. Suid. || **204** *γνοὺς* **T** | *ταύτην* **MDSV** || **205** *διζομένων* **T** | *ἀπολλομένους* **BM** || **205–206** *τῶν στρατηγῶν* codd. em. Valckenaer sequ. edd. || **206** *τουτέων* **DSV**

ἐσιγήθη. Ἕλληνας δὲ εἶναι τούτους τοὺς ἀπὸ Περδίκκεω γεγονότας, κατά 22
περ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτός τε οὕτω τυγχάνω ἐπιστάμενος καὶ δὴ καὶ ἐν
τοῖσι ὄπισθε λόγοισι ἀποδέξω, ὡς εἰσὶ Ἕλληνες, πρὸς δὲ καὶ οἱ τὸν ἐν
Ὀλυμπίῃ διέποντες ἀγῶνα Ἑλληνοδίκαι οὕτω ἔγνωσαν εἶναι· βουλομένου 2
γὰρ Ἀλεξάνδρου ἀεθλεύειν καὶ καταβάντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο οἱ ἀντιθευ-
σόμενοι Ἑλλήνων ἐξεῖργόν μιν φάμενοι οὐ βαρβάρων ἀγωνιστέων εἶναι
τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ Ἑλλήνων, Ἀλέξανδρος δὲ ἐπειδὴ ἀπέδεξε, ὡς εἴη Ἀρ-
γεῖος, ἐκρίθη τε εἶναι Ἕλλην καὶ ἀγωνιζόμενος στάδιον συνεξέπιπτε τῷ
πρώτῳ.

Ταῦτα μέν νυν οὕτω κῃ ἐγένετο. Μεγάβαζος δὲ ἄγων τοὺς Παιόνας 23
ἀπίκετο ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐνθεῦτεν δὲ διαπεραιωθεὶς ἀπίκετο ἐς τὰς
Σάρδις. ἅτε δὲ τειχέοντος ἤδη Ἱστιαίου τοῦ Μιλησίου τὴν παρὰ Δαρείου
αἰτήσας ἔτυχε μισθὸν δωρεὴν φυλακῆς τῆς σχεδίης, ἐόντος δὲ τοῦ χώρου
τούτου παρὰ Στρυμόνα ποταμόν, τῷ οὔνομά ἐστι Μύρκινος, μαθὼν ὁ Με-
γάβαζος τὸ ποιεύμενον ἐκ τοῦ Ἱστιαίου, ὡς ἦλθε τάχιστα ἐς τὰς Σάρδις
ἄγων τοὺς Παιόνας, ἔλεγε Δαρείῳ, τάδε «ὦ βασιλεῦ, κοῖόν τι χρῆμα ἐποί- 2
ησας, ἀνδρὶ Ἕλληνι δεινῷ τε καὶ σοφῷ δοὺς ἐγκτήσασθαι πόλιν ἐν
Θρηίκῃ, ἵνα ἴδη τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἄφθονος καὶ πολλοὶ κωπέες καὶ
μέταλλα ἀργύρεα, ὅμιλός τε πολλὸς μὲν Ἕλλην περιοικέει, πολλὸς δὲ βάρ-
βαρος, οἳ προστάτεω ἐπιλαβόμενοι ποιήσουσι τοῦτο, τὸ ἂν κεῖνος ἐξηγέη-
ται, καὶ ἡμέρης καὶ νυκτός. σύ νυν τοῦτον τὸν ἄνδρα παῦσον ταῦτα ποι- 3

AB C TM P(p) D SV

208 s. Lex. Vindob. 133: '*Ὄπισθεν*' *γράφεται καὶ ἐπὶ μέλλοντος· Ἡρόδοτος·* αὐτός τε ... ἐν τοῖς ὄπισθεν λόγοισιν ἀποδέξω ‖ **210** V. ad I 67,1.

207 *Ἕλληνας*^{ἐς} **C** | *εἶναι τούτους τοὺς*] *τούτους εἶναι τοὺς* **MPD** *τούτους εἶναι* **SV** | *Περδίκεω* **CV** ‖ **208** *καὶ δὴ ἐν* **SV** ‖ **209** *ὡς εἰσὶ*] *ὡσὶν* **V** | *τὸν*] *τῶν* **D** | *ἐν* om. **ABCT** ‖ **210** *Ἑλληνοδίκαι*] *Ἑλλήνων καὶ* **DV** *Ἑλλήνων* **S** ‖ **210–211** *βουλομένου γὰρ Ἀλεξάνδρου ἀεθλεύειν* **ABCT** *Ἀλεξάνδρου γὰρ ἀεθλεύειν ἑλομένου* cett. ‖ **212** *ἀγωνιστέον* **TDSV** ‖ **213** *Ἀλέξανδρος μὲν δὴ ἐπειδὴ* **DV** *ὁ μὲν δὴ Ἀλέξανδρος ἐπειδὴ* **S** ‖ **214** *τε* om. **DSV** | *Ἕλλην εἶναι* **DSV** | *ἀγωνισάμενος* **DSV** ‖ **215** *πρώτῳ*] *τρόπῳ* **T** ‖ **216** *νυν* om. **T** ‖ **217** *ἐπὶ*] *ἐς* **SV** | *ἐνθεῦτεν δὲ*] *ἐνθεῦτεν* **ABCTP** *καὶ ἐνθεῦτεν* **Mp** Ald. | *τὰς* om. **MDSV** ‖ **218** *Σάρδεις* **T** | *δὴ* **C** ‖ **220** *Στρυμῶνα* **CM** | *Μύρκιννος* **A**^{2}**CT** *Μύρκιος* **SV** | *μαθὼν δὲ ὁ* **MPDV** ‖ **220.221** *Μεγάβυζος* **T** ‖ **221** *Σάρδεις* **T** ‖ **222** *οἷον* **MPDSV** ‖ **223** *ἐγκτίσασθαι* **ABCTP** ‖ **224** *ἵνα τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἴδη* **DSV**^{c} *ἵνα τε ναυπηγήσιμός ἐστι ἤδη* **V**^{ac} ‖ **225** *μέταλλα* **ABCT MP**^{2}**p** *μεγάλα* **P**^{1} cett. | *ἀργύρεα* **ABCTMP**^{2}**p** *ἀργύρια* **P**^{1} cett. | *Ἕλλην*] *ἄλλην* **D** | *πολλῆς* **V** ‖ **226** *ἐκεῖνος* **TDSV** ‖ **226.227** *ἐξηγέεται* **TSV** ‖ **227** *σὺ τοίνυν* **M** Ald. | *τὸν ἄνδρα τοῦτον* **MDSV**

εὖντα, ἵνα μὴ οἰκηΐῳ πολέμῳ συνέχεαι. τρόπῳ δὲ ἠπίῳ μεταπεμψάμενος
παῦσον· ἐπεὰν δὲ αὐτὸν περιλάβῃς, ποιέειν, ὅκως μηκέτι κεῖνος ἐς Ἕλλη-
24 *νας ἀπίξεται.» ταῦτα λέγων ὁ Μεγάβαζος εὐπετέως ἔπειθε τὸν Δαρεῖον,*
ὡς εὖ προορῶν τὸ μέλλον γίνεσθαι. μετὰ δὲ πέμψας ἄγγελον ἐς τὴν Μύρ-
κινον ὁ Δαρεῖος ἔλεγε, τάδε «Ἱστιαῖε, βασιλεὺς Δαρεῖος τάδε λέγει· ‚ἐγὼ
φροντίζων εὑρίσκω ἐμοί τε καὶ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι εἶναι οὐδένα σεῦ
2 *ἄνδρα εὐνοέστερον, τοῦτο δὲ οὐ λόγοισι, ἀλλ' ἔργοισι οἶδα μαθών. νῦν*
ὦν – ἐπινοέω γὰρ πρήγματα μεγάλα κατεργάσασθαι – ἀπικνέο μοι πάντως,
ἵνα τοι αὐτὰ ὑπερθέωμαι.'» τούτοισι τοῖσι ἔπεσι πιστεύσας ὁ Ἱστιαῖος καὶ
ἅμα μέγα ποιεύμενος βασιλέος σύμβουλος γενέσθαι ἀπίκετο ἐς τὰς Σάρ-
3 *δις. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε Δαρεῖος, τάδε «Ἱστιαῖε, ἐγώ σε μετεπεμψάμην*
τῶνδε εἵνεκεν· ἐπείτε τάχιστα ἐνόστησα ἀπὸ Σκυθέων καὶ σύ μοι ἐγένεο
ἐξ ὀφθαλμῶν, οὐδέν κω ἄλλο χρῆμα οὕτω ἐν βραχέϊ ἐπεζήτησα ὡς σὲ ἰδέ-
ειν τε καὶ ἐς λόγους μοι ἀπικέσθαι ἐγνωκώς, ὅτι κτημάτων πάντων ἐστὶ
τιμιώτατον ἀνὴρ φίλος συνετός τε καὶ εὔνοος, τά τοι ἐγὼ καὶ ἀμφότερα
4 *συνειδὼς ἔχω μαρτυρέειν ἐς πρήγματα τὰ ἐμά. νῦν ὦν, εὖ γὰρ ἐποίησας*
ἀπικόμενος, τάδε τοι ἐγὼ προτείνομαι· Μίλητον μὲν ἔα καὶ τὴν νεόκτι-
στον ἐν Θρηίκῃ πόλιν, σὺ δέ μοι ἑπόμενος ἐς Σοῦσα ἔχε, τά περ ἂν ἐγὼ
25 *ἔχω, ἐμός τε σύσσιτος ἐὼν καὶ σύμβουλος.» ταῦτα Δαρεῖος εἴπας καὶ κα-*
ταστήσας Ἀρταφρένεα ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ ὁμοπάτριον ὕπαρχον εἶναι Σαρ-
δίων ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα ἅμα ἀγόμενος Ἱστιαῖον, Ὀτάνεα δὲ ἀποδέξας
στρατηγὸν εἶναι τῶν παραθαλασσίων ἀνδρῶν, τοῦ τὸν πατέρα Σισάμνην
βασιλεὺς Καμβύσης γενόμενον τῶν βασιληίων δικαστέων, ὅτι ἐπὶ χρήμασι

AB C TM P(p) D SV

228 *συνέχεαι* coniunctivi forma est ex *συνέχηαι* (ita **M** Ald.) correpta: *συνέχῃ* **AB** *συνεχεηι* ut vid. **V**[ac] ‖ 230 *ἀπίξηται* **M** Ald. | *Μεγάβυζος* **M** | *τὸν* om. **ABCT MP** ‖ 231 *προορέων* **CTMP** ‖ 231–232 *ἄγγελον πέμψας ὁ Δαρεῖος ἐς τὴν Μύρκινον* **TMPDSV** ‖ 231.232 *Μύρκιννον* **ABT** ‖ 233 *οὐδένα εἶναι* **MPDSV** ‖ 235 *ἀπίκεό* **ABC** ‖ 237 *βασιλέως* **C** *βασιλῆος* Ald. **M** (ut vid.) | *τὰς* om. **Mp** Ald. ‖ 237.238 *Σάρδεις* **T** ‖ 238 *δέ οἱ*] *δὲ* **ABCT** *δέ γε* **S** ‖ 239 *εἵνεκα* **ABCTM** ‖ 240 *χρῆμα*] *πρῆγμα* **DSV** | *ἐν βραχέϊ οὕτω* **M** ‖ 241 *μου* **C** ‖ 242 *τε καὶ*] *τε* **M** om. **DSV** | *τά τε ἐγὼ* **SV** ‖ 244.245 *νεόκτηστον* **B** ‖ 246 *σύμβουλος ἐὼν καὶ σύσσιτος* **T** ‖ 246.247 *καταστησάμενος* **Mp** Ald. ‖ 247 *Ἀρταφέρνεα* **TMPDS** | *ἀδελφεὸν*] *ἐς ἀδελφεὸν* **T** | *ἑαυτοῦ* **C** ‖ 249 *εἶναι στρατηγὸν* **ABCTM** | *Σισάμην* **C** ‖ 250 *δικαστῶν* **DSV**

δίκην ἄδικον ἐδίκασε, σφάξας ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπείην, σπαδίξας
δὲ αὐτοῦ τὸ δέρμα ἱμάντας ἐξ αὐτοῦ ἔταμε καὶ ἐνέτεινε τὸν θρόνον, ἐς
τὸν ἵζων ἐδίκαζε· ἐντανύσας δὲ ὁ Καμβύσης ἀπέδεξε δικαστὴν εἶναι ἀντὶ 2
τοῦ Σισάμνεω, τὸν ἀποκτείνας ἀπέδειρε, τὸν παῖδα τοῦ Σισάμνεω, ἐντει-
λάμενός οἱ μεμνῆσθαι, ἐν τῷ κατίζων θρόνῳ δικάζει. οὗτος ὧν ὁ Ὀτάνης 26
ὁ ἐγκατιζόμενος ἐς τοῦτον τὸν θρόνον τότε διάδοχος γενόμενος Μεγαβάζῳ
τῆς στρατηγίης Βυζαντίους τε εἷλε καὶ Καλχηδονίους, εἷλε δὲ Ἄντανδρον
τὴν ἐν τῇ Τρῳάδι γῇ, εἷλε δὲ Λαμπώνιον, λαβὼν δὲ παρὰ Λεσβίων νέας
εἷλε Λῆμνόν τε καὶ Ἴμβρον, ἀμφοτέρας ἔτι τότε ὑπὸ Πελασγῶν οἰκεομέ-
νας. (οἱ μὲν δὴ Λήμνιοι καὶ ἐμαχέσαντο εὖ καὶ ἀμυνόμενοι ἀνὰ χρόνον 27
ἐκακώθησαν, τοῖσι δὲ περιεοῦσι αὐτέων οἱ Πέρσαι ὕπαρχον ἐπιστᾶσι Λυ-
κάρητον τὸν Μαιανδρίου τοῦ βασιλεύσαντος Σάμου ἀδελφεόν· οὗτος ὁ 2

AB C TM P(p) D SV
Ὅτι ὁ Λυκάρητος *ὁ Λιμνίων* (sic) ἄρχων πάντας ἠνδραποδίζετο – ἀποκομιζόμενον (27. 2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXV

T 259 s. Eust. Il. 357 (ad *B* 840): *Καὶ* Λῆμνον *δὲ* καὶ Ἴμβρον ὑπὸ Πελασγῶν *Ἡρόδοτος* οἰκεῖσθαί *φησιν, ὅτε τὰ Περσικὰ ἐγίνοντο.* Dion. 347: *Ἡρόδοτος δὲ οὐ μόνον περὶ τὴν Λῆμνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἴμβρον οἰκῆσαι λέγει Πελασγούς*

251 ss. *Λεξ. Σπαδίξας· ἐκδείρας, σπάδιξ γὰρ φλοιὸς ῥίζης πρινίνης* (*πρινίης* ο *πριινήνης* r)· *οἱ δὲ φοίνικος ῥάβδον, σπάδακες δὲ καὶ οἱ κύνες, καὶ σπάδιξ ὄργανόν τι* (*τε CDOP* cd*el* n*q* r) *κιθαριστικόν* | Eust. Il. 374 (ad *Γ* 17): *Ἰστέον ..., ὅτι παρ' Ἡροδότῳ κεῖται καὶ 'ἀνθρωπείη' 'ἡ τοῦ ἀνθρώπου δορὰ' ἐν τῷ* 'σφάξας ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπείην'. *ἐντελῶς δὲ ἔφρασεν Ἡρόδοτος 'ἀνθρωπείην' εἰπών.* Poll. II. 5 (de vocabulis a voce *ἄνθρωπος* derivatis tractans): *Τὸ ... τοῦ ἀνθρώπου δέρμα 'ἀνθρωπῆν' Ἡρόδοτος καλεῖ.* Ael. Dion. 140 (Erbse, *Unters. z. d. attizist. Lex.* 107): *Ἀνθρωπῆ· τὸ τοῦ ἀνθρώπου δέρμα ὡς 'λεοντῆ'. Ἡρόδοτος ε'·* 'σφάξας ... ἀνθρωπείην'

251 *ἀνθρωπείην* scripsi cum Eust. *ἀνθρωπηίην* codd. quod ex *ἀνθρωπε*^{η}*ίην* potuit nasci (v. gramm. meam 59) *ἀνθρωπέην* Dindorfium secuti edd. omnes, cf. Ael. Dion. et Poll. ‖ 252 *ἔταμε καὶ ἐνέτεινε*] *ἐνέτεινε καὶ ἐνέτεινε* Ald. *ἐνέτεινε* **M** ‖ 253 *δεικαστὴν* **C** ‖ 254 *Σισάμεω* **C** ‖ 255 *ὁ* om. **DSV** ‖ 256–257 *Μεγαβύζῳ τῆς στρατηγίας* **T** ‖ 257 *Βυζαντιείους* **SV** | *τε*] *δὲ* **C** | *Καρχηδονίους* P^1**D** *Χαλκηδονίους* **T** *Καλχηδονίους* P^2**p** cett. | *Ἄντρον* D^1 ‖ 258 *γῆν* **C** ‖ 260 Caput 27 integrum Legrandii dubio inductus ut parenthesin distinxi, maiorem tamen quam Weber (*RFIC* 18, 1940, 272 s.) qui eam ab *αἰτίῃ* (l. 263) tantum nulla interveniente lacuna incipere voluit; aoristos in hoc capite usurpatos velut plusquamperfecta Latina ad tempus Lemni occupatione anterius se referentes comprehendas | *εὖ* om. **DSV** ‖ 261 *αὐτῶν* **CP**

*Λυκάρητος ἄρχων ἐν Λήμνῳ τελευτᾷ, αἰτίη δὲ τούτου ἥδε· πάντας ἠν-
δραποδίζετο καὶ κατεστρέφετο, τοὺς μὲν λιποστρατίης ἐπὶ Σκύθας αἰτιώ-
μενος, τοὺς δὲ σίνεσθαι τὸν Δαρείου στρατὸν τὸν ἀπὸ Σκυθέων ὀπίσω
ἀποκομιζόμενον.)*
28 *Οὗτος δὲ τοσαῦτα ἐξεργάσατο στρατηγήσας· μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον
ἀνανέωσις κακῶν ἦν, καὶ ἤρχετο τὸ δεύτερον ἐκ Νάξου τε καὶ Μιλήτου
Ἴωσι γίνεσθαι κακά. τοῦτο μὲν γὰρ ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων προέ-
φερε, τοῦτο δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ Μίλητος αὐτή τε ἑωυτῆς μάλι-
στα δὴ τότε ἀκμάσασα καὶ δὴ καὶ τῆς Ἰωνίης ἦν πρόσχημα, κατύπερθε
δὲ τούτων ἐπὶ δύο γενεὰς ἀνδρῶν νοσήσασα ἐς τὰ μάλιστα στάσει, μέχρι
οὗ μιν Πάριοι κατήρτισαν· τούτους γὰρ καταρτιστῆρας ἐκ πάντων Ἑλλή-*
29 *νων εἵλοντο οἱ Μιλήσιοι. κατήλλαξαν δέ σφεας ὧδε Πάριοι· ὡς ἀπίκοντο
αὐτῶν ἄνδρες οἱ ἄριστοι ἐς τὴν Μίλητον, ὥρων γὰρ δή σφεας δεινῶς
οἰκοφθορημένους, ἔφασαν αὐτέων βούλεσθαι διεξελθεῖν τὴν χώρην. ποι-
εῦντες δὲ ταῦτα καὶ διεξιόντες πᾶσαν τὴν Μιλησίην, ὅκως τινὰ ἴδοιεν
⟨ἐν⟩ ἀνεστηκυίῃ τῇ χώρῃ ἀγρὸν εὖ ἐξεργασμένον, ἀπεγραφέατο τὸ*
2 *οὔνομα τοῦ δεσπότεω τοῦ ἀγροῦ. διεξελάσαντες δὲ πᾶσαν τὴν χώρην καὶ
σπανίους εὑρόντες τούτους ὡς τάχιστα κατέβησαν ἐς τὸ ἄστυ· ἁλίην ποιη-
σάμενοι ἀπέδεξαν τούτους μὲν τὴν πόλιν νέμειν, τῶν εὗρον τοὺς ἀγροὺς
εὖ ἐξεργασμένους (δοκέειν γὰρ ἔφασαν καὶ τῶν δημοσίων οὕτω δή σφεας
ἐπιμελήσεσθαι ὥσπερ τῶν σφετέρων)· τοὺς δὲ ἄλλους Μιλησίους τοὺς πρὶν*

AB C TM P(p) D SV

273 s. Poll. I. 153 (de vocibus amicitiam vel concordiam significantibus tractans): *Ὁ συνάγων – 'διαλλάκτης'· τούτους δὲ 'καταρτιστῆρας' Ἡρόδοτος καλεῖ*

263 *ἐν τῇ Λήμνῳ* **D** | ante *αἰτίη* lacunam statuit Valckenaerio duce Hude || 264 *λειποστρατίης* **M** Ald. *λιποστρατίης* **p** *λιποστρατίῃ* **D**^{ac}**SV** *λειποστρατίῃ* **D**^{c} || 265 *τὸν* om. **ABCT** | *Σκυθέτων* Const. || 267 *δὲ*] *μέν νυν* **MPDSV** || 268 *ἀνανέωσις* Allen *RPh* 13 (1939) 45, sed iam antea proposuerat Gebhardt *Progr. Gymn. Chur.* 1856, 10; *ἄνεος* **C** *ἄνεως* cett. *ἄνεσις* Scaliger in notis univ. Cantabr. Nn. V. 26 itemque Stein Hude Legrand || 269 *ἡ Νάξιος* **A**^{1}**P** *ἦν ἄξιος* **B** *ἦν Νάξος* **SV** *ἡ Νάξος* **p** cett. || 270 *αὐτὸν* om. **DSV** || 272 *τουτέων* **DSV** | *στάσι* **A**^{1}**BC** | *μέχρις* **DV** || 273 *κατηρτίσαντο τούτους* **DSV** | *γὰρ*] *δὲ* **CMP** || 273–274 *πάντων τῶν Ἑλλήνων* **MPp** || 274 *μιν οἱ Πάριοι* **DSV** || 275 *οἱ* om. **TMPDSV** | *ἐς τὴν Μίλητον* om. **MP** | *ὥρεον* **TMPp** *ὡρέων* **C** | *δὴ* om. **DSV** || 276 *αὐτῶν* **ABTM** finem vocis compendio notat **C** || 276.277 *ποιέντες* **V** || 277 *διεξελθόντες* **DSV** | *τὴν Μιλησίην πᾶσαν* **DSV** || 277–278 *ἴδοιεν ἐν* Reiske quem sequ. edd. omnes: *ἴδοιεν* codd. || 278 *ἐπεξεργασμένον* **T** | *ἀπεγραφέατο*] v. quae ad I 4,2 adnotavimus || 278–279 *τοὔνομα τοῦ δεσπότεω* **MPp** *τοὔνομα δεσπότεω* **SV** *τοὔνομα δεσπότεα* **D** || 280 *ἄστυ καὶ ἁλίην* **T** || 281 *τῶν*] *καὶ τῶν* **M**

στασιάζοντας τούτων ἔταξαν πείθεσθαι. Πάριοι μέν νυν Μιλησίους οὕτω 30
κατήρτισαν.
Τότε δὲ ἐκ τουτέων τῶν πολίων ὧδε ἤρχετο κακὰ γίνεσθαι τῇ Ἰωνίῃ·
ἐκ Νάξου ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου, φυγόντες δὲ
ἀπίκοντο ἐς Μίλητον. τῆς δὲ Μιλήτου ἐτύγχανε ἐπίτροπος ἐὼν Ἀριστα- 2
γόρης ὁ Μολπαγόρεω γαμβρός τε ἐὼν καὶ ἀνεψιὸς Ἱστιαίου τοῦ Λυσα-
γόρεω, τὸν ὁ Δαρεῖος ἐν Σούσοισι κατεῖχε. ὁ γὰρ Ἱστιαῖος τύραννος ἦν Μι-
λήτου καὶ ἐτύγχανε τοῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σούσοισι, ὅτε οἱ Νάξιοι
ἦλθον ξεῖνοι πρὶν ἐόντες τῷ Ἱστιαίῳ. ἀπικόμενοι δὲ οἱ Νάξιοι ἐς τὴν Μί- 3
λητον ἐδέοντο τοῦ Ἀρισταγόρεω, εἴ κως αὐτοῖσι παράσχοι δύναμίν τινα
καὶ κατέλθοιεν ἐς τὴν ἑωυτῶν. ὁ δὲ ἐπιλεξάμενος, ὡς ἢν δι' αὐτοῦ
κατέλθωσι ἐς τὴν πόλιν, ἄρξει τῆς Νάξου, σκῆψιν δὲ ποιεύμενος τὴν ξει-
νίην τὴν Ἱστιαίου, τόνδε σφι λόγον προσέφερε· «αὐτὸς μὲν ὑμῖν οὐ φερέγ- 4
γυός εἰμι δύναμιν παρασχεῖν τοσαύτην ὥστε κατάγειν ἀεκόντων τῶν τὴν
πόλιν ἐχόντων Ναξίων, πυνθάνομαι γὰρ ὀκτακισχιλίην ἀσπίδα Ναξίοισι εἶ-
ναι καὶ πλοῖα μακρὰ πολλά· μηχανήσομαι δὲ πᾶσαν σπουδὴν ποιεύμενος.
ἐπινοέω δὲ τῇδε· Ἀρταφρένης μοι τυγχάνει ἐὼν φίλος, ὁ δὲ Ἀρταφρένης 5
ὑμῖν

AB C TM P(p) D SV
Μιλητον τ]ης (30,1) – *απιχ[ομενοι* (30,2) Pap. Ox. 3380

287 s. *Λέξ. Παχέων· τῶν* (om. ***bmuwx***) *πλουσίων.* (totum deest lexx. alph. conscrr. rell.). Suid *'Παχεῖς' Ἀττικοὶ τοὺς πλουσίους καλοῦσι· … καὶ Ἡρόδοτος·* ἔφυγον ἄνδρες τῶν παχέων ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκ Νάξου. Phot. *'Παχεῖς' Ἀττικοὶ τοὺς πλουσίους καλοῦσι συνήθως.* Phot. III. 109 (de vocibus hominem divitem denotantibus tractans): *Πλούσιος … εἷς ὢν τῶν εὐδαιμόνων, τῶν ὀλβίων, ἢ ὡς Ἡρόδοτος, τῶν παχέων* ‖ **294 s.** Suid. s.v. *ἐπιλεξάμενος*: *Καὶ Ἡρόδοτος·* ὁ δὲ ἐπιλεξάμενος – Νάξου ‖ **296 s.** *Λέξ. Φερέγγυος· βεβαιωτής.* (deest **C*atu***). Greg. Cor. 152: *Φερέγγυος· ὁ βεβαιωτής.* Hes. *Φερέγγυος· ἀξιόπιστος ἐγγυητὴς καὶ βεβαιωτής.* Suid. *Φερέγγυος· ἀσφαλής, ἀξιόπιστος ἐγγυητής· Ἡρόδοτος·* αὐτὸς – κατάγειν

284 *οὕτω Μιλησίους* **MPDSV** ‖ **286–287** *ἐκ – παχέων*] cf. Suid. ‖ **288** *ετ]υγχανεν* (*ν ἐφελκυστικῷ* manu IIa add.) Π ‖ **288–289** *ἐτύγχανε ἐὼν Ἀρισταγόρης ὁ Μολπαγόρεω ἐπίτροπος* **M** ‖ **290** *τὸν ὁ*] *τὸν* **ABCT** [Π] | *Σούσοις* **T** | *ἦν*] *ἦν τῆς* **DSV** [Π] ‖ **291** *Σ]ουσοισιν* (*ν ἐφελκυστικῷ* manu IIa add.) Π ‖ **293** *αὐτοῖς* **DV** ‖ **294** *κατέλθῃ* **T** | *αὐτοῦ* **ABCT** Suid. *ἑωυτοῦ* rell. ‖ **294.295** *κατέλθωσι*] *κατέλθωσιν οἱ φυγάδες* supplens videlicet Suid. ‖ **295** *ξενίην* **V** ‖ **296** *τὴν*] *τοῦ* **MS** om. **ABCT** | *τόνδε* (vel potius *τόν δέ*) *σφι τὸν λόγον* **ABCT** | *προέφερε* **DSV** ‖ **297** *παρασχεῖν τοσαύτην* **ABCT** Suid. *τοσαύτην παρασχεῖν* rell. ‖ **298** *ἀσπίδων* V^1 ‖ **299** *δὲ* om. **V** ‖ **300** *Ἀρταφέρνης* TMD^2SV | *Ἀρταφέρνης* TMD^2SV | *ὑμῖν* om. **MPDSV**

Ὑστάσπεος μέν ἐστι παῖς, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέος ἀδελφεός, τῶν δ' ἐπι-
θαλασσίων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἄρχει πάντων ἔχων στρατιήν τε πολλὴν καὶ
πολλὰς νέας. τοῦτον ὦν δοκέω τὸν ἄνδρα ποιήσειν, τῶν ἂν χρῄζωμεν.»
6 *ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Νάξιοι προσέθεσαν τῷ Ἀρισταγόρῃ πρήσσειν, ᾗ δύ-*
ναιτο, ἄριστα καὶ ὑπίσχεσθαι δῶρα ἐκέλευον καὶ δαπάνην τῇ στρατιῇ ὡς
αὐτοὶ διαλύσοντες ἐλπίδας πολλὰς ἔχοντες, ὅταν ἐπιφανέωσι ἐς τὴν
Νάξον, πάντα ποιήσειν τοὺς Ναξίους, τὰ ἂν αὐτοὶ κελεύωσιν, ὣς δὲ καὶ
τοὺς ἄλλους νησιώτας· τῶν γὰρ νήσων τουτέων [τῶν Κυκλάδων] οὐδεμία
31 *κω ἦν ὑπὸ Δαρείῳ. ἀπικόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐς τὰς Σάρδις λέγει*
πρὸς τὸν Ἀρταφρένεα, ὡς Νάξος εἴη νῆσος μεγάθεϊ μὲν οὐ μεγάλη, ἄλλως
δὲ καλή τε καὶ ἀγαθὴ καὶ ἀγχοῦ Ἰωνίης, χρήματα δὲ ἔνι πολλὰ καὶ ἀν-
δράποδα· «σὺ ὦν ἐπὶ ταύτην τὴν χώρην στρατηλάτεε κατάγων ἐς αὐτὴν
2 *τοὺς φυγάδας ἐξ αὐτῆς. καί τοι ταῦτα ποιήσαντι τοῦτο μέν ἐστι ἕτοιμα*
παρ' ἐμοὶ χρήματα μεγάλα πάρεξ τῶν ἀναισιμωμάτων τῇ στρατιῇ, ταῦτα
μὲν γὰρ δίκαια ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν· τοῦτο δὲ νήσους βασιλέϊ
προσκτήσεαι αὐτήν τε Νάξον καὶ τὰς ἐκ ταύτης ἠρτημένας, Πάρον καὶ
3 *Ἄνδρον καὶ ἄλλας τὰς Κυκλάδας καλευμένας. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμώμενος εὐ-*
πετέως ἐπιθήσεαι Εὐβοίῃ, νήσῳ μεγάλῃ τε καὶ εὐδαίμονι καὶ οὐκ ἐλάσ-
σονι Κύπρου καὶ κάρτα εὐπετέϊ αἱρεθῆναι. ἀποχρῶσι δὲ ἑκατὸν νέες ταύ-
4 *τας πάσας χειρώσασθαι.» ὁ δὲ ἀμείβετο αὐτὸν τοῖσδε· «σὺ ἐς οἶκον τὸν*

AB C TM P(p) D SV

T 310 s. Eust. Dion. 525: *Ἡρόδοτος… καὶ περὶ Σικελίαν Ναξίους τινὰς* (VII 154,2) *ἱστορεῖ λέγων καί, ὅτι ἡ Κυκλὰς αὕτη* Νάξος μεγέθει μὲν οὐ μεγάλη ἐστίν, ἄλλως δὲ καλή τε καὶ ἀγαθή, ἀγχοῦ τῆς Ἰωνίας, χρήματα ἔχουσα πολλά

301 *Ὑστάσπεω* **P^1DSV** *Ὑστὰσπεος* **P^2p** cett. | *Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφεός* **AT** *Δαρείου δὲ ἀδελφεὸς τοῦ βασιλέος* **S** ‖ 302 *στρατιὴν πολλήν τε καὶ* **S** *στρατιήν τε πολλήν τε καὶ* **V** ‖ 303 *χρῄζομεν* **TV** ‖ 304 *προσέθεντο* **M** Ald. ‖ 305 *ὑποσχέσθαι* **DSV** ‖ 308 *τῶν Κυκλάδων* del. Hude | *οὐδεμίη* **M** Ald. ‖ 309 *Σάρδεις* **TMp** ‖ 310 *τὸν* om. **M** | *εἴη*] *εἰ* **V** *ἦ* **S** | *νῆσος* om. **ABCT** Suid. | *μεγάθεϊ*] cf. Suid. | *μὲν* om. **C** ‖ 310–311 *ἄλλως καλ*ὴΨ* **V** *ἄλλως δὲ καλή τε* Suid. rell. ‖ 311 *Ἰωνίης*] cf. Suid. | *ἔνι*] *ἔχει* **MPDSV** ‖ 312 *ἐξ αὐτῶν* **C** ‖ 313 *τοι ταῦτα*] *τοιαῦτα* **D** ‖ 314 *μεγάλα χρήματα* **D** *μέγα χρήματα* **SV** | *ἀναισιμωτάτων* **CTMDV** ‖ 315 *δίκαιον ἡμέας τοὺς ἄγοντας παρέχειν ἐστί* **ABCT** ‖ 315–316 *προσκτήσεαι βασιλέϊ* **MPDS** *προσκτήσαιε βασιλέϊ* **V** *βασιλεῖ προσκτήσεται* **A^1** ‖ 316 *Πάρον τε καὶ* **Mp** Ald. ‖ 317 *καλεομένας* **MDSV** | *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** ‖ 318 *καὶ* om. **MPDSV** ‖ 318.319 *ἔλασσον* **C** ‖ 319 *εὐπετέη* **A^1B** | *νέας* **DSV**

βασιλέος ἐσηγητὴς γίνεαι πρηγμάτων ἀγαθῶν καὶ ταῦτα εὖ παραινέεις πάντα πλὴν τῶν νεῶν τοῦ ἀριθμοῦ· ἀντὶ δὲ ἑκατὸν νεῶν διηκόσιαί τοι ἕτοιμοι ἔσονται ἅμα τῷ ἔαρι. δεῖ δὲ τούτοισι καὶ αὐτὸν βασιλέα συνέπαινον γίνεσθαι.» ὁ μὲν δὴ Ἀρισταγόρης ὡς ταῦτα ἤκουσε, περιχαρὴς ἐὼν 32
ἀπῆε ἐς Μίλητον, ὁ δὲ Ἀρταφρένης, ὥς οἱ πέμψαντι ἐς Σοῦσα καὶ ὑπερθέντι τὰ ἐκ τοῦ Ἀρισταγόρεω λεγόμενα συνέπαινος καὶ αὐτὸς Δαρεῖος ἐγένετο, παρεσκευάσατο μὲν διηκοσίας τριήρεας, πολλὸν δὲ κάρτα ὅμιλον Περσέων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων· στρατηγὸν δὲ τούτων ἀπέδεξε Μεγαβάτην ἄνδρα Πέρσην τῶν Ἀχαιμενιδέων ἑωυτοῦ τε καὶ Δαρείου ἀνεψιόν, τοῦ Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος, εἰ δὴ ἀληθής γέ ἐστι ὁ λόγος, ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων ἡρμόσατο θυγατέρα ἔρωτα σχὼν τῆς Ἑλλάδος τύραννος γενέσθαι. ἀποδέξας δὲ Μεγαβάτην στρατηγὸν Ἀρταφρένης ἀπέστειλε τὸν στρατὸν παρὰ τὸν Ἀρισταγόρην. παραλαβὼν δὲ ὁ Μεγαβά- 33
της ἐκ τῆς Μιλήτου τόν τε Ἀρισταγόρεα καὶ τὴν Ἰάδα στρατιὴν καὶ τοὺς Ναξίους ἔπλεε πρόφασιν ἐπ' Ἑλλησπόντου, ἐπείτε δὲ ἐγένετο ἐν Χίῳ, ἔσχε τὰς νέας ἐς Καύκασα, ὡς ἐνθεῦτεν βορέῃ ἀνέμῳ ἐς τὴν Νάξον διαβάλοι. καὶ οὐ γὰρ ἔδεε τούτῳ τῷ στόλῳ Ναξίους ἀπολέσθαι, πρῆγμα τοιόνδε συν- 2
ηνείχθη γενέσθαι· περιιόντος Μεγαβάτεω τὰς ἐπὶ τῶν νεῶν φυλακὰς ἐπὶ νεὸς Μυνδίης ἔτυχε οὐδεὶς φυλάσσων· ὁ δὲ δεινόν τι ποιησάμενος ἐκέ-

AB C TM P(p) D SV

323 s. Suid.: v. quae ad 20,3 laudavimus ‖ 325 ss. Suid. s. v. *ὑπερθέντι*: Ἡρόδοτος· ὁ δὲ Ἀρταφέρνης – παρεσκευάσαντο ο' τριήρεας ‖ 333 s. Eust.: v. quae ad IV 66 laudavimus

321 *ἐσηγητὴς* van Herwerdenio et Madvigio ducibus Hude Legrand: *ἐξηγητὴς* codd. ‖ 322 *ἀντὶ*] *ἀν* C | *δὲ*] *γὰρ* **MPDSV** ‖ 323 *τῷ* om. **T** | *δὲ*] *δὲ καὶ* **DSV** cf. Suid. | *αὐτὸν* **ABCDSV** Suid. *τὸν* **TMPp** Ald. ‖ 325 *ἀπῄει* **MPDSV** | *Ἀρταφέρνης* **T** Suid. ‖ 325–326 *ὑπερθέν τε τὰ* **T** ‖ 326 *Ἀρισταγόρου* Suid. ‖ 326.327 *ἐγίνετο* **PV** *ἐγένετο* Suid. **p** rell. ‖ 327 *παρεσκευάσαντο* Suid. | *διηκοσίας*] *ἑβδομήκοντα* (*ο'* pro *σ'* legens) Suid. | *τριήρεας* **ABCT** Suid. *τριήρεις* rell. ‖ 328 *τε* om. **SV** | *τουτέων* **MPDSV** | *ἀπέδειξε* **MD** ‖ 330 *Κλεομβρότεω* **DSV** ‖ 331 *τοῦτον* **T** *τουτέων* **M** Ald. | *θυγατρὶ* **T** ‖ 332 *στρατηγὸν Ἀρταφέρνης* **T** *Ἀρταφρένης στρατηγὸν* **M** ‖ 333 *Ἀρισταγόρεα* **MPDSV** cf. Eust. et gramm. meam 73 s. ‖ 334 *ἐκ τῆς Μιλήτου τὸν Ἀρισταγόρεα* **S** *τόν τε Ἀρισταγόρην ἐκ Μιλήτου* **ABCT** ‖ 335 *ἐγίνετο* **PSV** ‖ 336 *ἐς*] *ἐν* **C** | *Καύκασον* **MPDSV** ‖ 337.338 *συνηνέχθη* **SV** ‖ 338 *νεὼς* **TDSV** ‖ 339 *οὐδεὶς ἔτυχε* **DSV** ‖ 340 *νεώς* **TDSV**

λευσε τοὺς δορυφόρους ἐξευρόντας τὸν ἄρχοντα ταύτης τῆς νεός, τῷ
οὔνομα ἦν Σκύλαξ, τοῦτον δῆσαι διὰ θαλαμίης διελόντας τῆς νεὸς κατὰ
3 τοῦτο ἔξω μὲν κεφαλὴν ποιεῦντας, ἔσω δὲ τὸ σῶμα. δεθέντος δὲ τοῦ Σκύ-
λακος ἐξαγγέλλει τις τῷ Ἀρισταγόρῃ, ὅτι τὸν ξεῖνόν οἱ τὸν Μύνδιον Μεγα-
βάτης δήσας λυμαίνοιτο. ὁ δ' ἐλθὼν παραιτέετο τὸν Πέρσην, τυγχάνων δὲ
οὐδενός, τῶν ἐδέετο, αὐτὸς ἐλθὼν ἔλυσε. πυθόμενος δὲ κάρτα δεινὸν ἐποι-
4 ήσατο ὁ Μεγαβάτης καὶ ἐσπέρχετο τῷ Ἀρισταγόρῃ. ὁ δὲ εἶπε· «σοὶ δὲ
καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγμασι τί ἐστιν; οὔ σε ἀπέστειλε Ἀρταφρένης ἐμέο
πείθεσθαι καὶ πλέειν, τῇ ἂν ἐγὼ κελεύω; τί πολλὰ πρήσσεις;» ταῦτα εἶπε
ὁ Ἀρισταγόρης. ὁ δὲ θυμωθεὶς τούτοισι, ὡς νὺξ ἐγένετο, ἔπεμπε ἐς Νάξον
πλοίῳ ἄνδρας φράσοντας τοῖσι Ναξίοισι πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγ-
34 ματα. οἱ γὰρ ὦν Νάξιοι οὐδὲν πάντως προσεδέκοντο ἐπὶ σφέας τὸν
στόλον τοῦτον ὁρμήσεσθαι. ἐπεὶ μέντοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσηνείκαντο
τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι
2 καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο. καὶ οὗτοι μὲν παρεσκευάζοντο
ὡς παρεσομένου σφι πολέμου, οἱ δ' ἐπείτε διέβαλον ἐκ τῆς Χίου τὰς νέας
ἐς τὴν Νάξον, πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο καὶ ἐπολιόρκεον μῆνας
3 τέσσερας. ὡς δὲ τά τε ἔχοντες ἦλθον χρήματα οἱ Πέρσαι, ταῦτα κατεδε-
δαπάνητό σφι, καὶ αὐτῷ τῷ Ἀρισταγόρῃ προσαναισίμωτο πολλά, τοῦ
πλεῦνός τε ἐδέετο ἡ πολιορκίη, ἐνθαῦτα τείχεα τοῖσι φυγάσι τῶν Ναξίων

AB C TM P(p) D SV

Σχολ. 33,2 *θαλαμία· ἡ ὀπὴ τῆς νεώς, δι' ἧς ἐξέρχεται ἡ κώπη.* B[3] cf. Suid.

341 s. Suid. *Θαλαμίδιοι κῶπαι· αἱ ἠρέμα ἐλαύνουσαι. Ἡρόδοτος·* τοῦτον δῆσαι – τὸ σῶμα. cf. Schol. ‖ 344 s. Suid. *Παραιτεῖτο· παρεκάλει, ἐλιπάρει·* ὁ δὲ ἐλθὼν – αὐτὸς ἔλυσεν. *Ἡρόδοτος.* Schol. Arist. Vesp. 1257: *'Παρῃτεῖτο' ἀντὶ τοῦ 'ἐλιπάρει', 'παρεκάλει' παρ' Ἡροδότῳ·* ὁ δὲ ἐλθὼν – αὐτὸς ἔλυσεν ‖ 357 s. Suid. *Πλεῦνος· ἀντὶ τοῦ πλείονος. Ἡρόδοτος* ὡς δὲ – ἀπηλλάσσοντο

341 *διὰ* om. Suid. | an *διέλκοντας* sit scribendum dubitat Stein | *νεὼς* **DS** *νηὸς* Suid. ‖ 342 *μὲν ⟨τὴν⟩ κεφαλὴν* Hudio coniciente supervacaneo Legrand | *ποιεῦντες* **BM** ‖ 344 *λυμαίν∗το* **B** | *παρῃτεῖτο* Suid. Schol. Arist. ‖ 345 *τῶν*] *ὧν* Suid. Schol. Arist. | *ἐλθὼν*] cf. grammaticos ‖ 346 *ἐπέρχετο* **TSV** *ἐπεσπέρχετο* propos. Hude | post *ὁ* obelus suprascriptus nihilo tamen in mg. addito **A** | *σοὶ*] *σὺ* **CSV** ‖ 347 *καὶ τοῖσι πρήγμασι τούτοισι τί ἐστι* **M** *καὶ τούτοισι πρῆγμα τί ἐστι* coni. Valckenaer | *οὔ σε*] *οὐδὲ* **TMp** Ald. | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. ‖ 348 *κελεύω ἐγώ* **D** ‖ 349 *ὁ* om. **MPSV** ‖ 350 *φράσσοντας* **BC** | *σφι*] *σφίσι* **M** *σφί τε* **D** *σφα* **V** ‖ 351 *οἱ*] *οὐ* **T** ‖ 352 *ἐσενείκαντο* **CTM** ‖ 354 *σιτία* **Mp** Ald. | *τὸ* om. **M** Ald. | *παρεσκευάδατο* **CTMP** ‖ 355 *διέβαλλον* **C** | *τὰς νέας* om. **M** ‖ 357 *τέσσαρας* **CMSV** | *ἦγον χρήματα* **T** *χρήματα ἦλθον* **D**[ac] ‖ 357.358 *κατεδαπάνητό* **CP** *καταδεδεπάνητό* **MSV** *καταδαπάνητό* **T** ‖ 359 *τοῖσι*] *σφι τοῖσι* **V**

οἰκοδομήσαντες ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν ἤπειρον κακῶς πρήσσοντες. Ἀριστα- 35
γόρης δὲ οὐκ εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν τῷ Ἀρταφρένεϊ ἐκτελέσαι· ἅμα δὲ ἐπίεζέ
μιν ἡ δαπάνη τῆς στρατιῆς ἀπαιτεομένη, ἀρρώδεέ τε τοῦ στρατοῦ πρή-
ξαντος κακῶς καὶ Μεγαβάτῃ διαβεβλημένος ἐδόκεέ τε τὴν βασιληίην τῆς
Μιλήτου ἀπαιρεθήσεσθαι. ἀρρωδέων δὲ τούτων ἕκαστα ἐβουλεύετο ἀπό- 2
στασιν· συνέπιπτε γὰρ καὶ τὸν ἐστιγμένον τὴν κεφαλὴν ἀπῖχθαι ἐκ Σού-
σων παρὰ Ἱστιαίου σημαίνοντα ἀπίστασθαι Ἀρισταγόρην ἀπὸ βασιλέος· ὁ 3
γὰρ Ἱστιαῖος βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρῃ σημῆναι ἀποστῆναι ἄλλως μὲν
οὐδαμῶς εἶχε ἀσφαλέως σημῆναι ὥστε φυλασσομενέων τῶν ὁδῶν, ὁ δὲ
τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας τὴν κεφαλὴν ἔστιξε καὶ ἀνέμεινε
ἀναφῦναι τὰς τρίχας, ὡς δὲ ἀνέφυσαν τάχιστα, ἀπέπεμπε ἐς Μίλητον ἐν-

AB C TM P(p) D SV

T 366 ss. Aen. Tact. 31, 25–28: *Παρὰ τοῖς παλαιοτέροις τοιόνδε ποτὲ ἐτεχνάσθη· Ποτίδαιαν γὰρ θέλων προδοῦναι Τιμόξενος Ἀρταβάζῳ προσυνέθεντο ἀλλήλοις, ὁ μὲν τῆς πόλεώς τι χωρίον, ὁ δὲ τοῦ στρατοπέδου, εἰς ὅπερ ἐτόξευον, ὅτε* (*ὅ τι* scr.) *ἄν τι ἤθελον ἀλλήλοις ἐμφανίσαι. … τοῦ* τοξεύματος περὶ τὰς γλυφίδας ἑλίξαντες τὸ βιβλίον καὶ πτερώσαντες ἐτόξευον εἰς *τὰ* προσυγκείμενα χωρία. ἐγένετο *δὲ καταφανὴς ὁ Τιμόξενος προδιδοὺς τὴν Ποτίδαιαν· τοξεύων γὰρ ὁ Ἀρτάβαζος εἰς τὸ* προσυγκείμενον ἁμαρτὼν τοῦ χωρίου *διὰ πνεῦμα καὶ φαύλην πτέρωσιν* βάλλει ἀνδρὸς Ποτιδαιάτου τὸν ὦμον, τὸν δὲ βληθέντα περιέδραμεν *ὄχλος*, οἷα φιλεῖ γίγνεσθαι ἐν τῷ πολέμῳ· αὐτίκα *δὲ* τὸ τόξευμα λαβόντες ἔφερον ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς *καὶ οὕτως καταφανὴς ἐγένετο ἡ πρᾶξις* (VIII 128,1–2). Ἱστιαῖος *δὲ* βουλόμενος τῷ Ἀρισταγόρᾳ σημῆναι, ἄλλως μὲν οὐδαμῶς εἶχεν ἀσφαλῶς *δηλῶσαι ἅτε* φυλασσομένων τῶν ὁδῶν *καὶ οὐκ εὔπορον* ⟨*ὂν*⟩ *γράμματα λαθεῖν φέροντα*, τῶν δούλων τὸν πιστότατον ἀποξυρήσας ἔστιξεν καὶ *ἐπέσχεν*, ἕως ἀνέφυσαν αἱ τρίχες. *τάχιστα ἔπεμπεν* εἰς Μίλητον ἐπιστείλας *τῷ ἐπεστιγμένῳ* ἄλλο μὲν οὐδέν, ἐπειδὰν δ' ἀφίκηται πρὸς Ἀρισταγόραν, κελεύειν ξυρήσαντα κατιδεῖν εἰς τὴν κεφαλήν. τὰ δὲ στίγματα ἐσήμαινεν, *ἃ* ⟨*ἔ*⟩*δει ποιεῖν*

360 *ἀπαλλάσσαντο* **A** *ἀπηλλάσσοντο* Suid. ‖ **361** *Ἀρταφέρνεϊ* **M** Ald. *Ἀρταφέρνη* **T** | *ἐκτελέσαι*] *ἐκπληρῶσαι* **TM** Ald. ‖ **362** *ἀπαιτεουμένη* **V** ‖ **364** *ἀπαιρήσεσθαι* **CP** *ἀφαιρεθήσεσθαι* **SV** ‖ **365.366** *Σουσέων* codd. corr. edd. ‖ **366** *Ἀρισταγόρην*] v. gramm. meam 73 s. ‖ **367** *τῷ* om. **B** | *ἀποστῆναι* om. Aen. Tact. ‖ **368** *ἀσφαλῶς* Attice Aen. Tact. | *σημῆναι ὥστε* om. **T** | *φυλασσομένων* **T** finem vocis compendio notat **M**, quibus solis testibus formam quamvis cum gramm. mea 104 congruentem restituere non sum ausus ‖ **369** *πιστώτατον* **V** | *ἀποξυρίσας* **D**[1] *ἀποξυρώσας* coni. Legrand | *ἔστηξε* **A**[1]**B** ‖ **370** *ἀναφῆναι* **V** | *ὡς*] *ἕως* Aen. Tact. | *εἰς* Attice Aen. Tact. ‖ **370–371** *ἐντειλάμενος – ἐς Μίλητον* haplogr. om. **T**

*τειλάμενος αὐτῷ ἄλλο μὲν οὐδέν, ἐπεὰν δὲ ἀπίκηται ἐς Μίλητον, κελεύειν
Ἀρισταγόρην ξυρήσαντά μιν τὰς τρίχας κατιδέσθαι ἐς τὴν κεφαλήν· τὰ δὲ
4 στίγματα ἐσήμαινε, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀπόστασιν. ταῦτα δὲ ὁ
Ἱστιαῖος ἐποίεε συμφορὴν ποιεύμενος μεγάλην τὴν ἑωυτοῦ κατοχὴν τὴν ἐν
Σούσοισι· ἀποστάσιος ὦν γινομένης πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ
θάλασσαν, μὴ δὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου οὐδαμᾶ ἐς αὐτὴν
ἥξειν ἔτι ἐλογίζετο.*
36 *Ἱστιαῖος μέν νυν ταῦτα διανοεύμενος ἀπέπεμπε τὸν ἄγγελον, Ἀρισταγόρῃ
δὲ συνέπιπτε τοῦ αὐτοῦ χρόνου πάντα ταῦτα συνελθόντα. ἐβουλεύετο
ὦν μετὰ τῶν στασιωτέων ἐκφήνας τήν τε ἑωυτοῦ γνώμην καὶ τὰ παρὰ
2 τοῦ Ἱστιαίου ἀπιγμένα. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι πάντες γνώμην κατὰ τὠυτὸ ἐξεφέροντο
κελεύοντες ἀπίστασθαι, Ἑκαταῖος δ' ὁ λογοποιὸς πρῶτα μὲν οὐκ
ἔα πόλεμον βασιλέϊ τῶν Περσέων ἀναιρέεσθαι, καταλέγων τά τε ἔθνεα
πάντα, τῶν ἦρχε Δαρεῖος, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ· ἐπείτε δὲ οὐκ ἔπειθε,
3 δεύτερα συνεβούλευε ποιέειν, ὅκως ναυκρατέες τῆς θαλάσσης ἔσονται. ἄλλως
μέν νυν οὐδαμῶς ἔφη λέγων ἐνορᾶν ἐσόμενον τοῦτο, ἐπίστασθαι γὰρ
τὴν δύναμιν τὴν Μιλησίων ἐοῦσαν ἀσθενέα· εἰ δὲ τὰ χρήματα καταιρεθείη
τὰ ἐκ τοῦ ἱροῦ τοῦ ἐν Βραγχίδῃσι, τὰ Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἀνέθηκε,
πολλὰς εἶχε ἐλπίδας ἐπικρατήσειν τῆς θαλάσσης καὶ οὕτως αὐτούς τε
4 ἕξειν χρήμασι χρᾶσθαι καὶ τοὺς πολεμίους οὐ συλήσειν αὐτά. τὰ δὲ χρήματα
ἦν ταῦτα μεγάλα, ὡς δεδήλωταί μοι ἐν τῷ πρώτῳ τῶν λόγων. αὕτη
μὲν δὴ οὐκ ἐνίκα ἡ γνώμη, ἐδόκεε δὲ ὅμως ἀπίστασθαι, ἕνα τε αὐτῶν
πλώσαντα ἐς Μυοῦντα ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἀπὸ τῆς Νάξου ἀπελθὸν ἐὸν
ἐνθαῦτα συλλαμβάνειν πειρᾶσθαι τοὺς ἐπὶ τῶν νεῶν ἐπιπλέοντας στρατη-
37 γούς. ἀποπεμφθέντος δὲ Ἰητραγόρεω κατ' αὐτὸ τοῦτο καὶ συλλαβόντος*

AB C TM P(p) D SV

371 *ἐπεὰν* **MPp** Ald. *ἐπειδὰν* Aen. Tact *ἐπὴν* rell. ‖ 372 *ξυρώσαντα* coni. Legrand | *κατιδεῖν* Aen. Tact. ‖ 372–373 *τὰ δὲ στίγματα ἐσήμηνε* **M** *τὰ στίγματα δὲ ἐσήμηνε* **T** ‖ 373 *καὶ* om. **T** ‖ 374 *ἐποίησε* **B**[1]**SV** | *μεγάλην ποιεύμενος* **D** ‖ 375 *γενομένης* **T** ‖ 376 *μὴδὲνεώτερόν* (litt. *ν* manu sec. suprascr.) **A** *μὴ δὲν νεώτερόν* **V** *μὴ νεώτερόν τι δὲ* **M** ‖ 377 *ἐλογίζετο ἔτι* **T** ‖ 379 *ταῦτα πάντα* **T** ‖ 380 *στρατιωτέων* **D** ‖ 381 *τοῦτο* **A**[1] *ταὐτὸ* **C** ‖ 382 *δ'* om. **C** ‖ 383 *κατὰ τὰ λέγων τά τε* **S** *κατὰ τὰ λέγοντα* **V** in archetypo codd. **SV** olim *καταταλεγῶντατε* fuisse iudicat Weber in *Anal.is Hdt.eis* 207) ‖ 385 *ναυκράτεες* codd. ‖ 387 *τὴν Μιλησίων* **ADV** *τῶν Μιλησίων* cett. ‖ 388 *Βραχίδῃσι* **C** | *τὰ*] *τῷ* **V** ‖ 390 *ἕξειν* ⟨*τοῖσι*⟩ *χρήμασι* Steinio nixi Hude Legrand | *συλλήσειν* **M**[c] Ald. ‖ 391 *προτέρῳ* **Mp** Ald. ‖ 393 *ἑὼν* **T**

*δόλῳ Ὀλίατον Ἰβανώλλιος Μυλασσέα καὶ Ἱστιαῖον Τύμνεω Τερμερέα καὶ
Κώην Ἐρξάνδρου, τῷ Δαρεῖος Μυτιλήνην ἐδωρήσατο, καὶ Ἀρισταγόρην
Ἡρακλείδεω Κυμαῖον καὶ ἄλλους συχνοὺς οὕτω δὴ ἐκ τοῦ ἐμφανέος
ὁ Ἀρισταγόρης ἀπεστήκεε πᾶν ἐπὶ Δαρείῳ μηχανώμενος. καὶ πρῶτα μὲν* 2
*λόγῳ μετεὶς τὴν τυραννίδα ἰσονομίην ἐποίεε τῇ Μιλήτῳ, ὡς ἂν ἑκόντες
αὐτῷ οἱ Μιλήσιοι συναπισταίατο, μετὰ δὲ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ τὠυ-
τὸ τοῦτο ἐποίεε τοὺς μὲν ἐξελαύνων τῶν τυράννων, τοὺς δ' ἔλαβε τυράν-
νους ἀπὸ τῶν νεῶν τῶν συμπλευσασέων ἐπὶ Νάξον, τούτους δὲ φίλα
βουλόμενος ποιέεσθαι τῇσι πόλισι ἐξεδίδου ἄλλον ἐς ἄλλην πόλιν παραδι-
δούς, ὅθεν εἴη ἕκαστος. Κώην μέν νυν Μυτιληναῖοι ἐπείτε τάχιστα παρέ-* 38
*λαβον, ἐξαγαγόντες κατέλευσαν, Κυμαῖοι δὲ τὸν σφέτερον αὐτῶν ἀπῆκαν·
ὡς δὲ καὶ ἄλλοι οἱ πλεῦνες ἀπίεσαν. τυράννων μέν νυν κατάπαυσις ἐγί-* 2
*νετο ἀνὰ τὰς πόλιας, Ἀρισταγόρης δὲ ὁ Μιλήσιος ὡς τοὺς τυράννους κατ-
έπαυσε, στρατηγοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν πολίων κελεύσας ἑκάστους καταστῆ-
σαι· δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο, ἔδεε γὰρ
δὴ συμμαχίης τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι.*

Τῆς δὲ Σπάρτης Ἀναξανδρίδης μὲν ὁ Λέοντος οὐκέτι περιεὼν ἐβασίλευε, 39
*ἀλλὰ ἐτετελευτήκεε, Κλεομένης δὲ ὁ Ἀναξανδρίδεω εἶχε τὴν βασιληίην, οὐ
κατ' ἀνδραγαθίην σχών, ἀλλὰ κατὰ γένος. Ἀναξανδρίδῃ γὰρ ἔχοντι γυ-
ναῖκα ἀδελφεῆς ἑωυτοῦ θυγατέρα καὶ ἐούσης ταύτης οἱ καταθυμίης παῖ-
δες οὐκ ἐγίνοντο. τούτου δὲ τοιούτου ἐόντος οἱ ἔφοροι εἶπαν ἐπικαλεσά-* 2
μενοι αὐτόν· «εἴ τοι σὺ σεωυτοῦ μὴ προορᾷς, ἀλλ' ἡμῖν τοῦτό ἐστι οὐ

AB C TM P(p) D SV

414 s. Eust. Il. 149 (ad *Α* 562): *Ἰστέον ..., ὅτι ἐναντίον τῷ ἀποθυμίῳ τὸ καταθύμιον, ἐξ οὗ γυνή τις παρ' Ἡροδότῳ Καταθυμία κέκληται*

396 *Ἰβανώλιος* **PSV** *Ἰβανόλιος* **T** | *Μυλασέα* I 171,6 collato Bekkeroque duce Hude Legrand; ego tamen hic necnon cap. 121 codicum lectionem conservavi scripturam *σσ* non omnino alienam fuisse ab Asiae Minoris consuetudine iudicans et sonum quendam in barbaris nominibus auditum et interdum littera Ͳ scriptum modo simplici *σ* modo duplici *σσ* potuisse praeberi in Halicarnassensibus velut in Mylaseis titulis quos confer ‖ **397** *Ἐξάνδρου* **V** *Ἐξάνδρεω* **S** *Ἀλεξάνδρου* Vat. gr. 122 | *Μιτυλήνην* **CTMPDSV** ‖ **398** *Ἡρακλίδεω* **M** ‖ **399** *ὁ Ἀρισταγόρης* om. **M** ‖ **401** *συναπιστέατο* **C^{1}p** ‖ **401.402** *τὠυτὸ*] *ταὐτὸ* **C** ‖ **403** *δὲ φίλα*] *δ' ἔλαβε* (ex l. 402 tractum) **T** ‖ **404** *πόλησι* **CT** ‖ **405** *Μιτυληναῖοι* **CTMPDSV** ‖ **406** *κατέλευσαν*] *κατέλαβον* **T** | *ἀφῆκαν* **T** ‖ **407** *ἀπήεσαν* **T** | *νυν*] *τοι* **C** ‖ **407.408** *ἐγένετο* **Mp** Ald. ‖ **411** *δὴ* om. **M** ‖ **413–414** *οὐ κατ'*] *οὐκ* **T** ‖ **416** *ἐγένοντο* **V^{ac}** ‖ **417** *εἰ*] *εἴη* **C^{c}** | *τοι σὺ*] *τι σύ γε* **M** Ald. | *συ μὴ σεωυτοῦ * * προορᾷς* **D**

περιοπτέον, γένος τὸ Εὐρυσθένεος γενέσθαι ἐξίτηλον. σύ νυν τὴν μὲν
ἔχεις γυναῖκα, ἐπείτε τοι οὐ τίκτει, ἔξεο, ἄλλην δὲ γῆμον· καὶ ποιέων
ταῦτα Σπαρτιήτῃσι ἁδήσεις.» ὁ δ' ἀμείβετο φὰς τούτων οὐδέτερα ποιή-
σειν, ἐκείνους τε οὐ καλῶς συμβουλεύειν παραινέοντας, τὴν ἔχει γυναῖκα,
ἐοῦσαν ἀναμάρτητον ἑωυτῷ, ταύτην ἀπέντα ἄλλην ἐσαγαγέσθαι· οὐδέ σφι
40 πείσεσθαι. πρὸς ταῦτα οἱ ἔφοροι καὶ οἱ γέροντες βουλευσάμενοι προσέ-
φερον Ἀναξανδρίδῃ, τάδε «ἐπεὶ τοίνυν τοι περιεχόμενόν σε ὁρῶμεν, τῆς
ἔχεις, γυναικός, σὺ δὲ ταῦτα ποίεε καὶ μὴ ἀντίβαινε τούτοισι, ἵνα μή τι
2 ἀλλοῖον περὶ σεῦ Σπαρτιῆται βουλεύσωνται. γυναικὸς μέν, τῆς ἔχεις, οὐ
προσδεόμεθά σευ τῆς ἐξέσιος, σὺ δὲ ταύτῃ τε πάντα, ὅσα νῦν παρέχεις,
πάρεχε καὶ ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἐσάγαγε γυναῖκα τεκνοποιόν.» ταῦτά κῃ
λεγόντων συνεχώρησε ὁ Ἀναξανδρίδης, μετὰ δὲ γυναῖκας ἔχων δύο διξὰς
41 ἱστίας οἴκεε ποιέων οὐδαμῶς Σπαρτιητικά. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ
διελθόντος ἡ ἐσύστερον ἐπελθοῦσα γυνὴ τίκτει τὸν δὴ Κλεομένεα τοῦτον.
καὶ αὕτη τε ἔφεδρον βασιλέα Σπαρτιήτῃσι ἀπέφαινε, καὶ ἡ προτέρη γυνὴ
τὸν πρότερον χρόνον ἄτοκος ἐοῦσα τότε κως ἐκύησε συντυχίῃ ταύτῃ χρη-
2 σαμένη. ἔχουσαν δὲ αὐτὴν ἀληθέϊ λόγῳ οἱ τῆς ἐπελθούσης γυναικὸς οἰκή-
ϊοι πυθόμενοι ὤχλεον φάμενοι αὐτὴν κομπέειν ἄλλως βουλομένην ὑποβα-
λέσθαι. δεινὰ δὲ ποιεύντων αὐτῶν τοῦ χρόνου συντάμνοντος ὑπ' ἀπιστίης
3 οἱ ἔφοροι τίκτουσαν τὴν γυναῖκα περιιζόμενοι ἐφύλαξαν. ἡ δὲ ὡς ἔτεκε

AB C TM P(p) D SV

426 s. Od. 1667 (ad κ 515): *Οἱ ... γε μεθ' Ὅμηρον ἐπὶ φρονήσεως τιθέασι τὴν 'ξύνεσιν' παρὰ τὸ ξυνιέναι καὶ αὐτοὶ νοοῦντες τὴν λέξιν .... ὁμοιοπαράγωγος δὲ τῇ ξυνέσει ταύτῃ καὶ ἡ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ 'ἔξεσις', ὅπερ ἀπόπεμψιν δηλοῖ γυναικὸς ἤτοι διαζύγιον* || 432 s. *Λέξ. Ἔφεδρον· ἐπίκληρον (ἐπίκληθρον lmvwx).* Greg. Cor. 153: *Ἔφεδρος· ὁ ἐπίκληρος.* Hes. *Ἔφεδρος· ταβλιστὴς τρίτος, ἐνεδρεύων, καὶ ὁ ὑφ' ἡμῶν ἐπίκληρος* || 433 s. Poll. III. 49: *Τὴν ... μὴ τίκτουσαν 'στερίφην' ἐρεῖς, ἄγονον 'ἄτοκον' καθ' Ἡρόδοτον*

419 *τοι*] *οἱ* T | *ἔξεο* em. Schaefer quod voce *ἔξεσις* (40. 2) confirmatur : *ἐκ σέο* codd. | *γήμω* T || 422 *ἑωυτῷ* om. S | *εἰσαγαγέσθαι* D || 423 *συμβουλευσάμενοι* T Ald. || 424 *τοι* om. S secl. Hude Legrand sed cf. III. 124. 6 | *σε ὁρῶμεν*] *σε ὁρέομεν* **MPp** *σε ὁρέωμεν* **CT** *ἐσορῶμεν* **D** || 427 *πάντα*] *τὰ* **M** || 428 *ταύτην* C^1 | *γυναῖκα ἐσάγαγε* **TMD** || 429 *Ἀλεξανδρίδης* **CV** | *διξᾶς* **V** || 430 *οὐδαμᾶ* Ald. fort. **M** || 431 *ὕστερον ἐπεσελθοῦσα* propos. Stein sed ubique *ἐπεισ-* praebent codd. || 432 *ἀπέφανε* **SV** || 433 *τότε κως*] *τὸ τέκος* **V** || 435 *κομπεύειν* CV^{ac} || 436 *δὲ* om. A^1 || 437 loco vocis *τὴν* omissae obelum habet A sed nihil in mg. suppletum video | *περι* *προϊζόμενοι ἐφύλαξαν* **D** *περιεφύλαξαν* (ex *προϊζόμενοι ἐφύλαξεν* ortum iudico) **T** | *ὡς* om. **M**

Δωριέα, ἰθέως ἴσχει Λεωνίδην καὶ μετὰ τοῦτον ἰθέως ἴσχει Κλεόμβροτον·
οἱ δὲ καὶ διδύμους λέγουσι Κλεόμβροτον καὶ Λεωνίδην γενέσθαι. ἡ δὲ
Κλεομένεα τεκοῦσα καὶ τὸ δεύτερον ἐπελθοῦσα γυνὴ ἐοῦσα θυγάτηρ Πρι-
νητάδεω τοῦ Δημαρμένου οὐκέτι ἔτικτε τὸ δεύτερον. ὁ μὲν δὴ Κλεομένης, 42
ὡς λέγεται, ἦν τε οὐ φρενήρης ἀκρομανής τε, ὁ δὲ Δωριεὺς ἦν τῶν ἡλί-
κων πάντων πρῶτος εὖ τε ἐπίστατο κατ' ἀνδραγαθίην αὐτὸς σχήσων τὴν
βασιληίην. ὥστε ὢν οὕτω φρονέων, ἐπειδὴ ὅ τε Ἀναξανδρίδης ἀπέθανεν 2
καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι χρεώμενοι τῷ νόμῳ ἐστήσαντο βασιλέα τὸν πρεσβύ-
τατον Κλεομένεα, ὁ Δωριεὺς δεινόν τε ποιεύμενος καὶ οὐκ ἀξιῶν ὑπὸ
Κλεομένεος βασιλεύεσθαι αἰτήσας λεὸν Σπαρτιήτας ἦγε ἐς ἀποικίην οὔτε
τῷ ἐν Δελφοῖσι χρηστηρίῳ χρησάμενος, ἐς ἥντινα γῆν κτίσων ἴῃ, οὔτε
ποιήσας οὐδὲν τῶν νομιζομένων. οἷα βαρέως φέρων ἀπίει ἐς τὴν Λιβύην
τὰ πλοῖα· κατηγέοντο δέ οἱ ἄνδρες Θηραῖοι. ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν Κίνυπα 3
οἴκισε χῶρον κάλλιστον τῶν Λιβύων παρὰ ποταμόν. ἐξελασθεὶς δὲ ἐνθεῦ-
τεν τρίτῳ ἔτεϊ ὑπὸ Μακέων τε [καὶ] Λιβύων καὶ Καρχηδονίων ἀπίκετο ἐς
Πελοπόννησον. ἐνθαῦτα δέ οἱ Ἀντιχάρης ἀνὴρ Ἐλεώνιος συνεβούλευσε ἐκ 43
τῶν Λαΐου χρησμῶν Ἡράκλειαν [τὴν ἐν Σικελίᾳ] κτίζειν φὰς τὴν Ἔρυκος
χώρην πᾶσαν εἶναι Ἡρακλειδέων αὐτοῦ Ἡρακλέος κτησαμένου. ὁ δὲ ἀκού-

AB C TM P(p) D SV

442 s. Bekk. Anecd. 372: *Ἀκρομανής· ὁ φρενήρης.* Poll. VI. 125 (de vocabulis sensum significationi vocis *ὀργίλος* affinem exprimentibus tractans): *Σκληρότερον... ὁ ἀστεμφής, καὶ εὐτελέστερον ὁ Ἡροδότου ἀκρομανής.* Poll. IX. 6: *Οἰκιστής, οἰκίζων – οὐ μὴν καὶ 'πολιστὴς' καὶ κτίζων καὶ 'κτιστής' (καίτοι παρ' Ἡροδότῳ ἔστιν ὁ 'συγκτιστής').*

438 *ἰθέως ἴσχει*₁] *τίκτει* ut vid. **M** ‖ **439** *Κλεόμβροτόν τε καὶ* **S** cf. l. 440 ‖ **440** *τὸ* secl. Stein cf. l. 439 ‖ **440.441** *Περινητάδεω* **pM** Ald. ‖ **442** *ἦν* om. **M** ‖ **443** *ἠπίστατο* **D** | *ἐπίστατο αὐτὸν κατ' ἀνδραγαθίην* **M** ‖ **445** *χρεόμενοι* **Pp** om. **DSV** ‖ **446** *τε*] *τι* **CMD** *τοι* **S** ‖ **447** *λαὸν* **MSV** | *ἄγε* **CTMP** ‖ **448** *τῷ*] *τὸ* **V** | *χρηστήριον* **D** | *κτήσων* **D**[1] | *ἴῃ*] *εἴη* **TDSV** ‖ **449** *οἷα δὲ βαρέως* **S** | *ἀπίει*] *ἀπήιει* **C** *ἀπήει* **T** *ἀπίῃ* **V** *ἀπίει* (*ί* in corr.) **D** ‖ **450** *Θηβαῖοι* **B²TMPpDSV** | *τὴν* om. **ABCTMP** ‖ **451** *οἴκησε* **CTMPD** | *ἐξελαθεὶς* **ABCM** ‖ **452** *τρίτῳ*] *τῷ τρίτῳ* **D** | *καὶ* coll. IV 175 del. Niebuhrio duce edd. sed nescio an necessario (dicit enim Schweighaeuser: "possis *καὶ Λιβύων* intelligere tamquam esset *καὶ ἄλλων Λιβύων*") | *Καλχηδονίων* **SV** ‖ **453** *Πελοπόνησον* **T** | *συνεβούλευσέ οἱ ἐκ* **M** Ald. ‖ **454** *Ἡρακλείην* **MPSV** | *τὴν ἐν Σικελίᾳ*] *τὴν ἐν Σικελίῃ* **M** Ald. *γῆν ἐν Σικελίῃ* propos. Stein: seclusi ego | *κτίζειν*] *χρῄζειν* **C** ‖ **455** *κτισαμένου* **T**

σας ταῦτα ἐς Δελφοὺς οἴχετο χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ, εἰ αἱρέει, ἐπ'
ἣν στέλλεται χώρην· ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ αἱρήσειν. παραλαβὼν δὲ Δωριεὺς
44 *τὸν στόλον, τὸν καὶ ἐς Λιβύην ἦγε, ἐκομίζετο παρὰ τὴν Ἰταλίην. τὸν*
χρόνον δὲ τοῦτον, ὡς λέγουσι Συβαρῖται, σφέας τε αὐτοὺς καὶ Τῆλυν τὸν
ἑωυτῶν βασιλέα ἐπὶ Κρότωνα μέλλειν στρατεύεσθαι, τοὺς δὲ Κροτωνιήτας
περιδεέας γενομένους δεηθῆναι [Δωριέως] σφίσι τιμωρῆσαι καὶ τυχεῖν δεη-
θέντας, συστρατεύεσθαί τε δὴ ἐπὶ Σύβαριν Δωριέα καὶ συνελεῖν τὴν Σύβα-
2 *ριν. ταῦτα μέν νυν Συβαρῖται λέγουσι ποιῆσαι Δωριέα τε καὶ τοὺς μετ'*
αὐτοῦ, Κροτωνιῆται δὲ οὐδένα σφίσι φασὶ ξεῖνον προσεπιλαβέσθαι τοῦ
πρὸς Συβαρίτας πολέμου εἰ μὴ Καλλίην τῶν Ἰαμιδέων μάντιν Ἠλεῖον
μοῦνον (καὶ τοῦτον τρόπῳ τοιῷδε· παρὰ Τήλυος τοῦ Συβαριτέων τυράννου
ἀποδράντα ἀπικέσθαι παρὰ σφέας, ἐπείτε οἱ τὰ ἱρὰ οὐ προεχώρεε χρηστὰ
45 *θυομένῳ ἐπὶ Κρότωνα. ταῦτα δὲ οὐχ οὗτοι λέγουσι). μαρτύρια δὲ τούτων*
ἑκάτεροι ἀποδεικνύουσι τάδε· Συβαρῖται μὲν τέμενός τε καὶ νηὸν ἐόντα
παρὰ τὸν ξηρὸν Κράστιν, τὸν ἱδρύσασθαι συνελόντα τὴν πόλιν Δωριέα
λέγουσι Ἀθηναίῃ ἐπωνύμῳ Κραστίῃ, τοῦτο δὲ αὐτοῦ [Δωριέως] τὸν θά-

AB C TM P(p) D SV

457 *δὲ Δωριεὺς*] *δὲ ὁ Δωριεὺς* **M** Ald. *Δωριεὺς* **V** || 459 *τὸν*] *τῶν* **B** || 460 *στρατεύσεσθαι* **D** || 461 *γινομένους* **C** | *Δωριέως* a sermone nostri abhorrens (cf. 45.1,2) ut explicationem scribarum exclusi (ad syntaxin cf. I. 81, 83 al.) || 461–462 *καὶ – Δωριέα* haplogr. om. **C** || 462 *Δωριέα* om. **M** || 464 *προσλαβέσθαι* **S** *προσελαβέσθαι* **V** || 465 *τῶν*] *τὸν* **D**ᶜ | *Ἀμιδέων* **SV** || 467 *ἀποδράσαντα* **T** | *παρὰ σφέας* om. **S** | *προσεχώρεε* **TMDSV** || 468 *οὐκ* **CTMP**: aspirationem ante *οὗτοι* ortam conservavi quippe quae duas voces arte cohaerere indicet (v. gramm. meam 38 et cf. I 5,2, II 37,5, III 105,2 et al.), ita ut particulam negativam ad *οὗτοι* tantum referre sit concipienda, videlicet alios quosdam pro causa Calliae auxilii illud argumentum "*παρὰ Τήλυος – Κρότωνα*" proferre (quo pacto distinctionem introduxi particulae *καὶ* (supra l. 465) sensum "*und zwar*" adscribens), cum ipsi Crotoniatae id quod infra (l. 453 ss.) dicitur proferant; Weber contra (*RFIC* 18, 1940, 272 ss.) *οὐκ* (sic) ad *λέγουσι* referre proposuit ("negant") et voce *οὗτοι* Crotoniatas esse indicatos iudicat (cf. supra l. 464: *Κροτωνιῆται … οὐδένα … φασὶ …*); negationem delent Wesseling Legrand iamque omisit in versione Latina Laur. Valla; in *αὖ* mutant Bekkero duce Stein Hude, in *ὧν* de la Barre || 470 *Κράστον* **S** finem vocis compend. not. **V** *Κρᾶθιν* Wesselingio duce edd. *Κράσιν* ex Stephano Scaliger in notis univ. Cantabr. Nn. V. 26 || 470–471 *λέγουσι Δωριέα* **S** || 471 *κρατίστη* **D** *Κραθίῃ* iidem ac supra | *τοῦτον* **C** | *Δωριέος* **CTMPS** seclusi (cf. 44,1) nullo modo hanc vocem iudicans appositionis ad *αὐτοῦ* adiunctae munus obire potiusque indicare, quis illo pronomine sit cognoscendus (et cf. infra l. 477)

*νατον μαρτύριον μέγιστον ποιεῦνται, ὅτι παρὰ τὰ μεμαντευμένα ποιέων
διεφθάρη (εἰ γὰρ δὴ μὴ παρέπρηξε μηδέν, ἐπ' ὃ δὲ ἐστάλη ἐποίεε, εἷλε
ἂν τὴν Ἐρυκίνην χώρην καὶ ἑλὼν κατέσχε, οὐδ' ἂν αὐτός τε καὶ ἡ στρα-
τιὴ διεφθάρη)· οἱ δ' αὖ Κροτωνιῆται ἀποδεικνῦσι Καλλίῃ μὲν τῷ Ἠλείῳ* 2
*ἐξαίρετα ἐν γῇ τῇ Κροτωνιήτιδι πολλὰ δοθέντα, τὰ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι
ἐνέμοντο οἱ Καλλίεω ἀπόγονοι, Δωριέϊ δὲ καὶ τοῖσι [Δωριέως] ἀπογόνοισι
οὐδέν (καίτοι εἰ συνεπελάβετό γε τοῦ Συβαριτικοῦ πολέμου Δωριεύς,
δοθῆναι ἂν οἱ πολλαπλήσια ἢ Καλλίῃ). ταῦτα μέν νυν ἑκάτεροι αὐτῶν
μαρτύρια ἀποφαίνονται, καὶ πάρεστι, ὁκοτέροισί τις πείθεται αὐτῶν, τού-
τοισι προσχωρεῖν. συνέπλεον δὲ Δωριέϊ καὶ ἄλλοι συγκτίσται Σπαρτιητέων,* 46
*Θεσσαλὸς καὶ Παραιβάτης καὶ Κελέης καὶ Εὐρυλέων, οἳ ἐπείτε ἀπίκοντο
παντὶ στόλῳ ἐς τὴν Σικελίην, ἀπέθανον μάχῃ ἑσσωθέντες ὑπό τε Φοινί-
κων καὶ Ἐγεσταίων· μοῦνος δὲ Εὐρυλέων τῶν συγκτιστέων περιεγένετο
τούτου τοῦ πάθεος. συλλαβὼν δὲ οὗτος τῆς στρατιῆς τοὺς περιγενομένους* 2
*ἔσχε Μινώην τὴν Σελινουσίων ἀποικίην καὶ συνελευθέρου Σελινουσίους
τοῦ μουνάρχου Πειθαγόρεω. μετὰ δέ, ὡς τοῦτον κατεῖλε, αὐτὸς τυραννίδι
ἐπεχείρησε Σελινοῦντος καὶ ἐμουνάρχησε χρόνον ἐπ' ὀλίγον. οἱ γάρ μιν
Σελινούσιοι ἐπαναστάντες ἀπέκτειναν καταφυγόντα ἐπὶ Διὸς Ἀγοραίου
βωμόν.*

AB C TM P(p) D SV

T 489 s. Eust. Il. 45 (ad *Α* 45): *Ὅτι ... ἡ βουλευτικὴ ἀγορὰ τίμιόν τι καὶ θεῖον πρᾶγμα, δηλοῖ καὶ τὸ* Διὸς Ἀγοραίου βωμὸν *ἱδρῦσθαι ἀλλαχοῦ τε καὶ κατὰ Ἡρόδοτον περὶ Σικελίαν.* (cf. Hes.) Od. 1434 (ad *β* 69): *Καθ' Ἡρόδοτον ...* Διὸς Ἀγοραίου βωμὸς *περὶ Σικελίαν*

490 Hes. *Ἀγοραῖος Ζεύς· Ἀγοραίου Διὸς βωμὸς Ἀθήνησιν.* (cf. Eust.)

472 *παρὰ τὰ*] *παρὰ* **D** *τὰ παρὰ* **SV** ‖ 473 *ἐπ' ᾧ* **ABCTMP**^{mg}**p** *ἐπ' ὃ* **P**^{t} cett. ‖ 474 *Ἐρυκίην* **D** ‖ 476 *τὰ* om. **BC** | *καὶ* om. **D**^{1} ‖ 477 *τοῦ Καλλίεω οἱ ἀπόγονοι* **M** | *Δωριέος* **CTMP** ad seclusionem v. supra 41,1, 45,1 (hoc nomen hic nihil nisi explicationem illius *Καλλίεω* praecedentis contrariam effecisse constat) ‖ 478 *γε* om. **Mp** Ald. | *Συβαρικοῦ* **D** ‖ 479 *πολλαπλάσια* **TMPD** ‖ 479–480 *μαρτύρια αὐτῶν ἀποφαίνονται* **M** ‖ 480 *πάρεστί γε ὁκοτέροισι* **D** ‖ 481 *προσχωρέειν* **MPp** *προχωρεῖν* **D** ‖ 482 *Θεσαλὸς* **C** | *Παραβάτης* **SV** | *Κελαίης* **T** ‖ 484 *Αἰγεσταίων* **C**^{c}**TMPD**^{c} *Ἀγεσταίων* **V** ‖ 485 *δὲ*] *δέ γε* **Mp** Ald. ‖ 486 *συνελευθέρους* **B** ‖ 487 *μονάρχου* **C** *μουνάρχου* fort. **M** | *Πυθαγόρεω* **TMp** Ald. | *τυραννίδα* **S** fin. vocis compend. notat **V** ‖ 489 *ἀπέκτεινον* **T**

47 *Συνέσπετο δὲ Δωριέϊ καὶ συναπέθανε Φίλιππος ὁ Βουτακίδεω Κροτω-
νιήτης ἀνήρ, ὃς ἁρμοσάμενος Τήλυος τοῦ Συβαρίτεω θυγατέρα ἔφυγε ἐκ
Κρότωνος, ψευσθεὶς δὲ τοῦ γάμου οἴχετο πλέων ἐς Κυρήνην, ἐκ ταύτης
δὲ ὁρμώμενος συνέσπετο οἰκηΐῃ τε τριήρεϊ καὶ οἰκηΐῃ ἀνδρῶν δαπάνῃ ἐών
2 τε Ὀλυμπιονίκης καὶ κάλλιστος Ἑλλήνων τῶν κατ' ἑωυτόν. διὰ δὲ τὸ ἑωυ-
τοῦ κάλλος ἠνείκατο παρὰ Ἐγεσταίων, τὰ οὐδεὶς ἄλλος, ἐπὶ γὰρ τοῦ
48 τάφου αὐτοῦ ἡρῷον ἱδρυσάμενοι θυσίῃσι αὐτὸν ἱλάσκονται. Δωριεὺς μέν
νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε· εἰ δὲ ἠνέσχετο βασιλευόμενος ὑπὸ Κλεο-
μένεος καὶ κατέμενε ἐν Σπάρτῃ, ἐβασίλευε ἂν Λακεδαίμονος, οὐ γάρ τινα
πολλὸν χρόνον ἦρξε ὁ Κλεομένης, ἀλλ' ἀπέθανε ἄπαις θυγατέρα μούνην
λιπών, τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ.*
49 *Ἀπικνέεται δὲ ὦν ὁ Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος ἐς τὴν Σπάρτην
Κλεομένεος ἔχοντος τὴν ἀρχήν· τῷ δὴ ἐς λόγους ἤιε, ὡς Λακεδαιμόνιοι
λέγουσι ἔχων χάλκεον πίνακα, ἐν τῷ γῆς ἁπάσης περίοδος ἐνετέτμητο καὶ
2 θάλασσά τε πᾶσα καὶ ποταμοὶ πάντες. ἀπικνεόμενος δὲ ἐς λόγους ὁ Ἀρι-
σταγόρης ἔλεγε πρὸς αὐτόν, τάδε «Κλεόμενες, σπουδὴν μὲν τὴν ἐμὴν μὴ
θωμάσῃς τῆς ἐνθαῦτα ἀπίξιος· τὰ γὰρ κατήκοντά ἐστι τοιαῦτα· Ἰώνων
παῖδας δούλους εἶναι ἀντ' ἐλευθέρων ὄνειδος καὶ ἄλγος μέγιστον μὲν
3 αὐτοῖσι ἡμῖν, ἔτι δὲ τῶν λοιπῶν ὑμῖν, ὅσῳ προέστατε τῆς Ἑλλάδος. νῦν
ὦν πρὸς θεῶν τῶν Ἑλληνίων ῥύσασθε Ἴωνας ἐκ δουλοσύνης, ἄνδρας
ὁμαίμονας. εὐπετέως δὲ ὑμῖν ταῦτα οἷά τε χωρέειν ἐστί· οὔτε γὰρ οἱ βάρ-
βαροι ἄλκιμοί εἰσι, ὑμεῖς τε τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκετε*

AB C TM P(p) D SV

495 ss. Eust. Il. 383 (ad Γ64): *Φίλιππος … καθ' Ἡρόδοτον Κροτωνιάτης* Ὀλυμπιονίκης κάλλιστος *ὢν ἐτιμήθη ἐν Σικελίῃ,* ἡρῷόν τε *γὰρ αὐτῷ* ἵδρυτο καὶ θυσίαις αὐτὸν ἱλάσκοντο

491 *συνέπετο* **SV** ‖ 494 *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** | *συνέπετο* **DSV** ‖ 495 *τὸ*] *τοῦ* **SV** ‖ 496 *κάλλους* **S** solus | *ἐνείκατο* **CTP** | *Αἰγεσταίων* **CPD^c^V** ‖ 497 *ἱρῶον* **C** | *ἱλάσκοντο* **T** ‖ 498 *τοιούτῳ*] *τοιῷδε* **D** ‖ 499 *ἐν τῇ Σπάρτῃ* **D** | *ἐβασίλευσε* Kruegero duce edd. : emendationem respuit Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. collato inter alia Kuehner-Gerth II. 469 s. ‖ 500 *θυγατέρα*] *θατέραν* **V** ‖ 501 *ἦν* om. **D** ‖ 505.506 *ὁ Ἀρισταγόρης ἐς λόγους* **D** ‖ 506 *τάδε*] *τοιάδε* **M** Ald. ‖ 507 *θωυμάσῃς* **MPp** Ald. *θαυμάσῃς* **T** | *τὰ γὰρ – τοιαῦτα*] *τὰ γὰρ κατήκοντα* **SV** *τὰ κατήκοντα γάρ ἐστι τοιαῦτα* **Mp** Ald. ‖ 509 *ὑμῖν* **A¹P¹** *ἡμῖν* **A²P²p** cett. | *προεστέατε* **Mp** Ald. ‖ 510 *ῥύσασθαι* **B** | *ἐκ*] *ἐκ τῆς* **M** Ald. *ἐκ* voce *τῆς* supra lin. addita **p** ‖ 511 *χωρέειν οἷά τε* **M** Ald. ‖ 512 *ἐς*₁] *εἰς* **V**

ἀρετῆς πέρι. ἥ τε μάχη αὐτῶν ἐστι τοιήδε· τόξα καὶ αἰχμὴ βραχέα, ἀνα-
ξυρίδας δὲ ἔχοντες ἔρχονται ἐς τὰς μάχας καὶ κυρβασίας ἐπὶ τῇσι κεφα-
λῇσι. οὕτω εὐπετέες χειρωθῆναί εἰσι. ἔστι δὲ καὶ ἀγαθὰ τοῖσι τὴν ἤπειρον 4
ἐκείνην νεμομένοισι, ὅσα οὐδὲ τοῖσι συνάπασι ἄλλοισι, ἀπὸ χρυσοῦ ἀρξα-
μένοισι· ἄργυρος καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθὴς ποικίλη καὶ ὑποζύγιά τε καὶ ἀν-
δράποδα. τὰ θυμῷ βουλόμενοι αὐτοὶ ἂν ἔχοιτε. κατοίκηνται δὲ ἀλλήλων 5
ἐχόμενοι, ὡς ἐγὼ φράσω, Ἰώνων μὲν τῶνδε οἵδε Λυδοὶ οἰκέοντές τε χώρην
ἀγαθὴν καὶ πολυαργυρώτατοι ἐόντες.» δεικνὺς δὲ ἔλεγε ταῦτα ἐς τῆς γῆς
τὴν περίοδον, τὴν ἐφέρετο ἐν τῷ πίνακι ἐντετμημένην. «Λυδῶν δέ», ἔφη
λέγων ὁ Ἀρισταγόρης, «οἵδε ἔχονται Φρύγες οἱ πρὸς τὴν ἠῶ πολυπροβα-
τώτατοί τε ἐόντες πάντων, τῶν ἐγὼ οἶδα, καὶ πολυκαρπότατοι. Φρυγῶν δὲ 6
ἔχονται Καππαδόκαι, τοὺς ἡμεῖς «Συρίους» καλέομεν· τούτοισι δὲ
πρόσουροι Κίλικες κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν τήνδε, ἐν ᾗ ἥδε Κύπρος νῆ-
σος κέεται, οἳ πεντακόσια τάλαντα βασιλέϊ τὸν ἐπέτειον φόρον ἐπιτελεῦσι.
Κιλίκων δὲ τῶνδε ἔχονται Ἀρμένιοι οἵδε καὶ οὗτοι ἐόντες πολυπρόβατοι,
Ἀρμενίων δὲ Ματιηνοὶ χώρην τήνδε ἔχοντες. ἔχεται δὲ τούτων γῆ ἥδε 7
Κισσίη, ἐν τῇ δὴ παρὰ ποταμὸν τόνδε Χοάσπην κείμενά ἐστι τὰ Σοῦσα
ταῦτα, ἔνθα βασιλεύς τε μέγας δίαιταν ποιέεται καὶ τῶν χρημάτων οἱ θη-

AB C TM P(p) D SV

Σχόλ. 49,3 (ad *ἀναξυρίδας*): *ὑποδήματα.* **B.** (ad *κυρβασίας*): *περικεφαλαίας.* **B**[man.rec.] cf. Lexx.

T 523 s. Eust. Dion. 772: *Καὶ Ἡρόδοτος … λέγων* "οἱ Σύριοι ὑπὸ Περσῶν καλοῦνται 'Καππαδόκαι'" (VII 72,1, cf. I 72,1) *καὶ πάλιν* "Καππαδόκαι, οὓς ἡμεῖς 'Συρίους' καλοῦμεν" ‖ 527 ibid. 694: *Ἡρόδοτος τοὺς Ἀρμενίους Φρυγῶν ἀποίκους φησὶ λέγων καὶ ὅτι* πολυπρόβατοί οἱ *εἰσι* ‖ 530 ss. ibid. 1073: *Ἐκαλεῖτο … 'Μεμνόνειον ἄστυ' τὰ Σοῦσα. … λέγεται δὲ τοὺς βασιλέως Περσῶν θησαυροὺς αὐτόθι κεῖσθαι· καὶ ὁ τὴν πόλιν ταύτην ἑλὼν ἔδοξεν ἂν κατὰ τὸν τοῦ Ἡρόδοτου λόγον ἐρίσαι τῷ Διὶ περὶ πλούτου*

513 s. *Λέξ. Κυρβασίας* (*κυρβυσίας* r *κερβασίας* au)· *τιάρας.* Hes. *κυρβασία· ὀρθὴ τιάρα* Phot. *κυρβασία· τιάρα* cf. Schol. Poll. X. 162 (de capitis tegumentis tractans): *Ἡ … καυσία πῖλος Μακεδονικὸς παρὰ Μενάνδρῳ, ὡς τιάρα Περσικός. καὶ κυρβασίαν δ' Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι εἴρηκεν· … Ἡρόδοτος δὲ καὶ κίταριν*

513 *αἰχμὴ*] *ἀρχὴ* **SV** ‖ 516 *ἅπασι σὺν ἄλλοισι* **Mp** *σὺν ἅπασι ἄλλοισι* Ald. ‖ 516.517 *ἀρξάμενοι* **DRSV** *ἀρξάμενα* coni. Hude nescio an non recte ‖ 518 *βουλόμενοι – ἔχοιτε*] *βουλόμενοι ἂν ἔχοιτε αὐτοί* **D** *ἂν ἔχοιτε αὐτοὶ βουλόμενοι* **S** ‖ 520 *πολυαργυρότατοι* **ABC** ‖ 520–521 *ἐς τὴν τῆς γῆς περίοδον* **M** Ald. ‖ 522.523 *πολυπροβατότατοί* **ABT** ‖ 523 *ἁπάντων* **MPp** Ald. | *πολυκαρπώτατοι* **TD**[1] | *δὲ*] *τε* **SV** ‖ 524 *Συνορίους* **C** ‖ 525–526 *νῆσος Κύπριος* **D** ‖ 526 *τάλαντα*] *τὰ* **M** ‖ 529 *Χοάσπια* **M** Ald.

σαυροὶ ἐνθαῦτά εἰσι· ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν πόλιν θαρσέοντες ἤδη τῷ Διὶ
8 *πλούτου πέρι ἐρίζετε. ἀλλὰ περὶ μὲν χώρης ἄρα οὐ πολλῆς οὐδὲ οὕτω*
χρηστῆς καὶ οὔρων σμικρῶν χρεόν ἐστι ὑμέας μάχας ἀναβάλλεσθαι πρός
τε Μεσσηνίους ἐόντας ἰσοπαλέας καὶ Ἀρκάδας τε καὶ Ἀργείους, τοῖσι οὔτε
χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν οὔτε ἀργύρου, τῶν πέρι καί τινα ἐνάγει
προθυμίη μαχόμενον ἀποθνῄσκειν, παρέχον δὲ τῆς Ἀσίης πάσης ἄρχειν
9 *εὐπετέως, ἄλλο τι αἱρήσεσθε;» Ἀρισταγόρης μὲν ταῦτα ἔλεξε, Κλεομέ-*
νησδὲ ἀμείβετο τοῖσδε· «ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀναβάλλομαί τοι ἐς τρίτην ἡμέ-
50 *ρην ἀποκρινέεσθαι.» τότε μὲν ἐς τοσοῦτον ἤλασαν· ἐπείτε δὲ ἡ κυρίη*
ἡμέρηἐγένετο τῆς ἀποκρίσιος καὶ ἦλθον ἐς τὸ συγκείμενον, εἴρετο ὁ Κλεο-
μένης τὸν Ἀρισταγόρην, ὁκοσέων ἡμερέων ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἰώνων ὁδὸς
2 *εἴη παρὰ βασιλέα. ὁ δὲ Ἀρισταγόρης τἆλλα ἐὼν σοφὸς καὶ διαβάλλων*
ἐκεῖνονεὖ ἐν τούτῳ ἐσφάλη, χρεὸν γάρ μιν μὴ λέγειν τὸ ἐὸν βουλόμενόν
γε Σπαρτιήτας ἐξαγαγεῖν ἐς τὴν Ἀσίην, λέγει δ' ὧν τριῶν μηνῶν φὰς εἶναι
3 *τὴν ἄνοδον. ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν ἐπίλοιπον λόγον, τὸν ὁ Ἀρισταγόρης*
ὅρμητο λέγειν περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπε· «ὦ ξεῖνε Μιλήσιε, ἀπαλλάσσεο ἐκ
Σπάρτης πρὸ δύντος ἡλίου· οὐδένα γὰρ λόγον εὐεπέα λέγεις Λακεδαιμονί-
51 *οισι ἐθέλων σφέας ἀπὸ θαλάσσης τριῶν μηνῶν ὁδὸν ἀγαγεῖν.» ὁ μὲν δὴ*
Κλεομένης ταῦτα εἴπας ἤιε ἐς τὰ οἰκία, ὁ δὲ Ἀρισταγόρης λαβὼν ἱκετη-
ρίην ἤιε ἐς τοῦ Κλεομένεος, ἐσελθὼν δὲ ἔσω ἅτε ἱκετεύων ἐπακοῦσαι ἐκέ-
λευε τὸν Κλεομένεα ἀποπέμψαντα τὸ παιδίον, προσεστήκεε γὰρ δὴ τῷ
Κλεομένεϊ ἡ θυγάτηρ, τῇ οὔνομα ἦν Γοργώ, τοῦτο δέ οἱ καὶ μοῦνον τέ-
κνον ἐτύγχανε ἐὸν ἐτέων ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἡλικίην. Κλεομένης δὲ λέγειν μιν
2 *ἐκέλευε τὰ βούλεται μηδ' ἐπισχεῖν τοῦ παιδίου εἵνεκα. ἐνθαῦτα δὴ ὁ Ἀρι-*

AB C TM P(p) D SV

532 s. Lex. Vind. s. v. *ἀναβάλλεται: Ἡρόδοτος· ἀλλὰ περὶ – πρός τε Μεσσηνούς* (sic)

531 *εἰσι*] *ἐστιν* **C** | *θαρρέοντες* **MPDRSV** || 532 *ἄρα*] *ὥρα* **SV** || 533 *σμικρὸν* **M** | *χρεών* **TM** Ald. Lex. Vind. | *ὑμέας ἐστι* **D** *ἐστιν ἡμᾶς* Lex. Vind. || 534 *Μεσσηνίους*] cf. Lex. Vind. | *καὶ*₁] *τε καὶ* **SV** || 536 *παρέχων* **B**¹ vocem *παρέχον* obelo signavit et in mg. ad obelum *χον* vel *ον* ut vid. adscr. **A**^man.post^ *παρεὸν* **S** *παρέ* **V** || 537 *αἱρήσεσθαι* **B**¹ || 538 *ἐς τὴν τρίτην* **D** || 539 *εἰς τοσοῦτον* **B** || 540 *ἤρετο* **CV**¹ || 541 *Ἰωνίων* **B** || 543 *χρεὼν* **T** Ald. || 545 *τὸν Ἀρισταγόρης* **DS** || 546 *ὅρμητο*] *ὥρμητο* **ABCMPV** | *ἔμελλε* (quod glossema in textum receptum esse iudicat Weber in *Anal. Hdt.eis* 191) **S** || 547 *εὐπετέα* **D**¹**T** *εὐεπέτεα* **SV** || 550 *ἐκ* (ἐς superscr.) *τοῦ* **T** | *εἴσω* codd. | *ἐπακούσας* **Mp** Ald. || 551 *Κλεομένην* **T** | *ἀποπέμψαι* **M** Ald. | *προεστήκεε* **TM** Ald. || 552 *οἱ*] *εἰ* **V** || 553 *λέγει* **V**

*σταγόρης ἄρχετο ἐκ δέκα ταλάντων ὑπισχνεόμενος, ἤν οἱ ἐπιτελέσῃ, τῶν
ἐδέετο· ἀνανεύοντος δὲ τοῦ Κλεομένεος προέβαινε τοῖσι χρήμασι ὑπερβάλ-
λων ὁ Ἀρισταγόρης, ἐς οὗ πεντήκοντά τε τάλαντα ὑπεδέδεκτο καὶ τὸ παι-
δίον ηὐδάξατο· «πάτερ, διαφθερέει σε ὁ ξεῖνος, ἢν μὴ ἀποστὰς ἴῃς.» ὅ τε* 3
*δὴ Κλεομένης ἡσθεὶς τοῦ παιδίου τῇ παραινέσει ᾖε ἐς ἕτερον οἴκημα, καὶ
ὁ Ἀρισταγόρης ἀπαλλάσσετο τὸ παράπαν ἐκ τῆς Σπάρτης, οὐδέ οἱ ἐξεγέ-
νετο ἐπὶ πλέον ἔτι σημῆναι περὶ τῆς ἀνόδου τῆς παρὰ βασιλέα.*

Ἔχει γὰρ ἀμφὶ τῇ ὁδῷ ταύτῃ ὧδε· σταθμοί τε πανταχῇ εἰσι βασιλήιοι 52
*καὶ καταλύσιες κάλλισται, διὰ οἰκεομένης τε ἡ ὁδὸς ἅπασα καὶ ἀσφαλέος.
διὰ μέν γε Λυδίης καὶ Φρυγίης σταθμοὶ τείνοντες εἴκοσί εἰσι, παρασάγγαι
δὲ τέσσερες καὶ ἐνενήκοντα καὶ ἥμισυ. ἐκδέκεται δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ὁ* 2
*Ἅλυς ποταμός, ἐπ' ᾧ πύλαι τε ἔπεισι, τὰς διεξελάσαι πᾶσα ἀνάγκη καὶ
οὕτω διεκπερᾶν τὸν ποταμόν, καὶ φυλακτήριον μέγα ἐπ' αὐτῷ. διαβάντι
δὲ ἐς τὴν Καππαδοκίην καὶ ταύτῃ πορευομένῳ μέχρι οὔρων τῶν Κιλικίων
σταθμοὶ δυῶν δέοντές εἰσι τριήκοντα, παρασάγγαι δὲ τέσσερες καὶ
ἑκατόν· ἐπὶ δὲ τοῖσι τούτων οὔροισι διξάς τε πύλας διεξελᾷς καὶ διξὰ φυ-
λακτήρια παραμείψεαι. ταῦτα δὲ διεξελάσαντι καὶ διὰ τῆς Κιλικίης ὁδὸν* 3
*ποιευμένῳ τρεῖς εἰσι σταθμοί, παρασάγγαι δὲ πεντεκαίδεκα καὶ ἥμισυ.
οὖρος δὲ Κιλικίης καὶ τῆς Ἀρμενίης ἐστὶ ποταμὸς νηυσὶ περητός, τῷ
οὔνομα Εὐφρήτης. ἐν δὲ τῇ Ἀρμενίῃ σταθμοὶ μέν εἰσι καταγωγέων πεντε-
καίδεκα, παρασάγγαι δὲ ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ ἥμισυ, καὶ φυλακτήριον
ἐν αὐτοῖσι. ποταμοὶ δὲ νηυσὶ περητοὶ τέσσερες διὰ ταύτης ῥέουσι, τοὺς* 4

AB C TM P(p) D SV

563 s. Eust. Dion. 988 (post illa quae ad I 180,1 ex eodem laudavimus): *Ὁ δὲ αὐτὸς* (i. e. Herodotus) *καὶ* ναυσὶ περατὸν *τὸν Εὐφράτην ἱστορεῖ καὶ* ὅρον αὐτὸν εἶναι Κιλικίας καὶ Ἀρμενίας *φησί*

562 s. *Λέξ. Σταθμός· στρατιωτικὴ κατάλυσις* (*ὁδοῦ μέτρον, κατάλυμα* en *ὁδοῦ μέτρον* Ccd*moqtw κατάλυμα, ὁδοῦ μέτρον abuvx*), totum om. r. Hes. *Σταθμοί·... καὶ στρατιωτικὴ κατάλυσις.* Suid. *Σταθμός· στρατιωτικὴ κατάλυσις*

555 *ἄρχεται* **MSV** | *ὑπισχεόμενος* **C** *ὑποσχνεόμενος* **V** | *ἐπιτελέσαι* **CT** || 557 *ἐς οὗ*] *ἐσοῦσα* **C** | *ὑποδέδεκτο* **AB** || 558 *διαφθορέει* **B** *διαφθαρέει* **CT** || 558–559 *ὅ τε – παιδίου*] *ὅ τε δὴ Κλεομένης τοῦ παιδίου* **M** *ἡσθεὶς δὲ ὁ Κλεομένης τοῦ παιδίου* **D** || 561 *βασιλῆα* ut vid. **M** Ald. || 562 *τε* om. **M** || 564 *Λυδίας* **T** | *στείνοντες* **C** || 565 *τέσσαρες* **TMV** | *ἐννενήκοντα* **CMPSV** || 569 *τέσσαρες* **TMV** || 570 *οὔρεσι* **T** cod. Vat. 122 manu Ia *montibus* Valla || 571 *διαμείψεαι* **S** || 573 *καὶ τῆς Ἀρμενίης* om. **SV** | *ναυσὶ* **SV** | *περιττὸς* **V** || 574 *Εὐφράτης* **ABT** || 575 *παρασάγαι* **A**[ac] || 576 *τέσσαρες* **MV**

πᾶσα ἀνάγκη διαπορθμεῦσαί ἐστι, πρῶτος μὲν Τίγρης, μετὰ δὲ δεύτερός
τε καὶ τρίτος ὡυτὸς ὀνομαζόμενος οὐκ ὡυτὸς ἐὼν ποταμὸς οὐδὲ ἐκ τοῦ
αὐτοῦ ῥέων (ὁ μὲν γὰρ πρότερος αὐτέων καταλεχθεὶς ἐξ Ἀρμενίων ῥέει, ὁ
5 *δ' ὕστερος ἐκ Ματιηνῶν)· ὁ δὲ τέταρτος τῶν ποταμῶν οὔνομα ἔχει Γύν-*
δης, τὸν Κῦρος διέλαβέ κοτε ἐς διώρυχας ἑξήκοντα καὶ τριηκοσίας. ἐκ δὲ
ταύτης τῆς Ἀρμενίης [ἐσβάλλοντος] ἐς τὴν Ματιηνὴν γῆν σταθμοί εἰσι
6 *τέσσερες ⟨καὶ τριήκοντα⟩, ἐκ δὲ ταύτης ἐς τὴν Κισσίην χώρην μετα-*
βαίνοντι ἕνδεκα σταθμοί, παρασάγγαι δὲ δύο καὶ τεσσεράκοντα καὶ ἥμισύ
ἐστι ἐπὶ ποταμὸν Χοάσπην ἐόντα καὶ τοῦτον νηυσὶ περητόν, ἐπ' ᾧ Σοῦσα
πόλις πεπόλισται. οὗτοι οἱ πάντες σταθμοί εἰσι ἕνδεκα καὶ ἑκατόν. κατα-
γωγαὶ μέν νυν σταθμῶν τοσαῦταί εἰσι ἐκ Σαρδίων ἐς Σοῦσα ἀναβαίνοντι·
53 *εἰ δὲ ὀρθῶς μεμέτρηται ἡ ὁδὸς ἡ βασιληίη τοῖσι παρασάγγῃσι καὶ ὁ πα-*
ρασάγγης δύναται τριήκοντα στάδια (ὥσπερ οὗτός γε δύναται ταῦτα) ἐκ
Σαρδίων στάδιά ἐστι ἐς τὰ βασιλήια τὰ Μεμνόνεια καλεόμενα πεντακόσια

AB C TM P(p) D SV

T 577 ss. Eust. Dion. 976: *Ὅτι ... διὰ τοῦ ῑ ἔχει τὴν γραφὴν ἡ λήγουσα* (sc. nominis Tigris), *ἡ κλίσις δηλοῖ· 'Τίγριος' γάρ ἐστι καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ ἡ γενική, ὡς 'τοῦ ὄφιος', ὡς δοκεῖν ἐντεῦθεν εἶναι τὴν Ἀττικὴν γενικὴν Τίγρεως, ὡς Θύμβρεως. ... τινὲς δὲ διὰ τοῦ η̄ κλίνουσι, Τίγρης Τίγρητος. ... ἄλλοι δὲ καὶ τὴν ἄρχουσαν μετὰ τοῦ π̄ προφέρουσι.... καὶ Ἡρόδοτος δέ φησιν, ὅτι οὐχ εἷς μόνος Τίγρις,* ἀλλὰ καὶ δεύτερος καὶ τρίτος, οὐχ ὁ αὐτὸς *μὲν* οὐδὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥέων, ὁ αὐτὸς *δὲ* ὀνομαζόμενος

577 s. Eust.: v. testim.

577 *Τίγρις* **SV** *Πίγρης* **A**[ac]**BCMP** *Πίγρις* **D** || 578 *τε* om. Eust. | *ὡυτὸς*] *ὁ αὐτὸς* Eust. *Ζάβατος* J. C. Weissenbornio proponente edd. cum aliis viris doctis "priorem illum et alterum" duos illos cognominandos esse quorum nomina minus nota silentio praeterit noster iudicat Schweighaeuser : an *οὕτως* scribendum? || 579 *αὐτοῦ*] *ὡυτοῦ* **D** | *πρότερον* **T** | *αὐτῶν* **CTMP** | *ῥέει* om. **SV** | *ὁ*] *οἱ* **S** *ἡ* **V** || 580 *ὕστερος* ex corr. **D**[1]**M** iam coniecerat Stein *ὕστερον* cett. | *Μα*τιηνῶν* **A** || 582 *ἐσβάλλοντες* **A** *ἐσβάλλοντι* **S** vocem delevi illud *μεταβαίνοντι* quod sequitur *ἀπὸ κοινοῦ* ad priorem partem sententiae pertinere iudicans, praesertim cum verbum *ἐσβάλλειν* "invasionem" significans de "viatoribus" (ut vult Powell in lexico) dici omnino nequeat et etiam VII 31 de Xerxe exercitui imperante dicatur itemque IX 13,2, ubi vv. ll. vide | *Μαντιηνὴν* **V** *Μα*τιηνὴν* **A** || 583 *καὶ τριήκοντα* ex similitudine notarum numeralium *Λ* et *ΛΔ* omissum suppl. De la Barre qui ultro add. haec: *παρασάγγαι δὲ ἑπτὰ καὶ τριήκοντα καὶ ἑκατόν* sequ. edd. || 584 *τεσσαράκοντα* **TMDV** || 587 *ἐς Σοῦσα ἀναβαίνουσι ἐκ Σαρδίων* **D** || 589–590 *ὥσπερ – στάδια* haplogr. om. **SV** || 590 *ἐστι*] *εἰσι* **M** *εἰσι* (*ἐστι* suprascr.) **C** | *Μεμνόνεια* **TMP**[c]**pD** *Μεμνόνια* **P**[ac] cett.

*καὶ τρισχίλια καὶ μύρια παρασαγγέων ἐόντων πεντήκοντα καὶ τετρακο-
σίων. πεντήκοντα δὲ καὶ ἑκατὸν στάδια ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ διεξιοῦσι ἀναι-
σιμοῦνται ἡμέραι ἀπαρτὶ ἐνενήκοντα.*

Οὕτω τῷ Μιλησίῳ Ἀρισταγόρῃ εἴπαντι πρὸς Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμό- 54
*νιον εἶναι τριῶν μηνῶν τὴν ἄνοδον τὴν παρὰ βασιλέα ὀρθῶς εἴρητο. εἰ δέ
τις τὸ ἀτρεκέστερον τούτων ἔτι δίζηται, ἐγὼ καὶ τοῦτο σημανέω· τὴν γὰρ
ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις ὁδὸν δεῖ προσλογίσασθαι ταύτῃ. καὶ δὴ λέγω σταδί-* 2
*ους εἶναι τοὺς πάντας ἀπὸ θαλάσσης τῆς Ἑλληνικῆς μέχρι Σούσων (τοῦτο
γὰρ Μεμνόνειον ἄστυ καλέεται) τεσσεράκοντα καὶ τετρακισχιλίους καὶ μυ-
ρίους· οἱ γὰρ ἐξ Ἐφέσου ἐς Σάρδις εἰσὶ τεσσεράκοντα καὶ πεντακόσιοι
στάδιοι, καὶ οὕτω τρισὶ ἡμέρῃσι μηκύνεται ἡ τρίμηνος ὁδός.*

Ἀπελαυνόμενος δὲ ὁ Ἀρισταγόρης ἐκ τῆς Σπάρτης ἤιε ἐς τὰς Ἀθήνας 55
*γενομένας τυράννων ὧδε ἐλευθέρας· ἐπεὶ Ἵππαρχον τὸν Πεισιστράτου, Ἱπ-
πίεω δὲ τοῦ τυράννου ἀδελφεόν, ἰδόντα ὄψιν ἐνυπνίου [τῷ ἑωυτοῦ πάθεϊ]
ἐναργεστάτην κτείνουσιν Ἀριστογείτων καὶ Ἁρμόδιος γένος ἐόντες τὰ ἀνέ-
καθεν Γεφυραῖοι, μετὰ ταῦτα ἐτυραννεύοντο Ἀθηναῖοι ἐπ' ἔτεα τέσσερα
οὐδὲν ἧσσον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἢ πρὸ τοῦ. (ἡ μέν νυν ὄψις τοῦ Ἱππάρχου
ἐνυπνίου ἦν ἥδε· ἐν τῇ προτέρῃ νυκτὶ τῶν Παναθηναίων ἐδόκεε ὁ Ἵπ-* 56
παρχος ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν καὶ εὐειδέα αἰνίσσεσθαι τάδε τὰ ἔπεα·

AB C TM P(p) D SV
Ἡ μέν νυν ὄψις (55) – *ἀποτίσει* (56,1) exc. flor. 𝔄

T 606 ss. Plut. mor. 860d–e (de Hdt.i mal. 23): *Ἰσαγόραν … τῆς γαμετῆς ὑφίεσθαι Κλεομένει φοιτῶντι παρ' αὐτήν·* (70,1) *ὡς δ' εἰώθει, παραμιγνὺς πίστεως ἕνεκα τοῖς ψόγοις ἐπαίνους τινάς* 'Ἰσαγόρης' *δέ φησιν* 'ὁ Τισάνδρου οἰκίης μὲν *ἦν* δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύουσι δὲ οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ.' (66,1) … *Ἀριστογείτονα μέντοι … ἄντικρυς διὰ πυλῶν εἰς Φοινίκην ἐξελαύνει,* Γεφυραῖον *γεγονέναι λέγων* ἀνέκαθεν· *τοὺς δὲ Γεφυραίους οὐκ ἀπ' Εὐβοίας οὐδ' Ἐρετριεῖς, ὥσπερ οἴονταί τινες, ἀλλὰ Φοίνικας εἶναί φησιν, αὐτὸς οὕτως πεπυσμένος.* (57,1) ‖ **608 ss.** Stob. 1. 3. 51: *Ἡρόδοτου·* ἐν τῇ προτέρῃ – ἀποτίσει

593 *ἐννενήκοντα* **PSV** ‖ **596** *δίζοιτο* **S** ‖ **597** *εἰς Σάρδεις* **T** ‖ **599** *Μεμνόνιον* **SV** | *κέκληται* **T**[2] | *τεσσαράκοντα* **CTMV** ‖ **600** *Σάρδεις* **T** | *τεσσαράκοντα* **CMV** ‖ **603** *ὧδε τυράννων* **Mp** Ald. ‖ **604** *τῷ ἑωυτοῦ πάθει* secl. Stein Hude sed unde irrepserit opinari nequeo: conservare vult Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. dativo opus esse ad adiect. *ἐναργής* coniuncto censens, sed casu dativo cum illo adjectivo coniuncto potius persona qui „manifeste videt" indicatur neque *ἐναργής "clearly relating"* significat, ut GEL ad hoc inepte anglice vertit ‖ **605** *τὰ* om. **C** ‖ **606** *τέσσαρα* **CMV** ‖ **608** *πρωτέρῃ* **D** *προτέρῃ* Stob. rell. | *ἔδοξεν* vel *ἔδωκεν* codd. Stob. ‖ **609** *οἱ* om. supra lin. suppl. **A**[1] | *αἰνίττεσθαι* Stob.

«τλῆθι, λέων, ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ·
οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδίκων τίσιν οὐκ ἀποτίσει.»

2 *ταῦτα δέ, ὡς ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, φανερὸς ἦν ὑπερτιθέμενος ὀνειρο-*
πόλοισι· μετὰ δὲ ἀπειπάμενος τὴν ὄψιν ἔπεμπε τὴν πομπήν, ἐν τῇ δὴ τε-
λευτᾷ.)
57 *Οἱ δὲ Γεφυραῖοι, τῶν ἦσαν οἱ φονέες οἱ Ἱππάρχου, ὡς μὲν αὐτοὶ λέ-*
γουσι, ἐγεγόνεσαν ἐξ Ἐρετρίης τὴν ἀρχήν, ὡς δὲ ἐγὼ ἀναπυνθανόμενος εὑ-
ρίσκω, ἦσαν Φοίνικες τῶν σὺν Κάδμῳ ἀπικομένων Φοινίκων ἐς γῆν, τὴν
νῦν Βοιωτίην καλεομένην, οἴκεον δὲ τῆς χώρης ταύτης ἀπολαχόντες τὴν
2 *Ταναγρικὴν μοῖραν. ἐνθεῦτεν δὲ Καδμείων πρότερον ἐξαναστάντων ὑπ'*
Ἀργείων οἱ Γεφυραῖοι οὗτοι δεύτερα ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες
ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηνέων. Ἀθηναῖοι δέ σφεας ἐπὶ ῥητοῖσι ἐδέξαντο σφέων
αὐτῶν εἶναι πολιήτας πολλῶν τεων καὶ οὐκ ἀξιαπηγήτων ἐπιτάξαντες ἔρ-
58 *γεσθαι. οἱ δὲ Φοίνικες οὗτοι οἱ σὺν Κάδμῳ ἀπικόμενοι, τῶν ἦσαν οἱ Γε-*
φυραῖοι, ἄλλα τε πολλὰ οἰκήσαντες ταύτην τὴν χώρην ἐσήγαγον διδασκα-

AB C TM P(p) D SV

T 620 Suid. *Γεφυρίς· ξένη καὶ ἐπείσακτος· οἱ γὰρ Γεφυραῖοι ξένοι καὶ ἐπήλυτοι ὄντες Ἀθήνησιν ᾤκησαν· οὕτως Ἡρόδοτος.* Zonar. idem (sed *ἐπήλυδες*) || **623 s.** Schol. Dion. Thr. 183 *Τῶν στοιχείων εὑρετὴν ἄλλοι δὲ καὶ Ἔφορος ... Κάδμον φασίν· οἱ δὲ οὐχ εὑρετήν, τῆς δὲ Φοινίκων εὑρέσεως πρὸς ἡμᾶς διάκτορον γεγενῆσθαι, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἐν ταῖς Ἱστορίαις καὶ Ἀριστοτέλης* (fr. 501 Rose) *ἱστορεῖ. φασὶ γάρ, ὅτι Φοίνικες μεν εὗρον τὰ στοιχεῖα, Κάδμος δὲ ἤγαγεν αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πυθόδωρος δὲ ἐν τῷ „Περὶ στοιχείων" καὶ Φίλλις ... πρὸ Κάδμου Δαναὸν μετακομίσαι αὐτά φασιν. ἐπιμαρτυροῦσι τούτοις καὶ ... Ἀναξίμανδρος καὶ Διονύσιος καὶ Ἑκαταῖος* (fr. 20 Jac.) ... *Ἀντικλείδης ... Αἰγυπτίοις τὴν εὕρεσιν ἀνατίθησι· Δωσιάδης δὲ ἐω Κρήτῃ φησὶν εὑρεθῆναι αὐτά.*

610 *λέον* **PSV𝔄** *λέων* Stob. rell. || **611** *ἀδίκων* **ABCT𝔄** *ἀδικέων* Stob. *ἀδικῶν* rell. | *τίσιν*] *δίκην* Stob. cod. quidam | *ἀποτίνει* Stob. || **615** *οἱ Ἱππάρχου*] *Ἱππάρχου* **M** Ald. *οἱ Ἵππαρχοι* **T** || **618** *ἀπολαμβχόντες* litt. *μβ* deletis **A** || **619** *ναγρικὴν* **D** | *μοίρην* **MD** Ald. || **621** *ἐπ'*] *ὑπ'* **V** | *Ἀθηνέων*] *Ἀθηναίων* **CTMDV** *Ἀθηναίους* **S** | *ἐδέξατο* litt. *ν* supra lin. add. **A**[1] | *σφέων*] *δέ σφεων* **D** || **622** *πολίτας* litt. *η* nescio quae man. supra lin. add. **A** | ⟨*οὐ*⟩ *πολλῶν* Madvigio duce Hude Legrand : quamvis ignoranti unde emendatio sit trahenda non mihi liquet sensus || **624** *ἄλλα* velut "praeterea" (German. *außerdem*) intelligendum | *πολλὰ* om. **D** fort. delendum || **624.625** *διδασκαλεῖον* velut nomen quasi proprium vel terminus technicus sicut in aliorum sermone "locum docendi vel studiis favendi" significat (ad quam rem cf. VI 27,2): *διδασκάλια* (quod vocabulum "lectionem" potius quam "scientiam" vel "artem" denotat, qua re inductus Suid. *διδασκάλιον* etiam "*αὐτὸ τὸ μάθημα*" significare indicare videtur) **CTMPD**[c] (ad sensum verbi *ἐσάγειν* cf. II 49,2)

λεῖα ἐς τοὺς Ἕλληνας καὶ δὴ καὶ γράμματα οὐκ ἐόντα πρὶν Ἕλλησι, ὡς
ἐμοὶ δοκέειν (πρῶτα μέν, τοῖσι καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες, μετὰ δὲ
χρόνου προβαίνοντος ἅμα τῇ φωνῇ μετέβαλλον καὶ τὸν ῥυθμὸν τῶν γραμ-
μάτων). περιοίκεον δέ σφεας τὰ πολλὰ τῶν χώρων τοῦτον τὸν χρόνον Ἑλ- 2
λήνων Ἴωνες, οἳ παραλαβόντες διδαχῇ παρὰ τῶν Φοινίκων τὰ γράμματα
μεταρρυθμίσαντές σφεων ὀλίγα ἐχρέωντο, χρεώμενοι δὲ ἐφάτισαν, ὥσπερ
καὶ τὸ δίκαιον ἔφερε ἐσαγαγόντων Φοινίκων ἐς τὴν Ἑλλάδα, Φοινικήια
κεκλῆσθαι. καὶ τὰς βύβλους «διφθέρας» καλέουσι ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ οἱ 3
Ἴωνες, ὅτι κοτὲ ἐν σπάνι βύβλων ἐχρέωντο διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέ-
ῃσι· ἔτι δὲ καὶ τὸ κατ' ἐμὲ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἐς τοιαύτας διφθέρας
γράφουσι. εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς Καδμεῖα γράμματα ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἀπόλ- 59
λωνος τοῦ Ἰσμηνίου ἐν Θήβῃσι τῇσι Βοιωτῶν ἐπὶ τρίποσι τρισὶ ἐγκεκο-
λαμμένα τὰ πολλὰ ὅμοια ἐόντα τοῖσι Ἰωνικοῖσι. ὁ μὲν δὴ εἷς τῶν τριπό-
δων ἐπίγραμμα ἔχει·

Ἀμφιτρύων μ' ἀνέθηκε νέων ἀπὸ Τηλεβοάων.

ταῦτα ἡλικίην εἴη ἂν κατὰ Λάιον τὸν Λαβδάκου τοῦ Πολυδώρου τοῦ
Κάδμου. ἕτερος δὲ τρίπους ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ λέγει· 60

AB C TM P(p) D SV

T **630 s.** Bekk. anecd. 782 (de Phoeniceis litteris) ad locum se refert || **639** ibid. 784 (de origine atque aetate litterarum): *Καὶ ἐν Πυθοῖ ἦν λέβης ἐπιγεγραμμένος·* 'Ἀμφιτρύων – Τηλεβοάων.' idem Cram. anecd. IV. 320 (sed *ἐν Πυθίᾳ*)

632 s. Poll. VII. 211 (librorum mentionem faciens): *Ἡρόδοτος ... τοὺς Ἴωνάς φησι* τὰς βίβλους 'διφθέρας' *λέγειν* ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ· *τὰς δὲ διφθέρας καλοῦσι καὶ 'ἰττέλας'* (*ἰττέστας* v. l., cf. Hes. s. v. *ἰσσέλα*)

625 *οὐκ ἐῶντα* **AB** *οὐκ ἐόντων* **T** om. **M** || **626** *δοκέει* **MPDS** *δοκέοι* **V** | *τοῖσι – Φοίνικες*] *τούτοισιν ἐχρέωντο κατάπερ καὶ ἅπαντες χρέωνται Φοίνικες* **S** | *χρέονται* **Pp** || **627** *παραβαίνοντος* **C** | *μετέβαλον* **CMPDSV** || **628** *πολλὰ – χρόνον*] *πολλὰ τῶν χωρῶν τοῦτον τὸν χρόνον* **AB** *πολλὰ τῶν χωρέων τοῦτον τὸν χρόνον* **CT** *πολλὰ τοῦ χρόνου τούτου* **M** || **630** *μεταρρυθμήσαντες* **TMSV** | *ὀλίγοισιν* **S** fin. vocis compend. not. **V** | *ἐχρέοντο* **Pp** | *χρεόμενοι* **A**[1]**Pp** || **631** *ἔφερον* **C** | *ἐς τὴν Ἑλλάδα* om. **S** || **632** *βίβλους* **TPD**[1]**SV** Poll. | *οἱ* om. **CTMp** || **633** *σπάνει* **CTMP** | *βίβλων* **TPSV** | *ἐχρέοντο* **Pp** | *αἰγαίῃσί* **C** *αἰγείῃσί* **MD**[2] Ald. *αἰγίῃσί* **T** || **635** *ἴδον* **MPDSV** | *καὶ* om. **SV** | *Καδμήια* **CTMPS** || **636** *Ἰσμινίου* **ABC** | *τρισὶ* aptissime Dobree sequ. edd. *τισι* codd. || **639** *ἀνέθηκε νέων ἀπὸ κτλ.* "dedicavit de iuvenibus Teleb. (scil. ereptum)" intelligendum esse recte iudicat (in litteris) v. d. Weissert collatis versibus Hs. Sc. 14 ss. et titulis Jacoby FrGrHist 3 B, 507, 532 B § 5 (*Ἡρακλῆς ἀπὸ Τεύκρων Ἀθάνᾳ ... καὶ Διί*) necnon Aeneae Vg. Aen. 3,288 (*Aeneas haec de Danais victoribus arma*) cf. testim. : item scribendum videtur e Weberi iudicio (*RFIC* 18, 1940, 272 ss.) qui tamen *νέων* de verbo *νέω* "revertor" derivandum esse censet collato Hymn. Cer. 395 *κε νέουσα* (quod nuper in *κ' ἀνιοῦσα*

Σκαῖος πυγμαχέων με ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
νικήσας ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

Σκαῖος δ' ἂν εἴη ὁ Ἱπποκόωντος, εἰ δὴ οὗτός γε ἐστὶ ὁ ἀναθεὶς καὶ μὴ ἄλλος τὠυτὸ οὔνομα ἔχων τῷ Ἱπποκόωντος ἡλικίην κατὰ Οἰδίπουν τὸν
61 *Λαΐου. τρίτος δὲ τρίπους λέγει καὶ οὗτος ἐν ἑξαμέτρῳ·*

Λαοδάμας τρίποδ' αὐτὸς ἐϋσκόπῳ Ἀπόλλωνι
μουναρχέων ἀνέθηκε τεῒν περικαλλὲς ἄγαλμα.

2 *ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ Λαοδάμαντος τοῦ Ἐτεοκλέος μουναρχέοντος ἐξανιστέαται Καδμεῖοι ὑπ' Ἀργείων καὶ τρέπονται ἐς τοὺς Ἐγχελέας, οἱ δὲ Γεφυραῖοι ὑπολειφθέντες ὕστερον ὑπὸ Βοιωτῶν ἀναχωρέουσι ἐς Ἀθήνας· καί σφι ἱρά ἐστι ἐν Ἀθήνῃσι ἱδρυμένα, τῶν οὐδὲν μέτα τοῖσι λοιποῖσι Ἀθηναίοισι, ἄλλα τε κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ἱρῶν καὶ δὴ καὶ Ἀχαιίης Δήμητρος ἱρόν τε καὶ ὄργια.*

62 *Ἡ μὲν δὴ ὄψις τοῦ Ἱππάρχου ἐνυπνίου καὶ οἱ Γεφυραῖοι ὅθεν ἐγεγόνεσαν, τῶν ἦσαν οἱ Ἱππάρχου φονέες, ἀπήγηταί μοι· δεῖ δὲ πρὸς τούτοισι ἔτι ἀναλαβεῖν τὸν κατ' ἀρχὰς ἦα λέξων λόγον, ὡς τυράννων ἐλευθερώθη-*
2 *σαν Ἀθηναῖοι. Ἱππίεω τυραννεύοντος καὶ ἐμπικραινομένου Ἀθηναίοισι διὰ τὸν Ἱππάρχου θάνατον Ἀλκμεωνίδαι γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι καὶ φεύγοντες Πεισιστρατίδας, ἐπείτε σφι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Ἀθηναίων φυγάσι πειρωμέ-*

AB C TM P(p) D SV

T 642 s. Anth. Pal. VI, 7 (*ἐκ τοῦ αὐτοῦ* [sc. Hdt.] codd. quidam) Σκαῖος–ἄγαλμα ‖ 661 s. Arist. de Ath. rep. 19: *Οἱ φυγάδες, ὧν οἱ Ἀλκμεωνίδαι προειστήκεσαν, αὐτοὶ μὲν δι' αὐτῶν οὐκ ἐδύναντο ποιήσασθαι τὴν* κάθοδον, ἀλλ' *ἀεὶ προσέπταιον*· … τειχίσαντες *ἐν τῇ χώρᾳ Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ Πάρνηθος… ἐξεπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν τυράννων…. τὸ… οὖν πρῶτον Ἀγχίμολον ἀπέστειλαν κατὰ θάλατταν ἔχοντα στρατιάν.* quae verba Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. huc spectare iudicat

643 Suid. s.v. *τεΐν*: Νικήσας – ἄγαλμα

mutatur): *ἀνέθηκεν ἑών* codd. | *Τηλεβίων* **S**V^{c} *Τηλεβοάων* V^{ac} testim. rell. ‖ 641 *τρίππους* **C**D^{1}

642 *Σκαῖος* **MS** | *παγμαχέων* **V** ‖ 644 *Σκαῖος* **S** *Σκεὸς* **B** ‖ 645 *τὠυτὸ*] *τῷ* **C** | *ὄνομα* **TPp** | *τῷ*] *τὸ* **D** *τοῦ* Ald. ut vid. **M** | *τὸν*] *τοῦ* V^{ac} ‖ 647 *αὐτὸς* Schweighaeuserio duce edd. *αὐτὸν* codd. ‖ 649 *δὲ* **C**M^{c} | *μοναρχέοντος* **V** ‖ 649.650 *ἐξανισταίατο* **M** Ald. ‖ 651 *ὑπολιφθέντες* **V** ‖ 652 *μετὰ* B^{1}**DV** ‖ 653 *Ἀχαιῆς* **DSV** ‖ 654 *τε*] *τι* **C** ‖ 656 *ἔσαν* **M** | *Ἵππαρχοι* **T** | *δεῖ δὲ* **MPS** *δεῖ δὴ* cett. *δεῖ δὲ δὴ* an sit scribendum dubitat Stein fort. recte ‖ 658 *Ἀθηναῖοι*] *οἱ Ἀθηναῖοι* **M** Ald. om. **B** ‖ 659 *Ἀλκμαιονίδαι* **T**D^{2}**SV** *Ἀλκμαιωνίδαι* **M** Ald.

*νοισι κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐ προεχώρεε κάτοδος, ἀλλὰ προσέπταιον μεγάλως
πειρώμενοι κατιέναι τε καὶ ἐλευθεροῦν τὰς Ἀθήνας Λειψύδριον τὸ ὑπὲρ
Παιονίης τειχίσαντες, ἐνθαῦτα οἱ Ἀλκμεωνίδαι πᾶν ἐπὶ τοῖσι Πεισιστρατί-
δῃσι μηχανώμενοι παρ' Ἀμφικτυόνων τὸν νηὸν μισθοῦνται τὸν ἐν Δελφοῖσι
τὸν νῦν ἐόντα, τότε δὲ οὔκω, τοῦτον ἐξοικοδομῆσαι. οἷα δὲ χρημάτων εὖ* 3
*ἥκοντες καὶ ἐόντες ἄνδρες δόκιμοι ἀνέκαθεν ἔτι, τόν τε νηὸν ἐξεργάσαντο
τοῦ παραδείγματος κάλλιον τά τε ἄλλα καὶ συγκειμένου σφι πωρίνου
λίθου ποιέειν τὸν νηὸν Παρίου τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξεποίησαν. ὡς ὦν δὴ* 63
*οἱ Ἀθηναῖοι λέγουσι, οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐν Δελφοῖσι κατήμενοι ἀνέπειθον
τὴν Πυθίην χρήμασι, ὅκως ἔλθοιεν Σπαρτιητέων ἄνδρες εἴτε ἰδίῳ στόλῳ
εἴτε δημοσίῳ χρησόμενοι, προφέρειν σφι τὰς Ἀθήνας ἐλευθεροῦν. Λακε-* 2
*δαιμόνιοι δέ, ὥς σφι αἰεὶ τὠυτὸ πρόφαντον ἐγίνετο, πέμπουσι Ἀγχιμόλιον
τὸν Ἀστέρος ἐόντα τῶν ἀστῶν ἄνδρα δόκιμον σὺν στρατῷ ἐξελόντα Πεισι-
στρατίδας ἐξ Ἀθηνέων, ὅμως καὶ ξεινίους σφι ἐόντας τὰ μάλιστα – τὰ
γὰρ τοῦ θεοῦ πρεσβύτερα ἐποιεῦντο ἢ τὰ τῶν ἀνδρῶν – πέμπουσι δὲ
τούτους κατὰ θάλασσαν πλοίοισι. ὁ μὲν δὴ προσσχὼν ἐς Φάληρον τὴν* 3
*στρατιὴν ἀπέβησε· οἱ δὲ Πεισιστρατίδαι προπυνθανόμενοι ταῦτα ἐπεκα-
λέοντο ἐκ Θεσσαλίης ἐπικουρίην, ἐπεποίητο γάρ σφι συμμαχίη πρὸς αὐ-
τούς. Θεσσαλοὶ δέ σφι δεομένοισι ἀπέπεμψαν κοινῇ γνώμῃ χρεώμενοι χι-
λίην τε ἵππον καὶ τὸν βασιλέα τὸν σφέτερον Κινέην ἄνδρα Κονιαῖον, τοὺς*

AB C TM P(p) D SV

T 669 ss. Plut. mor. 860c–d (de Hdt.i mal. 23): *Ἐν ... τῇ πέμπτῃ τῶν ἀρίστων Ἀθήνῃσι καὶ πρώτων ἀνδρῶν Κλεισθένῃ μὲν ἀναπεῖσαί φησι* (sc. *Ἡρόδοτος*, 66,1) τὴν Πυθίαν *ψευδόμαντιν γενέσθαι* προφέρουσαν *ἀεὶ Λακεδαιμονίοις* ἐλευθεροῦν *ἀπὸ τῶν τυράννων τὰς Ἀθήνας.* Arist.: v. quae ad 62. 2 adhibuimus

661 *προσεχώρεε* **S** | *κάτοδος*] cf. Arist. ⟨*ἡ*⟩ *κάτοδος* Schaefer Legrand ‖ **662** *Λειψύδριον* **CMD²** *Λιψύδριον* cett. ‖ **663** *Παιονίης*] cf. Arist. *Παιωνίης* **T** | *Ἀλκμαιονίδαι* **SVD²** *Ἀλκμαιωνίδαι* **TM** Ald. | *τῇσι* **T** ‖ **665** *τὸν νῦν ἐόντα* om. **C** ‖ **666** *τε* del. Krueger Hude Legrand post *κάλλιον* (667) commate distinguentes quod inepte factum iam censuit Weber *RFil* NS 18 (1940) 272 ss. ‖ **667** *συγκείμενά σφισι* **T** ‖ **668** *αὐτοῦ* om. **MPp** ‖ **671** *προσφέρειν* **S** *προφαίνειν* propos. Schweighaeuser cf. quod sequitur ‖ **672** *αἰεὶ* **CTMP** | *πρόσφαντον* **S** | *ἐγένετο* **CTMP** | *Ἀγχίμολον* Arist. ‖ **673** *ἐξελόντα* **ABCTP^ac DSV** *ἐξελῶντα* **P^c pA^mg** (man. rec.) *ἐξελαύνοντα* ut vid. **M** ‖ **674** *Ἀθηνέων* **ABP^c p** *Ἀθηναίων* **P^ac** cett. | *ξενίους* **T** *ξείνους* Schaefer Hude Legrand ‖ **676** *προσχὼν* **CTMPSV** ‖ **677.678** *ἐπεκαλέον* **P** *ἐπεκαλέοντο* **p** cett. ‖ **678** *Θεσσαλονίης* **T** ‖ **679** *χρεόμενοι* **Pp** ‖ **680** nomen oppidi natalis emendare temptabant nonnulli et *Κονδαῖον, Γονναῖον* (cf. VII 128,1, 173,4), *Κυτιναῖον* proponebantur, sed nostrum regem illum extra Thessaliam fuisse natum indicare iudicant Larcher Schweighaeuser

4 *ἐπείτε ἔσχον συμμάχους οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐμηχανέατο τοιάδε· κείραντες*
τῶν Φαληρέων τὸ πεδίον καὶ ἱππάσιμον ποιήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον
ἐπῆκαν τῷ στρατοπέδῳ τὴν ἵππον, ἐμπεσοῦσα δὲ διέφθειρε ἄλλους τε
πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ δὴ καὶ τὸν Ἀγχιμόλιον, τοὺς δὲ περιγενο-
μένους αὐτῶν ἐς τὰς νέας κατεῖρξαν. ὁ μὲν δὴ πρῶτος στόλος ἐκ Λακε-
δαίμονος οὕτως ἀπήλλαξε, καὶ Ἀγχιμολίου εἰσὶ ταφαὶ τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπε-
64 *κῆσι ἀγχοῦ τοῦ Ἡρακλείου τοῦ ἐν Κυνοσάργεϊ. μετὰ δὲ Λακεδαιμόνιοι*
μέζω στόλον στείλαντες ἀπέπεμψαν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατηγὸν τῆς στρα-
τιῆς ἀποδέξαντες βασιλέα Κλεομένεα τὸν Ἀναξανδρίδεω, οὐκέτι κατὰ θά-
2 *λασσαν στείλαντες, ἀλλὰ κατ' ἤπειρον· τοῖσι ἐσβαλοῦσι ἐς τὴν Ἀττικὴν*
χώρην ἡ τῶν Θεσσαλῶν ἵππος πρώτη προσέμιξε καὶ οὐ μετὰ πολὺ ἐτρά-
πετο, καί σφεων ἔπεσον ὑπὲρ τεσσεράκοντα ἄνδρες· οἱ δὲ περιγενόμενοι
ἀπαλλάσσοντο, ὡς εἶχον ἰθύς, ἐπὶ Θεσσαλίης. Κλεομένης δὲ ἀπικόμενος ἐς
τὸ ἄστυ ἅμ' Ἀθηναίων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι ἐπολιόρκεε
65 *τοὺς τυράννους ἀπεργμένους ἐν τῷ Πελασγικῷ τείχεϊ. καὶ οὐδέν τι πάντως*
ἂν ἐξεῖλον τοὺς Πεισιστρατίδας οἱ Λακεδαιμόνιοι – οὔτε γὰρ ἐπέδρην
ἐπενόεον ποιήσασθαι, οἵ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοῖσι εὖ παρε-
σκευάδατο – πολιορκήσαντές τε ἂν ἡμέρας ὀλίγας ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν
Σπάρτην· νῦν δὲ συντυχίη τοῖσι μὲν κακὴ ἐπεγένετο, τοῖσι δὲ ἡ αὐτὴ
αὕτη σύμμαχος· ὑπεκτιθέμενοι γὰρ ἔξω τῆς χώρης οἱ παῖδες τῶν Πεισι-
2 *στρατιδέων ἥλωσαν. τοῦτο δὲ ὡς ἐγένετο, πάντα αὐτῶν τὰ πρήγματα συν-*
ετετάρακτο, παρέστησαν δὲ ἐπὶ μισθῷ τοῖσι τέκνοισι, ἐπ' οἷσι ἐβούλοντο
3 *οἱ Ἀθηναῖοι ὥστε ἐν πέντε ἡμέρῃσι ἐκχωρῆσαι ἐκ τῆς Ἀττικῆς. μετὰ δὲ*

AB C TM P(p) D SV

698 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus.

681 *οἱ Πεισιστρατίδαι συμμάχους* **M** | *ἐμηχανέατοιάδε* **Pp** cf. quae ad I 4,2 adnotavi || 682 *ἱππεύσιμον* **MSV** || 683 *τὴν ἵππον τῷ στρατοπέδῳ* **M** | *ἐκπεσοῦσα* **D** || 685 *αὐτέων* **M** Ald. | *κατέρξαν* **CTMP** || 686 *Ἀγχιμόλου* **M** || 686–687 pro *τῆς Ἀττικῆς Ἀλωπεκῆσι* duas vel tres voces quae vix legi possunt (*Ἀλωπεκῆσι* ...?) habet **M** || 687 *Ἡρακληΐου* **CTM** || 689 *βασιλέα* om. **M** | *Ἀλεξανδρίδεω* **V** || 690 *τοῖσι δὲ ἐσβαλοῦσι* **M** Ald. | *ἐσβάλλουσι* **D** || 691 *Θεσσαλέων* **M** Ald. | *πολὺ*] cf. III 57,3 et gramm. meam 94 || 692 *τεσσαράκοντα* **CMSV** | *ἄνδρας* **C** cum huiusce generis subiectis (cf. Kuehner-Gerth I. 31 s.) Hdt.um peculiarem et sibi proprium habuisse usum casuum e III,60,2 (et v. quae l. c. adnotavimus) apparet neque ullum aliud exemplum vidi vocabuli *ὑπὲρ* eo modo nomini numerali adiuncti || 693 *ἀπαλλάσσοντο εὐθὺς ὡς εἶχον ἐπὶ Θεσσαλίης* **M** || 695 *Πελαργικῷ* **V** recte ad rem sed nostri est error neque codicum || 697 *οἵ τε*] *οὔτε* **V** || 698 *ὀλίγας ἡμέρας* **MD** || 699 *ἐγένετο* **P¹** *ἐπεγένετο* **P²p** cett.

*ἐξεχώρησαν ἐς Σίγειον τὸ ἐπὶ τῷ Σκαμάνδρῳ, ἄρξαντες μὲν Ἀθηναίων ἐπ'
ἔτεα ἕξ τε καὶ τριήκοντα, ἐόντες δὲ καὶ οὗτοι ἀνέκαθεν Πύλιοί τε καὶ
Νηλεΐδαι, ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονότες καὶ οἱ ἀμφὶ Κόδρον τε καὶ Μέλανθον,
οἳ πρότερον ἐπήλυδες ἐόντες ἐγένοντο Ἀθηναίων βασιλέες. ἐπὶ τούτου δὲ* 4
*καὶ τὠυτὸ οὔνομα ἀπεμνημόνευσε Ἱπποκράτης τῷ παιδὶ θέσθαι τὸν Πεισί-
στρατον ἐπὶ τοῦ Νέστορος Πεισιστράτου ποιεύμενος τὴν ἐπωνυμίην.*
Οὕτω μὲν Ἀθηναῖοι τυράννων ἀπαλλάχθησαν· ὅσα δὲ ἐλευθερωθέντες 5
*ἔρξαν ἢ ἔπαθον ἀξιόχρεα ἀπηγήσιος πρὶν ἢ Ἰωνίην τε ἀποστῆναι ἀπὸ Δα-
ρείου καὶ Ἀρισταγόρεα τὸν Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας χρῆσαι σφέων
βοηθέειν, ταῦτα πρῶτα φράσω.*
Ἀθῆναι ἐοῦσαι καὶ πρὶν μεγάλαι τότε ἀπαλλαχθεῖσαι τυράννων ἐγένοντο **66**
*μέζονες. ἐν δὲ αὐτῇσι δύο ἄνδρες ἐδυνάστευον, Κλεισθένης τε ἀνὴρ Ἀλκ-
μεωνίδης, ὅς περ δὴ λόγον ἔχει τὴν Πυθίην ἀναπεῖσαι, καὶ Ἰσαγόρης Τι-
σάνδρου οἰκίης μὲν ἐὼν δοκίμου, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν οὐκ ἔχω φράσαι· θύ-
ουσι δὲ οἱ συγγενέες αὐτοῦ Διὶ Καρίῳ. οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐστασίασαν περὶ* 2
*δυνάμιος, ἑσσούμενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν δῆμον προσεταιρίζεται. μετὰ
δὲ τετραφύλους ἐόντας Ἀθηναίους δεκαφύλους ἐποίησε τῶν Ἴωνος παίδων
Γελέοντος καὶ Αἰγικόρεος καὶ Ἀργάδεω καὶ Ὅπλητος ἀπαλλάξας τὰς ἐπω-
νυμίας, ἐξευρὼν δὲ ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας ἐπιχωρίων πάρεξ Αἴαντος·
τοῦτον δὲ ἅτε ἀστυγείτονα καὶ σύμμαχον ξεῖνον ἐόντα προσέθετο.*

AB C TM P(p) D SV

T 705 s. Schol. Ar. Vesp. 502: *Δοκεῖ ... ἡ τυραννὶς καταστῆναι ἐπὶ ἔτη ν' ..., Ἀριστοτέλους μὲν τεσσαράκοντα καὶ ἓν φήσαντος, Ἡροδότου δὲ* ἓξ καὶ τριάκοντα. Schol. Arist. Lys. 619 ad idem se refert. Eust. Od. 1474 (ad γ415): *Ἰστέον ..., ὅτι ... τῷ ... τυράννῳ Πεισιστράτῳ ἐκ τοῦ ... Νεστορίδου Πεισιστράτου δόξοι ἂν ἴσως ἀπομνημονευθῆναι ἡ κλῆσις, ἐπειδὴ* ἀνέκαθεν *καθ' Ἡρόδοτον* Πύλιοι καὶ Νηλεῖδαι *ἦσαν οἱ Πεισιστρατίδαι* ‖ 715 s. Plut.: v. quae ad 55 et ad 63,1. adhibuimus ‖ 719 ss. Paus. I. 5. 1: *Ὅστις ... κατεστήσατο δέκα ἀντὶ τεσσάρων φυλὰς εἶναι καὶ μετέθετό σφισι τὰ ὀνόματα ἀντὶ τῶν ἀρχαίων, Ἡροδότῳ καὶ ταῦτά ἐστιν εἰρημένα*

704 *Σίγιον* **ABCT** | *τὸ*] *τῷ* **MpV** ‖ 705 *τε* om. **T** Schol. Arist. | *Πύλειοί* **T** ‖ 707 *οἳ* om. **M** ‖ 710 *ἀπηλλάχθησαν* **M** Ald. ‖ 711 *ἔρξαν* **T** | *ἀξιοχρῆ* $\mathbf{V}^{ac}$ | *ἢ* om. **CTMP** ‖ 713 *φράσω πρῶτα* **M** ‖ 714 *ἐγίνοντο* **BCTPV** ‖ 715 *ἐδυνάστευων* $\mathbf{D}^1$ ‖ 715.716 *Ἀλκμαιονίδης* $\mathbf{D}^2$**SV** *Ἀλκμαιωνίδης* Ald. *Ἀλκμεωνίδης* **M** (ε in litt.) rell. ‖ 716 *ἀναπεῖσαι τὴν Πυθίην* **T** ‖ 716.717 *ὁ Τισάνδρου* **M** Ald. Plut. ‖ 717 *ἐὼν*] cf. Plut. | *αὐτὰρ* **SV** *ἀτὰρ* Plut. rell. ‖ 718 *συναγγέες* **C** *συγγενεῖς* Plut. | *Καρίῳ*] *Ἰκαρίῳ* propos. v. d. Antonius Bowen Cantabrigiensis in litteris collato IG I[3] 253/4 ubi *Ἰκαρίῳ* pro *Καρίῳ* legendum censuit Lewis *Historia* 12 (1963) 26 ‖ 720 *ἐποίησαν* **T** | *Ἴωνας* **D** ‖ 721 *Ἀρκάδεω* **C** ‖ 722 *ἐξευρὼν – ἐπιχωρίων*] *ἐξευρὼν* (haplogr. fere) **M** *ἐπιχωρίων δ' ἑτέρων ἡρώων ἐπωνυμίας ἐξευρὼν* **p** Ald. ‖ 723 *προσέθεντο* **Mp** Ald.

67 *Ταῦτα δέ, δοκέειν ἐμοί, ἐμιμέετο ὁ Κλεισθένης οὗτος τὸν ἑωυτοῦ μη-
τροπάτορα Κλεισθένεα τὸν Σικυῶνος τύραννον. Κλεισθένης γὰρ Ἀργείοισι
πολεμήσας τοῦτο μὲν ῥαψῳδοὺς ἔπαυσε ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι τῶν
Ὁμηρείων ἐπέων εἵνεκα, ὅτι Ἀργεῖοί τε καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ πάντα ὑμνέα-
ται, τοῦτο δέ, ἡρῷον γὰρ ἦν καὶ ἔστι ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορῇ τῶν Σικυωνίων
Ἀδρήστου τοῦ Ταλαοῦ· τοῦτον ἐπεθύμησε ὁ Κλεισθένης ἐόντα Ἀργεῖον ἐκ-
2 βαλεῖν ἐκ τῆς χώρης. ἐλθὼν δὲ ἐς Δελφοὺς ἐχρηστηριάζετο, εἰ ἐκβάλοι
τὸν Ἄδρηστον, ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ φᾶσα Ἄδρηστον μὲν εἶναι Σικυωνίων
βασιλέα, ἐκεῖνον δὲ λευστῆρα. ἐπεὶ δὲ ὁ θεὸς τοῦτό γε οὐ παρεδίδου,
ἀπελθὼν ὀπίσω ἐφρόντιζε μηχανήν, τῇ αὐτὸς ὁ Ἄδρηστος ἀπαλλάξεται.
ὡς δέ οἱ ἐξευρῆσθαι ἐδόκεε, πέμψας ἐς Θήβας τὰς Βοιωτίας ἔφη θέλειν
3 ἐπαγαγέσθαι Μελάνιππον τὸν Ἀστακοῦ, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔδοσαν· ἐπαγαγό-
μενος δὲ ὁ Κλεισθένης τὸν Μελάνιππον τέμενός οἱ ἀπέδεξε ἐν αὐτῷ τῷ
πρυτανηίῳ καί μιν ἵδρυσε ἐνθαῦτα ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ. ἐπηγάγετο δὲ τὸν
Μελάνιππον ὁ Κλεισθένης – καὶ γὰρ τοῦτο δεῖ ἀπηγήσασθαι – ὡς ἔχθιστον
ἐόντα Ἀδρήστῳ, ὃς τόν τε ἀδελφεόν οἱ Μηκιστέα ἀπεκτόνεε καὶ τὸν γαμ-
4 βρὸν Τυδέα. ἐπείτε δέ οἱ τὸ τέμενος ἀπέδεξε, θυσίας τε καὶ ὁρτὰς Ἀδρή-
στου ἀπελόμενος ἔδωκε τῷ Μελανίππῳ. οἱ δὲ Σικυώνιοι ἐώθεσαν μεγαλω-*

AB C TM P(p) D SV

T 724 ss. Eust. Il. 288 (ad *B* 567): *Κατὰ ... τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν* Κλεισθένης Σικυῶνος τύραννος Ἀργείοις πολεμήσας ἔπαυσε *τοὺς* ῥαψῳδοὺς ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι, τῶν *Ὁμήρου, φησίν,* ἐπῶν ἕνεκα, διότι Ἀργεῖοι καὶ Ἄργος τὰ πολλὰ *ἐν αὐτοῖς* ὑμνοῦνται ‖ 741 ss. Schol. Pind. Nem. IX. 30 de οἱ δὲ usque ad ἀρχήν laudant

728 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus. ‖ 739 s. Lex. Vind. s.v. *ἀποκτείνειν: ... καὶ Ἡρόδοτος·* ἀπέκτονε – Τυδέα

724 *ἐμιμέατο* **D** ‖ 727 *Ὁμηρίων* **C** | *ἐπέων*] *ἐπῶν* **MpD** *ἐπαίνων* **SV** | *ὅτι*] *ὅτε* **DSV** cf. Eust. | *πάντα*] *πάντων* **M** Ald. om. Eust. ‖ 727.728 *ὑμνέαται*] cf. Eust. ‖ 728 *ἔστι*] *ἔτι* **D** ‖ 729 *ἐόντα* om. **T** ‖ 729.730 *ἐκβάλλειν* **C** ‖ 731 *χρᾷ οἱ* **MPp** Ald. ‖ 733 *ἐφρόντιζε*] *ἐβουλεύετο* **M** Ald. | *ἀπαλλάσσεται* **B** *ἀπαλλάξει* **S** et fine vocis compend. notato **V** ‖ 734 *Βοιοτίας* **B** | *ἐθέλειν* **D** *ἐλθεῖν* **P**^{1}**SV** *θέλειν* **P**^{2}**p** cett. ‖ 735 *Ἀτακοῦ* **MPSV** v. GEL s. v. ‖ 736–737 *ἐν αὐτῷ – ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ*] *ἐν αὐτῷ ἰσχυρωτάτῳ* **B**^{1} ‖ 738 *δεῖ*] *δὴ* **MV** ‖ 739 *ἀπέκτονε* Lex. Vind. *ἀπεκτόνει* ut vid. **M** *ἀποκτόνεε* **D** ‖ 741 *ἐώθεσαν*] *εἰώθεισαν* Schol. Pind. om. **Mp** *ἐώθασι* Ald. ‖ 741.742 *μεγάλως τι* **DV** *μεγάλωστι* tali accentu **AB** om. Schol. Pind.

στὶ κάρτα τιμᾶν τὸν Ἄδρηστον, ἡ γὰρ χώρη ἦν αὕτη Πολύβου, ὁ δὲ
Ἄδρηστος ἦν Πολύβου θυγατριδέος, ἄπαις δὲ Πόλυβος τελευτῶν διδοῖ
Ἀδρήστῳ τὴν ἀρχήν. τά τε δὴ ἄλλα οἱ Σικυώνιοι ἐτίμων τὸν Ἄδρηστον 5
καὶ δὴ πρὸς τὰ πάθεα αὐτοῦ τραγικοῖσι χοροῖσι ἐγέραιρον τὸν μὲν Διόνυ-
σον οὐ τιμῶντες, τὸν δὲ Ἄδρηστον. Κλεισθένης δὲ χοροὺς μὲν τῷ Διονύσῳ
ἀπέδωκε, τὴν δὲ ἄλλην θυσίην Μελανίππῳ. ταῦτα μὲν ἐς Ἄδρηστόν οἱ 68
ἐπεποίητο· φυλὰς δὲ τὰς Δωριέων, ἵνα δὴ μὴ αἱ αὐταὶ ἔωσι τοῖσι Σικυω-
νίοισι καὶ τοῖσι Ἀργείοισι, μετέβαλε ἐς ἄλλα οὐνόματα. ἔνθα καὶ πλεῖστον
κατεγέλασε τῶν Σικυωνίων, ἐπὶ γὰρ ὑός τε καὶ ὄνου τὰς ἐπωνυμίας μετα-
τιθεὶς αὐτὰ τὰ τελευταῖα ἐπέθηκε πλὴν τῆς ἑωυτοῦ φυλῆς· ταύτῃ δὲ τὸ
οὔνομα ἀπὸ τῆς ἑωυτοῦ ἀρχῆς ἔθετο. οὗτοι μὲν δὴ Ἀρχέλαοι ἐκαλέοντο,
ἕτεροι δὲ Ὑᾶται, ἄλλοι δὲ Ὀνεᾶται, ἕτεροι δὲ Χοιρεᾶται. τούτοισι τοῖσι 2
οὐνόμασι τῶν φυλέων ἐχρέωντο οἱ Σικυώνιοι καὶ ἐπὶ Κλεισθένεος
ἄρχοντος καὶ ἐκείνου τεθνεῶτος ἔτι ἐπ' ἔτεα ἑξήκοντα· μετέπειτα μέντοι
λόγον σφίσι δόντες μετέβαλον ἐς τοὺς Ὑλλέας καὶ Παμφύλους καὶ Δυμα-
νάτας, τετάρτους δὲ αὐτοῖσι προσέθεντο ἐπὶ τοῦ Ἀδρήστου παιδὸς Αἰγια-
λέος τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενοι κεκλῆσθαι Αἰγιαλέας.

Ταῦτα μέν νυν ὁ Σικυώνιος Κλεισθένης ἐπεποιήκεε, ὁ δὲ δὴ Ἀθηναῖος 69
Κλεισθένης ἐὼν τοῦ Σικυωνίου τούτου θυγατριδέος καὶ τὸ οὔνομα ἐπὶ
τούτου ἔχων, δοκέειν ἐμοὶ καὶ οὗτος ὑπεριδὼν Ἴωνας, ἵνα μὴ σφίσι αἱ
αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ καὶ Ἴωσι, τὸν ὁμώνυμον Κλεισθένεα ἐμιμήσατο. ὡς γὰρ 2
δὴ τῶν Ἀθηναίων δῆμον πρότερον ἀπωσμένον τότε πάντων πρὸς τὴν ἑωυ-
τοῦ μοῖραν προσεθήκατο, τὰς φυλὰς μετωνόμασε καὶ ἐποίησε πλεῦνας ἐξ

AB C TM P(p) D SV

742 *Ἄδραστον* schol. Pind. codd. quidam | *αὕτη ἦν* Schol. Pind. | *ὁ Πόλυβος* Schol. Pind. ‖ 744 *ἀρχήν*] *χώρην* Schol. Pind. ‖ 745 *καὶ δὴ* ⟨*καὶ*⟩ Naber cf. B. Hammer *De τε partic. usu Hdt.eo* etc. diss. Lipsiae 1904, 18 s. | *τὰ πάθεα*] *πάθεα* **SV** ‖ 746 *τιμέοντες* **TMPp** *τιμέωντες* **C** ‖ 747 *τῷ Μελανίππῳ* **M** Ald. ‖ 748 *ἐπεποίατο* **SV** | *αἱ* om. **C** ‖ 748–749 *Σικυωνίοισι καὶ τοῖσι* haplogr. om. **B** ‖ 749 *μετέβαλλε* **MV** | *εἰς* **SV** | *ὀνόματα* **AB** | *πλεῖστα* **T** ‖ 750 *ὄνου* ⟨*καὶ χοίρου*⟩ Valckenaerio similiterque Schaefero ducibus edd. quod respuit Schweighaeuser: *χοίρους* genere *ὑῶν* subsumi manifestum videtur ‖ 750.751 *μεταθεὶς* **M** *μετατεθεὶς* **p** Ald. ‖ 751–752 *τοὔνομα* **M** Ald. ‖ 752 *ἑαυτοῦ* **D** ‖ 753 *Υἰᾶται* **C** | *Χοιροιᾶται* **C** ‖ 754 *ὀνόμασι* **AB** | *ἐχρέοντο* **Pp** ‖ 756 *μετέβαλλον* **T** ‖ 757.758 *Αἰγαλέως* **T** *Αἰγαλέος* (ο ex corr.) **D** ‖ 759 *δὲ δὴ*] *δὲ* **M** ‖ 761 *τοῦτο* **M** Ald. ‖ 762 *φυλαὶ ἔωσι* **M** ‖ 763 *δὴ* om. **CT** | *τῶν*] *τὸν* **ABCTMP** | *πάντα* **S** *παν* **V** *πάντως* Bekker Hude : vocem *πάντων* appositionem ad *τῶν Ἀθηναίων* esse concipientes syntaxin sententiae fortasse conservare possumus

*ἐλασσόνων. δέκα τε δὴ φυλάρχους ἀντὶ τεσσέρων ἐποίησε, δέκαχα δὲ καὶ
τοὺς δήμους κατένεμε ἐς τὰς φυλάς, ἤν τε τὸν δῆμον προσθέμενος πολλῷ*
70 *κατύπερθε τῶν ἀντιστασιωτέων. ἐν τῷ μέρεϊ δὲ ἑσσούμενος ὁ Ἰσαγόρης
ἀντιτεχνᾶται τάδε· ἐπικαλέεται Κλεομένεα τὸν Λακεδαιμόνιον γενόμενον
ἑωυτῷ ξεῖνον ἀπὸ τῆς Πεισιστρατιδέων πολιορκίης· τὸν δὲ Κλεομένεα εἶχε*
2 *αἰτίη φοιτᾶν παρὰ τοῦ Ἰσαγόρεω τὴν γυναῖκα. τὰ μὲν δὴ πρῶτα πέμπων
ὁ Κλεομένης ἐς τὰς Ἀθήνας κήρυκα ἐξέβαλλε Κλεισθένεα καὶ μετ' αὐτοῦ
ἄλλους πολλοὺς Ἀθηναίων «τοὺς ἐναγέας» ἐπιλέγων. ταῦτα δὲ πέμπων
ἔλεγε ἐκ διδαχῆς τοῦ Ἰσαγόρεω· οἱ μὲν γὰρ Ἀλκμεωνίδαι καὶ οἱ συστα-
σιῶται αὐτῶν εἶχον αἰτίην τοῦ φόνου τούτου, αὐτὸς δὲ οὐ μετεῖχε οὐδ' οἱ*
71 *φίλοι αὐτοῦ. οἱ δ' «ἐναγέες» Ἀθηναίων ὧδε ὠνομάσθησαν· ἦν Κύλων τῶν
Ἀθηναίων ἀνὴρ Ὀλυμπιονίκης. οὗτος ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε προσποιησά-
μενος δὲ ἑταιρηίην τῶν ἡλικιωτέων καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν ἐπειρήθη,*
2 *οὐ δυνάμενος δὲ ἐπικρατῆσαι ἱκέτης ἵζετο πρὸς τὸ ἄγαλμα. τούτους ἀνι-
στέασι μὲν οἱ πρυτάνεις τῶν ναυκράρων, οἵ περ ἔνεμον τότε τὰς Ἀθήνας,
ὑπεγγύους πλὴν θανάτου· φονεῦσαι δὲ αὐτοὺς αἰτίη ἔχει Ἀλκμεωνίδας.
ταῦτα πρὸ τῆς Πεισιστράτου ἡλικίης ἐγένετο.*
72 *Κλεομένης δὲ ὡς πέμπων ἐξέβαλλε Κλεισθένεα καὶ «τοὺς ἐναγέας»,
Κλεισθένης μὲν αὐτὸς ὑπεξέσχε· μετὰ δὲ οὐδὲν ἧσσον παρῆν ἐς τὰς Ἀθή-
νας ὁ Κλεομένης οὐ σὺν μεγάλῃ χειρί, ἀπικόμενος δὲ ἀγηλάτεε ἑπτακόσια*

AB C TM P(p) D SV

769 s. Plut.: v. quae ad 55 laudavimus

776 s. Eust. v. quae ad I 82,7 laudavimus. Thomas Mag. s. v. *προσποιοῦμαι: καὶ τὸ 'οἰκειοῦμαι', οἱονεὶ τὸ 'πρὸς ἐμαυτὸν ποιοῦμαι'· Ἡρόδοτος ἐν τῇ πέμπτῃ·* προσποιησάμενος – ἡλικιωτέων || **778 s.** Harpocr. s. v. *ναυκραρικά: 'Ναυκράρους' ... τὸ παλαιὸν τοῦς ἄρχοντας ἔλεγον, ὡς καὶ ἐν τῇ έ Ἡρόδοτος δηλοῖ.* idem fere Suid. || **784 s.** *Λέξ. Ἀγηλατέειν· (ἀγηλαλατέειν m v ἀγηλατεύειν x)· διώκειν, φυγαδεύειν, ἐπιτάττειν, ὑβρίζειν (διώκειν* om. *tu φυγαδεύειν – ὑβρίζειν* deest lexx. seriatim conscr. *φυγαδεύειν ἐπιτάττειν* deest C). Greg. Cor. 154: *Ἀγηλατεύειν· τὸ διώκειν.* 'Hes. *Ἀγηλατεῖν· διώκειν, ὡς ἄγος ἐξελαύνειν, φυγαδεύειν.* Suid. *Ἀγηλατέειν· διώκειν, φυγαδεύειν, ἐπιτάττειν· Ἡρόδοτος· ὑβρίζειν ... καὶ Ἡρόδοτος·* ὁ δὲ σὺν μεγάλῃ – Ἀθηναίων. Crameri Anecd. *Ἀγηλατεῖν· διώκειν, φυγαδεύειν, ἐπιτάττειν· Ἡρόδοτος· ἀντὶ τοῦ 'ὑβρίζειν'.* Zonar. *Ἀγηλατέειν· διώκειν, φυγαδεύειν.*

765 *φιλάρχους* **V** *φιλαρχίας* **S** | *τεσσάρων* **CMV** | *δέκαχα* propos. Lolling sequ. Hude Legrand *δέκα* codd. || **768** *τάδε* om. **C** || **771** *κήρυκα ἐς τὰς Ἀθήνας* **M** || **773** *Ἀλκμαιωνίδαι* **M**D^{c} Ald. *Ἀλκμαιονίδαι* **BTSV** || **776** *ἐκόμισε* **TSV** || **777** *ἐπειρήθη*] *ἐβουλήθη* **M** *γρ' ἐπειρήθη* M^{2mg} || **779** *πρυτάνεις* **T** recte *πρυτάνις* cett. (cf. gramm. meam 85) | *ἐνέμοντο* **S** || **780** *ὑπεγγυίους* **C** | *Ἀλκμαιωνίδας* **M**D^{c} Ald. *Ἀλκμαιονίδας* **TSV** || **782** *ἐξέβαλε* **T**M^{ac} Ald. || **783–784** *ἐς τὰς Ἀθήνας* om. **Mp** *εἰς τὰς Ἀθήνας* **T** || **784** *οὐ* om. Suid. | *ἀγηλάτεε* Herwerden *ἀγηλατέει* codd.

ἐπίστια Ἀθηναίων, τά οἱ ὑπέθετο ὁ Ἰσαγόρης. ταῦτα δὲ ποιήσας δεύτερα
τὴν βουλὴν καταλύειν ἐπειρᾶτο, τριηκοσίοισι δὲ τοῖσι Ἰσαγόρεω στασιώ-
τῃσι τὰς ἀρχὰς ἐνεχείριζε. ἀντισταθείσης δὲ τῆς βουλῆς καὶ οὐ βουλομέ- 2
νης πείθεσθαι ὅ τε Κλεομένης καὶ ὁ Ἰσαγόρης καὶ οἱ στασιῶται αὐτοῦ
καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν. Ἀθηναίων δὲ οἱ λοιποὶ τὰ αὐτὰ φρονή-
σαντες ἐπολιόρκεον αὐτοὺς ἡμέρας δύο, τῇ δὲ τρίτῃ ὑπόσπονδοι ἐξέρχον-
ται ἐκ τῆς χώρης, ὅσοι ἦσαν αὐτῶν Λακεδαιμόνιοι. ἐπετελέετο δὲ τῷ
Κλεομένεϊ ἡ φήμη· ὡς γὰρ ἀνέβη ἐς τὴν ἀκρόπολιν μέλλων δὴ αὐτὴν κα- 3
τασχήσειν, ἤιε ἐς τὸ ἄδυτον τῆς θεοῦ ὡς προσερέων· ἡ δὲ ἱερείη ἐξανα-
στᾶσα ἐκ τοῦ θρόνου πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖψαι εἶπε· «ὦ ξεῖνε Λα-
κεδαιμόνιε, πάλιν χώρει μηδὲ ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γὰρ θεμιτὸν Δωριεῦσι
παριέναι ἐνθαῦτα.» ὁ δὲ εἶπε· «ὦ γύναι, ἀλλ' οὐ Δωριεύς εἰμι, ἀλλ'
Ἀχαιός.» ὁ μὲν δὴ τῇ κλεηδόνι οὐδὲν χρεώμενος ἐπεχείρησέ τε καὶ τότε 4
πάλιν ἐξέπιπτε μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων· τοὺς δὲ ἄλλους Ἀθηναῖοι κατέ-
δησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ, ἐν δὲ αὐτοῖσι καὶ Τιμησίθεον τὸν Δελφόν, τοῦ
ἔργα χειρῶν τε καὶ λήματος ἔχοιμ' ἂν μέγιστα καταλέξαι. οὗτοι μέν νυν 73
δεδεμένοι ἐτελεύτησαν, Ἀθηναῖοι δὲ μετὰ ταῦτα Κλεισθένεα καὶ τὰ
ἑπτακόσια ἐπίστια τὰ διωχθέντα ὑπὸ Κλεομένεος μεταπεμψάμενοι πέμ-
πουσι ἀγγέλους ἐς Σάρδις συμμαχίην βουλόμενοι ποιήσασθαι πρὸς Πέρσας,

AB C TM P(p) D SV

Σχόλ. 72,1 (ad *ἐπίστιον*): *Στρατιωτικὸν κατάλυμα.* B$^{\mathrm{man.rec.}}$ cf. Lexx.

Ὅτι Ἀθηναῖοι μετὰ ταῦτα – Πέρσας (73,1). ἀπικομένων – εἶχον (73,2) exc. Const. Porph. *π. πρεσβ.*

Λέξ. Ἐπίστιον (*ἐπέστιον lmv*)· *ἔποικον, κατάλυμα* (om. *t*). Hes. *Ἐπίστιον· οἴκημα, κατάλυμα.* Suid. *Ἐπίστιον· στρατιωτικὸν κατάλυμα. Ἡρόδοτος·* ὁ δὲ ἀγηλατέει – Ἀθηναίων. idem Zonar. Suid. *Ἐπίστιος· παρὰ Ἡροδότῳ ὁ ἔποικος.* idem fere Zonar. Eust.: v. quae ad I 44,2 laudavimus ‖ **799 s.** *Λέξ. Λῆμα* (*λῆμμα x*)· *ἀξία καὶ ἀνδρεία* (*ἀνδρεῖα, ἀξία l, ἀνδρεία, ἀξία, φρόνημα bmvx*). (totum om. **C***acdenoqrtuw*). Hes. *Λῆμα· βουλή, ἀξίωμα, ἀνδρεία καὶ φρόνημα·* Suid. *Λῆμα· ἀξία καὶ ἀνδρεία, φρόνημα, κέρδος. … Ἡρόδοτος· Ἡ δὲ Ἀρτεμισία* ὑπὸ λήματος καὶ ἀνδρηίης ἐστρατεύετο οὐδεμιῆς ἐούσης ἀναγκαίης (VII 99,1).

786 *τριηκόσιοι* **M** ‖ **790** *αὐτοὺς* om. **MPDSV** ‖ **791** *αὐτῶν* om. **T** ‖ **792** *Κλεομένη* **B** ‖ **793** *τῆς*] *τοῦ* **TPp** | *προερέων* **B**^{1} | *ἱρ*ηίη* **D** ‖ **794** *αὐτῶν* **B** ‖ **795** *εἴσιθι* **CT** *ἔσελθε* **Mp** | *Δοριεῦσι* **B** ‖ **797** *κληϊδόνι* **S** | *χρεόμενος* **Pp** | *τότε* om. **M** ‖ **799** *Δελφόν* Paulmier sequ. edd. *ἀδελφεόν* codd. ‖ **800** *λήμματος* **ABTM** ‖ **802** *μεταπεμψάμενοι*] *προσκαλεσάμενοι* **M** ‖ **803** *Σάρδεις* **TV**^{ac} Const. Porph.

ἠπιστέατο γάρ σφι πρὸς Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα ἐκπεπολεμῶ-
2 *σθαι· ἀπικομένων δὲ τῶν ἀγγέλων ἐς τὰς Σάρδις καὶ λεγόντων τὰ ἐντε-*
ταλμένα Ἀρταφρένης ὁ Ὑστάσπεος Σαρδίων ὕπαρχος ἐπειρώτα, τίνες ἐόν-
τες ἄνθρωποι καὶ κοῦ γῆς οἰκημένοι δεοίατο Περσέων σύμμαχοι γενέσθαι,
πυθόμενος δὲ πρὸς τῶν ἀγγέλων ἀπεκορύφου σφι τάδε· εἰ μὲν διδοῦσι
βασιλέϊ Δαρείῳ γῆν τε καὶ ὕδωρ, ὁ δὲ συμμαχίην σφι συνετίθετο, εἰ δὲ
3 *μὴ διδῶσι, ἀπαλλάσσεσθαι αὐτοὺς ἐκέλευε. οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπὶ σφέων αὐ-*
τῶν βαλόμενοι διδόναι ἔφασαν βουλόμενοι τὴν συμμαχίην ποιήσασθαι.
οὗτοι μὲν δὴ ἀπελθόντες ἐς τὴν ἑωυτῶν αἰτίας μεγάλας εἶχον.
74 *Κλεομένης δὲ ἐπιστάμενος περιυβρίσθαι ἔπεσι καὶ ἔργοισι ὑπ' Ἀθη-*
ναίων συνέλεγε ἐκ πάσης Πελοποννήσου στρατὸν οὐ φράζων, ἐς τὸ συλλέ-
γει, τίσασθαί τε ἐθέλων τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναῖον καὶ Ἰσαγόρην βουλό-
μενος τύραννον καταστῆσαι, συνεξῆλθε γάρ οἱ οὗτος ἐκ τῆς ἀκροπόλιος.
2 *Κλεομένης τε δὴ στόλῳ μεγάλῳ ἐσέβαλε ἐς Ἐλευσῖνα, καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἀπὸ*
συνθήματος Οἰνόην αἱρέουσι καὶ Ὑσιάς, δήμους τοὺς ἐσχάτους τῆς Ἀττι-
κῆς, Χαλκιδέες τε ἐπὶ τὰ ἕτερα ἐσίνοντο ἐπιόντες χώρους τῆς Ἀττικῆς.
Ἀθηναῖοι δὲ καίπερ ἀμφιβολίῃ ἐχόμενοι Βοιωτῶν μὲν καὶ Χαλκιδέων ἐσύ-

AB C TM P(p) D SV

806 ss. Suid. s. v. *ἀπεκορύφου*: *Ἡρόδοτος·* Ἀρταφέρνης ὁ Ὑστάσπεος Σαρδίων ὕπαρχος ἀπεκορύφου – ἐκέλευεν

804–805 *σφι πρὸς Κλεομένεα καὶ Λακεδαιμονίους ἐκπεπολεμῶσθαι* **M** ‖ **804** *πρὸς* Schweighaeuserio duce secl. edd.: equidem retinui constructionem eandem esse iudicans atque *τοῖσι κατεδόκεον νεοχμόν τι ποιέειν* IX 99,3 (cf. Kuehner-Gerth I. 416 s.), i. e. *ἠπιστέατο … σφι* (scil. Athenienses) *ἐκπεπολεμῶσθαι* (eos, i. e. Persas, hostili animo esse) *πρὸς Λακεδαιμονίους τε καὶ Κλεομένεα*; aliter explicat Weber *RFIC* 18 (1940) 274 praepositionem *πρὸς* conservans: "sciebant enim Persis cum Lacedaemoniis simultatem esse exortam" ‖ **804.805** *ἐκπολεμῶσθαι* **SV** ‖ **805** *τὰς* om. **D** | *Σάρδεις* **T** Const. Porph. fin. vocis comp. not. **V** ‖ **806** *Ἀρταφέρνης* **T** Suid. | *ἐπηρώτα* **CP** Const. Porph. ‖ **807** *καὶ κοῦ* Stein Hude *καὶ κῇ* Bekker *καὶ πῇ* **SV** *καὶ ποῖ* Const. Porph. rell. | *οἰκεόμενοι* **M** Ald. ‖ **808–809** *διδοῦσι – γῆν*] *διδοῦσι βασιλέϊ Δαρείῳ Ἀθηναῖοι γῆν* **ABCTP** Suid. Const. Porph. *διδοῦσι Ἀθηναῖοι βασιλέϊ Δαρείῳ γῆν* **M** ‖ **809** *σφι* om. **C** ‖ **810** *διδοῦσι* **ABCTM PS** Const. Porph. Suid. cf. II 13,1, VIII 49,2, 118,3 | *αὐτοὺς* om. **SV** | *δὲ* om. Const. Porph. ‖ **811** *βαλόμενοι*] *βαλλόμενοι* **ATSV** Const. Porph. *βουλόμενοι* **C¹MD** | *συμμαχίαν* Const. Porph. ‖ **812** *ἑαυτῶν* Const. Porph. | *μεγάλας αἰτίας εἶχον* **M** ‖ **815** *τῶν Ἀθηναίων* **CTMPDSV** | *Ἰσαγόρεα* **M** Ald. ‖ **817** *δὴ* om. **M** | *ἐς τὴν Ἐλευσῖνα* **Mp** Ald. ‖ **818** *Ὑσίας* **B²DV** ‖ **819** *χώρης* **D**

στερον ἔμελλον μνήμην ποιήσεσθαι, Πελοποννησίοισι δὲ ἐοῦσι ἐν Ἐλευσῖνι
ἀντία ἔθεντο τὰ ὅπλα. μελλόντων δὲ συνάψειν τὰ στρατόπεδα ἐς μάχην 75
Κορίνθιοι μὲν πρῶτοι σφίσι αὐτοῖσι δόντες λόγον, ὡς οὐ ποιοῖεν τὰ δί-
καια, μετεβάλλοντό τε καὶ ἀπαλλάσσοντο, μετὰ δὲ Δημάρητος ὁ Ἀρί-
στωνος ἐὼν καὶ οὗτος βασιλεὺς Σπαρτιητέων καὶ συνεξαγαγών τε τὴν
στρατιὴν ἐκ Λακεδαίμονος καὶ οὐκ ἐὼν διάφορος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ
Κλεομένεϊ. (ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς διχοστασίης ἐτέθη νόμος ἐν Σπάρτῃ μὴ 2
ἐξεῖναι ἕπεσθαι ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἐξιούσης στρατιῆς· τέως γὰρ
ἀμφότεροι εἵποντο, παραλυομένων δὲ τούτων τοῦ ἑτέρου καταλείπεσθαι
καὶ τῶν Τυνδαριδέων τὸν ἕτερον, πρὸ τοῦ γὰρ δὴ καὶ οὗτοι ἀμφότεροι
ἐπίκλητοί σφι ἐόντες εἵποντο.) τότε δὴ ἐν τῇ Ἐλευσῖνι ὁρῶντες οἱ λοιποὶ 3
τῶν συμμάχων τούς τε βασιλέας τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ὁμολογέοντας
καὶ Κορινθίους ἐκλιπόντας τὴν τάξιν οἴχοντο καὶ αὐτοὶ ἀπαλλασσόμενοι,
τέταρτον δὴ τοῦτο ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπικόμενοι Δωριέες δίς τε ἐπὶ πολέμῳ 76
ἐσβαλόντες καὶ δὶς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πλήθεος τοῦ Ἀθηναίων, πρῶτον μέν,
ὅτε καὶ Μέγαρα κατοίκισαν (οὗτος ὁ στόλος ἐπὶ Κόδρου βασιλεύοντος
Ἀθηναίων ὀρθῶς ἂν καλέοιτο), δεύτερον δὲ καὶ τρίτον, ὅτε ἐπὶ Πεισιστρα-
τιδέων ἐξέλασιν ὁρμηθέντες ἐκ Σπάρτης ἀπίκοντο, τέταρτον δὲ τότε, ὅτε
ἐς Ἐλευσῖνα Κλεομένης ἄγων Πελοποννησίους ἐσέβαλε· οὕτω τέταρτον
τότε Δωριέες ἐσέβαλον ἐς Ἀθήνας.
Διαλυθέντος ὦν τοῦ στόλου τούτου ἀκλεῶς ἐνθαῦτα Ἀθηναῖοι τίνυσθαι 77
βουλόμενοι πρῶτα στρατιὴν ποιεῦνται ἐπὶ Χαλκιδέας. Βοιωτοὶ δὲ τοῖσι
Χαλκιδεῦσι βοηθέουσι ἐπὶ τὸν Εὔριπον. Ἀθηναίοισι δὲ ἰδοῦσι τοὺς βοη-
θοὺς ἔδοξε πρότερον τοῖσι Βοιωτοῖσι ἢ τοῖσι Χαλκιδεῦσι ἐπιχειρέειν· συμ- 2
βάλλουσί τε δὴ τοῖσι Βοιωτοῖσι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πολλῷ ἐκράτησαν, κάρτα

AB C TM P(p) D SV

Χαλκιδευ]σι – επιχειρεειν 77. 1 et *αποτιμησαμε]νοι – ακροπολιν* 77. 3 Pap. Mus. Brit. Milne 103 col. I et II

821 *ποιήσασθαι* **MSV** | *Πελοποννήσιοι* **A¹B¹** ‖ 823 *πρῶτα* **p** fort. **M** Ald. | *σφι* **M** Ald. | *αὐτοῖσι* om. **M** | *ποιεῖεν* **SV** | *τὰ* om. **TMp** ‖ 824 *μετέβαλλόν τε καὶ* **Pp** *μετεβάλλοντο καὶ* **M** ‖ 825 *συνεξαγαγόν τε τὴν* **B** *συναγαγών τε τὴν* **D** *συνεξαγαγὼν τὴν* **M** ‖ 828 *τῆς στρατιῆς* **S** ‖ 829 *παραλυομένου* **CTPS** ita intelligendum: quandocumque ei (*τούτων = βασιλέων*) eximerentur (e militia), etiam unum e Tyndaridibus ab altero (domi) relinquendum esse (sc. mos fuerat) ‖ 830 *ἀμφότεροι* om. **T** ‖ 831 *Λευσῖνι* **C** | *ὁρέοντες* **TPp** *ὁρέωντες* **CM** Ald. ‖ 832 *τῶν Λακεδαιμονίων* om. **S** ‖ 833 *αὐτοὶ οὐκ ἀπαλλασσόμενοι* **C** ‖ 835 *τοῦ Ἀθηναίων*] *τῶν Ἀθηναίων* **S** ‖ 839 *ἐς* om. **T** ‖ 840 *τότε*] *τε* **C** ‖ 841 *τίννυσθαι* **DSV** ‖ 842 *στρατείην* **PDSV** ‖ 843 *τὸν* om. **D¹** ‖ 843.844 *βοηθοὺς* **DSVΠ** *Βοιωτοὺς* rell. ‖ 845 *δὴ*] *δὲ* **A^ac** | *οἱ* om. **CD**

δὲ πολλοὺς φονεύσαντες ἑπτακοσίους αὐτέων ἐζώγρησαν. τῆς δὲ αὐτῆς ταύ-
της ἡμέρης οἱ Ἀθηναῖοι διαβάντες ἐς τὴν Εὔβοιαν συμβάλλουσι καὶ τοῖσι
Χαλκιδεῦσι, νικήσαντες δὲ καὶ τούτους τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ
3 *τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι· οἱ δὲ «ἱπποβόται» ἐκαλέοντο οἱ παχέες*
τῶν Χαλκιδέων. ὅσους δὲ καὶ τούτων ἐζώγρησαν, ἅμα τοῖσι Βοιωτῶν ἐζω-
γρημένοισι εἶχον ἐν φυλακῇ ἐν πέδαις δήσαντες· χρόνῳ δὲ ἔλυσάν σφεας
διμνέως ἀποτιμησάμενοι. τὰς δὲ πέδας αὐτῶν, ἐν τῇσι ἐδεδέατο, ἀνεκρέ-
μασαν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, αἵ περ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν περιεοῦσαι κρεμάμε-
ναι ἐκ τειχέων περιπεφλευσμένων πυρὶ ὑπὸ τοῦ Μήδου, ἀντίον δὲ τοῦ με-
4 *γάρου τοῦ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένου. καὶ τῶν λύτρων τὴν δεκάτην*
ἀνέθηκαν ποιησάμενοι τέθριππον χάλκεον· τὸ δὲ ἀριστερῆς χειρὸς ἕστηκε
πρῶτον ἐσιόντι ἐς τὰ προπύλαια τὰ ἐν τῇ ἀκροπόλι· ἐπιγέγραπται δέ οἱ
τάδε·

«ἔθνεα Βοιωτῶν καὶ Χαλκιδέων δαμάσαντες
παῖδες Ἀθηναίων ἔργμασιν ἐν πολέμου

AB C TM P(p) D SV

T 859 s. Reliquiae tituli extant haec:
IG². I. 334 (ca. annum 450, cf. Hemmerdinger *Les mss.* 182):
ΕΝΑΙΟΝΕΡΓΜΑ
ΠΠΟΣΔΕΚΑ
IG. I. supp. 334a (ca. annum 505 vel 480, Waltzer in ed. Anth. Pal., v. infra):
ΡΙΝ⁝ΠΑΙΔ
⁝ΤΟΝΗΙΠΠΟ
quorum ille primus titulus potest ut eundem versuum ordinem exhibuerit atque Hdt., hic alter tamen alium (si versuum ordinem vocibus in initio positis signamus): *δεσμῷ ..., παῖδες ..., ἔθνεα ..., ὧν ἵππους ...* Diod. X. fr. 24 epigramma

848 s. *Λέξ. Κληρούχους· γεωργούς.* idem Suid. ‖ 852 Poll. IX. 56 (de mina et vocabulis de illa voce derivatis tractans): *Καὶ συνθέντες ... τὴν μνᾶν ἔλεγον, ὥσπερ Ἡρόδοτος ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ* 'δίμνως' *εἴρηκεν*

846 *αὐτέων*] *αὐτῶν* **AB¹CTP** om. **M** ‖ 847 *οἱ* om. **C** ‖ 849 *ἱπποβατέων* **CTMPD SV** | *Ἱπποβάται* **B¹CTMPDSV** *ἱπποβό***ται* (fort. o ex *α* corr.) **A** ‖ 851 *ἐς πέδας* **ABCTMP** | *δὲ*] *δὲ ὕστερον* **M** Ald. ‖ 852 *δίμνεως* **TM**] *διμναίας* **SV** cf. Poll. | *ἀποτισάμενοι* **SV** | *αὐτέων* **DSV** *αὐτῶν* **Π** rell. | *τοῖσιν* **V** *τῇσι* **Π** rell. ‖ 853 *περιοῦσαι* **A¹DV** ‖ 856 *ποιήσαντες* **DSV** | *χερὸς* **M** Ald. ‖ 857 *πρῶτα* **TMPDSV** | *ἐσιόντα* **DV** | *ἀκροπόλει* **CTPDS** fin. vocis comp. not. **V** *πόλει* **M** ‖ 859 *ἔθνεα* cf. Schol. Aristid. ‖ 859 ss. v. testim. ‖ 860 *ἔρμασιν* **T** | *ἐκ πολέμου* **ABCT** *ἐν πολέμῳ* Diod.

δεσμῷ ἐν ἀχλυόεντι σιδηρέῳ ἔσβεσαν ὕβριν·
τῶν ἵππους δεκάτην Παλλάδι τάσδ' ἔθεσαν.»

Ἀθηναῖοι μέν νυν ηὔξηντο· δηλοῖ δὲ οὐ καθ' ἓν μοῦνον, ἀλλὰ πανταχῇ, ἡ 78
ἰσηγορίη, ὡς ἐστὶ χρῆμα σπουδαῖον, εἰ καὶ Ἀθηναῖοι τυραννευόμενοι μὲν
οὐδαμῶν τῶν σφέας περιοικεόντων ἦσαν τὰ πολέμια ἀμείνους, ἀπαλλα-
χθέντες δὲ τυράννων μακρῷ πρῶτοι ἐγένοντο. δηλοῖ ὦν ταῦτα, ὅτι κατεχό-
μενοι μὲν ἐθελοκάκεον ὡς δεσπότῃ ἐργαζόμενοι, ἐλευθερωθέντων δὲ αὐτὸς
ἕκαστος ἑωυτῷ προυθυμέετο κατεργάζεσθαι.

Οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔπρησσον, Θηβαῖοι δὲ μετὰ ταῦτα ἐς θεὸν 79
ἔπεμπον βουλόμενοι τίσασθαι Ἀθηναίους. ἡ δὲ Πυθίη ἀπὸ σφέων μὲν αὐ-
τῶν οὐκ ἔφη αὐτοῖσι εἶναι τίσιν, ἐς πολύφημον δὲ ἐξενείκαντας ἐκέλευε
τῶν ἄγχιστα δέεσθαι. ἀπελθόντων ὦν τῶν θεοπρόπων ἐξέφερον τὸ χρη- 2
στήριον ἁλίην ποιησάμενοι· ὡς ἐπυνθάνοντο δὲ λεγόντων αὐτῶν τῶν ἄγχι-
στα δέεσθαι, εἶπαν οἱ Θηβαῖοι ἀκούσαντες τούτων· «οὐκ ὦν ἄγχιστα
ἡμέων οἰκέουσι Ταναγραῖοί τε καὶ Κορωναῖοι καὶ Θεσπιέες; καὶ οὗτοί γε
ἅμα ἡμῖν αἰεὶ μαχόμενοι προθύμως συνδιαφέρουσι τὸν πόλεμον. τί δεῖ

AB C TM P(p) D SV

Αθηναιο[ι] – παντα[χη 78 et *πο]λυ[φημον]* 79.1 – *θεο[προπων* 79.2 Pap. Mus. Brit. Milne 103 col. III et IV

ταυτ]α – [ε]ωυ[τωι 78 Pap. Mus. Brit. Milne 104 col. I frustula textus minima tantum conservans

citat eodem ordine quo Hdt. et quoad apparet ex huius exemplari exscriptum itemque Anthol. Pal. VI. 343 vel originem *ἄδηλον* vel *Ἡροδότου* indicans. Schol. Aristid. p. 512 D.: Ἔννεα (sic) Βοιωτῶν – Ἀθηναίων *οἶμαι λέγει τὸ ἐπίγραμμα καὶ πολλὰ ἕτερα* || **863 s.** Stob. flor. XLIII. 38 δηλοῖ – σπουδαῖον

861 *ἀχλυόεντι* **TMPDSV** Diod. *ἀχνυνθέντι* **B** Anth. Pal. litt. *ν* priori litt. *λ* suprascr. man. IIa vel rec. **A** *ἀχνυθέντι* **C** Schol. Aristid. | *ἔσβεσεν* Anthol. Pal. *ἔσβεσσαν* (quod ex *ЄCBЄCЄN* potuit nasci) **D**[1] *ἔσβεσαν* Diod. rell. || **862** *τῶν*] *ὧν* Diod. | *δεκάτη* Anth. Pal.[ac] | *τάδ'* **C** *τάσδ'* testim. rell. || **863** *εὔξαντο* **T** *ηὔξηντο* alt. *η* e corr. **D** *εὔξηντο* **C** | *καθ' ἓν* **T** Stob. | *μόνον* **T** || **863–864** *ἡ ἰσαγορίη* **TM**[c] *ἡ ἰσηγωρίη* **M**[ac] *ἐν ἰσηγορίῃ* **C** || **865** *τὰ πολέμια* om. **Mp** || **868** *ἑωυτοῦ* om. **M** | *προυθυμέετο* **M** Ald. *προθυμέετο* (quod eadem ratione est legendum, v. praef. vol. I, p. IX) **CTPDSV** *προεθυμέετο* cett. || **870.871** *αὐτέων* **DSV** || **871** *ἐξενείκαντες* **B**[1] *ἐξενείκαντας* **Π** rell. | *ἐκέλευε* om. **Mp** || **872** *ὦν*] *δὲ ὦν* **SV** [**Π**] | *θεοπροπίων* **D** || **873** *ἁλίην δὲ ποιησάμενοι* **M** || **873** *αὐτέων* **DSV** | *τῶν* om. **A**[1] || **874** *Θηβαῖοι*] *Ἀθηναῖοι* **T**[1]**D** | *τουτέων* **DSV** || **875** *ἡμῶν* **CT** | *Θεσπιεῖς* **DSV** | *οὗτοι τέ γε* **C** || **876** *ἀεὶ* **AB** fort. recte (quod proprium esset loquentium eorumque sermonis)

80 τούτων γε δέεσθαι; ἀλλὰ μᾶλλον μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ χρηστήριον.» τοιαῦτα
ἐπιλεγομένων εἶπε δή κοτε μαθών τις· «ἐγώ μοι δοκέω συνιέναι, τὸ θέλει
λέγειν ἡμῖν τὸ μαντήιον. Ἀσωποῦ λέγονται γενέσθαι θυγατέρες Θήβη τε
καὶ Αἴγινα· τουτέων ἀδελφεῶν ἐουσέων δοκέω ἡμῖν Αἰγινητέων δέεσθαι
2 τὸν θεὸν χρῆσαι τιμωρητήρων γενέσθαι.» καὶ οὐ γάρ τις ταύτης ἀμείνων
γνώμη ἐδόκεε φαίνεσθαι, αὐτίκα πέμψαντες ἐδέοντο Αἰγινητέων ἐπικαλεό-
μενοι κατὰ τὸ χρηστήριόν σφι βοηθέειν [ὡς ὄντων ἀγχίστων], οἱ δέ σφι
81 αἰτέουσι ἐπικουρίην τοὺς Αἰακίδας συμπέμπειν ἔφασαν. πειρησαμένων δὲ
τῶν Θηβαίων κατὰ τὴν συμμαχίην τῶν Αἰακιδέων καὶ τρηχέως περιεφθέν-
των ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὖτις οἱ Θηβαῖοι πέμψαντες τοὺς μὲν Αἰακίδας
2 σφι ἀπεδίδοσαν, τῶν δὲ ἀνδρῶν ἐδέοντο. Αἰγινῆται δὲ εὐδαιμονίῃ τῇ με-
γάλῃ ἐπαρθέντες καὶ ἔχθρης παλαιῆς ἀναμνησθέντες ἐχούσης ἐς Ἀθηναί-
ους τότε Θηβαίων δεηθέντων πόλεμον ἀκήρυκτον Ἀθηναίοισι ἐπέφερον.
3 ἐπικειμένων γὰρ αὐτῶν Βοιωτοῖσι ἐπιπλώσαντες μακρῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀτ-
τικὴν κατὰ μὲν ἔσυραν Φάληρον, κατὰ δὲ τῆς ἄλλης παραλίης πολλοὺς
δήμους· ποιεῦντες δὲ ταῦτα μεγάλως Ἀθηναίους ἐσινέοντο.
82 Ἡ δὲ ἔχθρη ἡ προοφειλομένη ἐς Ἀθηναίους ἐκ τῶν Αἰγινητέων ἐγένετο

AB C TM P(p) D SV

μαντηιον 80. 1 – *εδοκεε* 80. 2 Pap. Mus. Brit. Milne 104 col. II
Αιγινη]τεων – *συμφ[ορης* 82. 1 Pap. Mus. Brit. Milne 104 col. III frustula conservans

T 893 s. Paus. II. 30. 4: *Τὰ … ἐς τὴν Αὐξησίαν καὶ Λαμίαν* (vel *Δαμίαν*), *ὡς οὐχ ὗεν ὁ θεὸς Ἐπιδαυρίοις, ὡς τὰ ξόανα ταῦτα ἐκ μαντείας ἐποιήσαντο ἐλαίας παρ' Ἀθηναίων λαβόντες, ὡς Ἐπιδαύριοι μὲν οὐκ ἀπέφερον ἔτι Ἀθηναίοις, ἃ ἐτάξαντο οἷα Αἰγινητῶν ἐχόντων τὰ ἀγάλματα, Ἀθηναίων δὲ ἀπώλοντο οἱ διαβάντες διὰ ταῦτα ἐς Αἴγιναν, ταῦτα εἰπόντος Ἡροδότου καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἐπ' ἀκριβὲς οὔ*

877–878 *τοιαῦτα δὴ ἐπιλεγομένων* **B²MPDSV** ‖ 878 *συνεῖναι τὸ ἐθέλει* **TMPD SV** ‖ 879 *ἡμῖν* om. **Mp** | *μαντήιον* **ABCT Π** *χρηστήριον* rell. ‖ 880 *ἐουσέων* **ABC Π** ut vid. **SV** *οὐσέων* rell. ‖ 881 *τιμωρητέων* **Mp** ‖ 881–882 *ταύτης ἀμείνων γνώμη* **ABCT Π** *γνώμη ταύτης ἀμείνων* rell. ‖ 883 *ὡς ὄντων ἀγχίστων*] *ὡς ἐόντων ἀγχιστέων* **MPDSV** seclusi propter formas a nostri sermone abhorrentes illas voces explicationem a narratione alienam (quae in textum irrepsit) censens et vocabulum *ἀγχιστεύς* priscae aetati attribuere nolens ‖ 884 *συμπείθειν* **ABCT** ‖ 885 *τριχέως* **BD¹** ‖ 886 *αὖθις* codd. cf. VI 75, 2 | *Θηβαῖοι*] *Ἀθηναῖοι* **DSV** ‖ 887 *τῇ*] *τε* **DSV** ‖ 888 *ἐχούσης ἐς*] *ἐούσης ἐς* **p** *ἐχούσης* **C** *ἐούσης πρὸς* **M** Ald. ‖ 889 *Ἀθηναίοισι ἀκήρυκτον* **T** ‖ 890 *αὐτέων* **DSV** ‖ 892 *ποιέοντες* **MPSV** | *ἐσικνέοντο* **A¹B¹** *ἐσίνοντο* **A²** v. grammaticam meam 123 ‖ 893 *ἔχθρη – τῶν*] *ἔχθρα ἡ προσοφειλομένη πρὸς Ἀθηναίους ἐκ τῆς* **DSV** *ἔχθρα ἡ προοφειλομένη πρὸς Ἀθηναίους ἐκ τῶν* **M**

ἐξ ἀρχῆς τοιῆσδε. Ἐπιδαυρίοισι ἡ γῆ καρπὸν οὐδένα ἀνεδίδου. περὶ ταύ-
της ὦν τῆς συμφορῆς οἱ Ἐπιδαύριοι ἐχρέωντο ἐν Δελφοῖσι· ἡ δὲ Πυθίη
σφέας ἐκέλευε Δαμίης τε καὶ Αὐξησίης ἀγάλματα ἱδρύσασθαι καί σφι
ἱδρυσαμένοισι ἄμεινον συνοίσεσθαι. ἐπειρώτων ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι, κότερα 2
χαλκοῦ ποιέωνται τὰ ἀγάλματα ἢ λίθου· ἡ δὲ Πυθίη οὐδέτερα τούτων ἔα,
ἀλλὰ ξύλου ἡμέρης ἐλαίης. ἐδέοντο ὦν οἱ Ἐπιδαύριοι Ἀθηναίων ἐλαίην
σφι δοῦναι ταμέσθαι ἱρωτάτας δὴ κείνας νομίζοντες εἶναι· λέγεται δὲ καί,
ὡς ἐλαῖαι ἦσαν ἄλλοθι γῆς οὐδαμοῦ κατὰ χρόνον κεῖνον ἢ Ἀθήνησι. οἱ δὲ 3
ἐπὶ τοῖσδε δώσειν ἔφασαν, ἐπ' ᾧ ἀπάξουσι ἔτεος ἑκάστου τῇ Ἀθηναίῃ τε
τῇ Πολιάδι ἱρὰ καὶ τῷ Ἐρεχθέϊ· καταινέσαντες δὲ ἐπὶ τούτοισι οἱ Ἐπι-
δαύριοι, τῶν τε ἐδέοντο, ἔτυχον καὶ ἀγάλματα ἐκ τῶν ἐλαιέων τουτέων
ποιησάμενοι ἱδρύσαντο· καὶ ἥ τε γῆ σφι ἔφερε καὶ Ἀθηναίοισι ἐπετέλεον,
τὰ συνέθεντο. τοῦτον δ' ἔτι τὸν χρόνον καὶ πρὸ τοῦ Αἰγινῆται Ἐπιδαυρίων **83**
ἤκουον τά τε ἄλλα καὶ δίκας διαβαίνοντες ἐς Ἐπίδαυρον ἐδίδοσάν τε καὶ
ἐλάμβανον παρ' ἀλλήλων οἱ Αἰγινῆται. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε νῆας τε πηξά-
μενοι καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρησάμενοι ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἐπιδαυρίων. ἅτε 2

AB C TM P(p) D SV

μοι γράφειν κατὰ γνώμην ἦν εὖ προειρημένα. Schol. Aristid. p. 598 s. D.: *Ἐπιδαύριοι λιμῷ διεφθείροντο· ἔχρησεν αὐτοῖς ἡ Πυθία ἐκ τῶν ἐλαιῶν τῆς Ἀθηνᾶς τῶν ἱερῶν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως* ἀγάλματα ἱδρύσασθαι *Δήμητρος καὶ Κόρης, Ταμίας καὶ Αὐξησίας*

894 *τοιήδε* **ABCT** *τοιῆσδε* **Π** rell. | *οὐδένα ἀνεδίδου*] *οὐδένα ἐδίδου* **ABC** *οὐδένα ἀπεδίδου* **TM** Ald.]*δου* **Π** ‖ **895** *ἐχρέοντο* **PpV** ‖ **896** *Δαμίης*] cf. testim. | *σφισι* **ABC** ‖ **897** *ἐπειρώτων ὦν*] *ἐπειρώτων* ex haplogr. **AB**[1] *ἐπειρώτεον ὦν* **M**[ac] *ἐπηρώτεον ὦν* **B**[2]**M**[c]**Pp** *ἐπηρώτεων* **C** *ἐπειρώτεον* **T** *ἐπειρῶ ὦν* **V** ‖ **898** *ποιέονται* **CTMPDSV** | *τὰ ἀγάλματα* om. **DSV** | *οὐδέτερον* **DSV** ‖ **899** *ξύλης* **SV** | *ὦν*] *δὲ* **M**[ac] ‖ **900** *ἱρωτάτας* **ABCTMP**[2]**D** *ἱρωτάτους* **p** *ἱροτάτας* **P**[1] cett. ‖ **901** *ἐλαῖαι ἦσαν*] *ἐλαίης ἂν* **DSV** | *ἄλληθι* **SV** | *κατὰ χρόνον ἐκεῖνον* **AB** *κατ' ἐκεῖνο τὸν χρόνον* **M** Ald. *κατὰ κεῖνον χρόνον* **p** | *Ἀθήνησι*] *ἐν Ἀθήναις* **ABC** ‖ **902** *τῆσδε* **SV** | *ἀμάξουσι* **D**[ac] *ἀνάξουσι* **D**[c] | *τε* om. **SV** ‖ **903** *ἐπὶ τούτοισι* **ABCTMP**[2]**p** *τούτοισι* **P**[1] cett. ‖ **904** *ἐλαιῶν* **DSV** ‖ **905** *ἔφερε καρπὸν καὶ* **B**[2]**MPDSV** cf. IX 93,3 ‖ **906** *πρὸ τοῦ*] *τὸν πρὸ τούτου* **MPDSV** ‖ **907** *ἤκουων* **A**[1] | *τά τε*] *τε τὰ* **DSV** | *διαβαίνοντες*] cf. Paus. ‖ **908** *τὸ δὲ*] *τότε δὲ* **ABCTM** | *νῆας*] cf. grammaticam meam 88–90 ‖ **909** *καὶ ἀγνωμοσύνῃ χρησάμενοι* haplogr. om. **D**

δὴ ἐόντες διάφοροι ἐδηλέοντο αὐτοὺς ὥστε θαλασσοκράτορες ἐόντες καὶ
δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα ταῦτα τῆς τε Δαμίης καὶ τῆς Αὐξησίης ὑπαιρέονται
αὐτῶν καί σφεα ἐκόμισάν τε καὶ ἱδρύσαντο τῆς σφετέρης χώρης ἐς τὴν
μεσόγαιαν, τῇ Οἴη μέν ἐστι οὔνομα, στάδια δὲ μάλιστά κῃ ἀπὸ τῆς
3 *πόλιος ὡς εἴκοσι ἀπέχει. ἱδρυσάμενοι δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ θυσίῃσί τέ*
σφεα καὶ χοροῖσι γυναικηίοισι κερτόμοισι ἱλάσκοντο χορηγῶν ἀποδεικνυ-
μένων ἑκατέρῃ τῶν δαιμόνων δέκα ἀνδρῶν· κακῶς δὲ ἠγόρευον οἱ χοροὶ
ἄνδρα μὲν οὐδένα, τὰς δ' ἐπιχωρίας γυναῖκας. ἦσαν δὲ καὶ τοῖσι Ἐπιδαυ-
84 *ρίοισι αἱ αὐταὶ ἱρουργίαι· εἰσὶ δέ σφι καὶ ἄρρητοι ἱροργίαι. κλεφθέντων*
δὲ τῶνδε τῶν ἀγαλμάτων οἱ Ἐπιδαύριοι τοῖσι Ἀθηναίοισι, τὰ ξυνέθεντο,
οὐκ ἐπετέλεον. πέμψαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἐμήνιον τοῖσι Ἐπιδαυρίοισι· οἱ
δὲ ἀπέφαινον λόγῳ, ὡς οὐκ ἀδικοῖεν, ὅσον μὲν γὰρ χρόνον εἶχον τὰ ἀγάλ-
ματα ἐν τῇ χώρῃ, ἐπιτελέειν, τὰ συνέθεντο, ἐπεὶ δὲ ἐστερῆσθαι αὐτῶν, οὐ
δίκαιον εἶναι ἀποφέρειν ἔτι, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας αὐτὰ Αἰγινήτας πρήσσε-
2 *σθαι ἐκέλευον. πρὸς ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Αἴγιναν πέμψαντες ἀπαίτεον τὰ*
ἀγάλματα· οἱ δὲ Αἰγινῆται ἔφασαν σφίσι τε καὶ Ἀθηναίοισι εἶναι οὐδὲν
85 *πρῆγμα. Ἀθηναῖοι μέν νυν λέγουσι μετὰ τὴν ἀπαίτησιν ἀποσταλῆναι τριή-*
ρεϊ μιῇ τῶν ἀστῶν τριηκοσίους, οἳ πεμφθέντες ἀπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀπικό-
μενοι ἐς Αἴγιναν τὰ ἀγάλματα ταῦτα ὡς σφετέρων ξύλων ἐόντα ἐπειρῶντο
2 *ἐκ τῶν βάθρων ἐξανασπᾶν, ἵνα σφε' ἀνακομίσωνται. οὐ δυναμένους δὲ*

AB C TM P(p) D SV

910 Eust. Il. 70 (ad *A* 156): *Δηλοῖ ὁ ποιητής, ὅτι πολέμου ἀφορμὴ ... ὡσεπιπολὺ τὸ ... καρπὸν γῆς ἐπιδραμόντας δηλήσασθαι ἤγουν βλάψαι, οὗ χρῆσίς ἐστι καὶ παρὰ Ἡροδότῳ,* 'δηλέοντο' *γάρ φησιν ἀντὶ τοῦ 'ἔβλαπτον'*

910 *δὴ ἐόντες* **AB^{1}CP^{c}p** *δὲ ὄντες* **DSV** *δὲ ἐόντες* **B^{2}TMP^{ac}** | *ἐδηλέοντο*] cf. Eust. | *ὥστε*] *ὥστε δὴ* **B^{2}MPDSV** ‖ **912** *αὐτέων* **DSV** | *ἐκόμισάν τε*] *ἐκομίσαντο* **ABCT** *ἐκομίσαντό τε* **M** Ald. | *καὶ ἱδρύσαντο* om. **M** ‖ **914** *ὡς*] *ἐς* Ald. *εἰς* **Mp** | *θυσίῃ* **DSV** ‖ **915** *κερτομίοισι* **ABT** *κερτομίῃσιν* **C** | *ἱλάσκονται* **T** ‖ **916** *ἑκατέρῃσι* **DSV** | *κακῶς*] *καί κως* **DSV** ‖ **918** *αἱ αὐταὶ*] *αὗται αἱ* **PDSV** *αἱ τοιαῦται* **M** Ald. | *ἱροργίαι* **ABC** *ἱερουργίαι* **TMSV** | *εἰσὶ – ἱρουργίαι* haplogr. om. **D** | *σφισι* **A** om. **SV** | *ἱροργίαι* **ABC** *ἱερουργίαι* **TMSV** ‖ **919** *τῶνδε* **ABCTMP^{mg}p** om. **P^t** cett. ‖ **919–920** *οὐκ ἐπετέλεον τὰ συνέθεντο* **M** ‖ **919** *συνέθεντο* **ABCTMP** v. praef. vol. I p. XXI ‖ **920** *ἐπιτέλεον* **SV** | *ἐμήνυον* **V** ‖ **921** *λόγον* **S** fin. voc. comp. not. **V** | *χρόνον μὲν γὰρ* **D** ‖ **923** *δίκαιοι* Bekker Hude | *αὐτὰς* **T** ‖ **924** *οἱ* om. **MPDV** ‖ **927** *μιῇ*] *νιῇ** **B** *νηι* **DSV** | *τριηκοσίους* dubitans Legrand ("dépasse l'effectif d'une trière") *τούτους* **AB^{1}CTMP** *τουτέων* **B^{2}DSV** *διηκοσίους* propos. Stein: *τῶν ἀστῶν τοὺς πεμφθέντας ἀπὸ τοῦ κοινοῦ καὶ ἀπικομένους πειρᾶν* propos. Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. | *ἀποπεμφθέντες* **ABCTMP** ‖ **928** *ἐπειρῶντο*] *πειρᾶν* **AB^{1}CT** ‖ **929** *σφέα ἀνακομίσωνται* **ABCTMP** *σφέα ἐκκομίσωνται* **S** cf. gramm. meam 106

*τούτῳ τῷ τρόπῳ αὐτῶν κρατῆσαι περιβαλόντας σχοινία ἕλκειν τὰ ἀγάλ-
ματα, καί σφι ἕλκουσι βροντήν τε καὶ ἅμα τῇ βροντῇ σεισμὸν ἐπιγενέ-
σθαι· τοὺς δὲ τριηρίτας τοὺς ἕλκοντας ὑπὸ τούτων ἀλλοφρονῆσαι, παθόν-
τας δὲ τοῦτο κτείνειν ἀλλήλους ἅτε πολεμίους, ἐς ὃ ἐκ πάντων ἕνα
λειφθέντα ἀνακομισθῆναι αὐτὸν ἐς Φάληρον. Ἀθηναῖοι μέν νυν οὕτω γε-* 86
*νέσθαι λέγουσι, Αἰγινῆται δὲ οὐ μιῇ νηὶ ἀπικέσθαι Ἀθηναίους – μίαν μὲν
γὰρ καὶ ὀλίγῳ πλεῦνας μιῆς, καὶ εἴ σφι μὴ ἔτυχον ἐοῦσαι νῆες, ἀπαμύνα-
σθαι ἂν εὐπετέως –, ἀλλὰ πολλῇσι νηυσὶ ἐπιπλέειν σφι ἐπὶ τὴν χώρην,
αὐτοὶ δέ σφι εἶξαι καὶ οὐ διαναυμαχῆσαι. οὐκ ἔχουσι δὲ τοῦτο διασημῆ-* 2
*ναι ἀτρεκέως, οὔτε εἰ ἥσσονες συγγινωσκόμενοι εἶναι τῇ ναυμαχίῃ κατὰ
τοῦτο εἶξαν οὔτε εἰ βουλόμενοι ποιῆσαι οἷόν τι καὶ ἐποίησαν. Ἀθηναίους* 3
*μέν νυν, ἐπείτε σφι οὐδεὶς ἐς μάχην κατίστατο, ἀποβάντας ἀπὸ τῶν νηῶν
τρέπεσθαι πρὸς τὰ ἀγάλματα οὐ δυναμένους δὲ ἀνασπάσαι ἐκ τῶν βά-
θρων αὐτὰ οὕτω δὴ περιβαλομένους σχοινία ἕλκειν, ἐς οὗ ἑλκόμενα τὰ
ἀγάλματα ἀμφότερα τὠυτὸ ποιῆσαι (ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, ἄλλῳ δέ
τεῳ), ἐς γόνατα γάρ σφι αὐτὰ πεσέειν, καὶ τὸν ἀπὸ τούτου χρόνον διατε-
λέειν οὕτως ἔχοντα. Ἀθηναίους μὲν δὴ ταῦτα ποιέειν, σφέας δὲ Αἰγινῆται* 4
*λέγουσι πυθομένους τοὺς Ἀθηναίους, ὡς μέλλοιεν ἐπὶ σφέας στρατεύεσθαι,
ἑτοίμους Ἀργείους ποιέεσθαι. τούς τε δὴ Ἀθηναίους ἀποβεβάναι ἐς τὴν
Αἰγιναίην καὶ παρεῖναι βοηθέοντας σφίσι τοὺς Ἀργείους καὶ λαθεῖν τε ἐξ*

AB C TM P(p) D SV

932 s. Eust. Od. 1661 (ad *κ* 374): *Τὸ 'ἀλλοφρονεῖν'... ἐν Ἰλιάδι ἐπὶ τοῦ ἠλλοιῶσθαι τὴν φρόνησιν κεῖται καὶ ὡς εἰπεῖν παραφρονεῖν· καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ Ἡρόδοτος τῇ λέξει χρῆται* 'ἀλλοφρονῆσαι' *εἰπὼν τὸ οὕτω τινὰς μανῆναι ἀλλοιωθέντας τὴν φρόνησιν, ὡς καὶ* 'κτείνειν' *φησὶν* 'ἀλλήλους ἅτε πολεμίους' || **939 s.** Hes. *Συγγινωσκόμενοι· πειθόμενοι*

930 *τῷ* om. **V** | *αὐτῷ* **C** *αὐτέων* **DSV** | *περιβάλλοντας* **V** || **932** *τοὺς*] *τὰς* **V** | *τριηρείτας* **DSV** | *τουτέων* **DSV** || **932.933** *παθόντες* **DSV** || **934** *νυν* om. **ABCT** || **934–935** *οὕτω λέγουσι γενέσθαι* **MPD**[c]**SV** *λέγουσι οὕτω γενέσθαι* **D**[ac] || **935** *νηὶ μιῇ* **p** Ald. || **936** *νέες* **DSV** cf. gramm. meam 90 || **936.937** *ἀπαμύνασθαι* **SV** || **937** *ἂν* om. **M** || **938** *δὲ σφίσι* **ABC** | *ναυμαχῆσαι* **ABCMP** || **939** *τὴν ναυμαχίην* (ε supra) **M** || **941** *ἐς μάχην οὐδεὶς* **M** | *καθίστατο* **DV** | *νεῶν* **MPDSV** *νησίων* (ex *ΝΗΩΝ* ortum?) **C** || **942** *τράπεσθαι* **MPDSV** | *πρὸς*] *ἐπὶ* **M** | *οὐ δυναμένους – ἀγάλματα* (**944**) haplogr. om. **T** || **943** *περιβαλλομένους* **CSV** || **944** *λέγοντες οὐ πιστά* **M** || **945** *γούνατα* **S** || **947** *ὡς μέλλοιεν – Ἀθηναίους* (**948**) haplogr. om. **Mp** || **948** *δὴ* om. **T** || **949** *Αἰγινέην* **B**[ac]**C**[c]**S** | *παρεῖναι*] *ἥκειν* **AB**[1]**C** || **949** *σφι* **TMPSV**

Ἐπιδαύρου διαβάντας ἐς τὴν νῆσον καὶ οὐ προακηκοόσι τοῖσι Ἀθηναίοισι
ἐπιπεσεῖν ὑποταμομένους τὸ ἀπὸ τῶν νεῶν, ἅμα τε ἐν τούτῳ τὴν βροντήν
87 *τε γενέσθαι καὶ τὸν σεισμὸν αὐτοῖσι. λέγεται μέν νυν ὑπ' Ἀργείων τε καὶ*
Αἰγινητέων τάδε, ὁμολογέεται δὲ καὶ ὑπ' Ἀθηναίων ἕνα μοῦνον τὸν ἀπο-
2 *σωθέντα αὐτῶν ἐς τὴν Ἀττικὴν γενέσθαι· πλὴν Ἀργεῖοι μὲν λέγουσι αὐτῶν*
τὸ Ἀττικὸν στρατόπεδον διαφθειράντων τὸν ἕνα τοῦτον περιγενέσθαι,
Ἀθηναῖοι δὲ τοῦ δαιμονίου· περιγενέσθαι μέντοι οὐδὲ τοῦτον τὸν ἕνα, ἀλλ'
ἀπολέσθαι τρόπῳ τοιῷδε· κομισθεὶς ἄρα ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγελλε τὸ
πάθος· πυθομένας δὲ τὰς γυναῖκας τῶν ἐπ' Αἴγιναν στρατευσαμένων
δεινόν τι ποιησαμένας κεῖνον μοῦνον ἐξ ἁπάντων σωθῆναι, πέριξ τὸν ἄν-
θρωπον τοῦτον λαβούσας καὶ κεντεύσας τῇσι περόνῃσι τῶν ἱματίων εἰρω-
3 *τᾶν ἑκάστην αὐτέων, ὅκου εἴη ὁ ἑωυτῆς ἀνήρ, καὶ τοῦτον μὲν οὕτω δια-*
φθαρῆναι· Ἀθηναίοισι δὲ ἔτι τοῦ πάθεος δεινότερόν τι δόξαι εἶναι τὸ τῶν
γυναικῶν ἔργον. (ἄλλῳ μὲν δὴ οὐκ ἔχειν, ὅτεῳ ζημιώσωσι τὰς γυναῖκας,
τὴν δὲ ἐσθῆτα μετέβαλον αὐτέων ἐς τὴν Ἰάδα· ἐφόρεον γὰρ δὴ πρὸ τοῦ
αἱ τῶν Ἀθηναίων γυναῖκες ἐσθῆτα Δωρίδα τῇ Κορινθίῃ παραπλησιωτάτην·
88 *μετέβαλον ὦν ἐς τὸν λίνεον κιθῶνα, ἵνα δὴ περόνῃσι μὴ χρέωνται. ἔστι δὲ*
ἀληθέϊ λόγῳ χρεωμένοισι οὐκ Ἰὰς αὕτη ἡ ἐσθὴς τὸ παλαιόν, ἀλλὰ Κά-
ειρα, ἐπεὶ ἥ γε Ἑλληνικὴ ἐσθὴς πᾶσα ἡ ἀρχαίη τῶν γυναικῶν ἡ αὐτὴ ἦν,

AB C TM P(p) D SV

T 964 s. Eust. Il. 567 (ad E 425): *Φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος γυναικείαν* ἐσθῆτα Δωρίδα *τὴν ἔχουσαν περόνας· τοιαύτη δέ, φησιν, ἡ* ἀρχαία πᾶσα ἐσθὴς τῶν γυναικῶν, *τὸν δὲ λίνεον, φησί, χιτῶνα αἱ περὶ τὴν Καρίαν εἶχον*

967 Eust. Il. 456 (ad Δ 142): *Κάειρα … γυνὴ ἡ Καρίνη … ἢ Καρικὴ ἤτοι ἐκ Καρίας· παρὰ δὲ Ἡροδότῳ κεῖται καὶ 'ἐσθὴς Κάειρα'*

950 *Ἐπιδαυρίου* **C** ‖ 951 *ἐπιπεσέειν* **MPDSV** | *ἀποταμομένους* **D** ‖ 952 *τε* om. **SV** ‖ 954 *αὐτέων* **DSV** | *ἐς τὴν Ἀττικὴν αὐτῶν γενέσθαι* **M** ‖ 955 *τούτου* **MV**[ac] *τούτων* **p** *τουτέων* Ald. ‖ 957 *ἄρα*] *γὰρ* **MPDSV** | *ἀπήγγελε* **C** *ἀπήγγειλε* **TMDSV** ‖ 958 *πυθόμενος* **B**[1] om. **DSV** | *τὰς δὲ* **DSV** | *στρατευσαμένων*] *στρατευσαμένων ἀνδρῶν* **ABCTMP** additamentum esse factum iudico ne participii forma gen. pl. saepe ad genus non flexa (v. gramm. meam 103 ss.) ut ad *γυναῖκας* spectans comprehendatur ‖ 959–960 *τὸν ἄνθρωπον* om. **S** ‖ 960 *τοῦτον* om. **M** | *καὶ κεντεύσας*] *κεντεούσας* **DSV** *καὶ κεντεούσας* **B**[2] ‖ 960.961 *ἠρωτᾶν* **C** ‖ 961 *ἑκάστη* **C** fin. vocis comp. not. **V** | *αὐτῶν* **Pp** | *ὅκῃ* **PDSV** ‖ 962 *τι* om. **DSV** ‖ 964 *μετέβαλλον αὐτέων* **C** *αὐτῶν μετέβαλον* **M** ‖ 965 *γυναῖκες* om. **M** | *Κορινθίῃ*] *Δωριέων* **M** *Κορινθίων* Ald. ‖ 966 *μετέβαλλον* **C** | *χιτῶνα* **DSV** | *περώνῃσι* **D**[1] ‖ 967 *ἀληθεία* **DSV** | *χρεομένοισι* **Pp** ‖ 967.968 *Καειρας* (sic) **M**

τὴν νῦν Δωρίδα καλέομεν.) τοῖσι δὲ Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτῃσι καὶ 2
πρὸς ταῦτα ἔτι τόδε ποιῆσαι· νόμον εἶναι παρὰ σφίσι ἑκατέροισι τὰς
περόνας ἡμιολίας ποιέεσθαι τοῦ τότε κατεστεῶτος μέτρου, καὶ ἐς τὸ ἱρὸν
τῶν θεῶν τουτέων περόνας μάλιστα ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας, Ἀττικὸν δὲ
μήτε τι ἄλλο προσφέρειν πρὸς τὸ ἱρὸν μήτε κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων
ἐπιχωριέων νόμον τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν. Ἀργείων μέν νυν καὶ Αἰ- 3
γινητέων αἱ γυναῖκες ἔκ τε τόσου κατ' ἔριν τὴν Ἀθηναίων περόνας ἔτι καὶ
ἐς ἐμὲ ἐφόρεον μέζονας ἢ πρὸ τοῦ.

Τῆς δὲ ἔχθρης τῆς πρὸς Αἰγινήτας ἐξ Ἀθηναίων γενομένης ἀρχή, κατὰ 89
τὰ εἴρηται, ἐγένετο. τότε δὴ Θηβαίων ἐπικαλεομένων προθύμως τῶν περὶ
τὰ ἀγάλματα γενομένων ἀναμιμνησκόμενοι οἱ Αἰγινῆται ἐβοήθεον τοῖσι

AB C TM P(p) D SV

Σχόλ. 89 (ad init. capitis): *Ἐπανάληψις.* A[1] (cf. adnotat. criticam).

T 972 ss. Athen. XI. 502c: *Ἡρόδοτος … ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Ἱστοριῶν νόμον φησὶ θέσθαι Ἀργείους καὶ Αἰγινήτας* Ἀττικὸν μηδὲν προσφέρειν πρὸς *τὰς θυσίας* μηδὲ κέραμον, ἀλλ' ἐκ χυτρίδων ἐπιχωρίων τὸ λοιπὸν αὐτόθι εἶναι πίνειν ‖ 973 s. Poll. VI. 100 (de vasis velut poculis tractans): *Αἰγινήτας … φησὶν Ἡρόδοτος πίνειν ἐκ* χυτρίων ἐπιχωρίων ‖ 978 ss. Anon. rerum scriptor saeculi aet. Chr. Ii vel IIi in Pap. Oxyrrh. 1012 (fr. 9) *Την συ[μμαχιαν πο]ιησ[ας κα]ταριθμουμενο[υς οσα] Αθηνα[ιο]υς ευεργετησαν Σαμ[ι]ους κολασθηναι ψηφισαμενοι κ[αι] προς Αιγινηταις πολεμουσ[ι ν]αυς παρασχ[ο]ντες την μεγιστην ευεργεσιαν ουκ ειπεν οτι Κλεομενους Ιππιαν τον τυραννον καταγαγοντος εις Αθηνας παλιν Κορινθιοι περι το Θριασιον ηδη Λακεδαιμονιων οντων πρωτοι των συμμαχων αποσταντε[ς] αιτιοι εγενοντο του διαλυθηναι την στρατειαν και μη καταχθηναι τον Ιππιαν και οτι εν Λακεδαιμονι των Π[ι]σιστρατιδων καταχθηναι δεομενων και Κλεομενους σ[υ]ναγορευοντος αυτοις αντειπε Σωκλης ο Κορινθιος ως ιστορει Ηροδοτος αντι[…*

969 *τοῖσι … Ἀργείοισι καὶ τοῖσι Αἰγινήτῃσι* scil. *δόξαι* (e l. 962), unde *ποιῆσαι* pendet, qua de causa illo loco distinximus : *δόξαι* (vel *ἔδοξε*) *ποιῆσαι* pro *ποιῆσαι* iam posuit Stein: *τοὺς δὲ Ἀργείους καὶ Αἰγινήτας* coni. Hude : *ποιῆσαι* delere commendat Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. ‖ 970 *σφιν* **SV** ‖ 971 *περώνας* **B**[1] | *ἱ*ρὸν* **D** ‖ 972 *μάλιστα ἀντιθέναι τὰς γυναῖκας* **C** *ἀνατιθέναι τὰς γυναῖκας μάλιστα* **DSV** ‖ 973 *ἱ*ρὸν* **D** | *χυτρίδων* Ath. codd. *χυτρίων* Poll. ‖ 974 *ἐπιχωρίων* **DSV** Poll. cf. Athen. ‖ 975 *τε*] *τότε* **S** secl. Eltz Stein Hude Legrand sed cf. VI 84,3, VII 215 | *τὴν*] *τῶν* **CTMP** ‖ 977 *πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοισι* **DSV** *πρὸς Ἀθηναίοισι* **M** *πρὸς Αἰγινητέων Ἀθηναίοισι* propos. Legrand cf. Schol. quod ad init. cap. 82 spectare videtur, unde praepositionis *πρὸς* cum acc. usus explicari potest, praesertim cum notam *ἐπανάληψις* adscriptam invenias in mg. cod. **A** prima ut vid. manu ‖ 978 *τὰ* secl. Struwe Hude Legrand | *δὴ* **ABCTP**[t]**p** *δὲ* **P**[mg] cett. ‖ 979 *γινομένων* **DSV**

2 *Βοιωτοῖσι. Αἰγινῆταί τε δὴ ἐδήιουν τῆς Ἀττικῆς τὰ παραθαλάσσια, καὶ*
Ἀθηναίοισι ὁρμημένοισι ἐπ' Αἰγινήτας στρατεύεσθαι, ἦλθε μαντήιον ἐκ
Δελφῶν ἐπισχόντας ἀπὸ τοῦ Αἰγινητέων αἰκίου τριήκοντα ἔτεα τῷ ἑνὶ καὶ
τριηκοστῷ Αἰακῷ τέμενος ἀποδέξαντας ἄρχεσθαι τοῦ πρὸς Αἰγινήτας
πολέμου, καί σφι χωρήσειν, τὰ βούλονται· ἢν δὲ αὐτίκα ἐπιστρατεύωνται,
πολλὰ μέν σφεας ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ χρόνου πείσεσθαι, πολλὰ δὲ καὶ ποιή-
3 *σειν, τέλος μέντοι καταστρέψασθαι. ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἤκουσαν οἱ*
Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν Αἰακῷ τέμενος ἀπέδεξαν τοῦτο, τὸ νῦν ἐπὶ τῆς ἀγορῆς
ἵδρυται· τριήκοντα δὲ ἔτεα οὐκ ἀνέσχοντο ἀκούσαντες, ὅκως χρεὸν εἴη
90 *ἐπισχεῖν πεπονθότας πρὸς Αἰγινητέων ἀνάρσια. ἐς τιμωρίην δὲ παρασκευ-*
αζομένοισι αὐτοῖσι ἐκ Λακεδαιμονίων πρῆγμα ἐγειρόμενον ἐμπόδιον ἐγέ-
νετο. πυθόμενοι γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐκ τῶν Ἀλκμεωνιδέων ἐς τὴν Πυ-
θίην μεμηχανημένα καὶ τὰ ἐκ τῆς Πυθίης ἐπὶ σφέας τε καὶ τοὺς
Πεισιστρατίδας συμφορὴν ἐποιεῦντο διπλῆν, ὅτι τε ἄνδρας ξείνους σφίσι
ἐόντας ἐξεληλάκεσαν ἐκ τῆς ἐκείνων, καὶ ὅτι ταῦτα ποιήσασι χάρις οὐδε-
2 *μία ἐφαίνετο πρὸς Ἀθηναίων. ἔτι τε πρὸς τούτοισι ἐνῆγόν σφεας οἱ χρη-*
σμοὶ λέγοντες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐξ Ἀθηναίων, τῶν
πρότερον μὲν ἦσαν ἀδαέες, τότε δὲ Κλεομένεος κομίσαντος ἐς Σπάρτην
ἐξέμαθον. ἐκτήσατο δὲ ὁ Κλεομένης ἐκ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλιος τοὺς
χρησμούς, τοὺς ἐκέκτηντο μὲν πρότερον οἱ Πεισιστρατίδαι, ἐξελαυνόμενοι
91 *δὲ ἔλιπον ἐν τῷ ἱρῷ· καταλειφθέντας δὲ ὁ Κλεομένης ἀνέλαβε. τότε δὲ*
ὡς ἀνέλαβον οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς χρησμοὺς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ὥρων
αὐξομένους καὶ οὐδαμῶς ἑτοίμους ἐόντας πείθεσθαι σφίσι, νόῳ λαβόντες,
ὡς ἐλεύθερον μὲν ἐὸν τὸ γένος τὸ Ἀττικὸν ἰσόρροπον τῷ ἑωυτῶν ἂν γί-

AB C TM P(p) D SV

982 Etym. M.: *Ἀείκιον· τὴν αἰκίαν.* Num huc spectat?

980 *τε δή*] *δὲ δή* **TDSV** *δή* **Cp** *τε* supra lin. add. **p** | *ἐδηευν* **DS** *ἐδήεὺν* (*έ* ex *δι* corr.) **V** ‖ 981 *ὁρμεωμένοισι* **M** Ald. | *ἀπ'*] *ἐπ'* **V** | *Αἰγίνης* **DSV** ‖ 982 *ἀδικίου* **ABCTp** *ἀδικίου ἐν ἄλλοις* **P**[mg] *ἀδικίου ἐν ἄλλοις αἰκίου* (in textu!) **M** cf. praef. vol. I, p. XXXI | *ἔτεα* om. **SV** ‖ 986 *μέντοι*] *μὲν* **AB** | *καταστρέψεσθαι* **ACTMP** ‖ 988 *χρεὼν* **CTMPD**[2]**SV** ‖ 989 *πρὸς*] *ὑπ'* **ABCTMP** ‖ 990 *αὐτοῖσι* om. **C** | *ἐγειρόμενον*] *γενόμενον* **MPDSV** ‖ 991 *γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι* **DSV** | *Ἀλκμαιονιδέων* **D**[2]**SV** *Ἀλκμαιωνιδέων* **M** Ald. ‖ 992 *τε*] *δὲ* **C** ‖ 993 *σφι* **MPDSV** ‖ 994 *ἐξηλάκεσαν* **DSV** ‖ 995 *πρὸς τῶν Ἀθηναίων* **M** Ald. | *ἔτι πρὸς* **M** ‖ 996 *αὐτῆσιν* **V** ‖ 999 *ἔκτηντο* **CTMP** | *πρότερον μὲν* **M** Ald. ‖ 1001 *ὥρων* **ABp** *ἑώρεον* **P** *ἑσώρεων* **C** om. **DSV** ‖ 1002 *πείσεσθαι* **C** | *λαβόντες* om. **Mp** ‖ 1003 *εὐλεύθερον* **A** | *ἂν* om. **ABCT MP** ‖ 1003.1004 *γένοιτο* **CTMP**

νοιτο, κατεχόμενον δὲ ὑπὸ τυραννίδος ἀσθενὲς καὶ πειθαρχέεσθαι ἕτοιμον,
μαθόντες τούτων ἕκαστα μετεπέμποντο Ἱππίην τὸν Πεισιστράτου ἀπὸ Σι-
γείου τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἐς ὃ καταφεύγουσι οἱ Πεισιστρατίδαι. ἐπείτε 2
δέ σφι Ἱππίης καλεόμενος ἧκε, μεταπεμψάμενοι καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων
ἀγγέλους ἔλεγόν σφι Σπαρτιῆται, τάδε «ἄνδρες σύμμαχοι, συγγινώσκομεν
αὐτοῖσι ἡμῖν οὐ ποιήσασι ὀρθῶς. ἐπαρθέντες γὰρ κιβδήλοισι μαντηίοισι
ἄνδρας ξείνους ἐόντας ἡμῖν τὰ μάλιστα καὶ ἀναδεκομένους ὑποχειρίας παρ-
έξειν τὰς Ἀθήνας, τούτους ἐκ τῆς πατρίδος ἐξηλάσαμεν, καὶ ἔπειτα ποιή-
σαντες ταῦτα δήμῳ ἀχαρίστῳ παρεδώκαμεν τὴν πόλιν· ὃς ἐπείτε δι' ἡμέας
ἐλευθερωθεὶς ἀνέκυψε, ἡμέας μὲν καὶ τὸν βασιλέα ἡμέων περιυβρίσας
ἐξέβαλε, δόξαν δὲ φύσας αὐξάνεται, ὥστε ἐκμεμαθήκασι μάλιστα μὲν οἱ
περίοικοι αὐτῶν Βοιωτοὶ καὶ Χαλκιδέες, τάχα δέ τις καὶ ἄλλος ἐκμαθήσε-
ται ἁμαρτών. ἐπείτε δὲ ἐκεῖνα ποιήσαντες ἡμάρτομεν, νῦν πειρησόμεθά 3
σφεα ἅμα ὑμῖν ἀκεόμενοι· αὐτοῦ γὰρ τούτου εἵνεκεν τόνδε τε Ἱππίην με-
τεπεμψάμεθα καὶ ὑμέας ἀπὸ τῶν πολίων, ἵνα κοινῷ τε λόγῳ καὶ κοινῷ
στόλῳ ἐσαγαγόντες αὐτὸν ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποδῶμεν, τὰ καὶ ἀπειλόμεθα.»
Οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον, τῶν δὲ συμμάχων τὸ πλῆθος οὐκ ἐνεδέκετο τοὺς 92

AB C TM P(p) D SV

T 1008 Plut. mor. 860f (de Hdt.i mal. 23) *Ταχὺ ... μετανοῆσαί φησιν* (sc. *Ἡρόδοτος*) *αὐτούς, ὡς οὐ ποιήσαντας ὀρθῶς, ὅτι* κιβδήλοισι μαντηίοισιν ἐπαρθέντες ἄνδρας ξείνους ὄντας αὐτοῖσι καὶ ὑποσχομένους (cf. Thom. Mag.) ὑποχειρίας παρέξειν τὰς Ἀθήνας ἐξήλασαν ἐκ τῆς πατρίδος *τοὺς τυράννους καὶ* δήμῳ ἀχαρίστῳ παρέδωκαν τὴν πόλιν· *εἶτα* μεταπεμψαμένους Ἱππίαν *ἀπὸ Σιγείου* κατάγειν εἰς τὰς Ἀθήνας, *ἀντιστῆναι δὲ Κορινθίους αὐτοῖς καὶ ἀποτρέψαι Σωκλέους διελθόντος, ὅσα Κύψελος καὶ Περίανδρος κακὰ τὴν Κορινθίων πόλιν εἰργάσαντο τυραννοῦντες*

1010 s. Thom. Mag.: v. quae ad II 121ζ,1 laudavimus et cf. Plut.

1004 *κατεχόμενοι* **SV** | *ὑπὸ τοῦ τυραννίδι* **S** fin. vocis comp. not. **V** | *ἀσθενέες* **T** ‖ **1005** *μαθόντες δὲ τούτων* **AB**[1]**CT** | *τὸν*] *τῶν* **V** ‖ **1005.1006** *Σιγίου* **ABC** ‖ **1006** *ἐς – Πεισιστρατίδαι* Wesselingio duce del. edd. sed maximo iure conservat Weber *RFIC* 18 (1940) 272 ss. necnon Schweighaeuser ad loc. ‖ **1007** *δέ* om. **DSV** ‖ **1008** *σφισι Σπαρτιῆται* **ABCTP** ‖ **1009** *ἐπαρθέντας* **D**[c] ‖ **1010** *ἡμῖν ἐόντας* **M** | *ἀναδεκομένους*] *ὑποσχομένους* Plut. cf. Thom. Mag. | *ὑποχειρίους* **SV** *ὑποχειρίας* Plut. rell. ‖ **1011** *ἐξελάσαμεν* **D**[1] ‖ **1012** *ταῦτα* om. **PDSV** | *τὴν πόλιν παρεδώκαμεν* **ABCT** cf. Plut. ‖ **1013** *ἡμῶν* **ABCTP**[1] *ἡμέων* **P**[2]**p** cett. ‖ **1015** *αὐτέων* **DSV** ‖ **1015.1016** *ἐκμεμαθήσεται* **C** ‖ **1016** *ἐπεὶ δὲ* **TMp** ‖ **1017** *σφέας* codd. em. Eltz sequ. edd. | *ἀκεόμενοι*] *ἀπικόμενοι τίσασθαι* **AB**[1]**CTMP** | *γὰρ δὴ τοῦδε εἵνεκε* **M** Ald. ‖ **1018** *τε*] *τὸν* **ABCT** om. **M** ‖ **1019** *ἐσαγαγόντες*] cf. Plut. ‖ **1019** *καὶ* om. **MPD SV** | *ἀπελόμεθα* **CTMP** ‖ **1020** *δὲ*] *δὲ ὁ* **S**

λόγους. οἱ μέν νυν ἄλλοι ἡσυχίην ἦγον, Κορίνθιος δὲ Σωσικλέης ἔλεξε,
a *τάδε «ἦ δὴ ὅ τε οὐρανὸς ἔνερθεν ἔσται τῆς γῆς καὶ ἡ γῆ μετέωρος ὑπὲρ*
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἄνθρωποι νομὸν ἐν θαλάσσῃ ἕξουσι καὶ ἰχθύες, τὸν
πρότερον ἄνθρωποι, ὅτε γε ὑμεῖς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἰσοκρατίας καταλύον-
τες τυραννίδας ἐς τὰς πόλιας κατάγειν παρασκευάζεσθε, τοῦ οὔτε ἀδικώ-
2 *τερόν ἐστι οὐδὲν κατ' ἀνθρώπους οὔτε μιαιφονώτερον. εἰ γὰρ δὴ τοῦτό γε*
δοκέει ὑμῖν εἶναι χρηστὸν ὥστε τυραννεύεσθαι τὰς πόλις, αὐτοὶ πρῶτοι
τύραννον καταστησάμενοι παρὰ σφίσι αὐτοῖσι οὕτω καὶ τοῖσι ἄλλοισι δί-
ζησθε κατιστάναι· νῦν δὲ αὐτοὶ τυράννων ἄπειροι ἐόντες καὶ φυλάσσοντες
τοῦτο δεινότατα ἐν τῇ Σπάρτῃ μὴ γενέσθαι, παραχρᾶσθε ἐς τοὺς συμμά-
χους· εἰ δὲ αὐτοῦ ἔμπειροι ἔατε κατά περ ἡμεῖς, εἴχετε ἂν περὶ αὐτοῦ
β *γνώμας ἀμείνονας συμβαλέσθαι ἤ περ νῦν. Κορινθίοισι γὰρ ἦν πόλιος κα-*
τάστασις τοιήδε· ἦν ὀλιγαρχίη, καὶ οὗτοι Βακχιάδαι καλεόμενοι ἔνεμον
τὴν πόλιν, ἐδίδοσαν δὲ καὶ ἤγοντο ἐξ ἀλλήλων. Ἀμφίονι δὲ ἐόντι τούτων
τῶν ἀνδρῶν γίνεται θυγάτηρ χωλή, οὔνομα δέ οἱ ἦν Λάβδα. ταύτην Βακ-
χιαδέων γὰρ οὐδεὶς ἤθελε γῆμαι· ἴσχει Ἠετίων ὁ Ἐχεκράτεος δήμου μὲν
2 *ἐὼν ἐκ Πέτρης, ἀτὰρ τὰ ἀνέκαθεν Λαπίθης τε καὶ Καινίδης. ἐκ δέ οἱ ταύ-*

AB C TM P(p) D SV
Οἱ μέν νυν ἄλλοι (92) – μιαιφονώτερον (92*a*,2) exc. 𝔄

1022 s. Eust. Il. 695 (ad *Θ* 19) *Ὁ δεξιώτατος Ἡρόδοτος εἴρηκε κατὰ παραποίησιν τὸ* 'Η δὴ ὅ τε οὐρανὸς – τοῦ οὐρανοῦ'

1021 *Σωκλέης* **AB¹CT** cf. Plut. Anon. Oxyrrh. (v. ad cap. 89) | *ἔλεξε* **ABCTMP𝔄** *ἔλεγε* cett. ‖ **1022** *ἦ δὴ*] *ἤδη* **𝔄** | *ὅτε** (*ο* eras.) **V** | *ἔσται ἔνερθε* **MPDSV** Eust. *ἔνερθε ἔσται* **𝔄** rell. ‖ **1022** *ὑπὸ* **V** *ὑπὲρ* **𝔄** cett. ‖ **1023** *καὶ οἱ ἰχθύες* **S** *καὶ ἰχθύες* **𝔄** rell. ‖ **1024** *ὅτε γε*] *ὅτε* **M** Ald. *τότε* **𝔄** ‖ **1024.1025** *καταλύοντες* **ABCTMP𝔄** *καταλύσαντες* rell. ‖ **1025** *πόλιας* **PDSV𝔄** *πόλις* **AB** *πόλεις* **C** v. praef. vol. I p. LIX s. | *παρασκευάζεσθε*] *πειρᾶσθε* **𝔄** ‖ **1026** *ἐστι οὐδὲν*] *οὐδέν ἐστι* **MPDSV** *ἐστι* **𝔄** | *γε* om. **TM** ‖ **1027** *πόλεις* **CT** *πόλιας* **MPDSV** ‖ **1027–1028** *πρῶτον τύραννον* **V¹** *τύραννον πρῶτοι* **S** ‖ **1028.1029** *δίζεσθε* **MPSV** ‖ **1029** *καταστάναι* **A¹** | *ἄπειροι ἐόντες τυράννων* **MPDSV** ‖ **1030** *δεινότατα τοῦτο* **MPDSV** | *παραχρῆσθε* **ABCT** ‖ **1030.1031** *ξυμμάχους* **T** ‖ **1031** *αὐτοῦ*] *αὐτοὶ* **DSV** *αὐτῶν* (i. e. *τυράννων*) propos. Weber *StItFilCl* NS 17 (1936) 261 ss. secl. Wilamowitz | *ἔμποροι* **SV** ‖ **1032** *ἀμείνους* **C** | *συμβάλλεσθαι* **MPDSV** ‖ **1032.1033** *κατάστασις πόλιος* **M** ‖ **1033** *οὗτοι* ab Hudio cruce signatum ut ad *ὀλίγους* (q. e. in *ὀλιγαρχίη*) spectans intellego ‖ **1033–1034** *ἔνεμον – ἀλλήλων* om. **M** ‖ **1034** *τουτέων* **CT** ‖ **1036** *Ἐχεκράτευς* **AB¹CT** fort. recte (epichorio modo contractum) | *δήμου*] *μήμου* **SV** ‖ **1037** *ἐκ Πέτρης ἐών* **MPDSV** | *Λαμπίθης* **C** | *Καινείδης* **A²BTMPᶜp**

της τῆς γυναικὸς οὐδ' ἐξ ἄλλης παῖδες ἐγίνοντο· ἐστάλη ὦν ἐς Δελφοὺς
περὶ γόνου. ἐσιόντα δὲ αὐτὸν ἰθέως ἡ Πυθίη προσαγορεύει τοῖσδε τοῖσι
ἔπεσι·

‹Ἠετίων, οὔτις σε τίει πολύτιτον ἐόντα.
Λάβδα κύει, τέξει δὲ ὀλοίτροχον· ἐν δὲ πεσεῖται
ἀνδράσι μουνάρχοισι, δικαιώσει δὲ Κόρινθον.›

ταῦτα χρησθέντα τῷ Ἠετίωνι ἐξαγγέλλεταί κως τοῖσι Βακχιάδῃσι, τοῖσι τὸ 3
μὲν πρότερον γενόμενον χρηστήριον ἐς Κόρινθον ἦν ἄσημον φέρον τε ἐς
τὠυτὸ καὶ τὸ τοῦ Ἠετίωνος καὶ λέγον ὧδε·

‹αἰετὸς ἐν πέτρῃσι κύει, τέξει δὲ λέοντα
καρτερὸν ὠμηστήν· πολλῶν δ' ὑπὸ γούνατα λύσει.
ταῦτά νυν εὖ φράζεσθε, Κορίνθιοι, οἳ περὶ καλὴν
Πειρήνην οἰκεῖτε καὶ ὀφρυόεντα Κόρινθον.›

τοῦτο μὲν δὴ τοῖσι Βακχιάδῃσι πρότερον γενόμενον ἦν ἀτέκμαρτον, τότε γ
δέ, τὸ Ἠετίωνι γενόμενον ὡς ἐπύθοντο, αὐτίκα καὶ τὸ πρότερον συνῆκαν
ἐὸν συνῳδὸν τῷ Ἠετίωνος. συνέντες δὲ καὶ τοῦτο εἶχον ἐν ἡσυχίῃ ἐθέλον-
τες τὸν μέλλοντα Ἠετίωνι γίνεσθαι γόνον διαφθεῖραι. ὡς δ' ἔτεκε ἡ γυνὴ
τάχιστα, πέμπουσι σφέων αὐτῶν δέκα ἐς τὸν δῆμον, ἐν τῷ κατοίκητο ὁ
Ἠετίων ἀποκτενέοντας τὸ παιδίον. ἀπικόμενοι δὲ οὗτοι ἐς τὴν Πέτρην καὶ 2
παρελθόντες ἐς τὴν αὐλὴν τὴν Ἠετίωνος αἴτεον τὸ παιδίον· ἡ δὲ Λάβδα
εἰδυῖά τε οὐδέν, τῶν εἵνεκα ἐκεῖνοι ἀπικοίατο, καὶ δοκέουσά σφεας φιλο-
φροσύνης τοῦ πατρὸς εἵνεκα αἰτέειν φέρουσα ἐνεχείρισε αὐτέων ἑνί. τοῖσι

AB C TM P(p) D SV

T 1041 ss. Cum multis mendis in mss. apparentibus habet Oenomaus fr. 10 Mullach (FPhG II 372 s.) ap. Eus. praep. ev. V. 29

1038 *ἐγένοντο* **Mp** Ald. || **1039** *ἰθέως* om. **M** | *τοισίδε* **S** || **1041** *τίει* om. **T** || **1042** *δ' ὀλοοίτροχον* Oenom. ap. Euseb. *δὲ ὀλύτροχον* **B** || **1044** *χρησθέντι* **CT** | *πως* **T** || **1045** *χρηστήριον ἐς Κόρινθον*] *χρηστήριον* **M** *ἐς Κόρινθον χρηστήριον* **ABCT** | *φέρων* **V** || **1046** *τὸ* om. **SV** | *λέγων* **BMD** *λόγον* **V** || **1048** *ὠμιστήν* **T** || **1049** *ταῦτά νυ* **MPp** *ταῦτάν νυν* **D** | *φράζεσθαι* **BM** || **1050** *οἰκέετε* **DV** || **1051** *δὴ* om. **ABCT** | *γένον* **V** || **1052** *τὸ*] *τῷ* **CTMPDSV** | *συνῆκαν*] *συνεβάλλοντο* **M** || **1053** *συνῳδὸν ἐὼν* **SV** *συνῳδὸν ἐὸν* **D** || **1053.1054** *θέλοντες* **DSV** || **1054** *γενέσθαι* **TM** Ald. || **1055** *αὐτέων* **CTDV** || **1055–1056** *κατοίκητο Ἠετίων* **MPDSV** || **1056** *Ἠ^{ε}τίων* **M** | *τὸ* om. **V** || **1057** *παρελθόντες ἐς*] *παρελθόντες* **AB^{1}** | *τὴν*] *τοῦ* **CTMPDSV** || **1058** *εἰδοῖά* **A^{1}B** | *τε* om. **M** | *εἵνεκεν* **PDSV** || **1059** *εἵνεκα τοῦ πατρὸς αἰτέειν* **M** *τοῦ πατρὸς εἵνεκεν αἰτέειν* **PDSV** | *αὐτῶν* **ABCMP**

δὲ ἄρα ἐβεβούλευτο κατ' ὁδὸν τὸν πρῶτον αὐτέων λαβόντα προσουδίσαι.
3 *ἐπείτε ὦν ἔδωκε φέρουσα ἡ Λάβδα, τὸν λαβόντα τῶν ἀνδρῶν θείῃ τύχῃ*
προσεγέλασε τὸ παιδίον, καὶ τὸν φρασθέντα τοῦτο οἶκτός τις ἴσχει ἀπο-
κτεῖναι, κατοικτείρας δὲ παραδιδοῖ τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ τῷ τρίτῳ, οὕτω τε
δὴ διεξῆλθε διὰ πάντων τῶν δέκα παραδιδόμενον οὐδενὸς βουλομένου
4 *διεργάσασθαι. ἀποδόντες ὦν ὀπίσω τῇ τεκούσῃ τὸ παιδίον καὶ ἐξελθόντες*
ἔξω, ἑστεῶτες ἐπὶ τῶν θυρέων ἀλλήλων ἅπτοντο καταιτιώμενοι καὶ μάλι-
στα τοῦ πρώτου λαβόντος, ὅτι οὐκ ἐποίησε κατὰ τὰ δεδογμένα, ἐς ὃ δή
σφι χρόνου ἐγγινομένου ἔδοξε αὖτις παρελθόντας πάντας τοῦ φόνου μετί-
δ *σχειν. ἔδει δὲ ἐκ τοῦ Ἠετίωνος γόνου Κορίνθῳ κακὰ ἀναβλαστεῖν. ἡ Λά-*
βδα γὰρ πάντα ταῦτα ἤκουε ἑστεῶσα πρὸς αὐτῇσι τῇσι θύρῃσι, δείσασα
δέ, μή σφι μεταδόξῃ καὶ τὸ δεύτερον λαβόντες τὸ παιδίον ἀποκτείνωσι,
φέρουσα κατακρύπτει, ἐς τὸ ἀφραστότατόν οἱ ἐφαίνετο εἶναι, ἐς κυψέλην
ἐπισταμένη, ὡς εἰ ὑποστρέψαντες ἐς ζήτησιν ἀπικνεοίατο, πάντα ἐρευνή-
2 *σειν μέλλοιεν. τὰ δὴ καὶ ἐγένετο· ἐσελθοῦσι γὰρ καὶ διζημένοισι αὐτοῖσι,*
ὡς οὐκ ἐφαίνετο, ἐδόκεε ἀπαλλάσσεσθαι καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἀποπέμ-
ψαντας, ὡς πάντα ποιήσειαν, τὰ ἐκεῖνοι ἐνετείλαντο. οἱ μὲν δὴ ἀπελθόν-
ε *τες ἔλεγον ταῦτα· Ἠετίωνι δὲ μετὰ ταῦτα ὁ παῖς ηὐξάνετο, καί οἱ δια-*

AB C TM P(p) D SV
Σχόλ. 92δ,1 (ad *κυψέλην*): *Οἰνηρὸν ἀγγεῖον.* **B**[3].

T 1061 s. Eust. Il. 650 (ad Z 404): *Καθὰ μειδιάματι, οὕτω δὴ καὶ δακρύοις ἔστι πως προσφωνεῖν, ... παρὰ δὲ Ἡροδότῳ φέρουσα γυνὴ δέδωκέ τινι παιδίον, τὸ δὲ προσεγέλασε, φησί, τῷ λαβόντι*

1066 Thom. Mag. s. v. *καθάπτομαι: Οὐ μόνον 'καθάπτομαι τοῦ δεῖνος', ἀλλὰ καὶ 'ἅπτομαι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ'· Ἡρόδοτος ἐν τῇ πέμπτῃ·* ἀλλήλων ἅπτοντο καταιτιώμενοι

1060 *αὐτῶν* **ABMP** | *λαβόντα τὸ παιδίον προσουδίσαι* **ABCTMP** ‖ **1061** *ἐπεὶ* **ABCMP** *ἐπεὰν* **T** | *τῷ λαβόντι* Eust. ‖ **1062** *ἴσχε* **DSV** ‖ **1063–1064** *τε δὴ*] *τε* **S** *δὲ* **ABCTMP** *δὴ* Ald. ‖ **1065** *διεξεργάσασθαι* **C** | *οὖν* **T** | *τὸ παιδίον τῇ τεκούσῃ* **M** ‖ **1066** *θυρῶν* **DSV** | *καὶ* om. **M** ‖ **1068** *αὖθις* **D** | *πάντας παρελθόντας* **DSV** ‖ **1070** *ταῦτα πάντα ἤκουε* **SV** *ἤκουε ταῦτα πάντα* **M** | *αὐτῇσι τῇσι*] *τῇσι* **MPD SV** ‖ **1071** *μή σφι*] *σφι μή τι* **T** ‖ **1072** *κατακρύβει* **AB**[1]**C**[ac] *κατακρύβῃ* **C**[c] | *ἀφαστάτόν* **C** *ἀφρατότατόν* **V** *ἀφραστώτατόν* **D**[1] ‖ **1073** *εἰ* om. **SV** | *ἀπικνεοίατο* Stein sequ. Hude Legrand *ἀπικνέοιντο* **ABT** *ἀπικνέοιτο* **C**[c] *ἀπικέοιτο* **C**[ac] *ἀπικέατο* **M** *ἀπικοίατο* **p** Ald. *ἀπίκοιντο* **PD** *ἀπίκοντο* **SV** ‖ **1074** *τὰ*] *ἃ* **T** | *ἐγίνετο* **ABC TP** | *ἐλθοῦσι* **AB**[1]**CT** | *γὰρ*] *δὲ* **ABCT** ‖ **1075** *ἐδώκατε* **C** ‖ **1077** *αὐξάνετο* **B**[2]**DSV**

φυγόντι τοῦτον τὸν κίνδυνον ἀπὸ τῆς κυψέλης ἐπωνυμίην Κύψελος οὔνομα ἐτέθη. ἀνδρωθέντι δὲ καὶ μαντευομένῳ Κυψέλῳ ἐγένετο ἀμφιδέξιον χρηστήριον ἐν Δελφοῖσι, τῷ πίσυνος γενόμενος ἐπεχείρησέ τε καὶ ἔσχε Κόρινθον. ὁ δὲ χρησμὸς ὅδε ἦν· 2

‹ὄλβιος οὗτος ἀνήρ, ὃς ἐμὸν δόμον ἐσκαταβαίνει,
Κύψελος Ἠετίδης, βασιλεὺς κλειτοῖο Κορίνθου,
αὐτὸς καὶ παῖδες, παίδων γε μὲν οὐκέτι παῖδες.›

τὸ μὲν δὴ χρηστήριον τοῦτο ἦν, τυραννεύσας δὲ ὁ Κύψελος τοιοῦτος δή τις ἦν ἀνήρ· πολλοὺς μὲν Κορινθίων ἐδίωξε, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἀπεστέρησε, πολλῷ δέ τι πλείστους τῆς ψυχῆς. ἄρξαντος δὲ τούτου ἐπὶ ζ *τριήκοντα ἔτεα καὶ διαπλέξαντος τὸν βίον εὖ, διάδοχός οἱ τῆς τυραννίδος ὁ παῖς Περίανδρος γίνεται. ὁ τοίνυν Περίανδρος κατ' ἀρχὰς μὲν ἦν ἠπιώτερος τοῦ πατρός, ἐπείτε δὲ ὡμίλησε δι' ἀγγέλων Θρασυβούλῳ τῷ Μι-*

AB C TM P(p) D SV

τυραννευ[σας 92ε,2 – *Θρασυβουλωι τ[ωι]* 92ζ,1 Pap. Mediol. LXXI. 75

Ὁ τοίνυν (𝔄 solus) Περίανδρος (*ὁ Κυψέλλου* add. 𝔓) καταρχὰς (92ζ,1) inc. floril. 𝔄𝔓

Ὅτι ὁ Κύψελος ὁ Κορινθίων τύραννος πολλοὺς μὲν – ψυχῆς (92ε,2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXVI

Ὅτι Περίανδρος ὁ υἱὸς Κυψέλου τυραννεύσας κατ' ἀρχὰς μὲν ἠπιώτερος τοῦ πατρὸς *ἐγένετο* ἐπείτε δὲ (92ζ ,1) inc. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXVII

T 1081 s. habet Oenomaus fr. 13 Mullach (FPhG II 378) ap. Eus. praep. ev. V. 35 || **1082 ss.** Dio Chrys. XXXVII p. 103 R: *Οὐχ οὕτως ὁ χρησμὸς ἔχει·* 'ὄλβιος – παῖδες.' || **1085 ss.** Plut.: v. quae ad 91,2 laudavimus

1079 s. Erotian. s. v. *ἀμφιδέξιος· Μέμνηται καί Ἡρόδοτος τῆς λέξεως*

1078 *ἐπωνυμίην Κύψελος*] *Κύψελος* **D** *Κύψελος ἐπωνυμίην* **M** || **1079** *μαντευομένῳ*] *κρυπτομένῳ* **B²DSV** || **1080** *πίσσυνος* **V** || **1081** *ὧδε* **DSV** || **1082** *ἐγκαταβαίνει* **DSV** cf. Dion. Chrys. || **1083** *Αἰακίδης* Oenom. ap. Eus. *Ἠετίδης* codd. Dio Chrys. | *κλεινοῖο* **MPD** Oenom. ap. Eus. *κλοῖο* **SV** *κλειτοῖο* Dio Chrys. rell. || **1085** *τοῦτο* om. **B¹** | *δὲ*] *δὴ* **AB** [Π] || **1086** *ἦν ἀνήρ* **AC** *ἀνὴρ* **B¹** Pap. Med. *ἀνὴρ ἐγένετο* rell. | *Κορινθίους* **C** *Κορινθίων* Pap. Med. rell. || **1087** *πολλῷ δέ τι* Kreuger sequ. edd. *πολλῷ δ' ἔτι* **MPDSV** *πολλῷ δὲ* Const. Porph. rell.]ι Pap. Med. || **1088** *ετεα τριηκοντα* Pap. Med. | *διαπλεύσαντος γρ'* **P**^mg *διαπλεύσαντος* **TMp** Ald. *διαπλέξαντος* Pap. Med. **P**^t rell. || **1089** *γινεται Περιανδρος* Pap. Med. || **1090** *τοῦ πατρὸς* 𝔓 | *ὁμίλησε* **V** *ὡμίλησε* Pap. Med. rell. | *Θρασύβουλον* Const. Porph.

2 *λήτου τυράννῳ, πολλῷ ἔτι ἐγένετο Κυψέλου μιαιφονώτερος. πέμψας γὰρ*
παρὰ Θρασύβουλον κήρυκα ἐπυνθάνετο, ὅντινα ἂν τρόπον ἀσφαλέστερον
καταστησάμενος τῶν πρηγμάτων κάλλιστα τὴν πόλιν ἐπιτροπεύοι. Θρασύ-
βουλος δὲ τὸν ἐλθόντα παρὰ τοῦ Περιάνδρου ἐξήγαγεν ἔξω τοῦ ἄστεος,
ἐσβὰς δὲ ἐς ἄρουραν ἐσπαρμένην ἅμα τε διεξῄε τὸ λήϊον ἐπειρωτῶν τε
καὶ ἀναποδίζων τὸν κήρυκα κατὰ τὴν ἀπὸ Κορίνθου ἄπιξιν, καὶ ἐκόλουεν
αἰεί, ὅκως τινὰ ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντα, κολούων δὲ ἔρριπτε, ἐς ὃ
3 *τοῦ ληΐου τὸ κάλλιστόν τε καὶ βαθύτατον διέφθειρε τρόπῳ τοιούτῳ. δι-*
εξελθὼν δὲ τὸ χωρίον καὶ ὑποθέμενος ἔπος οὐδὲν ἀποπέμπει τὸν κήρυκα.
νοστήσαντος δὲ τοῦ κήρυκος ἐς τὴν Κόρινθον ἦν πρόθυμος πυνθάνεσθαι
τὴν ὑποθήκην ὁ Περίανδρος. ὁ δὲ οὐδέν οἱ ἔφη Θρασύβουλον ὑποθέσθαι,
θωμάζειν τε αὐτοῦ, παρ' οἷόν μιν ἄνδρα ἀποπέμψειεν, ὡς παραπλῆγά τε
καὶ τῶν ἑωυτοῦ σινάμωρον, ἀπηγεόμενος, τά περ πρὸς Θρασυβούλου ὀπώ-
η *πεε. Περίανδρος δὲ συνιεὶς τὸ ποιηθὲν καὶ νόῳ σχών, ὥς οἱ ὑπετίθετο*
Θρασύβουλος τοὺς ὑπερόχους τῶν ἀστῶν φονεύειν, ἐνθαῦτα δὴ πᾶσαν

AB C TM P(p) D SV

1095 s. Bekk. Anecd. 83 (Antiatt.): *Ἀναποδίζων· ἀντὶ τοῦ 'τὰ πρότερα ἐρωτῶν'· Ἡρόδοτος πέμπτῳ* (et vox invenitur etiam II 116,2). Suid.: *Ἀναποδίζειν· τὸ ἐξετάζειν, ὡσανεὶ συγκρούειν· Ἡρόδοτος.* Zon.: *Ἀναποδίζει· ἀνακάμπτει* ‖ **1102 s.** *Λέξ. Σινάμωρον (σενάμωρον D)· κακόσχολον (κάκοσχον CoB).* Hes. *Σινάμωρος· κακόσχολος.* Zon.: *Σινάμορον· πορνικόν· καὶ σινάμορος· ὁ κακόσχολος· Ἡρόδοτος ἔφη*

1091 *τύραννω* litt. *ν* in fine vocis man. post. add. **A** | *ἐγίνετο* **V**^{ac} | *Κυψέλου* **𝔄** codd. ‖ **1092** *ὅντινα*] *τινα* **M** | *ἂν* om. **DSV𝔄** hab. **𝔓** Const. Porph. rell. | *ἀσφαλέστατον* **ABCT** Const. Porph. *ἀσφαλέστερον* **𝔄𝔓** rell. ‖ **1093** *πραγμάτων* **𝔄** *πρηγμάτων* **𝔓** rell. ‖ **1094** *ἐξήγαγεν* **𝔄𝔓** *ἐξῆγε* Const. Porph. codd. ‖ **1096** *τὸν κήρυκα* om. **𝔓** hab. **𝔄** codd. | *κατὰ* **ABCTMP𝔄𝔓** *καὶ* rell. | *καὶ* om. **SV** hab. **𝔄𝔓** rell. | *ἐκόλουε* **A** ‖ **1097** *ἀεί* **AB𝔄𝔓** | *τινὰ – ὑπερέχοντα* **ABCT𝔄𝔓** Const. Porph. *τινὰς ἴδοι τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων* **D** *τινὰς ἴδῃ τῶν ἀσταχύων ὑπερέχοντας τῶν ἄλλων* **MSV** | *δὲ* codd. **𝔄𝔓** *τε* Const. Porph. | *ἐς οὗ* **𝔄** *ἐς ὃ* **𝔓** codd. ‖ **1098** *κάλλιστόν* **𝔄** codd. *κράτιστόν* **𝔓** | *τοιῷδε* **D** Const. *τοιούτῳ* **𝔄𝔓** rell. ‖ **1100** *εἰς* **𝔄𝔓** ‖ **1102** *θωμάζειν* **ABCT𝔓** *θωυμάζειν* **𝔄** rell. | *τε*] *δὲ* **𝔄𝔓** | *μιν* Const. Porph. codd. *τινα* **𝔄𝔓** | *ἀποπέμψειε* **A** ‖ **1103** *συνάμορον* **p** Ald. | *περ* om. **DSV** hab. **𝔄𝔓** Const. Porph. rell. | *πρὸς*] *πρὸ* Const. Porph. | *Θρασύβουλον* **B** ‖ **1104** *συνεὶς* **𝔄𝔓** *συνιεὶς* Const. porph. codd. | *ποιηθὲν* **𝔓** codd. *νοηθὲν* **𝔄** | *ἴσχων* **ABCTMP**^{c} **p𝔄𝔓** Const. Porph. *σχών* **P**^{ac} rell. ‖ **1105** *ὑπερόχους* **SV𝔄𝔓** *ὑπειρόχους* Const. Porph. rell. | *ἐνταῦθα* **𝔄**

κακότητα ἐξέφαινεν ἐς τοὺς πολιήτας. ὅσα γὰρ Κύψελος ἀπέλιπε κτείνων
τε καὶ διώκων, Περίανδρός σφε' ἀπετέλεσε, μιῇ δὲ ἡμέρῃ ἀπέδυσε πάσας
τὰς Κορινθίων γυναῖκας διὰ τὴν ἑωυτοῦ γυναῖκα Μέλισσαν. πέμψαντι γάρ 2
οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήιον
παρακαταθήκης πέρι ξεινικῆς οὔτε σημανέειν ἔφη ἡ Μέλισσα ἐπιφανεῖσα
οὔτε κατερέειν, ἐν τῷ κέεται χώρῳ ἡ παρακαταθήκη, ῥιγοῦν τε γὰρ καὶ
εἶναι γυμνή, τῶν γάρ οἱ συγκατέθαψε εἱμάτων ὄφελος εἶναι οὐδὲν οὐ κα-
τακαυθέντων· μαρτύριον δέ οἱ εἶναι ὡς ἀληθέα ταῦτα λέγει, ὅτι ἐπὶ ψυ-
χρὸν τὸν ἰπνὸν Περίανδρος τοὺς ἄρτους ἐπέβαλε. ταῦτα δὲ ὡς ὀπίσω 3
ἀπηγγέλθη τῷ Περιάνδρῳ (πιστὸν γάρ οἱ ἦν τὸ συμβόλαιον, ὡς νεκρῷ
ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη), ἰθέως δὴ μετὰ τὴν ἀγγελίην κήρυγμα ἐποιήσατο
ἐς τὸ Ἥραιον ἐξιέναι πάσας τὰς Κορινθίων γυναῖκας. αἱ μὲν δὴ ὡς ἐς
ὁρτὴν ἤισαν κόσμῳ τῷ καλλίστῳ χρεώμεναι, ὁ δ' ὑποστήσας τοὺς δορυ-
φόρους ἀπέδυσέ σφεας πάσας ὁμοίως, τάς τε ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφι-
πόλους, συμφορήσας δὲ ἐς ὄρυγμα Μελίσσῃ ἐπευχόμενος κατέκαιε. ταῦτα 4
δέ οἱ ποιήσαντι καὶ τὸ δεύτερον πέμψαντι ἔφρασε τὸ εἴδωλον τὸ Μελίσ-
σης, ἐς τὸν κατέθηκε χῶρον τοῦ ξείνου τὴν παρακαταθήκην. τοιοῦτο μὲν
ὑμῖν ἐστι ἡ τυραννίς, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τοιούτων ἔργων. ἡμέας δὲ 5
τοὺς Κορινθίους τό τε αὐτίκα θῶυμα μέγα εἶχε, ὅτε ὑμέας εἴδομεν μετα-
πεμπομένους Ἱππίην, νῦν τε δὴ καὶ μεζόνως θωυμάζομεν λέγοντας ταῦτα,

AB CT MP(p) D SV
πολίτας (sic scrib.) 92η,1 expl. flor. 𝔄𝔓
παρακαταθήκην 92η,4 expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXVII

T 1108 s. Eust. Od. 1664 (ad *δ* 14) ad locum se refert

1119 s. Eust. Il. 394 (ad *Γ* 143): *Ἀμφίπολοι αἱ δουλίδες, ὡς ... δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἔνθα φησί·* καὶ τὰς ἐλευθέρας καὶ τὰς ἀμφιπόλους

1106 *ἐξέφαινε* **A** *ἐξέφανεν* **SV** | *πολίτας* 𝔄𝔓 | *ἀπέλειπε* **B** *ἀπέλιπε* Const. Porph. rell. ‖ 1107 *σφέα ἀπετέλεε* **ABCT** *σφε' ἀπετέλεσε* **S** *σφεα ἀπετέλεσε* **M** *σφεα ἐπετέλεε* Const. Porph. cf. gramm. meam 106 ‖ 1109 *οἱ* om. **M** | *νέκυος μαντήιον* **D** ‖ 1111–1112 *καὶ εἶναι γυμνή*] *καὶ ἀγυμνή* Const. Porph. ‖ 1112 *ἱματίων* **ABCTMP** Const. Porph. | *ὤφελον* (sic) Const. Porph. | *οὐ* **ABCTMPD** Const. Porph. *οἱ* **SV** ‖ 1112.1113 *κατακαυσθέντων* **ACP**^c *κατακαυθέντων* Const. Porph. **P**^ac**p** rell. ‖ 1114 *τὸν* om. Const. Porph. ‖ 1115 *οἱ* om. **M** | *ὡς*] *ὅς* **ABCTMP** Const. Porph. | *νεκρᾷ* **M** Ald. ‖ 1116 *κήρυκα* **C** *κήρυγμα* Const. Porph. rell. ‖ 1118 *ἤ(ι)εσαν* **DSV** Const. Porph. | *χρεόμεναι* **Pp** ‖ 1119 *ὁμοίως* om. Const. Porph. | *τάς τε*] cf. Eust. ‖ 1121 *ἔφραζε* **MPDSV** *ἔφρασε* Const. Porph. rell. | *τὸ*] *τῆς* **M** Const. Porph. ‖ 1121–1122 *Μελίσσης, τὸν χῶρον, ἐς τὸν κατέθηκε* **M** ‖ 1123 *ἔστι ὑμῖν* **MPDSV** | *τοιοῦτον ἔργον* **M** Ald. ‖ 1124 *τοὺς*] *αὐτοὺς τοὺς* **M** Ald. | *τό τε*] *τὸ τότε* **SV** *τότε τε* propos. Herwerden | *θῶμα* **ABCT** | *ὅτι* **TMPp** ‖ 1125 *καὶ* om. **DSV** | *θωμάζομεν* **ABC** *θαυμάζομεν* **T** | *λέγοντες* **DSV**

ἐπιμαρτυρόμεθά τε ἐπικαλεόμενοι ὑμῖν θεοὺς τοὺς Ἑλληνίους μὴ κατιστάναι τυραννίδας ἐς τὰς πόλις. οὐκῶν ἢν μὴ παύσεσθε, ἀλλὰ πειρήσεσθε παρὰ τὸ δίκαιον κατάγοντες Ἱππίην, ἴστε ὑμῖν Κορινθίους γε οὐ συναινέοντας;»

93 Σωσικλέης μὲν ἀπὸ Κορίνθου πρεσβεύων ἔλεξε τάδε, Ἱππίης δὲ αὐτὸν
ἀμείβετο τοὺς αὐτοὺς ἐπικαλέσας θεοὺς ἐκείνῳ ἦ μὲν Κορινθίους μάλιστα
πάντων ἐπιποθήσειν Πεισιστρατίδας, ὅταν σφι ἥκωσι ἡμέραι αἱ κύριαι
2 ἀνιᾶσθαι ὑπ' Ἀθηναίων. Ἱππίης μὲν τούτοισι ἀμείψατο οἷά τε τοὺς χρη-
σμοὺς ἀτρεκέστατα ἀνδρῶν ἐξεπιστάμενος· οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων
τέως μὲν εἶχον ἐν ἡσυχίῃ σφέας αὐτούς, ἐπείτε δὲ Σωσικλέος ἤκουσαν
εἴπαντος ἐλευθέρως, ἅπας τις αὐτῶν φωνὴν ῥήξας αἱρέετο τοῦ Κορινθίου
τὴν γνώμην, Λακεδαιμονίοισί τ' ἐπεμαρτύροντο μὴ ποιέειν μηδὲν νεώτερον
περὶ πόλιν Ἑλλάδα.

94 Οὕτω μὲν ταῦτα ἐπαύσθη, Ἱππίῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἀπελαυνομένῳ ἐδίδου μὲν
Ἀμύντης ὁ Μακεδὼν Ἀνθεμοῦντα, ἐδίδοσαν δὲ Θεσσαλοὶ Ἰωλκόν. ὁ δὲ
τούτων μὲν οὐδέτερα αἱρέετο, ἀνεχώρεε δὲ ὀπίσω ἐς Σίγειον, τὸ εἷλε Πει-
σίστρατος αἰχμῇ παρὰ Μυτιληναίων, κρατήσας δὲ αὐτοῦ κατέστησε τύ-
ραννον εἶναι παῖδα τὸν ἑωυτοῦ νόθον Ἡγησίστρατον, γεγονότα ἐξ Ἀργείης
2 γυναικός, ὃς οὐκ ἀμαχητὶ εἶχε, τὰ παρέλαβε παρὰ Πεισιστράτου. ἐπολέ-
μεον γὰρ ἔκ τε Ἀχιλλείου πόλιος ὁρμώμενοι καὶ Σιγείου ἐπὶ χρόνον συχ-
νὸν Μυτιληναῖοί τε καὶ Ἀθηναῖοι, οἱ μὲν ἀπαιτέοντες τὴν χώρην, Ἀθη-
ναῖοι δὲ οὔτε συγγινωσκόμενοι ἀποδεικνύντες τε λόγῳ οὐδὲν μᾶλλον
Αἰολεῦσι μετεὸν τῆς Ἰλιάδος χώρης ἢ οὐ καὶ σφίσι καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσοι

AB CT MP(p) D SV

1127 *πόλεις* **CT** *πόλιας* **MPDSV** | *ἢν μὴ παύσεσθε*] *ἢν μὴ παύσησθε* **CT MP** *παύσεσθε* **DSV** | *πειρήσησθε* **MTP**^{c} Ald. *πειρήσεσθαι* **p** ‖ 1128 *καταγάγοντες* **DSV** | *γε*] *τε* **AB**^{1} ‖ 1128.1129 *συνεόντας* **SV** ‖ 1130 *Σωκλῆς* **AB**^{1}**CT** cf. Plut. | *αὐτὸν* om. **M** ‖ 1131 *ἐπικαλέσασθι θεοὺς* **S** *ἐπικαλέσασθε θεοὺς* **V** *θεοὺς ἐπικαλέσας* **ABC** | *κείνῳ* **PDSV** | *μὴν* **DSV** ‖ 1133 *τε* om. **ABCTMP** ‖ 1134 *ἀνδρῶν* om. **M** | *ξυμμάχων* **CTP** ‖ 1135 *Σωκλέος* **AB**^{1}**CT** cf. Plut. ‖ 1136 *ἐλευθερῶσαι πᾶς* **AB**^{1}**CT** | *αὐτέων* **DSV** ‖ 1137 *ἐπεμαρτυρέοντο* **MPDS** *ἐπεμαρτυρέ*^{ον}*το* **V** ‖ 1138 *Ἑλληνίδα* **B**^{2}**MPDSV** ‖ 1139 *τοῦτο* **ABCT** | *ἐπαύ*θη* **D** | *ἐδίδου μὲν* om. **C** ‖ 1140 *Μακεδὼν*] *Μακεδόνων βασιλεὺς* **ABCTM** ‖ 1141 *οὐδέτερον* **DSV** | *αἱρέεται* **V**^{ac} | *Σίγιον* **AB CT** ‖ 1142 *Μιτυληναίων* **CTMPDSV** ‖ 1142.1143 *τύραννον κατέστησε* **M** ‖ 1143 *τὸν* secl. Stein Hude | *γεγονότα*] *ὄντα* **MPDSV** ‖ 1144 *τάπερ ἔλαβε* **DSV** ‖ 1145 *Ἀχιλληίου* **CTMP** | *ὁρμεόμενοι* **P** *ὁρμεώμενοι* **C** *ὁρμώμενοι* **p** cett. | *Σιγίου* **ABCT** ‖ 1146 *Μιτυληναῖοί* **CTMPDSV** ‖ 1147 *ἀποδεικνύτες τε λόγῳ* **A**^{1}**B**^{1} om. **DSV** ‖ 1148 *μέτρον* **DSV** | *σφι* **DSV**

Ἑλλήνων συνεπρήξαντο Μενέλεῳ τὰς Ἑλένης ἁρπαγάς. πολεμεόντων δέ 95
σφεων παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένετο ἐν τῇσι μάχῃσι, ἐν δὲ δὴ καὶ Ἀλκαῖος ὁ
ποιητὴς συμβολῆς γενομένης καὶ νικώντων Ἀθηναίων αὐτὸς μὲν φεύγων
ἐκφεύγει, τὰ δέ οἱ ὅπλα ἴσχουσι Ἀθηναῖοι καί σφε' ἀνεκρέμασαν πρὸς τὸ
Ἀθήναιον τὸ ἐν Σιγείῳ. ταῦτα δὲ Ἀλκαῖος ἐν μέλεϊ ποιήσας ἐπιτιθεῖ ἐς 2
Μυτιλήνην ἐξαγγελλόμενος τὸ ἑωυτοῦ πάθος Μελανίππῳ ἀνδρὶ ἑταίρῳ.
Μυτιληναίους δὲ καὶ Ἀθηναίους κατήλλαξε Περίανδρος ὁ Κυψέλου, τούτῳ
γὰρ διαιτητῇ ἐπετράποντο, κατήλλαξε δὲ ὧδε, νέμεσθαι ἑκατέρους τὴν
ἔχουσι. Σίγειον μέν νυν οὕτω ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι· Ἱππίης δὲ ἐπείτε ἀπί- 96
κετο ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἐς τὴν Ἀσίην, πᾶν χρῆμα ἐκίνεε, διαβάλλων τε
τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τὸν Ἀρταφρένεα καὶ ποιέων ἅπαντα, ὅκως αἱ Ἀθῆ-
ναι γενοίατο ὑπ' ἑωυτῷ τε καὶ Δαρείῳ. Ἱππίης τε δὴ ταῦτα ἔπρησσε καὶ 2
οἱ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι ταῦτα πέμπουσι ἐς Σάρδις ἀγγέλους οὐκ ἐῶντες
τοὺς Πέρσας πείθεσθαι Ἀθηναίων τοῖσι φυγάσι. ὁ δὲ Ἀρταφρένης ἐκέλευέ
σφεας, εἰ βουλοίατο σόοι εἶναι, καταδέκεσθαι ὀπίσω Ἱππίην. οὐκ ὦν δὴ
ἐνεδέκοντο τοὺς λόγους ἀποφερομένους οἱ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἐνδεκομένοισι δέ
σφι ἐδέδοκτο ἐκ τοῦ φανεροῦ τοῖσι Πέρσῃσι πολεμίους εἶναι.

Νομίζουσι δὲ ταῦτα καὶ διαβεβλημένοισι ἐς τοὺς Πέρσας ἐν τούτῳ δὴ 97
τῷ καιρῷ ὁ Μιλήσιος Ἀρισταγόρης ὑπὸ Κλεομένεος τοῦ Λακεδαιμονίου
ἐξελασθεὶς ἐκ τῆς Σπάρτης ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας· αὕτη γὰρ ἡ πόλις τῶν
λοιπέων ἐδυνάστευε μέγιστον. ἐπελθὼν δὲ ἐπὶ τὸν δῆμον ὁ Ἀρισταγόρης
ταῦτα ἔλεγε, τὰ καὶ ἐν τῇ Σπάρτῃ περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ καὶ

AB CT MP(p) D SV

1149 *συνεπράξαντο* **MPDSV** | *Μενελάῳ* **Mp** Ald. om. **S** || 1150 *παντοῖα – μάχῃσι*] *καὶ ἄλλα πολλὰ παντοῖα ἐγένετο τῇσι μάχῃσι* **M** *παντοῖα καὶ ἄλλα ἐγένοντο τῇσι μάχῃσι* **p** *καὶ ἄλλα πολλὰ ἐγίνετο τῇσι μάχῃσι* Ald. || 1151 *συμβο***λῆς* **A** || 1151–1152 *ἐκφεύγει φεύγων* **M** || 1152 *σφεα* **ABCT** v. gramm. meam 106 || 1153 *Σιγίῳ* **ABCT** | *ποιήσας* om. **S** || 1154 *Μιτυλήνην* **CTMPDSV** | *ἑτέρῳ* **M** *ἑτάρῳ* Ald. || 1155 *Μιτυληναίους* **CTMPDSV** | *Κυψέλλου* **TM** Ald. || 1156 *ἐτράποντο* **D** | *ἀμφοτέρους* **TMPDSV** || 1157 *Σίγιον* **ABCT** || 1158 *τῆς* om. **MPDSV** || 1158–1159 *τε τοὺς*] *τούς τε* **PDSV** om. **M** || 1159 *Ἀρταφέρνεα* **TM** Ald. | *ὅπως* **V** | *αἱ* om. **DSV** || 1160 *τε καὶ*] *τε* **Mp** Ald. | *τε δὴ*] *δὴ* **SV** || 1161 *Σαρ̊* **V** | *ἐόντες* **V** *ἐῶντας* **CTM** || 1162 *τοὺς* om. **D** | *Ἀθηναίων* om. **D** | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. | *ἐκέλευσέ* **ABC** || 1163 *σῷοι* **CTMPS** || 1164 *οἱ* om. **MPDSV** || 1165 *σφισι* **T** | *δέδοκτο* **CTP** || 1166 *δὲ*] *δὴ* **CP** | *ἐν* om. **DSV** || 1168 *ἐξελαθεὶς* **BTMSV** | *τῆς* om. **AB CT** | *τὰς* om. **ABCTMP** | *ἡ* om. **DSV** || 1170 *ταὐτὰ* Schweighaeuserio duce edd. | *καὶ* om. **D** || 1170–1171 *καὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου* **Mp** Ald.

τοῦ πολέμου τοῦ Περσικοῦ, ὡς οὔτε ἀσπίδα οὔτε δόρυ νομίζουσι εὐπετέες
2 τε χειρωθῆναι εἴησαν. ταῦτά τε δὴ ἔλεγε καὶ πρὸς τοῖσι τάδε· ὡς οἱ Μι-
λήσιοι τῶν Ἀθηναίων εἰσὶ ἄποικοι, καὶ οἰκός σφεας εἴη ῥύεσθαι δυναμέ-
νους μέγα. καὶ οὐδέν, ὅ τι οὐκ ὑπίσχετο οἷα κάρτα δεόμενος, ἐς ὃ ἀνέ-
πεισέ σφεας. πολλοὺς γὰρ ἔοικε εἶναι εὐπετέστερον διαβάλλειν ἢ ἕνα· εἰ
Κλεομένεα μὲν τὸν Λακεδαιμόνιον μοῦνον οὐκ οἷός τε ἐγένετο διαβάλλειν,
3 τρεῖς δὲ μυριάδας Ἀθηναίων ἐποίησε τοῦτο. Ἀθηναῖοι μὲν δὴ ἀναπεισθέν-
τες ἐψηφίσαντο εἴκοσι νέας ἀποστεῖλαι βοηθοὺς Ἴωσι, στρατηγὸν ἀποδέ-
ξαντες αὐτέων εἶναι Μελάνθιον ἄνδρα τῶν ἀστῶν ἐόντα τὰ πάντα
δόκιμον· αὗται δὲ αἱ νέες ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβά-
ροισι.
98 Ἀρισταγόρης δὲ προπλώσας καὶ ἀπικόμενος ἐς τὴν Μίλητον ἐξευρὼν
βούλευμα, ἀπ' οὗ Ἴωσι μὲν οὐδεμία ἔμελλε ὠφελίη ἔσεσθαι (οὐδ' ὦν οὐδὲ
τούτου εἵνεκα ἐποίεε, ἀλλ' ὅκως βασιλέα Δαρεῖον λυπήσειε), ἔπεμψε ἐς
Φρυγίην ἄνδρα ἐπὶ τοὺς Παίονας τοὺς ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ αἰχμαλώ-
τους γενομένους ὑπὸ Μεγαβάζου, οἰκέοντας δὲ τῆς Φρυγίης χῶρόν τε καὶ
2 κώμην ἐπ' ἑωυτῶν, ὃς ἐπειδὴ ἀπίκετο ἐς τοὺς Παίονας, ἔλεγε, τάδε «ἄν-

AB CT MP(p) D SV

T 1173 s. Eust. Dion. 823 ad locum se referre videtur

1180 s. Eust. Il. 522 (ad E 63) *Σημείωσαι δέ, ὅτι ταὐτὸν εἰπεῖν συνθέτως 'ἀρχέκακον' καὶ διαλελυμένως 'ἀρχὴν κακοῦ' κατὰ Ἴωνας· φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος Ἀττικάς τινας νῆας, αἳ τοῖς Ἴωσι πεμφθεῖσαι, φησίν, εἰς βοήθειαν* ἀρχὴ κακῶν ἐγένοντο Ἕλλησί τε καὶ βαρβάροις. *Τοιοῦτον παρ' αὐτῷ καὶ τὸ* 'αἱρεθεὶς εἰς ἀρχήν' (VI 67,1), *ἀφ' οὗ ὕστερον τὸ 'ἀρχαιρεσιάζειν'* (cf. VI 58,3) *συντίθεται*

1171 *εὐπετέως* $A^{ac}B^{1}$CT ‖ 1172 *τε* om. C | *ταῦτά τε δὴ*] *ταῦτα δὴ* V *ταῦτα δὲ* S | *τοῖσι*] *τούτοισι* DSV ‖ 1172–1173 ad distinctionem intellige: "cum Milesii Atheniensium sint coloni, etiam (*i. e.* insuper) iure decet eos tueri" ‖ 1173 *εἰκός* MS Ald. | *σφας* D *φας* SV | *εἴη* om. M ‖ 1174 *ὑπέσχετο* CP^{1} *ὑπέσκετο* T *ὑπίσχετο* P^{2}p cett. ‖ 1175 *οἶκε* ABCTMP ‖ 1175–1176 *ἢ – διαβάλλειν* haplogr. om. T ‖ 1176 *διαβαλεῖν* PDSV *μεταβαλεῖν* p *μεταβαλέειν* M Ald. ‖ 1178 *βοηθοὺς ἀποστεῖλαι* D | *Ἴωσι στρατηγὸν*] *Ἴωσι στρατηγὸν δὲ* DV *τοῖσι Ἴωσι στρατηγὸν δὲ* S ‖ 1179 *αὐτῶν* CS | *τὰ* om. S ‖ 1180 *ἀρχαὶ κακῶν* MPDSV Eust. *μέγα κακὸν* T ‖ 1182 *προσπλώσας* D ‖ 1183 *μὲν* om. DSV | *ἔμελλε οὐδεμίη* CTMPp | *ὠφελείη* TM DSV ‖ 1184 *τοῦτο* C | *εἵνεκε(ν)* DSV | *ἐποίησε* DSV ‖ 1184–1185 *ἐς τὴν Φρυγίην* TMPDSV ‖ 1185 *Παίονας* TMDSV | *Στρυμῶνος* C ‖ 1186 *δὲ* ABCTP^{2}p om. P^{1} cett. ‖ 1187 *ἐπ'*] *ὑπ'* D | *ἐπείτε* DSV | *Παίονας* TMDSV

*δρες Παιόνες, ἔπεμψέ με Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήτου τύραννος σωτηρίην ὑπο-
θησόμενον ὑμῖν, ἤν περ βούλησθε πείθεσθαι. νῦν γὰρ Ἰωνίη πᾶσα ἀπέ-
στηκε ἀπὸ βασιλέος, καὶ ὑμῖν παρέχει σῴζεσθαι ἐπὶ τὴν ὑμετέρην αὐτῶν·
μέχρι μὲν θαλάσσης αὐτοῖσι ὑμῖν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἡμῖν ἤδη μελήσει.»
ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ Παιόνες κάρτα τε ἀσπαστὸν ἐποιήσαντο καὶ ἀνα-* 3
*λαβόντες παῖδας καὶ γυναῖκας ἀπεδίδρησκον ἐπὶ θάλασσαν· οἱ δέ τινες
αὐτῶν καὶ κατέμειναν ἀρρωδήσαντες αὐτοῦ. ἐπείτε δὲ οἱ Παιόνες
ἀπίκοντο ἐπὶ θάλασσαν, ἐνθεῦτεν ἐς Χίον διέβησαν. ἐόντων δὲ ἤδη ἐν Χίῳ* 4
*κατὰ πόδας ἐληλύθεε Περσέων ἵππος πολλὴ διώκουσα τοὺς Παιόνας, ὡς
δὲ οὐ κατέλαβον, ἐπηγγέλλοντο ἐς τὴν Χίον τοῖσι Παιόσι, ὅκως ἂν ὀπίσω
ἀπέλθοιεν. οἱ δὲ Παιόνες τοὺς λόγους οὐκ ἐνεδέκοντο, ἀλλ' ἐκ Χίου μὲν
Χῖοί σφεας ἐς Λέσβον ἤγαγον, Λέσβιοι δὲ ἐς Δορίσκον ἐκόμισαν· ἐνθεῦτεν
δὲ πεζῇ κομιζόμενοι ἀπίκοντο ἐς Παιονίην.*

Ἀρισταγόρης δέ, ἐπειδὴ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀπίκοντο εἴκοσι νηυσὶ ἅμα ἀγό- 99
*μενοι Ἐρετριέων πέντε τριήρεας, οἳ οὐ τὴν Ἀθηναίων χάριν ἐστρατεύοντο,
ἀλλὰ τὴν αὐτῶν Μιλησίων ὀφειλόμενά σφι ἀποδιδόντες (οἱ γὰρ δὴ Μιλή-
σιοι πρότερον τοῖσι Ἐρετριεῦσι τὸν πρὸς Χαλκιδέας πόλεμον συνδιήνεικαν,
ὅτε περ καὶ Χαλκιδεῦσι ἀντία Ἐρετριέων καὶ Μιλησίων Σάμιοι ἐβοήθεον),
οὗτοι ὦν ἐπείτε σφι ἀπίκοντο καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι παρῆσαν, ἐποιέετο
στρατηίην ὁ Ἀρισταγόρης ἐς Σάρδις. αὐτὸς μὲν δὴ οὐκ ἐστρατεύετο, ἀλλ'* 2
*ἔμενε ἐν Μιλήτῳ, στρατηγοὺς δὲ ἄλλους ἀπέδεξε Μιλησίων εἶναι, τὸν ἑωυ-
τοῦ τε ἀδελφεὸν Χαροπῖνον καὶ τῶν ἀστῶν ἄλλον Ἑρμόφαντον. ἀπικό-* 100

AB CT MP(p) D SV

T 1199 s. Harpocr. *Δορίσκος· χωρίον τῆς Θρᾴκης· ... καὶ Ἡρόδοτος*

1188 s. Lex. Vind. 184 Ὑποθησόμενον *ἀντὶ τοῦ 'ὑποσχεθέντα'· Ἡρόδοτος·* ἔπεμψεν Ἀρισταγόρης ... πείσεσθαι

1188 *Παίονες* **TMDSV** | *με* om. Lex. Vind. | *ὁ* om. **ABCT** Lex. Vind. ‖ **1188.1189** *ὑμῖν ὑποθησόμενον* **MPDSV** *ὑποθησόμενον ὑμῖν* Lex. Vind. rell. ‖ **1189** *βούλεσθε* **ATV** Lex. Vind. *βούλεσθαι* **BC** | *πείσεσθαι* **C** Lex. Vind. | *γὰρ* om. **D** ‖ **1190** *βασιλέως* **BV** ‖ **1192** *Παίονες* **TMDSV** ‖ **1193** *παῖδας καὶ*] *τέκνα καὶ* **DSV** *παῖδάς τε καὶ* (e *παῖδας* (τέκν supra) *καὶ* vel sim. ortum?) **M** Ald. | *ἀπεδίδρασκον* **DSV** ‖ **1194** *αὐτέων* **DSV** | *καὶ* om. **CP** | *Παίονες* **TMDSV** ‖ **1195** *ἀπικέατο* **CP** ‖ **1196** *Παίονας* **TMDSV** ‖ **1197** *ἐπηγγέλοντο* **CT** | *Παίοσι* **TMDSV** ‖ **1198** *Παίονες* **TMDSV** | *ἐδέκοντο* **DSV** ‖ **1199** *Δωρίσκον* **T** ‖ **1200** *ἀπικέατο* **CTMP** ‖ **1201** *ἀπίκατο* **B** *ἀπικέατο* **CMP** *ἀπικοίατο* **T** | *ναυσὶ* **TMSV** ‖ **1204** *συνήνειкαν* **ABCT** ‖ **1205** *ἀντὶ* **DSV** ‖ **1206** *ἀπικέατο* **CTPp** *ἀπικοίατο* **M** Ald. | *οἱ* om. **C** ‖ **1207** *Σάρδεις* **T** ‖ **1208** *ἐν Μιλήτῳ ἔμενε* **ABCT** | *τὸν*] *τῶν* **V** ‖ **1209** *τε* om. **MPSV** | *τῶν ἄλλων ἀστῶν* **MPDSV**

μενοι δὲ τῷ στόλῳ τούτῳ Ἴωνες ἐς Ἔφεσον πλοῖα μὲν κατέλιπον ἐν
Κορησῷ τῆς Ἐφεσίης, αὐτοὶ δὲ ἀνέβαινον χειρὶ πολλῇ ποιεύμενοι Ἐφεσί-
ους ἡγεμόνας· πορευόμενοι δὲ παρὰ ποταμὸν Καΰστριον, ἐνθεῦτεν ἐπείτε
ὑπερβάντες τὸν Τμῶλον ἀπίκοντο, αἱρέουσι Σάρδις οὐδενός σφι ἀντιω-
θέντος, αἱρέουσι δὲ χωρὶς τῆς ἀκροπόλιος τἆλλα πάντα· τὴν δὲ ἀκρόπολιν
101 *ἐρρύετο αὐτὸς Ἀρταφρένης ἔχων ἀνδρῶν δύναμιν οὐκ ὀλίγην. τὸ δὲ μὴ λε-*
ηλατῆσαι ἑλόντας σφέας τὴν πόλιν ἔσχε τόδε· ἦσαν ἐν τῇσι Σάρδισι οἰκίαι
αἱ μὲν πλεῦνες καλάμιναι, ὅσαι δ' αὐτέων καὶ πλίνθιναι ἦσαν, καλάμου
εἶχον τὰς ὀροφάς. τουτέων δὴ μίαν τῶν τις στρατιωτέων ὡς ἐνέπρησε, αὐ-
2 *τίκα ἀπ' οἰκίης ἐπ' οἰκίην ἰὸν τὸ πῦρ ἐπενέμετο τὸ ἄστυ πᾶν. καιομένου*
δὲ τοῦ ἄστεος οἱ Λυδοί τε καὶ ὅσοι Περσέων ἐνῆσαν ἐν τῇ πόλι, ἀπολαμ-
φθέντες πάντοθεν ὥστε τὰ περιέσχατα νεμομένου τοῦ πυρὸς καὶ οὐκ
ἔχοντες ἐξήλυσιν ἐκ τοῦ ἄστεος συνέρρεον ἔς τε τὴν ἀγορὴν καὶ ἐπὶ τὸν
Πακτωλὸν ποταμόν, ὅς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τμώλου
διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει καὶ ἔπειτα ἐς τὸν Ἕρμον ποταμὸν ἐκδιδοῖ, ὁ
δὲ ἐς θάλασσαν· ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν καὶ ἐς τὴν ἀγορὴν ἀθροιζό-
3 *μενοι οἵ τε Λυδοὶ καὶ οἱ Πέρσαι ἠναγκάζοντο ἀμύνεσθαι. οἱ δὲ Ἴωνες*
ὁρῶντες τοὺς μὲν ἀμυνομένους τῶν πολεμίων, τοὺς δὲ σὺν πλήθεϊ πολλῷ
προσφερομένους ἐξανεχώρησαν δείσαντες πρὸς τὸ ὄρος τὸν Τμῶλον καλεό-
μενον, ἐνθεῦτεν δὲ ὑπὸ νύκτα ἀπαλλάσσοντο ἐπὶ τὰς νέας.

AB CT MP(p) D SV

T 1223 s. Eust. Dion. 830: *Καθὰ καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ λέγων* 'Πακτωλὸς ψῆγμα – Τμώλου εἰς τὸν Ἕρμον ποταμὸν· ἐκδιδοῖ.'

1210 *τούτῳ* om. **M** ‖ 1211 *Κορρήσῳ* **C**^{1} *Κορησσῷ* **T** ‖ 1212 *ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ πορευόμενοι* **ABCT** ‖ 1213 *Σάρδεις* **T** *Σάρδ* **V** ‖ 1215 *ἐρύετο* **CP**^{ac} *ἐρρύατο* **BT SV** *ἐρρύετο* **P**^{c}**p** cett. | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. | *δύναμιν ἀνδρῶν* **MPDSV** | *ὀλίγων* **S** fin. voc. comp. notat **V** ‖ 1216 *ἐλθόντας* **DSV** ‖ 1216–1217 *οἰκίαι αἱ*] *οἰκίαι* **DSV** ‖ 1217 *καλάμινοι* **M** (ut vid.) **DSV** | *αὐτῶν* **D** | *καὶ* om. **DSV** | *καλάμους* **AB CT** *καλάμη* **S** *καλά* **V** sed cf. *κάλαμος· ὄροφος· Κῷοι.* Hes. ‖ 1218 *δὲ* **C** ‖ 1219 *ἀπ' – ἰὸν*] *ἀπ' οἰκίης ἐπ' οἰκίην* **D** *ἀπ' οἰκίης ἐπ' οἰκίην ἐπιὸν* **T** *ἀπ' οἰκίης ἰὸν* **M** *ἀπ' οἰκίην* **SV** | *ἐνέμετο* **S** ‖ 1220 *τε* om. **T** | *πόλει* **CTPS** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 1220.1221 *λαμφθέντες* **C** ‖ 1221 *ἔσχατα περινεμομένου* **SV** ‖ 1222 *ἔχοντος* codd. : corr. Pauw Reiske sequ. edd. | *ἔς τε τὴν*] *ἐς τὴν* **ABCT** ‖ 1223 *καταφέρων* Eust. ‖ 1224 *ποταμὸν*] *Πακτωλὸν* (quod pro *ποταμὸν* iudico esse usurpatum ne vox *ποταμός* ut ad *Ἕρμον* spectans intellegatur) **ABCT** ‖ 1227 *ὁρέοντες* **TPpD SV** *ὁρέωντες* **CM** Ald. | *τῶν πολεμίων ἀμυνομένους* **Mp** Ald. ‖ 1228 *οὖρος* **CT MP** | *τὸν*] *τὸ* **M** Ald. (articulum partem nominis montis esse constat, cf. cap. 100 al.)

Καὶ Σάρδιες μὲν ἐνεπρήσθησαν, ἐν δὲ αὐτῇσι καὶ ἱρὸν ἐπιχωρίης θεοῦ 102
Κυβήβης, τὸ σκηπτόμενοι οἱ Πέρσαι ὕστερον ἀντενεπίμπρασαν τὰ ἐν Ἕλ-
λησι ἱρά. τότε δὲ οἱ Πέρσαι οἱ ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ νομοὺς ἔχοντες
προπυνθανόμενοι ταῦτα συνηλίζοντο καὶ ἐβοήθεον τοῖσι Λυδοῖσι. καί κως 2
ἐν μὲν Σάρδισι οὐκέτι ἐόντας τοὺς Ἴωνας εὑρίσκουσι, ἑπόμενοι δὲ κατὰ
στίβον αἱρέουσι αὐτοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ ἀντετάχθησαν μὲν οἱ Ἴωνες συμ-
βαλόντες δὲ πολλὸν ἑσσώθησαν. καὶ πολλοὺς αὐτέων οἱ Πέρσαι φονεύ- 3
ουσι, ἄλλους τε ὀνομαστούς, ἐν δὲ δὴ καὶ Εὐαλκίδην στρατηγέοντα Ἐρε-
τριέων στεφανηφόρους τε ἀγῶνας ἀναραιρηκότα καὶ ὑπὸ Σιμωνίδεω τοῦ
Κηίου πολλὰ αἰνεθέντα. οἳ δὲ αὐτῶν αὐτίκα ἀπέφυγον τὴν μάχην, ἐσκε-
δάσθησαν ἀνὰ τὰς πόλιας.

Τότε μὲν δὴ οὕτω ἠγωνίσαντο· μετὰ δὲ Ἀθηναῖοι μὲν τὸ παράπαν ἀπο- 103
λιπόντες τοὺς Ἴωνας ἐπικαλεομένους σφέας πολλὰ δι' ἀγγέλων Ἀρισταγ-
όρεω οὐκ ἔφασαν τιμωρήσειν σφίσι. Ἴωνες δὲ τῆς Ἀθηναίων συμμαχίης
στερηθέντες – οὕτω γάρ σφι ὑπῆρχε πεποιημένα ἐς Δαρεῖον – οὐδὲν δὴ
ἧσσον τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον ἐσκευάζοντο. πλώσαντες δὲ ἐς τὸν Ἑλ- 2
λήσποντον Βυζάντιόν τε καὶ τὰς ἄλλας πόλιας πάσας τὰς ταύτῃ ὑπ' ἑωυ-
τοῖσι ἐποιήσαντο, ἐκπλώσαντές τε ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον Καρίης τὴν

AB CT MP(p) D SV

1229 *δὲ*] *δὴ* **B** | *ἀπαλλάσσον* **V** ‖ 1230 *καὶ Σάρδιες μὲν*] *αἱ δὲ Σάρδιες* **AB**[1]**CT** | *καὶ* om. **D** ‖ 1231 *Κυβλίβης* **V** cod. Urb. 88 *Κυβίβλης* **S** *Cybeles* Valla | *τὸ*] *τῷ* **ABC**[c] | *σκηπτόμενοι οἱ*] *σκηπτόμενοι* **ABC** | *ἀντενεπίπρασαν* **C** *ἀντενεπίπρασαν* **B** *ἀντεπίμπρασαν* **SV** *ἀνεπίμπρασαν* **M** *ἀντεπί*πρησαν* **D** *ἀντενέπησαν* **T** ‖ 1233 *προσπυνθανόμενοι* **DSV** | *συνηλίζοντο* **ABCT** ‖ 1234 *Σάρδισι οὔκω ὄντας* **M** ‖ 1235 *οἱ* om. **TM** ‖ 1236 *ἐσώθησαν* **C** | *αὐτῶν* **MPDSV** ‖ 1237 *ὀνομαστούς τε ἄλλους* **Mp** Ald. | *Εὐελκίδην* **ABCT** *Εὐαλκίδεα* **SV** (qui fin. voc. comp. not.) ‖ 1238 *ἀναιρηκότα* **M** (in versu) **S** *ἀραιρηκότα* **DT** *ἀναιῤῥηκότα* Ald. supra lin. **M** *εὐραιρηκότα* **V** ‖ 1239 *Κακίου* **D**[1] | *αἱρεθέντα* **SV** | *αὐτέων* **CTM** | *αὐτῶν αὐτίκα*] *αὐτῶν* **ABCT** ‖ 1241 *οἱ Ἀθηναῖοι* **DV** | *μὲν* om. **DSV** ‖ 1242 *ἐπικαλεομένου* **BM** (ut vid.): ita construendum: "derelinquentes Iones se (i. e. Athenienses) iterum denuo per nuntios ad auxilium vocantes" | *διαγγέλλων* **D** ‖ 1243 *σφι* Stein Hude Legrand: propter alias reflexivam formae *σφίσι* vim (cf. gramm. meam 105) memoriam codd. reluctans conservavi, cf. II 42,3, 5 | *τῆς συμμαχίης τῶν Ἀθηναίων* **M** ‖ 1244 *δὴ* om. **MPDSV** ‖ 1245 *τὸν πρὸς βασιλέα*] *τῶν πρὸς βασιλέα* **M** *τὸν πρὸς τὸν βασιλέα* **p** Ald. | *ἐσκευάδατο* **CT** *ἐσκεδάζοντο* **D** ‖ 1246 *πόλις* **AB** *πόλεις* **CT** | *ἁπάσας* **PD** | *τὰς* om. **CT**

πολλὴν προσεκτήσαντο σφίσι σύμμαχον εἶναι· καὶ γὰρ τὴν Καῦνον
πρότερον οὐ βουλομένην συμμαχέειν (ὡς ἐνέπρησαν τὰς Σάρδις, τότε σφι
104 *καὶ αὕτη προσεγένετο). Κύπριοι δὲ ἐθελονταί σφι πάντες προσεγένοντο*
πλὴν Ἀμαθουσίων, ἀπέστησαν μὲν γὰρ καὶ οὗτοι ὧδε ἀπὸ Μήδων· ἦν
Ὀνήσιλος Γόργου μὲν τοῦ Σαλαμινίων βασιλέος ἀδελφεὸς νεώτερος, Χέρ-
2 *σιος δὲ τοῦ Σιρώμου τοῦ Εὐέλθοντος παῖς. οὗτος ὡνὴρ πολλάκις μὲν καὶ*
πρότερον τὸν Γόργον παρηγορέετο ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλέος, τότε δέ, ὡς
καὶ τοὺς Ἴωνας ἐπύθετο ἀπεστάναι, πάγχυ ἐπικείμενος ἐνῆγε. ὡς δὲ οὐκ
ἔπειθε τὸν Γόργον, ἐνθαῦτά μιν φυλάξας ἐξελθόντα τὸ ἄστυ τὸ Σαλαμι-
νίων ὁ Ὀνήσιλος ἅμα τοῖσι ἑωυτοῦ στασιώτῃσι ἀπέκλῃσε τῶν πυλέων.
3 *Γόργος μὲν δὴ στερηθεὶς τῆς πόλιος ἔφευγε ἐς Μήδους, Ὀνήσιλος δὲ ἦρχε*
Σαλαμῖνος καὶ ἀνέπειθε πάντας Κυπρίους συναπίστασθαι· τοὺς μὲν δὴ
ἄλλους ἀνέπεισε, Ἀμαθουσίους δὲ οὐ βουλομένους οἱ πείθεσθαι ἐπολι-
όρκεε προσκατήμενος.
105 *Ὀνήσιλος μέν νυν ἐπολιόρκεε Ἀμαθοῦντα, βασιλέϊ δὲ Δαρείῳ ὡς ἐξαγ-*
γέλθη Σάρδις ἁλούσας ἐμπεπρῆσθαι ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Ἰώνων, τὸν δὲ
ἡγεμόνα γενέσθαι τῆς συλλογῆς ὥστε ταῦτα συνυφανθῆναι τὸν Μιλήσιον
Ἀρισταγόρην, πρῶτα μὲν λέγεται αὐτόν, ὡς ἐπύθετο ταῦτα, Ἰώνων οὐδένα

AB CT MP(p) D SV
Κυ]πριου[ς – 104,2 – *[μετα] δε* 105,1 Pap. Ox. 695
Βασιλεῖ Δαρείῳ (105,1) – τῶν Ἀθηναίων (105,2) exc. flor. 𝔄𝔓

1248 *πολλὴν] πόλιν* **C** | *ἐκτήσαντο* **M** ‖ 1249 *Σάρδεις* **T** *Σάρ͂* **V** | *σφισι* **DSV** ‖ 1250 *αὐτὴ* **DSV** | *ἐθελοντέ* **C** *ἐθελοντί* **DSV** | *πάντες* om. **DSV** ‖ 1251 *μὲν* om. **ABCTM** | *ὧδε* om. **DSV** ‖ 1252 *Ὀνήσιμος* **T** ‖ 1253 *Εἰρώμου* propos. Noeldeke videlicet ut nomen regis *Hiram* appareret, quod tamen supervacaneum esse recognoscas cum fortunam soni *σ* initio vocum usurpati in Cypria dialecto consideres (i. e. = semit. *ḥ*, *ḫ*, cf. Meister *Gr. Dial.* II. 170, Thumb-Scherer, *Hb. d. gr. Dial.* II. 162 s., Friedrich, *Phöniz.-pun. Gramm.* 78) | *ἀνὴρ* **SV** ‖ 1254 *παρηγορέατο* **TM** Ald. ‖ 1255 *ἀπιστάναι* **D** ‖ 1255–1256 *ὡς – Γόργον* om. **SV** ‖ 1256 *Γόγον* **A**^{1} *λόγον* **B**^{1}**CT** | *τὸ ἄστυ τοῦ* **D** ‖ 1257 *στρατιώτῃσι* **P**^{1}**DSV** *στασιώτῃσι* **P**^{2}**p** cett. | *ἀπέκλεισε* **CD** ‖ 1258 *δὴ* om. **SV** ‖ 1260 *οἱ] ἑοι* litt. *ε* erasa Pap. Ox. 695 | *πείσεσθαι* **C** ‖ 1261–1262 *προσκατήμενος – ἐπολιόρκεε* haplogr. om. **BC** ‖ 1262.1263 *ἐξαγγέλθη Σάρδεις ἁλούσας* **T** *ἐξαγγέλθη Σάρ͂ ἁλούσας* **V** *ε[ξα]γγ[ε]λ[θ]η [Σ]αρ[δ]ι[ς α]λ[* **Π** *ἐξηγγέλθη Σάρδις ἁλούσας* 𝔓 *ἐξηγγέλθησαν Σάρδεις ἁλοῦσαι* 𝔄 ‖ 1263 *ἐμπρησθῆναι* **MPDSV** *ἐμπεπρῆσθαι* 𝔄𝔓 **Π** rell. | *τῶν* **V** *τὸν* 𝔄𝔓 **Π** rell. ‖ 1264 *γενέσθαι* om. **S** ‖ 1265 *πρῶτον* 𝔄𝔓 *π[* **Π** | *[α]υτον [ως] επυθετο ταυτα* **Π** *ὡς ἐπύθετο ταῦτα* 𝔄 *ὡς ἐπύθετο αὐτὸν ταῦτα* 𝔓

λόγον ποιησάμενον εὖ εἰδότα, ὡς οὗτοί γε οὐ καταπροΐξονται ἀποστάντες,
εἰρέσθαι, οἵτινες εἶεν οἱ Ἀθηναῖοι, μετὰ δὲ πυθόμενον αἰτῆσαι τὸ τόξον,
λαβόντα δὲ καὶ ἐπιθέντα ὀϊστὸν ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀφεῖναι καί μιν ἐς
τὸν ἠέρα βάλλοντα εἰπεῖν· «ὦ Ζεῦ, ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι», 2
εἴπαντα δὲ ταῦτα προστάξαι ἑνὶ τῶν θεραπόντων δείπνου προκειμένου
αὐτῷ ἐς τρὶς ἑκάστοτε εἰπεῖν· «δέσποτα, μέμνεο τῶν Ἀθηναίων.» προστά- **106**
ξας δὲ ταῦτα εἶπε καλέσας ἐς ὄψιν Ἱστιαῖον τὸν Μιλήσιον, τὸν ὁ Δαρεῖος
κατεῖχε χρόνον ἤδη πολλόν· «πυνθάνομαι, Ἱστιαῖε, ἐπίτροπον τὸν σόν, τῷ
σὺ Μίλητον ἐπέτρεψας, νεώτερα ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι πρήγματα· ἄνδρας
γάρ μοι ἐκ τῆς ἑτέρης ἠπείρου ἐπαγαγὼν καὶ Ἴωνας σὺν αὐτοῖσι τοὺς δώ-
σοντας ἐμοὶ δίκην, τῶν ἐποίησαν, τούτους ἀναγνώσας ἅμα ἐκείνοισι ἕπε-
σθαι Σαρδίων με ἀπεστέρηκε. νῦν ὦν κῶς τοι ταῦτα φαίνεται ἔχειν κα- 2
λῶς; κῶς δὲ ἄνευ τῶν σῶν βουλευμάτων τοιοῦτόν τι ἐπρήχθη; ὅρα, μὴ ἐξ
ὑστέρης σεωυτὸν ἐν αἰτίῃ σχῇς.» εἶπε πρὸς ταῦτα Ἱστιαῖος· «βασιλεῦ, 3
κοῖον ἐφθέγξαο ἔπος ἐμὲ βουλεῦσαι πρῆγμα ἐκ τοῦ σοί τι ἢ μέγα ἢ σμι-
κρὸν ἔμελλε λυπηρὸν ἀνασχήσειν; τί δ' ἂν ἐπιδιζήμενος ποιοῖμι ταῦτα τεῦ
δὲ ἐνδεὴς ἐών; τῷ πάρα μὲν πάντα, ὅσα περ σοί, πάντων δὲ πρὸς σέο
βουλευμάτων ἐπακούειν ἀξιεῦμαι. ἀλλ' εἴπερ τι τοιοῦτον, οἷον σὺ εἴρηκας, 4

AB CT MP(p) D SV

Σχόλ. 105,1 (ad *οὐ καταπροΐξονται*): *Οὐ καταφρονήσουσι· σημαίνει καὶ τὸ 'προδώσουσιν'.* **B** cf. scholl. et gramm. ad III 36,6

T 1269 s. Eust. Il. 248 (ad *B* 412): *Σημείωσαι δέ, ὅτι ἔστι καὶ παρὰ Ἡροδότῳ σχῆμά τε ὅμοιον εὐχῆς καὶ ἱστορία τοιαύτη· Δαρεῖος εὔξατο ἀνθρώπῳ εἰς οὐρανὸν ἀφεὶς ὀϊστὸν καὶ τὸν ἀέρα βαλών·* ὦ Ζεῦ, γενέσθαι μοι Ἀθηναίους τίσασθαι

1273 s. Lex. Vind. 127: *Νέον τὸ λυπηρόν, ὡς Εὐριπίδης* (Hec. 83?) *καὶ Ἡρόδοτος·* πυνθάνομαι – πρήγματα ‖ 1279 Eust.: v. quae ad III 28,2 laudavimus.

1266 *λόγον οὐδένα* **𝔄𝔓** *οὐδένα λόγον* **Π** rell. ‖ 1266 *εὖ εἰδότα – ἀποστάντες* om. **𝔄𝔓** hab. **Π** | *εἰδότα εὖ* **M** ‖ 1267 *οἵτινες*] *εἴ τινες* **𝔄𝔓** | *οἱ* om. **TS𝔄𝔓** hab. **Π** ‖ 1268 *πρὸς* **ABCT𝔄𝔓** *εἰς* **DV** *ἐς* cett. | *ἀπεῖναι* **ABCTMP²p𝔄𝔓** | *εἰς* **TM DV** *ἐς* **𝔄𝔓** rell. ‖ 1269 *βαλόντα* **MDSV** cf. Eust. *βάλλοντα* **𝔄𝔓** rell. | *ἐγγενέσθαι* **DSV** *ἐκγενέσθω* **p** Ald. *γενέσθαι* Eust. *ἐκγενέσθαι* **𝔄𝔓** rell. ‖ 1273 *ἤδη*] *δὴ* **AB CT** | *Ἱστιαῖε* om. **T** ‖ 1274 *πεποιηκέναι ἐς ἐμὲ* **DSV** *ἐς ἐμὲ πεποιηκέναι* Lex. Vind. rell. ‖ 1277 *ἀπεστέρησε* **ABCTMP** | *φαίνεται ταῦτα* **DSV** ‖ 1278 *τούτων* **P¹D SV** *τοιοῦτόν* **P^mg p** cett. ‖ 1279 *σεαυτὸν* **ABDV** | *ἀναιτίῃ* **T** | *ἔχῃς* **AB^c CT** *ἔχεις* **B^ac C** ‖ 1280 *σύ* **SV** | *ἢ μέγα*] *μέγα* **TD** ‖ 1280.1281 *μικρὸν* **TM** ‖ 1281 *λυπηρὸν ἔμελλεν ἀνασχήσειν* **SV** *ἔμελλε ἀνασχήσειν λυπηρόν* **M** | *ἐπιδειζήμενος* **B** | *ποιέοιμι* **MPDSV** ‖ 1282 *περ σοί*] *περ σί* **D^ac** (ut vid.) **V** *Πέρσῃσι* **S** ‖ 1283 *ἀξιεῦμαι* om. **M** | *τι τοιοῦτον*] *τοι τοιοῦτον* **C**

πρήσσει ὁ ἐμὸς ἐπίτροπος, ἴσθι αὐτὸν ἐπ' ἑωυτοῦ βαλλόμενον πεπρηχέναι.
ἀρχὴν δὲ ἔγωγε οὐδὲ ἐνδέκομαι τὸν λόγον, ὅκως τι Μιλήσιοι καὶ ὁ ἐμὸς
ἐπίτροπος νεώτερον πρήσσουσι περὶ πρήγματα τὰ σά. εἰ δ' ἄρα τι τοιοῦτο
ποιεῦσι καὶ σὺ τὸ ἐὸν ἀκήκοας, ὦ βασιλεῦ, μάθε, οἷον πρῆγμα ἐργάσαο
5 *ἐμὲ ἀπὸ θαλάσσης ἀνάσπαστον ποιήσας· Ἴωνες γὰρ οἴκασι ἐμεῦ ἐξ*
ὀφθαλμῶν σφι γενομένου ποιῆσαι, τῶν πάλαι ἵμερον εἶχον, ἐμέο δ' ἂν
ἐόντος ἐν Ἰωνίῃ οὐδεμία πόλις ὑπεκίνησε. νῦν ὦν ὡς τάχος ἄφες με
πορευθῆναι ἐς Ἰωνίην, ἵνα τοι κεῖνά τε πάντα καταρτίσω ἐς τὠυτὸ καὶ
τὸν Μιλήτου ἐπίτροπον τοῦτον τὸν ταῦτα μηχανησάμενον ἐγχειρίθετον πα-
6 *ραδῶ. ταῦτα δὲ κατὰ νόον τὸν σὸν ποιήσας θεοὺς ἐπόμνυμι τοὺς βασιλη-*
ίους μὴ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιθῶνα καταβήσομαι ἐς Ἰω-
νίην, πρὶν ἄν τοι Σαρδὼ νῆσον τὴν μεγίστην δασμοφόρον ποιήσω.»
107 *Ἱστιαῖος μὲν δὴ λέγων ταῦτα διέβαλλε, Δαρεῖος δὲ ἐπείθετο καί μιν ἀπίει*
ἐντειλάμενος, ἐπεάν, τὰ ὑπέσχετό, οἱ ἐπιτελέα ποιήσῃ, παραγίνεσθαί οἱ
ὀπίσω ἐς τὰ Σοῦσα.
108 *Ἐν ᾧ δὲ ἥ ἀγγελίη τε περὶ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλέα ἀνῆε, καὶ Δα-*
ρεῖος τὰ περὶ τὸ τόξον ποιήσας Ἱστιαίῳ ἐς λόγους ἦλθε, καὶ Ἱστιαῖος με-
μετιμένος ὑπὸ Δαρείου ἐκομίζετο ἐπὶ θάλασσαν, ἐν τούτῳ παντὶ τῷ χρόνῳ
ἐγίνετο τάδε· πολιορκέοντι τῷ Σαλαμινίῳ Ὀνησίλῳ Ἀμαθουσίους ἐξαγγέλ-
λεται νηυσὶ στρατιὴν πολλὴν ἄγοντα Περσικὴν Ἀρτύβιον ἄνδρα Πέρσην
2 *προσδόκιμον ἐς τὴν Κύπρον εἶναι. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος κήρυ-*
κας διέπεμπε ἐς τὴν Ἰωνίην ἐπικαλεύμενός σφεας. Ἴωνες δὲ οὐκ ἐς μα-
κρὴν βουλευσάμενοι ἧκον πολλῷ στόλῳ. Ἴωνές τε δὴ παρῆσαν ἐς τὴν

AB CT MP(p) D SV

1284 *πρήσσειν* **V** | *ἐπ'* om. **T** | *ἑωυτῷ* **DSV** | *βαλόμενον* **CP** sed cf. III 71,5, 155,4, IV 160,1, V 73,3, VIII 109,1: num voluntatem vel statum mentis tantum indicat noster? ‖ **1286** *πρήσσουσι περὶ* haplogr. om. **M** ‖ **1286–1287** *ποιεῦσι τοιοῦτον* **DSV** ‖ **1287** *εὼν* **D**^{1} ‖ **1288** *εἴκασι* **M** *ἤκασι* **SV** ‖ **1289** *τὸν* **D** ‖ **1290** *οὐδεμίη* T Ald. | *με ἄφες* **MPDSV** ‖ **1291** *ἐς* om. **SV** | *τοι κεῖνά τε πάντα*] *τοι ἐκεῖνά τε πάντα* **DSV** *τε κεῖνα πάντα* **M** *τε κεῖνά τε πάντα* **T** | *καταρτήσω* **ABCTM** ‖ **1292** *ἐγγειρήθετον* **T** ‖ **1294** *ἐκδύσεσθαι* Kruegero duce edd. : respuit Salmon *EtCl* 19 (1951) 172 | *ἔχω* **TM** Ald. | *χιτῶνα* **MDSV** ‖ **1295** *τοι*] *σοι* **ABCT** ‖ **1296** *δὴ* **ABCTM** | *διέβαλε* **M** Ald. | *ἀπῄει* **C** *ἀπίῃ* **V** ‖ **1297** *ὑπέσχετό οἱ*] *ὑπέσχετο* **TM** | *παραγίνεσθαι οἱ*] *παραγίνεσθαι* **ABCT** ‖ **1299** *τε περὶ* om. **ABCT** | *βασιλέϊ* **DSV** ‖ **1300.1301** *μεμετιμένος* **MP**^{c}**pD**^{c} cf. VI 11, VII 229,1 *μεμετειμένος* **ABC** *μεμετημένος* **P**^{ac} cett. ‖ **1301** *τούτῳ τῷ παντὶ* **T** ‖ **1303** *νηυσὶ* om. **M** | *ἄγοντα Περσικὴν* om. **D**^{1} | *Ἀντύβιον* **V**^{ac} *Ἀντίβιον* **V**^{c} ‖ **1304** *ὁ* om. **ABCTMS** ‖ **1305** *διέπεμψε* **SV** | *ἐπικαλεόμενός* **ABCT** ‖ **1306** *εἰς* **DV**

*Κύπρον καὶ οἱ Πέρσαι νηυσὶ διαβάντες ἐκ τῆς Κιλικίης ἤισαν ἐπὶ
τὴν Σαλαμῖνα πεζῇ· τῇσι δὲ νηυσὶ οἱ Φοίνικες περιέπλωον τὴν ἄκρην, αἳ
καλεῦνται «κλῇδες» Κύπρου. τούτου δὲ τοιούτου γινομένου ἔλεξαν οἱ τύ-* 109
*ραννοι τῆς Κύπρου συγκαλέσαντες τῶν Ἰώνων τοὺς στρατηγούς· «ἄνδρες
Ἴωνες, αἵρεσιν ὑμῖν δίδομεν ἡμεῖς οἱ Κύπριοι, ὁκοτέροισι βούλεσθε
προσφέρεσθαι. εἰ μὲν γὰρ πεζῇ βούλεσθε ταχθέντες Περσέων διαπειρᾶ-* 2
*σθαι, ὥρη ἂν εἴη ὑμῖν ἐκβάντας ἐκ τῶν νεῶν τάσσεσθαι πεζῇ, ἡμέας δὲ
ἐς τὰς νέας ἐσβαίνειν τὰς ὑμετέρας Φοίνιξι ἀνταγωνιευμένους· εἰ δὲ Φοι-
νίκων μᾶλλον βούλεσθε διαπειρᾶσθαι, ποιέειν χρεόν ἐστι ὑμέας, ὁκότερα
ἂν δὴ τούτων ἕλησθε, ὅκως τὸ κατ' ὑμέας ἔσται ἥ τε Ἰωνίη καὶ ἡ Κύ-
προς ἐλευθέρη.» εἶπαν Ἴωνες πρὸς ταῦτα· «ἡμέας δὲ ἀπέπεμψε τὸ κοινὸν* 3
*τῶν Ἰώνων φυλάξοντας τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐχ ἵνα Κυπρίοισι τὰς νέας
παραδόντες αὐτοὶ πεζῇ Πέρσῃσι προσφερώμεθα. ἡμεῖς μέν νυν ὅκου ἐτάχ-
θημεν, ταύτῃ πειρησόμεθα εἶναι χρηστοί· ὑμέας δὲ χρεόν ἐστι ἀναμνη-
σθέντας, οἷα ἐπάσχετε δουλεύοντες πρὸς τῶν Μήδων, γίνεσθαι ἄνδρας
ἀγαθούς.» Ἴωνες μὲν τούτοισι ἀμείψαντο. μετὰ δὲ ἡκόντων ἐς τὸ πεδίον* 110
*τὸ Σαλαμινίων τῶν Περσέων διέτασσον οἱ βασιλέες τῶν Κυπρίων τοὺς μὲν
ἄλλους Κυπρίους κατὰ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἀντιτάσσοντες, Σαλαμινίων
δὲ καὶ Σολίων ἀπολέξαντες τὸ ἄριστον ἀντέτασσον Πέρσῃσι. Ἀρτυβίῳ δὲ*

AB CT MP(p) D SV

1309 Hes.: *Κλεῖδες· ἄκρα τῆς Κύπρου* ‖ 1310 ss. Lex. Vind. *Προσφέρειν ἀντὶ τοῦ 'κομίζειν', προσφέρεσθαι ἀντὶ τοῦ 'ὁμοιοῦσθαι'· καὶ ἀντὶ τοῦ 'μάχεσθαι'· Ἡρόδοτος·*
ἄνδρες – προσφέρεσθαι ἢ Πέρσῃσιν ἢ Φοίνιξι

1307 *ἤεσαν* D[c] *ἴεσαν* **SV** ‖ 1308 *περιέπλεον* **ABCT** v. gramm. meam 120 ‖ 1309 *καλέονται* **CMP** | *Κλῆδες* cf. Hes. | *δὲ τοῦ τοιούτου* **C** | *γενομένου* **TS** ‖ 1312 *προσφέρεσθαι ἢ Πέρσῃσι ἢ Φοίνιξι* **ABCT** Lex. Vind. *προσφέρεσθαι Πέρσῃσι ἢ Φοίνιξι* **Mp** Ald. | *ταχθέντας* V[ac] ‖ 1313 *ἂν*] *ἂν γὰρ ἂν* **T** | *ὑμῖν εἴη* **DSV** | *νηῶν* **SV** ‖ 1314 *ἐμβαίνειν* **M** Ald. *ἐκβαίνειν* **p** | *ἀνταγωνιουμένους* **MP SV** *ἀνταγωνιωμένας* **D** ‖ 1315 *βούλεσθαι* **A** | *χρεών* **TMp** Ald. ‖ 1316 *ἕλοισθε* **M** Ald. | *ἡμέας* **M** Ald. | *καὶ ἡ* om. **C** ‖ 1317 *οἱ Ἴωνες* **M** Ald. | *δὲ* om. **MPDSV** del. Hude Legrand | *ἔπεμψε τὰ κοινὰ* **DSV** ‖ 1318 *φυλάσσοντας* **Mp** Ald. *φυλάξαντας* **CSV** | *οὐχ*] lectionem codd. reluctans conservavi, v. gramm. meam 38 | *τὰς νέας* om. **S** ‖ 1319 *παραδοθέντες* **C** | *Πέρσῃσι πεζῇ* **PDSV** | *προσφερόμεθα* **V** | *ὅκου*] *ἐπ' οὗ* **ABCT** cf. gramm. meam 38 ‖ 1320 *εἶναι χρηστοί*] *χρηστοὶ γενέσθαι* **MPDSV** | *χρεών* **TMp** Ald. ‖ 1322 *πεδίον* **T** ‖ 1324 *ἄλλους – τοὺς* per dittographiam bis habet **C** ‖ 1325 *Σολιέων* B[2]**DSV** e lectionibus *Σολίων* et *Σολέων* natum esse docet Weber (*Anal. Hdt.ea* 185) quae amboduae formae a Steph. Byz. s. v. *Σόλοι* ethnicorum munere fungi dicuntur, cf. 113,2 | *ἀποδέξαντες* B[2]**DSV**

111 τῷ στρατηγῷ τῶν Περσέων ἐθελοντὴς ἀντετάσσετο Ὀνήσιλος. ἤλαυνε δὲ
ἵππον ὁ Ἀρτύβιος δεδιδαγμένον πρὸς ὁπλίτην ἵστασθαι ὀρθόν. πυθόμενος
ὦν ταῦτα ὁ Ὀνήσιλος – ἦν γάρ οἱ ὑπασπιστὴς γένος μὲν Κάρ, τὰ δὲ
πολέμια [κάρτα] δόκιμος καὶ ἄλλως λήματος πλέος – εἶπε πρὸς τοῦτον·
2 «πυνθάνομαι τὸν Ἀρτυβίου ἵππον ἱστάμενον ὀρθὸν καὶ ποσὶ καὶ στόματι
κατεργάζεσθαι, πρὸς τὸν ἂν προσενειχθῇ. σὺ ὦν βουλευσάμενος εἰπὲ αὐ-
τίκα, ὁκότερον βούλεαι φυλάξας πλῆξαι, εἴτε τὸν ἵππον εἴτε αὐτὸν Ἀρτύ-
3 βιον.» εἶπε πρὸς ταῦτα ὁ ὀπέων αὐτοῦ· «ὦ βασιλεῦ, ἕτοιμος μὲν ἐγώ εἰμι
ποιέειν καὶ ἀμφότερα καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν καὶ πάντως, τὸ ἂν σὺ ἐπιτάσ-
σῃς· ὡς μέντοι ἔμοιγε δοκέει εἶναι τοῖσι σοῖσι πρήγμασι προσφερέστερον,
4 φράσω. βασιλέα μὲν καὶ στρατηγὸν χρεὸν εἶναί φημι βασιλέϊ τε καὶ στρα-
τηγῷ προσφέρεσθαι (ἤν τε γὰρ κατέλῃς ἄνδρα στρατηγόν, μέγα τοι γίνε-
ται, καὶ δεύτερα, ἢν σὲ ἐκεῖνος, τὸ μὴ γένοιτο, ὑπὸ ἀξιόχρεω καὶ ἀποθα-
νεῖν ἡμίσεα συμφορή)· ἡμέας δὲ τοὺς ὑπηρέτας ἑτέροισί τε ὑπηρέτῃσι
προσφέρεσθαι καὶ πρὸς ἵππον, τοῦ σὺ τὰς μηχανὰς μηδὲν φοβηθῇς, ἐγὼ
γάρ τοι ὑποδέκομαι μή μιν ἀνδρὸς ἔτι γε μηδενὸς στήσεσθαι ἐναντίον.»
112 ταῦτα εἶπε, καὶ μεταυτίκα συνέμισγε τὰ στρατόπεδα πεζῇ καὶ νηυσί. νηυ-

AB CT MP(p) D SV

T 1326 s. Eust. Dion. 374: *Ἐχρῆν … τοὺς Συβαρίτας … πολεμιστὰς τοὺς ἵππους γυμνάζειν, καθάπερ Ἀρτύβιος Πέρσης ἀνὴρ στρατηγὸς ἵππον ἐδίδαξεν ὀρθὸν ἀνίστασθαι πρὸς ὁπλίτην, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ τὸν προσενεχθέντα κατεργάζεσθαι ποσί τε πλήττοντα καὶ στόματι δάκνοντα.*

1335 Phot. *Προσφερέστερον· βελτίον*, quod huc spectare haud absurdum iudicat Legrand

1326 *ἐθελοντὶ* **DSV** ‖ 1327 *ἵστασθαι*] *ἀντιτάσσεσθαι* **PDSV** cf. Eust. ‖ 1328 *ὦν*] *δὲ* **D** | *ὁ* om. **S** ‖ 1328–1329 *γένος – δόκιμος*] *κάρτα* delevi ego *γενόμενος κάρτα δὲ πολέμια κάρτα δόκιμος* **C**^{ac} *τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος* **T** *γενόμενος μὲν κατὰ πολέμια πάντα δόκιμος* **B** *γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολέμια κάρτα δόκιμος* **MPp** *γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολέμια ἔργα δόκιμος* **S** *γενόμενος μὲν καὶ τὰ πολεμήια κάρτα δόκιμος* **DV** ‖ 1329 *λήμματος* **TMD**^{1} | *πλέως* **ABCT** ‖ 1331 *προσενεχθῇ* **C**^{1}**PDSV** ‖ 1331.1332 *αὐτίκα εἰπέ* vel *αὐτίκα εἶπεν* **PDSV** ‖ 1333 *ὀπέων* Dindorfio duce edd. *παύων* **C** *ὀπάων* cett. cf. IX 50, 51,4 | *ὦ βασιλεῦ* om. **M** | *εἰμι* om. **M** ‖ 1334.1335 *ἂν ἐπιτάσσῃς* **DV** *ἂν ἐπιτάσῃς* **S** *ἂν ἐπιτάττῃς* **M** *ἐπιτάσσῃς σύ* **Pp** Ald. ‖ 1335 *μέντοι γε* **SV** *μέντοι γε ἐμοὶ* **M** | *σοῖσι* om. **C** | *προφερέστερον* **SV** *προσφερέστατον* **p** Ald. cf. Phot. ‖ 1336 *χρεὼν* **TM** Ald. | *τε* om. **ABCT** ‖ 1337 *τοι*] *τι* **Mp** *σοι* **T** ‖ 1338 *δεύτερον* **ABCT** ‖ 1339 *ὑπερέτοισι* **T** ‖ 1340–1341 *ἐγὼ γὰρ δή τι* **M** *ἐγὼ γὰρ δή τοι* Ald. ‖ 1342 *μεταυτίκα*] *μετὰ αὐτίκα* **DV** *μετὰ* **S** *μετὰ ταῦτα* **M**

σὶ μέν νυν Ἴωνες ἄκροι γενόμενοι ταύτην τὴν ἡμέρην ὑπερεβάλοντο τοὺς
Φοίνικας, καὶ τούτων Σάμιοι ἠρίστευσαν· πεζῇ δέ, ὡς συνῆλθον τὰ
στρατόπεδα, συμπεσόντα ἐμάχοντο. κατὰ δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀμφοτέρους 2
τάδε ἐγίνετο· ὡς προσεφέρετο πρὸς τὸν Ὀνήσιλον ὁ Ἀρτύβιος ἐπὶ τοῦ
ἵππου κατήμενος, ὁ Ὀνήσιλος, κατὰ τὰ ξυνεθήκατο τῷ ὑπασπιστῇ, παίει
προσφερόμενον αὐτὸν τὸν Ἀρτύβιον, ἐπιβαλόντος δὲ τοῦ ἵππου τοὺς πόδας
ἐπὶ τὴν τοῦ Ὀνησίλου ἀσπίδα, ἐνθαῦτα ὁ Κὰρ δρεπάνῳ πλήξας ἀπαράσ-
σει τοῦ ἵππου τοὺς πόδας. Ἀρτύβιος μὲν δὴ ὁ στρατηγὸς τῶν Περσέων
ὁμοῦ τῷ ἵππῳ πίπτει αὐτοῦ ταύτῃ· μαχομένων δὲ καὶ τῶν ἄλλων Στησή- 113
νωρ τύραννος ἐὼν Κουρίου προδιδοῖ ἔχων δύναμιν ἀνδρῶν περὶ ἑωυτὸν οὐ
σμικρήν. οἱ δὲ Κουριέες οὗτοι λέγονται εἶναι Ἀργείων ἄποικοι. προδόντων
δὲ τῶν Κουριέων αὐτίκα καὶ τὰ Σαλαμινίων πολεμιστήρια ἅρματα τὠυτὸ
τοῖσι Κουριεῦσι ἐποίεον. γινομένων δὲ τούτων κατυπέρτεροι ἦσαν οἱ Πέρ-
σαι τῶν Κυπρίων. τετραμμένου δὲ τοῦ στρατοπέδου ἄλλοι τε ἔπεσον 2
πολλοὶ καὶ δὴ καὶ Ὀνήσιλός τε ὁ Χέρσιος, ὅς περ τὴν Κυπρίων ἀπόστασιν
ἔπρηξε, καὶ ὁ Σολίων βασιλεὺς Ἀριστόκυπρος ὁ Φιλοκύπρου (Φιλοκύπρου
δὲ τούτου, τὸν Σόλων ὁ Ἀθηναῖος ἀπικόμενος ἐς Κύπρον ἐν ἔπεσι αἴνεσε
τυράννων μάλιστα). Ὀνησίλου μέν νυν Ἀμαθούσιοι, ὅτι σφέας ἐπολι- 114
όρκησε, ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν ἐκόμισαν ἐς Ἀμαθοῦντα καί μιν ἀνε-
κρέμασαν ὑπὲρ τῶν πυλέων. κρεμαμένης δὲ τῆς κεφαλῆς καὶ ἤδη ἐούσης
κοίλης ἑσμὸς μελισσέων ἐσδὺς ἐς αὐτὴν κηρίων μιν ἐνέπλησε. τούτου δὲ 2
γενομένου τοιούτου – ἐχρέωντο γὰρ περὶ αὐτῆς οἱ Ἀμαθούσιοι – ἐμαν-
τεύθη σφι τὴν μὲν κεφαλὴν κατελόντας θάψαι, Ὀνησίλῳ δὲ θύειν ὡς

AB CT MP(p) D SV
ο[ς περ – α]ινεσε 113,2 et *την [κεφαλην] – κη[ριων* 114,1 Pap. Dura Eur. 83

1343 *νυν* om. **DSV** | *ὑπερεβάλλοντο* **B** ‖ 1344 *συνῆλθε* **ABCTMP** ‖ 1345 *κατὰ τὰ*] *κατὰ* **ABCTM** ‖ 1347 *συνεθήκατο* **D** v. praef. vol. I, p. XXI ‖ 1348 *αὐτὸν* om. **DSV** cf. l. 1352 | *ἐπιβάλοντες* **SV**ac *ἐπιβάλλοντος* **V**c ‖ 1349 *ἐπὶ – πόδας* haplogr. om. **M** | *τοῦ* om. **Pp** | *Κὰρ*] *ὀπάων* **S** cf. 111,1,8 aliquid supra lin. scripserat deinde elineavit **V** ‖ 1351.1352 *Στησίνωρ* **TM** ‖ 1352 *Κορίου* **T** | *ἑωυτὸν*] *αὐτὸν* **ABCT** ‖ 1353 *δὲ*] *δὲ καὶ* **C** ‖ 1354 *τὰ*] *τῶν* **T** | *πολεμηστήρια* **D**ac cod. Urb. 88 ‖ 1355 *ἐποίεε* **ABCT** ‖ 1355.1356 *οἱ Πέρσαι ἦσαν* **TDSV** ‖ 1356 *δὲ*] *τε* **DSV** ‖ 1358 *Σολιέων* **DSV** *Σολίων* **Π** rell. litterae *ι* aliquid suprascr. **M** l. 1325 | *Ἀριστόκυπος* **V** fin. voc. non extat Pap. Dura Eur. ‖ 1359 *ἀφικόμενος* **M** ‖ 1361.1362 *ἀπεκρέμασαν* **MPDSV** *ἀνεκρέμασαν* **Π** rell. ‖ 1362 *κρεμασμένης* **V** | *οὔσης ἤδη* **MPDSV** *ἤδη ἐούσης* **Π** rell. ‖ 1364 *ἐχρέοντο* **PpV** *ἐχρίοντο* **S** | *οἱ* om. **MPDSV** ‖ 1365 *Ὀνησίλεῳ* **p** Ald.

115 *ἥρωι ἀνὰ πᾶν ἔτος, καί σφι ποιεῦσι ταῦτα ἄμεινον συνοίσεσθαι. Ἀμαθού-*
σιοι μέν νυν ἐποίευν ταῦτα καὶ τὸ μέχρι ἐμεῦ, Ἴωνες δὲ οἱ ἐν Κύπρῳ
ναυμαχήσαντες ἐπείτε ἔμαθον τὰ πρήγματα τὰ Ὀνησίλου διεφθαρμένα
καὶ τὰς πόλιας τῶν Κυπρίων πολιορκευμένας τὰς ἄλλας πλὴν Σαλαμῖνος,
ταύτην δὲ Γόργῳ τῷ προτέρῳ βασιλέϊ τοὺς Σαλαμινίους παραδόντας, αὐ-
2 *τίκα μαθόντες οἱ Ἴωνες ταῦτα ἀπέπλεον ἐς τὴν Ἰωνίην. τῶν δὲ ἐν Κύπρῳ*
πολίων ἀντέσχε χρόνον ἐπὶ πλεῖστον πολιορκευμένη Σόλοι, τὴν πέριξ ὑπ-
ορύσσοντες τὸ τεῖχος πέμπτῳ μηνὶ εἷλον οἱ Πέρσαι.
116 *Κύπριοι μὲν δὴ ἐνιαυτὸν ἐλεύθεροι γενόμενοι αὖτις ἐκ νέης κατεδεδού-*
λωντο· Δαυρίσης δὲ ἔχων Δαρείου θυγατέρα καὶ Ὑμαίης τε καὶ Ὀτάνης,
ἄλλοι Πέρσαι στρατηγοί, ἔχοντες καὶ οὗτοι Δαρείου θυγατέρας, ἐπιδιώξαν-
τες τοὺς ἐν Σάρδισι στρατευσαμένους Ἰώνων καὶ ἐσαράξαντές σφεας ἐς
τὰς νέας, τῇ μάχῃ ὡς ἐπεκράτησαν, τὸ ἐνθεῦτεν ἐπιδιελόμενοι τὰς πόλις
117 *ἐπόρθεον. Δαυρίσης μὲν τραπόμενος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ πόλις εἷλε*
μὲν Δάρδανον, εἷλε δὲ Ἄβυδόν τε καὶ Περκώτην καὶ Λάμψακον καὶ Παι-
σόν· ταύτας μὲν ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ αἵρεε, ἀπὸ δὲ Παισοῦ ἐλαύνοντί οἱ ἐπὶ
Πάριον πόλιν ἦλθε ἀγγελίη τοὺς Κᾶρας τὠυτὸ Ἴωσι φρονήσαντας ἀπεστά-
ναι ἀπὸ Περσέων. ἀποστρέψας ὦν ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ἤλαυνε τὸν
118 *στρατὸν ἐπὶ τὴν Καρίην. καί κως ταῦτα τοῖσι Καρσὶ ἐξαγγέλθη πρότερον*
πρὶν ἢ τὸν Δαυρίσην ἀπικέσθαι. πυθόμενοι δὲ οἱ Κᾶρες συνελέγοντο ἐπὶ
«Λευκάς» τε στήλας καλεομένας καὶ ποταμὸν Μαρσύην, ὃς ῥέων ἐκ τῆς

AB CT MP(p) D SV

1374 v. quae ad I 60,1 laudavimus

1366–1367 *ἄμεινον – ταῦτα* haplogr. om. **C** ‖ 1366 *συνήσεσθαι* **SV** ‖ 1367 *νυν* om. **ABCT** | *μέχρις* **DSV** ‖ 1367–1368 *Ἴωνες – ναυμαχήσαντες* om. **T** ‖ 1367 *δὲ οἱ*] *δὲ* **C** *δὲ καὶ οἱ* **D** ‖ 1368 *πρήγματα τὰ*] *πρήγματα* **ABCTM** ‖ 1369 *πόλις* **A** *πόλι*ς* **B** *πόλεις* **CT** | *πολιορκεομένας* **DSV** ‖ 1371 *ἀπέπλωον* **B**[c]**M**[c]**PDSV** Ald. ‖ 1371–1372 *τῶν δὲ Κυπρίων πολίων* **DSV** ‖ 1372 *χρόνον ἀντέσχε* **DSV** | *πολιορκεομένη* **B**[2]**DSV** | *Σόλη* **T** ‖ 1374.1375 *κατεδούλωντο* et litterae *ε* litt. *δε* suprascr. man. rec. **A** *καταδεδούλωντο* **TM** ‖ 1375 *Ὑμέης* **CTM** ‖ 1375–1376 *Ὀτάνης καὶ ἄλλοι* **B**[2]**MPDSV** ‖ 1377 *ἐς Σάρδις* **MPD** iam morabantur Sardibus Iones (v. capp. 102, 105 s.) unde bellum ultro inferendum praeparabant ‖ 1378 *πόλεις* **CT** *πόλιας* **MPDSV** ‖ 1379 *πόλεις* **CT** *πόλιας* **B**[2]**MPDSV** ‖ 1380 *Περκώπην* **P**[1]**V** *Περιώπην* **S** *Περκώτην* **P**[2]**p** cett. ‖ 1381 *μὲν*] *μίαν* propos. Powell sequ. Legrand | *ἡμέρης ἑκάστης* **B**[2]**MPDSV** | *αἵρεε*] *ἐλάμβανε* **M** | *Πεσοῦ* **D**[1]**SV** ‖ 1382 *ἦλθέ οἱ ἀγγελίη* **ABCT** ‖ 1383 *ἀποτρέψας* **SV** ‖ 1385 *πρὶν ἢ*] *ἢ* **ABCT** *πρηνὶ* (e *πριν* vel sim. ortum) **V**

Ἰδριάδος χώρης ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ. συλλεχθέντων δὲ τῶν Καρῶν 2
ἐνθαῦτα ἐγίνοντο βουλαὶ ἄλλαι τε πολλαὶ καὶ ἀρίστη γε δοκέουσα εἶναι
ἐμοὶ Πιξωδάρου τοῦ Μαυσώλου ἀνδρὸς Κινδυέος, ὃς τοῦ Κιλίκων βασι-
λέος Συεννέσιος εἶχε θυγατέρα. τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε διαβάν-
τας τὸν Μαίανδρον τοὺς Κᾶρας καὶ κατὰ νώτου ἔχοντας τὸν ποταμὸν
οὕτω συμβάλλειν, ἵνα μὴ ἔχοντες ὀπίσω φεύγειν οἱ Κᾶρες αὐτοῦ τε μένειν
ἀναγκαζόμενοι γινοίατο ἔτι ἀμείνονες τῆς φύσιος. αὕτη μέν νυν οὐκ ἐνίκα 3
ἡ γνώμη, ἀλλὰ τοῖσι Πέρσῃσι κατὰ νώτου γίνεσθαι τὸν Μαίανδρον μᾶλλον
ἢ σφίσι, δηλαδή, ἢν φυγὴ τῶν Περσέων γένηται καὶ ἑσσωθέωσι τῇ συμ-
βολῇ, ὡς οὐκ ἀπονοστήσουσι ἐς τὸν ποταμὸν ἐσπίπτοντες. μετὰ δὲ πα- 119
ρεόντων καὶ διαβάντων τὸν Μαίανδρον τῶν Περσέων ἐνθαῦτα ἐπὶ τῷ
Μαρσύῃ ποταμῷ συνέβαλόν τε τοῖσι Πέρσῃσι οἱ Κᾶρες καὶ μάχην ἐμαχέ-
σαντο ἰσχυρὴν καὶ ἐπὶ χρόνον πολλόν, τέλος δὲ ἑσσώθησαν διὰ πλῆθος.
Περσέων μὲν δὴ ἔπεσον ἄνδρες ἐς δισχιλίους, Καρῶν δὲ ἐς μυρίους, ἐν- 2
θεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτέων κατειλήθησαν ἐς Λάβραυνδα ἐς Διὸς
Στρατίου ἱρόν, μέγα τε καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων. μοῦνοι δέ, τῶν
ἡμεῖς ἴδμεν, Κᾶρές εἰσι, οἳ Διὶ στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι. κατειληθέντες
δὲ ὦν οὗτοι ἐνθαῦτα ἐβουλεύοντο περὶ σωτηρίης, ὁκότερα ἢ παραδόντες
σφέας αὐτοὺς ἢ ἐκλιπόντες τὸ παράπαν τὴν Ἀσίην ἄμεινον πρήξουσι. βου- 120
λευομένοισι δέ σφι ταῦτα παραγίνονται βοηθέοντες Μιλήσιοί τε καὶ οἱ

AB CT MP(p) D SV

T 1403 s. Eust. Il. 189 (ad *B* 116): *Οὐκ Ἄρεϊ οὐδὲ Ἀθηνᾷ ἢ Ἐνυοῖ τὴν τῶν πόλεων ἅλωσιν ὁ ποιητής, ἀλλὰ τῷ Διῒ ἐπιγράφει ὡς ἐφόρῳ τῶν στρατευμάτων. διὸ κατὰ Ἡρόδοτον* Κᾶρες Διῒ Στρατίῳ θυσίας ἀνάγουσι.

1387 *Ἰδριάδος* **ABP** *Ἰδρυάδος* **Mp** Ald. cett. || 1388 *ἐγίνονται* **A**[1] fini voc. litt. *ο* suprascr. man. rec. **A** *ἐγένοντο* **Mp** Ald. || 1389 *ἐμὴ* **V** | *Πιξοδάρου* **PD SV** *Πιξδάρου* **T** | *Μαυσόλου* **D**[1] || 1389.1390 *βασιλέως* **M** || 1390 *Συνεννέσιος* **CD** || 1392 *ξυμβάλλειν* **CTMP** | *σχόντες* **DSV** | *οἱ Κᾶρες ὀπίσω φεύγειν* **M** || 1393 *γενοίατο* **B**[2]**MP** | *φύσεως* **M**[ac]**V** *ε* in *ι* corr. **M**[1] || 1394 *μᾶλλον* om. **DSV** || 1395 *ἢν*] *ἵνα ἢν* **MPDSV** || 1396 *ἀπονοστήσωσι* **C**[ac]**M** (ut vid.) **S** *ἀπονοστ͂* **V** | *ἐμπίπτοντες* **SV** || 1397 *τῶν Περσέων τὸν Μαίανδρον* **SV** *Περσέων τὸν Μαίανδρον* **D** || 1398 *συνεβάλοντό τε* **DSV** || 1399 *καὶ* om. **M** || 1400 *ἄνδρες – μυρίους*] *ἄνδρες ἐς χιλίους, Καρῶν δὲ ἐς μυρίους* **C** *δισχίλιοι, Καρῶν δε μύριοι* **DSV** || 1401 *αὐτῶν* **ABMP** | *Λάβρανδα* **CT** *Λάβρυνδα* **B**[2]**MPDSV** || 1403 *ἴσμεν* **ABC** || 1404 *δὲ* om. **CTMPD SV** secl. Hude Legrand | *ὦν*] *τῶν* **PDSV** || 1405 post *αὐτοὺς* ad sententiam explicandam *Πέρσῃσι* add. **ABCTMP** | *πρήξωσι* **C**[ac] || 1406 *σφισι* **D**

τούτων σύμμαχοι. ἐνθαῦτα δέ, τὰ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἐβουλεύοντο, με-
τῆκαν, οἱ δὲ αὖτις πολεμεῖν ἐξ ἀρχῆς ἀρτέοντο. καὶ ἐπιοῦσί τε τοῖσι Πέρ-
σῃσι συμβάλλουσι καὶ μαχεσάμενοι ἐπὶ πλέον ἢ πρότερον ἑσσώθησαν· πε-
121 *σόντων δὲ τῶν πάντων πολλῶν μάλιστα Μιλήσιοι ἐπλήγησαν. μετὰ δὲ*
τοῦτο τὸ τρῶμα ἀνέλαβόν τε καὶ ἀνεμαχέσαντο οἱ Κᾶρες· πυθόμενοι γάρ,
ὡς στρατεύεσθαι ὁρμέαται οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὰς πόλιας σφέων, ἐλόχησαν τὴν
ἐν Πηδάσῳ ὁδόν, ἐς τὴν πεσόντες οἱ Πέρσαι νυκτὸς διεφθάρησαν καὶ
αὐτοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτέων Δαυρίσης καὶ Ἀμόργης καὶ Σισιμάκης. σὺν
δέ σφι ἀπέθανε καὶ Μύρσος ὁ Γύγεω. τοῦ δὲ λόχου τούτου ἡγεμὼν ἦν
Ἡρακλείδης Ἰβανώλλιος ἀνὴρ Μυλασσεύς.
122 *Οὗτοι μὲν νυν τῶν Περσέων οὕτω διεφθάρησαν, Ὑμαίης δὲ καὶ αὐτὸς*
ἐὼν τῶν ἐπιδιωξάντων τοὺς ἐς Σάρδις στρατευσαμένους Ἰώνων τραπόμενος
2 *ἐς τὴν Προποντίδα εἷλε Κίον τὴν Μυσίην. ταύτην δὲ ἐξελὼν ὡς ἐπύθετο*
τὸν Ἑλλήσποντον ἐκλελοιπέναι Δαυρίσην καὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ Καρίης,
καταλιπὼν τὴν Προποντίδα ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἦγε τὸν στρατὸν καὶ
εἷλε μὲν Αἰολέας πάντας, ὅσοι τὴν Ἰλιάδα νέμονται, εἷλε δὲ Γέργιθας τοὺς
ὑπολειφθέντας τῶν ἀρχαίων Τευκρῶν· αὐτός τε Ὑμαίης αἱρέων ταῦτα τὰ
123 *ἔθνεα νούσῳ τελευτᾷ ἐν τῇ Τρῳάδι. οὗτος μὲν δὴ οὕτως ἐτελεύτησε, Ἀρ-*
ταφρένης δὲ ὁ Σαρδίων ὕπαρχος καὶ Ὀτάνης ὁ τρίτος στρατηγὸς ἐτάχθη-

AB CT MP(p) D SV

1412 Eust. v. quae ad IV 66,1 laudavimus

1407 *τούτων ξύμμαχοι* **CTMPp** *σύμμαχοι αὐτέων* **DSV** | *δὲ*] *μὲν δὴ* (post expunctum) **B** | *τὰ – ἐβουλεύοντο*] *τὸ μὲν πρότερον οἱ Κᾶρες ἃ ἐβούλοντο* **DSV** ‖ 1407.1408 *παρῆκαν* **M** ‖ 1409 *ξυμβάλλουσι* **CT** | *πλεῦν* **DSV** ‖ 1410 *τῶν πάντων* om. **PDSV** | *Μιλήσιοι μάλιστα* **MPDSV** ‖ 1411 *ἀνεμαχήσαντο* **M** *ἐμαχέσαντο* **DSV** ‖ 1412 *ὡρμέατο οἱ Πέρσαι* **T** *οἱ Πέρσαι ὁρμέαται* **M** | *πόλεας* **S** *πόλις* **ABP** *πόλεις* **T** ‖ 1413 *ἐν Πηδάσῳ* Stephano duce Stein Hude *ἐν Πιδάσῳ* **AB[1]** *ἐμπιδάσῳ* **C** *ἐπὶ Δάσῳ* **MPp** Ald. *ἐπὶ Δαύσῳ* **T** *ἐπὶ Δασοῖσι* **B[2]DSV** fort. *ἐπὶ Πηδασοῖσι* scribendum (quod par haplogr. corrup. **DSV**) | *ἐσπεσόντες* cod. Urb. 88 *ἐμπεσόντες* **ABCTMPSV** quod propter praepositionem *ἐς* ad substantivum iunctam respuit Wallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch.* 1884, 27 ‖ 1414 *αὐτῶν* **ABCTMP** | *Λαυρίσης* **AB** | *Ἁρμόγης* **B[2]SV** | *Σισαμάκης* **MPpD[2]** Ald. *Σισαμάγκης* **D[1]** *Συσαμάγκης* **SV** ‖ 1415 *Μύρσης* **M** Ald. | *τούτου δὲ τοῦ λόχου* **DSV** ‖ 1416 *Ἰβανολαῖος* **B[2]** *Ἰβαννώλος* **T** *Ἰβανώλιος* **MPp** Ald. *Ἰβαλλώνιος* **C** | *Μυλασσεύς* cf. 37,1 ‖ 1417 *Ὑμέης* **CTMp** ‖ 1418 *ἐς*] *ἐν* **SV** | *Σάρδι* **S** fin. vocis comp. not. **V** ‖ 1420 *Λαυρίσης* **AB** ‖ 1422 *Ἑλιάδα* **SV** ‖ 1423 *ἀπολειφθέντας* **DSV** ‖ 1423 *τε*] *μὲν* **MPDSV** | *Ὑμέης* **CTMp** ‖ 1424 *τελευτᾷ*] *ἐτελεύτησε* **DSV** | *ἐτελεύτησεν οὕτως* **S** ‖ 1424.1425 *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. ‖ 1425.1426 *ἐτάχθησαν* om. **SV**

σαν ἐπὶ τὴν Ἰωνίην καὶ τὴν προσεχέα Αἰολίδα στρατεύεσθαι. Ἰωνίης μέν
νυν Κλαζομενὰς αἱρέουσι, Αἰολέων δὲ Κύμην.
Ἁλισκομένων δὲ τῶν πολίων – ἦν γάρ, ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ὁ Μι- 124
λήσιος ψυχὴν οὐκ ἄκρος, ὃς ταράξας τὴν Ἰωνίην καὶ ἐγκερασάμενος
πρήγματα μεγάλα δρησμὸν ἐβούλευε ὁρῶν ταῦτα, πρὸς δέ οἱ καὶ ἀδύνατα
ἐφάνη βασιλέα Δαρεῖον ὑπερβαλέσθαι – πρὸς ταῦτα δὴ ὦν συγκαλέσας 2
τοὺς συστασιώτας ἐβουλεύετο λέγων, ὡς ἄμεινον σφίσι εἴη κρησφύγετόν τι
ὑπάρχον εἶναι, ἢν ἄρα ἐξωθέωνται ἐκ τῆς Μιλήτου, εἴτε δὴ ὦν ἐς Σαρδὼ
ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἄγοι ἐς ἀποικίην, εἴτε ἐς Μύρκινον τὴν Ἠδωνῶν,
τὴν Ἱστιαῖος ἐτείχεε παρὰ Δαρείου δωρεὴν λαβών. ταῦτα ἐπειρώτα ὁ Ἀρι-
σταγόρης. Ἑκαταίου μέν νυν τοῦ Ἡγησάνδρου, ἀνδρὸς λογοποιοῦ, τούτων 125
μὲν ἐς οὐδετέρην στέλλειν ἔφερε ἡ γνώμη, ἐν Λέρῳ δὲ τῇ νήσῳ τεῖχος
οἰκοδομησάμενον ἡσυχίην ἄγειν, ἢν ἐκπέσῃ ἐκ τῆς Μιλήτου, ἔπειτα δὲ ἐκ
ταύτης ὁρμώμενον κατελεύσεσθαι ἐς τὴν Μίλητον· ταῦτα μὲν δὴ Ἑκα- 126
ταῖος συνεβούλευε, αὐτῷ δὲ Ἀρισταγόρῃ ἡ πλείστη γνώμη ἦν ἐς τὴν Μύρ-
κινον ἀπαγαγεῖν. τὴν μὲν δὴ Μίλητον ἐπιτρέπει Πυθαγόρῃ ἀνδρὶ τῶν
ἀστῶν δοκίμῳ, αὐτὸς δὲ παραλαβὼν πάντα τὸν βουλόμενον ἔπλεε ἐς τὴν
Θρηίκην καὶ ἔσχε τὴν χώρην, ἐπ' ἣν ἐστάλη. ἐκ δὲ ταύτης ὁρμώμενος 2
ἀπόλλυται ὑπὸ Θρηίκων αὐτός τε ὁ Ἀρισταγόρης καὶ ὁ στρατὸς αὐτοῦ
πόλιν περικατήμενος καὶ βουλομένων τῶν Θρηίκων ὑποσπόνδων ἐξιέναι.

AB CT MP(p) D SV

Ὅτι Ἀρισταγόρης ὁ Μιλήσιος ἦν ὡς διέδεξε ψυχὴν οὐκ ἄκρος – δρησμὸν ὁρῶν *τὰς πόλιας ἁλισκομένας ὑπὸ Περσέων* 124,1 Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXVIII

1431 s. *Λέξ. Κρησφύγετον· καταφυγή, ὀχύρωμα.* Hes. *Κρησφύγετα· τὰ πρὸς τοὺς χειμῶνας στεγὰ καὶ ὀχυρώματα.* id. Photius s. v., Bachm. Anecd. I. 283, Suid. (qui add. *καὶ καταφυγή*).

1428 *ἁλισκομενέων* **ABCT** v. gramm. meam 104 | parenthesin distinxi (v. l. 1431 infra) anacoluthon efficientem | *γὰρ δὴ διέδοξε* **Mp** Ald. ‖ **1429** *οὐκαίκρος* Const. Porph. | *τάξας* **D** ‖ **1430** *μεγάλα πρήγματα* **DSV** *πρήγματα μεγάλα* Const. Porph. rell. | *ὁρέων* **CTMPDSV** *ὁρῶν* Const. Porph. rell. | *οἱ* om. **SV** | *ἀδύνατον* **S** fin. voc. comp. not. **V** ‖ **1431** *ἐφαίνετο* **M** Ald. | *ὑπερβαλλέσθαι* **V** | ad distinctionem v. quod supra ad l. 1428 adnotavimus; hic particula *ὦν* sententiam in anacoluthon versam resumit ‖ **1432** *σφι* $A^{ac}C^{1}$**TMP** ‖ **1433** *εἶναι* om. **C** ‖ **1434** *τούτου* om. **M** | *ἄγει* **TMp** Ald. | *Μύρκιννον* **B** ‖ **1435** *ἐτείχισε* **DSV** | *ἐπηρώτα* **CMp** Ald. ‖ **1436** *τούτου* **SV** forma ntr. pl. vi collectiva usurpatur ‖ **1439** *ὁρμεόμενον* **Pp** *ὁρμεώμενον* **C** ‖ **1440** *ἦν* om. **DSV** ‖ **1440.1441** *Μύρκιννον* **BC** *Μύρκιλλον* **V** ‖ **1441** *ἀπάγειν* **MDSV** ‖ **1443** *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** Ald. ‖ **1444** *ὁ* om. **DSV** ‖ **1444–1445** initium lib. VI (*Ἀρισταγόρης – ἐτελεύτα*) hic add. **V** cod. Urb. 88 Valla

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ζ

Ἐρατώ

1 Ἀρισταγόρης μέν νυν Ἰωνίην ἀποστήσας οὕτω τελευτᾷ, Ἱστιαῖος δὲ ὁ
Μιλήτου τύραννος μεμετιμένος ὑπὸ Δαρείου παρῆν ἐς Σάρδις. ἀπιγμένον
δὲ αὐτὸν ἐκ τῶν Σούσων εἴρετο Ἀρταφρένης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος, κατὰ
κοῖόν τι δοκέοι Ἴωνας ἀπεστάναι· ὁ δὲ οὔτε εἰδέναι ἔφη ἐθώμαζέ τε τὸ
2 *γεγονὸς ὡς οὐδὲν δῆθεν τῶν παρεόντων πρηγμάτων ἐπιστάμενος. ὁ δὲ Ἀρ-*
ταφρένης ὁρέων αὐτὸν τεχνάζοντα εἶπε εἰδὼς τὴν ἀτρεκίην τῆς ἀποστά-
σιος· «οὕτω τοι, Ἱστιαῖε, ἔχει κατὰ ταῦτα τὰ πρήγματα· τοῦτο τὸ ὑπόδημα
2 *ἔρραψας μὲν σύ, ὑπεδήσατο δὲ Ἀρισταγόρης.» Ἀρταφρένης μὲν ταῦτα ἐς*
τὴν ἀπόστασιν ἔχοντα εἶπε, Ἱστιαῖος δὲ δείσας, ὡς συνιέντα Ἀρταφρένεα
ὑπὸ τὴν πρώτην ἐπελθοῦσαν νύκτα ἀπέδρη ἐπὶ θάλασσαν βασιλέα Δαρεῖον

AB C TM P(p) DR SV
cap. 1 exc. floril. 𝔄𝔓

T 7 s. Greg. Naz. Or. 5. 15 *Οὐ γὰρ τοῦ ἀμήσαντος ὁ στάχυς, ἀλλὰ τοῦ σπείραντος, οὐδὲ τοῦ κατασβέσαι μὴ δυνηθέντος ὁ ἐμπρησμός, τοῦ δὲ ἀνάψαντος· καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς Σαμίων τυραννίδος καιρὸς εἰπεῖν, ὅτι* τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψε *ὁ Ἱστιαῖος, ὑπεδύσατο ὁ Ἀρισταγόρας ὁ τὰ τοῦ προειληφότος ὑποδεξάμενος*

1 *ἐτελεύτα* **DRSVB**^{2mg} *τελευτᾷ* 𝔄𝔓 rell. (quod defendit Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884*, 4) ‖ 2 *μεμετειμένος* 𝔄 *μετειμένος* 𝔓 *μεμετημένος* **P**^{1}**DRSV** *μεμετιμένος* **P**^{2}**p** Ald. cett. | *ἐς*] *ἐν* **SV** | *Σάρδεις* 𝔄 *Σάρδι* **S** ut vid. **V** *Σάρδις* 𝔓 rell. ‖ 3 *τῶν* om. 𝔄𝔓 | *ἤρετο* **ABCM** | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. 𝔄𝔓 | *ἵππαρχος* 𝔓 *ὕπαρχος* 𝔄 rell. ‖ 4 *δοκέει* **TMD**^{ac} Ald. 𝔄𝔓 | *ἀπιστάναι* 𝔓 *ἀφιστάναι* 𝔄 | *ἐθώυμαζέ* **MPRSV**𝔄 *ἐθώμαζέ* 𝔓 rell. ‖ 5 *δῆθεν οὐδὲν* 𝔓 *οὐδὲν δῆθεν* 𝔄 rell. ‖ 5.6 *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. 𝔄𝔓 ‖ 6 *ὁρῶν* **DRSV** *ὁρέων* 𝔄𝔓 rell. | *εἰδός* **V** | *ἀτρεκείην* **ABCTRSV** *ἀτρεκίην* 𝔄𝔓 Ald. rell. cf. IV 152,3, VI 82,3 ‖ 7 *ὑπόδειγμα* **R** ‖ 8 *ὑπεδύσατο* ut vid. **D**^{1}**S** Greg. Naz. *ὑπεδήσατο* 𝔄𝔓 rell. | *ὁ Ἀρισταγόρης* **TM** Ald. | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. ‖ 9 *ἔχοντα*] *εἶχον* **T**^{1} | *Ἀρταφέρνεα* **TM** Ald.

ἐξηπατηκώς· ὃς Σαρδὼ νήσων τὴν μεγίστην ὑποδεξάμενος κατεργάσεσθαι
ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου. διαβὰς δὲ 2
ἐς Χίον ἐδέθη ὑπὸ Χίων καταγνωσθεὶς πρὸς αὐτῶν νεώτερα πρήσσειν
πρήγματα ἐς ἑωτοὺς ἐκ Δαρείου· μαθόντες μέντοι οἱ Χῖοι τὸν πάντα
λόγον, ὡς πολέμιος εἴη βασιλέϊ, ἔλυσαν αὐτόν. ἐνθαῦτα δὴ εἰρωτώμενος 3
ὑπὸ τῶν Ἰώνων ὁ Ἱστιαῖος, κατ' ὅ τι προθύμως οὕτως ἐπέστειλε τῷ Ἀρισταγόρῃ ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλέος καὶ κακὸν τοσοῦτον εἴη Ἴωνας ἐξεργασμένος, τὴν μὲν γενομένην αὐτοῖσι αἰτίην οὐ μάλα ἐξέφαινεν, ὃ δὲ ἔλεγέ σφιν, ὡς βασιλεὺς Δαρεῖος ἐβουλεύσατο Φοίνικας μὲν ἐξαναστήσας ἐν τῇ Ἰωνίῃ κατοικίσαι, Ἴωνας δὲ ἐν τῇ Φοινίκῃ, καὶ τούτων εἵνεκα ἐπιστείλειεν. οὐδέν τι πάντως ταῦτα βασιλέος βουλευσαμένου ἐδειμάτου τοὺς Ἴωνας.

Μετὰ δὲ ὁ Ἱστιαῖος δι' ἀγγέλου ποιεύμενος Ἑρμίππου ἀνδρὸς Ἀταρνεί- 4
τεω τοῖσι ἐν Σάρδισι ἐοῦσι Περσέων ἔπεμπε βυβλία ὡς προλελεσχηνευμένων αὐτῷ ἀποστάσιος πέρι. ὁ δὲ Ἕρμιππος, πρὸς οὓς μὲν ἀπεπέμφθη, οὐ
διδοῖ, φέρων δὲ ἐνεχείρισε τὰ βυβλία τῷ Ἀρταφρένεϊ. ὁ δὲ μαθὼν ἅπαν 2
τὸ γινόμενον ἐκέλευε τὸν Ἕρμιππον τὰ μὲν παρὰ τοῦ Ἱστιαίου δοῦναι φέροντα, τοῖσί περ ἔφερε, τὰ δὲ ἀμοιβαῖα τὰ παρὰ τῶν Περσέων ἀντιπεμπόμενα Ἱστιαίῳ ἑωυτῷ δοῦναι. τούτων δὲ γενομένων φανερῶν ἀπέκτεινε ἐνθαῦτα πολλοὺς Περσέων ὁ Ἀρταφρένης.

Περὶ Σάρδις μὲν δὴ ἐγίνετο ταραχή, Ἱστιαῖον δὲ ταύτης ἀποσφαλέντα 5
τῆς ἐλπίδος Χῖοι κατῆγον ἐς Μίλητον αὐτοῦ Ἱστιαίου δεηθέντος. οἱ δὲ

AB C TM P(p) DR SV

11 *Σαρδὼν* vel *Σαρδῶν* **CD¹RV** | *νῆσον* **ABCTMP** | *ὑποδεξόμενος* **RV** | *κατεργάσεσθαι* **P** *κατεργάσασθαι* **p** cett. ‖ 13 *πρὸς αὐτῶν*] *ὑπ' αὐτῶν* **PDRSV** *ὑπ' αὐτέων* **M** Ald. ‖ 13–14 *πρήγματα πρήσσειν* **M** ‖ 14 *ἑωυτοὺς* defendit Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884*, 4, Kruegerii opinione nisus vocem quae sequitur *Χῖοι* "logici" vel "psychologici" quod dicitur "subiecti" usurpari statu et cf. Kuehner-Gerth I. 562: *αὐτοὺς* **ABCMP** ‖ 15 *δὲ* **P**[t]**DRSV** *δὴ* **P**[mg]**p** cett. | *εἰρωτεόμενος* **TPp** *εἰρωτεώμενος* **CM** Ald. ‖ 16 *ἐπέστελε* **C** ‖ 17 *βασιλέως* **CM** *βασιλῆος* Ald. ‖ 19 *βεβουλεύσατο* **SV** ‖ 20 *Ἰωνίᾳ* **T** | *κατοικῆσαι* **D** | *τῇ* om. **DRSV** | *ἕνεκα* **PDRV** ‖ 20.21 *ἐπιστέλλειε* **V** ‖ 21 *οὐδέ* **CTMPp** | *βασιλέως* **V**[ac] | *ἐδείματο* vel *ἐδειμᾶτο* **D¹SV** ‖ 21.22 *Ἴωνας*] *Ἕλληνας* **C** ‖ 23.24 *Ἀταρνίτεω* **ABCT** ‖ 24 *βιβλία* **TMPDRSV** ‖ 24.25 *προλελεσχηνευμένῳ* **DRSV** ‖ 25 *οὓς*] *τοὺς* **MPDRSV** v. gramm. meam 109 ‖ 26 *βιβλία* **TMPDRSV** | *τῷ* om. **ABCTMP** | *Ἀρταφρένῃ* **ABC** *Ἀρταφέρνῃ* **T** *Ἀρταφέρνεϊ* **M** Ald. | *πᾶν* **ABCT** ‖ 29 *αὐτῷ* **C** | *δὲ* om. **D** | *φανερῶν* om. **M** ‖ 30 *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. ‖ 31 *Σάρδεις* **T** | *ἐγένετο* **T** Ald. | *ἀποσφαλέντα ταύτης* **A** ‖ 32 *κατήγαγον* **DRSV**

Μιλήσιοι ἄσμενοι ἀπαλλαχθέντες καὶ Ἀρισταγόρεω οὐδαμῶς πρόθυμοι
ἦσαν ἄλλον τύραννον δέκεσθαι ἐς τὴν χώρην, οἷά τε ἐλευθερίης γευσά-
2 *μενοι. καὶ δὴ νυκτὸς γὰρ ἐούσης βίῃ ἐπειρᾶτο κατιὼν ὁ Ἱστιαῖος ἐς τὴν*
Μίλητον, τιτρώσκεται τὸν μηρὸν ὑπό τευ τῶν Μιλησίων. ὁ μὲν δὴ ὡς
ἀπωστὸς τῆς ἑωυτοῦ γίνεται, ἀπικνέεται ὀπίσω ἐς τὴν Χίον· ἐνθεῦτεν
δέ – οὐ γὰρ ἔπειθε τοὺς Χίους ὥστε ἑωυτῷ δοῦναι νέας – διέβη ἐς Μυ-
3 *τιλήνην καὶ ἔπεισε Λεσβίους δοῦναί οἱ νέας. οἱ δὲ πληρώσαντες ὀκτὼ*
τριήρεας ἔπλεον ἅμα Ἱστιαίῳ ἐς Βυζάντιον, ἐνθαῦτα δὲ ἰζόμενοι τὰς ἐκ
τοῦ Πόντου ἐκπλεούσας τῶν νεῶν ἐλάμβανον, πλὴν ἢ ὅσοι αὐτέων Ἱστιαίῳ
ἔφασαν ἕτοιμοι εἶναι πείθεσθαι.
6 *Ἱστιαῖος μέν νυν καὶ Μυτιληναῖοι ἐποίευν ταῦτα· ἐπὶ δὲ Μίλητον αὐτὴν*
ναυτικὸς πολλὸς καὶ πεζὸς ἦν στρατὸς προσδόκιμος, συστραφέντες γὰρ οἱ
στρατηγοὶ τῶν Περσέων καὶ ἓν ποιήσαντες στρατόπεδον ἤλαυνον ἐπὶ τὴν
Μίλητον τἆλλα πολίσματα περὶ ἐλάσσονος ποιησάμενοι. τοῦ δὲ ναυτικοῦ
Φοίνικες μὲν ἦσαν προθυμότατοι, συνεστρατεύοντο δὲ καὶ Κύπριοι νεωστὶ
7 *κατεστραμμένοι καὶ Κίλικές τε καὶ Αἰγύπτιοι. οἱ μὲν δὴ ἐπὶ τὴν Μίλητον*
καὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην ἐστρατεύοντο, Ἴωνες δὲ πυνθανόμενοι ταῦτα
ἔπεμπον προβούλους σφέων αὐτῶν ἐς Πανιώνιον. ἀπικομένοισι δὲ τούτοισι
ἐς τοῦτον τὸν χῶρον καὶ βουλευομένοισι ἔδοξε πεζὸν μὲν στρατὸν μηδένα
συλλέγειν ἀντίξοον Πέρσῃσι, ἀλλὰ τὰ τείχεα ῥύεσθαι αὐτοὺς Μιλησίους,
τὸ δὲ ναυτικὸν πληροῦν ὑπολιπομένους μηδεμίαν τῶν νεῶν, πληρώσαντας
δὲ συλλέγεσθαι τὴν ταχίστην ἐς Λάδην προναυμαχήσοντας τῆς Μιλήτου.

AB C TM P(p) DR SV

52 Suid.: cf. quae ad I 174,4 laudavimus

33 *καὶ* om. **M** | *Ἀρισταγόρῃ* **C** ‖ 34 *τε* om. **ABCTMP** ‖ 37 *ἀπωστὸς ἐκ τῆς ἑωυτοῦ* **MPDR** *ἀπωστὴς ἐκ τῆς ἑωυτοῦ* **SV** quod ex *ἀπωστὸς τῆς ἐκ τῆς ἑωυτοῦ* esse natum nullum habeo dubium | *γένετο* **T** ‖ 38.39 *Μιτυλήνην* **CTMPDRSV**^{ac} *Μιτηλύνην* **V**^{c} ‖ 41 *ἐκπλωούσας* **PDRSV** | *ἢ* om. **Mp** Ald. | *ὅσον* **V** *ὅσαι* **S** | *αὐτῷ* **ABT** *αὐτῶν* **CP** ‖ 42 *ἔφησαν* **D** | *πείσεσθαι* **AB**^{1}**C** ‖ 43 *Μυτιληνέοι* **B** *Μιτυληναῖοι* **CTMPDRSV** | *ἐποίεν* **R** | *τοιαῦτα* **T** ‖ 44 *πολὺς* **M** ‖ 45 *καὶ ἐμποιήσαντες* **D** ‖ 46 *τἆλλα*] *καὶ τὰ ἄλλα* **D** ‖ 48 *Κίλικές τε*] *Κίλικες* **A**^{2mg}**BCT** *Κίκες* (λι supra) **A**^{lt} ‖ 48 *Μίλητον καὶ τὴν* haplogr. om. **T** ‖ 49 *ἐστράτευον* **AB**^{1}**C** ‖ 50 *προβόλους* **A**^{ac}**CTMDRSV** | *σφῶν* **AB** | *αὐτέων* **DRV** ‖ 51 *μὲν* om. **R** | *μηδένα*] *μὴ* **AB**^{1}**C** ‖ 52 *ἀλλὰ τὰ τείχεα*] *ἀλλὰ τείχεα* **R** *ἀλλὰ τ' εἶα* (illud *χ* pro oblitterationis signo legens) **V** *ἀλλ' ἐκ τείχεος ὡς δυνατὸν* (quae duo ultima verba annotationem criticam fuisse veri simillimum videtur) **S** ‖ 53 *ὑπολειπομένους* **TMDRSV** ‖ 54 *προναυμαχήσαντας* **T** | *τῆς* om. **MPDRSV**

(ἡ δὲ Λάδη ἐστὶ νῆσος μικρὴ ἐπὶ τῇ πόλει τῇ Μιλησίων κειμένη.) μετὰ δὲ 8
ταῦτα πεπληρωμένῃσι τῇσι νηυσὶ παρῆσαν οἱ Ἴωνες, σὺν δέ σφι καὶ Αἰ-
ολέων ὅσοι τὴν Αἰολίδα γῆν νέμονται· ἐτάσσοντο δὲ ὧδε· τὸ μὲν πρὸς τὴν
ἠῶ εἶχον κέρας αὐτοὶ Μιλήσιοι νέας παρεχόμενοι ὀγδώκοντα, εἴχοντο δὲ
τούτων Πριηνέες δυώδεκα νηυσὶ καὶ Μυήσιοι τρισὶ νηυσί, Μυησίων δὲ
Τήιοι εἴχοντο ἑπτακαίδεκα νηυσί, Τηΐων δὲ εἴχοντο Χῖοι ἑκατὸν νηυσί.
πρὸς δὲ τούτοισι Ἐρυθραῖοί τε ἐτάσσοντο καὶ Φωκέες· Ἐρυθραῖοι μὲν 2
ὀκτὼ νέας παρεχόμενοι, Φωκέες δὲ τρεῖς, Φωκέων δὲ εἴχοντο Λέσβιοι νηυ-
σὶν ἑβδομήκοντα. τελευταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ πρὸς ἑσπέρην κέ-
ρας Σάμιοι ἑξήκοντα νηυσί. πασέων δὲ τουτέων συνάπας ἀριθμὸς ἐγένετο
τρεῖς καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι τριήρεες. αὗται μὲν Ἰώνων ἦσαν, τῶν 9
δὲ βαρβάρων τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ἦσαν ἑξακόσιαι. ὡς δὲ καὶ αὗται ἀπί-
κατο πρὸς τὴν Μιλησίην καὶ ὁ πεζός σφιν ἅπας παρῆν, ἐνθαῦτα οἱ Περ-
σέων στρατηγοὶ πυθόμενοι τὸ πλῆθος τῶν Ἰάδων νεῶν καταρρώδησαν, μὴ
οὐ δυνατοὶ γένωνται ὑπερβαλέσθαι καὶ οὕτως οὔτε τὴν Μίλητον οἷοί τε
ἔωσι ἐξελεῖν μὴ οὐκ ἐόντες ναυκράτορες πρός τε Δαρείου κινδυνεύσωσι
κακόν τι λαβεῖν. ταῦτα ἐπιλεγόμενοι συλλέξαντες τῶν Ἰώνων τοὺς τυράν- 2
νους, οἳ ὑπ' Ἀρισταγόρεω μὲν τοῦ Μιλησίου καταλυθέντες τῶν ἀρχέων
ἔφευγον ἐς Μήδους, ἐτύγχανον δὲ τότε συστρατευόμενοι ἐπὶ τὴν Μίλητον·
τούτων τῶν ἀνδρῶν τοὺς παρεόντας συγκαλέσαντες ἔλεγόν σφιν, τάδε «ἄν-
δρες Ἴωνες, νῦν τις ὑμέων εὖ ποιήσας φανήτω τὸν βασιλέος οἶκον· τοὺς 3
γὰρ ἑωυτοῦ ἕκαστος ὑμέων πολιήτας πειράσθω ἀποσχίζων ἀπὸ τοῦ λοιποῦ

AB CT MP(p) DR SV

55 *πόλι* **MS** Ald. | *τῇ*] *τῶν* **T** || 57 *ὅσοι τὴν Αἰολίδα γῆν* **AB^{1}CTMP^{1}p** *οἳ Λέσβον* **B^{2}P^{mg}** cett. || 58 *ἕω* **ABCTMPD^{ac}** | *εἴχοντο*] *εἶχον* **T** || 59 *τουτέων* **CTMDR SV** | *νανσὶ* **T** || 59–60 *καὶ Μυήσιοι – ἑπτακαίδεκα*] *Μυῆσί τε – ἑπτακαίδεκα νηυσί* **Mp** Ald. haplogr. om. **TRV** verbis *Πριηνέων δὲ εἴχοντο Τήϊοι εἴκοσι νηυσί* lacunam explevit **S** verbisque *καὶ Τήϊοι τρισὶ νηυσί* Vat. gr. 122 man. I^{a} unde Vallae *et Teii cum tribus* | *Μυησίων Τήιοι* **D** || 61 *πρὸς δὲ τούτοισι* om. **A^{1}** | *ἐταράσσοντο* **C** | *Φωκαέες* **B^{2}MPDRSV** || 62 *Φωκαέες* **B^{2}PDRSV** | *Φωκαέων* **B^{2}PDRSV** || 63 *τὸ – κέρας*] *πρὸς ἑσπέρην κέρας* **D** *τὰ πρὸς ἑσπέρην* **SV** || 64 *πάντων δὲ τούτων* **AB^{1}CT** | *συνάπας*] *ὁ σύμπας* **ABCTMP** | *ἐγένετο* om. **M** || 65 *πεντήκοντα*] *τριήκοντα* **M** | *τριήρες* **R** || 66 *αὐταὶ* **ABCTMP** || 66.67 *ἀπίκοντο* **TPD** || 67 *πρὸς τὴν*] *πρὸς* **T** *ἐς τὴν* **M** || 68 *τῶν νέων τῶν Ἰάδων* **M** | *Ἰδιάδων* **V** "olim *ΙΑΔΩΝ?*" Weber *Anal. Hdt.ea* 167) || 70 *ναυκράτηρες* **R** || 71 *ἐπιλεγόμενοι ἔλεξαν συλλέξαντες* **ABCT** || 72 *τῶν ἀρχαίων* **CTM** *τὸ ἀρχαῖον* **D^{c}** || 74 *σφιν* om. **MPDRSV** || 76 *ἑωυτοῦ*] *αὐτέων* **AB^{1}CT** | *ἀποσχίζειν* **DRSV**

*συμμαχικοῦ. προϊσχόμενοι δὲ ἐπαγγείλασθε τάδε, ὡς πείσονταί τε ἄχαρι
οὐδὲν διὰ τὴν ἀπόστασιν, οὐδέ σφιν οὔτε τὰ ἱρὰ οὔτε τὰ ἴδια ἐμπεπρήσε-
4 ται, οὐδὲ βιαιότερον ἕξουσι οὐδὲν ἢ πρότερον εἶχον· εἰ δὲ ταῦτα μὲν οὐ
ποιήσουσι, οἱ δὲ πάντως διὰ μάχης ἐλεύσονται, τάδε ἤδη σφι λέγετε ἐπη-
ρεάζοντες, τά περ σφέας κατέξει, ὡς ἑσσωθέντες τῇ μάχῃ ἐξανδραποδιεῦν-
ται καὶ ὥς σφεων τοὺς παῖδας ἐκτομίας ποιήσομεν, τὰς δὲ παρθένους
10 ἀνασπάστους ἐς Βάκτρα, καὶ ὡς τὴν χώρην ἄλλοισι παραδώσομεν.» οἱ μὲν
δὴ ἔλεγον ταῦτα, τῶν δὲ Ἰώνων οἱ τύραννοι διέπεμπον νυκτὸς ἕκαστος ἐς
τοὺς ἑωυτοῦ ἐξαγγελλόμενος. οἱ δὲ Ἴωνες, ἐς τοὺς καὶ ἀπίκοντο αὗται αἱ
ἀγγελίαι, ἀγνωμοσύνῃ τε διεχρέωντο καὶ οὐ προσίεντο τὴν προδοσίην, ἑωυ-
τοῖσί τε ἕκαστοι ἐδόκεον μούνοισι ταῦτα τοὺς Πέρσας ἐξαγγέλλεσθαι.
Ταῦτα μέν νυν ἰθέως ἀπικομένων ἐς τὴν Μίλητον τῶν Περσέων ἐγίνετο·
11 μετὰ δὲ τῶν Ἰώνων συλλεχθέντων ἐς τὴν Λάδην ἐγίνοντο ἀγοραί, καὶ δή
κού σφι καὶ ἄλλοι ἠγορόωντο, ἐν δὲ δὴ καὶ ὁ Φωκαεὺς στρατηγὸς Διονύσιος
2 λέγων, τάδε «ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴω-
νες, ἢ εἶναι ἐλευθέροισι ἢ δούλοισι, καὶ τούτοισι ὡς δρηπέτῃσι· νῦν ὦν
ὑμεῖς ἢν μὲν βούλησθε ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνος*

AB CT MP(p) DR SV

91–94 Auct. de subl. 22: [*Τὰ ὑπερβατά*...] *ἐστιν* ... *λέξεων ἢ νοήσεων ἐκ τοῦ κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις καὶ οἱονεὶ χαρακτὴρ ἐναγωνίου πάθους ἀληθέστατος. ... Οὕτω παρὰ τοῖς ἀρίστοις συγγραφεῦσι διὰ τῶν ὑπερβατῶν ἡ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως ἔργα φέρεται. τότε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ἡνίκ' ἂν φύσις εἶναι δοκεῖ .... ὥσπερ λέγει ὁ Φωκαεὺς Διονύσιος παρὰ τῷ Ἡροδότῳ·* ἐπὶ ξυροῦ – ἔσεσθε ὑπερβαλέσθαι τοὺς πολεμίους

77 *ξυμμαχικοῦ* **T** | *ἐπαγγέλλεσθε* **DV** *ἐπαγγέλεσθε* **R** *ἀπαγγέλλεσθε* **S** | *πειρήσονται* **C** || 78 *ἐμπεπρήσεται* **ABP**^{mg} *ἐμπρήσεται* **P**^{1}**p** cett. || 79.80 *οὐ ποιήσουσι*] *μὴ ποιήσουσι* **PSV** *μὴ ποιήσωσι* **DR** || 80 *ἤδη* om. **MPDRSV** || 80.81 *ἐπιρεάζοντες* **A** *ἐπειρεάζοντες* **M** *πηρεάζοντες* **R** *ἐπερεάζοντες* **SV** || 81 *κατάξει* **MRSV** | *ἑσσωθέοντες* vel *ἐσσωθέοντες* **DRSV** || 83 *παραδῶμεν* **CT** || 84 *ταῦτα*] *τάδε* **ABCTM** | *ἐς*] *πρὸς* **M** || 85 *ἐξαγγελλομένους* **A**^{1}**B**^{1} | *ἐς οὓς* **ABCT** | *ἀπίκονται* **P**^{1} *ἀπίκοντο* **P**^{2}**p** cett. || 86 *διεχρέοντο* **Pp** | *προσοδίην* **C** || 86.87 *ἑωυτοῖσι δὲ* **CT** *ἑαυτοῖσι δὲ* **AB** || 87 *ἐξαγγέλεσθαι* **CR** || 88 *ἐς Μίλητον* **M** || 89 *ἐγίνονται ἀγοραί* **A**^{1} *ἐγίνονταὶ ἀγοραί* **A**^{2} || 90 *ἠγορῶντο* **AB**^{1} | *ὁ* om. **DRSV** | *Φωκεεὺς* **B**^{1} *Φωκεὺς* **T** || 91 *ἔχονται* **M** | *ὑμῖν* **P**^{1} *ἡμῖν* Auct. de subl. **P**^{2}**p** rell. || 92 *ἢ*$_{1}$ om. Auct. de subl. | *δρηπέτοισι* **T** | *ὦν* Ionice Auct. de subl. quoque] *ἂν* **B**^{1} || 93 *ὑμέες* **MP** *ἡμέες* **CT** *ἡμεῖς* **ABV**^{c} *ὑμεῖς* Auct. de subl. **V**^{ac} rell. | *ταλαιπωρίην δέκεσθαι* **ABCT** *ταλαιπωρίας ἐνδέκεσθαι* Auct. de subl. (qui Attice *-δεχ-*) rell. | *τὸ παραχρῆμα*] *τὸ παράπαν χρῆμα* **T** *παραχρῆμα* Auct. de subl.

ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε δὲ ἔσεσθε ὑπερβαλόμενοι τοὺς ἐναντίους εἶναι ἐλεύ-
θεροι· εἰ δὲ μαλακίῃ τε καὶ ἀταξίῃ διαχρήσησθε, οὐδεμίαν ὑμέων ἔχω ἐλ-
πίδα μὴ οὐ δώσειν [ὑμᾶς] δίκην βασιλέϊ τῆς ἀποστάσιος. ἀλλ' ἐμοί τε πεί- 3
θεσθε καὶ ἐμοὶ ὑμέας αὐτοὺς ἐπιτρέψατε· καὶ ὑμῖν ἐγὼ θεῶν τὰ ἴσα
νεμόντων ὑποδέκομαι ἢ οὐ συμμίξειν τοὺς πολεμίους ἢ συμμίσγοντας
πολλὸν ἐλασσωθήσεσθαι.» ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Ἴωνες ἐπιτρέπουσι σφέας 12
αὐτοὺς τῷ Διονυσίῳ. ὁ δὲ ἀνάγων ἑκάστοτε ἐπὶ κέρας τὰς νέας, ὅκως
τοῖσι ἐρέτῃσι χρήσαιτο διέκπλοον ποιεύμενος τῇσι νηυσὶ δι' ἀλληλέων καὶ
τοὺς ἐπιβάτας ὁπλίσειε, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρης τὰς νέας ἔχεσκε ἐπ' ἀγκυ-
ρέων παρεῖχέ τε τοῖσι Ἴωσι πόνον δι' ἡμέρης. μέχρι μέν νυν ἡμερέων 2
ἑπτὰ ἐπείθοντό τε καὶ ἐποίευν τὸ κελευόμενον, τῇ δὲ ἐπὶ ταύτῃ οἱ Ἴωνες,
οἷα ἀπαθέες ἐόντες πόνων τοιούτων, τετρυμένοι τε ταλαιπωρίῃσί τε καὶ
ἡλίῳ, ἔλεξαν πρὸς ἑωυτούς, τάδε «τινὰ δαιμόνων παραβάντες τάδε ἀνα- 3
πίμπλαμεν, οἵτινες παραφρονήσαντες καὶ ἐκπλώσαντες ἐκ τοῦ νόου ἀνδρὶ
Φωκαέϊ ἀλαζόνι παρεχομένῳ νέας τρεῖς ἐπιτρέψαντες ἡμέας αὐτοὺς ἔχο-
μεν; ὁ δὲ παραλαβὼν ἡμέας λυμαίνεται λύμῃσι ἀνηκέστοισι, καὶ δὴ
πολλοὶ μὲν ἡμέων ἐς νούσους πεπτώκασι, πολλοὶ δ' ἐπίδοξοι τὠυτὸ τοῦτο
πείσεσθαί εἰσι· πρό τε τούτων τῶν κακῶν ἡμῖν γε κρέσσον καὶ ὅ τι ὦν
ἄλλο παθεῖν ἐστι καὶ τὴν μέλλουσαν δουληίην ὑπομεῖναι, ἥτις ἔσται,
μᾶλλον ἢ τῇ παρεούσῃ συνέχεσθαι. φέρετε, τοῦ λοιποῦ μὴ πειθώμεθα

AB CT MP(p) DR SV

94 *ἔσται* om. Auct. de subl. | *οἷόν* parte litterae *ν* male erasa ut *ι* efficiatur **A** | *ὑπερβαλόμενοι τοὺς ἐναντίους* **RSV** *τοὺς ἐναντίους ὑπερβαλόμενοι* **M** cf. Auct. de subl. || **95** *διαχρήσεσθε* **C²MPR** subiunctivum probat Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884*, 6 s. | *ὑμέων* an delendum sit dubitat Legrand || **96** *ὑμέας* **ABCTPS** secl. Hude quem propter Atticam formam exstantem libentius sequar quam Legrandium duplicem agentium indicationem neutiquam esse tolerandam iudicans || **97** *καὶ ὑμέας* **M** | *ἐπιστρέψατε* **SV** || **99** *ἐλασσώσεσθαι* **B²MPDV** *ἐλάσσωσθαι* **RS** || **101** *διέκπλωον* **D¹** || **103** *δι' ἡμέρης* om. **M** || **104** *ἐπείθοντό τε*] *ἐπείθοντο* **DR** *ἐπύθοντο* **SV** | *ταύτῃσι* **ABCTMP** || **105** *τε* om. **D** || **106** *τινὰ* tali accentu, cf. Kuehner-Gerth II.666, Schwyzer-Debrunner *Gr. Gramm.* II.215 | *τίνα* (mallem *τινὰ* ego) *δαιμόνων* ⟨*νόμον*⟩ *παραβάντες* haud inepte propos. Desrousseaux *RPh* NS 10 (1886) 68 || **107** *ἐκ – ἀνδρὶ*] *ἀνδρὶ δὲ* **T** || **108** *ἀλαζόνι κτλ.* ad syntaxin et distinctionem v. Desrousseaux *RPh* NS 10 (1886) 68 s. | *ἐπιστρέψαντες* **V** | *ἡμέρας* **R** || **109–110** *καὶ δὴ καὶ πολλοὶ* **D** || **110** *νόσους* **ABCS** || **111** *εἰσι* om. **MPDRSV** | *τε*] *γε* **M** | *γε*] *τε* **M** | *κρεῖσσον* **RSV** | *ὁτιοῦν* **Mp** Ald. || **112** *παθέειν* **MPDRSV** || **113–114** *πυθώμεθα αὐτοῦ* **p** *πειθώμεθα αὐτῷ* **M** Ald.

4 *αὐτοῦ.» ταῦτα ἔλεξαν, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτίκα πείθεσθαι οὐδεὶς ἤθελε,*
ἀλλά, οἷα στρατιή, σκηνάς τε πηξάμενοι ἐν τῇ νήσῳ ἐσκιητροφέοντο καὶ
13 *ἐσβαίνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐς τὰς νέας οὐδ' ἀναπειρᾶσθαι. μαθόντες δὲ*
ταῦτα γινόμενα ἐκ τῶν Ἰώνων οἱ στρατηγοὶ τῶν Σαμίων, ἐνθαῦτα δὴ παρ'
Αἰάκεος τοῦ Συλοσῶντος κείνους, τοὺς πρότερον ἔπεμπε, λόγους ὁ Αἰάκης
κελευόντων τῶν Περσέων δεόμενός σφεων ἐκλιπεῖν τὴν Ἰώνων συμμαχίην,
οἱ Σάμιοι ὦν ὁρῶντες ἅμα μὲν ἐοῦσαν ἀταξίην πολλὴν ἐκ τῶν Ἰώνων
ἐδέκοντο τοὺς λόγους, ἅμα δὲ κατεφαίνετό σφιν εἶναι ἀδύνατα τὰ βασι-
λέος πρήγματα ὑπερβαλέσθαι, εὖ δὲ ἐπιστάμενοι, ὡς εἰ καὶ τὸ παρεὸν
ναυτικὸν ὑπερβαλοίατο, τὸν Δαρεῖον, ἄλλο σφι παρέσται πενταπλήσιον.
2 *προφάσιος ὦν ἐπιλαβόμενοι, ἐπείτε τάχιστα εἶδον τοὺς Ἴωνας ἀρνευμέ-*
νους εἶναι χρηστούς, ἐν κέρδεϊ ἐποιεῦντο περιποιῆσαι τά τε ἱρὰ τὰ σφέ-
τερα καὶ τὰ ἴδια. ὁ δὲ Αἰάκης, παρ' οὗ τοὺς λόγους ἐδέκοντο, παῖς μὲν
ἦν Συλοσῶντος τοῦ Αἰάκεος, τύραννος δὲ ἐὼν Σάμου ὑπὸ τοῦ Μιλησίου
Ἀρισταγόρεω ἀπεστέρητο τὴν ἀρχὴν κατά περ οἱ ἄλλοι τῆς Ἰωνίης τύ-
14 *ραννοι. τότε ὦν ἐπεὶ ἐπέπλεον οἱ Φοίνικες, οἱ Ἴωνες ἀντανῆγον καὶ αὐτοὶ*
τὰς νέας ἐπὶ κέρας· ὡς δὲ καὶ ἀγχοῦ ἐγίνοντο καὶ συνέμισγον ἀλλήλοισι
τὸ ἐνθεῦτεν, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως συγγράψαι, οἵ τινες τῶν Ἰώνων ἐγένοντο

AB CT MP(p) DR SV

115 *στρατιῇ* **B**²**DRSV** | *ἐσσκιητροφέοντο* **V** (*σκιη-* [εσ supra ὅ] olim? Weber *Anal. Hdt.ea* 167) ‖ 118 *λόγους Αἰάκης* **PDRSV** *Αἰάκης ὁ λόγους ὁ Συλοσῶντος* (cf. supra) **M** ‖ 119 *δεόμενός σφῶν* **M** | *ξυμμαχίην* **CTP** ‖ 120 *οἱ*] *σι* **V** om. **S** | *ὁρέοντες* **TMPp** *ὁρέωντες* **C** | *ἐοῦσαν ἅμα μὲν* **ABCT** ‖ 121 *ἀδύνατον* **MPDRSV** | *τὰ* om. **DR SV** ‖ 122 *ὑπερβαλλέσθαι* **C** | *δὲ*] *τε* **MPDRSV** *γε* Gomperzio duce Hude Legrand ‖ 123 *τὸν Δαρεῖον* om. **M** secl. Wesselingio duce edd. prorsus omnes conservavi tamen nomen ducis sive potius regis ipsius intelligens pro ordine navium, ut a ceteris navium ordinibus (cf. cap. 6) distinguatur, appositionis munere (ad *τὸ παρεὸν ναυτικόν*) esse positum; *τὸν* (vel *τὸ*) *Δαρείου* coni. Reiske necnon Weber *RFIC* 14 (1935) 356 et Alberti *BPEC* NS 7 (1959) 80 mentionem facientes coniecturae iam a Valla propositae *Darii* ‖ 123 *τετραπλήσιον* **T** ‖ 124 *ἀρνευμένους*] *οὐ βουλομένους* **ABCTMP** quamvis verbi *ἀρνεῖσθαι* significatione "abnuendi" cum infinitivo constructio ab usu communi discrepet, nihilo secus eam lectionem alteri praeferendam censeo illud *οὐ βουλομένους* explicationem tantum iudicans primitus fuisse quae vocem *ἀρνευμένους* interpretaretur quippe quae cum infinitivo constructa omnino "denegare" significet ‖ 125 *ἐποίευν* **D** ‖ 126 *παρ' ὅτευ* **B**²**MPDRSV** v. gramm. meam 109 | *ἐδέκοντο*] *ἐδέκοντο οἱ Σάμιοι* **ABCT** ‖ 127 *ἦν* om. **DRSV** ‖ 128 *Ἰωνίας* **T** ‖ 129 *ἐπέπλωον* **B**²**DR** *ἐπέπλων* **SV** (quod ex *ἐπέπλεον* [ω supra ε] esse ortum veri simile est) | *ἀντανήγαγον* **AB**¹**CT** ‖ 130 *ἐγένοντο* **MDS** ‖ 131 *ξυγγράψαι* **CT** | *ἐγίνοντο* **ABCPT**

ἄνδρες κακοὶ ἢ ἀγαθοὶ ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ, ἀλλήλους γὰρ καταιτιῶν-
ται. λέγονται δὲ Σάμιοι ἐνθαῦτα κατὰ τὰ συγκείμενα πρὸς τὸν Αἰάκεα 2
ἀειράμενοι τὰ ἱστία ἀποπλῶσαι ἐκ τῆς τάξιος ἐς τὴν Σάμον πλὴν ἕνδεκα
νεῶν. τουτέων δὲ οἱ τριήραρχοι παρέμενον καὶ ἐναυμάχεον ἀνηκουστήσαν-
τες τοῖσι στρατηγοῖσι· καί σφι τὸ κοινὸν τῶν Σαμίων ἔδωκε διὰ τοῦτο τὸ 3
πρῆγμα ἐν στήλῃ ἀναγραφῆναι πατρόθεν ὡς ἀνδράσι ἀγαθοῖσι γενομέ-
νοισι, καὶ ἔστη αὕτη ἡ στήλη ἐν τῇ ἀγορῇ. ἰδόμενοι δὲ καὶ Λέσβιοι τοὺς
προσεχέας φεύγοντας τὠυτὸ ἐποίευν τοῖσι Σαμίοισι, ὣς δὲ καὶ οἱ πλεῦνες
τῶν Ἰώνων ἐποίευν τὰ αὐτὰ ταῦτα. τῶν δὲ παραμεινάντων ἐν τῇ ναυμαχίῃ 15
περιέφθησαν τρηχύτατα Χῖοι ὡς ἀποδεικνύμενοί τε ἔργα λαμπρὰ καὶ οὐκ
ἐθελοκακέοντες· οἳ παρείχοντο μέν, ὥσπερ καὶ πρότερον εἰρέθη, νέας
ἑκατὸν καὶ ἐπ' ἑκάστης αὐτέων ἄνδρας τεσσεράκοντα τῶν ἀστῶν λογάδας
ἐπιβατεύοντας· ὁρέοντες δὲ τοὺς πολλοὺς τῶν συμμάχων προδιδόντας οὐκ 2
ἐδικαίουν γενέσθαι τοῖσι κακοῖσι αὐτῶν ὅμοιοι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγων συμμά-
χων μεμουνωμένοι διεκπλέοντες ἐναυμάχεον, ἐς ὃ τῶν πολεμίων ἑλόντες
νέας συχνὰς ἀπέβαλον τῶν σφετέρων τὰς πλεῦνας. Χῖοι μὲν δὴ τῇσι λοι-
πῇσι τῶν νεῶν ἀποφεύγουσι ἐς τὴν ἑωυτῶν, ὅσοισι δὲ τῶν Χίων ἀδύνατοι 16
ἦσαν αἱ νέες ὑπὸ τρωμάτων, οὗτοι δὲ ὡς ἐδιώκοντο, καταφυγγάνουσι πρὸς

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 17 (ad *γαυλούς*): *Πλοῖα φορτηγά.* B[3].

135 Suid.: *Ἀνηκούστησεν· οὐκ εἰσήκουσεν, παρήκουσεν. ... καὶ Ἡρόδοτος·* οἱ δὲ ἐμάχοντο ἀνηκουστήσαντες τοῖς στρατηγοῖσιν

132 *ἀγαθοὶ ἢ κακοὶ* **M** ‖ 133 *ἐνθεῦτεν* **B** om. **DRSV** | *ξυγκείμενα* **CP** ‖ 134 *αἰρά-μενοι* **RSV** *ἀράμενοι* **D** | *εἰς* **R** | *πλὴν ἕνδεκα* **AB¹CTMP²p** *πλὴν δέκα* **B²P¹** cett. quae varietas lectionum a Kallenbergio *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884*, 8 falso pro indicatione usus notarum numerorum habetur ‖ 135 *ἔμενον* **MPDRSV** | *καὶ ἐναυμάχεον*] cf. Suid. ‖ 136 *τὸ κοινὸν τὸ Σαμίων* **TMDRSV** | *ἔδοκε* **B¹** *ἐδόκεε* **B²DRSV** ‖ 136–137 *διὰ – ἐν* om. **DRSV** ‖ 137.138 *γινομένοισι* **AB¹CT** ‖ 138 *ἔστη* **P^t p** *ἔστι* **P^mg** cett. ‖ 139 *τὸ αὐτὸ* **ABCT** ‖ 141 *τρηχύτητα* **D** *τρηχύματα* **SV** ‖ 142 *οἳ – μέν*] *παρείχοντο μὲν γάρ* **ABCT** | *ἠρέθη* **C** *ἐρρήθη* **MPp** Ald. ‖ 144 *ὁρέοντας* **T** *ὁρέωντες* **CM** Ald. | *ξυμμάχων* **CT** ‖ 145 *ἐδικαίουν* **AB¹** *ἐδικεῦν* **D** *ἐδικαίευν* **B²** cett. | *γίνεσθαι* **ABC** ‖ 145.146 *ξυμμάχων* **CMPp** ‖ 146 *μεμουνώμενοι* om. **M** | *διεκπλώοντες* **B²PDRSV** ‖ 147 *ἀπέβαλλον* **C** *ἐπέβαλον* **V** | *σφετέρων νεῶν* (quae vox explicationis erga addita videtur et v. gramm. meam 114) **PDRSV** ‖ 149 *αὐτοὶ* **ABCT** | *καταφεύγουσι* **AB¹CT**

τὴν Μυκάλην. νέας μὲν δὴ αὐτοῦ ταύτῃ ἐποκείλαντες κατέλιπον, οἱ δὲ
2 πεζῇ ἐκομίζοντο διὰ τῆς ἠπείρου. ἐπειδὴ δὲ ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐφεσίην κομιζόμενοι οἱ Χῖοι νυκτός τε ἀπίκατο ἐς αὐτὴν καὶ ἐόντων τῇσι γυναιξὶ αὐτόθι θεσμοφορίων, ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἐφέσιοι οὔτε προακηκοότες, ὡς εἶχε περὶ τῶν Χίων, ἰδόντες τε στρατὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβεβληκότα πάγχυ σφέας καταδόξαντες εἶναι κλῶπας καὶ ἰέναι ἐπὶ τὰς γυναῖκας ἐξεβοήθεον πανδημεὶ καὶ ἔκτεινον τοὺς Χίους.

17 Οὗτοι μέν νυν τοιαύτῃσι περιέπιπτον τύχῃσι· Διονύσιος δὲ ὁ Φωκαεὺς ἐπείτε ἔμαθε τῶν Ἰώνων τὰ πρήγματα διεφθαρμένα, νέας ἑλὼν τρεῖς τῶν πολεμίων ἀπέπλεε ἐς μὲν Φώκαιαν οὐκέτι εὖ εἰδώς, ὡς ἀνδραποδιεῖται σὺν τῇ ἄλλῃ Ἰωνίῃ, ὁ δὲ ἰθέως, ὡς εἶχε, ἔπλεε ἐς Φοινίκην, γαύλους δὲ ἐνθαῦτα καταδύσας καὶ χρήματα λαβὼν πολλὰ ἔπλεε ἐς Σικελίην, ὁρμώμενος δὲ ἐνθεῦτεν ληιστὴς κατεστήκεε Ἑλλήνων μὲν οὐδενός, Καρχηδονίων δὲ καὶ Τυρσηνῶν.

18 Οἱ δὲ Πέρσαι ἐπείτε τῇ ναυμαχίῃ ἐνίκων τοὺς Ἴωνας, τὴν Μίλητον πολιορκέοντες ἐκ γῆς καὶ θαλάσσης ὑπορύσσοντες τὰ τείχεα καὶ παντοίας μηχανὰς προσφέροντες αἱρέουσι κατ' ἄκρης ἕκτῳ ἔτεϊ ἀπὸ τῆς ἀποστάσιος τῆς Ἀρισταγόρεω· καὶ ἠνδραποδίσαντο τὴν πόλιν ὥστε συμπεσεῖν τὸ

AB CT MP(p) DR SV

T 150 Steph. Byz.: *Μυκάλη· πόλις Καρίας· Ἡρόδοτος ἕκτῃ*

150 Lex. Vind. 94: 'Ἐποκείλαντες' *ἀντὶ τοῦ 'ἑδράσαντες'* (sic codd., *-δρωσ-* ed. pr.)· *Ἡρόδοτος·* νέας – κατέλιπον ‖ 160 s. Zon. p. 418 T.: *Γαυλὸς δὲ* (vocem *γαῦλος* tractaverat ante) *ὀξυτόνως τὸ ποιμενικὸν ἀγγεῖον ...· ... Ἡρόδοτος·* γαυλούς τε ἐνταῦθα καταδύσας, *καὶ αὖθις· γαυλούς τε γαλαγόπηγας· ἢ γαυλὸς ὁ τοῦ φρέατος ἀντλητήρ* (cf. 119,3)· Suid. s. v. *γαῦλος: Ἡρόδοτος·* γαύλους τε ἐνταῦθα καταδύσας. cf. quae ad III 136,1 e grammaticis adhibuimus

151 *ἐπεὶ δὲ* **MPDRSV** ‖ 152 *τε*] *τε γὰρ* coni. Stein | *ἀπικέατο* **CTMP** ‖ 153 *ὅπως* **M** Ald. ‖ 154 *περὶ*] *τὰ* **M** | *ἰδόντες*] *εἰδόντες* **S** *οὐδέν* **RV** *οὐδέντες* **D**[1] *οὐδὲν τόν* **D**[2] | *τε* om. **AB**[1] ‖ 155 *καταδόξαντας* **M**[c] Ald. ‖ 157 *νυν*] *τοίνυν* **ACT** | *Φωκεὺς* **D** ‖ 159 *Φωκέαν* **C** ‖ 160 *γαυλοὺς* vel *γαύλους* codd. cf. grammaticos ‖ 160–161 *δὲ ἐνθαῦτα* cf. grammaticos ‖ 161 *καταλύσας* **B**[2]**DRSV** | *ἔπλωε* **B**[2] | *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** ‖ 162 *κατέστηκε* **DRSV** ‖ 162.163 *Καλχηδονίων* **RSV** ‖ 163 *Τυρρηνῶν* **AB**[1] *Τυρηνῶν* **CT** ‖ 165 *θαλάσσης καὶ ὑπορύσσοντες* **ABCT MP** ‖ 166 *κατάκρως* **SV** *κατάκρος* **R** | *ἐν τῷ ἕκτω ἔτεϊ* **DRSV** ‖ 166–167 *ἀποστάσιος Ἀρισταγόρεω* **DRSV** ‖ 167 *συμπεσέειν* **B**[2]**DRSV** *ξυμπεσεῖν* **TMPp** *ξυμπεσέειν* **C**

πάθος τῷ χρηστηρίῳ τῷ ἐς Μίλητον γενομένῳ. χρεωμένοισι γὰρ Ἀργείοισι 19
ἐν Δελφοῖσι περὶ σωτηρίης τῆς πόλιος τῆς σφετέρης ἐχρήσθη ἐπίκοινον
χρηστήριον, τὸ μὲν ἐς αὐτοὺς τοὺς Ἀργείους φέρον, τὴν δὲ παρενθήκην
ἔχρησε ἐς Μιλησίους. τὸ μέν νυν ἐς τοὺς Ἀργείους ἔχον, ἐπεὰν κατὰ 2
τοῦτο γένωμαι τοῦ λόγου, τότε μνησθήσομαι, τὰ δὲ τοῖσι Μιλησίοισι οὐ
παρεοῦσι ἔχρησεν, ἔχει ὧδε·

«καὶ τότε δή, Μίλητε, κακῶν ἐπιμήχανε ἔργων,
πολλοῖσιν δεῖπνόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρα γενήσῃ,
σαὶ δ' ἄλοχοι πολλοῖσι πόδας νίψουσι κομήταις,
ναοῦ δ' ἡμετέρου Διδύμοις ἄλλοισι μελήσει.»

τότε δὴ ταῦτα τοὺς Μιλησίους κατελάμβανε, ὅτε γε ἄνδρες μὲν οἱ πλεῦνες 3
ἐκτείνοντο ὑπὸ τῶν Περσέων ἐόντων κομητέων, γυναῖκες δὲ καὶ τέκνα ἐν
ἀνδραπόδων λόγῳ ἐγίνοντο, ἱρὸν δὲ τὸ ἐν Διδύμοισι, ὁ νηός τε καὶ τὸ
χρηστήριον, συληθέντα ἐνεπίμπρατο. (τῶν δ' ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ χρημάτων
πολλάκις μνήμην ἑτέρωθι τοῦ λόγου ἐποιησάμην.) ἐνθεῦτεν οἱ ζωγρηθέν- 20
τες τῶν Μιλησίων ἤγοντο ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δέ σφεας Δαρεῖος κακὸν οὐ-
δὲν ἄλλο ποιήσας κατοίκισε ἐπὶ τῇ «Ἐρυθρῇ» καλεομένῃ θαλάσσῃ ἐν
Ἄμπῃ πόλι, παρ' ἣν Τίγρης ποταμὸς παραρρέων ἐς θάλασσαν ἐξίει. τῆς δὲ

AB CT MP(p) DR SV

T 174–177 Tzetz. Chil. VII. 1003–1006 oraculum habet ‖ 185 Steph. Byz.: *Ἄμπη· πόλις πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ· Ἡρόδοτος ἕκτῃ*

168 *γινομένῳ* **MD** | *χρεομένοισι* **Pp** ‖ 169 *ἐν – σφετέρης*] *ἐν Δελφοῖσι περὶ σωτηρίας τῆς πόλιος τῆς σφετέρεης* **T** *περὶ σωτηρίης τῆς πόλιος τῆς σφετέρης ἐν Δελφοῖσι* **M** ‖ 170 *εἰς* **V** | *αὐτοὺς* om. **C** ‖ 170–171 *φέρον – Ἀργείους* haplogr. om. **B**[1] ‖ 171 *νυν* om. **C** | *ἐς αὐτοὺς Ἀργείους* **ACT** | *ἔχων* **B** ‖ 173 *ὧδε ἔχει* **M** ‖ 175 *πολλοῖσιν*] *ν ἐφελκ.* **BP** tantum | *γενήσει* **AB** *γενήσῃ* **A**^man.rec.^ Tzetzes rell. ‖ 176 *κομίταις* **T** *κομήτας* **D** *κοσμήταις* Tzetzes Schweighaeuserio teste sed *κομήτας* inveni ‖ 177 *νηοῦ* **ABCTP** *ναοῦ* Tzetzes rell. cf. VII 140,3 ‖ 178 *ὅτε γε*] *ὁπότε* **ABCT MP** ‖ 180 *ἱερὸν* **M** Ald. | *δὲ*] *τε* **p** ‖ 180–181 *ὁ – χρηστήριον*] *καὶ ὁ νηός τε καὶ τὸ χρηστήριον* **ABC** *καὶ ὁ νηὸς καὶ τὸ χρηστήριον* **T** *ὁ νηός τε κατὰ τὸ χρηστήριον* **M** Ald. ‖ 181 *συληφθέντα* **C** | *ἐνεπίμπραντο* **Pp** *ἐνεπί***πραντο* **D** ‖ 182 *ἑτέροθι* **R** ‖ 183.184 *ἄλλο οὐδὲν* **M** ‖ 184 *κατοίκησε* **BD**[1] | *καλεομένῃ* om. **ABCT** ‖ 185 *πόλει* **CPD** *πόλλει* **R** finem vocis compendio not. **V** | *Τίγρις* **TPR** | *παραρέων* **AB** | *ἐξήει* **CTM**

*Μιλησίων χώρης αὐτοὶ μὲν οἱ Πέρσαι εἶχον τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ πε-
δίον, τὰ δὲ ὑπεράκρια ἔδοσαν Καρσὶ Πηδασεῦσι ἐκτῆσθαι.*
21 *Παθοῦσι δὲ ταῦτα Μιλησίοισι πρὸς Περσέων οὐκ ἀπέδοσαν τὴν ὁμοίην
Συβαρῖται, οἳ Λάον τε καὶ Σκίδρον οἴκεον τῆς πόλιος ἀπεστερημένοι. Συ-
βάριος γὰρ ἁλούσης ὑπὸ Κροτωνιητέων Μιλήσιοι πάντες ἡβηδὸν ἀπεκεί-
ραντο τὰς κεφαλὰς καὶ πένθος μέγα προσεθήκαντο· πόλιες γὰρ αὗται μά-*
2 *λιστα δή, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλήλῃσι ἐξεινώθησαν. οὐδὲν ὁμοίως καὶ
Ἀθηναῖοι· Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν ὑπεραχθεσθέντες τῇ Μιλήτου
ἁλώσει τῇ τε ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα «Μι-
λήτου ἅλωσιν» καὶ διδάξαντι ἐς δάκρυά τε ἔπεσε τὸ θέητρον καὶ ἐζημίω-
σάν μιν ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακὰ χιλίῃσι δραχμῇσι καὶ ἐπέταξαν μη-
κέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι.*
22 *Μίλητος μέν νυν Μιλησίων ἠρήμωτο· Σαμίων δὲ τοῖσί τι ἔχουσι τὸ μὲν
ἐς τοὺς Μήδους ἐκ τῶν στρατηγῶν τῶν σφετέρων ποιηθὲν οὐδαμῶς ἤρε-
σκε, ἐδόκεε δὲ μετὰ τὴν ναυμαχίην αὐτίκα βουλευομένοισι, πρὶν ἤ σφιν ἐς
τὴν χώρην ἀπικέσθαι τὸν τύραννον Αἰάκεα, ἐς ἀποικίην ἐκπλέειν μηδὲ*
2 *μένοντας Μήδοισί τε καὶ Αἰάκεϊ δουλεύειν. Ζαγκλαῖοι γὰρ οἱ ἀπὸ Σικε-
λίης τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον πέμποντες ἐς τὴν Ἰωνίην ἀγγέλους ἐπεκα-
λέοντο τοὺς Ἴωνας ἐς Καλὴν ἀκτὴν βουλόμενοι αὐτόθι πόλιν κτίσαι Ἰώ-
νων· ἡ δὲ «Καλὴ» αὕτη ἀκτὴ καλεομένη ἔστι μὲν Σικελῶν, πρὸς δὲ
Τυρσηνίην τετραμμένη τῆς Σικελίης. τούτων ὦν ἐπικαλεομένων οἱ Σάμιοι*
23 *μοῦνοι Ἰώνων ἐστάλησαν, σὺν δέ σφι Μιλησίων οἱ ἐκπεφευγότες. ἐν ᾧ*

AB CT MP(p) DR SV

186 s. Eust. Od. 1636 (ad ι 400): *Ἡρόδοτος ... τὰς ἄκριας 'ἄκρια' οὐδετέρως φησὶν ἐν τῷ* 'οἱ μὲν εἶχον – Καρσί' ‖ 194 s. Auct. de subl. 24. 1: *Τὰ ἐκ τῶν πληθυντικῶν εἰς τὰ ἑνικὰ ἐπισυναγόμενα ἐνίοτε ὑψηλοφανέστατα. ...* 'καὶ δὴ Φρυνίχῳ δρᾶμα "Μιλήτου ἅλωσιν" διδάξαντι εἰς δάκρυα ἔπεσ⟨*ε τὸ θέητρον' ἀντὶ τοῦ 'ἔπεσ*⟩*ον οἱ θεώμενοι'*

186 *Μιλησίης* **MDRSV** ‖ 187 *Πηγαδεῦσι* **SV** | *κεκτῆσθαι* **TM** ‖ 188 *Μιλήσιοι* **T** ‖ 191 *προεθήκαντο* **B^{c}MPD** ‖ 192 *ἀλλήλοισι* **A^{1}B^{1}P^{1}RV** ‖ 193 *ὑπεραχθέντες* **R** *ὑπεραχθενθέντες* **V^{1}** ‖ 195 *ἔπῐ* **V** *ἔπεισε* **S** | *θέατρον* **SV** ‖ 196.197 *μηδένα μηκέτι* **M** ‖ 198 *ἐρήμωτο* **AB** | *τι*] *τε* **RSV** ‖ 200 *σφεας* **S** *σφιας* **V** ‖ 202 *Αἰάκεσι* **Mp** Ald. ‖ 203 *αὐτὸν τοῦτον χρόνον* **M** ‖ 204 *αὐτόθι κτίσαι πόλιν* **M** ‖ 205 *αὐτὴ αὕτη* **DRSV** ‖ 206 *Τυρσινίην* **S** *Τυρσινήην* **V** *Τυρρηνίην* **AB^{1}** *Τυραννίην* **C** | *ἐπικαλεσαμένων* **C** ‖ 207 *Ἴωνες* **MPDRSV** | *ξὺν* **C** | *σφισι* **DRSV** | *Μιλησίων οἱ*] *Μιλήσιοι* **D** | *πεφευγότες* **A** ‖ 207–208 *ἐν ᾧ – τι*] *ἐν ᾧ τοιόνδε δέ τι* **T** *τοιόνδε τι* **DRSV**

τοιόνδε δή τι συνήνεικε γενέσθαι – Σάμιοι γὰρ κομιζόμενοι ἐς Σικελίην
ἐγίνοντο ἐν Λοκροῖσι τοῖσι Ἐπιζεφυρίοισι καὶ Ζαγκλαῖοι αὐτοί τε καὶ ὁ
βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ οὔνομα ἦν Σκύθης, περιεκαθέατο πόλιν τῶν Σικελῶν
ἐξελεῖν βουλόμενοι –, μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ῥηγίου τύραννος Ἀναξίλεως τότε 2
ἐὼν διάφορος τοῖσι Ζαγκλαίοισι συμμίξας τοῖσι Σαμίοισι ἀναπείθει, ὡς
χρεὸν εἴη Καλὴν μὲν ἀκτήν, ἐπ' ἣν ἔπλεον, ἐᾶν χαίρειν, τὴν δὲ Ζάγκλην
σχεῖν ἐοῦσαν ἔρημον ἀνδρῶν. πειθομένων δὲ τῶν Σαμίων καὶ σχόντων τὴν 3
Ζάγκλην, ἐνθαῦτα οἱ Ζαγκλαῖοι, ὡς ἐπύθοντο ἐχομένην τὴν πόλιν, ἐβοή-
θεον αὐτῇ καὶ ἐπεκαλέοντο Ἱπποκράτεα τὸν Γέλης τύραννον, ἦν γὰρ δή
σφι οὗτος σύμμαχος. ἐπείτε δὲ αὐτοῖσι καὶ ὁ Ἱπποκράτης σὺν τῇ στρατιῇ 4
ἧκε βοηθέων, Σκύθην μὲν τὸν μούναρχον τῶν Ζαγκλαίων ὡς ἀποβαλόντα
τὴν πόλιν ὁ Ἱπποκράτης πεδήσας καὶ τὸν ἀδελφεὸν αὐτοῦ Πυθογένεα ἐς
Ἴνυκον πόλιν ἀπέπεμψε, τοὺς δὲ λοιποὺς Ζαγκλαίους κοινολογησάμενος
τοῖσι Σαμίοισι καὶ ὅρκους δοὺς καὶ δεξάμενος προέδωκε. μισθὸς δέ οἱ ἦν 5
εἰρημένος ὅδε· ὑπὸ τῶν Σαμίων, πάντων τῶν ἐπίπλων καὶ ἀνδραπόδων τὰ
ἡμίσεα μεταλαβεῖν τῶν ἐν τῇ πόλει, τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἀγρῶν πάντα Ἱπποκρά-
τεα λαγχάνειν. τοὺς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν Ζαγκλαίων αὐτὸς ἐν ἀνδραπόδων 6
λόγῳ εἶχε δήσας, τοὺς δὲ κορυφαίους αὐτῶν τριηκοσίους ἔδωκε τοῖσι Σα-

AB CT MP(p) DR SV

T 220 Steph. Byz.: *Ἴνυκ[τ]ον· πόλις Σικελίας, Ἡρόδοτος δὲ Ἴνυκτος* (sic) *αὐτήν φησιν ἀπὸ τοῦ Ἴνυξ*

211 Lex. Vind. 52: *'Διάφορος' ὁ πολέμιος· Ἡρόδοτος·* τότε – Σαμίοισι ‖ 223 ibid. 121: *'Μεταλαβεῖν' ἀντὶ τοῦ 'μετασχεῖν' γενικῇ, καὶ 'μεταλαβεῖν' ἀντὶ τοῦ 'ὕστερον λαβεῖν' αἰτιατικῇ· Ἡρόδοτος·* πάντων – πόλει

208 *ξυνήνεικε* **CTMPp** | parenthesin statui (pronomine quod sequitur *ταῦτα* (l. 211) ad illa quae 22,2 dicuntur spectante) | *γὰρ*] *τε* **B**[2]**DRSV** ‖ 209 *ἐγένοντο* **AB**[1]**TM** *ἐν*] *ἐπὶ* **M** Ald. | *Ἐπιζεφύροισι* **DRSV** | *Ζαχλαῖοι* **C** | *αὐτοί τε* om. **M** ‖ 211 *Ἀναξίλεος* **MD**[1]**RV** | *τότε* **ABCT** Lex. Vind. *ὥστε* **M**[ac]**PD** *ὅστε* **M**[c] rell. ‖ 212 *Ζαχλαίοισι* **C** | *ξυμμίξας* **CT** ‖ 213 *χρεὼν* **TMD**[c]**RV** | *Ζάχλην* **C** ‖ 214–215 *ἐοῦσαν – Ζά(γ)κλην* om. **C** ‖ 214 *ἐρήμην* **M** Ald. ‖ 215 *Ζαχλαῖοι* **C** | *τὴν πόλιν ἑωυτῶν* **ABCTMP** ‖ 217 *ξύμμαχος* **CTM**[c] | *καὶ* om. **D** | *ὁ* om. **RSV** | *ξὺν τῇ στρατιῇ* **CT Pp** *σὺν στρατιῇ* **M** ‖ 218 *Ζαχλαίων* **C** | *ὡς* om. **AB**[1]**CT** | *ἀποβάλλοντα* **C** ‖ 219 *ὁ* om. **A**[1] ‖ 220 *Ἴνυκ*ον* (*α* videlicet erasum) **D** *Ἴνυκαν* (ex *Ἴνυκον* ortum) **M** cf. Steph. Byz. | *Ζαχλαίους* **C** ‖ 221 *ὅρκον* **MPp** Ald. ‖ 223 *μεταλαβεῖν* **AB**[1]**T** Lex. Vind. *μεταβαλεῖν* **C** *λαβεῖν* **B**[2] rell. | *πόλι* **M**[ac]**D**[1] *πόλει* **M**[c]**D**[2] Lex. Vind. rell. ‖ 223.224 *Ἱπποκράτεϊ* **M** Ald. ‖ 224 *Ζαχλαίων* **C** ‖ 225 *αὐτέων* **M** Ald.

24 *μίοισι κατασφάξαι. οὐ μέντοι οἵ γε Σάμιοι ἐποίησαν ταῦτα. Σκύθης δὲ ὁ*
τῶν Ζαγκλαίων μούναρχος ἐκ τῆς Ἰνύκου ἐκδιδρήσκει ἐς Ἱμέρην, ἐκ δὲ
ταύτης παρῆν ἐς τὴν Ἀσίην καὶ ἀνέβη παρὰ βασιλέα Δαρεῖον· καί μιν
ἐνόμισε Δαρεῖος πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος
2 *παρ' ἑωυτὸν ἀνέβησαν, καὶ γὰρ παραιτησάμενος βασιλέα ἐς Σικελίην ἀπί-*
κετο καὶ αὖτις ἐκ τῆς Σικελίης ὀπίσω παρὰ βασιλέα, ἐς ὃ γήρᾳ μέγα
ὄλβιος ἐὼν ἐτελεύτησε ἐν Πέρσῃσι. Σάμιοι δὲ ἀπαλλαχθέντες Μήδων ἀπο-
νητὶ πόλιν καλλίστην Ζάγκλην περιεβεβλήατο.
25 *Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίην τὴν ὑπὲρ Μιλήτου γενομένην Φοίνικες κελευ-*
σάντων Περσέων κατῆγον ἐς Σάμον Αἰάκεα τὸν Συλοσῶντος ὡς πολλοῦ τε
2 *ἄξιον γενόμενον σφίσι καὶ μεγάλα κατεργασάμενον· καὶ Σαμίοισι μούνοισι*
τῶν ἀποστάντων ἀπὸ Δαρείου διὰ τὴν ἔκλειψιν τῶν νεῶν τῶν ἐν τῇ ναυ-
μαχίῃ οὔτε ἡ πόλις οὔτε τὰ ἱρὰ ἐνεπρήσθη. Μιλήτου δὲ ἁλούσης αὐτίκα
καὶ Καρίην ἔσχον οἱ Πέρσαι, τὰς μὲν ἐθελοντὴν τῶν πολίων ὑποκυψάσας,
τὰς δὲ ἀνάγκῃ προσηγάγοντο.
26 *Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐγίνετο, Ἱστιαίῳ δὲ τῷ Μιλησίῳ ἐόντι περὶ Βυζάν-*

AB CT MP(p) DR SV

T 226–232 (Ps.-)Aelian. var. hist. VIII. 17: Σκύθης *ὁ Ἰνυκῖνος* ὁ τῶν Σαγκλαίων μόναρχος *ἀνέβη* ἐς Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον. καὶ *αὐτὸν* ἐνόμισε πάντων ἀνδρῶν δικαιότατον εἶναι, ὅσοι ἐκ τῆς Ἑλλάδος παρ' αὐτὸν ἀνέβησαν, *ὅτι* παραιτησάμενος βασιλέα ἀφίκετο *ἐς Σικελίαν καὶ πάλιν* ἐκ Σικελίας παρὰ βασιλέα *ὀπίσω. ... ὁ οὖν Σκύθης* ἐν Πέρσαις μέγα ὄλβιος ὢν γήρᾳ *κατέστρεψε τὸν βίον* ‖ 227 Steph. Byz.: v. ad 23,4

230 Lex. Vind. 148 (s. v. *παραιτοῦμαι*): ... *καὶ Ἡρόδοτος·* παραιτησάμενος βασιλέα εἰς Σικελίαν ἀπίκετο

226 *μέντοι οἵ*] *μέντοι* **B**[ac] | *Σκύθης δὲ* om. **C** ‖ 227 *Ζακλαίων* **C** *Ζαγκλαίων* (Ps.-)Aelian. rell. | *ἐκ τῆς* om. **AB**[1]**CT** | *Ἰνύκου* **D**[ac]**S** *Ἴνυκος* **D**[c] cett. ‖ 228 *πέρην* **P**[1]**D RSV** | *τὴν* om. **AB**[1]**C** (Ps.-)Aelian. ‖ 229 *δικαιότατον ἀνδρῶν* **DRSV** *ἀνδρῶν δικαιότατον* (Ps.-)Aelian. rell. ‖ 230 *παραιτισάμενος* **B** ‖ 231 *τῆς* om. **DRSV** Lex. Vind. ‖ 232 *ἐν Πέρσῃσι* **ABCTMP** (Ps.-)Aelian. *Πέρσῃσι* rell. ‖ 232.233 *ἀπονητεὶ* **AB** ‖ 233 *καλλίστην πόλιν* **M** | *Ζάκλην* **C** | *περιεβαλέατο* **MPDRSV** ‖ 234 *μετὰ τάδε* **D** ‖ 234.235 *καλεσάντων* **S** *καλευσάντων* **V** ‖ 237 *τῶν* delere dubitat Stein *τὴν* Reiskii Steinii Legrandii respui quia *ἐν* praepositionem non satis bene cum voce *ἔκλειψιν* congruere censeo ‖ 238–239 *αὐτίκα καὶ Καρίην* **B**[2] *αὐτίκα Καρίην* **AB**[1]**C TP** *αὐτίκα Καρίαν* **Mp** Ald. *καὶ Καρίην* **DRSV** ‖ 239 *ἐθελοντὶ* **B**[2]**MPD** *ἐθελοντῇ* **RSV** *ἐθελοντὰς* **T** | *πολέων ἀποκυψάσας* **T** ‖ 240 *προηγάγοντο* **D**[c]**RV** ‖ 241 *ἐγένετο* **MRSV**

τιον καὶ συλλαμβάνοντι τὰς Ἰώνων ὁλκάδας ἐκπλεούσας ἐκ τοῦ Πόντου
ἐξαγγέλλεται τὰ περὶ Μίλητον γενόμενα. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον
ἔχοντα πρήγματα ἐπιτρέπει Βισάλτῃ Ἀπολλοφάνεος παιδὶ Ἀβυδηνῷ, αὐτὸς
δὲ ἔχων Λεσβίους ἐς Χίον ἔπλεε καὶ Χίων φρουρῇ οὐ προσιεμένῃ μιν συν-
έβαλε ἐν «Κοίλοισι» καλεομένοισι τῆς Χίης χώρης. τούτων τε δὴ ἐφόνευσε 2
συχνοὺς καὶ τῶν λοιπῶν Χίων, οἷα δὴ κεκακωμένων ἐκ τῆς ναυμαχίης, ὁ
Ἱστιαῖος ἔχων τοὺς Λεσβίους ἐπεκράτησε ἐκ Πολίχνης τῆς Χίων ὁρμώ-
μενος. φιλέει δέ κως προσημαίνειν, εὖτ' ἂν μέλλῃ μεγάλα κακὰ ἢ πόλει ἢ 27
ἔθνεϊ ἔσεσθαι· καὶ γὰρ Χίοισι πρὸ τούτων σημήια μεγάλα ἐγένετο. τοῦτο 2
μέν σφι πέμψασι ἐς Δελφοὺς χορὸν νεηνιέων ἑκατὸν δύο μοῦνοι τούτων
ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ ὀκτώ τε καὶ ἐνενήκοντα αὐτέων λοιμὸς ὑπολαβὼν
ἀπήνεικε· τοῦτο δὲ ἐν τῇ πόλει τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον, ὀλίγον πρὸ τῆς
ναυμαχίης, παισὶ γράμματα διδασκομένοισι ἐνέπεσε ἡ στέγη, ὥστε ἀπ'
ἑκατὸν καὶ εἴκοσι παίδων εἷς μοῦνος ἀπέφυγε. ταῦτα μέν σφι σημήια ὁ 3
θεὸς προέδεξε, μετὰ δὲ ταῦτα ἡ ναυμαχίη ὑπολαβοῦσα ἐς γόνυ τὴν πόλιν
ἔβαλε, ἐπὶ δὲ τῇ ναυμαχίῃ ἐπεγένετο Ἱστιαῖος Λεσβίους ἄγων· κεκακωμέ-
νων δὲ τῶν Χίων καταστροφὴν εὐπετέως αὐτῶν ἐποιήσατο.

AB CT MP(p) DR SV

T 248 Harpocratio s. v. *Ἀταρνεύς* ad locum se refert ‖ 249 ss. Stob. flor. XLIII. 39: *τοῦ αὐτοῦ* (cf. XLIII. 38 ad V 78 laudatum) *ἱστορίας* φιλέει – ἔσεσθαι

256 Etym. M. 687: *Ὁ … Ἡρόδοτος … μεταφορᾷ … χρησάμενος εἶπε τὴν πόλιν* εἰς γόνυ *πεσεῖν*

242 *ξυλλαμβάνοντι* **CT** | *ἐκπλωούσας ἐκ τοῦ Πόντου* **DRSV** om. **M** ‖ 243 *τὴν Μίλητον* **ABCT** ‖ 244 *ἐπιτράπει* **PD**[1]**RSV** *ἐπετράπη* **D**[2] | *Βυσάλτῃ* **T** | *παιδίσε* (e *παιδιω* credit natum esse Weber *Anal. Hdt.ea* 167) | *Ἀβυδινῷ* **BRSV** ‖ 245.246 *συνέβαλλεν* **V** ‖ 246 *Κοίλῃσι καλεομένῃσι* **T** | *τε* om. **SV** | *δὴ* om. **T** | *ἐφόνευε* **RSV** ‖ 247 *δὴ* om. **ABCT** ‖ 247–248 *τῆς – Πολίχνης* haplogr. om. **C** ‖ 248 *Πολίσχνης* **RSV** | *τῆς*] *τῶν* **DRSV** ‖ 248.249 *ὁρμεόμενος* **M**[c]**Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM**[ac] Ald. ‖ 249 *εὖτ' ἂν* Stob. quoque *ἐπεὰν* **S** om. **V** | *κακὰ ἢ* **TMPDRSV** Stob. *κακὰ* rell. | *πόλι* **ABMS** *πόλει* Stob. rell. ‖ 250 *σημεῖα μεγάλα* **V**[ac] *μεγάλα σημήια* **M** ‖ 251 *νεηνίων* **T** ‖ 252 *ἐννενήκοντα* **TMPR** | *αὐτῶν* **MPDRSV** | *ἀπολαβὼν* **M** Ald. ‖ 253 *ἀπήνεγκε* **V** | *πόλι* **M** Ald. | *ὀλίγῳ* **S** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 254 *ἔπεσε* **DRSV** | *ἀπ'* om. **DRSV** ‖ 256 *προσέδεξε* **DRSV** *προέδειξε* **M** *προσέδειξε* Ald. | *ὑποβαλοῦσα* (ut vid.) **B**[1]**T** ‖ 257–258 *καὶ κεκακωμένων* **RSV** ‖ 258 *εὐπετέως*] *εὐθέως* **T** | *αὐτέων* **ABCT** | *ἐποιήσαντο* **AB**[1]**TM**

28 Ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Ἱστιαῖος ἐστρατεύετο ἐπὶ Θάσον ἄγων Ἰώνων καὶ Αἰ-
ολέων συχνούς. περικατημένῳ δέ οἱ Θάσον ἦλθε ἀγγελίη, ὡς οἱ Φοίνικες
ἀναπλέουσι ἐκ τῆς Μιλήτου ἐπὶ τὴν ἄλλην Ἰωνίην. πυθόμενος δὲ ταῦτα
Θάσον μὲν ἀπόρθητον λείπει, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Λέσβον ἠπείγετο ἄγων πᾶ-
2 σαν τὴν στρατιήν. ἐκ Λέσβου δὲ λιμαινούσης οἱ τῆς στρατιῆς πέρην δια-
βαίνει, ἐκ τοῦ Ἀταρνέος ὡς ἀμήσων τὸν σῖτον τόν τε ἐνθεῦτεν καὶ τὸν ἐκ
Καΐκου πεδίου τὸν τῶν Μυσῶν. ἐν δὲ τούτοισι τοῖσι χωρίοισι ἐτύγχανε
ἐὼν Ἅρπαγος ἀνὴρ Πέρσης, στρατηγὸς στρατιῆς οὐκ ὀλίγης, ὅς οἱ ἀποβάντι
συμβαλὼν αὐτόν τε Ἱστιαῖον ζωγρίῃ ἔλαβε καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ τὸν
29 πλέω διέφθειρε. ἐζωγρήθη δὲ ὁ Ἱστιαῖος ὧδε· ὡς ἐμάχοντο οἱ Ἕλληνες
τοῖσι Πέρσῃσι ἐν τῇ Μαλήνῃ τῆς Ἀταρνείτιδος χώρης, οἱ μὲν συνέστασαν
χρόνον ἐπὶ πολλόν, ἡ δὲ ἵππος ὕστερον ὁρμηθεῖσα ἐπιπίπτει τοῖσι Ἕλ-
λησι· τό τε δὴ ἔργον τῆς ἵππου τοῦτο ἐγένετο, καὶ τετραμμένων τῶν Ἑλ-
λήνων ὁ Ἱστιαῖος ἐλπίζων οὐκ ἀπολέεσθαι ὑπὸ βασιλέος διὰ τὴν παρεοῦ-
2 σαν ἁμαρτάδα φιλοψυχίην τοιήνδε τινὰ ἀναιρέεται· ὡς φεύγων τε
κατελαμβάνετο ὑπὸ ἀνδρὸς Πέρσεω καὶ ὡς καταιρεόμενος ὑπ' αὐτοῦ
ἔμελλε συγκεντηθήσεσθαι, Περσίδα γλῶσσαν μετιεὶς καταμηνύει ἑωυτόν,
30 ὡς εἴη Ἱστιαῖος ὁ Μιλήσιος. εἰ μέν νυν, ὡς ἐζωγρήθη, ἄχθη ἀγόμενος
παρὰ βασιλέα Δαρεῖον, ὁ δὲ οὔτ' ἂν ἔπαθε κακὸν οὐδὲν δοκέειν ἐμοί,
ἀφῆκέ τ' ἂν αὐτῷ τὴν αἰτίην· νῦν δέ μιν αὐτῶν τε τούτων εἵνεκα, καὶ ἵνα
μὴ διαφυγὼν αὖτις μέγας παρὰ βασιλέϊ γένηται, Ἀρταφρένης τε ὁ Σαρ-
δίων ὕπαρχος καὶ ὁ λαβὼν Ἅρπαγος, ὡς ἀπίκετο ἀγόμενος ἐς Σάρδις, τὸ

AB CT MP(p) DR SV

267–276 Suid.: *Ζωγρίῃ· Ἡρόδοτος· τὸν δὲ* Ἱστιαῖον ζωγρίῃ ἔλαβεν. ἐζωγρήθη δὲ ὧδε· ὡς φεύγων κατελαμβάνετο (28,2) – ἑαυτόν, ὡς εἴη Ἱστιαῖος Μιλήσιος (29,2) id. *Καταιρεόμενος·* ... ὡς – συγκεντηθήσεσθαι (29,2)

259–260 *ἄγων – Θάσον* haplogr. om. **R** ‖ 260 *ὡς Φοίνικες* **M** ‖ 261 *ἀναπλώουσι* **MPDRSV** ‖ 263 *ἐκ Λέσβου δὲ*] *ἐκ δὲ Λέσβου* **MD** *ἐς Λέσβον δὲ* **C** | *λιμαινούσης* Reiskio et Heringa ducibus edd. collato VII 25,1 *δειμαινούσης* codd. ‖ 264 *ἐς τοῦ* **B^{2}PDRSV** *ἐς τὸν* **M** | *Ἀρτανέος* **SV** cf. Harpocr. ‖ 265 *τὸν τῶν*] *τῶν* **CTMP** ‖ 266 *ὅς*] *ὥς* **D** **ὅς **M** ‖ 267 *ξυμβαλὼν* **C** | *ἔλαβε δὲ καὶ* **V** | *στρατὸν δὲ αὐτοῦ* **S** ‖ 268 *πλέον* **T** *πλέων* **D** ‖ 269 *Μαλίνῃ* **MV** *Μεγαλήνῃ* **B^{2}** | *Ἀταρνίτιδος* **AB** *Ἀταρνίδος* **DR** *Ἀρτανίδος* **SV** | *συνέστησαν* **RSV** ‖ 270 *ὑποπίπτει* **D** ‖ 272 *ἀπολέσθαι* **DRSV** | *βασιλέως* **PpV^{ac}** *βασιλῆος* Ald. ‖ 273 *ὡς φεύγων τε*] cf. Suid. s. vv. *ζωγρίῃ* et *καταιρεόμενος* ‖ 275 *συγκεντήσεσθαι* **D^{1}** | *μετεὶς* **ABCTMP** Suid. ‖ 276 *ὁ* om. **AB^{1}C** Suid. | *ἄχθει* (ut vid.) **M** Ald. *ἔχθη* **V** ‖ 278 *ἀπῆκε* **DRSV** ‖ 279 *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. | *τε*] *δὲ* **V** *δὴ* **S** ‖ 280 *ἀπίκετο ἀγόμενος*] *ἀπίκετο* **M** *ἀγόμενος ἀπίκετο* **DRSV** | *ἐς Σάρδεις* **T** *ἐς τὰς Σάρδις* **RS** *ἐς τὰς Σάρδεις* **V**

μὲν αὐτοῦ σῶμα αὐτοῦ ἀνεσταύρωσαν, τὴν δὲ κεφαλὴν ταριχεύσαντες
ἀνήνεικαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον ἐς Σοῦσα. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος ταῦτα 2
καὶ ἐπαιτιησάμενος τοὺς ταῦτα ποιήσαντας ὅτι μιν οὐ ζώοντα ἀνήγαγον
ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ, τὴν κεφαλὴν τὴν Ἱστιαίου λούσαντάς τε καὶ περιστεί-
λαντας εὖ ἐνετείλατο θάψαι ὡς ἀνδρὸς μεγάλως ἑωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι
εὐεργέτεω.

Τὰ μὲν περὶ Ἱστιαῖον οὕτως ἔσχε· ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Περσέων 31
χειμερίσας περὶ Μίλητον τῷ δευτέρῳ ἔτεϊ ὡς ἀνέπλωσεν, αἱρέει εὐπετέως
τὰς νήσους τὰς πρὸς τῇ ἠπείρῳ κειμένας, Χίον καὶ Λέσβον καὶ Τένεδον.
ὅκως δὲ λάβοι τινὰ τῶν νήσων, ὡς ἑκάστην αἱρέοντες οἱ βάρβαροι ἐσαγή-
νευον τοὺς ἀνθρώπους. σαγηνεύουσι δὲ τόνδε τὸν τρόπον· ἀνὴρ ἀνδρὸς 2
ἁψάμενος τῆς χειρὸς ἐκ θαλάσσης τῆς βορηίης ἐπὶ τὴν νοτίην διήκουσι
καὶ ἔπειτα διὰ πάσης τῆς νήσου διέρχονται ἐκθηρεύοντες τοὺς ἀνθρώ-
πους· αἵρεον δὲ καὶ τὰς ἐν τῇ ἠπείρῳ πόλιας τὰς Ἰάδας κατὰ ταὐτά, πλὴν
οὐκ ἐσαγήνευον τοὺς ἀνθρώπους, οὐ γὰρ οἷά τ' ἦν. ἐνθαῦτα Περσέων οἱ 32
στρατηγοὶ οὐκ ἐψεύσαντο τὰς ἀπειλάς, τὰς ἐπηπείλησαν τοῖσι Ἴωσι
στρατοπεδευομένοισι ἐναντία σφίσι. ὡς γὰρ δὴ ἐπεκράτησαν τῶν πολίων,
παῖδάς τε τοὺς εὐειδεστάτους ἐκλεγόμενοι ἐξέταμνον καὶ ἐποίευν ἀντὶ εἶ-
ναι ἐνόρχιας εὐνούχους καὶ παρθένους τὰς καλλιστευούσας ἀνασπάστους
παρὰ βασιλέα· ταῦτά τε δὴ ἐποίευν καὶ τὰς πόλιας ἐνεπίμπρασαν αὐτοῖσι
τοῖσι ἱροῖσι. οὕτω δὴ τὸ τρίτον Ἴωνες κατεδουλώθησαν, πρῶτον μὲν ὑπὸ
Λυδῶν, δὶς δὲ ἐπεξῆς τότε ὑπὸ Περσέων.

AB CT MP(p) DR SV

T 291 Strabo 448 de Eretria capta et vastata (cf. 101,3) tractans: *Τὴν … ἀρχαίαν πόλιν κατέσκαψαν Πέρσαι* σαγηνεύσαντες, *ὥς φησιν* Ἡρόδοτος, *τοὺς ἀνθρώπους τῷ πλήθει περιχυθέντων τῶν βαρβάρων τῷ τείχει*

281 *αὐτοῦ* secl. Krueger sed conserv. Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884*, 9: *αὐτοῦ ταύτῃ* **DRSV** *ταύτῃ* **T** (hoc pronomen ad *αὐτοῦ* explicationis causa potuit addi) ‖ **283** *ἐπαιτισάμενος* **R** *ἐπαιτι*σάμενος* **M** | *ζῶντα* **DRSV** ‖ **284** *τε* om. **C** ‖ **285** *εὖ*] om. **DRSV** *εὐπρεπῶς* **M** Ald. ‖ **287** *Ἱστιαίου* **D** ‖ **288** *χειμερήσας περὶ* **T** *χειμερίσας τὰ περὶ* **C** ‖ **291** *τόνδε*] *τοῦτον* **MPDRSV** ‖ **292** *βορέας* ut vid. **M** | *διήκουσαν* **ABCT** ‖ **293** *καὶ* om. **M** ‖ **294** *κατὰ τὰ αὐτά* **MPDRSV** ‖ **295** *ἐνθαῦτασ* in fin. vers. (num initium vocis *στρατηγοὶ* voluit scribere?) **A** ‖ **296** *ἀπειλάς*] *κεφαλάς* **C** | *ἐπηπειλήσαντο τοῖσι* **ABC** fort. recte ‖ **297** *σφι* **DRV** | *δὴ* om. **SV** ‖ **298** *ἐποίεον* **DRSV** | *ἀντὶ* ⟨*τοῦ*⟩ *εἶναι* propos. Valckenaer ‖ **299** *ἐνόρχας* **PDRSV** *ἐνόρχων* **M** cf. VIII 105,2 ‖ **300** *ταῦτά τε* **ABCTMP²p** *ταῦτα* **P¹** cett. | *ἐνεπί*πρασαν* **D** ‖ **301** *δὴ* **M** Ald. (videl. coniectura) *δὲ* **PDRSV** *τε* **A** ‖ **302** *δὲ*] *δὲ καὶ* **D** | *ἐπεξῆς*] *ἑξῆς* **A** (spiritu caret) **BCT**

33 Ἀπὸ δὲ Ἰωνίης ἀπαλλασσόμενος ὁ ναυτικὸς στρατὸς τὰ ἐπ' ἀριστερὰ ἐσπλέοντι τοῦ Ἑλλησπόντου αἵρεε πάντα, τὰ γὰρ ἐπὶ δεξιὰ αὐτοῖσι τοῖσι Πέρσῃσι ὑποχείρια ἦν γεγονότα κατ' ἤπειρον. (εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τῇ Εὐρώπῃ αἵδε· [τοῦ Ἑλλησπόντου] Χερσόνησός τε, ἐν τῇ πόλιες συχναὶ ἔνεισι, καὶ Πέρινθος καὶ τὰ τείχεα τὰ ἐπὶ Θρηίκης καὶ Σηλυμβρίη τε καὶ Βυζάντιον.)
2 Βυζάντιοι μέν νυν καὶ οἱ πέρηθε Καλχηδόνιοι οὐδ' ὑπέμειναν ἐπιπλέοντας τους Φοίνικας, ἀλλ' οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέρην ἔσω ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον καὶ ἐνθαῦτα πόλιν Μεσαμβρίην οἴκησαν· οἱ δὲ Φοίνικες κατακαύσαντες ταύτας τὰς χώρας τὰς καταλεχθείσας τράπονται ἐπί τε Προκόννησον καὶ Ἀρτάκην, πυρὶ δὲ καὶ ταύτας νείμαντες ἔπλεον αὖτις ἐς τὴν Χερσόνησον ἐξαιρήσοντες τὰς ἐπιλοίπους τῶν πολίων, ὅσας πρότερον
3 προσσχόντες οὐ κατέσυραν. ἐπὶ δὲ Κύζικον οὐδὲ ἔπλωσαν ἀρχήν· αὐτοὶ γὰρ Κυζικηνοὶ ἔτι πρότερον τοῦ Φοινίκων ἔσπλου ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ Οἰβάρεϊ τῷ Μεγαβάζου ὁμολογήσαντες, τῷ ἐν Δασκυλείῳ ὑπάρχῳ. τῆς δὲ Χερσονήσου, πλὴν Καρδίης πόλιος, τὰς ἄλλας πάσας ἐχειρώσαντο οἱ Φοίνικες.

34 Ἐτυράννευε δὲ αὐτέων μέχρι τότε Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος τοῦ Στησαγόρεω κτησαμένου τὴν ἀρχὴν ταύτην πρότερον Μιλτιάδεω τοῦ Κυψέλου

AB CT MP(p) DR SV

T 308–310 Eust. Dion. 803: *Λέγονται μεγάλως ἰσχῦσαι καὶ οἱ Βυζάντιοι· πτοηθῆναι δέ ποτε τοὺς Φοίνικας* ἐπιπλέοντας *καὶ* ἀπολιπεῖν τὴν σφετέραν *φυγόντες εἰς τὸν Εὔξεινον καὶ μετὰ τῶν Χαλκηδονίων* οἰκίσαι τὴν Μεσημβρίην πόλιν

304 *αὐτοῖσι τοῖσι*] *αὐτοῖσι* **ABCTMS** ‖ 305 *αἱ* om. **PDRSV** eras. B^2 | *ἐν τῇ* om. D^1 ‖ 306 *τοῦ Ἑλλησπόντου* (quod nullo modo genitivi localis munere fungi neque de *αἵδε* pendere potest) delevi explicationem esse iudicans ad *Χερσόνησος* additam | *πόλιες συχναί εἰσι* **PDRSV** *πόλιες πολέες* (?) *ἔνεισι* **p** *πόλιες πολέες εἰσί* Ald. ‖ 307 *Σηλυβρίη* **Pp** Ald. *Σηλυ*βρίη* **B** *Συληβρίη* **RSV** *Σηληβρίη* **M** ‖ 307–308 *Βυζάντειον Βυζάντειοι* **R** ‖ 308 *καὶ* om. **C** | *πέρηθεν* B^c**MDS** | *Χαλκηδόνιοι* **ABCTMP** *Καρχηδόνιοι* **D** ‖ 309 *οἴχοντο φεύγοντες ἀπολιπόντες* **M** Ald. | *σφετέρην* **ABCT** Eust. *πόλιν* rell. | *εἴσω* **ABCT** ‖ 310 *πάλιν* **V** | *Μεσαμβρίην* B^2**TMP DRSV** cf. Eust. *Θηλυμβρίην* B^1 rell. quod fort. recte esse censet Stein | *ᾤκησαν* **ABCTM** cf. Eust. ‖ 310.311 *κατακλαύσαντες* **C** ‖ 311 *καταλειφθείσας* **A**B^1**CT** | *τράπονται* **T** | *τε* om. **DRSV** ‖ 312 *Προκόνησον* **CTV** *Προικόνησον* **M** *Προικόννησον* Ald. ‖ 313 *Χερσόννησον* **M** *Χερόνησον* **C** | *ὑπολοίπους* **T** | *πρότερον* **MPDR SV** ‖ 314 *προσσχόντες* **D** *προσχόντες* cett. | *τὴν ἀρχήν* **M** Ald. ‖ 315 *ἔσπλου*] *τούτου ἔσπλου* B^2**DR** *τούτου ἔπλου* **SV** *ἔσπλου τούτου* **MPp** Ald. | *ἐγεγόνεσαν ὑπὸ βασιλέϊ* om. **DRSV** ‖ 316 *Μεγαβύζου* **T** | *Δασκυλίῳ* **Mp** Ald. ‖ 317 *Κραδίης* **T** ‖ 319 *αὐτῶν* **ABC** ‖ 320 *κτησαμένου* – *τοῦ* om. **T** | *πρότερον* om. **S** | *Κυψέλλου* (ut vid.) **M** Ald.

τρόπῳ τοιῷδε· εἶχον Δόλογκοι Θρήικες τὴν Χερσόνησον ταύτην. οὗτοι ὦν
οἱ Δόλογκοι πιεσθέντες πολέμῳ ὑπὸ Ἀψινθίων ἐς Δελφοὺς ἔπεμψαν τοὺς
βασιλέας περὶ τοῦ πολέμου χρησομένους. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἀνεῖλε οἰκιστὴν 2
ἐπάγεσθαι ἐπὶ τὴν χώρην τοῦτον, ὃς ἄν σφεας ἀπιόντας ἐκ τοῦ ἱροῦ
πρῶτος ἐπὶ ξείνια καλέσῃ. ἰόντες δὲ οἱ Δόλογκοι τὴν ἱρὴν ὁδὸν διὰ Φω-
κέων τε καὶ Βοιωτῶν ἤισαν· καί σφεας ὡς οὐδεὶς ἐκάλεε, ἐκτρέπονται ἐπ'
Ἀθηνέων. ἐν δὲ τῇσι Ἀθήνῃσι τηνικαῦτα εἶχε μὲν τὸ πᾶν κράτος Πεισί- 35
στρατος, ἀτὰρ ἐδυνάστευέ γε καὶ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου, ἐὼν οἰκίης τε-
θριπποτρόφου, τὰ μὲν ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰακοῦ τε καὶ Αἰγίνης γεγονώς, τὰ
δὲ νεώτερα Ἀθηναῖος, Φιλαίου τοῦ Αἴαντος παιδός γενομένου πρώτου τῆς
οἰκίης ταύτης Ἀθηναίου. οὗτος ὁ Μιλτιάδης κατήμενος ἐν τοῖσι προθύ- 2
ροισι τοῖσι ἑωυτοῦ ὁρῶν τοὺς Δολόγκους παριόντας ἐσθῆτα ἔχοντας οὐκ ἐγ-
χωρίην καὶ αἰχμὰς προσεβώσατο καί σφι προσελθοῦσι ἐπηγγείλατο κατα-
γωγὴν καὶ ξείνια. οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ ξεινισθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἐξέφαινον
πᾶν οἱ τὸ μαντήιον ἐκφήναντες δὲ ἐδέοντο αὐτοῦ τῷ θεῷ μιν πείθεσθαι.
Μιλτιάδεα δὲ ἀκούσαντα παραυτίκα ἔπεισε ὁ λόγος οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ 3
Πεισιστράτου ἀρχῇ καὶ βουλόμενον ἐκποδὼν εἶναι. αὐτίκα δὲ ἐστάλη ἐς
Δελφοὺς ἐπειρησόμενος τὸ χρηστήριον, εἰ ποιοῖ, τά περ αὐτοῦ οἱ Δόλογκοι
προσεδέοντο. κελευούσης δὲ καὶ τῆς Πυθίης, οὕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυ- 36
ψέλου Ὀλύμπια ἀνῃρηκὼς πρότερον τούτων τεθρίππῳ τότε παραλαβὼν
Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τοῦ στόλου ἔπλεε ἅμα τοῖσι

AB CT MP(p) DR SV

334 num huc ad *δὲ δεξάμενοι* refert quod ad 119,3 sub *δὲ δεξαμένη* ex Antiatt. laudamus? || **336** Eust.: v. quae ad IV,66 laudavimus || **340** Lex. Vind. s. v. *ἀναιρεῖ*: *Ἡρόδοτος· Ὀλύμπια* ἀνῃρηκώς

321 *τὴν Χερσόνησον*] *τὴν ἀρχὴν τῆς Χερσονήσου* **M** Ald. || **322** *ὑπὸ Ἀψινθίων πολέμῳ* **M** || **323** *χρησομένους περὶ τοῦ πολέμου* **M** || **324** *ἐπάγεσθαι* om. **M** | *ἱεροῦ* **A** || **326** *ὡς* om. **SV** | *ἐκτράπονται* **MPDRSV** || **327** *Ἀθηνέων* **AP**[2]**p** *Ἀθηναίων* **P**[1] cett. || **328** *γε* Reiskio Eltzio ducibus edd. *τε* **ABCT** om. cett. | *Κυψέλλου* **Mp** Ald. | *ἰὼν* **T** || **328.329** *τεθριππουτρόφου* pr. *υ* leviter eras. **A** || **329** *Αἰγινήτης* **C** || **330** *Φιλέου* **MPDRSV** | *πρώτης* **MDRSV** || **330–331** *ταύτης τῆς οἰκίης Ἀθηναίου* **DR** *τῆς οἰκίης Ἀθηναίου* **SV** || **332** *ὁρέων* **MPDRSV** | *οὐκ ἐγχωρίην ἔχοντας* **Mp** Ald. || **333** *προελθοῦσι* **RV** || **335** *οἱ* om. **AB**[1]**CTMP** | *δὲ* om. **M** || **336** *Μιλτιάδεα* **ABCTM** Eust. *Μιλτιάδην* **PDRS** fin. voc. comp. not. **V** | *ὁ* om. **DRSV** | *ἀχθήμενόν* **SV** || **338** *ποιοίη* **ABCTMP** | *αὐτοὶ οἱ* **DRSV** || **339** *προσεδέκοντο* **T** | *δὲ*] *δὴ* **AB**[1] || **339.340** *Κυψέλλου* **M** Ald. || **340** *ἀναιρηκὼς* **SV** *ἀραιρηκὼς* **DR** *ἀνῃρηκὼς* Lex. Vind. rell. *ἀναραιρηκὼς* Stein Hude | *λαβὼν* **SV**

Δολόγκοισι καὶ ἔσχε τὴν χώρην· καί μιν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατε-
2 *στήσαντο. ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου ἐκ*
Καρδίης πόλιος ἐς Πακτύην, ἵνα μὴ ἔχοιέν σφεας οἱ Ἀψίνθιοι δηλέεσθαι
ἐσβάλλοντες ἐς τὴν χώρην. εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἕξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ
ἰσθμοῦ, ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσόνησος ἔσω πᾶσά ἐστι σταδίων
37 *εἴκοσι καὶ τετρακοσίων τὸ μῆκος. ἀποτειχίσας ὦν τὸν αὐχένα τῆς Χερ-*
σονήσου ὁ Μιλτιάδης καὶ τοὺς Ἀψινθίους τρόπῳ τοιούτῳ ὠσάμενος τῶν
λοιπῶν πρώτοισι ἐπολέμησε Λαμψακηνοῖσι, καί μιν οἱ Λαμψακηνοὶ λοχή-
σαντες αἱρέουσι ζωγρίῃ. ἦν δὲ ὁ Μιλτιάδης Κροίσῳ τῷ Λυδῷ ἐν γνώμῃ
γεγονώς· πυθόμενος ὦν ὁ Κροῖσος ταῦτα πέμπων προηγόρευε τοῖσι Λαμ-
2 *ψακηνοῖσι μετιέναι Μιλτιάδεα· εἰ δὲ μή, σφέας πίτυος τρόπον ἀπείλεε*
ἐκτρίψειν. πλανωμένων δὲ τῶν Λαμψακηνῶν ἐν τοῖσι λόγοισι, τὸ θέλει τὸ
ἔπος εἶναι, τό σφι ἀπείλησε ὁ Κροῖσος, «πίτυος τρόπον ἐκτρίψειν», μόγις
κοτὲ μαθὼν τῶν τις πρεσβυτέρων εἶπε τὸ ἐόν, ὅτι πίτυς μούνη πάντων
δενδρέων ἐκκοπεῖσα βλαστὸν οὐδένα μετίει, ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλυ-

AB CT MP(p) DR SV

Εἰ δὲ (37,1) – ἐκτρίψειν ὅτι *δηλαδὴ* πίτυς μούνη – ἐξαπόλλυται (37,2) exc. 𝔇

Ἠπείλησε πίτυος – ἀπόλλυται (37,2) exc. 𝔄

T 355 ss. Eust. Il. 42 (ad *A* 51): *Τινὲς … 'ἐχεπευκὲς' εἶπον τὸ θανάσιμον καὶ ἐκτέμνον τοῦ βίου τὸν βληθέντα δίκην πεύκης, ἥτις ἐκτμηθεῖσα οὐκέτι ἀναβλαστάνει. ἐνταῦθα δὲ σκοπητέον τὸ τοῦ Ἡροδότου εἰπόντος, ὅτι* πίτυς ἐκκοπεῖσα οὐκ *ἀναφύει* μόνη πάντων δένδρων, ἀλλὰ πανώλεθρος ἐξαπόλλυται. *καὶ παροιμία τὸ 'ἐκτριβῆναι πίτυος δίκην'. εἰ γὰρ καὶ πεύκη καὶ κυπάρισσος καὶ ἕτερα ἐκκοπέντα οὐκέτι ζῇ, πῶς Ἡρόδοτος ἔφη, ὡς* πίτυς μόνη πάντων δένδρων ἐκκοπεῖσα οὐκ *ἀναφύει*

342 *ἔσκε* **M** Ald. | *ἐπαγόμενοι* **DRSV** ‖ 342.343 *κατέστησαν* **DRSV** ‖ 343 *ἐπετείχισε* **ABCTP**[1] *ἀπετείχισε* **P**[2]**p** cett. ‖ 343–344 *ἐκ τῆς Καρδίης* **D** ‖ 344 *δηλήσασθαι* **C** ‖ 345 *ἐσβαλόντες* **D** *ἐκβαλόντες* **C** *ἐκβάλλοντες* **M** ‖ 346 *ἀπὸ – ἰσθμοῦ* haplogr. om. **B**[1] | *τούτου* om. **R** | *εἴσω* codd. ‖ 348 *τοιούτῳ*] *τούτῳ* **DRSV** *τοιῷδε* **TMPp** Ald. ‖ 349 *οἱ Λαμψακηνοὶ οἱ λοχήσαντες* **M** Ald. ‖ 352 *Μιλτιάδην* **DRS** fin. voc. comp. not. **V** cf. Eust. supra ‖ 353 *ἐκτρίψας* **C** ‖ 353–354 *πλανωμένων – ἐκτρίψειν* haplogr. om. **Mp** Ald. | *τὸ θέλει ἔπος* **DRSV** ‖ 354 *εἶναι*] *εἶπαι* Abicht fort. recte, sequ. Hude Legrand sed cf. gramm. meam 131 | *ἠπείλησε* 𝔄 ‖ 355 *μόνη* **TMP**[1]𝔄 Eust. *μούνη* **P**[2]**p**𝔇 rell. ‖ 355–356 *πάντων δένδρων* **AB**𝔄𝔇 Eust. *δενδρέων πάντων* **TMp** Ald. ‖ 356 *ἐκκοπεῖσα* codd. 𝔇 Eust. *ἐκτμηθεῖσα* 𝔄 | *μετήει* **CT** *μεθίησιν* 𝔄 *μετίει* 𝔇 rell. | *πανώλεθρος ἐξαπόλλυται* **D**[2]**RSV** *πανόλεθρος ἐξαπόλλυται* **D**[1] *πανωλεθρίᾳ ἀπόλλυται* 𝔄 *πανωλέθρως ἐξαπόλλυται* 𝔇 rell.

ται. δείσαντες ὦν οἱ Λαμψακηνοὶ Κροῖσον λύσαντες μετῆκαν Μιλτιάδεα.
οὗτος μὲν δὴ διὰ Κροῖσον ἐκφεύγει, μετὰ δὲ τελευτᾷ ἄπαις τὴν ἀρχήν τε 38
καὶ τὰ χρήματα παραδοὺς Στησαγόρῃ τῷ Κίμωνος ἀδελφεοῦ παιδὶ ὁμομη-
τρίου. καί οἱ τελευτήσαντι Χερσονησῖται θύουσι, ὡς νόμος οἰκιστῇ, καὶ
ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστᾶσι, ἐν τῷ Λαμψακηνῶν οὐδενὶ ἐγγί-
νεται ἀγωνίζεσθαι. πολέμου δ' ἐόντος πρὸς Λαμψακηνοὺς καὶ Στησαγόρεα 2
κατέλαβε ἀποθανεῖν ἄπαιδα πληγέντα τὴν κεφαλὴν πελέκεϊ ἐν τῷ πρυτα-
νηΐῳ πρὸς ἀνδρὸς αὐτομόλου μὲν τῷ λόγῳ, πολεμίου δὲ καὶ ὑποθερμο-
τέρου τῷ ἔργῳ. τελευτήσαντος δὲ καὶ Στησαγόρεω τρόπῳ τοιῷδε ἐνθαῦτα 39
Μιλτιάδεα τὸν Κίμωνος, Στησαγόρεω δὲ τοῦ τελευτήσαντος ἀδελφεόν, κα-
ταλαμψόμενον τὰ πρήγματα ἐπὶ Χερσονήσου ἀποστέλλουσι τριήρεϊ οἱ Πει-
σιστρατίδαι, οἵ μιν καὶ ἐν Ἀθήνῃσι ἐποίευν εὖ ὡς οὐ συνειδότες δῆθεν
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ [Κίμωνος] τὸν θάνατον, τὸν ἐγὼ ἐν ἄλλῳ λόγῳ σημα-
νέω, ὡς ἐγένετο. Μιλτιάδης δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Χερσόνησον εἶχε κατ' 2
οἴκους, τὸν ἀδελφεὸν Στησαγόρεα δηλαδὴ ἐπιτιμέων. οἱ δὲ Χερσονησῖται
πυνθανόμενοι ταῦτα συνελέχθησαν ἀπὸ πασέων τῶν πολίων οἱ δυνα-
στεύοντες πάντοθεν, κοινῷ δὲ στόλῳ ἀπικόμενοι ὡς συλλυπηθησόμενοι
ἐδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Μιλτιάδης τε δὴ ἴσχει τὴν Χερσόνησον πεντακοσίους
βόσκων ἐπικούρους καὶ γαμέει Ὀλόρου τοῦ Θρηίκων βασιλέος θυγατέρα
Ἡγησιπύλην.

Οὗτος δὲ ὁ Κίμωνος Μιλτιάδης νεωστὶ μὲν ἐληλύθεε ἐς τὴν Χερσόνη- 40
σον, κατελάμβανε δέ μιν ἐλθόντα ἄλλα τῶν κατεχόντων πρηγμάτων χαλε-

AB CT MP(p) DR SV

357 *Μιλτιάδην* **DRS** fin. voc. comp. not. **V** cf. Eust. supra ‖ 358 *μετὰ δὲ*] *μετὰ δὲ ταῦτα* **MPDRSV** | *ἄπαις*] *ὁ παῖς* **T** | *τε* om. **ABCT** ‖ 359 *παιδὶ* secl. Cobet Hude ‖ 360 *Χερσοννησῖται* **MPpV** (alt. *ν* ex *η* corr.) *Χερονησῖται* **C** | *ὡς ὁ νόμος* **M** Ald. ‖ 361 *ἐπιστῶσι* **T** *ἐπιστεῦσι* **SV** ‖ 361.362 *ἐκγίνεται* **B**[2] ‖ 362 *δ' ἐόντος* scripsi *δὲ ὄντος* **AB**[1]**CT** *δὲ ἐόντος* **B**[2] cett. ‖ 362–363 *Στησαγόρην κατελάμβανε* **DRSV** ‖ 363 *ἀποθανεῖν* om. **M** | *τῷ* om. **Mp** Ald. ‖ 364 *λόγῳ*] *ἔργῳ* **M** ‖ 365 *καὶ* om. **T** ‖ 366.367 *καταλα*ψόμενον* **B** *καταλαψόμενον* **TM** *καταλαμψώμενον* **D**[ac] *καταλαμψάμενον* **D**[c]**SV** ‖ 367 *οἱ* om. **M** ‖ 368 *συνειδότος* **C** ‖ 369 *Κίμωνος αὐτοῦ* **ABCTMP** ‖ 370–371 *κατ' οἴκου* **ABCT** ‖ 374 *ἐδεήθησαν ὑπ' αὐτοῦ* **C** *ἐδέθησαν αὐτοῦ* **DRSV** *ἐδέθησαν ὑπ' αὐτοῦ* **M** | *δὴ* om. **DRSV** ‖ 375 *Θρηκῶν* **DR** *Θρησκῶν* **V** | *τὴν θυγατέρα* **ABCTMP** ‖ 377 *δὲ*] *δὴ* Kruegerio duce Hude Legrand | *μὲν* om. **M** | *ἐλήλυθε* **ABCTM**[c] ‖ 378 *κατεχόντων*] *καταλαβόντων* **ABC** *καταλαμβανόντων* **T**

πώτερα· τρίτῳ μὲν γὰρ ἔτεϊ τούτων Σκύθας ἔφευγε· Σκύθαι γὰρ οἱ νομά-
δες ἐρεθισθέντες ὑπὸ βασιλέος Δαρείου συνεστράφησαν καὶ ἤλασαν μέχρι
2 *τῆς Χερσονήσου ταύτης. τούτους ἐπιόντας οὐχ ὑπομείνας ὁ Μιλτιάδης*
ἔφευγεν, ἐς ὃ οἵ τε Σκύθαι ἀπηλλάχθησαν καί μιν οἱ Δόλογκοι κατήγαγον
ὀπίσω.
41 *Ταῦτα μὲν δὴ τρίτῳ ἔτεϊ πρότερον ἐγεγόνεε τῶν τότε μιν κατεχόντων,*
τότε δὲ πυνθανόμενος εἶναι τοὺς Φοίνικας ἐν Τενέδῳ πληρώσας τριήρεας
πέντε χρημάτων τῶν παρεόντων ἀπέπλεε ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ ὥσπερ
ὁρμήθη ἐκ Καρδίης πόλιος, ἔπλεε διὰ τοῦ Μέλανος Κόλπου παραμείβετό
2 *τε τὴν Χερσόνησον, καὶ οἱ Φοίνικές οἱ περιπίπτουσι τῇσι νηυσίν. αὐτὸς*
μὲν δὴ Μιλτιάδης σὺν τῇσι τέσσαρσι τῶν νεῶν καταφεύγει ἐς Ἴμβρον,
τὴν δέ οἱ πέμπτην τῶν νεῶν κατεῖλον διώκοντες οἱ Φοίνικες. τῆς δὲ νεὸς
ταύτης ἔτυχε τῶν Μιλτιάδεω παίδων ὁ πρεσβύτατος ἄρχων Μητίοχος, οὐκ
3 *ἐκ τῆς Ὀλόρου τοῦ Θρήικος ἐὼν θυγατρός, ἀλλ' ἐξ ἄλλης. καὶ τοῦτον ἅμα*
τῇ νηὶ εἷλον οἱ Φοίνικες καί μιν πυθόμενοι, ὡς εἴη Μιλτιάδεω παῖς, ἀνή-

AB CT MP(p) DR SV

379 *τούτων* sc. *τῶν ἔτεων* intelligendum: ⟨*πρὸ*⟩ *τούτων* (i. e. rerum) Stein Legrand, quam coniecturam reiecit F. Prontera, *Parola del Passato* 27 (1972) 11–123, de cap. 40, cum quod ad textum tum quod ad rei enarratae argumentum pertinet, difficillimo quam accuratissime disserens ratione quoque habita H. Bengtsonii *SBAW* 1 (1939) 35 ss. et J. Wellsii *Studies in Herodotus* 118 s. | *ἐκφεύγει* **ABCTMP** *ἐπεφεύγεε* propos. Stein cf. quod praecedit || 380 *ἐρετισθέντες* **DSV** *ἐρετιθέντες* **R** | *ὑπὸ – μέχρι*] *ὑπὸ Δαρείου βασιλέος συνεστράφησαν μέχρι* **M** || 381 *Χερονήσου* **C** | *οὐχ* cf. IV 3,4 || 382 *ἔφευγε Χερσόνησον* **MPDRSV** *ἔφευγεν ἀπὸ Χερσονήσου* **AB** | *ἀπαλλάχθησαν* **MPRSV** | *μιν*] *ἐκεῖνον* **ABCTMP** | *οἱ* om. **ABTMP** || 384 *τρίτῳ* ⟨*καὶ δεκάτῳ*⟩ (ut *ΙΓ* scriptum) propos. Shimron *WSt* 100 (1987) 26 ss. : Herbstium (*Philol.* NF 3 (1980) 145 s.) secutus vocem *πρότερον* cum genitivo pendente (*τῶν κτλ.*) ut appositionem ad *τρίτῳ ἔτεϊ* adiunctam accipiens verba nostri sic intelligo: "tertio anno [cuius iam supra mentio est facta], i. e. ante calamitates quae illo tempore in eum ingruebant, eae res factae erant", ille enim sensus qui Germanico sermone verbis "*drei Jahre vor den Ereignissen*" exprimitur nullo modo Graece per numerale ordinale potest exprimi, sed sic tantum: *τρίσι ἔτεσι πρότερον*, cf. VIII 96,2 necnon Pl. Leg. 642 d etc. | *τότε*] *τῇ τε* **V** || 385–386 *χρημάτων τριήρεας πέντε* **Mp** Ald. || 387 *ὡρμήθη* **CTMP DRSV** | *τοῦ*] *τῆς* **R** | *παρημείβετο* **ABCT** || 389 *τέσσερσι* **Pp** Ald. || 389–390 *καταφεύγει – νεῶν*] haplogr. om. **RV** *φεύγει, μίαν δὲ τῶν νεῶν* suppl. **S** || 390 *νεὼς* **TMDSV** || 391 *Μιτίοχος* **T** || 392 *Θρηκὸς* **R** *Θρηκῶν* **B**[2] || 393–394 *ἀνήγαγον παρὰ βασιλέα* cf. Const. Porph.

*γαγον παρὰ βασιλέα δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι, ὅτι δὴ
Μιλτιάδης γνώμην ἀπεδέξατο ἐν τοῖσι Ἴωσι πείθεσθαι κελεύων τοῖσι Σκύ-
θῃσιν, ὅτε οἱ Σκύθαι προσεδέοντο λύσαντας τὴν σχεδίην ἀποπλέειν ἐς τὴν
ἑωυτῶν. Δαρεῖος δέ, ὡς οἱ Φοίνικες Μητίοχον τὸν Μιλτιάδεω ἀνήγαγον,* 4
*ἐποίησε κακὸν μὲν οὐδὲν Μητίοχον, ἀγαθὰ δὲ συχνά, καὶ γὰρ οἶκον καὶ
κτῆσιν ἔδωκε καὶ Περσίδα γυναῖκα, ἐκ τῆς οἱ τέκνα ἐγένετο, τὰ ἐς Πέρ-
σας κεκοσμέαται. Μιλτιάδης δὲ ἐξ Ἴμβρου ἀπικνέεται ἐς τὰς Ἀθήνας.*
Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκ τῶν Περσέων οὐδὲν ἐπὶ πλέον ἐγένετο τού- 42
*των ἐς νεῖκος φέρον Ἴωσι, ἀλλὰ τάδε μὲν χρήσιμα κάρτα τοῖσι Ἴωσι ἐγέ-
νετο τούτου τοῦ ἔτεος· Ἀρταφρένης ὁ Σαρδίων ὕπαρχος μεταπεμψάμενος
ἀγγέλους ἐκ τῶν πολίων συνθήκας σφίσι αὐτοῖσι τοὺς Ἴωνας ἠνάγκασε
ποιέεσθαι, ἵνα δωσίδικοι εἶεν καὶ μὴ ἀλλήλους φέροιέν τε καὶ ἄγοιεν.
ταῦτά τε ἠνάγκασε ποιέειν καὶ τὰς χώρας σφέων μετρήσας κατὰ παρασάγ-* 2
*γας – τοὺς καλέουσι οἱ Πέρσαι τὰ τριήκοντα στάδια – κατὰ δὴ τούτους
μετρήσας φόρους ἔταξε ἑκάστοισι, οἳ κατὰ χώρην διατελέουσι ἔχοντες ἐκ
τούτου τοῦ χρόνου αἰεὶ ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, ὡς ἐτάχθησαν ἐξ Ἀρταφρένεος.
ἐτάχθησαν δὲ σχεδὸν κατὰ ταὐτά, τὰ καὶ πρότερον εἶχον. καί σφι ταῦτα* 43
*μὲν εἰρηναῖα ἦν· ἅμα δὲ τῷ ἔαρι τῶν ἄλλων καταλελυμένων στρατηγῶν
ἐκ βασιλέος Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω κατέβαινε ἐπὶ θάλασσαν στρατὸν
πολλὸν μὲν κάρτα πεζὸν ἅμα ἀγόμενος, πολλὸν δὲ ναυτικόν, ἡλικίην τε
νέος ἐὼν καὶ νεωστὶ γεγαμηκὼς βασιλέος Δαρείου θυγατέρα Ἀρτοζώστρην.*

AB CT MP(p) DR SV

Ὅτι οἱ Φοίνικες Μητίοχον τὸν Μιλτιάδου παῖδα λαβόντες αἰχμάλωτον παρὰ βασιλέα ἀνήγαγον δοκέοντες χάριτα μεγάλην καταθήσεσθαι· (41,3) – *ὁ δὲ* κακὸν μὲν οὐδὲν ἐποίησεν – κοσμεᾶται (41,4) Const Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XXXIX

Σχόλ. 42. 1 (ad *δοσίδικοι*): *Ἔκδοτοι τῆς δίκης.* **B**^{3}.

395 *ἐν* om. (ut vid.) **M** | *κελεύων πείθεσθαι* **M** ‖ 396 *λύσαντες* **RSV** ‖ 397 *Μιτίοχον* **T** ‖ 398 *ἐποίησε μὲν κακὸν οὐδὲν* **C** cf. Const. Porph. | *Μιτίοχον* **T** | *οἶκτον* (ex *οἰκίον* Weber *Anal. Hdt.ea* 209) **V** ‖ 399 *ἐξ ἧς* **ABCTM** Const. Porph. ‖ 400 *κοσμεᾶται* Const. Porph. ‖ 401 *ἐπὶ*] *ἔτι* **CTM** ‖ 402 *κάρτα χρήσιμα* **ABCTM** ‖ 403 *τοῦ* om. **D** | *Ἀρταφέρνης* **TM** Ald. | *ὁ*] *δὲ ὁ* **AB**^{1}**CT** ‖ 404 *πολεμίων* (ex *ΠΟ^{ΛΕ}ΛΙΩΝ* Weber *Anal. Hdt.ea* 185) **MP**^{1}**pRSV** *ἐν* ἄλλοις *πολίων* **P**^{mg} ‖ 405 *ποιήσασθαι* **M** Ald. | *δοσίδικοι* **ABCTMP** | *ἀλλήλοις αὖθις φέροιεν* **V** ‖ 405–406 *ποιέεσθαι – ἠνάγκασε* haplogr. om. **R** ‖ 406 *τε* om. **V** | *μετρήσας σφέων* **ABCT** ‖ 408 *ἔχοντες διατελέουσι* **M** ‖ 409 *αἰεὶ καὶ ἔτι ἐς ἐμέ* **MPRSV** | *Ἀρταφέρνεος* **TM** Ald. ‖ 410 *ταὐτά*] *τὰ αὐτὰ* **DSV** *αὐτὰ* **R** ‖ 411 *εἰρηναῖοι* **RV** ‖ 412 *Μαρδώνιος* **D**^{1} | *Γοβρύεω* **CTP** ‖ 413 *δὲ*] *τε* **TDRSV** | *ἡλικίῃ* **R** ‖ 414 *βασιλέως* **CV**^{ac} | *Ἀρταζώστρην* **B**^{1}**C**

2 *ἄγων δὲ τὸν στρατὸν τοῦτον ὁ Μαρδόνιος, ἐπείτε ἐγένετο ἐν τῇ Κιλικίῃ,*
αὐτὸς μὲν ἐπιβὰς ἐπὶ νεὸς ἐκομίζετο ἅμα τῇσι ἄλλῃσι νηυσί, στρατιὴν δὲ
3 *τὴν πεζὴν ἄλλοι ἡγεμόνες ἦγον ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. ὡς δὲ παραπλέων*
τὴν Ἀσίην ἀπίκετο ὁ Μαρδόνιος ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθαῦτα μέγιστον θῶμα
ἐρέω τοῖσι μὴ ἀποδεκομένοισι Ἑλλήνων Περσέων τοῖσιν ἑπτὰ Ὀτάνεα
γνώμην ἀποδέξασθαι, ὡς χρεὸν εἴη δημοκρατέεσθαι Πέρσας· τοὺς γὰρ τυ-
ράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας πάντας ὁ Μαρδόνιος δημοκρατίας κατί-
4 *στα ἐς τὰς πόλιας. ταῦτα δὲ ποιήσας ἠπείγετο ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. ὡς δὲ*
συνελέχθη μὲν χρῆμα πολλῶν νεῶν, συνελέχθη δὲ καὶ πεζὸς στρατὸς
πολλός, διαβάντες τῇσι νηυσὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύοντο διὰ τῆς Εὐρώ-
44 *πης, ἐπορεύοντο δὲ ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας. αὗται μὲν ὦν σφι*
πρόσχημα ἦσαν τοῦ στόλου, ἀτὰρ ἐν νόῳ ἔχοντες, ὅσας ἂν πλείστας δύ-
νωνται, καταστρέφεσθαι τῶν Ἑλληνίδων πολίων, τοῦτο μὲν δὴ τῇσι νηυσὶ
Θασίους οὐδὲ χεῖρας ἀνταειραμένους κατεστρέψαντο, τοῦτο δὲ τῷ πεζῷ
Μακεδόνας πρὸς τοῖσι ὑπάρχουσι δούλους προσεκτήσαντο· τὰ γὰρ ἐντὸς
2 *Μακεδόνων ἔθνεα πάντα σφι ἤδη ἦν ὑποχείρια γεγονότα. ἐκ μὲν δὴ Θάσου*
διαβαλόντες πέρην ὑπὸ τὴν ἤπειρον ἐκομίζοντο μέχρι Ἀκάνθου, ἐκ δὲ
Ἀκάνθου ὁρμώμενοι τὸν Ἄθω περιέβαλλον. ἐπιπεσὼν δέ σφι περιπλέουσι
βορῆς ἄνεμος μέγας τε καὶ ἄπορος κάρτα τρηχέως περιέσπε πλήθεϊ
3 *πολλὰς τῶν νεῶν ἐκβάλλων πρὸς τὸν Ἄθων. λέγεται κατὰ τριηκοσίας μὲν*
τῶν νεῶν τὰς διαφθαρείσας εἶναι, ὑπὲρ δὲ δύο μυριάδας ἀνθρώπων· ὥστε
γὰρ θηριωδεστάτης ἐούσης τῆς θαλάσσης ταύτης τῆς περὶ τὸν Ἄθων οἱ
μὲν ὑπὸ τῶν θηρίων διεφθείροντο ἁρπαζόμενοι, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας

AB CT MP(p) DR SV

T 436 Eust. Il. 294 (ad *B* 581): *Ἡρόδοτος* θηριωδεστάτην *φησὶ* θάλασσαν τὴν περὶ τὸν Ἄθω

415 *ὁ Μαρδόνιος τοῦτον* **Pp** | *ἐγίνετο* **DRV** ‖ 416 *νεὼς* **MDRSV** | *ἄλλῃσι* om. **DRSV** | *νευσί* **D**[1]**RV** ‖ 418 *θωῦμα* **ABP** *θαῦμα* **SV** ‖ 420 *χρεὼν* **TM** Ald. ‖ 423 *πολλὸν* **B**[c] fort. **C**[1] ‖ 423–424 *πολλὸς στρατός* **ABCT** ‖ 424 *νευσὶ* **D**[1]**V**[1] ‖ 425 *τε* om. **M** | *Ἐρέτρειαν* **ABCMD**[1] ‖ 426.427 *δύναιντο* **AB**[1]**CTM** quod defendit Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884* 10 s. ‖ 427 *Ἑλληνίων* **TP** *Ἑλληνίδων* **p** cett. ‖ 428 *τῷ πεζῷ* om. **M** ‖ 430 *ἦν ἤδη* **ABCTM** ‖ 431 *διαλαβόντες* **B**[2]**M** ‖ 432 *ὁρμεόμενοι* **Pp** *ὁρμεώμενοι* **C** *ὡρμώμενοι* **C**[1] | *Ἄθων* **ABCTMPDS** v. gramm. meam 64 | *περιέβαλον* **DRSV** ‖ 433 *βορρῆς* **AB** | *τριχέως* **D**[1] | *περίεσπε* **CPD**[2]**RV** *περιέσπτεε* (*τε* in ras.) **A** *περιέπεσε* **S** olim *περιέπε* (σπε supra) Weber *Anal. Hdt.ea* 185 ‖ 434 *ἐκβαλὼν* **DRSV** | *κατὰ*] *γὰρ* **ABCTMP** *γὰρ κατὰ* **S** num potuit *γὰρ* e *γ'ρ* quodam modo *τριηκοσίας* significante nasci? ‖ 436 *Ἄθω* Eust. ‖ 437 *ἁρπαζόμενοι διεφθείροντο* **T**

*ἀρασσόμενοι, οἱ δὲ αὐτῶν νέειν οὐκ ἐπιστέατο καὶ κατὰ τοῦτο διε-
φθείροντο, οἱ δὲ ῥίγεϊ. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς οὕτω ἔπρησσε. Μαρδο-* 45
*νίῳ δὲ καὶ τῷ πεζῷ στρατοπεδευομένῳ ἐν Μακεδονίῃ νυκτὸς Βρύγοι Θρήι-
κες ἐπεχείρησαν, καί σφεων πολλοὺς φονεύουσι οἱ Βρύγοι Μαρδόνιόν τε
αὐτὸν τρωματίζουσι. οὐ μὲν οὐδὲ αὐτοὶ δουλοσύνην διέφυγον πρὸς Περ-
σέων, οὐ γὰρ δὴ πρότερον ἀπανέστη ἐκ τῶν χωρέων τουτέων Μαρδόνιος,
πρὶν ἤ σφεας ὑποχειρίους ἐποιήσατο. τούτους μέντοι καταστρεψάμενος* 2
*ἀπῆγε τὴν στρατιὴν ὀπίσω ἅτε τῷ πεζῷ τε προσπταίσας πρὸς τοὺς Βρύ-
γους καὶ τῷ ναυτικῷ μεγάλως περὶ Ἄθων. οὗτος μέν νυν ὁ στόλος αἰσχρῶς
ἀγωνισάμενος ἀπαλλάχθη ἐς τὴν Ἀσίην.*

Δευτέρῳ δὲ ἔτεϊ τούτων ὁ Δαρεῖος πρῶτα μὲν Θασίους διαβληθέντας 46
*ὑπὸ τῶν ἀστυγειτόνων, ὡς ἀπόστασιν μηχανῴατο, πέμψας ἄγγελον ἐκέ-
λευέ σφεας τὸ τεῖχος περιαιρέειν καὶ τὰς νέας ἐς Ἄβδηρα κομίζειν. οἱ γὰρ* 2
*δὴ Θάσιοι οἱ ὑπὸ Ἱστιαίου τε τοῦ Μιλησίου πολιορκηθέντες καὶ προσόδων
ἐουσέων μεγαλέων ἐχρέωντο τοῖσι χρήμασι νέας τε ναυπηγεύμενοι μακρὰς
καὶ τεῖχος ἰσχυρότερον περιβαλλόμενοι. (ἡ δὲ πρόσοδός σφι ἐγίνετο ἔκ τε
τῆς ἠπείρου καὶ ἀπὸ τῶν μετάλλων.) ἐκ μέν γε τῶν ἐν Σκαπτησύλῃ τῶν* 3
χρυσέων μετάλλων τὸ ἐπίπαν ὀγδώκοντα τάλαντα προσῆε, ἐκ δὲ τῶν ἐν

AB CT MP(p) DR SV

T 453–459 Eust.: v. quae ad II 44,4 laudavimus

437–439 *οἱ δὲ πρὸς – ῥίγεϊ*] *οἱ δὲ αὐτέων νέειν* (*νέμειν* **V**) *οὐκ ἐπιστέατο καὶ κατὰ τοῦτο διεφθείροντο, οἱ δὲ πρὸς τὰς πέτρας ἀρασσόμενοι, οἱ δὲ ῥίγεϊ* **DR SV** || 438 *ἠπιστέατο* **AB** cf. IX 108,1 || 439 *οἱ δὲ*] *ὁ δὲ* **C** || 441 *Μαρδόνιόν τε*] *Μαρδόνιον δὲ* **ABCTMP** *καὶ Μαρδόνιον* **S** || 442 *μὲν*] *μέντοι* **ABCTMP** *μὴν* propos. Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Pasch. 1884* 11 coll. II 49,3, III 2,2, VIII 130,3 || 443 *τουτέων* om. A^1 sub obelo in mg. suppl. A^2 || 444 *ἤ* om. **D** | *ἐποιήσαντο* **D** || 446 *περὶ τὸν Ἄθων* **p** Ald. *πρὸς τὸν Ἄθων* **M** voci *πρὸς* vocem *περὶ* suprascr. M^1 | *οὗτος*] *καὶ οὗτος* **C** *οὕτως* **T** || 447 *ἀπηλλάχθη* **MPDRSV** || 448 *τουτέων* **DRV** || 449 *ὡς ἐς ἀπόστασιν* **DSV** | *μηχανοίατο* codd. Steinii emendationem quem sequ. Hude Legrand ex necessitate invitus accepi || 451 *οἱ*] *οἷα* B^2**MP DRSV** | *τε* om. **BMR** | *Μιλησίου*] *Μιλησίου οὐ* B^2 || 452 *μεγάλων* **ABCTMS** | *ἐχρέοντο* **CP** | *ναῦς* codd. v. gramm. meam 89 s., praecipue n. 77 || 453 *ἰσχυρότερον*] *ἰσχυρότερον ὑψηλὸν* **B** | *τε* om. **T** || 454 *ἐκ Σκαπτῆσύλησ* **A** (littera ς finali non utitur cod., arcu connectivo vel spiritu accentuve circumflexo fort. post additis) *ἐκ Σκαπτησύλης* B^1 *ἐκ Σκαπτῆς Ὕλης* **CT**M^c**P** cf. Eust.: e nomine falso separatim scripto hae lectiones et mutatio praepositionis potuerunt nasci | *τῶν* om. **M** || 455 *χρυσίων* D^{ac}**RSV** *χρυσείων* D^c | *προσῄει* **ACTM** *προσείη* **B**

αὐτῇ Θάσῳ ἐλάσσω μὲν τούτων, συχνὰ δὲ οὕτως, ὥστε τὸ ἐπίπαν Θασί-
οισι ἐοῦσι καρπῶν ἀτελέσι προσῆε ἀπό τε τῆς ἠπείρου καὶ τῶν μετάλλων
ἔτεος ἑκάστου διηκόσια τάλαντα, ὅτε δὲ τὸ πλεῖστον προσῆλθε, τριηκόσια.
47 *εἶδον δὲ καὶ αὐτὸς τὰ μέταλλα ταῦτα, καὶ μακρῷ ἦν αὐτῶν θωμασιώτατα,*
τὰ οἱ Φοίνικες ἀνεῦρον οἱ μετὰ Θάσου κτίσαντες τὴν νῆσον ταύτην, ἥτις
2 *νῦν ἐπὶ τοῦ Θάσου τούτου τοῦ Φοίνικος τὸ οὔνομα ἔσχε. τὰ δὲ μέταλλα*
τὰ Φοινικικὰ ταῦτα ἐστὶ τῆς Θάσου μεταξὺ Αἰνύρων τε χώρου καλεο-
μένου καὶ Κοινύρων, ἀντίον δὲ Σαμοθρηίκης, ὄρος μέγα ἀνεστραμμένον
48 *ἐν τῇ ζητήσει. τοῦτο μὲν νύν ἐστι τοιοῦτον· οἱ δὲ Θάσιοι τῷ βασιλέϊ κε-*
λεύσαντι καὶ τὸ τεῖχος τὸ σφέτερον κατεῖλον καὶ τὰς νέας πάσας ἐκόμι-
σαν ἐς Ἄβδηρα.
Μετὰ δὲ τοῦτο ἀπεπειρᾶτο ὁ Δαρεῖος τῶν Ἑλλήνων, ὅ τι ἐν νῷ ἔχοιεν·
2 *κότερα πολεμέειν ἑωυτῷ ἢ παραδιδόναι σφέας αὐτούς. διέπεμπε ὦν κήρυ-*
κας ἄλλους ἄλλῃ τάξας ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα κελεύων αἰτέειν βασιλέϊ γῆν τε
καὶ ὕδωρ· τούτους μὲν δὴ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἔπεμπε, ἄλλους δὲ κήρυκας διέ-
πεμπε ἐς τὰς ἑωυτοῦ δασμοφόρους πόλιας τὰς παραθαλασσίους κελεύων
49 *νέας τε μακρὰς καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα ποιέεσθαι. οὗτοί τε δὴ παρεσκευ-*
άζοντο ταῦτα καὶ τοῖσι ἥκουσι ἐς τὴν Ἑλλάδα κήρυξι πολλοὶ μὲν ἠπειρω-
τέων ἔδοσαν, τὰ προΐσχετο αἰτέων ὁ Πέρσης, πάντες δὲ νησιῶται, ἐς οὓς
ἀπικοίατο αἰτήσοντες· οἵ τε δὴ ἄλλοι νησιῶται διδοῦσι γῆν τε καὶ ὕδωρ
2 *Δαρείῳ καὶ δὴ καὶ Αἰγινῆται. ποιήσασι δέ σφι ταῦτα ἰθέως Ἀθηναῖοι ἐπε-*
κέατο δοκέοντές τε ἐπὶ σφίσι ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας δεδωκέναι, ὡς ἅμα

AB CT MP(p) DR SV

477 Eust. Od. 1856 (ad τ71): *Δηλοῖ ... ποτε ἡ λέξις* (sc. *ἐπέχειν*) *καὶ τὸ προσέχειν. καὶ ἄλλως δὲ ... σημαίνει ὁμοίως τῷ 'ἔπεχε σκοπῷ τόξον'. ... Ἡρόδοτος δὲ διαλελυμένως φησίν* 'ἐπὶ σφίσιν – Αἰγινήτας' *ἤγουν* 'ἐπέχοντας'· *κεῖται δὲ παρ' αὐτῷ καὶ τὸ 'ἐπὶ Νάξον* ἐπεῖχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι' (VI 96), *ὡς εἴ τις εἴποι 'σκοπὸν εἶχον κατὰ τῆς Νάξου στρατεύεσθαι'*

456 *τουτέων* **DRV** ‖ 457 *ἐοῦσι* om. **DRSV** | *προσήει* **ACTM** *προσείη* **B** | *τε τῆς*] *τῆς* **M** ‖ 458 *προσῆλθε τὸ πλεῖστον* **ABCT** ‖ 459 *θαυμασιώτατα* **AB**[1]**CTMPS** *θωυμασιώτατα* **B**[2] ‖ 460 *κτήσαντες* **T** *κτίσαντες* Eust. rell. ‖ 461 *ἐπὶ* **P**[1]**DRSV** *ἀπὸ* **ABCTMp** γρ' *ἀπὸ* **P**[mg] ‖ 462 *Φοινικὰ* **SV** ‖ 463 *Κονύρων* **P**[1]**DRSV** *Κοινύρων* **P**[2]**p** cett. ‖ 464 *τῇ* om. **PDRSV** | *τοιοῦτο* **MPp** Ald. ‖ 465 *τὰς νέας τὰς πάσας* **AB CTM** ‖ 467 *νόῳ* **CMPRSV** ‖ 468 *πότερα* **T** | *πολεμεῖν* **ABC** *πολεμοῖεν* **T** | *ἑωυτοὺς* **S** Ald. | *οὖν* **T** ‖ 470 *δὲ*] *τε* **C** ‖ 470.471 *ἔπεμπε* **M** ‖ 471 *ἑαυτοῦ* **TM** ‖ 472 *τε*] *δὲ* **D** ‖ 474 *οἱ νησιῶται* **ABCT** | *τοὺς* **Pp** Ald. ‖ 476 *σφισι* **ABC** | *ταῦτα* om. **M** ‖ 476.477 *ἀπεκέατο* **V** *ἀπικοίατο* **S** ‖ 477 *ἔχοντας τοὺς Αἰγινήτας* **MPS** Eust. *ἔχοντας***τοὺς Αἰγινήτας* **D** *ἔχοντες τοὺς Αἰγινήτας* **RV** *ἐπέχοντας τοὺς Αἰγινήτας* **AB CT**

τῷ Πέρσῃ ἐπὶ σφέας στρατεύωνται, καὶ ἄσμενοι προφάσιος ἐπελάβοντο
φοιτῶντές τε ἐς τὴν Σπάρτην κατηγόρεον τῶν Αἰγινητέων, τὰ πεποιήκοιεν
προδόντες τὴν Ἑλλάδα. πρὸς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίην Κλεομένης ὁ 50
Ἀναξανδρίδεω βασιλεὺς ἐὼν Σπαρτιητέων διέβη ἐς Αἴγιναν βουλόμενος
συλλαβεῖν Αἰγινητέων τοὺς αἰτιωτάτους. ὡς δὲ ἐπειρᾶτο συλλαμβάνων, 2
ἄλλοι τε δὴ ἐγίνοντο αὐτῷ ἀντίξοοι τῶν Αἰγινητέων, ἐν δὲ δὴ καὶ Κριὸς ὁ
Πολυκρίτου μάλιστα, ὃς οὐκ ἔφη αὐτὸν οὐδένα ἄξειν χαίροντα Αἰγινη-
τέων, ἄνευ γάρ μιν Σπαρτιητέων τοῦ κοινοῦ ποιέειν ταῦτα, ὑπ' Ἀθηναίων
ἀναγνωσθέντα χρήμασιν, ἅμα γὰρ ἄν μιν τῷ ἑτέρῳ βασιλέϊ ἐλθόντα συλ-
λαμβάνειν. ἔλεγε δὲ ταῦτα ἐξ ἐπιστολῆς τῆς Δημαρήτου. Κλεομένης δὲ 3
ἀπελαυνόμενος ἐκ τῆς Αἰγίνης εἴρετο τὸν Κριόν, ὅ τι οἱ εἴη οὔνομα· ὁ δέ
οἱ τὸ ἐὸν ἔφρασε. ὁ δὲ Κλεομένης πρὸς αὐτὸν ἔφη· «ἤδη νῦν κατα-
χαλκοῦ, ὦ κριέ, τὰ κέρεα, ὡς συνοισόμενος μεγάλῳ κακῷ.»
Ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ τοῦτον τὸν χρόνον ὑπομένων Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος 51
διέβαλλε τὸν Κλεομένεα, ἐὼν βασιλεὺς καὶ οὗτος Σπαρτιητέων, οἰκίης δὲ
τῆς ὑποδεεστέρης, κατ' ἄλλο μὲν οὐδὲν ὑποδεεστέρης (ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐτοῦ

AB CT MP(p) DR SV
Πρὸς ταύτην δὴ τὴν κατηγορίην (haec 𝔄 solus) Κλεομένης – μεγάλῳ κακῷ (cap. 50) exc. floril 𝔄𝔓

T 489 s. Eust. Dion. 511: *Ἐκ ταύτης τῆς νήσου καὶ ὁ ᾀδόμενος Κριός· ὑφ' οὗ ἀπελαυνόμενος τῆς νήσου ὁ τῶν Λακώνων βασιλεὺς Κλεομένης … ἔφη ἀστείως τὸ ὑμνούμενον·* 'ἤδη νῦν καταχαλκοῦ, ὦ κριέ, τὰ κέρατα, ὡς μεγάλῳ κακῷ συνοισόμενος.'

478 *στρατεύονται* **TRSV** ‖ 479 *φοιτέοντές* **TPDRSV** *φοιτέωντές* **CM** | *τὴν* om. **DRSV** | *τῶν* om. **MPDRSV** | *πεποιήκειε* **TM** ‖ 480 *δὲ*] *δὴ* 𝔄 | *κατηγορίαν* **D** ‖ 481 *Ἀναξανδρέω* 𝔓 *Ἀναξίνδρεω* 𝔄 | *βασιλεὺς ἐὼν*] *βασιλεύων* **ABC**𝔄𝔓 | *Σπηρτιητέων* 𝔄 ‖ 482 *τοὺς – Αἰγινητέων* haplogr. om. **R** | *τοὺς αἰτιωτάτους*] *τινάς* 𝔓 | *συλλαμβάνειν* **B²MPDSV**𝔄𝔓 ‖ 483 *ἄλλο* **T** | *αὐτῷ ἐγίνοντο ἀντίξοοι* **PDRSV** *ἦσαν ἀντίξοοι αὐτῷ* **M** *ἐγίνοντο αὐτῷ ἀντάξιοι* **T** *ἐγίνοντο αὐτῷ ἀντίξοοι* 𝔄𝔓 rell. | *τῶν* om. **DSV** | *δὲ δὴ*] *δὴ* **R** ‖ 484 *ὃς ἔφη οὐδένα αὐτὸν ἄξιον Αἰγινητέων χαίροντα* 𝔄 ‖ 485 *Σπαρτιητῶν* 𝔓 *Σπηρτιητέων* 𝔄 | *ὑπ'*] *ἀπὸ* **RSV** ‖ 486 *ἀναπεισθέντα* 𝔓 *ἀναγνωσθέντα* 𝔄 codd. | *χρήμασι* **A** ‖ 488 *ἤρετο* **V**ᵃᶜ𝔓 *εἴρετο* 𝔄**V**ᶜ rell. | *ὅ τι οἱ εἴη* 𝔄 codd. *οἵ τι εἴη* 𝔓 | *τὸ οὔνομα* **ABCTMP** *τοὔνομα* 𝔄𝔓 ‖ 489 *οἱ τὸ ἐὸν ἔφρασε* **ABCT**𝔄𝔓 *τὸ ἐὸν ἔφρασε* **MRSV** *τὸ ἐὸν ἔφρασε* **D** *τὸ εὸν ἔφρασέ οἱ* **Pp** | *ὁ δὲ Κλεομένης* 𝔓 codd. *Κλεομένης δὲ* 𝔄 | *ἦ δὴ* **CTP**ᵗ *ἤδη* Eust. 𝔄𝔓**P**ᵐᵍ**p** rell. ‖ 490 *κέρατα* **CM** Eust. *κέρεα* 𝔄𝔓 rell. | *μεγάλῳ κακῷ συνοισόμενος* Eust. *συνοισόμενος μεγάλῳ κακῷ* 𝔄𝔓 codd. ‖ 492 *διέβαλε* **ABCSV** | *ἐὼν* om. **DRSV** ‖ 493 *κατ' – ὑποδεεστέρης* haplogr. om. **T**

γεγόνασι, κατὰ πρεσβυγενείην δέ κως τετίμηται μᾶλλον ἡ Εὐρυσθένεος).
52 *Λακεδαιμόνιοι γὰρ ὁμολογέοντες οὐδενὶ ποιητῇ λέγουσι αὐτὸν Ἀρι-*
στόδημον τὸν Ἀριστομάχου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Ὕλλου βασιλεύοντα ἀγα-
γεῖν σφέας ἐς ταύτην τὴν χώρην, τὴν νῦν ἐκτέαται, ἀλλ' οὐ τοὺς Ἀρι-
2 *στοδήμου παῖδας. μετὰ δὲ χρόνον οὐ πολλὸν Ἀριστοδήμῳ τεκεῖν τὴν*
γυναῖκα, τῇ οὔνομα εἶναι Ἀργείην – θυγατέρα δὲ αὐτὴν λέγουσι εἶναι Αὐ-
τεσίωνος τοῦ Τισαμενοῦ τοῦ Θερσάνδρου τοῦ Πολυνείκεος – ταύτην δὲ
τεκεῖν δίδυμα ἐπιδόντα δὲ τὸν Ἀριστόδημον τὰ τέκνα νούσῳ τελευτᾶν.
3 *Λακεδαιμονίους δὲ τοὺς τότε ἐόντας βουλεῦσαι κατὰ νόμον βασιλέα τῶν*
παίδων τὸν πρεσβύτερον ποιήσασθαι· οὐκ ὦν δή σφεας ἔχειν ὁκότερον
ἕλωνται, ὥστε καὶ ὁμοίων καὶ ἴσων ἐόντων· οὐ δυναμένους δὲ γνῶναι ἢ
4 *καὶ πρὸ τούτου ἐπειρωτᾶν τὴν τεκοῦσαν. τὴν δὲ οὐδ' αὐτὴν φάναι διαγι-*
νώσκειν εἰδυῖαν μὲν καὶ τὸ κάρτα λέγειν ταῦτα, βουλομένην δέ, εἴ κως
ἀμφότεροι γενοίατο βασιλέες. τοὺς ὦν δὴ Λακεδαιμονίους ἀπορέειν, ἀπο-
ρέοντας δὲ πέμπειν ἐς Δελφοὺς ἐπειρησομένους, ὅ τι χρήσωνται τῷ πρήγ-
5 *ματι. τὴν δὲ Πυθίην κελεύειν σφέας ἀμφότερα τὰ παιδία ἡγήσασθαι βασι-*
λέας, «τιμᾶν δὲ μᾶλλον τὸν γεραίτερον». τὴν μὲν δὴ Πυθίην ταῦτά σφιν
ἀνελεῖν, τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι ἀπορέουσι οὐδὲν ἧσσον, ὅκως ἐξεύρωσι
αὐτῶν τὸν πρεσβύτερον· ὑποθέσθαι ἄνδρα Μεσσήνιον, τῷ οὔνομα εἶναι
6 *Πανίτην, ὑποθέσθαι δὲ τοῦτον τὸν Πανίτην τάδε τοῖσι Λακεδαιμονίοισι·*
φυλάξαι τὴν γειναμένην, ὁκότερον τῶν παιδίων πρότερον λούει καὶ σιτίζει,
καὶ ἢν μὲν κατὰ ταὐτὰ φαίνηται αἰεὶ ποιεῦσα, τοὺς δὲ πᾶν ἕξειν, ὅσον τι
καὶ δίζηνται καὶ θέλουσι ἐξευρεῖν, ἢν δὲ πλανᾶται καὶ ἐκείνη ἐναλλὰξ
ποιεῦσα, δῆλά σφι ἔσεσθαι, ὡς οὐδ' ἐκείνη πλέον οὐδὲν οἶδεν, ἐπ' ἄλλην

AB CT MP(p) DR SV

497 s. Eust.: v. quae ad IV 66 laudavimus

494 *πως* **ABCT** (ut vid.) **M** | *τετίμητο* **T** || 497–498 *Ἀριστοδήμου – πολλὸν* haplogr. om. **SV** || 499 *εἶναι*] *ἦν* **DRSV** | *Ἀργίνην* **RSV** *Ἀργείνην* **B**[2] || 500 *δὲ*] *δὴ* **AB CT** || 501 *τὸν* om. **ABCT** | *νόσῳ* **T** || 502 *βουλεῦσαι*] *βασιλεῦσαι* **R** || 504 *ἔλονται* **T** Ald. | *ἴσων ἀμφοτέρων ἐόντων* **M** Ald. | *δυναμένου* **R** || 505 *ἐπηρωτᾶν* **C** | *οὐδ' αὐτὴν*] *οὐδὲν τὴν* **V** *οὐδὲν* **S** || 506 *εἰδυῖα* **DV** *εἰδῖα* **R** | *εἴ κως*] *εἰκὸς ὡς* **SV** *οἰκὸς ὡς* **R** || 507 *δὴ* om. **TM** || 508 *ἐπηρησομένους* **C** | *χρήσονται* **CTMSV** || 508.509 *πράγματι* **TMD** || 509 *σφέας κελεύειν* **ABCT** || 510 *γεραίτερον*] *πρεσβύτερον* **ABCT** || 511 *ὅπως* **M** || 512 *τὸ* **C** | *Μεσήνιον* **CRV** || 513 *τάδε* om. **M** || 514 *παίδων* **ABCTMP** || 515 *φαίνεται* **R** om. **SV** | *ἀεὶ* **ABD**[c]**R** om. **SV** | *ποιέουσα* **DRSV** | *τι*] *δὲ* **M** || 516 *ἐκείνη* **TM**

τε τράπεσθαι σφέας ὁδόν. ἐνθαῦτα δὴ τοὺς Σπαρτιήτας κατὰ τὰς τοῦ 7
Μεσσηνίου ὑποθήκας φυλάξαντας τὴν μητέρα τῶν Ἀριστοδήμου παίδων
λαβεῖν κατὰ ταὐτὰ τιμῶσαν τὸν πρότερον καὶ σίτοισι καὶ λουτροῖσι οὐκ
εἰδυῖαν, τῶν εἵνεκεν ἐφυλάσσετο. λαβόντας δὲ τὸ παιδίον τὸ τιμώμενον
πρὸς τῆς γειναμένης ὡς ἐὸν πρότερον τρέφειν ἐν τῷ δημοσίῳ, καί οἱ
οὔνομα τεθῆναι Εὐρυσθένεα, τῷ δὲ Προκλέα. τούτους ἀνδρωθέντας αὐ- 8
τούς τε ἀδελφεοὺς ἐόντας λέγουσι διαφόρους εἶναι τὸν πάντα χρόνον τῆς
ζόης ἀλλήλοισι, καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων γενομένους ὡσαύτως διατελέειν.
Ταῦτα μὲν Λακεδαιμόνιοι λέγουσι μοῦνοι Ἑλλήνων, τάδε δὲ κατὰ τὰ 53
λεγόμενα ὑπ' Ἑλλήνων ἐγὼ γράφω, τούτους γὰρ δὴ τοὺς Δωριέων βασι-
λέας μέχρι μὲν Περσέος τοῦ Δανάης τοῦ θεοῦ ἀπεόντος καταλεγομένους
ὀρθῶς ὑπ' Ἑλλήνων καὶ ἀποδεικνυμένους, ὡς εἰσὶ Ἕλληνες, ἤδη γὰρ τηνι-
καῦτα ἐς Ἕλληνας οὗτοι ἐτέλεον. (ἔλεξα δὴ μέχρι Περσέος τοῦδε εἵνεκα, 2
ἀλλ' οὐκ ἀνέκαθεν ἔτι ἔλαβον, ὅτι οὐκ ἔπεστι ἐπωνυμίη Περσέϊ οὐδεμία
πατρὸς θνητοῦ, ὥσπερ Ἡρακλέϊ Ἀμφιτρύων· ἤδη ὦν ὀρθῷ λόγῳ χρεωμένῳ
μέχρι Περσέος ὀρθῶς εἴρηταί μοι.) ἀπὸ δὲ Δανάης τῆς Ἀκρισίου κατα-
λέγοντι τοὺς ἄνω αἰεὶ πατέρας αὐτέων φαινοίατο ἂν ἐόντες οἱ τῶν Δωρι-

AB CT MP(p) DR SV

T 531 s. Eust. Il. 989 (ad Ξ 320): *Σεμνότερον Ἡρακλέους τὸν Περσέα Ἡρόδοτος δεικνύων φησίν, ὡς* οὐκ ἔστιν ἐπωνυμία τῷ Περσεῖ οὐδεμία πατρὸς θνητοῦ ὥσπερ τῷ Ἡρακλεῖ Ἀμφιτρύων || 534–537 Plut. mor. 857e (de Hdt.i mal. 14): 'Οἱ δὲ Δωριέων', *φησίν*, 'ἡγεμόνες *φαίνοντ' ἂν* Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες *ἐόντες* καταλέγοντι Δανάης τῆς Ἀκρισίου πατέρας.'

534 Thom. Mag. s. v. *ἄνωθεν* (sic): *Εἰ ... ὑπὸ Ἡροδότου φήσει τις καὶ ἐπὶ χρόνου λαμβάνεσθαι, ἀληθὲς μὲν φήσει· οὐ μὴν τὸ ὑφ' Ἡροδότου ἅπαξ εἰρῆσθαι, τὸ δόκιμον τῆς χρήσεως αὐτῷ παρέχεται*

518 *σφέας τραπέσθαι* **MPDRSV** || 518–519 *τὰς τοῦ Μεσηνίου ὑποθήκας* **CR** *τὰς ὑποθήκας τοῦ Μεσσηνίου* **M** || 520 *τὰ αὐτὰ* **DRSV** | *τὸν*] *τὸ* **C** | *πρῶτον* **D**[ac] || 521 *εἰδυίην* **TM** | *λαβόντα* **C** *λαβόντες* **Mp** Ald. || 522 *γιναμένης* **C** || 523 *τεθῆναι*] *τε θεῖναι* **RSV** | *τῷ δὲ*] *τῷ δὲ νεωτέρῳ* **B**[2]**DRSV** || 525 *ζόης*] *ζώης* vel *ζωῆς* **A**[1]**CSV** *ζόης αὐτέων* **M** Ald. | *γινομένους* **B** *γεινομένους* **AT** || 526 *ταῦτα δὲ Λακεδαιμόνιοι* **SV** *Λακεδαιμόνιοι μὲν ταῦτα* **Mp** Ald. | *μοῦνοι λέγουσι* **D** | *κατὰ τὰ*] *κατὰ* **MR SV** *κατὰ ταὐτὰ* **C** || 527 *Ἑλλήνων*] *ἀλλήλων* **CT** | *γὰρ δὴ* om. **MPDRSV** || 528 *μὲν*] *μὲν δὴ* **ABCT** | *Περσέως* **T** | *τοὺς καταλεγομένους* **ABCT** || 530 *οὗτοι ἐς Ἕλληνας* **M** | *ἔλεξαν* **C** | *δὴ*] *δὲ* **PDRSV** *μὴ δὲ* **T** om. **C** | *Περσέως* **T** || 531 *ἔπεστι*] *ἔστιν* Eust. | *τῷ Περσέϊ* ex Eust. | *οὐδεμίη* **M** Ald. || 532 *τῷ Ἡρακλέϊ* ex Eust. | *χρεομένῳ* **Pp** || 533 *Περσέως* **T** | *τοῦ Περσέος* **MPDRSV** | *ὀρθῶς* om. **S** | *Δανάης*] *Δαμίης* **T** || 533.534 *καταλέγοντι*] *καταλέγονται* **DRSV** om. **T** || 534 *ἄνω*] cf. Thom. Mag. | *ἀεὶ* **AB** | *αὐτέων* **DRV** *αὐτοῦ* **T** | *φαινεοίατο* **T**

54 *έων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες. ταῦτα μέν νυν, κατὰ τὰ Ἕλληνες λέ-
γουσι, γεγενεηλόγηται, ὡς δὲ ὁ παρὰ Περσέων λόγος λέγεται, αὐτὸς ὁ
Περσεὺς ἐὼν Ἀσσύριος ἐγένετο Ἕλλην, ἀλλ' οὐκ οἱ Περσέος πρόγονοι·
τοὺς δὲ Ἀκρισίου γε πατέρας ὁμολογέοντας κατ' οἰκηιότητα Περσέϊ οὐδέν,*
55 *τούτους δὲ εἶναι, κατά περ Ἕλληνες λέγουσι, Αἰγυπτίους. καὶ ταῦτα μέν
νυν περὶ τούτων εἰρήσθω· ὅ τι δέ – ἐόντες Αἰγύπτιοι – καὶ ὅ τι ἀποδε-
ξάμενοι ἔλαβον τὰς Δωριέων βασιληίας, ἄλλοισι γὰρ περὶ αὐτῶν εἴρηται,
ἐάσομεν αὐτά· τὰ δὲ ἄλλοι οὐ κατελάβοντο, τούτων μνήμην ποιήσομαι.*
56 *Γέρεα δὲ δὴ τάδε τοῖσι βασιλεῦσι Σπαρτιῆται δεδώκασι· ἱερωσύνας δύο,
Διός τε Λακεδαίμονος καὶ Διὸς οὐρανίου, καὶ πόλεμόν γ' ἐκφέρειν, ἐπ' ἣν
ἂν βούλωνται, χώρην (τούτου δὲ μηδένα εἶναι Σπαρτιητέων διακωλυτήν, εἰ
δὲ μή, αὐτὸν ἐν τῷ ἄγεϊ ἐνέχεσθαι)· στρατευομένων δὲ πρώτους ἰέναι
τοὺς βασιλέας, ὑστάτους δὲ ἀπιέναι· ἑκατὸν δὲ ἄνδρας λογάδας ἐπὶ στρα-
τιῆς φυλάσσειν αὐτούς· προβάτοισι δὲ χρᾶσθαι ἐν τῇσι ἐξοδίῃσι, ὁκόσοισι
ἂν ὦν ἐθέλωσι, τῶν δὲ θυομένων ἁπάντων τὰ δέρματά τε καὶ τὰ νῶτα*
57 *λαμβάνειν σφέας. ταῦτα μὲν τὰ ἐμπολέμια, τὰ δὲ ἄλλα τὰ εἰρηναῖα κατὰ*

AB CT MP(p) DR SV

T 543–553 Eust. Il. 682 (ad H 314): *Φησὶ ... καὶ Ἡρόδοτος* γέρα εἶναι τοῖς βασιλεῦσιν *ἐν Σπάρτῃ* τῶν θυομένων τὰ δέρματα καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν καὶ πρώτους ἵζειν, ἐπὶ τῷ δείπνῳ καὶ διπλάσια νέμειν αὐτοῖς τὰ πάντα. id. Od. 1576 (ad *η* 159): *Ἐν Σπάρτῃ καθ' Ἡρόδοτον* γέρας βασιλεῦσι πρώτους ἵζειν ἐπὶ τῷ δείπνῳ. id. Il. 72 (ad A 161): *Λέγει Ἡρόδοτος ... ἐν Σπάρτῃ* τοῖς βασιλεῦσιν εἶναι γέρα *ἕτερά τέ τινα καὶ τὸ* διπλήσια νέμειν αὐτοῖς τὰ πάντα

535 *Λέξ. Ἰθαγενεῖς* (*ἰθαγενές au*)*· οἱ γνήσιοι παῖδες.* Greg. Cor. 161: *Καὶ ἰθαγενεῖς οἱ γνήσιοι παῖδες.* Suid. *Ἰθαγενής· αὐτόχθων, γνήσιος παῖς.* Etym. M.: *Ἰθαγενής· ὁ γνήσιος καὶ αὐτόχθων· ... καὶ ἰθαγενεῖς· οἱ γνήσιοι παῖδες*

535 *Ἰθυγενέες* **D**[1] *Ἰθαγενέες* Plut. **D**[2] rell. cf. grammaticos ‖ 536 *γενεηλόγηται* **MD** | *παρὰ* om. **MPDRSV** ‖ 537 *Ἀσύριος* **A**[ac] | *οὐκ οἱ*] *οὐκ οἶδ' οἱ* **C** *οἱ* **D**[1] | *Περσέως* **T** ‖ 538 *τούς γε Ἀκρισίου πατέρας* **DRSV** ‖ 539 *λέγουσι Ἕλληνες* **DRSV** ‖ 540 *νυν* om. **DRSV** ‖ 541 *ἄλλοι* **R** | *εἰρέαται* **AB** *εἰρέατο* **T** *ἠρέαται* **C** ‖ 542 *τουτέων* **DRSV** ‖ 543 *γέρεα*] cf. Eust. | *δὲ*] *τε* **ABCTMP** secl. Legrand | *ἱρωσύνας* **BCTPD** *ἱροσύνας* **RV** ‖ 544 *γ'* om. **ABCTMP** ‖ 545 *ἂν*] *ἐὰν* **DRSV** | *βούλωται* **A**[1] ‖ 546 *στρατευομένους* **B**[2]**P**[1]**DRSV** quod correctionem alicuius scribae "qui subiectum participii absolute positi desiderabat" fuisse censet Kallenberg *Progr. Gymn. Fr.-Werd.* Pasch. 1884, 13 ‖ 547 *δὲ*$_1$] *τε* **C** | *ἄνδρας* **DRSV** | *λογχάδας* **DRSV** ‖ 547.548 *στρατιῇ* **DRSV** ‖ 548 *χρῆσθαι* **ABCTM** | *τοῖσι* **SV** | *ἐξοδίοισι* **S** ‖ 549 *ὦν* om. **MPDRSV** | *πάντων* **ABCT** ‖ 550 *ἐνπολέμια* **CSV** | *εἰρημένα* **DRSV**

τάδε σφι δέδοται· ἢν θυσίη τις δημοτελὴς ποιέηται, πρώτους ἐπὶ τὸ δεῖ-
πνον ἵζειν τοὺς βασιλέας, καὶ ἀπὸ τούτων πρώτων ἄρχεσθαι διπλήσια
νέμοντας ἑκατέρῳ τὰ πάντα ἢ τοῖσι ἄλλοισι δαιτυμόνεσσι· καὶ σπονδαρ-
χίας εἶναι τούτων καὶ τῶν τυθέντων τὰ δέρματα. νεομηνίας δὲ πάσας καὶ 2
ἑβδόμας ἱσταμένου τοῦ μηνὸς δίδοσθαι ἐκ τοῦ δημοσίου ἱρήιον τέλειον
ἑκατέρῳ ἐς Ἀπόλλωνος καὶ μέδιμνον ἀλφίτων καὶ οἴνου τετάρτην Λακωνι-
κὴν καὶ ἐν τοῖσι ἀγῶσι πᾶσι προεδρίας ἐξαιρέτους. καὶ προξείνους ἀποδει-
κνύναι τούτοισι προσκεῖσθαι, τοὺς ἂν ἐθέλωσι τῶν ἀστῶν, καὶ Πυθίους αἱ-
ρέεσθαι δύο ἑκάτερον. (οἱ δὲ Πύθιοί εἰσι θεοπρόποι ἐς Δελφούς,
σιτεόμενοι μετὰ τῶν βασιλέων τὰ δημόσια.) μὴ ἐλθοῦσι δὲ τοῖσι βασιλεῦσι 3
ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀποπέμπεσθαί σφι ἐς τὰ οἰκία ἀλφίτων τε δύο χοίνικας
ἑκατέρῳ καὶ οἴνου κοτύλην, παρεοῦσι δὲ διπλήσια πάντα δίδοσθαι· τὠυτὸ
δὲ τοῦτο καὶ πρὸς ἰδιωτέων κληθέντας ἐπὶ δεῖπνον τιμᾶσθαι. τὰς δὲ μαν- 4
τηίας τὰς γινομένας τούτους φυλάσσειν, συνειδέναι δὲ καὶ τοὺς Πυθίους.
δικάζειν δὲ μούνους τοὺς βασιλέας τοσάδε μοῦνα· πατρούχου τε παρθένου
πέρι, ἐς τὸν ἱκνέεται ἔχειν, ἢν μή περ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐγγυήσῃ, καὶ ὁδῶν

AB CT MP(p) DR SV

T 557 s. Eust. Il. 405 (ad *Γ* 204): *Ἡρόδοτος* ... γέρας εἶναι *φησὶ* τοῖς βασιλεῦσιν *ἐν Σπάρτῃ τὸ καὶ* προξένους ἀποδεικνύειν, οὓς ἂν θέλωσι τῶν ἀστῶν ‖ 559 s. id. Il. 55 (ad *Α* 85): *Ἦν ... τάγμα τι θεῖον ἐν Δελφοῖς,* οἱ θεοπρόποι, *οἳ καθ' Ἡρόδοτον ἐσιτοῦντο* μετὰ τῶν βασιλέων τὰ δημόσια

557 *Λέξ. Πρόξενοι· οἱ* (lexx. seriatim conscrr. sola) *προστάται* (*πόλεων, φροντισταί* add. C*bmcwx* *πόλεων καὶ φροντισταί· καὶ ξενίαις ὑποδεχόμενοι* add. lexx. seriatim conscrr.). (totum deest *atu*). Greg. Cor. 162: *Πρόξενοι δὲ οἱ προστάται τῶν πόλεων καὶ οἱ φροντισταὶ καὶ ξενίαις* (*ξενίας* v.l.) *ὑποδεχόμενοι.* Hes. *Πρόξενοι· οἱ προστάται καὶ ξενίας ἐπιμελούμενοι ἤγουν τοὺς ξένους ὑποδεχόμενοι.* Suid. *Πρόξενος· ὁ προστάτης· ... καὶ πρόξενοι οἱ προστάται τῶν πόλεων καὶ φροντισταὶ καὶ ξενίαις ὑποδεχόμενοι*

551 *θυσίην τις δημοτελῆ ποιῆται* **AB**[1]**T** *θυσίην τε δημοτελῆ ποιῆται* **C** *θυσίην τε δημοτελὴς ποιέηται* **M** *θυσίην τις δημοτελὴς ποιῆται* **B**[2] | *τὸ δεῖπνον*] cf. Eust. Il. et Od. ‖ 552 *ἵξειν* **D**[1] *ἥξειν* **D**[2] | *πρώτων* **MV** | *διπλήσια*] cf. Eust. ‖ 553 *τὰ* om. **R** | *δαιτυμόνεσι* **CTMPRSV** cf. gramm. meam 192 ‖ 554 *τυθέντων*] *τυθέντων προβάτων* **B**[2]**DR** *τιθέντων προβάτων* **SV** | *δὲ ἀνὰ πάσας* **MDRSV** *τ' ἀνὰ πάσας* **B**[2] ‖ 554–555 *καὶ ἑβδόμας*] *ἀνὰ σπονδὰς* fere ut vid. **M** om. **DRSV** ‖ 556 *Ἀπόλλωνα* **DRSV** ‖ 557 *προξείνους*] cf. Lexx. ‖ 557.558 *ἀποδεικνύναι*] cf. Eust. ‖ 558 *προκεῖσθαι* **ABR** | *τοὺς*] cf. Eust. | *θέλωσι* **DRSV** Eust. ‖ 559 *ἑκατέρων* **SV** ‖ 561 *οἰκήια* **T** ‖ 562 *διπλήσια* om. **T** ‖ 563 *ἐπὶ δεῖπνον κληθέντας* **M** ‖ 565 *μόνους* **TD** ‖ 566 *περ* om. **S**

5 *δημοσιέων πέρι· καὶ ἤν τις θετὸν παῖδα ποιέεσθαι ἐθέλῃ, βασιλέων ἐναν-*
τίον ποιέεσθαι. καὶ παρίζειν βουλεύουσι τοῖσι γέρουσι ἐοῦσι δυῶν δέουσι
τριήκοντα, ἢν δὲ μὴ ἔλθωσι, τοὺς μάλιστά σφι τῶν γερόντων προσήκοντας
ἔχειν τὰ τῶν βασιλέων γέρεα δύο ψήφους τιθεμένους, τρίτην δὲ τὴν ἑωυ-
τῶν.
58 *Ταῦτα μὲν ζῶσι τοῖσι βασιλεῦσι δέδοται ἐκ τοῦ κοινοῦ τοῦ Σπαρτιητέων,*
ἀποθανοῦσι δὲ τάδε· ἱππέες περιαγγέλλουσι τὸ γεγονὸς κατὰ πᾶσαν τὴν
Λακωνικήν, κατὰ δὲ τὴν πόλιν γυναῖκες περιιοῦσαι λέβητα κροτέουσι.
ἐπεὰν ὦν τοῦτο γένηται τοιοῦτο, ἀνάγκη ἐξ οἰκίης ἑκάστης ἐλευθέρους
δύο καταμιαίνεσθαι, ἄνδρα τε καὶ γυναῖκα· μὴ ποιήσασι δὲ τοῦτο ζημίαι
2 *μεγάλαι ἐπικέαται. νόμος δὲ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι κατὰ τῶν βασιλέων τοὺς*
θανάτους ἐστὶ ὡυτὸς καὶ τοῖσι βαρβάροισι τοῖσι ἐν τῇ Ἀσίῃ· τῶν γὰρ ὦν
βαρβάρων οἱ πλεῦνες τὠυτῷ νόμῳ χρέωνται κατὰ τοὺς θανάτους τῶν βα-
σιλέων. ἐπεὰν γὰρ ἀποθάνῃ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, ἐκ πάσης δεῖ Λακε-
δαίμονος χωρὶς Σπαρτιητέων ἀριθμῷ τῶν περιοίκων ἀναγκαστοὺς ἐς τὸ
3 *κῆδος ἰέναι· τούτων ὦν καὶ τῶν εἱλωτέων καὶ αὐτῶν Σπαρτιητέων ἐπεὰν*
συλλεχθέωσι ἐς τὠυτὸ πολλαὶ χιλιάδες, σύμμιγα τῇσι γυναιξί, κόπτονταί
τε τὰ μέτωπα προθύμως καὶ οἰμωγῇ διαχρέωνται ἀπλέτῳ φάμενοι τὸν
ὕστατον αἰεὶ ἀπογενόμενον τῶν βασιλέων, τοῦτον δὴ γενέσθαι ἄριστον· ὃς
δ' ἂν ἐν πολέμῳ τῶν βασιλέων ἀποθάνῃ, τούτῳ δὲ εἴδωλον σκευάσαντες
ἐν κλίνῃ εὖ ἐστρωμένῃ ἐκφέρουσι. ἐπεὰν δὲ θάψωσι, ἀγορὴ δέκα ἡμερέων
οὐκ ἵσταταί σφι οὐδ' ἀρχαιρεσίη συνίζει, ἀλλὰ πενθέουσι ταύτας τὰς ἡμέ-
59 *ρας. συμφέρονται δὲ ἄλλο τόδε τοῖσι Πέρσῃσι· ἐπεὰν ἀποθανόντος τοῦ*

AB CT MP(p) DR SV

588 *Λέξ. Ἀρχαιρεσίη* (*ἀχαιρεσίη* abcdnotuwx)· *τὸ πρὸς χάριν τοῖς* (om. *m* lexx. ser. conscrr.) *πολλοῖς ζῆν· καὶ τὸ ἐπιδόσεις* (*ἐπιδώσεις D*) *χρημάτων ποιεῖσθαι.* cf. quae ad V 97,3 ex Eust. laudavimus

567 *θετὸν*] *θεῶν* **T** | *θέλῃ* **DRSV** || 568 *ποιέσθαι* **R** || 572 *τοῦ$_2$*] *τῶν* **B^{2}CMPDR SV** || 574 *λέβητας* **PDRSV** num. sg. defendit Kallenberg *Progr. Gymn. Fr.-Werd.* Pasch. 1884, 13, collato Thuc. II 70 (*ἐξελθεῖν αὐτοὺς … ξὺν ἑνὶ ἱματίῳ*) || 575 *οὖν* **RV** | *γίνηται* **ABP^{c}pRV** | *τοιοῦτον* **RSV** || 576 ad *καταμιαίνεσθαι* add. *ἑστίαν* **A^{2mg}** || 578 *ὦν* om. **MPDRSV** || 579 *τῷ αὐτῷ* **ABC** | *χρέονται* **Pp** || 580 *δὴ* **D** || 581 *χώρης* cod. Vat. 122 **A^{2mg}** Valla (*regione*) | *ἀναμασθοὺς* **MP** Ald. || 582 *ἰέναι*] *εἶναι* **DRSV** | *καὶ αὐτῶν Σπαρτιητέων* haplogr. om. **BDRSV** || 583 *τοῖσι* **DRV** || 584 *τε* om. **M** | *τὰ μέτωπα* om. **S** | *διαχρέονται* **Pp** || 585 *ἀεὶ* **AB** || 587 *ἐπεὰν δὲ θάψωσι*] *ἐπεὰν θάψωσι* **D** om. et in mg. suppl. **A** || 588 *ἵστα*ται* **D** || 589 *ἄλλο τόδε*] *ἄλλο τόγε* **C** *ἄλλο οὗτοι τόδε* **PDRSV** *οὗτοι ἄλλο* **M** | *ἀποθανόντος*] *ἀποθανών τις* **S** *ἀποθανοῦ* **V** | *τοῦ* om. **DRSV**

*βασιλέος ἄλλος ἐνίστηται βασιλεύς, οὗτος ὁ ἐσιὼν ἐλευθεροῖ, ὅστις τι
Σπαρτιητέων τῷ βασιλέϊ ἢ τῷ δημοσίῳ ὤφειλε. ἐν δ' αὖ Πέρσῃσι ὁ κατι-
στάμενος βασιλεὺς τὸν προοφειλόμενον φόρον μετίει τῇσι πόλισι πάσῃσι.
συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι· οἱ κήρυκες αὐτῶν* **60**
*καὶ αὐληταὶ καὶ μάγειροι ἐκδέκονται τὰς πατρῴας τέχνας, καὶ αὐλητής τε
αὐλητέω γίνεται καὶ μάγειρος μαγείρου καὶ κῆρυξ κήρυκος· οὐ κατὰ λαμ-
προφωνίην ἐπιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακλήουσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια
ἐπιτελέουσι. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γίνεται.*

Τότε δὴ τὸν Κλεομένεα ἐόντα ἐν τῇ Αἰγίνῃ καὶ κοινὰ τῇ Ἑλλάδι ἀγαθὰ 61
*προσεργαζόμενον ὁ Δημάρητος διέβαλε οὐκ Αἰγινητέων οὕτω κηδόμενος
ὡς φθόνῳ καὶ ἄγῃ χρεώμενος. Κλεομένης δὲ νοστήσας ἀπ' Αἰγίνης ἐβού-
λευε τὸν Δημάρητον παῦσαι τῆς βασιληίης, διὰ πρῆγμα τοιόνδε ἐπίβασιν
ἐς αὐτὸν ποιεύμενος· Ἀρίστωνι βασιλεύοντί τε ἐν Σπάρτῃ καὶ γήμαντι γυναῖ-
κας δύο παῖδες οὐκ ἐγίνοντο. καὶ οὐ γὰρ συνεγινώσκετο αὐτὸς τούτων εἶναι* 2
*αἴτιος, γαμέει τὴν τρίτην γυναῖκα. ὧδε δὲ γαμέει· ἦν οἱ φίλος τῶν Σπαρ-
τιητέων ἀνήρ, τῷ προσεκέετο τῶν ἀστῶν μάλιστα ὁ Ἀρίστων· τούτῳ τῷ
ἀνδρὶ ἐτύγχανε ἐοῦσα γυνὴ καλλίστη μακρῷ τῶν ἐν Σπάρτῃ γυναικῶν, καὶ*

AB CT MP(p) DR SV

T 594s. Eust. Il. 808 (ad *K* 314) *σύνηθες ... τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδοτος,* τὰς πατρῴας τέχνας διαδέχεσθαι, αὐλητέω *γάρ, φησιν,* αὐλητὴς καὶ μαγείρου μάγειρος καὶ κῆρυξ κήρυκος. ibid. 538 (ad *E* 196) – *καθὰ δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος* –· αὐλητέω *γάρ, φησιν,* αὐλητὴς ἐγίνετο.... id. Od. 1425 (ad *α* 387) ... καὶ τὸν τοῦ κήρυκος κήρυκα καὶ τὸν τοῦ αὐλητοῦ αὐλητήν, *ὡς καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

600 Suid. *ἄγη ⟨ἄκλιτόν ἐστι⟩· θαῦμα, χαρά, ἀπιστία, ζῆλος, παρ' Ἡροδότῳ βασκανία ...· 'ἄγη' μὲν οὖν παροξυτόνως ἡ ἔκπληξις, 'ἀγή' δὲ ἡ κλάσις τοῦ κύματος.* Et M. *ἄγη· θαῦμα, χαρά, ἀπιστία, ζῆλος· παρὰ Ἡροδότῳ* (*Ἡρωδιάνῳ* scr.) *βασκανία.* Bekk. Anecd. 326 *ἄγη· θαῦμα, χαρά, ἀπιστία, ζῆλος, παρ' Ἡροδότῳ βασκανία*

590 *βασιλέος – ἐνίστηται* haplogr. om. **RSV** | *ἐνίσταται* **CMD** *ἀνίστηται* **T** | *εἰσιὼν* **ABCT** | *τι* om. **P**[1]**DRSV** hab. **P**[2]**p** cett. ‖ **591** *τῷ*$_1$ om. **M** | *ἔν τε αὖ* **DR SV** ‖ **592** *προσοφειλόμενον* **AB**[1]**CTS** | *τῇσι πόλισι πάσῃσι*] *τῇσι πόλισι* **SV** *πάσῃσι τῇσι πόλισι* **pM** Ald. ‖ **593** *οἱ*] *οὐ* **D**[ac] | *αὐτέων* **M** Ald. ‖ **594** *καὶ*$_1$ om. **D** | *ἐκδέχονται* **T** *διαδέχονται* recognoscas ex Eust. Il. 808 ‖ **596** *ἀλλ' οἱ* **CM** | *παρακλείουσι* **C** ‖ **598** *δὴ* (resumitur cap. 50)] *δὲ* **ABCTMP** | *τῇ*$_2$] *ἐν τῇ* **ABCT** ‖ **599** *προεργαζόμενον* coni. Eltz ‖ **600** *φόνῳ* **DRSV** | *ἄτῃ* **AB**[1]**P**[c]**p** *αὖ* **C**[ac] *αὕτη* **C**[c] *ἄγῃ* (potius *ἄγη*) **P**[ac]**B**[2] cett. cf. Suid. | *χρεόμενος* **Pp** ‖ **602** *τε*] *τότε* **SV** om. **ABCTMP** ‖ **603** *ἐγένοντο* **SV** | *οὐ* om. **TSV** ‖ **604** *γαμέει τρίτην* **PDRSV** *γαμέει * τρίτην* **B** *τὴν τρίτην γαμέει* **C** ‖ **605** *προσεκέατο* **ABCTMS** ‖ **606** *γυνὴ ἐοῦσα μακρῷ καλλίστη* **M**

3 *ταῦτα μέντοι καλλίστη ἐξ αἰσχίστης γενομένη. ἐοῦσαν γάρ μιν τὸ εἶδος*
φλαύρην ἡ τροφὸς αὐτῆς, οἷα ἀνθρώπων τε ὀλβίων θυγατέρα καὶ δυσει-
δέα ἐοῦσαν, πρὸς δὲ καὶ ὁρέουσα τοὺς γονέας συμφορὴν τὸ εἶδος αὐτῆς
ποιευμένους, ταῦτα ἕκαστα μαθοῦσα ἐπιφράζεται τοιάδε· ἐφόρεε αὐτὴν
ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην ἐς τὸ τῆς Ἑλένης ἱρόν· τὸ δ' ἐστὶ ἐν τῇ Θεράπνῃ κα-
λεομένῃ ὕπερθε τοῦ Φοιβηίου ἱροῦ· ὅκως δὲ ἐνείκειε ἡ τροφός, πρός τε
τὤγαλμα ἵστα καὶ ἐλίσσετο τὴν θεὸν ἀπαλλάξαι τῆς δυσμορφίης τὸ παι-
4 *δίον. καὶ δή κοτε ἀπιούσῃ ἐκ τοῦ ἱροῦ τῇ τροφῷ γυναῖκα λέγεται ἐπιφα-*
νῆναι, ἐπιφανεῖσαν δὲ ἐπειρέσθαι μιν, ὅ τι φέρει ἐν τῇ ἀγκάλῃ, καὶ τὴν
φράσαι, ὡς παιδίον φορέει· τὴν δὲ κελεῦσαί οἱ δεῖξαι, τὴν δὲ οὐ φάναι,
ἀπειρῆσθαι γάρ οἱ ἐκ τῶν γειναμένων μηδενὶ ἐπιδεικνύναι· τὴν δὲ πάντως
5 *ἑωυτῇ κελεύειν ἐπιδεῖξαι. ὁρῶσαν δὲ τὴν γυναῖκα περὶ πολλοῦ ποιευμένην*
ἰδέσθαι, οὕτω δὴ τὴν τροφὸν δεῖξαι τὸ παιδίον· τὴν δὲ καταψῶσαν τοῦ
παιδίου τὴν κεφαλὴν εἶπαι, ὡς καλλιστεύσει πασέων τῶν ἐν Σπάρτῃ γυ-
ναικῶν. ἀπὸ μὲν δὴ ταύτης τῆς ἡμέρης μεταπεσέειν τὸ εἶδος· γαμέει δέ
μιν ἐς γάμου ὥρην ἀπικομένην Ἄγητος ὁ Ἀλκείδεω, οὗτος δὴ ὁ τοῦ Ἀρί-
62 *στωνος φίλος. τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἔκνιζε ἄρα τῆς γυναικὸς ταύτης ἔρως· μη-*
χανᾶται δὲ τοιάδε· αὐτός τε τῷ ἑταίρῳ, τοῦ ἦν ἡ γυνὴ αὕτη, ὑποδέκεται
δωτίνην δώσειν τῶν ἑωυτοῦ πάντων ἕν, τὸ ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος ἕληται, καὶ
τὸν ἑταῖρον ἑωυτῷ ἐκέλευε ὡσαύτως τὴν ὁμοίην διδόναι. ὁ δὲ οὐδὲν
φοβηθεὶς ἀμφὶ τῇ γυναικὶ ὁρέων ἐοῦσαν καὶ Ἀρίστωνι γυναῖκα καταινέει

AB CT MP(p) DR SV

619 *Λέξ. ψῶσαν· θάλπουσαν.* Suid. *ψῶσαν· θάλπουσαν· Ἡρόδοτος.* Hes. *ψῶσαι· θάλψαι.* Greg. Cor. 158 *καὶ τὸ 'ψῶσαν' ἀντὶ τοῦ 'θάλπουσαν'· ἔστι δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ 'ψῶ' ἀγροικὸν προσφώνημα* ‖ 623 *Λέξ. ἔκνιζεν· ἔδακεν* (*ἔδακνεν bmnlvx*) *ἀπὸ τῆς πόας.* Suid. *ἔκνιζεν· ἔδακεν ἀπὸ τῆς πόας· Ἡρόδοτος.* id. Antonius

607 *αἰσχίνης* **TV** ‖ 608 *τε* om. **M** ‖ 609 *ὁρῶσα* **AB^{1}CTP^2** *ὁρέουσα* **P^{1}p** cett. ‖ 611 *ἡμέραν* **ABCT** | *δ'* om. **M** Ald. ‖ 611.612 *καλευμένῃ* **M** Ald. ‖ 612 *ὅπως* **DRSV** | *δὲ*] *τε* **C** ‖ 612–613 *τε τὸ ἄγαλμα* **DRV** *τὸ ἄγαλμα* **S** ‖ 613 *τὸν θεὸν* **C** ‖ 614 *ιεροῦ* **A** ‖ 615–616 *φέρει – παιδίον* haplogr. om. **SV** ‖ 616 *φέρει* **ABCT** ‖ 618 *ὁρῶσα* **AB^{1}C** ‖ 619 *καταψῶσαν* cf. Lexx. et v. gramm. meam 186 ‖ 620 *εἶπεν* (i. e. *εἰπέν*) **CV** *εἰπεῖν* **S** *εἶπας* **P** | *καλλιστεύεις* **D** ‖ 621 *δὴ* om. **TMPDRSV** ‖ 622 *Ἀκλείδεω* **C** *Ἀλκίδεω* **D^{c}RSV** | *δὲ* **DRV** ‖ 623 *ταύτης τῆς γυναικὸς* **M** | *ὁ ἔρως* **MPDRSV** ‖ 624 *δὴ* **ABCTMP** | *ἡ γυνὴ ἦν αὕτη* **ABC** *ἦν ἡ γυνὴ αὕτη* **Mp** *ἡ γυνὴ αὕτη ἦν* **T** | *ὑποδέκετο* **B^{2}R** *ὑπεδέκετο* **MPDSV** ‖ 625 *ἕν τι τὸ* **M** Ald. | *ἕλοιτο* **T** ‖ 626 *ἑωυτοῦ* **C** ‖ 627 *καὶ Ἀρίστωνι γυναῖκα ἐοῦσαν* **ABCT**

ταῦτα, ἐπὶ τούτοισι δὲ ὅρκους ἐπήλασαν. μετὰ δὲ αὐτός τε ὁ Ἀρίστων 2
ἔδωκε τοῦτο, ὅ τι δὴ ἦν, τὸ εἵλετο τῶν κειμηλίων τῶν Ἀρίστωνος, καὶ
αὐτὸς τὴν ὁμοίην ζητέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου, ἐνθαῦτα δὴ τοῦ ἑταίρου
τὴν γυναῖκα ἐπειρᾶτο ἀπάγεσθαι. ὁ δὲ πλὴν τούτου μούνου τὰ ἄλλα ἔφη
καταινέσαι· ἀναγκαζόμενος μέντοι τῷ τε ὅρκῳ καὶ τῆς ἀπάτης τῇ παρα-
γωγῇ ἀπίει ἀπάγεσθαι. οὕτω μὲν δὴ τὴν τρίτην ἐσηγάγετο γυναῖκα ὁ Ἀρί- **63**
στων τὴν δευτέρην ἀποπεμψάμενος. ἐν δέ οἱ χρόνῳ ἐλάσσονι καὶ οὐ πλη-
ρώσασα τοὺς δέκα μῆνας ἡ γυνὴ αὕτη τίκτει τοῦτον δὴ τὸν Δημάρητον.
καί τίς οἱ τῶν οἰκετέων ἐν θώκῳ κατημένῳ μετὰ τῶν ἐφόρων ἐξαγγέλλει, 2
ὥς οἱ παῖς γέγονε. ὁ δὲ ἐπιστάμενός τε τὸν χρόνον, τῷ ἠγάγετο τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ ἐπὶ δακτύλων συμβαλόμενος τοὺς μῆνας εἶπε ἀπομόσας· «οὐκ
ἂν ἐμὸς εἴη.» τοῦτο ἤκουσαν μὲν οἱ ἔφοροι, πρῆγμα μέντοι οὐδὲν ἐποιή-
σαντο τὸ παραυτίκα· ὁ δὲ παῖς ηὔξετο, καὶ τῷ Ἀρίστωνι τὸ εἰρημένον μετ-
έμελε· παῖδα γὰρ τὸν Δημάρητον ἐς τὰ μάλιστά οἱ ἐνόμισε εἶναι. (Δημά- 3
ρητον δὲ οὔνομα ἔθετο αὐτῷ διὰ τόδε· πρότερον τούτων πανδημεὶ
Σπαρτιῆται Ἀρίστωνι ὡς ἀνδρὶ εὐδοκιμέοντι διὰ πάντων δὴ τῶν βασιλέων

AB CT MP(p) DR SV

T **642–644** Eust. Od. 1567 (ad *η* 63): ... *ὥσπερ καὶ Δημάρατος ὁ Λάκων, ὡς πολύευκτος οὕτως ἐκλήθη· εὐξαμένων γὰρ καθ' Ἡρόδοτον* πανδημεὶ Σπαρτιατῶν, *ἐγένετο ἐκεῖνος τῷ πατρὶ* Ἀρίστωνι. id. fere 𝔇 fol. 345v°. Eust. Il. 1116 (ad *P* 517): *ὥσπερ Ἀρήτη φερωνύμως παρὰ τὴν ἀράν, ὅ ἐστι τὴν εὐχήν, ἡ εὐκταία γεννηθεῖσα τοῖς τοκεῦσιν, οὕτω ... Ἄρητος τὸ κύριον, ἐξ οὗ καὶ ὁ παρὰ Ἡροδότῳ Δημάρητος κατὰ δῆμον ἀρὰν καὶ αὐτὸς γεννηθείς*

628 Eust. Il. 70 (ad *A* 154) *τὸ* ... ὅρκους ἐπήλασαν *παρ' Ἡροδότου ἀντὶ τοῦ 'ἐπήγαγον' ἀπεναντίας ῥηθὲν πρὸς τὸ 'ἀπήλασαν τὸν ἐπακτὸν ὅρκον' ὀνομασθῆναι πεποίηκε παρὰ τοῖς ὕστερον*

628 *ἐπήλασε* **RSV** *ἐπήλασαν* Eust. rell. ‖ **629** post *Ἀρίστωνος* add. *ὁ Ἄγητος* **ACTMP** *ὁ Ἄγιτος* **B** ‖ **630** *ζητῶν* **DRSV** | *φέρεσθαι* om. **M** ‖ **631** *μόνου* **BCTM DRSV** | *ἔφη τὰ ἄλλα* **M** ‖ **632** *τε* om. **DRSV** ‖ **633** *ἀπίη* V^{ac} *ἀπίησι* **ABCT** (quod ex *ΑΠΙ^{ΕΙ}Η* ortum iudicat Weber *Anal. Hdt.ea* 224 | *δὴ* om. **DRSV** | *ἐσαγέγετο* **D** ‖ **634** *δευτέραν* **M** Ald. ‖ **635** *δὴ* om. **MPDRSV** ‖ **636** *οἱ*] *ἡ* **R** ‖ **637** *τῷ*] *ἐξότου* **ABC** ‖ **638** *συμβαλλόμενος* **ABp** *συμβαλλεόμενος* **M** Ald. | *ἀπομώσας* **M** Ald. ‖ **639.640** *ἐποιήσαντο τὸ*] *ἐποιήσαντο* **BDRSV** ‖ **640** *δὲ*] *τε* **DRSV** | *εὔξετο* **ABCT** *ηὔξατο* **V** ‖ **641** *ἐνόμισέ οἱ* **DRSV** ‖ **642** *αὐτῷ οὔνομα ἔθετο* **PDRSV** | *τοῦτον* **B** | *πανδημὶ* D^1 *πανδημὴ* V cf. Eust. ‖ **643** *Ἀρίστωνι* om. **DRSV** cf. Eust. nescio an sit conservandum

τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων ἀρὴν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι· διὰ τοῦτο
64 *μέν οἱ τὸ οὔνομα Δημάρητος ἐτέθη.) χρόνου δὲ προϊόντος Ἀρίστων μὲν ἀπέθανε, Δημάρητος δὲ ἔσχε τὴν βασιληίην. ἔδεε δέ, ὡς ἔοικε, ἀνάπυστα γενόμενα ταῦτα καταπαῦσαι Δημάρητον τῆς βασιληίης, διά τ' ἃ Κλεομένεϊ διεβλήθη μεγάλως πρότερόν τε ὁ Δημάρητος ἀπαγαγὼν τὴν στρατιὴν ἐξ Ἐλευσῖνος καὶ δὴ καὶ τότε ἐπ' Αἰγινητέων τοὺς μηδίσαντας διαβάντος*
65 *Κλεομένεος. ὁρμηθεὶς ὦν ἀποτίννυσθαι ὁ Κλεομένης συντίθεται Λευτυχίδῃ τῷ Μενάρεος τοῦ Ἄγιος ἐόντι οἰκίης τῆς αὐτῆς Δημαρήτῳ, ἐπ' ᾧ τε, ἢν*
2 *αὐτὸν καταστήσῃ βασιλέα ἀντὶ Δημαρήτου, ἕψεταί οἱ ἐπ' Αἰγινήτας. ὁ δὲ Λευτυχίδης ἦν ἐχθρὸς τῷ Δημαρήτῳ μάλιστα γεγονὼς διὰ πρῆγμα τοιόνδε· ἁρμοσμένου Λευτυχίδεω Πέρκαλον τὴν Χίλωνος τοῦ Δημαρμένου θυγατέρα ὁ Δημάρητος ἐπιβουλεύσας ἀποστερεῖ Λευτχίδεα τοῦ γάμου*
3 *φθάσας αὐτὸς τὴν Πέρκαλον ἁρπάσας καὶ σχὼν γυναῖκα. κατὰ τοῦτο μὲν τῷ Λευτχίδῃ ἡ ἔχθρη ἡ ἐς τὸν Δημάρητον ἐγεγόνεε, τότε δὲ ἐκ τῆς Κλεομένεος προθυμίης ὁ Λευτυχίδης κατόμνυται Δημαρήτῳ φὰς αὐτὸν οὐκ ἱκνεομένως βασιλεύειν Σπαρτιητέων οὐκ ἐόντα παῖδα Ἀρίστωνος. μετὰ δὲ*

AB CT MP(p) DR SV

644 Thom. Mag. *ἀρὰ οὐ μόνον ἡ κατάρα, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐχή· Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ·* ἀρὴν ἐποιήσαντο παῖδα γενέσθαι ‖ 658 s. *Λεξ. οὐκ (οὐχ C) ἱκνεομένως (ἱκνεωμένως DOP ἱκνεομένως* Lexx. alph. ord. conscr.)· *οὐ προσηκόντως (οὐκ ἱκνεομένων· οὐ προσηκόντων* a n r *οὐ καθηκόντως* add. Lexx. ser. conscr.). Greg. Cor. 156 *Τὸ 'οὐκ ἱκνεομένως' ἀντὶ τοῦ 'οὐ προσηκόντως, οὐ καθηκόντως'.* Hes. *ἱκνεομένως' ἀντὶ τοῦ 'οὐ προσηκόντως, οὐ καθηκόντως'.* Hes. *ἱκνουμένως· προσηκόντως.* Suid. *οὐκ ἐκνεομένως· οὐ προσηκόντως· Ἡρόδοτος* ‖ 659 s. Eust. Od. 1660 (ad *κ* 343): *τὴν... διωμοσίαν 'κατωμωσίαν' Ἡρόδοτος εἶπε ἐν τῷ* 'μετὰ – ἐδίωκε'

644 *ἐν τῇ Σπάρτῃ* **M** Ald. | *ἀρὴν*] *ἀρετὴν* **C** ‖ 645 *ὁ Ἀρίστων* **ABC** ‖ 646 *ἔδεε δὲ ὡς ἔοικε*] *ἔδεε ὡς οἱ καὶ* **DRSV** | *ἀνάπτυστα* **TM** *ἄπυστα* **V**^{ac} *ἄπιστα* **SV**^{c} ‖ 647 *παῦσαι* **DRSV** | *διά τ' ἃ* "necnon de illa causa (*ἃ* relativum ad *ταῦτα* spectat), qua" scripsi (v. gramm. meam 110): *διὰ τὰ* **ABCP** *διὰ τὸ* **DRSV** "expleverim *διὰ ταύτην αἰτίην*" Stein : cruce notat Hude : *διὰ τοῦτο* Feix *δι' ἃ* propos. Struwe Bekker *διότι* ci. Richards ‖ 648 *ἐξαγαγὼν* (*ἀπα* supra) **M** ‖ 650 *ἀποτίνυσθαι* **C**^{1}**MPp** ‖ 651 *ὄντι* **R** | *τῆς αὐτῆς οἰκίης* **ABCT** ‖ 653 *μάλιστα τῷ Δημαρήτῳ* **ABCT** ‖ 653–654 *τοιόνδε πρῆγμα* **A** *πρᾶγμα τοιόνδε* **P** *πρῆγμα τοιόνδε* **p** cett. ‖ 654 *ἁρμοσαμένου* **ABCTM** ‖ 655 *τὴν θυγατέρα* **D** | *Λευτυχίδην* **DRS** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 657 *ἡ*$_2$ om. **ABCT** | *εἰς* **CMDRV** ‖ 658 *κατώμνυται* **M** Ald. | *Δημαρήτου* **MPDRS** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 658–659 *οὐκ ἱκνεομένως*] cf. Lexx.

τὴν κατωμοσίην ἐδίωκε ἀνασῴζων ἐκεῖνο τὸ ἔπος, τὸ εἶπε Ἀρίστων τότε,
ὅτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γεγονέναι, ὁ δὲ συμβαλόμενος τοὺς μῆ-
νας ἀπώμοσε φὰς οὐκ ἑωυτοῦ μιν εἶναι. τούτου δὴ ἐπιβατεύων τοῦ ῥή- 4
ματος ὁ Λευτυχίδης ἀπέφαινε τὸν Δημάρητον οὔτε ἐξ Ἀρίστωνος γεγονότα
οὔτε ἱκνευμένως βασιλεύοντα Σπάρτης τοὺς ἐφόρους μάρτυρας παρεχό-
μενος κείνους, οἳ τότε ἐτύγχανον πάρεδροί τε ἐόντες καὶ ἀκούσαντες
ταῦτα Ἀρίστωνος. τέλος δὲ ἐόντων περὶ αὐτῶν νεικέων ἔδοξε Σπαρτιήτῃσι 66
ἐπειρέσθαι τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι, εἰ Ἀρίστωνος εἴη παῖς ὁ Δημά-
ρητος. ἀνοΐστου δὲ γενομένου ἐκ προνοίης τῆς Κλεομένεος ἐς τὴν Πυθίην 2
ἐνθαῦτα προσποιέεται Κλεομένης Κόβωνα τὸν Ἀριστοφάντου ἄνδρα ἐν
Δελφοῖσι δυναστεύοντα μέγιστον· ὁ δὲ Κόβων Περίαλλαν τὴν πρόμαντιν
ἀναπείθει, ἃ Κλεομένης ἐβούλετο λέγεσθαι, λέγειν. οὕτω δὴ ἡ Πυθίη 3
ἐπειρωτώντων τῶν θεοπρόπων ἔκρινε μὴ Ἀρίστωνος εἶναι Δημάρητον
παῖδα. ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ ἀνάπυστα ἐγένετο ταῦτα, καὶ Κόβων τε
ἔφυγε ἐκ Δελφῶν, καὶ Περίαλλα ἡ πρόμαντις ἐπαύσθη τῆς τιμῆς.
Κατὰ μὲν δὴ Δημαρήτου τὴν κατάπαυσιν τῆς βασιληίης οὕτω ἐγένετο, 67
ἔφυγε δὲ Δημάρητος ἐκ Σπάρτης ἐς Μήδους ἐκ τοιοῦδε ὀνείδεος· μετὰ
τῆς βασιληίης τὴν κατάπαυσιν ὁ Δημάρητος ἦρχεν αἱρεθεὶς ἀρχήν. ἦσαν 2
μὲν δὴ γυμνοπαιδίαι, θεωμένου δὲ τοῦ Δημαρήτου ὁ Λευτυχίδης γεγονὼς

AB CT MP(p) DR SV
Μετὰ δὲ τῆς βασιλείης – ἀρχήν. θεωμένου (67,1) – οἰκία (67,3) exc. floril. 𝔄𝔓

677–680 Eust. v. quae ad V 97,3 laudavimus. id. Il. 235 (ad *B* 345) *ὅτι δὲ ἀληθῶς διαφορά ἐστι ποτὲ τοῦ 'ἄρχειν' πρὸς τὸ 'βασιλεύειν', ὡς μείζονος ὄντος τοῦ βασιλεύειν, δηλοῖ Λευτυχίδης, ὃς Δημάρατον ἐκπεσόντα τῆς βασιλείας, εἶτα εἰς* ἀρχὴν αἱρεθέντα ἠρώτα, *φασί, γελῶν,* ὁποῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν. *Λέξ. γυμνοπαιδία* (*γυμνοποδία* Lexx. ser. conscrr.)· *ἑορτὴ ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ γυμνοὶ χοροὺς ἱστᾶσιν.*

660 *κατωμοσίην* **ABCTp** Eust. *κατομοσίην* rell. | *τὸ ἔπος ἐκεῖνο* **M** ‖ **661** *ἐξήγγελλε* **T** | *συμβαλλόμενος* **DRSV** *συμβαλλεόμενος* Ald. ‖ **662** *μιν* om. **ABCT** ‖ **665** *ἐκείνους* **CMP** | *ἔτυχον* **DRSV** ‖ **666** *περὶ αὐτῶν* om. **M** ‖ **667** *ἐπήρεσθαι* **C** | *ὁ* om. **DRSV** ‖ **668** *ἀνοΐστου* scripsi a verbo *οἴεσθαι* derivatum iudicans: *ἀνοίστου* **B**[2] *ἀνωΐστου* **B**[1] cett. ‖ **669** *Ἀριστοφάνου* **D**[1] ‖ **670** *Περίαλλον* **RSV** ‖ **671** *ἃ*] *τὰ* **MPD RSV** | *ἐβουλεύετο* **Mp** Ald. | *οὕτω δὴ ἡ*] *τοῦτο ἡ* **DRSV** ‖ **673** *ἀνάπιστα* **V** *ἀνάπειστα* **Mp** Ald. ‖ **674** *Περίαλλος* **S** ‖ **675** *δὴ* haplogr. om. **B**[1]**CTM** | *τὴν Δημαρήτου κατάπαυσιν* **PDRSV** ‖ **676** *ἔφευγε* **MPDRSV** ‖ **677** *Δημάρατος* 𝔄 | *ἦρχε* **A** | *εἰς ἀρχήν* Eust. fort. recte (omiseruntne *εἰς* haplogr. codd. et flor. 𝔄𝔓?) ‖ **678** *μὲν δὴ* **A**[2]**BCTMPD**𝔄𝔓 *μὲν* **A**[1] *δὲ* rell. | *θεομένου* **SV**[c] *θεωμένου* 𝔄𝔓**V**[ac] rell. | *Δημαράτου* 𝔄 ‖ **678–679** *ἤδη γεγονὼς* 𝔄𝔓

ἤδη αὐτὸς βασιλεὺς ἀντ' ἐκείνου πέμψας τὸν θεράποντα ἐπὶ γέλωτί τε καὶ
λάσθῃ εἰρώτα τὸν Δημάρητον, ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν.
3 *ὁ δὲ ἀλγήσας τῷ ἐπειρωτήματι εἶπε φὰς αὐτὸς μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπει-*
ρῆσθαι, ἐκεῖνον δὲ οὔ· τὴν μέντοι ἐπειρώτησιν ταύτην ἄρξειν Λακεδαιμο-
νίοισι ἢ μυρίης κακότητος ἢ μυρίης εὐδαιμονίης. ταῦτα δὲ εἴπας καὶ κα-
τακαλυψάμενος ᾖεν ἐκ τοῦ θεήτρου ἐς τὰ ἑωυτοῦ οἰκία, αὐτίκα δὲ
παρασκευασάμενος ἔθυε τῷ Διὶ βοῦν, θύσας δὲ τὴν μητέρα ἐκάλεσε.
68 *ἀπικομένῃ δὲ τῇ μητρὶ ἐσθεὶς ἐς τὰς χεῖράς οἱ τῶν σπλάγχνων κατικέτευε*
λέγων, τοιάδε «ὦ μῆτερ, θεῶν σε τῶν τε ἄλλων καταπτόμενος ἱκετεύω καὶ
τοῦ Ἑρκείου Διὸς τοῦδε φράσαι μοι τὴν ἀληθείην, τίς μευ ἐστὶ πατὴρ
2 *ὀρθῷ λόγῳ. Λευτυχίδης μὲν γὰρ ἔφη ἐν τοῖσι νείκεσι λέγων κυέουσάν σε*
ἐκ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς οὕτως ἐλθεῖν παρὰ Ἀρίστωνα, οἱ δὲ καὶ τὸν μα-
ταιότερον λόγον λέγοντες φασί σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν
3 *ὀνοφορβόν, καὶ ἐμὲ ἐκείνου εἶναι παῖδα. ἐγώ σε ὦν μετέρχομαι τῶν θεῶν*
εἰπεῖν τὠληθές· οὔτε γάρ, εἰ πεποίηκάς τι τῶν λεγομένων, μούνη δὴ πε-
ποίηκας, μετὰ πολλέων δέ· ὅ τε λόγος πολλὸς ἐν Σπάρτῃ, ὡς Ἀρίστωνι
σπέρμα παιδοποιὸν οὐκ ἐνῆν· τεκεῖν γὰρ ἄν οἱ καὶ τὰς προτέρας γυναῖ-
69 *κας.» ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα ἔλεγε, ἡ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε· «ὦ παῖ, ἐπείτε με*
λιτῇσι μετέρχεαι εἰπεῖν τὴν ἀληθείην, πᾶν ἐς σὲ κατειρήσεται τὠληθές.
ὥς με ἠγάγετο Ἀρίστων ἐς ἑωυτοῦ, νυκτὶ τρίτῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἦλθέ μοι
φάσμα εἰδόμενον Ἀρίστωνι, συνευνηθὲν δὲ τοὺς στεφάνους, οὓς εἶχε, ἐμοὶ

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 67,2 (ad *λάσθῃ*): *Ἄθυρμα τῶν Σπαρτιατῶν.* B^3. cf. grammaticos.

680 *Λέξ. λάσθη* (*λάθη* Lexx. ser. conscrr.)· *αἰσχύνη.* Hes. *λάσθη· χλεύη, ... αἰσχρολογία, αἰσχύνη.* Suid. *λαίσθη· αἰσχύνη.* cf. Scholl.

679 *βασιλεὺς αὐτὸς* **AB𝔓** *βασιλεὺς* **CT**P^{ac}**S** *αὐτὸς βασιλεὺς* **𝔄**P^{c}**p** rell. | *τὸν*] *τινα* **𝔓** ‖ **679–680** *τε καὶ λάσθῃ* om. **𝔄𝔓** | *λάσθῃ*] cf. scholl. et grammaticos ‖ **680** *ἠρώτα* **CMP** | *Δημάρατον* **𝔄** | *ὁκοῖόν*] cf. Eust. | *εἴη* om. **M** ‖ **681** *ἐπερωτήματι* **ABMP𝔄𝔓** cf. Eust. ‖ **682** *ἐκεῖνον*] *κεῖνον* **MPDRSV** *αὐτὸν* **𝔄** ‖ **684** *ἦι ἐκ* A^1 *ἤϊε ἐκ* $A^{man.rec.}$ | *ἑαυτοῦ* **𝔄** om. **D** | *οἰκεῖα* **V** ‖ **685** *βοῦν τῷ Διί* **ABCT** ‖ **686** *ἐς* om. **T** *ἐσθεὶς ἐς* om. **M** ‖ **687** *λέγων τοιάδε*] *τοιάδε λέγων* **AB** *τρία δὲ λέγων* **C** ‖ **688** *ἐρκίου* **T** ‖ **689** *τοῖς* **AB** ‖ **690** *ἐλθεῖν οὕτω* **DRSV** ‖ **691** *σε ἐσελθεῖν* **M** Ald. ‖ **692** *εἶναι ἐκείνου* **MPDRSV** | *σε ὦν*] *σε οὖν* **T** *ὦν σε* **DRSV** *δὲ σε ὦν* **M** Ald. | *τῶν θεῶν*] *πρὸς θεῶν* **M** Ald. ‖ **693** *τὸ ἀληθὲς* **DRSV** | *εἰ*] *εἴπερ* **S** | *λεγομένων* om. **M** | *δὴ*] *δὲ* **C** γρ' *δὲ* P^{mg} ‖ **694** *πολλῶν* **DRSV** | *ἐν Σπάρτῃ* om. **DRSV** ‖ **695** *οἱ ἂν* **D** ‖ **696** *ἡ*] *οἱ* **RV** | *ἠμείβετο* **ABCT** ‖ **697** *τὴν ἀληθείην εἰπεῖν* **S** | *ἀληθηίην* **M** Ald. | *ἐς σὲ*] | *εἰς σὲ* codd. | *καταρήσεται* **V** | *τὸ ἀληθὲς* **DRV** ‖ **698** *με* om. **S** ‖ **699** *οὓς*] *τοὺς* Stein an recte? cf. gramm. meam 112

περιετίθει. καὶ τὸ μὲν οἰχώκεε, ἧκε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρίστων. ὡς δέ με 2
εἶδε ἔχουσαν στεφάνους, εἰρώτα, τίς εἴη ὅ μοι δούς· ἐγὼ δὲ ἐφάμην
ἐκεῖνον· ὁ δὲ οὐκ ὑπεδέκετο· ἐγὼ δὲ κατωμνύμην, φαμένη αὐτὸν οὐ κα-
λῶς ποιέειν ἀπαρνεόμενον· ὀλίγῳ γάρ τι πρότερον ἐλθόντα καὶ συνευνη-
θέντα δοῦναί μοι τοὺς στεφάνους. ὁρέων δέ με κατομνυμένην ὁ Ἀρίστων 3
ἔμαθε, ὡς θεῖον εἴη τὸ πρῆγμα. καὶ τοῦτο μὲν οἱ στέφανοι ἐφάνησαν ἐόν-
τες ἐκ τοῦ ἡρῴου τοῦ παρὰ τῇσι θύρῃσι τῇσι αὐλείῃσι ἱδρυμένου, τὸ κα-
λέουσι Ἀστραβάκου, τοῦτο δὲ οἱ μάντιες τὸν αὐτὸν τοῦτον ἥρωα ἀναίρεον
εἶναι. οὕτω, ὦ παῖ, ἔχεις πᾶν, ὅσον τι καὶ βούλεαι πυθέσθαι. ἢ γὰρ ἐκ 4
τοῦ ἥρωος τούτου γέγονας καί τοι πατήρ ἐστι Ἀστράβακος ὁ ἥρως, ἢ Ἀρί-
στων· ἐν γάρ σε τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἀναιρέομαι. τῇ δέ σευ μάλιστα κατά-
πτονται οἱ ἐχθροὶ λέγοντες, ὡς αὐτὸς ὁ Ἀρίστων, ὅτε αὐτῷ σὺ ἠγγέλθης
γεγενημένος, πολλῶν ἀκουόντων οὐ φήσειέ σε ἑωυτοῦ εἶναι – τὸν χρόνον
γὰρ τοὺς δέκα μῆνας οὐδέκω ἐξήκειν – ἀϊδρείῃ τῶν τοιούτων κεῖνος
τοῦτο ἀπέρριψε τὸ ἔπος. τίκτουσι γὰρ γυναῖκες καὶ ἐννεάμηνα καὶ ἑπτά- 5
μηνα, καὶ οὐ πᾶσαι δέκα μῆνας ἐκτελέσασαι· ἐγὼ δὲ σέ, ὦ παῖ, ἑπτά-
μηνον ἔτεκον. ἔγνω δὲ καὶ αὐτὸς Ἀρίστων οὐ μετὰ πολλὸν χρόνον, ὡς
ἀνοίῃ τοῦτο τὸ ἔπος ἐκβάλοι. λόγους δὲ ἄλλους περὶ γενέσιος τῆς σεωυ-
τοῦ μὴ δέκεο, τὰ γὰρ ἀληθέστατα πάντα ἀκήκοας· ἐκ δὲ ὀνοφορβῶν

AB CT MP(p) DR SV

710 *Λέξ. ἀναιρέομαι* (*DC* soli *ἀναιρεόμενον* cett. cf. Suid.)· *τὸ ἐν γαστρὶ συλλαμβάνειν* (C solus *συλλαμβανόμενον* cett.). (*ἀκανθόπληξ· ὁ πλησσόμενος. ἄβιος· ἀντὶ τοῦ 'πολὺν βίον κεκτημένος', ὥσπερ ἄξυλος ὁ πολύξυλος* add. lexx. alph. ord. conscrr.) (totum deest *e*[1] suppl. *e*[mg].) Suid. *ἀναιρεῖν· τὸ ἐν γαστρὶ συλλαβεῖν· … καὶ Ἡρόδοτος ἀναιρεόμενον ἀντὶ τοῦ 'ἐν γαστρὶ συλλαμβανόμενον'*

700 *ὁ* om. **ABCMP** ‖ 701 *ἠρώτα* **CP** | *τίς εἴη μοι ὁ δούς* **ABCTM** ‖ 702–703 *ποιέειν καλῶς* **ABCT** ‖ 703 *ἀπαρνευόμενον* **RSV** | *ὀλίγον* **D**[1]**S** fin. vocis comp. not. **V** ‖ 704 *τοι* **V**[ac] ‖ 705 *πρᾶγμα* **Pp** ‖ 706 *αὐλίῃσι* **MD** *αὐλῆσιν* **RSV** ‖ 707 *Ἀστροβάκου* **ABCTMP** | *ἀναίρετο* **RV** *ἀναιρέατο* **S** cf. Lexx. ‖ 708 *οὕτω δὴ* **M** Ald. | *ἔχει* **M** Ald. | *ἐβούλεο* **DRSV** ‖ 709 *σοι* **ABCT** | *Ἀστρόβακος* **ABCT MP** ‖ 710 *τῇ*] *τί* **D** ‖ 711 *αὐτὸς ὁ* om. **DRSV** | *ὁ* om. **T** | *αὐτῷ σὺ*] *αὐτῶν* **R** om. **MPDSV** ‖ 712 *γεγενημένος*] *γενόμενος* **PDRSV** *αὐτῷ γενόμενος* **M** | *σε ἑωυτοῦ*] *αὐτοῦ* **D**[1] *σε αὐτοῦ* **D**[2] *ἑωυτοῦ* **M** ‖ 713 *τοὺς δέκα μῆνας* secl. Gomperz fort. recte | *οὐδέκω*] *οὔκω* **S** *οὐ δέκα* **T** *οὔπω* **M** | *ἀϊδρηίῃ* **M** Ald. ‖ 714 *γὰρ καὶ γυναῖκες* **R** | *καὶ ἐννεάμηνα* haplogr. om. **M** ‖ 715–716 *ἔτεκον ἑπτάμηνον* **T** ‖ 716 *καὶ* om. **SV** | *ὁ Ἀρίστων* **ABCTM** | *πολὺν* **ABT** ‖ 717 *ἀγνοίῃ* propos. Valckenaer | *τὸ ἔπος ἐκβάλοι τοῦτο* **SV** *τὸ ἔπος ἐκβάλλοι τοῦτο* **R** ‖ 717.718 *ἑωυτοῦ* **BRSV** ‖ 718 *δέκετο* **C** *κήδεο* **T** | *πάντα* om. **ABCT**

αὐτῷ τε Λευτχίδῃ καὶ τοῖσι ταῦτα λέγουσι τίκτοιεν αἱ γυναῖκες παῖδας.»
70 *ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγε, ὁ δὲ πυθόμενός τε, τὰ ἐβούλετο, καὶ ἐπόδια λαβὼν*
ἐπορεύετο ἐς Ἦλιν τῷ λόγῳ φάς, ὡς ἐς Δελφοὺς χρησόμενος τῷ χρηστη-
ρίῳ πορεύεται. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑποτοπηθέντες Δημάρητον δρησμῷ ἐπι-
2 *χειρέειν ἐδίωκον. καί κως ἔφθη ἐς Ζάκυνθον διαβὰς ὁ Δημάρητος ἐκ τῆς*
Ἤλιδος, ἐπιδιαβάντες δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι αὐτοῦ τε ἅπτονται καὶ τοὺς
θεράποντας αὐτὸν ἀπαιρέονται. μετὰ δέ – οὐ γὰρ ἐξεδίδοσαν αὐτὸν οἱ
Ζακύνθιοι – ἐνθεῦτεν διαβαίνει ἐς τὴν Ἀσίην παρὰ βασιλέα Δαρεῖον. ὁ δὲ
3 *ὑπεδέξατό τε αὐτὸν μεγαλωστὶ καὶ γῆν τε καὶ πόλιας ἔδωκε. οὕτω ἀπί-*
κετο ἐς τὴν Ἀσίην Δημάρητος καὶ τοιαύτῃ χρησάμενος τύχῃ, ἄλλα τε Λα-
κεδαιμονίοισι συχνὰ ἔργοισί τε καὶ γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθείς, ἐν δὲ δὴ καὶ
Ὀλυμπιάδα σφι ἀνελόμενος τεθρίππῳ προσέβαλε μοῦνος τοῦτο πάντων δὴ
τῶν γενομένων βασιλέων ἐν Σπάρτῃ ποιήσας.
71 *Λευτυχίδης δὲ ὁ Μενάρεος Δημαρήτου καταπαυσθέντος διεδέξατο τὴν*
βασιληίην, καί οἱ γίνεται παῖς Ζευξίδημος, τὸν δὴ Κυνίσκον μετεξέτεροι
Σπαρτιητέων ἐκάλεον. οὗτος ὁ Ζευξίδημος οὐκ ἐβασίλευσε Σπάρτης· πρὸ
2 *Λευτυχίδεω γὰρ τελευτᾷ καταλιπὼν παῖδα Ἀρχίδημον. Λευτυχίδης δὲ στε-*
ρηθεὶς Ζευξιδήμου γαμέει δευτέρην γυναῖκα Εὐρυδάμην τὴν ἐοῦσαν Με-
νίου μὲν ἀδελφεήν, Διακτορίδεω δὲ θυγατέρα· ἐκ τῆς οἱ ἔρσεν μὲν γίνεται
οὐδέν, θυγάτηρ δὲ Λαμπιτώ, τὴν Ἀρχίδημος ὁ Ζευξιδήμου γαμέει δόντος
72 *αὐτῷ Λευτυχίδεω. οὐ μὲν οὐδὲ Λευτυχίδης κατεγήρα ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ τί-*
σιν τοιήνδε τινὰ Δημαρήτῳ ἐξέτισε· ἐστρατήγησε Λακεδαιμονίοισι ἐς Θεσ-

AB CT MP(p) DR SV

729 Phryn. praep. soph. (Bekk. Anecd. 6) fort. huc referendum: *ἀπελαμπρύνθη· λαμπρὸν καὶ δόκιμον ἐγίνετο*

719 *αἱ* om. **RSV** ‖ 721 *φάς*] *φήσας* **DRSV** ‖ 722 *πορεύεσθαι* **DRSV** | *δρησμὸν* **D** ‖ 723–724 *ἐκ τῆς Ἤλιδος* om. **M** ‖ 724 *ἐπιβάντες* **ABCT** *ἅπτοντο* **ABCT** ‖ 725 *αὐτοῦ* **ABCTMP** | *ἀπαιρέοντο* **CT** | *οὐδὲ γὰρ* **M** Ald. ‖ 726 *Ζακίνθιοι* **TD** ‖ 727 *τε* om. **DRSV** | *μεγάλως* **DRSV** | *πόλεις* **DRSV** ‖ 729 *συχνὰ* om. **M** | *ἀπολαμπρυνθείς*] cf. Phryn. ‖ 730 *Ὀλυμπιάδας* **R** *Ὀλυμπιάδαι* **D** *Ὀλύμπιά* **M** Ald. | *προσέβαλε* **AB**[1]**CTMP**[2]**p** *προσέλαβε* **B**[2]**P**[1] ‖ 731 *γενομένων βασιλέων γενομένων* **R** | *ἐν* om. **B** ‖ 732 *καταπαυθέντος* **T** ‖ 733–734 *Σπαρτιητέων μετεξέτεροι Κυνίσκον* **Mp** *μετεξέτεροι Σπαρτιητέων Κυνίσκον* Ald. ‖ 734 *ἐκάλουν* **TM** ‖ 735 *Λευτυχίδεω – Ἀρχίδημον* haplogr. om. **R** | *λιπὼν* **AB**[1]**CTMP** ‖ 735.736 *περιθεὶς* **T** ‖ 736 *τὴν ἐοῦσαν*] *ἐοῦσαν* **B**[2]**MPDRSV** *ἐοῦσαν τὴν* **B**[1]**CT** ‖ 737 *μὲν* om. **AB**[1]**C** | *Διακτορίεω* **S** *Διακτορίω* **RV** ‖ 740 *Δημαρήτου* **S** fin. voc. comp. not. **V** | *ἐξέτησε* **R** ‖ 740.741 *Θεσαλίην* **A**

σαλίην, παρεὸν δέ οἱ πάντα ὑποχείρια ποιήσασθαι ἐδωροδόκησε ἀργύριον
πολύ. ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ ἁλοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐπικατήμενος χει- 2
ρίδι πλέῃ ἀργυρίου ἔφυγε ἐκ Σπάρτης ὑπὸ δικαστήριον ὑπαχθείς, καὶ τὰ
οἰκία οἱ κατεσκάφη· ἔφυγε δὲ ἐς Τεγέην καὶ ἐτελεύτησε ἐν ταύτῃ. ταῦτα 73
μὲν δὴ ἐγένετο χρόνῳ ὕστερον· τότε δὲ ὡς τῷ Κλεομένεϊ ὡδώθη τὸ ἐς
τὸν Δημάρητον πρῆγμα, αὐτίκα παραλαβὼν Λευτυχίδην ἤιε ἐπὶ τοὺς Αἰγι-
νήτας δεινόν τινά σφι ἔγκοτον διὰ τὸν προπηλακισμὸν ἔχων. οὕτω δὴ
οὔτε οἱ Αἰγινῆται, ἀμφοτέρων τῶν βασιλέων ἡκόντων ἐπ' αὐτοὺς ἐδικαίευν
ἔτι ἀντιβαίνειν, ἐκεῖνοί τε ἐπιλεξάμενοι ἄνδρας δέκα Αἰγινητέων τοὺς
πλείστου ἀξίους καὶ πλούτῳ καὶ γένεϊ ἦγον, καὶ ἄλλους καὶ δὴ καὶ Κριόν
τε τὸν Πολυκρίτου καὶ Κάσαμβον τὸν Ἀριστοκράτεος, οἵ περ εἶχον μέγι-
στον κράτος· ἀγαγόντες δέ σφεας ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν παραθήκην κατατί-
θενται ἐς τοὺς ἐχθίστους Αἰγινήτῃσι Ἀθηναίους.
Μετὰ δὲ ταῦτα Κλεομένεα ἐπάϊστον γενόμενον κακοτεχνήσαντα ἐς Δη- 74
μάρητον δεῖμα ἔλαβε Σπαρτιητέων καὶ ὑπεξέσχε ἐς Θεσσαλίην. ἐνθεῦτεν
δὲ ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀρκαδίην νεώτερα ἔπρησσε πρήγματα συνιστὰς τοὺς
Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ ἄλλους τε ὅρκους προσάγων σφιν ἦ μὴν ἕψεσθαί
σφεας αὐτῷ, ᾗ ἂν ἐξηγῆται, καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν

AB CT MP(p) DR SV

Ὅτι Κλεομένεα – ὕδωρ (74,1). μαθόντες δὲ – κατῆγον αὐτόν (75,1). κατελθόντα – σκῆπτρον (75,1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XL.

T 755–759 Porphyr. ap. Stob. phys. et eth. XLI. 51 (130) ... *Ἡρόδοτος ... ἐν τῇ ἕκτῃ τὰ κατὰ Κλεομένην ἀφηγούμενος γράφει ταῦτα·* ἐντεῦθεν – προσάγων καὶ δὴ καὶ – ὕδωρ (omnia Attice vertens praeter *ἔπρησσε*)

752 Thom. Mag. 313 (s. v. *παραθήκη*): *Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ·* παραθήκην – Ἀθηναίους ‖ 755–759 Suid. s. v. *ὑπεξέσχεν*: *ἀφίκετο· ... Ἡρόδοτος·* ὁ δὲ δεῖμα – ἐντεῦθεν ἀφικόμενος ἐς τὴν Ἀρκαδίαν νεώτερα ἔπρησσε πρήγματα.

741 *οἱ* om. **M** | *ὑποχείρια πάντα* **MPDRSV** | *ἐδωροδόκισε* **D**[1] ‖ 742 *αὐτῷ* **C** ‖ 742–743 *χειρὶ διπλῇ* codd. em. Wesseling sequ. edd. ‖ 744 *οἴκεια* **V** | *οἱ*] *οὐ* **CSV** | *ἐς Τεγαίην* **TM** *ἐν Τεγέῃ* **DRSV** ‖ 745 *εὐοδώθη* **C**[c]**TM** *εὐωδώθη* **C**[ac]**Pp** *ὠρθώθη* **S** | *εἰς* **T** ‖ 746 *Λευτυχίδεα* **ABCT** fin. voc. comp. not. **V** | *ἤϊ* **A** fin. voc. litt. *ε* suprascr. **A** man rec. | *ἐπὶ*] *ἐς* **T** ‖ 748 *ἡκόντων*] *ἀφικομένων* **M** | *ἐδίκευν* **RSV** ‖ 750 *καὶ*$_1$ om. **DRSV** | *καὶ ἄλλους*] *ἄλλους τε* **M** Ald. ‖ 750–751 *Κρίον τε*] *τὸν Κρίον* **M** ‖ 752 *γῆν* om. **SV** | *παρατίθενται* (χ suprascr.) **ABCT** Thom. Mag. ‖ 753 *Ἀθηναίων* **D** ‖ 755 *καὶ* om. **C** | *ὑπεξέχει* **S** *ὑπεξε* (compend.) **V** *ὑπεξέσχε* Suid rell. ‖ 756 *ἔπρη* (σ suprascr.) **V** | *πράγματα* **V**[ac] ‖ 757 *μὴν* **AC** Const. *μιν* **B**[1]**T** *μὲν* **B**[2] cett. ‖ 758 *ᾗ* **ABCTM** Const. *τῇ* rell. | *καὶ δὴ ἐς* **C** | *Νωνάκρην* **D**[1]**RV** | *προθύμως* **R**

2 *τῶν Ἀρκάδων τοὺς προεστεῶτας ἀγινέων ἐξορκοῦτό ⟨τε⟩ Στυγὸς ὕδωρ. (ἐν δὲ ταύτῃ τῇ πόλει λέγεται εἶναι ὑπ' Ἀρκάδων τὸ Στυγὸς ὕδωρ, καὶ δὴ καὶ ἔστι τοιόνδε τι· ὕδωρ ὀλίγον φαινόμενον ἐκ πέτρης στάζει ἐς ἄγκος, τὸ δὲ ἄγκος αἱμασιῆς τις περιθέει κύκλος, ἡ δὲ Νώνακρις, ἐν τῇ ἡ πηγὴ αὕτη*
75 *τυγχάνει ἐοῦσα, πόλις ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίης πρὸς Φενεῷ.) μαθόντες δὲ Κλεομένεα Λακεδαιμόνιοι ταῦτα πρήσσοντα κατῆγον αὐτὸν δείσαντες ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι ἐς Σπάρτην, τοῖσι καὶ πρότερον ἦρχε. κατελθόντα δὲ αὐτὸν αὐτίκα ὑπέλαβε μανίη νοῦσος ἐόντα καὶ πρότερον ὑπομαργότερον· ὅκως γάρ τεῳ ἐντύχοι Σπαρτιητέων, ἐνέχραυε ἐς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον.*

AB CT MP(p) DR SV

T 759–763 Eust. Il. 985 (ad *Ξ* 271) *Ἡρόδοτος ... τὴν ἀληθῶς στύγα πρὸς Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας ῥέειν φησίν.* | ibid. 301 (ad *B* 605): *Ἡρόδοτος ... φησιν, ὅτι Νώναρκις πόλις Ἀρκαδίας, ἔνθα* λέγεται εἶναι τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ ὀλίγον φαινόμενον στάζον *ἐκ πέτρας εἰς ἄγκος* | Suid. *Φενεός· ὄνομα πόλεως.* Hes. *Φενεός· Φενέα, πόλις Ἀρκαδίας*

766–767 Suid. *ἐνέχραυε· τὸ σῶμα ἐπέπληττεν* (*ἐνέπληττεν* v. l.). *Ἡρόδοτος· τὸ σῶμα* ἐόντα ὑπομαργότερον – τῷ σκήπτρῳ, *περὶ Κλεομένους τοῦ Σπαρτιάτου λέγων.* Eust. Il. 579 (ad *E* 525) *ἐὰν* [sc. ultima syllaba vocis *ζαχρηεῖς*] ... *διὰ μόνου τοῦ η γράφηται, λέγοι ἂν 'ζαχρηεῖς' τοὺς ἄγαν βαρεῖς ἀπὸ τοῦ 'χράω' τὸ*

759 *προεστῶτας* **DRV** Const. Porph. | *ἀγινέων ἐξορκοῦτό τε* scripsi ("Arcadum principes arcessere summae ei curae erat et iusiurandum *iuravit*" intelligens et vocem *πρόθυμος* inter eas esse numerandam iudicans, quae sicut e. g. *σπουδάζειν* mox cum inf. mox cum participio iunctae inveniuntur, cf. Kuehner-Gerth II. 68 ss., praecipue 76) *ἀγινέων ἐξόρκου τὸ* **A**[1]**B**[1]**C** Const. *ἀγινέων ἐξώρκου τὸ* **T** *ἀγινέων ἐξορκῶν τὸ* **B**[2]**MPDRSV** *ἀγινεῖν ἐξορκῶν τὸ* Porph. *ἀγινέων ἐξορκοῦν τὸ* **A**[2] atque ita legit Valla quem sequ. edd.: articulum ante *Στυγὸς ὕδωρ* praeter nostri morem esse iudicat Schweighaeuser ad loc. ‖ 759–760 *ἐν δὲ – ὕδωρ* haplogr. om. **C** ‖ 760 *λέγεται*] *λέγεταί τε* **B**[2] | *ὑπ' Ἀρκάδων* **B**[2]**MP**[c]**pDRSV** *τῶν Ἀρκάδων* **B**[1]**P**[ac] cett. | *τὸ τῆς Στυγὸς ὕδωρ* Eust. ‖ 760–761 *καὶ δὴ – ὕδωρ* haplogr. om. **B**[1] ‖ 761 *στάζει*] cf. Eust. | *ἐς ἄγκος* **ABCMPD** Eust. *ἐς ἄγγος* rell. litterae *κ* litt. *γ* suprascr. **A** man. rec. ‖ 761–762 *τὸ δὲ ἄγκος* **ABCMPD** Eust. *τὸ δὲ ἄγγος* rell. ‖ 763–764 *Λακεδαιμόνιοι Κλεομένεα* **PDRSV** Const. ‖ 764 *ταυπρήσαντ* **V** | *κατήγαγον* **M** ‖ 764–765 *αὐτὸν ἐν Σπάρτῃ δείσαντες ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι τοῖσι* **S** ‖ 765 *ἐς Σπάρτην* secl. Cobet sequ. Hude | *αὐτὸν* om. **DRSV** hab. Const. rell. ‖ 766 *μανίης* **B**[2]**MPDRSV** ‖ 767 *τεῳ* om. Suid. | *ἐντύχῃ* **C** *ἐνέχραυε* **T** cf. Suid. Eust. | *εἰς* Eust. Il. om. Suid. | *τὸ σκῆπτρον*] cf. Eust. Suid.

ποιέοντα δὲ αὐτὸν ταῦτα καὶ παραφρονήσαντα ἔδησαν οἱ προσήκοντες ἐν 2
ξύλῳ· ὁ δὲ δεθεὶς τὸν φύλακον μουνωθέντα ἰδὼν τῶν ἄλλων αἰτέει μάχαι-
ραν, οὐ βουλομένου δὲ τὰ πρῶτα [τοῦ φυλάκου] διδόναι ἀπείλεε, τά μιν αὖ-
τις ποιήσειεν, ἐς ὃ δείσας τὰς ἀπειλὰς ὁ φύλακος – ἦν γὰρ τῶν τις εἱλω-
τέων – διδοῖ οἱ μάχαιραν. Κλεομένης δὲ παραλαβὼν τὸν σίδηρον ἄρχετο 3
ἐκ τῶν κνημέων ἑωυτὸν λωβώμενος· ἐπιτάμνων γὰρ κατὰ μῆκος τὰς σάρ-
κας προέβαινεν ἐκ τῶν κνημέων ἐς τοὺς μηρούς, ἐκ δὲ τῶν μηρῶν ἔς τε
τὰ ἰσχία καὶ τὰς λαπάρας, ἐς ὃ ἐς τὴν γαστέρα ἀπίκετο, καὶ ταύτην κα-
ταχορδεύων ἀπέθανε τρόπῳ τοιούτῳ, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι Ἑλλήνων,

AB CT MP(p) DR SV

'ἐπιπίπτω'. ... καὶ παρὰ Ἡροδότῳ· ἐνέχραεν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. ibid. 1063 (ad *Π* 352) *ἰστέον ..., ὅτι τε ἀπὸ τοῦ 'χράω' γίνεται πλεονασμῷ Αἰολικῷ τοῦ υ 'χραύω', ... καὶ ὅτι καὶ τὸ 'ἔχραε' καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ* ἐνέχραεν εἰς τὸ πρόσωπον. Od. 1434 (ad *β* 50) *τὸ ... 'ἐπέχραον' ἀντὶ τοῦ 'ἐν χρῷ ἐγένοντο', 'ἐπέπεσον', 'ἐβάρυναν'· ἐκ τούτου καὶ τὸ 'χραῦσαι' πλεονασμῷ τοῦ υ. ... ἐκ τούτου καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ* ἐνέχραεν ἐς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον *ἤγουν 'ἔπληξε τῷ σκήπτρῳ'* ‖ 773-776 Auct. de subl. 31. 2 *ἔστιν ... ὁ ἰδιωτισμὸς ἐνίοτε τοῦ κόσμου παρὰ πολὺ ἐμφανιστικώτερον· ἐπιγινώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου, τὸ δὲ σύνηθες ἤδη πιστότερον. ... ὧδέ πως ἔχει καὶ τὰ Ἡροδότεια· «ὁ Κλεομένης», φησί, «μανεὶς τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ξιφιδίῳ κατέτεμεν εἰς λεπτά, ἕως ὅλον* καταχορδεύων *ἑαυτὸν διέφθειρεν», καὶ «ὁ Πύθης ἕως τοῦδε ἐπὶ τῆς νεὼς ἐμάχετο, ἕως* ἅπας κατεκρεουργήθη. (VII 181,1)» ‖ 775-781 *Λεξ. χορδεύων· τέμνων* (*τεμῶν* o *τρώγων, τέμνων· Ἡσύχιος* [q. v.]· *χορδεῦσαι, κακοποιῆσαι, τεμεῖν* a t u). Hes. *Χορδεῦσαι· κακοποιῆσαι.* Suid. *χόρδευε· τέμνε, τουτέστι σύμπλεκε ἀλλήλοις καὶ συγκύκα.* | *Λέξ. καταγινέων· καταλύων.* Suid. *Καταγινέων· καταλύων. Ἡρόδοτος.* | Eust. Il. 907 (ad *M* 313): *σημείωσαι ..., ὅτι παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον τὸ 'τέμενος' οὐκ ἐπὶ κοινοῦ τόπου, ἀλλὰ ἱεροῦ κεῖται, ὥσπερ καὶ τὸ 'ἄλσος', καὶ ἐδόκει καθ' Ἡρόδοτον Κλεομένης ἱερὸν ἄλσος ἐμπρήσας ἐν Ἐλευσῖνι ἐμάνη καὶ καταχορδεύσας ἑαυτὸν ἀπέθανεν*

768 *ποιεῦντα* **DRSV** | *δὴ* **DRV** ‖ 769 *αἴτεε* **MPDRSV** ‖ 770 *τοῦ φυλάκου τὰ πρῶτα* **ABCT** *τοῦ πρῶτα τοῦ φυλάκου* **RV** *τοῦ φυλάκου* del. Kallenberg Hude ‖ 771 *αὖθις* **AB**[1]**TDRSV** cf. V 81,1 *λυθεὶς* **B**[2] quod recepp. Schweighaeuserum secuti Hude Legrand | *ποιήσει* Schweighaeusero duce edd. prorsus omnes | *ἦν γὰρ* om. **T** ‖ 772 *διδοῖ οἱ*] *διδοῖ* **AB**[1]**CT** ‖ 773 *ἑωυτῷ* (quod ex *ἑωυτοῦ* natum nescio an recte iudicaverit Weber *Anal. Hdt.ea* 185) *λωβώμενος* **DRS**[1] *ἑωυτῷ λαβόμενος* **S**[mg]**V** ‖ 774 *προύβαινεν* **ABCT** | *τε* om. **PDRSV** ‖ 775 *ἐς ὃ τὴν γαστέρα ἐσαπίκετο* **T** | *καταχορδεύων* cf. grammaticos ‖ 776 *τρόπῳ τοιῷδε* **T**

*ὅτι τὴν Πυθίην ἀνέγνωσε τὰ περὶ Δημαρήτου [γενόμενα] λέγειν, ὡς δὲ
Ἀθηναῖοι λέγουσι, διότι ἐς Ἐλευσῖνα ἐσβαλὼν ἔκειρε τὸ τέμενος τῶν
θεῶν, ὡς δὲ Ἀργεῖοι, ὅτι ἐξ ἱροῦ αὐτῶν τοῦ Ἄργου Ἀργείων τοὺς κατα-
φυγόντας ἐκ τῆς μάχης καταγινέων κατέκοπτε καὶ αὐτὸ τὸ ἄλσος ἐν ἀλο-*
76 *γίῃ ἔχων ἐνέπρησε. Κλεομένεϊ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι ἐχρήσθη
Ἄργος αἱρήσειν. ἐπείτε δὴ Σπαρτιήτας ἄγων ἀπίκετο ἐπὶ ποταμὸν Ἐρα-
σῖνον, ὃς λέγεται ῥέειν ἐκ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης (τὴν γὰρ δὴ λίμνην
ταύτην ἐς χάσμα ἀφανὲς ἐκδιδοῦσαν ἀναφαίνεσθαι ἐν Ἄργεϊ, τὸ ἐνθεῦτεν
δὲ τὸ ὕδωρ ἤδη τοῦτο ὑπ' Ἀργείων Ἐρασῖνον καλέεσθαι), ἀπικόμενος ὦν*
2 *ὁ Κλεομένης ἐπὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον ἐσφαγιάζετο αὐτῷ. καὶ οὐ γὰρ ἐκαλ-
λιέρεε οὐδαμῶς διαβαίνειν μιν, ἄγασθαι μὲν ἔφη τοῦ Ἐρασίνου οὐ
προδιδόντος τοὺς πολιήτας, Ἀργείους μέντοι οὐδ' ὣς χαιρήσειν. μετὰ δὲ
ταῦτα ἐξαναχωρήσας τὴν στρατιὴν κατήγαγε ἐς Θυρέην, σφαγιασάμενος
δὲ τῇ θαλάσσῃ ταῦρον πλοίοισί σφεας ἤγαγε ἔς τε τὴν Τιρυνθίην χώρην*
77 *καὶ Ναυπλίην. Ἀργεῖοι δὲ ἐβοήθεον πυνθανόμενοι ταῦτα ἐπὶ θάλασσαν·
ὡς δὲ ἀγχοῦ μὲν ἐγίνοντο τῆς Τίρυνθος, χώρῳ δὲ ἐν τούτῳ, τῷ κέεται Σή-
πεια οὔνομα, μεταίχμιον οὐ μέγα ἀπολιπόντες ἵζοντο ἀντίοι τοῖσι Λακε-
δαιμονίοισι. ἐνθαῦτα δὴ οἱ Ἀργεῖοι τὴν μὲν ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχην οὐκ*
2 *ἐφοβέοντο, ἀλλὰ μὴ δόλῳ αἱρεθέωσι. καὶ γὰρ δή σφι ἐς τοῦτο τὸ πρῆγμα
εἶχε τὸ χρηστήριον, τὸ ἐπίκοινα ἔχρησε ἡ Πυθίη τούτοισί τε καὶ Μιλησί-
οισι λέγον ὧδε·*

AB CT MP(p) DR SV

T 789 s. Eust. Il. 1227 (ad *Φ* 131): *ὅτι … οἰκειότητα ἔχει ὁ ταῦρος πρὸς τὸ ὑγρὸν καὶ διὰ τοῦτο καὶ Ποσειδῶνι θύεται, … δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς φησί·* «σφαγιασάμενοι τῇ θαλάσσῃ ταῦρον.»

777 *διότι* **DRSV** | *Πυθίαν* **T** | *ἀνέγνωσε τὰ*] *ἀνέγνω ἐς τὰ* **DRSV** *ἀνέγνωσε ἐς τὰ* **MPp** Ald. | *Δημαρίτου* **B**[2] *Δημάρητον* **MPDRSV** | *λέγειν γενόμενα* **AB** *λέγειν γινόμενα* **CT** *γενόμενα* Gomperzio duce del. Hude Legrand ‖ 778 *Ἀθηναῖοι μοῦνοι* **MPDRSV** | *ἐς* om. **R** ‖ 779 *τοὺς* om. **M** ‖ 780–781 *ἐν ἀλογίᾳ ἔχων* **T** *ἐν ἀπορίῃ σχὼν* **B**[2]**DRSV** ‖ 782 *δὴ* **AB**[1]**CM** om. **D** *δὲ* **B**[2] cett. ‖ 783 *Τυμφαλίδος* **B** *Στυμφηλίης* **DRSV** ‖ 785 *τὸ*] *τὸ δὲ* **R** | *ἤδη* om. **M** | *Ἐρασεῖνον καλέεσθαι* **B**[2] *καλέεσθαι Ἐρασῖνον* **M** | *ὦν*] *δ' ὦν* **ABCT** ‖ 786–787 *οὐδαμῶς ἐκαλλιέρ(ρ)εε* **Mp** Ald. ‖ 787 *Ἐρασείνου* **B**[2] ‖ 788–789 *μετὰ ταῦτα δὲ* **DRSV** ‖ 789 *κατῆγε* **CTP** *ἐξῆγε* **M** | *Θυραίην* **D** | *σφαγιασάμενος*] cf. Eust. ‖ 790 *εἰς* **V** | *τε* om. **DRSV** | *Τυρινθίην* **AB** ‖ 792 *ἡ Σίπεια* **CMP** *ἡ Σίππεια* **AB**[1] *Σίππεια* **D** *ἡ Σηπεία* **T** *Σήπεια* **B**[2] cett. ‖ 793 *τοὔνομα* **M** Ald. *τὸ οὔνομα* **p** | *ἀντίον* **AB**[1]**C** *ἀντίοι* **B**[2] cett. ‖ 795 *αἱρεθῶσι* **DRSV** ‖ 796 *ἐπὶ κοινῇ* **DRSV** ‖ 797 *λέγοντα* **D** *λέγων* **Ap** | *οὕτω* **Mp** Ald.

«ἀλλ' ὅταν ἡ θήλεια τὸν ἄρσενα νικήσασα
ἐξελάσῃ καὶ κῦδος ἐν Ἀργείοισιν ἄρηται,
πολλὰς Ἀργείων ἀμφιδρυφέας τότε θήσει.
ὥς ποτέ τις ἐρέει καὶ ἐπεσσομένων ἀνθρώπων·
'δεινὸς ὄφις τριέλικτος ἀπώλετο δουρὶ δαμασθείς.'»

ταῦτα δὴ πάντα συνελθόντα τοῖσι Ἀργείοισι φόβον παρεῖχε· καὶ δή σφι 3
πρὸς ταῦτα ἔδοξε τῷ κήρυκι τῶν πολεμίων χρᾶσθαι, δόξαν δέ σφι ἐποίευν
τοιόνδε· ὅκως ὁ Σπαρτιήτης κῆρυξ προσημαίνοι τι Λακεδαιμονίοισι, ἐποί-
ευν καὶ οἱ Ἀργεῖοι τὠυτὸ τοῦτο. μαθὼν δὲ ὁ Κλεομένης ποιεῦντας τοὺς 78
Ἀργείους, ὁκοῖόν τι ὁ σφέτερος κῆρυξ σημήνειε, παραγγέλλει σφι, ὅταν
σημήνῃ ὁ κῆρυξ ποιέεσθαι ἄριστον, τότε ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα χωρέειν ἐς
τοὺς Ἀργείους. ταῦτα καὶ ἐγένετο ἐπιτελέα ἐκ τῶν Λακεδαιμονίων· ἄρι- 2
στον γὰρ ποιευμένοισι τοῖσι Ἀργείοισι ἐκ τοῦ κηρύγματος ἐπεκέατο, καὶ
πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν αὐτῶν, πολλῷ δέ τι πλεῦνας ἐς τὸ ἄλσος τοῦ
Ἄργου καταφυγόντας περιεζόμενοι ἐφύλασσον. ἐνθεῦτεν δὲ ὁ Κλεομένης 79
ἐποίεε τοιόνδε· ἔχων αὐτομόλους ἄνδρας καὶ πυνθανόμενος τουτέων ἐξε-
κάλεε πέμπων κήρυκα ὀνομαστὶ λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ
ἀπεργμένους, ἐξεκάλεε δὲ φὰς αὐτῶν ἔχειν τὰ ἄποινα· ἄποινα δέ ἐστι
Πελοποννησίοισι δύο μνέαι τεταγμέναι κατ' ἄνδρα αἰχμάλωτον ἐκτίνειν.
κατὰ πεντήκοντα δὴ ὦν τῶν Ἀργείων ὡς ἑκάστους ἐκκαλεύμενος ὁ Κλεο-
μένης ἔκτεινε. ταῦτα δέ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς λοιποὺς τοὺς ἐν τῷ 2
τεμένεϊ· ἅτε γὰρ πυκνοῦ ἐόντος τοῦ ἄλσεος οὐκ ὥρων οἱ ἐντὸς τοὺς

AB CT MP(p) DR SV

T 798–800 Paus. II. 20. 10 *τὸ λόγιον εἴτε ἄλλως εἴτε καὶ ὡς συνεὶς ἐδήλωσεν Ἡρόδοτος·* «ἀλλ' – θήσει.» Suid. s. v. *Τελέσιλλα: Ὁ χρησμὸς πεπλήρωτο Ἀργείοις λέγων·* «ἀλλ' ὅταν – θήσει.»

798 *ἄρρενα* Paus. ‖ **801** *ἐπ' ἐσσομένων* **M** Ald. ‖ **802** *τριέληκτος* **RSV** *ἀέλικτος* **AB**[ac]**CT** ‖ **803** *φόβον τοῖσι Ἀργείοισι* **M** ‖ **805** *τοιόνδε*] *τῷδε* **M** | *προσημαίνῃ* **MD** *προσημαίνοι* **RSV** ‖ **806** *οἱ* om. **C** ‖ **808** *σημήνει* **T** | *ποιέσθε* **R** | *χωρεύειν* **R** ut vid. **P**[ac] *χορεύειν* **V** *χωρέειν* **P**[c]**p** cett. ‖ **809** *ἐγίνετο* **B**[c]**DRSV** ‖ **811** *δέ τι*] *δ' ἔτι* **MPp** Ald. ‖ **812** *περιιζόμενοι* **B**[c]**PDRSV** | *δὲ*] *δὴ* **S** ‖ **813** *πυνθανομένους* **B**[1]**C** | *τούτων* **PDRSV** ‖ **814–815** *λέγων τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν τῷ ἱερῷ ἀπεργμένους* **A** *λέγων τοὺς ἐν τῷ ἱρῷ ἀπεργμένους τῶν Ἀργείων* **Mp** Ald. ‖ **815** *φὰς*] *σφεας* **DRSV** | *ἔχειν* om. **M** ‖ **816** *κτίνειν* **R** ‖ **817** *δὴ*] *δ'* **Mp** Ald. om. **T** | *ἑκάστου* **BDRSV** | *ἐκκαλεόμενος ὁ Κλεομένης* **MPDRSV** *ἐκκαλεόμενος* **SV** ‖ **818** *ἀπέκτεινε* **M** Ald. | *γενόμενα* **T** | *τοὺς πολλοὺς λοιποὺς* **T**

ἐκτός, ὅ τι ἔπρησσον, πρίν γε δὴ αὐτῶν τις ἀναβὰς ἐπὶ δένδρος κατεῖδε
80 *τὸ ποιεύμενον· οὐκ ὦν δὴ ἔτι καλεόμενοι ἐξήεσαν. ἐνθαῦτα δὴ ὁ Κλεομένης ἐκέλευε πάντα τινὰ τῶν εἱλωτέων περινέειν ὕλη τὸ ἄλσος, τῶν δὲ πιθομένων ἐνέπρησε τὸ ἄλσος. καιομένου δὲ ἤδη ἐπείρετο τῶν τινα αὐτομόλων, τίνος εἴη θεῶν τὸ ἄλσος· ὁ δ' ἔφη Ἄργου εἶναι. ὁ δὲ ὡς ἤκουσε, ἀναστενάξας μέγα εἶπε· «ὦ Ἄπολλων χρηστήριε, ἦ μεγάλως με ἠπάτηκας φάμενος Ἄργος αἱρήσειν, συμβάλλομαι δ' ἐξήκειν μοι τὸ χρηστήριον.»*
81 *μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κλεομένης τὴν μὲν πλέω στρατιὴν ἀπῆκε ἀπιέναι ἐς Σπάρτην, χιλίους δὲ αὐτὸς λαβὼν τοὺς ἀριστέας ἤε ἐς τὸ Ἥραιον θύσων. βουλόμενον δὲ αὐτὸν θύειν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ὁ ἱρεὺς ἀπηγόρευε φὰς οὐκ ὅσιον εἶναι ξείνῳ αὐτόθι θύειν. ὁ δὲ Κλεομένης τὸν ἱρέα ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ἀπάγοντας μαστιγῶσαι καὶ αὐτὸς ἔθυσε· ποιήσας*
82 *δὲ ταῦτα ἀπῆε ἐς τὴν Σπάρτην. νοστήσαντα δέ μιν ὑπῆγον οἱ ἐχθροὶ ὑπὸ τοὺς ἐφόρους φάμενοί μιν δωροδοκήσαντα οὐκ ἑλεῖν τὸ Ἄργος παρεὸν εὐπετέως μιν ἑλεῖν. ὁ δέ σφι ἔλεξε οὔτε εἰ ψευδόμενος οὔτε εἰ ἀληθέα λέγων, ἔχω σαφηνέως εἶπαι – ἔλεξε δ' ὦν φάμενος, ἐπείτε δὴ τὸ τοῦ Ἄργου ἱρὸν εἷλε, δοκέειν οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν τοῦ θεοῦ χρησμόν· πρὸς ὦν ταῦτα οὐ δικαιοῦν πειρᾶν τῆς πόλιος, πρίν γε δὴ ἱροῖσι χρήσηται καὶ μάθῃ, εἴτε*
2 *οἱ ὁ θεὸς παραδιδοῖ εἴτε οἱ ἐμποδὼν ἕστηκε· καλλιερευμένῳ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ ἐκ τοῦ ἀγάλματος τῶν στηθέων φλόγα πυρὸς ἐκλάμψαι, μαθεῖν δὲ αὐτὸς οὕτω τὴν ἀτρεκίην, ὡς οὐκ αἱρέει τὸ Ἄργος· εἰ μὲν γὰρ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀγάλματος ἐξέλαμψε, αἱρέειν ἂν κατ' ἄκρης τὴν πόλιν, ἐκ τῶν στηθέων δὲ ἐκλάμψαντος πᾶν οἱ πεποιῆσθαι, ὅσον ὁ θεὸς ἐβούλετο γενέ-*

AB CT MP(p) DR SV

T 838–840 Eust.: v. quae ad IV 5,4 attulimus

820 *δένδρον* **T** *δένδρου* **MSV** | *κατῖδε* **ABC** ‖ 821 *ἐξῄεσαν* **P** *ἐξήεσαν* **p** cett. ‖ 822 *περινεῖν* **DRSV** | *ὕλην* **S** | *τῶν* om. **SV** ‖ 822–823 *τῶν – ἄλσος* haplogr. om. **B** ‖ 822 ss. *περινέειν – ἄλσος, ὁ δὲ ἔφη – εἶναι, ἐνέπρησε τὸ ἄλσος· καιομένου – εἶναι, ὁ δὲ ὡς ἤκουσε* **Mp** ‖ 823 *πυθομένων* **RV** non habent **Mp** (v. quae praecedunt) ‖ 825 *ἦ* om. **ABCT** ‖ 825–826 *Ἄργος με αἱρήσειν* **M** Ald. ‖ 826 *ξυμβάλλομαι* **TMP** ‖ 827 *ταῦτα* om. **M** ‖ 827–828 *ἐν Σπάρτῃ* **DRSV** ‖ 828 *αὐτῶν* **M** *αὐτέων* Ald. ‖ 829 *ἱερεὺς* **A**^ac^**D**^1^**TM** | *φάσκων* **DRSV** ‖ 830 *ἱερέα* **A**^ac^**D**^1^**T** | *ἐκέλευσε* **MDRSV** ‖ 831 *ἀπαγαγόντας* **CTMP** ‖ 833 *οὐκ ἑλέειν* **ABCTMP** ‖ 834 *μιν αὐτὸ ἑλεῖν* **M** Ald. ‖ 835 *σαφηναίως* **T** *σαφηνέω* (e *ΣΑΦΗΝΑΙΩ* ortum?) **RV** | *εἶπε* **C** *εἰπεῖν* **MPDRSV** ‖ 836 *εἷλον* **ABCTP**^1^ *εἷλε* **P**^2^**p** cett. | *τὸν χρησμὸν τοῦ θεοῦ* **MPp** Ald. | *ταῦτα*] *τὰ* **SV** ‖ 837 *δικαιεῦν* **T** | *χρήσεται* **T** ‖ 838 *οἱ* om. **ABCV**^1^ secl. Hude ‖ 840 *αὐτοὺς* **DRSV** | *ἀτρηκείην* **CTPRSV** *ἀτρηκηίην* **M** Ald. cf. IV 152,3; VI 1,2 | *ὡς*] *ὅτι* **ABCT** ‖ 841–842 *ἐκ τῶν δὲ στηθέων λάμψαντος* **ABCT**

σθαι. ταῦτα δὲ λέγων πιστά τε καὶ οἰκότα ἐδόκεε Σπαρτιήτῃσι λέγειν καὶ
ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας.
Ἄργος δὲ ἀνδρῶν ἐχηρώθη οὕτω, ὥστε οἱ δοῦλοι αὐτῶν ἔσχον πάντα τὰ 83
πρήγματα ἄρχοντές τε καὶ διέποντες, ἐς ὃ ἐπήβησαν οἱ τῶν ἀπολομένων
παῖδες· ἔπειτέ σφεας αὐτοὶ ἀνακτώμενοι ὀπίσω ἐς ἑωυτοὺς τὸ Ἄργος ἐξέ-
βαλον, ἐξωθεύμενοι δὲ οἱ δοῦλοι μάχῃ ἔσχον Τίρυνθα. τέως μὲν δή σφι 2
ἦν ἄρθμια ἐς ἀλλήλους, ἔπειτα δὲ ἐς τοὺς δούλους ἦλθε ἀνὴρ μάντις Κλέ-
ανδρος γένος ἐὼν Φιγαλεὺς ἀπ' Ἀρκαδίης· οὗτος τοὺς δούλους ἀνέγνωσε
ἐπιθέσθαι τοῖσι δεσπότῃσι. ἐκ τούτου δὲ πόλεμός σφι ἦν ἐπὶ χρόνον συ-
χνόν, ἐς ὃ δὴ μόγις οἱ Ἀργεῖοι ἐπεκράτησαν.
Ἀργεῖοι μέν νυν διὰ ταῦτα Κλεομένεά φασι μανέντα ἀπολέσθαι κακῶς, 84
αὐτοὶ δὲ Σπαρτιῆταί φασι ἐκ δαιμονίου μὲν οὐδενὸς μανῆναι Κλεομένεα,
Σκύθῃσι δὲ ὁμιλήσαντά μιν ἀκρητοπότην γενέσθαι καὶ ἐκ τούτου μανῆναι.

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 83,2 (ad *ἄρθμια*) *φίλια* B[3] cf. Lexx.

T **845** Eust. Dion. 364 *οἱ Σκύθαι ποτέ, ὡς ὁ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ* (cf. IV 3, 4), *δούλων πονηρῶν ἐπειράθησαν, ὅτε ὅπλοις μὴ πειθομένους αὐτοὺς μάστιξιν ὑπηγάγοντο· καὶ* τὸ Ἄργος *δέ ποτε* χηρωθὲν (*χειρωθὲν* in Eust. se legisse profitetur Wesseling) ἀνδρῶν *τοὺς δούλους ἔσχε δεσπότας τῶν* πραγμάτων, *καὶ μόλις οἱ παῖδες τῶν τεθνεώτων περιγενέσθαι τούτων ἴσχυσαν* **855** id. Od. 1398 (ad *α* 110) *λέγεται ... καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς* Σκύθαις ὁμιλήσας *καὶ* ἀκρατοπότης γενόμενος, *ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ,* μανῆναι *ἐκ μέθης*

845 Phot. *ἐχηρώθησαν· ἀνδρῶν ἐστερήθησαν, ἐχήρευσαν* || **847** v. quae ad I 146, 3 ex Aelio Dion. afferuntur || **849** *Λεξ. ἀρθμία· φιλία* (*ἀρθμίας· φιλίας Po*). cf. grammaticos ad IX 9, 2 laudatos || **855** Poll. VI. 24 s. *καὶ 'ἄκρατος' οἶνος· ... 'ἀκρατοπότης' ... Ἡρόδοτος ἔφη*

843 *δὲ* om. **ABCT** | *εἰκότα* **T** || **844** *διέφυγε* **ABCT** || **845** *Ἀργεῖοι* fort. legerat Phot., quem v. | *ἐχειρώθη* **CTD**[c]**RSV** cf. Eust. *ἐχιρώθη* **M** cf. Phot. | *αὐτέων* **D**[c]**RV** | *ἔχον* **SV** || **846** *τε* om. **ABCT** | *ἐπήβησαν* confirmat Gaisford se in cod. **V** legisse (sed negat Schweighaeuser invenisse nihilque praebet Weber in *Anal. Hdt.eis*) quam lectionem (cuius tamen nullam mentionem invenies apud Albertium, v. praef. vol. I, p. XLVII) Vallam in versionem suam recepisse confirmat Wesseling; recepp. Stein Hude: *ἀπέβησαν* **T** *ἐπέβησαν* cett. | *ἀπολλομένων* **TM** || **847** *ἐπείτε* **DRSV** *ἔπειτεν* **M** *ἐπειτά* cett. cf. Ael. Dion. | *αὐτοὶ*] *οὕτω* **ABC** *οὗτοι* **Pp** || **848** *ἔξω θεώμενοι* **DRSV** || **849** *ἀρθμία* Lexx. | *ἐπείτε* **S** | *εἰς* **AB** || **850** *Φιγασεὺς* **AB**[1]**CMP** *Φυγασεὺς* **T** || **851** *δὲ*] *δὴ* **ABCP** || **854** *Κλεομένεα* om. **M** || **855** *Σκύθῃσι – μανῆναι* quasi haplogr. om. **T** | *ἀκρητοπώτην* **AB** cf. Poll. Eust. Athen. | *καὶ – μανῆναι* om. **M**

2 Σκύθας γὰρ τοὺς νομάδας, ἐπείτε σφι Δαρεῖον ἐμβαλεῖν ἐς τὴν χώρην,
μετὰ ταῦτα μεμονέναι μιν τίσασθαι, πέμψαντας δὲ ἐς Σπάρτην συμμαχίην
τε ποιέεσθαι καὶ συντίθεσθαι, ὡς χρεὸν εἴη αὐτοὺς μὲν τοὺς Σκύθας
παρὰ Φᾶσιν ποταμὸν πειρᾶν ἐς τὴν Μηδικὴν ἐσβαλεῖν, σφέας δὲ τοὺς
Σπαρτιήτας κελεύειν ἐξ Ἐφέσου ὁρμωμένους ἀναβαίνειν καὶ ἔπειτα ἐς τὠυ-
3 τὸ ἀπαντᾶν. Κλεομένεα δὲ λέγουσι ἡκόντων τῶν Σκυθέων ἐπὶ ταῦτα ὁμι-
λέειν σφι μειζόνως, ὁμιλέοντα δὲ μᾶλλον τοῦ ἱκνεομένου μαθεῖν τὴν
ἀκρητοποσίην παρ' αὐτῶν· ἐκ τούτου δὲ μανῆναί μιν νομίζουσι Σπαρτιῆ-
ται. ἔκ τε τόσου, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπεὰν ζωρότερον βούλωνται πίνειν,
«ἐπισκύθισον» λέγουσι. οὕτω δὴ Σπαρτιῆται τὰ περὶ Κλεομένεα λέγουσι·
ἐμοὶ δὲ δοκέει τίσιν ταύτην ὁ Κλεομένης Δημαρήτῳ ἐκτῖσαι.
85 Τελευτήσαντος δὲ Κλεομένεος ὡς ἐπύθοντο Αἰγινῆται, ἔπεμπον ἐς
Σπάρτην ἀγγέλους καταβωσομένους Λευτυχίδεω περὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι ὁμή-
ρων ἐχομένων. Λακεδαιμόνιοι δὲ δικαστήριον συναγαγόντες ἔγνωσαν πε-
ριυβρίσθαι Αἰγινήτας ὑπὸ Λευτυχίδεω, καί μιν κατέκριναν ἔκδοτον ἄγε-
2 σθαι ἐς Αἴγιναν ἀντὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι ἐχομένων ἀνδρῶν. μελλόντων δὲ

AB CT MP(p) DR SV

T 855–865 Athen. X. 427b *Λακεδαιμόνιοι ..., ὥς φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, Κλεομένη τὸν βασιλέα* Σκύθαις ὁμιλήσαντα *καὶ* ἀκρατοπότην γενόμενον *ἐκ τῆς μέθης φασὶ* μανῆναι· *καὶ αὐτοὶ δ' οἱ Λάκωνες ὅταν* βούλωνται ἀκρατέστερον πίνειν, «ἐπισκυθίσαι» λέγουσι.

Eust. Il. 746 (ad *I* 203): *'Ζωρότερον'... ἢ ἀντὶ τοῦ 'σπουδαιότερον' καὶ 'ζωηρότερον' ἢ ἀντὶ τοῦ 'ἀκρατότερον' καὶ αὐτὸ παρὰ τὸ 'ζῆν'. ... ἰστέον δέ, ὅτι ... μᾶλλον ἐπὶ ἀκράτου νοεῖται τὸ 'ζωρόν', ὡς παραδηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς φησίν·* ἐπὰν ζωρότερον βούλωνται οἱ Σπαρτιᾶται πιεῖν, «ἐπισκύθισον» λέγουσιν

856 *Δαρεῖον* om. **M** | *ἐσβαλεῖν* **T** *ἐκβαλεῖν* **C** cf. Kallenberg, *Progr. Gymn. Fr.-Werd. Berol.*, Pasch. 1884, 24 ‖ 857 *μεμηνέναι μιν* **A**[1]**B**[1]**C** *μεμηνέναι μὲν* **T** *μὲν μεμονέναι* ut vid. **M** ‖ 858 *χρεὼν* **TMV**[ac] ‖ 859 *ἐσβάλλειν* **AB**[1]**CTP** ‖ 860 *ἐξ Ἐφέσου κελεύειν* **M** *κελεύειν* secludendum Cobetum censere notat Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn V.26 | *ὁρμεομένους* **Pp** *ὁρμεωμένους* **CTM** ‖ 862 *μεζόνως* **CP** *ἱκνεομένου* **DRSV** ‖ 863 *μανῆναί μιν*] *μανῆναι* **ABT** *μιν μανῆναι* **M** om. **C** | *καὶ Σπαρτιῆται* **DRSV** ‖ 864 *ἐκ τόσου* **D** *ἐκ τοσούτου* **RSV** *ἔκ τε τοῦ* **T** Ald. *ἔκ τε τούτων* ut vid. **M** cf. V 88, 3; VII 215 | *ἐπεὰν – πίνειν*] *ἐπεὰν – πιέειν* **ABC** cf. Athen. Eust. ‖ 865 *ἐπισκυθίσαι* oratione obliqua Athen. *ἐπισκυθῆσαι* **S** *ἐπισκυθήσων* **V** | *οὕτω δὴ Σπαρτιῆται*] *ὧδε μὲν Λακεδαιμόνιοι* **M** ‖ 866 *δὲ* om. **C** | *ὁ* om. **DRSV** | *ἐκτίσασθαι* **Mp** Ald. ‖ 870 *κατέκρινον* **DRV** ‖ 871–872 *μελλόντων – Αἰγινητέων*] ad syntaxin cf. Kuehner-Gerth II. 111, Schwyzer, *Emerita* 10 (1942) 101

*ἄγειν τῶν Αἰγινητέων τὸν Λευτυχίδεα εἶπέ σφι Θεασίδης ὁ Λεωπρέπεος
ἐὼν ἐν Σπάρτῃ ἀνὴρ δόκιμος· «τί βουλεύεσθε ποιέειν, ἄνδρες Αἰγινῆται;
τὸν βασιλέα τῶν Σπαρτιητέων ἔκδοτον γενόμενον ὑπὸ τῶν πολιητέων
ἄγειν; εἰ νῦν ὀργῇ χρεώμενοι ἔγνωσαν οὕτω Σπαρτιῆται, ὅκως ἐξ ὑστέρης
μή τι ὑμῖν, ἢν ταῦτα ποιήσητε, πανώλεθρον κακὸν ἐς τὴν χώρην ἐσβά-
λωσι.» ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Αἰγινῆται ἔσχοντο τῆς ἀγωγῆς, ὁμολογίῃ δὲ* 3
*ἐχρήσαντο τοιῇδε· ἐπισπόμενον Λευτυχίδεα ἐς Ἀθήνας ἀποδοῦναι Αἰγινή-
τῃσι τοὺς ἄνδρας. ὡς δὲ ἀπικόμενος Λευτυχίδης ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπαίτεε* 86
*τὴν παρακαταθήκην, οἱ Ἀθηναῖοι προφάσιας εἷλκον οὐ βουλόμενοι ἀπο-
δοῦναι, φάντες δύο σφέας ἐόντας βασιλέας παραθέσθαι, καὶ οὐ δικαιοῦν
τῷ ἑτέρῳ ἄνευ τοῦ ἑτέρου ἀποδιδόναι· οὐ φαμένων δὲ ἀποδώσειν τῶν* a
*Ἀθηναίων ἔλεξέ σφι Λευτυχίδης, τάδε «ὦ Ἀθηναῖοι, ποιέετε μέν, ὁκότερα
βούλεσθε αὐτοί, καὶ γὰρ ἀποδιδόντες ποιέετε ὅσια καὶ μὴ ἀποδιδόντες τὰ
ἐναντία τούτων· ὁκοῖον μέντοι τι ἐν τῇ Σπάρτῃ συνηνείχθη γενέσθαι περὶ
παρακαταθήκης, βούλομαι ὑμῖν εἶπαι. λέγομεν ἡμεῖς οἱ Σπαρτιῆται γε-* 2
*νέσθαι ἐν τῇ Λακεδαίμονι κατὰ τρίτην γενεὴν τὴν ἀπ' ἐμέο Γλαῦκον Ἐπι-
κύδεος παῖδα· τοῦτον τὸν ἄνδρα φαμὲν τά τε ἄλλα πάντα περιήκειν τὰ
πρῶτα καὶ δὴ καὶ ἀκούειν ἄριστα δικαιοσύνης πέρι πάντων, ὅσοι τὴν Λα-
κεδαίμονα τοῦτον τὸν χρόνον οἴκεον.» συνενειχθῆναι δέ οἱ ἐν χρόνῳ* 3

AB CT MP(p) DR SV

T 882 ss. Stob. XXVII 14 Ἔλεξέ σφιν Λευτυχίδας – ἀπολαῦσαι. ἔδοξέ μοι οὖν τὰ ἡμίσεα (86 *a*,5) – παρὰ σέ. χρόνου (86 *β*,1) – διωθέετο. οἱ μὲν Μιλήσιοι (86 *γ*,1) – ἀπηλάσσοντο, Γλαῦκος δ' – ἀποδιδόναι (86*δ*)

872 *Θεασίης* **C** *Θεαρίδης* **B²** ‖ 873 *ἐν τῇ Σπάρτῃ* **TMp** Ald. | *δόκιμος ἀνήρ* **AB CTMP** | *βουλεύεσθαι* **B** *βούλεσθε* **CP** | *ποιεῖν ἄνδρες Αἰγινῆται* **T** *ὦ ἄνδρες Αἰγινῆται ποιήσειν* **DRSV** ‖ 875 *χρεόμενοι* **Pp** | *ὅκως*] *τὴν ὅκως* **DRV** ‖ 876 *ποιήσητε*] *πρήσσητε* **ABCTMP** | *πανόλεθρον* **SV** | *ἐμβάλωσι* **AB** *ἐκβάλωσι* **CSV** ‖ 878 *ἐπισπώμενον* **SM** Ald. *ἐπισπόμενοι* **C** *ἐπισπομένοισι* **T** ‖ 879 *ὁ Λευτυχίδης* **DRSV** ‖ 880 *παραθήκην* **B²DRSV** | *οἱ δ' Ἀθηναῖοι* **ABC** ‖ 881 *δίκαιον* **DRSV** cf. praef. vol. I, p. X et gramm. meam 28 ‖ 882 *ἀποδιδόναι* haplogr. om. **M** ‖ 883 *Λευτυχίδης*] cf. Stob. ‖ 884 *ποιέετε – ἀποδιδόντες* haplogr. om. **RSV** ‖ 885 *ὁποῖον* Stob. | *μέντοι τι ἐν*] *μέν τι ἐν* **C** *μέν τοι σι ἐν* ut vid. **D** *μὲν τοῖσιν ἐν* **T** *μέντοι ἐν* **M** | *συνηνέχθη* **SV** Stob. ‖ 886 *παραθήκης* **B²DRSV** Stob. | *εἰπεῖν* Stob. ‖ 886–887 *μὴ γενέσθαι ἐν Λακεδαίμονι* Stob. ‖ 887 *γενεὰν* **V** ‖ 889 *καὶ₂* om. **RV** Stob. | *δικαιοσύνης περὶ πάντων* **CD¹RV** ‖ 889–890 *ὅσοι παρὰ Λακεδαίμονας* Stob. ‖ 890 *συνενεχθῆναι* **AB¹** Stob. | *ἐν* om. Stob.

ἱκνευμένῳ τάδε λέγομεν· ἄνδρα Μιλήσιον ἀπικόμενον ἐς Σπάρτην βούλε-
σθαί οἱ ἐλθεῖν ἐς λόγους προϊσχόμενον τοιάδε· 'εἰμὶ μὲν Μιλήσιος, ἥκω δὲ
4 *τῆς σῆς, Γλαῦκε, δικαιοσύνης βουλόμενος ἀπολαῦσαι. ὡς γὰρ δὴ ἀνὰ πᾶ-*
σαν μὲν τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, ἐν δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην τῆς σῆς δικαιοσύνης
ἦν λόγος πολλός, ἐμεωυτῷ λόγους ἐδίδουν, καὶ ὅτι ἐπικίνδυνός ἐστιν αἰεί
κοτε ἡ Ἰωνίη, ἡ δὲ Πελοπόννησος ἀσφαλέως ἱδρυμένη, καὶ διότι χρήματα
5 *οὐδαμᾶ τοὺς αὐτοὺς ἔστι ὁρᾶν ἔχοντας. ταῦτά τε ὦν ἐπιλεγομένῳ καὶ*
βουλευομένῳ ἔδοξέ μοι τὰ ἡμίσεα πάσης τῆς οὐσίης ἐξαργυρώσαντα θέ-
σθαι παρὰ σὲ εὖ ἐξεπισταμένῳ, ὥς μοι κείμενα ἔσται παρὰ σοὶ σόα. σὺ
δή μοι καὶ τὰ χρήματα δέξαι καὶ τάδε τὰ σύμβολα σῷζε λαβών· ὃς δ' ἂν
β *ἔχων ταῦτα ἀπαιτέῃ, τούτῳ ἀποδοῦναι.' ὁ μὲν δὴ ἀπὸ Μιλήτου ἥκων*
ξεῖνος τοσαῦτα ἔλεξε, Γλαῦκος δὲ ἐδέξατο τὴν παρακαταθήκην ἐπὶ τῷ
εἰρημένῳ λόγῳ. χρόνου δὲ πολλοῦ διελθόντος ἦλθον ἐς Σπάρτην τούτου
τοῦ παραθεμένου τὰ χρήματα οἱ παῖδες, ἐλθόντες δὲ ἐς λόγους τῷ Γλαύκῳ
2 *καὶ ἀποδεικνύντες τὰ σύμβολα ἀπαίτεον τὰ χρήματα. ὁ δὲ διωθέετο ἀντ-*
υποκρινόμενος, τοιάδε 'οὔτε μέμνημαι τὸ πρῆγμα οὔτε με περιφέρει οὐ-
δὲν εἰδέναι τούτων, τῶν ὑμεῖς λέγετε, βούλομαί τε ἀναμνησθεὶς ποιέειν
πᾶν τὸ δίκαιον, καὶ γὰρ εἰ ἔλαβον, ὀρθῶς ἀποδοῦναι, καὶ εἴ γε ἀρχὴν μὴ
ἔλαβον, νόμοισι τοῖσι Ἑλλήνων χρήσομαι ἐς ὑμέας· ταῦτα ὦν ὑμῖν ἀνα-
γ *βάλλομαι κυρώσειν ἐς τέταρτον μῆνα ἀπὸ τοῦδε.' οἱ μὲν δὴ Μιλήσιοι*
συμφορὴν ποιεύμενοι ἀπαλλάσσοντο ὡς ἀπεστερημένοι τῶν χρημάτων,
Γλαῦκος δὲ ἐπορεύετο ἐς Δελφοὺς χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ. ἐπειρωτῶντα

AB CT MP(p) DR SV

891 *ἱκνευομένῳ* **AB^{ac}M^{ac}** *ἱκνεομένῳ* **B^{c}CM^{c}** Stob. rell. | *λεγόμενα* **CT** | *Μηλίσιον* **D^{1}** ‖ **892** *οἱ* om. **ABCT** ‖ **893** *δικαιοσύνης βουλόμενος ἀπολαῦσαι* **PDRSV** Stob. *δικαιοσύνης ἀπολαῦσαι βουλόμενος* **M** *βουλόμενος δικαιοσύνης ἀπολαῦσαι* rell. ‖ **894** *ἄλλην* om. **T** | *καὶ* om. **C** ‖ **895** *ἀεί* **ABDRV** ‖ **896** *ἀσφαλέος* **R** | *διότι*] *ὅτι* **SV** ‖ **898** *μοι – ἡμίσεα*] cf. Stob. | *ἐξαργυρώσαντα πάσης τῆς οὐσίης* **D** *τῆς οὐσίας ἐξαργυρώσαντα* Stob. ‖ **899** *σέ* **DSRV** Stob. | *ἐπισταμένῳ* **DRSV** | *κείμενα – σοὶ*] *ἔσται κείμενα παρὰ σοὶ* **DRSV** *κείμενα παρὰ σοὶ ἔσται* **M** | *σῶα* **CTMPS** ‖ **900** *δή μοι*] *δὴ* **DR** *δέ* **SV** | *τάδε τὰ*] *τάδε* **DRSV** ‖ **901** an *ταὐτὰ* sit scribendum dubitat Legrand | *ἀπαιτέει* **ABCTMDV** ‖ **902** *παρακαταθήκην* **AB^{1}CTMP** *παραθήκην* **B^{2}** cett. ‖ **903** *πολλοῦ* om. Stob. | *ἐς τὴν* **CTMP** | *τούτου τοῦ*] *τούτου* **M** *τοῦ* Stob. ‖ **905** *καὶ – σύμβολα* om. Stob. | *ἀποδεικνύοντες* **DRSV** *ἐπιδεικνύντες* **M** | *ἀπῄτεον* Stob. | *ἀνθυποκρινόμενος* **AT** ‖ **907** *ὦν* **ABCTMP** cf. gramm. meam 111 | *ὑμεῖς* om. **M** | *τε*] *δὲ* Kruegero duce Hude om. **R** ‖ **908** *γε ἀρχὴν* om. **M** ‖ **909** *ὑμῖν* om. **M** ‖ **911** *ποιησάμενοι* **ABCT** *ποιεύμενοι* Stob. rell. | *ἀπηλλάσσοντο* **M** Stob. | *ὡς* om. **M** | *ἀποστερημένοι* **R** *ἀπερριμμένοι* **S** *ἀπερημένοι* **V** ‖ **912** *εἰς* Stob. | *ἐπερωτῶντα* Stob.

δὲ αὐτὸν τὸ χρηστήριον, εἰ ὅρκῳ τὰ χρήματα ληίσηται, ἡ Πυθίη μετέρχεται τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι·

'Γλαῦκ' Ἐπικυδείδη, τὸ μὲν αὐτίκα κέρδιον οὕτω 2
ὅρκῳ νικῆσαι καὶ χρήματα ληίσσασθαι.
ὄμνυ, ἐπεὶ θάνατός γε καὶ εὔορκον μένει ἄνδρα.
ἀλλ' Ὅρκου πάϊς ἐστὶν ἀνώνυμος, οὐδ' ἔπι χεῖρες
οὐδὲ πόδες· κραιπνὸς δὲ μετέρχεται, εἰς ὅ κε πᾶσαν
συμμάρψας ὀλέσῃ γενεὴν καὶ οἶκον ἅπαντα.
ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.'

ταῦτα ἀκούσας ὁ Γλαῦκος συγγνώμην τὸν θεὸν παρητέετο αὐτῷ ἴσχειν τῶν ῥηθέντων. ἡ δὲ Πυθίη ἔφη τὸ πειρηθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι

AB CT MP(p) DR SV

T 915–921 Stob. XXVIII 15 *Χρησμός·* Γλαῦκ' – ἀμείνων. Eust. Il. 414 s. (ad *Γ*278) *Γλαῦκος … καθ' Ἡρόδοτον ὁ Λακεδαιμόνιος βουληθεὶς ἐπιορκῆσαι* πρόρριζος (86δ) *ἐξετρίβη ἐκ* Σπάρτης, *ὅτι διενοήθη ἀποστερῆσαι παραθήκης· καὶ χρησμὸς δὲ παρ' αὐτῷ, οὗ ἀρχὴ τὸ μὲν* 'αὐτίκα – νικῆσαι', *λέγει, ὅτι* 'ἀλλ' ὅρκου – ἅπαντα.' Schol. Iuven. *hoc est apud Herodotum:* ὄμνυ' – ἄνδρα. Dio Chrys. LXXIV *τὸν δὲ τοῦ Γλαύκου χρησμὸν οὐκ οἴει πρότερον δεδωκέναι τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων* ὀμνύειν ἐπεὶ – ἄνδρα. Paus. VIII. 7 *Εἰ … τοῦ ἐς Γλαῦκον τὸν Σπαρτιάτην ἐποιήσατο ὁ Φίλιππος λόγον καὶ τὸ ἔπος ἐφ' ἑκάστου τῶν ἔργων ἀνεμίμνησκεν αὐτόν,* ἀνδρὸς – ἀρείων, *οὐκ ἂν οὕτω δίχα λόγου δοκεῖ μοι θεῶν τις Ἀλεξάνδρου τε ὁμοῦ τὸν βίον καὶ ἀκμὴν τὴν Μακεδόνων σβέσαι.* Schol. Plat. resp. 363d extremum versum oraculi laudat ‖ 923 s. Clem. Strom. VI. 23. 1 *Ἡροδότου … ἐν τῷ περὶ Γλαύκου τοῦ Σπαρτιάτου λόγῳ φήσαντος τὴν Πυθίαν εἰπεῖν* τό τε ῥηθῆναι – ἶσον *γενέσθαι*

913 *αὐτὸν* om. **S** | *τὸ χρηστήριον* om. Stob. | *ληίσεται* **PSV** Stob. ‖ 914 *τοίσιδε τοῖσι ἔπεσι* **T** *τοῖσι τοῖσιν ἔπεσι* **D**[ac] *τοῖσι ἔπεσι* **D**[c]**SV** *τοῖς ἔπεσι τοῖσδε* **M** *τοῖσδε τοῖσι ἔπεσι* Stob. rell. ‖ 915 *Γλαῦκε* **ABCDRV** *Γλαῦκ'* Stob. utrimque rell. | *Ἐπικυδίδη* Stob. XXVII. 14 *Ἐπιτυδείδη* Stob. XXVIII. 15 *Ἐπιδείδη* **R** ‖ 916 *ληίσασθαι* **ACTMDRSV** *ληίσσασθαι* Stob. utrimque rell. ‖ 917 *ὄμνυ'* **Pp** Stob. utrimque cf. Dion. Chrys. ‖ 918 *ἄνωμος* **DRV** *ἀνώμαλος* **S** *ἀνώνυμος* Stob. utrimque rell. ‖ 919 *κραιπνῶς* **D**[c]**RSV** Stob. utrimque ‖ 920 *ὀλέσει γενεὴν* **ABCTS** fin. vocis *ὀλέσ-* comp. notat **V** *γενεὴν ὀλέσῃ* Stob. XXVIII. 15 *ὀλέσῃ γενεὴν* Stob. XXVII. 14 rell. ‖ 921 *κατόπισθεν* **DRSV** Stob. XXVII. 14 *μετόπισθεν* Stob. XXVIII. 15 rell. | *ἀμείνων*] *ἀρείων* Paus. ‖ 922 *τῶν θεῶν* Stob. | *παρητέετο* **ABCT** *παραιτέετο* Stob. rell. | *ἴσχειν* **ABCT** Stob. *σχεῖν* rell. ‖ 923 *τὸ πειρηθῆναι*] cf. Clem. | *τὸ*$_2$ om. **DRSV** Stob. hab. Clem.

δ ἴσον δύνασθαι. Γλαῦκος μὲν δὴ μεταπεμψάμενος τοὺς Μιλησίους ξείνους
ἀποδιδοῖ σφι τὰ χρήματα. τοῦ δὲ εἵνεκα ὁ λόγος ὅδε, ὦ Ἀθηναῖοι,
ὁρμήθη λέγεσθαι ἐς ὑμέας, εἰρήσεται· Γλαύκου νῦν οὔτε τι ἀπόγονον ἔστι
οὐδὲν οὔτ' ἱστίη οὐδεμία νομιζομένη εἶναι Γλαύκου, ἐκτέτριπταί τε
πρόρριζος ἐκ Σπάρτης. οὕτω ἀγαθὸν μηδὲ διανοέεσθαι περὶ παρακατα-
θήκης ἄλλο γε ἢ ἀπαιτεόντων ἀποδιδόναι.» Λευτυχίδης μὲν εἴπας ταῦτα,
87 ὥς οἱ οὐδὲ οὕτως ἐσήκουον οἱ Ἀθηναῖοι, ἀπαλλάσσετο· οἱ δὲ Αἰγινῆται,
πρὶν τῶν πρότερον ἀδικημάτων δοῦναι δίκας τῶν ἐς Ἀθηναίους ὕβρισαν
Θηβαίοισι χαριζόμενοι, ἐποίησαν τοιόνδε· μεμφόμενοι τοῖσι Ἀθηναίοισι
καὶ ἀξιοῦντες ἀδικέεσθαι, ὡς τιμωρησόμενοι τοὺς Ἀθηναίους παρεσκευ-
άζοντο. καὶ ἦν γὰρ δὴ τοῖσι Ἀθηναίοισι πεντετηρὶς ἐπὶ Σουνίῳ· λοχήσαν-
τες ὦν τὴν θεωρίδα νέα εἷλον πλήρεα ἀνδρῶν τῶν πρώτων Ἀθηναίων,
88 λαβόντες δὲ τοὺς ἄνδρας ἔδησαν. Ἀθηναῖοι δὲ παθόντες ταῦτα πρὸς Αἰγι-
νητέων οὐκέτι ἀνεβάλλοντο μὴ οὐ τὸ πᾶν μηχανήσασθαι ἐπ' Αἰγινήτῃσι.
καὶ ἦν γὰρ Νικόδρομος Κνοίθου καλεόμενος ἐν τῇ Αἰγίνῃ ἀνὴρ δόκιμος,
οὗτος μεμφόμενος μὲν τοῖσι Αἰγινήτῃσι προτέρην ἑωυτοῦ ἐξέλασιν ἐκ τῆς
νήσου, μαθὼν δὲ τότε τοὺς Ἀθηναίους ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰγινήτας κα-
κῶς συντίθεται Ἀθηναίοισι προδοσίην Αἰγίνης φράσας, ἐν ᾗ τε ἡμέρῃ
ἐπιχειρήσει καὶ ἐκείνους ἐς ἣν ἥκειν δεήσει βοηθέοντας. μετὰ ταῦτα κατα-
λαμβάνει μέν, κατὰ τὰ συνεθήκατο Ἀθηναίοισι ὁ Νικόδρομος, τὴν «πα-
89 λαιὴν» καλεομένην πόλιν, Ἀθηναῖοι δὲ οὐ παραγίνονται ἐς δέον· οὐ γὰρ

AB CT MP(p) DR SV

928 s. Eust. Il. 414: v. quae ad 86γ2 laudavimus

924 *δύναται* Stob. *γενέσθαι* Clem. || 925 *ἀποδιδεῖ* **RV** *ἀποδίδωσι* Stob. | *ὦ Ἀθηναῖοι ὅδε* **Mp** Ald. || 926 *ὡρμήθη* **DRSV** Stob. | *λέγεται* **R** *λέγεσθαι* Stob. rell. | *οὔτε τι*] *οὐκέτι* Stob. v. l. || 927 *εστίη* **AB** *ἑστίη* **M** Ald. *ἱστίη* Stob. rell. | *οὐδεμίη* **MPDRSV** | *τε* om. **D** hab. Stob. || 928 *πρόριζος* **A** *πρόρ*ριζος* **D** *προρρίζως* **S** *προροίζως* **V** *πρόρριζος* Eust. Stob. rell. | *διανοεῖσθαι* **ABCT** || 928.929 *παραθήκης* **B**^{2}**DRSV** Stob. || 930 *οἱ οὐδὲ*] *οὐδὲ* **S** *οἱ δὲ* **V** | *οὕτως ἐσήκουον*] *οὕτως ἤκουον* **AB**^{1}**CT** | *οἱ*$_1$ om. **M** || 931 *προτέρων* **TM** | *τῶν*$_2$] *δὲ* **M** | *ἐς* om. **R** || 934 *καὶ* om. **AB**^{1} **CT** | *πεντήρης* **AB**^{1}**CTMP** | *Σουνίου* **T** | *λοχίσαντες* **R** || 937 *ἀνεβάλοντο* **MPDR SV** | *μηχανᾶσθαι* **B**^{2}**DRSV** || 938 *Κνούθου* **B**^{2}**DRSV** | *αλεόμεος* **D**^{ac}**RV** *ἀλεώμενος* **D**^{c} || 939 *μὲν* om. **DRSV** | *προτέρην ἑωυτοῦ ἐξέλασεν* **P**^{2}**pDSV** *προτέρην ἑωυτοῦ ἐπράξατο ἐξέλασιν* **T** *πρότερον ἑωυτοῦ ἐξέλασε* **M** *πρότερον ἑωυτοῦ ἐξέλασε* Ald. || 940 *ἀνηρτημένους* **ABCTP** || 942 *ἣν ἥκειν*] *εἰ ἥκειν* **SV** || 943 *κατὰ τὰ*] *κατὰ* **T** | *ὁ Νικόδρομος Ἀθηναίοισι* **Mp**

ἔτυχον ἐοῦσαι νέες σφι ἀξιόμαχοι τῇσι Αἰγινητέων συμβαλεῖν. ἐν ᾧ ὦν
Κορινθίων ἐδέοντο χρῆσαί σφι νέας, ἐν τούτῳ διεφθάρη τὰ πρήγματα. οἱ
δὲ Κορίνθιοι – ἦσαν γάρ σφι τοῦτον τὸν χρόνον φίλοι ἐς τὰ μάλιστα –
Ἀθηναίοισι διδοῦσι δεομένοισι εἴκοσι νέας, διδοῦσι δὲ πενταδράχμους
ἀποδόμενοι. (δωτίνην γὰρ ἐν τῷ νόμῳ οὐκ ἐξῆν δοῦναι.) ταύτας τε δὴ
λαβόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὰς σφετέρας πληρώσαντες ἑβδομήκοντα νέας
τὰς ἁπάσας ἔπλεον ἐπὶ τὴν Αἴγιναν καὶ ὑστέρισαν ἡμέρῃ μιῇ τῆς συγκει-
μένης. Νικόδρομος δέ, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν καιρὸν οὐ παρεγίνοντο, ἐς 90
πλοῖον ἐσβὰς ἐκδιδρήσκει ἐκ τῆς Αἰγίνης· σὺν δέ οἱ καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν Αἰ-
γινητέων ἕσποντο, τοῖσι Ἀθηναῖοι Σούνιον οἰκῆσαι ἔδοσαν. ἐνθεῦτεν δὲ
οὗτοι ὁρμώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Αἰγινήτας. ταῦτα 91
μὲν δὴ ὕστερον ἐγίνετο, Αἰγινητέων δὲ οἱ παχέες ἐπαναστάντος σφι τοῦ
δήμου ἅμα Νικοδρόμῳ ἐπεκράτησαν καὶ ἔπειτέ σφεας χειρωσάμενοι
ἐξῆγον ἀπολέοντες. ἀπὸ τούτου δὲ καὶ ἄγος σφι ἐγένετο, τὸ ἐκθύσασθαι
οὐκ οἷοί τε ἐγένοντο ἐπιμηχανώμενοι, ἀλλ' ἔφθησαν ἐκπεσόντες πρότερον
ἐκ τῆς νήσου ἤ σφι ἵλεον γενέσθαι τὴν θεόν. ἑπτακοσίους γὰρ δὴ τοῦ 2
δήμου ζωγρήσαντες ἐξῆγον ὡς ἀπολέοντες, εἷς δέ τις τούτων ἐκφυγὼν τὰ
δεσμὰ καταφεύγει πρὸς πρόθυρα Δήμητρος θεσμοφόρου, ἐπιλαβόμενος δὲ
τῶν ἐπισπαστήρων εἴχετο. οἱ δὲ ἐπείτε μιν ἀποσπάσαι οὐκ οἷοί τε

AB CT MP(p) DR SV

Σχόλ. 91,1 (ad *οἱ παχέες*) *οἱ πλούσιοι* **B**[3]. (ad *ἐκθύσασθαι*) *ἐξιλεώσασθαι* **B**[3]. cf. Suid. 91,2 (ad *ἐπισπαστήρων*) *τῶν θυρῶν τὰ προσηλωμένα σιδήρια* **B**[3]. cf. gramm.

955 Eust.: v. quae ad III 39,4 laudavimus ‖ 957 v. quae ad I 46,3 ex Aelio Dion. laudavimus ‖ 958 Suid. *ἐκθύσασθαι· τὸ ἐξιλεώσασθαι καὶ ἐκμειλίξασθαι.* cf. Scholl. ‖ 963 Poll. X 22 s. *παρὰ ... Ἀριστοφάνει ἐν Σφηξὶ 'κατακλεῖδες' τὰ κατακλείοντα τὰς θύρας, παρὰ δὲ Ἡροδότῳ καὶ 'ἐπισπαστῆρες'· φησι γοῦν ἐν τῷ ς' βιβλίῳ* ἐπιλαβόμενος τῶν ἐπισπαστήρων εἴχετο. Eust. Od. 1429 (ad *α* 442) *'ἐπισπάσθαι'· ὅθεν καὶ τὸ 'ἐπισπαστὴρ' παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῷ* 'ἐπιλαβόμενοι τῶν ἐπισπαστήρων'

945 *συμβαλέειν* **PDRSV** ‖ 949 *ἀποδιδόμενοι* **D**[1]**T** | *δωρεὴν* **ABCTMP** | *ἐν* om. **DRSV** | *ταῦτα* **C** ‖ 950–951 *τὰς πάσας νέας* **M** Ald. ‖ 951 *ὑστέρησαν* **MPDSV** ‖ 952 *παρεγένοντο* **M** Ald. ‖ 953 *ἐμβὰς* **D** *ἐκδιδράσκει* **DRSV** | *καὶ οἱ* **RSV** | *ἐκ* om. **MPDRSV** ‖ 954 *εἵποντο* **ABCTMP** | *οἰκίσαι* **ABC** ‖ 955 *ὁρμεόμενοι* **P** *ὁρμεώμενοι* **CTM** Ald. | *τε* om. Eust. ‖ 956–957 *τοῦ δήμου σφι* **ABCTMP** ‖ 957 *ἐπείτε* **AB**[1]**CT** *ἔπειτά* **B**[2] cett. cf. Ael. Dion. ‖ 958 *τούτουτου* (extremum *του* expunctum, obelo addito et in mg. iterato nulla adnotatione adscripta) **A** | *δὴ* **T** ‖ 959 *οὐκ οἷοί τε*] *οἰκεῖα οἵ τε* **V** | *ἐγίνοντο* **C** | *ἔ*φθησαν* **A** ‖ 960 *ἵλεων* **CTPD**[c] | *γινέσθαι* **C** | *τὸν θεόν* **DRSV** | *δὴ* om. **CTMP** ‖ 961 *ὡς* om. **DRSV** ‖ 962 *ἐπιλαμβανόμενος* **ABCT** *ἐπιλαβόμενος* Poll. Eust. rell. ‖ 963 *ἐπισπατήρων* **TM** | *εἴχετο* om. **T**

ἀπέλκοντες ἐγίνοντο, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὰς χεῖρας ἦγον οὕτω, αἱ χεῖρες
92 *δὲ ἐκεῖναι ἐμπεφυκυῖαι ἦσαν τοῖσι ἐπισπαστῆρσι. ταῦτα μέν νυν σφέας*
αὐτοὺς οἱ Αἰγινῆται ἐργάσαντο, Ἀθηναίοισι δὲ ἥκουσι ἐναυμάχησαν νηυσὶ
ἑβδομήκοντα, ἑσσωθέντες δὲ τῇ ναυμαχίῃ ἐπεκαλέοντο τοὺς αὐτοὺς καὶ
πρότερον Ἀργείους. καὶ δή σφι οὗτοι μὲν οὐκέτι βοηθέουσιν μεμφόμενοι,
ὅτι Αἰγιναῖαι νέες ἀνάγκῃ λαμφθεῖσαι ὑπὸ Κλεομένεος ἔσχον τε ἐς τὴν
Ἀργολίδα χώρην καὶ συναπέβησαν Λακεδαιμονίοισι· συναπέβησαν δὲ καὶ
2 *ἀπὸ Σικυωνιέων νεῶν ἄνδρες τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἐσβολῇ, καί σφι ὑπ' Ἀργείων*
ἐπεβλήθη ζημίη χίλια τάλαντα ἐκτίσαι, πεντακόσια ἑκατέρους. Σικυώνιοι
μέν νυν συγγνόντες ἀδικῆσαι ὡμολόγησαν ἑκατὸν τάλαντα ἐκτίσαντες ἀζή-
μιοι εἶναι, Αἰγινῆται δὲ οὔτε συνεγινώσκοντο ἦσάν τε αὐθαδέστεροι. διὰ
δὴ ὦν σφι ταῦτα δεομένοισι ἀπὸ μὲν τοῦ δημοσίου οὐδεὶς Ἀργείων ἔτι
ἐβοήθεε, ἐθελονταὶ δὲ ἐς χιλίους· ἦγε δὲ αὐτοὺς στρατηγὸς ἀνήρ, ᾧ οὔνο-
3 *μα Εὐρυβάτης, πεντάεθλον ἐπασκήσας. τούτων οἱ πλεῦνες οὐκ ἀπενόστη-*
σαν ὀπίσω, ἀλλ' ἐτελεύτησαν ὑπ' Ἀθηναίων ἐν Αἰγίνῃ· αὐτὸς δὲ ὁ στρατη-
γὸς Εὐρυβάτης μουνομαχίην ἐπασκέων τρεῖς μὲν ἄνδρας τρόπῳ τοιούτῳ
93 *κτείνει, ὑπὸ δὲ τοῦ τετάρτου Σωφάνεος τοῦ Δεκελέος ἀποθνήσκει. Αἰγινῆ-*
ται δὲ ἐοῦσι ἀτάκτοισι τοῖσι Ἀθηναίοισι συμβαλόντες τῇσι νηυσὶ ἐνίκησαν
καί σφεων νέας τέσσαρας αὐτοῖσι τοῖσι ἀνδράσι εἷλον.

AB CT MP(p) DR SV

T 976s. Eust. Il. 110 (ad *A* 320) *Ἡρόδοτος ἱστορεῖ* στρατηγὸν Εὐρυβάτην *Ἀργεῖον πένταθλον ἐπασκήσαντα καὶ μονομαχεῖν ἄριστον*

964 *ἐγένοντο* **AB¹CT** | *αἱ χεῖρες* **AB¹CTM** *χεῖρες* **B²** cett. ‖ 965 *δὲ κεῖναι* **B²PR** *δ' ἐκεῖναι* **MDSV** | *ἐπισπατῆροι* **M** *ἐπισπαρτῆσι* **SV** *ἐπισπαρτῆρσι* **D** *ἐπισπάστροισι* **AB¹C** ‖ 966 *αὐτοὺς* om. **MPDRSV** ‖ 967 *ἐπεκάλεον* **DᶜRV** | *τοὺς αὐτοὺς καὶ*] *τούτους αὐτοὺς οὓς καὶ* **ABCTP** *τούτους αὐτοὺς τοὺς καὶ* **M** Ald. ‖ 969 *Αἰγινέαι* **ABCT** *αἱ Αἰγιναῖαι* **DRSV** | *νῆες* **ABCT** | *ἀνάγκαι* **P** *ἀνάγκῃ* **p** cett. | *λαφθ*εῖσαι* **B** | *ἔσχοντες τὴν* **D** *ἔσχοντες ἐς τὴν* **R** ‖ 971 *Σικύων νεῶν* **Pp** *Σικυωνίων* **SM** Ald. *Σικυωνίων νεῶν* cett. ‖ 972 *ὑπεβλήθη* **DRSV** | *ἑτέρους* **DRSV** ‖ 973 *ξυγγνόντες* **CTMP** an recte? cf. praef. vol. I, p. XXI ‖ 975 *ὦν σφι* om. **MPDRSV** ‖ 976 *ἐβοήθεε θελονταὶ* **DRSV** *ἐβοήθει ἐθελονταὶ* **T** ‖ 976–977 *στρατηγὸς – Εὐρυβάτης*] *στρατηγὸς Εὐρυβάτης* **MPRSV** *στρατηγὸς Εὐρυβάτης ἀνήρ* **D** ‖ 977 *πένταθλον* **DᶜRSV** Eust. ‖ 979 *μουναρχίην* **D** ‖ 979–980 *τρόπῳ τοιούτῳ κτεινέει* **T** *τρόπῳ τοιούτῳ ἀποκτείνει* **M** Ald. *τρόπῳ τοιῷδε κτείνει* **RSV** *κτείνει τρόπῳ τοιῷδε* **D** ‖ 981 *ἀτάκτοισι Ἀθηναίοισι* **PDRSV** ‖ 982 *τέσσερας* **ABTPR** | *αὐτοῖσι ἀνδράσι* **MPDRSV**

Ἀθηναίοισι μὲν δὴ πόλεμος συνῆπτο πρὸς Αἰγινήτας, ὁ δὲ Πέρσης τὸ 94
ἑωυτοῦ ἐποίεε ὥστε ἀναμιμνήσκοντός τε αἰεὶ τοῦ θεράποντος μεμνῆσθαί
μιν τῶν Ἀθηναίων καὶ Πεισιστρατιδέων προσκατημένων καὶ διαβαλλόντων
Ἀθηναίους, ἅμα δὲ βουλόμενος ὁ Δαρεῖος ταύτης ἐχόμενος τῆς προφάσιος
καταστρέφεσθαι τῆς Ἑλλάδος τοὺς μὴ δόντας αὐτῷ γῆν τε καὶ ὕδωρ.
Μαρδόνιον μὲν δὴ φλαύρως πρήξαντα τῷ στόλῳ παραλύει τῆς στρατηγίης, 2
ἄλλους δὲ στρατηγοὺς ἀποδέξας ἀπέστελλε ἐπί τε Ἐρέτριαν καὶ Ἀθήνας,
Δᾶτίν τε ἐόντα Μῆδον γένος καὶ Ἀρταφρένεα τὸν Ἀρταφρένεος παῖδα,
ἀδελφιδέον ἑωυτοῦ· ἐντειλάμενος δὲ ἀπέπεμπε ἐξανδραποδίσαντας Ἀθήνας
καὶ Ἐρέτριαν ἀγαγεῖν ἑωυτῷ ἐς ὄψιν τὰ ἀνδράποδα. ὡς δὲ οἱ στρατηγοὶ 95
οὗτοι οἱ ἀποδεχθέντες πορευόμενοι παρὰ βασιλέος ἀπίκοντο τῆς Κιλικίης
ἐς τὸ Ἀλήιον πεδίον ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολλόν τε καὶ εὖ ἐσκευ-
ασμένον ἐνθαῦτα στρατοπεδευομένοισι ἐπῆλθε μὲν ὁ ναυτικὸς πᾶς
στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἑκάστοισι, παρεγένοντο δὲ καὶ αἱ ἱππαγωγοὶ νέες,
τὰς τῷ προτέρῳ ἔτεϊ προεῖπε τοῖσι ἑωυτοῦ δασμοφόροισι Δαρεῖος ἑτοιμά-
ζειν. ἐσβαλόμενοι δὲ τοὺς ἵππους ἐς ταύτας καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν ἐσβι- 2
βάσαντες ἔπλεον ἑξακοσίῃσι τριήρεσι ἐς τὴν Ἰωνίην, ἐνθέντες δὲ οὐ παρὰ
τὴν ἤπειρον εἶχον τὰς νέας ἰθὺ τοῦ τε Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρηίκης,

AB CT MP(p) DR SV

T 993 s. Eust. Il. 636 (ad *Z* 201) *τοῦ ... αὐτοῦ* (sc. *Ἀληίου*) *πεδίου ... μέμνηται καὶ Ἡρόδοτος τῆς Κιλικίας τε αὐτὸ εἰδὼς καὶ στρατοπεδεύσασθαί ποτε εἰπὼν περὶ αὐτὸ στρατηγοὺς Δαρείου τοὺς κατὰ Ἑλλήνων*

988 Lex. Vind. 159 *παραλύει ἀντὶ τοῦ 'διαλύει' καὶ παραλύει τὸν δεῖνα τῆς ἀρχῆς ἀντὶ τοῦ 'ἐκβάλλει'· Ἡρόδοτος·* Μαρδόνιον δὲ – τῆς στρατηγίας

984 *ἀεὶ* **AB** ‖ 985 *προσκαθημένων* **M** ‖ 988 *δὴ*] *δὲ* Lex. Vind. ‖ 989 *ἀπέστελε* **C** *ἀπέστειλε* **ABP** | *ἐπεί* **D** | *Ἐρέτρειαν* **ABCD**[1] ‖ 990 *Μήδων* **SV** | *Ἀρταφέρνεα τοῦ Ἀρταφέρνεος* **T** Ald. *Ἀρταφέρνεα τὸν Ἀρταφέρνεος* **M** ‖ 991 *ἀδελφιδέον*] *ἀδελφεὸν δὲ* **D** *ἀδελφεὸν* **CS** ‖ 992 *καὶ*] *τε καὶ* **M** | *Ἐρέτρειαν* **ABCD**[1] | *ἀνάγειν* e l. 1009 videlicet inductum **A** *ἄγειν* **BCTMP** cf. II 2,4 al. | *δὲ*] *δὲ καὶ* **R** ‖ 993 *οἱ* haplogr. om. **DRSV** | *βασιλέως* **T** ‖ 994 *Ἀλήνιον* **B**[2] *Ἀλην∗ήιον* **D** | *ἅμα* om. **B**[1] | *στρατὸν πεζὸν πολλὸν* **T** *στρατὸν πολλὸν πεζὸν* **Mp** Ald. | *τε καὶ*] *καὶ* **AB**[1]**CT** om. **Mp** Ald. ‖ 995 *στρατευομένοισι* **M** | *μὲν* om. **CT** ‖ 996 *ὁ* om. **DRSV** | *αἱ* haplogr. om. **BDRSV** ‖ 997 *τὰς*] *ἃς* **ABCT** ‖ 998 *ἐσβαλλόμενοι* **MpDS** | *ἐμβιβάντες* **DRSV** *ἐσβιβάντες ἐς τὰς νέας* **AB**[1]**CTMP** ‖ 999 *ἑξακοσίοισι* **S** | *ἐνθέντες*] *ἐνθεῦτεν* **B**[2]**CT MRSV** voces *τοὺς ἵππους καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν* (l. 998) usurpatas *ἀπὸ κοινοῦ* sumendas esse iudico

ἀλλ' ἐκ Σάμου ὁρμώμενοι παρά τε Ἴκαρον καὶ διὰ νήσων τὸν πλόον ἐποι-
εῦντο, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, δείσαντες μάλιστα τὸν περίπλοον τοῦ Ἄθω,
ὅτι τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ποιεύμενοι ταύτῃ τὴν κομιδὴν μεγάλως προσέπται-
96 *σαν· πρὸς δὲ καὶ ἡ Νάξος σφέας ἠνάγκαζε πρότερον οὐκ ἁλοῦσα. ἐπεὶ δὲ*
ἐκ τοῦ Ἰκαρίου πελάγεος προσφερόμενοι προσέμιξαν τῇ Νάξῳ, ἐπὶ ταύτην
γὰρ δὴ πρώτην ἐπεῖχον στρατεύεσθαι οἱ Πέρσαι, μεμνημένοι τῶν
πρότερον οἱ Νάξιοι πρὸς τὰ ὄρεα οἴχοντο φεύγοντες οὐδὲ ὑπέμειναν. οἱ δὲ
Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι, τοὺς κατέλαβον αὐτῶν, ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱρὰ
καὶ τὴν πόλιν. ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο.
97 *Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα ἐποίευν, οἱ Δήλιοι ἐκλιπόντες καὶ αὐτοὶ τὴν*
Δῆλον οἴχοντο φεύγοντες ἐς Τῆνον. τῆς δὲ στρατιῆς καταπλεούσης ὁ Δᾶ-
τις προσπλώσας οὐκ ἔα τὰς νέας πρὸς τὴν νῆσον προσορμίζεσθαι, ἀλλὰ
πέρην ἐν τῇ Ῥηναίῃ· αὐτὸς δὲ πυθόμενος, ἵνα ἦσαν οἱ Δήλιοι, πέμπων
2 *κήρυκα ἠγόρευέ σφι, τάδε «ἄνδρες ἱροί, τί φεύγοντες οἴχεσθε οὐκ ἐπιτή-*
δεα καταγνόντες κατ' ἐμεῦ; ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοσαῦτά γε φρονέω
καί μοι ἐκ βασιλέος ὧδε ἐπέσταλται, ἐν ᾗ χώρῃ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο,
ταύτην μηδὲν σίνεσθαι μήτε αὐτὴν τὴν χώρην μήτε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς.
νῦν ὦν καὶ ἄπιτε ἐπὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν καὶ τὴν νῆσον νέμεσθε.» ταῦτα
μὲν ἐπεκηρυκεύσατο τοῖσι Δηλίοισι, μετὰ δὲ λιβανωτοῦ τριηκόσια τάλαντα
98 *κατανήσας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐθυμίησε. Δᾶτις μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας ἔπλεε*
ἅμα τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ἐρέτριαν πρῶτα ἅμα ἀγόμενος καὶ Ἴωνας καὶ

AB CT MP(p) DR SV

T **1007–1009** Plut. de Hdt.i mal. 36 (mor. 869) *εἰ ..., ὡς Ἡρόδοτος εἴρηκεν ..., τὴν μὲν πόλιν αὐτῶν ἐμπρήσαντες διέφθειραν, οἱ δ' ἄνθρωποι καταφυγόντες εἰς τὰ ὄρη διεσώθησαν, ἦ που καλὴν αἰτίαν εἶχον τοῖς ἀπολέσασι τὴν πατρίδα πέμπειν βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἀμυνομένοις ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ἀμύνειν*

1005 Eust.: v. quae ad 49,2 laudavimus

1001 *ὁρμεόμενοι* **Pp** | *Ἰκάριον* codd. em. Gebhardt *Emendationes Hdt.eae* I, *Progr. Gymn. Chur.* 1856, 11 s. Icari insulae nomen intelligens e Paus. IX 11. 5 ‖ **1002** *δοκέειν* **Mp** Ald. | *μάλιστα* **ABCTMP**^{t} om. **P**^{mg} cett. | *Ἄθου* **D** ‖ **1003** *ταύτην* **R** ‖ **1006** *πρῶτον* **DRSV** ‖ **1007** *προτέρων* **RSV** | *οὔρεα* **CTMP** ‖ **1008** *ἔπρησαν* **T** ‖ **1009** *ἐπὶ*] *ἐς* **C** ‖ **1012** *προπλώσας* **PDRSV** | *νῆσον*] *Δῆλον* **B**^{2}**MDRSV** ‖ **1013** *Ῥηνέῃ* **RSV** ‖ **1015** *ἐμοῦ* **AB** | *ἐπὶ τοσαῦτά γε φρονέω* scripsi *ἐπὶ τοσούτω* **DRV** *ἐπὶ τοσοῦτόν γε φρονέω* **S** *ἐπὶ τοσοῦτό γε φρονέω* **B**^{2}**Pp** *ἔτι τοσαῦτά γε φρονέω* **AB**^{1} *ἔτι γε φρονέω τάδε* (e *ἐπὶ τοσαῦτά* [ἔτι supra lineam] *γε φρονέω τάδε* videlicet natum) **C** ‖ **1016** *βασιλέως* **V**^{ac} | *ἐγεγένοντο* **V** ‖ **1018** *νέμεσθαι* **B** ‖ **1020** *ἐθυμίασε* **D** ‖ **1021** *Ἐρέτρειαν* **ABCD**^{1}

Αἰολέας· μετὰ δὲ τοῦτον ἐνθεῦτεν ἐξαναχθέντα Δῆλος ἐκινήθη, ὡς ἔλεγον
Δήλιοι, καὶ πρῶτα καὶ ὕστατα τὰ μέχρις ἐμεῦ σεισθεῖσα. καὶ τοῦτο μέν
κου τέρας ἀνθρώποισι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι κακῶν ἔφηνε ὁ θεός. ἐπὶ 2
γὰρ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος καὶ Ξέρξεω τοῦ Δαρείου καὶ Ἀρτοξέρξεω τοῦ
Ξέρξεω, τριῶν τουτέων ἐπεξῆς γενεέων, ἐγένετο πλέω κακὰ τῇ Ἑλλάδι ἢ
ἐπὶ εἴκοσι ἄλλας γενεὰς τὰς πρὸ Δαρείου γενομένας τὰ μὲν ἀπὸ τῶν Περ-
σέων αὐτῇ γενόμενα, τὰ δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν κορυφαίων περὶ τῆς ἀρχῆς
πολεμεόντων. οὕτως οὐδὲν ἦν ἀεικὲς κινηθῆναι Δῆλον τὸ πρὶν ἐοῦσαν ἀκί- 3
νητον· καὶ ἐν χρησμῷ ἦν γεγραμμένον περὶ αὐτῆς ὧδε·

«κινήσω καὶ Δῆλον ἀκίνητόν περ ἐοῦσαν.»

δύναται δὲ κατὰ Ἑλλάδα γλῶσσαν ταῦτα τὰ οὐνόματα, Δαρεῖος «ἀρήιος», Ξέρξης «ἐρξίης», Ἀρτοξέρξης «κάρτα ἐρξίης». τούτους μὲν δὴ τοὺς βασιλέας ὧδε ἂν ὀρθῶς κατὰ γλῶσσαν τὴν σφετέρην Ἕλληνες καλέοιεν.

AB CT MP(p) DR SV

T 1031 Eust. Dion. 525 *Ὁ μέντοι θρυλούμενος χρησμὸς ἐναντιοῦται τούτοις τοῖς λόγοις ὁ λέγων, ὅτι* «κινήσω – ἐοῦσαν» ‖ **1032** Hes. *Δαρεῖος· ὑπὸ Περσῶν 'ὁ φρόνιμος', ὑπὸ δὲ Φρυγῶν 'Ἕκτωρ'*

1022 *λέγουσι* **Mp** Ald. ‖ **1023** *οἱ Δήλιοι* **DRSV** | *τὰ μέχρις*] *τὰ μέχρι* **MPp** Ald. *μέχρι* (ex haplogr.) **AB** *μέχρις* **R** om. **C** | *ἐμεῦ*] *ἐμέο οὐ* **B**[2]**MPDRSV** *ἐμεῦ μηδέποτε* **B**[1] ‖ **1024** *ἔφαινε* **AB**[1]**CT** ‖ **1025** *Ξέρξεος* **V** | *Ἀρταξέρξεω* **TRS** ‖ **1026** *τρίτων* **D** ‖ **1028** *αὐτῇ γινόμενα* **RSV** | *αὐτῷ* **RV** ‖ **1029** *πολεμούντων* **ABCTMP** *πολεμιζόντων* **S** *πολεμιόντων* **V** ‖ **1030–1031** *καὶ – ἐοῦσαν* om. **A**[1]**B**[1]**CT** in mg. suppl. **A**[2] secl. Gronovius sed v. Eust. ‖ **1031** *καὶ* om. Eust. codd. nonnulli ‖ **1032–1035** *δύναται – καλέοιεν* del. Wesseling Valckenær, suspicatur Dowatur quoque, sed v. R. Schmitt *ZDMG* 117 (1967) 120 necnon testimonium Hesychii, ubi illud *ἕκτωρ* ad nostri *ἐρξίης*, si a verbo *εἴργειν* derivatur, fort. respondet ‖ **1032–1033** *Δαρεῖος «ἀρήιος», Ξέρξης «ἐρξίης»* ingeniose Cook *CR* 21 (1907) 169 similitudine nominum adductus, quod nullo ut mihi videtur iure respuit Legrand explicationem nominis Artoxerxis respiciens: *Δαρεῖος «ἐρξίης», Ξέρξης «ἀρήιος»* codd. ‖ **1033** *ἐρξείης* **BM** *ἑρξείης* **T** Ald. *ερξειης* (spiritu carens) **A** *ἐρξήεις* **CP** *ἑρξήεις* **Mp** | *Ἀρτοξέρξης κάρτα ἐρξίης*] ita Cook, qui illud quod in codd. sequitur *μέγα* (quod pro *μέγας* codd. traditum legit Bekker) glossam fuisse pro parum usitato *κάρτα* (sicut in prioribus „interpretationibus" nominum prima littera nominis neglecta) censuit : *Ἀρτοξέρξης «μέγας ἀρήιος»* **ABCTMP** *Ἀρταξέρξης «μέγας ἀρήιος»* **RSV** om. (haplogr. ut vid.) **D** | *μὲν* om. **Mp** Ald. ‖ **1034** *καλέουσιν* **SV**

99 *Οἱ δὲ βάρβαροι, ὡς ἀπῆραν ἐκ τῆς νήσου, προσῖσχον τὸ ⟨πρόσω⟩ πρὸς
τὰς νήσους, ἐνθεῦτεν δὲ στρατιήν τε παρελάμβανον καὶ ὁμήρους τῶν νη-
2 σιωτέων παῖδας ἐλάμβανον. ὡς δὲ περιπλέοντες τὰς νήσους προσέσχον καὶ
ἐς Κάρυστον – οὐ γὰρ δή σφιν οἱ Καρύστιοι οὔτε ὁμήρους ἐδίδοσαν οὔτε
ἔφασαν ἐπὶ πόλιας ἀστυγείτονας στρατεύεσθαι λέγοντες Ἐρέτριάν τε καὶ
Ἀθήνας –, ἐνθαῦτα τούτους ἐπολιόρκεόν τε καὶ τὴν γῆν σφέων ἔκειρον,
100 ἐς ὃ καὶ οἱ Καρύστιοι παρέστησαν ἐς τῶν Περσέων τὴν γνώμην. Ἐρετρι-
έες δὲ πυνθανόμενοι τὴν στρατιὴν τὴν Περσικὴν ἐπὶ σφέας ἐπιπλέουσαν
Ἀθηναίων ἐδεήθησαν σφίσι βοηθοὺς γενέσθαι. Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἀπείπαντο
τὴν ἐπικουρίην, ἀλλὰ τοὺς τετρακισχιλίους κληρουχέοντας τῶν ἱπποβοτέων
Χαλκιδέων τὴν χώρην, τούτους σφι διδοῦσι τιμωρούς. τῶν δὲ Ἐρετριέων
ἦν ἄρα οὐδὲν ὑγιὲς βούλευμα, οἳ μετεπέμποντο μὲν Ἀθηναίους, ἐφρόνεον
2 δὲ διφασίας ἰδέας. οἱ μὲν γὰρ αὐτέων ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν ἐς
τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίης, ἄλλοι δὲ αὐτέων ἴδια κέρδεα προσδεκόμενοι παρὰ
3 τοῦ Πέρσεω οἴσεσθαι προδοσίην ἐσκευάζοντο. μαθὼν δὲ τουτέων ἑκάτερα
ὡς εἶχε Αἰσχίνης ὁ Νόθωνος ἐὼν τῶν Ἐρετριέων τὰ πρῶτα, φράζει τοῖσι
ἥκουσι Ἀθηναίων πάντα τὰ παρεόντα σφι πρήγματα, προσεδέετό τε ἀπαλ-
λάσσεσθαί σφεας ἐς τὴν σφετέρην, ἵνα μὴ προσαπόλωνται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
101 ταῦτα Αἰσχίνῃ συμβουλεύσαντι πείθονται. καὶ οὗτοι μὲν διαβάντες ἐς
Ὠρωπὸν ἔσῳζον σφέας αὐτούς· οἱ δὲ Πέρσαι πλέοντες κατέσχον τὰς νέας
τῆς Ἐρετρικῆς χώρης κατὰ Τέμενος καὶ Χοιρέας καὶ Αἰγίλια, κατασχόντες
δὲ ἐς ταῦτα τὰ χωρία αὐτίκα ἵππους τε ἐξεβάλλοντο καὶ παρεσκευάζοντο*

AB CT MP(p) DR SV

T 1056 Strabo X 1. 10 *Ἐν… τῇ Ἐρετρικῇ πόλις ἦν Ταμύναι πλησίον τοῦ Πορθμοῦ.* cf. Harpocr. s. v. *Ταμύναι*

1036 *νήσου*] *Δήλου* **MPDRSV** | *προσῖσχον τὸ ⟨πρόσω⟩ πρὸς* scripsi vocem suppletam haplogr. omissam iudicans (cf. IV 43,6, 123,2 et Kuehner-Gerth I. 313) *προσίσχοντο πρὸς* **ABCP** *προΐσχοντο πρὸς* **DRSV** *προσίσχον πρὸς* (tali accentu) **Mp** Ald. edd. ‖ 1037 *δὲ*] *τε* **DRV** ‖ 1040 *πόλεις* **MDR** *πόλις* **PS** fin. voc. compend. notat **V** | *Ἐρέτρειάν* **ABCD**[1] ‖ 1041 *ἔκειραν* **DRSV** ‖ 1045 *τετρακισχιλίους ⟨τοὺς⟩ κληρουχέοντας* Kruegero duce Hude | *ἱπποβότων* **P**[1]**DRSV** *ἱπποβοτέων* **P**[2]**p** cett. ‖ 1048 *αὐτῶν* **ABMP** ‖ 1049 *αὐτῶν* **ABMP** ‖ 1050 *οἴσεσθαι* om. **DRSV** | *τούτων* **ABCTMP** ‖ 1051 *ὁ* om. **ABCT** | *Ἐρετριῶν* **R** ‖ 1052 *παρόντα* **D**[1] | *σφισι* **ABCT** ‖ 1056 *Ἐρετριῆς* **B**[1] | *Τέμενος* maiusculo Stein Reiskium sequens, qui „loci proprium nomen arbitratur, cuiusmodi Siciliae prope Syracusas *Τέμενος* apud Ethnicographum" (ita Schweighaeuser ad loc.): *Ταμύνας* illud Strabonis testimonium huc referens Valckenaer quem sequuntur Hude Legrand | *Αἰγίλεα* **ABCT** ‖ 1057 *ἐς* om. **ABCT** | *ἐξέβαλον* **T**

ὡς προσοισόμενοι τοῖσι ἐχθροῖσι. οἱ δὲ Ἐρετριέες ἐπεξελθεῖν μὲν καὶ μα- 2
χέσασθαι οὐκ ἐποιεῦντο βουλήν· εἴ κως δὲ διαφυλάξαιεν τὰ τείχεα,
τούτου σφι πέρι ἔμελε, ἐπείτε ἐνίκα μὴ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. προσβολῆς δὲ
γινομένης καρτερῆς πρὸς τὸ τεῖχος ἔπιπτον ἐπὶ ἓξ ἡμέρας πολλοὶ μὲν
ἀμφοτέρων, τῇ δὲ ἑβδόμῃ Εὔφορβός τε ὁ Ἀλκιμάχου καὶ Φίλαγρος ὁ Κυ-
νέου ἄνδρες τῶν ἀστῶν δόκιμοι προδιδοῦσι τοῖσι Πέρσῃσι. οἱ δὲ ἐσελθόν- 3
τες ἐς τὴν πόλιν τοῦτο μὲν τὰ ἱρὰ συλήσαντες ἐνέπρησαν, ἀποτινύμενοι
τῶν ἐν Σάρδισι κατακαυθέντων ἱρῶν, τοῦτο δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἠνδραπο-
δίσαντο κατὰ τὰς Δαρείου ἐντολάς.

Χειρωσάμενοι δὲ τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐπισχόντες ὀλίγας ἡμέρας ἔπλεον ἐς **102**
γῆν τὴν Ἀττικὴν κατείργοντές τε πολλὸν καὶ δοκέοντες ταῦτα τοὺς Ἀθη-
ναίους ποιήσειν, τὰ καὶ τοὺς Ἐρετριέας ἐποίησαν. καὶ ἦν γὰρ Μαραθὼν
ἐπιτηδεότατον χωρίον τῆς Ἀττικῆς ἐνιππεῦσαι καὶ ἀγχοτάτω τῆς Ἐρε-
τρίης, ἐς τοῦτό σφι κατηγέετο Ἱππίης ὁ Πεισιστράτου. Ἀθηναῖοι δὲ ὡς **103**
ἐπύθοντο ταῦτα, ἐβοήθεον καὶ αὐτοὶ ἐς τὸν Μαραθῶνα. ἦγον δέ σφεας
στρατηγοὶ δέκα, τῶν ὁ δέκατος ἦν Μιλτιάδης, τοῦ τὸν πατέρα Κίμωνα

AB CT MP(p) DR SV

T **1063 ss.** id.: v. quae ad 31,1 laudavimus

1067 s. Lex. Vind. 69 *Ἐπίσχοντες ἀντὶ τοῦ 'προσμείναντες' Ἡρόδοτος·* χειρωσάμενοι – Ἀττικήν ‖ **1068** fort. huc refert Phot. *ὀργᾶν· τὸ ἐπείγεσθαι· καὶ κατοργᾶν· τὸ κατεπείγειν*

1058 *ἐξελθεῖν* **D** | *μάχεσθαι* **ABCT** ‖ **1060** *περιέμελλε* **C** *πέρι ἔμελλε* **T** *ἔμελλε πέρι* **M** Ald. ‖ **1061** *γενομένης* **P**^{2}**p** | *μὲν ἐπὶ* **CP** | *μὲν* om. **M** an *καὶ* sit scribendum dubitat Stein ‖ **1062** *ὁ*$_{1}$ om. **SV** | *Κυνέου* Valckenaer quoque ad loc., qui tamen ad VIII 11,2 (q. v.) *Αἰσχρέου* nomen in *Αἰσχρέω* convertere maluit, quo nixus Bredow (*Quaest. Hdt.eae* 217) utrumque nomen prima declinatione flecti censet, unde *Κυνέω* Hude Legrand ‖ **1063** *Πέρσῃσι τὴν πόλιν* **M** Ald. | *ἐλθόντες* **C** ‖ **1064** *ἱερὰ* **ABC** | *ἀποτιννύμενοι* **TDRSV** ‖ **1065** *Σάρδεσι* **D** fin. voc. comp. notat **V** | *κατακαφθέντων* **C** *κατακαυσθέντων* **Pp** ‖ **1067** *Ἐρέτρειαν* **CD**^{1} | *ὀλίγας ἡμέρας* **ABCTMP** Lex. Vind. *ἡμέρας ὀλίγας* rell. | *ἔπλεεν* **R** ‖ **1068** *γῆν τὴν* **ABT** *τὴν* cett. | *κατείργοντές* scripsi orthographiam usitatam usurpans : *κατέργοντές* **AB**^{1}**C**^{ac}**TMP** *κατέργωντές* **C**^{c} *κατεργάζοντες* **B**^{2}**DRSV** *vastaverunt* Valla *κατοργῶντές* Legrand Dietschium sequens, qui *κατοργέοντές* propos. illo Photii testimonio nixus; *κατεπείγοντές* (iterum cf. Phot.) Gebhardt, *Emendationes Hdt.eae* II, *Progr. Gymn. Chur.* 1857, 11 | *ταὐτὰ* (fort. recte) **P**^{ac}**RSV** *ταῦτα* **P**^{c}**p** cett. ‖ **1069** *ἡ Μαραθὼν* **ABCTP**^{ac} *ὁ Μαραθὼν* **MP**^{c}**p** Ald. ‖ **1070** *ἐπιτηδειότατον* **A** *ἐπιτηδιότατον* **B** *ἐπιτηδεώτατον* **CTMP** | *Ἐρετρείης* **D**^{1} ‖ **1071** *κατήγετο* **C**

τὸν Στησαγόρεω κατέλαβε φυγεῖν ἐξ Ἀθηνέων Πεισίστρατον τὸν Ἱπποκρά-
2 τεος. καὶ αὐτῷ φεύγοντι Ὀλυμπιάδα ἀνελέσθαι τεθρίππῳ συνέβη, καὶ ταύ-
την μὲν τὴν νίκην ἀνελόμενόν μιν τὠυτὸ ἐξενείκασθαι τῷ ὁμομητρίῳ
ἀδελφεῷ Μιλτιάδῃ. μετὰ δὲ τῇ ὑστέρῃ Ὀλυμπιάδι τῇσι αὐτῇσι ἵπποισι νι-
κῶν παραδιδοῖ Πεισιστράτῳ ἀνακηρυχθῆναι καὶ τὴν νίκην παρεὶς τούτῳ
3 κατῆλθε ἐπὶ τὰ ἑωυτοῦ ὑπόσπονδος. καί μιν ἀνελόμενον τῇσι αὐτῇσι ἵπ-
ποισι ἄλλην Ὀλυμπιάδα κατέλαβε ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Πεισιστράτου παί-
δων οὐκέτι περιεόντος αὐτοῦ Πεισιστράτου· κτείνουσι δὲ οὗτοί μιν κατὰ
τὸ πρυτανήιον νυκτὸς ὑπείσαντες ἄνδρας. τέθαπται δὲ Κίμων πρὸ τοῦ
ἄστεος πέρην τῆς «Διὰ Κοίλης» καλεομένης ὁδοῦ· καταντίον δ' αὐτοῦ αἱ
4 ἵπποι τεθάφαται αὗται αἱ τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἀνελόμεναι. ἐποίησαν δὲ καὶ
ἄλλαι ἵπποι ἤδη τὠυτὸ τοῦτο Εὐαγόρεω Λάκωνος, πλέω δὲ τουτέων οὐδα-
μαί. ὁ μὲν δὴ πρεσβύτερος τῶν παίδων τῷ Κίμωνι Στησαγόρης ἦν τηνι-
καῦτα παρὰ τῷ πάτρῳ Μιλτιάδῃ τρεφόμενος ἐν τῇ Χερσονήσῳ, ὁ δὲ νεώ-
τερος παρ' αὐτῷ Κίμωνι Ἀθήνῃσι οὔνομα ἔχων ἀπὸ τοῦ οἰκιστέω τῆς
104 Χερσονήσου Μιλτιάδεω Μιλτιάδην. οὗτος δὴ ὢν τότε ὁ Μιλτιάδης ἥκων
ἐκ τῆς Χερσονήσου καὶ ἐκπεφευγὼς διπλόον θάνατον ἐστρατήγεε Ἀθη-
ναίων. ἅμα μὲν γὰρ οἱ Φοίνικες αὐτὸν οἱ ἐπιδιώξαντες μέχρις Ἴμβρου
2 περὶ πολλοῦ ἐποιεῦντο λαβεῖν τε καὶ ἀναγαγεῖν παρὰ βασιλέα· ἅμα δὲ ἐκ-

AB CT MP(p) DR SV

T 1089–1096 Suid. *Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος* ἥκων – δήμου

1086–1087 Thom. Mag. 361 s. v. *τίθην* (de vocabulis cognatos vel propinquos significantibus tractans): ... *ἤτοι πάππος τῶν τούτου υἱέων· καὶ Ἡρόδοτος·* ὁ μὲν – τρεφόμενος· *οὐ μόνον καὶ ὁ πάππος 'πάτρως' λέγεται, ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφός· καὶ ὁ αὐτὸς Ἡρόδοτος μάρτυς·* Ἀρτάβανος – Ξέρξῃ (VII 10α,1)

1074 *Ἀθηναίων* **CTMPDRSV** ‖ 1075 *τεθρίππων* om. **M** ‖ 1076 *ἀνελομένῳ* **AB**^{1} **CT** | *ὁμομήτορι* **DRSV** ‖ 1077 *τοῖσι αὐτοῖσι* **Mp** Ald. *τοῖσιν αὐτῇσιν* **T** ‖ 1079 *ἀνελόμενος* **DRV** | *τοῖσι αὐτοῖσι* **Mp** Ald. ‖ 1081 *παρεόντος* **DRSV** ‖ 1082 *τὸ* om. **DRV** | *ὑποίσαντες* **T** | *τέθραπται* **D** ‖ 1083 *αἱ*] *οἱ* **D**^{ac}**RV** ‖ 1084 *τετάφαται* **AB CP** v. gramm. meam 36 | *τρεῖς Ὀλυμπιάδα* **D**^{ac} *τρὶς Ὀλυμπιάδα* **D**^{c} *τρεῖς Ὀλυμπιάδες* **RV** ‖ 1086 *τῷ* om. **DRSV** ‖ 1087 *Χερονήσῳ* **C** ‖ 1088 *ἐν Ἀθήνῃσι* **ABCTP** | *τοὔνομα* **C**^{ac}**MPp** Ald. ‖ 1089 *Μιλτιάδην*] cf. Hahn, *Naming Constructions* 96 s. (nimis breviter illius constructionis unum vel duo exempla praebent Kuehner-Gerth I. 45) *Μιλτιάδης* **ABCTMP**^{2}**p** fin. voc. comp. not. **V** | *οὗτος – Μιλτιάδης* haplogr. om. **M** | *δὴ*] *δ'* **ABCT** ‖ 1090 *καὶ* om. **CMP** hab. Suid. rell. | *διπλόον* **ABC TMP** Suid. *διπλοῦν* rell. ‖ 1091 *μέχρι* **ABCPS** Suidae codd. aliquot ‖ 1092 *τε* om. Suidae codd. plurr.

*φυγόντα τε τούτους καὶ ἀπικόμενον ἐς τὴν ἑωυτοῦ δοκέοντά τε εἶναι ἐν
σωτηρίῃ ἤδη, τὸ ἐνθεῦτέν μιν οἱ ἐχθροὶ ὑποδεξάμενοι ὑπὸ δικαστήριον
αὐτὸν ἀγαγόντες ἐδίωξαν τυραννίδος τῆς ἐν Χερσονήσῳ. ἀποφυγὼν δὲ καὶ
τούτους στρατηγὸς οὕτως Ἀθηναίων ἀπεδέχθη αἱρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου.
Καὶ πρῶτα μὲν ἐόντες ἔτι ἐν τῷ ἄστεϊ οἱ στρατηγοὶ ἀποπέμπουσι ἐς* **105**
*Σπάρτην κήρυκα Φειδιππίδην Ἀθηναῖον μὲν ἄνδρα, ἄλλως δὲ ἡμεροδρόμην
τε καὶ τοῦτο μελετῶντα· τῷ δή, ὡς αὐτός τε ἔλεγε Φειδιππίδης καὶ Ἀθη-
ναίοισι ἀπήγγελλε, περὶ τὸ Παρθένιον ὄρος τὸ ὑπὲρ Τεγέης ὁ Πὰν περιπί-
πτει. βώσαντα δὲ τὸ οὔνομα τοῦ Φειδιππίδεω τὸν Πᾶνα Ἀθηναίοισι κελεῦ-* 2
*σαι ἀπαγγεῖλαι, διότι ἑωυτοῦ οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιεῦνται ἐόντος εὔνου
Ἀθηναίοισι καὶ πολλαχῇ γενομένου σφι ἤδη χρηστοῦ, τὰ δ' ἔτι καὶ
ἐσομένου. καὶ ταῦτα μὲν Ἀθηναῖοι καταστάντων σφι εὖ τῶν πρηγμάτων* 3
*πιστεύσαντες εἶναι ἀληθέα ἱδρύσαντο ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει Πανὸς ἱρόν, καὶ
αὐτὸν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀγγελίης θυσίῃσί τε ἐπετείοισι καὶ λαμπάδι ἱλά-
σκονται. τότε δὲ πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ὁ Φειδιππίδης οὗτος, ὅτε* **106**
πέρ οἱ ἔφη καὶ τὸν Πᾶνα φανῆναι, δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεος

AB CT MP(p) DR SV

T 1098 Schol. Clem. Protr. 111 *οὗτος ὁ Φιλιππίδης ἡμερόδρομος ἦν, ὥς φησιν Ἡρόδοτος* || **1100–1103** Paus. I. 28. 4 *τὸν … Πᾶνα ὁ Φειδιππίδης ἔλεγε περὶ τὸ ὄρος ἐντυχόντα οἱ τὸ Παρθένιον φάναι τε καὶ εὔνους Ἀθηναίους εἴη καὶ ὅτι ἐς Μαραθῶνα ἥξει συμμαχήσων*

1094–1095 *ὑπὸ – ἀγαγόντες*] *ἐπὶ δικαστήριον ἀγαγόντες* **C** *ὑπὸ δικαστήριον εἰσαγαγόντες* **M** *ὑπὸ δικαστήριον ἐσαγαγόντες* Ald. *καὶ ὑπὸ δικαστήριον ἀγαγόντες* **DRSV** *ὑπὸ δικαστήριον ἀγαγόντες* Suidae codd. plurr. || **1095** *Χερρονήσῳ* Suid. || **1096** *ἀπεδείχθη* Suid. || **1097** *ἐόντες ἔτι*] *ἔτι ἐόντες* **DRSV** *ἐόντες* **C** || **1098** *Φειδιππίδην* **ABCTMP** Paus. (v. ad 105,2) ita recte scriptum censet coll. Nep. Milt. 4.3 Badian *AJAH* 4 (1979) 163 ss. contra Frostium ibid. 159 ss. *Φιλιππίδην* (quod infra e Clem. cum Scholl. et Plut. ad 106,2 laudato recognoscas) rell. | *ἡμεροδρόμον* **TS** idem e Scholl. Clem. recognoscas *ἡμεροδρόμει* **C**[1] || **1099** *τε* om. **ABCT** | *τῷ*] *τὸ* **SV** | *τε*] *γε* ci. Krueger om. **TM** || **1099–1111** *ἔλεγε – ἐν τοῖσι* om. **RSV** | *Φιλιππίδης* **DRSV** cf. Paus. Scholl. Clem. Plut. || **1100** *οὖρος* **CTMP** || **1101** *τοὔνομα* **M** Ald. | *Φιλιππίδεω* **DRSV** cf. Paus. Scholl. Clem. Plut. || **1102** *οὐδεμίην ἐπιμέλειαν* **TMp** Ald. *ἐπιμέλειαν οὐδεμίαν* **D** | *εὔνοον* (fort. ex *εὐνόου* natum) **D** || **1103** *ἤδη Ἀθηναίοισι καὶ πολλαχοῦ* **M** Ald. | *σφίσι ἤδη* **AB** *σφίσι* **M** *ἤδη σφίσι* **CTP** | *χρησίμου* **ABCTMP** | *δέ τι* **CMPp** Ald. || **1104** *σφίσι εὖ ἤδη τῶν πρηγμάτων* **ABC TP** *σφίσι εὖ τῶν πρηγμάτων ἤδη* **M** (cf. l. 1103) || **1105** *ἀκροπόλι* **BM** || **1106** *τε* om. **ABCTMP** | *ἐπετείῃσι* **TM** Ald. || **1107** *Φιλιππίδης* **DRSV** cf. Paus. Scholl. Clem. Al. Plut.

2 *ἦν ἐν Σπάρτῃ, ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἔλεγε· «ὦ Λακεδαιμόνιοι,*
Ἀθηναῖοι ὑμέων δέονται σφίσι βοηθῆσαι καὶ μὴ περιιδεῖν πόλιν τὴν ἀρ-
χαιοτάτην ἐν τοῖσι Ἕλλησι δουλοσύνῃ περιπεσοῦσαν πρὸς ἀνδρῶν βαρβά-
ρων· καὶ γὰρ νῦν Ἐρέτριά τε ἠνδραπόδισται καὶ πόλει λογίμῳ ἡ Ἑλλὰς
3 *γέγονε ἀσθενεστέρη.» ὁ μὲν δή σφι τὰ ἐντεταλμένα ἀπήγγελλε, τοῖσι δὲ*
ἕαδε μὲν βοηθέειν Ἀθηναίοισι, ἀδύνατα δέ σφι ἦν τὸ παραυτίκα ποιέειν
ταῦτα οὐ βουλομένοισι λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς εἰ-
νάτῃ, εἰνάτῃ δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν μὴ οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύ-
κλου.

107 *Οὗτοι μέν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον· τοῖσι δὲ βαρβάροισι κατηγέετο*
Ἱππίης ὁ Πεισιστράτου ἐς τὸν Μαραθῶνα τῆς παροιχομένης νυκτὸς ὄψιν
2 *ἰδὼν τοιήνδε· ἐδόκεε ὁ Ἱππίης τῇ μητρὶ τῇ ἑωυτοῦ συνευνηθῆναι. συνεβά-*
λετο ὦν ἐκ τοῦ ὀνείρου κατελθὼν ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ ἀνασωσάμενος τὴν
ἀρχὴν τελευτήσειν ἐν τῇ ἑωυτοῦ γηραιός. ἐκ μὲν δὴ τῆς ὄψιος συνεβάλετο
ταῦτα· τότε δὲ κατηγεόμενος τοῦτο μὲν τὰ ἀνδράποδα τὰ ἐξ Ἐρετρίης
ἀπέβησε ἐς τὴν νῆσον τὴν Στυρέων, καλεομένην δὲ Αἰγίλειαν, τοῦτο δὲ
καταγομένας ἐς τὸν Μαραθῶνα τὰς νέας ὅρμιζε οὗτος ἐκβάντας τε ἐς γῆν
3 *τοὺς βαρβάρους διέτασσεν. καί οἱ ταῦτα διέποντι ἐπῆλθε πταρεῖν τε καὶ*

AB CT MP(p) DR SV
Ἐκβάντας (τε 𝔄 solus) ἐς γῆν διέτασσεν *Ἱππίας ὁ Πεισιστράτου* καὶ οἱ (107,2) – μετέχει (107,4) exc. floril. 𝔄𝔓

T 1109–1117 Plut. de Hdt.i mal. 26 (mor. 862) ad loc. se refert ‖ 1114–1118 ibid. 26 (861) *ταῦτα περὶ τῆς πανσελήνου γέγραφεν·* 'ἀδύνατα – ἔμενον.' ‖ 1126–1129 Eust. Od. 1831 (ad ρ 545) *εὕρηται … παρὰ Ἡροδότῳ σημειώδης πταρμὸς εἰπόντι, ὡς Ἱππίας ὁ Πεισιστράτου ἔπταρε καὶ ἔβηξε μεῖζον τοῦ συνήθους, καὶ ὡς πρεσβύτῃ σεισθέντων τῶν ὀδόντων εἷς ἔπεσε καὶ ἦν σημεῖον*

1110 *σφίσι δέονται* **D** | *τὴν* om. **ABCTMP** ‖ 1112 *νῦν – τε*] *Ἐρετριά τε* **T** *Ἐρέτριά τε νῦν* **MPp** Ald. | *πόλι* **ABMS** ‖ 1113 *τὰ ἐντεταλμένα σφι* **M** | *ἀπήγγειλε* **CT** *ἀπήγγελε* **M** Ald. *ἀπάγγελλε* **B²DRSV** ‖ 1114 *ἕαδε* **TM** Ald. | *βοηθέειν Ἀθηναίοισι*] *βοηθέειν* **M** *Ἀθηναίοισι βοηθέειν* **D** | *ἦν* om. Plut. ‖ 1115 *ἱσταμένου* **DR SV** Plut. *ἱσταμένη* rell. ‖ 1115–1116 *ἐνάτῃ ἐνάτῃ* Plut. *εἰνάτῃ εἰνάτην* **S** ‖ 1116 *ἔφασαν* om. **DRSV** hab. Plut. rell. | *μὴ* om. Plut. ‖ 1118 *κατήγετο* **CTM** ‖ 1120 *ἰδὼν ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε* **MP²pDRSV** *ἰδὼν τοιήνδε ἐν τῷ ὕπνῳ* **P¹** | *ὁ* **TM P²pDRSV** *οἱ* **ABCP¹** | *συνεβάλλετο* **TM** ‖ 1122 *συνεβάλλετο* **TM** ‖ 1123 *δὲ*] *δὴ* **CM** | *Ἐρετρείης* **D¹** ‖ 1124 *τὴν νῆσον τῶν Στυρέων* **CT** | *Αἰγλείην* **AB¹CT** *Αἰγιλίην* Bechtelio duce Hude ‖ 1125 *ὥρμιζε* **CTMP** | *οὕτως* **TV** | *τε*] *δὲ* **M** Ald. | *ἐς τὴν γῆν* **MS** Ald. *ἐς γῆν* 𝔄𝔓 rell. ‖ 1126 *διέτασσε* **A**

βῆξαι μεζόνως ἢ ὡς ἐώθεεν· οἷα δέ οἱ πρεσβυτέρῳ ἐόντι τῶν ὀδόντων οἱ
πλεῦνες ἐσείοντο. τούτων ὦν ἕνα [τῶν ὀδόντων] ἐκβάλλει ὑπὸ βίης βήξας,
ἐκπεσόντος δὲ ἐς τὴν ψάμμον αὐτοῦ ἐποιέετο σπουδὴν πολλὴν ἐξευρεῖν.
ὡς δὲ οὐκ ἐφαίνετό οἱ ὁ ὀδών, ἀναστενάξας εἶπε πρὸς τοὺς παραστάτας· 4
«ἡ γῆ ἥδε οὐκ ἡμετέρη ἐστὶ οὐδέ μιν δυνησόμεθα ὑποχειρίην ποιήσασθαι·
ὁκόσον δέ τί μοι μέρος μετῆν, ὁ ὀδὼν μετέχει.»

Ἱππίης μὲν δὴ ταύτῃ τὴν ὄψιν συνεβάλετο ἐξεληλυθέναι· Ἀθηναίοισι δὲ **108**
τεταγμένοισι ἐν τεμένεϊ Ἡρακλέος ἐπῆλθον βοηθέοντες Πλαταιέες πανδη-
μεί· καὶ γὰρ καὶ ἐδεδώκεσαν σφέας αὐτοὺς τοῖσι Ἀθηναίοισι οἱ Πλαται-
έες, καὶ πόνους ὑπὲρ αὐτῶν Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη ἀναιρέατο. ἔδοσαν δὲ 2
ὧδε· πιεζεύμενοι ὑπὸ Θηβαίων οἱ Πλαταιέες ἐδίδοσαν πρῶτα παρατυχοῦσι
Κλεομένεΐ τε τῷ Ἀναξανδρίδεω καὶ Λακεδαιμονίοισι σφέας αὐτούς. οἱ δὲ
οὐ δεκόμενοι ἔλεγόν σφι, τάδε «ἡμεῖς μὲν ἑκαστέρω τε οἰκέομεν καὶ ὑμῖν
τοιήδε τις γίνοιτ' ἂν ἐπικουρίη ψυχρή· φθαίητε γὰρ ἂν πολλάκις ἐξαν-
δραποδισθέντες ἤ τινα πυθέσθαι ἡμέων· συμβουλεύομεν δὲ ὑμῖν δοῦναι 3
ὑμέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι πλησιοχώροισί τε ἀνδράσι καὶ τιμωρέειν ἐοῦσι

AB CT MP(p) DR SV

T 1138–1145 Plut. De Hdt.i mal. 25 (mor. 861) *Ἐν … τῇ ἕκτῃ διηγησάμενος περὶ Πλαταιέων, ὡς σφᾶς αὐτοὺς ἐδίδοσαν Σπαρτιάταις, οἱ δὲ μᾶλλον ἐκέλευσαν πρὸς Ἀθηναίους τρέπεσθαι* πλησιοχώρους ἐόντας *αὐτοῖς καὶ* τιμωρέειν οὐ κακούς. *προστίθησιν…, ὅτι* «ταῦτα συνεβούλευον – συνεστεῶτας Βοιωτοῖς.»

1127 *μειζόνως ἢ ὡς* **AB¹CT𝔄𝔓** *μέζον ἢ ὡς* **B²DRSV** *μεζόνως ἢ ὡς* **MPp** Ald. cf. Eust. | *δὲ*] *δὴ* **R** | *οἱ* om. **MPDRSV𝔄** cf. Eust. | *εἰώθεεν* **𝔄** *ἐώθεε* **A** ‖ 1128 *ὦν*] *οὖν* **𝔄𝔓** haplogr. om. **DRSV** | *τῶν ὀδόντων* del. Herwerden Hude | *τῶν ὀδόντων ἕνα* **𝔄𝔓** cf. Eust. ‖ 1129 *ἐς τὴν γῆν* **SV** *ἐς τὴν ψάμμον* **𝔄𝔓** rell. | *σπουδὴν πολλὴν* **ABCT𝔄𝔓** *σπουδὴν πολλὴν* rell. ‖ 1130 *ὀδούς* **TMP¹** Ald. *ὀδών* **P²p𝔄𝔓** rell. | *παραστάτας* **ABC²T𝔄𝔓** *παραστάντας* **C¹** ut vid. **M** *παριστάντας* rell. *περιστάντας* propos. Gebhardt *Emendationes Hdt.eae* IV, *Progr. Gymn. Chur.* 1863, 6 s. ‖ 1132 *ὁκόσον* **ABCTMP𝔄𝔓** *ὅσον* rell. | *ὀδοὺς* **T** ‖ 1133 *ταύτῃ*] *ταῦτα* **DRSV** *ταύτην* **M** Ald. | *συνεβάλλετο* **M** Ald. *ξυνεβάλλετο* **CT** *ξυνεβάλετο* **Pp** ‖ 1134 *ἀπῆλθον* **R** | *Πλαταιέες βοηθόντες* **M** | *πανδημεί – Πλαταιέες* haplogr. om. **T** ‖ 1135–1136 *οἱ – Ἀθηναῖοι* haplogr. om. **B¹** ‖ 1136 *οἱ Ἀθηναῖοι συχνοὺς ἤδη* **AB¹CTP** *συχνοὺς ἤδη οἱ Ἀθηναῖοι* **M** | *ἀναιρέοντο* **ACTMP** *ἀνερέοντο* **B¹** *ἀνερέατο* **B²** *ἀναραιρέατο* Bekkero duce Hude ‖ 1137 *πιεζόμενοι* **C** *ποιεζεύμενοι* (e *πιεζεύμενοι* natum recte iudicat Weber, *Anal. Hdt.ea* 210) **V** ‖ 1138 *σφᾶς* Plut. ‖ 1139 *ἑκατέρω* **CRSV** *ἑκαστέρω* litteris *στ* (sic!) expunctis **M** *ἑκα**στέρω* **D** ‖ 1140 *γένοιτ'* **CTMP¹** *γίνοιτ'* **P²p** rell. | *φαίητε* **D**ac ‖ 1141 *ὑμέων* **C** | *ξυμβουλεύομεν* **CT** ‖ 1142 *τιμωρέειν*] *βοηθεῖν* **M**

οὐ κακοῖσι.» ταῦτα συνεβούλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ κατὰ εὐνοίην οὕτω τῶν Πλαταιέων ὡς βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἔχειν πόνους συνεστεῶτας
4 *Βοιωτοῖσι. Λακεδαιμόνιοι μέν νυν Πλαταιεῦσι κατὰ ταῦτα συνεβούλευσαν, οἱ δὲ οὐκ ἠπίστησαν, ἀλλ' Ἀθηναίων ἱρὰ ποιεύντων τοῖσι Δώδεκα Θεοῖσι ἱκέται ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐδίδοσαν σφέας αὐτούς. Θηβαῖοι δὲ πυθόμενοι ταῦτα ἐστράτευον ἐπὶ τοὺς Πλαταιέας, Ἀθηναῖοι δέ σφι ἐβοήθεον.*
5 *μελλόντων δὲ συνάπτειν μάχην Κορίνθιοι οὐ περιεῖδον, παρατυχόντες δὲ καὶ καταλλάξαντες ἐπιτρεψάντων ἀμφοτέρων οὔρισαν τὴν χώρην ἐπὶ τοῖσδε, ἐᾶν Θηβαίους Βοιωτῶν τοὺς μὴ βουλομένους ἐς Βοιωτοὺς τελέειν. Κορίνθιοι μὲν δὴ ταῦτα γνόντες ἀπαλλάσσοντο, Ἀθηναίοισι δὲ ἀπιοῦσιν*
6 *ἐπεθήκαντο Βοιωτοί, ἐπιθέμενοι δὲ ἑσσώθησαν τῇ μάχῃ. ὑπερβάντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, τοὺς οἱ Κορίνθιοι ἔθηκαν Πλαταιεῦσι εἶναι οὔρους – τούτους ὑπερβάντες τὸν Ἀσωπὸν αὐτὸν ἐποιήσαντο οὖρον Θηβαίοισι πρὸς Πλαταιέας εἶναι καὶ Ὑσιᾶς. ἔδοσαν μὲν δὴ οἱ Πλαταιέες σφέας αὐτοὺς Ἀθηναίοισι τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ, ἧκον δὲ τότε ἐς Μαραθῶνα βοηθέοντες.*

109 *Τοῖσι δὲ Ἀθηναίων στρατηγοῖσι ἐγίνοντο δίχα αἱ γνῶμαι τῶν μὲν οὐκ ἐώντων συμβάλλειν (ὀλίγους γὰρ εἶναι στρατιῇ τῇ Μήδων συμβάλλειν), τῶν*
2 *δὲ καὶ Μιλτιάδεω κελευόντων. ὡς δὲ δίχα τε ἐγίνοντο, καὶ ἐνίκα ἡ χείρων τῶν γνωμέων, ἐνθαῦτα – ἦν γὰρ ἑνδέκατος ψηφιδοφόρος ὁ τῷ κυάμῳ λαχὼν Ἀθηναίων πολεμαρχέειν (τὸ παλαιὸν γὰρ Ἀθηναῖοι ὁμόψηφον τὸν*

AB CT MP(p) DR SV

1162 ss. *Λεξ. πολέμαρχος· ἄρχων, πρὸς ὃν κατεγγυῶντο τοὺς ξένους.* (*πολέμαρχος· ἄρχων τῶν ξένων.* Lexx. alphab. ord. conscr.). Suid. *πολέμαρχος· ἄρχων, πρὸς ὃν*

1143 *οὐ* om. **C** | *ταῦτα μὲν* **C** | *ξυνεβούλευον* **CTMP** | *κατὰ τὴν εὔνοιαν* **ACT** *κατὰ *** εὔνοιαν* **B** cf. Plut. || 1144 *πόνον* Plut. | *συνεστῶτας* B^2 cf. Plut. || 1145 *Πλαταιεῦσι*] *Πλαταιεεῦσι* **D** *Βοιωτοῖσι* **M** | *κατὰ τοῦτο* **C** *ταῦτα* **ABTMP** | *συνεβούλευον* AB^1C *ξυνεβούλευον* **TMPp** || 1146 *ἐπίστησαν* **R** | *ποιούντων* **AB CT** | *δώδεκα* hic tantum: *δυώδεκα* (sicut ubique traditur) edd. cf. quae de formis a sermone nostri abhorrentibus scripsi praef. vol. I, p. XXI || 1148 *ἐστρατεύοντο* $ABCTMP^c p$ | *τοὺς*] *τὰς* **V** || 1149 *δὲ*$_1$] *δὴ* B^2 *δέ σφεων* **M** Ald. | *ξυνάπτειν* **CPT** *ξυνάψειν* **Mp** Ald. || 1150 *ἐπιστρεψάντων* **CMSV** || 1151 *τῇσδε* **R** *τοῖσιδε* **S** || 1152 *ἀναγνόντες* **DRSV** | *ἀπαλλάσσονται* **DRSV** || 1153 *ἐσώθησαν* **CR** || 1154 *ἐπέθηκαν* **C** | *Πλαταιεῦσι* om. **M** || 1155 *αὐτῶν* **DRSV** || 1156 *Ὑσίας* $DP^{ac}RV$ *Ὑσιάς* **CTMS** *Ὑσιᾶς* $P^c p$ cett. || 1157 *εἰρημένῳ*] *αὐτῷ* **M** || 1158–1159 *οὐκ ἐόντων* **CRSV** *οἰκεόντων* **D** || 1159 *συμβαλεῖν* RV^{ac} *συμβαλέειν* **S** *ξυμβαλεῖν* **CT** *ξυμβάλλειν* **MPp** | *ὀλίγους – ξυμβάλλειν* om. **Mp** || 1160 *τε* om. **SV** || 1161 *ἑνδέκατος*] *ἕκαστος* **C** || 1162 *οἱ Ἀθηναῖοι* **ABCT** || 1162–1163 *Ἀθηναῖοι – πολέμαρχον* om. D^1 | *ὁμόψηφον*] *ὁμόψυχον* **M**

πολέμαρχον ἐποιεῦντο τοῖσι στρατηγοῖσι) – ἦν δὲ τότε πολέμαρχος Καλλί-
μαχος Ἀφιδναῖος, πρὸς τοῦτον ἐλθὼν Μιλτιάδης ἔλεγεν, τάδε «ἐν σοὶ νῦν, 3
Καλλίμαχε, ἐστὶ ἢ καταδουλῶσαι Ἀθήνας ἢ ἐλευθέρας ποιήσαντα μνημό-
συνον λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον, οἷον οὐδὲ Ἁρμόδιός τε καὶ
Ἀριστογείτων λείπουσιν. νῦν γὰρ δή, ἐξ οὗ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, ἐς κίνδυνον
ἥκουσι μέγιστον, καὶ ἢν μέν γε ὑποκύψωσι, τοῖσι Μήδοισι δέδοκται, τὰ
πείσονται παραδεδομένοι Ἱππίῃ, ἢν δὲ περιγένηται αὕτη ἡ πόλις, οἵη τέ
ἐστι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων πολίων γενέσθαι. κῶς ὦν δὴ ταῦτα οἷά τέ
ἐστι γενέσθαι, καὶ κῶς ἔς σ' ἔτι τούτων ἀνήκει τῶν πρηγμάτων τὸ κῦρος 4
ἔχειν, νῦν ἔρχομαι φράσων. ἡμέων τῶν στρατηγῶν ἐόντων δέκα δίχα
γίνονται αἱ γνῶμαι τῶν μὲν κελευόντων, τῶν δὲ οὔ, συμβάλλειν. ἢν μέν 5
νυν μὴ συμβάλωμεν, ἔλπομαί τινα στάσιν μεγάλην διασείσειν ἐμπεσοῦσαν
τὰ Ἀθηναίων φρονήματα ὥστε μηδίσαι· ἢν δὲ συμβάλωμεν πρίν τι καὶ
σαθρὸν Ἀθηναίων μετεξετέροισι ἐγγενέσθαι, θεῶν τὰ ἴσα νεμόντων οἷοί τέ
εἰμεν περιγενέσθαι τῇ συμβολῇ. ταῦτα ὦν πάντα ἐς σὲ νῦν τείνει καὶ ἐκ 6

AB CT MP(p) DR SV

κατεγγυῶντο τοὺς ξένους. eadem fere Schol. Plat. 313

1163 *ἐποιεῦντο τοῖσι*] *ἐποίευν τοῖσι* ex haplogr. **AB^{1}CT** *ἐποιεῦντο* **B^2** ‖ **1164** *Ἀθηναῖος* **TP^1** *Ἀφιδναῖος* **P^{2}p** cett. ‖ **1165** *μνημόσυνα* **ABCT** ‖ **1166** *τε*] *ἐστι* **RV** om. **S** ‖ **1167** *λιποῦσι* **B^2** ‖ **1168** *δέδεκται* **B^{2}D** quod Reiskio duce recep. Hude, sed lectio omnibus prorsus codd. praebita sic interpretanda est: „iam placitum erit Medis, quid illis accidat" (cf. *δέδοκται* IV 68,4, *τὰ δεδογμένα* III 76,2 et *δεδογμένος* „qui aliquid esse iudicatur") nisi alia distinctione utendum est (*ὑποκύψωσι τοῖσι Μήδοισι, δέδοκται, τὰ πείσονται κτλ.*) ‖ **1169** *πήσονται* **T** | *Ἱππίῃ* **T** | *περιγίνηται* **M** ‖ **1169–1170** *οἵη – ταῦτα* om. **D** ‖ **1170** *ἐστι αὕτη πρώτη* **C** | *πόλεων* **ABCTM** ‖ **1171** *γενέσθαι*] *γίνεσθαι* **ABTM^{ac}** | *ἔς σ' ἔτι τούτων* scripsi *ἐς σέ τι τούτων* **AB DP** *ἔς σε τι τουτέων* Ald. *ἐς σέ τοι τούτων* Eltzio duce Stein Hude *ἔς σε τοιουτέων* e Valla notat Scaliger not. Bibl. Univ. Cantabr. Nn V.26 *ἐς σέ γε τουτέων* Dobraeus not. Bibl. Univ. Cantabr. Nn. VI.26 *ἐς ἔτι τούτων* **CV^c** *εἰς ἔτι τούτων* **V^{ac}** *ἐσέτι τούτων* **R** *ἐστιέτι τούτων* **S** *εἰ σέ τι τούτων* **M** *εἰ σ' ἔτι τούτων* **p** | *ἀνείκει* **B^1** ‖ **1172** *σχεῖν* **C** ‖ **1172–1173** *στρατηγῶν αἱ γνῶμαι γίνονται δίχα δέκα ἐόντων* **M** | *διχαὶ* **DRSV** ‖ **1173** *κελευόντων τῶν δὲ οὔ ξυμβάλλειν* **MPp** *κελευόντων συμβάλλειν, τῶν δὲ οὔ συμβαλεῖν* **RS** *κελευόντων συμβαλέειν, τῶν δὲ οὔ συμβαλέειν* **V** ‖ **1174** *συμβάλλωμεν* **D** | *τινα* om. **DRSV** | *ἐμπεσοῦσαν διασείσειν* **Mp** Ald. ‖ **1175** *ὥστε*] *ὥς τι* **V** | *συμβάλλωμεν* **MD** ‖ **1177** *ἐσμεν* **T** | *ξυμβολῇ* **CTP** | *τίνει* **A^{1}B** litteraei priori litt. *ε* suprascr. **A$^{man.post.}$**

σέο ἄρτηται· ἢν γὰρ σὺ γνώμῃ τῇ ἐμῇ προσθῇ, ἔστι τοι πατρίς τε ἐλευ-
θέρη καὶ πόλις πρώτη τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἢν δὲ τῶν ἀποσπευδόντων τὴν
συμβολὴν ἕλῃ, ὑπάρξει τοι, τῶν ἐγὼ κατέλεξα, ἀγαθῶν τὰ ἐναντία.»
110 ταῦτα λέγων ὁ Μιλτιάδης προσκτᾶται τὸν Καλλίμαχον· προσγενομένης δὲ
τοῦ πολεμάρχου τῆς γνώμης ἐκεκύρωτο συμβάλλειν. μετὰ δὲ οἱ στρατηγοί,
τῶν ἡ γνώμη ἔφερε συμβάλλειν, ὡς ἑκάστου αὐτῶν ἐγίνετο πρυτανηίη τῆς
ἡμέρης, Μιλτιάδῃ παρεδίδοσαν· ὁ δὲ δεκόμενος οὔτι κω συμβολὴν ἐποιέ-
111 ετο, πρίν γε δὴ αὐτοῦ πρυτανηίη ἐγένετο. ὡς δὲ ἐς ἐκεῖνον περιῆλθε, ἐν-
θαῦτα δὴ ἐτάσσοντο ὧδε οἱ Ἀθηναῖοι ὡς συμβαλέοντες· τοῦ μὲν δεξιοῦ
κέρεος ἡγέετο ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος (ὁ γὰρ νόμος τότε εἶχε οὕτω
τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸν πολέμαρχον ἔχειν κέρας τὸ δεξιόν). ἡγεομένου δὲ
τούτου ἐξεδέκοντο, ὡς ἀριθμέοντο, αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλληλέων· τελευ-
2 ταῖοι δὲ ἐτάσσοντο ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας Πλαταιέες. ἀπὸ ταύτης
γάρ σφι τῆς μάχης Ἀθηναίων θυσίας ἀναγόντων ἐς πανηγύριας τὰς ἐν
τῇσι πεντετηρίσι γινομένας κατεύχεται ὁ κῆρυξ ὁ Ἀθηναῖος ἅμα τε Ἀθη-
3 ναίοισι λέγων γίνεσθαι τὰ ἀγαθὰ καὶ Πλαταιεῦσι. τότε δὲ τασσομένων
τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Μαραθῶνι ἐγίνετο τοιόνδε τι· τὸ στρατόπεδον ἐξι-
σούμενον τῷ Μηδικῷ στρατοπέδῳ, τὸ μὲν αὐτοῦ μέσον ἐγίνετο ἐπὶ τάξιας
ὀλίγας, καὶ ταύτῃ ἦν ἀσθενέστατον τὸ στρατόπεδον, τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον
112 ἔρρωτο πλήθεϊ. ὡς δέ σφι διετέτακτο καὶ τὰ σφάγια ἐγίνετο καλά, ἐν-
θαῦτα ὡς ἀπείθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, δρόμῳ ἵεντο ἐς τοὺς βαρβάρους· ἦσαν
2 δὲ στάδιοι οὐκ ἐλάσσονες τὸ μεταίχμιον αὐτῶν ἢ ὀκτώ. οἱ δὲ Πέρσαι
ὁρέοντες δρόμῳ ἐπιόντας παρεσκευάζοντο ὡς δεξόμενοι, μανίην τε τοῖσι

AB CT MP(p) DR SV

1178 τε om. **ABCT** ‖ 1179 ἢν δὲ ⟨τὴν⟩ τῶν propos. Reiske sequ. Hude ‖ 1180 συμβουλὴν ut vid. **M** Ald. | τἀναντία **Mp** Ald. ‖ 1181–1182 προσγενομένης – τῆς γνώμης] προσγερομεμα$\overset{\chi}{\rho}$ τῆς γνώμης **V** προσγενόμενον τῷ μέρει τῆς γνώμης ὑπ' ἧς **S** ‖ 1182 ἐπεκύρωτο **D**^{ac} ἐπεκεκύρωτο **D**^{c} | ξυμβάλλειν **CT** ‖ 1183 ἐφέρετο **M** Ald. | ξυμβάλλειν **CT** | ἑκάστη **S** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 1184 οὔ κω τι **Mp** Ald. | ξυμβολὴν **T** ‖ 1185 αὐτοῦ Ald. spiritu caret **M** | ἐγίνετο **SV** | ἐς] εἰς **M** om. **T** ‖ 1186 οἱ Ἀθηναῖοι] Ἀθηναῖοι **S** Ald. | οὕτως **M** | ξυμβαλεόντες **T** ‖ 1187 κέρεως **CM**^{c} κέρως **M**^{ac} | Καλλίμαχος πολέμαρχος **C** Καλλίμαχος secl. Hude ‖ 1189 ἀλλήλων **pS** Ald. ‖ 1190 τὸ] τὸ δ' **C** ‖ 1191 γάρ] δέ propos. Schweighaeuser delere vult Legrand | θυσίας Ἀθηναίων **MPDRSV** | ἐς] ἐς τὰς **ABCT** καὶ **S** | πανηγύρεας **B** ‖ 1192 πενταετηρίσι **T** ‖ 1193 τὰ om. **MPDRSV** ‖ 1193–1194 τότε – τοιόνδε τι om. **MP** ‖ 1194 ἐγένετο **ABCT** ‖ 1196 τὸ στρατόπεδον ἀσθενέστατον **M** ‖ 1198 ἵεντο] spiritu carent **AB** ‖ 1200 ὁρῶντες **DRSV** ὁρέωντες **M** Ald.

Ἀθηναίοισι ἐπέφερον καὶ πάγχυ ὀλεθρίην ὁρέοντες αὐτοὺς ἐόντας ὀλίγους,
καὶ τούτους δρόμῳ ἐπειγομένους οὔτε ἵππου ὑπαρχούσης σφι οὔτε τοξευ-
μάτων. ταῦτα μέν νυν οἱ βάρβαροι κατείκαζον· Ἀθηναῖοι δὲ ἐπείτε ἁθρόοι 3
προσέμιξαν τοῖσι βαρβάροισι, ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. πρῶτοι μὲν γὰρ Ἑλ-
λήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, δρόμῳ ἐς πολεμίους ἐχρήσαντο, πρῶτοι
δὲ ἀνέσχοντο ἐσθῆτά τε Μηδικὴν ὁρέοντες καὶ τοὺς ἄνδρας ταύτην ἐσθη-
μένους· τέως δὲ ἦν τοῖσι Ἕλλησι καὶ τὸ οὔνομα τὸ Μήδων φόβος ἀκοῦ-
σαι. μαχομένων δὲ ἐν τῷ Μαραθῶνι χρόνος ἐγίνετο πολλός, καὶ τὸ μὲν **113**
μέσον τοῦ στρατοπέδου ἐνίκων οἱ βάρβαροι, τῇ Πέρσαι τε αὐτοὶ καὶ Σά-
και ἐτετάχατο· κατὰ τοῦτο μὲν δὴ ἐνίκων οἱ βάρβαροι καὶ ῥήξαντες
ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν, τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ
Πλαταιέες. νικῶντες δὲ τὸ μὲν τετραμμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν ἔων, 2
τοῖσι δὲ τὸ μέσον ῥήξασι αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρεα ἐμάχοντο, καὶ
ἐνίκων Ἀθηναῖοι. φεύγουσι δὲ τοῖσι Πέρσῃσι εἵποντο κόπτοντες, ἐς ὃ ἐπὶ
τὴν θάλασσαν ἀπικόμενοι πῦρ τε αἴτεον καὶ ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. καὶ **114**
τοῦτο μὲν ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ ὁ πολέμαρχος διαφθείρεται ἀνὴρ γενόμενος
ἀγαθός, ἀπὸ δὲ ἔθανε τῶν στρατηγῶν Στησίλεως ὁ Θρασύλεω· τοῦτο δὲ
Κυνέγειρος ὁ Εὐφορίωνος ἐνθαῦτα ἐπιλαμβανόμενος τῶν ἀφλάστων νεός,

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 114 *ἄφλαστον· τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης* B³ cf. Lexx.

1202 Thom. Mag. *τόξευμα οὐ μόνον ἡ τοξεία, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ τόξον. Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ'* οὔτε ἵππου – τοξευμάτων ‖ 1218 *Λέξ. ἄφλαστον· τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης* (*νεώς* add. r) cf. Scholl. Suid. *ἄφλαστον· τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης* (*ποίμνης* Lexx. seriatim conscr.). Hes. *ἄφλαστον· τὸ ἀκροστόλιον, τὸ ἄκρον τῆς πρύμνης ἀποτετάμενον εἰς ὕψος*

1201 *ὁρέοντας* **C** *ὁρῶντες* **DRSV** *ὁρέωντες* **M** Ald. | *ἐόντας* om. **ABCTMP** ‖ 1202 *ἀρχούσης* **D**ᶜ ‖ 1203 *κατίκαζον* **V** *κατήκαζον* **S** ‖ 1204 *προσέμιξαν*] *προσετάξαντοῖσι* **V** *προσετάξαντο τοῖσι* **S** ‖ 1205 *ἴσμεν* **ABCT** ‖ 1206 *ὁρῶντες* **DRSV** *ὁρέωντες* **M** Ald. | *τοὺς ἄνδρας*] *τοὺς* **T** *τοὺς ἄνδρας* ci. Krueger *ἄνδρας* ci. Cobet ‖ 1208 *ἐγένετο* **M** Ald. | *πολός* **M** ‖ 1209 *τῇ*] *ᾗ* **ABCT** ‖ 1209–1210 *τῇ – βάρβαροι* haplogr. om. **MpR** ‖ 1210 *τοῦτο*] *τὸ* **SV** ‖ 1211 *κέρεα ἀμφότερα* **ABCT** ‖ 1214 *οἱ Ἀθηναῖοι* **ABT** | *ἐπὶ*] *ἐς* **ABCT** ‖ 1215 *ἐπελάμβανον* **DRSV** ‖ 1216 *τούτῳ τῷ πόνῳ*] *τῷ πολέμῳ τούτῳ* **M** *τούτῳ τῷ πολέμῳ* Ald. | *ὁ πολέμαρχος Καλλίμαχος* **DRSV** ‖ 1217 *Στησίλεος* **MDRSV** ‖ 1218 *Κυναίγειρος ὁ Εὐφρονίωνος* **RSV** Ald. *Κυναίγειρος ὁ Εὐφορίωνος* **M** | *ἐπιλαβόμενος* **MPDRSV** | *ἀφλαύστων* **ABCTM** cf. Lexx. Scholl. | *νεώς* **DRSV** sed quoad dialectum paragraphi de rebus Atticis tractantis cf. lectiones *περι-*, *ἀπ-έπλωον* ter infra

τὴν χεῖρα ἀποκοπεὶς πελέκεϊ πίπτει, τοῦτο δὲ ἄλλοι Ἀθηναίων πολλοί τε
115 *καὶ ὀνομαστοί. ἑπτὰ μὲν δὴ τῶν νεῶν ἐπεκράτησαν τρόπῳ τοιούτῳ Ἀθη-*
ναῖοι· τῇσι δὲ λοιπῇσι οἱ βάρβαροι ἐξανακρουσάμενοι καὶ ἀναλαβόντες ἐκ
τῆς νήσου, ἐν τῇ ἔλιπον τὰ ἐξ Ἐρετρίης ἀνδράποδα, περιέπλεον Σούνιον
βουλόμενοι φθῆναι τοὺς Ἀθηναίους ἀπικόμενοι ἐς τὸ ἄστυ. αἰτίη δὲ ἔσχεν
ἐν Ἀθηναίοισι ἐξ Ἀλκμεωνιδέων μηχανῆς αὐτοῖσι ταῦτα ἐπινοηθῆναι·
τούτους γὰρ συνθεμένους τοῖσι Πέρσῃσι ἀναδέξαι ἀσπίδα ἐοῦσι ἤδη ἐν
116 *τῇσι νηυσί. οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον· Ἀθηναῖοι δέ, ὡς ποδῶν*
εἶχον, τάχιστα ἐβοήθεον ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἔφθησάν τε ἀπικόμενοι πρὶν ἢ
τοὺς βαρβάρους ἥκειν καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο ἀπιγμένοι ἐξ Ἡρακλείου
τοῦ ἐν Μαραθῶνι ἐν ἄλλῳ Ἡρακλείῳ τῷ ἐν Κυνοσάργεϊ. οἱ δὲ βάρβαροι
τῇσι νηυσὶ ὑπεραιωρηθέντες Φαλήρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίνειον τότε τῶν
Ἀθηναίων) ὑπὲρ τούτου ἀνακωχεύσαντες τὰς νέας ἀπέπλεον ὀπίσω ἐς τὴν
Ἀσίην.
117 *Ἐν ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ ἀπέθανον τῶν βαρβάρων κατὰ ἑξακισ-*

AB CT MP(p) DR SV

Σχόλ. 116 (ad *ἀνακωχεύσαντες*) *ἐνδόντες τε καὶ συστείλαντες τὰς ὀθόνας διὰ τὸν χειμῶνα διὰ τῶν κωπῶν τὴν εἰρεσίαν ἐποιοῦντο. ἐποίησαν δὲ τὸ ῥῆμα ἐκ τοῦ 'ἀνακωχή', ὅ ἐστιν 'ἔνδοσις', 'ἀνάπαυσις'· τοῦτο παρὰ τὸ 'ἄνω τὴν ἀκωχὴν ἔχειν'.* **B**

T 1221–1226 Plut. De Hdt.i mal. 27 (mor. 862) «Τῇσι δὲ λοιπῇσιν», *φησίν*, «οἱ βάρβαροι – οὗτοι μὲν δὴ περιέπλεον Σούνιον.»

1230 *Λέξ. αἰωρηθέντες· μετεωρισθέντες.* Suid. *αἰωρηθέντες· μετεωρισθέντες.* Ant. *αἰωρηθέντες· κρεμασθέντες, μετεωρισθέντες* || 1231 *Λέξ. ἀνακωχεύσαντες· ἀναχωρήσαντες.* Hes. *ἀνακωχεύσαντες· ἀναχωρήσαντες ἢ μετεώρως κατέχοντες τὰς ναῦς*

1220 *τοιούτῳ*] *τοιῷδε* **MPDRSV** || 1221 *ἀνακρουσάμενοι* **DRSV** || 1222 *τῇ*] *ᾗ* **C** *αὐτῇ* Plut. | *Ἐρετρείης* **D**[1] *Ἐρετρίας* **TM** | *περιέπλωον* **MPDRSV** *περιέβλεπον* **C** *περιέπλεον* Plut. rell. sed cf. quae supra, l. 1218, ad *νεώς* adnotavimus || 1223 *ἀπικομένους* **S** Ald. | *αἰτίην* **AB**[1]**CTMP** Plut. | *ἔσχον* Plut. || 1224 *ἐν* pristina ut vid. haplogr. om. **CMPDRSV** | *μηχανῆς αὐτοὺς* **PRSV** Plut. *αὐτοὺς μηχανῆς* **D** num olim *μηχανῆς αὐτοῖς* vel *μηχανῆς αὐτοῖσ'* exstiterat? || 1225 *ἀναδεῖξαι* ut vid. **p**[ac] Plut. *ἀναδέξασθαι* **M** Ald. | *ἐν* om. **C** || 1226 *περιέπλωον* **PDRSV** *περιέπλεον* Plut. rell. cf. supra || 1227 *εἴχοντο* **DRSV** *ἠκόν* **A**[1]**B**[1] || 1230 *τῇσι νηυσὶ ὕπερ αἰωρηθέντες* e Lexx. recognoscas, v. gramm. meam 186 | *ἦν ἐπίνεον* **DRSV** *ἐπίνεον ἦν* **M** || 1231 *ὑπὲρ τούτου* om. **Mp** | *ἀπέπλωον* **DRV** cf. supra || 1233 *ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι* **M**

χιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας, Ἀθηναίων δὲ ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα
καὶ δύο. ἔπεσον μὲν ἀμφοτέρων τοσοῦτοι· συνήνεικε δὲ αὐτόθι θῶμα γε- 2
νέσθαι τοιόνδε, Ἀθηναῖον ἄνδρα Ἐπίζηλον τὸν Κουφαγόρεω ἐν τῇ συστά-
σει μαχόμενόν τε καὶ ἄνδρα γινόμενον ἀγαθὸν τῶν ὀμμάτων στερηθῆναι
οὔτε πληγέντα οὐδὲν τοῦ σώματος οὔτε βληθέντα καὶ τὸ λοιπὸν τῆς ζόης
διατελέειν ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου ἐόντα τυφλόν. λέγειν δὲ αὐτὸν περὶ τοῦ 3
πάθεος ἤκουσα τοιόνδε τινὰ λόγον, ἄνδρα οἱ δοκέειν ὁπλίτην ἀντιστῆναι
μέγαν, τοῦ τὸ γένειον τὴν ἀσπίδα πᾶσαν σκιάζειν· τὸ δὲ φάσμα τοῦτο ἑωυ-
τὸν μὲν παρεξελθεῖν, τὸν δὲ ἑωυτοῦ παραστάτην ἀποκτεῖναι. ταῦτα μὲν
δὴ Ἐπίζηλον ἐπυθόμην λέγειν.
Δᾶτις δὲ πορευόμενος ἅμα τῷ στρατῷ ἐς τὴν Ἀσίην, ἐπείτε ἐγένετο ἐν 118
Μυκόνῳ, εἶδε ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ. καὶ ἥτις μὲν ἦν ἡ ὄψις, οὐ λέγεται· ὁ δέ,
ὡς ἡμέρη τάχιστα ἐπέλαμψε, ζήτησιν ἐποιέετο τῶν νεῶν, εὑρὼν δὲ ἐν νηὶ
Φοινίσσῃ ἄγαλμα Ἀπόλλωνος κεχρυσωμένον ἐπυνθάνετο, ὁκόθεν σεσυλη-
μένον εἴη, πυθόμενος δέ, ἐξ οὗ ἦν ἱροῦ, ἔπλεε τῇ ἑωυτοῦ νηὶ ἐς Δῆλον·
καὶ ἀπίκατο γὰρ τηνικαῦτα οἱ Δήλιοι ὀπίσω ἐς τὴν νῆσον, κατατίθεταί τε 2
ἐς τὸ ἱρὸν τὸ ἄγαλμα, καὶ ἐντέλλεται τοῖσι Δηλίοισι ἀπαγαγεῖν τὸ ἄγαλμα
ἐς Δήλιον τὸ Θηβαίων. (τὸ δ' ἔστι ἐπὶ θαλάσσῃ Χαλκίδος καταντίον.) Δᾶ- 3
τις μὲν δὴ ταῦτα ἐντειλάμενος ἀπέπλεε, τὸν δὲ ἀνδριάντα τοῦτον Δήλιοι
οὐκ ἀπήγαγον, ἀλλά μιν δι' ἐτέων εἴκοσι Θηβαῖοι αὐτοὶ ἐκ θεοπροπίου

AB CT MP(p) DR SV

Ὅτι Δᾶτις εἶδεν ὄψιν – Δῆλον (118,1). κατατίθεταί – τὸ ἄγαλμα (118,2). Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLI. cf. Suid.

T 1244–1250 Suid. *Δᾶτις· οὗτος δὲ* εἶδεν ὄψιν *ὀνείρου, καὶ* ἥτις ἦν ἡ ὄψις – ἐς Δῆλον, καὶ κατατίθεται – τὸ ἄγαλμα

1234 *καὶ*$_2$ om. **TMPDRSV** | *ἐννενήκοντα* **MPDRSV** ‖ 1235 *θῶυμα* **P** *θώυμα* **Mp** Ald. ‖ 1235–1236 *τοιόνδε γενέσθαι* **MPDRSV** *τοιόνδε γινέσθαι* **M** ‖ 1237 *γενόμενον* **TM** ‖ 1238 *ζωῆς* vel *ζώης* **BCTSV** ‖ 1239–1240 *ἤκουσα περὶ τοῦ πάθεος* **MP DRSV** ‖ 1244 *ἐγίνετο* **RV** ‖ 1244–1245 *ἐν Μυκώνῳ* **D**[1] *ἐν τῇ Μυκώνῳ* **T** ‖ 1246 *διέλαμψε* **C** *ἐπέλαμψε* Const. rell. | *ἐποίεε* Suid. *ἐποιέετο* codd. Const. ‖ 1246–1247 *Φοινίσσῃ νηὶ* **MPRSV** *νηὶ Φοινίσσῃ* Const. rell. *Φοινίσσῃ* Suid. *ἤγουν νηί* suprascr. Suidae cod. unus ‖ 1247–1248 *ἐσσυλημένον εἴη* **D** *σεσυλημένον εἴη* Const. rell. *εἴη σεσυλημένον* Suid. ‖ 1248 *παθόμενος* **RV** *πυθόμενος* Suid. Const. rell. | *ἐξ οἵου* Suid. *ἐξ *οὗ* **D** *ἐξ οὗ* Const. rell. | *ἱεροῦ* Suid. *ἱροῦ* Const. rell. | *ἔπεμπε* Suid. *ἔπλεε* Const. rell. ‖ 1249 *ἀπίκοντο* **MPp** Ald. *ἀπίκαντο* **T** | *τε* om. **T** ‖ 1250 *ἱερὸν* **A** Suid. *ἱρὸν* Const. rell. | *καὶ – ἄγαλμα* haplogr. om. **B**[1]**SV** *τὸ ἄγαλμα*$_2$] *τὤγαλμα* **B**[2] om. **M** ‖ 1251 *Θηβαῖον* **BV**[1] | *Χαλκίδεος* **AB**

119 *ἐκομίσαντο ἐπὶ Δήλιον. τοὺς δὲ τῶν Ἐρετριέων ἀνδραποδισμένους Δᾶτίς τε καὶ Ἀρταφρένης, ὡς προσέσχον ἐς τὴν Ἀσίην πλέοντες, ἀνήγαγον ἐς Σοῦσα. βασιλεὺς δὲ Δαρεῖος πρὶν μὲν αἰχμαλώτους γενέσθαι τοὺς Ἐρετριέας ἐνεῖχέ σφι δεινὸν χόλον, οἷα ἀρξάντων ἀδικίης προτέρων τῶν Ἐρετριέων·*
2 *ἐπείτε δὲ εἶδέ σφεας ἀπαχθέντας παρ' ἑωυτὸν καὶ ὑποχειρίους ἑωυτῷ ἐόντας, ἐποίησε κακὸν ἄλλο οὐδέν, ἀλλά σφεας τῆς Κισσίης χώρης κατοίκισε ἐν σταθμῷ ἑωυτοῦ, τῷ οὔνομά ἐστι Ἀρδέρικκα ἀπὸ μὲν Σούσων δέκα καὶ διηκοσίους σταδίους ἀπέχοντι, τεσσαράκοντα δὲ ἀπὸ τοῦ φρέατος, τὸ παρέχεται τριφασίας ἰδέας. καὶ γὰρ ἄσφαλτον καὶ ἅλας καὶ*
3 *ἔλαιον ἀρύσσονται ἐξ αὐτοῦ τρόπῳ τοιῷδε· ἀντλέεται μὲν κηλωνηίῳ, ἀντὶ δὲ γαυλοῦ ἥμισυ ἀσκοῦ οἱ προσδέδεται· ὑποτύψας δὲ τούτῳ ἀντλέει καὶ ἔπειτα ἐγχέει ἐς δεξαμενήν, ἐκ δὲ ταύτης ἐς ἄλλο διαχεόμενον τρέπεται τριφασίας ὁδούς. καὶ ἡ μὲν ἄσφαλτος καὶ οἱ ἅλες πήγνυνται παραυτίκα, τὸ δὲ ἔλαιον οὔ. (Πέρσαι καλέουσι τοῦτο «ῥαδινάκην»· ἔστι δὲ μέλαν καὶ*

AB CT MP(p) DR SV

T 1262–1267 Hippol. Haer. V 21 *οὔ φρέατος ἀντλήσας ἀνενέγκας τὸ ἀπὸ τοῦ φρέατος ἀντληθέν, ὅ τι ποτέ ἐστιν, ἔχεεν εἰς τὴν παρακειμένην δεξαμενήν· τὸ δὲ χυθὲν ἐλθὸν ἐπὶ τὰς ἀφετηρίας ἐν ἑνὶ σκεύει ἀναληφθὲν διακρίνεται καὶ ἐν μὲν ἅλας πηγνύμενον δείκνυται, ἐν ἑτέρῃ δὲ τῶν ἀφετηριῶν ἄσφαλτος, ἐν δὲ τρίτῃ ἔλαιον· μέλαν δέ ἐστι τὸ ἔλαιον, ὡς ... καὶ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, καὶ* ὀσμὴν παρεχόμενον βαρεῖαν, «ῥαδινάκην» *δὲ αὐτὸ οἱ Πέρσαι καλοῦσιν*

1264 *Λέξ. γαῦλος· φρέατος ἀντλητήρ* Suid. *γαῦλος ... ἢ γαυλός· ὁ τοῦ φρέατος ἀντλητήρ* Zon.: v. quae ad cap. 17 laudavimus Hes.: v. quae ad III 36,1 laudavimus ‖ 1265 Antiatt. Bekk. anecd. 89 *δεδεξαμένη· Ἡρόδοτος ἕκτῳ* hucne referendum? sed cf. 35.2 et v. gramm. meam 128 ‖ 1294 ad *ἐτετιμέατο* v. quae ex Eust. ad IV 66 laudavimus

1254 *ὁ Δᾶτίς* **ABCT** ‖ 1255 *τε*] *δὲ* **V** | *Ἀρταφέρνης* **T** Ald. | *ἐς*] *πρὸς* **ACTM** | *ἤγαγον* **ABCT** ‖ 1257 *πρότερον* **B** ‖ 1258 *ἀναχθέντας* propos. Bekker ‖ 1258–1259 *ἑωυτῷ ὑποχειρίους* **ABC** *παρ' ἑωυτῷ ὑποχειρίους* **T** *παρ' ἑωυτὸν ὑποχειρίους* **M** ‖ 1260 *κατῴκισε* **ABCT** *κατοίκησε* **D**[1] | *Ἀρδερικκὰ* **D** *Ἀρδέρικα* **CP** *Ἀρδέρρικα* **T** *Ἀρδερικὰ* **R** *Ἀρδεριηκὰ* **SV** *Ἀνδέρικα* **M** Ald. ‖ 1261 *τεσσεράκοντα* **ABP** ‖ 1263 *τοιῷδε*] *τοιούτῳ* **T** | *κηλονηίῳ* **TMP**[c]**pD**[c]**V** ‖ 1264 *γαυλοῦ*] cf. grammaticos | *οἱ* om. **PDRSV** | *δέδεται* **M** ‖ 1265 *ἐκχέει* **DRSV** | *δεξαμενήν*] cf. Antiatt. | *εἰς ἄλλο* **B**[2]**T** *εἰσάλω* **AB**[1] *ἐς ἄλω* **C** *τράπεται* **C** ‖ 1266 *πίγνυται* **B** ‖ 1267 *οὔ* scripsi *οἱ* codd.: fort. *οὔ· οἱ κτλ.* quadam haplographia statuta potest legi; inter *ἔλαιον* et *οἱ Πέρσαι* lacunam statuunt alii inducti verbis *συνάγουσι ἐν ἀγγείοις τὸ* „[oleum] in vasis colligunt, quod [‚rhadinacem' vocant Persae]" in **S** et Ald. vacuo ut dicunt loco interpositis, a sermone nostri tamen abhorrentibus, v. gramm. meam 60

ὀδμὴν παρεχόμενον βαρέαν.) ἐνθαῦτα τοὺς Ἐρετριέας κατοίκισε βασιλεὺς 4
*Δαρεῖος, οἳ καὶ μέχρι ἐμέο εἶχον τὴν χώρην ταύτην φυλάσσοντες τὴν ἀρ-
χαίην γλῶσσαν. τὰ μὲν δὴ περὶ Ἐρετριέας ἔσχε οὕτως.*
Λακεδαιμονίων δὲ ἧκον ἐς τὰς Ἀθήνας δισχίλιοι μετὰ τὴν πανσέληνον 120
*ἔχοντες σπουδὴν πολλὴν καταλαβεῖν οὕτως, ὥστε τριταῖοι ἐκ Σπάρτης
ἐγένοντο ἐν τῇ Ἀττικῇ. ὕστεροι δὲ ἀπικόμενοι τῆς συμβολῆς ἱμείροντο
ὅμως θεήσασθαι τοὺς Μήδους· ἐλθόντες δὲ ἐς τὸν Μαραθῶνα ἐθεήσαντο,
μετὰ δὲ αἰνέοντες Ἀθηναίους καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἀπαλλάσσοντο ὀπίσω.*
Θῶμα δέ μοι καὶ οὐκ ἐνδέκομαι τὸν λόγον Ἀλεκμεωνίδας ἄν κοτε ἀνα- 121
*δέξαι Πέρσῃσι ἐκ συνθήματος ἀσπίδα βουλομένους ὑπὸ βαρβάροισί τε εἶ-
ναι Ἀθηναίους καὶ ὑπὸ Ἱππίῃ· οἵτινες μᾶλλον ἢ ὁμοίως Καλλίῃ τῷ Φαι-
νίππου, Ἱππονίκου δὲ πατρί, φαίνονται μισοτύραννοι ἐόντες. Καλλίης τε* 2
*γὰρ μοῦνος Ἀθηναίων ἁπάντων ἐτόλμα, ὅκως Πεισίστρατος ἐκπέσοι ἐκ
τῶν Ἀθηνέων, τὰ χρήματα αὐτοῦ κηρυσσόμενα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ὠνέε-
σθαι, καὶ τἄλλα τὰ ἔχθιστα ἐς αὐτὸν πάντα ἐμηχανᾶτο. καὶ οἱ Ἀλκμεωνί-* 123

AB CT MP(p) DR SV
Ὅτι Καλλίης μοῦνος (121,2) inc. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLII.

Καλλίεω δὲ τούτου ἄξιον πολλαχοῦ μνήμην ἐστὶ (om. **M** *ἐπὶ* **B²**) *πάντα τινὰ* 122
ἔχειν (*πάντα τινὰ πολλαχοῦ μνήμην ἔχειν* **M**). *τοῦτο μὲν* (om. **T²**) *γὰρ τὰ προλελεγμένα, ὡς ἀνὴρ ἄκρως* (*ἄκρος* **PRSV**) *ἐλευθερῶν τὴν πατρίδα, τοῦτο δὲ τὰ* (*τὸ* **T²**) *ἐν Ὀλυμπίῃ ἐποίησε· ἵππῳ νικήσας, τεθρίππῳ δὲ δεύτερος γενόμενος, Πύθια δὲ πρότερον ἀνελόμενος, ἐφανερώθη ἐς τοὺς Ἕλληνας πάντας δαπάνῃσι μεγίστῃσι* (*μεγίστῃσι δαπάνῃσι* **Mp** Ald.). *τοῦτο δὲ κατὰ τὰς ἑωυτοῦ θυγατέρας ἐούσας τρεῖς οἷός τις ἀνὴρ ἐγένετο· ἐπειδὴ γὰρ ἐγίνοντο* (*ἐγένοντο* **T²B²** Ald.) *γάμου ὡραῖαι, ἔδωκέ σφι δωρεὴν μεγαλοπρεπεστάτην ἐκείνῃσί τε ἐχαρίσατο· ἐκ γὰρ πάντων τῶν Ἀθηναίων, τὸν ἑκάστη ἐθέλοι ἄνδρα ἑωυτῇ ἐκλέξασθαι, ἔδωκε τούτῳ τῷ ἀνδρί.*

B²T²MP(p)DRSV

T 1276–1279 Plut. De Hdt.i mal. 27 (mor. 862 s.) *Ὅταν ... ὑπὲρ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπολογεῖσθαι προσποιούμενος ... εἴπῃ* «καὶ οὐκ ἐνδέχομαι – ὑπὸ Ἱππίῃ»,

1268 *βαρεῖαν* **ABCM** *βαρείην* **T** cf. Hippol. ‖ 1268–1269 *Δαρεῖος βασιλεύς* **DRSV** ‖ 1269–1270 *οἳ – γλῶσσαν* om. **C** ‖ 1272 *πολλὴν σπουδὴν* **S** | *τριταῖοι*] *τριταῖοι μετὰ τὴν πανσέληνον* **ABCT** cf. quae praecedunt ‖ 1273 *ἐγίνοντο* **AB¹CT** ‖ 1274 *θεήσεσθαι* **MRSV** | *δὲ* om. **C** | *ἐθηήσαντο* **RV** ‖ 1275 *αἰνέσαντες* **M** Ald. ‖ 1276 *θῶυμα* **P** *θώυμα* **Mp** Ald. | *ἐνδέχομαι* Plut. | *Ἀλκμαιονίδας* **D²RSV** *Ἀλκμαιωνίδας* ut vid. **M** Plut. | *ποτε* **AB** Plut. | *ἀναδεῖξαι* Plut. ‖ 1277 *ὑπὸ βαρβάροισί τε*] *ὑπὸ βαρβάροισί* **ABCT** *γε* Plut. ‖ 1278 *καὶ* om. Plut. | *ὁμοίως* om. **M** ‖ 1281 *Ἀθηναίων* **BCMD^cRSV** Const. | *ἑωυτοῦ* **M** Ald. *αὐτῷ* **T** | *κηρυσσομένου* **D^cRSV** *κηρυσ-*

δαι ὁμοίως, ἢ οὐδὲν ἧσσον, τούτῳ ἦσαν μισοτύραννοι. θῶμα ὦν μοι καὶ
οὐ προσίεμαι τὴν διαβολὴν τούτους γε ἀναδέξαι ἀσπίδα, οἵτινες ἔφευγόν
τε τὸν πάντα χρόνον τοὺς τυράννους ἐκ μηχανῆς τε τῆς τούτων ἐξέλιπον
2 Πεισιστρατίδαι τὴν τυραννίδα. καὶ οὕτω τὰς Ἀθήνας οὗτοι ἦσαν οἱ ἐλευ-
θερώσαντες πολλῷ μᾶλλον ἤ περ Ἁρμόδιός τε καὶ Ἀριστογείτων, ὡς ἐγὼ
κρίνω. οἱ μὲν γὰρ ἐξηγρίωσαν τοὺς ὑπολοίπους Πεισιστρατιδέων Ἵπ-
παρχον ἀποκτείναντες οὐδ' ἔτι μᾶλλον ἔπαυσαν τοὺς λοιποὺς τυραννεύον-
τας· Ἀλκμεωνίδαι δὲ ἐμφανέως ἠλευθέρωσαν, εἰ δὴ οὗτοί γε ἀληθέως
ἦσαν οἱ τὴν Πυθίην ἀναπείσαντες προσημαίνειν Λακεδαιμονίοισι ἐλευθε-
124 ροῦν τὰς Ἀθήνας, ὥς μοι πρότερον δεδήλωται. ἀλλὰ γὰρ ἴσως τι ἐπιμεμφό-
μενοι Ἀθηναίων τῷ δήμῳ προεδίδοσαν τὴν πατρίδα. οὐ μὲν ὦν ἦσάν
σφεων ἄλλοι δοκιμώτεροι ἔν γε Ἀθηναίοισι ἄνδρες, οὐδ' οἳ μᾶλλον ἐτετι-

AB CT MP(p) DR SV

κόμματός τινος ἀναμιμνήσκομαι παροιμιακοῦ... . ...γράφεις κατ' ἐπιφανῶν ἀνδρῶν διαβολάς, ἃς πάλιν ἀναιρεῖς ἀπιστῶν σεαυτῷ δηλονότι· .... καὶ μὴν ἐν οἷς περὶ Ἀλκμαιωνιδῶν ἀπολογῇ, σεαυτὸν ἀποφαίνεις συκοφάντην· εἰ γὰρ «μᾶλλον – ἐόντες», ὡς ἐνταῦθα γράφεις, Ἀλκμαιωνίδαι ποῦ θήσεις αὐτῶν ἐκείνην τὴν συνωμοσίαν, ἣν ἐν τοῖς πρώτοις (cf. lib. I, cap. 65 s.) γέγραφας...;

σόμένου D^{ac} | ὀνέεσθαι **DRSV** ὠνέεσθαι Const. rell. | verba numero cap. 122 nunc signata ab una tantum stirpe codd. tradita, quae ab omnibus prorsus edd. spuria et a quodam interpolatore in mediam sententiam illata et „si vel in omnibus legerentur, nihilominus indigna prorsus Herodoto“ (ita Valckenaer) necnon «ad rem nihil pertinentia» (Legrand) iudicantur, excludenda censeo insuper quia in illis aliquae formae locutionesve a sermone nostri abhorrentes inveniuntur || 1282 καὶ οἱ Ἀλκμεωνίδαι] καὶ οἱ Ἀλκμαιονίδαι **D**^{2}**RSV** eras. **B**^{1} καὶ οἱ Ἀλκμαιωνίδαι δὲ ἐμφανέως ἠλευθέρωσαν· εἰ δὴ οὗτοί γε ἀληθέως **B**^{2}

1283 ὁμοίως ἢ ἧσσον τούτῳ zeugmate casuum usi **ABT** Const. (cf. l. 1278) ὁμοίως ἢ ἧσσον τούτου **PDRV** ὁμοίως (in mg.) ἢ ἧσσον **S** ὁμοίως ἢ ἧσσον αὐτῶν **C** ὁμοίως ἢ τούτου ἧσσον **M** | θῶυμα **MPp** θώυμα Ald. | θῶμα οὖν μοι om. Const. cf. initium cap. 121 e Plut. laudatum | οὖν **AB**^{1}**T** || 1284 γε **AB**^{1}**CTMP** Const. τε **B**^{2} rell. | ἀναδέξασθαι **M** Ald. || 1285 τε om. **S** || 1286 οἱ Πεισιτρατίδαι **M** Ald. | οὗτοι om. **M** || 1287–1288 ὡς ἐγὼ κρίνω om. Const. || 1288 ὑπολίπους **R** λοιποὺς **ABC** Const. || 1289 οὐδέτι **AB**^{1}**D** Const. οὐδέ τι **CM** contra quod cf. I 86,5, IV 118,3 || 1290 Ἀλκμαιονίδαι **D**^{2}**RSV** Ἀλκμαιωνίδαι **B**^{2}**M** Ald. | ἐμφανῶς **AB**^{1}**M** Const. | ἐλευθέρωσαν **p** Ald. ἠλευθερώθησαν **M** || 1290–1291 εἰ – ἦσαν om. Const. | γε om. **Pp** || 1292 ὡς – δεδήλωται om. Const. | ἐπιμεμφομένῳ **DRSV** ἐπιμεμφόμενοι Const. rell. || 1293 Ἀθηνέων Const. τῶν Ἀθηναίων **Mp** Ald. || 1294 γε om. Const. | ἐτιμέατο Const.

μέατο. οὕτω οὐδὲ λόγος αἱρέει ἀναδεχθῆναι ἔκ γε ἂν τούτων ἀσπίδα ἐπὶ 2
τοιούτῳ λόγῳ· ἀνεδέχθη μὲν γὰρ ἀσπίς, καὶ τοῦτο οὐκ ἔστι ἄλλως εἰπεῖν,
ἐγένετο γάρ· ὃς μέντοι ἦν ὁ ἀναδέξας, οὐκ ἔχω προσωτέρω εἰπεῖν τούτων.
Οἱ δὲ Ἀλκμεωνίδαι ἦσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν λαμπροὶ ἐν τῇσι Ἀθή- 125
νῃσι, ἀπὸ δὲ Ἀλκμέωνος καὶ αὖτις Μεγακλέος ἐγένοντο καὶ κάρτα λαμ-
προί. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀλκμέων ὁ Μεγακλέος τοῖσι ἐκ Σαρδίων Λυδοῖσι 2
παρὰ Κροίσου ἀπικνεομένοισι ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖσι συμπρή-
κτωρ τε ἐγίνετο καὶ συνελάμβανε προθύμως, καί μιν Κροῖσος πυθόμενος
τῶν Λυδῶν τῶν ἐς τὰ χρηστήρια φοιτεόντων ἑωυτὸν εὖ ποιέειν μεταπέμ-
πεται ἐς Σάρδις, ἀπικόμενον δὲ δωρέεται χρυσῷ, τὸν ἂν δύνηται τῷ ἑωυ-
τοῦ σώματι ἐξενείκασθαι ἐσάπαξ. ὁ δὲ Ἀλκμέων πρὸς τὴν δωρεὴν ἐοῦσαν 3
τοιαύτην τοιάδε ἐπιτηδεύσας προσέφερε· ἐνδὺς κιθῶνα μέγαν καὶ κόλπον
βαθὺν καταλιπόμενος τοῦ κιθῶνος κοθόρνους, τοὺς εὕρισκε εὐρυτάτους
ἐόντας, ὑποδησάμενος ἤε ἐς τὸν θησαυρόν, ἐς τόν οἱ κατηγέοντο. ἐσπεσὼν 4

AB CT MP(p) DR SV
λόγῳ (124,2) expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLII.
Ὅτι οἱ Ἀλκμεωνίδαι ἦσαν μὲν καὶ τὰ ἀνέκαθεν τῇσιν Ἀθήνῃσι (125,1) inc. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLIII

T **1296** Plut. De Hdt.i mal. 27 (mor. 862 e) *Ἀπολύων … τοὺς Ἀλκμαιωνίδας ἑτέροις τὴν προδοσίαν ἀνατίθησιν·* «ἀνεδείχθη – εἰπεῖν» *φησὶν αὐτὸς ἰδών* ‖ **1304–1313** Dio Chr. t. II, pp. 314 et 270 s. Budé eas res gestas narrat hic illic ipsissimis nostri verbis usus ‖ **1316 s.** Arg. II. Arist. Nub. *ἡ … τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν οἰκία …, ὥς φησιν Ἡρόδοτος, τεθριπποτρόφος ἦν καὶ πολλὰς ἐνηρημένη νίκας*

1306 Eust. Il. 656 (ad Z 467): *'Κόλπος' … σημαίνει … ποτε … καὶ τὸ ἄνω τοῦ πέπλου, ὡς δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος εἰπών* «ἐνδὺς – τοῦ χιτῶνος»

1295 *ἀναδειχθῆναι* Const. | *ἂν* om. **ABCT** Const. ‖ **1296** *ἀνεδείχθη* **MRSV** Plut. ‖ **1298** *Ἀλκμεονίδαι* **B** *Ἀλκμαιωνίδαι* **TMD**[c]**RSV** ‖ **1299** *Ἀλκμαίονος* **RSV** *Ἀλκμέωνος* Const. rell. ‖ **1299–1300** *ἐγένοντο – Μεγακλέος* om. Const. ‖ **1300** *Ἀλκμαίων* **MD**[c]**RSV** ‖ **1301** *ἀπικομένοισι* **MDRSV** Const. ‖ **1302** *ἐγένετο* **CS** *ἐγίνετο* Const. rell. ‖ **1303** *Λοιδῶν* **B** Const. | *φοιτεώντων* **M** | *ἑωυτὸν* om. **M** | *εὐποιέειν* **D** Const. *ποιεῖν* **T** ‖ **1304** *Σάρδεις* **T** fin. voc. comp. not. **V** | *τὸν* **AB**[2]**CTMPDRSV** Const. *τῶν* **B**[1] | *ἑαυτοῦ* Const. ‖ **1305** *ἐξενεῖκαι* **Mp** Ald. *ἐξενείκασθαι* Const. rell. | *εἰσάπαξ* **Mp** Ald. | *Ἀλκμαίων* **MD**[c]**RSV** ‖ **1306** *προέφερε* **C** *προσέφερε* Const. rell. | *χιτῶνα* **DRSV** Eust. *κιθῶνα* Const. rell. | *μέγαν* om. **AB**[1]**CT** Const. ‖ **1307** *βαθὺ* **C** *πολὺν* **DRSV** Eust. *βαθὺν* Const. rell. | *καταλειπόμενος* Const. | *τοῦ χιτῶνος* **DRV** Eust. om. **S** | *κοτόρνους* **DRSV** *κοθόρνους* Const. rell. | *τοὺς*] *οὓς* **ABCT** Const. *τῶν* **Mp** Ald. ‖ **1308** *ἐς τόν*] *ἐς ὃν* **ABCT** Const. | *ἐκπεσὼν* **C** *ἐμπεσὼν* **S** *ἐσπεσὼν* Const. rell.

δὲ ἐς σωρὸν ψήγματος πρῶτα μὲν παρέσαξε παρὰ τὰς κνήμας τοῦ χρυ-
σοῦ, ὅσον ἐχώρεον οἱ κόθορνοι, μετὰ δὲ τὸν κόλπον πάντα πλησάμενος
τοῦ χρυσοῦ καὶ ἐς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς διαπάσας τοῦ ψήγματος καὶ
ἄλλο λαβὼν ἐς τὸ στόμα ἐξῇε ἐκ τοῦ θησαυροῦ ἕλκων μὲν μόγις τοὺς
κοθόρνους, παντὶ δέ τεῳ οἰκὼς μᾶλλον ἢ ἀνθρώπῳ, τοῦ τό τε στόμα ἐβέ-
5 *βυστο καὶ πάντα ἐξώγκωτο. ἰδόντα δὲ τὸν Κροῖσον γέλως ἐσῆλθε, καί οἱ*
πάντα τε ἐκεῖνα διδοῖ καὶ πρὸς ἑτέροισί μιν δωρέεται οὐκ ἐλάσσοσι ἐκεί-
νων. οὕτω μὲν ἐπλούτησε ἡ οἰκίη αὕτη μεγάλως, καὶ ὁ Ἀλκμέων οὗτος
126 *οὕτω τεθριπποτροφήσας Ὀλύμπια ἀναιρέεται. μετὰ δέ, γενεῇ δευτέρῃ*
ὕστερον, Κλεισθένης μιν ὁ Σικυώνιος τύραννος ἐξῆρε ὥστε πολλῷ ὀνομα-
στοτέρην γενέσθαι ἐν τοῖσι Ἕλλησι ἢ πρότερον. Κλεισθένεϊ γὰρ τῷ Ἀρι-
στωνύμου τοῦ Μύρωνος τοῦ Ἀνδρέω γίνεται θυγάτηρ, τῇ οὔνομα ἦν Ἀγα-
ρίστη. ταύτην ἠθέλησε, Ἑλλήνων ἁπάντων ἐξευρὼν τὸν ἄριστον, τούτῳ
2 *γυναῖκα προσθεῖναι. Ὀλυμπίων ὦν ἐόντων καὶ νικῶν ἐν αὐτοῖσι τεθρίππῳ*
ὁ Κλεισθένης κήρυγμα ἐποιήσατο, ὅστις Ἑλλήνων ἑωυτὸν ἀξιοῖ Κλεισθέ-
νεος γαμβρὸν γενέσθαι, ἥκειν ἐς ἑξηκοστὴν ἡμέρην ἢ καὶ πρότερον ἐς Σι-
κυῶνα ὡς κυρώσοντος Κλεισθένεος τὸν γάμον ἐν ἐνιαυτῷ ἀπὸ τῆς ἑξηκο-
3 *στῆς ἀρξαμένου ἡμέρης. ἐνθαῦτα Ἑλλήνων ὅσοι σφίσι τε αὐτοῖσι ἦσαν*

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 126. 1 *ἐξήειρεν· οἷον ἐπῆρεν, ὕψωσεν, περίδοξον ἐποίησεν'.* **B**
Σικυώνιος τύραννος (126,1) expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLIII

1309 *πρῶτον* **CMDRSV** Const. ‖ 1310 *κόθρονοι* **R** *κότορνοι* **S** Ald. ‖ 1311 *τοῦ* om. **TMPDRSV** ‖ 1312 *ἐξῄει* **ABCT** | *μόγις τοὺς*] *μεγίστους* **AB[1]C** *μόγις μὲν τοὺς* **S** ‖ 1313 *κοθρόνους* **R** *κοτόρνους* **S** Ald. | *δέ τεῳ οἰκὼς μᾶλλον* **A** *δέ τῳ ἐοικὼς μᾶλλον* **B[1]** *δέ τῳ οἰκὼς μᾶλλον* **C** *δέ τεῳ εἰκὸς μᾶλλον* **T** *τῳ μᾶλλον ἐοικὼς* Const. | *τό τε*] *τὸ* Ald. *τό τε τὸ* **M** ‖ 1314 *καὶ* om. **C** hab. Const. rell. | *ἐξόγκωτο* **DRSV** *ἐξώγκωτο* Const. rell. ‖ 1315 *πάντα τε* **ABCT** Const. *πάντα* rell. | *πρός* adverbiali vi usurpari intelligendum | *ἕτερα δωρέεται οὐκ ἐλάσσω κείνων* **AB[1]T** Const. *ἕτερα δωρέεται οὐκ ἐλάσσω ἐκείνων* **C** ‖ 1316–1317 *μὲν – οὕτω* om. **SV** hab. Const. rell. ‖ 1316 *ἐπλούτισεν* **T** | *οἰκία* **R** Const. | *Ἀλκμαίων* **M[ac]** ‖ 1317 *οὕτως οὕτω* **R** Const. | *Ὀλυμπιάδα* **ABCTMP** Const. ‖ 1318 *μιν*] *μὲν* **SV** *αὐτὴν* **ABCT** Const. | *Σικυῶνος* cod. Askewianus (v. praef. vol. I, p. XXVI) Const. | *ἐξήειρε* **AB** fort. recte *ἐξήγειρε* **C** om. **Mp** *ἐξῇρε* Ald. cf. Scholl. ‖ 1319 *ἐν τοῖσι*] *αὐτοῖσιν* **RSV** | *ἢ πρότερον ἦν* **PMDRSV** | *Κλεισθένῃ* **RSV** ‖ 1320 *Ἀνδρέα* **AB[1]** | *Ἀρίστη* **T** ‖ 1321 *ἐθέλησε* **AB** | *πάντων* **MPDRSV** ‖ 1324 *γαμπρὸν* **C** *γαυρὸν* **V[1]** | *ἑξήκοντα* **R** ‖ 1326 *ἡμέρης ἀρξαμένου* **ABCT** | *ἦσαν*] *εἶναι* **C**

καὶ πάτρῃ ἐξωγκωμένοι, ἐφοίτεον μνηστῆρες· τοῖσι Κλεισθένης καὶ
δρόμον καὶ παλαίστρην ποιησάμενος ἐπ' αὐτῷ τούτῳ εἶχε. ἀπὸ μὲν δὴ 127
Ἰταλίης ἦλθε Σμινδυρίδης ὁ Ἱπποκράτεος Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλεῖστον δὴ
χλιδῆς εἷς ἀνὴρ ἀπίκετο (ἡ δὲ Σύβαρις ἤκμαζε τοῦτον τὸν χρόνον μάλι-
στα) καὶ Σιρίτης Δάμασος Ἀμύριος τοῦ σοφοῦ λεγομένου παῖς. οὗτοι μὲν 2
ἀπ' Ἰταλίης ἦλθον· ἐκ δὲ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰονίου Ἀμφίμνηστος Ἐπι-
στρόφου Ἐπιδάμνιος· οὗτος δὲ ἐκ τοῦ Ἰονίου κόλπου. Αἰτωλὸς δὲ ἦλθε
Τιτόρμου τοῦ ὑπερφύντος τε Ἕλληνας ἰσχύϊ καὶ φυγόντος ἀνθρώπους ἐς
τὰς ἐσχατιὰς τῆς Αἰτωλίδος χώρης, τούτου τοῦ Τιτόρμου ἀδελφεὸς Μάλης.
ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου Φείδωνος τοῦ Ἀργείων τυράννου Λεωκήδης, Φεί- 3
δωνος δὲ τοῦ τὰ μέτρα ποιήσαντος Πελοποννησίοισι καὶ ὑβρίσαντος μέγι-
στα δὴ Ἑλλήνων ἁπάντων, ὃς ἐξαναστήσας τοὺς Ἠλείων ἀγωνοθέτας
αὐτὸς τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα ἔθηκε, τούτου τε δὴ παῖς καὶ Ἀμίαντος
Λυκούργου Ἀρκὰς ἐκ Τραπεζοῦντος· καὶ Ἀζὴν ἐκ Παίου πόλιος Λαφάνης
Εὐφορίωνος τοῦ δεξαμένου τε, ὡς λόγος ἐν Ἀρκαδίῃ λέγεται, τοὺς Διο-
σκούρους οἰκίοισι καὶ ἀπὸ τούτου ξεινοδοκέοντος πάντας ἀνθρώπους· καὶ
Ἠλεῖος Ὀνόμαστος Ἀγαίου. οὗτοι μὲν δὴ ἐξ αὐτῆς Πελοποννήσου ἦλθον· 4
ἐκ δὲ Ἀθηνέων ἀπίκοντο Μεγακλέης τε ὁ Ἀλκμέωνος τούτου τοῦ παρὰ

AB CT MP(p) DR SV

T 1328 ss. Athen. 541b–c *Περὶ … Σμινδυρίδου τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς ἱστόρησεν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἕκτῃ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστείαν τῆς Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίων τυράννου θυγατρὸς Ἀγαρίστης· φησίν* 'ἀπὸ μὲν Ἰταλίης Σμινδυρίδης – ἀφίκετο.' … *ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἑβδομῃ* (FHG I 204)

1327 *ἐξογκωμένοι* D[1] | *οἱ μνηστῆρες* T || 1328 *παλαίστραν* T | *ἐπ' αὐτὸ τοῦτο* DR SV || 1329 *Ἰταλίας* T | *Ἱπποκράτεω* T || 1330 *εἷς* eras. B[c] | *ἀφίκετο* Athen. || 1331 *Σιρήτης* R *Σινίτης* B[2] | *Δάμασος Ἀνύριος* B[2]DRSV *Δάμας ὁ Σαμύριος* AB[1]CT MP || 1332 *Ἰταλίας* T | *Ἰωνίου* C[ac]D[1] | *Ἀμφίμνηστρος* B[2]DRSV || 1333 *οὗτος – κόλπου* om. cod. Vat. 122 Valla | *Ἰωνίου* D[1] | *δὲ* om. C || 1334 *Τιτέρμου* AB[1]CT | *ἰσχύει* B *ἰσχὺν* DRSV || 1335 *Αἰωλίδος* Mp Ald. | *τούτου τοῦ*] *τούτου* A[1] *τοῦ* supra lin. suppl. man. rec. A | *Τιτέρμου* AB[1]CT | *μάχης* A[ac] || 1336 *Πελοπονήσου* T *τυράννου παῖς Λεωκήδης* ABCMP *τυράννου παῖς Λεωκίδης* T Ald. || 1337 *Πελοπονησίοισι* T || 1338 *πάντων* ABCT | *τοὺς* om. RSV | *Ἡλείων* BMPpR || 1339 *τε*] *δὲ* D || 1340 *Πάγου* AB[1]CT | *πόλεως* T || 1341 *ὁ Εὐφορίωνος* B | *λέγεται*] *φέρεται* C | *Διοσκόρους* BDRS cf. II 43,2, 50,2 || 1343 *Ἥλιος* BPpDRV | *Ὀνομαστὸς* CTMPDRSV | *Αἰγαίου* DRV | *Πελοπονήσου* T || 1344 *Ἀθηναίων* CDRSV | *Μεγαλοκλέης* R | *Ἀλκμαίωνος* M Ald. *Ἀλκμαίονος* RSV

Κροίσου ἀπικομένου, καὶ ἄλλος Ἱπποκλείδης Τισάνδρου πλούτῳ καὶ εἴδεϊ προφέρων Ἀθηναίων. ἀπὸ δὲ Ἐρετρίης ἀνθεύσης τοῦτον τὸν χρόνον Λυσανίης· οὗτος δὲ ἀπ' Εὐβοίης μοῦνος. ἐκ δὲ Θεσσαλίης ἦλθε τῶν Σκοπαδέων
128 *Διακτορίδης Κραννώνιος, ἐκ δὲ Μολοσσῶν Ἄλκων. τοσοῦτοι μὲν ἐγένοντο οἱ μνηστῆρες· ἀπικομένων δὲ τούτων ἐς τὴν προειρημένην ἡμέρην ὁ Κλεισθένης πρῶτα μὲν τὰς πάτρας τε αὐτῶν ἀνεπύθετο καὶ γένος ἑκάστου. μετὰ δὲ κατέχων ἐνιαυτὸν διεπειρᾶτο αὐτῶν τῆς τε ἀνδραγαθίης καὶ τῆς ὀργῆς καὶ παιδεύσιός τε καὶ τρόπου, καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ ἰὼν ἐς συνουσίην καὶ συνάπασι· καὶ ἐς γυμνάσιά τε ἐξαγινέων, ὅσοι ἦσαν αὐτῶν νεώτεροι, καὶ τό γε μέγιστον, ἐν τῇ συνεστοῖ δειπειρᾶτο· ὅσον γὰρ κατεῖχε χρόνον αὐ-*
2 *τούς, τοῦτον πάντα ἐποίεε καὶ ἅμα ἐξείνιζε μεγαλοπρεπέως. καὶ δή κου μάλιστα τῶν μνηστήρων ἠρέσκοντό ⟨οἱ⟩ οἱ ἀπ' Ἀθηνέων ἀπιγμένοι, καὶ τούτων μᾶλλον Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου καὶ κατ' ἀνδραγαθίην ἐκρίνετο,*
129 *καὶ ὅτι τὸ ἀνέκαθεν τοῖσιν ἐν Κορίνθῳ Κυψελίδῃσιν ἦν προσήκων. ὡς δὲ ἡ κυρίη ἐγένετο τῶν ἡμερέων τῆς τε κατακλίσιος τοῦ γάμου καὶ ἐκφάσιος αὐτοῦ Κλεισθένεος, τὸν κρίνοιεν ἐκ πάντων, θύσας βοῦς ἑκατὸν ὁ Κλει-*

AB CT MP(p) DR SV

Καὶ δήπου – ἀπιγμένοι *Κλεισθένει τῷ Σικυωνίων τυράννῳ,* καὶ τούτων (128,2) – ἐπαινέω (130,1). *Μεγακλέι δὲ* – Ἀθηναίων (130,2). τοσαῦτα – *ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα* (131,1) exc. floril. 𝔄𝔓

T 1347 s. *Κράνων* (*Κραννών* v. l.) *πόλις τῆς Θεσσαλίας τῆς Πελασγώτιδος ἐν τοῖς Τέμπεσιν, ὡς Ἑκαταῖος... Ἡρόδοτος ἕκτῃ·* 'ἐκ δὲ – Κρανώνιος.'

1357 v. quae ad I 170,3 e Phrynicho exscripsimus ‖ 1360 s. Eust. Il. 49 (ad *A* 65) *Ἑκατόμβη ἡ θυσία οὐχ ἁπλῶς, ἀλλ' ἡ πολυτελής, ἡ ἐξ ἑκατὸν δηλονότι κυρίως βοῶν·... ὁποίαν καὶ ὁ παρὰ Ἡροδότῳ* θύσας Κλεισθένης εὐώχει *τοὺς τῆς θυγατρὸς* μνηστῆρας *καὶ τοὺς πολίτας*

1345 *πλούτῳ*] *τούτῳ* **C** ‖ 1346 *ἀνθεούσης* **ABCT** ‖ 1347 *δὲ*$_1$] *δὴ* **SV** (ut vid.) | *ἦλθε*] *ἦρχε* **AB**[1]**CTM** ‖ 1348 *Διακτορίδος* **R** fin. voc. comp. not. **V** | *Κρανώνιος* **CMPp** Ald. Steph. Byz. *Κρανόνιος* **T** ‖ 1349 *δὲ* om. **D** ‖ 1350 *μὲν – αὐτῶν*] *μὲν αὐτῶν τὰς πάτρας* **T** | *ἐπύθετο* **AB**[1]**CT** ‖ 1351 *ἐπειρᾶτο* **DRSV** | *αὐτὸν* **T** ‖ 1352 *ξυνουσίην* **CT** ‖ 1353 *ξυνάπασι* **CT** | *ἐξάγειν ἔων* **D** *ἐξάγειν νέων* **RV** *ἐξάγων νέων* **S** ‖ 1354 *γε* om. **A**[ac]**TMDSV** | *συνετοῖ* **B**[2] *συνεστίῃ* **AB**[1]**MP** *ξυνεστίῃ* **CT** *συνέσει* **S** | *διεπειρᾶτο* om. **C** ‖ 1355 *ἐξένιζε* **ABCT** | *που* **ABCT𝔄𝔓** ‖ 1356 *οἱ* add. Matthiae Bekker | *Ἀθηναίων* **CMDRSV𝔄𝔓** ‖ 1357 *μᾶλλον*] *μάλιστα* **M** | *καὶ* om. **DRSV** ‖ 1358 *τὸ ἀνέκαθεν* **MD𝔄𝔓** *τὰ ἀνέκαθε* **T** *τὸ ἀνέκαθε* rell. | *τοῖσι* **A** | *Κυψελλίδῃσιν* **TMp𝔓** Ald. *Κυψελίδισιν* **RV** *Κυψελίδῃσιν* **𝔄** rell. ‖ 1359 *ἡ* om. **T** | *κατακλήσιος* **D** ‖ 1360 *κρίνοιεν* **𝔄𝔓** *κρίνει* **M** Ald. *κρίνοι* rell.

σθένης εὐώχεεν αὐτούς τε τοὺς μνηστῆρας καὶ Σικυωνίους πάντας. ὡς δὲ 2
ἀπὸ δείπνου ἐγίνοντο, οἱ μνηστῆρες ἔριν εἶχον ἀμφί τε μουσικῇ καὶ τῷ
λεγομένῳ ἐς τὸ μέσον. προϊούσης δὲ τῆς πόσιος κατέχων πολλὸν τοὺς
ἄλλους ὁ Ἱπποκλείδης ἐκέλευσέν οἱ τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι ἐμμέλειαν,
πειθομένου δὲ τοῦ αὐλητέω ὀρχήσατο. καί κως ἑωυτῷ μὲν ἀρεστῶς ὀρχέ-
ετο, ὁ Κλεισθένης δὲ ὁρέων ὅλον τὸ πρῆγμα ὑπόπτευε. μετὰ δὲ ἐπισχὼν ὁ 3
Ἱπποκλείδης χρόνον ἐκέλευσέ τινα τράπεζαν ἐσενεῖκαι, ἐσελθούσης δὲ τῆς
τραπέζης πρῶτα μὲν ἐπ' αὐτῆς ὀρχήσατο Λακωνικὰ σχημάτια, μετὰ δὲ
ἄλλα Ἀττικά, τὸ τρίτον δὲ τὴν κεφαλὴν ἐρείσας ἐπὶ τὴν τράπεζαν τοῖσι

AB CT MP(p) DR SV

T 1369–1375 Plut. De Hdt.i mal. 33 (mor. 867) *Θηβαίους ... καὶ μηδίζοντας λέγων ἐν Θερμοπύλαις στιχθῆναι καὶ στιχθέντας αὖθις ἐν Πλαταιαῖς μηδίζειν* (cf. VII 233,1 s.) *δοκεῖ μοι καθάπερ ὁ τοῖς σκέλεσι χειρονομῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης εἰπεῖν ἂν ἐξορχούμενος τὴν ἀλήθειαν* 'οὐ φροντὶς *Ἡροδότῳ.*'

1364 *Λέξ. ἐμμέλειαν* (*εὐμέλειαν* ***blmvx*** totum deest lexx. alph. cett.) *χορικὴν ὄρχησιν.* Suid. *ἐμμέλεια· χορικὴ ὄρχησις* ‖ 1369–1375 Poll. II. 153 *'χειρονομῆσαι' ... τὸ ταῖν χεροῖν ἐν ῥυθμῷ κινηθῆναι· Ἡρόδοτος δὲ εἴρηκεν ἐπὶ Ἱπποκλείδου τοῦ Ἀθηναίου* 'τοῖς ποσὶν ἐχειρονόμησεν'. Eust. Il. 159 (ad *A* 598) *Ἰστέον δέ, ὅτι τὸ 'οἰνοχοεῖν' οὐ κυριολεκτεῖται ἐπὶ τοῦ νέκταρος, ἀλλὰ πάντως ἐπὶ τοῦ οἴνου· τέθειται δὲ κατ' ἀνάγκην καὶ ἐπὶ νέκταρος ... διὰ τὸ μὴ εὐπορεῖν τὸν ποιητὴν σεμνοτέρας συμποσιακῆς λέξεως. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα, οἷον τὸ* 'ἐχειρονόμησε τοῖς σκέλεσιν' *ὁ Ἱπποκλείδης ἐκεῖνος, ὃς καὶ μεμφθεὶς εἶπε τὸ θρυλλόμενον, ὡς* 'οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ' *καὶ ἐνταῦθα γὰρ τὸ 'χειρονομεῖν' οὐκ ἔστι κυρία λέξις ἐπὶ ποδῶν.* Paus. Att. fr. litt. o 42 (Erbse, *Unters. zu den attiz. Lexika = Abh. dt. Akad. d. Wiss. Berlin,* Phil.-hist. Kl. 1949, Nr. 2) p. 202 Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ· *παροιμία, ἧς μέμνηται Ἕρμιππος ἐν Δημόταις. Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου μέλλων γαμεῖν Ἀγαρίστην τὴν Κλεισθένους τοῦ Σικυωνίου θυγατέρα τοῦ τυράννου ἐν αὐτῇ*

1361 *εὐώχεε* **A** cf. Eust. | *καὶ*] *καὶ τοὺς* **Mp** Ald. ‖ 1362 *ἐγίνοντο* **ABCTM𝔄𝔓** *ἐγένοντο* rell. | *εἶχον ἔριν* **MPp** Ald. *ἔριν εἶχον* **𝔄𝔓** rell. ‖ 1364 *ἐκέλευσέ* **A** *ἐκέλευέ* **C** | *οἱ – αὐλῆσαι*] *τὸν αὐλητὴν αὐλῆσαί οἱ* **Mp** Ald. *αὐτὸν αὐλητὴν αὐλῆσαι* **SV** | *εὐμέλειαν* **T** *ἐμμέλειαν* **𝔄𝔓** rell. cf. Lexx. Suid. ‖ 1365 *πειθόμενος* **T** *πειθομένου* **𝔄𝔓** rell. | *ὠρχήσατο* **CTMPD**[c]**RSV𝔄𝔓** | *πως* **𝔓** *κως* **𝔄** rell. | *μὲν* om. **D** | *ἀρεστῶς* om. **C** | *ὠρχέετο* **ABCTMPD**[c]**𝔄𝔓** ‖ 1366 *ὁ δὲ Κλεισθένης* **CMPp** Ald. *ὁ Κλεισθένης δὲ* **𝔄𝔓** rell. | *ὑπώπτευε* **AB**[2]**CTMPD𝔄𝔓** cf. III 44,2 | *ὁ* om. **M** ‖ 1367 *ἐκέλευσέ τινα* **ABMP𝔄𝔓** *ἐκέλευέ τινα* **C** *ἐκέλευέ τινας* **T** *ἐκέλευσέ οἱ τινὰ* rell. | *ἐσενεγκεῖν* **AB**[1]**CT𝔄𝔓** | *εἰσελθούσης* **𝔄** *ἐλθούσης* **𝔓** ‖ 1368 *πρῶτον* **D** *πρῶτα* **𝔄𝔓** rell. | *ὠρχήσατο* **CTMPD**[c]**R𝔄𝔓** | *σχημάτια* **ABCTMP𝔄** *σχήματα* **𝔓** *ὀρχημάτια σχημάτια* **DRSV**

4 *σκέλεσιν ἐχειρονόμησε. Κλεισθένης δὲ τὰ μὲν πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα
ὀρχεομένου ἀποστυγέων γαμβρὸν ἄν οἱ ἔτι γενέσθαι Ἱπποκλείδεα διὰ τήν
τε ὄρχησιν καὶ τὴν ἀναιδείην κατεῖχεν ἑωυτὸν οὐ βουλόμενος ἐκραγῆναι
ἐς αὐτόν· ὡς δὲ εἶδε τοῖσι σκέλεσι χειρονομήσαντα, οὐκέτι κατέχειν δυνά-
μενος εἶπεν· «ὦ παῖ Τισάνδρου, ἀπορχήσαό γε μὲν τὸν γάμον.» ὁ δὲ
Ἱπποκλείδης ὑπολαβὼν εἶπεν· «οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.» (ἀπὸ τούτου μὲν*
130 *τοῦτο ὀνομάζεται.) Κλεισθένης δὲ σιγὴν ποιησάμενος ἔλεξεν ἐς μέσον,
τάδε «ἄνδρες παιδὸς τῆς ἐμῆς μνηστῆρες, ἐγὼ καὶ πάντας ὑμέας ἐπαινέω
καὶ πᾶσι ὑμῖν, εἰ οἷόν τε εἴη, χαριζοίμην ἂν μήτε ἕνα ὑμέων ἐξαίρετον*
2 *ἀποκρίνων μήτε τοὺς λοιποὺς ἀποδοκιμάζων· ἀλλ' οὐ γὰρ οἷά τέ ἐστι μιῆς
πέρι παρθένου βουλεύοντα πᾶσι κατὰ νόον ποιέειν, τοῖσι μὲν ὑμέων ἀπε-
λαυνομένοισι τοῦδε τοῦ γάμου τάλαντον ἀργυρίου ἑκάστῳ δωρεὴν δίδωμι
τῆς ἀξιώσιος εἵνεκα τῆς ἐξ ἐμεῦ γῆμαι καὶ τῆς ἐξ οἴκου ἀποδημίης, τῷ δὲ
Ἀλκμέωνος [Μεγακλέϊ] ἐγγυῶ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀγαρίστην νόμοισι τοῖσιν
Ἀθηναίων.» φαμένου δὲ ἐγγυᾶσθαι Μεγακλέος ἐκεκύρωτο ὁ γάμος Κλει-
σθένεϊ.*
131 *Ἀμφὶ μὲν κρίσιος τῶν μνηστήρων τοσαῦτα ἐγένετο, καὶ οὕτω Ἀλκμεωνί-*

AB CT MP(p) DR SV

τῇ τῶν γάμων ἡμέρᾳ ἐπωρχήσατο περιττῶς, μεταβουλευσαμένου δὲ τοῦ Κλεισθένους καὶ Μεγακλεῖ τῷ Ἀλκμαίωνος τὴν θυγατέρα δόντος, πρὸς δὲ τὸν Ἱπποκλείδην φανερῶς εἰπόντος, ὅτι ἀπώρχηται τὸν γάμον τὸν Ἀγαρίστης, ὑποτυχὼν ἔφη· 'οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.'

1370 *σκέλεσι* **A** cf. Poll. Eust. ‖ 1371 *ὀρχεομένου* om. **𝔄** hab. **𝔓** rell. | *γαμπρὸν* **C** | *ἄν* om. **AB**^{1}**CT𝔄𝔓** | *Ἱπποκλείδην* **PDRSV** fin. voc. comp. not. **V** *Ἱπποκλείδεα* **𝔄𝔓** rell. ‖ 1372 *κατεῖχε* **A** ‖ 1374 *εἶπε* **A** | *ἀπωρχήσαό* **TM𝔄𝔓** | *μὲν*] *μὴν* edd. nescio quis primus ‖ 1375 *εἶπεν* **ABCMP𝔄𝔓** *ἔφη* rell. cf. Paus. Att. ‖ 1375–1376 *μὲν τοῦτο* haplogr. om. in mg. suppl. man. rec. **A** ‖ 1376 *οὐνομάζεται* **CTM** *ὀνομάζεται* **𝔄𝔓** rell. | *ἔλεξε* **A** ‖ 1377 *ὑμᾶς* **BM** *ὑμέας* **𝔄𝔓** rell. ‖ 1378 *οἷός τ'* **D**^{1} *οἷόν τ'* **TMPV** *οἷόν τι τ'* **R** | *εἴη*] *ἐστί* **ABCT** | *μήτ' ἕνα* **PS** *μηθένα* **BC** *μήτ**θένα* **A** *μηδένα* **T** ‖ 1380 *βασιλεύοντα* **MD** ‖ 1381 *τοῦδε*] *τούτου* **DRSV** ‖ 1382 *ἀξιώσεως* **p** Ald. | *ἀποδημίας* **T** ‖ 1382–1383 *τῷ – Μεγακλέϊ*] *τῷ δὲ Ἀλκμαίωνος Μεγακλέει* **M** Ald. *τῷ δὲ Ἀλκμαίονος Μεγακλέει* **DRSV** *Μεγακλέει δὲ* **AB** *Μεγακλέϊ δὲ* **C𝔄𝔓** *Μεγακλέϊ* seclusi ‖ 1383 *ἐγγυῶμαι* **T** | *Ἀρίστην* **C** | *τοι*σι* **A** ‖ 1386 *κρίσι* **Pp** *κρίσει* **B**^{2}**MDRS** *κρί*^{σ} **V** (v. GEL s. v. *ἀμφί*) | *ἐγίνετο* **p** Ald. | *Ἀλκμαιωνίδαι* **M𝔄𝔓** Ald. *Ἀλκμαιονίδαι* **D**^{2}**RSV**

*δαι ἐβώσθησαν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. τούτων δὲ συνοικησάντων γίνεται Κλει-
σθένης τε ὁ τὰς φυλὰς καὶ τὴν δημοκρατίην Ἀθηναίοισι καταστήσας ἔχων
τὸ οὔνομα ἀπὸ μητροπάτορος τοῦ Σικυωνίου· αὐτός τε δὴ γίνεται Μεγα-* 2
*κλέϊ καὶ Ἱπποκράτης, ἐκ δὲ Ἱπποκράτεος Μεγακλέης τε ἄλλος καὶ Ἀγαρί-
στη ἄλλη, ἀπὸ τῆς Κλεισθένεος Ἀγαρίστης ἔχουσα τὸ οὔνομα, ἣ συνοική-
σασά τε Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος καὶ ἔγκυος ἐοῦσα εἶδε ὄψιν ἐν τῷ
ὕπνῳ, ἐδόκεε δὲ λέοντα τεκεῖν· καὶ μετὰ ὀλίγας ἡμέρας τίκτει Περικλέα
Ξανθίππῳ.*

Μετὰ δὲ τὸ ἐν Μαραθῶνι τρῶμα γενόμενον Μιλτιάδης, καὶ πρότερον 132
*εὐδοκιμέων παρὰ Ἀθηναίοισι, τότε μᾶλλον αὔξετο. αἰτήσας δὲ νέας
ἑβδομήκοντα καὶ στρατιήν τε καὶ χρήματα Ἀθηναίους οὐ φράσας σφιν,
ἐπ' ἣν ἐπιστρατεύσεται χώρην, ἀλλὰ φὰς αὐτοὺς καταπλουτιεῖν, ἤν οἱ
ἕπωνται· ἐπὶ γὰρ χώρην τοιαύτην δή τινα ἄξειν, ὅθεν χρυσὸν εὐπετέως
ἄφθονον οἴσονται· λέγων τοιαῦτα αἴτεε τὰς νέας. Ἀθηναῖοι δὲ τούτοισι
ἐπαρθέντες παρέδοσαν. παραλαβὼν δὲ ὁ Μιλτιάδης τὴν στρατιὴν ἔπλεε* 133
*ἐπὶ Πάρον πρόφασιν ἔχων, ὡς οἱ Πάριοι ὑπῆρξαν πρότεροι στρατευόμενοι
τριήρεϊ ἐς Μαραθῶνα ἅμα τῷ Πέρσῃ. τοῦτο μὲν δὴ πρόσχημα λόγων ἦν,
ἀτάρ τινα καὶ ἔγκοτον εἶχε τοῖσι Παρίοισι διὰ Λυσαγόρεα τὸν Τισίεω
ἐόντα γένος Πάριον διαβαλόντα μιν πρὸς Ὑδάρνεα τὸν Πέρσην. ἀπικό-* 2
*μενος δέ, ἐς τὴν ἔπλεε ὁ Μιλτιάδης, τῇ στρατιῇ ἐπολιόρκεε Παρίους κατ-
ειλημμένους ἐντὸς τείχεος καὶ ἐσπέμπων κήρυκα αἴτεε ἑκατὸν τάλαντα
φάς, ἢν μή οἱ δῶσιν, οὐκ ἀπαναστήσειν τὴν στρατιήν, πρὶν ἢ ἐξέλῃ*

AB CT MP(p) DR SV

1401 Lex. Vind. s. v. *ἐπῆρεν*: *Ἡρόδοτος*· Ἀθηναῖοι – παρέδοσαν

1387 *τουτέων* **T** | *ξυνοικησάντων* **T** ‖ **1388** *φυλὰς*] *βουλὰς* **T** ‖ **1389** *Μεγακλέει* **AB** ‖ **1391** *τοὔνομα* **M** Ald. | *ξυνοικήσασά* **T** ‖ **1392** *Εὐρύφρονος* **T** | *καὶ ἔγγυος ἐοῦσα* **CTM RV** om. **S** ‖ **1393** *δὲ λέοντα*] *λέοντα* quasi ex haplogr. maiusculorum **DRSV** ‖ **1396** *αὔξητο* (quod an legendum esset iam dubitaverat Stein) **p** *αὔξειτο* **M** ‖ **1397** *τοὺς Ἀθηναίους* **M** Ald. ‖ **1398** *ἐπιστρατεύεται* **ABCMP** *ἐπιστρατεύσηται* **DR SV** *στρατεύσεται* **S** | *αὐτὸς* **DRV** | *οἱ*] *εἰ* **V** ‖ **1399** *ἕπονται* **TDRSV** | *δή*] *μὴ* **C** ‖ **1401** *προλαβὼν* **T** ‖ **1402–1403** *στρατευόμενοι τριήρεσι* **ABCTP** *τριήρεσι στρατευόμενοι* **M** ‖ **1403** *ἐν Μαραθῶνι* **T** | *λέγων* **T** *λόγου* **S** fin. voc. comp. not. **CV** ‖ **1404** *καὶ* om. **MPDRSV** | *Λυσαγόρην* **MPDRSV** | *Τίσεω* **DRSV** *Τησίεω* **T** ‖ **1405** *διαβάλλοντα* **T** ‖ **1406** *δὲ* om. **D**[1] | *ἐς τὴν*] *ἐπ' ἣν* **ABCT** | *κατειλημένους* (quod praeferunt edd.) **P** *ἐγκαταλειμμένους* Ald. *κατειλημμένους* («(inopinanter?) prehensos *vel potius* retentos») **p** rell. ‖ **1407** *κήρυκας* **M** Ald. ‖ **1408** *ἢν μή οἱ*] *ἢν μιν οὐ* **AB**[1]**CT** *μή οἱ* **M** *ἢν μὲν οὐ* ci. Stein | *δώσειν* **MS** *δώσι* vel *δῶσι* **Pp** fin. voc. comp. not. **V** | *οὐ παναστήσειν* **R** *οὐκ ἀπονοστήσειν* **ABCTMP** (cf. infra, 136,1)

3 *σφέας. οἱ δὲ Πάριοι ὅκως μέν τι δώσουσι Μιλτιάδῃ ἀργύριον, οὐδὲ διε-*
νοεῦντο, οἱ δὲ ὅκως διαφυλάξωσι τὴν πόλιν, τοῦτο ἐμηχανῶντο ἄλλα τε
ἐπιφρασσόμενοι, καὶ τῇ μάλιστα ἔσκε ἑκάστοτε ἐπίμαχον τοῦ τείχεος·
134 *τοῦτο ἅμα νυκτὶ ἐξήρετο διπλήσιον τοῦ ἀρχαίου. ἐς μὲν δὴ τοσοῦτο τοῦ*
λόγου οἱ πάντες Ἕλληνες λέγουσι, τὸ ἐνθεῦτεν δὲ αὐτοὶ Πάριοι γενέσθαι
ὧδε λέγουσι· Μιλτιάδῃ ἀπορέοντι ἐλθεῖν ἐς λόγους αἰχμάλωτον γυναῖκα
ἐοῦσαν μὲν Παρίην γένος, οὔνομα δέ οἱ εἶναι Τιμοῦν, εἶναι δὲ ὑποζάκορον
τῶν χθονίων θεῶν. ταύτην ἐλθοῦσαν ἐς ὄψιν Μιλτιάδεω συμβουλεῦσαι, εἰ
περὶ πολλοῦ ποιέεται Πάρον ἑλεῖν, τὰ ἂν αὐτὴ ὑποθῆται, ταῦτα ποιέειν.
2 *μετὰ δὲ τὴν μὲν ὑποθέσθαι, τὸν δὲ διερχόμενον ἐπὶ τὸν κολωνὸν τὸν πρὸ*
τῆς πόλιος ἐόντα ⟨τὸ⟩ ἕρκος θεσμοφόρου Δήμητρος ὑπερθορεῖν οὐ δυνά-
μενον τὰς θύρας ἀνοῖξαι, ὑπερθορόντα δὲ ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον ὅ τι δὴ
ποιήσοντα ἐντός, εἴτε κινήσοντά τι τῶν ἀκινήτων εἴτε ὅ τι δὴ [ποτε]

AB CT MP(p) DR SV

1415 *Λεξ. ζάκορος· νεωκόρος, ἱερεύς.* Hes. *ζάκοροι· νεωκόροι, ἱερεῖς.* Phot. *ζάκορος· νεωκόρος ... ἢ ὁ ἱερεύς.* id. Suid. ‖ **1419 s.** Suid. *Ὑπερθορῶν· ὑπερηδῶν.* τῆς Δήμητρος οὐ δυνάμενος ὑπερθορεῖν τὰς θύρας, θορόντα δὲ ἰέναι ἐπὶ τὸ μέγαρον. cf. De Boor, *ByzZ* 30 (1922) 105

1409 *μέν τι*] *μέντοι* **TSV** *μὲν* **C** | *δώσωσι* **M** Ald. | *ἀργυρίου οὐδὲν* **PDRV** *ἀργυρίου οὐδὲ* **S** *οὐδὲ* **M** | *διανοεῦντο* **V** ‖ **1410** *διαφυλάξουσι* **PpS** | *τοῦτο* om. **DR SV** ‖ **1411** *ἐπιφρασσόμενοι* in perdito fortasse codice olim exstans e Vallae *alia loca intersaepientes* recognoscas, quod defendit Weber *RFIC* XIV (1935) 356 s., respuit autem Alberti *Boll. del Comitato* VII (1959) 80: *ἐπιφραζόμενοι* codd., quod gravissimum anacoluthum creare iudico, cum si *ἄλλα τε ... καὶ* ad cogitationes Pariorum se referret, participium *ἐπιφραζόμενοι* altero participio necesse esset continuetur, nos autem *ἄλλα* («alia loca») *τε ... καὶ* ad loca melius defendenda (*τῇ μάλιστα ἔσκε ἐπίμαχον τοῦ τείχεος*) coniungenda usurpatum censemus; *ἐπιφρασόμενοι* in antiquissimis schedis fort. legebatur | *ἔσχε* **CT** | *τοῦ τείχεος ἐπίμαχον* **M** ‖ **1412** *ἐξῆρτο* **ABCT** | *διπλήσιον*] *πλησίον* **C** ‖ **1413** *οἱ* om. **M** ‖ **1413–1414** *τὸ ἐνθεῦτεν – λέγουσι* haplogr. om. **C** ‖ **1414** *ὧδε λέγουσι*] *λέγουσι* **p** *λέγουσι ὧδε* **M** ‖ **1415** *ὑπὸ ζάκορον* **T** cf. grammaticos ‖ **1416** *ταύτην δὲ* **DRSV** | *ξυμβουλεῦσαι* **T** *συμβουλεῦσαί οἱ* **M** Ald. ‖ **1418** *διερχόμενον*] *ἀπικόμενον* **MPDRSV** fere *διερχόμενον προάστειον ἀπικόμενον* olim scriptum fuisse fort. iure censet Legrand ‖ **1419** *τὸ* suppl. Schaefer sequuntur edd. prorsus omnes ‖ **1419–1420** *Δήμητρος – μέγαρον*] cf. Suid. | *ὑπερθορέειν* **MPDRSV** ‖ **1420** *ὑπερθορῶντα* **CTM** *ὑπερθορώντα* **V**[ac] *ὑπερθορέοντα* **S** Ald. cf. Suid. | *ἐπὶ*] *ὑπὲρ* **DRSV** ‖ **1421** *ποιήσαντα* **V** | *τι τῶν*] *τε τῶν* **C** | *ποτε* a sermone nostri abhorrentem delevi (cf. III 129,3), ex iteratione vocis *ποιήσοντα* supra scriptae vel *ποιέοντι* vel similis formae potuit oriri

*προήξοντα· πρὸς τῇσι θύρῃσί τε γενέσθαι καὶ πρόκατε φρίκης αὐτὸν
ὑπελθούσης ὀπίσω τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἵεσθαι, καταθρώσκοντα δὲ τὴν αἱμα-
σιὴν τὸν μηρὸν σπασθῆναι· οἱ δὲ αὐτὸν τὸ γόνυ προσπταῖσαι λέγουσι.
Μιλτιάδης μέν νυν φλαύρως ἔχων ἀπέπλεε ὀπίσω οὔτε χρήματα Ἀθηναί-* 135
*οισι ἄγων οὔτε Πάρον προσκτησάμενος, ἀλλὰ πολιορκήσας τε ἓξ καὶ
εἴκοσι ἡμέρας καὶ δηώσας τὴν νῆσον. Πάριοι δὲ πυθόμενοι, ὡς ἡ ὑποζά-* 2
*κορος τῶν θεῶν Τιμὼ Μιλτιάδῃ κατηγήσαιτο, βουλόμενοί μιν ἀντὶ τούτων
τιμωρήσασθαι θεοπρόπους πέμπουσι ἐς Δελφούς, ὥς σφεας ἡσυχίη τῆς
πολιορκίης ἔσχε· ἔπεμπον δὲ ἐπειρησομένους, εἰ καταχρήσωνται τὴν ὑπο-
ζάκορον τῶν θεῶν ὡς ἐξηγησαμένην τοῖσι ἐχθροῖσι τῆς πατρίδος ἅλωσιν
καὶ τὰ ἐς ἔρσενα γόνον ἄρρητα ἱρὰ ἐκφήσασαν Μιλτιάδῃ. ἡ δὲ Πυθίη οὐκ* 3
*ἔα φᾶσα οὐ Τιμοῦν εἶναι τὴν αἰτίην τούτων, ἀλλὰ δεῖν γὰρ Μιλτιάδεα τε-
λευτᾶν μὴ εὖ, φανῆναί οἱ τῶν κακῶν κατηγεμόνα. Παρίοισι μὲν δὴ ταῦτα
ἡ Πυθίη ἔχρησεν· Ἀθηναῖοι δὲ ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα ἀπονοστήσαντα ἔσχον* 136
*ἐν στόμασι, οἵ τε ἄλλοι καὶ μάλιστα Ξάνθιππος ὁ Ἀρίφρονος, ὃς θανάτου
ὑπαγαγὼν ὑπὸ τὸν δῆμον Μιλτιάδεα ἐδίωκε τῆς Ἀθηναίων ἀπάτης εἵνε-
κεν. Μιλτιάδης δὲ αὐτὸς μὲν παρεὼν οὐκ ἀπελογέετο – ἦν γὰρ ἀδύνατος* 2
*ὥστε σηπομένου τοῦ μηροῦ –, προκειμένου δὲ αὐτοῦ ἐν κλίνῃ ὑπεραπε-
λογέοντο οἱ φίλοι τῆς μάχης τε τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης πολλὰ ἐπιμε-*

AB CT MP(p) DR SV

1422 *Λέξ. πρόκα· εὐθύς* (*καὶ παραχρῆμα* add. Lexx. ser. conscr.). Suid. *πρόκα· εὐθὺς καὶ παραχρῆμα· Ἡρόδοτος·* καὶ πρόκα τε – ἵεσθαι ‖ 1423 Suid. *καταθρώσκοντα· Ἡρόδοτος·* καταθρώσκοντα – σπασθῆναι ‖ 1435 Lex. Vind. 71: *'ἔσχεν ἐν στόματι' ἀντὶ τοῦ ἐλοιδορεῖτο, κατελάλει· Ἡρόδοτος·* Ἀθηναῖοι – Ξάνθιππος

1422 *πρόκατε*] cf. Lexx. Suid. ‖ 1423 *ἐπελθούσης* Suid. ‖ 1424 *προσπταῖσε* **B** *προσπταῖσαι* **C** *προσπτεῦσαι* **V** | *δὲ μὲν αὐτὸν* **C** ‖ 1426 *τε ἓξ*] *ἓξ* Ald. *ἓξ τε* **TM** ‖ 1427 *ἡ* om. **DSV** ‖ 1428 *κατηγήσατο* **ABCTMP** ‖ 1429 *ἐς Δελφοὺς πέμπουσι* **AB CT** ‖ 1430 *καταχρήσονται* **AC**[1]**P** ad modi usum cf. Kallenberg *Progr. Gymn. Fr.-Werd.* Pasch. 1884, 7 s. ‖ 1431 *ὡς*] *τὴν* **ABCT** | *τῆς* om. **Mp** Ald. | *τὴν ἅλωσιν* **T** ‖ 1432 *ἐκφήνασαν* **BCPM** *ἐκφήνασα* **AT** ‖ 1433 *Μιλτιάδην* **DR** fin. voc. comp. not. **V** ‖ 1435 *ἔχρησεν ἡ Πυθίη* **DRSV** | *Μιλτιάδην* (cuius vocis fin. comp. not. **V**) *ἐκ Πάρου* **DRSV** *ἐκ Πάρου Μιλτιάδεα* Lex. Vind. rell. | *εἶχον* **DRSV** om. **M** *ἔσχον* Lex. Vind. rell. ‖ 1436 *στόματι* **DRSV** ‖ 1437 *ἀγαγὼν* **ABCT** | *Μιλτιάδην* **DRS** fin. voc. comp. not. **V** | *ἕνεκεν* **T** *εἵνεκα* **M** Ald. ‖ 1439 *ὑπεραπολογέοντο* **TMp** Ald. ‖ 1440 *τε τῶν ἐν* **SV** | *γενομένης* om. **Mp** Ald.

μνημένοι καὶ τὴν Λήμνου αἵρεσιν, ὡς ἑλὼν Λῆμνόν τε καὶ τισάμενος τοὺς
3 *Πελασγοὺς παρέδωκε Ἀθηναίοισι. προσγενομένου δὲ τοῦ δήμου αὐτῷ*
κατὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θανάτου, ζημιώσαντος δὲ κατὰ τὴν ἀδικίην πεν-
τήκοντα ταλάντοισιν, Μιλτιάδης μὲν μετὰ ταῦτα σφακελίσαντός τε τοῦ
μηροῦ καὶ σαπέντος τελευτᾷ, τὰ δὲ πεντήκοντα τάλαντα ἐξέτισε ὁ παῖς
αὐτοῦ Κίμων.

137 *Λῆμνον δὲ Μιλτιάδης ὁ Κίμωνος ὧδε ἔσχε· Πελασγοὶ ἐπείτε ἐκ τῆς Ἀτ-*
τικῆς ὑπ' Ἀθηναίων ἐξεβλήθησαν (εἴτε ὦν δὴ δικαίως εἴτε ἀδίκως, τοῦτο
γὰρ οὐκ ἔχω φράσαι πλὴν τὰ λεγόμενα, ὅτι Ἑκαταῖος μὲν ὁ Ἡγησάνδρου
2 *ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι λέγων ἀδίκως) – ἐπείτε γὰρ ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους*
τὴν χώρην, τὴν σφίσι αὐτοῖσι ὑπὸ τὸν Ὑμησσὸν ἐοῦσαν ἔδοσαν οἰκῆσαι
μισθὸν τοῦ τείχεος τοῦ περὶ τὴν ἀκρόπολίν κοτε ἐληλαμένου, ταύτην ὡς
ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἐξεργασμένην εὖ, τὴν πρότερον εἶναι κακήν τε καὶ
τοῦ μηδενὸς ἀξίην, λαβεῖν φθόνον τε καὶ ἵμερον τῆς γῆς, καὶ οὕτως ἐξε-
λαύνειν αὐτοὺς οὐδεμίαν ἄλλην πρόφασιν προϊσχομένους τοὺς Ἀθηναίους·
3 *ὡς δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι, δικαίως ἐξελάσαι. κατοικημένους γὰρ τοὺς*
Πελασγοὺς ὑπὸ τῷ Ὑμησσῷ ἐνθεῦτεν ὁρμωμένους ἀδικέειν τάδε· φοιτᾶν
γὰρ δὴ τὰς σφετέρας θυγατέρας τε καὶ τοὺς παῖδας ἐπ' ὕδωρ ἐπὶ τὴν Ἐν-
νεάκρουνον (οὐ γὰρ εἶναι τοῦτον τὸν χρόνον σφίσι κω οὐδὲ τοῖσι ἄλλοισι

AB CT MP(p) DR SV

Σχόλ. 136,3 (ad *σφακελίσαντος*) *διασπασθέντος· σημαίνει δὲ τὸ σφακελίσαι καὶ τὸ διασαπῆναι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ἐπὶ τοῦ ὀστέου ἢ τῶν σαρκῶν λαμβάνεται* **B**

1441 *Λίμνου* **M** | *τε* om. **M** || 1442 *προσγινομένου* **RSV** || 1443 *κατὰ₂*] *καὶ κατὰ* **T** || 1444 *ταλάντοις* **DR** *τάλαντα* **S** fin. vocis comp. not. **V** | *σφακελίσαντός τε*] *σφακελήσαντός τε* **T** *σφακελίσαντος* **PDRSV** *σφακελίσαντος αὐτῷ* Ald. *σφακελίσαντες αὐτῷ* **M** || 1445 *σαπέντος*] *σαπέντος αὐτοῦ* Ald. *σαπέντον αὐτοῖς* **M** || 1448 *ἐξεβλήθησαν*] *ἐξελάθησαν* Ald. *ἐξελαθέντες* **M** || 1449 *Ἑκαταῖος*] i. e. fr. 127, quod Dowatur, *BOr* 10 (1965) 175, a nostro fere verbatim (cum repetitione vel resumptione *ἐπείτε γὰρ ἰδεῖν ... ταύτην ὡς ἰδεῖν*) ex illius opere fortasse laudatum fuisse censet; quae sequuntur verba *ἀδίκως – προϊσχομένους τοὺς Ἀθηναίους* (137,2 s.f.) ex Hecataeo sumpta iudicat Gaisford || 1451 *σφίσι αὐτοῖς* **D** *σφίσι αὐτοὶ* propos. Reiske *σφι αὐτοὶ* Herwerdenio duce Hude | *τὸν*] *τῶν* **BV** | *Ὑμησσῶν* **B** *Ὑμνησσὸν* **T** || 1452 *ποτε* **ABCT** || 1453 *ἐξεργασαμένον* altero *α* eraso **A** || 1455 *οὐδὲ μίαν* **V** *οὐδὲ μίην* **AB** *οὐδεμίην* **TMp** Ald. || 1456 *αὐτοὶ* om. **DRSV** || 1457 *Ὑμνησσῷ* **T** | *ὁρμεομένους* **P** *ὁρμεωμένους* **CTM** *ὁρμωμένους* **p** cett. | *τάδε*] *ταῦτα* **M** || 1458 *δὴ*] *αἰεὶ* **ABCTP** om. **M** | *σφετέρας*] *φρένας* **C** | *καὶ τοὺς παῖδας* om. **S** *τε καὶ τοὺς παῖδας* del. Schaefer sequ. Hude || 1459–1460 ad distinctionem cf. Herold, *Emendationes Hdt.eae, Progr. Gymn. Reg. Nuremb.* 1853, pars I, 9 | *τὸν* om. **DRV**

*Ἕλλησι οἰκέτας)· ὅκως δὲ ἔλθοιεν αὗται, τοὺς Πελασγοὺς ὑπὸ ὕβριός τε
καὶ ὀλιγωρίης βιᾶσθαι σφέας. καὶ ταῦτα μέντοι σφίσι οὐκ ἀποχρᾶν ποιέ-
ειν, ἀλλὰ τέλος καὶ ἐπιβουλεύοντας ἐπιχειρήσειν φανῆναι ἐπ' αὐτοφώρῳ.
ἑωυτοὺς δέ γενέσθαι τοσούτῳ ἐκείνων ἄνδρας ἀμείνονας, ὅσῳ παρεὸν αὐ-* 4
*τοῖσι ἀποκτεῖναι τοὺς Πελασγούς, ἐπεί σφεας ἔλαβον ἐπιβουλεύοντας, οὐκ
ἐθελῆσαι, ἀλλά σφι προειπεῖν ἐκ τῆς γῆς ἐξιέναι. τοὺς δὲ οὕτω δὴ ἐκχω-
ρήσαντας ἄλλα τε σχεῖν χωρία καὶ δὴ καὶ Λῆμνον. ἐκεῖνα μὲν δὴ Ἑκαταῖος
ἔλεξε, ταῦτα δὲ Ἀθηναῖοι λέγουσι. οἱ δὲ Πελασγοὶ οὗτοι Λῆμνον τότε* **138**
*νεμόμενοι καὶ βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι εὖ τε ἐξεπιστά-
μενοι τὰς Ἀθηναίων ὁρτὰς πεντηκοντέρους κτησάμενοι ἐλόχησαν Ἀρτέμιδι
ἐν Βραυρῶνι ἀγούσας ὁρτὴν τὰς τῶν Ἀθηναίων γυναῖκας, ἐνθεῦτεν δὲ ἁρ-
πάσαντες τουτέων πολλὰς οἴχοντο ἀποπλέοντες καί σφεας ἐς Λῆμνον
ἀγαγόντες παλλακὰς εἶχον. ὡς δὲ τέκνων αὗται αἱ γυναῖκες ὑπεπλήσθη-* 2
*σαν, γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν καὶ τρόπους τοὺς Ἀθηναίων ἐδίδασκον τοὺς
παῖδας. οἱ δὲ οὔτε συμμίσγεσθαι τοῖσι ἐκ τῶν Πελασγίδων γυναικῶν παισὶ
ἤθελον, εἴ τε τύπτοιτό τις αὐτῶν ὑπ' ἐκείνων τινός, ἐβοήθεόν τε πάντες
καὶ ἐτιμώρεον ἀλλήλοισι· καὶ δὴ καὶ ἄρχειν τε τῶν παίδων οἱ παῖδες ἐδι-
καίευν καὶ πολλῷ ἐπεκράτεον. μαθόντες δὲ ταῦτα οἱ Πελασγοὶ ἑωυτοῖσι* 3
*λόγους ἐδίδοσαν, καί σφίσι βουλευομένοισι δεινόν τι ἐσέδυνεν, εἰ δὴ δια-
γινώσκοιεν σφίσι τε βοηθέειν οἱ παῖδες πρὸς τῶν κουριδιέων γυναικῶν*

AB CT MP(p) DR SV

1460 *Ἕλλησι* om. **R** ‖ **1461** *σφι* propos. Stein Hude, supervacaneo autem, cum forma *σφίσι* usum reflexivum iure habere possit, cf. gramm. meam 105 ‖ **1462** *ἐπιχείρησιν* **B**[2]**D**[c] | *φανῆναι ἐπ' αὐτοφόρῳ* **D**[1]**RS** *ἐπ' αὐτοφώρῳ φανῆναι* **Mp** Ald. ‖ **1463** *ἐκείνων γενέσθαι τοσούτῳ* **Mp** *γενέσθαι τοσοῦτο ἐκείνων* Ald. | *ὅσον* Ald. | *παρεὼν* **T** | *αὐτοῖσι*] *ἑωυτοῖσι* propos. Stein ‖ **1465** *σφισι* **ABC** ‖ **1466** *τε δὴ σχεῖν χωρία καὶ Ἀθηναίων* **Mp** Ald. ‖ **1466–1467** *σχεῖν – ταῦτα δὲ* om. **C** ‖ **1466** *μὲν* om. **M** ‖ **1467** *ἔλεξε*] *ἔδεξε* **D** *ἔδοξε* **RSV** | *οὕτω* **CM** ‖ **1468** *καὶ* om. **C** *καὶ βουλόμενοι* haplogr. om. **RSV** *νεμόμενοι καὶ* haplogr. om. **M** | *τε*] *γε* propos. Hude ‖ **1469** *ὁρτὰς αὐτῶν* **M** Ald. | *πεντηκοτέρους* **D**[1] *πεντηκοντόρους* **CMPS** | *κτησάμενοι*] *στησάμενοι* **DRSV** ‖ **1470** *Βραύρωνι* **ABRV** *Βραβρῶνι* **T** ‖ **1472** *παλακὰς* **CSV** | *αἱ γυναῖκες αὗται* **DRSV** | *ὑπεβλήθησαν* **T** ‖ **1473** *τρόπους Ἀθηναίων ἐδίδασκον* **A** *τοὺς* supra lin. suppl. prima ut vid. man. **A** *τρόπους ἐδίδασκον τοὺς Ἀθηναίων* **M** *τρόπους τῶν Ἀθηναίων ἐδίδασκον* **TPpS** ‖ **1474** *συμμίγνυσθαι* **MPDR SV** ‖ **1475** *εἴ τι τύπτοιτο* **M** Ald. | *αὐτέων* **DRV** ‖ **1476** *τε* om. **SV** ‖ **1477** *πολλὸν* **DRSV** ‖ **1478** *ἔδοσαν* **MPDRSV** | *σφι* supervacaneo propos. Stein Hude usum reciprocum formae *σφίσι* videlicet non recognoscentes | *βουλομένοισι* **D** | *εἰ δὲ δὴ* **M** Ald. | *διαγνώσκοιεν* **DR** ‖ **1479** *βοηθεῖν* **D** | *κουριδίων* **MPDRSV**

τοὺς παῖδας καὶ τούτων αὐτίκα ἄρχειν πειρῴατο, τί δὴ ἀνδρωθέντες δῆ-
4 *θεν ποιήσουσι. ἐνθαῦτα ἔδοξέ σφι κτείνειν τοὺς παῖδας τοὺς ἐκ τῶν Ἀττι-*
κέων γυναικῶν. ποιεῦσι δὲ ταῦτα, προσαπολλύουσι δέ σφεων καὶ τὰς μη-
τέρας. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ τοῦ προτέρου τούτων, τὸ ἐργάσαντο
αἱ γυναῖκες τοὺς ἅμα Θόαντι ἄνδρας σφετέρους ἀποκτείνασαι, νενόμισται
139 *ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὰ σχέτλια ἔργα πάντα «Λήμνια» καλέεσθαι. ἀποκτεί-*
νασι δὲ τοῖσι Πελασγοῖσι τοὺς σφετέρους παῖδάς τε καὶ γυναῖκας οὔτε γῆ
καρπὸν ἔφερεν οὔτε γυναῖκές τε καὶ ποῖμναι ὁμοίως ἔτικτον καὶ πρὸ τοῦ.
πιεζόμενοι δὲ λιμῷ καὶ ἀπαιδίῃ ἐς Δελφοὺς ἔπεμπον λύσιν τινὰ αἰτη-
2 *σόμενοι τῶν παρεόντων κακῶν. ἡ δὲ Πυθίη σφέας ἐκέλευε Ἀθηναίοισι δί-*
κας διδόναι ταύτας, ἃς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσι. ἦλθόν τε δὴ ἐς τὰς
Ἀθήνας οἱ Πελασγοὶ καὶ δίκας ἐπαγγέλλοντο βουλόμενοι διδόναι παντὸς
3 *τοῦ ἀδικήματος. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ πρυτανηίῳ κλίνην στρώσαντες, ὡς*
εἶχον κάλλιστα, καὶ τράπεζαν ἐπιπλέην ἀγαθῶν πάντων παραθέντες ἐκέ-
4 *λευον τοὺς Πελασγοὺς τὴν χώρην σφίσι παραδιδόναι οὕτως ἔχουσαν. οἱ δὲ*
Πελασγοὶ ὑπολαβόντες εἶπαν «ἐπεὰν βορέῃ ἀνέμῳ αὐτημερὸν ἐξανύσῃ
νηῦς ἐκ τῆς ὑμετέρης ἐς τὴν ἡμετέρην, τότε παραδώσομεν» ἐπιστάμενοι

AB CT MP(p) DR SV
Ἀποκτείνασι (139,1) – παρέστησαν (140,2) exc. floril. 𝔄𝔓

T 1482–1485 Paus. Att. fr. litt. *λ* 16 (Erbse, *Unters. zu den attiz. Lexika = Abh. dt. Akad. d. Wiss. Berlin*, Phil.-hist. Kl. 1949, Nr. 2, p. 193) s. v. *Λήμνιον κακὸν βλέπων* proverbii originem exponens ad res gestas hic narratas se refert nullam tamen nostri faciens mentionem

1493 Suid. s. v. *ἐπιπλέα*: Ἡρόδοτος· καὶ – παραθέντες

1481 *τοὺς*$_2$ om. V^{ac} | *Ἀττικῶν* SV^{ac} || 1482 *ποιέουσι* **ABCT** | *δὲ ταῦτα* **pDRV** *ταῦτα δὲ* **S** *δὴ ταῦτα* **MP** Ald. *τε ταῦτα* cett. | *σφεων – μητέρας*] *σφι καὶ τὰς μητέρας* **DRSV** *καὶ τὰς μητέρας αὐτῶν* **TMPp** || 1483 *τούτου* **M** Ald. | *τὸ*] *ὃ* **AB CT** | *ἠργάσαντο* **AB** *εἰργάσαντο* **CT** || 1485 *ἀνὰ*] *γὰρ ἀνὰ* **RV** | *ἀποκτείνουσι* **SV** *ἀποκτείνασι* 𝔄𝔓 rell. || 1487 *ἔφερε* **A** | *γύναια* 𝔄 | *γυναῖκές* 𝔓 rell. | *ὡς καὶ πρὸ τοῦ* **M** Ald. || 1488 *λιμῷ καὶ ἀπαιδίᾳ* **Pp** *λιμῷ τε καὶ ἀπαιδίῃ* **M** Ald. *ἀπαιδίῃ καὶ λιμῷ* 𝔄𝔓 || 1489 *ἐκέλευε σφέας* 𝔄𝔓 || 1430 *ἃς* **ABCT**𝔄𝔓 *τὰς* rell. | *τε* om. **C** || 1491 *ἐπηγγέλλοντο* **ABCT**𝔄𝔓 | *βουλόμενοι* om. **C** || 1492 *τοῦ* om. 𝔓 hab. 𝔄 rell. | *πρυτανείῳ* 𝔄𝔓 | *στορέσσαντες* **D** *στορέσαντες* **RSV** *στρώσαντες* 𝔄𝔓 rell. || 1493 *ἐπιπλέειν* **B** | *παντοίων* Suid. || 1495 *εἶπον* **MDRSV**𝔄𝔓 || 1495–1496 *ἐξανύσῃ νηῦς* **ABCT**𝔄𝔓 *νηῦς ἐξανύσῃ* rell. || 1496 *παραδώσομεν ἐπιστάμενοι* **ABCT**𝔄𝔓 *παραδώσομεν τοῦτο εἶπαν ἐπιστάμενοι* rell.

*τοῦτο εἶναι ἀδύνατον γενέσθαι· ἡ γὰρ Ἀττικὴ πρὸς νότον κέεται πολλὸν
τῆς Λήμνου. τότε μὲν τοσαῦτα· ἔτεσι δὲ κάρτα πολλοῖσι ὕστερον τούτων,* **140**
*ὡς ἡ Χερσόνησος ἡ ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐγένετο ὑπ' Ἀθηναίοισι, Μιλτιάδης ὁ
Κίμωνος ἐτησιέων ἀνέμων κατεστηκότων νηὶ κατανύσας ἐξ Ἐλαιοῦντος
τοῦ ἐν Χερσονήσῳ ἐς Λῆμνον προηγόρευεν ἐξιέναι ἐκ τῆς νήσου τοῖσι Πε-
λασγοῖσιν ἀναμιμνήσκων σφέας τὸ χρηστήριον, τὸ οὐδαμᾶ ἤλπισαν σφίσιν
οἱ Πελασγοὶ ἐπιτελέεσθαι. Ἡφαιστιέες μέν νυν ἐπείθοντο, Μυριναῖοι δὲ οὐ* 2
*συγγινωσκόμενοι εἶναι τὴν Χερσόνησον Ἀττικὴν ἐπολιορκέοντο, ἐς ὃ καὶ
οὗτοι παρέστησαν. οὕτω δὴ τὴν Λῆμνον ἔσχον Ἀθηναῖοί τε καὶ Μιλτιά-
δης.*

AB CT MP(p) DR SV

1503 s. Hes.: v. quae ad III 99,1 laudavimus

1497 *γενέσθαι* om. **𝔓** hab. **𝔄** rell. ‖ **1498** *νήσου* **C𝔄** *Λήμνου* **𝔓** rell. | *τοιαῦτα* **AB CT𝔄𝔓** ‖ **1499** *Χερρόνησος* **𝔄𝔓** *Χερόνησος* **C** | *ἐν Ἑλλησπόντῳ* **DRSV𝔓** *ἐπ' Ἑλλησπόντῳ* **ABCTMP** *ἐπ' Ἑλλήσποντον* **𝔄** ‖ **1500** *ἐτησίων* **𝔄𝔓** | *καθεστηκότων* **C** | *κατανύσας* **ABCT𝔄𝔓** *καταλύσας* **DRV**^{ac} *καταστήσας* **SV**^{c} | *Ἐλεοῦντος* **BMPD**^{c}**R SV** *Ἐλαιοῦντος* **D**^{ac}**𝔄𝔓** rell. ‖ **1501** *Χερρονήσῳ* **𝔄𝔓** | *προηγόρευε* **A** | *ἐς τὴν* **M** Ald. | *Πελασγοῖσι* **A** ‖ **1502–1503** *σφίσι οἱ Πελασγοὶ* **AM** *σφι οἱ Πελασγοὶ* **T** *οἱ Πελασγοὶ σφίσι* **M** ‖ **1503** *οἱ* om. **DRSV** hab. **𝔄𝔓** rell. | *ἐπίθοντο* **R** *ἐπύθοντο* **SV** *ἐπείθοντο* **𝔄𝔓** rell. | *Μυρριναῖοι* **𝔄𝔓** *Μυρινναῖοι* **R** ‖ **1504** *Χερρόνησον Ἀττικὴν* **𝔄** *Ἀττικὴν Χερρόνησον* **𝔓** ‖ **1505** *οὗτοι* **ABCT𝔄𝔓** *αὐτοὶ* rell. | *τὴν* om. **MPDRSV** | *τε* **ABCTMP**^{2}**p** om. cett. | primas voces libri VII (*ἐπεὶ – μάχης*) hic in fine addunt et in initio libri VII iterum habent **DRSV**

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Η

Πολύμνια

I

1 *Ἐπεὶ δὴ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης*
παρὰ βασιλέα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος καὶ πρὶν μεγάλως κεχαραγμένον
τοῖσι Ἀθηναίοισι διὰ τὴν ἐς Σάρδις ἐσβολήν, καὶ δὴ καὶ τότε πολλῷ τε
2 *δεινότερα ἐποίεε καὶ μᾶλλον ὥρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καὶ*
αὐτίκα μὲν ἐπηγγέλλετο πέμπων ἀγγέλους κατὰ πόλις ἑτοιμάζειν στρατιὴν
πολλῷ πλέω ἐπιτάσσων ἑκάστοισι ἢ πρότερον παρεῖχον καὶ νέας τε καὶ
σῖτον καὶ ἵππους. τούτων δὲ περιαγγελλομένων ἡ Ἀσίη ἐδονέετο ἐπὶ τρία
ἔτεα καταλεγομένων τε τῶν ἀρίστων ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσομένων
3 *καὶ παρασκευαζομένων· τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ Αἰγύπτιοι ὑπὸ Καμβύσεω δουλω-*
θέντες ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων. ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον ὥρμητο καὶ ἐπ'
ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι.
2 *Στελλομένου δὲ Δαρείου ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Ἀθήνας τῶν παίδων αὐτοῦ*
στάσις ἐγένετο μεγάλη περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς δεῖ μιν ἀποδέξαντα βασι-
2 *λέα κατὰ τὸν Περσέων νόμον οὕτω στρατεύεσθαι. ἦσαν γὰρ Δαρείῳ καὶ*
πρότερον ἢ βασιλεῦσαι γεγονότες τρεῖς παῖδες ἐκ τῆς προτέρης γυναικός,
Γωβρύεω θυγατρός, καὶ βασιλεύσαντι ἐξ Ἀτόσσης τῆς Κύρου ἕτεροι τέσσε-

AB CT P(p) M DR SV

Ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LXI ‖ 1 *δὴ*] *δὲ* **ABPDSV** *δὲ ἡ* **TM** Ald. ‖ 2 *μεγάλα* **T** ‖ 3 *ἐς*] *ἐν* **RV**[ac] *ν* in ras. **A**[t] ‖ 5 *πόλεις* **CTMDRSV** ‖ 6 *πολλῷ τε* **T** Ald. | *πλείῳ* **ABC** *πλεῖον* **T** | *ἑτοιμάζων* **C**[t] *ἐπιτάσσων* **C**[mg] cett. | *παρέχειν* **AB CTP** ‖ 6–7 *καὶ νέας – ἵππους*] *καὶ νέας καὶ* (*πλοῖα* supra *καὶ*) *σῖτον καὶ ἵππους* **C** *καὶ νέας τε καὶ ἵππους καὶ σῖτον καὶ πλοῖα* **PMDRSV** *νέας* olim in cod. aliquo exstitisse videtur ‖ 7 *τουτέων* **ABCT** | *ἐδονέετο πᾶσα ἐπὶ* **pM** ‖ 8 *τε*] *δὲ* **PMDRSV** | *ὡς* om. **DRSV** | *στρατευομένων* **ABCTPM** ‖ 9 *δὲ* om. **PDRSV** ‖ 10 *ὅρμητο καὶ* **AB** *ὅρμητο* **T** *ὥρμητο* cett. ‖ 13 *ἐγίνετο* **RV** | *ὡς* om. **R** | *ἔδει* **DRSV** | *ἀποδεί-ξαντα* **Tp** ‖ 15 *πρότερον*] *πρὸ* **T** ‖ 16 *Γοβρύεω* **ABCTP** | *βασιλεύσαντος* **M** Ald. ‖ 16.17 *τέσσαρες* **CMSV**

ρες. τῶν μὲν δὴ προτέρων ἐπρέσβευε Ἀρτοβαζάνης, τῶν δὲ ἐπιγενομένων
Ξέρξης. ἐόντες δὲ μητρὸς οὐ τῆς αὐτῆς ἐστασίασαν, ὁ μὲν γὰρ Ἀρτοβαζά- 3
νης, καθότι πρεσβύτατός τε ἦν παντὸς τοῦ γόνου καὶ ὅτι νομιζόμενον εἴη
πρὸς πάντων ἀνθρώπων τὸν πρεσβύτατον τὴν ἀρχὴν ἔχειν, Ξέρξης δέ, ὡς
Ἀτόσσης τε παῖς εἴη τῆς Κύρου θυγατρὸς καὶ ὅτι Κῦρος εἴη ὁ κτησά-
μενος τοῖσι Πέρσῃσι τὴν ἐλευθερίην. Δαρείου δὲ οὐκ ἀποδεικνυμένου κω 3
γνώμην ἐτύγχανε κατὰ τὠυτὸ τούτοισι καὶ Δημάρητος ὁ Ἀρίστωνος ἀναβε-
βηκὼς ἐς Σοῦσα ἐστερημένος τε τῆς ἐν Σπάρτῃ βασιληίης καὶ φυγὴν ἐπι-
βαλὼν ἑωυτῷ ἐκ Λακεδαίμονος. οὗτος ὡνὴρ πυθόμενος τῶν Δαρείου παί- 2
δων τὴν διαφορὴν ἐλθών, ὡς ἡ φάτις μιν ἔχει, Ξέρξῃ συνεβούλευε λέγειν,
πρὸς τοῖσι ἔλεγε ἔπεσι, ὡς αὐτὸς μὲν γένοιτο Δαρείῳ ἤδη βασιλεύοντι καὶ
ἔχοντι τὸ Περσέων κράτος, Ἀρτοβαζάνης δὲ ἔτι ἰδιώτῃ ἐόντι Δαρείῳ· οὐκ 3
ὦν οὔτε οἰκὸς εἴη οὔτε δίκαιον ἄλλον τινὰ τὸ γέρας ἔχειν πρὸ ἑωυτοῦ,
ἐπεί γε καὶ ἐν Σπάρτῃ, ἔφη ὁ Δημάρητος ὑποτιθέμενος, οὕτω νομίζεσθαι,
ἢν οἱ μὲν προγεγονότες ἔωσι πρὶν ἢ τὸν πατέρα σφέων βασιλεῦσαι, ὁ δὲ
βασιλεύοντι ὀψίγονος ἐπιγένηται, τοῦ ἐπιγενομένου τὴν ἔκδεξιν τῆς βασι-
ληίης γίνεσθαι. χρησαμένου δὲ Ξέρξεω τῇ Δημαρήτου ὑποθήκῃ γνοὺς ὁ 4
Δαρεῖος, ὡς λέγοι δίκαια βασιλέα μιν ἀπέδεξε. δοκέειν δέ μοι, καὶ ἄνευ

AB CT P(p) M DR SV
Σχόλ. 2.2 (ad *ἐπρέσβευε*): *πρῶτος ὢν προεῖχεν ἐν τῷ τῆς ἡλικίας χρόνῳ* **B**

T 19 s. Eust. Il. 28 (ad A 24): *Ὡς Ἡρόδοτός φησι, νομιζόμενα ἤγουν* νομιζόμενόν *ἐστι* παρὰ πάντων ἀνθρώπων τὸν πορεσβύτερον *ἄρχειν*, cf. quae inter grammaticos ex Eust. laudamus

17 s. Thom. Mag. 299 (s. v. *πρεσβεύονται*): *πρεσβεύω τὸ 'τιμῶ' – αἰτιατικῇ· πρεσβεύω καὶ τὸ 'πρεσβύτερός εἰμι' – γενικῇ· καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἑβδόμῃ·* τῶν – Ἀρτοβαζάνης ‖ 19 Eust. Il. 59 (ad A 107): *Ἔστι τὸ 'φίλα' Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ 'φίλον'· … καὶ παρ' Ἡροδότῳ 'νομιζόμενα' ἀντὶ τοῦ 'νομιζόμενον'.*

17 *ἐπρέσβευσεν* Thom. Mag. | *Ἀρταβαζάνης* **DRSV** ‖ 18 *ἐστίαζον* **PMDRSV** | *γὰρ* om. **PMDRSV** eras. **B** ‖ 18.19 *Ἀρταβαζάνης* **DRSV** ‖ 19 *κατ' ὅτι πρεσβύτατος εἴη* **ABCP** *καὶ ὅτι πρεσβύτατος εἴη* **T** *κατ' ὅτι πρεσβύτατός τ' εἴη* **M** v. grammaticam meam 38 | *νομιζόμενα* **B**[2] cf. Eust. Il. 28 et 59 ‖ 20 *πρὸς*] cf. Eust. Il. 28 | *πρεσβύτερον* Eust. Il. 28 ‖ 21 *τε* om. **M** ‖ 23 *τὠυτὸ τούτοισι*] *ταυτὸ τούτοισι* **T** *τὠυτοῖσι* **D** ‖ 24.25 *ἐπιβάλλων* **AB**[1]**CT** ‖ 25 *ωνὴρ* **AB** *ἀνὴρ* **SV** ‖ 26 *διαφερὴν* **M** | *συνεβούλευσε* **DRSV** ‖ 28 *τῶ* **C** | *Ἀρταβαζάνης* **AB**[1]**DRSV** | *ἔτι*] *ἐπὶ* **DRSV** | *ὄντι* **C** ‖ 29 *εἰκὸς* **T** Ald. ‖ 30 *ὑποθέμενος* **D** ‖ 32 *ἐπιγινομένου* **ABCT** ‖ 33 *γενέσθαι* **P**[1]**DRSV** *γίνεσθαι* **P**[2]**p** cett. | *τῇ*] *τοῦ* **T** | *Δαμαρήτου* **D** ‖ 34 *λέγει* **DSV** | *ἀπέδειξε* **MV** | *δοκέει* **CPM**

ταύτης τῆς ὑποθήκης βασιλεῦσαι ἂν Ξέρξης, ἡ γὰρ Ἄτοσσα εἶχε τὸ πᾶν
4 *κράτος. ἀποδέξας δὲ βασιλέα Πέρσῃσι Ξέρξεα Δαρεῖος ὁρμᾶτο στρατεύε-*
σθαι. ἀλλὰ γὰρ μετὰ ταῦτά τε καὶ Αἰγύπτου ἀπόστασιν τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ
παρασκευαζόμενον συνήνεικε αὐτὸν Δαρεῖον βασιλεύσαντα τὰ πάντα ἓξ τε
καὶ τριήκοντα ἔτεα ἀποθανεῖν, οὐδέ οἱ ἐξεγένετο οὔτε τοὺς ἀπεστεῶτας
Αἰγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι.
5 *Ἀποθανόντος δὲ Δαρείου ἡ βασιληίη ἀνεχώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν*
ἐκείνου Ξέρξην. ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδαμῶς πρόθυμος
ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι, ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο ἄγερσιν. παρεὼν
δὲ καὶ δυνάμενος παρ' αὐτῷ μέγιστον Περσέων Μαρδόνιος ὁ Γωβρύεω, ὃς
ἦν Ξέρξῃ μὲν ἀνεψιός, Δαρείου δὲ ἀδελφεῆς παῖς, τοιούτου λόγου εἴχετο
2 *λέγων· «δέσποτα, οὐκ οἰκός ἐστι Ἀθηναίους ἐργασαμένους πολλὰ δὴ κακὰ*
Πέρσας μὴ οὐ δοῦναι δίκας, τῶν ἐποίησαν. ἀλλ' εἰ τὸ μὲν νῦν ταῦτα
πρήσσοις, τά περ ἐν χερσὶ ἔχεις· ἡμερώσας δὲ Αἴγυπτον τὴν ἐξυβρίσασαν
στρατηλάτεε ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἵνα λόγος τέ σε ἔχῃ πρὸς ἀνθρώπων ἀγαθὸς
3 *καί τις ὕστερον φυλάσσηται ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατεύεσθαι.» οὗτος μέν οἱ*
ὁ λόγος ἦν τιμωρός, τούτου δὲ τοῦ λόγου παρενθήκην ποιεέσκετο τήνδε,
ὡς ἡ Εὐρώπη περικαλλὴς χώρη καὶ δένδρεα παντοῖα φέρει τὰ ἥμερα ἀρε-
6 *τήν τε ἄκρη βασιλέϊ τε μούνῳ θνητῶν ἀξίη ἐκτῆσθαι. ταῦτα δὲ ἔλεγε, οἷα*
νεωτέρων ἔργων ἐπιθυμητὴς ἐὼν καὶ θέλων αὐτὸς τῆς Ἑλλάδος ὕπαρχος
εἶναι. χρόνῳ δὲ κατεργάσατό τε καὶ ἀνέπεισε ὥστε ποιέειν ταῦτα [Ξέρ-

AB CT P(p) M DR SV

Σχόλ. 5.1 (ad *ἀνεψιός*): *ἀνεψιὸν εἶπε τὸν ἐξάδελφον κατὰ τὸν ποιητήν* (sed cf. *I* 464) **B**

35 *ἐβασίλευσεν ἂν* **DRSV** ‖ 36 *Δαρεῖος Ξέρξεα* **PpM** Ald. | *ὡρμᾶτο* **CPMDR SV** ‖ 38 *ξυνήνεικε* **CT** ‖ 38–39 *ἔτεα ἓξ τε καὶ τριήκοντα* **PMDRSV** ‖ 41 *ἀνεχώρεε* **DRSV** ‖ 42 *μὲν*] *μὴν* **M** om. **D** ‖ 43 *στρατεύεσθαι κατ' ἀρχάς* **M** | *ἐποιέετο ἄγερσιν* **D** *ἐποιέετο στρατιῆς ἄγερσιν* **Pp** *ἐποιέετο τὴν στρατιῆς ἔγερσιν* **M** Ald. *ἐποιέετο στρατιῆς ἔγερσιν* cett. ‖ 44 *παρ' αὐτῷ καὶ δυνάμεως μέγιστον* **M** | *Γοβρύεω* **ABC TP** ‖ 45 *Ξέρξου* **DRSV** *Ξέρξεω* **S** | *ἀδελφῆς* **D** ‖ 46 *οὐκ οἰκός*] *οὐκός* **B**[1] *οὐκ εἰκός* **B**[2]**T** Ald. | *δὴ*] *ἤδη* **DRSV** om. **pM** ‖ 47 *δίκην* **ABCP** | *ἀλλ' εἰ*] *ἀλλὰ* **PMDR SV** ‖ 48 *τά περ*] *ταῦτα* **SV** | *ἐνσι* **A**[1] *χερ* supra lin. suppl. man. rec. **A** ‖ 51 *ὁ* om. **SV** | *τούτου δὲ τοῦ*] *τοῦδε δὲ τοῦ* **ABC** *τοῦδε* **T** | *ἐποιέετο* **PMDRSV** necnon **p** quoque *ποιεέσκετο* Parisina aliqua apographa teste Gaisfordio quem sequuntur Wesseling et plerique edd. ‖ 52 *περικαλλὴς εἴη χώρη* **ABCT** | *δένδρα* **D** | *ἡμέτερα* **C** ‖ 53 *βασιλείων* **pM** Ald. | *θνητῷ* **D** | *δὲ* om. **ABC** ‖ 53–54 *οἷα νεώτερος καὶ νεωτέρων* **T** ‖ 55–56 *Ξέρξεα ὥστε ποιέειν ταῦτα* **TPMDRSV** *Ξέρξην* seclusi ad syntaxin cf. VI 23,2 et praecipue I 123,2, ubi in verbi *ἀναπείθειν* vicinitate illud

ξην]· (συνέλαβε γὰρ καὶ ἄλλα οἱ σύμμαχα γενόμενα ἐς τὸ πείθεσθαι Ξέρ-
ξην· τοῦτο μὲν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίης παρὰ τῶν Ἀλευαδέων ἀπιγμένοι ἄγ- 2
γελοι ἐπεκαλέοντο βασιλέα πᾶσαν προθυμίην παρεχόμενοι ἐπὶ τὴν Ἑλ-
λάδα, οἱ δὲ Ἀλευάδαι οὗτοι ἦσαν Θεσσαλίης βασιλέες, τοῦτο δὲ
Πεισιστρατιδέων οἱ ἀναβεβηκότες ἐς Σοῦσα τῶν τε αὐτῶν λόγων ἐχόμενοι,
τῶν καὶ οἱ Ἀλευάδαι, καὶ δή τι πρὸς τούτοισι ἔτι πλέον προσωρέγοντό οἱ·
ἔχοντες Ὀνομάκριτον ἄνδρα Ἀθηναῖον χρησμολόγον τε καὶ διαθέτην χρη- 3
σμῶν τῶν Μουσαίου ἀναβεβήκεσαν τὴν ἔχθρην προσκαταλυσόμενοι. ἐξη-
λάθη γὰρ ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου ὁ Ὀνομάκριτος ἐξ Ἀθηνέων
ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλοὺς ὑπὸ Λάσου τοῦ Ἑρμιονέος ἐμποιέων ἐς τὰ Μουσαίου
χρησμόν, ὡς αἱ ἐπὶ Λήμνου ἐπικείμεναι νῆσοι ἀφανιζοίατο κατὰ τῆς θα-
λάσσης· διὸ ἐξήλασέ μιν ὁ Ἵππαρχος πρότερον χρεώμενος τὰ μάλιστα· 4
τότε δὲ συναναβάς, ὅκως ἀπίκοιτο ἐς ὄψιν τὴν βασιλέος λεγόντων τῶν
Πεισιστρατιδέων περὶ αὐτοῦ σεμνοὺς λόγους κατέλεγε τῶν χρησμῶν· εἰ
μέν τι ἐνέοι σφάλμα φέρον τῷ βαρβάρῳ, τῶν μὲν ἔλεγε οὐδέν, ὁ δὲ τὰ εὐ-
τυχέστατα ἐκλεγόμενος ἔλεγε, τόν τε Ἑλλήσποντον ὡς ζευχθῆναι χρεὸν
εἴη ὑπ' ἀνδρὸς Πέρσεω, τήν τε ἔλασιν ἐξηγεόμενος. οὗτός τε δὴ χρησμῳ- 5
δέων προσεφέρετο, καὶ οἵ τε Πεισιστρατίδαι καὶ οἱ Ἀλευάδαι γνώμας ἀπο-
δεικνύμενοι.)

AB CT P(p) M DR SV

62 s. Thom. Mag. 105 (s. v. *διατίθεμαι*): *παθητικῶς τὸ 'διάκειμαι' καὶ τὸ πωλῶ·* χρησμολόγον καὶ – Μουσαίου· *Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἑβδόμῃ*

κατεργάζεσθαι invenitur, quorum coniunctionem velut *ἓν διὰ δυοῖν* ‚persuasione impetravit' intellexeris

56 *ξυνέλαβε* **CT** | *ξύμμαχα* **T** | *ἐς*] *πρὸς* **PMDRSV** || 56.57 *Ξέρξεα* **PMDRSV** || 57 *τῆς* om. **DRSV** || 59 *βασιλέες*] *ἡγεμόνες* **M** || 61 *οἱ* om. **PRSV** | *ἔτι*] *ὅτι* **ABCT** | *προσορέγοντό* **C** *προσ*ωρέγοντό* **D** *πρόσω λέγοντες* **T** || 62 *διαθέτον* **M** || 63 *τῶν*] *τοῦ* **T** | *τὴν*] *γὰρ τὴν* **CTPM** | *ἔχρην* **A**[1] litt. *θ* suprascr. man. sec. **A** | *προκαταλυσάμενοι* **ABCTM** || 63.64 *ἐξηλάσθη* **C** v. gramm. meam 132 || 64 *τοῦ* om. **C** | *Πεισιστρατίδεω* **ABCT** | *ὁ* om. **ABCT** | *Ἀθηναίων* **CTP**[ac]**MDRV** exitum vocis comp. notat **S** *Ἀθηνέων* **P**[c]**p** cett. || 65 *ἐπ' αὐτοφόρῳ ἁλοὺς* **D**[1] *ἁλοὺς ἐπ' αὐτοφώρῳ* **M** | *Λώσου* **SV** || 66 *αἱ* om. **SV** | *Λήμνῳ* propos. Krueger sequ. Stein Hude | *κατὰ*] *ἐκ* **M** Ald. || 67 *μὲν* **ABCT** | *χρεόμενος* **BPp** | *τὰ*] *κατὰ* **C** || 68 *ξυναναβάς* **CT** | *τῶν* om. **B** || 69 *τὸν χρησμόν* **T** || 70 *μέν τι* **ACP**[2]**pMDS** *μέντοι* **P**[1] cett. | *ἐνέοι*] litteris *οι* litt. *ηι* suprascr. man. rec. **A** | *φέρων* **TpM** Ald. || 71–72 *ὡς ζευχθῆναι χρεὼν εἴη* **TDRV** *ὡς χρεὼν εἴη ζευχθῆναι* **M** || 73 *προεφέρετο* **ABCT** | *καί τε* **M** | *καὶ οἱ Ἀλευάδαι* om. **ABCT**

7 *Ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξης στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθαῦτα δευτέρῳ μὲν ἔτεϊ μετὰ τὸν θάνατον τὸν Δαρείου πρῶτα στρατιὴν ποιέεται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας. τούτους μέν νυν καταστρεψάμενος καὶ Αἴγυπτον πᾶσαν πολλὸν δουλοτέρην ποιήσας, ἢ ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτρέπει Ἀχαιμένεϊ, ἀδελφεῷ μὲν ἑωυτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί. Ἀχαιμένεα μέν νυν ἐπιτροπεύοντα Αἰγύπτου χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσε Ἰνάρως ὁ Ψαμμητίχου ἀνὴρ Λίβυς.*
8 *Ξέρξης δὲ μετὰ Αἰγύπτου ἅλωσιν ὡς ἔμελλε ἐς χεῖρας ἄξεσθαι τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, σύλλογον ἐπίκλητον Περσέων τῶν ἀρίστων ἐποιέετο, ἵνα γνώμας τε πύθηταί σφεων καὶ αὐτὸς ἐν πᾶσι εἴπῃ τὰ θέλει. ὡς*
a *δὲ συνελέχθησαν, ἔλεγε Ξέρξης, τάδε «ἄνδρες Πέρσαι, οὔτ' αὐτὸς κατηγήσομαι νόμον τόνδε ἐν ὑμῖν τιθεὶς παραδεξάμενός τε αὐτῷ χρήσομαι. ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν πρεσβυτέρων, οὐδαμᾶ κω ἠτρεμίσαμεν, ἐπείτε παρελάβομεν τὴν ἡγεμονίην τήνδε παρὰ Μήδων Κύρου κατελόντος Ἀστυάγην. – ἀλλὰ θεός τε οὕτω ἄγει, καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πολλὰ ἐφέπουσι συμφέρεται ἐπὶ τὸ ἄμεινον. – τὰ μέν νυν Κῦρός τε καὶ Καμβύσης πατήρ τε ἐμὸς Δαρεῖος κατεργάσαντο καὶ προσεκτήσαντο ἔθνεα, ἐπισταμένοισι εὖ*

AB CT P(p) M DR SV
Ἄνδρες Πέρσαι (8a,1) inc. exc. ɓ

82 Eust. 172 (ad B 53): *Διδοὺς … τοῖς ὕστερον ἀφορμὴν τοῦ εἰπεῖν 'σύγκλητον' τὸ τοιοῦτον φησί* ⟨scil. Homerus⟩· *'τοὺς ὅ γε συγκαλέσας' ἤτοι τοὺς γέροντας…. …ὅθεν τραγικός τις 'σύγκλητον' λέσχην γερόντων τὸ τοιοῦτον ὠνόμασεν· Ἡρόδοτος δὲ* σύλλογον ἐπίκλητον *λέγει* Περσῶν ‖ **84–122** Dion. Hal. de vi dic. Demosth. 41 ⟨*λέξις*⟩ … *ᾗ κέχρηται Ἡρόδοτος Ξέρξῃ περιθεὶς τὸν λόγον …. μετακεκόμισται δ' εἰς τὴν Ἀτθίδα διάλεκτον ἡ λέξις·* «ἄνδρες (8a,1) – ἀποφαίνεσθαι (8δ,2).»

76 *μὲν*] *μιν* **DRSV** | *τὸν*$_2$ om. **PDRSV** ‖ **77** *μέν νυν* om. **M** | *πᾶσαν* om. **PMDRSV** ‖ **78.79** *ἀδελφῷ* **T** ‖ **79** *μέν νυν* om. **RSV** | *ἐπιστρατεύοντα* **T** ‖ **80** *χρόνῳ τε μετέπειτα* **T** | *Ἴναρος* **SV**^{c} | *Ψαμμιτίχου* **CPpM** Ald. | *Λίβης* **V**^{ac} *Λιβύης* **C** ‖ **82** *τὸ* om. **ABCT** | *ξύλλογον* **CT** ‖ **83** *τε* om. **DRV** | *πᾶσι εἴπῃ τὰ θέλῃ* **DV** unde *πάσῃ εἴπῃ τὰ θέλει* **R** *πᾶσι εἴη τὰ θέλει* **C** ‖ **84** *ξυνελέχθησαν* **CT** | *ἔλεξε* **ABCTS** ‖ **86** *γὰρ* om. D. H. | *οὐδαμᾶ κω*] *οὐδαμᾶ* ɓ *οὐδένα χρόνον* D. H. | *ἠτρεμίσαμεν* **AB** *ἠτρεμήσαμεν* D. H. rell. ‖ **87.88** *Ἀστυάγειν* **B** *Ἀστυάγηϊ* **T** *Ἀστυάγην* D. H. rell. ‖ **88** *θεός τε οὕτω ἄγει* **ABCPM** *θεός τε οὗτος ἄγει* **DRSV** *θεοῦ τὸ ἄγειν* **T** *θεός τε οὕτως ἐνάγει* D. H. | *ἐπέπουσι* **TPM** *ἐπιοῦσι* D. H. verbis *ἀλλὰ – ἄμεινον* proverbium aliquod vel *γνώμην* translucere vel repeti veri simile videtur, cf. Xen. Anab. VI 3,16, S. OC. 998 ‖ **89–90** *τε ὁ ἐμὸς* **M** D. H. ‖ **90** *καὶ προσεκτήσαντο* om. D. H. | *εὖ* om. D. H.

οὐκ ἄν τις λέγοι. ἐγὼ δὲ ἐπείτε παρέλαβον τὸν θρόνον τοῦτον, ἐφρόντιζον, 2
ὅκως μὴ λείψωμαι τῶν πρότερον γενομένων ἐν τιμῇ τῇδε μηδὲ ἐλάσσω
προσκτήσωμαι δύναμιν Πέρσῃσι· φροντίζων δὲ εὑρίσκω ἅμα μὲν κῦδος
ἡμῖν προσγινόμενον χώρην τε, τῆς νῦν ἐκτήμεθα, οὐκ ἐλάσσονα οὐδὲ
φλαυροτέρην, παμφορωτέρην δέ, ἅμα δὲ τιμωρίην τε καὶ τίσιν γινομένην.
διὸ ὑμέας νῦν ἐγὼ συνέλεξα, ἵνα, τὸ νοέω πρήσσειν, ὑπερθέωμαι ὑμῖν.
μέλλω ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τὴν β
Ἑλλάδα, ἵνα Ἀθηναίους τιμωρήσωμαι, ὅσα δὴ πεποιήκασι Πέρσας τε καὶ
πατέρα τὸν ἐμόν. ὡρᾶτε μέν νυν καὶ Δαρεῖον ἰθύοντα στρατεύεσθαι ἐπὶ 2
τοὺς ἄνδρας τούτους. ἀλλ' ὁ μὲν τετελεύτηκε, καὶ οὐκ ἐξεγένετό αὐτῷ τι-
μωρήσασθαι· ἐγὼ δὲ ὑπέρ τε ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων Περσέων οὐ
πρότερον παύσομαι, πρὶν ἢ ἕλω τε καὶ πυρώσω τὰς Ἀθήνας, οἵ γε ἐμὲ
καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν ἄδικα ποιεῦντες. πρῶτα μὲν ἐς Σάρδις 3
ἐλθόντες ἅμα Ἀρισταγόρῃ τῷ Μιλησίῳ, δούλῳ δὲ ἡμετέρῳ, ἀπικόμενοι
ἐνέπρησαν τά τε ἄλσεα καὶ τὰ ἱρά· δεύτερα δέ, ἡμέας οἷα ἔρξαν ἐς τὴν
σφετέρην ἀποβάντας, ὅτε Δᾶτίς τε καὶ Ἀρταφρένης ἐστρατήγεον, [τὰ] ἐπί-

AB CT P(p) M DR SV(v)

102 Eust. Il. 706 (ad Θ182): *Ἰστέον ..., ὅτι παρὰ Ἡροδότῳ 'πυρῶσαι' κεῖται τὸ 'ἐμπρῆσαι' ἐν τῷ* πυρώσω τὰς Ἀθήνας

91 *τοῦτο* **ABCTPM** *τοῦτον* D. H. rell. ‖ **92** *λείψομαι* **PpD**¹ *λήψομαι* **T** *λείψωμαι* **D**² D. H. rell. cf. Kuehner-Gerth II. 376, ann. 5 | *ἐν τῇ τιμῇ τῇδε* D. H. ‖ **93** *προσκτήσομαι* **TPp** ‖ **93–94** *κῦδος ἡμῖν* **DRSV** D. H. *κῦδος ἡμῖν τε* rell. sitne *κῦδός τε ἡμῖν* scribendum dubitat Legrand, fort. recte ‖ **94** *χώρην* **PDRSV** D. H. *χώρης* rell. ‖ **95** *φαυλοτέρην* **MTS** *φαυλοτέρην* litteris *φα* litt. *λ* suprascr. **V** | *δὲ ἅμα δὲ* **T** Ald. *δὲ ἅμα τε* **CM** *τε ἅμα δὲ* D. H. rell. | *τιμωρίην καὶ τίσιν* D. H. *καὶ τιμωρίην τίσιν* **D** *καὶ τιμωρίην τίσι* **RSV** ‖ **96** *διὸ*] *διὰ δὲ ταῦτα* D. H. dialecti videlicet causa | *νῦν* om. **PMDRSV** | *τὰ νοέω*] *ἃ διανοοῦμαι* D. H. | *ὑποθῶ* D. H. ‖ **97** *ἐλαύνειν* D. H. ‖ **98** *πεποιήκεσαν* **C** *πεποιήκασι* D. H. rell. ‖ **98–99** *καὶ τὸν πατέρα* **T** ‖ **99** *ὁρᾶτε* **CT** D. H. *ὁρῶτε* (ex *ὁρᾶτε* ortum) **M** | *Δαρεῖον* **DRSV** D. H. *αὐτοὶ* (?) *πατέρα τὸν ἐμὸν Δαρεῖον* **M** *πατέρα τὸν ἐμὸν Δαρεῖον* rell. | *ἰθύνοντα* **M** ‖ **100** *τετελευτήκεε* **T** *τετελεύτηκε* D. H. rell. | *αὐτῷ*] *οἱ* **S** ‖ **102** *ἢ*] *ἂν ἢ* **DRSV** om. D. H. ‖ **103** *ἐμὲ – ὑπῆρξαν*] *ἐμέ τε καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν ὑπῆρξαν* D. H. *ἐμὲ ὑπῆρξαν καὶ πατέρα τὸν ἐμὸν* **DRSV** | *Σαρ͂* **V** *Σάρδεις* **Tv** ‖ **104** *ἐλθόντες* om. Vat. gr. 122 Valla | *ἅμα*] *παρὰ* D. H. | *ἡμετέρῳ*] *ἑτέρῳ* **v** | *ἀπικόμενοι* om. D. H. ‖ **105** *ὑμέας* **MS** Ald. | *ἔρξαν ἐπὶ* **B**² *ἔρξαντες ἐπὶ* (ex *ἔρξαν ἐπὶ* fort. ortum) **T** *ἔδρασαν εἰς* D. H. ‖ **105–106** *τὴν γῆν τὴν* D. H. ‖ **106** *ἀποβάντες* **D** *ἀποβάντας* D. H. rell. | *Ἀρταφέρνης* **AB**¹**TM** D. H. | *τὰ* om. D. H. secl. edd. prorsus omnes

γ *στασθέ κου πάντες. τούτων μέντοι εἵνεκα ἀνάρτημαι ἐπ' αὐτοὺς στρατεύε-*
σθαι, ἀγαθὰ δὲ ἐν αὐτοῖσι τοσάδε ἀνευρίσκω λογιζόμενος· εἰ τούτους τε
καὶ τοὺς τούτοισι πλησιοχώρους καταστρεψόμεθα, οἳ Πέλοπος τοῦ Φρυγὸς
νέμονται χώρην, γῆν τὴν Περσίδα ἀποδέξομεν τῷ Διὸς αἰθέρι ὁμορέουσαν.
2 *οὐ γὰρ δὴ χώρην γε οὐδεμίαν κατόψεται ἥλιος ὅμουρον ἐοῦσαν τῇ ἡμε-*
τέρῃ, ἀλλά σφεας πάσας ἐγὼ ἅμα ὑμῖν μίαν χώρην θήσω διὰ πάσης διεξ-
3 *ελθὼν τῆς Εὐρώπης. πυνθάνομαι γὰρ ὧδε ἔχειν· οὔτε τινὰ πόλιν ἀνδρῶν*
οὐδεμίαν οὔτε ἔθνος οὐδὲν ἀνθρώπων ὑπολείπεσθαι, τὸ ἡμῖν οἷόν τε ἔσται
ἐλθεῖν ἐς μάχην, τούτων, τῶν κατέλεξα, ὑπεξαραιρημένων. οὕτω οἵ τε
δ *ἡμῖν αἴτιοι ἕξουσι δούλιον ζυγὸν οἵ τε ἀναίτιοι. ὑμεῖς δ' ἄν μοι τάδε*
ποιέοντες χαρίζοισθε· ἐπεὰν ὑμῖν σημήνω τὸν χρόνον, ἐς τὸν ἥκειν δεῖ,
προθύμως πάντα τινὰ ὑμέων χρήσει παρεῖναι· ὃς ἂν δὲ ἔχων ἥκῃ παρε-
σκευασμένον στρατὸν κάλλιστα, δώσω οἱ δῶρα, τὰ τιμιώτατα νομίζεται εἶ-
2 *ναι ἐν ἡμετέρου. ποιητέα μέν νυν ταῦτά ἐστι οὕτω· ἵνα δὲ μὴ ἰδιοβουλέ-*
ειν ὑμῖν δοκέω, τίθημι τὸ πρῆγμα ἐς μέσον γνώμην κελεύων ὑμέων τὸν
9 *βουλόμενον ἀποφαίνεσθαι.» ταῦτα εἴπας ἐπαύετο· μετ' αὐτὸν δὲ Μαρδό-*
νιος ἔλεγε· «ὦ δέσποτα, οὐ μόνον εἶς τῶν γενομένων Περσέων ἄριστος,

AB CT P(p) M DR SV(ϸ)

110 Eust. Il. 707 (ad Θ192): *τὸ ... 'κλέος οὐρανὸν ἵκει' ὠφέλησε τὸν Ἡρόδοτον εἰπεῖν* «τῷ τοῦ Διὸς αἰθέρι ὁμορέουσαν».

107 *πρὸς τούτων* **P^2** *τούτων* **P^1p** D. H. rell. | *μέντοι*] *μὲν δὴ* propos. Bekker | *ἀνώρμημαι* D. H. | *αὐτέους* **AB** *αὐτοὺς* D. H. rell. ‖ **108** *ἐν αὐτοῖσι* om. **T** | *εὑρίσκω ἀναλογιζόμενος* **M** Ald. ‖ **109** *καταστρεψώμεθα* **T** ‖ **110** *γῆν τε τὴν* **M** Ald. D. H. | *ἀποδέξωμεν* **T** | *τῷ τοῦ Διὸς* D. H. Eust. | *ὁμουρέουσαν* **B^2TPD^2** *ὅμουρον οὖσαν* D. H. *ὁμορέουσαν* **B^1D^1** Eust. rell. ‖ **111** *οὐ γὰρ δὴ* **PMDRSV** D. H. *οὐδὲ γὰρ ἄλλην* rell. | *γε*] *τε* D. H. | *οὐδεμίην* **pM** Ald. | *ὅμορον ἐοῦσαν* **S** *ὅμορον οὖσαν* D. H. *ὁμορέουσαν* **ABCT** ‖ **112** *ἁπάσας* D. H. ‖ **112.113** *ἐξελθὼν* D. H. ‖ **113** *ἀνδρῶν*] *αὐτῶν* D. H. ‖ **114** *οὐδεμίην* **M** Ald. | *ἀνθρώπων οὐδὲν* D. H. | *ὑπολίπεσθαι* **RSV** *ὑπολιπέσθαι* **D** *ὑπολείπεσθαι* D. H. rell. | *τὸ ἡμῖν*] *τὸ ὑμῖν* **ϸ** *ὑμῖν ὃ* D. H. ‖ **116** *αἴτιοι*] *ἀντίοι* D. H. | *ἀναίτιοι*] *Ἀθηναῖοι* D. H. ‖ **117** *χαρίζεσθε ἐπειδὰν* D. H. | *σηνήνω ὑμῖν* D. H. ‖ **117–118** *ἐς – παρεῖναι*] *εἰς ὃν ὑμῖν ἥκειν δοκεῖ προθύμως ὑμᾶς ἅπαντας δεῖ παρεῖναι* D. H. ‖ **118** *ὃς – ἥκῃ*] *ὅς ἂν δὲ ἔχων ἥκει* **RV** *ὅς ἂν δὲ ἔχων ἥκοι* **S** *ὃς δ' ἂν ἔλθοι ἔχων* D. H. ‖ **118.119** *κατεσκευασμένον* D. H. *παρασκευασάμενον* **DRV** *παρασκευασάμενος* **S** ‖ **119** *οἱ δώσω* **DRSV** ‖ **119–120** *δῶρα – εἶναι*] *δῶρα τὰ τιμιώτατα εἶναι νομίζεται* **M** *δωρεὰν ἣ δὴ τιμιωτάτη νομίζεται* D. H. ‖ **120** *ἐν ἡμετέρῃ* **T** *ἐν ἡμετέρῳ* Ald. eras. **M** *ἐν ἡμετέρου* D. H. rell. ‖ **120.121** *ἰδιοβουλεύειν* **ABCTMP** Ald. ‖ **121** *εἰς* **Vϸ** | *κελεύω* **R** | *ἡμῖν* **ϸ**

*ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων, ὃς τά τε ἄλλα λέγων ἐπίκεο ἄριστα καὶ ἀληθέ-
στατα καὶ Ἴωνας τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένους οὐκ ἐάσεις καταγε-
λάσαι ἡμῖν ἐόντας ἀναξίους. καὶ γὰρ δεινὸν ἂν εἴη πρῆγμα, εἰ Σάκας μὲν* 2
*καὶ Ἰνδοὺς καὶ Αἰθίοπάς τε καὶ Ἀσσυρίους ἄλλα τε ἔθνεα πολλὰ καὶ με-
γάλα ἀδικήσαντα Πέρσας οὐδέν, ἀλλὰ δύναμιν προσκτᾶσθαι, βουλόμενοι
καταστρεψάμενοι δούλους ἔχομεν, Ἕλληνας δὲ ὑπάρξαντας ἀδικίης οὐ τι-
μωρησόμεθα. τί δείσαντες; κοίην πλήθεος συστροφήν; κοίην δὲ χρημάτων* a
*δύναμιν; τῶν ἐπιστάμεθα μὲν τὴν μάχην, ἐπιστάμεθα δὲ τὴν δύναμιν ἐοῦ-
σαν ἀσθενέα· ἔχομεν δὲ αὐτῶν παῖδας καταστρεψάμενοι τούτους, οἳ ἐν τῇ
ἡμετέρῃ κατοικημένοι Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Δωριέες καλέονται. ἐπει-
ρήθην δὲ καὶ αὐτὸς ἤδη ἐπελαύνων ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους ὑπὸ πατρὸς* 2
*τοῦ σοῦ κελευσθείς, καί μοι μέχρι Μακεδονίης ἐλάσαντι καὶ ὀλίγον ἀπο-
λιπόντι ἐς αὐτὰς Ἀθήνας ἀπικέσθαι οὐδεὶς ἠντιώθη ἐς μάχην. καίτοι γε* β
*ἐώθασι Ἕλληνες, ὡς πυνθάνομαι, ἀβουλότατα πολέμους ἵστασθαι ὑπό τε
ἀγνωμοσύνης καὶ σκαιότητος. ἐπεὰν γὰρ ἀλλήλοισι πόλεμον προείπωσιν,
ἐξευρόντες τὸ κάλλιστον χωρίον καὶ λειότατον ἐς τοῦτο κατιόντες μάχον-
ται, ὥστε σὺν κακῷ μεγάλῳ οἱ νικῶντες ἀπαλλάσσονται. περὶ δὲ τῶν ἑσ-
σουμένων οὐδὲ λέγω ἀρχήν, ἐξώλεες γὰρ δὴ γίνονται· τοὺς χρῆν ἐόντας* 2
*ὁμογλώσσους κήρυξί τε διαχρεωμένους καὶ ἀγγέλοισι καταλαμβάνειν τὰς
διαφορὰς καὶ παντὶ μᾶλλον ἢ μάχῃσι· εἰ δὲ πάντως ἔδεε πολεμεῖν πρὸς
ἀλλήλους, ἐξευρίσκειν χρῆν, τῇ ἑκάτεροί εἰσι δυσχειρωτότατοι, καὶ ταύτῃ
πειρᾶν. τρόπῳ τοίνυν οὐ χρηστῷ Ἕλληνες διαχρεώμενοι ἐμέο ἐλάσαντος*

AB CT P(p) M DR SV(𝔭)

124 *ἐπίκεο λέγων* **DRSV** ‖ 125 *ἐάσῃς* **D** ‖ 126 *ἡμέων* **DR** *ὑμέων* **SV** cf. III 37,2, 38,1, 155,2, IV 79,4 (contra V 68,1) et v. Kallenberg in *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berol.* Pasch. 1884, 21 | *ἀξίους* **C** ‖ 127 *τε* om. **M** Ald. ‖ 128 *οὐδὲ* **M** | *προσκτήσασθαι* **DRSV** ‖ 129 *ἀδικίης*] *ἀληθῆς* **R** *ἀληθεῖς* **DSV** ‖ 130 *ξυστροφήν* **T** ‖ 131 *μὲν* om. **SV** ‖ 133 *κατῳκημένοι* **B**[2]**T** ‖ 134 *ἐλαύνων* **M** ‖ 135 *κελευθείς* **R** | *Μακεδαιμονίης* **M** ‖ 136 *ἀντιώθη* **ABCT** | *αὐτὰς τὰς Ἀθήνας* 𝔭 | *ἀποαγιπόντι* 𝔭 (num de verbo *ἀπαγινεῖν* cogitabat?) | *καὶ τί* **M** | *γε* om. **ABCTM** secl. edd. nonnulli, sed v. Denniston, *Gr. Particles* 556, 564 ‖ 137 *εἰώθασι* **AB** *ἐώθεσαν* **D** | *ἀβουλήματι* **S** *ἀβουλομ*[τ]*α* **V** *ἀβουλέματα* 𝔭 | *πολέμου* **DRV** ‖ 138 *γὰρ* om. **SV** | *προσείπωσιν* **DRSV** *προςσείπωσιν* 𝔭 ‖ 139 *κάλλιον* 𝔭 | *λεότατον* **AB**[ac]**C** ‖ 140 *ξὺν* **T** ‖ 140.141 *ἐσσωμένων* **PMR** *ἐσομένων* **CSV** ‖ 141 *τούτους* **T** ‖ 142 *καταλαμβάνειν τὰς*] *καταλαμβάνοντας* 𝔭 | *διαχρεομένους* **Pp** *διαχρεωμένοισι* **DRSV** | *καὶ ἀγγέλοισι* om. **M** ‖ 143 *πολεμέειν* **PMDS** ‖ 144 *χρὴ* **CMRSV** | *ἑκάτεροί εἰσι*] *ἑκατέροισι* **DRV** *ἑκάτεροι* **S** | *δυσχειρωτότατοι* **A**[2]**P**[2]**pMD**[1] *δυσχειρότατοι* **A**[1]**P**[1]**D**[2] cett. ‖ 145 *διαχρεόμενοι* **Pp** | *ἐλάσοντος* **D**

γ *μέχρι Μακεδονίης οὐκ ἦλθον ἐς τούτου λόγον ὥστε μάχεσθαι. σοὶ δὲ δὴ μέλλει τίς, ὦ βασιλεῦ, ἀντιώσεσθαι πόλεμον προφέρων ἄγοντι καὶ πλῆθος τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης καὶ νέας τὰς ἁπάσας; ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, οὐκ ἐς τοῦτο θάρσεος ἀνήκει τὰ Ἑλλήνων πρήγματα· εἰ δὲ ἄρα ἔγωγε ψευσθείην γνώμῃ καὶ ἐκεῖνοι ἐπαρθέντες ἀβουλίῃ ἔλθοιεν ἡμῖν ἐς μάχην, μάθοιεν ἄν, ὥς εἰμεν ἀνθρώπων ἄριστοι τὰ πολέμια. ἔστω δ' ὦν μηδὲν ἀπείρητον· αὐτόματον γὰρ οὐδέν, ἀλλὰ ἀπὸ πείρης πάντα ἀνθρώποισι φιλέει γίνεσθαι.»*

10 *Μαρδόνιος μὲν τοσαῦτα ἐπιλεήνας τὴν Ξέρξεω γνώμην ἐπέπαυτο· σιωπώντων δὲ τῶν ἄλλων Περσέων καὶ οὐ τολμώντων γνώμην ἀποδείκνυσθαι ἀντίην τῇ προκειμένῃ, Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος πάτρως ἐὼν Ξέρξῃ, τῷ δὴ*
α *καὶ πίσυνος ἐὼν ἔλεγε, τάδε «ὦ βασιλεῦ, μὴ λεχθεισέων μὲν γνωμέων ἀντιέων ἀλλήλῃσιν οὐκ ἔστι τὴν ἀμείνω αἱρεόμενον ἑλέσθαι, ἀλλὰ δεῖ τῇ εἰρημένῃ χρῆσθαι, λεχθεισέων δὲ ἔστι, ὥσπερ τὸν χρυσὸν τὸν ἀκήρατον αὐτὸν μὲν ἐπ' ἑωυτοῦ οὐ διαγινώσκομεν, ἐπεὰν δὲ παρατρίψωμεν ἄλλῳ χρυσῷ,*
2 *διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω. ἐγὼ δὲ καὶ πατρὶ τῷ σῷ, ἀδελφεῷ δὲ ἐμῷ, Δαρείῳ ἠγόρευον μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ Σκύθας, ἄνδρας οὐδαμόθι γῆς ἄστυ νέμοντας· ὁ δὲ ἐλπίζων Σκύθας τοὺς νομάδας καταστρέψεσθαι ἐμοί*

AB CT P(p) M DR SV(v)
Ὦ βασιλεῦ – τὸν ἀμείνω (10.α.1) exc. floril. 𝔄𝔓 et inde ἐπεὰν – τὸν ἀμείνω (10α,1), ἔστω δ' ὦν (9γ) – ἐπέπαυτο (10,1) 𝔄 solus (cf. cod. S)

151 Eust. Il. 107 (ad *I* 302): *Ἰστέον, ὅτι ἐκ τοῦ «εἰ δ' ἄγε μήν, πείρησαι» παρέξεσται τὸ* «ἔστω μηδὲν ἀπείρητον» *παρὰ Ἡροδότῳ* || 156 s. Thom. Mag.: v. ad VI 103,4

146 *Μακεδονίης γῆς* **ABCTMP** | *τοῦτον* **T** || 147 *ἀντιώσασθαι* **RSV** | *προσφέρων* **S** || 149 *θράσεος* **ABCMP** | *πράγματα* **T** | *ἔγωγε*] *ἐγὼ* **MPDRSV** *ἐγώ τε* propos. Bekker || 150 *παρεπαρθέντες* **DRSV** || 151 *πολεμήϊα* **DRSV** cf. V, 111. 1 || 152 *ἀλλ'* **A** || 152–153 *πάντα αὐτόματα φιλέει γίνεσθαι* **M** || 152 *φιλέεισι* **V** (quod e *ΦΙΛΕΕΙ* (ει superscr.) ortum esse recte iudicat Weber *Anal. Hdt.ea* 169) || 154 *μέντοι* **T** | *ἐπαύετο* **DRSV** || 156 *Ὑστάσπεω* Thom. Mag. || 157 *πίσσυνος* **RSV** | *μὲν* om. 𝔄𝔓 || 157.158 *ἀντίων* **M** || 158 *ἀλλήλῃσι* **A** *ἀλλήλησιν* 𝔄 *ἀλλήλοισιν* 𝔓 *ἀλλήλοισ(ν)* **C**[1]**MRSV** | *δεῖ* **AB**[2]**CTPMDSV**𝔄𝔓 *δὴ* **B**[1]**R** || 159 *χρῆσθαι* **ABCTPM**𝔄𝔓 *χρᾶσθαι* rell. || 160 *μὲν ἐπαυτοῦ* **C** *μὲν ἑωυτοῦ* **T** || 160–161 *οὐ – ἀμείνω*] *οὐ διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω* ex haplogr. **RV** *οὐ διαγινώσκομεν τὸν ἀμείνω· ἐπεὰν δὲ συγκρίνεται τότε ῥᾷστα γινώσκομεν* verba deficientia supplens **S** (cf. 𝔄) || 163 *τοὺς* om. **C** | *καταστρέψασθαι* **AC**[1]**MD** *κατεστρέψεσθαι* **RV**

τε οὐκ ἐπείθετο στρατευσάμενός τε πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῆς στρατιῆς
ἀποβαλὼν ἀπῆλθε. σὺ δέ, ὦ βασιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι 3
πολλὸν ἔτι ἀμείνονας ἢ Σκύθας, οἳ κατὰ θάλασσάν τε ἄριστοι καὶ κατὰ
γῆν λέγονται εἶναι. τὸ δὲ αὐτοῖσι ἔνεστι δεινόν, ἐμέ σοι δίκαιόν ἐστι φρά-
ζειν. ζεύξας φὴς τὸν Ἑλλήσποντον ἐλᾶν στρατὸν διὰ τῆς Εὐρώπης ἐς τὴν β
Ἑλλάδα. καὶ δὴ καὶ συνήνεικε ἤτοι κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν ἑσ-
σωθῆναι ἢ καὶ κατ' ἀμφότερα, οἱ γὰρ ἄνδρες λέγονται εἶναι ἄλκιμοι· πάρ-
εστι δὲ καὶ σταθμώσασθαι, εἰ στρατιήν γε τοσαύτην σὺν Δάτι καὶ Ἀρτα-
φρένεϊ ἐλθοῦσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν χώρην μοῦνοι Ἀθηναῖοι διέφθειραν. οὐκ 2
ὦν ἀμφοτέρῃ σφι ἐχώρησε· ἀλλ' ἢν τῇσι νηυσὶ ἐμβάλωσι καὶ νικήσαντες
ναυμαχίῃ πλέωσι ἐς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἔπειτα λύσωσι τὴν γέφυραν,
τοῦτο δή, βασιλεῦ, γίνεται δεινόν. ἐγὼ δὲ οὐδεμιῇ σοφίῃ οἰκηίῃ αὐτὸς γ
ταῦτα συμβάλλομαι, ἀλλ' οἷόν κοτε ἡμέας ὀλίγου ἐδέησε καταλαβεῖν
πάθος, ὅτε πατὴρ σὸς ζεύξας Βόσπορον τὸν Θρηίκιον, γεφυρώσας δὲ
ποταμὸν Ἴστρον, διέβη ἐπὶ Σκύθας. τότε παντοῖοι ἐγένοντο Σκύθαι δεό-
μενοι Ἰώνων λῦσαι τὸν πόρον, τοῖσι ἐπετέτραπτο ἡ φυλακὴ τῶν γεφυρέων
τοῦ Ἴστρου. καὶ τότε γε, εἰ Ἱστιαῖος ὁ Μιλήτου τύραννος ἐπέσπετο τῶν 2
ἄλλων τυράννων τῇ γνώμῃ μηδὲ ἠντιώθη, διέργαστο ἂν τὰ Περσέων πρήγ-
ματα. καίτοι καὶ λόγῳ ἀκοῦσαι δεινὸν ἐπ' ἀνδρί γε ἑνὶ πάντα τὰ βασιλέος
πρήγματα γεγενῆσθαι. σὺ ὦν μὴ βούλευ' ἐς κίνδυνον μηδένα τοιοῦτον δ
ἀπικέσθαι μηδεμιῆς ἀνάγκης ἐούσης, ἀλλὰ ἐμοὶ πείθευ· νῦν μὲν τὸν σύλ-
λογον τόνδε διάλυσον, αὖτις δέ, ὅταν τοι δοκῇ, προσκεψάμενος ἐπὶ σεωυ-

AB CT P(p) M DR SV(v)

164 *τε*] *δὲ* **DRSV** | *πολλούς τε καὶ ἀγαθοὺς* Ald. *πολλοὺς ἀγαθοὺς* **M** || 166 *ἔτι* om. **ABCMTP** | *ἀμείνους* **T** | *κατὰ* om. **T** || 167 *λέγονται ἄριστοι εἶναι* **M** || 169 *δὴ καὶ*] *δὴ* **M** Ald. | *ξυνήνεικε* **T** | *ἤτοι – θάλασσαν*] *ἤτοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν* **B**[1] *ἤτοι κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν* **C** *ἢ κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν* **M** *ἢ καὶ κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλασσαν* Ald. *ἢ καὶ κατὰ γῆν ἢ καὶ κατὰ θάλασσαν* **p** || 170 *ἢ κατ'* **D** || 171 *ξὺν* **C** | *Ἀρταφέρνη* **T** *Ἀρταφέρνει* **M** Ald. || 172 *Ἀθηναῖοι*] *Ἀθηναίων* **CT** om. **SV** || 173 *ἀμφοτέρῃ σφι* **ABCTP**[2] *ἀμφοτέρῃσιν* **P**[1]**p** cett. | *ἐχώρησαν* **S** Ald. || 175 *οἰκηίῃ* om. **SV** || 176 *ταῦτα ξυμβάλλομαι* **CT** *συμβάλλομαι ταῦτα* **pM** Ald. || 177 *τὸν* om. **C** || 178 *ἐγίνοντο* **DRSV** || 179 *ἐπιτέτραπτο* **ABCT** || 180 *τότε γε*] *τότε* **DRSV** | *εἰ – τύραννος*] *Ἱστιαῖος ὁ Μιλήτου τύραννος εἰ* **PMDRSV** | *ἐπέπετο* **CT** || 181 *ἠναντιώθη* quod ex *$\overset{ην}{α}$ντιώθη* facillime potuit nasci **ABC** *ἐναντιώθη* **M** | *διείργαστο* **DRSV** || 183 *γενέσθαι* **PMDRSV** | *βουλευ'* scripsi *βούλευ* **PD** *βούλευε* **RSV** *βουλεύεο* **ABC** *βουλεύου* **M** Ald. | *τοιούτων* **R** || 184 *πείθεο* **PMDRSV** || 184.185 *ξύλλογον* **T** || 185 *τῶνδε* **RSV** | *δέ*] *τε* **CPDRSV** | *δοκέῃ* **B**[1]**PMRSV** *δοκέει* **D**[1] Ald.

2 *τοῦ προαγόρευε, τά τοι δοκέει εἶναι ἄριστα. τὸ γὰρ εὖ βουλεύεσθαι κέρδος μέγιστον εὑρίσκω ἐόν· εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναί τι θέλει, βεβούλευται μὲν οὐδὲν ἧσσον εὖ, ἕσσωται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βούλευμα· ὁ δὲ βουλευσάμενος αἰσχρῶς, εἴ οἱ ἡ τύχη ἐπίσποιτο, εὕρημα εὕρηκε, ἧσσον δὲ*
ε *οὐδέν οἱ κακῶς βεβούλευται. ὁρᾷς τὰ ὑπερέχοντα ζῷα, ὡς κεραυνοῖ ὁ θεὸς οὐδὲ ἐᾷ φαντάζεσθαι, τὰ δὲ σμικρὰ οὐδέν μιν κνίζει· ὁρᾷς δέ, ὡς ἐς οἰκήματα τὰ μέγιστα αἰεὶ καὶ δένδρεα τὰ τοιαῦτα ἀποσκήπτει τὰ βέλεα, φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. οὕτω δὲ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλίγου διαφθείρεται κατὰ τὸ τοιόνδε· ἐπεάν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ ἢ βροντήν, δι' ὧν ἐφθάρησαν ἀναξίως ἑωυτῶν·*
ζ *οὐ γὰρ ἐᾷ φρονέειν μέγα ὁ θεὸς ἄλλον ἢ ἑωυτόν. ἐπειχθῆναι μέν νυν πᾶν πρῆγμα τίκτει σφάλματα, ἐκ τῶν ζημίαι μεγάλαι φιλέουσι γίνεσθαι· ἐν δὲ τῷ ἐπισχεῖν ἔνεστιν ἀγαθά, εἰ μὴ παραυτίκα δοκέοντα εἶναι, ἀλλ' ἀνὰ*
η *χρόνον ἐξεύροι τις ἄν. σοὶ μὲν δὴ ταῦτα, ὦ βασιλεῦ, συμβουλεύω· σὺ δέ, ὦ παῖ Γωβρύεω Μαρδόνιε, παῦσαι λέγων λόγους ματαίους περὶ Ἑλλήνων οὐκ ἐόντων ἀξίων φλαύρως ἀκούειν. Ἕλληνας γὰρ διαβάλλων ἐπαίρεις αὐτὸν βασιλέα στρατεύεσθαι· αὐτοῦ δὲ τούτου εἵνεκα δοκέεις μοι πᾶσαν*

AB CT P(p) M DR SV(𝔳)
Τὸ γὰρ εὖ – κακῶς βεβούλευται (10δ,2) exc. 𝔇
Ὁρᾷς – ἑωυτόν (10ε) exc. Stob. fl. XXII 46

T 186 s. Eust. Il. 173 (ad *B* 73) *κατὰ … τὸν Ἡροδότειαν Μοῦσαν* εὖ βουλεύεσθαι κέρδος

186 *προσαγόρευε* **R** ‖ **187** *ἐόν* **ABCP𝔇** *σόν* rell. ‖ **187.188** *βουλεύεται* **𝔇** ‖ **188** *ἔσσονται* **C**[1] *ἔσσεται* **𝔇** ‖ **189** *ἡ* om. **DRSV** hab. **𝔇** rell. ‖ **190** *ὁρᾷς τὰ ὑπερέχοντα ζῷα ὡς*] *ὁρᾷς τὰ ὑπερέχοντα ζῷα* **p** *ὁρᾷς ὡς τὰ ὑπερέχοντα ζῷα* **M** Ald. ‖ **191** *οὐδ'* Stob. | *μικρὰ* **TM** | *οὐδέ* **TMSV** *οὐδέν* Stob. rell. | *κνίζειν* **RSV** *κνίζει* Stob. rell. ‖ **192** *τὰ – αἰεὶ*] *αἰεὶ τὰ μέγιστα* **M** *ἀεὶ τὰ μέγιστα* **p** Ald. | *καὶ δένδρα* **V𝔳** *δένδρεα* **SV𝔳** *καὶ δένδρεα* Stob. rell. | *τὰ βέλεα*] *βέλεα* **PDRSV** Stob. ‖ **193** *δὲ*] *δὴ* **Pp** Ald. ‖ **194** *πολὺς* Stob. | *κατὰ τοιόνδε* **ABCPM𝔳** Stob. | *ἐπειδὰν* Stob. | *ὁ θεὸς ὁ* **D** *ὁ θεὸς* Stob. rell. ‖ **195** *ἐφθάρησαν ἀναξίως* **ABC** *ἐφθάρησαν ἀξίως* Stob. | *ἑαυτῶν* **T** ‖ **196** *ἄλλον μέγα ὁ θεὸς* **pM** Ald. | *ἑαυτόν* **T** | *πᾶν* om. **M** ‖ **197** *ἐξ ὧν ζημίαι* **M** ‖ **199** *εὕροι* **PMDRSV** | *τις*] *τι τις* **SV** | *ξυμβουλεύω* **T** ‖ **200** *Γοβρύεω* **ABCP** ‖ **202** *βασιλεία* **V𝔳** | *εἵνεκα τούτου* **M**

*προθυμίην ἐκτείνειν. μή νυν οὕτω γένηται. διαβολὴ γάρ ἐστι δεινότατον,
ἐν τῇ δύο μέν εἰσι οἱ ἀδικέοντες, εἷς δὲ ὁ ἀδικεόμενος· ὁ μὲν γὰρ διαβάλ-* 2
*λων ἀδικέει οὐ παρεόντι κατηγορέων, ὁ δὲ ἀδικέει ἀναπειθόμενος, πρὶν ἢ ἀτρεκέως ἐκμάθῃ· ὁ δὲ δὴ ἀπεὼν τοῦ λόγου τάδε ἐν αὐτοῖσι ἀδικέεται, διαβληθείς τε ὑπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ νομισθεὶς πρὸς τοῦ ἑτέρου κακὸς εἶναι.
ἀλλ' εἰ δὴ δεῖ γε πάντως ἐπὶ τοὺς ἄνδρας τούτους στρατεύεσθαι, φέρε,* θ
βασιλεὺς μὲν αὐτὸς ἐν ἤθεσι τοῖσι Περσέων μενέτω, ἡμέων δὲ ἀμφοτέρων παραβαλλομένων τὰ τέκνα στρατηλάτεε αὐτὸς σὺ ἐπιλεξάμενός τε ἄνδρας,

AB CT P(p) M DR SV(ᵽ)

Διαβολῇ – εἶναι (10η,2) exc. Stob. fl. XLII 16

Μαρδονίου τοῦ Γωβρύου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τρέποντος τὴν Ξέρξου γνώμην, ἀποτρέποντος δὲ ἀπ' Αἰγύπτου, καὶ μηδενὸς τολμῶντος ἀντειπεῖν Ἀρτάβανος πάτρως ὢν Ξέρξου μόνος ἀντεῖπε καὶ παρεβάλετο τὰ τέκνα *καὶ αὐτόν, ἐφ' ᾧ κτανθῆναι, εἰ μή, ὥς φησιν,* ἀποβῇ τῷ βασιλεῖ τὰ πρήγματα (10θ,2), *ἐκέλευε δὲ καὶ Μαρδόνιον τὸ αὐτὸ ποιεῖν, ἐφ' ᾧ τοὺς αὐτοῦ παῖδας ἀποθανεῖν, ἢν οὕτω ἀποβῶσι, καὶ αὐτόν, εἰ τέως ἐξ Ἑλλάδος ἀπονοστήσει· Ξέρξης δὲ* θυμωθείς· (11.1) Ἀρτάβανε, *φησι,* ‘πατρὸς – ῥύσεται· (11.1) *σύ τε* μήτε – γυναιξίν· (11.1) ἐγὼ δὲ μὴ εἴην ἐκ Δαρείου (11.2), εἰ μὴ ἐπ' ἄνδρας *ἐλάσω,* τοὺς *οὕς* (sic) Πέλοψ – καλοῦνται. (11.4) *ὡς δὲ* εὐφρόνη ἐγένετο, ἔκνιζε Ξέρξην ἡ Ἀρταβάνου γνώμη (12.1)· *ἐπεὶ δὲ καὶ ὕπνωσεν, ἐδόκει* οἱ ἐπιστάντα – εἰπεῖν *μὴ μεταβουλεύσασθαι,* ἀλλ' ὥσπερ – ὁδόν (12.1–2). *ὁ δὲ μεθ' ἡμέραν* ὀνείρου – ἐποιήσατο (13.1), *τῇ Ἀρταβάνου δὲ γνώμῃ προσθέμενος τὴν στρατείαν ἀπείπατο.* νυκτὸς – αὖθις (14) *μετὰ ἀπειλῆς ταὐτὰ* (sic) *τὸ ὄνειρον ἐπετείλατο·* περιδεὴς *οὖν* γεγονὼς (15.1) *καλεῖ Ἀρτάβανον καὶ τὸν ὄνειρον ἀπήγγειλε τἀναντία βουλευόμενον, ὧν αὐτὸς ὑπέθετο· προσέθετο δὲ καὶ τοῦτο·* ‘εἰ λάβοις – καθυπνώσας (15.3) *ἴδοις τὸν αὐτὸν ὄνειρον, ἐξ ἀνάγκης πεισθήσομαι τῷ ὀνείρῳ’· καὶ ὁ Ἀρτάβανος· ἐνύπνια, φησι,* ‘τὰ ἐς ἀνθρώπους – ἐστί (16β,2). πεπλανῆσθαι – φροντίζει· εἰ δὲ μή ἐστι τοῦτο, ἀλλά τοι τοῦ θεοῦ μέτοχον, φανήτω καὶ – τὴν ἐμὴν ἐσθῆτα καὶ τὴν σήν, οὐ γὰρ δὴ – τεκμαιρόμενον. (16β,2–γ,2) πρώτῳ *οὖν* κελεύσματι – κελευόμενον (16,1)’. *ὑπνοῦντι οὖν* ἐπιστὰν (14) *τὸ ὄνειρον ἠπείλει φάσκον·* ‘σὺ ἐκεῖνος εἶ ὁ ἀποσπεύδων ἐπὶ Ἑλλάδα Ξέρξην στρατεύεσθαι καὶ ἀποτρέπων – γενέσθαι;’ (17,2) ταῦτά τε *ἤκουσε καὶ* ἐδόκει τὸ ὄνειρον θερμοῖσι – ὀφθαλμούς.’ (18,1) 𝔄

203 *ἐκτίνειν* **A¹BCT** ‖ **205** *ἀδικεῖ* **PDRSV** *ἀδικέει* Stob. rell. | *παρεόντι* **ABCᵽ** Stob. finem vocis comp. notat **V** *παρεόντος* **PDR** *παρεόντα* **S** *παρεόντων* **M** Ald. ad dativum de verbis praefixo *κατα-* compositis dependentem (ex g. II 212,3, III 37,2) v. Kallenberg *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berol.* Pasch. 1884, 21 s. | *ἀδικαίει* **B** *ἀδικεῖ* **DRSV** Stob. ‖ **208** *δεῖ δή γε* **CP** *δή γε δεῖ* **DRSV** | *πάντας* **C** | *στρατεύσασθαι* **RSV** ‖ **210** *παραβαλομένων* **PD** *παραβαλλομένων* **p** cett. | *στρατηλατέεται* **C** | *τε* om. **C**

2 *τοὺς ἐθέλεις, καὶ λαβὼν στρατιήν, ὁκόσην τινὰ βούλεαι. καὶ ἢν μέν, τῇ*
σὺ λέγεις, ἀναβαίνῃ βασιλέϊ τὰ πρήγματα, κτεινέσθων οἱ ἐμοὶ παῖδες,
πρὸς δὲ αὐτοῖσι καὶ ἐγώ· ἢν δέ, τῇ ἐγὼ προλέγω, οἱ σοὶ ταῦτα πα-
3 *σχόντων, σὺν δέ σφι καὶ σύ, ἢν ἀπονοστήσῃς. εἰ δὲ ταῦτα μὲν ὑποδύνειν*
οὐκ ἐθελήσεις, σὺ δὲ πάντως στράτευμα ἀνάξεις ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀκούσε-
σθαί τινά φημι τῶν αὐτοῦ τῇδε ὑπολειπομένων Μαρδόνιον μέγα τι κακὸν
ἐξεργασάμενον Πέρσας ὑπὸ κυνῶν τε καὶ ὀρνίθων διαφορεύμενον ἤ κου
ἐν γῇ τῇ Ἀθηναίων ἤ σέ γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίων, εἰ μὴ ἄρα καὶ
πρότερον κατ' ὁδόν, γνόντα, ἐπ' οἵους ἄνδρας ἀναγινώσκεις στρατεύεσθαι
βασιλέα.»
11 *Ἀρτάβανος μὲν ταῦτα ἔλεξε, Ξέρξης δὲ θυμωθεὶς ἀμείβεται τοῖσδε·*
«Ἀρτάβανε, πατρὸς εἷς τοῦ ἐμοῦ ἀδελφεός· τοῦτό σε ῥύσεται μηδένα
ἄξιον μισθὸν λαβεῖν ἐπέων ματαίων· καί τοι ταύτην τὴν ἀτιμίην προστί-
θημι ἐόντι κακῷ τε καὶ ἀθύμῳ, μήτε συστρατεύεσθαι ἔμοιγε ἐπὶ τὴν Ἑλ-
λάδα αὐτοῦ τε μένειν ἅμα τῇσι γυναιξί· ἐγὼ δὲ καὶ ἄνευ σέο, ὅσα περ
2 *εἶπα, ἐπιτελέα ποιήσω. μὴ γὰρ εἴην ἐκ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπεος τοῦ Ἀρσά-*
μεος τοῦ Ἀριαράμνεω τοῦ Τίσπεος τοῦ Κύρου τοῦ Καμβύσεω τοῦ Τεΐ-
σπεος τοῦ Ἀχαιμένεος γεγονὼς μὴ τιμωρησάμενος Ἀθηναίους εὖ ἐπιστά-
μενος, ὅτι εἰ ἡμεῖς ἡσυχίην ἄξομεν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ μάλα

AB CT P(p) M DR SV(𝔳)
Σχόλ. 10ϑ,2 (ad *τῇ σὺ λέγεις*) *'ὡς σὺ λέγεις'· τὸ 'τῇ' νῦν ἀντὶ τοῦ 'ὡς', ἐν ἄλλῳ τόπῳ ἀντὶ τοῦ 'ὅπου'* **B**
𝔄 (11.2–11.4) v. supra

211 s. v. Scholl. ‖ 219 s. Eust. Il. 957 (ad *N* 734) *τὸ δὲ 'ἀνέγνω' Ἴωνες … καὶ ἐπὶ πειθοῦς τιθέασιν, ὡς δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ* 'ἀναγιγνώσκεις βασιλέα στρατεύεσθαι' *ἤτοι 'ἀναπείθεις'* ‖ 224 ss. id. Il. 733 (ad *I* 32 ss.) *ἰστέον …, ὅτι τῷ Ὁμηρικῷ τόπῳ παρ' Ἡροδότῳ ἔοικε τὸ* 'μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, *Ἀρτάβανε, …* ἐγὼ – ποιήσω

211 *θέλεις* **B** | *βούλεται* **C** | *ἢν*] *εἰ* **M** ‖ 212 *ἀναβαίνει* **C**[1]**TSV** *ἀναβαίνειν* **R** cf. 𝔄 ‖ 213 *ἐγὼ* om. **SV** | *ἢν*] *εἰ* **T** | *ταῦτα* om. **M** ‖ 214 *σὺν*] *ξὺν* **CT** | *σὺν – ἀπονοστήσῃς*] *πρὸς δὲ καὶ σὺ σύν σφι ἂν ἀπονοστήσῃς* **M** ‖ 215 *ἀνέξεις* **DRV** *ἀνέξῃς* **S** ‖ 215.216 *ἀκούσασθαι* **DRSV** ‖ 217 *ἐξεργασμένον* **ABCTM** | *διαφορεύόμενον* **DR SV** *διαφθορεύμενον* **M** Ald. | *κου* om. **M** ‖ 218 *καὶ ἄρα* **pM** Ald. ‖ 219 *στρατεύειν* **M** ‖ 219–220 *βασιλέα στρατεύεσθαι* Eust. ‖ 221 *μὲν*] *δὲ* **SV** ‖ 222 *Ἀρτάβανε* om. **C** | *εἷ* 𝔄 | *τοῦτο δέ σε* **pM** Ald. *τό σε* 𝔄 ‖ 223 *τοι* om. **A**[1] ‖ 223.224 *προτίθημι* **ABCT** | *τε* om. **ABCPM𝔳** ‖ 224 *ξυστρατεύεσθαι* **C** *στρατεύεσθαι* 𝔄 | *ἔμοιγε* om. 𝔄 ‖ 225 *τῇσι*] *ταῖς* 𝔄 om. **M** | *δὲ* om. **D** hab. Eust. ‖ 226.227 *Ἀράμεος* **DRV** *Ἀράμνεω* **S** ‖ 227 *Ἄρμνεω* **ABCT** *Ἀριαμνέω* **M** *Ἀριράμνεω* **D** | *Τείσπεος* **ABCTMP** cf. Rüdiger Schmitt, *ZDMG* CXVII (1967) 122 ‖ 227.228 *τοῦ Τεΐσπεος* om. **PMDRSV** num delendum? ‖ 229 *ἄξομεν*] *ἕξομεν* **M** Ald. | *μάλα*] *μάλιστα* **D**

*στρατεύσονται ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, εἰ χρὴ σταθμώσασθαι τοῖσι ὑπαργμένοισι
ἐξ ἐκείνων, οἳ Σάρδις τε ἐνέπρησαν καὶ ἤλασαν ἐς τὴν Ἀσίην. οὐκ ὦν* 3
*ἐξαναχωρέειν οὐδετέροισι δυνατῶς ἔχει, ἀλλὰ ποιέειν ἢ παθέειν πρόκειται
ἀγών, ἵνα ἢ τάδε πάντα ὑπὸ Ἕλλησι ἢ ἐκεῖνα πάντα ὑπὸ Πέρσῃσι γένη-
ται· τὸ γὰρ μέσον οὐδὲν τῆς ἔχθρης ἐστί. καλὸν ὦν προπεπονθότας ἡμέας* 4
*τιμωρέειν ἤδη γίνεται, ἵνα καὶ τὸ δεινόν, τὸ πείσομαι, τοῦτο μάθω ἐλάσας
ἐπ' ἄνδρας τούτους, τούς γε καὶ Πέλοψ ὁ Φρὺξ ἐὼν πατέρων τῶν ἐμῶν
δοῦλος κατεστρέψατο οὕτω, ὡς καὶ ἐς τόδε αὐτοί τε ὤνθρωποι καὶ ἡ γῆ
αὐτέων ἐπώνυμοι τοῦ καταστρεψαμένου καλέονται.»*

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτο ἐλέγετο, μετὰ δὲ εὐφρόνη τε ἐγένετο, καὶ Ξέρ- 12
*ξην ἔκνιζε ἡ Ἀρταβάνου γνώμη· νυκτὶ δὲ βουλὴν διδοὺς πάγχυ εὕρισκέ οἱ
οὐ πρῆγμα εἶναι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. δεδογμένων δέ οἱ αὖτις
τούτων κατύπνωσε, καὶ δή κου ἐν τῇ νυκτὶ εἶδε ὄψιν τοιήνδε, ὡς λέγεται
ὑπὸ Περσέων· ἐδόκεε ὁ Ξέρξης ἄνδρα οἱ ἐπιστάντα μέγαν τε καὶ εὐειδέα
εἰπεῖν· «μετὰ δὴ βουλεύεαι, ὦ Πέρσα, στράτευμα μὴ ἄγειν ἐπὶ τὴν Ἑλ-* 2
*λάδα προείπας ἁλίζειν Πέρσῃσι στρατόν; οὔτε ὦν μεταβουλευόμενος ποιέ-
εις εὖ, οὔτε ὁ συγγνωσόμενός τοι πάρα, ἀλλ' ὥσπερ τῆς ἡμέρης ἐβουλεύ-
σαο ποιέειν, ταύτην ἴθι τῶν ὁδῶν.» τὸν μὲν ταῦτα εἰπόντα ἐδόκεε ὁ* 13

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
𝔄 (12–14) v. supra

237 ss. Anton. Mon. 796 Tittm. *ἐπώνυμοι· … οἱ δὲ Ἴωνες καὶ ἔμπαλιν χρῶνται· Ἡρόδοτος·* αὐτοί – καλέονται

231 *ἐξ*] *ἐπ'* **M** | *Σάρδεις* 𝔳 fin. vocis comp. notat **V** | *καὶ* om. **R** | inter *ἤλασαν* et *Ἀσίην* habet aliquid, quod vix legi potest **M** ‖ 232 *οὐδετέροις* **RSV** | *δυνατῶς*] *ἱκανῶς* **DRSV** | *ἔχειν* **RV** | *προκέεται* **CTP** ‖ 233 *ὑπὸ Ἕλλησι πάντα* **M** ‖ 234 *ἔχθης* **A**^{ac} | *ὑμέας* **RV** ‖ 235 *ἤδη*] *ἔτι* **p** Ald. om. **M** | *πήσομαι* **T** | *μάθω*] *πάθω* **M** ‖ 236 *τοὺς*] cf. 𝔄 | *ὁ* om. **DRSV** hab. 𝔄 rell. | *ἐὼν ἐμῶν πατέρων* **PMDRSV** *ἐὼν καὶ πατέρων* 𝔄 ‖ 237 *κατέστρεψεν* 𝔄 | *ἄνθρωποι* **ABCT** *οἱ ἄνθρωποι* Anton. ‖ 238 *αὐτῶν* **PMDRSV** *αὐτέων* Anton. rell. | *καλέονται*] cf. 𝔄 ‖ 239 *ἐπὶ τοσοῦτο*] *ἐπὶ τοσούτω* **DRSV** *δὲ οὕτω* **M** | *ἐλέγετο*] *ἐγένετο* **C** | *τε* **ABCTMP**^{2}**p** om. cett. | *ἐγένετο* **PDRSV**𝔄 *ἐγίνετο* rell. ‖ 240 *γνώμη* om. **SV** hab. 𝔄 rell. | *διδοὺς βουλὴν* **T** ‖ 241 *οὐ* om. **D** | *δεδογμένον* **CR** ‖ 242 *κατύπωσε* litt. *ν* supra lin. addita **A** | *ἴδε ὄψιν τοιήνδε* **AB** *εἶδε ὄψιν* **DRSV** *εἶδε ὄψιν τοιαύτην* **M** | *ὡς λέγεται* om. **R** ‖ 243 *οἱ ἐπιστάντα μέγαν* om. **A**^{1} add. **A**^{2mg} ‖ 244 *βουλεύεαι*] *βουλεύσαι* 𝔳**SV** *βουλεύεται* **C** | *μὴ* om. **M** Ald. ‖ 245 *Πέρσας* **ABCT** | *στρατιήν* **CT** | *μεταβουλευσάμενος* 𝔳 ‖ 246 *ξυγγνωσόμενος* **CT** ‖ 246.247 *ἐβουλεύσω* 𝔄 *ἐβούλευσας* **M** Ald. ‖ 247 *ποιεῖν* 𝔄 | *τὸν ὁδόν* **V**^{ac} *τὴν ὁδόν* 𝔄**M** | *εἴπαντα* **RSV**

Ξέρξης ἀποπτάσθαι, ἡμέρης δ' ἐπιλαμψάσης ὀνείρου μὲν τούτου λόγον οὐ-
δένα ἐποιέετο, ὁ δὲ Περσέων συναλίσας, τοὺς καὶ πρότερον συνέλεξε,
2 *ἔλεγέ σφι, τάδε «ἄνδρες Πέρσαι, συγγνώμην μοι ἔχετε, ὅτι ἀγχίστροφα*
βουλεύομαι· φρενῶν τε γὰρ ἐς τὰ ἐμεωυτοῦ πρῶτα οὔκω ἀνήκω, καὶ οἱ
παρηγορεόμενοι ἐκεῖνα ποιέειν οὐδένα χρόνον μευ ἀπέχονται. ἀκούσαντι
μέντοι μοι τῆς Ἀρταβάνου γνώμης παραυτίκα μὲν ἡ νεότης ἐπέζεσε ὥστε
ἀεικέστερα ἀπορρῖψαι ἔπεα ἐς ἄνδρα πρεσβύτερον ἢ χρεόν· νῦν μέντοι
3 *συγγνοὺς χρήσομαι τῇ ἐκείνου γνώμῃ. ὡς ὦν μεταδεδογμένον μοι μὴ*
στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἥσυχοι ἔστε.» Πέρσαι μὲν ὡς ἤκουσαν
14 *ταῦτα, κεχαρηκότες προσεκύνεον· νυκτὸς δε γενομένης αὖτις τὠυτὸ*
ὄνειρον τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ ἔλεγε ἐπιστάν· «ὦ παῖ Δαρείου, καὶ δὴ
φαίνεαι ἐν Πέρσῃσί τε ἀπειπάμενος τὴν στρατηλασίην καὶ τὰ ἐμὰ ἔπεα ἐν
οὐδενὶ ποιεύμενος λόγῳ ὡς παρ' οὐδενὸς ἀκούσας; εὖ νυν τόδε ἴσθι, ἤν
περ μὴ αὐτίκα στρατηλατέῃς, τάδε τοι ἐξ αὐτῶν ἀνασχήσει· ὡς καὶ μέγας
καὶ πολλὸς ἐγένεο ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω καὶ ταπεινὸς ὀπίσω κατὰ τάχος
15 *ἔσεαι.» Ξέρξης μὲν περιδεὴς γενόμενος τῇ ὄψει ἀνά τε ἔδραμε ἐκ τῆς*
κοίτης καὶ πέμπει ἄγγελον Ἀρτάβανον καλέοντα. ἀπικομένῳ δέ οἱ ἔλεγε
Ξέρξης, τάδε «Ἀρτάβανε, ἐγὼ τὸ παραυτίκα μὲν οὐκ ἐσωφρόνεον εἴπας ἐς
2 *σὲ μάταια ἔπεα χρηστῆς εἵνεκα συμβουλῆς· μετὰ μέντοι οὐ πολλὸν χρόνον*

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
𝔄 (14–16*a*,1) v. supra

254 Hes. *ἀεικέστερα· ἀπεοικότα*

248 *οὐνείρου* **A** *ὀνείρου* **𝔄** rell. | *τούτου* om. **M** ‖ 248–249 *οὐδένα λόγον* **𝔄** ‖ 249 *ἐποιήσατο* **𝔄** | *ξυναλίσας* **C** | *τοὺς αὐτοὺς καὶ* **D𝔳** *τοὺς αὐτοὺς τοὺς καὶ* **RSV** | *ξυνέλεξε* **C** ‖ 250 *ἔλεξε* **ABCT** | *ξυγγνώμην* **CT** ‖ 251 *βουλεύσομαι* **T** | *οὔπω* **ABC TP** ‖ 252 *παρηγορευόμενοι* **BT** *παρηγορεύμενοι* **DRSV** | *κεῖνα* **CTMP** | *ἀπέρχονται* **B** ‖ 253 *μέντοι* om. **M** *μὲν δὴ* propos. Bekker er | *τὴν – γνώμην* **M** ‖ 254 *χρεών* **MPDRSV** ‖ 255 *μεταδεδογμένων* **ABCTP**[1] *μεταδεδογμένῳ* **pM** Ald. *μεταδεδογμένου* **S** | *μὴ* om. **M** ‖ 257 *κεχαρηότες* **D**[c]**V𝔳** | *προσεκύνησαν* **D** | *αὖθις* **𝔄** ‖ 258 *ὄνειρον – ἔλεγε*] *ὄνειρον ἔλεγε τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ* **PDRSV** *ὄνειρον ἔλεξε τῷ Ξέρξῃ κατυπνωμένῳ* **pM** Ald. | *ἐπιστᾶν* **A𝔄** *ἀπιστᾶν* **D** ‖ 259 *τε* om. **M** ‖ 260 *ποιησάμενος* **ABCTMP** ‖ 261 *αὐτίκα*] *αὐτὸς* **D** | *στρατηλατέεις* **T** | *τοι*] *οἱ* **C** | *τάδε τοι προσδόκα ἐξ αὐτῶν ἀνασχήσειν* **M** *τάδε τοι προσδόκα ἐξ αὐτέων ἀνασχήσειν* Ald. *τὰ δή τοι ἐξ αὐτῶν ἀνασχήσειν* **C** *τὰ δὴ τὸ ἐξ αὐτῶν ἀνασχήσῃ* **p** ‖ 262 *πολὺς* **MPDRSV** | *ἐγένετο* **ABCT** *γεγονὼς* **𝔄** ‖ 264 *καὶ* om. **C** | *ἐπὶ Ἀρτάβανον* **ABCTM** | *ἀπιγμένῳ* **Pp** | *οἱ* om. **MPDRSV** | *ἔλεξε* **DSV** ‖ 265 *ἐφρόνεον* **ABCT** | *ἐς*] om. **ABCT** *εἰς* **M** ‖ 266 *εἵνεκεν* **DRSV** | *συμβουλίης* **ABCT**

μετέγνων, ἔγνων δὲ ταῦτά μοι ποιητέα ἐόντα, τὰ σὺ ὑπεθήκαο. οὐκ ὦν
δυνατός τοί εἰμι ταῦτα βουλόμενος ποιέειν· τετραμμένῳ γὰρ δὴ καὶ μετε-
γνωκότι ἐπιφοιτῶν ὄνειρον φαντάζεταί μοι οὐδαμῶς συνέπαινον ἐὸν ποιέ-
ειν με ταῦτα· νῦν δὲ καὶ διαπειλῆσαν οἴχεται. εἰ ὦν θεός ἐστι ὁ ἐπιπέμ- 3
πων καὶ οἱ πάντως ἐν ἡδονῇ ἐστι γενέσθαι στρατηλασίην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα,
ἐπιπτήσεται καὶ σοὶ τὠυτὸ τοῦτο ὄνειρον, ὁμοίως ὡς καὶ ἐμοὶ ἐντελλό-
μενον. εὑρίσκω δὲ ὧδ' ἂν γινόμενα ταῦτα, εἰ λάβοις τὴν ἐμὴν σκευὴν πᾶ-
σαν καὶ ἐνδὺς μετὰ τοῦτο ἵζοιο ἐς τὸν ἐμὸν θρόνον καὶ ἔπειτα ἐν κοίτῃ
τῇ ἐμῇ κατυπνώσειας.» Ξέρξης μὲν ταῦτά οἱ ἔλεγε, Ἀρτάβανος δὲ οὐ τῷ 16
πρώτῳ οἱ κελεύσματι πειθόμενος, οἷα οὐκ ἀξιεύμενος ἐς τὸν βασιλήιον
θρόνον ἵζεσθαι, τέλος, ὡς ἠναγκάζετο, εἴπας τάδε ἐποίεε τὸ κελευόμενον·
«ἴσον ἐκεῖνο, ὦ βασιλεῦ, παρ' ἐμοὶ κέκριται, φρονέειν τε εὖ καὶ τῷ a
λέγοντι χρηστὰ ἐθέλειν πείθεσθαι· τὰ σὲ καὶ ἀμφότερα περιήκοντα ἀν-
θρώπων κακῶν ὁμιλίαι σφάλλουσι, κατά περ τὴν πάντων χρησιμωτάτην
ἀνθρώποισι θάλασσαν πνεύματά φασιν ἀνέμων ἐμπίπτοντα οὐ περιορᾶν
φύσει τῇ ἑωυτῆς χρᾶσθαι. ἐμὲ δὲ ἀκούσαντα πρὸς σεῦ κακῶς οὐ τοσοῦτον 2

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
Ἴσον ἐκεῖνο (16a,1) – λύπη (16a,2) exc. 𝔄𝔓
Ἴσον ἐκεῖνο – πείθεσθαι (16a,1) exc. Stob. fl. III 68

T 278 s. Eust. Il. 238 (ad B 360) φησὶ … διὰ τοῦ Νέστορος· 'ἀλλ', ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τε ἄλλῳ', εὖ δηλονότι μηδομένῳ. … ἐντεῦθεν δὲ καὶ Ἡρόδοτος λαβὼν ἔφη τὸ 'ἴσον, ὦ βασιλεῦ κέκριται – πείθεσθαι'

269 s. Lex. Vind. 135 'ὄναρ' γράφεται καὶ 'ὄνειρος' καὶ 'ὄνειρον' ἐπὶ οὐδετέρου· Ἡρόδοτος· φοιτῶν ὄνειρον – μετὰ ταῦτα ποιέειν.

267 ὄντα M | ὑπέθηκας SV || 268 τοί om. T | ποιέειν βουλόμενος MPDRSV | τετραμένῳ A[1] | δὴ om. ABCT || 269 ἐπίφοιτον DRSV φοιτῶν T Lex. Vind. | συνέπαινον ἐὸν] συνεπαινέον ABMP Lex. Vind. ξυνεπαινέον T ξυνεπενέον C || 269–270 ποιέειν με ταῦτα] μοι ποιέειν ταῦτα M μετὰ (quod e με` pro compendio lecto potuit nasci) ταῦτα ποιέειν Lex. Vind. || 270 διαπειλῆσαν] δὴ ἀπειλῆσαν DR SV ἀπειλῆσαν B || 271 γενέσθαι στρατηλασίην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα γενέσθαι M | στρατηλατέειν ABCT || 272 σοὶ] σὺ C | ὁμοίως ὡς] ὁμοίως ABCT || 273 ὧδε ἀναγινόμενα DRSV || 274 μετὰ τοῦτο] εἶτα 𝔄 || 275 καθυπνώσειας recognoscas ex 𝔄 | οἱ om. R | δὲ om. T || 275–276 τῷ πρώτῳ οἱ] πρώτῳ ABCTMP || 276 κελεύματι AB CT | πυθόμενος V𝔳 || 277 κελεόμενον C || 279 τάδε καὶ SV || 280 ὁμιλείῃ M ὁμιλίῃ Ald. || 280–281 ἀνθρώποισι χρησιμωτάτην θάλατταν 𝔄 χρησιμωτάτην ἀνθρώποισι θάλασσαν 𝔓 rell. || 281 φασι A || 282 χρῆσθαι ABCTM𝔄𝔓 | τοσοῦτον TMP𝔄𝔓 τοσοῦτο rell.

ἔδακε λύπη, ὅσον γνωμέων δύο προκειμένων Πέρσῃσι, τῆς μὲν ὕβριν αὐ-
ξανούσης, τῆς δὲ καταπαυούσης καὶ λεγούσης, ὡς κακὸν εἴη διδάσκειν τὴν
ψυχὴν πλέον τι δίζησθαι αἰεὶ ἔχειν τοῦ παρεόντος, τοιουτέων προκειμένων
β *γνωμέων, ὅτι τὴν σφαλερωτέρην σεωυτῷ τε καὶ Πέρσῃσι ἀναιρέο. νῦν ὦν,*
ἐπειδὴ τέτραψαι ἐπὶ τὴν ἀμείνω, φῄς τοι μετιέντι τὸν ἐπ' Ἕλληνας
στόλον ἐπιφοιτᾶν ὄνειρον θεοῦ τινος πομπῇ οὐκ ἐῶντά σε καταλύειν τὸν
2 *στόλον. ἀλλ' οὐδὲ ταῦτά ἐστι, ὦ παῖ, θεῖα· ἐνύπνια γὰρ τὰ ἐς ἀνθρώπους*
πεπλανημένα τοιαῦτά ἐστι, οἷά σε ἐγὼ διδάξω ἔτεσι σεῦ πολλοῖσι πρεσβύ-
τερος ἐών· πεπλανῆσθαι αὐταὶ μάλιστα ἐώθασι ὄψιες αἱ τῶν ὀνειράτων,
τά τις ἡμέρης φροντίζει· ἡμεῖς δὲ τὰς πρὸ τοῦ ἡμέρας ταύτην τὴν στρα-
γ *τηλασίην καὶ τὸ κάρτα εἴχομεν μετὰ χεῖρας. εἰ δὲ ἄρα μή ἐστι τοῦτο τοι-*
οῦτον, οἷον ἐγὼ διαιρέω, ἀλλά τι τοῦ θείου μετέχον, σὺ πᾶν αὐτὸς συλλα-
βὼν εἴρηκας· φανήτω γὰρ δὴ καὶ ἐμοὶ ὡς καὶ σοὶ διακελευόμενον.
φανῆναι δὲ οὐδὲν μᾶλλόν μοι ὀφείλει ἔχοντι τὴν σὴν ἐσθῆτα ἢ οὐκὶ τὴν
ἐμήν, οὐδέ τι μᾶλλον ἐν κοίτῃ τῇ σῇ ἀναπαυομένῳ ἢ οὐ καὶ ἐν τῇ ἐμῇ, εἴ
2 *πέρ γε καὶ ἄλλως ἐθέλει φανῆναι. οὐ γὰρ δὴ ἐς τοσοῦτό γε εὐηθίης ἀνή-*

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)
𝔄 (16*β*–*γ*) v. supra
Ὡς κακὸν – παρεόντος (16*α*,2) exc. Stob. fl. X 41

T 289 s. Eust. Il. 48 (ad *A* 63) *Τί οὖν καὶ ὀνειροπόλον ἐρωτήσομεν τὸν περὶ ψευδῆ καταγινόμενον, καί, καθ' Ἡρόδοτον εἰπεῖν,* πεπλανημένα εἰς ἀνθρώπους ἐνύπνια *περιεργαζόμενον;*

283 *δύω* **CV** *δύο* 𝔟 cett. | *προκειμενέων* **ABT** || 283.284 *αὐξούσης* **MPDRSV** || 284–285 *διδάσκειν τὴν ψυχὴν* **ABCTMP** Stob. *τὴν ψυχὴν διδάσκειν* rell. || 285 *δίζεσθαι* **C**[1]**M**𝔟 Stob. Ald. | *αἰεὶ* om. **M** | *τουτέων* **MPDRSV** | *προκειμένων* **TM SV**[1]𝔟 *προσκειμενέων* **AB** *προκειμενέων* cett. || 286 *σφαλερωτάτην* **DRSV** | *ὦν* om. **Pp** || 287 *τετράφθαι* **DRSV** || 288 *ἐῶντας* **M** *ἐόντος* Ald. || 289 *θεῖα ὦ παῖ* **MP DRSV** || 291 *αὐταὶ* scripsi *αὐταὶ* 𝔄 codd. *αὗται* Reiskio duce edd. fort. recte | *μάλιστα*] *μᾶλλον* 𝔄 | *ἐώθασι ὄψιες αἱ* temptavi *ἐώθασι αἱ ὄψιες* **ABCT** *αἱ ὄψιες ἐώθασι* **M** *εἰώθασι ὄψιες* 𝔄 *ἐώθασι ὄψιες* rell. | *τῶν* om. **DRSV** || 293 *ἄρα*] *ὅρα* **RV** *ωρα* 𝔟 *ὅραμα* **S** || 293.294 *τοιοῦτο* **ABCTS** *τοιόνδε* **MPp** Ald. om. 𝔄 || 294 *διαιρῶ* **MPp** Ald. | *τι*] *τοι* 𝔄 | *θείου* Schweighaeuserio duce edd. prorsus omnes *θεοῦ* 𝔄 codd. | *αὐτὸ* **MPDRSV** || 294.295 *ξυλλαβὼν* **CT** || 295 *φανεῖται* **S** *φανεῖτε* 𝔟 fin. vocis comp. not. **V** *φανήσεται* **M** Ald. *φανήτω* 𝔄 rell. | *δὴ* om. **DRSV** | *κἀμοὶ* **M** Ald. | *σοὶ*] *σύ* **BM** litt. *οι* suprascr. **M** || 296–297 *ἔχοντι – ἐμὴν* cf. 𝔄 || 296 *οὐκὶ*] *οὐχὶ* **TDRSV** *οὐ καὶ* Schaefero duce edd. fort. recte || 297 *οὐκ ἐν* **CV**[1] *οὐ καὶ ἐν* **V**[2]𝔟 cett. || 298 *τοσοῦτόν* **RSV**𝔄 | *εὐηθείης* **CTMP** *εὐηθείας* **D**[2]**RSV**𝔄 *εὐηθίας* **D**[1]

κει τοῦτο, ὅ τι δή κοτέ ἐστι τὸ ἐπιφαινόμενόν τοι ἐν τῷ ὕπνῳ, ὥστε δόξει
ἐμὲ ὁρῶν σὲ εἶναι τῇ σῇ ἐσθῆτι τεκμαιρόμενον. εἰ δὲ ἐμὲ μὲν ἐν οὐδενὶ
λόγῳ ποιήσεται οὐδὲ ἀξιώσει ἐπιφανῆναι, οὔτε ἢν τὴν ἐμὴν ἐσθῆτα ἔχω
οὔτε ἢν τὴν σήν, σὲ δὲ ἐπιφοιτήσει, τοῦτο ἤδη μαθητέον ἔσται· εἰ γὰρ δὴ ἐπι-
φοιτήσει γε συνεχέως, φαίην ἂν καὶ αὐτὸς θεῖον εἶναι. εἰ δέ τοι οὕτω δεδό- 3
κηται γίνεσθαι καὶ οὐκ οἷά τε αὐτὸ παρατρέψαι ἀλλ' ἤδη ἢ ἐμὲ ἐν κοίτῃ
τῇ σῇ κατυπνῶσαι, φέρε, τούτων ἐξ ἐμεῦ ἐπιτελευμένων φανήτω καὶ ἐμοί.
μέχρι δὲ τούτου τῇ παρεούσῃ γνώμῃ χρήσομαι.» τοσαῦτα εἴπας Ἀρτά- 17
βανος ἐλπίζων Ξέρξην ἀποδέξειν λέγοντα οὐδέν, ἐποίεε τὸ κελευόμενον,
ἐνδὺς δὲ τὴν Ξέρξεω ἐσθῆτα καὶ ἰζόμενος ἐς τὸν βασιλήιον θρόνον ὡς
μετὰ ταῦτα κοῖτον ἐποιέετο, ἦλθέ οἱ κατυπνωμένῳ τὠυτὸ ὄνειρον, τὸ καὶ
παρὰ Ξέρξην ἐφοίτα, ὑπερστὰν δὲ τοῦ Ἀρταβάνου εἶπε, τάδε «σὺ δὴ 2
κεῖνος εἷς ὁ ἀποσπεύδων Ξέρξην στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὡς δὴ
κηδόμενος αὐτοῦ; ἀλλ' οὔτ' ἐς τὸ μετέπειτα οὔτ' ἐς τὸ παραυτίκα νῦν κα-

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
𝔄 (17,2, 18,1) v. supra

T 310 s. Eust. Il. 167 (ad *Β* 20) *ἵστασθαι … ὑπὲρ κεφαλῆς τῷ βασιλεῖ λέγει* (sc. Homerus) *τὸν ὄνειρον· Ἡρόδοτος δὲ εἰς ὅμοιον ἱστορίας τρόπον ἐλθὼν ἄλλως ἔφρασεν εἰπών·* ὑπερστὰν δὲ *τὸ ὄνειρον* τοῦ Ἀρταβάζου εἶπε

299 *κοτέ*] *πότε* 𝔄 om. **DRSV** | *τοι*] *σοι* **DRSV** om. **M𝔄** | *δόξαι* 𝔄 || 302 *σὲ δὲ*] *οὐδὲ* **ABCTM** | *ἤδη μαθητέον ἐστί* **PDRSV** *μαθητέον ἔστι ἤδη* **M** *μαθητέον ἤδη ἐστί* **p** Ald. | *εἰ* om. **M** | *δὴ*] *μοι* **T** || 302.303 *ἐπιφοιτήσει γε*] *ἐπιφοιτήσειε* **Mp** Ald. || 303.304 *δέδοκται* **MPp** Ald. || 304 *αὐτῷ παραπέμψαι* **M** | *καὶ οὐκ – ἐμὲ*] intellige: ‚et eam rem profecto nihil aliud sane [*schon* (*ἤδη*) *gar nichts anderes mehr* (*ἄλλα* [sic] *ἤ*)] posse avertere nisi me [*als daß ich* (*ἐμὲ*) …]', Gronovius … id sic explicandum censuerat: 'nisi et ipse ego in tuo cubiculo dormiero'. … videndum vero, ne *ἀλλ' ἢ δεῖ ἐμὲ* scriptum oportuerit' (Schweighaeuser), quam coniecturam (pro *ἀλλ'* [sic] *ἤδη ἢ ἐμὲ* **ABCT** *ἀλλ'* [sic] *ἤδη ἴημι* cett. propositam) omnes prorsus receperunt edd. Schaefero tamen attribuentes || 305 *ἐξ* om. **M** | *ἐπιτελουμένων* **MPp** || 306 *μέχρι** **D** || 306.307 *ὁ Ἀρτάβανος* **DRSV** || 307 *ἐλπίζων*] *νομίζων* **TMPp** Ald. || 308 *ἑζόμενος* **DRSV** || 310 *Ξέρξεα* **PDRS** *Ξέρξα* **V𝔳** | *ὑπερστᾶν* **AB** | *Ἀρταβάζου* Eust. | *τάδε*] *ἆρα* **ABCT** *τάδε ἆρα* **MPp** || 310–311 *σὺ δὴ ἐκεῖνος* **DRSV𝔄** *σὺ δ' ἐκεῖνος* **C** *δὴ σὺ κεῖνος* **T** || 311 *εἷς*] *ἧς* **p** Ald. *εἶ* 𝔄 | *ὁ – Ἑλλάδα*] cf. 𝔄 | *Ξέρξεα ἀποσπεύδειν στρατεύειν* **M** *Ξέρξεα ἀποσπεύδειν στρατεύεσθαι* Ald. *ἀποσπεύδειν Ξέρξεα στρατεύεσθαι* **Pp** | *δὴ* om. **M**

ταπροΐξεαι ἀποτρέπων τὸ χρεὸν γενέσθαι, Ξέρξην δέ, τὰ δεῖ ἀνηκου-
18 *στέοντα παθέειν, αὐτῷ ἐκείνῳ δεδήλωται.» ταῦτα δὴ ἐδόκεε Ἀρτάβανος τὸ*
ὄνειρον ἀπειλέειν καὶ θερμοῖσι σιδηρίοισι ἐκκαίειν αὐτοῦ μέλλειν τοὺς
ὀφθαλμούς. καὶ ὃς ἀμβώσας μέγα ἀνθρώσκει καί παριζόμενος Ξέρξῃ, ὡς
τὴν ὄψιν οἱ τοῦ ἐνυπνίου διεξῆλθε ἀπηγεόμενος, δεύτερά οἱ λέγει, τάδε
2 *«ἐγὼ μέν, ὦ βασιλεῦ, οἷα ἄνθρωπος ἰδὼν ἤδη πολλά τε καὶ μεγάλα πε-*
σόντα πρήγματα ὑπὸ ἡσσόνων, οὐκ ἔων σε τὰ πάντα τῇ ἡλικίῃ εἴκειν ἐπι-
στάμενος, ὡς κακὸν εἴη τὸ πολλῶν ἐπιθυμέειν, μιμνησκόμενος μέν, τὸν
ἐπὶ Μασσαγέτας Κύρου στόλον ὡς ἔπρηξε, μεμνημένος δὲ καὶ τὸν ἐπ' Αἰ-
3 *θίοπας τὸν Καμβύσεω, συστρατευόμενος δὲ καὶ Δαρείῳ ἐπὶ Σκύθας. ἐπι-*
στάμενος ταῦτα γνώμην εἶχον ἀτρεμίζοντά σε μακαριστὸν εἶναι πρὸς πάν-
των ἀνθρώπων. ἐπεὶ δὲ δαιμονίη τις γίνεται ὁρμή, καὶ Ἕλληνας, ὡς
ἔοικε, φθορή τις καταλαμβάνει θεήλατος, ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς τράπομαι
καὶ τὴν γνώμην μετατίθεμαι, σὺ δὲ σήμηνον μὲν Πέρσῃσι τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ
πεμπόμενα, χρᾶσθαι δὲ κέλευε τοῖσι ἐκ σέο πρώτοισι προειρημένοισι ἐς
τὴν παρασκευήν· ποίεε δὲ οὕτως, ὅκως τοῦ θεοῦ παραδιδόντος τῶν σῶν

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
Ἐγὼ μὲν – ἐπιθυμέειν (18.2) exc. Stob. fl. X 35
Σχόλ. 18,3 (ad *δαιμονίη τις*): *θεῖά τις* **B**

T 313 s. Eust. Il. 166 (ad *B* 8) *σημείωσαι ... ὅτι καθ' Ἡρόδοτον καὶ τὸν Ξέρξην ὄνειρον ἔπεισε στρατεύσασθαι, ἵνα* τὸ χρεών, *φησι, γένηται*

323 Eust. Il. 201 (ad *B* 200) *ἰστέον ..., ὅτι τὸ 'ἀτρέμας ἧσο' παραφράζων Ἡρόδοτός που φησίν·* ἀτρεμίζοντα – εἶναι

313 *χρεὼν* **TM** Ald. Eust. | *Ξέρξεα* **M** Ald. | *δὲ*] *δὴ* **DV** ‖ 314 *παθεῖν* **DRSV** | *ταὐτὰ* **𝔄** | *δὴ*] *τε* **DRSV𝔄** *δὴ* suprascr. **P** *τε δὴ* **Mp** | *ἐδόκει* **𝔄** | *ὁ Ἀρτάβανος* **DRSV** | *τὸ* **ABCTP**[ac]**𝔄** *τὸν* **P**[c] rell. ‖ 315 *σιδηρίοισι* **PDRSV𝔄** *σιδηρείοισι* rell. | *μέλλον αὐτοῦ* **𝔄** ‖ 316 *ἀναθρώσκει* **A**[2]**MPDRSV** ‖ 317 *διῆλθεν* **CT** ‖ 318 *ἰδών τε πολλὰ καὶ μεγάλα* **Mp** Ald. ‖ 318–319 *ὑπὸ ἡσσόνων πεσόντα πρήγματα* **C** ‖ 319 *ἐῶν* (*ἐῶ* pars codd.) Stob. ‖ 320 *μεμνημένος* **MPDRSV** ‖ 321–322 *καὶ – δὲ*] *ἐπὶ Μασσαγέτας Κύρου στόλον ὡς ἔπρηξε* haplographiam falso dittographia supplens **R** ‖ 322 *ξυστρατευόμενος* **T** ‖ 322–323 *ἐπιστάμενος ὦν ταῦτα* **M** Ald. ‖ 325 *καταλαμβάνει τις φθορὴ* **ABCT** | *τράπωμαι* **TD**[c] ‖ 326 *καὶ – μετατίθεμαι* haplogr. om. **D** | *σὺ σήμηνον Πέρσῃσι* **C** *σὺ μὲν σήμηνον Πέρσῃσι* **D** ‖ 327 *πεποιημένα* **C** | *πεμπόμενα – θεοῦ* haplogr. om. **R** | *χρῆσθαι* **MPDSV** | *σεῦ* **DSV** | *εἰρημένοισιν* **C**

ἐνδεήσει μηδέν.» τούτων δὲ λεχθέντων ἐνθαῦτα ἐπαρθέντες τῇ ὄψει, ὡς 4
ἡμέρη ἐγένετο τάχιστα, Ξέρξης τε ὑπερετίθετο ταῦτα Πέρσῃσι, καὶ Ἀρτά-
βανος, ὃς πρότερον ἀποσπεύδων μοῦνος ἐφαίνετο, τότε ἐπισπεύδων φα-
νερὸς ἦν.

Ὁρμημένῳ δὲ Ξέρξῃ στρατηλατέειν μετὰ ταῦτα τρίτη ὄψις ἐν τῷ ὕπνῳ 19
ἐγένετο, τὴν οἱ μάγοι ἔκριναν ἀκούσαντες φέρειν τε ἐπὶ πᾶσαν γῆν δου-
λεύσειν τέ οἱ πάντας ἀνθρώπους. ἡ δὲ ὄψις ἦν ἥδε· ἐδόκεε ὁ Ξέρξης
ἐστεφανῶσθαι ἐλαίης θαλλῷ, ἀπὸ δὲ τῆς ἐλαίης τοὺς κλάδους γῆν πᾶσαν
ἐπισχεῖν, μετὰ δὲ ἀφανισθῆναι περὶ τῇ κεφαλῇ κείμενον τὸν στέφανον.
κρινάντων δὲ ταύτῃ τῶν μάγων Περσέων τε τῶν συλλεχθέντων αὐτίκα πᾶς 2
ἀνὴρ ἐς τὴν ἀρχὴν τὴν ἑωυτοῦ ἀπελάσας εἶχε προθυμίην πᾶσαν ἐπὶ τοῖσι
εἰρημένοισι θέλων αὐτὸς ἕκαστος τὰ προκείμενα δῶρα λαβεῖν, καὶ Ξέρξης
τοῦ στρατοῦ οὕτως ἐπάγερσιν ποιέεται χῶρον πάντα ἐρευνῶν τῆς
ἠπείρου.

Ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου ἁλώσιος ἐπὶ μὲν τέσσαρα ἔτεα πλήρεα παραρτέετο 20
στρατιήν τε καὶ τὰ πρόσφορα τῇ στρατιῇ, πέμπτῳ δὲ ἔτεϊ ἀνομένῳ ἐστρα-
τηλάτεε χειρὶ μεγάλῃ πλήθεος. στόλων γάρ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, πολλῷ δὴ 2
μέγιστος οὗτος ἐγένετο, ὥστε μήτε τὸν Δαρείου τὸν ἐπὶ Σκύθας παρὰ
τοῦτον μηδένα φαίνεσθαι· μήτε τὸν Σκυθικόν, ὅτε Σκύθαι Κιμμερίους
διώκοντες ἐς τὴν Μηδικὴν χώρην ἐσβαλόντες σχεδὸν πάντα τὰ ἄνω τῆς
Ἀσίης καταστρεψάμενοι ἐνέμοντο, τῶν εἵνεκεν ὕστερον Δαρεῖος ἐτιμωρέ-
ετο· μήτε κατὰ τὰ λεγόμενα τὸν Ἀτρειδέων ἐς Ἴλιον μήτε τὸν Μυσῶν τε
καὶ Τευκρῶν τὸν πρὸ τῶν Τρωικῶν γενόμενον, οἳ διαβάντες ἐς τὴν Εὐρώ-
πην κατὰ Βόσπορον τούς τε Θρήικας κατεστρέψαντο πάντας καὶ ἐπὶ τὸν

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

329 *ἐνδεήσῃ* **ABCT** | *δὲ* om. **MPDRSV** | *ὄψι* **AB** || 330 *ὑπερετίθεε* **D** *ὑπετίθεε* **RSV** || 331 *μοῦνος* om. **M** || 333 *ὡρμημένῳ* **CTMPDRV** | *στρατεύειν* **DRSV** || 334.335 *δουλεύειν* **C** || 336 *ἐλέης* **M** | *θαλῷ* **C** | *πᾶσαν* om. **DRSV** || 338 *ταῦτα* **ABC TM** | *ξυλλεχθέντων* **CTMp** Ald. || 339 *πελάσας* **C** || 340 *ἀνειρημένοισι* **Mp** Ald. || 341 *ἐπέγερσιν* **T** || 343 *τέσσερα* **CTMPDS** | *παρηρτέετο* **DRSV** || 344 *ἀνομένῳ* litt. *νο* litteram *υ* suprascr. man. rec. **A** *ἀνυμένῳ* **T** || 345 *στόλῳ* **A¹B¹C** | *ἴδαμεν* **𝔳** || 347 *μηδὲν* **M** Ald. || 348 *χώρην* om. **R** | *ἐμβαλόντες* **MPDRSV** || 349 *εἵνεκε* **D** *εἵνεκα* **S** om. **M** || 350 *μήτε*] *μὴ δὲ* **DRSV** | *τῶν* **C¹TMPD¹RSV** | *μήτε τῶν* **BᶜCᶜD RSV** || 351 *τόν τε πρὸ* **ABCT** *τῶν πρὸ* **SV** | *ἐς* om. **ABCTM** || 352 *τὸν Βόσπορον* **B²T**

Ἰόνιον πόντον κατέβησαν μέχρι τε Πηνειοῦ ποταμοῦ τοῦ πρὸς μεσαμβρίης
21 *ἤλασαν. αὗται αἱ πᾶσαι, καὶ οὐδ' εἰ ἕτεραι πρὸς ταύτῃσι προσγενόμεναι,*
στρατηλασίαι μιῆς τῆσδε οὐκ ἄξιαι. τί γὰρ οὐκ ἤγαγε ἐκ τῆς Ἀσίης ἔθνος
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης; κοῖον δὲ πινόμενον ὕδωρ οὐκ ἐπέλιπε πλὴν τῶν
2 *μεγάλων ποταμῶν; οἱ μὲν γὰρ νέας παρείχοντο, οἱ δὲ ἐς πεζὸν ἐτετάχατο,*
τοῖσι δὲ ἵππος προσετέτακτο, τοῖσι δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα ἅμα στρατευομένοισι, τοῖσι δὲ ἐς τὰς γεφύρας μακρὰς νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ σῖτά τε καὶ νέας.

22 *Καὶ τοῦτο μὲν ὡς προσπταισάντων τῶν πρώτων περιπλεόντων περὶ τὸν Ἄθω προητοιμάζετο ἐκ τριῶν ἐτέων κου μάλιστα ἐς τὸν Ἄθων· ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ὅρμεον τριήρεες, ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμώμενοι ὤρυσσον ὑπὸ μαστίγων παντοδαποὶ τῆς στρατιῆς, διάδοχοι δὲ ἐφοίτων· ὤρυσ-*
2 *σον δὲ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄθων κατοικημένοι. Βουβάρης δὲ ὁ Μεγαβάζου*
καὶ Ἀρταχαίης ὁ Ἀρταίου ἄνδρες Πέρσαι ἐπεστάτεον τοῦ ἔργου. ὁ γὰρ Ἄθως ἐστὶ ὄρος μέγα τε καὶ ὀνομαστόν, ἐς θάλασσαν κατῆκον, οἰκημένον ὑπὸ ἀνθρώπων· τῇ δὲ τελευτᾷ ἐς τὴν ἤπειρον τὸ ὄρος, χερσονησοειδές τέ ἐστι καὶ ἰσθμὸς ὡς δυώδεκα σταδίων, πεδίον δὲ τοῦτο καὶ κολωνοὶ οὐ με-
3 *γάλοι ἐκ θαλάσσης τῆς Ἀκανθίων ἐπὶ θάλασσαν τὴν ἀντίον Τορώνης. ἐν*
δὲ τῷ ἰσθμῷ τούτῳ, ἐς τὸν τελευτᾷ ὁ Ἄθως, Σάνη πόλις Ἑλλὰς οἴκηται, αἱ δὲ ἐντὸς Σάνης, ἔσω δὲ τοῦ Ἄθω οἰκημέναι, τὰς τότε ὁ Πέρσης νησιώ-

AB CT MP(p) DR SV(ϑ)

366 Lex. Vind. s. v. *ἐπέστη*: *Ἡρόδοτος*· Πέρσαι δ' ἐπέστασαν τοῦ ἔργου

353 *τοῦ πρὸς μεσαμβρίης*] *τὸ πρὸς μεσαμβρίης* ci. Bekker quem sequ. edd.; coniecturae *τοῦ πρὸς Σαλαμβρίης* collato Tzetz. Chil. IX. 707 respuens tamen mentionem facit Wesseling; nescio qua de causa emendandus sit locus, ubi de Mysorum et Teucrorum profectione usque ad inferiorem partem Penei fluminis ad meridiem Thessaliae in mare se effundentis narratur | *μεσημβρίης* **C** *μεσαμβρίην* **MD** Ald. ‖ 354 *ἔλασαν* **M** Ald. | *αὐταὶ πᾶσαι* **T** *αὗται οὐ πᾶσαι* **RSV** | *καὶ οὐδ' εἰ*] *οὐδ'* **MPDRSV** | *γενόμεναι* **MPDRSV** ‖ 355 *τίς* **DRV** ‖ 356 *Ξέρξη* **DRV** | *πινόμενόν μιν ὕδωρ* **ABCT** ‖ 358 *ἅμα* om. **ABCT** ‖ 361 *πταισάντων* **AB CT** | *πρῶτον* **T** ‖ 362 *Ἄθων* **ABCTMPD²S** cf. grammaticam meam 64 | *προετοιμάζετο* **MPDRSV** | *ἐκ*] *πρὸ* **MPDRSV** | *κου*] *καὶ* **MPDRSV** ‖ 363 *Ἐλεοῦντι* **MP¹pDRSV** | *ὥρμεον* **CTMPDRSV** | *τριήρεις* **DRSV** | *ὁρμεόμενοι* **Pp** *ὁρμεώμενοι* **CTM** ‖ 366 *Ἀρταχαίης τοῦ Ἀρταχαίου* **DRSV** | *Πέρσαι δ'* Lex. Vind. | *ἐπέστασαν* **ABCT** Lex. Vind. ‖ 367 *ἐστὶ*] *ἐς τὸ* **C** | *οὐνομαστόν* **M** Ald. ‖ 369 *διώδεκα* **Vϑ** *δώδεκα* **Mp** Ald. ‖ 369–370 *καὶ – μεγάλοι*] *καὶ κολωνοὶ* **M** *καὶ οὐ κολωνοὶ οὐ μεγάλοι* **RSV** ‖ 370 *θαλάσσης* **T** ‖ 371 *ἐς ὃν* **TMp** Ald. ‖ 372 *ἐκτὸς* **R** haud absurdum videtur errasse nostrum, qui *ἐκτὸς* scribere debuit, quod praeferunt editores nonnulli; textus tamen nobis praebendus est in editione neque veritas

τιδας ἀντὶ ἠπειρωτίδων ὥρμητο ποιέειν· εἰσὶ δὲ αἵδε· Δῖον, Ὀλόφυξος,
Ἀκρόθῳον, Θύσσος, Κλεωναί. πόλεις μὲν αὗται, αἳ τὸν Ἄθω νέμονται· 23
ὤρυσσον δὲ ὧδε δασάμενοι τὸν χῶρον οἱ βάρβαροι κατὰ ἔθνεα κατὰ
Σάνην πόλιν σχοινοτενὲς ποιησάμενοι, ἐπεὶ δὲ ἐγίνετο βαθέα ἡ διῶρυξ,
οἱ μὲν κατώτατα ἑστεῶτες ὤρυσσον, ἕτεροι δὲ παρεδίδοσαν τὸν αἰεὶ
ἐξορυσσόμενον χοῦν ἄλλοισι κατύπερθε ἑστεῶσι ἐπὶ βάθρων, οἱ δ᾿ αὖ ἐκ-
δεκόμενοι ἑτέροισι, ἕως ἀπίκοντο ἐς τοὺς ἀνωτάτω· οὗτοι δὲ ἐξεφόρεόν τε
καὶ ἐξέβαλλον. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι πλὴν Φοινίκων καταρρηγνύμενοι οἱ 2
κρημνοὶ τοῦ ὀρύγματος πόνον διπλήσιον παρεῖχον· ἅτε γὰρ τοῦ τε ἄνω
στόματος καὶ τοῦ κάτω τὰ αὐτὰ μέτρα ποιευμένων ἔμελλέ σφι τοιοῦτο
ἀποβήσεσθαι. οἱ δὲ Φοίνικες σοφίην ἔν τε τοῖσι ἄλλοισι ἔργοισι ἀποδεί- 3
κνυνται καὶ δὴ καὶ ἐν ἐκείνῳ· ἀπολαχόντες γὰρ μόριον, ὅσον αὐτοῖσι ἐπέ-
βαλλε, ὤρυσσον τὸ μὲν ἄνω στόμα τῆς διώρυχος ποιεῦντες διπλήσιον, ἢ
ὅσον ἔδει αὐτὴν τὴν διώρυχα γενέσθαι, προβαίνοντος δὲ τοῦ ἔργου συν-
ῆγον αἰεί· κάτω τε δὴ ἐγίνετο καὶ ἐξισοῦτο τοῖσι ἄλλοισι τὸ ἔργον. ἐν- 4
θαῦτα δὲ λειμών ἐστι, ἵνα σφι ἀγορή τε ἐγίνετο καὶ πρητήριον, σῖτος δέ

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 372 s. Eust. Il. 291 (ad *B* 570) *Ἡρόδοτος … καὶ* ἔσω τοῦ Ἄθω *οἶδε πόλιν Κλεωνάς*

376 Hes. *Σχοινοτενές· ὀρθόν, μακρόν* ‖ 388 Poll. III 26 *ὁ … τόπος, πρατὴρ λίθος, καὶ ʽπωλητήριονʼ, καὶ ὡς Ἡρόδοτος, ʽπρατήριονʼ* id. VII.11 *ὁ … τόπος, ὅπου πιπράσκουσι, ʽπωλητήριονʼ ἂν καλοῖτο, καὶ ὡς παρ᾿ Ἡροδότῳ, ʽπρατήριονʼ*

geographica, et insuper ne oblitus sis ‚Sanen Andriorum coloniam, in ipsa cervice isthmi fuisse, montem Athon eiusque oppida complexi‘ (ita Wesseling, qui ‚unde Valla *ἐκτὸς* acceperit‘ ignorare se profitetur

373 *ὅρμητο* **R** v. gramm. meam 140 | *δὲ* om. Ald. sequ. edd. aliquot *ποιέειν, εἰσὶ* distinguentes ‖ 374 *Ἀκρόθοον* **M** Ald. | *Θύσος* **M** Ald. *Θύσσον* **ABCT** | *Κλεοναί* **CTSV** *Κλαιωναί* **D** cf. Eust. | *πόλις* **ABPS** *πόλιες* **M** Ald. | *Ἄθω νέμονται* **CTMR** *Ἄθων νέμονται* cett. ‖ 375 *κατὰ*] *καὶ τὰ* **C** ‖ 376 *ἐπείτε*] *ἐπεὶ δὲ* Stein Hude qui tamen et post *ἔθνεα* et post *ποιησάμενοι* commatibus distinguunt | *ἐγένετο* **TMDRSV** | *βαθεῖα ἡ διῶρυξ* **CTPDRSV** *ἡ διῶρυξ βαθεῖα* **M** ‖ 377 *ὄρυσσον* **T** ‖ 378.379 *ἐκδεχόμενοι* **M** ‖ 380 *μέν νυν*] *μὲν* **M** | *καταρηγνύμενοι* **AB** ‖ 381 *ἅτε*] *αὗται* **C** ‖ 382 *κάτω ταὐτὰ* **DRV** *κατ᾿ αὐτὰ* et *κάτω* in mg. **S** | *τοιοῦτον* **MPRSV** ‖ 384 *γὰρ* om. **C** ‖ 384.385 *ἐπέβαλε* **TM** Ald. ‖ 385 *ὄρυσσον* **V𝔳** ‖ 387 *ἀεί* **T** | *τε*] *δὲ* **D** | *ἐγένετο* **M** Ald. ‖ 388 *δὲ*] *δὴ* **M** Ald. om. **ABCT** | *πρατήριον* Poll. *προτήριον* **MR**

24 *σφισι πολλὸς ἐφοίτα ἐκ τῆς Ἀσίης ἀληλεσμένος. ὡς μὲν ἐμὲ συμβαλλόμενον εὑρίσκειν, μεγαλοφροσύνης εἵνεκεν αὐτὸ Ξέρξης ὀρύσσειν ἐκέλευε ἐθέλων τε δύναμιν ἀποδείκνυσθαι καὶ μνημόσυνα λιπέσθαι, παρεὸν γὰρ μηδένα πόνον λαβόντας τὸν ἰσθμὸν τὰς νέας διειρύσαι ὀρύσσειν ἐκέλευε διώρυχα τῇ θαλάσσῃ εὖρος ὡς δύο τριήρεας πλέειν ὁμοῦ ἐλαστρεομένας. τοῖσι δὲ αὐτοῖσι τούτοισι, τοῖσί περ καὶ τὸ ὄρυγμα, προσετέτακτο καὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν ζεύξαντας γεφυρῶσαι.*

25 *Ταῦτα μέν νυν οὕτω ἐποίεε, παρεσκευάζετο δὲ καὶ ὅπλα ἐς τὰς γεφύ-*
ρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνου ἐπιτάξας Φοίνιξί τε καὶ Αἰγυπτίοισι καὶ
σιτία τῇ στρατιῇ καταβάλλειν, ἵνα μὴ λιμήνειεν ἡ στρατιὴ μηδὲ τὰ ὑποζύ-
2 *για ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἀναπυθόμενος δὲ ἐπὶ τοὺς χώρους καταβάλλειν ἐκέλευε, ἵνα ἐπιτηδεότατον εἴη, ἄλλα ἄλλῃ ἀγινέοντας ὁλκάσι τε καὶ πορθμηίοισι ἐκ τῆς Ἀσίης πανταχόθεν. τὸν δὲ ὦν πλεῖστον ἐς «Λευκὴν» ἀκτὴν καλεομένην τῆς Θρηίκης ἀγίνεον, οἱ δὲ ἐς Τυρόδιζαν τὴν Περινθίων, οἱ δὲ ἐς Δορίσκον, οἱ δὲ ἐς Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, οἱ δὲ ἐς Μακεδονίην διατεταγμένοι.*

26 *Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι τὸν προκείμενον πόνον ἐργάζοντο, ἐν τούτῳ ὁ πεζὸς*

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

393 Eust. Il. 1161 (ad Σ543) *ὅτι καὶ νηῶν ἐλαυνομένων τὸ 'ἐλαστρεῖν' λέγεται, Ἡρόδοτος δηλοῖ ἐν τῷ* 'τριήρεις ἐλαστρευμένας' ‖ 396 s. Thom. Mag. 270 (s. v. *ὅπλα*) *'ὅπλα' οὐ μόνον τὰ κοινῶς 'ἅρματα', ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς ἑτέραν τινὰ κατασκευὴν συντελοῦντα· Ἡρόδοτος ἐν τῇ ὀγδόῃ* (sic)· καὶ ὕπερθε – τόνου (36,4)· *καὶ αὖθις ἐν τῇ αὐτῇ·* παρεσκευάζετο – γεφύρας

389 *σφισι*] *σφι* **R** formae periphrasticae *σφι ἀγορῇ ἐγίνετο* (l. 388) ratione habita, cuius subiectum, ut ita dicam, ‚agentivum' vel ‚psychologicum' illud *σφεῖς* ducendum est, *σφισι* hic plurimis exstans codicibus vim reflexivam habere iudicari potest (cf. Schwyzer-Debrunner, *Griech. Grammatik*: *Syntax* 199 s.f.) | *πολὺς* **MDRSV** ‖ 389.390 *ξυμβαλλόμενον* **CT** *συμβα[λ]λόμενον* **M** *συμβαλλεόμενον* Ald. ‖ 390 *εὑρίσκω* **T** | *εἵνεκα* **T** Ald. *θέλων* **DRSV** ‖ 392 *διαρύσαι* **Mp** Ald. ‖ 393 *δύο*[δύω] **C** | *τριήρεις* Eust. | *ἐλαστρευμένας* Eust. *ἐλαστρευομένας* **C** ‖ 394 *τοῖσιν αὐτοῖσι δὲ τούτοισι* **DRSV** | *τὸ ῥύγμα* **V𝔳** ‖ 395 *Στρυμῶνα* **T** ‖ 396 *μέν νυν*] *μὲν* **DRSV** | *ἐποιέετο* **M** Ald. *ἐποίεε*** (*τὸ* ut vid. erasum) **p** | *παρεσκευάζοντο* **ABCT** Thom. Mag. ‖ 398 *λυμήνειε* **TMPp** Ald. ‖ 399 *ἐπὶ* om. **DRSV** ‖ 400 *ἐπιτηδεώτατον* **CTMP** *ἐπιτηδεοτάτην* **D[1]R** *ἐπιτηδεοτάτι* **𝔳** fin. voc. comp. not. **V** *ἐπιτηδεοτάτως* **S** | *εἴη* om. **C** | *ἄλλον ἄλλῃ* **DRSV** ‖ 401 *πορθμῇσι* **SV** | *τὴν δὴ ὦν πλείστην* **DRSV** | *τὸν δὲ τῶν πλείστων* **M** Ald. *τὸν δὲ τῶν πλεῖστον* **p** | *πλεῖστον* ⟨*σῖτον*⟩ Stein ‖ 402 *καλεόμενον* **DRSV** | *Θρηικίης* **ABC** ‖ 403 *ἐπὶ Δορίσκον* **M** | *τὴν*] *τῶν* **T** ‖ 405 *πόρον εἰργάζοντο* **DRSV** *πόνον εἰργάζοντο* **Mp**

ἅπας συλλελεγμένος ἅμα Ξέρξῃ ἐπορεύετο ἐς Σάρδις ἐκ Κριτάλλων ὁρμη-
θεὶς τῶν ἐν Καππαδοκίῃ· ἐνθαῦτα γὰρ εἴρητο συλλέγεσθαι πάντα τὸν
κατ' ἤπειρον μέλλοντα ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορεύεσθαι στρατόν. ὃς μέν νυν 2
τῶν ὑπάρχων στρατὸν κάλλιστα ἐσταλμένον ἀγαγὼν τὰ προκείμενα παρὰ
βασιλέος ἔλαβε δῶρα, οὐκ ἔχω φράσαι, οὐδὲ γὰρ ἀρχὴν ἐς κρίσιν τούτου
πέρι ἐλθόντας οἶδα. οἱ δὲ ἐπείτε διαβάντες τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὡμίλησαν 3
τῇ Φρυγίῃ, δι' αὐτῆς πορευόμενοι παρεγένοντο ἐς Κελαινάς, ἵνα πηγαὶ
ἀναδιδοῦσι Μαιάνδρου ποταμοῦ καὶ ἑτέρου οὐκ ἐλάσσονος ἢ Μαιάνδρου,
τῷ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Καταρρήκτης, ὃς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγορῆς τῆς Κε-
λαινέων ἀνατέλλων ἐς τὸν Μαίανδρον ἐκδιδοῖ· ἐν τῇ καὶ ὁ τοῦ Σιληνοῦ
Μαρσύεω ἀσκὸς [ἐν τῇ πόλι] ἀνακρέμαται, τὸν ὑπὸ Φρυγῶν λόγος ἔχει
ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἐκδαρέντα ἀνακρεμασθῆναι. ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ὑποκαθή- 27
μενος Πύθιος ὁ Ἄτυος ἀνὴρ Λυδὸς ἐξείνισε τὴν βασιλέος στρατιὴν πᾶσαν
ξεινίοισι μεγίστοισι καὶ αὐτὸν Ξέρξην χρήματά τε ἐπαγγέλλετο βουλόμενος
ἐς τὸν πόλεμον παρέχειν. ἐπαγγελλομένου δὲ χρήματα Πυθίου εἴρετο Ξέρ- 2
ξης Περσέων τοὺς παρεόντας, τίς τε ἐὼν ἀνδρῶν Πύθιος καὶ κόσα χρή-
ματα κεκτημένος ἐπαγγέλλοιτο ταῦτα. οἱ δὲ εἶπαν· «ὦ βασιλεῦ, οὗτός

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
Ἐν Κελαιναῖς τῆς Φρυγίης Πυθίας ἀνὴρ Λυδὸς – πόλεμον παρασχεῖν (27,1) *ἐπεὶ δὲ εἴρετο Ξέρξης «τίς οὗτος;» καὶ ἤκουσεν, ὅτι* «οὗτός ἐστι – πλούτῳ μετὰ σέ (27,2)· δεύτερον εἴρετο – ὁ δὲ (28,1) *ἀργυρίου μὲν δύο χιλιάδας εὗρον ἔφη οὔσας μοι ταλάντων λογισάμενος, χρυσοῦ* τετρακοσίας μυριάδας (28,2) – ἡσθεὶς (28,3) *«ἀλλ' ἐγώ σοι,» φησί, «τῶν* στατήρων – ἵνα ᾖ – πεπληρωμένη (29,2) *καὶ ξεῖνον ἐμὸν ποιήσομαι, οὐδενὶ γάρ κω ἀνθρώπων συνέμιξα οἷος σύ.»* exc. 𝔄

T 418–432 Eust. Il. 366 (ad *B* 869) *ὅτι … πλουσία … ἡ τῶν Μηόνων ἤτοι Λυδῶν γῆ, … δηλοῖ … καὶ Ἡρόδοτος ἱστορήσας, ὅτι περί που τὰ κατὰ Μαίανδρον* Πύθιος ὁ Ἄτυος, ἀνὴρ Λυδὸς *παμπλούσιος ἔχων ἀργυρίου μὲν τάλαντα δύο,* χρυσοῦ στατήρων Δαρεϊκῶν μυριάδας ἐπιδεούσας – χιλιάδων'

406 *ξυλλελεγμένος* **C** *συλλεγμένος* **SV𝔳** | *ἐγ Κριτάλλων* **B**[1] *ἐκ Κριτάλλων* **A** quoque ‖ 407 *τῶν*] *τὸν* **B** ‖ 409 *ὑπαρχόντων* **T** ‖ 410 *γὰρ* om. **ABCT** ‖ 411 *περιελθόντας* **MP**[1]**p** Ald. *περιελθόντος* **P**[mg]**DRSV** | *Ἁλυποταμὸν* **A**[1] ‖ 412 *παρεγένοντο*] *ἀπίκοντο* **ABCT** ‖ 413 *ἢ*] *καὶ* **D** ‖ 414 *ἐὼν* **TM** | *Καταρήκτης* **ABC** ‖ 415 *ὁ* om. **SV𝔳** | *Σειληνοῦ* **RSV** ‖ 416 *Μαρσύου* **ABCTM** | *ἐν τῇ πόλει* **CD RV** Valckenaerio duce secl. edd. ‖ 417 *πόλει* **CRV** ‖ 417.418 *ὑποκατήμενος* **CTM PD** ‖ 418 *Πύθιος* cf. 𝔄 | *ὁ Ἄτυος* **MPRSV** Eust. *ὁ Ἄστυος* **D** *Ἀτρέος* **AB** *Ἀτρέως* **C** ‖ 419 *ξενίοις μεγίστοις* 𝔄 | *Ξέρξεα* **DRSV** | *ἐπηγγέλλετο* 𝔄 | *βουλόμενος* om. 𝔄 ‖ 420 *παρασχεῖν* 𝔄 ‖ 422 *ἐπαγγέλοιτο* **RV𝔳** *ἐπαγγέλλετο* **D**

ἐστι, ὅς τοι τὸν πατέρα Δαρεῖον ἐδωρήσατο τῇ πλατανίστῳ τῇ χρυσέῃ καὶ
τῇ ἀμπέλῳ· ὃς καὶ νῦν ἐστι πρῶτος ἀνθρώπων πλούτῳ, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν,
28 *μετὰ σέ.» θωμάσας δὲ τῶν ἐπέων τὸ τελευταῖον Ξέρξης αὐτὸς δεύτερα εἴ-*
ρετο Πύθιον, ὁκόσα οἱ εἴη χρήματα. ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ, οὔτε σε ἀπο-
κρύψω οὔτε σκήψομαι τὸ μὴ εἰδέναι τὴν ἐμεωυτοῦ οὐσίην, ἀλλ' ἐπιστά-
2 *μενός τοι ἀτρεκέως καταλέξω. ἐπείτε γὰρ τάχιστά σε ἐπυθόμην ἐπὶ*
θάλασσαν καταβαίνοντα τὴν Ἑλληνίδα, βουλόμενός τοι δοῦναι ἐς τὸν
πόλεμον χρήματα ἐξέμαθον καὶ εὗρον λογιζόμενος ἀργυρίου μὲν δύο χι-
λιάδας ἐούσας μοι ταλάντων, χρυσίου δὲ τετρακοσίας μυριάδας στατήρων
3 *Δαρεϊκῶν, ἐπιδεούσας ἑπτὰ χιλιάδων. καὶ τούτοισί σε ἐγὼ δωρέομαι· αὐτῷ*
δέ μοι ἀπὸ ἀνδραπόδων τε καὶ γεωπεδίων ἀρκέων ἐστὶ βίος.» ὁ μὲν ταῦτα
29 *ἔλεγε, Ξέρξης δὲ ἡσθεὶς τοῖσι εἰρημένοισι εἶπε· «ξεῖνε Λυδέ, ἐγὼ ἐπείτε*
ἐξῆλθον τὴν Περσίδα χώρην, οὐδενὶ ἀνδρὶ συνέμιξα ἐς τόδε, ὅστις ἠθέ-
λησε ξείνια προθεῖναι στρατῷ τῷ ἐμῷ οὐδὲ ὅστις ἐς ὄψιν τὴν ἐμὴν κατα-
στὰς αὐτεπάγγελτος ἐς τὸν πόλεμον ἐμοὶ ἠθέλησε συμβαλέσθαι χρήματα,
ἔξω σεῦ. σὺ δὲ καὶ ἐξείνισας μεγάλως στρατὸν τὸν ἐμὸν καὶ χρήματα
2 *ἐπαγγέλλεαι. σοὶ ὦν ἐγὼ ἀντὶ αὐτῶν γέρεα τοιάδε δίδωμι· ξεῖνόν τέ σε*
ποιεῦμαι ἐμὸν καὶ τὰς τετρακοσίας μυριάδας τοι τῶν στατήρων ἀποπλήσω

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
425–443 𝔄 v. supra

431 s. Eust. Il. 339 (ad *B* 760) *ἐξ ἐλάττονος ἀριθμοῦ εἰς τὸ καὶ πλεῖον καὶ πλῆρες ἀνατρέχει τις· … τοιοῦτον … τι καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ* 'χρυσοῦ στατήρων Δαρεϊκῶν μυριάδας ἐπιδεούσας – χιλιάδων'

423 *ὅστις τὸν* **CMR** *ὅς τοι τὸν* **𝔄** rell. | *χρυσῇ* **D𝔄** || 424 *τῶν ἡμεῖς ἴδμεν* om. **𝔄** || 425 *θωυμάσας* **MPp** Ald. | *τὸ τελευταῖον τῶν ἐπέων Ξέρξης* **RSV** *τὸ τελευταῖον τῶν ἐπέων* Ξέρξης* **D** | *δεύτερον* **𝔄** idem ci. Pingel *αὐτὸς* in *αὐτὸν* mutans | *ἤρετο* **C** || 426 *ὁκόσα*] *πόσα* **𝔄** || 427 *οὐσίαν* **C** *οὐσί*ην a* ut vid. eraso **A** || 428 *ἐπυθόμην τάχιστά σε* **DRSV** || 430 *καὶ* om. **SV𝔳** | *λογιζόμενος*] cf. **𝔄** | *$\overset{δυω}{δύο}$* **C** || 431 *μοι ἐούσας* **MDRSV** cf. **𝔄** | *χρυσοῦ* **ABC** Eust. (v. et test. et gramm.) || 431–432 *στατήρων Δαρεϊκῶν μυριάδας* Eust. utroque loco || 432 *ἑπτὰ χιλιαδέων* **AB CTMP** *χιλιάδας ἑπτά* **𝔄** | *τούτοισί γε ἐγὼ* **BRSV** *τούτοις ἐγώ σε* **𝔄** || 433 *γεωπεδίων* **ABCT𝔄** masc. genere fort. ‚agri cultores' significat *γεωπέδων* **PDSV** *γεοπέδων* **R** *γεωπόδων* **p** Ald. *γεωπόδων* litterae *ο* litt. *ε* suprascr. **M** | *ἀρκῶν* **𝔄** om. **Mp** Ald. || 434 *ἔλεξε* **𝔄** || 435 *ξυνέμιξα* **CT** || 435.436 *εἰθέλησε* **R** || 438 *ξεινίσας* **DRSV** | *τὸν ἐμὸν στρατὸν* **T** || 438–439 *χρήματα με* **D** *χρήματα μεγάλα* **PRSV** || 439 *ἐπαγγέλεαι* **MRV** *ἐπαγγέλλεται* **C** | *ἀντὶ αὐτῶν ἐγὼ* **M** | *τοιάδε*] *τοιαῦτα* **D** || 440 *τοι τῶν* **ABCTP^{2}p𝔄** *τῶν* **P^{1}** cett.

παρ' ἐμεωυτοῦ δοὺς τὰς ἑπτὰ χιλιάδας, ἵνα μή τοι ἐπιδευέες ἔωσι αἱ τε-
τρακόσιαι μυριάδες ἑπτὰ χιλιάδων, ἀλλὰ ᾖ τοι ἀπαρτιλογίη ὑπ' ἐμέο πε-
πληρωμένη. κέκτησό τε αὐτός, τά περ αὐτὸς ἐκτήσαο, ἐπίστασό τε εἶναι 3
αἰεὶ τοιοῦτος· οὐ γάρ τοι ταῦτα ποιέοντι οὔτε ἐς τὸ παρεὸν οὔτε ἐς
χρόνον μεταμελήσει.»

Ταῦτα δὲ εἴπας καὶ ἐπιτελέα ποιήσας ἐπορεύετο αἰεὶ τὸ πρόσω. Ἄναυα 30
δὲ καλεομένην Φρυγῶν πόλιν παραμειβόμενος καὶ λίμνην, ἐξ ἧς ἅλες
γίνονται, ἀπίκετο ἐς Κολοσσὰς πόλιν Φρυγίης, ἐν τῇ Λύκος ποταμὸς ἐς
χάσμα γῆς ἐσβάλλων ἀφανίζεται, ἔπειτα διὰ σταδίων ὡς πέντε μάλιστά
κῃ ἀναφαινόμενος ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος ἐς τὸν Μαίανδρον. ἐκ δὲ Κολοσσέων 2
ὁ στρατὸς ὁρμώμενος ἐπὶ τοὺς ὅρους τῶν Φρυγῶν καὶ Λυδῶν ἀπίκετο ἐς
Κύδραρα πόλιν, ἔνθα στήλη καταπεπηγυῖα, σταθεῖσα δὲ ὑπὸ Κροίσου, κα-
ταμηνύει διὰ γραμμάτων τοὺς οὔρους. ὡς δὲ ἐκ τῆς Φρυγίης ἐσέβαλε ἐς 31
τὴν Λυδίην, σχιζομένης τῆς ὁδοῦ καὶ τῆς μὲν ἐς ἀριστερὴν ἐπὶ Καρίης

AB CT MP(p) DR SV(v)

T 443 s. Steph. Byz. *Ἄναυα· πόλις Φρυγίας, ὡς Ἡρόδοτος* ‖ 452 s. id. *Κύδραρα· πόλις· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ*

441–443 Harpocr. s. v. *ἀπαρτιλογία: καὶ Ἡρόδοτος ἀντὶ τοῦ 'ἀπηρτισμένος καὶ πλήρης ἀριθμός'* Pollux: v. quae ad I 90,3 laudavimus Suid. *ἀπαρτιλογία· ἀπηρτισμένος καὶ πλήρης ἀριθμὸς καὶ λόγος· οὕτως Λυσίας· Ἡρόδοτος δὲ ζ'· λέγει δὲ Ξέρξης πρὸς Πύθιον τὸν Λυδόν· ἵνα* – χιλιάδων Bekk. Anecd. 416: *ἀπαρτιλογία· ὁ ἀπηρτισμένος ἀριθμὸς καὶ λόγος· Ἡρόδοτος ἑβδόμῳ· λέγει δὲ Ξέρξης πρὸς Πύθιον τὸν Λυδόν· ἵνα* – πεπληρωμένη· *ἀπαρτιλογία· ἀντὶ τοῦ 'ἀπηρτισμένος καὶ πλήρης ἀριθμός', οὕτω Λυσίας καὶ Ἡρόδοτος* Eust. Od. 1594 (ad θ 240) *κεῖται … πὰρ' Ἡροδότῳ* ἀπαρτιλογίη *'ὁ ἀπηρτισμένος λόγος'*

441 *ἐμαυτοῦ* **𝔄** | *τοι* om. **DRSV** | *ἐπιδεέες* **ABCTMPS** *ἐπιδέες* Bekk. Anecd. *ἐπιδεεῖς* Suid. | *ὦσι* Suid. Bekk. Anecd. ‖ 441–442 *αἱ – μυριάδες* om. **M** ‖ 442 *χιλιαδέων* **TMR** | *ᾖ σοι* **𝔄** | *ἐμέω* (ut vid.) **MD¹RV** *ἐμοῦ* **𝔄** ‖ 443 *αὐτὸς₂* om. **MPD RSV** ‖ 444–445 *οὐ – μεταμελήσει* om. **M** ‖ 444 *τοι ταῦτα*] *τοιαῦτα* **DRSV** | *ποιέοντι* **A** quoque *ποιεῦντι* **DRSV** ‖ 445 *χρόνον*] *τὸ μέλλον* **p** Ald. ‖ 446 *τὸ πρόσω αἰεί* **ABCT** ‖ 447 *ἐκ τῆς* **MPDRSV** ‖ 448 *Κολοσὰς* **A¹C** *Κολοσσοὺς* **SV** | *πόλιν μεγάλην* **ABCT** ‖ 449 *ἐσβάλλον* **A** *ἐμβάλλων* **D** *ἐμβαλὼν* **RSV** ‖ 449–450 *μάλιστά κῃ πέντε* **M** Ald. ‖ 450 *Κολασαέων* **T** ‖ 451 *ὁ στρατὸς ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁ στρατὸς ὁρμεώμενος* **CTM** *ὁρμεόμενος ὁ στρατὸς* **p** *ὁρμεώμενος ὁ στρατὸς* Ald. | *ὁρους* **AB** *ὅρους* **T** *οὔρους* Ald. *οὔρους* cett. | *τῶν Λυδῶν καὶ Φρυγῶν* **RSV** *τῶν Φρυγῶν τε καὶ Λυδῶν* **D** *τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Λυδῶν* **M** Ald. ‖ 452 *Κύδρα* **MPDR SV** | *ἡ στήλη* **DRSV** ‖ 453 *ούρους* **AB** *ὅρους* **C** *οὔρους* **M** Ald. | *Φρυγίης*] *Λυδίης* **M** ‖ 454 *Λυδίην*] *Φρυγίην* **M** | *μὲν* om. **RSV** | *ἐς*] *ἐπ'* **MDRSV** ‖ 454–455 *ἐπὶ – διαβῆναι*] *ἐπιβῆναι* **C** | *Καρίην* **MPp** Ald.

φερούσης, τῆς δὲ ἐς δεξιὴν ἐς Σάρδις, τῇ καὶ πορευομένῳ διαβῆναι τὸν Μαίανδρον ποταμὸν πᾶσα ἀνάγκη γίνεται καὶ ἰέναι παρὰ Καλλάτηβον πόλιν, ἐν τῇ ἄνδρες δημιοεργοὶ μέλι ἐκ μυρίκης τε καὶ ἐκ πυροῦ ποιεῦσι· ταύτην ἰὼν ὁ Ξέρξης τὴν ὁδὸν εὗρε πλατάνιστον, τὴν κάλλεος εἵνεκα δωρησάμενος κόσμῳ χρυσέῳ καὶ μελεδωνῷ Ἀθανάτῳ ἀνδρὶ ἐπιτρέψας δευ-
32 *τέρῃ ἡμέρῃ ἀπίκετο ἐς τῶν Λυδῶν τὸ ἄστυ. ἀπικόμενος δὲ ἐς Σάρδις πρῶτα μὲν ἀπέπεμπε κήρυκας ἐς τὴν Ἑλλάδα αἰτήσοντας γῆν τε καὶ ὕδωρ καὶ προερέοντας δεῖπνα βασιλέϊ παρασκευάζειν· πλὴν οὔτε ἐς Ἀθήνας οὔτε ἐς Λακεδαίμονα ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆς αἴτησιν, τῇ δὲ ἄλλῃ πάντῃ. τῶνδε δὲ εἵνεκα ἀπέπεμπε ἐπὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· ὅσοι πρότερον οὐκ ἔδοσαν Δαρείῳ πέμψαντι, τούτους πάγχυ ἐδόκεε τότε δείσαντας δώσειν, βουλόμενος ὦν αὐτὸ τοῦτο ἐκμαθεῖν ἔπεμπε.*

33 *Μετὰ δὲ ταῦτα παρεσκευάζετο ὡς ἐλῶν ἐς Ἄβυδον. οἱ δὲ ἐν τούτῳ τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύγνυσαν ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην. ἔστι δὲ τῆς Χερσονήσου τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ Σηστοῦ τε πόλιος μεταξὺ καὶ Μαδύτου ἀκτὴ «Τραχέα» ἐς θάλασσαν κατήκουσα Ἀβύδῳ καταντίον, ἔνθα μετὰ ταῦτα,*

AB CT MP(p) DR SV(𝔡)

T 456 s. Steph. Byz. *Καλλάτηβος* (*Καλάτιβος* v. l.)· *πόλις Λυδίας· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* ‖ 470 Tzetzes ad Lycoph. 141 *γεφυροῦν ἐπέμφθησαν τὸν Ἑλλήσποντον περὶ «Τραχεῖαν» ἀκτὴν λεγομένην μεταξὺ Σηστοῦ καὶ Μαδύτου* ad hunc locum spectare videtur

457 s. *Λέξ. δημιοεργοί* (*δημοεργοί* lexx. alph. ord. conscrr.)· *οἱ εἰς τὸ δημόσιον κάμνοντες* ‖ 467 *Λέξ. ἐλῶν* (*ἐλών C*)· *ἐλάσας* v. gramm. meam 218 Suid. *ἐλῶν· ἐλάσας· Ἡρόδοτος*

455 *Σάρ*^{δ} **V** *Σάρδεις* **𝔡** ‖ 456 *καὶ* om. **C** | *Καλλάτιβον* **R** *Καλλάτιον* **SV** cf. Steph. Byz. ‖ 457 *ἐν ᾗ* **TMPp** | *δημιορεργοὶ* **R** cf. Lexx. | *μέλι – πυροῦ*] *ἐκ μυρίκης τε καὶ πυροῦ μέλι* **Mp** Ald. | *τε καὶ ἐκ*] *τε καὶ* **ABCTMP** | *ποιέουσι* **MPDRSV** ‖ 458 *εἵνεκα*] *εἶναι* **DRV** ‖ 459 *χρυσῷ* **B** ‖ 460 *Σάρδεις* **T𝔡** *Σάρ*^{δ} **V** ‖ 462–464 *καὶ προερεόντας – ὕδωρ* haplogr. om. **C** ‖ 463–464 *ἐπὶ – ἀπέπεμπε* haplogr. om. **Mp** Ald. ‖ 464 *τῶνδε δὲ*] *τῶνδε* **ABT** | *ἀπέπεμπε*] *τὸ δεύτερον ἀπέπεμπε* **ABCTP** ‖ 464.465 *ἔδοσαν*] *ἔπεμψαν* **MPDRSV** ‖ 465 *τότε* om. **M** ‖ 466 *βουλόμενος – ἔπεμπε* om. **S** | *ἐκμαθεῖν*] *ἐκμαθεῖν ἀκριβῶς* (quod adverbium, ut recte censet Legrand, propter eius a sermone nostri abhorrentem formam respuendum nihil ad sensum attribuit et ut glossa praeverbii *ἐκ-* explicandi gratia addita iudicandum est) **ABCTMP** ‖ 468 *Ἑλλησπόντου* **D** ‖ 469 *τε* om. **DRSV** | *καὶ*] *τε* **p** *τε καὶ* **M** Ald. | *Μαδύτου*] *Ἀβύδου* **A**^{2mg}**DRSV** cf. Tzetz. | *ἀκτῆς* **D**^{1} ‖ 470 *τραχέα*] *παχέα* **ABCTMP** *τε παχέα* **D**^{ac} *τε ταχέα* **D**^{c} *τε τραχέα* cett. cf. Tzetz. *τρηχέα* propos. Abicht sequ. Hude | *Ἀβύδου* **M** iam propos. Krueger

χρόνῳ ὕστερον οὐ πολλῷ, ἐπὶ Ξανθίππου τοῦ Ἀρίφρονος στρατηγοῦ Ἀθη-
ναίων, Ἀρταΰκτην ἄνδρα Πέρσην λαβόντες Σηστοῦ ὕπαρχον ζῶντα πρὸς
σανίδα προσδιεπασσάλευσαν, ὃς καὶ ἐς τοῦ Πρωτεσίλεω τὸ ἱερὸν ἐς Ἐλαι-
οῦντα ἀγινεόμενος γυναῖκας ἀθέμιστα ἔρδεσκε. ἐς ταύτην ὦν τὴν ἀκτὴν 34
ἐξ Ἀβύδου ὁρμημένοι ἐγεφύρουν τοῖσι προσέκειτο, τὴν μὲν λευκολίνου
Φοίνικες, τὴν δ' ἑτέρην, τὴν βυβλίνην, Αἰγύπτιοι. εἰσὶ δὲ ἑπτὰ στάδιοι ἐξ
Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαντίον. καὶ δὴ ἐζευγμένου τοῦ πόρου ἐπιγενόμενος χει-
μὼν μέγας συνέκοψέ τε ἐκεῖνα πάντα καὶ διέλυσεν. ὡς δὲ ἐπύθετο Ξέρ- 35
ξης, δεινὰ ποιεύμενος τὸν Ἑλλήσποντον ἐκέλευσε τριηκοσίας ἐπικέσθαι
μάστιγι πληγὰς καὶ κατεῖναι ἐς τὸ πέλαγος πεδέων ζεῦγος. ἤδη δὲ ἤκου-
σα, ὡς καὶ στιγέας ἅμα τούτοισιν ἀπέπεμψε στίξοντας τὸν Ἑλλήσ-

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)
Ὅτι ἐπὶ Ξανθίππου – ἔρδεσκε (33) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLIV
Καὶ δὴ ἐζευγμένου (34) – τὰς κεφαλάς (35) exc. floril. 𝔄𝔓
Ὅτι ἐζευγμένου τοῦ πόρου *παρὰ Ξέρξου τοῦ βασιλέως* ἐπιγενόμενος (34) – τιμή (36,1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLV

T 476 s. Eust. Dion. 912 *τὴν ἐν Ἀβύδῳ ... τοῦ Ξέρξου γέφυραν, ὡς Ἡρόδοτός φησιν, Φοίνικες μὲν λευκολίνῳ ἐγεφύρουν, Αἰγύπτιοι δὲ βύβλῳ* || 480 s. Iuv. sat. X. 173 ss. creditur olim | velificatus Athos et quidquid Graecia mendax | audet in *'historia'* ... | ille tamen qualis rediit Salamine relicta | in corum atque eurum solitus saevire flagellis | *barbarus* ... | ipsum *compedibus* qui *vinxerat* Ennosigaeum – | mitius id sane, quod non et *stigmate* dignum | credidit ...?!

472 s. Eust. Od. 1923 (ad χ 174) *εὑρόντες τινὲς παρὰ Ἡροδότῳ κείμενον τὸ* 'ζῶντα *τὸν δεῖνα* πρὸς σανίδα διεπαττάλευσαν' *ἐβιάσαντο ... ὅμοιόν τι νοῆσαι καὶ ἐπὶ τοῦ 'σανίδας ἐκδῆσαι ὄπισθεν'· οὐκ εὐοδοῦται δὲ τοῖς οὕτω νοοῦσιν ὁ λόγος· ... ἰστέον δέ, ὡς περὶ τῆς καθ' Ἡρόδοτον σανίδος φέρεται ἐν τῷ ῥητορικῷ λόγῳ, ὅτι «σανίς, ἐν ᾗ τοὺς κακούργους ἔδουν»*

471.472 *Ἀθηναῖοι* ci. Stein || 472 *ζώοντα* Const. *ζῶντες* codd. Eust. || 473 *διεπασσάλευσαν* **ABC** Const. quod ex Eust. quoque recognoscas | *ἐς τοῦτο* **D** *ἐς τοῦ* Const. rell. | *ἱερὸν* **AD** *ἱρὸν* Const. rell. || 473–474 *ἐς Ἐλεοῦντα* **DRSV** *τὸ ἐς Ἐλεοῦντα* **M** Ald. *τὸ εἰς Ἐλεοῦντα* **p** om. Const. || 474 *ἀθέμιστα* **ABC** Const. *ἀθέμιστα ἔργα* **T** *ἀθέμιτα ἔργα* rell. | *ἐρδεσκε* **AB** *ἔρδεσκε* **P** Const. *ἔρδεσκε* **p** rell. || 475 *ὡρμημένοι* **DRV** *ὁρμημένος* **S** *ὁρμώμενοι* **AB** *ὁρμεόμενοι* **Pp** *ὁρμεώμενοι* **CTM** || 476 *ἑτέρην τὴν* om. **DRSV** | *εἰσὶ*] *ἔστι* **ABCTMP** | *στάδια* **MPp** Ald. || 477 *ἀπαντίον*] *ἐπ' ἀντίον* **RSV** | *καὶ διεζευγμένου* **DRSV** cf. Const. || 478 *ξυνέκοψέ* **C** | *διέλυσε* **A** || 479 *ἐκέλευε* **C** *ἐκέλευσε* Const. 𝔄𝔓 rell. || 480 *καθεῖναι* 𝔓 *κατατεῖναι* **D** *κατεῖναι* 𝔄 rell. | *πεδῶν* **DRSV** *πεδέων* Const. 𝔄𝔓 rell. || 480.481 *ἤκουσα* om. **M** || 481 *τούτοισι* **A** | *στίξαντας* **V** *ζεύξαντας* **S** *στίζοντας* Const.

2 ποντον· ἐνετέλλετο δὲ ὦν ῥαπίζοντας λέγειν βάρβαρά τε καὶ ἀτάσθαλα·
«ὦ πικρὸν ὕδωρ, δεσπότης τοι δίκην ἐπιτιθεῖ τήνδε, ὅτι μιν ἠδίκησας οὐ-
δὲν πρὸς ἐκείνου ἄδικον παθόν· καὶ βασιλεὺς μὲν Ξέρξης διαβήσεταί σε,
ἤν τε σύ γε βούλῃ ἤν τε μή· σοὶ δὲ κατὰ δίκην ἄρα οὐδεὶς ἀνθρώπων
3 θύει ὡς ἐόντι καὶ θολερῷ καὶ ἁλμυρῷ ποταμῷ.» τήν τε δὴ θάλασσαν ἐνε-
τέλλετο τούτοισι ζημιοῦν καὶ τῶν ἐπεστεώτων τῇ ζεύξει τοῦ Ἑλλησπόντου
36 ἀποταμεῖν τὰς κεφαλάς. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἐποίεον, οἷσι προσέκειτο αὕτη
ἡ ἄχαρις τιμή, τὰς δὲ ἄλλοι ἀρχιτέκτονες ἐζεύγνυσαν, ἐζεύγνυσαν δὲ ὧδε·
πεντηκοντέρους καὶ τριήρεας συνθέντες – ὑπὸ μὲν τὴν πρὸς τοῦ Εὐξείνου
Πόντου ἑξήκοντά τε καὶ τριηκοσίας, ὑπὸ δὲ τὴν ἑτέρην τεσσερεσκαίδεκα
καὶ τριηκοσίας, τοῦ μὲν Πόντου ἐπικαρσίας, τοῦ δὲ Ἑλλησπόντου κατὰ

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

482–486 Hermog. Id. 317 *ὁ… Ἡρόδοτος καὶ μᾶλλον τοῦτο συνίστησι, … σχεδὸν γὰρ δι' ὅλου τοῦ λόγου ἡδονὰς ἐργαζόμενος ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ Ξέρξου πραχθεῖσιν ὑπερεβάλετο τῇ ἡδονῇ καὶ τῇ γλυκύτητι, οἷον* 'ἐνετέλλετο δὲ λέγειν ῥαπίζοντας τάδε βάρβαρα – ποταμῷ Eust. Il. 359 (ad *B* 845) *Σημειῶσαι…, ὅτι τὸ 'ἀγάρροον' τοῦτο κατέσυρε τὸν γλυκὺν Ἡρόδοτον* 'ἁλμυρὸν ποταμὸν' *προσειπεῖν τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπεὶ καὶ οἱ ποταμοὶ ἀγάρροοι* id. Dion. 323 *ἀγάρροον… τὸν Ἑλλήσποντον λέγει* (scil. Dionys.) *διὰ τὸ κατάρρουν εἶναι σφόδρα· διὸ καὶ* 'ποταμὸν' *αὐτὸν* 'ἁλμυρὸν' *ἐξυβρίζων ὠνόμασεν* ‖ **492** *Λέξ. ἐπικάρσιον· πλάγιον* (*οὐκ εὐθύ m, πλάγιον οὐκ εὐθύ* lexx. seriatim conscr.) Hes. *ἐπικάρσια·… πλάγια, οὐ κατ' εὐθεῖαν φερόμενα* Suid. *ἐπικάρσιον· οὐκ εὐθύ· Ἡρόδοτος* Anton. id.

482 *ἐνετείλατο* **𝔄** *ἐνετέλλετο* **𝔓** Const. Hermog. codd. | *δὲ* **ABCT𝔄𝔓** Const. Hermog. *δὴ* rell. | *βάρβαρα* **ABCTMP** Const. *τὰ βάρβαρα* rell. cf. Hermog. | *ἀττάσθαλα* **𝔄𝔓** *τάσθαλα* **R** *ἀτάσθαλα* Const. Hermog. rell. ‖ **483** *πικρὸν καὶ ἁλμυρὸν ὕδωρ* Ald. *πικρὸν ὕδωρ καὶ ἁλμυρόν* **M** | *τοι* Const. Hermog. **ABCTMP** *σοι* **𝔄𝔓** rell. | *ἐπιτίθησι* **𝔄** *ἐπιτιθεῖ* **𝔓** Const. Hermog. codd. ‖ **484** *ἄδικον παθὼν* **MpSV𝔳** *παθὸν ἄδικον* **D** *ἄδικον παθὸν* **𝔄𝔓** Const. Hermog. codd. | *σε*] *δὲ* **R** ‖ **485** *ἤν – βούλῃ* haplogr. om. **B**[1] | *σύ γε* om. Hermog. | *βούλει* **𝔄𝔓** | *τε καὶ μή* **T** | *ἄρα ὡς οὐδεὶς* **Mp** Ald. ‖ **486** *ὡς ὄντι* Hermog. om. **M** | *καὶ*$_1$ om. **M𝔄𝔓** Hermog. | *θολερῷ* Markland in notis Univ. Cantabr. Nn II. 23 et Eldick quem sequ. edd. omnes *δολερῷ* codd. | *καὶ*$_2$] *τε καὶ* Hermog. Ald. | *τήν τε δὴ* **CM𝔄𝔓** Const. ‖ **487** *ἐπιστεώτων* **RV𝔳** *ἐπεστεώτων* Const. codd. ‖ **488** *ἀποτεμεῖν* **𝔓** *ἀποταμεῖν* **𝔄** Const. codd. | *οἷσι* **ABCT** Const. *τοῖσι* rell. | *προσέκειτο* **ABCTM** Const. *προσεκέετο* rell. ‖ **488–489** *αὕτη ἡ* om. **M** ‖ **490** *πεντηκοτέρους* **D** | *ξυνθέντες* **C** ‖ **490–491** *ὑπὸ – τριηκοσίας* haplogr. om. **MpRSV** ‖ **491** *τεσσαρεσκαίδεκα* **AD**

ῥόον, ἵνα ἀνακωχεύῃ τὸν τόνον τῶν ὅπλων – συνθέντες δὲ ἀγκύρας κατῆ- 2
καν περιμήκεας τὰς μὲν πρὸς τοῦ Πόντου τῆς ἑτέρης τῶν ἀνέμων εἵνεκεν
τῶν ἔσωθεν ἐκπνεόντων, τῆς δὲ ἑτέρης πρὸς ἑσπέρης τε καὶ τοῦ Αἰγαίου
εὔρου τε καὶ νότου εἵνεκα. διέκπλοον δὲ ὑπόφαυσιν κατέλιπον τῶν πεν-
τηκοντέρων καὶ τρι⟨ηρέων τρι⟩χοῦ, ἵνα καὶ ἐς τὸν Πόντον ἔχῃ ὁ βουλό-
μενος πλέειν πλοίοισι λεπτοῖσι καὶ ἐκ τοῦ Πόντου ἔξω. ταῦτα δὲ ποιήσαν- 3
τες κατέτεινον ἐκ γῆς στρεβλοῦντες ὄνοισι ξυλίνοισι τὰ ὅπλα οὐκέτι χωρὶς
ἑκάτερα τάξαντες, ἀλλὰ δύο μὲν λευκολίνου δασάμενοι ἐς ἑκατέρην, τέσ-
σαρα δὲ τῶν βυβλίνων. παχύτης μὲν ἦν αὐτὴ καὶ καλλονή, κατὰ λόγον δὲ
ἐμβριθέστερα ἦν τὰ λίνεα (τοῦ τάλαντον ὁ πῆχυς εἷλκε). ἐπειδὴ δὲ ἐγεφυ- 4
ρώθη ὁ πόρος, κορμοὺς ξύλων καταπρίσαντες καὶ ποιήσαντες ἴσους τῆς
σχεδίης τῷ εὔρεϊ κόσμῳ ἐπετίθεσαν κατύπερθε τῶν ὅπλων τοῦ τόνου, θέν-
τες δὲ ἐπεξῆς ἐνθαῦτα αὖτις ἐπεζεύγνυον. ποιήσαντες δὲ ταῦτα ὕλην ἐπε- 5
φόρησαν, κόσμῳ δὲ θέντες καὶ τὴν ὕλην γῆν ἐπεφόρησαν, κατανάξαντες δὲ
καὶ τὴν γῆν φραγμὸν παρείρυσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα μὴ φοβῆται τὰ

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)
Σχόλ. 36,1 (ad *ἀνακωχεύῃ*): *νῦν μετεωρίζει, ἀναβαστάζει* **B**

499 *Λέξ. ὄνος· τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα, πολύπουν καὶ συστρεφόμενον* Suid. id. Hes. *ὄνος· ὁ ἀνώτερος λίθος τοῦ μύλου, καὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ τὸ περὶ τὰ τῶν ὑδάτων ἀγγεῖα, πολύπουν ζῷον καὶ συστρεφόμενον ὡς κύαμος* ‖ 508 apud grammaticum nunc perditum *ὑποζύγια· καὶ ἵπποι* olim exstitisse veri simillimum est, quod e Xen. Oec. 18.4 (*καὶ ὑποζύγιά γε καλούμενα πάντα ὁμοίως· βοῦς, ἡμιόνους, ἵππους*) inductum esse haud absurdum videtur ‖ 504 Thom. Mag. 270: v. ad 25,1

493 *ἀβακωχεύει* **R** | *ὅπλων*] *πόνων* C^1 | *ξυνθέντες* **CT** *συντιθέντες* **M** ‖ 493.494 *κατήκασιν* **RS** *κατήκασι* **𝔟** fin. voc. comp. not. **V** *κατῆκον* **Mp** Ald. ‖ 494 *ἐπιμήκεας* **C** ‖ 494–495 *εἵνεκα τῶν εἴσωθεν* **M** Ald. ‖ 495 *ἑτέρης τῆς πρὸς* **M** Ald. ‖ 496 *εὔρου*] *ζεφύρου* propos. quidam in *Allgem. Literaturz.* 1802, 226 quem malo iudicio usi sequ. Stein Hude errorem nostri suspicati | *διέκπλωον* **D** *διέκπλειον* **𝔟** *διέκπλϊον* (*ϊ* ex corr.) **V** | *ὑπόφασιν* **C** ‖ 496.497 *πεντηκοτέρων* **D** ‖ 497 *καὶ τριηρέων τριχοῦ* em. Petau *καὶ τριχοῦ* codd. *καὶ τριηρέων διχοῦ* ci. Hude | *πόντων* **B** ‖ 498 *πλόοισι* **DRV** ‖ 499 *κατ' ἐκεῖνον* **T** *κατέκτεινον* **𝔟** | *ὄνυξι* **Mp** Ald. ‖ 500.501 *τέσσερα* **ABCT MPRS** ‖ 501 *βυβλίων* B^1CD^1**𝔟** | *ἦν αὐτὴ* (pro *ἡ αὐτὴ*) scripsi collato Schwyzer *Gr. Gramm.* I. 402 *ἦν ἡ αὔτη* A^{2mg} *ἡ ἦν αὔτη* **M** *ἦν αὔτη* A^1 cett. *ἡ αὐτὴ* propos. Reiske quem sequ. Stein Hude ‖ 502 *ἦν ἐμβριθέστερα* **MPDRSV** | *ἐπεὶ* **MPDR SV** ‖ 503 *καταπρήσαντες* TV^{ac} *καταπρίσαντες* V^c**𝔟** rell. ‖ 504 *ἐτίθεσαν* **ABCT** | *κατύπερθεν* **V𝔟** *καὶ ὕπερθε* **ABCT** Thom. Mag. ‖ 506 *κατασάξαντες* A^2 ‖ 507 *φοβεῖται* **V𝔟** *φοβέηται* **CMP**

37 ὑποζύγια τὴν θάλασσαν ὑπερορῶντα [καὶ ἵπποι]. ὡς δὲ τά τε τῶν γεφυ-
ρέων κατεσκεύαστο καὶ τὰ περὶ τὸν Ἄθων οἵ τε χυτοὶ περὶ τὰ στόματα
τῆς διώρυχος, οἳ τῆς ῥηχίης εἵνεκεν ἐποιήθησαν, ἵνα μὴ ἐμπίπληται τὰ
στόματα τοῦ ὀρύγματος, καὶ αὐτὴ ἡ διῶρυξ παντελέως πεποιημένη ἀγγέλ-
λετο, ἐνθαῦτα χειμερίσας ἅμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ
2 τῶν Σαρδίων ὡρμᾶτο ἐλῶν ἐς Ἄβυδον. ὁρμημένῳ δέ οἱ ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν
τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕδρην ἀφανὴς ἦν οὔτ' ἐπινεφέλων ἐόντων αἰθρίης τε
τὰ μάλιστα, ἀντὶ ἡμέρης τε νὺξ ἐγένετο. ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ
Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο, καὶ εἴρετο τοὺς μάγους, τὸ θέλοι προφαίνειν τὸ
3 φάσμα. οἱ δὲ ἔφασαν, ὡς Ἕλλησι προδεικνύει ὁ θεὸς ἔκλειψιν τῶν
πολίων, λέγοντες ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ σφέων.
38 ταῦτα πυθόμενος ὁ Ξέρξης περιχαρὴς ἐὼν ἐποιέετο τὴν ἔλασιν, ὡς δ' ἐξή-
λαυνε τὴν στρατιήν, Πύθιος ὁ Λυδὸς καταρρωδήσας τὸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
φάσμα ἐπαρθείς τε τοῖσι δωρήμασι ἐλθὼν παρὰ Ξέρξην ἔλεγε, τάδε «ὦ
δέσποτα, χρήσας ἄν τι σεῦ βουλοίμην τυχεῖν, τὸ σοὶ μὲν ἐλαφρὸν τυγχάνει
2 ἐὸν ὑπουργῆσαι, ἐμοὶ δὲ μέγα γενόμενον.» Ξέρξης δὲ πᾶν μᾶλλον δοκέων
μιν χρήσειν, ἢ τὸ ἐδεήθη, ἔφη τε ὑπουργήσειν καὶ δὴ ἀγορεύειν ἐκέλευε,

AB CT MP(p) DR SV(ϑ)

Σχόλ. 36,5 (restituendum ad *ὑποζύγια*, cf. apparatum criticum): *καὶ ἵπποι* (v. quod ad gramm. adnotavimus)

509 Suid. *χυτόν· χῶμα καὶ ὁ ξεστὸς λίθος· Ἡρόδοτος* Hes. *χυτόν· χωστὸν καὶ τὸ χῶμα καὶ ὁ ξεστὸς λίθος* ‖ 510 s. *Λέξ. ῥηχίης· Φραγμοῦ ἢ αἱ δεσμαὶ τῶν φραγμάτων* (*ἢ δέσμης τῶν Φραγμῶν* Lexx. alph. ord. conscrr.) ‖ 513 *Λέξ.* v. ad 33 Suid. v. quae ad cap. 33 adhibuimus

508 *ὁρῶντα τὴν θάλασσαν* **DRSV** | *καὶ οἱ ἵπποι* **ABTMPDRSV** secl. edd., recte ut iudicor quia glossam nunc perditam in textum irripuisse fere constat | *τὰ τῶν* **DRSV** ‖ 509 *καὶ περὶ* **ABCT** | *Ἄθω* **CD**[1]**RV** ‖ 510 *πίμπληται* **ABC** *ἐμπίπληται* **P**[ac] *ἐμπιπλῆται* **MP**[c]**p** Ald. ‖ 511 *αὔτη* **D** ‖ 511.512 *ἄγγελτο* **DRSV** ‖ 513 *ὁρμᾶτο* **ABSV** | *ἐλλῶν* **R** | *ὡρμημένῳ* **CTMPDRSV** ‖ 514 *ἐπὶ νεφελῶν* **CT** *ἐπινεφελέων* **P**[ac]**DRSV** *ἐπινεφέων* **p** *ἐπὶ νεφέων* **M** Ald. ‖ 515 *τὰ* om. **T** | *τούτω* **T** ‖ 516 *Ξέρξει πιμελὲς* **R** | *καὶ ἤρετο* **V**[ac] *καὶ εἴρετο* **V**[c]**ϑ** rell. om. **M** | *θέλει* **TMPDRSV** *θέλι* **ϑ** fin. voc. comp. notat **V** ‖ 517 *ἔφραζον* **ABCT** ‖ 518 *εἶναι ἥλιον* **DRSV** ‖ 519 *πυθόμενος δὲ ταῦτα* **MPDRSV** ‖ 519.520 *ἐξέλασιν* **M** Ald. ‖ 520 *κατορρωδήσας* **T** ‖ 521 *Ξέρξεα* **MPDRSV** | *τάδε*] *ταῦτα* **M** ‖ 522 *χρήσας* **TDRSV** *χρήσαις* (quod ε*χρήσας* censeo ortum) **ABCMP** | *ἀντὶ* **DRSV** | *τευ* **ABCTP** ‖ 523 *ὑποργῆσαι* **AB** | *γενόμενον μέγα* **P**[1] *μέγα γενόμενον* **P**[2]**p** cett. ‖ 524 *χρήσην* **R** *χρήσε* **ϑ** *χρήσειν* fin. voc. comp. not. **V** | *ὑποργήσειν* **AB** | *καὶ διαγορεύειν* **T** | *ἐκέλευε* om. **M**

ὅτευ δέοιτο. ὁ δὲ ἐπείτε ταῦτα ἤκουσε, ἔλεγε θαρσήσας, τάδε «ὦ δέ-
σποτα, τυγχάνουσί μοι παῖδες ἐόντες πέντε, καί σφεας καταλαμβάνει πάν-
τας ἅμα σοὶ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. σὺ δέ, ὦ βασιλεῦ, ἐμὲ ἐς τόδε 3
ἡλικίης ἥκοντα οἰκτείρας τῶν μοι παίδων ἕνα παράλυσον τῆς στρατιῆς
τὸν πρεσβύτατον, ἵνα αὐτοῦ τε ἐμεῦ καὶ τῶν χρημάτων ᾖ μελεδωνός· τοὺς
δὲ τέσσαρας ἄγευ ἅμα σεωυτῷ καὶ πρήξας, τὰ νοέεις, νοστήσειας ὀπίσω.»
κάρτα τε ἐθυμώθη ὁ Ξέρξης καὶ ἀμείβετο τοῖσδε· «ὦ κακὲ ἄνθρωπε, σὺ 39
ἐτόλμησας ἐμεῦ στρατευομένου αὐτοῦ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄγοντος παῖδας
ἐμοὺς καὶ ἀδελφεοὺς καὶ οἰκηίους καὶ φίλους μνήσασθαι περί σέο παιδὸς
ἐὼν ἐμὸς δοῦλος, τὸν χρῆν πανοικίῃ αὐτῇ τῇ γυναικὶ συνέπεσθαι; εὖ νυν
τόδ' ἐξεπίστασο, ὡς ἐν τοῖσι ὠσὶ τῶν ἀνθρώπων οἰκέει ὁ θυμός, ὃς χρη-
στὰ μὲν ἀκούσας τέρψιος ἐμπιπλέει τὸ σῶμα, ὑπεναντία δὲ τούτοισι ἀκού-
σας ἀνοιδέει. ὅτε μέν νυν χρηστὰ ποιήσας ἕτερα τοιαῦτα ἐπηγγέλλεο, εὐ- 2
εργεσίῃσι βασιλέα οὐ καυχήσεαι ὑπερβαλέσθαι· ἐπείτε δὲ ἐς τὸ
ἀναιδέστερον ἐτράπεο, τὴν μὲν ἀξίην οὐ λάμψεαι, ἐλάσσω δὲ τῆς ἀξίης.
σὲ μὲν γὰρ καὶ τοὺς τέσσαρας τῶν παίδων ῥύεται τὰ ξείνια· τοῦ δὲ ἑνός,
τοῦ περιέχεαι μάλιστα, τῇ ψυχῇ ζημιώσεαι. ὡς δὲ ταῦτα ὑπεκρίνατο, αὐ- 3
τίκα ἐκέλευε, τοῖσι προσετέτακτο ταῦτα πρήσσειν, τῶν Πυθίου παίδων
ἐξευρόντας τὸν πρεσβύτατον μέσον διαταμεῖν, διαταμόντας δὲ τὰ ἡμίτομα
διαθεῖναι τὸ μὲν ἐπὶ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, τὸ δ' ἐπ' ἀριστερά, καὶ ταύτῃ διεξιέ-

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)
Εὖ νῦν – ἀνοιδέει (39,1) exc. floril. 𝔓
Ὅτι ὁ Ξέρξης, ὡς ταῦτα ὑπεκρίνατο *τῷ Πυθίῳ τῷ Λυδῷ περὶ τοῦ παιδός*, αὐτίκα – στρατόν (39,3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLVI
Ὡς ἐν τοῖσιν – ἀνοιδαίνει (39,1) exc. Stob. fl. XX 46

525 *ὅταν* cod. Urb. gr. 88 *ὅτα* 𝔟 | *ταῦτα* om. **M** | *θαρσήσας ἔλεγε* **M** || 526 *ἐόντες παῖδες* **M** || 527 *ἅμα συστρατεύεσθαι* **S** *ἅμα συ στρατεύεσθαι* **V** *ἅμα στρατεύεσθαι* 𝔟 || 530 *τέσσερας* **BTPDS** | *ἄγε* **MPDRSV** || 531 *ἀμείβεται* **ABM** || 533 *καὶ*$_2$ om. **CM** | *οἰκείους* **SV**𝔟 || 534 *χρὴ* **ABCTS** | *αὐτῇ τῇ*] *αὐτῇ* **MPDRSV** | *ξυνέπεσθαι* **CT** || 535 *ἐξεπίστατο* **RV** *ἐπίστασο* **C** | *τοῖς* **T** | *ὠσὶ τῶν*] *ὠσὶν* **V** || 536 *ἐμπιπλεῖ* **AB CMP** *ἐπιπλεῖ* **T** *ἐμπιπλᾷ* (*ἐμπιπλῇ* v. l.) 𝔓 Stob. | *τουτέοισιν* Stob. || 536.537 *ἀκούσας* om. Ald. || 537 *ἀνοιδαίνει* Stob. *ἀνοιδέει* 𝔓 codd. | *ἐπηγγέλλετο* **CTM RS** *ἐπηγγέλλετο* (in *-λλε-* vestigia rasurae) **V** *ἐπηγγέλετο* 𝔟 || 538 *οὐκ αὐχήσεαι* **D** *οὐ καυχήσεται* **T** | *ὑπερβάλλεσθαι* **MPp** | *τὸ*] *τὸν* **ABC** || 539 *ἐτράπευ* **ABC** *ἐτράπεσο* **SV** *ἐτράπετο* **R** *ἐστράπτετο* 𝔟 || 540 *τέσσερας τῶν* **BPS** *τέσσεράς σου τῶν* **D** || 541 *τὴν ψυχὴν* **M** Ald. | *ταῦτα* om. **M** || 543 *διατεμεῖν* **RSV** *διαταμεῖν* Const. rell. | *διατεμόντας* **SV** *διαταμόντας* Const. rell. || 544 *διαθῆναι* Const. | *ἐπὶ τὰ δεξιὰ* **Mp** Ald. | *τῆς ὁδοῦ* om. **M**

40 ναι τὸν στρατόν. ποιησάντων δὲ τούτων τοῦτο μετὰ ταῦτα διεξῄε ὁ σύμμικ-
τος στρατός. ἡγέοντο δὲ πρῶτοι μὲν οἱ σκευοφόροι τε καὶ τὰ ὑποζύγια,
μετὰ δὲ τούτους στρατὸς παντοίων ἐθνέων ἀναμὶξ οὐ διακεκριμένοι· τῇ
δὲ ὑπερημίσεες ἦσαν, ἐνθαῦτα διελέλειπτο, καὶ οὐ συνέμισγον οὗτοι βασι-
2 λέϊ. προηγεῦντο μὲν δὴ ἱππόται χίλιοι ἐκ Περσέων πάντων ἀπολελεγμένοι·
μετὰ δὲ αἰχμοφόροι χίλιοι, καὶ οὗτοι ἐκ πάντων ἀπολελεγμένοι τὰς
λόγχας κάτω ἐς τὴν γῆν τρέψαντες· μετὰ δὲ ἱροὶ «Νησαῖοι» καλεόμενοι
3 ἵπποι δέκα, κεκοσμημένοι ὡς κάλλιστα. («Νησαῖοι» δὲ καλέονται ἵπποι
ἐπὶ τοῦδε· ἔστι πεδίον μέγα τῆς Μηδικῆς τῷ οὔνομά ἐστι Νήσαιον· τοὺς
4 ὦν δὴ ἵππους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδίον τοῦτο.) ὄπισθε δὲ τούτων
τῶν δέκα ἵππων ἅρμα Διὸς ἱρὸν ἐπετέτακτο, τὸ ἵπποι μὲν εἷλκον λευκοὶ
ὀκτώ, ὄπισθε δὲ αὖ τῶν ἵππων εἵπετο πεζῇ ἡνίοχος ἐχόμενος τῶν χαλι-
νῶν. (οὐδεὶς γὰρ δὴ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον ἀνθρώπων ἀναβαίνει.) τούτου
δὲ ὄπισθεν αὐτὸς Ξέρξης [ἐφ' ἅρματος ἵππων Νησαίων]· παρεβεβήκεε δέ
41 οἱ ἡνίοχος, τῷ οὔνομα ἦν Πατιράμφης, Ὀτάνεω ἀνδρὸς Πέρσεω παῖς. ἐξή-
λασε μὲν οὕτως ἐκ Σαρδίων Ξέρξης, μετεκβαίνεσκε δέ, ὅκως μιν λόγος αἱ-
ρέοι, ἐκ τοῦ ἅρματος ἐς ἁρμάμαξαν. αὐτοῦ δὲ ὄπισθεν αἰχμοφόροι Περ-
σέων οἱ ἄριστοί τε καὶ γενναιότατοι χίλιοι, κατὰ νόμον τὰς λόγχας
ἔχοντες, μετὰ δὲ ἵππος ἄλλη χιλίη ἐκ Περσέων ἀπολελεγμένη, μετὰ δὲ τὴν
2 ἵππον ἐκ τῶν λοιπῶν Περσέων ἀπολελεγμένοι μύριοι. οὗτος πεζὸς ἦν· καὶ

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 553 s. Suid. s. v. *Νίσαιον: τόπος Περσίδος, ἔνθα ἵπποι ὤκιστοι γίνονται «Νισαῖοι» λεγόμενοι. οἱ δέ, ὅτι* πεδίον μέγα – τοῦτο· *τοὺς οὖν δὴ ἵππους τοὺς μεγάλους φέρει τὸ πεδίον τοῦτο.* s. v. *ἵππος Νισαῖος: μεταξὺ τῆς Σουσιανῆς καὶ τῆς Βακτριανῆς τόπος ἐστὶ Καταστιγώνα, ὅπερ Ἑλλάδι γλώσσῃ Νῖσος καλεῖται· ἐνταῦθα ἵπποι διάφοροι γίνονται. … ὁ δὲ Ἡρόδοτος τῆς Μηδίας εἶναι τὸν τόπον Νισαῖον*

545 *τούτων τοῦτο*] *τοῦτο* **ABCT** *τοῦτο τούτων* **M** ‖ 546 *τε* om. **CMP** | *ἱπποζύγια* **M** ‖ 545.546 *σύμμικτος* om. **ABCT** ‖ 547 *παντοῖος* **D** | *ἐθνέων* om. **R** ‖ 548 *διέλλειπτο* **D** *διαλέλειπτο* **T** | *συνέσμιγον* **AV𝔳** ‖ 549 *μὲν δὴ*] *μὲν γὰρ* **MPDSV** *γὰρ* **R** | *οἱ ἱππόται* **SV** ‖ 550 *μετὰ δὲ – ἀπολελεγμένοι* haplogr. om. **Mp** Ald. ‖ 551 *ἱροὶ*] *οἱ* **DRSV** | *Νισαῖοι* **B²T** | *καλεύμενοι* **DRSV** ‖ 552 *Νισαῖοι* **B²T** ‖ 553 *μέγα* om. **C** | *Νίσαιον* **B²T** Suid. ‖ 554 *οὖν* Suid. ‖ 556 *αὖ* om. **MPDRSV** | *εἵπετο πεζῇ*] *εἵπετο ζῇ* **𝔳** ‖ 557 *δὴ* om. **S** | *ἀνθρώπων* om. **M** | *ἀναμένει* **𝔳** *ἐπιβαίνει* **ABCT** ‖ 558 *ἐφ' – Νησαίων* seclusi | *ἐπ' ἅρματος* **ABCTMPS** | *Νισαίων* **B²T** | *παραβέβηκε* **ABCT** ‖ 559 *ἦν ὄνομα* **M** | *παῖς ἀνδρὸς Πέρσεω* **MPDRSV** ‖ 560 *μὲν*] *μὲν δὴ* **M** Ald. | *μετεβαίνεσκε* **T** | *ὁ λόγος* **Mp** Ald. ‖ 560.561 *ἐξαιρέοι* **DRSV** ‖ 563 *ἵππον* **RV**

τούτων χίλιοι μὲν ἐπὶ τοῖσι δόρασι ἀντὶ τῶν σαυρωτήρων ῥοιὰς εἶχον χρυ-
σέας καὶ πέριξ συνέκληον τοὺς ἄλλους, οἱ δὲ εἰνακισχίλιοι ἐντὸς τούτων
ἐόντες ἀργυρέας ῥοιὰς εἶχον· εἶχον δὲ χρυσέας ῥοιὰς καὶ οἱ [εἰς τὴν γῆν]
τρέποντες τὰς λόγχας, καὶ μῆλα οἱ ἄγχιστα ἑπόμενοι Ξέρξῃ. τοῖσι δὲ μυ-
ρίοισι ἐπετέτακτο ἵππος Περσέων μυρίη. μετὰ δὲ τὴν ἵππον διελέλειπτο
καὶ δύο σταδίους, καὶ ἔπειτα ὁ λοιπὸς ὅμιλος ἤιε ἀναμίξ.
Ἐποιέετο δὲ τὴν ὁδὸν ἐκ τῆς Λυδίης ὁ στρατὸς ἐπί τε ποταμὸν Κάϊκον 42
καὶ γῆν τὴν Μυσίην, ἀπὸ δὲ Καΐκου ὁρμώμενος Κάνης ὄρος ἔχων ἐν ἀρι-
στερῇ διὰ τοῦ Ἀταρνέος ἐς Καρίνην πόλιν. ἀπὸ δὲ ταύτης διὰ Θήβης πε-
δίου ἐπορεύετο Ἀτραμύττειόν τε πόλιν καὶ Ἄντανδρον τὴν Πελασγίδα πα-
ραμειβόμενος· τὴν Ἴδην δὲ λαβὼν ἐς ἀριστερὴν χεῖρα ἤιε ἐς τὴν Ἰλιάδα 2
γῆν. καὶ πρῶτα μέν οἱ ὑπὸ τῇ Ἴδῃ νύκτα ἀναμείναντι βρονταί τε καὶ
πρηστῆρες ἐπεισπίπτουσι καί τινα αὐτοῦ ταύτῃ συχνὸν ὅμιλον διέφθειραν.
ἀπικομένου δὲ τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον – ὃς πρῶτος ποταμῶν, 43

AB CT MP(p) DR SV(ϸ)

T 573 Steph. Byz. *Καρήνη* (inter *λήμματα Κάρθαια* et *καρδυτός* invenitur)· *πόλις Μυσίας· Ἡρόδοτος* || 573 s. Eust. Il. 649 (ad Z 397) *Θήβην … Ὑποπλακίην μὴ τὴν αὐτὴν μὲν τῷ Ἀτραμυτείῳ νομιστέον κατά τινας, ἐγγὺς δ' ὅμως ἐκείνῳ· … λέγει … καὶ ὁ γεώγραφος Ἀτραμυντινὴν καὶ αὐτὴν καὶ τὴν Χρύσαν … καὶ Ἡρόδοτος δὲ διαιρεῖ* Θήβης πεδίον *εἰπὼν καὶ* Ἀτραμύτειον πόλιν

565 *Λέξ. σαυρωτήρ· ξεστὸν* (*ξυστὸν* Lexx. alph. ord. conscrr.) *δόρυ ἢ στύραξ, ὃν ἔνιοι καλοῦσιν 'οὐρίαχον'*

565 *δούρασι* **C**¹**P**¹ *δόρασι* **C**²**P**²**p** cett. | *ἀντὶ*] *οἳ ἀντὶ* **M** Ald. | *σαυροτήρων* **SV**ᵃᶜ || 565.566 *χρυσέεας* **T** || 566–567 *καὶ – ῥοιὰς* haplogr. om. **M** || 566 *συνέκλειον* **C** || 567 *ἐόντες* om. **DRSV** | *εἶχον δὲ* om. **S** | *εἰς τὴν γῆν*] *ἐς γῆν* **ABCT** seclusi cernens glossam e contrario illorum *κατὰ νόμον* (41,1) erectas hastas tenentium hic additam; sed hastarum iaculatores ab hastis punctim ferientibus hoc loco distingui videntur || 569 *διελέλειπτο* Schweighaeuserio duce edd. omnes; *διέλειπε* **MPDRSV** *διέλειπτετε* **C** *διέλειπέ τε* cett. (quae lectio an conservari possit dubitat Legrand vel potius, ut iudico, illa codd. **MPDRSV** praebita particula *τε* carens, sed cf. 40,1) || 571 *τε* om. **M** || 572 *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTM** || 573 *Κάρνην* **ABCT** *Καρίνην* cett., quod Wesselingius praefert collato Plin. N. H. V 30 et Steph. supra laudato | *Θήκης* **C** || 574 *Ἀτραμύτειόν* **RS** *Ἀδραμύτειον* (τρα supra scr.) **V** *Ἀδατραμύτειόν* **ϸ** *Ἀδραμύντειόν* **D** cf. Eust. || 575 *ἐς*₁] *ἐπ'* **T** | *χέρα* **T** Ald. || 576 *νύκτα* om. **M** || 576–577 *καὶ πρηστῆρες* om. **T** || 577 *ἐπισπίπτουσι* **B** *ἐπιπίπτουσι* ut vid. **M** cf. I 37,1; IV 154,2; V 50,1; VII 50,1 || 578 *τὸν*] *ποταμὸν* **ABCMP** *τὸν ποταμὸν* **T**

ἐπείτε ἐκ Σαρδίων ὁρμηθέντες ἐπεχείρησαν τῇ ὁδῷ, ἐπέλιπε τὸ ῥέεθρον
οὐδ' ἀπέχρησε τῇ στρατιῇ τε καὶ τοῖσι κτήνεσι πινόμενος – ἐπὶ τοῦτον δὴ
τὸν ποταμὸν ὡς ἀπίκετο Ξέρξης, ἐς τὸ Πριάμου Πέργαμον ἀνέβη ἵμερον
2 *ἔχων θεήσασθαι. θεησάμενος δὲ καὶ πυθόμενος ἐκείνων ἕκαστα τῇ Ἀθη-*
ναίῃ τῇ Ἰλιάδι ἔθυσε βοῦς χιλίας, χοὰς δὲ οἱ μάγοι τοῖσι ἥρωσι ἐχέαντο.
ταῦτα δὲ ποιησαμένοισι νυκτὸς φόβος ἐς τὸ στρατόπεδον ἐνέπεσε· ἅμα
ἡμέρῃ δὲ ἐπορεύετο ἐνθεῦτεν ἐν ἀριστερῇ μὲν ἀπέργων Ῥοίτιον πόλιν καὶ
Ὀφρύνειον καὶ Δάρδανον, ἥ περ δὴ Ἀβύδῳ ὅμουρός ἐστι, ἐν δεξιῇ δὲ Γέρ-
γιθας Τευκρούς.
44 *Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀβύδῳ μέσῃ, ἠθέλησε Ξέρξης ἰδέσθαι πάντα τὸν*
στρατόν. καὶ προεπεποίητο γὰρ ἐπὶ κολωνοῦ ἐπίτηδες αὐτῷ ταύτῃ προεξέ-
δρη λίθου λευκοῦ, ἐποίησαν δὲ Ἀβυδηνοὶ ἐντειλαμένου πρότερον βασιλέος·
ἐνθαῦτα ὡς ἵζετο, κατορῶν ἐπὶ τῆς ἠιόνος ἐθηεῖτο καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὰς
νέας, θηεύμενος δὲ ἱμέρθη τῶν νεῶν ἅμιλλαν γινομένην ἰδέσθαι. ἐπεὶ δὲ
ἐγένετό τε καὶ ἐνίκων Φοίνικες Σιδώνιοι, ἥσθη τῇ τε ἁμίλλῃ καὶ τῇ στρα-
45 *τιῇ. ὡς δὲ ὥρα πάντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον ὑπὸ τῶν νεῶν ἀποκεκρυμ-*
μένον, πάσας δὲ τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ Ἀβυδηνῶν πεδία ἐπίπλεα ἀνθρώπων,
46 *ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης ἑωυτὸν ἐμακάρισε, μετὰ δὲ τοῦτο ἐδάκρυσε. μαθὼν δέ*

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)
Ἐν Ἀβύδῳ προεπεποίητο *Ξέρξῃ* ἐπίτηδες ἐπὶ κολωνοῦ προεξέδρη λίθου λευκοῦ, *ἐφ' ἧς ἱζόμενος* ἐθεῆτο τὸν – νέας. (44) ἐπεὶ δὲ ἑώρα πάντα ἀνθρώπων ἐπίπλεα ἐμακάρισεν ἑαυτόν· *εἶτα* ἐδάκρυσεν. (45) ὁ δὲ εἶπεν (46,2) – τὸν βίον (46,3) exc. 𝔄
Ἐπεὶ δ' ἐγένοντο – λίθου. (44) ὡς δ' ἑώρα (45) – εὑρίσκεται ἐών (46.4) exc. Stob. fl. XCVIII 73

T 579s. Eust. Dion. 538 *ὁ Σκάμανδρος οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ· καὶ ὁ Λίσσος* (cf. 108,2) *δὲ ποταμὸς Θρακικὸς* οὐκ ἀπέχρησεν, *ἀλλὰ προέδωκε* τὸ ῥεῖθρον, *ὥς φησιν ὁ γλυκὺς Ἡρόδοτος*

579 *ἀπέλιπε* **M** Ald. | *ῥέεθρον* 𝔟 cf. Eust. ‖ 580 *τε* om. **M** | *πινόμενος*] *πειθόμενος* **T** | *δὴ*] *δὲ* **RSV** ‖ 582 *κείνων* **MPDRSV** ‖ 583 *χοὰς*] *χιὰς* **RV** *χιλιὰς* 𝔟 cf. vol. I praef. XLII ‖ 584 *ποιησάμενοι* **D**[1] *ποιησαμένοις* **D**[2] | *τὸ*] *τὸν* **R** | *ἐσέπεσε* **ABC** *ἐπέπεσε* **TM** ‖ 584–585 *ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐνθεῦτεν ἐπορεύετο* **D** *ἅμα δὲ ἡμέρῃ ἐνθεῦτεν ἐπορεύετο* **RSV** ‖ 585 *Ῥοίτειον* **MPD**[2]**SV** ‖ 586–587 *Γέργιθάς τε καὶ Τευκρούς* **MP DRSV** ‖ 588 *ἐγένετο* **ABCP** *ἐγένοντο* Stob. rell. | *μέσῃ* om. **DRSV**𝔄 Stob. ‖ 589.590 *ἐξέδρη* **DRSV** *προεξέδρη* Stob. rell. ‖ 590 *δὲ καὶ* **DRSV** ‖ 591 *καθορῶν* **D** | *ἐθεῆτο* 𝔄 ‖ 592 *γενομένην* **DRSV** ‖ 593 *Σιδόνιοι* **R** | *τε τῇ* codd. em. Herwerden ‖ 594 *ὡς* cf. 𝔄 | *δ' ἑώρα* **M**[2] Stob. cf. 𝔄 | *μὲν* om. Stob. ‖ 595 *Ἀβυδηνὰ* **M** ‖ 596 *ὁ* om. **M** Ald. | *ἑωυτὸν*] cf. 𝔄

μιν Ἀρτάβανος ὁ πάτρως, ὃς τὸ πρῶτον γνώμην ἀπεδέξατο ἐλευθέρως οὐ συμβουλεύων Ξέρξῃ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, οὗτος ὠνὴρ φρασθεὶς Ξέρξεα δακρύσαντα εἴρετο, τάδε «ὦ βασιλεῦ, ὡς πολὺ ἀλλήλων κεχωρισμένα ἐργάσαο νῦν τε καὶ ὀλίγῳ πρότερον· μακαρίσας γὰρ σεωυτὸν δα-
κρύεις.» ὁ δὲ εἶπε· «ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον κατοικτεῖραι, ὡς βραχὺς 2
εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος, εἰ τούτων γε ἐόντων τοσούτων οὐδεὶς ἐς
ἑκατοστὸν ἔτος περιέσται.» ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων· «ἕτερα τούτου παρὰ τὴν
ζόην πεπόνθαμεν οἰκτρότερα. ἐν γὰρ οὕτω βραχέϊ βίῳ οὐδεὶς οὕτως ἄν- 3
θρωπος ἐὼν εὐδαίμων πέφυκε οὔτε τούτων οὔτε τῶν ἄλλων, τῷ οὐ παρα-
στήσεται πολλάκις καὶ οὐκὶ ἅπαξ τεθνάναι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ ζώειν. αἵ
τε γὰρ συμφοραὶ προσπίπτουσαι καὶ αἱ νοῦσοι συνταράσσουσι καὶ βραχὺν
ἐόντα μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι τὸν βίον. οὕτω ὁ μὲν θάνατος μοχθη- 4
ρῆς ἐούσης τῆς ζόης καταφυγὴ αἱρετωτάτη τῷ ἀνθρώπῳ γέγονε, ὁ δὲ

AB CT MP(p) DR SV(𝔞)
Ὦ βασιλεῦ (46,1) – εὑρίσκεται ἐών (46,4) exc. Stob. fl. CXXI 40
Αἱ γάρ τοι συμφοραὶ (46,3) – εὑρίσκεται *ἐών* (46,4) exc. Stob. fl. XCVIII 62

T **609 s.** Plut. mor. 1106 *σοφώτερος Ἡρόδοτος εἰπών, ὡς* 'ὁ θεὸς – ἐν αὐτῷ ὢν φαίνεται'

608 ss. Eust. Il. 411 (ad *Γ*243) *εἰ … τὰ Ἡροδότου ἀντίγραφα ἀσφαλῶς ἔχει κατὰ τὴν διὰ τοῦ ο μικροῦ γραφὴν τῆς 'ζωῆς' ἐν τῷ* 'ὁ θάνατος – γέγονεν' – *εὕρηται γάρ που καὶ τοιαύτη γραφή – ἐκεῖθεν ἂν εἴη συντεθὲν τὸ 'φυσίζοος γῆ', ὃ ταὐτόν πως ἐστὶ τῷ 'ζείδωρος'*

597 *πάτρος* **R** | *ἐλευθερίως* **DRSV** *ἐλευθέρως* Stob. rell. || **598** *ὠνὴρ*] *ὡνὴρ* **ABC TMP** *οὖν ἀνὴρ* Stob. *ἀνὴρ* **SV𝔞** || **599** *Ξέρξην* **ABCT** Stob. || **600** *ἐργάσαον αὖτε* **𝔞** | *ἑωυτὸν* **CT** Stob. CXXI 40 || **601** *εἰσῆλθε* **CT** Stob. XCVIII 73 *ἐπῆλθε* **M** Ald. Stob. CXXI 40 || **602** *ὄντων* **T** Stob. utrobique | *εἰς* **T** || **603** *ἑκαστὸν* **C**[1] *ἕκαστον* Stob. | *λέγων*] *τοῖσδε* **M** | *τούτων* **𝔄** | *παρὰ*] *περὶ* **𝔄** || **604** *ζώην* vel *ζωὴν* **RSV𝔄** Stob. utrobique | *ἐπάθομεν* **𝔄** | *οἰκτότερα* **DRSV** Stob. *οἰκτρότερα* **𝔄** rell. | *βραχὺ* **R** || **604–605** *οὐδεὶς ἐὼν ἄνθρωπος οὕτως* **𝔄** || **605** *οὔτε τῶν ἄλλων* om. **𝔄** || **606** *καὶ οὐκὶ ἅπαξ* om. **𝔄** | *οὐκ* **DRSV** *οὐχὶ* Stob. utrobique | *βουλεύσασθαι* **T** | *ζόειν* **CT** *ζῆν* **MPDRSV** Stob. utrobique || **606–607** *αἵ τε γὰρ*] cf. Stob. XCVIII 62 || **607** *ξυμφοραὶ* **T** | *συμπίπτουσαι* Stob. XCVIII 73 | *συνταράττουσι* Stob. XCVIII 73 CXXI 40 codd. aliquot *συνταράττουσαι* **ABCTMP𝔄** Stob. XCVIII 62 *συνταράσσουσαι* **S** Ald. Stob. CXXI 40 codd. aliquot || **608** *δοκέειν μακρὸν εἶναι* **DRSV** *μακρὸν δοκέειν εἶναι* **𝔄** Stob. ubique rell. || **608.609** *μοχθηρᾶς* Stob. XCVIII 62 *μοχθηρῆς* Stob. CXXI 40 rell. || **609** *ζώης* **SV** cf. Eust. *ζωῆς* Stob. ubique | *καταφυγὴ αἱρετωτάτη*] *αἱρετώτερος* Eust. | *τῶν ἀνθρώπων* **C**

47 *θεὸς γλυκὺν γεύσας τὸν αἰῶνα φθονερὸς ἐν αὐτῷ εὑρίσκεται ἐών.» Ξέρξης*
δὲ ἀμείβετο λέγων· «Ἀρτάβανε, βιοτῆς μέν νυν ἀνθρωπηίης πέρι ἐούσης
τοιαύτης, οἵην περ σὺ διαιρέαι εἶναι, παυσώμεθα μηδὲ κακῶν μεμνεώ-
μεθα χρηστὰ ἔχοντες πρήγματα ἐν χερσί. φράσον δέ μοι τόδε· εἴ τοι ἡ
ὄψις τοῦ ἐνυπνίου μὴ ἐναργὴς οὕτω ἐφάνη, εἶχες ἂν τὴν ἀρχαίην γνώμην
οὐκ ἐῶν με στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἢ μετέστης ἄν; φέρε τοῦτό μοι
2 *ἀτρεκέως εἰπέ.» ὁ δ' ἀμείβετο λέγων· «ὦ βασιλεῦ, ὄψις μὲν ἡ ἐπιφανεῖσα*
τοῦ ὀνείρου, ὡς βουλόμεθα ἀμφότεροι, τελευτήσειε· ἐγὼ δ' ἔτι καὶ ἐς τόδε
δείματός εἰμι ὑπόπλεος οὐδ' ἐντὸς ἐμεωυτοῦ, ἄλλα τε πολλὰ ἐπιλεγόμενος
48 *καὶ δὴ καὶ ὁρῶν τοι δύο τὰ μέγιστα πάντων ἐόντα πολεμιώτατα.» Ξέρξης*
δὲ πρὸς ταῦτα ἀμείβετο τοῖσδε· «δαιμόνιε ἀνδρῶν, κοῖα ταῦτα δύο λέγεις
εἶναί μοι πολεμιώτατα; κότερά τοι ὁ πεζὸς μεμπτὸς κατὰ πλῆθός ἐστι,
καὶ τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα φαίνεται πολλαπλήσιον ἔσεσθαι τοῦ ἡμε-
τέρου, ἢ τὸ ναυτικὸν τὸ ἡμέτερον λείψεσθαι τοῦ ἐκείνων, ἢ καὶ συναμφό-
τερα ταῦτα; εἰ γάρ τοι ταύτῃ φαίνεται ἐνδεέστερα εἶναι τὰ ἡμέτερα πρήγ-
ματα, στρατοῦ ἂν ἄλλου τις ἄγερσιν τὴν ταχίστην ποιοῖτο.» ὁ δ' ἀμείβετο
49 *λέγων· «ὦ βασιλεῦ, οὔτε στρατὸν τοῦτον, ὅστις γε σύνεσιν ἔχει, μέμφοιτ'*
ἂν οὔτε τῶν νεῶν τὸ πλῆθος· ἤν τε πλεῦνας συλλέξῃς, τὰ δύο τοι, τὰ

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)

Ὁ δὲ Ἀρτάβανος ἀμείβετο λέγων· «ὦ βασιλεῦ – θρασὺς εἴη (cap. 49) exc. Stob. fl. LIV 31

T 612 s. Eust. Il. 767 (ad *I* 492) *βούλεται … ἡ ἔννοια τὴν τοῦ κακοῦ μνήμην ἀπάγειν τῆς τοῦ Ἀχιλλέως ψυχῆς…, διὸ καὶ παρ' Ἡροδότῳ κεῖται τὸ* 'παυσώμεθα – χερσί'

610 *γεύσας*] *τεύξας* Stob. XCVIII 62 | *φθονερὸς*] *δυσξύνετος* Stob. XCVIII 62 | *εὑρίσκεται ἐών*] v. Plut. || 611 *μὲν – πέρι*] *μὲν περὶ ἀνθρωπηίης* **M** || 612 *περ* om. **Mp** Ald. | *διαιρέεαι* **CTMP** | *παυσόμεθα* **C** || 612.613 *μεμνώμεθα* **Mp** Ald. Eust. v. gramm. meam 155 || 613 *τὰ πρήγματα* **T** || 615 *ἢ* om. **DRSV** | *μοι τοῦτο* **TMPR SV** || 616 *βασιλεύς* **C** || 617 *ἀμφότερα* **D** | *δ' ἔτι*] *δὲ* **ABCTM** || 618 *ὑπόπλεος* **MR** V^{ac}**𝔟** || 619 *ὁρέων* **MPDRSV** | *τοι – ἐόντα*] *δύο τὰ μέγιστα πάντων ἐόντων* **RSV** *δύο τοι τὰ μέγιστα πάντων ἐόντα* **D** *δύο τὰ μέγιστα πάντων ἐόντα τοι* **MPp** Ald. | *Ξέρξης – πολεμιώτατα* haplogr. om. **V𝔟** || 619–620 *Ξέρξης – τοῖσδε*] *ἀμείβεται Ξέρξης* **S** || 620–621 *λέγεις εἶναι δύο μοι* **ABC** *λέγεις δύο εἶναί μοι* **TP** *λέγεις μοι δύο εἶναι* **Mp** *λέγεις μοι εἶναι δύο* **S** Ald. || 621 *κατὰ τὸ* **CTMP** || 622 *πολλαπλάσιον* **T** || 622–623 *τὸ ἡμέτερον* om. **DRSV** || 624 *ἐνδεέστερα φαίνεται* **MPDR SV** || 625 *τὴν ταχίστην ἄγερσιν* **ABCTMP** | *ποιοῦντο* **C** || 626 *τὸν στρατὸν τοῦτον* **DRSV** *στρατὸν τὸν* Stob. | *ξύνεσιν* **C** | *ἔχοι* C^1**RSV** Stob. || 627 *τε* **DRSV** Stob. *δὲ* rell. | *τοι τὰ*] *τοι ταῦτα* Stob.

λέγω, πολλῷ ἔτι πολεμιώτερα γίνεται. τὰ δὲ δύο ταῦτα ἐστὶ γῆ τε καὶ θά-
λασσα· οὔτε γὰρ τῆς θαλάσσης ἔστι λιμὴν τοσοῦτος οὐδαμόθι, ὡς ἐγὼ εἰ 2
κάζω, ὅστις ἐγειρομένου χειμῶνος δεξάμενός σευ τοῦτο τὸ ναυτικὸν φε-
ρέγγυος ἔσται διασῶσαι τὰς νέας. καίτοι οὐκὶ ἕνα αὐτὸν δεῖ εἶναι τὸν
λιμένα, ἀλλὰ παρὰ πᾶσαν τὴν ἤπειρον, παρ' ἣν δὴ κομίζεαι. οὐκ ὦν δὴ 3
ἐόντων τοι λιμένων ὑποδεξίων μάθε, ὅτι 'αἱ συμφοραὶ τῶν ἀνθρώπων ἄρ-
χουσι καὶ οὐχὶ ὥνθρωποι τῶν συμφορέων'. καὶ δὴ τῶν δύο τοι τοῦ ἑτέρου
εἰρημένου τὸ ἕτερον ἔρχομαι ἐρέων· γῆ δὲ πολεμίη τῇδέ τοι κατίσταται· 4
εἰ θέλει τοι μηδὲν ἀντίξοον καταστῆναι, τοσούτῳ τοι γίνεται πολεμιωτέρη,
ὅσῳ ἂν προβαίνῃς ἑκαστέρω τὸ πρόσω αἰεὶ κλεπτόμενος· εὐπρηξίης δὲ
οὐκ ἔστι ἀνθρώποισι οὐδεμία πληθώρη. καὶ δή τοι, ὡς οὐδενὸς ἐναντιευ- 5
μένου λέγω τὴν χώρην πλεῦνα ἐν πλέονι χρόνῳ γινομένην λιμὸν τέξεσθαι.
ἀνὴρ δὲ οὕτω ἂν εἴη ἄριστος, εἰ βουλευόμενος μὲν ἀρρωδέοι, πᾶν ἐπιλεγό-
μενος πείσεσθαι χρῆμα, ἐν δὲ τῷ ἔργῳ θρασὺς εἴη.» ἀμείβεται Ξέρξης 50
τοῖσδε· «Ἀρτάβανε, οἰκότως μὲν σύ γε τούτων ἕκαστα διαιρέαι, ἀτὰρ μήτε

AB CT MP(p) DR SV(ϸ)
Αἱ συμφοραὶ – τῶν συμφορῶν (49,3) exc. Stob. fl. XCVIII 64
Θρασὺς εἴη (49,5) expl. exc. Stob. fl. LIV 31

628 *πολεμιώτερα* om. **M** ‖ 629 *τοσοῦτος* **ABCP²p** Stob. *τοιοῦτος* **P¹** rell. ‖ 629–630 *οὐδαμόθι – εἰκάζω* om. Stob. ‖ 630 *τοῦτο τὸ ναυτικὸν*] *τὸν στόλον τοῦτον* **M** ‖ 631 *οὐκὶ* **ABCTMP** *οὐχὶ* Stob. rell. | *ἕνα* **ABCTMPD** Stob. *ἕνεκα* **RV** *ἑνάκη* **S** | *εἶναι* **ABCTMP** Stob. *γενέσθαι* **DRSV** ‖ 631–632 *τὸν λιμένα* secl. Krueger Hude, inepte, ut mihi videtur, quia illud quod praecedit *ἕνα* ‚eundem' (quod Germanice vocibus *ein- und derselbe* exprimitur) significat (cf. I 202, 4 al.) potius quam ‚unum tantum', praesertim cum pronomini *πᾶσαν* contrarie opponatur, cf. VII 8 γ, 2 al. ‖ 632 *παρὰ* om. **RSV** | *δὴ κομίζεαι* **ABMP²p** *δὴ κομίζεται* **CT** *διήκωμι* vel *διηκωμίεαι* Stob. codd. *δεῖ κομίσαι* rell. | *δὲ* **R** ‖ 633 *τοι*] *τῶν* **Mp** Ald. | *ξυμφοραὶ* **CT** ‖ 634 *οὐχὶ ὥνθρωποι* conservavi verba quae ‚uncis' circumclusi vel proverbium esse vel e paroemio quodam tracta esse iudicans : *οὐχὶ ὥνθρωποι* **ABCTP** *οὐχὶ* (vel *οὐκὶ*) *ἄνθρωποι* Stob. LIV 31 *οὐκὶ οἱ ἄνθρωποι* Stob. XCVIII 64 *οὐχ οἱ ἄνθρωποι* **M** *οὐκ ὥνθρωποι* rell. | *ξυμφορέων* **CT** *συμφορῶν* Stob. XCVIII 64 *συμφορέων* Stob. LIV 31 rell. ‖ 635 *δὴ* **S** | *καθίσταται* **DRSV** Stob. ‖ 636 *ἐθέλει* **DR** *θέλοι* **B** *ἐθέλοι* **SV** *θέλει* Stob. rell. | *τοι μηδὲν*] *τι μειδὲν* (e *TIMHΔEN* (OI) videlicet ortum) **B** | *ἀντίζοον* **B¹RVᶜ** *ἀντίζωον* **Vᵃᶜϸ** *ἀντίξοον* Stob. rell. | *πολεμιώτερα* **T** ‖ 637 *ὅσον* **RSV** *ὅσῳ* Stob. rell. | *προβαίνεις* **C¹** *προβαίνοις* **M** Ald. | *ἑκατέρω* **CRSV** Stob. | *δὲ* **DRSV** Stob. LIV 34 (v. l.) *γὰρ* Stob. LIV 34 (v.l.) rell. | *εὐπραξίης* **M** ‖ 638 *οὐδεμίη* **Mp** Ald. Stob. ‖ 638.639 *ἐναντιευμένου* **BCP** Stob. *ἐναντιευμένυου* **A** *ἐναντιουμένου* rell. ‖ 639 *πλεῦνι* Stob. *πλείονι* **T** ‖ 640 *εἴη ἂν* **M** ‖ 641 *πήσεσθαι* **T** ‖ 642 *εἰκότως* **MSV** | *διαιρέεαι* **ABCP**

*πάντα φοβέο μήτε πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεο. εἰ γὰρ δὴ βούλοιο ἐπὶ τῷ αἰεὶ
ἐπεισφερομένῳ πρήγματι τὸ πᾶν ὁμοίως ἐπιλέγεσθαι, ποιήσειας ἂν οὐ-
δαμᾶ οὐδέν· κρέσσον δὲ πάντα θαρσέοντα ἥμισυ τῶν δεινῶν πάσχειν
2 μᾶλλον ἢ πᾶν χρῆμα προδειμαίνοντα μηδαμᾶ μηδὲν παθεῖν. εἰ δὲ ἐρίζων
πρὸς πᾶν τὸ λεγόμενον μὴ τὸ βέβαιον ἀποδέξῃς, σφάλλεσθαι ὀφείλεις ἐν
αὐτοῖσι ὁμοίως καὶ ὁ ὑπεναντία τούτοισι λέξας. τοῦτο μέν νυν ἐπ' ἴσης
ἔχει· εἰδέναι δὲ ἄνθρωπον ἐόντα κῶς χρὴ τὸ βέβαιον; δοκέω μὲν οὐδα-
μῶς. τοῖσι τοίνυν βουλομένοισι ποιέειν ὡς τὸ ἐπίπαν φιλέει γίνεσθαι τὰ
κέρδεα, τοῖσι δὲ ἐπιλεγομένοισί τε πάντα καὶ ὀκνέουσι οὐ μάλα ἐθέλει.
3 ὁρᾷς τὰ Περσέων πρήγματα, ἐς ὃ δυνάμιος προκεχώρηκε. εἰ τοίνυν
ἐκεῖνοι οἱ πρὸ ἐμεῦ γενόμενοι βασιλέες γνώμῃσι ἐχρέωντο ὁμοίῃσι καὶ σὺ
ἢ μὴ χρεώμενοι γνώμῃσι τοιαύτῃσι ἄλλους συμβούλους εἶχον τοιούτους,
οὐκ ἄν κοτε εἶδες αὐτὰ ἐς τοῦτο προελθόντα· νῦν δὲ κινδύνους ἀναρριπτέον-
τες ἐς τοῦτό σφεα προηγάγοντο. μεγάλα γὰρ πρήγματα μεγάλοισι κινδύ-
4 νοισι ἐθέλει καταιρέεσθαι. ἡμεῖς τοίνυν ὁμοιεύμενοι ἐκείνοισι ὥρην τε τοῦ
ἔτεος καλλίστην πορευόμεθα καὶ καταστρεψάμενοι πᾶσαν τὴν Εὐρώπην
νοστήσομεν ὀπίσω οὔτε λιμῷ ἐντυχόντες οὐδαμόθι οὔτε ἄλλο ἄχαρι οὐδὲν
παθόντες. τοῦτο μὲν γὰρ αὐτοὶ πολλὴν φορβὴν φερόμενοι πορευόμεθα,
τοῦτο δέ, τῶν ἄν κου ἐπιβέωμεν γῆν καὶ ἔθνος, τούτων τὸν σῖτον ἕξομεν·
51 ἐπ' ἀροτῆρας δὲ καὶ οὐ νομάδας στρατευόμεθα ἄνδρας.» λέγει Ἀρτάβανο-
ς μετὰ ταῦτα· «ὦ βασιλεῦ, ἐπείτε ἀρρωδέειν οὐδὲν ἐᾷς πρῆγμα, σὺ δέ μευ
συμβουλίην ἔνδεξαι, ἀναγκαίως γὰρ ἔχει περὶ πολλῶν πρηγμάτων πλεῦνα*

AB CT MP(p) DR SV(v)
Μεγάλα – ἐθέλει καὶ αἱρέεσθαι (50,3) exc. Stob. fl. VII 33

T 645 s. Eust. Il. 511 (ad *E* 2) *ὅτι … χρεία τῷ ἀνδρείῳ καὶ θάρσους, δηλοῖ καὶ ὁ εἰπών, ὅτι* κρεῖσσον πάντα – παθεῖν. ‖ 656 s. Eust. Il. 1028 (ad *O* 495) *χρήσιμον … Ἡροδότου τὸ* 'μεγάλα πρήγματα μεγάλοις κινδύνοις θέλει καθαιρεῖσθαι'

643 *φοβέω* **B**[1]**C** ‖ 644 *ἐπεσφερομένῳ* **ABCTMP** cf. V 15,2; VII 42,2; 210,1; VIII 99,2 ‖ 646 *μηδαμοῦ* Eust. ‖ 647 *πρὸς τὸ πᾶν τὸ* **C** | *μὴ τὸ*] *μήτε* **ABCT** | *ἀποδέξεις* **ABM** ‖ 649 *κακῶς* **RV** ‖ 650 *γίγνεσθαι* **AC** ‖ 651 *ὀκνεῦσι* **DRSV** ‖ 653 *γινόμενοι οἱ* **C** | *ἐχρέοντο* **Pp** | *ὁμοίῃσι*] *τῇσι* **M** Ald. ‖ 654 *χρεόμενοι* **Pp** | *ξυμβούλους* **CT** ‖ 655 *ποτε* **Mp** Ald. ‖ 656 *σφεας* **ABCT** | *πράγματα* Stob. cf. Eust. ‖ 657 *καταρέεσθαι* **R** *καὶ αἱρέεσθαι* Stob. cf. Eust. ‖ 658 *καὶ* om. **SV** ‖ 659 *νοστήσωμεν* **T** ‖ 659–660 *παθόντες οὐδέν* **C** ‖ 660 *φερόμενοι πορευόμενοι* **TMPp** Ald. ‖ 661 *ἐπιβέομεν* **R** | *τοῦτον* **DRSV** ‖ 662 *λέγει*] *λέγει γὰρ* **C** ‖ 663 *ἀρροδέειν* **B** ‖ 664 *ξυμβουλίην* **C**

*λόγον ἐκτεῖναι. Κῦρος ὁ Καμβύσεω Ἰωνίην πᾶσαν πλὴν Ἀθηναίων κατε-
στρέψατο δασμοφόρον εἶναι Πέρσῃσι. τούτους ὦν τοὺς ἄνδρας συμβου-* 2
*λεύω τοι μηδεμιῇ μηχανῇ ἄγειν ἐπὶ τοὺς πατέρας· καὶ γὰρ ἄνευ τούτων
οἷοί τέ εἰμεν τῶν ἐχθρῶν κατυπέρτεροι γενέσθαι. ἢ γάρ σφεας, ἢν ἕπων-
ται, δεῖ ἀδικωτάτους γίνεσθαι καταδουλουμένους τὴν μητρόπολιν ἢ δι-
καιοτάτους συνελευθεροῦντας. ἀδικώτατοι μέν νυν γινόμενοι οὐδὲν κέρδος* 3
*μέγα ἡμῖν προσβάλλουσι, δικαιότατοι δὲ γινόμενοι οἷοί τε δηλήσασθαι με-
γάλως τὴν σὴν στρατιὴν γίνονται. ἐς θυμὸν ὦν, βασιλεῦ, βαλεῦ καὶ τὸ πα-
λαιὸν ἔπος, ὡς εὖ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ πᾶν τέλος καταφαίνεσθαι.»
ἀμείβεται καὶ ταῦτα Ξέρξης· «Ἀρτάβανε, τῶν ἀπεφήναο γνωμέων, σφάλ-* 52
*λεαι κατὰ ταύτην δὴ μάλιστα, ὃς Ἴωνας φοβέαι, μὴ μεταβάλωσι, τῶν ἔχο-
μεν γνῶμα μέγιστον, τῶν σύ τε μάρτυς γίνεαι καὶ οἱ συστρατευσάμενοι
Δαρείῳ ἄλλοι ἐπὶ Σκύθας, ὅτι ἐπὶ τούτοισι ἡ πᾶσα Περσικὴ στρατιὴ ἐγέ-
νετο διαφθεῖραι καὶ περιποιῆσαι· οἱ δὲ δικαιοσύνην καὶ πιστότητα ἐνέδω-
καν, ἄχαρι δὲ οὐδέν. πάρεξ δὲ τούτου, ἐν τῇ ἡμετέρῃ καταλιπόντας τέκνα* 2
*καὶ γυναῖκας καὶ χρήματα οὐδὲ ἐπιλέγεσθαι χρὴ νεώτερόν τι ποιήσειν.
οὕτω μηδὲ τοῦτο φοβέο, ἀλλὰ θυμὸν ἔχων ἀγαθὸν σῷζε οἶκόν τε τὸν ἐμὸν
καὶ τυραννίδα τὴν ἐμήν· σοὶ γὰρ ἐγὼ μούνῳ ἐκ πάντων σκῆπτρα τὰ ἐμὰ
ἐπιτρέπω.»*
Ταῦτα εἴπας καὶ Ἀρτάβανον ἀποστείλας ἐς Σοῦσα δεύτερα μετεπέμψατο 53
Ξέρξης Περσέων τοὺς δοκιμωτάτους· ἐπεὶ δέ οἱ παρῆσαν, ἔλεγέ σφι, τάδε

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)

665 *λόγων* **R** | *Ἀθηνέων* edd. sequentes Vallae lectionem *Athenas*, quod respuit Albert *Boll. Comit.* NS 7 (1959) 84 collato I 59,1, ubi apud Vallam ‚con una piccola libertà‘ *Athenis* pro *Ἀθηναίων* invenis ‖ 666.667 *ξυμβουλεύω* **CT** ‖ 667 *πατέρας*] *ατέρ* suppl. **D**^{2} (videlicet *πας* **D**^{1}) *$\overline{\text{πρας}}$* **M𝔟** *π$\overline{\text{ρα}}$ς* **p** ‖ 668 *γίνεσθαι* **ABCTP** | *ἢ – γίνεσθαι* haplogr. om. **C** ‖ 670 *ξυνελευθεροῦντας* **C** ‖ 670–671 *οὐδὲν – γινόμενοι* haplogr. om. **M** ‖ 672 *ὦν βασιλεῦ βαλεῦ* scripsi: *ὦ βασιλεῦ βάλευ* **C**^{1} *ὦν βασιλεῦ* **AB**^{1}**D** *ὦ βασιλεῦ* **RSV** *ὦν βάλευ* **B**^{2}**C**^{2}**T** *ὦν βαλεῦ* **MPp**: lectio *ὦ βασιλεῦ* non est recipienda (cf. quae de memoria codd. I 32,9 diximus praef. vol. I, p. LIII), cum *ὦ* non nisi in prima orationis sententia a nostro usurpari nobis iam constaret in illis quae *loc. cit.* laudavimus ‖ 673 *εἴρηται εὖ* **T** | *παντελῶς* **DRSV** ‖ 674 *καὶ*] *πρὸς* **MPDRSV** | *γνώμην* **DRSV** ‖ 674.675 *σφάλεται* **RV**^{1}**𝔟** ‖ 675 *κατ' αὐτὴν* **AB CT** | *δὴ* om. **M**^{ac} | *φοβέεαι* **MPp** Ald. | *μὴ μεταβάλλωσι* **SV** *μήτε βάλλωσι* **𝔟** ‖ 676 *τῶν σύ*] *τῷ σύ* ci. Reiske | *ξυστρατευσάμενοι* **CT** ‖ 679 *ἄχαρι οὐδέν* **DRV** *ἄχαρι οὐδὲν ποιήσαντες* **M** Ald. ‖ 680 *καὶ*$_1$ om. **DRSV** | *καὶ*$_2$ om. **D** ‖ 681 *οὕτω δὲ μηδὲ* **Mp** Ald. | *φοβέω* **C** | *ἔχων* **MP**^{2}**pDRSV** *ἔχε* **P**^{1} cett. ‖ 682 *σοὶ*] *σὺ* **R** | *ἐκ πάντων* om. **D** ‖ 683 *ἐπιτράπω* **PDRSV** ‖ 684 *ἀπολύσας* **DRSV**

«ὦ Πέρσαι, τῶνδ' ἐγὼ ὑμέων χρήζων συνέλεξα, ἄνδρας τε γίνεσθαι ἀγα-
θοὺς καὶ μὴ καταισχύνειν τὰ πρόσθε ἐργασμένα Πέρσῃσι ἐόντα μεγάλα τε
καὶ πολλοῦ ἄξια, ἀλλὰ εἷς τε ἕκαστος καὶ οἱ σύμπαντες προθυμίην ἔχω-
2 *μεν· ξυνὸν γὰρ πᾶσι τοῦτο ἀγαθὸν σπευδέτω. τῶνδε δὲ εἵνεκα προα-*
γορεύω ἀντέχεσθαι τοῦ πολέμου ἐντεταμένως· ὡς γὰρ ἐγὼ πυνθάνομαι, ἐπ'
ἄνδρας στρατευόμεθα ἀγαθούς, τῶν ἢν κρατήσωμεν, οὐ μή τις ἡμῖν ἄλλος
στρατὸς ἀντιστῇ κοτε ἀνθρώπων. νῦν δὲ διαβαίνωμεν ἐπευξάμενοι τοῖσι
θεοῖσι, οἳ Περσίδα γῆν λελόγχασι.»
54 *Ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην παρεσκευάζοντο ἐς τὴν διάβασιν, τῇ δὲ ὑστεραίῃ*
ἀνέμενον τὸν ἥλιον ἐθέλοντες ἰδέσθαι ἀνίσχοντα θυμιήματά τε παντοῖα
2 *ἐπὶ τῶν γεφυρέων καταγίζοντες καὶ μυρσίνῃσι στορνύντες τὴν ὁδόν. ὡς δ'*
ἐπανέτελλε ὁ ἥλιος, σπένδων ἐκ χρυσέης φιάλης Ξέρξης ἐς τὴν θάλασσαν
εὔχετο πρὸς τὸν ἥλιον μηδεμίαν οἱ συντυχίην τοιαύτην γενέσθαι, ἥ μιν
παύσει καταστρέψασθαι τὴν Εὐρώπην, πρότερον ἢ ἐπὶ τέρμασι τοῖσι ἐκεί-
νης γένηται. εὐξάμενος δὲ ἐσέβαλε τὴν φιάλην ἐς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ
3 *χρύσεον κρητῆρα καὶ Περσικὸν ξίφος, τὸν «ἀκινάκην» καλέουσι. ταῦτα*
οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι, οὔτε εἰ τῷ ἡλίῳ ἀνατιθεὶς κατῆκε ἐς τὸ πέ-
λαγος οὔτε εἰ μετεμέλησέ οἱ τὸν Ἑλλήσποντον μαστιγώσαντι καὶ ἀντὶ τού-
55 *των τὴν θάλασσαν ἐδωρέετο. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο, διέβαινον κατὰ*
μὲν τὴν ἑτέρην τῶν γεφυρέων τὴν πρὸς τοῦ Πόντου ὁ πεζός τε καὶ ἡ
ἵππος ἅπασα, κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ Αἰγαῖον τὰ ὑποζύγια καὶ ἡ θεραπηίη.
2 *ἡγέοντο δὲ πρῶτα μὲν οἱ μύριοι Πέρσαι, ἐστεφανωμένοι πάντες, μετὰ δὲ*
τούτους ὁ σύμμικτος στρατὸς παντοίων ἐθνέων. ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην

AB CT P(p) DR SV(𝔳)

686 *ἐγὼν* **M** Ald. | *ὑμέων χρήζω* **R** *χρήζων ὑμέας* **M** Ald. | *γενέσθαι* **ABCT** ‖ **687** *εἰργασμένα* **D** ‖ **688** *ξύμπαντες* **CT** ‖ **688.689** *ἔχομεν* **TRSV** ‖ **689** *τοῦτο πᾶσι ἀγαθὸν* **DRSV** *πᾶσι τοῦτο τὸ ἀγαθὸν* **T** *πᾶσι ἀγαθὸν τοῦτο* **M** | *σπευδέτω* (scil. unusquisque)] *σπεύδεται* **PDRSV** ‖ **690** *ἐντεταγμένως* **R** *ἐντετασμένως* **SV𝔳** ‖ **691** *στρατεύομαι* **T** ‖ **691–692** *ἄλλος ἡμῖν στρατὸς* **DRV** *ἄλλος στρατὸς ἡμῖν* **S** ‖ **692** *διαβαίνομεν* **TV^c𝔳** ‖ **692–693** *τοῖσι θεοῖσι οἳ*] *θεοῖσι, τοὶ* **M** *τοῖσι θεοῖσι τοὶ* Ald. ‖ **693** *Πέρσας λελόγχασι* **ABCTP** *Πέρσας διαλελόγχασι* (e *Πέρσ`δα λελόγχασι* videlicet ortum) **M** ‖ **694** *παρεσκευάζετο* **ABCT** | *εἰς* **M** | *τῇ*] *τὴν* **P** | *ὑστεραίᾳ* **M** ‖ **695** *ἀνέμεινον* **V^ac** *ἀναμένον* **𝔳** | *τε* om. **C𝔳** ‖ **696** *μυρσίνῃ* **D** *σμυρσίνῃ* **RSV** ‖ **698** *μηδεμίην* **Mp** Ald. | *οἱ* om. **MPp** | *ξυντυχίην* **CT** ‖ **699** *παύσει*] *πάσῃ* **RV** *πάσην* **S** | *τοῖς* **DRV** ‖ **699.700** *ἐκείνοις* **B** ‖ **700** *ἐσέβαλλε* **D** | *εἰς* **B** ‖ **701** *κρατῆρα* **RV** ‖ **702** *ἀνατεθεὶς* **A** litt. *ε* litteram *ι* suprascr. **A^man.rec.** ‖ **702–703** *ἐς τὸ πέλαγος*] *ἐς τὴν θάλασσαν* **Mp** Ald. ‖ **703** *μαστιγώσαντι τὸν Ἑλλήσποντον* **M** ‖ **706** *τὴν* om. **D** | *τὸ*] *τὸν* **ABC** | *θεραπίη* **D** ‖ **708** *ξύμμικτος* **CT**

οὗτοι, τῇ δὲ ὑστεραίῃ πρῶτοι μὲν οἵ τε ἱππόται καὶ οἱ τὰς λόγχας κάτω
τρέποντες· ἐστεφάνωντο δὲ καὶ οὗτοι. μετὰ δὲ οἵ τε ἵπποι οἱ ἱροὶ καὶ τὸ 3
ἅρμα τὸ ἱρόν, ἔπι δὲ αὐτός τε Ξέρξης καὶ οἱ αἰχμοφόροι καί οἱ ἱππόται
οἱ χίλιοι, ἔπι δὲ τούτοισι ὁ ἄλλος στρατός. καὶ αἱ νέες ἅμα ἀνήγοντο ἐς
τὴν ἀπεναντίον. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὕστατον διαβῆναι βασιλέα πάντων.
Ξέρξης δὲ ἐπεὶ διέβη ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐθηεῖτο τὸν στρατὸν ὑπὸ μαστί- 56
γων διαβαίνοντα. διέβη δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ ἐν ἑπτὰ ἡμέρῃσι καὶ ἐν ἑπτὰ
εὐφρόνῃσι ἐλινύσας οὐδένα χρόνον. ἐνθαῦτα λέγεται Ξέρξεω ἤδη διαβε- 2
βηκότος τὸν Ἑλλήσποντον ἄνδρα εἰπεῖν Ἑλλησπόντιον· «ὦ Ζεῦ, τί δὴ ἀν-
δρὶ εἰδόμενος Πέρσῃ καὶ οὔνομα ἀντὶ Διὸς Ξέρξην θέμενος ἀνάστατον τὴν
Ἑλλάδα θέλεις ποιῆσαι ἄγων πάντας ἀνθρώπους· καὶ γὰρ ἄνευ τούτων
ἐξῆν τοι ποιέειν ταῦτα;»
Ὡς δὲ διέβησαν πάντες, ἐς ὁδὸν ὁρμημένοισι τέρας σφι ἐφάνη μέγα, τὸ 57
Ξέρξης ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἐποιήσατο καίπερ εὐσύμβλητον ἐόν· ἵππος γὰρ
ἔτεκε λαγόν. εὐσύμβλητον ὦν τῇδε τοῦτο ἐγένετο, ὅτι ἔμελλε μὲν ἐλᾶν
στρατιὴν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα Ξέρξης ἀγαυρότατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα,
ὀπίσω δὲ περὶ ἑωυτῷ τρέχων ἥξειν ἐς τὸν αὐτὸν χῶρον. ἐγένετο δὲ καὶ 2
ἕτερον αὐτῷ τέρας ἐόντι ἐν Σάρδισι· ἡμίονος γὰρ ἔτεκε ἡμίονον διξὰ ἔχου-
σαν αἰδοῖα, τὰ μὲν ἔρσενος, τὰ δὲ θηλέης· κατύπερθε δὲ ἦν τὰ τοῦ ἔρ- 58
σενος. τῶν ἀμφοτέρων λόγον οὐδένα ποιησάμενος τὸ πρόσω ἐπορεύετο,
σὺν δέ οἱ ὁ πεζὸς στρατός· ὁ δὲ ναυτικὸς ἔξω τὸν Ἑλλήσποντον πλέων
παρὰ γῆν ἐκομίζετο τὰ ἔμπαλιν πρήσσων τοῦ πεζοῦ· ὁ μὲν γὰρ πρὸς 2

AB CT MP(p) DR SV(𝔟)
Ἐνθαῦτα – ταῦτα (56,2) exc. floril. 𝔄𝔓

714 ss. Suid. *ἐλινύειν· στρατεύειν· διατρίβοντας ἢ ἐγχρονίζοντας. ... Ἡρόδοτος·* διέβη – χρόνον

709 *πρῶτοι μὲν* om. **DRSV** | *τε* om. **M** ‖ **711** *καὶ αἰχμοφόροι* **DV** ‖ **712** *νῆες* **DRSV** ‖ **713** *βασιλέα ὕστατον διαβῆναι* **M** ‖ **715** *καὶ ἑπτὰ* Suid. post Desrousseaux *RPh* NS XI (1887) 59 recepp. edd.: *καὶ ἐν ἑπτὰ* codd. ‖ **716** *ἐλιννύσας* **P**[ac]**p** Ald. *ἐλλινύσας* **M** *ἐλινύσσας* **𝔟** | *ἐνταῦθα* **𝔄** *ἐνθαῦτα* **𝔓** rell. ‖ **718** *Ξέρξην* **ABCT𝔄𝔓** *Ξέρξεα* rell. ‖ **719** *θέλεις ποιῆσαι* **ABCTP𝔄𝔓** *ποιῆσαι θέλεις* **M** *ἐθέλεις ποιῆσαι* rell. | *τούτων* **ABCTP𝔄𝔓** *τούτου* rell. ‖ **720** *τοι* **ABCTP𝔄𝔓** *σοι* rell. ‖ **721** *ὡρμημένοισι* **CTMPDRSV** ‖ **722** *συμβλητὸν* **DRSV** ‖ **723** *λαγών* **CMP** | *τοῦτο* om. **MPDRSV** ‖ **725** *περὶ ἑωυτοῦ* **ABCP** *παρὰ ἑωυτοῦ* **T** | *τρέχων* om. **C** ‖ **726** *ἐόντι*] *ἔναντι* **C** | *διξᾶ* **R** *διχᾶ* **SV** *δίχα* **𝔟** ‖ **728** *λόγων* **M** ‖ **729** *ξὺν* **CT** ‖ **730** *τοῦ πεζοῦ στρατοῦ* **M**[c] ‖ **730–731** *γὰρ ἐς ἑσπέρην* **DRSV**

ἑσπέρην ἔπλεε, ἐπὶ Σαρπηδονίης ἄκρης ποιεύμενος τὴν ἄπιξιν, ἐς τὴν
αὐτῷ προείρητο ἀπικομένῳ περιμένειν· ὁ δὲ κατ' ἤπειρον στρατὸς πρὸς
ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολὰς ἐποιέετο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς Χερσονήσου ἐν δεξιῇ
μὲν ἔχων τὸν Ἕλλης τάφον τῆς Ἀθάμαντος, ἐν ἀριστερῇ δὲ Καρδίην
πόλιν, διὰ μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος, τῇ οὔνομα τυγχάνει ἐὸν Ἀγορή.
3 ἐνθεῦτεν δὲ κάμπτων τὸν κόλπον τὸν «Μέλανα» καλεόμενον καὶ Μέλανα
ποταμόν – οὐκ ἀντισχόντα τότε τῇ στρατιῇ τὸ ῥέεθρον, ἀλλ' ἐπι-
λιπόντα – τοῦτον τὸν ποταμὸν διαβάς, ἐπ' οὗ καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν
ἐπωνυμίην ἔχει, ᾔε πρὸς ἑσπέρην Αἶνόν τε πόλιν Αἰολίδα καὶ Στεντορίδα
59 λίμνην παρεξιών, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον. (ὁ δὲ Δορίσκος ἐστὶ τῆς Θρηί-
κης αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα, διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποταμὸς μέγας
Ἕβρος, ἐν τῷ τεῖχός τε ἐδέδμητο βασιλήιον τοῦτο, τὸ δὴ Δορίσκος κέκλη-
ται, καὶ Περσέων φρουρὴ ἐν αὐτῷ κατεστήκεε ὑπὸ Δαρείου ἐξ ἐκείνου
2 τοῦ χρόνου, ἐπείτε ἐπὶ Σκύθας ἐστρατεύετο.) ἔδοξε ὦν τῷ Ξέρξῃ ὁ χῶρος
εἶναι ἐπιτήδεος ἐνδιατάξαι τε καὶ ἐξαριθμῆσαι τὸν στρατόν, καὶ ἐποίεε
ταῦτα. τὰς μὲν δὴ νέας τὰς πάσας ἀπικομένας ἐς Δορίσκον οἱ ναύαρχοι
κελεύσαντος Ξέρξεω ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσεχέα Δορίσκῳ ἐκόμισαν, ἐν
τῷ Σάλη τε Σαμοθρηικίη πεπόλισται πόλις καὶ Ζώνη, τελευταία δὲ αὐτοῦ
3 Σέρρειον ἄκρη ὀνομαστή· ὁ δὲ χῶρος οὗτος τὸ παλαιὸν ἦν Κικόνων. ἐς
τοῦτον τὸν αἰγιαλὸν κατασχόντες τὰς νέας ἀνέψυχον ἀνελκύσαντες. ὁ δὲ
60 ἐν τῷ Δορίσκῳ τοῦτον τὸν χρόνον τῆς στρατιῆς ἀριθμὸν ἐποιέετο. ὅσον

AB CT MP(p) DR SV(𝔳)

T 734 s. Eust. Dion. 513 *τὸν Ἑλλήσποντον ... στενωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης λέγει* (sc. Geographus) ..., *ὡς ἐκεῖ καταπεσούσης τῆς Ἕλλης τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ λιπούσης τῷ τόπῳ τὸ ὄνομα, ἧς καὶ τάφον Ἡρόδοτος ἱστορεῖ περὶ τὴν Θρακικὴν Χερρόνησον* ‖ 735 s. id. Il. 45 (ad *A* 54) *παρὰ ... Ἡροδότῳ κεῖται ... πόλις Θρακία καλουμένη Ἀγορά* | id. Dion. 538 *Ἡρόδοτος ... φησι· 'Μέλας ποταμός, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ὁ πρὸς τῇ Αἴνῳ'* ‖ 739–749 Eust. Il. v. quae ad V 1,3 laudavimus ‖ 740 s. Harpocr. v. quae ad V 98,4 laudavimus

731 *τὴν ἄπιξιν ποιεύμενος* **Mp** Ald. ‖ 732 *προήρητο* **M** ‖ 733 *καὶ* om. **R** | *τῆς* om. **D** | *Χερονήσου* **C** ‖ 736 *τὸν κόλπον* om. **R** ‖ 740 *ἐστὶ*] *ἐπὶ* **C** ‖ 741 *τε* om. **M** | *ποταμὸς ῥέει* **M** ‖ 742 *Εὖρος* **B**^{2}**CTMD**^{c} | *ἐδέαμητο* **R𝔳** *ἐδομέατο* **SV** | *τοῦτο τὸ*] *τοῦτο* **ABCT** ‖ 744 *ἐς Σκυθίην ἀπίκετο* **M**^{1} *ἐς Σκυθίην ἐστρατεύετο* **M**^{mg} ‖ 745 *ἐναριθμῆσαι* **SV𝔳** *ἀναριθμῆσαι* **R** ‖ 746 *ταῦτα*] *τάδε* **RSV** ‖ 747 *Ξέρξεω κελεύσαντος* **M** | *ἐκομίσαντο* **RSV** ‖ 748 *Σαμοθρακίη* **T** *Σαμοθρηίκη* **p** Ald. | *Σαμοθρηκίη πεπόλισται* om. **M** | *αὐτοὺς* **B**^{1} ‖ 749 *Σέρειον* **CP**^{1} *δὲ ἔρρειον* **B**^{1} *Σέρριον* **B**^{2}**M** *Σέρρειον* **P**^{2}**p** cett. | *ἄκρον* **M** | *ὀνομαστί* **CRSV** | *ἦν* om. **DRSV**

*μέν νυν ἕκαστοι παρεῖχον πλῆθος ἐς ἀριθμόν, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τὸ ἀτρεκές
(οὐ γὰρ λέγεται πρὸς οὐδαμῶν ἀνθρώπων), σύμπαντος δὲ τοῦ στρατοῦ τοῦ
πεζοῦ τὸ πλῆθος ἐφάνη ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες. ἐξηρίθμησαν* 2
*δὲ τόνδε τὸν τρόπον· συναγαγόντες ἐς ἕνα χῶρον μυριάδα ἀνθρώπων καὶ
συννάξαντες ταύτην, ὡς μάλιστα εἶχον, περιέγραψαν ἔξωθεν κύκλον, περι-
γράψαντες δὲ καὶ ἀφέντες τοὺς μυρίους αἱμασιὴν περιέβαλον κατὰ τὸν
κύκλον ὕψος ἀνήκουσαν ἀνδρὶ ἐς τὸν ὀμφαλόν. ταύτην δὲ ποιήσαντες ἄλ-* 3
*λους ἐσεβίβαζον ἐς τὸ περιοικοδομημένον, μέχρις οὗ πάντας τούτῳ τῷ
τρόπῳ ἐξηρίθμησαν. ἀριθμήσαντες δὲ κατὰ ἔθνεα διέτασσον.*
Οἱ δὲ στρατευόμενοι οἵδε ἦσαν. Πέρσαι μὲν ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ 61
*μὲν τῇσι κεφαλῇσι εἶχον «τιάρας» καλεομένους πίλους ἀπαγέας, περὶ δὲ
τὸ σῶμα [χιτῶνας] χειριδωτοὺς ποικίλους λεπίδος σιδηρέης ὄψιν ἰχθυοει-
δέος, περὶ δὲ τὰ σκέλεα ἀναξυρίδας, ἀντὶ δὲ ἀσπίδων γέρρα· ὑπὸ δὲ φα-
ρετρεῶνες ἐκρέμαντο· αἰχμὰς δὲ βραχέας εἶχον, τόξα δὲ μεγάλα, ὀϊστοὺς*

AB CT MP(p) DR SV, ad quos accedit usque ad cap. 60 extr. 𝔓

757 s. Eust. Od. 1851 (ad σ358): v. quae ad I 180,1 laudavimus, ubi sequuntur haec: *ἀλλαχοῦ δὲ φέρεται καὶ ὅτι 'αἱμασιὰν' Ἀττικοὶ καὶ Ἴωνες τὸ τειχίον φασί· … χρῆσις δὲ τῆς λέξεως καὶ παρὰ Ἡροδότῳ ἐν τῷ* 'αἱμασιὰν περιέβαλον κυκλοτερῆ – ὀμφαλόν·' ‖ 764 s. Harpocr. s. v. *γέρρα: Περσικὰ μέν τινα ὅπλα τὰ γέρρα ἐστί, καθὰ καὶ Ἡρόδοτός φησι*

752 *πλῆθος ἐς*] *πλήθεος* **MPDRSV** | *εἶπαι* **M** Ald. | *τὸ ἀτρεκές*] *τὸν ἀριθμόν* **M** ‖ 753 *τοῦ στρατοῦ* om. **S** | *τοῦ*$_2$] *τὸ* **D**^{1} ‖ 753–754 *τὸ πλῆθος τοῦ πεζοῦ* **M** ‖ 754 *ἐφάνη* om. **Mp** Ald. | *ἐξηριθμήθησαν* **P**^{1}**DV**^{c}𝔓 Ald. bis habet **M** *ἐξαριθμήθησαν* **V**^{ac} *ἐξηρίθμησαν* **P**^{2}**p** ‖ 755 *τόνδε*] *τοῦτον* **RSV** | *συνήγαγόν τε* **AB** *συνηγάγοντο* **MPp** Ald. *ξυνηγάγοντο* **C** *ἐξηγάγοντο* **T** | *εἰς* **DR** ‖ 756 *συνάξαντες* **AB DRSV** *συνάψαντες* **Pp** Ald. *ξυνάψαντες* **CT** em. Reiske | *ἔσωθεν* **p** Ald. ‖ 757 *ἀπέντες* **A**^{1}**BCTP** | *αἱμασιὰν* Eust. ‖ 757–758 *κατὰ τὸν κύκλον*] cf. Eust. ‖ 758 *τὸν* om. Eust. ‖ 759 *ἐσεβίαζον* **C** | *εἰς* **AB** ‖ 760 *κατὰ*] *καὶ τὰ* **B** | *διετάσσοντο* **M** Ald. ‖ 762 *καλεομένας* **C** ‖ 763 *χειτῶνας* **C** seclusi propter formam a sermone nostri alienam interpretamentum iudicans vocabulo *χειριδωτός* adiunctum huicque substantivi vim adscribens (‚vestis manicata'), sicut haud raro fit apud nomina duplici suffixo *-ωτό-* munita (cf. e. g. *λεπιδωτός* ‚piscis species aliqua' II 72, *καρυωτός* ‚palma', *κοντωτόν* ‚scapha conto propulsa'); quae vestis attributo *λεπίς σιδηρέη* ‚cortex ferrea' ad defendenda tela apta satis designata mihi videtur, sicut inter *ποικίλους* et *λεπίδος* nullum sit opus lacuna statuta, ubi loricae mentio interciderit, quam tamen a Wesselingio Bielii cuiusdam opus laudante inducti ponebant edd. necnon variis supplementis explebant; cf. quae de loco et praesertim de vocis *λεπίς* ‚usu collectivo' disseruit Weber *RFIC* XIV (1935) 357 ‖ 764.765 *φαρετρεόνες* **M** ‖ 765 *βραχείας* **AB**

δὲ καλαμίνους, πρὸς δὲ ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρὸν παραιωρεύμενα
2 ἐκ τῆς ζώνης. καὶ ἄρχοντα παρείχοντο Ὀτάνην, τὸν Ἀμήστριος πατέρα
τῆς Ξέρξεω γυναικός. ἐκαλέοντο δὲ πάλαι ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων Κηφῆνες,
3 ὑπὸ μέντοι σφέων αὐτῶν καὶ τῶν περιοίκων Ἀρταῖοι. ἐπεὶ δὲ Περσεὺς ὁ
Δανάης τε καὶ Διὸς ἀπίκετο παρὰ Κηφέα τὸν Βήλου καὶ ἔσχε αὐτοῦ τὴν
θυγατέρα Ἀνδρομέδην, γίνεται αὐτῷ παῖς, τῷ οὔνομα ἔθετο Πέρσην·
τοῦτον δὲ αὐτοῦ καταλείπει, ἐτύγχανε γὰρ ἄπαις ἐὼν ὁ Κηφεὺς ἔρσενος
62 γόνου· ἐπὶ τούτου δὴ τὴν ἐπωνυμίην ἔσχον. Μῆδοι δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην
ἐσταλμένοι ἐστρατεύοντο, Μηδικὴ γὰρ αὕτη ἡ σκευή ἐστι καὶ οὐ Περ-
σική· οἱ δὲ Μῆδοι ἄρχοντα μὲν παρείχοντο Τιγράνην ἄνδρα Ἀχαιμενίδην,
ἐκαλέοντο δὲ πάλαι πρὸς πάντων Ἄριοι, ἀπικομένης δὲ Μηδείης τῆς
Κολχίδος ἐξ Ἀθηναίων ἐς τοὺς Ἀρίους τούτους μετέβαλον καὶ οὗτοι τὸ
2 οὔνομα· αὐτοὶ περὶ σφέων ὧδε λέγουσι Μῆδοι. Κίσσιοι δὲ στρατευόμενοι
τὰ μὲν ἄλλα κατά περ Πέρσαι ἐσκευάδατο, ἀντὶ δὲ τῶν πίλων μιτρηφόροι

AB CT MP(p) DR SV

T 768 s. Tzetzes ad Lycophr. 84 *Ἡρόδοτος … Κηφῆνας καὶ Ἀρταίους ἔθνη Περσῶν εἶναι λέγει, οὐκ Αἰθιόπων* ‖ 769 ss. Eust. Dion. 1059 … *φησὶν Ἡρόδοτος λέγων, ὅτι Περσεὺς ὁ Δανάης καὶ Διὸς ἀφίκετο παρὰ Κηφέα τὸν Βήλου καὶ ἔσχε αὐτοῦ θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν καὶ γεννᾷ Πέρσην* ‖ 776 s. ib. 1097 *Ἡρόδοτός … φησιν, ὅτι οἱ Μῆδοί ποτε ἐκαλοῦντο Ἄριοι, ἀφικομένης δὲ τῆς Μηδείας εἰς αὐτοὺς μετέβαλον τὸ ὄνομα· οἶδε δὲ καὶ τούτους τοὺς ἰδίως λεγομένους Ἀρίους, οὓς καὶ λέγει τόξοις ἐσκευάσθαι* (66,1) *Μηδικοῖς*

766 Eust. Il. 413 (ad γ413) *ἰστέον …, ὅτι ἡ παραξιφὶς καὶ 'ἐγχειρίδιον' λέγεται· φησὶ γοῦν Ηρόδοτος· 'καὶ* ἐγχειρίδια – μηρόν' ‖ 767 s. *Λέξ. ζώνη· πορφυρῶν* (*πορφυροῦν* Lexx. alph. ord. conscrr.) *ἔνδυμα* Suid. *ζώνη· πορφυροῦν ἱμάτιον* Zonar. *ζώνη· … παρ' Ἡροδότῳ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον* (cf. ad 69,1) ‖ 779 s. Eust. Od. 1659 (ad κ282) *τὸ 'ἔρχαται' … κεῖται ἀντὶ τοῦ … 'καθειργμένοι εἰσίν'· … πρὸς ὅπερ ὅμοιον καὶ τὸ 'εἴλικτο, εἰλίχατο', ὡς Ἡρόδοτος* 'εἰλίχατο (*τουτέστι 'εἰλιγμένοι ἦσαν'*) μίτραις' (90), *ὅπερ … δηλοῖ καί τι περίθεμα κεφαλῆς, ὡς δηλοῖ παρὰ τῷ αὐτῷ τὸ* 'ἀντὶ πίλων μιτροφόροι ἦσαν' id. Il. 454 (ad Δ123) *σημειῶσαι …, ὅτι μίτρα παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ ἐπὶ τῆς περὶ κεφαλὴν ταινίας λέγεται ἤτοι κοινότερον εἰπεῖν ἐπὶ φασκίας, ὡς δηλοῖ … παρ' Ἡροδότῳ* 'μίτραις κατειλίχατο' (90) *καὶ οἱ περὶ κεφαλὰς* μητροφόροι

766 *δὲ*] *δὲ καὶ* **C** | *παραιωρημένα* **T** ‖ 767 *Ὀτάνεα* **ABCTMP** | *Ἀμήτριος* **D** *Ἀμάστριος* **RSV** ‖ 768 *πάλαι* om. **B** ‖ 770 *τὴν* om. **T** ‖ 773 *δὴ* **D** quod iam coniecerat Stein *δὲ* cett. ‖ 774 *ἐσταλμένοι* om. **M** | *Μηδικοὶ* **R** ‖ 775 *Τιγράνην ἄνδρα*] *Τιγράνην* **DRSV** *ἄνδρα* **M** ‖ 776 *Μηδέης* **ABCTMP** ‖ 777 *Ἀθηνέων* **APp** | *εἰς* **M** ‖ 777–778 *τοὔνομα* **ABCT** ‖ 778 *αὐτοὶ*] *αὐτοὶ δὲ* **DRSV** ‖ 779 *μητριφόροι* **B**[1]**MD** Ald. cf. Eust. utrobique

*ἦσαν· Κισσίων δὲ ἦρχε Ἀνάφης ὁ Ὀτάνεω. Ὑρκάνιοι δὲ κατά περ Πέρσαι
ἐσεσάχατο ἡγεμόνα παρεχόμενοι Μεγάπανον τὸν Βαβυλῶνος ὕστερον τού-
των ἐπιτροπεύσαντα. Ἀσσύριοι δὲ στρατευόμενοι περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι* 63
*εἶχον χάλκεά τε κράνεα καὶ πεπλεγμένα τρόπον τινὰ βάρβαρον οὐκ εὐ-
απήγητον, ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς καὶ ἐγχειρίδια παραπλήσια τῇσι Αἰγυ-
πτίῃσι εἶχον, πρὸς δὲ ῥόπαλα ξύλων τετυλωμένα σιδήρῳ καὶ λινέους θώ-
ρηκας. οὗτοι δὲ ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι, ὑπὸ δὲ τῶν
βαρβάρων Ἀσσύριοι ἐκλήθησαν, τούτων δὲ μεταξὺ Χαλδαῖοι· ἦρχε δέ
σφεων Ὀτάσπης ὁ Ἀρταχαίου. Βάκτριοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀγχο-* 64
*τάτω τῶν Μηδικῶν ἔχοντες ἐστρατεύοντο, τόξα δὲ καλάμινα ἐπιχώρια καὶ
αἰχμὰς βραχέας. Σάκαι δὲ οἱ Σκύθαι περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυρβασίας* 2
*ἐς ὀξὺ ἀπηγμένας ὀρθὰς εἶχον πεπηγυίας, ἀναξυρίδας δὲ ἐνεδεδύκεσαν,
τόξα δὲ ἐπιχώρια καὶ ἐγχειρίδια, πρὸς δὲ καὶ ἀξίνας σαγάρεις εἶχον· τού-
τους δὲ ἐόντας Σκύθας Ἀμυργίους Σάκας ἐκάλεον (οἱ γὰρ Πέρσαι πάντας
τοὺς Σκύθας καλέουσι Σάκας)· Βακτρίων δὲ καὶ Σακέων ἦρχε Ὑστάσπης
ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης τῆς Κύρου. Ἰνδοὶ δὲ εἵματα μὲν ἐνδεδυκότες* 65

AB CT MP(p) DR SV

T **786 s.** Eust. Dion. 775 *ἄλλοι παρὰ τοὺς Σύρους οἱ Ἀσσύριοι· … Ἡρόδοτος … δοκεῖ ἄγειν αὐτοὺς εἰς αὐτόν, ἐν οἷς φησιν, ὅτι* ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων ἐκαλοῦντο – ἐκλήθησαν ‖ **793 s.** ibid. 749 *Ἡρόδοτος … λέγει, ὅτι* Πέρσαι – καλοῦσοι Σάκας

781 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

780 *Ἀναφάνης* **RSV** ‖ **783** *κράνεα* om. **ABCT** | *τινα τρόπον* **DRSV** ‖ **784–785** *τῇσιν Αἰγυπτίοισι* **T** *τοῖσι Αἰγυπτίοισι* **M** Ald. ‖ **786** *καλέονται* **ABCT** cf. Eust. ‖ **787** *τούτων – Χαλδαῖοι* ‚inter hos autem fuerunt Chaldaei' secl. Stein Hude ‖ **788** *ὁ τάπης* **R** *ὀτάσπις* **C** *Ὀστάπης* **T** | *Ἀρταχαίου* cf. VIII 130,2 et gramm. meam 61 | *τοῖσι* **R** ‖ **788.789** *ἀγχότατα* **ABCT** ‖ **789** *καλάμιν* **C** ‖ **790** *Σάκαι* **M** | *οἱ Σκύθαι* om. **M** | *μὲν* om. **ABCT** ‖ **791** *ἀπιγμένας* **ABCTM** | *ἐνδεδύκεσαν* **MPDRSV** ‖ **792** *καὶ – εἶχον*] *ἀξίνας σαγάρεις εἶχον* **D** *ἀξίνας σαγγάρεις εἶχον* **RSV** *καὶ ἀξίνας καὶ σαγάρεις εἶχον* **M** cod. Vat. gr. 122 Ald. Valla ‖ **793** *Αὐμυργίους* (quod annon verum nomen sit dubitat R. Schmitt *ZDMG* 117, 1967, 123) dextra parte primi *υ* plus quam dimidio litterae erasa adeo ut totamne litteram voluit eradere librarius an in *ι* mutare nescias **A** *Εὐμυργίους* **RSV** ‖ **793–794** *Ἀμυργίους – Σκύθας* haplogr. om. **T** ‖ **793** *Σάκκας* **M** | *γὰρ*] *δὲ* **MPDRSV** ‖ **794** *καλεῦσι Σάκας* **D** *καλοῦσι Σάκας* **SV** *Σάκκας καλέουσι* **M** | *Σακκέων* **M**

ἀπὸ ξύλων πεποιημένα, τόξα δὲ καλάμινα εἶχον καὶ ὀϊστοὺς καλαμίνους,
ἔπι δὲ σίδηρος ἦν· ἐσταλμένοι μὲν δὴ ἦσαν οὕτως Ἰνδοί, προσετετάχατο
66 δὲ συστρατευόμενοι Φαρναζάθρῃ τῷ Ἀρταβάτεω. Ἄριοι δὲ τόξοισι μὲν
ἐσκευασμένοι ἦσαν Μηδικοῖσι, τὰ δὲ ἄλλα κατά περ Βάκτριοι· Ἀρίων δὲ
ἦρχε Σισάμνης ὁ Ὑδάρνεος. Πάρθοι δὲ καὶ Χοράσμιοι καὶ Σόγδοι τε καὶ
Γανδάριοι καὶ Δαδίκαι τὴν αὐτὴν σκευὴν ἔχοντες, τὴν καὶ Βάκτριοι,
2 ἐστρατεύοντο· τούτων δὲ ἦρχον οἵδε, Πάρθων μὲν καὶ Χορασμίων Ἀρτά-
βαζος ὁ Φαρνάκεος, Σόγδων δὲ Ἀζάνης ὁ Ἀρταίου, Γανδαρίων δὲ καὶ Δα-
67 δικέων Ἀρτύφιος ὁ Ἀρταβάνου. Κάσπιοι δὲ σισύρνας τε ἐνδεδυκότες καὶ
τόξα ἐπιχώρια καλάμινα ἔχοντες καὶ ἀκινάκεας ἐστρατεύοντο· οὗτοι μὲν
οὕτω ἐσκευάδατο ἡγεμόνα παρεχόμενοι Ἀριόμαρδον τὸν Ἀρτυφίου ἀδελ-
φεόν, Σαράγγαι δὲ εἵματα μὲν βεβαμμένα ἔχοντες ἐνέπρεπον, πέδιλα δὲ
ἐς γόνυ ἀνατείνοντα εἶχον, τόξα δὲ καὶ αἰχμὰς Μηδικάς· Σαραγγέων δὲ
2 ἦρχε Φερενδάτης ὁ Μεγαβάζου. Πάκτυες δὲ σισυρνοφόροι τε ἦσαν καὶ
τόξα ἐπιχώρια εἶχον καὶ ἐγχειρίδια· Πάκτυες δὲ ἄρχοντα παρείχοντο Ἀρ-
68 ταΰντην τὸν Ἰθαμίτρεω. Οὔτιοι δὲ καὶ Μύκοι τε καὶ Παρικάνιοι ἐσκευα-
σμένοι ἦσαν κατά περ Πάκτυες· τούτων δὲ ἦρχον οἵδε, Οὐτίων μὲν καὶ
Μύκων Ἀρσαμένης ὁ Δαρείου, Παρικανίων δὲ Σιρομίτρης ὁ Οἰοβάζου.

AB CT MP(p) DR SV

T 801 Steph. Byz. *Δαδίκαι· ἔθνος Περσικόν· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* Eust. v. ad 62,1

796 *καλάμιν* **C** ‖ 797 *σίδηρον* **ABCT** ‖ 798 *ξυστρατευόμενοι* **C** | *Φαρναζάθῃ* **AB CT** *Φαρναζάθρῃ* cett. em. R. Schmitt *ZDMG* 117 (1967) 135 | *μὲν* om. **M** ‖ 799 *ἐσ-σκευασμένοι* **V** ‖ 800 *Δάρνης* **T** | *Χωράσμιοι* D^c | *Σόγδοι τε*] *Σογδότοι* **C** *Σογδοί* **M** ‖ 802 *ἦρχον δὲ τούτων* **M** | *μὲν*] *δὲ* **RSV** | *Χωρασμίων* CD^c ‖ 803 *Ἀρτάνης* **DRSV** cf. R. Schmitt *ZDMG* 117 (1967) 133 | *Ἀργαίου* **SV** ‖ 803.804 *Δαδικαίων* **MR** ‖ 804 *Ἀρτύβιος* **DRSV** | *Σισύρας* **M** Ald. ‖ 805 *ἀκινάκας* **ABCTMP** ‖ 805–806 *οὕτω μὲν οὗτοι* **ABT** ‖ 806 *Ἀρυομάρδον* **T** | *Ἀρτυβίου* **DRSV** *Ἀρτιφύου* **T** ‖ 807 *ἐνέπρεπον ἔχοντες* **ABCT** ‖ 808 *Σαραγγαίων* C^{ac}**M** *Σαραγχαίων* **T** ‖ 809 *Φερενδάτης*] cf. R. Schmitt *ZDMG* 117 (1967) 130 | *Μεγαβύζου* BD^1 | *σισυροφόροι* **M** Ald. ‖ 810 *εἶχον*] *ἦσαν ἔχοντες* **M** ‖ 810.811 *Ἀρταΰτην* **RV** *Ἀτραΰτην* **S** *Ἀτραΰντην* **M** Ald. *Ἀρτύντην* **ABC** ‖ 811 *Ἰθαμίτρεω* Schweighaeuserio duce edd. *Ἰθαμάτρεω* **ABT** *Θαμάτρεω* **C** *Ἰτραμίτεω* MPD^2RSV *Ἰστραμήτεω* D^1 cf. VIII 130,2; IX 102,4 ‖ 813 *Οἰβάζου* **CPDRSV**

Ἀράβιοι δὲ ζειρὰς ὑπεζωμένοι ἦσαν, τόξα δὲ παλίντονα εἶχον προσδέξια 69
μακρά. Αἰθίοπες δὲ παρδαλέας τε καὶ λεοντέας ἐναμμένοι, τόξα δὲ εἶχον ἐκ φοίνικος σπάθης πεποιημένα μακρὰ τετραπήχεων οὐκ ἐλάσσω, ἔπι δὲ καλαμίνους ὀϊστοὺς μικρούς, ἀντὶ δὲ σιδήρου ἐπῆν λίθος ὀξὺς πεποιημένος, τῷ καὶ τὰς σφρηγῖδας γλύφουσι· πρὸς δὲ αἰχμὰς εἶχον, ἐπὶ δὲ κέρας δορκάδος ἐπῆν ὀξὺ πεποιημένον τρόπον λόγχης· εἶχον δὲ καὶ ῥόπαλα τυλωτά· τοῦ δὲ σώματος τὸ μὲν ἥμισυ ἐξηλείφοντο γύψῳ ἰόντες ἐς μάχην, τὸ δὲ [ἄλλο] ἥμισυ μίλτῳ. Ἀραβίων δὲ καὶ Αἰθιόπων τῶν ὑπὲρ Αἰγύπτου 2
οἰκημένων ἦρχε Ἀρσάμης ὁ Δαρείου καὶ Ἀρτυστώνης τῆς Κύρου θυγατρός, τὴν μάλιστα στέρξας τῶν γυναικῶν Δαρεῖος εἰκὼ χρυσέην σφυρήλατον ἐποιήσατο. τῶν μὲν δὴ ὑπὲρ Αἰγύπτου Αἰθιόπων καὶ Ἀραβίων ἦρχε

AB CT MP(p) DR SV

T 814 Eust. Il. 375 (ad *Γ*17) *καμπύλα … κοινῶς πάντα τὰ τόξα … καὶ σκολιὰ καὶ παλίντονα δέ· τοῦτο δὲ δοκεῖ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ σκέψιν ἔχειν· λέγων γάρ, ὅτι* τόξα παλίντονα *Ἀράβιοι* εἶχον, *δίδωσιν ὑπονοεῖν, ὡς οὐ πᾶν τόξον ἁπλῶς παλίντονόν ἐστιν* | ib. 712 (ad *Θ*266) *παλίντονα … δοκεῖ μὲν ἅπαντα εἶναι τὰ τόξα, Ἡρόδοτος δὲ ἐπιστήσας τινὶ ἔθνει παλίντονα τόξα ἔχοντι ὑπέβαλε νοεῖν μὴ πᾶν τόξον εἶναι παλίντονον ἁπλῶς, ἀλλὰ κυρίως, καὶ μάλιστα τὸ κατ' ἐπίτασιν ἔμπαλιν τεινόμενον, ὡς καὶ οὕτω κυκλοτερὲς γίνεσθαι, ἢ καὶ ἄλλως φράσαι, τὸ ἐπὶ θάτερα κλινόμενον, ὥς φασιν οἱ παλαιοί*

814 s. *Λέξ. ζειρά* (*εἰρά* Lexx. alph. ord. conscrr., cf. 85,1)· *μίτρα* (*ζώνη* add. Lexx. alph. ord. conscrr.), *ταινία, διάδημα* (*ἱμάτιον* add. Lexx. seriatim conscrr.) Hes. *ζειρά· οἱ μὲν εἶδος χιτῶνος, οἱ δὲ ζώνην· βελτίον δὲ ἄλλο τι ἐπιβόλαιον κατὰ τῶν ὤμων φορούμενον ἐοικὸς ἐφαπτίδι· καὶ Ἡρόδοτος μαρτυρεῖ ἐν ζ'* id. *ζείρη· μίτρα, ταινία, διάδημα* Suid. *ζειραί· χιτῶνες … ἢ μίτρα· Ἡρόδοτος* Zonar. *ζειρά· ἡ ζώνη … ἢ ζειρὰς τὰς χλαμύδας λέγουσί τινες … ἢ μίτρας· οὕτως Ἡρόδοτος* Lex. rhetor. Bekk. anecd. 260 *ζειρά· ζώνης εἶδος ἢ ἔνδυμά τι, ὃ ἐπενδύνοντο μετὰ τοὺς χιτῶνας ὥσπερ ἐφεστρίδα, ὅπερ καὶ μᾶλλον* Etym. M. *ζειραί· χιτῶνες ἀνακεκολπωμένοι, … ἄλλοι δὲ ζώνην, … ἱμάτιον ἢ ἐφαπτὶς διάδημα ἢ πορφυροῦν ἔνδυμα* (cf. ad 61,1)

814 *Ἀρτάβιοι* **C** | *σειρὰς* **C** cf. Lexx. | *ὑπεζωμένοι* **ABCTP**[2]**p** *ὑπεζωσμένοι* **MP**[1] cett. | *προσδέξια*] ‚prae dextra (manu) habita' vel ‚habilia' (ita Valla) potius quam ‚dextroversa', sed cf. Eust. Il. 712 : *πρὸς δεξιὰ* Ald. edd. (cf. gramm. meam 186) | *προσδέξια – εἶχον* haplogr. om. **DRSV** ‖ **815** *ἀναμμένοι* **Mp** Ald. ‖ **816** *Φοινίκης* **M** Ald. ‖ **817** *μακρούς* **CTMP** | *λίθος ἐπῆν* **DRSV** ‖ **818** *σφραγίδας* **MRSV** ‖ **819** *τρόπῳ* **T** | *εἶχον*] *εἶδον* **V** ‖ **820** *ἐξηλείφοντο γύψον ἰόντες ἐς μάχην* **DR SV** *ἐξηλείφοντο ἰόντες ἐς μάχην γύψῳ* **Mp** Ald. | *εἰς* **B** ‖ **821** *ἄλλο*] *ἕτερον* **PDR SV** del. Kallenberg | *Ἀρραβίων* **RV** | *τῶν* om. **DRSV**

70 *Ἀρσάμης. οἱ δὲ ἀπὸ ἡλίου ἀνατολέων Αἰθίοπες (διξοὶ γὰρ δὴ ἐστρα-
τεύοντο) προσετετάχατο τοῖσι Ἰνδοῖσι, διαλλάσσοντες εἶδος μὲν οὐδὲν τοῖσι
ἑτέροισι, φωνὴν δὲ καὶ τρίχωμα μοῦνον (οἱ μὲν γὰρ ἀπ' ἡλίου Αἰθίοπες
ἰθύτριχές εἰσι, οἱ δ' ἐκ τῆς Λιβύης οὐλότατον τρίχωμα ἔχουσι πάντων
2 ἀνθρώπων)· οὗτοι δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης Αἰθίοπες τὰ μὲν πλέω κατά περ
Ἰνδοὶ ἐσεσάχατο, προμετωπίδια δὲ ἵππων εἶχον ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι σύν τε
τοῖσι ὠσὶ ἐκδεδαρμένα καὶ τῇ λοφιῇ, καὶ ἀντὶ μὲν λόφου ἡ λοφιὴ κατέ-
χρα, τὰ δὲ ὦτα τῶν ἵππων ὀρθὰ πεπηγότα εἶχον· προβλήματα δὲ ἀντ'
71 ἀσπίδων ἐποιεῦντο γεράνων δοράς. Λίβυες δὲ σκευὴν μὲν σκυτίνην ᾖσαν
ἔχοντες, ἀκοντίοισι δὲ ἐπικαύτοισι χρεώμενοι· ἄρχοντα δὲ παρείχοντο
72 Μασσάγην τὸν Ὀαρίζου. Παφλαγόνες δὲ ἐστρατεύοντο ἐπὶ μὲν τῇσι κεφα-
λῇσι κράνεα πεπλεγμένα ἔχοντες ἀσπίδας τε μικρὰς αἰχμάς τε οὐ μεγά-
λας, πρὸς δὲ ἀκόντια καὶ ἐγχειρίδια, περὶ δὲ τοὺς πόδας πέδιλα ἐπιχώρια
ἐς μέσην κνήμην ἀνατείνοντα. Λίγυες δὲ καὶ Ματιηνοὶ καὶ Μαριανδυνοί
τε καὶ Σύροι τὴν αὐτὴν ἔχοντες Παφλαγόσι ἐστρατεύοντο· οἱ δὲ Σύροι
2 οὗτοι ὑπὸ Περσέων Καππαδόκαι καλέονται· Παφλαγόνων μέν νυν καὶ
Ματιηνῶν Δῶτος ὁ Μεγασίδρου ἦρχε, Μαριανδυνῶν δὲ καὶ Λιγύων καὶ
73 Σύρων Γωβρύης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀρτυστώνης. Φρύγες δὲ ἀγχοτάτω τῆς
Παφλαγονικῆς σκευὴν εἶχον ὀλίγον παραλλάσσοντες· οἱ δὲ Φρύγες, ὡς*

AB CT MP(p) DR SV

T **839 s.** Eust. Dion. 772 *διετείνετο ... τὸ τῶν Σύρων ὄνομα τὸ παλαιὸν ἀπὸ Βαβυλωνίας μέχρι τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου κἀκεῖθεν ἕως τοῦ Εὐξείνου· ... καὶ Ἡρόδοτος ... οὕτω βούλεται λέγων* «οἱ Σύροι (*Σύριοι* v. l.) ὑπὸ Περσῶν καλοῦνται Καππαδόκαι» ‖ **843 s.** *Βρίγες· ἔθνος Θρᾳκικόν· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ·* 'οἱ δὲ – Βρίγες'

830 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

825 *ἀντολέων* **D** | *δὴ* om. **M** ‖ **826** *διαλάσσοντες* **BRV** ‖ **827** *γὰρ* om. **C**[1] | *ἀπ' ἡλίου ἀνατολῶν Αἰθίοπες* **B**[2] ‖ **830** *προμετωπίδια* **MPS** Ald. *προμετωπίδα* **pD RV** *προμετώπια* cett. | *εἶχον ἵππων* **P**[ac] | *ξύν* **CT** ‖ **831** *τῇσι λοφιῇσι* **MPDRSV** ‖ **831–833** *ἀντὶ – Λίβυες δὲ* om. **SV** ‖ **833** *ἦσαν* **CTMP** *ἤϊσαν* **D**[1]**RSV** *ἤεισαν* **D**[2] ‖ **834** *ἀκοντίοι* **M** | *χρεόμενοι* **Pp** | *παρείχοντο*] *εἶχον* **DRSV** ‖ **835** *Μασάγην* **CD** *Μασάγγην* **MPRSV** | *Ἀρίζου* **C** *Ἀορίζου* **MPDRSV** | *ἐστρατεύοντο* om. **DRSV** ‖ **836** *ἔχοντες κράνεα πεπλεγμένα* **MPDRSV** | *ἀσπίδας τε μακρὰς αἰχμάς τε* **C** *ἀσπίδας δὲ μικρὰς αἰχμὰς δὲ* **MPDRSV** v. B. Hammer *De τε particulo usu Herodoteo* etc. (diss. Lips. 1904) 2 s. ‖ **838** *Μαντιηνοὶ* **R** | *Μαρυανδηνοί* **CTM** Ald. ‖ **839** *Σύροι*] *Σύριοι* **M** cf. Eust. ‖ **840** *οὗτοι* om. **ABCT** ‖ **841** *Μαντιηνῶν* **CR** | *Δάτος* **T** | *Μεγασίδου* **MPDRSV** | *Μαρυανδηνῶν* **TM** Ald. | *δὲ*] *τε* **B** ‖ **842** *Γοβρύης* **Pp** *Βρύης* **ABC** | *Ἀρτιστώνης* **M** Ald. ‖ **843** *ὀλίγην* **DR** fin. voc. comp. notat **V**

Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες, χρόνον ὅσον Εὐρώπειοι ἐόντες σύν-
οικοι ἦσαν Μακεδόσι, μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην ἅμα τῇ χώρῃ καὶ τὸ
οὔνομα μετέβαλον ἐς Φρύγας. Ἀρμένιοι δὲ κατά περ Φρύγες ἐσεσάχατο
ἐόντες Φρυγῶν ἄποικοι· τούτων συναμφοτέρων ἦρχε Ἀρτόχμης Δαρείου
ἔχων θυγατέρα. Λυδοὶ δὲ ἀγχοτάτω τῶν Ἑλληνικῶν εἶχον ὅπλα· οἱ δὲ 74
Λυδοὶ Μῄονες ἐκαλεῦντο τὸ πάλαι, ἐπὶ δὲ Λυδοῦ τοῦ Ἄτυος ἔσχον τὴν
ἐπωνυμίην μεταβαλόντες τὸ οὔνομα. Μυσοὶ δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι
εἶχον κράνεα ἐπιχώρια, ἀσπίδας δὲ μικράς, ἀκοντίοισι δὲ ἐχρέωντο ἐπι-
καύτοισι· οὗτοι δέ εἰσι Λυδῶν ἄποικοι, ἀπ' Ὀλύμπου δὲ ὄρεος καλέονται 2
Ὀλυμπιηνοί. Λυδῶν δὲ καὶ Μυσῶν ἦρχε Ἀρταφρένης ὁ Ἀρταφρένεος, ὃς
ἐς Μαραθῶνα ἐσέβαλε ἅμα Δάτι. Θρήικες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλω- 75
πεκέας ἔχοντες ἐστρατεύοντο, περὶ δὲ τὸ σῶμα κιθῶνας, ἔπι δὲ ζειρὰς πε-
ριβεβλημένοι ποικίλας, περὶ δὲ τοὺς πόδας τε καὶ κνήμας πέδιλα νεβρῶν,
πρὸς δὲ ἀκόντιά τε καὶ πέλτας καὶ ἐγχειρίδια μικρά· οὗτοι δὲ διαβάντες 2
μὲν ἐς τὴν Ἀσίην ἐκλήθησαν Βιθυνοί, τὸ δὲ πρότερον ἐκαλέοντο, ὡς αὐτοὶ
λέγουσι, Στρυμόνιοι, οἰκέοντες ἐπὶ Στρυμόνι· ἐξαναστῆναι δέ φασι ἐξ
ἠθέων ὑπὸ Τευκρῶν τε καὶ Μυσῶν· Θρηίκων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ ἦρχε

AB CT MP(p) DR SV

T 846 Eust. Dion. 694 *Ἡρόδοτος τοὺς Ἀρμενίους Φρυγῶν ἀποίκους φησί* ‖ 849 Eust. Il. 365 (ad *B* 866) *λέγει … Ἡρόδοτος, ὅτι Μῄονες πρότερον καλούμενοι Λυδοὶ ὕστερον ἐκλήθησαν ἀπὸ Λύδου υἱοῦ Ἄτυος* ‖ 852 s. id. Dion. 322 *Ἡρόδοτος … τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Μυσοὺς Λυδῶν ἀποίκους λέγει καλουμένους ἀπὸ ὄρους Ὀλύμπου τοῦ Ἀσιανοῦ* ‖ 857 ss. *Στρυμών· ποταμὸς Ἀμφιπόλεως· … οἱ οἰκοῦντες Στρυμόνιοι.* οὗτοι διαβάντες εἰς τὴν Ἀσίαν Βιθυνοὶ ἐκλήθησαν Hes. *Στρυμόνιοι· οἱ Βιθυνοὶ τὸ πρότερον* Eust. Dion. 793 *Ἡρόδοτος … λέγει Θρᾷκας διαβάντας εἰς Ἀσίαν κληθῆναι Βιθυνοὺς καὶ εἶναι παρ' αὐτοῖς χρηστήριον Ἄρεος*

846 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

844 *καλέονται* Steph. Byz. | *Βρίχες* **C** *Βρύχες* **A²T** *Φρίγες* **A¹B** *Βρίγες* Steph. Byz. rell. | *Εὐρωπήιοι* **CMP** *Εὐρώπιοι* **DRSV** | *ὄντες* **SV** ‖ 844.845 *σύνοικοι ἦσαν*] *συνοίκησαν* **AB** *ξυνοίκησαν* **CT** *συνοίκουν* **M** Ald. ‖ 845 *εἰς* **M** ‖ 846 *ἐσεσέχατο* **B** ‖ 847–848 *ἔχων Δαρείου* **ABT** ‖ 848 *εἶχον* om. **R** ‖ 849 *ἐπεκαλεῦντο* **CP¹** *ἐκαλεῦντο* **P²p** cett. | *τὸ* om. **ABCP** | *ἔσχων* **B** *ἔχον* **R** ‖ 850 *τοὔνομα* **DRV** ‖ 851 *ἐχρέοντο* **Pp** ‖ 852 *δέ*] *μέν* **C** | *εἰσι* om. **M** | *Οὐλύμπου* **CTPDSV** | *οὔρεος* **CMTPDRSV** ‖ 853 *Οὐλυμπιηνοί* **CMP** | *Ἀρταφέρνης ὁ Ἀρταφέρνεος* **TM** Ald. ‖ 855 *χιτῶνας* **DR SV** | *ξειρὰς* **B** ‖ 856 *τὰς κνήμας* **TMPDRSV** | *νευρῶν* **Mp** Ald. ‖ 858 *μὲν* om. **C** ‖ 859 *Στρυμώνιοι* **T** | *Στρυμῶνι* **T** ‖ 859–860 *ἐξ ἠθέων φασὶ* **DRSV**

76 *Βασσάκης ὁ Ἀρταβάνου. ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας εἶχον σμικράς, καὶ*
προβόλους δύο λυκοεργέας ἕκαστος εἶχε, ἐπὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι κράνεα
χάλκεα· πρὸς δὲ τοῖσι κράνεσι ὦτά τε καὶ κέρεα προσῆν βοὸς χάλκεα,
ἐπῆσαν δὲ καὶ λόφοι· τὰς δὲ κνήμας ῥάκεσι φοινικέοισι κατειλίχατο· ἐν
77 *τούτοισι τοῖσι ἀνδράσι Ἄρεός ἐστι χρηστήριον. Καβηλέες δὲ οἱ Μῄονες,*
Λασόνιοι δὲ καλεύμενοι, τὴν αὐτὴν Κίλιξι εἶχον σκευήν, τὴν ἐγώ, ἐπεὰν
κατὰ τὴν Κιλίκων τάξιν διεξιὼν γένωμαι, τότε σημανέω. Μιλύαι δὲ αἰχ-
μάς τε βραχέας εἶχον καὶ εἵματα ἐνεπεπορπέατο· εἶχον δὲ αὐτῶν τόξα με-
τεξέτεροι Λύκια, περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι ἐκ διφθερέων πεποιημένας κυ-
78 *νέας· τούτων πάντων ἦρχε Βάδρης ὁ Ὑστάνεος. Μόσχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι*
κεφαλῇσι κυνέας ξυλίνας εἶχον, ἀσπίδας δὲ καὶ αἰχμὰς μικράς· λόγχαι δὲ
ἐπῆσαν μεγάλαι. Τιβαρηνοὶ δὲ καὶ Μάκρωνες καὶ Μοσσύνοικοι κατά περ
Μόσχοι ἐσκευασμένοι ἐστρατεύοντο· τούτους δὲ συνέτασσον ἄρχοντες οἵδε,

AB CT MP(p) DR SV

862 s. Athen. 486 c–e *Λυκιουργεῖς· φιάλαι τινὲς οὕτως καλοῦνται ἀπὸ Λύκωνος τοῦ κατεσκευασμένου. ... μνημονεύει Δημοσθένης* (Ps.-Dem. adv. Timoth. 31) ... *λέγων οὕτως· 'φιάλας Λυκιουργεῖς δύο.'* [... *Ἡρόδοτος δ' ἐν ζ'·* 'προβόλους δύο Λυκιουργίδας ἡμιεργέας', *ὅτι ἀκόντιά ἐστι πρὸς λύκων θήραν ἐπιτήδεια ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα.*] *ὅπερ ἐξηγούμενος Δίδυμος ὁ γραμματικὸς τὰς ὑπὸ Λυκίου φησὶ κατεσκευασμένας. ... ἀγνοεῖ δ' ὁ γραμματικός, ὅτι τὸν τοιοῦτον σχηματισμὸν ἀπὸ κυρίων ὀνομάτων οὐκ ἄν τις εὕροι γινόμενον, ἀλλ' ἀπὸ πόλεων ἢ ἐθνῶν. ... Ἡρόδοτός τε ἐν τῇ ἑβδόμῃ φησί·* 'προβόλους δύο Λυκοεργέας'. *μήποτ' οὖν καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει γραπτέον Λυκιοεργέας, ἵν' ἀκούηται 'τὰ ἐν Λυκίᾳ εἰργασμένα'.* ‖ **864** Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

861 *Βασάκης* **CT** *Βαγασάκης* **MD** Ald. *Βαγασσάκης* **PSV** | initio cap. 76 ante *ἀσπίδας* lacunam fuisse iudicat de Pauw, quem sequ. edd., sed teste Eustathio, qui Martis oraculum (76) cum Bithynis (75) iungens his adscribit, nihil excidisse credo : cap. 75 extr. Asianorum tantum Thracum mentione regis nominis facta descriptio concluditur (aliter atque cap. 73, ubi *συναμφοτέρων ἦρχε* legitur), cum cap. 76 ineunti ceteris armis enumeratis utrorumque Thracum descriptio continuetur; aliter censet Stein in *Vindiciarum Herodotearum specimine* I. 11–14 Lysiniorum nomen credens excidisse, quamquam in editione ⟨*Πισίαι δὲ* ...,⟩ supplevit ante *ἀσπίδας* lacunam statuens | *ὠμοβοείας* **T** | *μικράς* **MDRV** ‖ **862** *λυκεργέας* **ABCT** cf. Athen. bis ‖ **863** *πρὸς*] *ἐπὶ* **DRV** | *πρὸς – χάλκεα* om. **S** | *βοὸς* om. **M** ‖ **864** *κατειλήχατο* **D** ‖ **865** *Καμηλέες* **RSV** ‖ **866** *Λασόνειοι* **ABC**[ac] *Λασίνιοι* **RSV** ‖ **867** *Κιλικίαν* **T** | *διεξιὼν* om. **T** | *Μινύαι* **DRSV** ‖ **868** *ἐνεπορπέατο* **DRSV** ‖ **871** *σμικράς* **ABCP** ‖ **872** *Μοσύνοικοι* **CPRSV** *Μοσσύοικοι* ut vid. **M** *Μοσύνοχοι* **p** ‖ **873** *συνετάσσοντο* **CRSV**

*Μόσχους μὲν καὶ Τιβαρηνοὺς Ἀριόμαρδος ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ Πάρμυος
τῆς Σμέρδιος τοῦ Κύρου, Μάκρωνας δὲ καὶ Μοσσυνοίκους Ἀρταΰκτης ὁ
Χεράσμιος, ὃς Σηστὸν τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ ἐπετρόπευε. Μᾶρες δὲ ἐπὶ μὲν* 79
*τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπιχώρια πλεκτὰ εἶχον, ἀσπίδας δὲ δερματίνας μι-
κρὰς καὶ ἀκόντια. Κόλχοι δὲ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ξύλινα,
ἀσπίδας δὲ ὠμοβοΐνας μικρὰς αἰχμάς τε βραχέας, πρὸς δὲ μαχαίρας
εἶχον· Μαρῶν δὲ καὶ Κόλχων ἦρχε Φερενδάτης ὁ Τεάσπιος. Ἀλαρόδιοι δὲ
καὶ Σάσπειρες κατά περ Κόλχοι ὡπλισμένοι ἐστρατεύοντο· τούτων δὲ Μα-
σίστιος ὁ Σιρομίτρεω ἦρχε. τὰ δὲ νησιωτικὰ ἔθνεα τὰ ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς* 80
*θαλάσσης ἑπόμενα, νήσων δέ, ἐν τῇσι τοὺς «ἀνασπάστους» καλεομένους κατ-
οικίζει βασιλεύς, ἀγχοτάτω τῶν Μηδικῶν εἶχον ἐσθῆτά τε καὶ ὅπλα· τού-
των δὲ τῶν νησιωτέων ἦρχε Μαρδόντης ὁ Βαγαίου, ὃς ἐν Μυκάλῃ στρα-
τηγέων δευτέρῳ ἔτεϊ τούτων ἐτελεύτησε ἐν τῇ μάχῃ.*

Ταῦτα ἦν τὰ κατ' ἤπειρον στρατευόμενά τε ἔθνεα καὶ τεταγμένα ἐς τὸν 81
*πεζόν. τούτου ὦν τοῦ στρατοῦ ἦρχον μὲν οὗτοι, οἵ περ εἰρέαται, καὶ οἱ
διατάξαντες καὶ ἐξαριθμήσαντες οὗτοι ἦσαν καὶ χιλιάρχας τε καὶ μυριάρ-
χας ἀποδέξαντες, ἑκατοντάρχας δὲ καὶ δεκάρχας οἱ μυριάρχαι. τελέων δὲ
καὶ ἐθνέων ἦσαν ἄλλοι σημάντορες. ἦσαν μὲν δὴ οὗτοι, οἵ περ εἰρέαται,
ἄρχοντες, ἐστρατήγεον δὲ τούτων τε καὶ τοῦ σύμπαντος στρατοῦ τοῦ* 82
*πεζοῦ Μαρδόνιός τε ὁ Γωβρύεω καὶ Τριτανταίχμης ὁ Ἀρταβάνου τοῦ γνώ-
μην θεμένου μὴ στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ Σμερδομένης ὁ Ὀτά-*

AB CT MP(p) DR SV

T 880 s. Steph. Byz. v. ad III 94,1

888 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

874 *Ἀριόβαρδος* **RSV** *Ἀριάβαρδος* **D** | *τε* om. **D** | *Πάρδυος* **T** ‖ **875** *Μοσυνοίκους* **MPpRSV** | *Αὐτάρκης* **DRSV** ‖ **876** *Χοράσμιος* **D**[ac]**RSV** *Χωράσμιος* **D**[c] ‖ **877–878** *δερματίνας σμικρὰς* **C** *μικρὰς δερματίνας* **M** ‖ **879** *ὠμοβοείας* **T** | *σμικρὰς* **C** | *πρὸς δὲ καὶ* **M** Ald. ‖ **880** *Φαρανδάτης* **ABCTM** v. R. Schmitt, *ZDMG* CXVII (1967) 130 | *Ἀλλαρόδιοι* **M** Ald. *ἀλλὰ Ῥόδιοι* **C** | *δὲ*] *μὲν* **R** ‖ **881** *Σάσπιρες* **D**[1] | *ὁπλισμένοι* **AB** ‖ **884.885** *τουτέων* **R** ‖ **885** *Βαγαίων* **T** ‖ **886** *τουτέων* **DRV** ‖ **887** *τε* om. **ABCT** | *τὸν*] *τὸ* **ABCT** ‖ **888** *μὲν* om. **MPDRSV** | *ἠρέαται* **C** ‖ **889** *χιάρχας* litterae *ι* longae *λι* suprascr. man. post. **A** *χιλιάδας* **C** ‖ **889.890** *μυριάδας* **C** ‖ **890** *δὲ*] *τε* **RSV** ‖ **892** *τε* om. **DRSV** | *ξύμπαντος* **CT** ‖ **893** *Γοβρύεω* **BPD**[1] *ο* in litt. **A** | *Τρινταταίχμης* **T** ut vid. **M** Ald. ‖ **894** *Ζερδομένης* **ABCT** *Σμερδόνης* **Mp** Ald. ‖ **894.895** *Ὀτάνεω* **MP**[c]**p** Ald. *Ὀτάνεως* **T** v. quod ad III 70,1 adnotavimus

*νεος, Δαρείου ἀμφότεροι οὗτοι ἀδελφεῶν παῖδες, Ξέρξῃ δὲ ἐγίνοντο ἀνε-
ψιοί, καὶ Μασίστης ὁ Δαρείου τε καὶ Ἀτόσσης παῖς καὶ Γέργις ὁ Ἀριάζου*
83 *καὶ Μεγάβυξος ὁ Ζωπύρου. οὗτοι ἦσαν στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος πεζοῦ
χωρὶς τῶν μυρίων. τῶν δὲ μυρίων τούτων Περσέων τῶν ἀπολελεγμένων
ἐστρατήγεε μὲν Ὑδάρνης ὁ Ὑδάρνεος, ἐκαλέοντο δὲ «Ἀθάνατοι» οἱ Πέρ-
σαι οὗτοι ἐπὶ τοῦδε· εἴ τις αὐτῶν ἐξέλειπε τὸν ἀριθμὸν ἢ θανάτῳ βιηθεὶς
ἢ νούσῳ, ἄλλος ἀνὴρ ἀραίρητο, καὶ ἐγίνοντο οὐδαμᾶ οὔτε πλεῦνες μυρίων*
2 *οὔτε ἐλάσσονες. κόσμον δὲ πλεῖστον παρείχοντο διὰ πάντων Πέρσαι καὶ
αὐτοὶ ἄριστοι ἦσαν. σκευὴν μὲν τοιαύτην εἶχον, ἥ περ εἴρηται, χωρὶς δὲ
χρυσόν τε πολλὸν καὶ ἄφθονον ἔχοντες ἐνέπρεπον. ἁρμαμάξας τε ἅμα
ἤγοντο, ἐν δὲ παλλακὰς καὶ θεραπηίην πολλήν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένην.
σῖτα δέ σφι χωρὶς τῶν ἄλλων στρατιωτέων· κάμηλοί τε καὶ ὑποζύγια
ἦγον.*
84 *Ἱππεύει δὲ ταῦτα τὰ ἔθνεα· πλὴν οὐ πάντα παρείχετο ἵππον, ἀλλὰ
τοσάδε μοῦνα· Πέρσαι μὲν τὴν αὐτὴν ἐσκευασμένοι καὶ ὁ πεζὸς αὐτῶν·
πλὴν ἐπὶ τῇσι κεφαλῇσι εἶχον μετεξέτεροι ἔνιοι αὐτῶν καὶ χάλκεα καὶ σι-*
85 *δήρεα ἐξεληλαμένα ποιήματα. εἰσὶ δέ τινες νομάδες ἄνθρωποι Σαγάρτιοι
καλεόμενοι, ἔθνος μὲν Περσικὸν καὶ φωνῇ, σκευὴν δὲ μεταξὺ ἔχουσι πεποι-
ημένην τῆς τε Περσικῆς καὶ τῆς Πακτυϊκῆς· οἳ παρείχοντο μὲν ἵππον
ὀκτακισχιλίην, ὅπλα δὲ οὐ νομίζουσι ἔχειν οὔτε χάλκεα οὔτε σιδήρεα ἔξω*
2 *ἐγχειριδίων, χρέωνται δὲ σειρῇσι πεπλεγμένῃσι ἐξ ἱμάντων· ταύτῃσι πί-
συνοι ἔρχονται ἐς πόλεμον· ἡ δὲ μάχη τούτων τῶν ἀνδρῶν ἥδε· ἐπεὰν*

AB CT MP(p) DR SV
Σαγάρτιοι – διαφθείρονται (85) exc. 𝔟

895 *ἀδελφεῶν οὗτοι* **M** ‖ 896 *Μασσίσης* **DRSV** | *Ἀτόσσης τε καὶ Δαρείου* **AB CT** | *Γέργης* **DRS** exitum vocis comp. notat **V** | *Ἀρίζου* **ABCT** ‖ 897 *Μεγάβυξος* **A** *Μεγάβαζος* **D** *Μεγάβυζος* cett. | *ξύμπαντος* **CT** | *πεζοῦ*] *στρατοῦ πεζοῦ* **ABC** *στρατοῦ* **M** ‖ 898 *χωρὶς τούτων τῶν* **D** ‖ 900 *ἐπὶ τοῦδε*] *διὰ τάδε ἐπὶ τοῦδε* **ABCT** | *ἐξέλειπε* **B** *ἐξέλιπε* rell. | *βιασθεὶς* **CMP** *βιαθεὶς* **R** *βιωθεὶς* **DSV** ‖ 901 *ἀναίρητο* **CTMPD** | *οὔτε* om. **DRSV** ‖ 903 *εἴρεται* **D** ‖ 904 *χρυσόν τε πολλὸν*] *πολλὸν χρυσὸν* **ABCT** | *ἁρμάξας* **C** *ἁρμαμάξους* **T** ‖ 905 *παλακὰς* **CV**ac ‖ 908 *ταὐτὰ ἔθνεα* vel *ταὐτὰ ταῦτα ἔθνεα* propos. Pingel | *ἔθνεα*] *ὑποζύγια* **M** | *ἵππων* **B** ‖ 909 *μόνον* **C** ‖ 910 *πλὴν – αὐτῶν* om. **M** | *μετεξέτεροι ἔνιοι* **DRSV** *ἔνιοι* **ABCTP** *μετεξέτεροι* tantum scribendum a Wesselingio inductus fort. recte propos. Hude qui non dubito quin illud *ἔνιοι* velut glossam olim suprascriptum esse iudicaverit ‖ 911 *ποιήματα ἐξεληλαμένα* **P**ac | *Σαργάτιοι* **DRSV** ‖ 912 *φωνὴ* **ABCT** | *ἔχουσι μεταξὺ* **C** ‖ 913 *τῆς Περσικῆς τε* **MPp** Ald. ‖ 914 *δὲ οὐνομάζουσι* **CP** ‖ 914–915 *ἐκτὸς ἐγχειριδίου* **DRSV** ‖ 915 *χρέονται* **Pp** | *ἱμάτων* **CR** | *ταύτῃσι*] *τῇσι* **PDRSV** *τοῖσι* **M** Ald. ‖ 916 *τουτέων* **CT**

συμμίσγωσι τοῖσι πολεμίοισι, βάλλουσι τὰς σειρὰς ἐπ' ἄκρῳ βρόχους ἐχού-
σας· ὅτευ δ' ἂν τύχῃ ἤν τε ἵππου ἤν τε ἀνθρώπου ἐπ' ἑωυτὸν ἕλκει· οἱ δὲ
ἐν ἕρκεσι ἐμπαλασσόμενοι διαφθείρονται. τούτων μὲν αὕτη ἡ μάχη, καὶ
ἐπετετάχατο ἐς τοὺς Πέρσας. Μῆδοι δέ, τήν περ ἐν τῷ πεζῷ, εἶχον **86**
σκευήν, καὶ Κίσσιοι ὡσαύτως. Ἰνδοὶ δὲ σκευῇ μὲν ἐσεσάχατο τῇ αὐτῇ καὶ
ἐν τῷ πεζῷ, ἤλαυνον δὲ κέλητας καὶ ἅρματα, ὑπὸ δὲ τοῖσι ἅρμασι ὑπῆ-
σαν ἵπποι καὶ ὄνοι ἄγριοι. Βάκτριοι δὲ ἐσκευάδατο ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ
πεζῷ, καὶ Κάσπιοι ὁμοίως. Λίβυες δὲ καὶ αὐτοὶ κατά περ ἐν τῷ πεζῷ, 2
ἤλαυνον δὲ καὶ οὗτοι πάντες ἅρματα, ὣς δ' αὕτως Κάσπιοι. καὶ Παρικά-
νιοι ἐσεσάχατο ὁμοίως καὶ ἐν τῷ πεζῷ. Ἀράβιοι δὲ σκευὴν μὲν εἶχον τὴν
αὐτήν, ἣν καὶ ἐν τῷ πεζῷ, ἤλαυνον δὲ πάντες καμήλους ταχυτῆτι οὐ
λειπομένας ἵππων.

Ταῦτα τὰ ἔθνεα μοῦνα ἵππευε, ἀριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὼ μυ- **87**
ριάδες, πάρεξ τῶν καμήλων καὶ τῶν ἁρμάτων. οἱ μέν νυν ἄλλοι ἱππέες
ἐτετάχατο κατὰ τέλεα, Ἀράβιοι δὲ ἔσχατοι ἐπετετάχατο. ἅτε γὰρ τῶν ἵπ-
πων οὔτι ἀνεχομένων τὰς καμήλους ὕστεροι ἐτετάχατο, ἵνα μὴ φοβέοιτο
τὸ ἱππικόν. ἵππαρχοι δὲ ἦσαν Ἁρμαμίθρης τε καὶ Τίθαιος Δάτιος παῖδες· **88**
ὁ δὲ τρίτος σφι συνίππαρχος Φαρνούχης κατελέλειπτο ἐν Σάρδισι νοσέων.
ὡς γὰρ ὡρμῶντο ἐκ Σαρδίων, ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε ἀνεθέλητον,

AB CT MP(p) DR SV

T 925 s. Steph. Byz. v. ad III 92,2; 102,1

915 s. *Λέξ.* v. ad 69,1 ‖ 922 Lex. Vind. 106 *κέλης ἐπί τε τοῦ ἱππότου καὶ τοῦ ἵππου· Ἡρόδοτος·* ἤλαυνον – ἅρματα ‖ 923 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

917 *συμμιγῶσι* **D** | *ἐπακρῳ* **R** ‖ 918 *ὅτε* **B** ‖ 919 *ἐν* **ABCTMP²p** om. **P¹** cett. | *ἐμπλασσόμενοι* **BD** *ἐμπαλλάσσόμενοι* **RSV** | *αὕτη μάχη* **ABCT** ‖ 921 *τὴν αὐτὴν* **DRSV** ‖ 922 *κέλλητας* **T** Lex. Vind. | *τοῖς* **RSV** ‖ 924 *καὶ Κάσπιοι – πεζῷ* haplogr. om. **M** | *αὐτοὶ*] *οὗτοι* **DRSV** ‖ 925 *ἅρματα, ὣς – Κάσπιοι. καὶ*... distinxi: *ἅρματα. ὣς – Κάσπιοι καὶ*... alii itaque Wesselingio duce duplicem Caspiorum mentionem perperam factam esse iudicantes locum variis emendationibus sanandum esse censuerunt praecipue *Κάσπειροι* (Reiz, Hude), cf. Steph. Byz. ‖ 927 *ταχυτῆτα* **ABCT** ‖ 929 *ταῦτα – ἐγένετο* om. **M** | *ἱππεύει* **ABCTP** ‖ 929.930 *μυριάδες ὀκτὼ* **D** ‖ 930 *τῶν ἄλλων καμήλων* **M** Ald. ‖ 931 *κατὰ – ἐπετετάχατο* haplogr. om. **B¹C** | *κατὰ τὰ τέλεα* **B²** | *ἐτετάχατο* **MPDRSV** ‖ 932 *φοβοῖτο* **DRSV** ‖ 934 *σφισι* **DRSV** | *ξυνίππαρχος* **C** | *καταλέλειπτο* **A¹TSV** ‖ 935 *ὡρμέοντο* **TPp** *ὁρμέωντο* **CM** Ald. | *ἐπὶ συμφορὴν περιέπεσε* **ABC** *ἐπὶ ξυμφορὴν περιέπεσε* **T** *ἐπὶ συμφορὴν ἐνέπεσε* cett. utramque constructionem respuendam censet Kallenberg, *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berol.* Pasch. 1884, 27 : *συμφορῇ ἐνέπεσε* propos. Abicht *ἐς συμφορὴν ἐνέπεσε* Herwerden quem sequ. Hude

*ἐλαύνοντι γάρ οἱ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὑπέδραμε κύων, καὶ ὁ ἵππος
οὐ προϊδὼν ἐφοβήθη τε καὶ στὰς ὀρθὸς ἀπεσείσατο τὸν Φαρνούχεα, πε-*
2 *σὼν δὲ αἷμά τε ἤμεε, καὶ ἐς φθίσιν περιῆλθε ἡ νοῦσος. τὸν δὲ ἵππον αὐ-
τίκα κατ' ἀρχὰς ἐποίησαν οἱ οἰκέται, ὡς ἐκέλευε· ἐς τὸν χῶρον, ἐν τῷ περ
κατέβαλε τὸν δεσπότην, ἀπαγαγόντες, ἐν τοῖσι γόνασι ἀπέταμον τὰ σκέ-
λεα. Φαρνούχης μὲν οὕτω παρελύθη τῆς ἡγεμονίης.*
89 *Τῶν δὲ τριηρέων ἀριθμὸς μὲν ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διηκόσιαι καὶ χίλιαι,
παρείχοντο δὲ αὐτὰς οἵδε· Φοίνικες μὲν σὺν Συρίοισι τοῖσι ἐν τῇ Παλαι-
στίνῃ τριηκοσίας, ὧδε ἐσκευασμένοι· περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κυνέας εἶχον
ἀγχοτάτω πεποιημένας τρόπον τὸν Ἑλληνικόν, ἐνδεδυκότες δὲ θώρηκας*
2 *λινέους, ἀσπίδας δὲ ἴτυς οὐκ ἐχούσας εἶχον καὶ ἀκόντια. (οὗτοι δὲ οἱ Φοί-
νικες τὸ παλαιὸν οἴκεον, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, ἐν-
θεῦτεν δὲ ὑπερβάντες τῆς Συρίης οἰκέουσι τὰ παρὰ θάλασσαν· τῆς δὲ Συ-
ρίης τοῦτο τὸ χωρίον καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν Παλαιστίνη καλέεται.)*
3 *Αἰγύπτιοι δὲ νέας παρείχοντο διηκοσίας· οὗτοι δὲ εἶχον περὶ μὲν τῇσι κε-
φαλῇσι κράνεα χηλευτά, ἀσπίδας δὲ κοίλας τὰς ἴτυς μεγάλας ἐχούσας καὶ
δόρατά τε ναύμαχα καὶ τύχους μεγάλους· τὸ δὲ πλῆθος αὐτῶν θωρηκο-*

AB CT MP(p) DR SV
Σχόλ. 89,3 (ad *τύχους*): *ὄρυξ· λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον* A²P

T 946 ss. Eust. Dion. 905 *λέγει ... ὁ Ἡρόδοτος τούτους ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς καλουμένης θαλάσσης ὑπερβάντας οἰκεῖν τῆς Συρίας τὰ περὶ θάλασσαν, καὶ* τοῦτο τὸ χωρίον μέχρι Αἰγύπτου Παλαιστίνην καλεῖσθαι

951 Hes. *κράνεα χηλευτά· πλεκτὰ ἐκ σχοινοῦ ἢ ἄλλης τινὸς ὕλης μαλακῆς* Poll. VII 83 *ὀπήτια δὲ καὶ ὀπητίδια, ἃ καὶ 'χηλεύματα' ἐκάλουν οἱ ποιηταί. μάλιστα δὲ οὕτως ὠνόμαζον τὰ τῶν σχοίνους πλεκόντων, ὡς καὶ* 'κράνη χηλευτὰ' *τὰ πλεκτὰ Ἡρόδοτον λέγειν*

937 *ὀρθῶς* **RSV** ‖ 939–940 *ἐς – ἀπαγαγόντες*] *ἀπαγαγόντες οἱ οἰκέται ἐς τὸν χῶρον ἐν τῷ περ κατέβαλε τὸν δεσπότην* **ABC** ‖ 940 *ἀγαγόντες* **DRSV** | *ἐν*] *σὺν* **MPDRSV** | *γούνασι* **TMPD**ᶜ | *ἀπέτεμον* **SV** ‖ 943 *προείχοντο* **C** ‖ 945 *πεποιημένας ἀγχοτάτω* **P**¹ ‖ 946 *δὲ*] *τε* **SV** ‖ 947 *τὸ παλαιὸν* om. **M** ‖ 948 *τὰ παρὰ* **DRSV** Eust. *τὸ παρὰ* rell. ‖ 949 *καὶ* om. **M** | *πᾶν* om. **M** ‖ 950 *προείχοντο* **C** | *διακοσίας* **T** | *τοῖσι* **R** ‖ 951 *κράνεα πλεκτὰ χηλευτὰ* **B** *κράνεα* ****** *χηλευτά* (*πλεκτὰ* erasum) **A** *πλεκτά* in mg. **A**¹ cf. Poll. ‖ 952 *ναύμαχα καὶ τύχους ὄρυξ λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον μεγάλους* **Mp** Ald. *ναύμαχα* ******************** *καὶ τύχους μεγάλους* **A** *ὄρυξ λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον* erasum et iterum in mg. additum **A**² cf. Scholl. | *τύκους* **CTP** *τοίχους* **D**ᶜ

φόροι ἦσαν, μαχαίρας δὲ μεγάλας εἶχον. οὗτοι μὲν οὕτω ἐσταλάδατο, Κύπριοι 90
δὲ παρείχοντο νέας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐσκευασμένοι ὧδε· τὰς μὲν κε-
φαλὰς εἱλίχατο μίτρῃσι οἱ βασιλέες αὐτῶν, οἱ δὲ ἄλλοι εἶχον κιτάριας, τὰ
δὲ ἄλλα κατά περ Ἕλληνες. (τούτων δὲ τοσάδε ἔθνεά εἰσι, οἱ μὲν ἀπὸ
Σαλαμῖνος καὶ Ἀθηναίων, οἱ δ' ἀπ' Ἀρκαδίης, οἱ δὲ ἀπὸ Κύθνου, οἱ δ'
ἀπὸ Φοινίκης, οἱ δ' ἀπ' Αἰθιοπίης, ὡς αὐτοὶ Κύπριοι λέγουσι.) Κίλικες δὲ
ἑκατὸν παρείχοντο νέας· οὗτοι δ' αὖ περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα ἐπι- 91
χώρια, λαισήιά τε εἶχον ἀντ' ἀσπίδων ὠμοβοέης πεποιημένα καὶ κιθῶνας
εἰρινέους ἐνδεδυκότες· δύο δὲ ἀκόντια ἕκαστος καὶ ξίφος εἶχον, ἀγχοτάτω
τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι πεποιημένα. (οὗτοι τὸ παλαιὸν «Ὑπαχαιοὶ» ἐκα-
λέοντο, ἐπὶ δὲ Κίλικος τοῦ Ἀγήνορος ἀνδρὸς Φοίνικος ἔσχον τὴν ἐπωνυ-
μίην.) Πάμφυλοι δὲ τριήκοντα παρείχοντο νέας Ἑλληνικοῖσι ὅπλοισι

AB CT MP(p) DR SV

T **960** Eust. Il. 570 (ad *E* 453) *φησὶ … περί τινων … Ἡρόδοτος, ὅτι* λαισήια εἶχον – πεποιημένα ‖ **962 s.** id. Dion. 874 *Ἡρόδοτος … λέγει, ὅτι πρὸ τούτου Ὑπαχαιοὶ ἐκαλοῦντο οἱ Κίλικες* ‖ **964 s.** Strabo 668 *φησὶ … Ἡρόδοτος τοὺς Παμφύλους τῶν μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλλαντος εἶναι λαῶν μιγάδων τινῶν ἐκ Τροίας συνακολουθησάντων* Eust. Dion. 854 *Ἡρόδοτος … φησίν, ὅτι Παμφύλιοί εἰσι τῶν ἐκ Τροίας ἀποσκεδασθέντων μετὰ Ἀμφιλόχου καὶ Κάλχαντος* ‖ **967 ss.** ibid. 857 *Ἡρόδοτος … τοὺς πρὸς τῇ Καρίᾳ Λυκίους ἐκ Κρήτης γενέσθαι ἱστορεῖ λέγων, ὅτι Τερμίλαι ἐκαλοῦντο, ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος ἀνδρὸς Ἀθηναίου ἐκλήθησαν Λύκιοι· εἶχον δέ ποτε* τόξα – ἀπτέρους καὶ αἰγὸς – ὤμους *καὶ* περὶ ταῖς κεφαλαῖς πίλους ἐστεφανωμένους πτεροῖς cf. I 173,3

953 ss. Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus ‖ **955 s.** Eust. v. quae ad 62,2 laudavimus ‖ **955 ss.** Poll. X 163 *ἡ … καυσία πῖλος Μακεδονικὸς παρὰ Μενάνδρῳ, ὡς τιάρα Περσικός· … Ἡρόδοτος δὲ καὶ 'κίταριν'* : huc refert de Pauw, sed suspicandum censet Schweighaeuser «memoria falsum Pollucem esse, quum Herodoto vocabulum *κίταριν* tribuit, quod apud Ctesiam [fr. 29.47] legisset Grammaticus», sed cf. id. VII 58

953 *ἐσταλάδατο* **P**[1]**DRSV** Eust. *ἐστελάδατο* **P**[2]**p** rell. v. gramm. meam 148 *ἐστάλατο* a Dobraeo propositum recepp. Stein Hude ‖ **954** *προείχοντο* **C** | *ὧδε*] *δὲ ὧδε* **C** ‖ **955** *εἱλίχατο* **TM** cf. Eust. | *μίτραις* Eust. ubique | *κιτάριας* propos. de Pauw, recep. Legrand e Poll. (v. grammaticos) *κιθῶνας* **ABCT MP** *χιτῶνας* cett. ‖ **956** *ἐστι* **MPDRSV** ‖ **957** *Ἀθηνέων* **T**[c]**Pp** *Ἀθηνέ***ων* accentu manu sec. addito **A** ‖ **959** *παρέχοντο* **MD** | *δ' αὖ*] *δὲ* **DRSV** ‖ **960** *ὠμοβοείης* **T** *ὠμοβοείοις* Eust. *ὠμοβοῆς* rell. ‖ **962** *τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι*] *τῇσι Αἰγυπτίῃσι* **D** *τοῖσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι* **M** *τῇσι Αἰγυπτίοισι* **RV** *τοῖσι Αἰγυπτίοισι* **S** | *οὗτοι μὲν τὸ* **ABCTMP** *οὗτοι τὸ μὲν* propos. Herwerden ‖ **963** *ἐπὶ*] *ἀπὸ* **DR SV** | *Κίλικος*] *Κίλικος ἀνδρὸς* **DRV** ‖ **964** *Παμφύλιοι* **DRSV**

ἐσκευασμένοι. (οἱ δὲ Πάμφυλοι οὗτοι εἰσὶ τῶν ἐκ Τροίης ἀποσκεδασθέν-
92 *των ἅμα Ἀμφιλόχῳ καὶ Κάλχαντι.) Λύκιοι δὲ παρείχοντο νέας πεν-*
τήκοντα, θωρηκοφόροι τε ἐόντες καὶ κνημιδοφόροι, εἶχον δὲ τόξα κρα-
νέϊνα καὶ ὀϊστοὺς καλαμίνους ἀπτέρους καὶ ἀκόντια, ἔπι δὲ αἰγὸς δέρματα
περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα, περὶ δὲ τῇσι κεφαλῇσι πίλους πτεροῖσι πε-
ριεστεφανωμένους· ἐγχειρίδια δὲ καὶ δρέπανα εἶχον. (Λύκιοι δὲ Τερμίλαι
ἐκαλέοντο ἐκ Κρήτης γεγονότες, ἐπὶ δὲ Λύκου τοῦ Πανδίονος ἀνδρὸς
93 *Ἀθηναίου ἔσχον τὴν ἐπωνυμίην.) Δωριέες δὲ οἱ ἐκ τῆς Ἀσίης τριήκοντα*
παρείχοντο νέας ἔχοντές τε Ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ γεγονότες ἀπὸ Πελοπον-
νήσου. Κᾶρες δὲ ἑβδομήκοντα παρείχοντο νέας τὰ μὲν ἄλλα κατά περ
Ἕλληνες ἐσταλμένοι, εἶχον δὲ καὶ δρέπανα καὶ ἐγχειρίδια. (οὗτοι δὲ οἵτι-
94 *νες πρότερον ἐκαλέοντο, ἐν τοῖσι πρώτοισι τῶν λόγων εἴρηται.) Ἴωνες δὲ*
ἑκατὸν νέας παρείχοντο ἐσκευασμένοι ὡς Ἕλληνες. (Ἴωνες δέ, ὅσον μὲν
χρόνον ἐν Πελοποννήσῳ οἴκεον τὴν νῦν καλεομένην Ἀχαιίην καὶ πρὶν ἢ
Δαναόν τε καὶ Ξοῦθον ἀπικέσθαι ἐς Πελοπόννησον, ὡς Ἕλληνες λέγουσι,
95 *ἐκαλέοντο Πελασγοὶ Αἰγιαλέες, ἐπὶ δὲ Ἴωνος τοῦ Ξούθου Ἴωνες.) νησιῶ-*
ται δὲ ἑπτακαίδεκα παρείχοντο νέας ὡπλισμένοι ὡς Ἕλληνες. (καὶ τοῦτο
Πελασγικὸν ἔθνος, ὕστερον δὲ Ἰωνικὸν ἐκλήθη κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ
οἱ δυωδεκαπόλειες Ἴωνες οἱ ἀπ' Ἀθηνέων.) Αἰολέες δ' ἑξήκοντα νέας παρ-
είχοντο ἐσκευασμένοι τε ὡς Ἕλληνες καὶ τὸ πάλαι καλεόμενοι «Πελασγοί»,
2 *ὡς ὁ Ἑλλήνων λόγος, Ἑλλησπόντιοι δὲ πλὴν Ἀβυδηνῶν. (Ἀβυδηνοῖσι γὰρ*
προσετέτακτο ἐκ βασιλέος κατὰ χώρην μένουσι φύλακας εἶναι τῶν γεφυ-
ρέων.) οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τοῦ Πόντου στρατευόμενοι παρείχοντο μὲν ἑκατὸν

AB CT MP(p) DR SV

965 *Παμφύλιοι* **DRSV** cf. Eust. ‖ 967 *τε – κνημιδοφόροι* haplogr. om. **B**[1] | *εἴχοντο* **D** ‖ 967.968 *κρανέϊα* **C** ‖ 968–969 *δέρματα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενα* **MP DRSV** Eust. *δέρμα περὶ τοὺς ὤμους αἰωρεύμενον* rell. ‖ 969.970 *πτεροῖσι ἐστεφανωμένους* **RSV** cf. Eust. ‖ 971 *Λύδου* cod. Urb. gr. 88 ‖ 973 *ἀπὸ*] *ἐκ* Ald. ‖ 977 *δὲ ὅσον μὲν*] *μὲν ὅσον* **C** ‖ 979 *Ζοῦθον* **T** ‖ 980 *Ζούθου* **T** ‖ 981 *δὲ – τοῦτο* om. **C** ‖ 983 *οἱ δυωδεκαπόλειες* scripsi: *οἱ δυωδεκαπόλιες* Gaisford, ut vid., commendat primus *οἱ δυωδεκαπόλεες* **AB** *αἱ δυώδεκα πόλιες* **MPDRSV** *οἱ δώδεκα πόλεες* **C** | *Ἀθηναίων* **CMDRSV** | *ἑξήκοτα* **A**[ac]**B** ‖ 985 *ὁ* om. **ABC** | *Ἑλλησπόντιοι* (scil. *Πελασγοὶ καλεόμενοι*) *πλὴν Ἀβυδηνῶν* (qui non Pelasgi vocabantur) intelligendum et … *λόγος, Ἑλλησπόντιοι – (Ἀβυδηνοῖσι – γεφυρέων) οἱ δὲ* … distinxi : … *λόγος. Ἑλλησπόντιοι – (Ἀβυδηνοῖσι – γεφυρέων) οἱ δὲ* alii | *Ἀβυδηνοῖσι*] *Ἀβυδηνοὶ* **C** ‖ 987 *λοιποὶ* ⟨*οἱ*⟩ nescio qui primus | *Πόντου*] *Ἑλλησπόντου* vult Gebhardt *Emend. Hdt.eae* II, *Progr. Gymn. Chur.* 1857, 10 s., supervacaneo tamen

νέας, ἐσκευασμένοι δὲ ἦσαν ὡς Ἕλληνες. οὗτοι δὲ Ἰώνων καὶ Δωριέων
ἄποικοι.
Ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ πασέων τῶν νεῶν Πέρσαι καὶ Μῆδοι καὶ Σάκαι. 96
τούτων δὲ ἄριστα πλεούσας παρείχοντο νέας Φοίνικες, καὶ Φοινίκων Σι-
δώνιοι. τούτοισι πᾶσι καὶ τοῖσι ἐς τὸν πεζὸν τεταγμένοισι αὐτῶν ἐπῆσαν
ἑκάστοισι ἐπιχώριοι ἡγεμόνες, τῶν ἐγώ – οὐ γὰρ ἀναγκαίῃ ἐξείργομαι ἐς
ἱστορίης λόγον – οὐ παραμέμνημαι. οὔτε γὰρ ἔθνεος ἑκάστου ἐπάξιοι ἦσαν 2
οἱ ἡγεμόνες, ἔν τε ἔθνεϊ ἑκάστῳ, ὅσαι περ πόλιες, τοσοῦτοι καὶ ἡγεμόνες
ἦσαν. εἵποντο δὲ ὡς οὐ στρατηγοί, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἄλλοι στρατευόμενοι
δοῦλοι, ἐπεὶ στρατηγοί γε οἱ τὸ πᾶν ἔχοντες κράτος καὶ ἄρχοντες τῶν
ἐθνέων ἑκάστων, ὅσοι αὐτῶν ἦσαν Πέρσαι, εἰρέαταί μοι. τοῦ δὲ ναυτικοῦ
ἐστρατήγεον οἵδε· Ἀριαβίγνης τε ὁ Δαρείου καὶ Πρηξάσπης ὁ Ἀσπαθίνεω 97
καὶ Μεγάβαζος ὁ Μεγαβάτεω καὶ Ἀχαιμένης ὁ Δαρείου, τῆς μὲν Ἰάδος τε
καὶ Καρικῆς στρατιῆς Ἀριαβίγνης ὁ Δαρείου τε παῖς καὶ τῆς Γωβρύεω θυ-
γατρός· Αἰγυπτίων δὲ ἐστρατήγεε Ἀχαιμένης Ξέρξεω ἐὼν ἀπ' ἀμφοτέρων
ἀδελφεός, τῆς δὲ ἄλλης στρατιῆς ἐστρατήγεον οἱ δύο. τριηκόντεροι δὲ καὶ
πεντηκόντεροι καὶ κέρκουροι καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα μακρὰ συνελθόντα ἐς
τὸν ἀριθμὸν ἐφάνη τρισχίλια. τῶν δὲ ἐπιπλεόντων μετά γε τοὺς στρατη- 98
γοὺς οἵδε ἦσαν ὀνομαστότατοι Σιδώνιος Τετράμνηστος Ἀνύσου καὶ Τύριος
Ματτὴν Σιρώμου καὶ Ἀράδιος Μέρβαλος Ἀγβάλου καὶ Κίλιξ Συέννεσις

AB CT MP(p) DR SV

990 Lex. Vind. s. v. *ἐπεβάτευεν*: *Ἡρόδοτος*· ἐπεβάτευον – Πέρσαι || **1004** *Λέξ. κέρκουρος· νεὼς εἶδος* Suid. id.

988 *Δωριέων*] *Αἰολέων* **M** || **992** *ἐπήισαν* **DSV** *ἐποίησαν* **R** || **993** *ἡγεμόνες ἐπιχώριοι* **D** | *ἐξέργομαι* **CTMP** || **994** *ἀπάξιοι* codd. em. Portus : *digni memoriae* (e coniectura vel e codice aliquo) Valla, v. Weber *RFIC* XIV (1935) 357, Alberti *BCPEN* NS VII (1959) 81, cf. II 79,1 || **995–996** *οἱ – ἦσαν* haplogr. om. **R** || **997** *γε* **RV**[ac] *δὲ* **V**[c] *τε* **ABCTMPDV** om. **S** | *καὶ*] *τε καὶ* **M** Ald. || **998** *ἠρέαται* **C** | *μοι*] *μοῦνοι* **C** || **999** *οἵδε* om. **ABCT** | *Ἀπαθήνεω* **R** *Ἀσπαθήνεω* **SV**[c] cod. Vat. gr. 122[c] cod. Urb. gr. 88 || **1000** *Ἰάδος*] *Αἴδος* **V** *Ἀοίδος* **R** || **1001** *Καρίης* **DRSV** | *ὁ*] *τε ὁ* **ABCT** | *τε* om. **C** | *Γοβρύεω* **ABCTP** || **1003** *δὲ* om. **B** || **1004** *πεντηκότεροι* **D** | *μακρὰ*] *μικρὰ* **T** *σμικρὰ* **DRSV** del. Kallenberg Hude || **1004–1005** *ἐφάνη ἐς τὸν ἀριθμὸν* **DRSV** || **1005.1006** *στρατηγοὺς* om. **SV** || **1006** *Ἀλλήσου* **MPDRSV** || **1007** *Ματγὴν* **A** *Μάπην* **MPDRSV** | *Σειρώμου* **T** *Σιρώνου* **MPDRSV** v. adnotationem nostram ad V 104,1 | *Ἀρίδιος* **MPRSV** *Ἀλαρόδιος* **T** | *Νέρβαλος* **CP** *Σέρβαλος* ut vid. **M** | *Ἀρβάλου* **MPDRSV**

Ὠρομέδοντος καὶ Λύκιος Κυβερνίσκος Σίκα καὶ Κύπριοι Γόργος τε ὁ Χέρ-
σιος καὶ Τιμῶναξ ὁ Τιμαγόρεω καὶ Καρῶν Ἱστιαῖός τε ὁ Τύμνεω καὶ Πί-
99 γρης ὁ Ὑσσελδώμου καὶ Δαμασίθυμος ὁ Κανδαύλεω. τῶν μέν νυν ἄλλων
οὐ παραμέμνημαι ταξιάρχων ὡς οὐκ ἀναγκαζόμενος, Ἀρτεμισίης δέ, τῆς
μάλιστα θῶμα ποιεῦμαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευσαμένης γυναικός, ἥτις
ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρὸς αὐτή τε ἔχουσα τὴν τυραννίδα καὶ παιδὸς
ὑπάρχοντος νεηνίεω ὑπὸ λήματός τε καὶ ἀνδρηίης ἐστρατεύετο οὐδεμιῆς
2 οἱ ἐούσης ἀναγκαίης. οὔνομα μὲν δὴ ἦν αὐτῇ Ἀρτεμισίη, θυγάτηρ δὲ ἦν
Λυγδάμιος, γένος δὲ ἐξ Ἁλικαρνησσοῦ τὰ πρὸς πατρός, τὰ μητρόθεν δὲ
Κρῆσσα. ἡγεμόνευε δὲ Ἁλικαρνησσέων τε καὶ Κῴων καὶ Νισυρίων τε καὶ
3 Καλυδνίων, πέντε νέας παρεχομένη. καὶ συναπάσης τῆς στρατιῆς, μετά γε
τὰς Σιδωνίων νέας εὐδοξοτάτας παρείχετο, πάντων δὲ τῶν συμμάχων
γνώμας ἀρίστας βασιλέϊ ἀπεδέξατο. τῶν δὲ κατέλεξα πολίων ἡγεμονεύειν
αὐτήν, τὸ ἔθνος ἀποφαίνω πᾶν ἐὸν Δωρικόν, Ἁλικαρνησσέας μὲν Τροιζηνί-
ους, τοὺς δ' ἄλλους Ἐπιδαυρίους.
100 Ἐς μὲν τοσόνδε ὁ ναυτικὸς στρατὸς εἴρηται· Ξέρξης δ' ἐπεὶ ἠρίθμησε,
καὶ διετάχθη ὁ στρατός, ἐπεθύμησε αὐτός σφεας διεξελάσας θεήσασθαι.
μετὰ δὲ ἐποίεε ταῦτα, καὶ διεξελαύνων ἐπὶ ἅρματος παρὰ ἔθνος ἓν ἕκα-
στον ἐπυνθάνετο, καὶ ἀπέγραφον οἱ γραμματισταί, ἕως ἐξ ἐσχάτων ἐς
2 ἔσχατα ἀπίκετο καὶ τῆς ἵππου καὶ τοῦ πεζοῦ. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπεποίητο,
τῶν νεῶν κατελκυσθεισέων ἐς θάλασσαν, ἐνθαῦτα ὁ Ξέρξης μετεκβὰς ἐκ
τοῦ ἅρματος ἐς νέα Σιδωνίην ἵζετο ὑπὸ σκηνῇ χρυσέῃ καὶ παρέπλεε παρὰ

AB CT MP(p) DR SV

1014 s. Suid. v. ad V 72,4

1008 *Ὠρομέδοντος* **TDRV** | *Κύβερνις Κοσσίκα* coniecturam Eduardi Meyeri sequens Legrand | *Γόρτος* **Mp** Ald. || **1009** *Τιμωνᾶς* **DRSV** || **1009–1010** *Πίγρης ὁ Ὑσελδώμου* **C** *Πίγρης ὁ Σελδώμου* **MPp** *Πύγρης ὁ Σελδώμου* Ald. *Πύγρης ὁ Ὑσσελδώμου* **T** *Πιγρησσὸς Σελδώμου* **DRSV** || **1011** *ταξιαρχέων* **MPDRSV** | *οὐχὶ* **DRV** | *ἀναγκαζόμενος περὶ Ἀρτεμισίης· Ἀρτεμισίης δὲ* **T** || **1012** *θῶυμα* **MPp** Ald. || **1014** *λήμματος* T Ald. | *τε* om. Suid. || **1015** *οἱ* om. **ABCT** Suid. | *ἀνάγκης* **C** || **1016** *Λιγδάμιος* **T** | *ἐξ* om. **ABCT** | *Ἀλιχαρνησοῦ* **TM** || **1017** *Ἀλικαρνησέων* **CTM** | *Νησυρίων* **T** *Νισυρίω* **R** || **1018** *Καλυδνίων* **C** *Καλινδνύων* **T** *Καλυδονίων* **M** || **1019** *εὐδοξωτάτας* **T** | *δὲ*] *τε* **ABCTMP** | *ξυμμάχων* **CT** || **1021** *Ἁλικαρνησέας* **CTM** || **1022** *δ'* om. **R** || **1023** *ἠρίθμησε τε* **ABCTMPD** *ἠριθμήθη τε* propos. Schaefer nescio qua ratione inductus recepitque Hude || **1024** *αὐτό σφεας* **B**[1] || **1025** *ἓν* om. **DRSV** || **1027** *οἱ* om. **M** || **1028** *καθελκυσθεισέων* **M** | *μεταβὰς* **R**

τὰς πρῴρας τῶν νεῶν ἐπειρωτῶν τε ἑκάστας ὁμοίως ὡς καὶ τὸν πεζὸν καὶ
ἀπογραφόμενος. τὰς δὲ νέας οἱ ναύαρχοι ἀναγαγόντες ὅσον τε τέσσαρα 3
πλέθρα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνεκώχευον τὰς πρῴρας ἐς γῆν τρέψαντες πάν-
τες μετωπηδὸν καὶ ἐξοπλίσαντες τοὺς ἐπιβάτας ὡς ἐς πόλεμον· ὁ δὲ ἐντὸς
τῶν πρῳρέων πλέων ἐθηεῖτο καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.
Ὡς δὲ καὶ ταύτας διεξέπλωσε καὶ ἐξέβη ἐκ τῆς νεός, μετεπέμψατο Δη- **101**
μάρητον τὸν Ἀρίστωνος συστρατευόμενον αὐτῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καλέσας
δ' αὐτὸν εἴρετο, τάδε «Δημάρητε, νῦν μοι σὲ ἡδύ τι ἐστὶ εἰρέσθαι τὰ
θέλω· σὺ εἶς Ἕλλην τε, καὶ ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι σεῦ τε καὶ τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἐς λόγους ἀπικνεομένων, πόλιος οὔτ' ἐλαχίστης οὔτ'
ἀσθενεστάτης· νῦν ὦν μοι τόδε φράσον, εἰ Ἕλληνες ὑπομενέουσι χεῖρας 2
ἐμοὶ ἀνταειρόμενοι, οὐ γάρ, ὡς ἐγὼ δοκέω, οὐδ' εἰ πάντες Ἕλληνες καὶ οἱ
λοιποὶ οἱ πρὸς ἑσπέρης οἰκέοντες ἄνθρωποι συλλεχθείησαν, οὐκ ἀξιόμαχοί
εἰσι ἐμὲ ἐπιόντα ὑπομεῖναι μὴ ἐόντες ἄρθμιοι. ἐθέλω μέντοι καὶ τὸ ἀπὸ 3
σεῦ, ὁκοῖόν τι λέγεις περὶ αὐτῶν, πυθέσθαι.» ὁ μὲν ταῦτα εἰρώτα, ὁ δὲ
ὑπολαβὼν ἔφη· «βασιλεῦ, κότερα ἀληθείῃ χρήσωμαι πρὸς σὲ ἢ ἡδονῇ;» ὁ
δέ μιν ἀληθείῃ χρήσασθαι ἐκέλευε φὰς οὐδέν οἱ ἀηδέστερον ἔσεσθαι, ἢ
πρότερον ἦν. ὡς δὲ ταῦτα ἤκουσε Δημάρητος, ἔλεγε, τάδε «βασιλεῦ, **102**
ἐπειδὴ ἀληθείῃ διαχρήσασθαι πάντως κελεύεις ταῦτα λέγοντα, τὰ μὴ
ψευδόμενός τις ὕστερον ὑπὸ σεῦ ἁλώσεται, τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰεί κοτε
σύντροφός ἐστι, ἀρετὴ δὲ ἐπακτός ἐστι ἀπό τε σοφίης κατεργασμένη καὶ
νόμου ἰσχυροῦ· τῇ διαχρεωμένη ἡ Ἑλλὰς τήν τε πενίην ἀπαμύνεται καὶ

AB CT MP(p) DR SV
Λέγει Δημάρατος τάδε ἐπειδὴ – δεσποσύνην (102,1) exc. Stob. fl. VII 58

1030 *ὁμοίως ὡς*] *ὁμοίως* **ABCTM** *ὡς* **S** ‖ **1031** *ἀναγόντες* **DRSV** | *τε τέσσαρα*] *τέσσαρα* **MV** *τέσσερα* **PDRS** ‖ **1035** *νεώς* **DRSV** ‖ **1036** *ξυστρατευόμενον* **CT** ‖ **1037** *ὦ Δημάρητε* **S** Ald. | *τι* om. **DRSV** | *ἤρεσθαι* **C** ‖ **1038** *πυνθάνομαι*] *δοκέω* **M**[1] *πυνθάνομαι* supra lin. add. **M**[2] ‖ **1039** *ἐς λόγους*] *ὡς λόγος* **D** | *ἀπικομένων* **DSV** *ἀπηκομένων* **R** ‖ **1039–1040** *οὔτ' ἀσθενεστάτης*] *οὐκ ἐλαχίστης* **RSV** ‖ **1040** *φράσον τόδε* **M** ‖ **1041** *ὡς ἐγὼ δοκέω*] *δοκέω ἐγώ* **P**[1] *ὡς δοκέω ἐγώ* **p** Ald. ‖ **1042** *λοιποὶ οἱ*] *λοιποὶ* **DRSV** | *ξυλλεχθείησαν* **CT** | *οὐκ* om. **M** ‖ **1043** *θέλω* **ABCT MP** | *καὶ τὸ* om. **D** ‖ **1044** *οἰκεῖόν* **C** | *περὶ αὐτῶν λέγεις* **ABCT** | *ἠρώτα* **CTP** ‖ **1045** *ὦ βασιλεῦ* **T** Ald. | *χρήσομαι* **CTMPDRSV** ‖ **1046** *χρῆσθαι* **PDRSV** | *φὰς* om. **DRSV** ‖ **1048** *διαχρήσασθαι πάντως* **ABCT** Stob. cod. unus *δὴ χρήσασθαι πάντως* Stob. codd. cett. *χρήσασθαί με πάντως* **D** *με χρήσασθαι πάντως* **M** *χρή-σασθαι πάντως με* rell. ‖ **1049** *ἀεί* **DRV** *αἰεί* Stob. rell. | *κοτε* om. **ABCT** ‖ **1050** *ξύντροφος* **CT** | *ἐστι*] *σύνεστι* **DRSV** Stob. ‖ **1051** *διαχρεομένη* **Pp** Stob. | *ἡ* om. Stob. | *τε* **ABCTM** Stob. om. rell.

2 *τὴν δεσποσύνην. αἰνέω μέν νυν πάντας τοὺς Ἕλληνας τοὺς περὶ ἐκείνους*
τοὺς Δωρικοὺς χώρους οἰκημένους, ἔρχομαι δὲ λέξων οὐ περὶ πάντων
τούσδε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ Λακεδαμονίων μούνων, πρῶτα μέν, ὅτι οὐκ
ἔστι, ὅκως κοτὲ σοὺς δέξονται λόγους δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι,
αὖτις δέ, ὡς ἀντιώσονταί τοι ἐς μάχην, καὶ ἢν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πάντες
3 *τὰ σὰ φρονέωσι. ἀριθμοῦ δὲ πέρι μὴ πύθῃ ὅσοι τινὲς ἐόντες ταῦτα ποιέ-*
ειν οἷοί τέ εἰσι, ἤν τε γὰρ τύχωσι ἐξεστρατευμένοι χίλιοι, οὗτοι μαχή-
103 *σονταί τοι, ἤν τε ἐλάσσονες τούτων, ἤν τε καὶ πλεῦνες.» ταῦτα ἀκούσας*
Ξέρξης γελάσας ἔφη· «Δημάρητε, οἷον ἐφθέγξαο ἔπος, ἄνδρας χιλίους
στρατιῇ τοσῇδε μαχήσεσθαι. ἄγε, εἰπέ μοι, σὺ φῄς τούτων τῶν ἀνδρῶν
βασιλεὺς αὐτὸς γενέσθαι. σὺ ὦν ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα πρὸς ἄνδρας δέκα
μάχεσθαι; καίτοι εἰ τὸ πολιτικὸν ὑμῖν πᾶν ἐστι τοιοῦτον, οἷον σὺ διαιρέ-
εις, σέ γε τὸν κείνων βασιλέα πρέπει πρὸς τὸ διπλήσιον ἀντιτάσσεσθαι
2 *κατὰ νόμους τοὺς ὑμετέρους. εἰ γὰρ κείνων ἕκαστος δέκα ἀνδρῶν τῆς*
στρατιῆς τῆς ἐμῆς ἀντάξιός ἐστι, σὲ δέ γε δίζημαι εἴκοσι εἶναι ἀντάξιον·
καὶ οὕτω μὲν ὀρθοῖτ' ἂν ὁ λόγος ὁ παρὰ σέο λεγόμενος. εἰ δὲ τοιοῦτοί τε
ἐόντες καὶ μεγάθεα τοσοῦτοι, ὅσοι σύ τε καὶ οἳ παρ' ἐμὲ φοιτῶσι Ἑλλή-
νων ἐς λόγους, αὐχεῖτε τοσοῦτο, ὅρα μὴ μάτην κόμπος ὁ λόγος οὗτος εἰ-
3 *ρημένος ᾖ. ἐπεὶ φέρε ἴδω παντὶ τῷ οἰκότι, κῶς ἂν δυναίατο χίλιοι ἢ καὶ*
μύριοι ἢ καὶ πεντακισμύριοι ἐόντες γε ἐλεύθεροι πάντες ὁμοίως καὶ μὴ

AB CT MP(p) D RSV

1052 Bekk. Anecd. 89 *δεσποσύνην· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ· ... ἀντὶ τοῦ 'δεσπότας'*

1052 *κείνους* **PDRSV** ‖ 1053 *ἄρχομαι* **D** ‖ 1055 *ἕ∗τι* **D** | *δέξωνται* **ABT** ‖ 1056 *δέ*] *τε* **V**^{c} | *τοι* om. **A** supra lin. add. **A**$^{man.post.}$ ‖ 1056–1057 *τὰ σὰ φρονέωσι πάντες* **DRSV** ‖ 1057–1058 *οἷοί τε εἰσὶ ταῦτα ποιέειν* **M** ‖ 1058.1059 *μαχέσονται* **M** Ald. ‖ 1059 *ἤν τε γὰρ* **D** | *τουτέων* **T** ‖ 1060 *ὁ Ξέρξης* **T** ‖ 1061 *μαχήσασθαι* **DRV**^{1} *μαχέσασθαι* **TMS** | *σὺ*] *οὐ* **DRSV** ‖ 1061–1062 *φῄς – σὺ* haplogr. om. **M** ‖ 1062 *αὐτὸς βασιλεὺς* **CTP** | *ἐθελήσαις* **Mp** Ald. *θέλεις* **DRV** *ἐθέλεις* **S** ‖ 1063 *μαχήσασθαι* **DR** *μαχέσασθαι* **SV**^{ac} *μαχήσεσθαι* **V**^{c} ‖ 1063.1064 *διερέεις* **RSV** ‖ 1064 *ἐκείνων* **MPp** ‖ 1065 *ἐκείνων* **MDRSV** ‖ 1066 *δέ* om. **MPDRSV** | *δίζημαι τὸν ἐκείνων βασιλέα εἴκοσι* **M** | *ἀντάξιον*] *δίκαιον* **DRSV** ‖ 1067 *ὀρθοῖτο ὁ λόγος παρὰ* **DRSV** | *σεῦ εἰρημένος* **MPDRSV** ‖ 1068 *ὅσοι*] *οἷος* **DRSV** | *τε* om. **ABCT** | *ἐμοὶ* **DRSV** ‖ 1068.1069 *Ἑλλήνων* om. **M** ‖ 1069 *τοσοῦτον* **CTMPRV** ‖ 1070 *ᾖ*] *εἴη* **ABCTMP** | *τῷ*] *τὸ* **R** | *εἰκότι* **SV** | *πῶς* **MDRSV** | *ἂν δυναίατο*] *δυναίατο* **A**^{2}**MP** *δυνέατο* **A**^{1}**BCT** | *καὶ* om. **C** ‖ 1071 *ἢ καὶ πεντακισμύριοι* om. **DRSV** | *ἐόντες – ὁμοίως*] *ἐόντες δὲ πάντες ἐλεύθεροι ὁμοίως* **C** *ἐόντες ἐλεύθεροι* **M**

ὑπ' ἑνὸς ἀρχόμενοι στρατῷ τοσῷδε ἀντιστῆναι, ἐπεί τοι πλεῦνες περὶ ἕνα
ἕκαστον γινόμεθα ἢ χίλιοι ἐόντων ἐκείνων πέντε χιλιάδων. ὑπὸ μὲν γὰρ 4
ἑνὸς ἀρχόμενοι κατὰ τρόπον τὸν ἡμέτερον γενοίατ' ἂν δειμαίνοντες τοῦτον
καὶ παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν ἀμείνονες καὶ ἴοιεν ἀναγκαζόμενοι μάστιγι ἐς
πλέονας ἐλάσσονες ἐόντες· ἀνειμένοι δὲ ἐς τὸ ἐλεύθερον οὐκ ἂν ποιέοιεν
τούτων οὐδέτερα. δοκέω δὲ ἔγωγε καὶ ἀνισωθέντας πλήθεϊ χαλεπῶς ἂν
Ἕλληνας Πέρσῃσι μούνοισι μάχεσθαι. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν τοῦτό ἐστι, τὸ σὺ 5
λέγεις, ἔστι γε μέντοι οὐ πολλόν, ἀλλὰ σπάνιον· εἰσὶ γὰρ Περσέων τῶν
ἐμῶν αἰχμοφόρων, οἳ θελήσουσι Ἑλλήνων ἀνδράσι τρισὶ ὁμοῦ μάχεσθαι·
τῶν σὺ ἐὼν ἄπειρος πολλὰ φλυηρέεις.» πρὸς ταῦτα Δημάρητος λέγει· «ὦ **104**
βασιλεῦ, ἀρχῆθεν ἠπιστάμην, ὅτι ἀληθείῃ χρεώμενος οὐ φίλα τοι ἐρέω. σὺ
δ' ἐπεὶ ἠνάγκασας λέγειν τῶν λόγων τοὺς ἀληθεστάτους, ἔλεγον τὰ κα-
τήκοντα Σπαρτιήτῃσι. καίτοι, ὡς ἐγὼ τυγχάνω τὰ νῦν τάδε ἐστοργὼς 2
ἐκείνους, αὐτὸς μάλιστα ἐξεπίστεαι, οἵ με τιμήν τε καὶ γέρεα ἀπελόμενοι
πατρῷα ἄπολίν τε καὶ φυγάδα πεποιήκασι, πατὴρ δὲ σὸς ὑποδεξάμενος
βίον τέ μοι καὶ οἶκον ἔδωκε. οὐκ ὦν οἰκός ἐστι ἄνδρα τὸν σώφρονα εὐ-
νοίην φαινομένην διωθέεσθαι, ἀλλὰ στέργειν μάλιστα. ἐγὼ δὲ οὔτε δέκα 3
ἀνδράσι ὑπίσχομαι οἷός τε εἶναι μάχεσθαι, οὔτε οἷσι ἑκών τε εἶναι, οὐδ'

AB CT MP(p) D RSV

1072 s. Eust. Il. 190 (ad *B* 128) *ὁ … παρ' Ἡροδότῳ Ξέρξης ὀγκηρότατα μετρεῖ τοὺς ἑαυτοῦ εἰπὼν πρὸς Δημάρατον, ὅτι τῷ στρατῷ τῶν Λακεδαιμονίων συγκρινόμενοι* πλείονες – χίλιοι ‖ **1082 s.** Bekk. Anecd. 83 *ἀρχῆθεν· Ἡρόδοτος ἑβδόμῳ*

1072 *πλεῦνες*] cf. Eust. | *περὶ ἕνα*] *ad singulos* Valla, unde Weber *RFIC* XIV (1935) 357 s. restituendum iudicat *παρὰ ἕνα*, quod iam proposuerat Valckenaer ‖ **1073** *ἐκείνων* om. **B** | *χιλιαδέων* **CTM** *μυριάδων* **B²** ‖ **1074** *ἀρχόμενος* **DRV** | *τρόπον*] *νόμον* **M** ‖ **1075** *ἑαυτὴν* **D** ‖ **1075–1076** *μάστιγι ἐς πλεῦνας* **M** *μάστιγι πλεῦνας* **C** *μαστιγέες πλεῦνες* **DRSV** ‖ **1076** *ἐλάττονες* **D** | *ὄντες* **T** | *δὲ*] *τε* **RSV** | *ἐλευθέριον* **ABCT** | *ποιέειεν* **B** *ποιέειν* **RSV** ‖ **1077** *ἂν ἰσωθέντας* **ABP** ‖ **1078–1080** *ἀλλὰ – μάχεσθαι*] haplogr. om. **p** *εἰσὶ γὰρ Περσέων τῶν ἐμῶν αἰχμοφόρων οἳ Ἑλλήνων ἕκαστος φασὶ τριῶν ἄξιος* **M** ‖ **1078** *ἡμῖν μὲν μούνοισι τοῦτο* **PD RSV** ‖ **1079** *μέντοι*] *μὲν* **ABCT** | *πολλῶν* **C^c** ‖ **1080** *οἳ*] *εἰ* **DRV** | *ἐθελήσουσι* **DR SV** om. **M** | *ὁμοῦ μαχέσασθαι* **D** *μάχεσθαι ὁμοῦ* **T** ‖ **1081** *ἄπειρος ἐὼν* **M** | *πολλὰ* om. **CT** | *φλυηρεῖς* **RSV** *φλυαρεῖς* **D** ‖ **1082** *χρεόμενος* **Pp** ‖ **1083** *τῶν λόγων*] *λόγων* **M** *τοὺς λόγους* **RSV** | *τὰ* om. **ABCT** ‖ **1086** *δὲ*] *τε* **ABCT** ‖ **1087** *βίου* **RC** | *ἔδωκε καὶ οἶκον* **M** | *εἰκός* **MS** Ald. om. **p** ‖ **1089** *ὑπόσχομαι* **RV¹** | *οὔτε οἷσι* (scil. *οἷός τε εἰμὶ μάχεσθαι*) scripsi: *οὔτε οισι* **A¹** *οὐ τεοισι* **B** *οὐτεοῖσι* **C** *οὐ τεοῖσιν* **T** *οὔτε δυοῖσι* **MPDRSV** *οὔτε οισι* (commate ante *οὔτε* necnon accentu acuto additis) *δυσὶ* in mg. sub obelo addito **A^man.post.** | *τε*] *γε* **M** Ald.

ἂν μουνομαχέοιμι. εἰ δὲ ἀναγκαίη εἴη ἢ μέγας τις ὁ ἐποτρύνων ἀγών,
μαχοίμην ἂν πάντων ἥδιστα ἑνὶ τούτων τῶν ἀνδρῶν, οἳ Ἑλλήνων ἕκαστός
4 *φησι τριῶν ἄξιος εἶναι. ὣς δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ μὲν ἕνα μαχόμενοι*
οὐδαμῶν εἰσι κακίονες ἀνδρῶν, ἁλέες δὲ ἄριστοι ἀνδρῶν ἁπάντων· ἐλεύ-
θεροι γὰρ ἐόντες οὐ πάντα ἐλεύθεροί εἰσι, ἔπεστι γάρ σφι δεσπότης νό-
5 *μος, τὸν ὑποδειμαίνουσι πολλῷ ἔτι μᾶλλον ἢ οἱ σοὶ σέ. ποιεῦσι γῶν,*
τὰ ἂν ἐκεῖνος ἀνώγῃ· ἀνώγει δὲ τὠυτὸ αἰεὶ οὐκ ἐῶν φεύγειν οὐδὲν
πλῆθος ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ
ἀπόλλυσθαι. σοὶ δὲ εἰ φαίνομαι ταῦτα λέγων φλυηρέειν, τἆλλα σιγᾶν
θέλω τὸ λοιπόν· νῦν δὲ ἀναγκασθεὶς ἔλεξα. γένοιτο μέντοι κατὰ νόον τοι,
βασιλεῦ.»
105 *Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀμείψατο, Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἔτρεψε καὶ οὐκ ἐποι-*
ήσατο ὀργὴν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο. τούτῳ δὲ ἐς
λόγους ἐλθὼν Ξέρξης καὶ ὕπαρχον ἐν τῷ Δορίσκῳ τούτῳ καταστήσας Μα-
σκάμην τὸν Μεγαδόστεω, τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου σταθέντα καταπαύσας ἐξή-
106 *λαυνε τὸν στρατὸν διὰ τῆς Θρηίκης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. κατέλιπε δὲ ἄνδρα*
τοιόνδε Μασκάμην γενόμενον, τῷ μούνῳ Ξέρξης δῶρα πέμπεσκε ὡς ἀρι-
στεύοντι πάντων, ὅσους αὐτὸς κατέστησε ἢ Δαρεῖος ὑπάρχους, πέμπεσκε
δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος, ὡς δὲ καὶ Ἀρτοξέρξης ὁ Ξέρξεω τοῖσι Μασκαμείοισι
ἐκγόνοισι· κατέστασαν γὰρ ἔτι πρότερον ταύτης τῆς ἐλάσιος ὕπαρχοι ἐν
2 *τῇ Θρηίκῃ καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου πανταχῇ. οὗτοι ὦν πάντες, οἵ τε ἐκ*

AB CT MP(p) D RSV

1090 *μονομαχέομαι* **C¹P¹DRSV** *μουνομαχέομαι* **C²P²p** cett. ‖ **1091** *πάντων ἂν* **D** | *τῶν* om. **D** ‖ **1092** *καὶ* om. **C** | *μαχεόμενοι* **ABCTM** *μαχό* (*sic*) **R** ‖ **1093** *εἰσι* om. **R** | *ἄριστοι ἀνδρῶν*] *ἄριστοί εἰσι ἀνδρῶν* **DSV** *ἄριστοί εἰσι* **R** ‖ **1095** *τὸν*] *τῶ* **T** ‖ **1096** *τὰ*] *ταῦτα τὰ* **D** | *ἀνώγῃ ἀνώγει*] *ἀνώγει* **T** *ἀνώγει ἀνώγει* **M** | *οὐδὲ* **R** ‖ **1097** *ἀνθρώπων*] *ἀνδρῶν* **TMP** compendio utitur **C** ‖ **1098** *σὺ* **Mp** Ald. | *λέγων φλυηρέειν*] *φλυηρέειν* **M** *φλυαρέειν λέγων* **D** | *τἆλλα* Stein *τ' ἄλλα* **PDRSV** *ἅμα* **ABCT** om. **M** ‖ **1099** *ἐθέλω* **MPDRSV** | *δὲ*] *τε* **ABCT** | *γίνοιτο* **DRV** | *νόον*] *νόμον* **R** | *τοι* om. **DRSV** ‖ **1101** *Ξέρξης – ἐτρέψατο* haplogr. om. **R** | *τε* om. **DSV** | *ἐτρέψατο* **MPDSV** ‖ **1102** *οὐδεμίην* **MPDᶜRSV** | *τούτων* **CR** ‖ **1103** *ὕπ-παρχον* **M** ‖ **1104** *τὸν* om. **C** | *Μεγαλόστεω* **DRSV** ‖ **1106** *γενόμενον Μασκάμην* **T** | *μούνῳ* om. **ABCT** | *Ξέρξῃ* **R** *Ξέρξην* **M** ‖ **1106.1107** *ἀρίστῳ ὄντι* **ABCT** ‖ **1107** *κα-τέστησε αὐτὸς* **MPp** Ald. | *ἔπεμπε* **D** ‖ **1108** *Ἀρταξέρξης* **TD** ‖ **1108–1109** *Μασκαμί-οισι ἐγγόνοισι* **T** ‖ **1109** *κατέστησαν* **C** ‖ **1110** *τοῦ Ἑλλησπόντου*] *Ἑλλησπόντου* **C** *τῷ Ἑλλησπόντῳ* **M** Ald. | *πανταχοῦ* **Pp** ‖ **1110–1111** *πανταχῇ – Ἑλλησπόντου* haplogr. om. **CMRSV** ‖ **1110** *τε* om. et supra lin. add. **A¹**

Θρηίκης καὶ Ἑλλησπόντου, πλὴν τοῦ ἐν Δορίσκῳ ὑπὸ Ἑλλήνων ὕστερον
ταύτης τῆς στρατηλασίης ἐξαιρέθησαν· τὸν δὲ ἐν Δορίσκῳ Μασκάμην οὐ-
δαμοί κω ἐδυνάσθησαν ἐξελεῖν πολλῶν πειρησαμένων· διὰ τοῦτο δέ οἱ τὰ
δῶρα πέμπεται παρὰ τοῦ βασιλεύοντος αἰεὶ ἐν Πέρσῃσι. τῶν δὲ ἐξαιρεθέν- 107
των ὑπὸ Ἑλλήνων οὐδένα βασιλεὺς Ξέρξης ἐνόμισε εἶναι ἄνδρα ἀγαθὸν εἰ
μὴ Βόγην μοῦνον τὸν ἐξ Ἠιόνος· τοῦτον δ' αἰνέων οὐκ ἐπαύετο καὶ τοὺς
περιεόντας αὐτοῦ ἐν Πέρσῃσι παῖδας ἐτίμα μάλιστα, ἐπεὶ καὶ ἄξιος
ἐπαίνου μεγάλου ἐγένετο Βόγης, ὃς ἐπειδὴ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων
καὶ Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδεω, παρεὸν αὐτῷ ὑπόσπονδον ἐξελθεῖν καὶ
νοστῆσαι ἐς τὴν Ἀσίην, οὐκ ἠθέλησε, μὴ δειλίῃ δόξειε περιεῖναι βασιλέϊ,
ἀλλὰ διεκαρτέρεε ἐς τὸ ἔσχατον. ὡς δ' οὐδὲν ἔτι φορβῆς ἐνῆν ἐν τῷ τεί- 2
χεϊ, συννήσας πυρὴν μεγάλην ἔσφαξε τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς
παλλακὰς καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ ἔπειτα ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ, μετὰ δὲ ταῦτα
τὸν χρυσὸν ἅπαντα τὸν ἐκ τοῦ ἄστεος καὶ τὸν ἄργυρον ἔσπειρε ἀπὸ τοῦ
τείχεος ἐς τὸν Στρυμόνα, ποιήσας δὲ ταῦτα ἑωυτὸν ἐσέβαλε ἐς τὸ πῦρ·
οὕτω μὲν οὗτος δικαίως αἰνέεται ἔτι καὶ ἐς τόδε ὑπὸ Περσέων.
Ξέρξης δὲ ἐκ τοῦ Δορίσκου ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δὲ αἰεὶ 108
γινομένους ἐμποδὼν συστρατεύεσθαι ἠνάγκαζε. ἐδεδούλωτο γάρ, ὡς καὶ
πρότερόν μοι δεδήλωται, ἡ μέχρι Θεσσαλίης πᾶσα καὶ ἦν ὑπὸ βασιλέα
δασμοφόρος Μεγαβάζου τε καταστρεψαμένου καὶ ὕστερον Μαρδονίου. 2

AB CT MP(p) D RSV
Τῶν δὲ (107,1) – εἶναι ἐξ Ἠιόνος – Περσαίων (sic) (107,2) exc. 𝔟

1122–1123 Suid. s. v. *συννήσας*: *Ἡρόδοτος*· συννήσας πυρὴν μεγάλην ἐσέβαλεν ἐς τὸ πῦρ

1111 *τοῦ Ἑλλησπόντου* **TP** | *ἐν* om. **C** | *πλὴν δὲ τοῦ* **S** ‖ 1111–1112 *ταύτης ὕστερον* **M** ‖ 1112 *ἐξηρέθησαν* **CTMPDRSV** | *Μασκάμην* van Herwerden necnon alii quidam edd. secludere volebant aliqua annorum ratione inducti, supervacaneo verum, cum aoristo tempori ‚plusquampraeteriti' vis sit attribuenda ‖ 1113 *ἠδυνάσθησαν* **DRSV** *ἐδυνήθησαν* **M** Ald. | *πειρησομένων* **RSV** ‖ 1114 *αἰὲν* **DRSV** ‖ 1115 *ἄνδρα εἶναι* **M** ‖ 1117 *ἐτίμα μάλιστα* **BCTP²p** *ἐτίμαλιστα* **A¹** *μα* super *μα* suppl. **A²** *ἐτίμα* **P¹** cett. ‖ 1117–1118 *ἄξιος αἴνου* **ABCTMP** *ἐπαίνου ἄξιος* **D** ‖ 1119 *παρεὼν* **MRV** ‖ 1120 *παρεῖναι* **T** ‖ 1121 *δ'* om. **V𝔟** ‖ 1122 *συνήσας* **A¹CTR** *συννήσας* **A²** Suid. rell. | *μεγάλην* om. **DRS𝔟** cf. Suid. ‖ 1122–1123 *καὶ τὰς παλακὰς* **C¹** om. **D¹** in mg. suppl. **D²** ‖ 1123 *δὲ* om. **ABCT** ‖ 1123–1124 *ταῦτα καὶ τὸν* Ald. *τὸν* **M** ‖ 1124–1125 *τὸν χρυσὸν – ταῦτα* haplogr. om. **D** ‖ 1125 *ἑωυτὸν ἐπέβαλε* **C** *καὶ ἑωυτὸν ἐσέβαλε* **Mp** ‖ 1128 *γενομένους* **R** | *ξυστρατεύεσθαι* **T** ‖ 1130 *Μεγαβύζου* **D**

παραμείβετο δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρηίκια τεί-
χεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλισται πρὸς ἑσπέρης πόλις, τῇ οὔνομά ἐστι Μεσαμ-
βρίη· ἔχεται δὲ ταύτης Θασίων πόλις Στρύμη. διὰ δέ σφεων τοῦ μέσου
Λίσος ποταμὸς διαρρέει, ὃς τότε οὐκ ἀντέσχε τὸ ὕδωρ παρέχων τῷ Ξέρ-
3 *ξεω στρατῷ, ἀλλ' ἐπέλιπε. (ἡ δὲ χώρη αὕτη πάλαι μὲν ἐκαλέετο Γαλ-*
λαϊκή, νῦν δὲ Βριαντική· ἔστι μέντοι τῷ δικαιοτάτῳ τῶν λόγων καὶ αὕτη
109 *Κικόνων.) διαβὰς δὲ τοῦ Λίσου ποταμοῦ τὸ ῥέεθρον ἀπεξηρασμένον*
πόλιας Ἑλληνίδας τάσδε παραμείβετο· Μαρώνειαν, Δίκαιαν, Ἄβδηρα. ταύ-
τας τε δὴ παρεξῆε καὶ κατὰ ταύτας λίμνας ὀνομαστὰς τάσδε· Μαρωνείης
μὲν μεταξὺ καὶ Στρύμης κειμένην Ἰσμαρίδα, κατὰ δὲ Δίκαιαν Βιστονίδα,
ἐς τὴν ποταμοὶ δύο ἐσιεῖσι τὸ ὕδωρ, Τραῦός τε καὶ Κόμψατος. κατὰ δὲ
Ἄβδηρα λίμνην μὲν οὐδεμίαν ἐοῦσαν ὀνομαστὴν παραμείψατο Ξέρξης,
2 *ποταμὸν δὲ Νέστον ῥέοντα ἐς θάλασσαν. μετὰ δὲ ταύτας τὰς χώρας ἰὼν*
τὰς ἠπειρώτιδας πόλις παρῄε, τῶν ἐν μιῇ λίμνη ἐοῦσα τυγχάνει ὡσεὶ
τριήκοντα σταδίων μάλιστά κῃ τὴν περίοδον ἰχθυώδης τε καὶ κάρτα ἁλ-
μυρή· ταύτην τὰ ὑποζύγια μοῦνα ἀρδόμενα ἀνεξήρανε. τῇ δὲ πόλι ταύτῃ

AB CT MP(p) D RSV

T 1132s. Steph. Byz. *Μεσημβρία· πόλις Ποντική· ... 'βρία' γὰρ τὴν πόλιν φασὶ Θρᾷκες· ... ἔστι καὶ Θράκης Μεσημβρία πρὸς τῷ τέλει τῆς Χερρονήσου, ὡς Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* || 1134 Eust. v. ad 43,1 || 1140s. Steph. Byz. s. v. *Ἴσμαρος: ... ἔστι καὶ Ἰσμαρὶς λίμνη· Ἡρόδοτος ζ'.*

1131 *δὲ* om. **C** | *πρῶτον* **DRSV** | *Σαμοθρήκεια* **T** *Σαμοθρήκ*ια* **p** || 1132 *ἑσπέρης* Steinio duce edd. prorsus omnes *ἑσπέρῃ* **ABTP** *ἑσπέρην* **TM** Ald. *ἑσπέρῃ* cett. | *ἐστι* om. **M** || 1132.1133 *Μεσημβρία* Steph. Byz. || 1133 *Θρύμη* **T** | *δέ* om. **D** || 1134 *Λίσσος* **M** Ald. Eust. | *διαιρέει* **ABT** | *ἀντέσχε τὸ*] *ἀντέσχετο* **DRSV** *ἀντέσχετο τὸ* **p** Ald. || 1135.1136 *Γαλδαϊκή* **AB** *Χαλδαϊκή* **C** *Γαλαϊκή* **M** Ald. || 1137 *Λίσσου* **M** Ald. | *ἀπεξηραμένον* **TM** Ald. || 1138 *πόλις* **S** *πόλεις* **DRV** | *παρημείβετο* **ABCT** | *Ἄβδηραν* **B** || 1138–1139 *ταύτας τε*] *ταῦτά τε* **ABCT** || 1139 *κατὰ ταύτας δὲ* **C** | *ὀνομαστὰς τάσδε*] *ὀνομαστὰς τάδε* **C** *ὀνομαστὰς ταύτας* **Mp** Ald. || 1140 *Στρύμνης* **CT** | *Βιστορίδα* **C** *Βιστωνίδα* **TM** || 1141 *ἐσιεῖσι τὸ* Schweighaeuser in editione et lexico tacite, sicut vidisset in aliquo cod. ms., quem sequ. edd. *ἐσεῖσι τὸ* **ABCT** *ἐσείσιτο* **DRSV** *εἰσεῖσι τὸ* **MPp** | *ὕδωρ* om. **DRSV** | *Στραῦός* **ABCT** | *Κόμψατος* **CTMP** Ald. *Κόψαντος* **DRSV** *Κόμψαντος* cett. || 1142 *οὐνομαστὴν* **MPRSV** | *παρημείψατο* **C** || 1143 *Μέστον* **RSV** | *ὀρέοντα* **T** | *ταῦτα* **AB CT** | *ἰὼν*] annon *ἰὼν Θασίων* sit scribendum dubitat Stein recepp. Hude Legrand || 1144 *πόλεις* **TDRV** | *τυγχάνει ἐοῦσα ὅση* **DRSV** || 1146 *ἀνεξήρανε* **R** *ἀνεξήραινε* **S** *ἀνεξήρηνε* cett. cf. II 99,2 | *πόλει* **CTMDRV**

οὔνομά ἐστι Πίστυρος. ταύτας μὲν δὴ τὰς πόλιας τὰς παραθαλασσίας τε
καὶ Ἑλληνίδας ἐξ εὐωνύμου χειρὸς ἀπέργων παρεξῆε· ἔθνεα δὲ Θρηίκων 110
δι' ὧν τῆς χώρης ὁδὸν ἐποιέετο τοσάδε· Παῖτοι, Κίκονες, Βίστονες, Σα-
παῖοι, Δερσαῖοι, Ἠδωνοί, Σάτραι. τούτων οἱ μὲν παρὰ θάλασσαν κατοι-
κημένοι ἐν τῇσι νηυσὶ εἵποντο, οἱ δὲ αὐτῶν τὴν μεσόγαιαν οἰκέοντες κα-
ταλεχθέντες τε ὑπ' ἐμεῦ πλὴν Σατρέων οἱ ἄλλοι πάντες πεζῇ ἀναγκαζό-
μενοι εἵποντο. Σάτραι δὲ οὐδενός κω ἀνθρώπων ὑπήκοοι ἐγένοντο, ὅσον 111
ἡμεῖς ἴδμεν, ἀλλὰ διατελεῦσι τὸ μέχρι ἐμεῦ αἰεὶ ἐόντες ἐλεύθεροι μοῦνοι
Θρηίκων· οἰκέουσί τε γὰρ ὄρεα ὑψηλὰ ἴδῃσί τε παντοίῃσι καὶ χιόνι συνη-
ρεφέα καὶ εἰσὶ τὰ πολέμια ἄκροι. οὗτοι οἱ τοῦ Διονύσου τὸ μαντήιόν εἰσι 2
κεκτημένοι· τὸ δὲ μαντήιον τοῦτο ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλοτά-
των, Βησσοὶ δὲ τῶν Σατρέων εἰσὶ οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, πρόμαντις
δὲ ἡ χρέωσα κατά περ ἐν Δελφοῖσι, καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον.

Παραμειψάμενος δὲ ὁ Ξέρξης τὴν εἰρημένην δεύτερα τούτων παραμεί- 112
βετο τείχεα τὰ Πιέρων, τῶν καὶ ἑνὶ Φάγρης ἐστὶ οὔνομα καὶ ἑτέρῳ Πέρ-
γαμος. ταύτῃ μὲν δὴ παρ' αὐτὰ τὰ τείχεα τὴν ὁδὸν ἐποιέετο, ἐκ δεξιῆς
χειρὸς τὸ Πάγγαιον ὄρος ἀπέργων ἐὸν μέγα τε καὶ ὑψηλόν, ἐν τῷ χρύσεά
τε καὶ ἀργύρεα ἔνι μέταλλα, τὰ νέμονται Πίερές τε καὶ Ὀδόμαντοι καὶ
μάλιστα Σάτραι. ὑπεροικέοντας δὲ τὸ Πάγγαιον πρὸς βορέω ἀνέμου Παιό- 113

AB CT MP(p) D RSV

T 1150 id. *Δερραῖοι· Θράκιον ἔθνος. Ἡρόδοτος Δερσαίους αὐτούς φησι* || **1161–1170** Eust. v. ad V 1,3

1147 *Πύστιρος* **ABDV** *Πίσυρος* **T** | *τὰς πόλιας* om. **P^{t}S** hab. **P^{mg}p** cett. || **1148** *ὑπέργων* **D^{1}** || **1149** *ὁδὸν* om. **RSV** | *ποιέετο* **D** || **1149–1150** *Κίκονες – Σαπαῖοι* om. **RSV** || **1150** *Ἠδονοὶ* **B** | *Σάστραι* **B** || **1151** *ἐν* om. **M** Ald. | *τὴν* om. **Mp** | *μεσόγεαν* **R** || **1152** *πάντες* om. **D** | *πεζοὶ* **M** Ald. || **1153** *ὑπήκοοι ἀνθρώπων* **M** || **1154** *διατελέουσι* **ABCT** || **1155** *οὔρεα* **CTMP** | *τε* om. **DSV** | *χιόνι*] *νιφάσι* **Mp** Ald. || **1155.1156** *ξυνηρέφεα* **T** || **1156** *οἳ* **TPp** || **1157** *ἐκτημένοι* **MPDSV** | *οὐρέων* **CMP** || **1158** *Βισσοὶ* **DRSV** *Βοσσοὶ* **T** || **1159** *χρέουσα* **MPp** Ald. | *καὶ* om. **C** || **1160.1161** *παρημείβετο* **ABC** || **1161** *τὰ τείχεα τῶν Πιέρων* **M** *τείχεα τῶν Πιέρων* **p** | *καὶ ἑνὶ Φάγρης* ex emendatione Leopardi et Holstenii a Wesselingio probata, quod vel similia Valla vel in cod. suo legisse vel emendavisse apparet, cum tamen Gronovius *τῶν καὶ Νιφάγρης* legere maluisset; quae ambo illa a Dietschio proposita particula *καὶ* carente magis placent : *καινιφάγρης* codd. || **1162** *ταύτην* **D^{c}** | *παρ' αὐτὰ*] *παρὰ* **ABCT** || **1163** *χερὸς* **TM** | *οὖρος* **CMP** || **1164** *τὰ* e *τὸ* corr. **A^{1}** || **1165** *πρὸς βορέαν κατὰ τὸ Πάγγαιον ὄρος* Eust. || **1165.1166** *Παιόνας* **AT** *Παίονας* cett.

*νας Δόβηράς τε καὶ Παιόπλας παρεξιὼν ἤιε πρὸς ἑσπέρην, ἐς ὃ ἀπίκετο
ἐπὶ ποταμόν τε Στρυμόνα καὶ πόλιν Ἠιόνα, τῆς ἔτι ζωὸς ἐὼν ἦρχε Βόγης,*
2 *τοῦ περ ὀλίγῳ πρότερον τούτων λόγον ἐποιεύμην. ἡ δὲ γῆ αὕτη ἡ περὶ τὸ
Πάγγαιον ὄρος καλέεται Φυλλὶς κατατείνουσα τὰ μὲν πρὸς ἑσπέρην ἐπὶ
ποταμὸν Ἀγγίτην ἐκδιδόντα ἐς τὸν Στρυμόνα, τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην
τείνουσα ἐς αὐτὸν τὸν Στρυμόνα, ἐς τὸν οἱ Μάγοι ἐκαλλιερέοντο σφάζον-*
114 *τες ἵππους λευκούς. φαρμακεύσαντες δὲ ταῦτα ἐς τὸν ποταμὸν καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τούτοισι ἐν Ἐννέα ὁδοῖσι τῇσι Ἠδωνῶν ἐπορεύοντο κατὰ τὰς
γεφύρας τὸν Στρυμόνα εὑρόντες ἐζευγμένον. «ἐννέα» δὲ «ὁδοὺς» πυνθανό-
μενοι τὸν χῶρον τοῦτον καλέεσθαι τοσούτους ἐν αὐτῷ παῖδάς τε καὶ παρ-*
2 *θένους ἀνδρῶν τῶν ἐπιχωρίων ζώοντας κατώρυσσον. (Περσικὸν δὲ τὸ
ζώοντας κατορύσσειν, ἐπεὶ καὶ Ἄμηστριν τὴν Ξέρξεω γυναῖκα πυνθάνομαι
γηράσασαν δὶς ἑπτὰ Περσέων παῖδας, ἐόντων ἐπιφανέων ἀνδρῶν ὑπὲρ ἑωυ-
τῆς τῷ ὑπὸ γῆς λεγομένῳ εἶναι θεῷ ἀντιχαρίζεσθαι κατορύσσουσαν.)*
115 *Ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ἐπορεύετο ὁ στρατός, ἐνθαῦτα πρὸς ἡλίου
δυσμέων ἐστὶ αἰγιαλός, ἐν τῷ οἰκημένην Ἄργιλον πόλιν Ἑλλάδα παρεξῄε·*
2 *αὕτη δὲ καὶ ἡ κατύπερθε ταύτης καλέεται Βισαλτίη. ἐνθεῦτεν δὲ κόλπον
τὸν ἐπὶ Ποσιδηίου ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς ἔχων ἤιε διὰ Συλέος πεδίου καλεο-
μένου Στάγειρον πόλιν Ἑλλάδα παραμειβόμενος καὶ ἀπίκετο ἐς Ἄκανθον
ἅμα ἀγόμενος τούτων ἕκαστον τῶν ἐθνέων καὶ τῶν περὶ τὸ Πάγγαιον
ὄρος οἰκεόντων, ὁμοίως καὶ τῶν πρότερον κατέλεξα, τοὺς μὲν παρὰ θά-
λασσαν ἔχων οἰκημένους ἐν νηυσὶ στρατευομένους, τοὺς δ' ὑπὲρ θαλάσσης*

AB CT MP(p) D RSV

T 1168 s. Steph. Byz. *Φυλλίς· χώρα Θράκης· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ·* ἡ δὲ γῆ – Φυλλίς ‖ 1170 Hes. *Ἀγγίτας· ὄνομα ποταμοῦ, ὅς ἐστι περὶ τὸ Παγγαῖον· ὁμοίως καὶ ἡ Ἄρτεμις*

1166 *καὶ Παιόπλας*] *καὶ ὅπλας* **ABCT** ‖ 1166–1170 *ἑσπέρην – ἑσπέρην ἐπὶ ποταμὸν* | *ἑσπέρην* **Mp** ‖ 1168 *ὀλίγον* **S** fin. voc. comp. not. **V** | *λόγον*] *λέγων* **R** non liquet **V** | *αὕτη ἡ*] *αὕτη* Steph. Byz. ‖ 1169 *Φυλὶς* **C** *Φυλλὶν* Eust. *Φιλλὶς* **RSV** *Φυλλίς* Steph. Byz. rell. ‖ 1170 *μεσαμβρίην*] cf. Eust. ‖ 1171 *ἐ∗καλλιερέοντο* **A** ‖ 1171.1172 *σφάζοντες*] *φράζοντες* **C** ‖ 1173 *πολλὰ* om. **M** | *Ἐννέα ὁδοῖσι τοῖσι* **ABCT** *Ἐννεαοδοῖσι τῇσι* maluerim ‖ 1174 *ἐνεννέα* **D** ‖ 1176 *ἐγχωρίων* **DRSV** ‖ 1176–1177 *Περσικὸν – κατορύσσειν* haplogr. om. **ABCT** ‖ 1178 *γηρά^{σα}σαν* **A** | *δὶς ἑπτὰ ἐόντων ἐπιφανέων Περσέων παῖδας ὑπὲρ* **p** Ald. *δὶς ἑπτὰ ἐόντων ἐπιφανέων παῖδας ὑπὲρ* **M** | *παῖδα* **R** *παῖδ^{α}ες* **V** ‖ 1179 *γῆν* **ABCTP** ‖ 1181 *Ἄρχιλον* **D** *Ἄργηλον* **M** ‖ 1182 *καὶ* om. **C** ‖ 1183 *χερὸς* **TM** Ald. | *παιδίου* **R** ‖ 1184 *Ἑλλάδα* om. **M** | *καὶ* om. **M** ‖ 1187 *οἰκημένους ἔχων* **M** | *ἐν νηυσὶ* om. **SV**

πεζῇ ἑπομένους. τὴν δὲ ὁδὸν ταύτην, τῇ βασιλεὺς Ξέρξης τὸν στρατὸν 3
ἤλασε, οὔτε συγχέουσι Θρήικες οὔτ' ἐπισπείρουσι σέβονταί τε μεγάλως τὸ
μέχρι ἐμεῦ. ὡς δὲ ἄρα ἐς τὴν Ἄκανθον ἀπίκετο, ξεινίην τε ὁ Ξέρξης τοῖσι 116
Ἀκανθίοισι προεῖπε καὶ ἐδωρήσατό σφεας ἐσθῆτι Μηδικῇ ἐπαίνεέ τε
ὁρέων αὐτοὺς προθύμους ἐόντας ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων.
ἐν Ἀκάνθῳ δὲ ἐόντος Ξέρξεω συνήνεικε ὑπὸ νούσου ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστε- 117
ῶτα τῆς διώρυχος Ἀρταχαίην, δόκιμον ἐόντα παρὰ Ξέρξῃ καὶ γένος Ἀχαι-
μενίδην, μεγάθεΐ τε μέγιστον ἐόντα Περσέων (ἀπὸ γὰρ πέντε πήχεων βα-
σιληίων ἀπέλειπε τέσσερας δακτύλους) φωνέοντά τε μέγιστον ἀνθρώπων,
ὥστε Ξέρξην συμφορὴν ποιησάμενον μεγάλην ἐξενεῖκαί τε αὐτὸν κάλλιστα
καὶ θάψαι· ἐτυμβόχεε δὲ πᾶσα ἡ στρατιή. τούτῳ δὲ τῷ Ἀρταχαίῃ θύουσι 2
Ἀκάνθιοι ἐκ θεοπροπίου ὡς ἥρωι ἐπονομάζοντες τὸ οὔνομα.
Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἀπολομένου Ἀρταχαίεω ἐποιέετο συμφορήν· οἱ 118
δὲ ὑποδεκόμενοι Ἑλλήνων τὴν στρατιὴν καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην ἐς πᾶν
κακοῦ ἀπίκατο οὕτως, ὥστε ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἴκων ἐγίνοντο, ὅκου γε
Θασίοισι ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ πολίων τῶν σφετέρων δεξαμένοισι τὴν

AB CT MP(p) D RSV

T 1200–1229 Athen. 146a *Ἡρόδοτος... φησιν ἐν τῇ ζ', ὡς* οἱ ὑποδεχόμενοι Ἑλλήνων τὸν βασιλέα καὶ δειπνίζοντες – ἀφίκοντο οὕτως – δειπνίσασι τετρακόσια – ἀργυρίου Ἀντίπατρος τῶν ἀστῶν ἀνὴρ *ἐδαπάνησε· καὶ γὰρ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ κρατῆρας παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον· εἰ δὲ Ξέρξης δὶς ἐσιτέετο μεταλαμβάνων καὶ ἄριστον,* ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν *αἱ πόλεις*

1197 s. Eust. v. ad IV 154,2

1189 *τε* om. R ‖ 1190 *μέχρις* D | *ξεινηίην* DRV | *ὁ Πέρσης* TMp Ald. ‖ 1191 *προσεῖπε* B ‖ 1191–1192 *ἐπαίνεε – ἀκούων*] sic intellige: ‚laudavit videns cum audiret eos parato animo promptos esse ad bellum et ad fossae operam': *ἀκούων* crucibus nescio qua de causa signavit Hude *ἐπαίνεε τε ὁρέων καὶ τοὺς προθύμους ἐόντας ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὸ ὄρυγμα ἀκούων* ACTMP *ἐπαίνεε τε ὁρέων καὶ προθύμους – ἀκούων* propos. Stein ‖ 1193 *ξυνήνεικε* CTM ‖ 1193–1194 *ἀποθανεῖν τὸν ἐφεστεῶτα τῆς διώρυχος ὑπὸ νούσου* D[ac] *ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος ὑπὸ νούσου* D[c] *ἀποθανεῖν τὸν ἐφεστεῶτα τῆς διώρυχας ὑπὸ νούσου* R *ἀποθανεῖν τὸν ἐπεστεῶτα τῆς διώρυχος ὑπὸ νόσου* S *ἀποθανεῖν τὸν ἐφεστεῶτα τῆς διώρυχος ὑπὸ νούσου* V ‖ 1194 *παρὰ*] *πεῖρα* D ‖ 1196 *ἀπέλιπε* TRSV | *τέσσαρας* CTMR ‖ 1197 *Ξέρξεα* MDRSV ‖ 1198 *ἐτυμβοχόεε* PRSV ‖ 1198–1199 *Ἀκάνθιοι θύοισι* ABC ‖ 1199 *τοὔνομα* M Ald. ‖ 1200 *ἀπολλομένου* TMp Ald. ‖ 1201 *Ξέρξεα* MDRSV ‖ 1202 *ἀπίκετο* C[1] *ἀπικέατο* MPp Ald. *ἀφίκοντο* Athen. | *ἀνάστατοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγένοντο* DSV *ἀναστάντοι ἐκ τῶν οἰκίων ἐγένοντο* R cf. Athen.

*Ξέρξεω στρατιὴν καὶ δειπνίσασι Ἀντίπατρος ὁ Ὀργέος ἀραιρημένος τῶν
ἀστῶν ἀνὴρ δόκιμος ὅμοια τῷ μάλιστα, ἀπέδεξε ἐς τὸ δεῖπνον τετρακόσια*
119 *τάλαντα ἀργυρίου τετελεσμένα. ὡς δὲ παραπλησίως καὶ ἐν τῇσι ἄλλῃσι
πόλισι οἱ ἐπεστεῶτες ἀπεδείκνυσαν τὸν λόγον· τὸ γὰρ δεῖπνον τοιόνδε τι
ἐγίνετο, οἷα ἐκ πολλοῦ χρόνου προειρημένον καὶ περὶ πολλοῦ ποιευμένων.*
2 *τοῦτο μέν, ὡς ἐπύθοντο τάχιστα τῶν κηρύκων τῶν περιαγγελλόντων, δασά-
μενοι σῖτον ἐν τῇσι πόλισι οἱ ἀστοὶ ἄλευρά τε καὶ ἄλφιτα ἐποίευν πάντες
ἐπὶ μῆνας συχνούς· τοῦτο δὲ κτήνεα σιτεύεσκον ἐξευρίσκοντες τιμῆς τὰ
κάλλιστα ἔτρεφόν τε ὄρνιθας χερσαίους καὶ λιμναίους ἔν τε οἰκήμασι καὶ
λάκκοισι ἐς ὑποδοχὰς τοῦ στρατοῦ· τοῦτο δὲ χρύσεά τε καὶ ἀργύρεα
ποτήριά τε καὶ κρητῆρας ἐποιεῦντο καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ἐπὶ τράπεζαν τιθέα-*
3 *ται πάντα. ταῦτα μὲν αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τοῖσι ὁμοσίτοισι μετ' ἐκείνου
ἐπεποίητο, τῇ δὲ ἄλλῃ στρατιῇ τὰ ἐς φορβὴν μοῦνα τασσόμενα. ὅκως δὲ
ἀπίκοιτο ἡ στρατιή, σκηνὴ μὲν ἔσκε πεπηγυῖα ἑτοίμη, ἐς τὴν αὐτὸς*
4 *σταθμὸν ποιεέσκετο Ξέρξης, ἡ δὲ ἄλλη στρατιὴ ὑπαίθριος. ὡς δὲ δείπνου
γίνοιτο ὥρη, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχεσκον πόνον, οἱ δέ, ὅκως πλησθέντες νύ-
κτα αὐτοῦ ἀγάγοιεν, τῇ ὑστεραίῃ τήν τε σκηνὴν ἀνασπάσαντες καὶ τὰ
ἔπιπλα πάντα λαβόντες οὕτω ἀπελαύνεσκον λείποντες οὐδὲν ἀλλὰ φερό-*
120 *μενοι. ἔνθα δὴ Μεγακρέοντος ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω ἔπος εὖ εἰρημένον ἐγέ-*

AB CT MP(p) D RSV
Ἔνθα – ἐκτριβῆναι (120) exc. floril. 𝔄𝔓

1210 Eust. Od. 1445 (ad *β* 290) *ἄλφιτα … οὐκ αὐτόχρημα πάντως ἄλευρα· φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος* ἄλευρά τε καὶ ἄλφιτα

1204 *δειπνήσασι* **T** | *Ὀργέως* **ABC** || 1205 *ἀπέδειξεν* **T** || 1207 *πόλησι* **DR** | *ἐπιστεῶτες* **R** | *τι*] *τοι* **RSV** || 1208 *ἐγένετο* **MDRSV** | *προειρημένου* **B** | *ποιεύμενον* **MP DRSV** || 1209 *τάχιστα τῶν κηρύκων*] *τῶν κηρύκων μάλιστα* **DRSV** | *περιαγγελόντων* **A^{ac}B^{ac}** || 1209.1210 *δασάμενοι σῖτον*] *δασαμένοισι τὸν* **D^{1}R** *δασαμένοισι τῶν* **D^{2}SV** || 1210 *πάντας* **T** || 1211 *ἐπὶ* om. **DRSV** | *ἐσίτευον* **ABCTMP** || 1214 *ποτήρια καὶ κρητῆρας* **ABCTP** *ποτήρια καὶ κρητῆρες* **M** *ποτήριά τε καὶ κρητῆρες* **p** Ald. | *τἄλλα* **TMPDRSV** || 1214.1215 *τίθεται* **MPDRSV** || 1215 *μὲν ταῦτα* **DR SV** *ταῦτα μὲν δὴ* **M** Ald. || 1217 *στρατιῇ* **B** || 1218 *ποιέσκετο* prisca orthographia usi (cf. praef. vol. I, p. X) **ABCTMP**, quod ad recentem normam *ποιέεσκετο* scribens adaptavit Ald. *ἐποιέετο* rell. | *στρατιὴ ἔσκε ὑπαίθριος* **MPDRSV** || 1219 *ἐγίνετο* **ABC** *ἐγένετο* **T** | *πόνον ἔχεσκον* **DRSV** | *ὅπως* **MDRV** || 1220 *τῇ*] *ἐν τῇ* **ABCT** || 1221 *λιπόντες* **T** || 1222 *Μετακρέοντος* **D** *Μεγακρέοντος* 𝔄𝔓 rell. | *εὑρημένον* **B** *εὖ εἰρημένον* 𝔄𝔓 rell.

νετο, ὃς συνεβούλευε Ἀβδηρίτῃσι πανδημεὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας ἐλθόντας
ἐς τὰ σφέτερα ἱρὰ ἵζεσθαι ἱκέτας τῶν θεῶν παραιτεομένους καὶ τὸ λοιπόν
σφιν ἀπαμυνεῖν τῶν ἐπιόντων κακῶν τὰ ἡμίσεα τῶν τε παροιχομένων
ἔχειν σφιν μεγάλην χάριν, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης οὐ δὶς ἑκάστης ἡμέρης
ἐνόμισε σῖτον αἱρέεσθαι· παρέχειν γὰρ ἂν Ἀβδηρίτῃσι, εἰ καὶ ἄριστον 2
προείρητο ὅμοια τῷ δείπνῳ παρασκευάζειν ἢ μὴ ὑπομένειν Ξέρξην
ἐπιόντα ἢ καταμείναντας κάκιστα πάντων ἀνθρώπων διατριβῆναι.

Οἱ μὲν δὴ πιεζόμενοι ὁμοίως τὸ ἐπιτασσόμενον ἐπετέλεον, Ξέρξης δὲ ἐκ 121
τῆς Ἀκάνθου ἐντειλάμενος τοῖσι στρατηγοῖσι τὸν ναυτικὸν στρατὸν ὑπομέ-
νειν ἐν Θέρμῃ ἀπῆκε ἀπ' ἑωυτοῦ πορεύεσθαι τὰς νέας (Θέρμῃ δὲ τῇ ἐν
τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ οἰκημένῃ, ἀπ' ἧς καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην
ἔχει), ταύτῃ γὰρ ἐπυνθάνετο συντομώτατον εἶναι. μέχρι μὲν γὰρ Ἀκάνθου 2
ὧδε τεταγμένος ὁ στρατὸς ἐκ Δορίσκου τὴν ὁδὸν ἐποιέετο· τρεῖς μοίρας ὁ
Ξέρξης δασάμενος πάντα τὸν πεζόν, μίαν αὐτέων ἔταξε παρὰ θάλασσαν
ἰέναι ὁμοῦ τῷ ναυτικῷ· ταύτης μὲν δὴ ἐστρατήγεον Μαρδόνιός τε καὶ 3
Μασίστης, ἑτέρη δὲ τεταγμένη ἤιε τοῦ στρατοῦ τριτημορὶς τὴν μεσόγαιαν,
τῆς ἐστρατήγεον Τριτανταίχμης τε καὶ Γέργις. ἡ δὲ τρίτη τῶν μοιρέων,

AB CT MP(p) D RSV

1223 s. Steph. Byz. s. v. *Ἄβδηρα: ἀπὸ τῶν εἰς ᾱ οὐδετέρων εὑρίσκεται ὡς Γάβαλα – Γαβαλίτης· τοῦ 'Ἀβδηρίτης' μέμνηται ... Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* ‖ **1231 s.** Lex. Vind. 185 *'ὑπομένειν' ἀντὶ τοῦ ἁπλῶς 'μένειν'. Ἡρόδοτος·* ἐντειλάμενος – Θέρμῃ. *καὶ 'ὑπομένειν' ἀντὶ τοῦ 'ἐκδέχεσθαι'. ὁ αὐτός* (202)· ἦσαν – χώρῳ ‖ **1235 s.** Suid. s. v. *δάσασθαι: Ἡρόδοτος·* ἐς τρεῖς – στρατόν ‖ **1238** id. s. v. *τριτημορίς: Ἡρόδοτος·* ἑτέρη – μεσόγαιαν

1223 *συνεβούλευσε* **MPDRSV** *συνεβούλευε* **𝔄𝔓** rell. | *πανδημὶ* **AB𝔓** *πανδημεὶ* **𝔄** rell. ‖ **1224** *ἱρὰ* **𝔓** | *τὸν θεὸν* **T** | *παραιτεουμένους* **RV** *παραιτεομένους* **𝔄𝔓** rell. ‖ **1225** *ἀποταμύνειν* **R** | *παρεχόμενον* **RSV** *παροιχόμενον* **𝔄𝔓** rell. ‖ **1226** *σφι* **A** | *ἡμέρας* **T** ‖ **1227** *ἂν* om. **T** ‖ **1228** *ὅμοιον* **𝔄** *ὅμοια* **𝔓** codd. | *τῷ δείπνῳ* om. **M** | *Ξέρξεα* **TM** Ald. ‖ **1229** *ἐκτριβῆναι* **𝔓** *κατατριβῆναι* **𝔄** num fort. *ἐκδιατριβῆναι* ,omnino consumi' legendum? ‖ **1230** *ὁμοίως*] cf. cap. 119 iniens: *ὅμως* Vallam e *tamen* eius versionis legisse apparet ‖ **1232** *τὰς νῆας πορεύεσθαι* **Mp** Ald. ‖ **1234** *συντομώτερον* **DRSV** | *γὰρ* om. **B** ‖ **1235** *τρεῖς*] *ἐς τρεῖς* Suid. ‖ **1236** *πεζὸν στρατόν* **ABCTP** Suid. *τὸν στρατὸν τὸν πεζόν* **M** | *αὐτῶν* **DRSV** ‖ **1238** *Μασύστης* **M** Ald. | *ἑτέρῃ* **B** | *τεταγμένη* om. Suid. | *μεσόγεαν* **RV**[c] cf. Suid. ‖ **1239** *Σέργις* **M** Ald. *Γέργης* **T** *Γέργι* **R** *Γέρτις* **DSV** | *τρίτῃ* **B**

μετ' ἧς ἐπορεύετο αὐτὸς Ξέρξης, ᾗε μὲν τὸ μέσον αὐτέων, στρατηγοὺς δὲ παρείχετο Σμερδομένεά τε καὶ Μεγάβυξον.

122 *Ὁ μέν νυν ναυτικὸς στρατὸς ὡς ἀπείθη ὑπὸ Ξέρξεω καὶ διεξέπλωσε τὴν διώρυχα τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ γενομένην, διέχουσαν δὲ ἐς κόλπον, ἐν τῷ Ἄσσα τε πόλις καὶ Πίλωρος καὶ Σίγγος καὶ Σάρτη οἴκηνται, ἐνθεῦτεν, ὡς καὶ ἐκ τουτέων τῶν πολίων στρατιὴν παρέλαβε, ἔπλεε ἀπιέμενος ἐς τὸν Θερμαῖον κόλπον, κάμπτων δὲ Ἄμπελον τὴν Τορωναίην ἄκρην παραμείβετο Ἑλληνίδας τε τάσδε πόλις, ἐκ τῶν νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε· Τορώνην, Γαληψόν, Σερμύλην, Μηκύβερναν, Ὄλυνθον. ἡ μέν νυν*

123 *χώρη αὕτη Σιθονίη καλέεται. ὁ δὲ ναυτικὸς στρατὸς ὁ Ξέρξεω συντάμνων ἀπ' Ἀμπέλου ἄκρης ἐπὶ Καναστραίην ἄκρην, τὸ δὴ πάσης τῆς Παλλήνης ἀνέχει μάλιστα, ἐνθεῦτέν τε νέας τε καὶ στρατιὴν παρελάμβανε ἐκ Ποτιδαίης καὶ Ἀφύτιος καὶ Νέης πόλιος καὶ Αἰγῆς καὶ Θεράμβω καὶ Σκιώνης καὶ Μένδης καὶ Σάνης· αὗται γάρ εἰσι αἱ τὴν νῦν Παλλήνην, πρότερον δὲ*

2 *Φλέγρην καλεομένην νεμόμεναι. παραπλέων δὲ καὶ ταύτην τὴν χώρην ἔπλεε ἐς τὸ προειρημένον παραλαμβάνων στρατιὴν καὶ ἐκ τῶν προσεχέων πολίων ὁμουρεουσέων δὲ τῷ Θερμαίῳ κόλπῳ, τῇσι οὐνόματά ἐστι τάδε· Λίπαξος, Κώμβρεια, Λισαί, Γίγωνος, Κάμψα, Σμίλα, Αἴνεια· ἡ δὲ τουτέων*

3 *χώρη Κροσσαίη ἔτι καὶ ἐς τόδε καλέεται. ἀπὸ δὲ Αἰνείης, ἐς τὴν ἐτελεύ-*

AB CT MP(p) D RSV

T 1244 s. Steph. Byz. *Ἄσσα· πόλις πρὸς τῷ Ἄθῳ· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ*

1240 *μεθ' ἧς* **DRV** | *ὁ Ξέρξης* **DM**[c]**p** Ald. ‖ 1241 *Σμερδόνεά* **Mp** Ald. | *τε* om. **DRSV** | *Μεγάβυξον* **ADRV** ‖ 1242 *νυν* om. **DRSV** | *διέπλωσε* **CTMPDRSV** ‖ 1244 *Πίδωρος* **BTMP** *Πιδωρὸς* **C** *Πί*δωρος* (λ supra) **A** | *Σάργη* **MPDRSV** ‖ 1245 *καὶ* om. **C** ‖ 1245–1246 *ἔπλεε – τὴν* om. **C** ‖ 1245 *ἀπικόμενος* **DRSV** ‖ 1246 *Κορωναίην* **ABCT** ‖ 1247 *τε* om. **Pp** | *τάσδε*] *τὰς* **C** | *πόλεις* **CTDRV** ‖ 1247.1248 *παρέλαβε* **TMPp** Ald. ‖ 1248 *Γαληψών* **RSV** *Γαλιψόν* **T** | *Μηκύρερναν* **D**[1] *Μηκύρεναν* **R** *Μηκύρενναν* **SV** ‖ 1249 *Σιθωνίη* **TMPRV** | *ὁ*[2] om. **M** | *ξυντάμνων* **CT** ‖ 1250 *Καναστραῖον* **RSV** *Καναστραῖ**ον* **D** | *τὸν* **R** ‖ 1251 *ἐνθεῦτεν νέας* **ABCTMP** ‖ 1252 *Ἀφύστιος* **DRSV** ‖ 1256 *ὁμουρεουσέων*] *ὁμουρεουσῶν* **DRV** *τῇ Παλλήνῃ ὁμουρεουσέων* **ABCTMP** ‖ 1257 *Κωμβρία* **ABCT** | *Λείσαι* **D** *Λίσαι* **C** *Λισσαί* **T** | *Αἰνία* **AB** ‖ 1258 *Κροσαίη* **M** *Κρησσαίη* **T** *Γλωσσαίη* **C** | *καὶ* om. **ABCT** | *Αἰνέης* **D**

των καταλέγων τὰς πόλις, ἀπὸ ταύτης ἤδη ἐς αὐτόν τε τὸν Θερμαῖον κόλπον ἐγίνετο τῷ ναυτικῷ στρατῷ πλόος καὶ γῆν τὴν Μυγδονίην, πλέων δὲ ἀπίκετο ἔς τε τὴν προειρημένην Θέρμην καὶ Σίνδον τε πόλιν καὶ Χαλέστρην ἐπὶ τὸν Ἄξιον ποταμόν, ὃς οὐρίζει χώρην τὴν Μυγδονίην τε καὶ Βοττιαιίδα, τῆς ἔχουσι τὸ παρὰ θάλασσαν, στεινὸν χωρίον, πόλις Ἴχνη τε καὶ Πέλλα.

Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς αὐτοῦ περὶ Ἄξιον ποταμὸν καὶ πόλιν Θέρ- 124
μην καὶ τὰς μεταξὺ πόλιας τουτέων περιμένων βασιλέα ἐστρατοπεδεύετο, Ξέρξης δὲ καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς ἐπορεύετο ἐκ τῆς Ἀκάνθου τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ, βουλόμενος ἐς τὴν Θέρμην ἀπικέσθαι. ἐπορεύετο δὲ διὰ τῆς Παιονικῆς καὶ Κρηστωνικῆς ἐπὶ ποταμὸν Χείδωρον, ὃς ἐκ Κρηστωναίων ἀρξάμενος ῥέει διὰ Μυγδονίης χώρης καὶ ἐξίει παρὰ τὸ ἕλος τὸ ἐπ' Ἀξίῳ ποταμῷ. πορευομένῳ δὲ ταύτῃ λέοντές οἱ ἐπεθήκαντο τῇσι σιτοφό- 125
ροισι καμήλοισι· καταφοιτῶντες γὰρ οἱ λέοντες τὰς νύκτας καὶ λείποντες τὰ σφέτερα ἤθεα ἄλλου μὲν οὐδενὸς ἅπτοντο οὔτε ὑποζυγίου οὔτε ἀνθρώπου, οἱ δὲ τὰς καμήλους ἐκεράϊζον μούνας. θωμάζω δὲ τὸ αἴτιον, ὅ τι κοτὲ ἦν τῶν ἄλλων τὸ ἀναγκάζον ἀπεχομένους τοὺς λέοντας τῇσι καμήλοισι ἐπιτίθεσθαι, τὸ μήτε πρότερον ὀπώπεσαν θηρίον μήτ' ἐπεπειρέατο αὐτοῦ. εἰσὶ δὲ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία καὶ λέοντες πολλοὶ καὶ βόες ἄγριοι, 126
τῶν τὰ κέρεα ὑπερμεγάθεά ἐστι τὰ ἐς Ἕλληνας φοιτέοντα. οὖρος δὲ τοῖσι

AB CT MP(p) D RSV

T **1261** Steph. Byz. *Σίνθος· πόλις παρὰ τῷ Θερμαίῳ· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* ‖ **1264 s.** Steph. Byz. *Ἴχναι· πόλις Μακεδονίας· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* ‖ **1272 ss.** Ael. hist. anim. XVII 36 *Ἡρόδοτος λέγει ταῖς Ξέρξου καμήλοις ταῖς τὸν σῖτον φερούσαις ἐπιθέσθαι λέοντας· τὰ δὲ ἄλλα οὐκ ἐσίνοντο, οὐχ ὑποζύγιον, οὐκ ἄνθρωπον, ἢ δ' ὅς*

1259 *πόλεες* **CS**[2] *πόλεις* **TMRV** *πόλιας* **D** | *τε* om. **M** ‖ **1260** *ἐγένετο* **T** ‖ **1261** *Σίνδον*] cf. Steph. | *τε* om. **M** ‖ **1262** *Ἀξειὸν* **TM** ‖ **1263** *Βοττηνίδα* **DRSV** | *ἧς* **DRSV** | *πόλεις* **T** *πόλιες* **M** | *Ἴχναι* vel *Ἰχναί* **MPDRSV** cf. Steph. ‖ **1265** *Ἀξειὸν* **TM** | *καὶ* om. **C** | *πόλις* **PRV** *πόλεις* **D** ‖ **1266** *ἐστρατοπεδεύοντο* **RSV** ‖ **1267** *μεσόγεαν* **R** ‖ **1268** *βολόμενος* **A** ‖ **1269** *Ἐχείδωρον* a nonnullis edd. commendatum recte respuit Legrand nomen vernaculum ab illis iniusto in, ut ita dicamus, ‚Graeciorem' formam mutatum esse iudicans ‖ **1269.1270** *ἐκρηστωναίων* **A**[ac] ‖ **1270** *ἐξῄει* **C** *ἐξίῃ* **Tp** *ἐξείει* **M** ‖ **1271** *ταύτην* **D** | *οἱ* om. **R** ‖ **1272** *καταφοιτέοντες* **TMPDRSV** *καταφοιτέωντες* **C** ‖ **1274** *θωυμάζω* **MPp** Ald. ‖ **1275** *ἀναγκάζων* **B** ‖ **1276** *ὠπώπεσαν* **D** *ὀπώθεσαν* **C** ‖ **1278** *ἐς τοὺς Ἕλληνας* **M** Ald. | *φοιτεῶντα* **T**

λέουσί ἐστι ὅ τε δι' Ἀβδήρων ῥέων ποταμὸς Νέστος καὶ ὁ δι' Ἀκαρνανίης
ῥέων Ἀχελῷος, οὔτε γὰρ τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τοῦ Νέστου οὐδαμόθι πάσης τῆς
ἔμπροσθεν Εὐρώπης ἴδοι τις ἂν λέοντα οὐδαμοῦ, οὔτε πρὸς ἑσπέρης τοῦ
Ἀχελῴου ἐν τῇ ἐπιλοίπῳ ἠπείρῳ, ἀλλ' ἐν τῇ μεταξὺ τούτων τῶν ποταμῶν
127 *γίνονται. ὡς δὲ ἐς τὴν Θέρμην ἀπίκετο ὁ Ξέρξης, ἵδρυσε αὐτοῦ τὴν στρα-*
τιήν. ἐπέσχε δὲ ὁ στρατὸς αὐτοῦ στρατοπεδευόμενος τὴν παρὰ θάλασσαν
χώρην τοσήνδε ἀρξάμενος ἀπὸ Θέρμης πόλιος καὶ τῆς Μυγδονίης μέχρι
Λυδίεώ τε ποταμοῦ καὶ Ἁλιάκμονος, οἳ οὐρίζουσι γῆν τὴν Βοττιαιίδα τε
2 *καὶ Μακεδονίδα, ἐς τὠυτὸ ῥέεθρον τὸ ὕδωρ συμμίσγοντες. ἐστρατοπε-*
δεύοντο μὲν δὴ ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ καταλεχ-
θέντων τούτων ποταμῶν ἐκ Κρηστωναίων ῥέων Χείδωρος μοῦνος οὐκ ἀντέ-
χρησε τῇ στρατιῇ πινόμενος, ἀλλ' ἐπέλιπε.
128 *Ξέρξης δὲ ὁρέων ἐκ τῆς Θέρμης ὄρεα τὰ Θεσσαλικά, τόν τε Ὄλυμπον*
καὶ τὴν Ὄσσαν, μεγάθεϊ ὑπερμήκεα ἐόντα, διὰ μέσου τε αὐτῶν αὐλῶνα
στεινὸν πυνθανόμενος εἶναι, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειός, ἀκούων τε ταύτῃ εἶναι
ὁδὸν ἐς Θεσσαλίην φέρουσαν ἐπεθύμησε πλώσας θεήσασθαι τὴν ἐκβολὴν
τοῦ Πηνειοῦ, ὅτι τὴν ἄνω ὁδὸν ἔμελλε ἐλᾶν διὰ Μακεδόνων τῶν κατύ-

AB CT MP(p) D RSV

T 1280 s. Arist. HA 579b *σπάνιον... τὸ γένος τὸ τῶν λεόντων ἐστὶ καὶ οὐκ ἐν πολλῷ γίγνεται τόπῳ, ἀλλὰ τῆς Εὐρώπης ἁπάσης ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Ἀχελώου καὶ τοῦ Νέσσου* cf. 606b ‖ 1291–1315 Eust. Il. 337 (ad *B* 754) *λέγει... Ἡρόδοτος, ὅτι* ὄρη τὰ Θετταλικά, Ὄλυμπος καὶ Ὄσσα – στενός, δι' οὗ ῥέει Πηνειός, *εἷς* τῶν πέντε δοκίμων *Θετταλικῶν ποταμῶν, ὧν καὶ Ἀπιδανὸς καὶ Ἐνιπεύς· τούτῳ δὲ ὅμοιον καὶ τὸ 'πέντε ποταμοὶ δόκιμοι Θετταλικοί, ὧν Πηνειός, Ἀπιδανὸς καὶ Ἐνιπεύς,* συμμίσγουσι *δὲ* τὸ ὕδωρ εἰς ταὐτὸ *καὶ* δι' ἑνὸς αὐλῶνος στενοῦ *ἐκρέουσι* εἰς τὴν θάλασσαν· *ἔνθα* κατακρατῶν ὁ Πηνειὸς τῷ ὀνόματι ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους ποιεῖ

1279 *ῥέων* om. **DRSV** | *Ἀκαρνίης* **T** ‖ 1280 *τὴν*] *τῇ* **D** ‖ 1281 *οὐδαμοῦ* om. **ABC TMP** ‖ 1282 *ὑπολοίπῳ* **M** Ald. ‖ 1285 *τοσόνδε* **Mp** Ald. ‖ 1286 *Ἀνίκμονος* **C**[1ac] | *τὴν* om. **ABCT** ‖ 1286–1287 *τε καὶ Μακεδονίδα* haplogr. om. **B** ‖ 1288 *δὴ* om. **B** | *χώροισι* **Mp** Ald. ‖ 1288.1289 *κατελεχθέντων* **R** ‖ 1289 *τουτέων* **CT** | *Κρηστωναίης* **C** *Κρηστωνέης* **ABT** | *Ἐχείδωρος* **RSV** v. quod ad 124 adnotavimus ‖ 1289–1290 *οὐ κατέχρησε* **C** ‖ 1290 *ἐπέλειπε* **B**[1]**D**[1] ‖ 1291 *ὁρῶν* **AB** | *οὔρεα* **CTMP** | *Θετταλικά* **Mp** Ald. Eust. ‖ 1291–1292 *τόν – Ὄσσαν* cf. Eust. ‖ 1292 *μεγάθεϊ* **P**[1]**DR SV** *μεγέθει* Eust. *μεγάθεϊ τε* **P**[2]**p** rell. | *ἐόντα* om. Eust. | *μέσου τε*] *μέσων δὲ* Eust. ‖ 1293 *εἶναι ταύτῃ* **MPDRSV** ‖ 1294 *ἐμβολὴν* **T** ‖ 1295.1296 *κατύπερθεν* **TRV** *κατύπερ τὸ* **M**

περθε οἰκημένων ἐς Περραιβοὺς παρὰ Γόννον πόλιν, ταύτῃ γὰρ ἀσφαλέ-
στατον ἐπυνθάνετο εἶναι. ὡς δὲ ἐπεθύμησε, καὶ ἐποίεε ταῦτα· ἐσβὰς ἐς 2
Σιδωνίην νέα, ἐς τήν περ ἐσέβαινε αἰεί, ὅκως τι ἐθέλοι τοιοῦτο ποιῆσαι,
ἀνέδεξε σημήιον καὶ τοῖσι ἄλλοισι ἀνάγεσθαι καταλιπὼν αὐτοῦ τὸν πεζὸν
στρατόν. ἐπεὶ δὲ ἀπίκετο καὶ ἐθεήσατο Ξέρξης τὴν ἐκβολὴν τοῦ Πηνειοῦ,
ἐν θώματι μεγάλῳ ἐνέσχετο, καλέσας δὲ τοὺς κατηγεμόνας τῆς ὁδοῦ εἴ-
ρετο, εἰ τὸν ποταμὸν ἔστι παρατρέψαντα ἑτέρῃ ἐς θάλασσαν ἐξαγαγεῖν.
τὴν δὲ Θεσσαλίην λόγος ἐστὶ τὸ παλαιὸν εἶναι λίμνην ὥστε γε συγκεκλη- 129
μένην πάντοθεν ὑπερμήκεσι ὄρεσι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς πρὸς τὴν ἠῶ ἔχοντα
τό τε Πήλιον ὄρος καὶ ἡ Ὄσσα ἀποκλῄει συμμίσγοντα τὰς ὑπωρείας ἀλ-
λήλοισι, τὰ δὲ πρὸς βορέω ἀνέμου Ὄλυμπος, τὰ δὲ πρὸς ἑσπέρην Πίνδος,
τὰ δὲ πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ ἄνεμον νότον ἡ Ὄθρυς· τὸ μέσον δὲ τού-
των τῶν λεχθέντων ὀρέων ἡ Θεσσαλίη ἐστὶ ἐοῦσα κοίλη· ὥστε ὦν ποτα- 2
μῶν ἐς αὐτὴν καὶ ἄλλων συχνῶν ἐσβαλλόντων, πέντε δὲ τῶν δοκίμων μά-
λιστα τῶνδε, Πηνειοῦ καὶ Ἀπιδανοῦ καὶ Ὀνοχώνου καὶ Ἐνιπέος καὶ
Παμίσου, οἱ μέν νυν ἐς τὸ πεδίον τοῦτο συλλεγόμενοι ἐκ τῶν ὀρέων τῶν

AB CT MP(p) D RSV

T 1304–1315 Schol. App. Rh. γ 1085 *ὅτι ἡ Θεσσαλία περιέχεται ὄρεσι κυκλόθεν, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ·* εἰς αὐτὴν δὲ καὶ ἄλλων *ποταμῶν* ἐσβαλλόντων τεσσάρων δὲ μάλιστα τῶν δοκίμων, Πηνειοῦ – Ἐνιπέως, *τούτων συμμιγνομένων* ὁ Πηνειὸς – ποιεῖ

1296 *ἔστε Περραιβοὺς* **AB** *ἔς τε Περαιβοὺς* **T** *ἐστετταραιβοὺς* **C** *ἔς Περραιβοὺς* **MPD** annon *ἔστ' ἐπὶ Περραιβοὺς* sit scribendum dubitat Stein | *Γόνον* **A**[ac]**RSV** || 1297 *ἐποίε* **R** || 1298 *τήν* **MP**[2]**pDRSV** *ἥν* **P**[1] cett. | *ἐνέβαινε* **ABCT** litterae ν priori litt. σ suprascr. **P** *ἐσέβαινε* **p** cett. | *τι*] *τοι* **TMRSV** | *ἐθέλει* **TSV**[c] | *τοιοῦτο*] *τοῦτο* **M** || 1299 *ἀνέδοξε* **R** || 1300 *ἐθηήσατο* **DR** *ἐθυήσατο* **V** | *ὁ Ξέρξης* **DRSV** | *τὴν Πηνειοῦ* **SV** || 1301 *θωύματι* **MPp** Ald. | *ἡγεμόνας* **DRSV** || 1301.1302 *ἤρετο* **C** || 1303 *Θεσ̄αλίην* **V** *θαλασίαν* **R** | *γε* om. **ABCTM** || 1303.1304 *συγκεκλειμένην* **C** *συγκεκλησμένην* **MP**[c]**pDRSV** || 1304 *ὑπερμήκεσι οὔρεσι* **CTP** *οὔρεσι ὑπερμήκεσι* **M** || 1305 *τε* om. **ABCT** | *Πήλειον* **Mp** Ald. | *οὖρος* **CTMP** | *ἀποκλείει* **CTMP** | *ξυμμίσγοντα* **T** | *ἀπωρείας* **SV**[ac] || 1305.1306 *ἀλλήλῃσι* **DR** || 1306 *βορέω ἄνεμον* **p** Ald. *βορέην ἄνεμον* **M** | *Οὔλυμπος* **MP** Ald. *ὁ Ὄλυμπος* **DRSV** || 1307 *μεσημβρίην* **CM** || 1307.1308 *τουτέων* **CT** || 1308 *οὐρέων* **CTMP** | *ὦν*] *τῶν* **DRSV** || 1309 *καὶ ἄλλων συχνῶν ἐς αὐτὴν* **Mp** Ald. | *ἐσβαλόντων* **T** | *πέντε*] cf. Sch. Ap. Rh. Eust. || 1310 *καὶ Ὀνοχώρου* **SV** om. Sch. Ap. Rh. | *Ἐνιπέως* Sch. Ap. Rh. || 1311 *Παμίσσου καὶ Ἐνιπέος* **M** | *οἱ νῦν μὲν* propos. Pingel | *ἐς – τοῦτο*] *ἐκ τῶν πεδίων* **DRSV** *ξυλλεγόμενοι* **CT** | *οὐρέων* **CTMP**

περικληόντων τὴν Θεσσαλίην ὀνομαζόμενοι δι' ἑνὸς αὐλῶνος καὶ τούτου
στεινοῦ ἔκροον ἔχουσι ἐς θάλασσαν προσυμμίσγοντες τὸ ὕδωρ πάντες ἐς
3 *τὠυτό. ἐπεὰν δὲ συμμιχθέωσι τάχιστα, ἐνθεῦτεν ἤδη ὁ Πηνειὸς τῷ οὐνό-*
ματι κατακρατέων ἀνωνύμους τοὺς ἄλλους εἶναι ποιέει. τὸ δὲ παλαιὸν λέ-
γεται οὐκ ἐόντος κω τοῦ αὐλῶνος καὶ διεκρόου τούτου τοὺς ποταμοὺς
τούτους καὶ πρὸς τοῖσι ποταμοῖσι τούτοισι τὴν Βοιβηίδα λίμνην οὔτε
ὀνομάζεσθαι, κατά περ νῦν ῥέειν τε οὐδὲν ἧσσον ἢ νῦν, ῥέοντας δὲ ποιέ-
4 *ειν τὴν Θεσσαλίην πᾶσαν πέλαγος. αὐτοὶ μέν νυν Θεσσαλοί φασι Ποσειδέ-*
ωνα ποιῆσαι τὸν αὐλῶνα, δι' οὗ ῥέει ὁ Πηνειός, οἰκότα λέγοντες. ὅστις
γὰρ νομίζει Ποσειδέωνα τὴν γῆν σείειν καὶ τὰ διεστεῶτα ὑπὸ σεισμοῦ τοῦ
θεοῦ τούτου ἔργα εἶναι, καὶ ἂν ἐκεῖνο ἰδὼν φαίη Ποσειδέωνα ποιῆσαι·
ἔστι γὰρ σεισμοῦ ἔργον, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο εἶναι, ἡ διάστασις τῶν ὀρέων.
130 *Οἱ δὲ κατηγεόμενοι εἰρομένου Ξέρξεω, εἰ ἔστι ἄλλη ἔξοδος ἐς θάλασ-*
σαν τῷ Πηνειῷ, ἐξεπιστάμενοι ἀτρεκέως εἶπον· «βασιλεῦ, ποταμῷ τούτῳ
οὐκ ἔστι ἄλλη ἐξήλυσις ἐς θάλασσαν κατήκουσα, ἀλλ' ἥδε ἡ αὐτή; ὄρεσι
γὰρ περιεστεφάνωται πᾶσα Θεσσαλίη.» Ξέρξην δὲ λέγεται εἰπεῖν πρὸς
2 *ταῦτα· «σοφοὶ ἄνδρες εἰσὶ Θεσσαλοί. ταῦτ' ἄρα πρὸ πολλοῦ ἐφυλάσσοντο*
γνωσιμαχέοντες καὶ τἆλλα, καὶ ὅτι χώρην ἄρα εἶχον εὐαίρετόν τε καὶ τα-
χυάλωτον· τὸν γὰρ ποταμὸν πρῆγμα ἂν ἦν μοῦνον ἐπεῖναί σφεων ἐπὶ τὴν
χώρην, χώματι ἐκ τοῦ αὐλῶνος ἐκβιβάσαντα καὶ παρατρέψαντα, δι' ὧν
νῦν ῥέει, ῥέεθρον, ὥστε Θεσσαλίην πᾶσαν ἔξω τῶν ὀρέων ὑπόβρυχα γενέ-
3 *σθαι.» ταῦτα δὲ ἔχοντα ἔλεγε ἐς τοὺς Ἀλεύεω παῖδας, ὅτι πρῶτοι Ἑλλήνων*

AB CT MP(p) D RSV

1312 *περικλειόντων* **CT** | *Θεσ͂αλίην* **V** | *οὐνομαζόμενοι* **TM** Ald. ‖ 1313 *προξυμμίσγοντες* **C** *προς συμμίσγοντες* fort. recte **DR** cf. Eust. | *πάντες* om. **D** | *εἰς* **RV** cf. Eust. ‖ 1314 *ἐπὰν* **D** | *ξυμμιχθέωσι* **CT** *συμμιχθῶσι* **DRSV** ‖ 1314.1315 *ὀνόματι* **D** cf. Sch. Ap. Rh. Eust. ‖ 1315 *εἶναι ποιεῖ* **D** *εἶναι ποιέειν* **C** *ποιέει εἶναι* **M** Ald. *ποιεῖ* Sch. Ap. Rh. Eust. | *πάλαι* **DRSV** ‖ 1317 *τούτοισι* om. **M** | *λίμην* **B**[1] ‖ 1318 *οὐνομάζεσθαι* **M** Ald. ‖ 1320 *εἰκότα* **S** ‖ 1321 *σείειν τὴν γῆν* **M** | *διεστῶτα* **CMPDRSV** ‖ 1322 *Ποσειδέωνα φαίη* **M** ‖ 1323 *ἔργον γάρ ἐστι σεισμοῦ* **Mp** Ald. | *φαίνεται* **ABCMP** | *εἶναι* om. **M** Ald. | *οὐρέων* **CTMP** ‖ 1325 *ἐξεπιστάμενοι* om. **M** ‖ 1326 *ἥδε ἡ αὐτή* temptavi *ἢ δὴ αὕτη* propos. Stein *ἢ αὐτή* vel *ἢ αὕτη* alii *ἥδε αὐτή* codd. | *οὔρεσι* **CTMP** ‖ 1327 *πᾶσα ἡ Θεσσαλή* **M** Ald. | *Ξέρξεα* **M** Ald. ‖ 1328 *ἐφυλάξαντο* **ABCTMP** ‖ 1329 *εἶχον ἄρα* **M** ‖ 1332 *ῥέει* om. **B** | *ῥεέθρων* quod aliter distingui necesse est **CTMP** | *οὐρέων* **CTMP** | *ὑποβρυχέα* **ABCTP** *ὑπὸ βρυχέα* Ald. *ὑποβυχέα* **M** ‖ 1333 *πρῶτον* **C** ‖ 1333–1334 *ὄντες Ἑλλήνων* **DRSV** *ἐόντες Ἑλλήνων* **M**

ἐόντες Θεσσαλοὶ ἔδοσαν ἑωυτοὺς βασιλέϊ, δοκέων ὁ Ξέρξης ἀπὸ παντός
σφεας τοῦ ἔθνεος ἐπαγγέλλεσθαι φιλίην· εἴπας δὲ ταῦτα καὶ θεησάμενος
ἀπέπλεε ἐς τὴν Θέρμην.
Ὁ μὲν δὴ περὶ Πιερίην διέτριβε ἡμέρας συχνάς· τὸ γὰρ δὴ ὄρος τὸ 131
Μακεδονικὸν ἔκειρε τῆς στρατιῆς τριτημορίς, ἵνα ταύτῃ διεξίῃ ἅπασα ἡ
στρατιὴ ἐς Περραιβούς· οἱ δὲ δὴ κήρυκες οἱ ἀποπεμφθέντες ἐς τὴν Ἑλ-
λάδα ἐπὶ γῆς αἴτησιν ἀπίκατο οἱ μὲν κεινοί, οἱ δὲ φέροντες γῆν τε καὶ
ὕδωρ. τῶν δὲ δόντων ταῦτα ἐγένοντο οἵδε· Θεσσαλοί, Δόλοπες, Ἐνιῆνες, 132
Περραιβοί, Λοκροί, Μάγνητες, Μηλιέες, Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται καὶ Θηβαῖοι
καὶ οἱ ἄλλοι Βοιωτοὶ πλὴν Θεσπιέων τε καὶ Πλαταιέων. ἐπὶ τούτοισι οἱ 2
Ἕλληνες ἔταμον ὅρκιον οἱ τῷ βαρβάρῳ πόλεμον ἀράμενοι· τὸ δὲ ὅρκιον
ὧδε εἶχε· ὅσοι τῷ Πέρσῃ ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἕλληνες ἐόντες μὴ ἀναγ-
κασθέντες, καταστάντων σφι εὖ τῶν πρηγμάτων, τούτους δεκατεῦσαι τῷ
ἐν Δελφοῖσι θεῷ. τὸ μὲν δὴ ὅρκιον ὧδε εἶχε τοῖσι Ἕλλησι· ἐς δὲ Ἀθήνας 133
καὶ Σπάρτην οὐκ ἀπέπεμψε Ξέρξης ἐπὶ γῆς αἴτησιν κήρυκας τῶνδε εἵ-
νεκα· πρότερον Δαρείου πέμψαντος ἐπ' αὐτὸ τοῦτο οἱ μὲν αὐτέων τοὺς αἰ-
τέοντας ἐς τὸ βάραθρον, οἱ δ' ἐς φρέαρ ἐσβαλόντες ἐκέλευον γῆν τε καὶ
ὕδωρ ἐκ τούτων φέρειν παρὰ βασιλέα. τούτων μὲν εἵνεκα οὐκ ἔπεμψε 2
Ξέρξης τοὺς αἰτήσοντας. ὅ τι δὲ τοῖσι Ἀθηναίοισι ταῦτα ποιήσασι τοὺς
κήρυκας συνήνεικε ἀνεθέλητον γενέσθαι, οὐκ ἔχω εἶπαι, πλὴν ὅτι σφέων
ἡ χώρη καὶ ἡ πόλις ἐδηιώθη,· ἀλλὰ τοῦτο οὐ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην δοκέω
γενέσθαι. τοῖσι δὲ ὦν Λακεδαιμονίοισι μῆνις κατέσκηψε Ταλθυβίου τοῦ 134

AB CT MP(p) D RSV

Ὅτι Δαρείου πέμψαντο⟨ς⟩ ἐς Σπάρτην ἐπὶ γῆς αἴτησιν καὶ ὕδατος οἱ μὲν αὐτέων – βασιλέα. (133.1) καλλιερῆσαι δὲ θυομένοισι τοῖσι Σπαρτιήτῃσι μὴ δυναμένοισι ἐπὶ χρόνον συχνόν· ἀχθομένων (134.2) – ἀξίη (135.1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLVII

1334 *ἀπὸ*] *ὑπὸ* **DRSV** || 1335 *ἔθνους* **T** || 1336 *ἀπέστελεν* **C** || 1337 *οὖρος* **CTMP** || 1338 *διέξῃ* **ABC** *διεξῄει* **T** | *πᾶσα* **DRSV** || 1339 *Περαιβούς* **CTMP** | *δὴ* om. **AB CTM** || 1340 *ἀπικέατο* **MPp** Ald. | *κενοί* **Mp** Ald. || 1341 *διδόντων* **T** | *ἐγένετο* **RV** | *Αἰνιῆνες* **RSV** || 1342 *Περαιβοί* **CTMB** | *Λικροί* **R** | *Μάγητες* **DRSV** || 1343 *οἱ* om. **T** | *Βιωτοὶ* **TR** | *πλὴν*] *τὴν* **V** *τῶν* **TR** || 1344 *ἀιράμενοι* **AB** *αἰράμενοι* **S** *εὐράμενοι* **V** *ἀειράμενοι* **CTP** *ἀειρόμενοι* **Mp** Ald. ||1347 *τοῖς* **M** || 1348 *οὐ κατέπεμψε* **T** | *Ξέρξης*] *Πέρσης* **p** Ald. | *αἴτησιν κήρυκας*] *αἴτησιν* **MS** *κήρυκας αἴτησιν* **T** || 1348.1349 *εἵνεκε* **C** || 1349 *αὐτῶν* **MPDRSV** *αὐτέων* Const. rell. || 1350 *ἐμβαλόντες* **DRSV** *ἐμβάλλοντες* **MPp** *ἐσβαλόντες* Const. rell. | *τε* om. **DRV** || 1351 *ἐκ τούτων φέρειν*] *ἐκ τουτέων φέρειν* **M** Ald. *φέρειν ἐκ τούτων* **DRV** *φέρειν* Const. | *εἵνεκε* **DRV** || 1351–1352 *οὐκ ἀπέπεμψε Ξέρξης* **CTMP** *Ξέρξης οὐκ ἔπεμψε* **DR SV** || 1352 *τοῖσι* om. **ABCT** || 1353 *ξυνήνεικε* **CT** | *εἶπαι*] *εἶπαί τι* **ABT** *εἰπέντι* ut vid. **C**

Ἀγαμέμνονος κήρυκος. ἐν γὰρ Σπάρτῃ ἐστὶ Ταλθυβίου ἱρόν, εἰσὶ δὲ καὶ
ἀπόγονοι Ταλθυβιάδαι καλεόμενοι, τοῖσι αἱ κηρυκηίαι αἱ ἐκ Σπάρτης πᾶ-
2 *σαι γέρας δέδονται. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖσι Σπαρτιήτῃσι καλλιερῆσαι θυο-*
μένοισι οὐκ ἐδύνατο· τοῦτο δ' ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἦν σφι. ἀχθομένων δὲ
καὶ συμφορῇ χρεωμένων Λακεδαιμονίων, ἁλίης τε πολλάκις συλλεγομένης
καὶ κήρυγμα τοιόνδε ποιευμένων, εἴ τις βούλοιτο Λακεδαιμονίων πρὸ τῆς
Σπάρτης ἀποθνήσκειν, Σπερθίης τε ὁ Ἀνηρίστου καὶ Βοῦλις ὁ Νικόλεω,
ἄνδρες Σπαρτιῆται φύσει τε γεγονότες εὖ καὶ χρήμασι ἀνήκοντες ἐς τὰ
πρῶτα, ἐθελονταὶ ὑπέδυσαν ποινὴν τίσειν Ξέρξῃ τῶν Δαρείου κηρύκων
3 *τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀπολομένων. οὕτω Σπαρτιῆται τούτους ὡς ἀποθανευμένους*
135 *ἐς Μήδους ἀπέπεμψαν. αὕτη τε ἡ τόλμα τούτων τῶν ἀνδρῶν θώματος*
ἀξίη, καὶ τάδε πρὸς τούτοισι τὰ ἔπεα. πορευόμενοι γὰρ ἐς Σοῦσα ἀπι-
κνέονται παρὰ Ὑδάρνεα. ὁ δὲ Ὑδάρνης ἦν μὲν γένος Πέρσης, στρατηγὸς
δὲ τῶν παραθαλασσίων ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ· ὅς σφεας ξείνια
2 *προθέμενος ἱστία, ξεινίζων δὲ εἴρετο τάδε· «ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τί δὴ*
φεύγετε βασιλέϊ φίλοι γενέσθαι; ὁρᾶτε γάρ, ὡς ἐπίσταται βασιλεὺς ἄνδρας

AB CT MP(p) D RSV

T 1355–1391 Eust. Il. 110 (ad *A* 320 s.) *Ἡρόδοτος ... ἱστορεῖ στρατηγὸν Εὐρυβάτην Ἀργεῖον πένταθλον ἐπισκήσαντα καὶ μονομαχεῖν ἄριστον·* (IX 75) *ὁ δ' αὐτὸς καὶ* Ταλθυβίου ἱερὸν *ἱδρύσασθαί φησιν ἐν Σπάρτῃ καὶ ὅτι* ἀπόγονοι *ἐκεῖσε* Ταλθυβιάδαι καλούμενοι ... *ἰστέον δέ, ὅτι τὸ πρεσβεῖον τῶν κηρύκων δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος, ἐν οἷς λέγει, ὅτι* Ταλθυβίου μῆνις κατέσκηψεν εἰς Λακεδαίμονα, *διότι τοὺς τοῦ Ξέρξου κήρυκας αὐτοὶ ἀνεῖλον, ὅτε γῆν καὶ ὕδωρ ἐζήτουν, καὶ ὅτι συνέχεον Λακεδαιμόνιοι* τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα ἀποκτείναντες κήρυκας

1357 s. Eust. Il. 13 (ad *A* 1) *εἰσί ... τινα εἰς δης πατρωνυμικὰ φύσει τὸ ᾱ ἔχοντα ἐν τῇ παραληγούσῃ, οἷον τὰ ἐκ τῶν διὰ τοῦ ιος κυρίων ὀνομάτων· Ταλθύβιος Ταλθυβιάδης, οὗ παρώνυμοι οἱ παρ' Ἡροδότῳ Ταλθυβιάδαι* ‖ 1358 *Λέξ. καλλιερεῖσθαι· ἐπὶ τοῦ θύειν ἔντομα λέγεται* (*τέτακται ἔντομα blv*) Suid. *καλλιερεῖσθαι· ἐπὶ τοῦ θύειν ἔντομα· Ἡρόδοτος* ‖ 1370 *Λέξ. ἱστία* (*ἰστία DPw*)· *δεῖπνα*

1357 *ἀπόγονοι*] *ἀπόγονοι Ταλθυβίου* **ABCMP** | *κηρυκηίαι αἱ*] *κηρυκίαι* **ABCT MPD** ‖ 1358 *δίδονται* **MPRSV** ‖ 1359 *ἐδύνατο* cf. Const. | *δ'* om. **DRSV** ‖ 1360 *ξυμφορῇ* **CT** Const. | *χρεομένων* **Pp** | *Λακεδαιμονίων* om. Const. | *ἀλίης* **ABD** Const. | *πολλάκις* om. **D** | *ξυλλεγομένης* **CT** ‖ 1362 *Σπερχίης* **R** *Σπερθίης* Const. rell. | *Νικώλεω* **D**[1] ‖ 1364 *τῖσαι* **ABCTMP** Const. | *τῶν* Const. iam coniecerat Reiske *τῷ* codd. ‖ 1365 *ἀπολλομένων* **T** ‖ 1366 *θώυματος* **MPp** Ald. Const. ‖ 1367 *τάσδε* **R** ‖ 1368 *Πέρσης γένος* **M** ‖ 1369 *τῶν*$_2$ om. **B** | *ξένια* **RV** ‖ 1370 *εἰστία* **CT MPD**[c]**R** cf. Lexx. | *ξενίζων* **S** | *ἤρετο* **C**[c] *εἴρετο λέγων* **DRSV** | *δεῖ* **RV** om. **M** ‖ 1371 *φεύγεται* **R**

ἀγαθοὺς τιμᾶν, ἐς ἐμέ τε καὶ τὰ ἐμὰ πρήγματα ἀποβλέποντες· οὕτω δὲ
καὶ ὑμεῖς, εἰ δοίητε ὑμέας αὐτοὺς βασιλέϊ – δεδόξωσθε γὰρ πρὸς αὐτοῦ
ἄνδρες εἶναι ἀγαθοί –, ἕκαστος ἂν ὑμέων ἄρχοι γῆς Ἑλλάδος δόντος βασι-
λέος.» πρὸς ταῦτα ὑπεκρίναντο, τάδε «Ὕδαρνες, οὐκ ἐξ ἴσου γίνεται ἡ 3
συμβουλίη ἡ ἐς ἡμέας τείνουσα. τοῦ μὲν γὰρ πεπειρημένος συμβουλεύεις,
τοῦ δὲ ἄπειρος ἐών· τὸ μὲν γὰρ δοῦλος εἶναι ἐξεπίστεαι, ἐλευθερίης δ'
οὔκω ἐπειρήθης, οὔτ' εἰ ἔστι γλυκὺ οὔτ' εἰ μή. εἰ γὰρ αὐτῆς πειρήσαιο,
οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύοις ἡμῖν περὶ αὐτῆς μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέ-
κεσι.» ταῦτα μὲν Ὑδάρνεα ἀμείψαντο· ἐνθεῦτεν δέ, ὡς ἀνέβησαν ἐς 136
Σοῦσα καὶ βασιλέϊ ἐς ὄψιν ἦλθον, πρῶτα μὲν τῶν δορυφόρων κελευόντων
καὶ ἀνάγκην σφι προσφερόντων προσκυνέειν βασιλέα προσπίπτοντας οὐκ
ἔφασαν ὠθεόμενοι ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ κεφαλὴν ποιήσειν ταῦτα οὐδαμᾶ, οὔτε
γάρ σφι ἐν νόμῳ εἶναι ἄνθρωπον προσκυνέειν οὔτε κατὰ ταῦτα ἥκειν· ὡς
δὲ ἀπεμαχέσαντο τούτῳ, δεύτερά σφι λέγουσι τάδε καὶ λόγου τοιοῦδε ἐχό-
μενα· «ὦ βασιλεῦ Μήδων, ἔπεμψαν ἡμέας Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ τῶν ἐν 2
Σπάρτῃ ἀπολομένων κηρύκων ποινὴν ἐκείνων τίσοντας.» λέγουσι δὲ αὐ-
τοῖσι ταῦτα Ξέρξης ὑπὸ μεγαλοφροσύνης οὐκ ἔφη ὅμοιος ἔσεσθαι Λακε-
δαιμονίοισι· κείνους μὲν γὰρ συγχέαι τὰ πάντων ἀνθρώπων νόμιμα ἀπο-
κτείνοντας κήρυκας, αὐτὸς δὲ τὰ ἐκείνοισι ἐπιπλήσσει ταῦτα οὐ ποιήσειν
οὐδὲ ἀνταποκτείνας ἐκείνους ἀπολύσειν Λακεδαιμονίους τῆς αἰτίης. οὕτω 137
ἡ Ταλθυβίου μῆνις καὶ ταῦτα ποιησάντων Σπαρτιητέων ἐπαύσατο τοῦ παρ-
αυτίκα καίπερ ἀπονοστησάντων ἐς Σπάρτην Σπερθίεώ τε καὶ Βούλιος·

AB CT MP(p) D RSV

1373 *δεδόξωσθε* litterae *ω* litt. *οι* suprascr. A[2] *δεδόξωσθαι* **C** *δεδόξασθε* **Mp** Ald. | *αὐτοὺς* **R** ‖ **1374** *ἂν*] *γὰρ* cod. Vat. gr. 122 *quoniam* Valla | *γῆς*] *τῆς* **C** ‖ **1374.1375** *βασιλέως* **CTM** Ald. ‖ **1375** *ἀπεκρίναντο* **RT** ‖ **1376** *ἡ ἐς*] *ἐς* **T** | *ὑμέας* **AB CTM** | *τίνουσα* **RSV** ‖ **1377** *τὸ* **ABCTMP**[2]**p** *τοῦ* **P**[1] cett. | *γὰρ* om. **RSV** | *εἶναι* om. **D** ‖ **1378** *εἰ μή*] *εἰμί* **C** *ή* in litt. **M** ‖ **1379** *ξυμβουλεύοις* **C** | *μάχεσθαι περὶ αὐτῆς* **DRSV** ‖ **1380** *ἀμείψατο* **C** ‖ **1381** *βασιλέως* **R** *βασιλέος* **DSV** ‖ **1382** *προφερόντων σφι* **DRSV** ‖ **1383** *ὑπ'*] *πρὸς* **DRSV** ‖ **1384** *σφίσι* propos. Stein sequ. Hude | *ἀνθρώποις* **T** ‖ **1385** *τούτῳ*] *τοῦτο* **DRSV** | *δευτέραν* **D**[1]**RV** | *λόγου δὲ τοιοῦδε* **DR SV** ‖ **1387** *ἀπολλομένων* **T** ‖ **1388** *ταῦτα*] *τάδε* **C** | *ὁμοίως* ut vid. **C** | *ἔσεσθαι*] *τίσεσθαι* **C** ‖ **1389** *μὲν γὰρ* om. **D** | *ξυγχέαι* **CT** | *πάντα* **T** ‖ **1389–1390** *ἀποκτείναντας κήρυκας* **TPDRSV**[c] Eust. om. **M** ‖ **1390** *κείνοισι* **S** | *ταῦτα* om. **M** ‖ **1391** *ἀνταποκτείναντας* **RSV** ‖ **1392** *Σπαρτιητέων*] *Σπαρτιητέων Λακεδαιμονίων* **DRSV** | *τοῦ*] *τὸ* **S** *τοῦ* (quod respuunt edd. plurr.) cett. ‖ **1393** *ἐν Σπάρτῃ* **DRSV** | *Σπερχίεώ* **R** *Σπερ*θίεώ* **D**

χρόνῳ δὲ μετέπειτα πολλῷ ἐπηγέρθη κατὰ τὸν Πελοποννησίων καὶ Ἀθη-
ναίων πόλεμον, ὡς λέγουσι Λακεδαιμόνιοι. τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον
2 *φαίνεται γενέσθαι· ὅτι μὲν γὰρ κατέσκηψε ἐς ἀγγέλους ἡ Ταλθυβίου μῆ-*
νις οὐδ' ἐπαύσατο, πρὶν ἢ ἐξῆλθε, τὸ δίκαιον οὕτω ἐφέρετο· τὸ δὲ συμπε-
σεῖν ἐς τοὺς παῖδας τῶν ἀνδρῶν τούτων τῶν ἀναβάντων πρὸς βασιλέα διὰ
τὴν μῆνιν, ἐς Νικόλαν τε τὸν Βούλιος καὶ ἐς Ἀνήριστον τὸν Σπερθίεω, ὃς
εἷλε Ἁλιέας τοὺς ἐκ Τίρυνθος ὁλκάδι καταπλώσας πλήρεϊ ἀνδρῶν, δῆλον
3 *ὦν μοι, ὅτι θεῖον ἐγένετο τὸ πρῆγμα ἐκ τῆς μήνιος· οἳ πεμφθέντες ὑπὸ*
Λακεδαιμονίων ἄγγελοι ἐς τὴν Ἀσίην, προδοθέντες δὲ ὑπὸ Σιτάλκεω τοῦ
Τήρεω Θρηίκων βασιλέος καὶ Νυμφοδώρου τοῦ Πύθεω ἀνδρὸς Ἀβδηρίτεω,
ἥλωσαν κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ ἀπαχθέντες ἐς τὴν Ἀττι-
κὴν ἀπέθανον ὑπὸ Ἀθηναίων, μετὰ δὲ αὐτῶν καὶ Ἀριστέας ὁ Ἀδειμάντου
Κορίνθιος ἀνήρ.

Ταῦτα μέν νυν πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον ἐγένετο τοῦ τοῦ βασιλέος
138 *στόλου, ἐπάνειμι δὲ ἐπὶ τὸν πρότερον λόγον. ἡ δὲ στρατηλασίη ἡ βασιλέος*
οὔνομα μὲν εἶχε, ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἐλαύνει, κατίετο δὲ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλ-
λάδα. πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα πρὸ πολλοῦ οἱ Ἕλληνες οὐκ ἐν ὁμοίῳ πάν-
2 *τες ἐποιεῦντο· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν δόντες γῆν καὶ ὕδωρ τῷ Πέρσῃ εἶχον*
θάρσος ὡς οὐδὲν πεισόμενοι ἄχαρι πρὸς τοῦ βαρβάρου, οἱ δὲ οὐ δόντες ἐν
δείματι μεγάλῳ κατέστασαν ἅτε οὔτε νεῶν ἐουσέων ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀριθμὸν
ἀξιομάχων δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα οὔτε βουλομένων τῶν πολλῶν ἀντάπτε-
139 *σθαι τοῦ πολέμου, μηδιζόντων δὲ προθύμως. ἐνθαῦτα ἀναγκαίῃ ἐξέργομαι*

AB CT MP(p) D RSV

T 1415 s. Plut. mor. 1098 *ἐνταῦθα κατὰ τὸν Ἡρόδοτον* 'ἐξείργομαι γνώμην *εἰ-πεῖν'*

1394 *τὸν*] *τῶν* **DV** *τὸν τῶν* **M** ‖ 1395 *πόλεμος* **D**[2] | *τοῖς* **DRSV** ‖ 1395–1396 *τοῖσι – φαίνεται*] *τοῖσι δίκης θειότατον* **M** ‖ 1397 *ἐφέρετο τὸ*] *ἔφερε τὸ* **MP**[1]**DRSV** *ἔφερε** τὸ* **p** ‖ 1397.1398 *ξυμπεσεῖν* **CT** ‖ 1399 *Σπερχίεω* **R** ‖ 1400 *εἷλε*] *εἶχεν* **SV** | *Ἁλιέας τε τοὺς* **ABCT** | *πλήρῃ* **D**[1]**RV** ‖ 1401 *ἐγένετο πρῆγμα* **B** *τὸ πρῆγμα ἐγένετο* **DRV** *τὸ πρῆγμα ἐγίνετο* **S** | *ἐκ τῆς μήνιος* del. Gomperz annotationem ad *θεῖον* adscriptam esse iudicans sequ. Hude | *οἳ*] *οἱ γὰρ* **ABCTMP** ‖ 1403 *Τήρεσω* **C** *Τύρεω* **M** Ald. | *βασιλέως* **C** | *Πύθεω* non est idem atque cuius IX 78,1 mentio fit ‖ 1404 *εἵλωσαν* **DRSV** ‖ 1405 *αὐτέων* **CT** | *Δειμάντου* **DRSV** ‖ 1407 *τοῦ τοῦ*] *τοῦ* **ABCTMP** | *βασιλέως* **C** ‖ 1411 *καὶ*] *τε καὶ* **M** unde vel de uno de illius codicis ‚proximis' habet Stephanus qui idem proposuit ‖ 1412 *πησόμενοι* **D** *ποισόμενοι* **R** ‖ 1413 *κατέστησαν* **MDRSV** ‖ 1415 *ἐξέργομαι* cf. Plut.

γνώμην ἀποδέξασθαι ἐπίφθονον μὲν πρὸς τῶν πλεόνων ἀνθρώπων, ὅμως
δέ, τῇ γέ μοι φαίνεται εἶναι ἀληθές, οὐκ ἐπισχήσω. εἰ Ἀθηναῖοι καταρρω- 2
δήσαντες τὸν ἐπιόντα κίνδυνον ἐξέλιπον τὴν σφετέρην ἢ καὶ μὴ ἐκλιπόν-
τες, ἀλλὰ μείναντες, ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ξέρξῃ, κατὰ τὴν θάλασσαν οὐ-
δαμοὶ ἂν ἐπειρῶντο ἀντιεύμενοι βασιλέϊ. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν θάλασσαν
μηδεὶς ἠντιοῦτο Ξέρξῃ, κατά γε ἂν τὴν ἤπειρον τοιάδε ἐγίνετο· εἰ καὶ 3
πολλοὶ τειχέων κιθῶνες ἦσαν ἐληλαμένοι διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ Πελοποννησί-
οισι, προδοθέντες ἂν Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ τῶν συμμάχων οὐκ ἑκόντων, ἀλλ'
ὑπ' ἀναγκαίης, κατὰ πόλις ἁλισκομένων ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ τοῦ
βαρβάρου ἐμουνώθησαν, μουνωθέντες δὲ ἂν καὶ ἀποδεξάμενοι ἔργα με-
γάλα ἀπέθανον γενναίως. ἢ ταῦτα ἂν ἔπαθον ἢ πρὸ τοῦ ὁρῶντες ἂν καὶ 4
τοὺς ἄλλους Ἕλληνας μηδίζοντας ὁμολογίῃ ἂν ἐχρήσαντο πρὸς Ξέρξην.
καὶ οὕτω ἂν ἐπ' ἀμφότερα ἡ Ἑλλὰς ἐγίνετο ὑπὸ Πέρσῃσι. τὴν γὰρ ὠφε-
λίην τὴν τῶν τειχέων τῶν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐληλαμένων οὐ δύναμαι πυθέ-
σθαι, ἥτις ἂν ἦν βασιλέος ἐπικρατέοντος τῆς θαλάσσης. νῦν δὲ Ἀθηναί- 5

AB CT MP(p) D RSV

T 1423–1427 id. de Hdt.i mal. 29 (mor. 864a) *νῦν δὲ 'προδοθῆμαι μὲν ἂν λέγων ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Λακεδαιμονίους,* μονωθέντας δ' ἂν καὶ ὑποδεξαμένους ἔργα μεγάλα ἀποθανεῖν γενναίως ἢ πρὸ τούτου ὁρῶντας καὶ τοὺς Ἕλληνας μηηδίζοντας ὁμολογίῃ ἂν χρήσασθαι πρὸς Ξέρξεα.' *δῆλός ἐστιν οὐ τοῦτο λέγων εἰς τὸν Ἀθηναίων ἔπαινον, ἀλλ' Ἀθηναίους ἐπαινῶν, ἵνα κακῶς εἴπῃ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὕτως ἐστὶ δίκαιος, ὥστε Λακεδαιμονίους μὲν* μουνωθέντας *καὶ γενομένους συμμάχων ἐρήμους τυχὸν ἄν φησιν* ὁμολογίῃ χρῆσθαι πρὸς Ξέρξεα | ibid. 31 (mor. 864d) *ὁ Ἡρόδοτος τῷ Ἀριστοφάνει μεμαρτύρηκε, δι' ὧν τὰ μὲν ψευδῶς, ... τὰ δὲ ὡς μισῶν καὶ διαφερόμενος τοῖς Θηβαίοις ἐγκέκληκε· Θεσσαλοὺς μὲν γὰρ ὑπ' ἀνάγκης ἀποφαίνεται* μηδίσαι τὸ πρῶτον (172,1) *ἀληθῆ λέγων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μαντευόμενος, ὡς προδόντων ἂν Λακεδαιμονίους ὑπεῖπεν, ὡς* οὐχ ἑκόντων, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης ἁλισκομένων κατὰ πόλεις

1416 *τῶν* om. **DRSV** ‖ 1417 *γέ*] *τέ* **D**ac ‖ 1419.1420 *οὐδαμῇ* **TV**ac ‖ 1420 *ἀντιούμενοι* **ABCTMP** ‖ 1421 *ἂν* om. **DRSV** | *ἐγίνοντο* **C** *ἐγένετο* **TMp** Ald. ‖ 1422 *χιτῶνες* **DRSV** ‖ 1422.1423 *Πελοποννησίοισι* **TRSV** ‖ 1423 *προδόντες* **Mp** Ald. | *ξυμμάχων* **CT** | *οὐκ ἑόντων* **T** *οὐχ ἑκόντων* **M** Plut. ‖ 1424 *ἀνάγκης* Plut. | *πόλεις* **CTDRV** Plut. | *ἁλισκομένων* om. **T** cf. Plut. ‖ 1424–1425 *τῶν βαρβάρων* **S** ‖ 1425 *ἐμουνόθησαν* **R** | *ἀποδεξάμενοι*] cf. Plut. ‖ 1425.1426 *μεγάλα*] *γενναῖα* **Mp** Ald. ‖ 1426 *πρὸ τοῦ*] cf. Plut. | *ὁρέοντες* **T** *ὁρέωντες* **C** ‖ 1427 *ἄλλους* om. Plut. | *Ξέρξεα* **PDRSV** Plut. ‖ 1428.1429 *ὠφελείην* **CTMP** ‖ 1429 *τὴν* om. **S** ‖ 1430 *βασιλέως* **C**

ους ἄν τις λέγων σωτῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν ἁμαρτάνοι τἀληθέος· οὗτοι γὰρ ἐπὶ ὁκότερα τῶν πρηγμάτων ἐτράποντο, ταῦτα ῥέψειν ἔμελλε· ἑλόμενοι δὲ τὴν Ἑλλάδα περιεῖναι ἐλευθέρην, τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν πᾶν τὸ λοιπόν, ὅσον μὴ ἐμήδισε, αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπεγείραν-
6 τες καὶ βασιλέα μετά γε θεοὺς ἀνωσάμενοι· οὐδέ σφεας χρηστήρια φοβερὰ ἐλθόντα ἐκ Δελφῶν καὶ ἐς δεῖμα βαλόντα ἔπεισε ἐκλιπεῖν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καταμείναντες ἀνέσχοντο τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην δέξασθαι.

140 Πέμψαντες γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς Δελφοὺς θεοπρόπους χρηστηριάζεσθαι ἦσαν ἕτοιμοι· καί σφι ποιήσασι περὶ τὸ ἱρὸν τὰ νομιζόμενα, ὡς ἐς τὸ μέγαρον ἐσελθόντες ἵζοντο, χρᾷ ἡ Πυθίη, τῇ οὔνομα ἦν Ἀριστονίκη, τάδε

2 «ὦ μέλεοι, τί κάθησθε; λιπὼν φεῦγ' ἔσχατα γαίης
δώματα καὶ πόλιος τροχοειδέος ἄκρα κάρηνα·
οὔτε γὰρ ἡ κεφαλὴ μενεῖ ἔμπεδον οὔτε τὸ σῶμα,
οὔτε πόδες νέατοι οὔτ' ὦν χέρες οὔτ' ἔτι μέσσης
λείπεται, ἀλλ' ἄζηλα πέλει· κατὰ γάρ μιν ἐρείπει
πῦρ τε καὶ ὀξὺς Ἄρης Συριηγενὲς ἅρμα διώκων.
3 πολλὰ δὲ κἄλλ' ἀπολεῖ πυργώματα κοὐ τὸ σὸν οἶον·
πολλοὺς δ' ἀθανάτων νηοὺς μαλερῷ πυρὶ δώσει,

AB CT MP(p) D RSV

T **1441 ss.** Oenom. fr. 6 Mullach ap. Eus. praep. V 24 ὦ μέλεοι – γαίης· οὔτε γὰρ – σῶμα· οὐ χέρες οὐδὲ πόδες νέατοι κατὰ – διώκων· πολλὰ δὲ τῇδ' ἀπολεῖ πυργώματα καὶ καταρείψει· πολλοὺς – παλλόμενοι. Theodor. graec. aff. X 28 ap. Eus. praep. IV 3 ὦ μέλιοι τί καθῆσθαι ‖ **1448 ss.** Clem. Strom. V 132 πολλοὺς – παλλόμενοι

1431 *ἁμαρτάνηι* V^{ac} ‖ **1432** *τἀληθές* **MPDRSV** *τὸ ἀληθές* cett. *τἀληθέος* Schaefero duce edd. ‚aut *ἀληθέος* aut *ἀληθὲς λέγων*' adnot. Dobraeus in notis manu scriptis Univ. Cant. Pp. VI 26 | *πραγμάτων* **C** ‖ **1433** *τοῦτο*] *τοῦ,* **RSV** quod comma indicant edd. in his mss. post *τοῦ* insertum illos scriptores pronomen vim relativam habere iudicavisse videtur indicare (cf. praef. vol. I, p. XVIII) ‖ **1434** *τὸ λοιπόν* om. **M** | *αὐτοῦ* **DRSV** ‖ **1436** *ἐκ – βαλόντα* haplogr. om. D^{1} ‖ **1439** *ἱερὸν* **A** ‖ **1440** *ἐλθόντες* **DRSV** ‖ **1441** *μέλεοι* cf. Theodor. | *κάθησθε* cf. Theodor. | *λοιπὸν* TV^{ac} *λοιπὼν* V^{c} *πόλιν* Oenom. | *φεύγετ'* **T** *φύγετ'* Oenom. ‖ **1442** *τριχοειδέος* **DSV** ‖ **1443** *μένει* **CMP** *μένῃ* **T** | *ἔμπεδος* Oenom. *ἔμποδον* **RSV** ‖ **1444–1445** *οὔτε πόδες – πέλει* cf. Oenom. ‖ **1444** *χεῖρες* **M** | *μέσης* CDV^{1} *μέσις* **M** ‖ **1445** *ἐρίπει* **ABC** *ἐρείψει* (*ἔρριψε* v. l.) Oenom. ‖ **1446** *Ἀσιηγενὲς* **DRSV** ‖ **1447** *κἄλλ' – οἶον* cf. Oenom. | *τὸ σὸν οἶον* **M** Ald. *τὸν σὸν οἶον* **CP** *τόσον οἶον* rell. ‖ **1448** *νηοὺς* **RV** Clem.

οἵ που νῦν ἱδρῶτι ῥεούμενοι ἑστήκασι,
δείματι παλλόμενοι, κατὰ δ' ἀκροτάτοις ὀρόφοισιν
αἷμα μέλαν κέχυται προϊδὸν κακότητος ἀνάγκας.
ἀλλ' ἴτον ἐξ ἀδύτοιο, κακοῖς δ' ἐπικίδνατε θυμόν.»

ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἀθηναίων θεοπρόποι συμφορῇ τῇ μεγίστῃ ἐχρέ- **141**
ωντο. προβάλλουσι δὲ σφέας αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ κακοῦ τοῦ κεχρημένου Τί-
μων ὁ Ἀνδροβούλου τῶν Δελφῶν ἀνὴρ δόκιμος ὅμοια τῷ μάλιστα συνε-
βούλευέ σφι ἱκετηρίας λαβοῦσι δεύτερα αὖτις ἐλθόντας χρᾶσθαι τῷ
χρηστηρίῳ ὡς ἱκέτας. πειθομένοισι δὲ ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι καὶ λέ- 2
γουσι· «ὦναξ, χρῆσον ἡμῖν ἄμεινόν τι περὶ τῆς πατρίδος αἰδεσθεὶς τὰς ἱκε-
τηρίας τάσδε, τάς τοι ἥκομεν φέροντες· ἢ οὔ τοι ἄπιμεν ἐκ τοῦ ἀδύτου,
ἀλλ' αὐτοῦ τῇδε μενέομεν, ἔστ' ἂν καὶ τελευτήσωμεν.» ταῦτα δὲ λέγουσι ἡ
πρόμαντις χρᾷ δεύτερα, τάδε

«οὐ δύναται Παλλὰς Δί' Ὀλύμπιον ἐξιλάσασθαι 3
λισσομένη πολλοῖσι λόγοις καὶ μήτιδι πυκνῇ.
σοὶ δὲ τόδ' αὖτις ἔπος ἐρέω ἀδάμαντι πελάσσας·
τῶν ἄλλων γὰρ ἁλισκομένων, ὅσα Κέκροπος οὖρος
ἐντὸς ἔχει κευθμών τε Κιθαιρῶνος ζαθέοιο,

AB CT MP(p) D RSV

T 1462 ss. hoc oraculum permulti scriptores antiqui laudant, inter alios οὐ δύναται (1462) – λόγοισι (1463) et τεῖχος – Ζεύς (1467) et ὦ (1472) – συνούσης (sic) (1473) Theodor. graec. aff. X 30; οὐ δύναται (1462) – πυκνῇ (1463) Clem. Strom. V 132,2; οὐ δύναται (1462) – λόγοις (1463) σοὶ et (1464) – ἁλισκομένων et τεῖχος (1467) – τελέθειν διὰ Παλλάδα κούρην· μηδὲ – ἰόντα (1469) νῶτον (1471) – συνιούσης (1473) Oenom. fr. 6 Mullach; τεῖχος – Ζεύς (1467) Tzetz. in Lyc. ad 141,8, Schol Arist. Equ. 1040; τεῖχος – Ζεύς (1467) et ὦ – γυναικῶν (1472) Schol. Aristot. 27b20 ss., Polyaen. I 30; τεῖχος – Ζεύς (1467) et ἔτι – ἔσσῃ (1471) et ὦ – γυναικῶν (1472) Aristid. II 279 ss.

1449 *ῥεόμενοι* Oenom. *ῥεεύμενοι* Clem. || **1450** *δείμασι* **DRSV** || **1451** *ἀνάγκης* **AB** *ἀνάγκην* **CT** || **1452** *ἴτων* **SV** *ἴτ'* **T** | *κακοῖσι* **ABCT** || **1453** *ταῦτα δὲ ἀκούσαντες* **DR** | *ξυμφοορῇ* **T** || **1453.1454** *ἐχρέοντο* **Pp** || **1454** *κεχρησμένου* **ABCTMP** cf. IV 164,3 || **1455** *Ἀνδραβούλου* **D** | *ἀδελφῶν* **TM** || **1455.1456** *ξυνεβούλευέ* **CT** || **1456** *ἱκετηρίην* **ABCMP** *ἱκετηρίαν* **T** | *χρῆσθαι* **DRSV** || **1458** *τί ἄμεινον* **DRSV** || **1459** *οὔ τοι*] *οὔ του* **R** || **1460** *μένομεν* **ABCT** | *δὲ* om. **MPDRSV** eras. nescio quae man. **A** || **1463** *λισομένη* **C** | *λόγοις** **D** cf. Oenom. || **1464** *ἔπος* om. **M** | *πελάσας* **TMDRSV** || **1465** *γὰρ ἁλισκομένων*] *προαναλισκομένων* Oenom. || **1466** *κεθμῶν* **R** | *τε καὶ Κιθαρῶνος* **C**

τεῖχος Τριτογενεῖ ξύλινον διδοῖ εὐρύοπα Ζεὺς
μοῦνον ἀπόρθητον τελέθειν, τὸ σὲ τέκνα τ' ὀνήσει.
4 μηδὲ σύ γ' ἱπποσύνην τε μένειν καὶ πεζὸν ἰόντα
πολλὸν ἀπ' ἠπείρου στρατὸν ἥσυχος, ἀλλ' ὑποχωρεῖν
νῶτον ἐπιστρέψας· ἔτι τοί ποτε κἀντίος ἔσσῃ.
ὦ θείη Σαλαμίς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν
ἤ που σκιδναμένης Δημήτερος ἢ συνιούσης.»

142 Ταῦτά σφι ἠπιώτερα γὰρ τῶν προτέρων καὶ ἦν καὶ ἐδόκεε εἶναι· συγγραψάμενοι ἀπαλλάσσοντο ἐς τὰς Ἀθήνας. ὡς δὲ ἀπελθόντες οἱ θεοπρόποι ἀπήγγελλον ἐς τὸν δῆμον, γνῶμαι καὶ ἄλλαι πολλαὶ γίνονται διζημένων τὸ μαντήιον καὶ αἵδε συνεστηκυῖαι μάλιστα· τῶν πρεσβυτέρων ἔλεγον μετεξέτεροι δοκέειν σφι τὸν θεὸν τὴν ἀκρόπολιν χρῆσαι περιέσεσθαι (ἡ γὰρ
2 ἀκρόπολις τὸ πάλαι τῶν Ἀθηναίων ῥηχῷ ἐπέφρακτο)· οἱ μὲν δὴ κατὰ τὸν φραγμὸν συνεβάλλοντο τοῦτο τὸ ξύλινον τεῖχος εἶναι, οἱ δ' αὖ ἔλεγον τὰς νέας σημαίνειν τὸν θεόν, καὶ ταύτας παραρτέεσθαι ἐκέλευον τὰ ἄλλα ἀφέντας. τοὺς ὦν δὴ τὰς νέας λέγοντας εἶναι τὸ ξύλινον τεῖχος ἔσφαλλε τὰ δύο τὰ τελευταῖα ῥηθέντα ὑπὸ τῆς Πυθίης,

AB CT MP(p) D RSV

T 1472 Eust. Il. 701 (ad Θ 93) *βραχείᾳ... ἐπιθέτων προσθήκῃ τὰς τῶν νοημάτων ἀμφιβολίας ἔλυσεν* (sc. *Ὅμηρος*), *ὥς που καὶ χρησμὸς εἰπὼν* «ὦ θεία Σαλαμίς, ἀπολεῖς τέκνα γυναικῶν» *οὐκ ἂν θείαν ἐκείνην προσεῖπεν, εἰ τὰ ἑαυτῆς ἀπολέσειεν ἔμελλε τέκνα καὶ μὴ τὰ τῶν Περσῶν* Ammon. de interpr. 135 *ἴσασιν, ὅτι μόνον τὸ ξύλινον τεῖχος σώσει τὰς Ἀθήνας ἐκ τῶν βαρβαρικῶν κινδύνων καὶ ἡ θεία Σαλαμὶς* ἀπολεῖ τὰ τέκνα τῶν γυναικῶν

1479 *Λέξ. ῥηχός* (*ῥῆχος* Lexx. alph. ord. conscrr.)· *φραγμός* Hes. *ῥῆχος· φραγμός* Suid. *ῥῆχος· φραγμός· Ἡρόδοτος*

1467 *τριττογενῆ* Schol. Aristot. *τριτογενείῃ* **B**[2]**TM** Aristid. | *διδοῖ*] *δῴοι* Schol. Aristot. || 1468 *τελέειν* Oenom. | *τὸ – ὀνήσει*] cf. Oenom. || 1469–1470 *ἱπποσύνην – ὑποχωρεῖν*] *ἱποχωρεῖν* haplogr. **R** || 1470–1471 *ἀλλ' – ἐπιστρέψας* om. **M** || 1470 *ὑποχωρεῖν*] *ἀναχωρεῖν* Aristid. || 1471 *νότον* **RV** | *κοτε* **DRSV** | *ἔσῃ* **CTMV** *ἔσται* Oenom. || 1472 *θεία* Theodor. Schol. Aristot. | *δὲ σὺ*] *ἠδὲ* Schol. Aristot. || 1475 *ἀπαλλάσσοντο*] *ἀπίεσαν* **D**[1] *ἀπῄεσαν* **D**[2]**RSV** | *τὰς* om. **DRSV** || 1476 *ἀπήγγελλον* om. **C** | *πολλαὶ ἄλλαι* **T** *πολλαὶ καὶ ἄλλαι* **MPp** Ald. | *ἐγένοντο* **D** *ἐγίνοντο* **PRSV** || 1477 *καὶ* om. **CT** || 1477–1478 *μετεξέτεροί τε δοκέειν* **ABCT** || 1478 *περιέσεσθαι*] *τὸν θεόν* (iterat) **M** || 1479 *τὸ* om. **M** || 1479–1480 *κατὰ τὸν φραγμὸν* delendum iudicaverunt Gomperz aliique quidam edd. || 1480 *συνεβάλοντο* **RV** *ξυνεβάλλοντο* **T** *ξυνεβάλοντο* **C** | *τοῦτο – εἶναι*] *τοῦ ξίφος εἶναι* ut vid. **M** || 1481 *τἆλλα* **DRSV** || 1482 *ἀπέντας* **MP**[2]**pDRSV** | *ὦν* om. **C** | *ἔσφαλε* **C**

«ὦ θείη Σαλαμίς, ἀπολεῖς δὲ σὺ τέκνα γυναικῶν
ἤ που σκιδναμένης Δημήτερος ἢ συνιούσης.»

κατὰ ταῦτα τὰ ἔπεα συνεχέοντο αἱ γνῶμαι τῶν φαμένων τὰς νέας τὸ ξύ- 3
λινον τεῖχος εἶναι· οἱ γὰρ χρησμολόγοι ταύτῃ ταῦτα ἐλάμβανον, ὡς ἀμφὶ
Σαλαμῖνα δεῖ σφεας ἑσσωθῆναι ναυμαχίην παρασκευασαμένους. ἦν δὲ τῶν 143
τις Ἀθηναίων ἀνὴρ ἐς πρώτους νεωστὶ παριών, τῷ οὔνομα μὲν ἦν Θεμι-
στοκλέης, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. οὗτος ὡνὴρ οὐκ ἔφη πᾶν ὀρθῶς
τοὺς χρησμολόγους συμβάλλεσθαι λέγων τοιάδε, εἰ ἐς Ἀθηναίους εἶχε τὸ
ἔπος εἰρημένον ἐόντως, οὐκ ἂν οὕτω μιν δοκέειν ἠπίως χρησθῆναι, ἀλλὰ
ὧδε «ὦ σχετλίη Σαλαμίς» ἀντὶ τοῦ «ὦ θείη Σαλαμίς», εἴ πέρ γε ἔμελλον
οἱ οἰκήτορες ἀμφ' αὐτῇ τελευτήσειν. ἀλλὰ γὰρ ἐς τοὺς πολεμίους τῷ θεῷ 2
εἰρῆσθαι τὸ χρηστήριον συλλαμβάνοντι κατὰ τὸ ὀρθόν, ἀλλ' οὐκ ἐς Ἀθη-
ναίους. παρασκευάζεσθαι ὦν αὐτοὺς ὡς ναυμαχήσοντας συνεβούλευε ὡς
τούτου ἐόντος τοῦ ξυλίνου τείχεος. ταύτῃ Θεμιστοκλέος ἀποφαινομένου 3
Ἀθηναῖοι ταῦτά σφι ἔγνωσαν αἱρετώτερα εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν χρη-
σμολόγων, οἳ οὐκ ἔων ναυμαχίην ἀρτέεσθαι, τὸ δὲ σύμπαν εἶπαι οὐδὲ χεῖ-
ρας ἀνταείρεσθαι, ἀλλὰ ἐκλιπόντας χώρην τὴν Ἀττικὴν ἄλλην τινὰ οἰκί-
ζειν. ἑτέρη τε Θεμιστοκλέϊ γνώμη ἔμπροσθε ταύτης ἐς καιρὸν ἠρίστευσεν, 144
ὅτε Ἀθηναίοισι γενομένων χρημάτων μεγάλων ἐν τῷ κοινῷ, τὰ ἐκ τῶν με-
τάλλων σφι προσῆλθε τῶν ἀπὸ Λαυρείου, ἔμελλον λάξεσθαι ὀρχηδὸν ἕκα-
στος δέκα δραχμάς· τότε Θεμιστοκλέης ἀνέγνωσε Ἀθηναίους τῆς διαιρέ-

AB CT MP(p) D RSV

Σχόλ. 144.1 (ad *λάξεσθαι* videlicet): *λάξιν· μίξιν, μερισμόν, κλῆρον κατὰ Ἡρόδοτον* **B**[3] (cf. quae ad IV 21 e grammaticis laudavimus) | *ὀρχιδόν· ἡβηδόν* **A** (cf. Lexx.) (ad *ὀρχηδόν*): *ἡβηδόν* **B**

1503 s. *Λέξ. ὀρχηδόν· ἡβηδόν* Hes. id. Suid. *ὀρχηδόν· ὡς ἡβηδόν· Ἡρόδοτος*

1487 *ταῦτα ταύτῃ* **T** ‖ **1488** *ἑσσωθῆναι σφέας* **M** | *παρεσκευασμένους* **Mp** Ald. ‖ **1489** *ἔην* **ABCTMP** ‖ **1491** *συμβαλέσθαι* **CM** ‖ **1492** *ἔπος*] *πάθος* **DRSV** | *ἐόντως* Reiskium sequentes edd. *ἐόν κως* codd. | *οὕτω μιν*] *οὕτως ἡμῖν* **DRSV** *οὕτω μοι* **M** Ald. ‖ **1493** *σχετλία* **TMPpV**[ac] | *ἀντὶ – Σαλαμίς* haplogr. om. **D** | *θεία* **T** ‖ **1497** *Θεμιστοκλέους* **ABCTM** *Θεμιστοκλέως* **M** ‖ **1498** *Ἀθηναίοις* **DRSV** | *αἱρετώτερα ἔγνωσαν* **T** | *μᾶλλον* om. **T** ‖ **1499** *εἶπαι* Gomperzium sequ. Hude *εἶναι* codd. ‖ **1501** *Θεμιστοκλέως* **C**[1] *Θεμιστοκλέῃ* **D**[1]**RV** ‖ **1502** *μεγάλων χρημάτων* **T** | *ἐκ τῶν κοινῶν* **MPDRSV** ‖ **1503** *προῆλθε* **T** | *Λαυρίου* **TRSV** | *λέξεσθαι* **RSV**[ac] *λάζεσθαι* **D**[c]**T** *λήξεσθαι* **V**[c] | *ὀρχιδὸν* **A**[1]**B**[1]**D**[1] inter *ρ* et *χ* litt. *η* suprascr. **A**[2] *ἡβηδὸν* **T** cf. Scholl. Lexx. ‖ **1504** *δραγμάς* **C** ‖ **1504.1505** *διαρέσεως* **DRSV**

σιος ταύτης παυσαμένους νέας τούτων τῶν χρημάτων ποιήσασθαι
2 *διηκοσίας ἐς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Αἰγινήτας λέγων. οὗτος γὰρ ὁ πόλεμος*
συστὰς ἔσωσε ἐς τὸ τότε τὴν Ἑλλάδα ἀναγκάσας θαλασσίους γενέσθαι
Ἀθηναίους. αἱ δὲ ἐς τὸ μὲν ἐποιήθησαν, οὐκ ἐχρήσθησαν, ἐς δέον δὲ
οὕτω τῇ Ἑλλάδι ἐγένοντο. αὗταί τε δὴ αἱ νέες τοῖσι Ἀθηναίοισι προποιη-
3 *θεῖσαι ὑπῆρχον, ἑτέρας τε ἔδεε προσναυπηγέεσθαι. ἔδοξέ τέ σφι μετὰ τὸ*
χρηστήριον βουλευομένοισι ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον δέκε-
σθαι τῇσι νηυσὶ πανδημεὶ τῷ θεῷ πειθομένους ἅμα Ἑλλήνων τοῖσι βουλο-
μένοισι.

145 *Τὰ μὲν δὴ χρηστήρια ταῦτα τοῖσι Ἀθηναίοισι ἐγεγόνεε· συλλεγομένων*
δὲ ἐς τὠυτὸ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα Ἑλλήνων [τῶν] τὰ ἀμείνω φρονεόντων
καὶ διδόντων σφίσι λόγον καὶ πίστιν ἐνθαῦτα ἐδόκεε αὐτοῖσι βουλευομέ-
νοισι πρῶτον μὲν χρημάτων πάντων καταλλάσσεσθαι τάς τε ἔχθρας καὶ
τοὺς κατ' ἀλλήλους ἐόντας πολέμους· ἦσαν δὲ πρός τινας καὶ ἄλλους ἐγ-
2 *κεχρημένοι, ὁ δὲ ὦν μέγιστος Ἀθηναίοισί τε καὶ Αἰγινήτῃσι. μετὰ δὲ πυν-*
θανόμενοι Ξέρξην σὺν τῷ στρατῷ εἶναι ἐν Σάρδισι ἐβουλεύσαντο κατα-
σκόπους πέμπειν ἐς τὴν Ἀσίην τῶν βασιλέος πρηγμάτων ἐς Ἄργος τε
ἀγγέλους ὁμαιχμίην συνθησομένους πρὸς τὸν Πέρσην καὶ ἐς Σικελίην ἄλ-
λους πέμπειν παρὰ Γέλωνα τὸν Δεινομένεος ἔς τε Κέρκυραν κελεύσοντας
βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι καὶ ἐς Κρήτην ἄλλους φρονήσαντες, εἴ κως ἕν τε

AB CT MP(p) D RSV

1514 ss. Lex. Vind. s. v. *ἐνταῦθα: Ἡρόδοτος·* συλλεγομένων – αὐτοῖσιν || **1518 s.** Hes. *ἐγκεχρημένοι· σπονδὰς ἔχοντες*

1506 *διηκοσίας* excludendum censent Krueger Hude *διηκοσίας ἐς* ex CЄC pro ЄЄC lecto ortum esse iudicat Hemmerdinger *Les mss.* 168 | *ἐς τὸν*] *ἐς* **DRSV** | *λέγω* **T** Ald. || **1507** *ἐς τὸ* haplogr. om. **MPDRSV** || **1509** *οὕτω*] *τούτῳ* **ABC** *τοῦτο* **T** | *ἐγίνοντο* **S** | *δὴ* om. **S** | *νῆες* **TMRSV** || **1509.1510** *προσποιηθεῖσαι* **C** || **1510** *προσναυπηγέεσθαι*] cf. gramm. meam 170 || **1511** *βουλομένοισι* **C** || **1511.1512** *ἀναδέκεσθαι* **RSV** *δέχεσθαι* **D**[1] || **1512** *πανδημὶ* **ABD**[1] || **1512.1513** *βουλευομένοισι* **R** || **1515** $τῶν_2$ seclusi Valckenaerio duce *τῶν Ἑλλήνων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα* Schaefero duce edd. | *τὰ ἐκείνων φρονούντων* Lex. Vind. || **1516** *σφίσι* om. Lex. Vind. | *ἐνταῦθα* Lex. Vind. || **1516–1517** *βουλευομένοισι αὐτοῖσι* **ABCTMP** || **1517** *πάντων* om. **TDRSV** || **1518.1519** *ἐγκεκρημένοι* Reiske quem sequ. Hude *ἐγκεχρημένοι* codd. cf. Hes. *ἐγκεχριμμένοι* Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn V 26 || **1519** *Ἀθηναῖοι* **B**[1] *Ἀθηναίοις* **A** || **1520** *Ξέρξεα* **M** Ald. || **1521** *βασιλέως* **M** || **1522** *ὁμαιχμίην τε* **ABC** || **1523** *Κέρκυρα* **C** | *κελεύοντας* **C**

γένοιτο τὸ Ἑλληνικὸν καὶ εἰ συγκύψαντες τὠυτὸ πρήσσοιεν πάντες ὡς δεινῶν ἐπιόντων ὁμοίως πᾶσι Ἕλλησι. τὰ δὲ Γέλωνος πρήγματα μεγάλα ἐλέγετο εἶναι οὐδαμῶν Ἑλληνικῶν τῶν οὐ πολλὸν μέζω.

II

Ὡς δὲ ταῦτά σφι ἔδοξε, καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας πρῶτα μὲν κατα- **146**
σκόπους πέμπουσι ἐς τὴν Ἀσίην ἄνδρας τρεῖς· οἱ δὲ ἀπικόμενοί τε ἐς
Σάρδις καὶ καταμαθόντες τὴν βασιλέος στρατιὴν ὡς ἐπάϊστοι ἐγένοντο,
βασανισθέντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοῦ πεζοῦ στρατοῦ ἀπήγοντο ὡς ἀπο-
λεύμενοι. καὶ τοῖσι μὲν κατεκέκριτο θάνατος, Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο 2
ταῦτα, μεμφθεὶς τῶν στρατηγῶν τὴν γνώμην πέμπει τῶν τινας δορυφόρων
ἐντειλάμενος, ἢν καταλάβωσι τοὺς κατασκόπους ζῶντας, ἄγειν παρ' ἑωυ-
τόν. ὡς δὲ ἔτι περιεόντας αὐτοὺς κατέλαβον καὶ ἤγαγον ἐς ὄψιν τὴν βα- 3
σιλέος, τὸ ἐνθεῦτεν πυθόμενος, ἐπ' οἷσι ἦλθον, ἐκέλευσέ σφεας τοὺς
δορυφόρους περιάγοντας ἐπιδείκνυσθαι πάντα τε τὸν πεζὸν στρατὸν καὶ
τὴν ἵππον, ἐπεὰν δὲ ταῦτα θηεύμενοι ἔωσι πλήρεες, ἀποπέμπειν, ἐς τὴν
ἂν αὐτοὶ ἐθέλωσι χώρην, ἀσινέας. ἐπιλέγων δὲ τὸν λόγον τόνδε ταῦτα ἐνε- **147**
τέλλετο· ὡς εἰ μὲν ἀπώλοντο οἱ κατάσκοποι, οὔτε ἂν τὰ ἑωυτοῦ πρήγ-
ματα προεπύθοντο οἱ Ἕλληνες ἐόντα λόγου μέζω οὔτ' ἄν τι τοὺς πολεμί-
ους μέγα ἐσινέατο ἄνδρας τρεῖς ἀπολέσαντες· νοστησάντων δὲ τούτων ἐς
τὴν Ἑλλάδα δοκέειν ἔφη ἀκούσαντας τοὺς Ἕλληνας τὰ ἑωυτοῦ πρήγματα
πρὸ τοῦ στόλου τοῦ γινομένου παραδώσειν σφέας τὴν ἰδίην ἐλευθερίην,
καὶ οὕτως οὐδὲ δεήσειν ἐπ' αὐτοὺς στρατηλατέοντας πρήγματα ἔχειν.

AB CT MP(p) D RSV

1525 *γενοίατο* **TDRSV** | *τὸ* om. **R** | *εἰ*] *οἱ* **R** del. Cobet || 1526 *ὁμοίως πᾶσι*] *πᾶσι τοῖσι* **M** Ald. || 1526–1527 *ἐλέγετο μεγάλα* **M** || 1527 *πολλῷ* **CM** *πολλῶν* **Pp** | ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LXI et gramm. meam 201 || 1530 *Σάρδεις* **T** *Σαρ͂δ* **V** | *βασιλέος στρατιὴν*] *Ξέρξην* **M** || 1531.1532 *ἀπολούμενοι* **ABCMP** *ἀπολλόμενοι* **T** || 1532 *κατακέκριτο* **CMPRSV** || 1533 *τὴν γνώμην τῶν στρατηγῶν* **DRSV** || 1534 *ἐντιλάμενος* V^{ac} | *ἐν* V^{ac} || 1535 *περιόντας* **T** | *ἦγον* **ABCTP** || 1536 *ἐφ' οἷσι* **TP**^{1}**pDRV** | *ἐκέλευε* **ABCTP** || 1538 *ἐπὴν* **ABCTP** | *θεεύμενοι* **MPp** Ald. || 1539 *θέλωσι* **MDRSV** | *τὸν* om. **DRSV** || 1540 *εἰ*] *ἦν* **DSV** *ἂν ἦν* **R** || 1541 *προεπεπύθοντο* **R** || 1541–1543 *προεπύθοντο – πρήγματα* haplogr. om. **M** || 1541 *τις* **R** || 1542 *ἐσινέατο*] v. grammaticam meam 161 et cf. quae ad I 4,2 adnotavimus || 1543 *ἐπωυτοῦ* **B** | *πράγματα* **C** || 1545 *οὐ δεήσειν* **DRSV**

2 *ἔοικε δὲ αὐτοῦ αὕτη ἡ γνώμη τῇ γε ἄλλῃ· ἐὼν γὰρ ἐν Ἀβύδῳ ὁ Ξέρξης*
εἶδε πλοῖα ἐκ τοῦ Πόντου σιταγωγὰ διεκπλώοντα τὸν Ἑλλήσποντον ἔς τε
Αἴγιναν καὶ Πελοπόννησον κομιζόμενα. οἱ μὲν δὴ πάρεδροι αὐτοῦ ὡς
ἐπύθοντο πολέμια εἶναι τὰ πλοῖα, ἕτοιμοι ἦσαν αἱρέειν αὐτὰ ἐσβλέποντες
3 *ἐς τὸν βασιλέα, ὁκότε παραγγελέει. ὁ δὲ Ξέρξης εἴρετο αὐτούς, ὅκῃ πλέ-*
οιεν· οἱ δὲ εἶπαν· «ἐς τοὺς σοὺς πολεμίους, ὦ δέσποτα, σῖτον ἄγοντες.» ὁ
δὲ ὑπολαβὼν ἔφη· «οὐκ ὦν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ πλέομεν, ἔνθα περ οὗτοι, τοῖσί
τε ἄλλοισι ἐξηρτυμένοι καὶ σίτῳ; τί δῆτα ἀδικέουσιν οὗτοι ἡμῖν σιτία πα-
ρακομίζοντες;»

148 *Οἱ μέν νυν κατάσκοποι οὕτω θεησάμενοί τε καὶ ἀποπεμφθέντες ἐνόστη-*
σαν ἐς τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ συνωμόται Ἑλλήνων ἐπὶ τῷ Πέρσῃ μετὰ τὴν
2 *ἀπόπεμψιν τῶν κατασκόπων δεύτερα ἔπεμπον ἐς Ἄργος ἀγγέλους. Ἀργεῖοι*
δὲ λέγουσι τὰ κατ' ἑωυτοὺς γενέσθαι ὧδε· πυθέσθαι γὰρ αὐτίκα κατ' ἀρ-
χὰς τὰ ἐκ τοῦ βαρβάρου ἐγειρόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πυθόμενοι δὲ καὶ
μαθόντες, ὥς σφεας οἱ Ἕλληνες πειρήσονται παραλαμβάνοντες ἐπὶ τὸν
Πέρσην, πέμψαι θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπειρησομένους, ὥς σφι
μέλλοι ἄριστα ποιέουσι γίνεσθαι· νεωστὶ γὰρ σφέων τεθνάναι ἑξακισχιλί-
ους ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Κλεομένεος τοῦ Ἀναξανδρίδεω, τῶνδε δὴ εἵ-
3 *νεκα πέμπειν. τὴν δὲ Πυθίην ἐπειρωτῶσι αὐτοῖσι ἀνελεῖν, τάδε*

AB CT MP(p) D RSV
Ἔοικε – ἄλλῃ (𝔓 solus)· ἐὼν (147,2) – παρακομίζοντες (κομίζοντες 𝔓) (147,3) exc. floril. 𝔄𝔓

1546 *οἶκε* **PDRSV** *ἔοικε* 𝔓 rell. | *τῇ γε*] *τῇ τε* 𝔓 *τῇδε* Schweighaeuserio duce Hude fort. recte ‖ 1547 *διεκπλέοντα* **C**[1]**V**[1] *διεκπλώοντα* 𝔄𝔓**C**[2]**V**[2] rell. ‖ 1548 *Πελοπόνησον* **TMR** ‖ 1549 *ἀποβλέποντες* 𝔄 *ἐσβλέποντες* 𝔓 rell. ‖ 1550 *ὁκότερα* **D** *ὁπότε* 𝔄𝔓 | *παραγγελέῃ* **TM** *παραγγέλλοι* 𝔄𝔓 | *ἤρετο* **C**𝔓 *εἴρετο* 𝔄 rell. | *ὅκοι* **T** *οἴκῃ* **V** (e *ὅκῃ* (οι supra) ortum Weber *Anal. Hdt.ea* 210) ‖ 1551 *δὲ εἶπον* 𝔄 *δ' εἶπον* 𝔓 | *ὦ* om. **M** Ald. | *ἄγομεν* **D** *ἄγοντες* 𝔄𝔓 rell. ‖ 1552 *οὐκοῦν* 𝔄𝔓 | *περ*] *καὶ* **TM** *περ καὶ* Ald. ‖ 1552–1553 *τοῖσί τε*] *τοῖσι* **ABC** *τοῖσιν* 𝔄[c] *τίσιν* 𝔄[ac] ‖ 1553 *ἐξηρτυμένοι τε* **M** *ἐξηρτημένοι* **ABCTD**𝔄𝔓 quod maluerim si ex analogia verbi *ἀρτᾶσθαι ἔκ τινος* compositum *ἐξαρτᾶσθαί τινι* ‚pendere ex aliqua re, necessitate alicuius rei vinciri, *von etwas abhängig sein*' poni liceret | *ἀδικέουσι* **A** ‖ 1553.1554 *κομίζοντες* 𝔓 ‖ 1556 *συνομόται* **T** *συνωμόσαντες* ut vid. **M** ‖ 1558 *ὡυτοὺς* **D** ‖ 1560 *παρήσονται* **Mp** Ald. ‖ 1561 *τὸν*] *τῶν* **R** | *ἐπηρησομένους* **C** *εἰρησομένους* **DRSV** ‖ 1562 *μέλλει* **ABCTMP** | *ἄριστον* **ABCTMP** | *ποιεῦσι* **DRSV** | *γενέσθαι* **ABCTM** | *σφέων* om. **M** ‖ 1563 *τῶνδε δὴ*] *τῶν δὴ* **ABCT**

«ἐχθρὲ περικτιόνεσσι, φίλ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
εἴσω τὸν προβόλαιον ἔχων πεφυλαγμένος ἧσο
καὶ κεφαλὴν πεφύλαξο· κάρη δὲ τὸ σῶμα σαώσει.»

ταῦτα μὲν τὴν Πυθίην χρῆσαι πρότερον, μετὰ δὲ ὡς ἐλθεῖν τοὺς ἀγγέλους
ἐς δὴ τὸ Ἄργος, ἐπελθεῖν ἐπὶ τὸ βουλευτήριον καὶ λέγειν τὰ ἐντεταλμένα.
τοὺς δὲ πρὸς τὰ λεγόμενα ὑποκρίνασθαι, ὡς ἕτοιμοί εἰσι Ἀργεῖοι ποιέειν 4
ταῦτα τριήκοντα ἔτεα εἰρήνην σπεισάμενοι Λακεδαιμονίοισι καὶ ἡγεό-
μενοι κατὰ τὸ ἥμισυ πάσης τῆς συμμαχίης, καίτοι κατά γε τὸ δίκαιον γί-
νεσθαι τὴν ἡγεμονίην ἑωυτῶν, ἀλλ᾽ ὅμως σφι ἀποχρᾶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἡγεο-
μένοισι. ταῦτα μὲν λέγουσι τὴν βουλὴν ὑποκρίνασθαι καίπερ ἀπαγο- **149**
ρεύοντός σφι τοῦ χρηστηρίου μὴ ποιέεσθαι τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας
συμμαχίην· σπουδὴν δὲ ἔχειν σπονδὰς γενέσθαι τριηκοντοέτιδας καίπερ τὸ
χρηστήριον φοβεομένοισιν, ἵνα δή σφι οἱ παῖδες ἀνδρωθέωσι ἐν τούτοισι
τοῖσι ἔτεσι· μὴ δὲ σπονδέων ἐουσέων ἐπιλέγεσθαι, ἢν ἄρα σφέας κατα-
λάβῃ πρὸς τῷ γεγονότι κακῷ ἄλλο πταῖσμα πρὸς τὸν Πέρσην, μὴ τὸ
λοιπὸν ἔωσι Λακεδαιμονίων ὑπήκοοι. τῶν δὲ ἀγγέλων τοὺς ἀπὸ τῆς Σπάρ- 2
της πρὸς τὰ ῥηθέντα ἐκ τῆς βουλῆς ἀμείψασθαι τοῖσδε· περὶ μὲν σπονδέων
ἀνοίσειν ἐς τοὺς πλεῦνας, περὶ δὲ ἡγεμονίης αὐτοῖσι ἐντετάλθαι ὑποκρίνα-
σθαι, καὶ δὴ λέγειν σφι μὲν εἶναι δύο βασιλέας, Ἀργείοισι δὲ ἕνα· οὐκ ὦν
δυνατὸν εἶναι τῶν ἐκ Σπάρτης οὐδέτερον παῦσαι τῆς ἡγεμονίης, μετὰ δὲ
δύο τῶν σφετέρων ὁμόψηφον τὸν Ἀργεῖον εἶναι κωλύειν οὐδέν. οὕτω δὴ 3
οἱ Ἀργεῖοί φασι οὐκ ἀνασχέσθαι τῶν Σπαρτιητέων τὴν πλεονεξίην, ἀλλὰ
ἑλέσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄρχεσθαι ἤ τι ὑπεῖξαι Λακεδαιμονί-

AB CT MP(p) D RSV

T 1565 s. ἐχθρὲ – ἧσο Oenom. fr. 14 Mullach ap. Eus. praep. VI 7

1565 *περικτιόνεσι* **CRV** ‖ 1567 *κάρα* **ABCT** | *δὲ* om. **C** | *σαώσει*] *φυλάξει* **DRSV** ‖ 1568 *τὴν* om. **T** ‖ 1569 *ἐσελθεῖν* **P**[c]**DRSV** Ald. *ἐπελθεῖν* **P**[ac]**p** cett. ‖ 1571 *εἰρήνην* om. **M** | *σπεισόμενοι* **ABCT** ‖ 1573 *αὐτῶν* **C**[1] ‖ 1573.1574 *ἡγεομένοισι*] *τῆς ἡγεμονίης* **M** ‖ 1576 *τριηκονταετίδας* **BTMDSV** ‖ 1577 *ἀνδρεωθέωσι* **ABCTMP** ‖ 1579 *ἄλλῳ* **R** ‖ 1579–1580 *τὸν λοιπὸν* **ABC** ‖ 1580 *τῶν Λακεδαιμονίων* **M** Ald. | *τοὺς*] *τῶν* **ABCT** ‖ 1581 *τὰ ῥηθέντα ἐκ* om. **M** | *τῆς* om. **DRSV** | *τοῖσιδε* **C** ‖ 1583 *σφίσι* **DS** | *δύω* **C**[c] ‖ 1584 *τῶν*] *τὸν* **BCDRSV** ‖ 1585 *Ἀργείων οὐδὲν κωλύει εἶναι* **M** Ald. | *οὐδείς* **T** ‖ 1586 *οἱ* om. **ABCT** | *ἀναχέσθαι* **R** ‖ 1586–1587 *τῶν Σπαρτιητέων – ἄρχεσθαι* haplogr. om. **T** ‖ 1587 *τῶν* om. **ABC** | *τι* om. **MPDRSV**

οισι, προειπεῖν τε τοῖσι ἀγγέλοισι πρὸ δύντος ἡλίου ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ τῆς
Ἀργείων χώρης, εἰ δὲ μή, περιέψεσθαι ὡς πολεμίους.
150 *Αὐτοὶ μὲν Ἀργεῖοι τοσαῦτα τούτων πέρι λέγουσι· ἔστι δὲ ἄλλος λόγος*
λεγόμενος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ὡς Ξέρξης ἔπεμψε κήρυκα ἐς Ἄργος
2 *πρότερον ἤ περ ὁρμῆσαι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐλθόντα δὲ*
τοῦτον λέγεται εἰπεῖν· «ἄνδρες Ἀργεῖοι, βασιλεὺς Ξέρξης τάδε ὑμῖν λέγει·
'ἡμεῖς νομίζομεν Πέρσην εἶναι, ἀπ' οὗ ἡμεῖς γεγόναμεν, παῖδα Περσέος
τοῦ Δανάης γεγονότα ἐκ τῆς Κηφέος θυγατρὸς Ἀνδρομέδης· οὕτω ἂν ὦν
εἴημεν ὑμέτεροι ἀπόγονοι. οὔτε ὦν ἡμέας οἰκὸς ἐπὶ τοὺς ἡμετέρους
προγόνους ἐκστρατεύεσθαι, οὔτε ὑμέας ἄλλοισι τιμωρέοντας ἡμῖν ἀντιξό-
ους γίνεσθαι, ἀλλὰ παρ' ὑμῖν αὐτοῖσι ἡσυχίην ἔχοντας καθῆσθαι. ἢν γὰρ
3 *ἐμοὶ γένηται κατὰ νόον, οὐδαμοὺς μέζονας ὑμέων ἄξω.'» ταῦτα ἀκούσαν-*
τας Ἀργείους λέγεται πρῆγμα ποιήσασθαι, καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν
ἐπαγγελλομένους μεταιτέειν, ἐπεὶ δέ σφεας παραλαμβάνειν τοὺς Ἕλληνας,
οὕτω δὴ ἐπισταμένους, ὅτι οὐ μεταδώσουσι τῆς ἀρχῆς Λακεδαιμόνιοι μετ-
151 *αιτέειν, ἵνα ἐπὶ προφάσιος ἡσυχίην ἄγωσιν. συμπεσεῖν δὲ τούτοισι καὶ*
τόνδε τὸν λόγον λέγουσί τινες Ἑλλήνων, πολλοῖσι ἔτεσι ὕστερον γενόμενον

AB CT MP(p) D RSV

T 1601 ss. Plut. de Hdt.i mal. 28 (mor. 863) *αἰτίαν κακοηθεστάτην ὑποβάλλεται γράφων·* 'ἐπεὶ – ἄγωσι'· *τούτων δ' ὕστερον ἀναμνῆσαί φησιν Ἀρταξέρξην* ἀναβάντας εἰς Σοῦσα *πρέσβεις Ἀργείων, κἀκεῖνον εἰπεῖν, ὡς* οὐδεμίαν νομίζει πόλιν Ἄργεος φιλιωτέρην (151)· *εἶθ' ὑπειπών, ὥσπερ εἴωθε, καὶ ἀναδυόμενος* οὐκ εἰδέναι *φησὶ τούτων* ἀτρεκέως (152,1), *εἰδέναι δ', ὅτι πᾶσιν ἀνθρώποις ἐστὶν ἐγκλήματα καὶ οὐκ* Ἀργείοισι – λύπης (152,3)

1588 *τε*] *δὲ* **PDRSV** | *δύνοντος* **DRSV** *δύνοτος* ut vid. **M** || 1590 *περὶ τούτων* **ABCT** || 1591–1592 *ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς – ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλθόντα*] *ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐλθόντα* ex haplogr. **T** *ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς Ξέρξης ἔπεμψε ἐς Ἄργος – ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα κήρυκα ἐλθόντα* **M** || 1594 *ἀφ' οὗ* **DRV** | *ἡμεῖς* om. **M** | *Περσέως* **TM** || 1596 *ἀπόγονοι ὑμέτεροι* **M** | *ὑμέας* **RV** | *εἰκὸς* **M** Ald. || 1597 *στρατεύεσθαι* **ABCTMP** | *ἡμῖν*] *ἄλλοισι* **M** || 1597.1598 *ἀντίξους* **AB**[1]**CT** || 1598 *γενέσθαι* **MpS** Ald. | *κατῆσθαι* **ABCTMP** || 1599 *γενοίαται* **R** | *οὐδαμῶς* **TpV**[ac] Ald. | *μέζονας*] *μέζονος* recognoscendum ex illo Vallae ,nullos *pluris* quam vos faciam' secundum Weberum (*RFIC* 14, 1935, 356, aliter tamen iudicante Alberti, *Com. Prep. Ed. Class. gr. e lat.* 7, 1959, 81) | *ἕξω* **DRSV** || 1601–1603 *ἐπεὶ δέ – μεταιτέειν* haplogr. om. **M** || 1601 *καταλαμβάνειν* Plut. || 1602 *οὕτω*] *αὐτῷ* Plut. codd. plurr. | *τῆς* **ABC TP** Plut. *τὰ τῆς* rell. (praeter **M**) || 1603 *προφάσεως ἡσυχίαν* Attice Plut. || 1604 *Ἑλλήνω* **RV** | *πολλοῖσί τε ἔτεσι* **DRSV**

τούτων· τυχεῖν ἐν Σούσοισι τοῖσι Μεμνονείοισι ἐόντας ἑτέρου πρήγματος
εἵνεκα ἀγγέλους Ἀθηναίων Καλλίην τε τὸν Ἱππονίκου καὶ τοὺς μετὰ
τούτου ἀναβάντας, Ἀργείους δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον πέμψαντας καὶ
τούτους ἐς Σοῦσα ἀγγέλους εἰρωτᾶν Ἀρτοξέρξην τὸν Ξέρξεω, εἴ σφι ἔτι
ἐμμένει τὴν πρὸς Ξέρξην φιλίην συνεκεράσαντο ἢ νομιζοίατο πρὸς αὐτοῦ
εἶναι πολέμιοι, βασιλέα δὲ Ἀρτοξέρξην μάλιστα ἐμμένειν φάναι καὶ οὐδε-
μίαν νομίζειν πόλιν Ἄργεος φιλιωτέρην. εἰ μέν νυν Ξέρξης τε ἀπέπεμψε 152
ταῦτα λέγοντα κήρυκα ἐς Ἄργος καὶ Ἀργείων ἄγγελοι ἀναβάντες ἐς
Σοῦσα ἐπειρώτων Ἀρτοξέρξεα περὶ φιλίης, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν, οὐδέ
τινα γνώμην περὶ αὐτῶν ἀποφαίνομαι ἄλλην γε, ἢ τήν περ αὐτοὶ Ἀργεῖοι
λέγουσι. ἐπίσταμαι δὲ τοσοῦτον, ὅτι εἰ πάντες ἄνθρωποι τὰ οἰκήια κακὰ 2
ἐς μέσον συνενείκαιεν ἀλλάξασθαι βουλόμενοι τοῖσι πλησίοισι, ἐγκύψαντες
ἂν ἐς τὰ τῶν πέλας κακὰ ἀσπασίως ἕκαστοι αὐτῶν ἀποφεροίατο ὀπίσω,
τὰ ἐσηνείκαντο. οὕτω δὴ οὐκ Ἀργείοισι αἴσχιστα πεποίηται. ἐγὼ δὲ 3
ὀφείλω λέγειν τὰ λεγόμενα, πείθεσθαί γε μὲν οὐ παντάπασιν ὀφείλω, καί
μοι τοῦτο τὸ ἔπος ἐχέτω ἐς πάντα λόγον· ἐπεὶ καὶ ταῦτα λέγεται, ὡς ἄρα
Ἀργεῖοι ἦσαν οἱ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Πέρσην ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπειδή σφι

AB CT MP(p) D RSV
Ἐπίσταμαι – ἐσηνείκαντο (152,2) exc. Stob. fl. XCVIII 74

T 1613–1623 Plut. v. quae ad 150,3 s. laudavimus

1605 *Μεμνονείοισι* **PDRSV** *Μεμνονίοισι* **p** cett. ‖ 1606–1607 *μετὰ τούτους* **T** ‖ 1607 *τοῦτον* om. **M** | *πέμψανται* **M** ‖ 1607–1608 *καὶ τούτους*] om. **T** *καὶ αὐτοὺς* **M** ‖ 1608 *Ἀρταξέρξην* **D** *Ἀρτοξέρξεα* **ABC** *Ἀρταξέρξεα* **T** litterae *a* secundae litt. *o* suprascr. **M** cf. Plut. ‖ 1609 *ἐμμένει*] *ἐμμένειν ἐθέλουσι* **ABCT** | *αὐτοὺς* **A**^{1}**B** ‖ 1610 *Ἀρτοξέρξεα* **MPp** Ald. *Ἀρταξέρξην* **D** | *μάλιστα* om. **M** | *ἐπιμένειν* **DRSV** ‖ 1610.1611 *οὐδεμίην* **MpD** Ald. cf. Plut. ‖ 1611 *φιλωτέρην* **C** cf. Plut. | *τε* om. **MPD RSV** ‖ 1612 *Ἀργεῖοι* (ων suprascr.) **M** ‖ 1613 *ἐπηρώτων* **CP** | *Ἀρταξέρξεα* **D** ‖ 1615 *λέγουσι* om. **DR SV** | *ἐπίσταμε* **A**^{1} | *τοσοῦτον* **DRSV** Stob. *τοσοῦτο* **B**^{2}**MPp** Ald. *τοσούτῳ* **B**^{1} rell. ‖ 1616 *συνενέγκαιεν* Stob. *συνενείκααν* **A**^{1} *συνενεῖκαι* **B**^{1}**C** *συνένειкαν* **B**^{2} *συν-ενείκαιαν* **T** | *ἀναλλάξασθαι* **B** *ἀλλάξαι* **DRSV** | *ἐσκύψαντες* **ABCTP**^{c}**p** *ἐνσκύ-ψαντες* **M** *ἐγκύψαντες* Stob. rell. ‖ 1617 *εἰς* **DRV** | *πέλας*] *ἄλλων* Stob. | *ἐπιφε-ροίατο* Stob. ‖ 1618 *εἰσηνείκαντο* **T** *ἐσηνείκατο* **C** *ἐσενείκατο* **M** Ald. *εἰσηνέγκατο* Stob. | *δὴ* om. **DRSV** | *οὐκ*] *οὐδ'* ci. Krueger sequ. Hude ‖ 1619 *λέγειν ὀφείλω* Plut. | *μὲν οὐ*] *μέν ὦν οὐ* **DRSV** *μὴν οὐ* **Mp** Ald. Plut. ‖ 1620 *τὸ ἔπος τοῦτο* Plut. | *εἰς* **RV** *ἐς* Plut. rell. | *πάντα τὸν λόγον* **M** Plut. Ald.

πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους κακῶς ἡ αἰχμὴ ἑστήκεε, πᾶν δὴ βουλόμενοί σφι εἶναι πρὸ τῆς παρεούσης λύπης.

153 *Τὰ μὲν περὶ Ἀργείων εἴρηται· ἐς δὲ τὴν Σικελίην ἄλλοι τε ἀπίκατο ἄγγελοι ἀπὸ τῶν συμμάχων συμμίξοντες Γέλωνι καὶ δὴ καὶ ἀπὸ Λακεδαιμονίων Σύαγρος. τοῦ δὲ Γέλωνος τούτου πρόγονος, οἰκήτωρ ὁ ἐν Γέλῃ (ἦν ἐκ νήσου Τήλου τῆς ἐπὶ Τριοπίῳ κειμένης), ὃς κτιζομένης Γέλης ὑπὸ Λιν-*
2 *δίων τε τῶν ἐκ Ῥόδου καὶ Ἀντιφήμου οὐκ ἐλείφθη. ἀνὰ χρόνον δὲ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι γενόμενοι ἱροφάνται τῶν χθονίων θεῶν διετέλεον ἐόντες Τηλίνεω ἑνός τευ τῶν προγόνων κτησαμένου τρόπῳ τοιῷδε· ἐς Μακτώριον πόλιν τὴν ὑπὲρ Γέλης οἰκημένην ἔφυγον ἄνδρες Γελῴων στάσει ἑσσωθέν-*
3 *τες· τούτους ὦν ὁ Τηλίνης κατήγαγε ἐς Γέλην, ἔχων οὐδεμίαν ἀνδρῶν δύναμιν, ἀλλὰ ἱρὰ τούτων τῶν θεῶν (ὅθεν δὲ αὐτὰ ἔλαβε ἢ αὐτὸς ἐκτήσατο, τοῦτο δὲ οὐκ ἔχω εἰπεῖν)· τούτοισι δ' ὦν πίσυνος ἐὼν κατήγαγε, ἐπ' ᾧ τε*
4 *οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἱροφάνται τῶν θεῶν ἔσονται. θῶμά μοι ὦν καὶ τοῦτο γέγονε πρὸς τὰ πυνθάνομαι, κατεργάσασθαι Τηλίνην ἔργον τοσοῦτον, τὰ*

AB CT MP(p) D RSV

T 1626 s. Athen. 401 d *τὸ σύνθετον* [sc. *σύαγρος*] ... *παρ' Ἡροδότῳ* ... *ὄνομα κύριον 'Σύαγρος' Λάκων γένος ὁ πρὸς Γέλωνα τὸν Συρακόσιον πρεσβεύσας περὶ τῆς πρὸς τοὺς Μήδους συμμαχίας ἐν τῇ ἑβδόμῃ*

1622 s. Eust. Il. 680 (ad *H* 259) *λέγει* ... *που* ... *Ἡρόδοτος περί τινων, ὡς* κακῶς *αὐτοῖς* ἡ αἰχμὴ ἕστηκε *πρὸς τοὺς δεῖνα ἤγουν ἐδυστυχήθη αὐτοῖς ὁ πόλεμος*

1622 *τοὺς* **ABCT** Plut. om. rell. | *ἡ αἰχμὴ κακῶς* **D** *κακῶς σφι ἡ αἰχμὴ* **M** | *ἕστηκε* **DRSV** Eust. | *δὴ* om. Plut. || 1623 *σφίσι* Plut. | *εἶναι πρὸ*] *προεῖναι* Plut. | *παρούσης* Plut. || 1624 *περὶ μὲν* **T** | *ἀπικέατο* **MPp** Ald. || 1625 *ξυμμάχων* **Mp** | *συμμίξαντες* **ABC** *ξυμμίξαντες* **TMp** | *ἀπὸ*] *ἀπὸ τῶν* **CTMP** || 1626 *ὁ – ἦν*] *ἐν Γέλῃ* propos. Reiske sequ. Stein Legrand, qui aliquid intercidisse credit : parenthesin distinguere temptavi ego || 1627 *Τριόπεω* **DSV** *Τριώπεω* **R** || 1627.1628 *Λινδύων* **p** || 1628 *δὲ*] *τε* **T** | *ἐκ Γρόδου* **A** | *Ἀντιφήμου* Scaligerio duce edd. *Ἀντιοφήμου* **ABCT MPR** *Ἀντυοφήμου* **D** *Ἀντιιοφήμου* **SV** | *ἐλήφθη* **M** Ald. | *αὐτοῦ*] *αὐτοῦ τοῦ* **RV** *αὖ τούτου* **D** || 1629 *ἱεροφάνται* **TM** || 1630 *τευ τῶν*] *τούτων* **MDRSV** | *προγόνων*] *προτέρων* propos. Pingel | *κατησαμένου* **C** *κτισαμένου* **A**[c]**RSV** | *Μακτόριον* **TR** *Μακτώειον* **M** || 1631 *Γέλης*] *γαίης* **C** | *οἰκοιμένην* **R** || 1631–1632 *ἑσσωθέντες στάσει* **MPp** Ald. || 1632 *οὐδεμίην* **MPpS** Ald. || 1633 *κόθεν* **T** || 1634 *τούτου* **T** | *δὲ* om. **ABCT** | *εἶπαι* **M** Ald. | *πίσσυνος* **RSV** || 1635 *ἱεροφάνται* **T** | *θῶυμά* **MPp** Ald. | *ὦν* om. **DRSV** || 1636 *κατεργάσθαι* **ABCP**

*τοιαῦτα γὰρ ἔργα οὐ πρὸς τοῦ ἅπαντος ἀνδρὸς νενόμικα γίνεσθαι, ἀλλὰ
πρὸς ψυχῆς τε ἀγαθῆς καὶ ῥώμης ἀνδρηίης· ὁ δὲ λέγεται πρὸς τῆς Σικε-
λίης τῶν οἰκητόρων τὰ ὑπεναντία τούτων πεφυκέναι θηλυδρίης τε καὶ μα-
λακώτερος ἀνήρ. οὕτω μέν νυν ἐκτήσατο τοῦτο τὸ γέρας· Κλεάνδρου δὲ* 154
*τοῦ Παντάρεος τελευτήσαντος τὸν βίον, ὃς ἐτυράννευσε μὲν Γέλης ἑπτὰ
ἔτεα, ἀπέθανε δὲ ὑπὸ Σαβύλλου ἀνδρὸς Γελῴου, ἐνθαῦτα ἀναλαμβάνει
τὴν μουναρχίην Ἱπποκράτης Κλεάνδρου ἐὼν ἀδελφεός. ἔχοντος δ' Ἱππο-
κράτεος τὴν τυραννίδα – ὁ Γέλων ἐὼν Τηλίνεω τοῦ ἱροφάντεω ἀπόγονος
πολλῶν μετ' ἄλλων καὶ Αἰνησιδήμου τοῦ Παταίκου, ὃς ἦν δορυφόρος
Ἱπποκράτεος, μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον δι' ἀρετὴν ἀπεδέχθη πάσης* 2
*τῆς ἵππου εἶναι ἵππαρχος, πολιορκέοντος γὰρ Ἱπποκράτεος Καλλιπολίτας τε
καὶ Ναξίους καὶ Ζαγκλαίους τε καὶ Λεοντίνους καὶ πρὸς Συρηκοσίους τε
καὶ τῶν βαρβάρων συχνούς – ἀνὴρ ἐφαίνετο ἐν τούτοισι τοῖσι πολέμοισι ἐὼν
ὁ Γέλων λαμπρότατος. τῶν δὲ εἶπον, πολίων πασέων πλὴν Συρηκοσίων*

AB CT MP(p) D RSV

T 1646 s. Eust. v. ad V 31,1

1637 *τοῦ* del. Valckenaer Hude: *ὁ ἅπας* retrograda, quae dicitur, formatione ab *οἱ ἅπαντες* I 91,6 al. usurpato derivari posse iudicandum et eundem fere sensum ac *ἅπας τις* III 113,2 exprimere | *νενομίκασι* **T** | *γενέσθαι* **RSV** || 1638 *ἀνδρίης* **T** | *ὃ δὲ* **A** || 1640 *οὕτω*] *οὗτος* propos. Stein || 1641 *Πανδάρεως* **C** *Παταρέος* **MPD SV** *Πατάρεος* **R** *Παντάρνεος* **T** || 1642 *λαμβάνει* **DRSV** *ἀπολαμβάνει* **M** || 1643 *ἀδελφεὸς ἐών* **ABCT** || 1644 *τὴν τυραννίδα* (sc. *ἀναλαμβάνει*) *ὁ Γέλων*] intellego voces *τὴν τυραννίδα* concipiens *ἀπὸ κοινοῦ* et cum *ἔχοντος* et cum illo *ἀναλαμβάνει* usurpatas esse atque nostrum minore quam ut consueverat cura participio praesentis (*ἔχοντος* ‚illo tempore quo habebat') eo loco esse usum, quo participium ‚postquam habuit' significans aptius adhiberetur, ut rerum post tyrannidem Hippocratis gestarum et infra cap. CLV narratarum fieret mentio; qua ratione pronomen relativum *ὅς* (l. 1645) licet conservare, quod delendum esse censetur ab aliis (inter quorum numerum Valla habendus esse videtur, cf. Weber, *RFIC* 14, 1935, 358), cum alii (praecipue Bekker Stein Legrand) lacunam post *ὅς* statuendam esse iudicent; quo pacto sitne *ὁ Γέλων* (l. 1650) velut explicatio resumptiva supervacaneo addita secludendum? | *Τηλινήω* **V**[c] | *ἱεροφάντεω* **ABC TM** || 1645 *Αἰνεσιδήμου* **DRSV** *Ἐνησιδήμου* **T** | *Παταΐκοῦ* **ABCTP** || 1646–1647 *μετὰ – Ἱπποκράτεος* haplogr. om. **M** || 1646 *Ἱπποκράτεω* **T** | *ἀπεδείχθη* **A** || 1647 *ἵππαρχος εἶναι* **D** | *γὰρ*] *δὲ* **C** || 1647–1648 *Καλλιπολίτας τε καὶ Ναξίους καὶ Ζαγκλαίους τε καὶ Λεοντίνους* **Mp** *Καλλιπολίτας τε καὶ Ναξίους καὶ Ζαγκλαίους καὶ Λεοντίνους* **C** *Καλλιπολίτας τε καὶ Ζαγκλαίους καὶ Ναξίους καὶ Λεοντίνους* **T** || 1648 *ἀξίους* **A**[1] | *Συρηκουσίους* **A**[2]**CP**[c]**p** *Συρρηκουσίους* **T** || 1648–1649 *τε καὶ*] *καὶ* **DRSV** || 1649 *πολέμοισι* **S** *πολεμίοισι* cett. || 1650 *ὁ Γέλων*] cf. quae ad lin. 1644 adnotavimus | *εἵποντο* **D** | *πολέων* **C** | *πασέων*] *τουτέων* **ABCTP** | *Συρηκουσίων* **MD** *Συρηκουσέων* **ABC** *Συρρηκουσέων* **T**

3 *οὐδεμία ἀπέφευγε δουλοσύνην πρὸς Ἱπποκράτεος. Συρηκοσίους δὲ Κορίν-
θιοί τε καὶ Κερκυραῖοι ἐρρύσαντο μάχῃ ἑσσωθέντας ἐπὶ ποταμῷ Ἐλώρῳ·
ἐρρύσαντο δὲ οὗτοι ἐπὶ τοῖσδε καταλλάξαντες, ἐπ' ᾧ τε Ἱπποκράτεϊ Κα-
μάριναν Συρηκοσίους παραδοῦναι· Συρηκοσίων δὲ ἦν Καμάρινα τὸ ἀρ-*
155 *χαῖον. ὡς δὲ καὶ Ἱπποκράτεα τυραννεύσαντα ἴσα ἔτεα τῷ ἀδελφεῷ Κλεάν-
δρῳ κατέλαβε ἀποθανεῖν πρὸς πόλι Ὕβλῃ στρατευσάμενον ἐπὶ τοὺς
Σικελούς, οὕτω δὴ ὁ Γέλων τῷ λόγῳ τιμωρέων τοῖσι Ἱπποκράτεος παισὶ
Εὐκλείδῃ τε καὶ Κλεάνδρῳ οὐ βουλομένων τῶν πολιητέων κατηκόων ἔτι
εἶναι, τῷ ἔργῳ, ὡς ἐπεκράτησε μάχῃ τῶν Γελῴων, ἦρχε αὐτὸς ἀποστερή-*
2 *σας τοὺς Ἱπποκράτεος παῖδας. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ εὕρημα τοὺς «γαμό-
ρους» καλεομένους τῶν Συρηκοσίων ἐκπεσόντας ὑπό τε τοῦ δήμου καὶ
τῶν σφετέρων δούλων, καλεομένων δὲ «κιλλυρίων», ὁ Γέλων καταγαγὼν
τούτους ἐκ Κασμένης πόλιος ἐς τὰς Συρηκούσσας ἔσχε καὶ ταύτας· ὁ γὰρ
δῆμος ὁ τῶν Συρηκοσίων ἐπιόντι Γέλωνι παραδιδοῖ τὴν πόλιν καὶ ἑωυτόν.*
156 *ὁ δὲ ἐπείτε παρέλαβε τὰς Συρηκούσσας, Γέλης μὲν ἐπικρατέων λόγον
ἐλάσσω ἐποιέετο ἐπιτρέψας αὐτὴν Ἱέρωνι ἀδελφεῷ ἑωυτοῦ, ὁ δὲ τὰς Συ-*

AB CT MP(p) D RSV

T 1663 Steph. Byz. *Κασμένη· πόλις Σικελίας· Ἡρόδοτος ζ'*

1651 *οὐδεμία ἀπέφευγε* scripsi *οὐδεμία πέφευγε* codd. *οὐδεμία ἀπέφυγε* ci. Eltz sequ. Stein Hude | *δουλοσύνην*] *ἱπποσύνην* **M** cf. 141,4 | *Συρηκουσίους* **CP**^{c} **pD** *Συρρηκουσίους* **T** | *δὲ*] *τε* **B** ‖ 1652 *ἐρύσαντο* **C** | *ἑσσωθέντες* **SV** | *ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἐλλώρῳ* **T** ‖ 1653 *ἐρύσαντο* **C** | *δὲ*] *δὲ καὶ* **C** | *καταλέξαντες* **MPDRSV** | *τε* om. **R** ‖ 1653.1654 *Καμάρηνον* **T** ‖ 1654 *Συρηκουσίους* **CMPD** *Συρρηκουσίους* **T** | *Συρηκουσίων* **CMPD** *Συρρηκουσίων* **T** ‖ 1655 *ἀδελφῷ* **T** ‖ 1656 *πόλει* **CTD** ‖ 1658 *Κασάνδρῳ* (e ΚΛЄΑΝΔΡΩΙ videlicet ortum) **CT** *Κασσάνδρῳ* **AB** ‖ 1658–1659 *κατήκοον εἶναι τὸ ἔργον* **T** ‖ 1660.1661 *γαμόρρους* **T** ‖ 1661 *Συρηκουσίων* **MPp** Ald. *Συρρηκουσίων* **T** *Συρακουσέων* **C** *Συρηκοσίων τε* **D** ‖ 1662 *κυλληρίων* **B** *κυλλυρίων* **CPRSV** *κυλλυρρίων* **p** nomen appellativum aliquod esse censeo cuius tamen sensum intellegere nequeo nisi ex Hes. *κιλλυρός· σεισοπυγίς*, quod cognomen ad iniuriam vel ridiculam offensionem servorum usurpatum fuisse veri simile est, praesertim cum eodem interpretamento usa Scholl. Theoc. 2,17 vocem *κιναίδιον* ‚lascivium vel improbrum hominem' significantem explicent ‖ 1663 *Συρηκούσας* **CMPDRSV** *Συρρηκούσας* **T** ‖ 1664 *Συρηκουσίων* **CP** *Συρρηκουσέων* **T** ‖ 1665 *Συρηκούσας* **CMPDRSV** *Συρρηκούσας* **T** ‖ 1665–1667 *Γέλης – Συρηκούσας* haplogr. om. **R** ‖ 1666 *Ἱέρωνι*] *Γέλωνι* **DSV** | *ἀδελφῷ* **A** | *τὰς*] *τάς τε* **DV** ‖ 1666.1667 *Συρηκούσας* **A**^{ac}**CMPDSV** *Συρρηκούσας* **T**

ρηκούσσας ἐκράτυνε, καὶ ἦσαν †ἅπαντα† αἱ Συρήκουσσαι. αἱ δὲ παραυ- 2
τίκα ἀνά τ' ἔδραμον καὶ ἔβλαστον· τοῦτο μὲν γὰρ Καμαριναίους ἅπαντας
ἐς τὰς Συρηκούσσας ἀγαγὼν πολιήτας ἐποίησε, Καμαρίνης δὲ τὸ ἄστυ κα-
τέσκαψε, τοῦτο δὲ Γελῴων ὑπερημίσεας τῶν ἀστῶν τὠυτὸ τοῖσι Καμαρι-
ναίοισι ἐποίησε, Μεγαρέας τε τοὺς ἐν Σικελίῃ, ὡς πολιορκεόμενοι ἐς
ὁμολογίην προσεχώρησαν, τοὺς μὲν αὐτῶν παχέας ἀειραμένους τε πόλεμον
αὐτῷ καὶ προσδοκῶντας ἀπολέεσθαι διὰ τοῦτο ἄγων ἐς τὰς Συρηκούσσας
πολιήτας ἐποίησε, τὸν δὲ δῆμον τῶν Μεγαρέων οὐκ ἐόντα μεταίτιον τοῦ
πολέμου τούτου οὐδὲ προσδεκόμενον κακὸν οὐδὲν πείσεσθαι ἀγαγὼν καὶ
τούτους ἐς τὰς Συρηκούσσας ἀπέδοτο ἐπ' ἐξαγωγῇ ἐκ Σικελίης· τὠυτὸ δὲ 3
τοῦτο καὶ Εὐβοέας τοὺς ἐν Σικελίῃ ἐποίησε διακρίνας. ἐποίεε δὲ ταῦτα
τούτους ἀμφοτέρους νομίσας δῆμον εἶναι συνοίκημα ἀχαριτώτατον.

Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ τύραννος ἐγεγόνεε μέγας ὁ Γέλων· τότε δ' ὡς οἱ 157
ἄγγελοι τῶν Ἑλλήνων ἀπίκατο ἐς τὰς Συρηκούσσας, ἐλθόντες αὐτῷ ἐς
λόγους ἔλεγον, τάδε «ἔπεμψαν ἡμέας Λακεδαιμόνιοι τε καὶ Ἀθηναῖοι καὶ
οἱ τούτων σύμμαχοι παραλαμψομένους σε πρὸς τὸν βάρβαρον· τὸν γὰρ
ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάντως κου πυνθάνεαι, ὅτι Πέρσης ἀνὴρ μέλλει
ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον καὶ ἐπάγων πάντα τὸν ἠῷον στρατὸν ἐκ τῆς
Ἀσίης στρατηλατήσειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πρόσχημα μὲν ποιεύμενος, ὡς ἐπ'

AB CT MP(p) D RSV

1667 *ἅπαντα* crucibus signavi: *οἱ πάντα* temptavit Reiske sequentibus Stein Hude, quorum interpretatio ‚*war für ihn alles*' vel ‚*war sein Alles*', minime placet quippe cum Germanico potius quam Graeco sermone congruere videatur | *Συρήκουσαι* **MPDS** *Συρρήκουσαι* **T** *Συράκουσαι* **RV** ‖ **1667–1668** *παραυτίκα τ' ἀνά τ'* **M** *παραυτίκ' ἀνά τ'* **P** *παραυτί τ' ἀνά τ'* **p** ‖ **1668** *ἔκβλαστον* **RSV** *ἀνέβλαστον* **CMP** *νέβλαστον* **T** | *Ἀκαμαριναίους* **C** ‖ **1669** *Συρηκούσας* **CMPD** *Συρρηκούσας* **T** *Συρακούσας* **RSV** | *Μακαρίης* **C** ‖ **1670** *τούτω* **R** ‖ **1672** *ἀειρομένους* **CTMPDR SV** ‖ **1673** *προσδοκέοντας* **CTMP** | *ἀπολέσθαι* **DRV** | *ἄγων*] *ἀγαγὼν* voluit Bekker sequ. Hude | *Συρακούσσας* **B** *Συρηκούσας* **CMPD** *Συρρηκούσας* **T** *Συρακούσας* **RSV** ‖ **1674** *πολίτας* **DRV** ‖ **1675** *οὐδὲν* om. **M** | *πήσεσθαι* **T** ‖ **1676** *Συρηκούσας* **CPD** *Συρρηκούσας* **T** *Συρακούσας* **MRSV** | *ἐπ' ἐξαγωγῇ*] *ἐξαγαγὼν γῇ* **C** ‖ **1678** *τούτους*] *τοὺς* **C** | *ἀχαρίτωτον* **T** *ἀχαριστότατον* **M** Ald. ‖ **1679** *τοιοῦτο* **R** | *μέγας ἐγεγόνεε Γέλων* **DRSV** ‖ **1680** *ἀπικέατο* **MPp** Ald. | *Συρηκούσας* **CMPD** *Συρρηκούσας* **T** *Συρακούσας* **RSV** ‖ **1681** *τε καὶ Ἀθηναῖοι* om. **ABCTMP** secl. Hude, sed in memoria tenendum est legationem se in nomine omnis Graeciae venisse contendere ‖ **1682** *σύμμαχοι τούτων* **DRSV** | *παραλαμψαμένους* **B** | *πρὸς τὸν*] *τοὺς πρὸς* **C** ‖ **1683** *μέλλει* om. **DRSV** ‖ **1684** *καὶ* om. **DRSV** ‖ **1685** *στρατηλατέειν* **CTMP** *ἐστρατηλάτησε* **DRSV**

Ἀθήνας ἐλαύνει, ἐν νόῳ δὲ ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπ' ἑωυτῷ ποιήσα-
2 *σθαι. εὖ δὲ δυνάμιός τε ἥκεις μεγάλης καὶ μοῖρά τοι τῆς Ἑλλάδος οὐκ*
ἐλαχίστη μέτα ἄρχοντί γε Σικελίης, βοήθει τε τοῖσι ἐλευθεροῦσι τὴν Ἑλ-
λάδα καὶ συνελευθέρου. ἁλὴς μὲν γὰρ γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλὰς χειρὶ με-
γάλῃ συλλέγεται, καὶ ἀξιόμαχοι γινόμεθα τοῖσιν ἐπιοῦσι· ἢν δὲ ἡμέων οἱ
μὲν καταπροδιδῶσι, οἱ δὲ μὴ θέλωσι τιμωρέειν, τὸ δὲ ὑγιαῖνον τῆς Ἑλ-
3 *λάδος ᾖ ὀλίγον, τοῦτο δὲ ἤδη δεινὸν γίνεται, μὴ πέσῃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς. μὴ*
γὰρ ἐλπίσῃς, ἢν ἡμέας καταστρέψηται ὁ Πέρσης μάχῃ κρατήσας, ὡς οὐκὶ
ἥξει παρὰ σέ γε, ἀλλὰ πρὸ τούτου φύλαξαι, βοηθέων γὰρ ἡμῖν σεωυτῷ τι-
μωρέεις· τῷ δὲ εὖ βουλευθέντι πρήγματι τελευτή, ὡς τὸ ἐπίπαν χρηστὴ
158 *ἐθέλει ἐπιγίνεσθαι.» οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον, Γέλων δὲ πολλὸς ἐνέκειτο λέ-*
γων, τοιάδε «ἄνδρες Ἕλληνες, λόγον ἔχοντες πλεονέκτην ἐτολμήσατε ἐμὲ
2 *σύμμαχον ἐπὶ τὸν βάρβαρον παρακαλέοντες ἐλθεῖν. αὐτοὶ δ' ἐμεῦ*
πρότερον δεηθέντος βαρβαρικοῦ στρατοῦ συνεπάψασθαι, ὅτε μοι πρὸς
Καρχηδονίους νεῖκος συνῆπτο, ἐπισκήπτοντός τε τὸν Δωριέος τοῦ Ἀναξαν-
δρίδεω πρὸς Ἐγεσταίων φόνον ἐκπρήξασθαι ὑποτείνοντός τε τὰ ἐμπόρια
συνελευθεροῦν, ἀπ' ὧν ὑμῖν μεγάλαι ὠφελίαι τε καὶ ἐπαυρέσιες γεγόνασι,
οὔτε ἐμεῦ εἵνεκα ἤλθετε βοηθήσοντες οὔτε τὸν Δωριέος φόνον ἐκπρηξό-
3 *μενοι, τό τε κατ' ὑμέας τάδε ἅπαντα ὑπὸ βαρβάροισι νέμεται. ἀλλὰ εὖ*
γὰρ ἡμῖν καὶ ἐπὶ τὸ ἄμεινον κατέστη. νῦν δὲ ἐπειδὴ περιελήλυθε ὁ
4 *πόλεμος καὶ ἀπῖκται ἐς ὑμέας, οὕτω δὴ Γέλωνος μνῆστις γέγονε. ἀτιμίης*
δὲ πρὸς ὑμέων κυρήσας οὐκ ὁμοιώσομαι ὑμῖν, ἀλλ' ἕτοιμός εἰμι βοηθέειν
παρεχόμενος διηκοσίας τε τριήρεας καὶ δισμυρίους ὁπλίτας καὶ δισχιλίην

AB CT MP(p) D RSV

1694 s. Lex. Vind. s. v. *τιμωρῶ*: *Ἡρόδοτος*· βοηθέων – τιμωρέεις

1686 *ἐλαύνειν* **C** | *νῷ* **DRSV** || 1687 *εὖ* scripsi collatis locis I 30,4; V 62,3 al.: *σὺ* codd. | *τε*] *γὰρ* propos. Bekker *τε* ⟨*γὰρ*⟩ Stein Hude | *μεγάλως* Reiskio duce Stein Hude | *τῆς* om. **DRSV** || 1688 *μέτε* **R** || 1689 *ἀλλὴς* **B** *α∗λὴς* (*λ* erasum) **A** | *γινομένη* **C** | *πᾶσα* om. **M** || 1689–1690 *χεὶρ μεγάλη συνάγεται* **ABCTMP** || 1690 *γενόμεθα* **B** || 1690–1691 *οἱ μὲν ἡμέων* **ABCT** || 1691 *θελήσωσι* **RSV** || 1692 *δὲ ἤδη*] *δὴ ἤδη* **DRV** *ἤδη* **S** | *γίνεται δεινόν* **M** | *ἡ* om. **C** || 1693 *οὐχὶ* **DRSV** || 1695 *εὖ* om. **DRSV** | *βουληθέντι* **B** | *ὡς τὸ ἐπίπαν τελευτὴ* **M** || 1696 *θέλει* **RSV** | *ταῦτα*] *αὐτὰ* **S** *ἅυ* **V** *ταῦ* **R** || 1700 *τὸν*] *τοῦ* **B** || 1701 *Ἐγεστέων* **D**[1]**RV** *Αἰγεσταίων* **CM** *Αἰγεστέων* **TPp** | *ὑποτίνοντός* **RSV** || 1702 *μεγάλαι ὠφελίαι τε*] *μεγάλαι ὠφελίαι* **AB** *μεγάλαι ὠφέλειαί τε* **PD** *μεγάλαι ὠφέλειαι* **CT** *ὠφέλειαί τε μεγάλαι* **M** | *ἐπαυρήσεις* **C** *ἐπευρέσιες* **D** *ἐπαρέσκες* **RV** *ἐπαρκέσις* **S** || 1703 *Δωριέως* **AB** || 1704 *τε*] *δὲ* **MPDRSV** | *καθ'* **D** | *ὑμᾶς* **DRV** | *πάντα* **MPDRSV** || 1708 *τε* om. **D**

ἵππον καὶ δισχιλίους τοξότας καὶ δισχιλίους σφενδονήτας καὶ δισχιλίους
ἱπποδρόμους ψιλούς· σῖτόν τε ἁπάσῃ τῇ Ἑλλήνων στρατιῇ, ἔστ' ἂν δια-
πολεμήσωμεν, ὑποδέκομαι παρέξειν. ἐπὶ δὲ λόγῳ τοιῷδε τάδε ὑπίσχομαι, 5
ἐπ' ᾧ τε στρατηγός τε καὶ ἡγεμὼν τῶν Ἑλλήνων ἔσομαι πρὸς τὸν βάρ-
βαρον· ἐπ' ἄλλῳ δὲ λόγῳ οὔτ' ἂν αὐτὸς ἔλθοιμι οὔτ' ἂν ἄλλους πέμ-
ψαιμι.» ταῦτα ἀκούσας οὔτε ἠνέσχετο ὁ Σύαγρος εἶπέ τε, τάδε «ἦ κε μέγ' **159**
οἰμώξειε ὁ Πελοπίδης Ἀγαμέμνων πυθόμενος Σπαρτιήτας τὴν ἡγεμονίην
ἀπαραιρῆσθαι ὑπὸ Γέλωνός τε καὶ Συρηκοσίων. ἀλλὰ τούτου μὲν τοῦ
λόγου μηκέτι μνησθῇς, ὅκως τὴν ἡγεμονίην τοι παραδώσομεν. ἀλλ' εἰ μὲν
βούλεαι βοηθέειν τῇ Ἑλλάδι, ἴσθι ἀρξόμενος ὑπὸ Λακεδαιμονίων· εἰ δ'
ἄρα μὴ δικαιοῖς ἄρχεσθαι, σὺ δὲ μηδὲ βοήθει.» πρὸς ταῦτα ὁ Γέλων, **160**
ἐπειδὴ ὥρα ἀπεστραμμένους τοὺς λόγους τοῦ Συάγρου, τὸν τελευταῖόν
σφι τόνδε ἐξέφαινε λόγον· «ὦ ξεῖνε Σπαρτιῆτα, ὀνείδεα κατιόντα ἀν-
θρώπῳ φιλέει ἐπανάγειν τὸν θυμόν· σὺ μέντοι ἀποδεξάμενος ὑβρίσματα
ἐν τῷ λόγῳ οὔ με ἔπεισας ἀσχήμονα ἐν τῇ ἀμοιβῇ γενέσθαι. ὅκου δὲ 2
ὑμεῖς οὕτω περιέχεσθε τῆς ἡγεμονίης, οἰκὸς καὶ ἐμὲ μᾶλλον ὑμέων περιέ-
χεσθαι στρατιῆς τε ἐόντα πολλαπλησίης ἡγεμόνα καὶ νηῶν πολὺ πλεύνων.
ἀλλ' ἐπείτε ὑμῖν ὁ λόγος οὕτω προσάντης κατίσταται, ἡμεῖς τι ὑπείξομεν
τοῦ ἀρχαίου λόγου. εἰ τοῦ μὲν πεζοῦ ὑμεῖς ἡγέοισθε, τοῦ δὲ ναυτικοῦ
ἐγώ· εἰ δὲ ὑμῖν ἡδονὴ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἡγεμονεύειν, τοῦ πεζοῦ ἐγὼ

AB CT MP(p) D RSV
Τὰ ὀνείδεα – θυμόν (160,1) exc. Stob. fl. XX 45
Ὦ ξεῖνε – γενέσθαι (160,1) exc. Stob. fl. XIX 19

1714 ss. Eust. Il. 670 (ad *H* 124) *ἰστέον, ὅτι καὶ παρ' Ἡροδότῳ εὕρηται σχῆμα ὅμοιον τῷ Ὁμηρικῷ ἐν τῷ* 'ἦ κε – Ἀγαμέμνων, *εἰ πύθοιτο* Σπαρτιάτας – ὑπὸ Συρακουσίων καὶ Γέλωνος'

1712 *ἐπ' – ἔσομαι* ex homoeotel. om. **R** | *ἐπ' ᾧ στρατηγός* **ABCTMP** | *τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡγεμὼν* **C** | *ἔσομαι*] *γενήσομαι* **M** Ald. ‖ **1713** *δὲ*] *τε* **DRSV** | *οὔτ' ἄλλους* **DRSV** ‖ **1714–1715** *εἰ κε μέγ' οἰμώξειεν ὁ Πλεισθενίδης Ἀγαμέμνων* propos. Griffiths, *Liverpool Class. Monthly* 1 (1976) 23 s., ut verba Syagri quasi Homeri versum *H* 125 (cf. Eust.) rhetorico modo imitantis hexametri schemati respondeant ‖ **1715** *Σπαρτιάτας* Eust. | *ἡγεμονίαν* Eust. ‖ **1716** *ἀπαραιρεῖσθαι* **M** Ald. *ἀπαιρῆσθαι* **C** *ἀφαιρεῖσθαι* Eust. *ὑπαιρεῖσθαι* **DRSV** | *ὑπὸ – Συρηκοσίων*] cf. Eust. | *Συρηκουσίων* **CMP** *Συρρηκουσίων* **T** ‖ **1717** *παραδώσωμεν* **CMD**[1] ‖ **1719** *μὴ βοηθέειν* **CTRSV** ‖ **1720** *ἀπεστρεμμένους* **CTM** | *τόδε* **RV** ‖ **1721** *ἐξέφηνε* **MpSV** | *τὰ ὀνείδεα* Stob. XX.45 *ὀνείδεα* Stob. XIX.19 rell. ‖ **1723** *οὔ με ἔπεισας*] *οὐκ ἔπεισας* **S** *οὔτε ἔπεισας* **V** *οὔ με πείσεις* **ABCTMP** ‖ **1724–1725** *περιέχεσθαι*] *περιέχεσθε τῆς ἡγεμονίης* **R** ‖ **1725** *ὄντα* **DRV** | *πολλαπλασίης* **CTMPD**[ac]**RSV** ‖ **1725** *πολὺ*] v. gramm. meam 94 ‖ **1726** *ὁ* om. **MPp** Ald. | *προσάντις* **BD**[1] | *καταστήσαται* **R** | *τι*] *τοι* **Mp** Ald. ‖ **1728** *ἐγώ*] *λέγω* **C**

θέλω. καὶ ἢ τούτοισι ὑμέας χρεόν ἐστι ἀρκέεσθαι ἢ ἀπιέναι συμμάχων
161 *τοιῶνδε ἐρήμους.» Γέλων μὲν δὴ ταῦτα προετείνετο, φθάσας δὲ ὁ Ἀθη-ναίων ἄγγελος τὸν Λακεδαιμονίων ἀμείβετό μιν τοῖσδε· «ὦ βασιλεῦ Συ-ρηκοσίων, οὐκ ἡγεμόνος δεομένη ἡ Ἑλλὰς ἀπέπεμψεν ἡμέας πρὸς σέ, ἀλλὰ στρατιῆς. σὺ δὲ ὅκως μὲν στρατιὴν πέμψεις μὴ ἡγεύμενος τῆς Ἑλ-*
2 *λάδος, οὐ προφαίνεις, ὡς δὲ στρατηγήσεις αὐτῆς, γλίχεαι. ὅσον μέν νυν παντὸς τοῦ Ἑλλήνων στρατοῦ ἐδέου ἡγέεσθαι, ἐξήρκει ἡμῖν τοῖσι Ἀθηναί-οισι ἡσυχίην ἄγειν ἐπισταμένοισι, ὡς ὁ Λάκων ἱκανός τοι ἔμελλε ἔσεσθαι καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀπολογεύμενος· ἐπείτε δὲ ἁπάσης ἀπελαυνόμενος δέ-εαι τῆς ναυτικῆς ἄρχειν, οὕτω ἔχει τοι. οὐδ' ἢν ὁ Λάκων ἐπίῃ τοι ἄρχειν αὐτῆς, ἡμεῖς ἐπήσομεν· ἡμετέρη γάρ ἐστι αὕτη γε μὴ αὐτῶν βουλομένων Λακεδαιμονίων. τούτοισι μὲν ὦν ἡγέεσθαι βουλομένοισι οὐκ ἀντιτείνομεν,*
3 *ἄλλῳ δὲ παρήσομεν οὐδενὶ ναυαρχέειν. μάτην γὰρ ἂν ὧδε πάραλον Ἑλλή-νων στρατὸν πλεῖστον εἴημεν κεκτημένοι, εἰ Συρηκοσίοισι ἐόντες Ἀθηναῖοι συγχωρήσομεν τῆς ἡγεμονίης ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων, τῶν καὶ Ὅμηρος ὁ ἐποποιὸς ἄνδρα ἄριστον ἔφησε ἐς Ἴλιον ἀπικέσθαι τάξαι τε καὶ διακοσμῆσαι στρατόν.*
162 *οὕτω οὐκ ὄνειδος οὐδὲν ἡμῖν ἐστι λέγειν ταῦτα.» ἀμείβετο Γέλων τοῖσδε· «ξεῖνε Ἀθηναῖε, ὑμεῖς οἴκατε τοὺς μὲν ἄρχοντας ἔχειν, τοὺς δὲ ἀρξομένους*

AB CT MP(p) D RSV
Γέλων μὲν – γλίχεαι (161,1) ἀμείβετο – εἴη (162) exc. floril. 𝔄𝔓

1741 s. Thom. Mag. 299 *οὐ μόνον 'παράλιος χώρα', ἀλλὰ καὶ 'πάραλος'·* πάραλον Ἑλλήνων στρατὸν εἴημεν ἐκτημένοι· *Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ*

1729 *χρεών* **CTM** | *ἀρέσκεσθαι* **ABCTP** *ἀρέσασθαι* **M** ‖ 1730.1731 *τῶν Ἀθηναίων* 𝔄𝔓 ‖ 1731 *τὸν* **ABTMPS**𝔄𝔓 *τῶν* rell. | *τοῖσδε* **ABCTMP**𝔄𝔓 *τοιάδε* rell. ‖ 1731.1732 *Συρηκουσίων* **Mp**𝔓 *Συρηκουσέων* **CP** *Συρρηκουσίων* **T**𝔄 ‖ 1732 *ἡγεμόνας* **A**[ac] | *ἀπέπεμψε* **A** ‖ 1733–1737 *σὺ – ἀπολογεύμενος* om. **C** ‖ 1733 *ὅπως* 𝔓 *ὅκως* 𝔄 rell. | *πέμψῃς* **TMDRSV**𝔄 *πέμψεις* 𝔓 rell. ‖ 1734 *οὐ προφαίνῃ* **DRSV**𝔄 *οὐκ ἀποφαίνεις* 𝔓 | *στρατηγήσῃς* **DRSV** *στρατηγήσεις* 𝔄𝔓 rell. ‖ 1736 *τοι] τι* **RV** ‖ 1737 *ἀπολογούμενος* **B** ‖ 1737.1738 *δέεται* **B**[1] *δέῃ* **DRSV** ‖ 1738 *ἄρχειν] ἀρχῆς ἄρχειν* **M** Ald. | *οὕτω] οὔτε* **R** | *ἐπήει* **D** *ἐποίῃ* **SV** | *τοι] τὸ* **C** ‖ 1739 *ἐπιήσομεν* **M** | *γε* om. **A** ‖ 1741 *γὰρ ὧδέ γε παρ' ἄλλον* **D**[1] *γὰρ ὧδέ γε παρ' ἄλλων* **D**[2]**RSV** ‖ 1742 *ἐκτημένοι* **ABCTMP** Thom. Mag. | *Συρηκουσίοισι* **CM** *Συρρηκούσιοί εἰσιν* **T** ‖ 1745 *ἄριστον* om. **M** ‖ 1746 *ἡμῖν οὐδέν ἐστι λέγειν ταῦτα* **D** *ἡμῖν ἐστι οὐδὲν λέγειν ταῦτα* **P** *ἡμῖν ἐστι οὐδὲν λέγειν τοιαῦτα* **M** Ald. | *τοῖσιδε* **C** *τοῖσδε* 𝔄𝔓 rell. ‖ 1747 *ἐοίκατε* 𝔓 *οἴκατε* 𝔄 rell. | *μὲν* om. **ABCTMP**𝔄𝔓 | *ἀρχομένους* 𝔓 *ἀρξομένους* 𝔄 rell.

*οὐχ ἕξειν. ἐπεὶ τοίνυν οὐδὲν ὑπιέντες ἔχειν τὸ πᾶν ἐθέλετε, οὐκ ἂν φθά-
νοιτε τὴν ταχίστην ὀπίσω ἀπαλλασσόμενοι καὶ ἀγγέλλοντες τῇ Ἑλλάδι, ὅτι
ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸ ἔαρ αὐτῇ ἐξαραίρηται.» (οὗτος δὲ ὁ νόος τοῦ ῥήματος,* 2
*τὸ ἐθέλει λέγειν· δῆλα γάρ, ὡς ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐστι τὸ ἔαρ δοκιμώτατον,
τῆς δὲ τῶν Ἑλλήνων στρατιῆς τὴν ἑωυτοῦ στρατιήν· στερισκομένην ὦν
τὴν Ἑλλάδα τῆς ἑωυτοῦ συμμαχίης εἴκαζε, ὡς εἰ τὸ ἔαρ ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ
ἐξαραιρημένον εἴη.)*

Οἱ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων ἄγγελοι τοιαῦτα τῷ Γέλωνι χρηματισάμενοι **163**
*ἀπέπλεον· Γέλων δὲ πρὸς ταῦτα δείσας μὲν περὶ τοῖσι Ἕλλησι, μὴ οὐ δυ-
νέωνται τὸν βάρβαρον ὑπερβαλέσθαι, δεινὸν δὲ καὶ οὐκ ἀνάσχετον ποιη-
σάμενος ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐὼν Σικε-
λίης τύραννος ταύτην μὲν τὴν ὁδὸν ἠμέλησε, ὁ δὲ ἄλλης εἴχετο· ἐπείτε* 2
*γὰρ τάχιστα ἐπύθετο τὸν Πέρσην διαβεβηκότα τὸν Ἑλλήσποντον, πέμπει
πεντηκοντέροισι τρισὶ Κάδμον τὸν Σκύθεω ἄνδρα Κῷον ἐς Δελφούς,
ἔχοντα χρήματα πολλὰ καὶ φιλίους λόγους καραδοκήσοντα τὴν μάχην, ᾗ
πεσέεται, καὶ ἢν μὲν ὁ βάρβαρος νικᾷ, τά τε χρήματα αὐτῷ διδόναι καὶ
γῆν τε καὶ ὕδωρ, τῶν ἄρχει ὁ Γέλων, ἢν δὲ οἱ Ἕλληνες, ὀπίσω ἀπάγειν. ὁ* **164**
δὲ Κάδμος οὗτος πρότερον τούτων παραδεξάμενος παρὰ πατρὸς τυραννίδα

AB CT MP(p) D RSV
Ὅτι ὁ Κάδμος ὁ Κῷος παραδεξάμενος (164,1) – θυγατέρα Ἀξίλεως (165) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLVIII

1756 s. Suid. s. v. *δείσαντες*: *Ἡρόδοτος·* *ὁ* δὲ δείσας περὶ – βάρβαρον ὑπερβαλέσθαι ‖ **1760 ss.** Suid. *καραδοκήσαντα· Ἡρόδοτος· ὁ δὲ* πέμπει ἐς Δελφοὺς *Κάδμον* καραδοκήσαντα τὴν μάχην, ᾗ πεσεῖται

1748 *οὐχ ἔχειν* **AB𝔄𝔓** *οὐκ ἕξειν* **CTP** *οὐκ ἔχειν* **DRSV** *οὐκέτι* **M** Ald. | *ἐπιέντες* **ABCT𝔄** *ὑπιέντες* **𝔓** rell. | *ἔχειν τὸ πᾶν*] *τὸ πᾶν* **RSV** *τὸ πᾶν ἔχειν* **𝔄𝔓** ‖ **1750** *αὐτῇ* om. **𝔓** | *ἐξαίρηται* **C** *ἐξαραίρηται* **𝔄𝔓** rell. ‖ **1750–1754** *οὗτος – εἴη* ea fere verba quae velut adnotationem interpretationis erga a nostro appositam esse iudico Wesselingio duce secl. Hude : *τὸ ἐθέλει λέγειν* tantum Eltzio duce secl. Stein ‖ **1751** *τὸ* **ABCTMP𝔄𝔓** *τόδε* rell. | *ὡς* om. **DRSV** | *ἐστι τὸ ἔαρ δοκιμώτατον* **ABCT𝔄𝔓** *ἐστι δοκιμώτατον τὸ ἔαρ* **D** *τὸ ἔαρ ἐστὶ δοκιμώτατον* **M** ‖ **1752–1753** *ὦν τὴν* **ABCTMP𝔄𝔓** *τὴν* rell. ‖ **1753** *ἐκ* om. **𝔓** ‖ **1754** *ἐξῃρημένον* **𝔓** *ἐξαραιρημένον* **𝔄** rell. ‖ **1755** *τοσαῦτα* **MPDRSV** ‖ **1756.1757** *δύνωνται* **ABCTM PD**[1] Suid. *δύνανται* **M** Ald. cf. IV 97,4 ‖ **1757** *ὑπερβαλλέσθαι* **V** ‖ **1758** *ἐς* om. **D** | *Πελοπόνησον* **TDRSV** ‖ **1759** *ἤχετο* **R** ‖ **1761** *ἄνδρα Κῷον* om. **M** ‖ **1762** *φίλους* **C** | *καραδοκήσαντα* **DRSV** Suid. *καραδοκέοντας* **M** ‖ **1763** *πεσεῖται* **DRSV** Suid. ‖ **1763–1764** *καὶ γῆν*] *γῆν* **C**

Κῴων εὖ βεβηκυῖαν, ἑκών τε εἶναι καὶ δεινοῦ ἐπιόντος οὐδενός, ἀλλ' ὑπὸ
δικαιοσύνης, ἐς μέσον Κῴοισι καταθεὶς τὴν ἀρχὴν οἴχετο ἐς Σικελίην,
ἔνθα παρὰ Σαμίων ἔσχε τε καὶ κατοίκησε πόλιν Ζάγκλην τὴν ἐς Μεσσή-
2 *νην μεταβαλοῦσαν τὸ οὔνομα. τοῦτον δὴ ὁ Γέλων τὸν Κάδμον καὶ τοι-*
ούτῳ τρόπῳ ἀπικόμενον διὰ δικαιοσύνην, τήν οἱ αὐτὸς ἄλλην συνῄδεε
ἐοῦσαν, ἔπεμπε. (ὃς ἐπὶ τοῖσι ἄλλοισι δικαίοισι τοῖσι ἐξ ἑωυτοῦ ἐργασμέ-
νοισι καὶ τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτων ἐλίπετο· κρατήσας γὰρ μεγάλων χρη-
μάτων, τῶν οἱ Γέλων ἐπετράπετο, παρεὸν κατασχέσθαι οὐκ ἠθέλησε, ἀλλ'
ἐπεὶ οἱ Ἕλληνες ἐπεκράτησαν τῇ ναυμαχίῃ καὶ Ξέρξης οἰχώκεε ἀπελαύ-
νων, καὶ δὴ καὶ ἐκεῖνος ἀπίκετο ἐς τὴν Σικελίην ἄπο πάντα τὰ χρήματα
ἄγων.)

165 *Λέγεται δὲ καὶ τάδε ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίῃ οἰκημένων, ὡς ὅμως καὶ μέλλων ἄρχεσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ὁ Γέλων ἐβοήθησε ἂν τοῖσι Ἕλλησι, εἰ μὴ ὑπὸ Θήρωνος τοῦ Αἰνησιδήμου Ἀκραγαντίνων μουνάρχου ἐξελαθεὶς ἐξ Ἱμέρης Τήριλλος ὁ Κρινίππου τύραννος ἐὼν Ἱμέρης, ἐπῆγε ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον Φοινίκων καὶ Λιβύων καὶ Ἰβήρων καὶ Λιγύων καὶ Ἐλισύ-*

AB CT MP(p) D RSV

T 1778 s. Eust. Dion. 409 … *Ζάγκλη μέν ποτε λεγομένη ἐκείνη*, μεταβαλοῦσα δὲ τὸ ὄνομα εἰς Μεσσήνην, *ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

1766 s. Thom. Mag. s. v. *ἑκών: καὶ Ἡρόδοτος ἐν Πολυμνίᾳ·* ἑκών – Σικελίην

1766 *ἀλλ' ὑπὸ* **PDRSV** Thom. Mag. *ἀλλὰ ἀπὸ* Const. rell. ‖ 1767 *καθεὶς* **B** *καταθεὶς* Const. rell. | *ᾤχετο* **DRSV** *οἴχετο* Const. rell. ‖ 1768 *παρὰ* **ABCTMP** Const. *μετὰ* rell. | *κατοίκησε* **ABCTMP** Const. *οἴκησε* rell. ‖ 1768–1769 *ἐν Μεσσήνῃ* **ABCT** Const. cf. Eust. ‖ 1769 *μεταβαλλοῦσαν* **R** | *τοὔνομα* **ABCTM** Const. | *δὴ*] *δὴ ὦν* **Mp** Ald. | *τὸν Κάδμον ὁ Γέλων* **M** ‖ 1769.1770 *τοιῷδε* **Mp** Ald. ‖ 1770 *ᾔδεε* **DRSV** ‖ 1771 *ἐνεοῦσαν* propos. Naber lectionem codd. videl. ex haplographia litterarum *ἐν* quae in quibusdam codd. forma *ᾔδεεν* exeunte exstant ortam arbitrans | *ἔπεμπε* **ABCTMP** Const. *ἀνέπεμπε* rell. quod maluissem omissionem litterarum *ἀν* post *ἐοῦσαν* haplographiam censens, si sensus verbi ad talem interpretationem facultatem praeberet ‖ 1772 *ἐλείπετο* **MPp** Ald. *ἐλίπετο* Const. rell. | *γὰρ* om. **D** ‖ 1773 *ἐθέλησε* **CMPp** Const. ‖ 1775 *δὴ καὶ*] *δὴ* **C** | *ἄπο πάντα* talem accentum misi et cf. III 36,3 et v. gramm. meam 167: *ἀποπάντα* **A** *ἀπὸ πάντα* **BCTMP** Const. *πάντα* rell. *ἅπαντα* propos. Schaefer sequ. Hude ‖ 1777 *ἐν τῇ* **ABCT** Const. *ἐν* rell. ‖ 1779 *Αἰνεσιδήμου* **RSV** *Αἰνησιδήμου* Const. rell. | *ἐξελασθεὶς* **D** Const. ‖ 1780 *Τήριλλος* – *Ἱμέρης* om. **D** *Τήριλλος ὁ τύραννος* Const. | *ὑπ'*] *ἐπ'* **ABCTM** Const. ‖ 1781.1782 *Ἐσιλύκων* **ABCT** Const. *Ἐλυσίκων* **R**

κων καὶ Σαρδόνων καὶ Κυρνίων τριήκοντα μυριάδας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν
Ἀμίλκαν τὸν Ἄννωνος Καρχηδονίων ἐόντα βασιλέα κατὰ ξεινίην τε τὴν
ἑωυτοῦ ὁ Τήριλλος ἀναγνώσας καὶ μάλιστα διὰ τὴν Ἀναξίλεω τοῦ Κρητί-
νεω προθυμίην, ὃς Ῥηγίου ἐὼν τύραννος τὰ ἑωυτοῦ τέκνα δοὺς ὁμήρους
Ἀμίλκᾳ ἐπῆγε ἐπὶ τὴν Σικελίην τιμωρέων τῷ πενθερῷ, Τηρίλλου γὰρ εἶχε
θυγατέρα Ἀναξίλεως, τῇ οὔνομα ἦν Κυδίππη. οὕτω δὴ οὐκ οἷόν τε γενό-
μενον βοηθέειν τόν Γέλωνα τοῖσι Ἕλλησι ἀποπέμπειν ἐς Δελφοὺς τὰ χρή-
ματα. πρὸς δὲ καὶ τάδε λέγουσι, ὡς συνέβη τῆς αὐτῆς ἡμέρης ἔν τε τῇ 166
Σικελίῃ Γέλωνα καὶ Θήρωνα νικᾶν Ἀμίλκαν τὸν Καρχηδόνιον καὶ ἐν Σα-
λαμῖνι τοὺς Ἕλληνας τὸν Πέρσην. τὸν δὲ Ἀμίλκαν Καρχηδόνιον ἐόντα
πρὸς πατρός, μητρόθεν δὲ Συρηκόσιον, βασιλεύσαντά τε κατ' ἀνδραγαθίην
Καρχηδονίων, ὡς ἡ συμβολή τε ἐγίνετο καὶ ὡς ἑσσοῦτο τῇ μάχῃ, ἀφανι-
σθῆναι πυνθάνομαι· οὔτε γὰρ ζῶντα οὔτε ἀποθανόντα φανῆναι οὐδαμοῦ
γῆς, τὸ πᾶν γὰρ ἐπεξελθεῖν διζήμενον Γέλωνα. ἔστι δὲ ὑπ' αὐτῶν Καρ- 167
χηδονίων ὅδε λόγος λεγόμενος εἰκόνι χρεωμένων, ὡς οἱ μὲν βάρβαροι
τοῖσι Ἕλλησι ἐν τῇ Σικελίῃ ἐμάχοντο ἐξ ἠοῦς ἀρξάμενοι μέχρι δείλης
ὀψίης (ἐπὶ τοσοῦτο γὰρ λέγεται ἑλκύσαι τὴν σύστασιν), ὁ δὲ Ἀμίλκας ἐν
τούτῳ τῷ χρόνῳ μένων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐθύετο καὶ ἐκαλλιερέετο ἐπὶ

AB CT MP(p) D RSV

τον δε Α]*μίλκαν* – *α*[*ποθανοντα* (166) (col. I) et *τοισι Ελ*[*λησι*] – [*σ*]*ωματα ο*[*λα* (167,1) (col. II) Pap. Ox. 1375

θυγατέρα Ἀξίλεως (165) expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLVIII

1783 *Ἀμύλκαν* **T** | *Ἄνωνος* **RSV** *Ἄννωνος* Const. rell. | *ἐῶντα* Const. | *κατὰ*] *οὓς κατὰ* **T** cod. Vat. gr. 122 I[a] manu Valla ‖ **1784** *Ἀξίλεω* **ABC** Const. ‖ **1784–1785** *τοῦ Κρητίνεω* om. Const. *Ἠριτίνεω* **T** ‖ **1785** *τέκεα* **T** | *ὁμήρους* om. **M** ‖ **1786** *ἐπῆγέ μιν ἐπὶ* **M** Ald. ‖ **1787** *Ἀξίλεως* Const. ‖ **1787–1788** *γενόμενον Γέλωνα βοηθέειν* **Mp** Ald. ‖ **1789** *τῇ* om. **C** ‖ **1790** *Γέλωνα* om. **M** ‖ **1790–1791** *τὸν Καρχηδόνιον* – *Ἀμίλκαν* haplogr. om. **C** ‖ **1792** *Συρηκούσιον* **CMPp** Ald. *Συρρηκούσιον* **T** ‖ **1792–1793** *Καρχηδονιων κατ ανδραγαθιην* Pap. Ox. 1375 ‖ **1793** *τε* om. **S** | *ἐγένετο* **TM SV** *εγεινετο* Pap. Ox. 1375 | *ησσωτο* Pap. Ox. 1375 ‖ **1796** *ὧδε λόγος* **T** *ὅδε ὁ λόγος* **MDRV** | *λεγόμενος εἰκόνι χρεωμένων*] «quem in comparationis imaginisque modum velut simile enarrant» cf. Pl. R. 487e: *λεγόμενος οἰκότι χρεώμενον* propos. Koen sequ. Stein Hude | *εἰκώνι* **B** | *χρεόμενον* **Pp** ‖ **1797** *ἐν τῇ Σικελίῃ* **AB CTMP[mg]p** Pap. Ox. 1375 om. **P**[1] rell. secl. Hude fort. recte; num papyro teste priscissima potuit esse explicatio ad textum adiecta | *δειτης* litterae *τ* litt. *λ* suprascr. man. Ia Pap. Ox. 1375 ‖ **1798** *τοσοῦτον* **RSV** *τοσούτῳ* **M** *τοσοῦτο* Pap. Ox. 1375 rell. | *λέγεται* **ABCTMP** Pap. Ox. 1375 *λέγειν* rell. | *τὴν σύστασιν ἑλκύσαι* **M** ‖ **1799** *ἐθύετο καὶ* del. Abicht Hude sed cf. quae ad 134,2 e lexx. adhibuimus

πυρῆς μεγάλης σώματα ὅλα καταγίζων, ἰδὼν δὲ τροπὴν τῶν ἑωυτοῦ γινο-
μένην, ὡς ἔτυχε ἐπισπένδων τοῖσι ἱροῖσι, ὦσε ἑωυτὸν ἐς τὸ πῦρ· οὕτω δὴ
2 κατακαυθέντα ἀφανισθῆναι. ἀφανισθέντι δὲ Ἀμίλκᾳ τρόπῳ εἴτε τοιούτῳ,
ὡς Φοίνικες λέγουσι, εἴτε ἑτέρῳ, ὡς Καρχηδόνιοι, τοῦτο μέν οἱ θύουσι,
τοῦτο δὲ μνήματα ἐποίησαν ἐν πάσῃσι τῇσι πόλισι τῶν ἀποικίδων, ἐν
αὐτῇ τε μέγιστον Καρχηδόνι.
168 Τὰ μὲν ἀπὸ Σικελίης τοσαῦτα. Κερκυραῖοι δὲ τάδε ὑποκρινάμενοι τοῖσι
ἀγγέλοισι τοιάδε ἐποίησαν· καὶ γὰρ τούτους παρελάμβανον οἱ αὐτοί, οἵ
περ ἐς Σικελίην ἀπίκατο, λέγοντες τοὺς αὐτοὺς λόγους, τοὺς καὶ πρὸς Γέ-
λωνα ἔλεγον. οἱ δὲ παραυτίκα μὲν ὑπίσχοντο πέμψειν τε καὶ ἀμυνέειν
φράζοντες, ὡς οὔ σφι περιοπτέη ἐστὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπολλυμένη – ἢν γὰρ
σφαλῇ, σφεῖς γε οὐδὲν ἄλλο ἢ δουλεύσουσι τῇ πρώτῃ τῶν ἡμερέων –, ἀλλὰ
2 τιμωρητέον εἴη ἐς τὸ δυνατώτατον. ὑπεκρίναντο μὲν οὕτω εὐπρόσωπα·
ἐπεὶ δὲ ἔδει βοηθέειν, ἄλλα νοέοντες ἐπλήρωσαν νέας ἑξήκοντα, μόγις δὲ
ἀναχθέντες προσέμιξαν τῇ Πελοποννήσῳ καὶ περὶ Πύλον καὶ Ταίναρον
γῆς τῆς Λακεδαιμονίων ἀνεκώχευον τὰς νέας καραδοκέοντες καὶ οὗτοι τὸν
πόλεμον, ᾗ πεσέεται, ἀελπτέοντες μὲν τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέσθαι,
δοκέοντες δὲ τὸν Πέρσην κατακρατήσαντα πολλὸν ἄρξειν πάσης τῆς Ἑλ-
3 λάδος. ἐποίευν ὦν ἐπίτηδες, ἵνα ἔχωσι πρὸς τὸν Πέρσην τοιάδε· «ὦ βασι-
λεῦ, ἡμεῖς παραλαμβανόντων τῶν Ἑλλήνων ἡμέας ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον

AB CT MP(p) D RSV
usque ad [σ]ωματα ο[λα (167,1) Pap. Ox. 1375 col. II
επληρωσα]ν ν[εας – προσεμ]ιξα[ν (168,2) Pap. Ox. 2098 col. I

1815 s. Suid. *ἀνεκώχευον· Ἡρόδοτος·* ἀνεκώχευον – πεσέεται ‖ 1816 id. *ἀελπτέοντες· Ἡρόδοτος·* ἀελπτέοντες τοὺς Ἕλληνας ὑπερβαλέσθαι

1800 *κατίζων* **C** | *τῶν*] *τὴν* **T** ‖ 1801 *ἱεροῖσιν* **T** | *εἰς* **TRV** ‖ 1802 *εἴτε* om. **Mp** ‖ 1803 *Καρχηδόνιοι καὶ Συρηκόσιοι* **AT** *Καρχηδόνιοι καὶ Συρηκούσιοι* **BC** ‖ 1804 *πόλησι* **RV** ‖ 1805 *Καρχηδόνιοι* **M** (ut vid.) **p** Ald. ‖ 1808 *ἐς*] *καὶ ἐς* **M** Ald. | *ἀπίκοντο* **ABCTP** ‖ 1809 *ὑπέσχοντο* **DRSV** | *πέμπειν* **MRSV** ‖ 1810 *φράζοντες*] *λέγοντες* **M** ‖ 1812 *εἴη ἐς*] *εἰ ἐς* **A**[1] ‖ 1813 *νοεῦντες* **DRSV** | *ἑξήκοντα νέας* **S** *ἑξήκοντα* **V** *νέας ἑξήκοντα* Pap. Ox. 2098 rell. ‖ 1814 *Πελοπονήσῳ* **TR** | *Τέναρον* **B** ‖ 1816 *ὑπερβαλέσθαι* **DS** Suid. *ὑπερβάλλεσθαι* **ABCT** *ὑπερβαλέεσθαι* rell. ‖ 1817 *τὸν Πέρσην*] *Ξέρξεα* **DRSV** ‖ 1818 *οὖν* **ABCT** | *τοιάδε*] *λέγειν τοιάδε* **TMPD RSV** sed *ἔχειν πρός τινα* ‚adversus aliquem dirigere' vel ‚alicui obicere' intellegere ausus sum (collatis rebus quae sunt V 33,1, VI 95,2, VII 10β enarratae), quae verba figuram locutionis librarius archetypi stirpis Florentinae ignorans verbo *λέγειν* addendo clariora ut opinaretur fieri cupiebat ‖ 1819 *ἡμέ*ας* (ι eraso) **A** om. **RSV**

*ἔχοντες δύναμιν οὐκ ἐλαχίστην οὐδὲ νέας ἐλαχίστας παρασχόντες ἄν, ἀλλὰ
πλείστας μετά γε Ἀθηναίους, οὐκ ἠθελήσαμέν τοι ἐναντιοῦσθαι οὐδέ τι
ἀποθύμιον ποιῆσαι.» τοιαῦτα λέγοντες ἤλπιζον πλέον τι τῶν ἄλλων οἴσε-
σθαι, τά περ ἂν καὶ ἐγένετο, ὡς ἐμοὶ δοκέει. πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνάς σφι* 4
*σκῆψις ἐπεποίητο, τῇ περ δὴ καὶ ἐχρήσαντο· αἰτιωμένων γὰρ τῶν Ἑλλή-
νων, ὅτι οὐκ ἐβοήθεον, ἔφασαν πληρῶσαι μὲν ἑξήκοντα τριήρεας, ὑπὸ δὲ
ἐτησιέων ἀνέμων ὑπερβαλέειν Μαλέην οὐκ οἷοί τε γενέσθαι, οὕτω οὐκ
ἀπικέσθαι ἐς Σαλαμῖνα καὶ οὐδεμιῇ κακότητι λειφθῆναι τῆς ναυμαχίης·
οὗτοι μὲν οὕτω διεκρούσαντο τοὺς Ἕλληνας.*
Κρῆτες δέ, ἐπείτε σφέας παρελάμβανον οἱ ἐπὶ τούτοισι ταχθέντες Ἑλ- 169
*λήνων, ἐποίησαν τοιόνδε· πέμψαντες κοινῇ θεοπρόπους ἐς Δελφοὺς τὸν
θεὸν ἐπειρώτων, εἴ σφι ἄμεινον τιμωρέουσι γίνεται τῇ Ἑλλάδι. ἡ δὲ Πυ-* 2
*θίη ὑπεκρίνατο· «ὦ νήπιοι, ἐπιμέμφεσθε, ὅσα ὑμῖν ἐκ τῶν Μενέλεω τιμω-
ρημάτων Μίνως ἔπεμψε μηνίων δακρύματα, ὅτι οἱ μὲν οὐ συνεξεπρήξαντο
αὐτῷ τὸν ἐν Καμίκῳ θάνατον γενόμενον, ὑμεῖς δὲ ἐκείνοισι τὴν ἐκ Σπάρ-
της ἁρπαχθεῖσαν ὑπ' ἀνδρὸς βαρβάρου γυναῖκα. ταῦτα οἱ Κρῆτες ὡς ἀπε-
νειχθέντα ἤκουσαν, ἔσχοντο τῆς τιμωρίης. – λέγεται γὰρ Μίνεω κατὰ ζή-* 170
τησιν Δαιδάλου ἀπικόμενον ἐς Σικανίην τὴν νῦν Σικελίην καλεομένην

AB CT MP(p) D RSV

διεκρουσαντο το]υς Ελ[ληνας (168,4) *θε]ον επ[ειρωτων* (169,1) Pap. Ox. 2098 col. III

αυτ[ωι τον ε]ν Καμικ[ωι (169,2) – *Καμικον τ[ην* (170,1) Pap. Ox. 3381

T 1837 s. Eust. Od. 1896 (ad *υ* 383) *ἰστέον ..., ὅτι οἱ Σικελοὶ καὶ Σικανοὶ δοκοῦσι λέγεσθαι, ἐπεὶ καὶ Ἡρόδοτος* Σικανίαν *ἔοικε* τὴν νῦν Σικελίαν *λέγειν*

1820 *παρασχόντες ἂν ἐλαχίστας* **M** ‖ 1821 *τοι ἐναντιοῦσθαι*] *σοι ἐναντιοῦσθαι* **S** *σοι ἀντιοῦσθαι* **DR** *σε* (ut vid.) *ἀντιοῦσθαι* **V** ‖ 1821–1822 *οὐδέ – ποιῆσαι* om. **D** ‖ 1823 *καὶ* om. **ABCT** ‖ 1824 *αἰτιομένων* **BM** ‖ 1826 *ἐτησίων* **TMS** | *ὑπερβαλέσθαι* **M** | *οἷόν* **R** ‖ 1827 *ληφθῆναι* **D** | *ναυμαχίης*] *συμμαχίης* **C** ‖ 1831 *ἐπηρώτων* **C** | *γίνεται τιμωρέουσι* **Mp** Ald. ‖ 1832 *ἐπιμέμφεσθαι* **B** *μέμφεσθε* **RSV** | *Μενελάου* **ABCTP** ‖ 1833 *Μήνως* **D**[1] | *μινίων* **C** *μηνύων* **TDV** *μηνυίων* **R** | *δακρύματα, ὅτι*] *δακρύματα; ὅτε* propos. Legrand | *ξυνεπρήξαντο* **T** ‖ 1834 *τῶν* **R** | *γενόμενον* om. Pap. Ox. 3381 | *ἡμεῖς* **T** | *δὲ κείνοισι* **MPDR** *δε κεινοισιν* Pap. Ox. 3381 ‖ 1835 *ἁρπαχθεῖσαν* **ABTMP** Pap. Ox. 3381 *ἀπαχθεῖσαν* **C** *ἁρπασθεῖσαν* cett. | *βαρβάρου*] *Δαρδα[ν]ου* Pap. Ox. 3381 ‖ 1835–1836 *ταῦτα – τιμωρίης*] ε[...]ειπε Pap. Ox. 3381 ‖ 1835.1836 *ἀπηνειχθέντα* **T** *ἀπενεχθέντα* **M** ‖ 1836 *ἔσχοντο*] *ἀπείχοντο* **DR** *ἀπέχοντο* **S** *ἀπήχοντο* **V** | *Μίνων* **CTP** *Μίνεων* **AB** *Μίνω* **Mp** Ald. *Μιν[* Pap. Ox. 3381 ‖ 1837 *Σικελίαν* **C** | *καλευμένην* **PDRSV** *καλεομένην* Pap. Ox. 3381 cett.

ἀποθανεῖν βιαίῳ θανάτῳ. ἀνὰ δὲ χρόνον Κρῆτας θεοῦ σφε' ἐποτρύναντος
πάντας πλὴν Πολιχνιτέων τε καὶ Πραισίων ἀπικομένους στόλῳ μεγάλῳ ἐς
Σικανίην πολιορκέειν ἐπ' ἔτεα πέντε πόλιν Κάμικον, τὴν κατ' ἐμὲ Ἀκρα-
2 *γαντῖνοι ἐνέμοντο· τέλος δὲ οὐ δυναμένους οὔτε ἑλεῖν οὔτε παραμένειν*
λιμῷ συνεστεῶτας ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ὡς δὲ κατὰ Ἰηπυγίην γενέσθαι
πλέοντας, ὑπολαβόντα σφέας χειμῶνα μέγαν ἐκβαλεῖν ἐς τὴν γῆν, συνα-
ραχθέντων δὲ τῶν πλοίων (οὐδεμίαν γάρ σφι ἔτι κομιδὴν ἐς Κρήτην φαί-
νεσθαι), ἐνθαῦτα Ὑρίην πόλιν κτίσαντας καταμεῖναί τε καὶ μεταβαλόντας
ἀντὶ μὲν Κρητῶν γενέσθαι Ἰήπυγας Μεσσαπίους, ἀντὶ δὲ εἶναι νησιώτας
3 *ἠπειρώτας. ἀπὸ δὲ Ὑρίης πόλιος τὰς ἄλλας οἰκῆσαι, τὰς δὴ Ταραντῖνοι*
χρόνῳ ὕστερον πολλῷ ἐξανιστάντες προσέπταισαν μεγάλως, ὥστε φόνος
Ἑλληνικὸς μέγιστος οὗτος δὴ ἐγένετο πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, αὐτῶν τε
Ταραντίνων καὶ Ῥηγίνων, οἳ ὑπὸ Μικύθου τοῦ Χοίρου ἀναγκαζόμενοι τῶν

AB CT MP(p) D RSV
usque ad *Καμικον τ[ην* (170,1) Pap. Ox. 3381
α]πικομενους (170,1) – *πεντε* [*πολιν* – *οιχεσθ*]*αι* – *υπολαβ*]*ον*[*τα* (170,2) (col. V) et *γε*]*νεσθαι* (170,2) – *Μ*[*ικυθου* (170,3) (col. VI) et *επιτροπος* (170,4) – *τελευτ*]*η*[*σαντα* (171,2) (col. VII) Pap. Ox. 2098

T 1843–1847 Eust. Dion. 348 *Κρητῶν ... κτίσμα ἡ πόλις ἡ Ὑρία κατὰ Ἡρόδοτον κτισθεῖσα, ὅτε οἱ Κρῆτες εἰς Σικλείαν ἀφικόμενοι ἐπὶ πολιορκίᾳ καὶ μηδὲν ἰσχύσαντες ἐξεβλήθησαν εἰς τὴν γῆν χειμῶνι μεγάλῳ* Steph. Byz. *Ὑρία· χώρα πλησίον Αὐλίδος· ... ἔστιν Ὑρία πρὸς τῇ Ἰαπυγίᾳ Κρητῶν κτίσμα· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ* Strabo 282 *ἐπὶ ... τῷ ἰσθμῷ μέσῳ Οὐρία, ἐν ᾗ βασίλειον ἔτι δείκνυται τῶν δυναστῶν τινος· εἰρηκότος δὲ Ἡροδότου Ὑρίαν εἶναι ἐν τῇ Ἰαπυγίᾳ κτίσμα Κρητῶν τῶν πλανηθέντων ἐκ τοῦ Μίνω στόλου τοῦ εἰς Σικελίαν ἤτοι ταύτην δεῖ δέχεσθαι ἢ τὸ Οὐερητόν*

1838 *ἀνὰ*] *ἵνα* **DRV** *εἶνα* **S** non exstat Pap. Ox. 3381 | *σφε'* ‚ad eas res gerendas' (acc. rei cum verbo *ἐποτρύνειν* iunctus) scripsi v. gramm. meam 106 : *σφεας* cod. Askewiani lectionem recepp. edd. *σφι* **Mp** Ald. *σφε* Pap. Ox. 3381 cett. || **1840** *Σε*[*κ*]*ανιην* Pap. Ox. 3381 | *πολιορκέειν* om. **M** | *Κάμικον πόλιν* **M** | *τὴν* om. **C** || **1841** *ἐνέμαντο* **SV** *νέμονται* **B** || **1843** *ἀπολαβόντα* **C** *ὑπολαβόντας* **MR** | *ἐκβαλέειν* **M** Ald. || **1845** *Ὑ*ρίην* **D** *Ὑρηδίην* **A**[ac]**B** *Ὑρηλίην* **A**[c]**C** | *τε καὶ* **ABCP**[2] *τε* **T** *καὶ* **P**[1]**p** cett. || **1846** *Ἰήπυγας Μεσσαπίους γενέσθαι* **Mp** Ald. | *Μεσαπίους* **C** *Μεσσαππίους* **B** | *εἶναι*] *τοῦ εἶναι* **TM** Ald. || **1847** *Ὑρηλίης* **ABCT** | *πόλεως* **T** | *οἰκίσαι* propos. Schaefer sequ. Hude supervacaneo tamen ut mihi videtur, cum verba *οἰκεῖν ἀποικεῖν* eandem fere significationem et syntaxin interdum praebeant atque (*ἀπ*)*οικίζειν*, cf. I 27,5 || **1848** *ἐξαναστάντες* **T** || **1849** *δὴ ἐγένετο οὗτος* **M** || **1850** *Μυκίθου* **T**

ἀστῶν καὶ ἀπικόμενοι τιμωροὶ Ταραντίνοισι ἀπέθανον τρισχίλιοι· οὕτω αὐ-
τῶν γε Ταραντίνων οὐκ ἐπῆν ἀριθμός. ὁ δὲ Μίκυθος οἰκέτης ἐὼν Ἀναξί- 4
λεω ἐπίτροπος Ῥηγίου καταλέλειπτο, οὗτος, ὅς περ ἐκπεσὼν ἐκ Ῥηγίου
καὶ Τεγέην τὴν Ἀρκάδων οἰκήσας ἀνέθηκε ἐν Ὀλυμπίῃ τοὺς πολλοὺς ἀν-
δριάντας. – ἀλλὰ τὰ μὲν κατὰ Ῥηγίνους τε καὶ Ταραντίνους τοῦ λόγου 171
μοι παρενθήκη γέγονε. ἐς δὲ τὴν Κρήτην ἐρημωθεῖσαν, ὡς λέγουσι Πραί-
σιοι, ἐσοικίζεσθαι ἄλλους τε ἀνθρώπους καὶ μάλιστα Ἕλληνας, τρίτῃ δὲ
γενεῇ μετὰ Μίνεω τελευτήσαντα γενέσθαι τὰ Τρωικά, ἐν τοῖσι οὐ φλαυρο-
τάτους φαίνεσθαι ἐόντας Κρῆτας τιμωροὺς Μενέλεῳ· ἀντὶ τούτων δέ σφι 2
ἀπονοστήσασι ἐκ Τροίης λιμόν τε καὶ λοιμὸν γενέσθαι καὶ αὐτοῖσι καὶ
τοῖσι προβάτοισι, ἔστε τὸ δεύτερον ἐρημωθείσης Κρήτης μετὰ τῶν ὑπολοί-
πων τρίτους αὐτὴν νῦν νέμεσθαι Κρῆτας. ἡ μὲν δὴ Πυθίη ὑπομνήσασα
ταῦτα ἔσχε βουλομένους τιμωρέειν τοῖσι Ἕλλησι.

Θεσσαλοὶ δὲ ὑπὸ ἀναγκαίης τὸ πρῶτον ἐμήδισαν, ὡς διέδεξαν, ὅτι οὔ 172
σφι ἥνδανε, τὰ οἱ Ἀλευάδαι ἐμηχανῶντο. ἐπείτε γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα
μέλλοντα διαβαίνειν τὸν Πέρσην ἐς τὴν Εὐρώπην, πέμπουσι ἐς τὸν
Ἰσθμὸν ἀγγέλους. ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἦσαν ἁλισμένοι πρόβουλοι τῆς Ἑλ-

AB CT MP(p) D RSV
προ]β[ατοισι – (171,2) *η[νδανε* (172,1) (col. VIII) et *αγγ]ελους* (172,1) – *το]υ-τους* (172,2) (col. IX) Pap. Ox. 2098

T **1852–1855** Paus. V. 26.4 *τὸν … Μίκυθον τοῦτον Ἡρόδοτος ἔφη ἐν τοῖς λόγοις, ὡς Ἀναξίλα τοῦ ἐν Ῥηγίῳ τυραννήσαντος γενόμενος δοῦλος καὶ ταμίας τῶν Ἀναξίλα χρημάτων ὕστερον τούτων ἀπιὼν οἴχοιτο ἐς Τεγέαν τελευτήσαντος Ἀναξίλα* ‖ **1864 s.** Plut. v. quae ad 139,3 laudavimus

1851 *τρισχίλιοι· οὕτω*] lectionem codd. conservavi distinctionem codd. stirpis „Romanae" aptam iudicans : *τρισχίλιοι οὗτοι·* propos. Pingel sequ. Hude *οὕτω* del. Reiske ‖ **1852** *γε* **DV** *γερ* **R** *δὲ* cett. | *ἐπέην* codd. ‖ **1853** *κατελέλειπτο* **MD** Ald. **Π** | *ὥσπερ* **RSV** *ὅσπερ* **Π** cett. | *ἐκπεσὼν*] *ἐκ Περσῶν* **R** ‖ **1858** *Μίνεων* **A²M[Π]** ‖ **1858–1859** *τελευτήσαντα – Μενέλεῳ* ex homoeotel. om. **T** ‖ **1858** *γίνεσθαι* **ABC** ‖ **1859** *ἀντὶ*] *ἀπὸ* **ABCTMP** ‖ **1860** *Τροίης*] *Κρήτης* **MPp** Ald. ‖ **1862** *νῦν* om. **T** | *ὑπομνήμασι* **D**]*μ*[**Π** ‖ **1863** *βουλόμενος* **C[Π]** ‖ **1864** *ὡς*] *ἐπεὶ* **M** | *διεδέξαντ'* **C**]*δεξ*[**Π** ‖ **1865** *ἐμηχανέοντο* **CPp** *ἐμηχανέωντο* **TM** Ald. | *ἐπυθέατο* **MPDRSV** ‖ **1866** *πέμπουσι γὰρ ἐς* **RSV** ‖ **1867** *ἀλισκόμενοι* **C** [quinque litterarum spatium] *ενοι* **Π** | *πρόβουλοι ἁλισμένοι* **M** ‖ **1867–1868** *τῶν Ἑλλήνων* **M**[ac]

λάδος ἀραιρημένοι ἀπὸ τῶν πολίων τῶν τὰ ἀμείνω φρονευσέων περὶ τὴν
2 *Ἑλλάδα. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τούτους τῶν Θεσσαλῶν οἱ ἄγγελοι ἔλεγον· «ἄνδρες Ἕλληνες, δεῖ φυλάσσεσθαι τὴν ἐσβολὴν τὴν Ὀλυμπικήν, ἵνα Θεσσαλίη τε καὶ ἡ σύμπασα Ἑλλὰς σκέπῃ τοῦ πολέμου ᾖ. ἡμεῖς μέν νυν ἕτοιμοί εἰμεν συμφυλάσσειν, πέμπειν δὲ χρὴ καὶ ὑμέας στρατιὴν πολλήν, ὡς εἰ μὴ πέμψετε, ἐπίστασθε ἡμέας ὁμολογήσειν τῷ Πέρσῃ· οὐ γάρ τοι προκατημένους τοσοῦτο πρὸ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος μούνους πρὸ ὑμέων δεῖ*
3 *ἀπολέσθαι. βοηθέειν δὲ οὐ βουλόμενοι ἀναγκαίην ἡμῖν οὐδεμίαν οἷοί τέ ἐστε προσφέρειν· οὐδαμᾶ γὰρ ἀδυνασίης ἀνάγκη κρέσσων ἔφυ. ἡμεῖς δὲ πειρησόμεθα αὐτοί τινα σωτηρίην μηχανώμενοι.» ταῦτα ἔλεγον οἱ Θεσ-*
173 *σαλοί. οἱ δὲ Ἕλληνες πρὸς ταῦτα ἐβουλεύσαντο ἐς Θεσσαλίην πέμπειν κατὰ θάλασσαν πεζὸν στρατὸν φυλάξοντα τὴν ἐσβολήν. ὡς δὲ συνελέχθη ὁ στρατός, ἔπλεε δι' Εὐρίπου. ἀπικόμενος δὲ τῆς Ἀχαιίης ἐς Ἄλον ἀποβὰς ἐπορεύετο ἐς Θεσσαλίην τὰς νέας αὐτοῦ καταλιπὼν καὶ ἀπίκετο ἐς τὰ τέμπεα ἐς τὴν ἐσβολήν, ἥ περ ἀπὸ Μακεδονίης τῆς κάτω ἐς Θεσσαλίην φέρει παρὰ ποταμὸν Πηνειόν, μεταξὺ δὲ Ὀλύμπου τε ὄρεος ἐόντα καὶ τῆς*

AB CT MP(p) D RSV
προκατη]μενους (172,2) – *αναγκαιη]ν̣* (172,3) (col. X) Pap. Ox. 2098
ες [*Αλον* – *καταλιπων*] *κ̣*[*αι* (173,1) Pap. Ox. 2098 col. XI

1881 s. *Λέξ. τέμπεα· τὰ στενὰ τῶν ὀρῶν καὶ οἱ σύνδενδροι τόποι* Hes. *τέμπη· τὰ σύνδενδρα χωρία, τινὲς δὲ τὰ στενὰ τῶν χωρίων* Suid. *τέμπη· τὰ μεταξὺ τῶν Θετταλίας ὀρῶν περὶ τὸν Ὄλυμπον καὶ τὴν Ὄσσαν στενά· καθόλου δὲ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὄρεσι στενότατοι διεκβολαί, καὶ οἱ σύνδενδροι τόποι ... καὶ οἱ στενοὶ τόποι· Ἡρόδοτος*

1868 *φρονε[* **Π** *φρονουσῶν* **T** *προνεουσέων* **P**[c] *προνοεουσέων* **DRSV** *φρονευσέων* **P**[ac]**p** cett. ‖ **1871** *Ἑλλὰς – ᾖ*] *ᾖ Ἑλλὰς ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου* **AB**[2]**C MP** *ἡ Ἑλλὰς ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου* **B**[1] *Ἑλλὰς ᾖ ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου* **T** ‖ **1872** *ἔσμεν* **ABCT** ‖ **1873** *πέμψητε* **C**[1]**MDRSV** | *ἐπίστασθαι* **CV**[ac] | *τοι*] *τι* **SV** ‖ **1874** *τοσοῦτον* **DRSV Π** ‖ **1875** *οὐ* om. **DRSV** sufficit spatium vacuum **Π** | *οὐδεμίην* **PDRSV** ‖ **1876** *ἐστι* **C** | *οὐ γὰρ ἀδυνασίης ἀνάγκη κρείσσων ἔφυ οὐδαμᾶ* **M** | *κρέσσον* **CT** ‖ **1877** *σωτηρίαν* **C** | *μηχανεόμενοι* **Pp** *μεχανεώμενοι* **CTM** ‖ **1877–1878** *ἔλεγον Θεσσαλοί* **D** ‖ **1878** *ἐς* om. **D** ‖ **1880** *ἄλλον* **M** Ald. ‖ **1881** *ἀπίκατο* **DSV** *ἀπικέατο* **Mp** Ald. ‖ **1882** *ἥ περ* **MPDRSV** *ᾗ περ* cett. quod conservare maluerim sicut IX 67, memoria tamen tenens quae praef. vol. I, p. XVII de usu particulae *περ* disserui necnon *φέρει* (l. 1883) et *ἐόντα* (ibid.), quod del. Stein Legrand et in *ῥέοντα* mutare propos. Dobraeus, ad *τέμπεα* referre intelligens | *Θεσαλίην* **A** ‖ **1883** *Πηνειὸν ποταμὸν* **M** Ald. | *Οὐλύμπου* **M** Ald. | *τε*] *τοῦ* **Mp** Ald. | *οὔρεος* **Mp** Ald.

Ὄσσης. ἐνθαῦτα ἐστρατοπεδεύοντο τῶν Ἑλλήνων κατὰ μυρίους ὁπλίτας 2
συλλεγέντες, καί σφι προσῆν ἡ Θεσσαλῶν ἵππος. ἐστρατήγεε δὲ Λακε-
δαιμονίων μὲν Εὐαίνετος ὁ Καρήνου ἐκ τῶν πολεμάρχων ἀραιρημένος γέ-
νεος μέντοι ἐὼν οὐ τοῦ βασιληίου, Ἀθηναίων δὲ Θεμιστοκλέης ὁ Νεο-
κλέος. ἔμειναν δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐνθαῦτα· ἀπικόμενοι γὰρ ἄγγελοι παρὰ 3
Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀμύντεω ἀνδρὸς Μακεδόνος συνεβούλευόν σφι ἀπαλλάσ-
σεσθαι μηδὲ μένοντας ἐν τῇ ἐσβολῇ καταπατηθῆναι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ
ἐπιόντος σημαίνοντες τό πλῆθός τε τῆς στρατιῆς καὶ τὰς νέας. ὡς δὲ
οὗτοί σφι ταῦτα συνεβούλευον – χρηστὰ γὰρ ἐδόκεον συμβουλεύειν, καί
σφιν εὔνοος ἐφαίνετο ἐὼν ὁ Μακεδών –, ἐπείθοντο. δοκέειν δέ μοι, ἀρ- 4
ρωδίη ἦν τὸ πεῖθον, ὡς ἐπύθοντο καὶ ἄλλην ἐοῦσαν ἐσβολὴν ἐς Θεσσαλ-
ούς, κατὰ τὴν ἄνω Μακεδονίην διὰ Περραιβῶν κατὰ Γόννον πόλιν, τῇ περ
δὴ καὶ ἐσέβαλε ἡ στρατιὴ ἡ Ξέρξεω. καταβάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τὰς
νέας ὀπίσω ἐπορεύοντο ἐς τὸν Ἰσθμόν.
Αὕτη ἐγένετο ἡ ἐς Θεσσαλίην στρατιή, βασιλέος τε μέλλοντος διαβαί- 174
νειν ἐς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς Ἀσίης καὶ ἐόντος ἤδη ἐν Ἀβύδῳ. Θεσσαλοὶ
δὲ ἐρημωθέντες συμμάχων οὕτω δὴ ἐμήδισαν προθύμως οὐδ' ἔτι ἐνδοια-
στῶς, ὥστε ἐν τοῖσι πρήγμασι ἐφαίνοντο βασιλέϊ ἄνδρες ἐόντες χρησιμώ-
τατοι· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπείτε ἀπίκατο ἐς τὸν Ἰσθμόν, ἐβουλεύοντο πρὸς τὰ 175
λεχθέντα ἐξ Ἀλεξάνδρου, ᾗ τε στήσονται τὸν πόλεμον καὶ ἐν οἵοισι χώ-
ροισι. ἡ νικῶσα δὲ γνώμη ἐγίνετο τὴν ἐν Θερμοπύλῃσι ἐσβολὴν φυλάξαι,
στεινοτέρη γὰρ ἐφαίνετο ἐοῦσα τῆς ἐς Θεσσαλίην καὶ μία ἀγχοτέρη τε

AB CT MP(p) D RSV

1893 s. Suid. s. v. *ἀρρωδία: Ἡρόδοτος·* ἀρρωδία ἦν τὸ πεῖθον ‖ **1904 s.** id. s. v. *ἀγχότερος: Ἡρόδοτος·* στεινοτέρη ἐφαίνετο καὶ ἀγχοτέρη ἡ εἰσβολή

1884 *Ὄσσης*] *οὔσης* **C** | *ἐστρατοπαιδεύετο* **V** | *ὁπλῖται* **CMp** Ald. ‖ **1885** *δὲ* om. **C** ‖ **1886** *μὲν* om. **MPDRSV** | *Καρίνου* **C** | *ἐκ* om. **MPDRSV** ‖ **1886.1887** *γένος* **S** ‖ **1887** *οὐ* om. **Mp** Ald. ‖ **1891** *τοῦ ἐπιόντος* **S** | *τε* om. **MPDRSV** ‖ **1893** *ἐὼν* om. **MDRSV** | *δοκέει* **TM** ‖ **1893.1894** *ἀρρωδία* Suid. ‖ **1894** *ἐπείθοντο* **TM** | *ἄλλῃ* **DRSV** | *ἐσβουλὴν* **RV** ‖ **1895** *Περαιβῶν* **ABCMP** | *Γόνον* **CMDSV** ‖ **1896** *καὶ* om. **ABCT** ‖ **1896–1897** *ὀπίσω ἐπὶ τὰς νέας* **DRSV** ‖ **1898** *βασιλέως* **ABC** ‖ **1900** *δὲ* om. **RV** | *ἠρημωθέντες* **RSV** ‖ **1902** *ἀπικέατο* **Pp** Ald. *ἀπικέαται* **M** ‖ **1903** *ἐξ* om. **DRSV** *ὑπ'* **M** Ald. ‖ **1903–1904** *οἵοις χωρίοισι* **DRSV** ‖ **1904** *δὲ* om. **C** | *ἐγένετο* **Mp** Ald. ‖ **1905** *ἐν Θεσσαλίῃ* **MPDRS** (*ν* ex corr., *ίῃ* in ras.) **V** | *μία*] *ἅμα* **ABCTMP** *ἅμα μία* voluit Dietsch

2 τῆς ἑωυτῶν· τὴν δὲ ἀτραπόν, δι' ἣν ἥλωσαν οἱ ἁλόντες Ἑλλήνων ἐν
Θερμοπύλῃσιν, οὐδὲ ᾔδεσαν ἐοῦσαν πρότερον ἤ περ ἀπικόμενοι ἐς Θερμο-
πύλας ἐπύθοντο Τρηχινίων. ταύτην ὦν ἐβουλεύσαντο φυλάσσοντες τὴν
ἐσβολὴν μὴ παριέναι ἐς τὴν Ἑλλάδα τὸν βάρβαρον, τὸν δὲ ναυτικὸν
στρατὸν πλέειν γῆς τῆς Ἱστιαιώτιδος ἐπὶ Ἀρτεμίσιον. ταῦτα γὰρ ἀγχοῦ τε
ἀλλήλων ἐστὶ ὥστε πυνθάνεσθαι τὰ κατὰ ἑκατέρους ἐόντα, οἵ τε χῶροι
176 οὕτως ἔχουσι· τοῦτο μὲν τὸ Ἀρτεμίσιον ἐκ τοῦ πελάγεος τοῦ Θρηικίου ἐξ
εὐρέος συνάγεται ἐς στεινὸν ἐόντα τὸν πόρον τὸν μεταξὺ νήσου τε
Σκιάθου καὶ ἠπείρου Μαγνησίης· ἐκ δὲ τοῦ στεινοῦ τῆς Εὐβοίης ἤδη τὸ
2 Ἀρτεμίσιον δέκεται αἰγιαλός, ἐν δὲ Ἀρτέμιδος ἱρόν. ἡ δὲ αὖ διὰ Τρηχῖνος
ἔσοδος ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐστί, τῇ στεινοτάτη, ἡμίπλεθρον, οὐ μέντοι κατὰ
τοῦτό γε ἐστὶ τὸ στεινότατον τῆς χώρης τῆς ἄλλης, ἀλλ' ἔμπροσθέ τε
Θερμοπυλέων καὶ ὄπισθε κατά τε Ἀλπηνοὺς ὄπισθε ἐόντας ἐοῦσα ἁμα-
ξιτὸς μούνη, καὶ ἔμπροσθε κατὰ Φοίνικα ποταμὸν ἀγχοῦ Ἀνθήλης πόλιος
3 ἄλλη ἁμαξιτὸς μούνη. τῶν δὲ Θερμοπυλέων τὸ μὲν πρὸς ἑσπέρης ὄρος
ἄβατόν τε καὶ ἀπόκρημνον, ὑψηλόν, ἀνατεῖνον ἐς τὴν Οἴτην, τὸ δὲ πρὸς
τὴν ἠῶ τῆς ὁδοῦ θάλασσα ὑποδέκεται καὶ τενάγεα. ἔστι δὲ ἐν τῇ ἐσόδῳ
ταύτῃ θερμὰ λουτρά, τὰ «Χύτρους» καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι, καὶ βωμὸς
ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι. ἐδέδμητο δὲ τεῖχος κατὰ ταύτας τὰς
4 ἐσβολάς, καὶ τό γε τὸ παλαιὸν πύλαι ἐπῆσαν. ἔδειμαν δὲ Φωκέες τὸ

AB CT MP(p) D RSV

T 1918 s. Steph. Byz. *Ἀλπηνοί· κώμη πλησίον Θερμοπυλῶν· Ἡρόδοτος* id. v. quae ad 200,2 laudamus, quae illuc referunt, ubi Anthele ‚pagus' neque ut hic ‚oppidum' vocatur || 1922 s. Eust. Dion. 437 *φησὶν … Ἡρόδοτος, ὅτι ἐν* τῇ εἰσόδῳ *τῶν Θερμοπυλῶν* θερμὰ λουτρά, ἃ *καὶ* «Χύτρας» καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι, καὶ τεῖχος κατὰ τὰς εἰσβολάς, *ὃ – Φωκέες* ἔδειμαν

1906 *ἥλωσαν* om. **M** || 1907 *ἐς* om. **C** || 1910 *γῆς τῆς*] *τῆς* **DRSV** || 1911 *κατ' ἑτέρους* **MPpR** Ald. || 1912 *τὸ Ἀρτεμίσιον* secl. Stein: conservavi sed a *τοῦτο μὲν* non distinxi cum appellativi nominis modo quodvis templum Dianae sacrum designare possit || 1913 *ἐόντα – μεταξὺ*] *πόρον τὸν μεταξύ τε ἐόντα* **DRV** *πόρον τὸν μεταξὺ ἐόντα* **MPpS** Ald. || 1916 *εἰς* **R** | *τῇ*] *ἡ* **ABC** || 1917 *γε ἐστὶ*] *ἐστι* **Mp**[ac] *γ' ἐστι* **p**[c] | *τῆς ἄλλης*] non satis liquet: an *τῆς Μηλίδος* sit scribendum dubitat Stein vel potius voces ita sint transponendae: *ἀλλὰ τῆς χώρης τῆς ἄλλης ἔμπροσθέ τε* || 1918 *Ἀπληνοὺς* **D** | *ὀπισθεόντας* **A** | *ἐοῦσα* om. **ABCT** || 1918.1919 *ἁμαξητὸς* **T** *ἁμαξητὸς* **R** || 1919 *Ἀνθήλης* **DRSV** Steph. Byz. *Ἀνθηλῆς* rell. || 1920 *ἄλλη ἁμαξιτὸς*] *ἄλλη ἁμαξητὸς* **R** *ἁμαξιτὸς* **C** *ἁμαξιτὸς ἄλλη* **MPp** Ald. | *τὸ μὲν* om. **DRSV** | *ἑσπέρην* **DRSV** || 1922 *ἕω* **DRSV** | *ὑποδέχεται* **T** || 1923 *Χύτρους*] cf. Eust. | *ἐγχώριοι* **M**[ac] || 1925 *τὸ παλαιὸν πύλαι*] *παλαιὸν πύλαι* **CTMPRSV** *τὸ πύλαι* **D**

τεῖχος δείσαντες, ἐπεὶ Θεσσαλοὶ ἦλθον ἐκ Θεσπρωτῶν οἰκήσοντες γῆν τὴν
Αἰολίδα, τήν περ νῦν ἐκτέαται. ἅτε δὴ πειρωμένων τῶν Θεσσαλῶν κατα-
στρέφεσθαί σφεας τοῦτο προεφυλάξαντο οἱ Φωκέες καὶ τὸ ὕδωρ τὸ
θερμὸν τότε ἐπῆκαν ἐπὶ τὴν ἔσοδον, ὡς ἂν χαραδρωθείη ὁ χῶρος, πᾶν
μηχανώμενοι, ὅκως μή σφι ἐσβάλοιεν οἱ Θεσσαλοὶ ἐς τὴν χώρην. τὸ μέν 5
νυν τεῖχος τὸ ἀρχαῖον ἐκ παλαιοῦ τε ἐδέδμητο καὶ τὸ πλέον αὐτοῦ ἤδη
ὑπὸ χρόνου ἔκειτο· τοῖσι δὲ αὖτις ὀρθώσασι ἔδοξε ταύτῃ ἀπαμύνειν ἀπὸ
τῆς Ἑλλάδος τὸν βάρβαρον. κώμη δέ ἐστι ἀγχοτάτω τῆς ὁδοῦ Ἀλπηνοὶ
οὔνομα· ἐκ ταύτης δὲ ἐπισιτιεῖσθαι ἐλογίζοντο οἱ Ἕλληνες. οἱ μέν νυν 177
χῶροι οὗτοι τοῖσι Ἕλλησι εἶναι ἐφαίνοντο ἐπιτήδεοι, ἅπαντα γὰρ προσκε-
ψάμενοι καὶ ἐπιλογισθέντες, ὅτι οὔτε πλήθεϊ ἕξουσι χρᾶσθαι οἱ βάρβαροι
οὔτε ἵππῳ, ταύτῃ σφι ἔδοξε δέκεσθαι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ὡς δὲ
ἐπύθοντο τὸν Πέρσην ἐόντα ἐν Πιερίῃ, διαλυθέντες ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐστρα-
τεύοντο αὐτῶν οἱ μὲν ἐς Θερμοπύλας πεζῇ, ἄλλοι δὲ κατὰ θάλασσαν ἐπ'
Ἀρτεμίσιον.

Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες κατὰ τάχος ἐβοήθεον διαταχθέντες, Δελφοὶ δ' ἐν 178
τούτῳ τῷ χρόνῳ ἐχρηστηριάζοντο τῷ θεῷ ὑπὲρ ἑωυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος
καταρρωδηκότες, καί σφι ἐχρήσθη ἀνέμοισι εὔχεσθαι, «μεγίστους» γὰρ
τούτους «ἔσεσθαι τῇ Ἑλλάδι ξυμμάχους.» Δελφοὶ δὲ δεξάμενοι τὸ μαντή- 2
ιον πρῶτα μὲν Ἑλλήνων τοῖσι βουλομένοισι εἶναι ἐλευθέροισι ἐξήγγειλαν
τὰ χρησθέντα αὐτοῖσι, καί σφι δεινῶς καταρρωδέουσι τὸν βάρβαρον ἐξαγ-
γείλαντες χάριν ἀθάνατον κατέθεντο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Δελφοὶ τοῖσι ἀνέ-
μοισι βωμόν τε ἀπέδεξαν ἐν Θυίῃ, τῇ περ τῆς Κηφισοῦ θυγατρὸς Θυίης
τὸ τέμενός ἐστι, ἐπ' ἧς καὶ ὁ χῶρος οὗτος τὴν ἐπωνυμίην ἔχει, καὶ θυ-

AB CT MP(p) D RSV

1927 Eust. v. quae ad IV 66 laudavimus

1926 *οἰκήσοντες*] *οἰκήσαντες* **AB** *εἰς* **M** ‖ 1927 *δὲ* **S** | *πειρομένων* **T** ‖ 1928 *τοῦτο* om. **DRSV** ‖ 1928–1929 *ὕδωρ τότε τὸ θερμὸν* **D** ‖ 1929 *εἴσοδον* **M** ‖ 1930 *μηχανεόμενοι* **P** *μηχανεώμενοι* **CTMpRSV** | *ἐμβάλοιεν* **DRSV** | *οἱ* om. **DRSV** | *Θετταλοὶ* **M** | *ἐς*] *ἐπὶ* **ABCTP** v. Kallenberg in *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berol.* Pasch. 1884, 24 ‖ 1931 *τεῖχος ἀρχαῖον* **DRSV** | *τε* om. **C** | *πλέον*] *παλαιὸν* **ABCT** ‖ 1932 *ταῦτα* **ABCT** ‖ 1933 *ἀγχοτάτη* **DR** fin. vocis comp. not. **CV** ‖ 1934 *μέν νυν*] *μὲν οὖν* **DRSV** ‖ 1935 *εἶναι ἐμφαίνοντο* **A** *ἐφαίνοντο εἶναι* **T** | *ἐπιτήδειοι* **C** | *πάντα* **ABCT** ‖ 1938 *διαληθέντες* **R** ‖ 1939 *οἱ μὲν αὐτῶν* **M** | *ἐς*] *ἐν* **RV** | *πεζοί* **DRSV** | *ἐπ'*] *ἐς* **DRSV** ‖ 1941 *καταταχθέντες* **C** *διακοσμηθέντες* **M** ‖ 1943 *μεγάλους* **ABCTMP** ‖ 1944 *συμμάχους* **ABCTMP** v. praef. vol. I, p. XXI s. ‖ 1948 *ἀπεδέξαντο* **M** Ald. | *Θυίῃ* **B** *Θύης* **CDRSV** | *Κηφισσοῦ* **CP** | *Θύης* **CRSV**

σίῃσί σφεας μετῆσαν. Δελφοὶ μὲν δὴ κατὰ τὸ χρηστήριον ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀνέμους ἱλάσκονται.

III

179 *Ὁ δὲ ναυτικὸς Ξέρξεω στρατὸς ὁρμώμενος ἐκ Θέρμης πόλιος παρέβαλε*
νηυσὶ τῇσι ἄριστα πλεούσῃσι δέκα ἰθὺ Σκιάθου, ἔνθα ἦσαν προφυλάσσου-
σαι νέες τρεῖς Ἑλληνίδες, Τροιζηνίη τε καὶ Αἰγιναίη καὶ Ἀττική· προϊδόν-
180 *τες δὲ οὗτοι τὰς νέας τῶν βαρβάρων ἐς φυγὴν ὥρμησαν. τὴν μὲν δὴ Τροι-*
ζηνίην, τῆς ἦρχε Πρηξῖνος, αὐτίκα αἱρέουσι ἐπισπόμενοι οἱ βάρβαροι, καὶ
ἔπειτα τῶν ἐπιβατέων αὐτῆς τὸν καλλιστεύοντα ἀγαγόντες ἐπὶ τῆς πρῴρης
τῆς νεὼς ἔσφαξαν διαδέξιον ποιεύμενοι, τὸν εἷλον τῶν Ἑλλήνων πρῶτον
181 *καὶ κάλλιστον. (τῷ δὲ σφαγιασθέντι τούτῳ οὔνομα ἦν Λέων· τάχα δ' ἄν τι*
καὶ τοῦ ὀνόματος ἐπαύροιτο.) ἡ δὲ Αἰγιναίη, τῆς ἐτριηράρχεε Ἀσωνίδης,
καί τινά σφι θόρυβον παρέσχε Πύθεω τοῦ Ἰσχενόου ἐπιβατεύοντος, ἀν-
δρὸς ἀρίστου γενομένου ταύτην τὴν ἡμέρην· ὃς ἐπειδὴ ἡ νηῦς ἡλίσκετο,
2 *ἐς τοῦτο ἀντεῖχε μαχόμενος, ἐς ὃ κατεκρεοργήθη ἅπας. ὡς δὲ πεσὼν οὐκ*
ἀπέθανε, ἀλλ' ἦν ἔμπνοος, οἱ Πέρσαι, οἵ περ ἐπεβάτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, δι'
ἀρετὴν τὴν ἐκείνου περιποιῆσαί μιν περὶ πλείστου ἐποιήσαντο σμύρνῃ τε
3 *ἰώμενοι τὰ ἕλκεα καὶ σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατειλίσσοντες, καί μιν,*
ὡς ὀπίσω ἀπίκοντο ἐς τὸ ἑωυτῶν στρατόπεδον, ἐπεδείκνυσαν ἐκπαγλεό-
μενοι πάσῃ τῇ στρατιῇ καὶ περιέποντες εὖ· τοὺς δὲ ἄλλους, τοὺς ἔλαβον

AB CT MP(p) D RSV

1963 Auct. de subl. v. quae ad VI 75,3 laudavimus || 1964–1966 Suid. s. v. *τελαμών*: Ἡρόδοτος· οἱ δὲ Πέρσαι περὶ – κατειλίσσοντες

1950 *δὴ*] *νυν* **DRSV** || 1952 ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LXI || 1952 *ὁρμεόμενος* **Pp** *ὁρμεώμενος* **CTMR** | *παρέλαβε* **A**[1]**BC** *πλεούσῃσι v* in litt. **A** || 1953 *ἰθὺς κνάθου* **D** || 1954 *Τροιζηνία* **TV**[ac] | *Αἰγινέη* **C**[c]**TMp** || 1956 *τῆς*] *ἧς* **AB CT** | *Πρηξηνος* **D**[1] | *ἐπισπώμενοι* **TSV** || 1957 *ἄγοντες* **DRSV** | *τῆς πρόρης* **B** *τὴν πρῴρην* **DRSV** || 1958 *νεὸς* **AB** *νηὸς* **CTMP** cf. grammaticam meam 88, 198 et cf. infra l. 1962 || 1959 *ὄνομα* **CM** *τοὔνομα* **PDRSV** | *τι* om. **ABCT** || 1960 *οὐνόματος* **MD** Ald. | *Αἰγινέη* **C**[c]**T** *Ἐρετριέη* **M** | *Ἀστωνίδης* **DRSV** || 1961 *Πύθεω*] v. quod ad 137.3 adnotavi | *Ἰσχινόου* **M** || 1962 *ναῦς*] v. gramm. meam 88, 198 et cf. supra l. 1958 || 1963 *κατεκρεουργήθη* **CTMPRSV** Auct. de subl. || 1964 *οἱ Πέρσαι* cf. Suid. || 1964–1965 *δι' αἰ*ρετὴν* **A** || 1965 *σμύρνῃσί* **ABCTMP** Suid. || 1966 *τὰ*] *καὶ τὰ* **DRV** | *καὶ ἐκ* **RSV** || 1967 *ἀπίκοντο ὀπίσω ἐς τωυτῶν* **D** *ἀπίκαντο ὀπίσω ἐς τωυτῶν* **R** | *ἐπιδείκνυσαν* **RB** || 1967.1968 *ἐκπλαγεόμενοι* **TDRSV** || 1968 *τῇ* om. **R** | *καὶ* om. **ABCTMP**

ἐν τῇ νηὶ ταύτῃ, περιεῖπον ὡς ἀνδράποδα. αἱ μὲν δὴ δύο τῶν νεῶν οὕτωέ- 182
χειρώθησαν· ἡ δὲ τρίτη, τῆς ἐτριηράρχεε Φόρμος ἀνὴρ Ἀθηναῖος, φεύ-
γουσα ἐξοκέλλει ἐς τὰς ἐμβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, καὶ τοῦ μὲν σκάφεος ἐκρά-
τησαν οἱ βάρβαροι, τῶν δὲ ἀνδρῶν οὔ. ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐπώκειλαν τὴν
νέα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποθορόντες κατὰ Θεσσαλίην πορευόμενοι ἐκομίσθησαν
ἐς Ἀθήνας. ταῦτα οἱ Ἕλληνες οἱ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ στρατοπεδευόμενοι πυν- 183
θάνονται διὰ πυρσῶν ἐκ Σκιάθου, πυθόμενοι δὲ καὶ καταρρωδήσαντες
ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου μετορμίζοντο ἐς Χαλκίδα φυλάξοντες μὲν τὸν Εὔ-
ριπον, λείποντες δὲ ἡμεροσκόπους περὶ τὰ ὑψηλὰ τῆς Εὐβοίης. τῶν δὲ- 2
δέκα νεῶν τῶν βαρβάρων τρεῖς ἐπάλησαν περὶ τὸ ἕρμα τὸ μεταξὺ ἐὸν
Σκιάθου τε καὶ Μαγνησίης, καλεόμενον δὲ «Μύρμηκα». ἐνθαῦτα οἱ βάρ-
βαροι ἐπειδὴ στήλην λίθου ἐπέθηκαν κομίσαντες ἐπὶ τὸ ἕρμα, ὁρμηθέντες
αὐτοὶ ἐκ Θέρμης, ὥς σφι τὸ ἐμποδὼν ἐγεγόνεε καθαρόν, ἐπέπλεον πάσῃσι
τῇσι νηυσί, ἕνδεκα ἡμέρας παρέντες μετὰ τὴν βασιλέος ἐξέλασιν ἐκ Θέρ-
μης· τὸ δὲ ἕρμα σφι κατηγήσατο ἐὸν ἐν πόρῳ μάλιστα Πάμμων Σκύριο- 3
ς.πανημερὸν δὲ πλέοντες οἱ βάρβαροι ἐξανύουσι τῆς Μαγνησίης χώρης ἐπὶ
Σηπιάδα τε καὶ τὸν αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ Κασθαναίης τε πόλιος ἐόντα καὶ
Σηπιάδος ἀκτῆς.

Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ χώρου καὶ Θερμοπυλέων ἀπαθής τε κακῶν 184
ἦν ὁ στρατός, καὶ πλῆθος ἦν τηνικαῦτα ἔτι, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος εὑρί-

AB CT MP(p) D RSV, ad quos a *καὶ πλῆθος* 184,1 accedit 𝔭

1969 *οὕτω* om. **DRSV** ‖ **1970** *Φρίμος* **C** *Φίρμος* **TMP** ‖ **1971** *ἐμβολὰς*] ‚arenae sicut glebae sitae' significantur ‚in aqua parum profunda et impedimentum creantes quod navigationem obstruit', cf. I 191,2, ubi narrat noster exercitum ad quae vocatur *ἐμβολὴ τοῦ ποταμοῦ τῇ ἐς τὴν πόλιν ἐσβάλλει* dispositum in oppidum intrare iussum esse, cum milites flumen *διαβατὸν γενόμενον* (scil. per hanc *ἐμβολήν*) visuri essent; inde quod hic sequitur *ἐποκέλλειν* ‚e fundo vel palude trahentes levare' significat : *ἐσβολὰς* **ABCTP**^{ac} *ἐκβολὰς* propos. Bekker quod commendante Kallenbergio, *Progr. Gymn. Fred.-Werd. Berol.* Pasch. 1884, 25 recepp. Stein Hude ‖ **1974** *ἐς τὰς Ἀθήνας* **M** Ald. | *οἱ – στρατοπεδευόμενοι* om. **M** ‖ **1975** *διὰ*] *παρὰ* **ABCTMP** ‖ **1976** *μετωρμίζοντο* **CMPD**^{c}**RSV** ‖ **1977** *λειπόντες* **C** ‖ **1978** *ἐπήλασαν* **ABCTMP** *δοκῶ ἐστάλησαν* (velut annotatio scribae?) **R** *ἐπεστάλησαν* **SV** | *ἄρμα* **M**^{ac} | *ἐὸν* om. **M** ‖ **1979** *Εὐβοίης* (supra scr. *Μαγνησίης*) **M** ‖ **1980** *ἄρμα* **M**^{ac} ‖ **1981** *ἐκποδὼν* **DRSV** | *ἔπλεον* **MPDRS** *ἔπλεεν* **V** ‖ **1982** *ἕνδεκα ἡμέρῃσι* **BT** *ἐν δέκα ἡμέρῃσι* **AC** | *βασιλέως* **V** ‖ **1983** *ἐν πόρῳ*] *ἐμπόρῳ* **RSV** | *Πάμμω* **RSV** ‖ **1985** *Σηπιάδα – ἐόντα καὶ* om. **R** | *Καθαναίης* **M** *Κασταναίης* **SV** ‖ **1987** *νυν* om. **DRSV** ‖ **1988** *ἔτι* om. **ABCT** | *συμβαλεόμενος* **M** Ald. ‖ **1988–1989** *εὑρίσκω τόσον τὸν* **S** *εὑρίσκω τῶν* **ABCM**^{ac}

σκω, τὸν μὲν ἐκ τῶν νεῶν τῶν ἐκ τῆς Ἀσίης ἐουσέων ἑπτὰ καὶ διηκοσι-
έων καὶ χιλιέων, τὸν μὲν ἀρχαῖον ἑκάστων τῶν ἐθνέων ἐόντα ὅμιλον τέσ-
σερας καὶ εἴκοσι μυριάδας καὶ πρὸς χιλιάδα τε καὶ τετρακοσίους ἄνδρας
2 *λογιζομένοισι ἐν ἑκάστῃ νεΐ. ἐπεβάτευον δὲ ἐπὶ τουτέων τῶν νεῶν χωρὶς ἑ-*
κάστων τῶν ἐπιχωρίων ἐπιβατέων, Περσέων τε καὶ Μήδων καὶ Σακέων
τριήκοντα ἄνδρες. οὗτος ἄλλος ὅμιλος γίνεται τρισμύριοι καὶ ἑξακισχίλιοι
3 *καὶ πρὸς διηκόσιοί τε καὶ δέκα. προσθήσω δ' ἔτι τούτῳ καὶ τῷ προτέρῳ*
ἀριθμῷ τοὺς ἐκ τῶν πεντηκοντέρων ποιήσας, ὅ τι πλέον ἦν αὐτῶν ἢ ἔλασ-
σον, ἀν' ὀγδώκοντα ἄνδρας ἐνεῖναι. συνελέχθη δὲ ταῦτα τὰ πλοῖα, ὡς καὶ
πρότερον εἰρέθη, τρισχίλια. ἤδη ὦν ἄνδρες ἂν εἶεν ἐν αὐτοῖσι τέσσερες
4 *μυριάδες καὶ εἴκοσι. τοῦτο μὲν δὴ τὸ ἐκ τῆς Ἀσίης ναυτικὸν ἦν, σύμπαν*
ἐὸν πεντήκοντα μυριάδες καὶ μία, χιλιάδες τε ἔπεισι ἐπὶ ταύτῃσι ἑπτὰ καὶ
πρὸς ἑκατοντάδες ἓξ καὶ δεκάς. τοῦ δὲ πεζοῦ ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν
μυριάδες ἐγένοντο, τῶν δὲ ἱππέων ὀκτὼ μυριάδες. προσθήσω δ' ἔτι τού-
τοισι τὰς καμήλους τοὺς ἐλαύνοντας Ἀραβίους καὶ τοὺς τὰ ἅρματα Λίβυας
5 *πλῆθος ποιήσας δισμυρίους ἄνδρας. καὶ δὴ τό τε ἐκ τῶν νεῶν καὶ τοῦ-*
πεζοῦ πλῆθος συντιθέμενον γίνεται διηκόσιαί τε μυριάδες καὶ τριήκοντα
καὶ μία καὶ πρὸς χιλιάδες ἑπτὰ καὶ ἑκατοντάδες ἓξ καὶ δεκάς. τοῦτο μὲν
τὸ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀσίης στράτευμα ἐξαναχθὲν εἴρηται ἄνευ τε τῆς θεραπη-
ίης τῆς ἑπομένης καὶ τῶν σιταγωγῶν πλοίων, καὶ ὅσοι ἐνέπλεον τούτοισι.

AB CT MP(p) D RSV(𝔳)

1989.1990 *διηκοσίων* **DRSV𝔳** *διηκοσέων* **M** ‖ **1990** *χιλίων* **M** | *ἑκάστου* **S𝔳** fin. vocis comp. notat **V** | *ὅμιλον ἐόντα* **ABCT** ‖ **1990.1991** *τέσσαρας* **A**^{ac}**CTMRV**^{1}**𝔳** ‖ **1991** *χιλιάδας* **T𝔳** | *τετρακοσίους ὡς ἀνὰ διηκοσίους ἄνδρας* **ACTMP** *τετρακοσίους ὧν ἀνὰ διηκοσίους ἄνδρας* **D** *τετρακοσίους ὡς ἂν διηκοσίους ἄνδρας* **B** ‖ **1992** *νηί* **MPDRSV** cf. IV 86,1 et grammaticam meam 88, 198 ‖ **1992–1993** *τῶν νέων – ἐπιχωρίων* om. **𝔳** ‖ **1993** *τῶν ἐπιβατέων τῶν ἐπιχωρίων* **M** | *Σακαίων* **TM** ‖ **1994** *γίνονται* **S** ‖ **1995** *τε* om. **DRSV** ‖ **1996** *πεντηκοτέρων* **D** ‖ **1996–1997** *ὅ τι – ὀγδώκοντα*] *ἔτι πλέον αὐτῶν ἢ ἐλάσσονα ὀγδώκοντα* **DRSV** *ὅτι πλέον ἦν αὐτέων ἢ ἔλαττον ἀν' ὀγδώκοντα* **M** ‖ **1998** *πρότερόν μοι* **M** Ald. | *ἐρήθη* **C** *ἐρρήθη* **MPp** Ald. | *ὦν – εἶεν*] *ὦν ἂν ἦν* **RSV** *ὦν ἂν ἦ* **D** | *τέσσαρες* **A**^{ac}**TM** corr. **A**^{1} ‖ **1999** *δὴ*] *νυν* **MPDRSV** ‖ **2000** *τε* **MpDRSV** *δὲ* **P** *δὲ* cett. | *επεὶ* **A**^{1} accentum gravem eras. alio ut videtur in initio vocis posito et supra fin. vocis *σι* suprascr. **A**$^{man. post.}$ | *ταύτῃ* **DRSV** ‖ **2001** *δέκα* **DRSV** ‖ **2002** *ἐγίνοντο* **CMp** Ald. | *μυριάδας* **𝔳** | *δ' ἔτι*] *δὲ* **ABCT** ‖ **2003** *καμήλους τοὺς* om. **T** ‖ **2005** *πεζοῦ πλήθεος* **MPp** Ald. | *γίνονται* **DRSV** ‖ **2006** *μία πρὸς* **R** | *δεκάς*] *δέκα* **DRSV** *δεκάδες δύο* **M** Ald. ‖ **2007** *τε* om. **DRSV** ‖ **2007.2008** *θεραπείης* ut vid. **V**^{ac} *θεραπηίης* **V**^{c}**𝔳** cett. ‖ **2008** *ἐπέπλεον* **C**

τὸ δὲ δὴ ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀγόμενον στράτευμα ἔτι προσλογιστέα τούτῳ **185**
παντὶ τῷ ἐξηριθμημένῳ· δόκησιν δὲ δεῖ λέγειν. νέας μέν νυν οἱ ἀπὸ Θρηί-
κης Ἕλληνες καὶ ἐκ τῶν νήσων τῶν ἐπικειμένων τῇ Θρηίκῃ παρείχοντο
εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐκ μέν νυν τουτέων τῶν νεῶν ἄνδρες τετρακισχίλιοι
καὶ δισμύριοι γίνονται. πεζοῦ δὲ τὸν Θρήικες παρείχοντο καὶ Παιόνες καὶ 2
Ἐορδοὶ καὶ Βοττιαῖοι καὶ τὸ Χαλκιδικὸν γένος καὶ Βρύγοι καὶ Πίερες καὶ
Μακεδόνες καὶ Περραιβοὶ καὶ Ἐνιῆνες καὶ Δόλοπες καὶ Μάγνητες καὶ
Ἀχαιοί, καὶ ὅσοι τῆς Θρηίκης τὴν παραλίην νέμονται, τούτων τῶν ἐθνέων
τριήκοντα μυριάδας δοκέω γενέσθαι. αὗται ὦν αἱ μυριάδες ἐκείνῃσι 3
προστεθεῖσαι, τῇσι ἐκ τῆς Ἀσίης γίνονται, αἱ πᾶσαι ἀνδρῶν αἱ μάχιμοι
μυριάδες διηκόσιαι καὶ ἑξήκοντα καὶ τέσσαρες, ἔπεισι δὲ ταύτῃσι ἑκατον-
τάδες ἑκκαίδεκα καὶ δεκάς. τοῦ μαχίμου δὲ τούτου ἐόντος ἀριθμὸν **186**
τοσούτου τὴν θεραπηίην τὴν ἑπομένην τούτοισι καὶ τοὺς ἐν τοῖσι σιτα-
γωγοῖσι ἀκάτοισι ἐόντας καὶ μάλα ἐν τοῖσι ἄλλοισι πλοίοισι τοῖσι ἅμα
πλέουσι τῇ στρατιῇ, τούτους τῶν μαχίμων ἀνδρῶν οὐ δοκέω εἶναι ἐλάσ-
σονας ἀλλὰ πλεῦνας. καὶ δή σφεας ποιέω ἴσους ἐκείνοισι εἶναι καὶ οὔτε 2
πλεῦνας οὔτε ἐλάσσονας οὐδέν· ἐξισούμενοι δὲ οὗτοι τῷ μαχίμῳ ἐκπλη-
ροῦσι τὰς ἴσας μυριάδας ἐκείνοισι. οὕτω πεντακοσίας τε μυριάδας καὶ
εἴκοσι καὶ ὀκτὼ καὶ χιλιάδας τρεῖς καὶ ἑκατοντάδας δύο καὶ δεκάδας δύο
ἀνδρῶν ἤγαγε Ξέρξης ὁ Δαρείου μέχρι Σηπιάδος καὶ Θερμοπυλέων. οὗτος **187**
μὲν δὴ τοῦ συνάπαντος τοῦ Ξέρξεω στρατεύματος ἀριθμός, γυναικῶν δὲ
σιτοποιῶν καὶ παλλακέων καὶ εὐνούχων οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀτρεκέα ἀριθμόν·

AB CT MP(p) D RSV(𝔟)

2010 *δὲ δεῖ*] *δὲ δὴ* **BV**[1]**𝔟** *δὲ δὴ δεῖ* **A** ‖ **2011** *νήσων τῶν* haplogr. om. **RSV** | *ἐπικειμενέων* **TP** *ἐπικειμένον* **𝔟** *ἐπικειμένων* **p** cett. cf. gramm. meam 105 ‖ **2013** *δισμύριοι*] *μύριοι* **C** *τρισμύριοι* **DRSV** | *παρέχοντο* **M** | *Παιόνες* **AT** *Παίονες* cett. ‖ **2014** *Ἐρδοὶ* **BV**[ac] *Ἐορδοὶ* **V**[c]**𝔟** cett. | *καὶ τὸ*] *τὸ* **D** ‖ **2015** *Περαιβοὶ* **ABCMP** | *Αἰνιῆνες* **MD**[c]**RSV** ‖ **2017** *τριάκοντα* **T** | *μυριάδες* **R𝔟** fin. voc. comp. not. **V** | *δοκέω – μυριάδες* (l. 2019) ex haplogr. (v. quae praecedit adnotationem) om. **𝔟** | *κείνῃσι* **DRSV** ‖ **2018** *ἀνδρῶν αἱ πᾶσαι μάχιμοι* **Mp** Ald. ‖ **2019** *τέτταρες* **DRV** *πέντε* **S** *τέσσερες* **BP** ‖ **2020** *ἓξ καὶ δέκα* **DRSV** om. **C** ‖ **2021** *τοσοῦτον* **V**[1]**𝔟** | *τοὺς ἐν τοῖσι*] *τοῖς ἐν τοῖσι* **C** *τοὺς ἐν τῇσι* **A** ‖ **2022** *ἅμα*] *ἅπαν ἅμα* **𝔟** ‖ **2025** *οὐδενός* **DRSV** ‖ **2026** *ἐκείνῃσι* **M** Ald. | *ἐκείνοισι – μυριάδας* haplogr. om. **𝔟** | *πεντηκοσίας* **ABC** ‖ **2027** *εἰκοσιοκτὼ* **DRV** *τριάκοντα* **S** ‖ **2028** *ἤγαγε – Δαρείου*] *τὸν ἤγαγεν ὁ Ξέρξης ὁ Δαρείου* **S** *ἤγαγε Ξέρξης* **M** ‖ **2029** *σύμπαντος* **PDRSV** | *στρατεύματος τοῦ Ξέρξεω* **Mp** Ald. ‖ **2030** *σιτοποιέων* **TMPDRSV** ‖ **2030–2032** *οὐδεὶς – ἑπομένων*] *ἐλεφάντων* (*ἐλαιφάντον* scr.) *καὶ κυνῶν Ἰνδικῶν οὐδεὶς ἂν εἴποι ἀτρεκέα ἀριθμὸν οὐδ' αὖ ὑποζυγίων τε καὶ καμήλων καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων* **𝔟**

οὐδ' αὖ ὑποζυγίων τε καὶ τῶν ἄλλων κτηνέων τῶν ἀχθοφόρων καὶ κυνῶν
Ἰνδικῶν τῶν ἑπομένων, οὐδ' ἂν τούτων ὑπὸ πλήθεος οὐδεὶς ἂν εἴποι
ἀριθμόν· ὥστε οὐδέν μοι θῶμα παρίσταται προδοῦναι τὰ ῥέεθρα τῶν
ποταμῶν ἔστιν, ὧν, ἀλλὰ μᾶλλον, ὅκως τὰ σιτία ἀντέχρησε θῶμά μοι μυ-
2 *ριάσι τοσαύτῃσι. εὑρίσκω γὰρ συμβαλλόμενος, εἰ χοίνικα πυρῶν ἕκαστος*
τῆς ἡμέρης ἐλάμβανε καὶ μηδὲν πλέον, ἕνδεκα μυριάδας μεδίμνων τελεο-
μένας ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ καὶ πρὸς τριηκοσίους τε ἄλλους μεδίμνους καὶ
τεσσεράκοντα (γυναιξὶ δὲ καὶ εὐνούχοισι καὶ ὑποζυγίοισι καὶ κυσὶ οὐ
λογίζομαι). ἀνδρῶν δὲ ἐουσέων τοσουτέων μυριάδων κάλλεός τε εἵνεκα
καὶ μεγάθεος οὐδεὶς αὐτῶν ἀξιονικότερος ἦν αὐτοῦ Ξέρξεω ἔχειν τοῦτο τὸ
κράτος.
188 *Ὁ δὲ δὴ ναυτικὸς στρατὸς ἐπείτε ὁρμηθεὶς ἔπλεε καὶ κατέσχε τῆς Μα-*
γνησίης χώρης ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν μεταξὺ Κασθαναίης τε πόλιος ἐόντα
καὶ Σηπιάδος ἀκτῆς, αἱ μὲν δὴ πρῶται τῶν νεῶν ὅρμεον πρὸς γῇ, ἄλλαι
δ' ἐπ' ἐκείνῃσι ἐπ' ἀγκυρέων· ἅτε γὰρ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐόντος οὐ μεγάλου
2 *πρόκροσσαι ὅρμεον τὸ ἐς πόντον καὶ ἐπὶ ὀκτὼ νέας. ταύτην μὲν τὴν εὐ-*

AB CT MP(p) D RSV, ad quos usque ad *κράτος* 187,2 accedit ƀ

2033 s. Thom. Mag. 320 s. v. *προέδωκεν*: οὐδέν – ἔστιν ὧν ‖ **2042 s.** Lex. Vind. 112 *'κατέσχε' μεθ' ἑτέρας προθέσεως ἀντὶ τοῦ 'προσεκαρτέρησεν'· Ἡρόδοτος·* καὶ κατέσχε – αἰγιαλόν ‖ **2044–2046** Eust. Il. 965 (ad *Ξ* 35) *προκρόσσας· 'ἄλλας ἐπ' ἄλλαις, ἀντιπρώρους'· ἡ δὲ λέξις αὕτη καὶ παρὰ Ἡροδότῳ κεῖται, ὃς καὶ ἐφερμηνεύων αὐτήν φησιν 'προκρόσσας ὥρμουν τὰς ναῦς'·* 'αἱ μὲν' *γὰρ* 'πρὸς τὴν γῆν ὥρμεον, *αἱ δὲ* ἐπ' ἐκείναις ἐπ' ἀγκυρέων' *καὶ ἑξῆς· καὶ πάλιν·* 'αἱ πρῶται τῶν νεῶν ὥρμεον πρὸς γῆν – ὀκτὼ νέας'· *καὶ οὕτω μὲν Ἡρόδοτος τὰς παρ' αὐτῷ φράζει προκρόσσας* | Suid. s. v. *πρόκροσσαι*: *Ἡρόδοτος·* αἱ δὲ *νῆες* πρόκροσσαι ὡρμαίνοντο ἐς πόντον, ἐπὶ ὀκτὼ (*πεντήκοντα* vel *ν'*, i. e. N pro H, codd.) νέας ‖ **2046 s.** Suid. *εὐφρόνη· ἐπίθετον τῆς νυκτός·* ταύτην – οὕτως *ἔμεινον*

2033 *οὐδέ* **B** Thom. Mag. | *θῶυμα* **MPp** Ald. Thom. Mag. | *περιίσταται* **DRSV** ‖ **2034** *ἔστιν ὧν* **ABCMP** cf. Thom. Mag. *ἔστιν οὖν* **T** *ἐνίων* rell. | *ὅπως* **ABCT** | *θῶυμά* **MPp** Ald. ‖ **2035** *συμβαλλεόμενος* **M** Ald. ‖ **2036** *πλέω* **DRV** ‖ **2038** *τεσσαράκοντα* **TMCRV** ‖ **2039** *ἀνδρέων* **p** Ald. | *μυριαδέων* **CTM** ‖ **2040** *αὐτέων* **M** Ald. | *αὐξιονικότερος* **R** *ἀξιομικότερος* **p** *ἀξιομηκότερος* **T** *ἀξιονικώτερος* **D**^{1} *ἀξιωνικότερος* **B** *ἀξιωνικώτερος* **M** | *ἦν* om. **M** | *τοῦτο ἔχειν* **M** ‖ **2041** $\overset{\text{κράτος}}{\text{γέρας}}$ **M** ‖ **2044** *νηῶν* Eust. | *ὅρμεον* **AB** Eust. *ὥρμεον* rell. | *πρὸς τῇ γῇ* **Mp** Ald. *πρὸς γῆν* **TDRSV** voces primo praebens Eust. *πρὸς τὴν γῆν* vocibus repetitis Eust. ‖ **2046** *ὅρμεον* (*ὥ-*) *τὸ*] ci. Pingel sequ. Hude *ὁρμέοντο* **ABC**^{c} *ὡρμοῦντο* Eust. *ὡρμαίνοντο* Suid. *ὡρμέοντο* **C**^{ac} rell.: illam coniecturam sum secutus sed cf. *GEL*

φρόνην οὕτω, ἅμα δὲ ὄρθρῳ ἐξ αἰθρίης τε καὶ νηνεμίης τῆς θαλάσσης ζε-
σάσης ἐπέπεσέ σφι χειμών τε μέγας καὶ πολὺς ἄνεμος ἀπηλιώτης, τὸν δὴ
«Ἑλλησποντίην» καλέουσι οἱ περὶ ταῦτα τὰ χωρία οἰκημένοι. ὅσοι μέν νυν 3
αὐτῶν αὐξόμενον ἔμαθον τὸν ἄνεμον καὶ τοῖσι οὕτω εἶχε ὅρμου, οἱ δ'
ἔφθησαν τὸν χειμῶνα ἀνασπάσαντες τὰς νέας, καὶ αὐτοί τε περιῆσαν καὶ
αἱ νέες αὐτῶν· ὅσας δὲ τῶν νεῶν μεταρσίας ἔλαβε, τὰς μὲν ἐξέφερε πρὸς
Ἴπνους καλεομένους τοὺς ἐν Πηλίῳ, τὰς δὲ ἐς τὸν αἰγιαλόν· αἱ δὲ περὶ
αὐτὴν τὴν Σηπιάδα περιέπιπτον, αἱ δὲ ἐς Μελίβοιαν πόλιν, αἱ δὲ ἐς Κα-
σθαναίην ἐξεβράσσοντο· ἦν τε τοῦ χειμῶνος χρῆμα ἀφόρητον. λέγεται δὲ **189**
λόγος, ὡς Ἀθηναῖοι τὸν Βορῆν ἐκ θεοπροπίου ἐπεκαλέσαντο, ἐλθόντος σφι
ἄλλου χρηστηρίου τὸν γαμβρὸν ἐπίκουρον καλέσασθαι. Βορῆς δὲ κατὰ τὸν
Ἑλλήνων λόγον ἔχει γυναῖκα Ἀττικήν, Ὠρείθυιαν τὴν Ἐρεχθέος. κατὰ δὴ 2
τὸ κῆδος τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς φάτις ὅρμηται, συμβαλλόμενοί σφι τὸν
Βορῆν γαμβρὸν εἶναι ναυλοχέοντες τῆς Εὐβοίης ἐν Χαλκίδι, ὡς ἔμαθον
αὐξόμενον τὸν χειμῶνα ἢ καὶ πρὸ τούτου, ἐθύοντό τε καὶ ἐπεκαλέοντο
τόν τε Βορῆν καὶ τὴν Ὠρείθυιαν τιμωρῆσαι σφίσι καὶ διαφθεῖραι τῶν
βαρβάρων τὰς νέας, ὡς καὶ πρότερον περὶ Ἄθων. εἰ μέν νυν διὰ ταῦτα 3

AB CT MP(p) D RSV

2047 s. Auct. de subl. 42.1 s. *δεινὴ … αἰσχῦναι τὰ μεγέθη καὶ μικρότης τῶν ὀνομάτων. παρὰ γοῦν τῷ Ἡροδότῳ κατὰ μὲν τὰ λήμματα δαιμονίως ὁ χειμὼν πέφρασται. … τοῦτο … ἴσως* 'ζεσάσης δὲ τῆς θαλάσσης', *ὡς τὸ* 'ζεσάσης' *πολὺ τὸ ὕψος περισπᾷ διὰ τὸ κακόστομον· ἀλλ'* 'ὁ ἄνεμος', *φησίν,* 'ἐκοπίασε' (191,2) *καὶ τοὺς περὶ ναυάγιον δρασσομένους ἐξεδέχετο* 'τέλος ἀχάριστον·' (VIII 13) ‖ **2055** Suid. s. v. *χρῆμα: Ἡρόδοτος·* ἦν δὲ – ἀφόρητον ‖ **2060** *Λέξ. ναυλόχιον· λιμένα ἢ* (om. Lexx. alph. ord. conscrr.) *εὐδίαν*

s. v. ubi genus medium ingressivam vim habere dicitur | *τὸν πόντον* **Mp** | *καὶ* om. **M** Suid. | *ὀκτὼ* cf. Suid. | *τὴν* om. **A**[1] ‖ **2046.2047** *εὐφροσύνην* **V**

2047–2048 *θαλάσσης ζεσάσης*] *θαλάσσης ζέσας* **B** *θαλάσσης ζεσάσσης* **V** cf. Auct. de subl. ‖ **2048** *ἔπεσέ* **M** ‖ **2049** *Ἑλλησποντίαν* **MDRSV** | *καλοῦσι* **Pp** *καλλέουσι* **RV** | *μέν νυν*] *μὲν οὖν* **ABCT** ‖ **2050** *αὐτῶν* om. **ABCT** | *ὅρμου εἶχε οὕτω* **M** | *οἷδε* **BRVD**[c] ‖ **2051** *ἔφησαν* **R** | *τὸν* om. **T** ‖ **2052** *αἱ* om. **DRSV** | *ἐξέφορε* **B** ‖ **2053** *περὶ* **ABCTMP**[c]**p** *ἐς* **P**[ac] cett. ‖ **2054** *εἰς* **M** ‖ **2054.2055** *Κασταναίην* **Mp** Ald. ‖ **2055** *ἐξεράσσοντο* **RSV** | *τε*] *δὲ* **DRSV** Suid. ‖ **2057** *κατὰ τῶν* **DRV** ‖ **2058** *Ὠρειθυίην* **ABCMP** *Ὠρειθύην* **T** | *Ἐρεχθῆος* **M** Ald. ‖ **2059** *ὅρμηται συμβαλόμενοί* **A** *ὥρμηται συμβαλλόμενοί* **CTMP** *ὥρμηται συμβαλλεόμενοί* **M** Ald. *ὡρμέαται συμβαλλόμενοί* **D** *ὡρμέατο συμβαλλόμενοί* **R** *ὡρμέαται συμβαλλόμενόν* **V**[ac] *ὡρμέαται τὸ συμβαλλόμενόν* **V**[c] *ὡρμέατο τὸ συμβαλλόμενόν* **S** ‖ **2060** *Εὐβοίης*] *Εὐρώπης* **DRSV** ‖ **2061** *ἢ* om. **DRSV** | *ἔθυον τότε* **C** *ἔθυόν τε* **T** | *ἐπικαλέοντο* **V**[c] ‖ **2062** *τὸν Βορῆν* **DRSV** *τὸν Βορῆν τε* **Pp** | *Ὠρειθυίην* **ABCMP** *Ὠρειθύην* **T** | *σφίσι* **AB** *σφι* cett. ‖ **2063** *Ἄθω* **DRSV** | *μέν νυν*] *μὲν οὖν* **DRV** *μὲν* **S**

τοῖσι βαρβάροισι ὁρμέουσι ὁ Βορῆς ἐπέπεσε, οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οἱ δ' ὦν
Ἀθηναῖοί σφι λέγουσι βοηθήσοντα τὸν Βορῆν πρότερον καὶ τότε ἐκεῖνα
κατεργάσασθαι καὶ ἱρὸν ἀπελθόντες Βορέω ἱδρύσαντο παρὰ ποταμὸν Ἰλισ-
190 σόν. ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ νέας, οἳ ἐλαχίστας λέγουσι, διαφθαρῆναι τετρακο-
σιέων οὐκ ἐλάσσονας ἄνδρας τε ἀναριθμήτους χρημάτων τε πλῆθος
ἄφθονον, ὥστε Ἀμεινοκλέϊ τῷ Κρητίνεω ἀνδρὶ Μάγνητι γηοχέοντι περὶ
Σηπιάδα μεγάλως ἡ ναυηγίη αὕτη ἐγένετο χρηστή, ὃς πολλὰ μὲν χρύσεα
ποτήρια ὑστέρῳ χρόνῳ ἐκβρασσόμενα ἀνείλετο, πολλὰ δὲ ἀργύρεα, θησαυ-
ρούς τε τῶν Περσέων εὗρε, ἄλλα τε χρύσεα, ἄφατα χρήματα, περιεβά-
λετο· ἀλλ' ὁ μὲν τἆλλα οὐκ εὐτυχέων εὑρήμασι μέγα πλούσιος ἐγένετο, ἦν
191 γάρ τις καὶ τοῦτον ἄχαρις συμφορὴ λυπεῦσα παιδοφόνος. σιταγωγῶν δὲ
ὁλκάδων καὶ τῶν ἄλλων πλοίων διαφθειρομένων οὐκ ἐπῆν ἀριθμός, ὥστε
δείσαντες οἱ στρατηγοὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ, μή σφι κεκακωμένοισι αὐ-
τοῖσι ἐπιθέωνται οἱ Θεσσαλοί, ἕρκος ὑψηλὸν ἐκ τῶν ναυηγίων περιε-
2 βάλοντο, ἡμέρας γὰρ δὴ ἐχείμαζε τρεῖς· τέλος δὲ ἔντομά τε ποιεῦντες καὶ

AB CT MP(p) D RSV

T 2072 ss. Plut. de Hdt.i mal. 30 (mor. 864 c) *διηγούμενος ... συμπεσοῦσαν ναυαγίαν ταῖς βασιλικαῖς ναυσί, καὶ ὅτι πολλῶν χρημάτων ἐκπεσόντων Ἀμεινοκλῆς ὁ Κρησινέω Μάγνης ἀνὴρ ὠφελήθη μεγάλως* χρυσία ἄφατα καὶ χρήματα *περιβαλόμενος, οὐδὲ τοῦτον ἄδηκτον παρῆκεν, ἀλλ'* 'ὁ μὲν τἆλλα,' *φησίν*, 'οὐκ – παιδοφόνος' id. ibid. 30 (mor. 871 c) ad locum se refert

2078 Lex. Vind. 193 s. v. *χειμάζει: Ἡρόδοτος·* ἡμέρας – τρεῖς

2064 *ὁ* om. **ABCTMP** | *Βορέης* **DRSV** | *εἶπαι* **M** Ald. ‖ 2065 *λέγονται* **T** | *βοηθήσαντα* **MPRSV** ‖ 2066 *ἱδρύσασθαι* **CMP** ‖ 2069 *Ἀμεινοκλέει* **AB** *Ἀμινοκλέῃ* **DRSV** dubito annon *Ἀμινοκλέῃ* vel potius *Ἀμεινοκλέῃ* sit scribendum et *Ἀμινοκλέῃ τῷ Κρητίνεω* secludendum vocesque *ἀνδρὶ Μάγνητι* hic indefinite et quae sequitur propositione relativa restrictiva definitius dici sint censendae | *Κρητινέω* cf. Plut. ‖ 2070 *αὕτη ἐγένετο χρηστή*] *ἐγένετο χρηστή* **ABCT** *ἐγένετο χρηστὴ αὕτη* **P**[ac] *αὕτη χρηστὴ ἐγένετο* **Mp** Ald. ‖ 2070–2071 *χρύσεια ποτήρια ἐκβρασσόμενα ὑστέρῳ χρόνῳ* **M** ‖ 2071 *ἀνείλατο* **DRSV** ‖ 2071–2073 *πολλὰ – περιεβάλετο* om. **T** ‖ 2072 *χρυσία* Plut. Valckenaerio duce del. Stein Hude: voces *ἄφατα χρήματα* appositionis modo ad *χρύσεα* usurpatas esse iudico | *ἄφατα* om. **ABCT** ‖ 2072.2073 *περιεβάλλετο* **CRSV** ‖ 2073 *τἆλλα*] *ταῦτα* **M** | *μεγάλους* **T** ‖ 2074 *τούτων* **BC**[1]**M** *τοῦτον* Plut. rell. | *παιδοκτόνος* **Mp** Ald. *παιδοφόνος* Plut. rell. ‖ 2076 *στρατοῦ* om. **T** | *κεκακωμένῃσι* **V** ‖ 2076.2077 *αὐτοῖσι* om. **ABCT** ‖ 2077 *ναυηγίων* **M** Ald. *ναυηγέων* **D** *ναυηγιέων* **RSV** *ναυαγίων* cett. ‖ 2077.2078 *περιεβάλλοντο* **TDS**

καταείδοντες γόησι οἱ Μάγοι τῷ ἀνέμῳ, πρὸς δὲ τούτοισι καὶ τῇ Θέτι καὶ
τῇσι Νηρηίσι θύοντες ἔπαυσαν τετάρτῃ ἡμέρῃ, ἢ ἄλλως κως αὐτὸς ἐθέλων
ἐκόπασε. τῇ δὲ Θέτι ἔθυον πυθόμενοι παρὰ τῶν Ἰώνων τὸν λόγον, ὡς ἐκ
τοῦ χώρου τούτου ἁρπασθείη ὑπὸ Πηλέος, εἴη τε ἅπασα ἡ ἀκτὴ ἡ Σηπιὰς
ἐκείνης τε καὶ τῶν ἄλλων, Νηρηίδων. ὁ μὲν δὴ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἐπέπαυτο· 192
τοῖσι δὲ Ἕλλησι οἱ ἡμεροσκόποι ἀπὸ τῶν ἄκρων τῶν Εὐβοϊκῶν κατα-
δραμόντες δευτέρῃ ἡμέρῃ, ἀπ' ἧς ὁ χειμὼν ὁ πρῶτος ἐγένετο, ἐσήμαινον
πάντα τὰ γενόμενα περὶ τὴν ναυηγίην. οἱ δὲ ὡς ἐπύθοντο, Ποσειδέωνι 2
σωτῆρι εὐξάμενοι καὶ σπονδὰς προχέαντες τὴν ταχίστην ὀπίσω ἠπείγοντο
ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐλπίσαντες ὀλίγας τινάς σφι ἀντιξόους ἔσεσθαι νέας. οἱ
μὲν δὴ τὸ δεύτερον ἐλθόντες περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐναυλόχεον Ποσειδέωνος
«Σωτῆρος» ἐπωνυμίην ἀπὸ τούτου ἔτι καὶ ἐς τόδε νομίζοντες· οἱ δὲ βάρ- 193
βαροι, ὡς ἐπαύσατό τε ὁ ἄνεμος καὶ τὸ κῦμα ἔστρωτο, κατασπάσαντες
τὰς νέας ἔπλεον παρὰ τὴν ἤπειρον, κάμψαντες δὲ τὴν ἄκρην τῆς Μαγνη-
σίης ἰθεῖαν ἔπλεον ἐς τὸν κόλπον τὸν ἐπὶ Παγασέων φέροντα. ἔστι δὲ 2
χῶρος ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίης, ἔνθα λέγεται τὸν Ἡρακλέα κα-
ταλειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονός τε καὶ τῶν συνεταίρων ἐκ τῆς Ἀργοῦς ἐπ' ὕδωρ
πεμφθέντα, εὖτε ἐπὶ τὸ κῶας ἔπλεον ἐς Αἶαν· ἐνθεῦτεν γὰρ ἔμελλον

AB CT MP(p) D RSV

2081 Antiatt. Bekk. anecd. 104 *κοπάσαι· Ἡρόδοτος· ἑβδόμῳ·* ἐκόπασεν *ὁ ἄνεμος* Auct. de subl.: v. quod ad 188,2 laudavimus || **2091** Eust. Od. 1462 (ad *γ* 158) *εἰ κοιμίζεται θεόθεν πόντος, εἰκότως καὶ καταστορεσθῆναι λεχθείη ἄν· διὸ καὶ Ἡρόδοτος εὐδίαν φράζων φησίν·* ἐπαύσατο ἄνεμος – ἔστρωτο

2079 *κατάδοντες* (q. e. *κατᾴδοντες*) **DRSV** | *γόησι* ‚incantatorum auxilio' : *βοῇσι* a Madvigio coniectum Hude, quod nescio cur oporteat atque recipere nolim praesertim cum alias voces clamorem describentes iunctas cum substantivo *βοή* usurpare soleat noster, v. Powellii *Lexicon* s. v. | *τῷ ἀνέμῳ οἱ Μάγοι* **MP DRSV** | *δὲ*] *τε* **ABCTMP** || **2080** *Νηρηΐησι* **D** | *ἡμέρῃ* om. **D** | *ἐθέλων αὐτὸς* **D** || **2081** *ἐκόπασε* codd. Antiatt. *ἐκοπίασε* Auct. de subl. || **2082** *Πηλέως* **C** | *ἡ ἀκτὴ Σηπιὰς* **M** || **2083** *ἐκείνῃ* **C** *ἐκείνησε* **R** | *ἄλλων*] v. grammaticam meam 114, distinxi ante *Νηρηίδων* hoc nomen appositionem esse iudicans cf. *καὶ τῇσι Νηρηίσι* (l. 2080) || **2084** *Εὐβοεικῶν* **CP** || **2085** *ὁ πρῶτος*] *πρῶτος* **p** *πρῶτον* **M** Ald. || **2086** *ναυαγίαν* **M** || **2087** *ἑξα∗μένοι* **B** || **2088** *τὸ*] *τὸν* **T** | *τινάς* om. **ABCT** | *ἀντίξους* **ABCTM** || **2089** *ἐναυμάχεον* **DRSV** || **2090** *τοῦδε* **M** Ald. || **2092–2093** *παρὰ – ἔπλεον* om. **R** || **2092** *παρὰ*] *ἐπὶ* **Mp** || **2093** *εἰς* **M** || **2094** *χῶρος ἐν τῷ* om. **M** | *τὸν* om. **DRSV** || **2096** *πενφέντα* **CR** | *κῷας* **BC** | *Αἶαν τὴν Κολχίδα* **ABCTMP**

ὑδρευσάμενοι ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν, ἐπὶ τούτου δὲ τῷ χώρῳ οὔνομα
γέγονεν «Ἀφέται». ἐν τούτῳ ὦν ὅρμον οἱ Ξέρξεω ἐποιεῦντο.
194 *Πεντεκαίδεκα δὲ τῶν νεῶν τουτέων ἔτυχόν τε ὕσταται πολλὸν ἐξαναχ-*
θεῖσαι καί κως κατεῖδον τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῶν Ἑλλήνων νέας. ἔδοξάν τε
δὴ τὰς σφετέρας εἶναι οἱ βάρβαροι καὶ πλέοντες ἐσέπεσον ἐς τοὺς πολεμί-
ους, τῶν ἐστρατήγεε ὁ ἀπὸ Κύμης τῆς Αἰολίδος ὕπαρχος Σανδώκης ὁ Θα-
μασίου, τὸν δὴ πρότερον τούτων βασιλεὺς Δαρεῖος ἐπ' αἰτίῃ τοιῇδε λαβὼν
ἀνεσταύρωσε ἐόντα τῶν βασιληίων δικαστέων· ὁ Σανδώκης ἐπὶ χρήμασι
2 *ἄδικον δίκην ἐδίκασε. ἀνακρεμασθέντος ὦν αὐτοῦ λογιζόμενος ὁ Δαρεῖος*
εὗρέ οἱ πλέω ἀγαθὰ τῶν ἁμαρτημάτων πεποιημένα ἐς οἶκον τὸν βασιλή-
ιον· εὑρὼν δὲ τοῦτο ὁ Δαρεῖος καὶ γνούς, ὡς ταχύτερα αὐτὸς ἢ σοφώτερα
3 *ἐργασάμενος εἴη, ἔλυσε. βασιλέα μὲν δὴ Δαρεῖον οὕτω διαφυγὼν μὴ ἀπο-*
λέσθαι περιῆν, τότε δὲ ἐς τοὺς Ἕλληνας καταπλώσας ἔμελλε οὐ τὸ δεύ-
τερον διαφυγὼν ἔσεσθαι· ὡς γάρ σφεας εἶδον προσπλέοντας οἱ Ἕλληνες,
μαθόντες αὐτῶν τὴν γινομένην ἁμαρτάδα ἐπαναχθέντες εὐπετέως σφέας
195 *εἷλον. ἐν τουτέων μιῇ Ἀρίδωλις πλέων ἥλω, τύραννος Ἀλαβάνδων τῶν ἐν*
Καρίῃ, ἐν ἑτέρῃ δὲ ὁ Πάφιος στρατηγὸς Πενθύλος ὁ Δημονόου, ὃς ἦγε
μὲν δυώδεκα νέας ἐκ Πάφου, ἀποβαλὼν δέ σφεων τὰς ἕνδεκα τῷ χειμῶνι
τῷ γενομένῳ κατὰ Σηπιάδα μιῇ τῇ περιγενομένῃ καταπλέων ἐπ' Ἀρτεμί-
σιον ἥλω. τούτους οἱ Ἕλληνες ἐξιστορήσαντες, ἃ ἐβούλοντο πυθέσθαι ἀπὸ
τῆς Ξέρξεω στρατιῆς, ἀποπέμπουσι δεδεμένους ἐς τὸν Κορινθίων ἰσθμόν.
196 *Ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς ὁ τῶν βαρβάρων στρατὸς πάρεξ τῶν πεντεκαίδεκα*
νεῶν, τῶν εἶπον Σανδώκεα στρατηγέειν, ἀπίκοντο ἐς Ἀφέτας. Ξέρξης δὲ
καὶ ὁ πεζὸς πορευθεὶς διὰ Θεσσαλίης καὶ Ἀχαιίης ἐσβεβληκὼς ἦν καὶ δὴ

AB CT MP(p) D RSV

2116 s. Suid. *ἐξιστορήσαντες· ἀναζητήσαντες, διηγησάμενοι·* τούτους – δεδεμένους

2097 *ἐπὶ*] *ἐκ* **M** Ald. || 2098 *γέγονε*] *γεγονέναι* ut vid. **M** *λέγεται* **DRSV** || 2101 *δὴ* om. **ABC** | *ἔπεσον* **DRSV** *ἐπέπεσον* **TMp** Ald. || 2102 *ὁ* om. **ABCT** || 2102.2103 *Θαυμασίου* **CM** *Θωυμασίου* Ald. || 2103 *δὲ* **DRSV** || 2104 *ὁ*] *ὅτι ὁ* **M** Ald. || 2105 *ὦν*] *δὲ* **M** | *ἀναλογιζόμενος* **M** Ald. || 2106 *εὗρέ οἱ* om. **ABCT** || 2108 *ἐργασμένος* **MPRSV** *ἐργασμέν*ος* **D** | *δὴ* om. **RSV** || 2110 *περιέσεσθαι* Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn V 26 | *προσπταίοντας* **Mp** Ald. || 2112 *Ἄρδωλις* **DRSV** || 2116 *ἃ* **DRSV** Suid. *τὰ* rell. | *ἠβούλοντο* **ABCT** *ἐβούλοντο* Suid. rell. || 2117 *στρατιᾶς* Suid. || 2118 *ναυτικὸς τῶν* **M** iam coniecerat Schaefer || 2119 *νεῶν* om. **ABCT** | *τῶν*] *ὧν* **Mp** Ald. | *ἀπίκετο* **MDRSV** || 2120 *καὶ* om. **C** | *Ἀχαίης* **R** | *δὴ* om. **C**

τριταῖος ἐς Μηλιέας, ἐν Θεσσαλίῃ δὲ ἅμιλλαν ποιησάμενος ἵππων τῶν
ἑωυτοῦ ἀποπειρώμενος καὶ τῆς Θεσσαλίης ἵππου πυθόμενος, ὡς ἀρίστη
εἴη τῶν ἐν Ἕλλησι· ἔνθα δὴ αἱ Ἑλληνίδες ἵπποι ἐλείποντο πολλόν. τῶν
μέν νυν ἐν Θεσσαλίῃ ποταμῶν Ὀνόχωνος μοῦνος οὐκ ἀπέχρησε τῇ στρα-
τιῇ τὸ ῥέεθρον πινόμενος· τῶν δ' ἐν Ἀχαιίῃ ποταμῶν ῥεόντων οὐδέ, ὅσπερ
μέγιστος αὐτῶν ἐστι, Ἠπιδανός, οὐδὲ οὗτος ἀντέσχε εἰ μὴ φλαύρως.
Ἐς Ἄλον δὲ τῆς Ἀχαιίης ἀπικομένῳ Ξέρξῃ οἱ κατηγεμόνες τῆς ὁδοῦ 197
βουλόμενοι τὸ πᾶν ἐξηγέεσθαι ἔλεγόν οἱ ἐπιχώριον λόγον, τὰ περὶ τὸ ἱρὸν
τοῦ Λαφυστίου Διός, ὡς Ἀθάμας ὁ Αἰόλου ἐμηχανήσατο Φρίξῳ μόρον σὺν
Ἰνοῖ βουλεύσας, μετέπειτα δὲ ὡς ἐκ θεοπροπίου Ἀχαιοὶ προτιθεῖσι τοῖσι
ἐκείνου ἀπογόνοισι ἀέθλους τοιούσδε· ὃς ἂν ᾖ τοῦ γένεος τούτου πρεσβύ- 2
τατος, τούτῳ ἐπιτάξαντες ἔργεσθαι τοῦ πρυτανηίου αὐτοὶ φυλακὰς ἔχουσι
(«λήιτον» δὲ καλέουσι τὸ πρυτανήιον οἱ Ἀχαιοί)· ἢν δὲ ἐσέλθῃ, οὐκ ἔστι,
ὅκως ἔξεισι πρὶν ἢ θύσεσθαι μέλλῃ· ὥς τ' ἔτι πρὸς τούτοισι πολλοὶ ἤδη
τούτων μελλόντων θύσεσθαι δείσαντες οἴχοντο ἀποδράντες ἐς ἄλλην χώ-
ρην, χρόνου δὲ προϊόντος ὀπίσω κατελθόντες, ἢν ἁλίσκωνται, ἐστέλλοντο
ἐς τὸ πρυτανήιον, ὡς θύεταί τε ἐξηγέοντο στέμμασι πᾶς πυκασθεὶς καὶ ὡς
πομπῇ ἐξαχθείς. ταῦτα δὲ πάσχουσι οἱ Κυτισσώρου τοῦ Φρίξου παιδὸς 3
ἀπόγονοι, διότι καθαρμὸν τῆς χώρης ποιευμένων Ἀχαιῶν ἐκ θεοπροπίου
Ἀθάμαντα τὸν Αἰόλου καὶ μελλόντων μιν θύειν ἀπικόμενος οὗτος ὁ Κυτίσ-

AB CT MP(p) D RSV

2121 δὲ] *μὲν* **ABCTMP** ‖ 2123 *ἐν* om. **C** | *αἱ Ἑλληνίδες*] *Ἑλληνίδες* **C** *αἰλληνίδες* **R** | *ἐλίποντο* codd. em. Bekker | *πολλῷ* **M** ‖ 2124 *Ὀνόχονος* **RSV** *Οἰνόχονος* **M** | *ἐπέχρησε* **MDRSV** ‖ 2125 *ὅσπερ*] *ὅστις* **ABCTMP** ‖ 2126 *ὁ μέγιστος* **C** | *ἐστι αὐτῶν* **DRSV** *ἐστι τουτέων* **M** *αὐτέων ἐστί* Ald. ‖ 2127 *Ἄλον* **DT** *ἄλλον* **CRV** ‖ 2128 *ἐπιχώριοι* **MR** | *ἱ*ρὸν* **A** ‖ 2129 *Ἀφλυστίου* **MPRSV** *Ἀφλιστίου* **D** ‖ 2130 *μετὰ δὲ* **Mp** Ald. ‖ 2131 *ᾖ*] *εἴη* **D** | *τούτου* ut vid. **M** Ald. *τοῦτον* Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn V 26 ‖ 2132 *ἔργεσθαι* **RV** *εἴργεσθαι* **AB** *εἵργεσθαι* **CT** | *πρυτανηίου*] *λήιτου* inepte ut censeo propos. Valckenaer ab Hudio secutus ‖ 2133 *οἱ* om. **T** | *εἰσέλθῃ* **RSV** ‖ 2134 *μέλλει* **TMRV** *μέλλοι* **S** | *ὥς τ' ἔτι* Schaefer edd. *ὥστε* **R** *ὥστέ τι* (sicut eorum codd. librarii accentus vocum quas enclitica sequuntur ponere solent) cett. ‖ 2135 *τούτων τῶν μελλόντων* **ABCT** *τῶν μελλόντων* **S** *τῶν μελλόντων τούτων* **MPp** *τῶν μελλόντων τουτέων* Ald. ‖ 2136 *ἁλίσκονται* **R** ut vid. **C**[1] | *ἐστέλλοντο*] *ἐσελθόντες* **DRSV** ‖ 2137 *πρυτανήιον*] *μαντήιον* **CP**[mg] post *πρυτανήιον* lacunam posuit Legrand qui tamen lectioni *ἐσελθόντες* (l. 2136) favet ‖ 2137–2138 *ὡς σὺν πομπῇ* **ABCTMP** ‖ 2138 *Φρύξου* **T** ‖ 2140.2141 *Κτίσωρος* **C** *Κυτίσσωρος* **M** *Κυτύσσωρος* **p**

σωρος ἐξ Αἴης τῆς Κολχίδος ἐρρύσατο, ποιήσας δὲ τοῦτο τοῖσι ἐπιγενο-
4 *μένοισι ἐξ ἑωυτοῦ μῆνιν τοῦ θεοῦ ἐνέβαλε. Ξέρξης δὲ ταῦτ' ἀκούσας ὡς*
κατὰ τὸ ἄλσος ἐγίνετο, αὐτός τε ἔργετο αὐτοῦ καὶ τῇ στρατιῇ πάσῃ παρ-
ήγγειλε τῶν τε Ἀθάμαντος ἀπογόνων τὴν οἰκίην ὁμοίως καὶ τὸ τέμενος
ἐσέβετο.

198 *Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Θεσσαλίῃ καὶ τὰ ἐν Ἀχαιίῃ· ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χώ-*
ρων ᾖε ἐς τὴν Μηλίδα παρὰ κόλπον θαλάσσης, ἐν τῷ ἄμπωτίς τε καὶ ῥη-
χίη ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. περὶ δὲ τὸν κόλπον τοῦτόν ἐστι χῶρος πε-
διεινὸς τῇ μὲν εὐρύς, τῇ δὲ κάρτα στεινός· περὶ δὲ τὸν χῶρον ὄρεα
ὑψηλὰ καὶ ἄβατα περικλῄει πᾶσαν τὴν Μηλιάδα γῆν, Τρηχίνιαι πέτραι κα-
2 *λεόμεναι. πρώτη μέν νυν πόλις ἐστὶ ἐν τῷ κόλπῳ ἰόντι ἀπὸ Ἀχαιίης Ἀντι-*
κύρη, παρ' ἣν Σπερχειὸς ποταμὸς ῥέων ἐξ Ἐνιήνων ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ.
ἀπὸ δὲ τούτου διὰ εἴκοσί κου σταδίων ἄλλος ποταμός, τῷ οὔνομα κεῖται
Δύρας, τὸν βοηθέοντα τῷ Ἡρακλέϊ καιομένῳ λόγος ἐστὶ ἀναφανῆναι. ἀπὸ
δὲ τούτου δι' ἄλλων εἴκοσι σταδίων ἄλλος ποταμός ἐστι, ὃς καλέεται «Μέ-
199 *λας». Τρηχὶς δὲ πόλις ἀπὸ τοῦ Μέλανος τούτου ποταμοῦ πέντε στάδια ἀπέ-*
χει. ταύτῃ δὲ καὶ εὐρύτατόν ἐστι πάσης τῆς χώρης ταύτης ἐκ τῶν ὀρέων
ἐς θάλασσαν, κατ' ἃ Τρηχὶς πεπόλισται· δισχίλιά τε γὰρ καὶ δισμύρια
πλέθρα τοῦ πεδίου ἐστί. τοῦ δὲ ὄρεος, τὸ περικλῄει τὴν γῆν τὴν Τρηχι-

AB CT MP(p) D RSV

Ὅτι Ξέρξης ἀκούσας τὰ κατὰ Ἀθάμαντα, ὡς κατὰ – ἐσσέβετο (197,4) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. XLIX

T 2155 Eust. Dion. 414 *Ἀσιανὸς … ποταμὸς Μέλας ἐστὶ καὶ περὶ τὴν Τραχῖνα δέ, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ* ‖ 2159–2163 Strabo 428 *πρὸς μεσημβρίην τῆς Τραχῖνος φησὶν Ἡρόδοτος εἶναι βαθεῖαν διασφάγα, δι' ἧς Ἀσωπὸς … εἰς τὴν θάλατταν ἐκπίπτει … παραλαβὼν καὶ τὸν Φοίνικα ἐκ τῆς μεσημβρίας*

2141 *ἐρύσατο* **C** ‖ 2143 *ἐγένετο* **MPRSV** *ἀπίκετο* Const. | *εἴργετο* **DRSV** *ἐέργετο* Const. ‖ 2144 *ὁμοίως τὴν οἰκίην* **DRSV** Const. ‖ 2145 *ἐσσέβετο* Const. ‖ 2146 *καὶ Ἀχαιίῃ* **DRSV** ‖ 2147.2148 *ῥαχίη* **DRV** ‖ 2148 *τὸν κόλπον τὸν τοῦτον* **M** ‖ 2149 *καὶ κάρτα* **ABT** | *τὸν χῶρον τοῦτον* **M** Ald. ‖ 2150 *περικλείει* **CM** | *Μηλίδα* **DRSV** | *Τραχίνειαι* **M** *Τραχίνεαι* **p** Ald. ‖ 2152 *ᾗ* **R** | *Σπερχειὸς ποταμὸς*] *Σπερχειὸς* **M** *ποταμὸς Σπερχειὸς* **D** *ποταμὸς Σπερχηιὸς* **RSV** | *Αἰνιήνων* **D**[2]**RSV** *Αἰνειήνων* **M** ‖ 2153 *που* **C** ‖ 2153–2155 *ἄλλος – σταδίων* haplogr. om. **T** ‖ 2154 *τὸν μυθεύονται βοηθέοντα* **M** Ald. | *τῷ* om. **MPDRSV** | *λόγος ἐστὶ*] *λόγος* **S** om. **M** Ald. ‖ 2155 *καλεῖται* **DRV** ‖ 2157 *εὐρυχωρότατον* **M** Ald. *εὐρυχώτατον* **p** | *οὐρέων* **Mp** Ald. ‖ 2159 *οὔρεος* **CTMP** | *περικλείει* **CM**

νίην ἐστὶ διασφὰξ πρὸς μεσαμβρίην Τρηχῖνος, διὰ δὲ τῆς διασφάγος
Ἀσωπὸς ποταμὸς ῥέει παρὰ τὴν ὑπωρέην τοῦ ὄρεος. ἔστι δὲ ἄλλος Φοῖνιξ **200**
ποταμὸς οὐ μέγας πρὸς μεσαμβρίην τοῦ Ἀσωποῦ, ὃς ἐκ τῶν ὀρέων τούτων
ῥέων ἐς τὸν Ἀσωπὸν ἐκδιδοῖ. κατὰ δὲ τὸν Φοίνικα ποταμὸν στεινότατόν
ἐστι· ἁμαξιτὸς γὰρ μούνη δέδμηται. ἀπὸ δὲ τοῦ Φοίνικος ποταμοῦ πεντε-
καίδεκα στάδιά ἐστι ἐς Θερμοπύλας· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Φοίνικος ποταμοῦ 2
καὶ Θερμοπυλέων κώμη τε ἔστι, τῇ οὔνομα Ἀνθήλη κεῖται, παρ' ἣν δὴ
παραρρέων ὁ Ἀσωπὸς ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, καὶ χῶρος περὶ αὐτὴν εὐρύς,
ἐν τῷ Δήμητρός τε ἱρὸν Ἀμφικτυονίδος ἵδρυται καὶ ἕδραι εἰσὶ Ἀμφικτύοσι
καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀμφικτύονος ἱρόν.
Βασιλεὺς μὲν δὴ Ξέρξης ἐστρατοπεδεύετο τῆς Μηλίδος ἐν τῇ Τρηχινίῃ, **201**
οἱ δὲ [δὴ] Ἕλληνες ἐν τῇ διόδῳ· καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ μὲν τῶν πλεόνων Ἑλλήνων Θερμοπύλαι, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπιχωρίων καὶ περιοίκων «Πύλαι». ἐστραποπεδεύοντο μέν νυν ἑκάτεροι ἐν τούτοισι τοῖσι χωρίοισι, ἐπεκράτεε δὲ ὁ μὲν πρὸς βορῆν ἄνεμον ἐχόντων πάντων μέχρι Τρηχῖνος, οἱ δὲ τῶν πρὸς νότον καὶ μεσαμβρίην φερόντων τὸ ἐπὶ ταύτης τῆς ἠπείρου.

AB CT MP(p) D RSV

T 2166 Steph. Byz. *Ἀνθήλη, κώμη· Ἡρόδοτος ἑβδόμῃ. Ἡρωδιανὸς δὲ πόλιν αὐτήν φησι καὶ ἄλλοι* cf. quae ad 176,2 adnotavimus ‖ 2171 s. Eust. Dion. 437 *λέγει* (sc. *Ἡρόδοτος*) ... *καί, ὅτι* ὑπὸ μὲν – Θερμοπύλαι *ὁ τόπος ἐλέγετο,* ὑπὸ δὲ – 'Πύλαι'

2160 s. Etym. M. *διασφάξ· ὁ διεστὼς τόπος· Ἡρόδοτος·* τοῦ ὄρεος ἔστι διασφὰξ *καὶ* διὰ τῆς διασφάγος Ἀσωπὸς ῥεῖ Lex. Vind. 50 *διασφάξ· ὁ διεστὼς τόπος τοῦ ὄρους·* διὰ τῆς διασφάγος ῥεῖ Zon. 5144 *διασφάγες· διεστῶσαι πέτραι ἢ διατομοὶ ὄρους ἢ ὁ διεστὼς ὄρους τόπος, ὥς φησιν Ἡρόδοτος·* καὶ διὰ τῆς διασφάγος ῥεῖ

2160 *διασφάξον* **T** | *διὰ δὲ*] cf. Zon. ‖ 2161 *ῥέει* **Mp** *ῥεῖ* cett. et grammatici | *παρὰ*] *περὶ* **Mp** Ald. | *ὑπώρειαν* **DRSV** | *οὔρεος* **CTMP** ‖ 2161–2162 *ποταμὸς Φοῖνιξ* **M** ‖ 2162 *μέγα* **R** ‖ 2162–2163 *οὐρέων τούτων ῥέων* **CTP** *οὐρέων τουτέων ῥέων* **M** Ald. ‖ 2163 *στεινότατός* **MDRSV** ‖ 2163–2164 *στεινότατόν – ποταμοῦ* haplogr. om. **C** ‖ 2164 *ἁμαξητὸς* **T** | *μούνη μία* **PDRSV** *μία μούνη* **pS** *μίη μούνη* **M** Ald. ‖ 2164–2165 *πεντεκαίδεκα – ποταμοῦ* haplogr. om. **MR** ‖ 2165 *δὲ* om. **RV** ‖ 2166 *κώμη τε*] *κώμη τις* **M** ‖ 2167 *παραρέων* **AB** | *αὐτῇ* **ABT** ‖ 2168 *Ἀμφικτυόσι* **CP** ‖ 2169 *Ἀμφικτυόνος* **CPD** ‖ 2171 [*δὴ*] del. Stein Hude | *οὗτος* om. **P**[1] hab. **P**[2]**p** cett. ‖ 2171–2173 *ὑπὸ – ,Πύλαι'* haplogr. om. **RSV** hab. Lex. Vind. rell. ‖ 2172 *ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων δὲ καὶ* **D** ‖ 2175 *μεσημβρίην* **M** Ald. | *τὸ* om. **DRSV** | *τὸ ἐπὶ ταύτης* eras. **T**

202 Ἦσαν δὲ οἵδε Ἑλλήνων οἱ ὑπομένοντες τὸν Πέρσην ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ·
Σπαρτιητέων τε τριηκόσιοι ὁπλῖται καὶ Τεγεητέων καὶ Μαντινέων χίλιοι,
ἡμίσεες ἑκατέρων, ἐξ Ὀρχομενοῦ τε τῆς Ἀρκαδίης εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ
ἐκ τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίης χίλιοι· τοσοῦτοι μὲν Ἀρκάδων, ἀπὸ δὲ Κορίνθου
τετρακόσιοι καὶ ἀπὸ Φλιοῦντος διηκόσιοι καὶ Μυκηναίων ὀγδώκοντα·
οὗτοι μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου παρῆσαν, ἀπὸ δὲ Βοιωτῶν Θεσπιέων τε
203 ἑπτακόσιοι καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. πρὸς τούτοισι ἐπίκλητοι ἐγένοντο
Λοκροί τε οἱ Ὀπούντιοι πανστρατιῇ καὶ Φωκέων χίλιοι. αὐτοὶ γάρ σφεας
οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέοντο λέγοντες δι' ἀγγέλων, ὡς αὐτοὶ μὲν ἥκοιεν
πρόδρομοι τῶν ἄλλων, οἱ δὲ λοιποὶ τῶν συμμάχων προσδόκιμοι πᾶσαν
εἶεν ἡμέρην, ἡ θάλασσά τέ σφι εἴη ἐν φυλακῇ ὑπ' Ἀθηναίων τε φρουρεο-
μένη καὶ Αἰγινητέων καὶ τῶν ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντων, καί σφι
2 εἴη δεινὸν οὐδέν· οὐ γὰρ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ
ἄνθρωπον· εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσεσθαι, τῷ κακὸν ἐξ ἀρχῆς γινο-
μένῳ οὐ συνεμίχθη, τοῖσι δὲ μεγίστοισι αὐτῶν μέγιστα· ὀφείλειν ὦν καὶ
τὸν ἐπελαύνοντα ὡς ἐόντα θνητὸν ἀπὸ τῆς δόξης πεσεῖν ἄν. οἱ δὲ ταῦτα
πυνθανόμενοι ἐβοήθεον ἐς τὴν Τρηχῖνα.

204 Τούτοισι ἦσαν μέν νυν καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ κατὰ πόλιας ἑκάστων, ὁ δὲ θωμαζόμενος μάλιστα καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἡγεόμενος Λακεδαιμόνιος ἦν Λεωνίδης ὁ Ἀναξανδρίδεω τοῦ Λέοντος τοῦ Εὐρυκρατίδεω τοῦ Ἀναξάνδρου τοῦ Εὐρυκράτεος τοῦ Πολυδώρου τοῦ Ἀλκαιμένεος τοῦ Τηλέκλου τοῦ Ἀρχέλεω τοῦ Ἡγησίλεω τοῦ Δορύσσου τοῦ Λεωβότεω τοῦ

AB CT MP(p) D RSV
Εἶναι – μέγιστα (203,2) exc. Stob. fl. XXII 46

2176 Lex. Vind. v. ad 121,1

2176 *χρόνῳ* **D** ‖ 2177 *τε* om. **B** | *Τεγαιητέων* **M** Ald. ‖ 2178 *Ὀρχουμενοῦ* **R** ‖ 2180 *Φλειοῦντος* **ABCPT** *Φιλιοῦντος* **R** *Φλαιοῦντος* ut vid. **M** ut vid. **p** | *διηκόσιοι ὁπλῖται* **CMP** ‖ 2181 *Πελοπονήσου* **RT** | *παρῆσαν*] *ἦσαν* **T** ‖ 2183 *οἱ* om. **DRSV** ‖ 2184 *οἱ Ἕλληνες ἐπεκαλέσαντο* **ABTMP** *ἐπεκαλέσαντο οἱ Ἕλληνες* **C** | *ἥκοιεν*] *ἥκουον* **D** ‖ 2186 *εἶεν*] *εἰσὶ* **ABCTM** ‖ 2186.2187 *φρουρουμένη* **D** *φρουρεουμένη* **R** ‖ 2189.2190 *γενομένῳ* **V**[1] *γεινομένῳ* **ABT** ‖ 2191 *ὡς* om. **DRSV** | *πεσέειν* **ABCTMP** ‖ 2193 *πόλεις* **DRSV** ‖ 2194 *θωυμαζόμενος* **MPp** Ald. *θαυμαζόμενος* **T** ‖ 2195 *Ἀναξανδρίδου* **T** ‖ 2196 *τοῦ Πολυδώρου τοῦ Ἀλκαιμένεος* om. **RSV** | *Ἀλκαμένεος* **TMPD** ‖ 2197 *Τηλέκτου* **A** | *Δωρύσσου* **C** *Δορυάγου* **Mp** Ald. | *Λεωβότεω* conservavi quia thematis secundae partis forma Laconico sermoni congruere potest: *Λεωβωτέω* propos. Stein sequ. Hude

Ἐχεστράτου τοῦ Ἥγιος τοῦ Εὐρυσθένεος τοῦ Ἀριστοδήμου τοῦ Ἀρι-
στομάχου τοῦ Κλεοδαίου τοῦ Ὕλλου τοῦ Ἡρακλέος κτησάμενος τὴν βα-
σιληίην ἐν Σπάρτῃ ἐξ ἀπροσδοκήτου, διξῶν γάρ οἱ ἐόντων πρεσβυτέρων **205**
ἀδελφεῶν Κλεομένεός τε καὶ Δωριέος ἀπελήλατο τῆς φροντίδος περὶ τῆς
βασιληίης. ἀποθανόντος δὲ Κλεομένεος ἄπαιδος ἔρσενος γόνου, Δωριέος
τε οὐκέτι ἐόντος, ἀλλὰ τελευτήσαντος καὶ τούτου ἐν Σικελίῃ, οὕτω δὴ ἐς
Λεωνίδην ἀνέβαινε ἡ βασιληίη, καὶ διότι πρότερος ἐγεγόνεε Κλεομβρότου
(οὗτος γὰρ ἦν νεώτατος Ἀναξανδρίδεω παῖς) καὶ δὴ καὶ εἶχε Κλεομένεος
θυγατέρα. ὃς τότε ἤιε ἐς Θερμοπύλας ἐπιλεξάμενος ἄνδρας τε τοὺς κατε- 2
στεῶτας τριηκοσίους, καὶ τοῖσι ἐτύγχανον παῖδες ἐόντες· παραλαβὼν δὲ
ἀπίκετο καὶ Θηβαίων, τοὺς ἐς τὸν ἀριθμὸν λογισάμενος εἶπον, τῶν ἐστρα-
τήγεε Λεοντιάδης ὁ Εὐρυμάχου. τοῦδε δὲ εἵνεκα τούτους σπουδὴν ἐποιή- 3
σατο Λεωνίδης μούνους Ἑλλήνων παραλαβεῖν, ὅτι σφέων μεγάλως κατη-
γόρητο μηδίζειν· παρεκάλεε ὦν ἐς τὸν πόλεμον θέλων εἰδέναι, εἴτε
συμπέμψουσι εἴτε καὶ ἀπερέουσι ἐκ τοῦ ἐμφανέος τὴν Ἑλλήνων συμμα-
χίην, οἱ δὲ ἄλλα φρονέοντες ἔπεμπον.

Τούτους μὲν τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα **206**
τούτους ὁρῶντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται μηδὲ καὶ οὗτοι μηδίσω-
σιν, ἢν αὐτοὺς πυνθάνωνται ὑπερβαλλομένους· μετὰ δέ – Κάρνεια γάρ
σφι ἦν ἐμποδών – ἔμελλον ὁρτάσαντες καὶ φυλακὰς λιπόντες ἐν τῇ
Σπάρτῃ κατὰ τάχος βοηθήσειν πανδημεί. ὣς δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συμμά- 2
χων ἐνενῶντο καὶ αὐτοὶ ἕτερα τοιαῦτα ποιήσειν, ἦν γὰρ κατὰ τὠυτὸ
Ὀλυμπιὰς τούτοισι τοῖσι πρήγμασι συμπεσοῦσα· οὐκ ὦν δοκέοντες κατὰ

AB CT MP(p) D RSV

2198 *Ἡγήσιος* **MPDRSV** ‖ **2199** *Ὕλου* **M** ‖ **2201** *τοῦ Κλεομένεος* **D** ‖ **2202** *ἄρσενος* **AB** ‖ **2203** *ἐνόντος* D^{2} ‖ **2203–2204** *οὕτω – βασιληίη* om. **M** ‖ **2206–2207** *ἄνδρας – τριηκοσίους*] *ἄνδρας τ'* (i. e. *τριηκοσίους*) *κατεστεῶτάς τε* ci. Pingel | *τοῦ κατεστεῶτος* **D** ‖ **2208** *ἀπῖκτο* **ABCT** ‖ **2209** *δὲ* om. **DRSV** | *τούτους σπουδὴν*] *τούτου σπουδὴν* **ABDRS** fin. prioris vocis comp. not. **V** *σπουδὴν* **C** ‖ **2210** *μόνους* **C** | *παραλαβεῖν* om. **M** ‖ **2211** *παρεκέλευε* **D** ‖ **2212** *συμπέψουσι* **RV** | *ἀπαίρουσι* **DRSV** ‖ **2213** *ἀλλοφρονέοντες* **ABCTMP** ‖ **2215** *ἄλλοι* om. suppl. man. Ia **D** | *στρατεύονται* $D^{1}RV^{1}A^{ac}$ corr. A^{1} ‖ **2215.2216** *μηδίζωσι* **Mp** Ald. ‖ **2216** *πυνθάνονται* **R** | *Κάρνια* **DRSV** ‖ **2217** *φύλακας* **ABC** *φυλακὰς* **p** cett. ‖ **2218** *βοηθέειν* **ABCT MP** | *πανδημί* **AB** ‖ **2219** *ἐνενῶντο*] cf. I 68,3 et grammaticos ad loc. laudatos necnon gramm. meam 120: ad vim verbi *ἐννοεῖν* cum inf. constructi quae eadem potest esse ac verbi *νοεῖν* ‚in animo habere' cf. Soph. OT 330 al. : *ἐννενῶντο* **Pp** *ἐνενόωντο* **ABCT** *ἐνένωντο* a Reiskio propositum recepp. Stein Hude ‖ **2220** *τοῖσι πρήγμασι τούτοισι* **M** | *τοῖ**σι* **A**

τάχος οὕτω διακριθήσεσθαι τὸν ἐν Θερμοπύλῃσι πόλεμον ἔπεμπον τοὺς
207 *προδρόμους. οὗτοι μὲν δὴ οὕτω διενενῶντο ποιήσειν· οἱ δὲ ἐν Θερμοπύ-*
λῃσι Ἕλληνες, ἐπειδὴ πέλας ἐγένετο τῆς ἐσβολῆς ὁ Πέρσης, καταρρωδέον-
τες ἐβουλεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆς. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι Πελοποννησίοισι
ἐδόκεε ἐλθοῦσι ἐς Πελοπόννησον τὸν Ἰσθμὸν ἔχειν ἐν φυλακῇ· Λεωνίδης
δὲ Φωκέων καὶ Λοκρῶν περισπερχεόντων τῇ γνώμῃ ταύτῃ αὐτοῦ τε μέ-
νειν ἐψηφίζετο πέμπειν τε ἀγγέλους ἐς τὰς πόλιας κελεύοντάς σφι ἐπιβοη-
θέειν ὡς ἐόντων αὐτῶν ὀλίγων στρατὸν τὸν Μήδων ἀλέξασθαι.
208 *Ταῦτα βουλευομένων σφέων ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἱππέα ἰδέσθαι,*
ὁκόσοι εἰσὶ καὶ ὅ τι ποιέοιεν. ἠκηκόεε δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Θεσσαλίῃ, ὡς ἁλισμένη
εἴη ταύτῃ στρατιὴ ὀλίγη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ὡς εἴησαν Λακεδαιμόνιοί τε
2 *καὶ Λεωνίδης ἐὼν γένος Ἡρακλείδης. ὡς δὲ προσήλασε ὁ ἱππεὺς πρὸς*
τὸ στρατόπεδον, ἐθηεῖτό τε καὶ κατώρα πᾶν μέν, οὐ τὸ στρατόπεδον, τοὺς
γὰρ ἔσω τεταγμένους τοῦ τείχεος, τὸ ἀνορθώσαντες εἶχον ἐν φυλακῇ, οὐκ
οἷά τε ἦν κατιδέσθαι· ὁ δὲ τοὺς ἔξω ἐμάνθανε, τοῖσι πρὸ τοῦ τείχεος τὰ
ὅπλα ἔκειτο. ἔτυχον δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Λακεδαιμόνιοι ἔξω τεταγμένοι·
3 *τοὺς μὲν δὴ ὥρα γυμναζομένους τῶν ἀνδρῶν, τοὺς δὲ τὰς κόμας κτενιζο-*
μένους. ταῦτα δὴ θεώμενος ἐθώμαζε καὶ τὸ πλῆθος ἐμάνθανε· μαθὼν δὲ
πάντα ἀτρεκέως ἀπήλαυνε ὀπίσω κατ' ἡσυχίην, οὔτε γάρ τις ἐδίωκε ἀλο-

AB CT MP(p) D RSV

2230 s. Suid. *ἁλισμένοι· παρὰ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ 'συνηθροισμένοι'·* ἠκήκοε δέ, ὡς ἁλισμένη εἴη ταύτῃ στρατιή

2222 *διεννενῶντο* **P**^{1} *διενενόωντο* **ABCT** *διενενῶντο* **P**^{2}**p** cett. *διενένωντο* Reiske Stein Hude: *λῆμμα* addendum esse iudico in lexx. *διεννοέομαι* || 2223 *ἐγίνετο* **DRV** | *εἰσβολῆς* **T** *ἐμβολῆς* **V** || 2224 *Πελοπονησίοισι* **T** || 2225 *Πελοπόνησον* **T** | *ἐν φυλακῇ ἔχειν* **M** || 2226 *περισπερχόντων* **Pp** *περισπερχέων ἐόντων* propos. Schaefer *περισπερχθέντων* Valckenaerio duce Hude supervacaneo verum praesertim cum verbum simplex *σπερχέειν* (i. q. *σπέρχειν*) ‚activo' genere eandem vim intransitivam habeat atque medio, v. *GEL* s. v. et cf. quae gramm. mea 123 disserui de duplicibus verbis *πιεζέειν πιέζειν, σινέεσθαι σίνεσθαι, ῥιπτέειν ῥίπτειν* | *ταύτῃ τῇ γνώμῃ* **P**^{ac} *τῇ γνώμῃ ταύτῃ* **P**^{c}**p** cett. || 2227.2228 *ἐπιβοηθέειν σφι* **DRSV** || 2228 *αὐτῶν* om. **M** | *τὸν*] *τῶν* **C**^{1}**TMPDRSV** || 2230 *ὁκόσοι*] *ὁκόσοι τε* **M** Ald. *ὅσοι* **AB CTp** | *ἠκοκόεε* **B** *ἠκήκοε* corr. man. Ia **D** *ἀκηκόεε* **Mp** Ald. *ἀκήκοε* Suid. | *ἐὼν ἔτι* **RSV** | *ἁλισκομένη* **CSV** || 2231 *τε Λακεδαιμόνιοι* **M** || 2232 *πρὸς*] *ἐς* **Mp** Ald. || 2233 *ἐθηεῖτο – στρατόπεδον* haplogr. om. **R** | *καθώρα* **DV** | *μέν, οὐ*] *μὲν οὐ,* **A** quo de commate v. praef. vol. I, p. XVIII || 2237 *κώμας* **R** || 2238 *ἐθώυμαζε* **BTMP** *ω* ex *α* corr. **A** | *μαθὸν* **R** || 2239 *πάντα*] *ταῦτα* **TMPp**

γίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς. ἀπελθών τε ἔλεγε πρὸς Ξέρξην, τά περ ὀπώ-
πεε πάντα. ἀκούων δὲ Ξέρξης οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐόν, ὅτι παρα- 209
σκευάζοιντο ὡς ἀπολεόμενοί τε καὶ ἀπολέοντες κατὰ δύναμιν· ἀλλ' αὐτῷ
γελοῖα γὰρ ἐφαίνοντο ποιέειν, μετεπέμψατο Δημάρητον τὸν Ἀρίστωνος
ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ἀπικόμενον δέ μιν εἰρώτα Ξέρξης ἕκαστα τού- 2
των ἐθέλων μαθεῖν τὸ ποιεύμενον πρὸς τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δὲ εἶπε·
«ἤκουσας μὲν καὶ πρότερόν μευ, εὖτε ὁρμῶμεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν
ἀνδρῶν τούτων· ἀκούσας δὲ γέλωτά με ἔθευ λέγοντα, τῇ περ ὥρων ἐκβη-
σόμενα πρήγματα ταῦτα. ἐμοὶ γὰρ τὴν ἀληθείην ἀσκέειν ἀντία σεῦ, βασι-
λεῦ, ἀγὼν μέγιστός ἐστι. ἄκουσον δὲ καὶ νῦν. οἱ ἄνδρες οὗτοι ἀπίκαται 3
μαχησόμενοι ἡμῖν περὶ τῆς ἐσόδου καὶ ταῦτα παρασκευάζονται. νόμος γάρ
σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφα-
λὰς κοσμέονται. ἐπίστασο δέ· εἰ τούτους τε καὶ τὸ ὑπομένον ἐν Σπάρτῃ 4
καταστρέψεαι, ἔστι οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἀνθρώπων, τὸ σέ, βασιλεῦ, ὑπομε-
νέει χεῖρας ἀνταειρόμενον· νῦν γὰρ πρὸς βασιληίην τε καλλίστην τῶν ἐν

AB CT MP(p) D RSV

2239 s. Suid. s. v. *ἀλογία: ἡ ἀφροντιστία, Ἡρόδοτος· ὁ δὲ κατάσκοπος εὗρε τοὺς Λακεδαιμονίους* κτενιζομένους *καὶ* ἐθωύμαζεν ἀλογίης τε ἐνεκύρησε πολλῆς· *ὁ* δὲ Ξέρξης ἀκούων *ταῦτα* οὐκ εἶχε συμβαλέσθαι τὸ ἐόν ‖ 2247 Lex. Vind. 39 s. v. *γέλωτα*: *Ἡρόδοτος·* γέλωτά με ἔθευ

2240 *ἐκήρυσσε* **T** *ἐνεκύρησε* Suid. rell. *ἐκύρησε* Valckenaerio duce Stein Hude sed v. gramm. meam 59 | *τε*] *δὲ* **P**[1]**p** | *Ξέρξεα* **MPDRSV** ‖ 2241 *ἀκούων δὲ Ξέρξης*] cf. Suid. ‖ 2241.2242 *παρασκευάζοντο* **D** *παρεσκευάζοντο* **RSV** ‖ 2242 *ἀπολεύμενοι* **Mp** Ald. | *τε* om. **Mp** Ald. ‖ 2242–2243 *αὐτὸς γελοῖα γὰρ οἱ* **T** ‖ 2243 *ἐφαίνετο* **M** Ald. ‖ 2243–2244 *μετεπέμψατο – δέ*] *μεταπεμψάμενος Δημάρητον τὸν Ἀρίστων* (sic) *ἀπικόμενον* **M** ‖ 2244 *μιν εἰρώτα*] *μιν ἠρώτα* **CPp** *ἠρώτα μιν* **M** *εἰρώτα* **DRSV** | *Ξέρξης* om. **M** ‖ 2245 *μαθέειν* **MDRSV** | *πρὸς*] *ὑπὸ* **Mp** Ald. ‖ 2246 *ἀκούσας* **T** | *μευ καὶ πρότερον* **Mp** Ald. | *ὡρμῶμεν* **Pp**[c] Ald. ‖ 2246–2247 *περὶ – τούτων* om. **S** ‖ 2247 *λέγοντα τῇπερ* Wesseling edd. *λέγοντάπερ* **R** *λέγοντα τάπερ* cett. ‖ 2248 *ἀληθηίην* **M** Ald. ‖ 2248.2249 *ὦ βασιλεῦ* **PDRSV** cf. quae praef. vol. I, p. LIII ad I 32,9 disserui praesertim cum particulam *ὦ* non nisi initio vel in prima sententia orationis usurpet noster ‖ 2249–2250 *ἀπίκαται μαχεσόμενοι* **M** Ald. *ἀπῖκται καταμαχησάμενοι* (e *ἀπῖκται* [*κατ* suprascr.] *μαχησάμενοι* videlicet ortum) **C** ‖ 2250 *τερασκευάζονται* **DR** *γέρας σκευάζονται* **SV** | *γάρ*] *δέ* **M** ‖ 2251 *οὕτω ἔχων*] *οὕτω* **C** *ἔχων οὕτω* **ABTM** ‖ 2252 *ἐπίσταο* **MPDRSV** | *τούτους*] *τούς* **T** | *τε*] *γε* **ABCT** ‖ 2253 *κατάστρεψαι* **C** ‖ 2254 *ἀνταειράμενον* **MDRSV** | *τε*] *τε καὶ* **ABCTMP** | *καλλίστην*] *καλλίστην πόλιν* **ABCTMP** | *ἐν* om. **DRSV**

5 *Ἕλλησι προσφέρεαι καὶ ἄνδρας ἀρίστους.» κάρτα τε δὴ Ξέρξῃ ἄπιστα*
ἐφαίνετο τὰ λεγόμενα εἶναι καὶ δεύτερα ἐπειρώτα, ὅντινα τρόπον τοσοῦτοι
ἐόντες τῇ ἑωυτοῦ στρατιῇ μαχήσονται. ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ, ἐμοὶ χρᾶ-
σθαι ὡς ἀνδρὶ ψεύστῃ, ἢν μὴ ταῦτά τοι ταύτῃ ἐκβῇ, τῇ ἐγὼ λέγω.» ταῦτα
210 *λέγων οὐκ ἔπειθε τὸν Ξέρξην. τέσσερας μὲν δὴ παρῆκε ἡμέρας ἐλπίζων*
αἰεί σφεας ἀποδρήσεσθαι· πέμπτῃ δὲ ὡς οὐκ ἀπαλλάσσοντο, ἀλλά οἱ
ἐφαίνοντο ἀναιδείῃ τε καὶ ἀβουλίῃ διαχρεώμενοι μένειν, πέμπει ἐπ' αὐ-
τοὺς Μήδους τε καὶ Κισσίους θυμωθεὶς ἐντειλάμενός σφεας ζωγρήσαντας
2 *ἄγειν ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ. ὡς δ' ἐσέπεσον φερόμενοι ἐς τοὺς Ἕλληνας οἱ*
Μῆδοι, ἔπιπτον πολλοί, ἄλλοι δ' ἐπεσῄσαν, καὶ οὐκ ἀπήλαυνον καίπερ με-
γάλως προσπταίοντες. δῆλον δ' ἐποίευν παντί τεῳ καὶ οὐκ ἥκιστα αὐτῷ
βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες. ἐγίνετο δ' ἡ
211 *συμβολὴ δι' ἡμέρης. ἐπείτε δὲ οἱ Μῆδοι τρηχέως περιείποντο, ἐνθαῦτα*
οὗτοι μὲν ὑπεξῆσαν, οἱ δὲ Πέρσαι ἐκδεξάμενοι ἐπῆσαν, τοὺς «Ἀθανάτους»
ἐκάλεε βασιλεύς, τῶν ἦρχε Ὑδάρνης, ὡς δὴ οὗτοί γε εὐπετέως κατεργα-
2 *σόμενοι. ὡς δὲ καὶ οὗτοι συνέμισγον τοῖσι Ἕλλησι, οὐδὲν πλέον ἐφέροντο*
τῆς στρατιῆς τῆς Μηδικῆς ἀλλὰ τὰ αὐτά, ἅτε ἐν στεινοπόρῳ μαχόμενοι

AB CT MP(p) D RSV

T 2266 s. Eust. Il. 668 (ad *H* 96 ss.) (praecedunt quae ad II 102,4 adhibuimus) *ἔτι σφοδρὸν παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ τὸ* 'οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες' (VIII 88,3), *τὸ μέντοι* 'πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες·' *σεμνότερον τῶν προρρηθέντων· ὅτι δὲ μέγα εἰς ὕβριν ἀνδράσι τὸ γυναῖκας καλεῖσθαι δηλοῖ ὁ αὐτὸς ἔν τε τῷ* 'προσβάλλοντες κακὰ μεγάλα εἰργάζοντο καὶ γυναῖκας ἀπεκάλεον' (IX 20) *καὶ ἐν τῷ* 'παρὰ Πέρσαις γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι δέννος μέγιστός ἐστι' (IX 107,1)· *'δεννὸν' δὲ λέγει τὴν ὕβριν, ἐξ οὗ τὸ 'δεννάζειν' παρὰ Σοφοκλεῖ*

2255 *τε*] *δὲ* **C** | *ἄπιστα Ξέρξῃ* **MPDRSV** ‖ 2256 *εἶναι* om. **PDRSV** | *ἐπηρώτα* **CMP** ‖ 2257 *ἐόντες οἷοί τε εἰσὶ τῇ* **M** Ald. | *μαχέσονται* **p** *μαχήσεσθαι* **T** *μαχήσασθαι* **M** *μαχέσεσθαι* Ald. ‖ 2258 *ἢν – ταύτῃ* ex homoeotel. om. **A**[1] | *τοι* om. **DRSV** | *ταύτῃ* om. **M** Ald. | *τῇ* **ABCTMP**[c]**p** *ὡς* **P**[ac] cett. ‖ 2259 *τέσσαρας* **CM** | *παρεξῆκε* **ABCP** ‖ 2260 *ἀεί* **TDRV** ‖ 2261 *διαχρεόμενοι* **Pp** *χρεώμενοι* **DRSV** ‖ 2261.2262 *ἐπ' αὐτῇ* **T** ‖ 2262 *σφε* **DRSV** ‖ 2263 *ἐπέπεσον* **RSV** ‖ 2264 *ἐπεσήεσαν* **DRSV** *ἐπεσήεισαν* **T** | *ἀπελαύνοντο* **ABCP** *ἀπηλαύνοντο* **TM** ‖ 2265 *δ'*] *δὴ* **DRV** ‖ 2266 *δ' ἡ*] *δὴ* **Pp** *δὲ* **T** Ald. ‖ 2267 *συμβουλὴ* **CD** | *δὲ* om. **CT** ‖ 2268 *ὑπεξήεισαν* **T** *ἐπεξήεσαν* **DRSV** | *ἐπήεσαν* **DRS** *ἐποίησαν* **V** *ἐπήεισαν* **T** ‖ 2269 *Ὑρδάνης* **RSV** ‖ 2271–2272 *τῆς Μηδικῆς – μαχόμενοι καὶ* om. **C** ‖ 2271 *ἐν στεινοπόρῳ τε χώρῳ μαχόμενοι* **ABCTMP**

καὶ δόρασι βραχυτέροισι χρεώμενοι ἤ περ οἱ Ἕλληνες καὶ οὐκ ἔχοντες
πλήθεϊ χρήσασθαι. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐμάχοντο ἀξίως λόγου ἄλλα τε ἀπο- 3
δεικνύμενοι ἐν οὐκ ἐπισταμένοισι μάχεσθαι ἐξεπιστάμενοι, καὶ ὅκως ἐν-
τρέψειαν τὰ νῶτα, ἁλέες φεύγεσκον δῆθεν, οἱ δὲ βάρβαροι ὁρῶντες
φεύγοντας βοῇ τε καὶ πατάγῳ ἐπῇσαν, οἱ δ' ἂν καταλαμβανόμενοι ὑπέ-
στρεφον ἀντίοι εἶναι τοῖσι βαρβάροισι, μεταστρεφόμενοι δὲ κατέβαλλον
πλήθεϊ ἀναριθμήτους τῶν Περσέων· ἔπιπτον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Σπαρτιη-
τέων ἐνθαῦτα ὀλίγοι. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἐδυνέατο παραλαβεῖν οἱ Πέρσαι τῆς
ἐσόδου πειρώμενοι καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες, ἀπή-
λαυνον ὀπίσω. ἐν ταύτῃσι τῇσι προσόδοισι τῆς μάχης λέγεται βασιλέα θη- 212
εύμενον τρὶς ἀναδραμεῖν ἐκ τοῦ θρόνου δείσαντα περὶ τῇ στρατιῇ. τότε
μὲν οὕτως ἠγωνίσαντο, τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ βάρβαροι οὐδὲν ἄμεινον ἀέ-
θλεον· ἅτε γὰρ ὀλίγων ἐόντων ἐλπίσαντές σφεας κατατετρωματίσθαι τε
καὶ οὐκ οἵους τε ἔσεσθαι ἔτι χεῖρας ἀνταείρεσθαι συνέβαλλον. οἱ δὲ Ἕλ- 2
ληνες κατὰ τάξις τε καὶ κατὰ ἔθνεα κεκοσμημένοι ἦσαν καὶ ἐν μέρεϊ ἕκα-
στοι ἐμάχοντο πλὴν Φωκέων· οὗτοι δὲ ἐς τὸ ὄρος ἐτάχθησαν φυλάξοντες
τὴν ἀτραπόν. ὡς δὲ οὐδὲν εὕρισκον ἀλλοιότερον οἱ Πέρσαι, ἢ τῇ προτε-
ραίῃ ἐνώρων, ἀπήλαυνον.
Ἀπορέοντος δὲ βασιλέος, ὅ τι χρήσηται τῷ παρεόντι πρήγματι, Ἐπιάλ- 213
της ὁ Εὐρυδήμου ἀνὴρ Μηλιεὺς ἦλθέ οἱ ἐς λόγους ὡς μέγα τι παρὰ βασι-
λέος δοκέων οἱ ἔσεσθαι ἔφρασέ τε τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ ὄρεος φέ-
ρουσαν ἐς Θερμοπύλας καὶ διέφθειρε τοὺς ταύτῃ ὑπομείναντας Ἑλλήνων.

AB CT MP(p) D RSV

Ὅτι ἀπορέοντος τοῦ βασιλέως (213,1) – Τρηχινίου (213,2) *καὶ οὗτός* ἐστιν ὁ περιηγησάμενος τὸ ὄρος (214,3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. L

2272 *βραχυτέροισι*] *μικροτέροισι* **SV** *μακροτέροισι* **DR** | *χρεόμενοι* **Pp** || 2273 *πλήθεσι* **ABCTP** quod maluerim si pluralis illius nominis communiter usui esset || 2274 *ἐν* om. **M** || 2275 *ὁρέωντες* **C** || 2276 *παττάγῳ* **RV** | *ἐπήεσαν* **DRSV**[ac] *ἐπήεισαν* **T** || 2277 *κατέβαλον* **MP** *κατέλαβον* **SV** || 2279 *ἐδύνατο* **C** *ἐδυναίατο* **D** | *περιλαβεῖν* Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn V 26 || 2280 *ἐσόδου* **ABCTMP**[c]**p** *ὁδοῦ* **P**[ac] cett. | *πειρεόμενοι* **P** *πειρόμενοι* **T** *πειρεώμενοι* **Mp** Ald. | *καὶ κατὰ*] *κατὰ* **CDRSV** || 2283 *ἠγονίσαντο* **B** || 2283–2284 *ἄμεινον ἀέθλεον*] *ἀμείνονα ἔθελον* **DRSV** || 2284 *κατατρωματίσθαι* **M** || 2285 *ἔτι* om. **DRSV** | *ἀνταείρασθαι* **MPDR SV** || 2286 *τάξεις* **DRV** *τάξιν* **C** | *καὶ τὰ ἔθνεα* **C** || 2287 *φυλάξαντες* **B** *φυλάσσοντες* **M** || 2288 *ἀτροπόν* **C** | *ἀλλοιώτερον* **RSV** | *οἱ* om. **C** || 2289 *ἑώρων* **TMPp** || 2290 *τοῦ βασιλέος* **RSV** cf. Const. | *χρήσεται* **RSV** *χρήσαιτο* **M** Ald. *χρήσηται* Const. rell. || 2292 *οἱ ἔσεσθαι*] *οἴσεσθαι* **BCTMP** Const. *οἴ*σεσθαι* (spiritu e corr.) **A** | *τὴν ἀτραπὸν τὴν*] *τὴν ἀτραπὸν* **DRSV** | *οὔρεος* **CTMP** *ὄρεος* Const. rell. || 2293 *ὑπομένοντας* **Mp** Ald. *ὑπομείναντας* Const. rell.

2 *ὕστερον δὲ δείσας Λακεδαιμονίους ἔφυγε ἐς Θεσσαλίην, καί οἱ φυγόντι*
ὑπὸ τῶν Πυλαγόρων τῶν Ἀμφικτυόνων ἐς τὴν Πυλαίην συλλεγομένων ἀρ-
γύριον ἐπεκηρύχθη. χρόνῳ δὲ ὕστερον, κατῆλθε γὰρ ἐς Ἀντικύρην, ἀπέ-
3 *θανε ὑπὸ Ἀθηνάδεω ἀνδρὸς Τρηχινίου. ὁ δὲ Ἀθηνάδης οὗτος ἀπέκτεινε*
μὲν Ἐπιάλτην δι' ἄλλην αἰτίην, τὴν ἐγὼ ἐν τοῖσι ὄπισθε λόγοισι σημανέω,
ἐτιμήθη μέντοι ὑπὸ Λακεδαιμονίων οὐδὲν ἧσσον. Ἐπιάλτης μὲν οὕτως
214 *ὕστερον τούτων ἀπέθανε. ἔστι δὲ ἕτερος λεγόμενος λόγος, ὡς Ὀνήτης τε ὁ*
Φαναγόρεω ἀνὴρ Καρύστιος καὶ Κορυδαλλὸς Ἀντικυρεύς εἰσι οἱ εἴπαντες
πρὸς βασιλέα τούτους τοὺς λόγους καὶ περιηγησάμενοι τὸ ὄρος τοῖσι Πέρ-
2 *σῃσι, οὐδαμῶς ἔμοιγε πιστός. τοῦτο μὲν γὰρ τῷδε χρὴ σταθμώσασθαι, ὅτι*
οἱ τῶν Ἑλλήνων Πυλαγόροι ἐπεκήρυξαν οὐκ ἐπὶ Ὀνήτῃ τε καὶ Κορυ-
δαλλῷ ἀργύριον, ἀλλ' ἐπὶ Ἐπιάλτῃ τῷ Τρηχινίῳ πάντως κου τὸ ἀτρεκέ-
στατον πυθόμενοι· τοῦτο δὲ φεύγοντα Ἐπιάλτην ταύτην τὴν αἰτίην οἴδα-
3 *μεν. εἰδείη μὲν γὰρ ἂν καὶ ἐὼν μὴ Μηλιεὺς ταύτην τὴν ἀτραπὸν Ὀνήτης,*
εἰ τῇ χώρῃ πολλὰ ὁμιληκὼς εἴη· ἀλλ' Ἐπιάλτης γάρ ἐστι ὁ περιηγησά-
μενος τὸ ὄρος καὶ κατὰ τὴν ἀτραπόν, τοῦτον αἴτιον γράφω.
215 *Ξέρξῃ δὲ ἐπεὶ ἤρεσε, τὰ ὑπέσχετο ὁ Ἐπιάλτης κατεργάσεσθαι, αὐτίκα*
περιχαρὴς γενόμενος ἔπεμπε Ὑδάρνεα καὶ τῶν ἐστρατήγεε Ὑδάρνης,
ὁρμέατο δὲ περὶ λύχνων ἁφὰς ἐκ τοῦ στρατοπέδου. τὴν δὲ ἀτραπὸν ταύ-
την ἐξεῦρον μὲν οἱ ἐπιχώριοι Μηλιέες, ἐξευρόντες δὲ Θεσσαλοῖσι κατηγή-
σαντο ἐπὶ Φωκέας τότε, ὅτε οἱ Φωκέες φράξαντες τείχεϊ τὴν ἐσβολὴν

AB CT MP(p) D RSV

2312 Suid. *ἁφὰς λύχνων· Ἡρόδοτος λέγει* Bekk. Anecd. 469 id. Lex. Vind. *ἁφὴ λέγεται ἡ αἴσθησις, οἷον ἡ ἁπτικὴ δύναμις· Ἡρόδοτος·* περὶ λύχνων ἁφάς· *τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ 'ἅπτω', τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ 'ἅπτομαι'*

2295 *Ἀμφικτιόνων* **V**^{ac} ‖ **2296** *ὑστέρῳ* **ABC** Const. | *ἐς τὴν* **C** ‖ **2298** *Ἐπιάλτεα* **AB CP** | *τοῖς* **M** ‖ **2300** *λόγος λεγόμενος* **DRSV** ‖ **2301** *Κορυδαλὸς* **M** Ald. *Κορρυδαλλὸς* **T** | *ἅπαντες* **R** ‖ **2303** *τόδε* **TPp** Ald. ‖ **2304** *Πυλαγόραι* **MPp** Ald. ‖ **2304.2305** *Κορυδαλῷ* **Tp** Ald. ‖ **2305** *ἐπὶ Ἐπιάλτῃ*] *ἐπιάλτῃ* **CV** | *που* **DRV**^{c} ‖ **2306** *τὸν Ἐπιάλτην* **R** | *ταύτην* om. **M** ‖ **2307** *ἂν* om. **A**^{1}**CMp** ‖ **2307–2309** *Ὀνήτης – ἀτραπὸν* haplogr. om. **R** ‖ **2308** *ὡμιληκὼς* **CTPD** cf. grammaticam meam 142 ‖ **2309** *οὖρος* **CP** | *καὶ κατὰ*] *κατὰ* **CPDRV** | *αἴτιον τοῦτον* **TM** ‖ **2310** *Ξέρξῃ ἐπεὶ ἤρεσε* **V** *Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἤρεσε* **ABCTP**^{2}**pRV** *Ξέρξης δὲ ἐπεὶ οἱ ἤρεσε* **M** Ald. | *ὁ* om. **ABCT** | *κατεργάσασθαι* **BCTRSV** ‖ **2312** *ὡρμέατο* **ABCMP** | *λύχνον* **R** ‖ **2313** *ἐξηῦρον* **CT** | *Θεσσαλοὶ* **C** *ῖ* ex *ὶ* corr. **V** ‖ **2313.2314** *ἐξηγήσαντο* **CM** ‖ **2314** *ὅτι* **D** | *τὴν ἐσβολὴν τείχει* **D**

ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ πολέμου· ἔκ τε τόσου δὴ κατεδέδεκτο ἐοῦσα οὐδὲν
χρηστὴ Μηλιεῦσι. ἔχει δὲ ὧδε ἡ ἀτραπὸς αὕτη· ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ 216
Ἀσωποῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τῆς διασφάγος ῥέοντος, οὔνομα δὲ τῷ ὄρεϊ
τούτῳ καὶ τῇ ἀτραπῷ τὠυτὸ κεῖται, Ἀνόπαια· τείνει δὲ ἡ Ἀνόπαια αὕτη
κατὰ ῥάχιν τοῦ ὄρεος, λήγει δὲ κατά τε Ἀλπηνὸν πόλιν πρώτην ἐοῦσαν
τῶν Λοκρίδων πρὸς Μηλιέων καὶ κατὰ «Μελάμπυγόν» τε καλεόμενον
λίθον καὶ κατὰ Κερκώπων ἕδρας, τῇ καὶ τὸ στεινότατόν ἐστι. κατὰ ταύ- 217
την δὴ τὴν ἀτραπὸν καὶ οὕτως ἔχουσαν οἱ Πέρσαι τὸν Ἀσωπὸν διαβάντες
ἐπορεύοντο πᾶσαν τὴν νύκτα ἐν δεξιῇ μὲν ἔχοντες ὄρεα τὰ Οἰταίων, ἐν
ἀριστερῇ δὲ τὰ Τρηχινίων· ἠώς τε διέφαινε, καὶ οἳ ἐγίνοντο ἐπ' ἀκρωτη-
ρίῳ τοῦ ὄρεος. κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ ὄρεος ἐφύλασσον, ὡς καὶ πρότερόν μοι 2
δεδήλωται, Φωκέων χίλιοι ὁπλῖται, ῥυόμενοί τε τὴν σφετέρην χώρην καὶ
φρουρέοντες τὴν ἀτραπόν. ἡ μὲν γὰρ κάτω ἐσβολὴ ἐφυλάσσετο ὑπὸ τῶν
εἴρηται· τὴν δὲ διὰ τοῦ ὄρεος ἀτραπὸν ἐθελονταὶ Φωκέες ὑποδεξάμενοι
Λεωνίδῃ ἐφύλασσον. ἔμαθον δέ σφεας οἱ Φωκέες ὧδε ἀναβεβηκότας· 218
ἀναβαίνοντες γὰρ ἐλάνθανον οἱ Πέρσαι τὸ ὄρος πᾶν ἐὸν δρυῶν ἐπίπλεον.
ἦν μὲν δὴ νηνεμίη, ψόφου δὲ γινομένου πολλοῦ, ὡς οἰκὸς ἦν, φύλλων
ὑποκεχυμένων ὑπὸ τοῖσι ποσί, ἀνά τε ἔδραμον οἱ Φωκέες καὶ ἐνέδυνον
τὰ ὅπλα, καὶ αὐτίκα οἱ βάρβαροι παρῆσαν. ὡς δὲ εἶδον ἄνδρας ἐνδυομέ- 2
νους ὅπλα, ἐν θώματι ἐγένοντο· ἐλπόμενοι γὰρ οὐδένα σφι φανήσεσθαι

AB CT MP(p) D RSV

T 2318 s. Eust. Od. 1419 (ad α 320) *ἰστέον ..., ὅτι καὶ ὄρος Ἀνόπαια κατὰ Ἡροδότου καὶ ἄτραπος δὲ Ἀνόπαια περὶ τὴν Λοκρίδα γῆν καὶ τὴν τῶν Μηλιέων*

2315 *τόσου δὴ*] *τοσοῦδε* **DRSV** cf. V 88,3, VI 84,3 | *κατὰ τ' ἐδέδεκτο* **S** *κατατεδέδεκτο* **V** *κατεδέδαιτο* **Mp** Ald. ‖ 2317 *οὔρει* **CTM**D^{2}**SV** ‖ 2318 *Ἀνάπαια* **DRSV** *Ἀνόπαι* **T** *Ἀνόπαια* Suid. rell. | *τείνει – Ἀνόπαια* haplogr. om. in imo fol. suppl. man. rec. **A** | *Ἀνάπαια* **DRSV** ‖ 2319 *οὔρεος* **CTMP** | *Ἄλπινον* **T** *Ἀλπεινῶν* **M** ‖ 2320 *τῶν Μηλιέων* **ABCT** | *Μελάνπυγόν* **C** *Μελάμπηγόν* **SV** *Μηλαμπύγου* proponente Leopardo Hude ‖ 2321 *Κερπώπων* **AC** ‖ 2321.2322 *ταυτὴν* accentu acuto paene eraso A^{2} ‖ 2323 *οὔρεα* **CTMP** | *Οἰτέων* **CT** ‖ 2324 *δὲ τὰ*] *δὲ τῶν* **C** | *δὴ ἔφαινε* **DRSV** *δὴ διέφαινε* **MPp** Ald. cf. VIII 83,1 | *οἳ* om. **DRSV** | *ἐγένοντο* **ABCTM**R^{ac} ‖ 2325 *οὔρεος* **CTMP** | *τοῦ οὔρεος* **CMP** *τὸ ὄρος* **T** | *ὡς* om. P^{1} hab. P^{2}**p** cett. ‖ 2326 *δεδήλωται*] *εἴρηται* **ABCT** ‖ 2327 *ὑπ' ὧν* **DRSV** ‖ 2328 *οὔρεος* **CTMP** | *ἐθελοντὶ* **DRSV** ‖ 2328–2329 *ὑποδεξάμενοι – Φωκέες* haplogr. om. **RSV** ‖ 2330 *οἱ Πέρσαι ἐλάνθανον* **DRSV** | *ἐὸν* om. **DRSV** | *ἐπίπλεων* **ABCTP** ‖ 2331 *δὴ* om. **T** | *γενομένου* **Mp** Ald. | *οἰκὼς* D^{1} *εἰκὸς* **ABCTMP** ‖ 2331–2332 *ὑποκεχυμένων φύλλων* **M** ‖ 2332 *Φωκαέες* **p** Ald. ‖ 2333 *παρῆσαν* **C** ‖ 2334 *θώυματι* **MPp** Ald. | *οὐδέν* **ABP**

ἀντίξοον ἐνεκύρησαν στρατῷ. ἐνθαῦτα Ὑδάρνης καταρρωδήσας, μὴ οἱ Φω-
κέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι, εἴρετο Ἐπιάλτην, ὁκοδαπὸς εἴη ὁ στρατός· πυθό-
3 *μενος δὲ ἀτρεκέως διέτασσε τοὺς Πέρσας ὡς ἐς μάχην. οἱ δὲ Φωκέες ὡς*
ἐβάλλοντο τοῖσι τοξεύμασι πολλοῖσί τε καὶ πυκνοῖσι, οἴχοντο φεύγοντες
ἐπὶ τοῦ ὄρεος τὸν κόρυμβον ἐπιστάμενοι, ὡς ἐπὶ σφέας ὡρμήθησαν ἀρχήν,
καὶ παρεσκευάδατο ὡς ἀπολεόμενοι. οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἐφρόνεον, οἱ δὲ
ἀμφὶ Ἐπιάλτην καὶ Ὑδάρνεα Πέρσαι Φωκέων μὲν οὐδένα λόγον ἐποι-
εῦντο, οἱ δὲ κατέβαινον τὸ ὄρος κατὰ τάχος.
219 *Τοῖσι δὲ ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι Ἑλλήνων πρῶτον μὲν ὁ μάντις Μεγι-*
στίης ἐσιδὼν ἐς τὰ ἱρὰ ἔφρασε τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἅμα ἠοῖ σφι θά-
νατον· ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτόμολοι ἦσαν οἱ ἐξαγγείλαντες τῶν Περσέων τὴν πε-
ρίοδον, οὗτοι μὲν ἔτι νυκτὸς ἐσήμηναν, τρίτοι δὲ οἱ ἡμεροσκόποι
2 *καταδραμόντες ἀπὸ τῶν ἄκρων ἤδη διαφαινούσης ἡμέρης. ἐνθαῦτα ἐβου-*
λεύοντο οἱ Ἕλληνες, καί σφεων ἐσχίζοντο αἱ γνῶμαι· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔων
τὴν τάξιν ἐκλιπεῖν, οἱ δὲ ἀντέτεινον. μετὰ δὲ τοῦτο διακριθέντες οἱ μὲν
ἀπαλλάσσοντο καὶ διασκεδασθέντες κατὰ πόλις ἕκαστοι ἐτράποντο, οἱ δὲ
220 *αὐτῶν ἅμα Λεωνίδῃ μένειν αὐτοῦ παρεσκευάδατο. λέγεται δέ, ὡς αὐτός*
σφεας ἀπέπεμψε Λεωνίδης, μὴ ἀπόλωνται κηδόμενος· αὐτῷ δὲ καὶ Σπαρ-
τιητέων τοῖσι παρεοῦσι οὐκ ἔχειν εὐπρεπέως ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν, ἐς τὴν
2 *ἦλθον φυλάξοντες ἀρχήν. ταύτῃ καὶ μᾶλλον τὴν γνώμην πλεῖστός εἰμι,*

AB CT MP(p) D RSV

T 2338 s. Eust. Dion. 566 *φησὶ … Ἡρόδοτος· 'οἱ μὲν ἔφυγον* ἐπὶ τοῦ ὄρους τὸν κόρυμβον'

2338 s. Eust. Il. 750 (ad *I* 241) *Ἡρόδοτος γοῦν* τὸν τοῦ ὄρους *φησί που* κόρυμβον, *ὡς εἴ τις εἴποι 'κορυφήν'* ‖ 2347 s. Suid. s. v. *περίοδος*: *οἱ … Σπαρτιῆται* … ἐβουλεύοντο, καὶ ἐσχίζοντο αὐτῶν αἱ γνῶμαι

2335 *ἀντίξον* **C** | *οἱ* om. **RSV** ‖ 2336 *τὸν Ἐπιάλτεα* **M** Ald. | *ποδαπὸς* **CTM** *ποταπὸς* **AB** | *ὁ* om. **PDRSV** ‖ 2339 *οὔρεος* **CTMP** | *ὁρμήθησαν* **ABC** ‖ 2340 *δὴ* om. **M** ‖ 2341 *Ἐπιάλτεα* **M** Ald. | *καὶ* om. **C** ‖ 2343.2344 *Μεγίστης* **D** ‖ 2344 *ἱερὰ* **AB** | *ἠοῖ*] *οἱ* **DRSV** ‖ 2345 *ἐπὶ* propos. Valckenaer sequ. Stein Hude | *αὐτόμαλοι* **R** | *ἦσαν* **ABPD** *ἤ σαν* **M** | *ἐξαγγέλλαντες* $\mathbf{V}^{ac}$ ‖ 2347 *διαφανοῦς οὔσης* **DRSV** ‖ 2348 *οἱ Ἕλληνες* om. **M** | *σφεων* cf. Suid. ‖ 2349 *ἐκλείπειν* **DRSV** | *ἀνέτεινον* **SV** ‖ 2350 *δὴ σκεδασθέντες* **D** | *πόλεις* **CTD** ‖ 2351 *αὐτῶν – αὐτοῦ*] *αὐτοῦ μένειν ἅμα Λεωνίδῃ* **M** | *παρεσκευάδαται* **T** ‖ 2352 *δὲ*] *τε* **T** om. **C** ‖ 2353 *ἐκλείπειν* **DRSV** ‖ 2354 *ἀρχὴν φυλάξοντες* **D** | *μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι* **ABCTMP** *μᾶλλον τῇ γνώμῃ πλεῖστός εἰμι †ὄχλος†* cett. *πιστός* ad *πλεῖστός* videlicet in mg. adnot.

Λεωνίδην, ἐπείτε ἥσθετο τοὺς συμμάχους ἐόντας ἀπροθύμους καὶ οὐκ ἐθέλοντας συνδιακινδυνεύειν, κελεῦσαί σφεας ἀπαλλάσσεσθαι, αὐτῷ δὲ ἀπιέναι οὐ καλῶς ἔχειν· μένοντι δὲ αὐτοῦ κλέος μέγα ἐλείπετο, καὶ ἡ Σπάρτης εὐδαιμονίη οὐκ ἐξηλείφετο. ἐκέχρητο γὰρ ὑπὸ τῆς Πυθίης τοῖσι 3 *Σπαρτιήτῃσι χρεωμένοισι περὶ τοῦ πολέμου τούτου αὐτίκα κατ' ἀρχὰς ἐγειρομένου ἢ Λακεδαίμονα ἀνάστατον γενέσθαι ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἢ τὸν βασιλέα σφέων ἀπολέσθαι. ταῦτα δέ σφι ἐν ἔπεσι ἑξαμέτροισι ἔχοντα χρᾷ λέγοντα ὧδε·*

«ὑμῖν δ', ὦ Σπάρτης οἰκήτορες εὐρυχόροιο, 4
ἢ μέγα ἄστυ ἐρικυδὲς ὑπ' ἀνδράσι Περσεΐδῃσι
πέρθεται, ἢ τὸ μὲν οὐχί, ἀφ' Ἡρακλέους δὲ γενέθλης
πενθήσει βασιλῆ φθίμενον Λακεδαίμονος οὖρος.
οὐ γὰρ τὸν ταύρων σχήσει μένος οὐδὲ λεόντων

AB CT MP(p) D RSV

T 2355–2384 Plut. de Hdt.i mal. 31 (mor. 865) *ὁ συγγραφεύς... ἐστι δίκαιος ὥστε Λακεδαιμονίους... μονωθέντας καὶ γενόμενος συμμάχων ἐρήμους τυχὸν ἂν φησιν ὁμολογίῃ χρήσασθαι πρὸς Ξέρξεα. ... ταῦτ' ἔγραφεν·* 'οἱ μέν νυν – ἀπαλλάξεσθαι·' (222) *εἶτ' οὐ δῆλός ἐστιν ἰδίαν τινὰ πρὸς Θηβαίους ἔχων ὀργὴν καὶ δυσμένειαν ...; προειπὼν γάρ, ὡς ὁ Λεωνίδης* ἐπεὶ τ' ἤσθετο – σφεας ἀπαλλάττεσθαι, *πάλιν μετ' ὀλίγον λέγει τοὺς Θηβαίους ἄκοντας αὐτὸν κατασχεῖν, οὓς εἰκὸς ἦν ἀπελάσαι· ... οὐ γὰρ δὴ φρένας εἶχε τοιαύτας ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεύς...* ὥστε κατέχειν ἐν ὁμήρων λόγῳ (222) ... *τοὺς τετρακοσίους ὅπλ' ἔχοντας.... ὃ δὲ λοιπὸν ἦν τῶν αἰτίων εἰπεῖν, ὅτι ὡς ἀπολουμένους κατεῖχε, καὶ τοῦτ' ἂν ᾔρηκεν ὁ συγγραφεύς, οἷς περὶ τῆς φιλοτιμίας τοῦ Λεωνίδου κατὰ λέξιν ⟨εἴρηκε⟩·* ταῦτα δὲ δὴ διενεχθέντας ‖ 2362–2366 Oenom. fr. 7 Mull. (ap. Eus. praep. ev. V 25) quattuor primos versus oraculi laudat

man. Ia cod. Vat. gr. 122 em. Valckenaer I 120,4 videlicet collato, sed cf. etiam V 126,1 : *μᾶλλον τῇ γνώμῃ ἔνοχός εἰμι* codicibus stirpis „Romanae“ nitens temptavit Weber *RFIC* XIV (1935) 358

2355 *ἐπείτε* cf. Plut. | *ἀπροθύμως* **C** ‖ 2356 *διακινδυνεύειν* **DRSV** *συγκινδυνεύειν* Plut. | *ἀπαλλάσσεσθαι* cf. Plut. ‖ 2357 *ἐλίπετο* **T** ‖ 2358 *ἐκέχρηστο* **M** Ald. ‖ 2359 *χρεομένοισι* **Pp** ‖ 2360 *ἀγειρομένου* **R** | *γενέσθαι*] *ἔσεσθαι* **DRSV** ‖ 2361 *σφῶν* **DRV** | *ἀπολέεσθαι* **ABCT** ‖ 2361–2362 *ἔχοντα – ὧδε*] *χρᾷ λέγοντα τάδε* **S** ‖ 2363 *δ'* om. **T** Oenom. | *εὐρυχώροιο* **TMp**^ac^ *εὐρυχόριοι* **D** ‖ 2365 *πέρσεται* Oenom. | *Ἡρακλέος* **PDRSV** Oenom. ‖ 2366 *βασιλῆα* **TD**^c^ Ald. *βασιλῆι* **SV** *βασιλεῖ* **C** | *οὖρον* Oenom. ‖ 2367 *τῶν* **CTMD**^c^**S** ‖ 2367–2368 *οὐδὲ – μένος* haplogr. om. **T**

ἀντιβίην· Ζηνὸς γὰρ ἔχει μένος, οὐδέ ἕ φημι
σχήσεσθαι, πρὶν τῶνδ' ἕτερον διὰ πάντα δάσηται.»

ταῦτά τε δὴ ἐπιλεγόμενον Λεωνίδην καὶ βουλόμενον κλέος καταθέσθαι
μοῦνον Σπαρτιητέων, ἀποπέμψαι τοὺς συμμάχους μᾶλλον ἢ γνώμῃ διενεχ-
221 *θέντας οὕτως ἀκόσμως οἴχεσθαι τοὺς οἰχομένους. μαρτύριον δέ μοι καὶ*
τόδε οὐκ ἐλάχιστον τούτου πέρι γέγονε, ὅτι καὶ τὸν μάντιν, ὃς εἵπετο τῇ
στρατιῇ ταύτῃ, Μεγιστίην τὸν Ἀκαρνῆνα λεγόμενον εἶναι τὰ ἀνέκαθεν ἀπὸ
Μελάμποδος, τοῦτον εἴπαντα ἐκ τῶν ἱρῶν τὰ μέλλοντά σφι ἐκβαίνειν φα-
νερός ἐστι Λεωνίδης ἀποπέμπων, ἵνα μὴ συναπόληταί σφι· ὁ δὲ ἀπο-
πεμπόμενος αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπελίπετο, τὸν δὲ παῖδα συστρατευόμενον
222 *ἐόντα οἱ μουνογενέα ἀπέπεμψε. οἱ μέν νυν σύμμαχοι οἱ ἀποπεμπόμενοι*
οἴχοντό τε ἀπιόντες καὶ ἐπείθοντο Λεωνίδῃ, Θεσπιέες δὲ καὶ Θηβαῖοι κα-
τέμειναν μοῦνοι παρὰ Λακεδαιμονίοισι. τούτων δὲ Θηβαῖοι μὲν ἀέκοντες
ἔμενον καὶ οὐ βουλόμενοι – κατεῖχε γάρ σφεας Λεωνίδης ἐν ὁμήρων
λόγῳ ποιεύμενος –, Θεσπιέες δὲ ἑκόντες μάλιστα, οἳ οὐκ ἔφασαν ἀπο-
λιπόντες Λεωνίδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀπαλλάξεσθαι, ἀλλὰ καταμείναντες
συναπέθανον· ἐστρατήγεε δὲ αὐτῶν Δημόφιλος Διαδρόμεω.
223 *Ξέρξης δὲ ἐπεὶ ἡλίου ἀνατείλαντος σπονδὰς ἐποιήσατο, ἐπισχὼν χρόνον*
ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην πρόσοδον ἐποιέετο· καὶ γὰρ ἐπέσταλτο
ἐξ Ἐπιάλτεω οὕτω· ἀπὸ γὰρ τοῦ ὄρεος ἡ κατάβασις συντομωτέρη τέ ἐστι
2 *καὶ βραχύτερος ὁ χῶρος πολλὸν ἤ περ ἡ περίοδός τε καὶ ἀνάβασις. οἵ τε*
δὴ βάρβαροι οἱ ἀμφὶ Ξέρξην προσῇσαν καὶ οἱ ἀμφὶ Λεωνίδην Ἕλληνες,

AB CT MP(p) D RSV
Ἀπὸ γὰρ τοῦ ὄρεος (223,1) inc. exc. ϸ

2369 *τόνδ'* **T** ‖ 2370 *τε δή*] *δὲ* **S** *δὲ δὴ* **T** Plut. | *καταθέσθαι κλέος* Plut. ‖ 2371 *μούνων* Plut. *μούνον* **C** | *τῇσι γνώμῃσι* Plut. ‖ 2372 *καὶ* om. **C** ‖ 2373 *ὅτι καὶ*] *οὐ γὰρ μοῦνον τοὺς ἄλλους ἀλλὰ καὶ* **Mp** Ald. ‖ 2374 *Μεγίστην τὸν Ἀβαρῆνα* **C** ‖ 2375 *ἅπαντα* **Mp** Ald. *εἰπόντα* **DRV**[c] | *ἐκβαίνειν εἰπόντα* **M** Ald. ‖ 2376 *συναπόλλυταί* **T** ‖ 2377 *οὐκ ἀπελείπετο τὸν* **T** *οὐκ ἀπέλιπε τὸν* **PDRSV** *οὐ κατέλιπε τὸν* **Mp** Ald. ‖ 2378 *σύμμαχοι ἀποπεμπόμενοι* **ABCT** Plut. ‖ 2379 *ᾤχοντο* Plut. | *τε* om. **DRSV** ‖ 2381 *γάρ*] *δέ* **D** | *ὁμήρῳ* **CR** *ὁμήρων* Plut. rell. ‖ 2382 *οὐκ*] *οὐδαμᾶ* Plut. ‖ 2383 *μετ' αὐτοῦ*] *μετὰ τούτου* Plut. ‖ 2385 *ἀνατέλλοντος* **T** *ἐπανατείλαντος* **RSV** ‖ 2387 *ἐξ* om. **C** | *οὔρεος* **CTMP** | *τε* om. **Mp** Ald. ‖ 2388 *χῶρος*] *χρόνος* **Pp** | *ἀνάβασίς τε καὶ περίοδος* **M** ‖ 2389 *προσήεσαν* **DRSV** | *οἱ*$_2$ om. **DRV**

ὡς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἔξοδον ποιεύμενοι, ἤδη πολλῷ μᾶλλον ἢ κατ' ἀρχὰς
ἐπεξῇσαν ἐς τὸ εὐρύτερον τοῦ αὐχένος. τὸ μὲν γὰρ ἔρυμα τοῦ τείχεος
ἐφυλάσσετο, οἱ δὲ ἀνὰ τὰς προτέρας ἡμέρας ὑπεξιόντες ἐς τὰ στεινόπορα
ἐμάχοντο. τότε δὲ συμμίσγοντες ἔξω τῶν στεινῶν ἔπιπτον πλήθεϊ πολλοὶ 3
τῶν βαρβάρων· ὄπισθε γὰρ οἱ ἡγεμόνες τῶν τελέων ἔχοντες μάστιγας ἐρ-
ράπιζον πάντα ἄνδρα αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω ἐποτρύνοντες. πολλοὶ μὲν δὴ ἐσέ-
πιπτον αὐτῶν ἐς τὴν θάλασσαν καὶ διεφθείροντο, πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνες
κατεπατέοντο ζωοὶ ὑπ' ἀλλήλων· ἦν δὲ λόγος οὐδεὶς τοῦ ἀπολλυμένου.
ἅτε γὰρ ἐπιστάμενοι τὸν μέλλοντά σφι ἔσεσθαι θάνατον ἐκ τῶν περιιόν- 4
των τὸ ὄρος ἐπεδείκνυντο ῥώμης, ὅσον εἶχον μέγιστον, ἐς τοὺς βαρβάρους
παραχρεώμενοί τε καὶ ἀτέοντες. δόρατα μέν νυν τοῖσι πλέοσι αὐτῶν τηνι- **224**
καῦτα ἤδη ἐτύγχανε κατεηγότα, οἱ δὲ τοῖσι ξίφεσι διεργάζοντο τοὺς Πέρ-
σας. καὶ Λεωνίδης τε ἐν τούτῳ τῷ πόνῳ πίπτει ἀνὴρ γενόμενος ἄριστος,
καὶ ἕτεροι μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ Σπαρτιητέων, τῶν ἐγὼ ὡς ἀνδρῶν ἀξίων
γενομένων ἐπυθόμην τὰ οὐνόματα, ἐπυθόμην δὲ καὶ ἁπάντων τῶν τριηκο-
σίων. καὶ δὴ Περσέων πίπτουσι ἐνθαῦτα ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ ὀνομαστοί, 2
πολλοὶ δὲ καὶ οὐκ ὀνομαστοί, ἐν δὲ δὴ καὶ Δαρείου δύο παῖδες,
Ἀβροκόμης τε καὶ Ὑπεράνθης, ἐκ τῆς Ἀρτάνεω θυγατρὸς Φραταγούνης
γεγονότες Δαρείῳ. ὁ δὲ Ἀρτάνης Δαρείου μὲν τοῦ βασιλέος ἦν ἀδελφεός,
Ὑστάσπεος δὲ τοῦ Ἀρσάμεος παῖς· ὃς καὶ ἐκδιδοὺς τὴν θυγατέρα Δαρείῳ
τὸν οἶκον πάντα τὸν ἑωυτοῦ ἐπέδωκε ὡς μούνου οἱ ἐούσης ταύτης τέκνου.

AB CT MP(p) D RSV(ꝥ)

2390 *ἢ*] *ἢ εἰ* **T** ‖ **2391** *ἐπεξήεσαν* **RSV** *ἐπεξήεισαν* **T** *ἐξήεσαν* **D** | *εὐρύτατον* **M** Ald. | *τὸ$_2$*] *τὸν* **R** ‖ **2392** *ἡμέρας* om. **Mp** | *στεινόπωρα* **C** *στεινότερα* **MPDRSV** ‖ **2393** *δὲ*] *δὴ* **Mp**[c] ‖ **2394.2395** *ἐράπιζον* **C** ‖ **2395–2396** *ἐσέπιπτον αὐτῶν*] *ἐσέπιπτον* **M** *αὐτῶν ἐσέπιπτον* **D** ‖ **2396** *θάλατταν* **T** ‖ **2398.2399** *περιόντων* **R** ‖ **2399** *ἀπεδείκνυντο* **CTP**[c]**pM** (ut vid.) Ald. *ἀπεδείκνυτο* **AB** | *εἶχον μέγιστον*] *ἔχον μέγεθος* **Mp** Ald. ‖ **2400** *παραχρεόμενοι* **Pp** | *ἀττέοντες* **S** *ἀττεέοντες* **DRV** *ἀττεόντες* **ꝥ** | *πλεόνεσιν* **TRSV** ‖ **2401** *ἤδη ἐτύγχανε κατεηγότα*] *ἐτύγχανε κατεηγότα* **T** *ἐτύγχανε κατεηγότα ἤδη* **MPp** Ald. | *κατηργάζοντο* **D**[1]**RV** *κατειργάζοντο* **SD**[2] ‖ **2403** *ὀνομαστοὶ* om. **M** | *ἀξίων*] *ἀγαθῶν* a Kruegero propositum confirmare vult e Vallae *strenuorum* Weber *RFIC* XIV (1935) 359, respuunt Giusti *BPhW* 57 (1937) 173, Alberti *Bull. del Com. Prep. Ed.* NS VII (1959) 81 : secl. Valckenaer ‖ **2404** *ὀνόματα* **D** | *καὶ δὴ καὶ* **M** Ald. ‖ **2405** *Περσέων τε* **DRSV** | *ἐνθαῦτα* om. **M** ‖ **2405–2406** *ὀνομαστοί – οὐκ* haplogr. om. **CPRSV** ‖ **2407** *Ἀτάρνεω* **CpR SV** *Ἀ* * *τάρνεω* **P** | *Φρατογούνης* **D** *ρατογούνης* **ABC** *ρατογόνης* **C** ‖ **2408** *Ἀτάρνης* **MPp** Ald. | *βασιλέως* **V**[ac] ‖ **2409** *Ὑστάσπεω* **M** | *Ἀρσάμεω* **MPDR SV** *Ἀρσάμεως* **T** ‖ **2410** *ἑαυτοῦ* **T** | *μούνης* **ABCTMP** | *ταύτης ἐούσης* **DRSV**

225 *Ξέρξεώ τε δὴ δύο ἀδελφεοὶ ἐνθαῦτα πίπτουσι μαχόμενοι ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Λεωνίδεω, Περσέων τε καὶ Λακεδαιμονίων ὠθισμὸς ἐγίνετο πολλός, ἐς ὃ τοῦτόν τε ἀρετῇ οἱ Ἕλληνες ὑπεξείρυσαν καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις. τοῦτο δὲ συνεστήκεε, μέχρις οὗ οἱ σὺν Ἐπιάλτῃ παρεγένοντο·*
2 *ὡς δὲ τούτους ἥκειν ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες, ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ νεῖκος, ἔς τε γὰρ τὸ στεινὸν τῆς ὁδοῦ ἀνεχώρεον ὀπίσω καὶ παραμειψάμενοι τὸ τεῖχος ἐλθόντες ἵζοντο ἐπὶ τὸν κολωνὸν πάντες ἁλέες οἱ ἄλλοι πλὴν Θηβαίων. ὁ δὲ κολωνός ἐστι ἐν τῇ ἐσόδῳ, ὅκου νῦν ὁ λίθινος λέων*
3 *ἕστηκε ἐπὶ Λεωνίδῃ. ἐν τούτῳ σφέας τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρῃσι, τοῖσι αὐτῶν ἐτύγχανον ἔτι περιεοῦσαι, καὶ χερσὶ καὶ στόμασι κατέχωσαν οἱ βάρβαροι βάλλοντες οἱ μὲν ἐξ ἐναντίης ἐπισπόμενοι καὶ τὸ ἔρυμα τοῦ τείχεος συγχώσαντες, οἱ δὲ περιελθόντες πάντοθεν περισταδόν.*

226 *Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Θεσπιέων τοιούτων γενομένων ὅμως λέγεται ἀνὴρ ἄριστος γενέσθαι Σπαρτιήτης Διηνέκης· τὸν τόδε φασὶ εἰπεῖν τὸ*

AB CT MP(p) D RSV

τετράκις (225,1), *μέχρι οὗν ἀπέθανον πάντες τῶν τριηκοσίων σὺν Λεωνίδῃ ἅμα* expl. exc. 𝔟

Λακεδαιμονίων (226,1) – ἡλίῳ (226,2) exc. floril. 𝔄𝔓

2419 ss. Auct. de subl. 38.3 s. *μήποτ' … ἄρισται τῶν ὑπερβολῶν … αἱ αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνουσαι, ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί· γίνεται δὲ τὸ τοιόνδε, ἐπειδὰν ὑπὸ ἐκπαθείας μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται περιστάσεως, ὅπερ … τὸ Ἡροδότειον ἐπὶ τῶν ἐν Θερμοπύλαις ὅμοιον·* 'ἐν τούτῳ', *φησίν*, ἀλεξομένους – βάρβαροι.' ‖ 2424 Eust. Il. 638 (ad Z 234) *δῆλον, ὅτι … πρὸς διαφορὰν σημασίαν 'ὁ Γλαῦκος' βαρύνεται, πρὸς διαστολὴν γὰρ τοῦ 'ὁ γλαυκὸς' ἐπιθέτου. … ὅμοιον … καὶ ἄλλα μυρία, ἐν οἷς καὶ τὸ 'διηνεκὴς' καὶ 'Διηνέκης' κύριον καθ' Ἡρόδοτον Σπαρτιάτης ἄριστος γενόμενος ἐν τῇ μάχῃ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ 'δρυμὸς' δὲ ὁ δρυωτὸς τόπος καὶ 'Δρύμος' πόλις* (VIII 33)

2411 *δὴ* om. **DRSV** | *μαχεόμενοι* **RSV** | ⟨*καὶ*⟩ *ὑπὲρ* Schaeferum sequentes Stein Hude, supervacaneo autem si distinctionem a nobis ante *Περσέων* positam recipis ‖ 2412 *τε*] *δὲ* **DRSV** | *ὠθησμὸς* **Pp** | *ἐγένετο* **CTMP** ‖ 2413 *ὑπεξέρυσαν* **T** *ὑπερεξέρυσαν* **AB** *ὑπερεξέρρυσαν* **C** ‖ 2414 *τετράκις*] *πολλάκις* **T** | *μέχρι* **ABC MPS** ‖ 2415 *ἤδη* om. **T** | *ἑτεροιοῦντο* **RSV** ‖ 2416 *νῖκος* **PDRSV** | *τῆς ὁδοῦ τὸ στεινὸν* **T** | *ἀνεχώρεεν* **RV** ‖ 2416.2417 *παραψάμενοι* **CTMp** ‖ 2420 *τοῖσι*] *τῇσι* **ABC TM** *ὅσοις* auct. de subl. | *ἐτύγχανον ἔτι*] *αἳ ετύγχανον ἔτι* **A**[2] *ἔτι ἐτύγχανοιν* auct. de subl. ‖ 2421 *ἐναντίας* **V**[1] ‖ 2423 *τοιούτων γενομένων* 𝔄 codd. *καλῶς ἀγωνισαμένων* 𝔓 ‖ 2424 *ἄριστος ἀνὴρ* **MPDRSV** *ἀνὴρ ἄριστος* 𝔄𝔓 rell. | *Σπηρτιήτης* 𝔄𝔓 sine dubio e *Σπαρτιάτης* natum | *Διηνεκής* **B** cf. Eust. *Διηνέκυς* **R**

*ἔπος πρὶν ἢ συμμῖξαί σφεας τοῖσι Μήδοισι πυθόμενον πρός τευ τῶν Τρη-
χινίων, ὡς ἐπεὰν οἱ βάρβαροι ἀπιέωσι τὰ τοξεύματα, τὸν ἥλιον ὑπὸ τοῦ
πλήθεος τῶν ὀϊστῶν ἀποκρύπτουσι· τοσοῦτο πλῆθος αὐτῶν εἶναι. τὸν δὲ* 2
*οὐκ ἐκπλαγέντα τούτοισιν εἰπεῖν ἐν ἀλογίῃ ποιεύμενον τὸ Μήδων πλῆθος,
ὡς πάντα σφιν ἀγαθὰ ὁ Τρηχίνιος ξεῖνος ἀγγέλλοι, εἰ ἀποκρυπτόντων τῶν
Μήδων τὸν ἥλιον ὑπὸ σκιῇ ἔσοιτο πρὸς αὐτοὺς ἡ μάχη καὶ οὐκ ἐν ἡλίῳ.
ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα τοιουτότροπα ἔπεά φασι Διηνέκεα τὸν Λακεδαιμόνιον
λιπέσθαι μνημόσυνα. μετὰ δὲ τοῦτον ἀριστεῦσαι λέγονται Λακεδαιμόνιοι* 227
*δύο ἀδελφεοί, Ἀλφεός τε καὶ Μάρων Ὀρσιφάντου παῖδες. Θεσπιέων δὲ
εὐδοκίμεε μάλιστα, τῷ οὔνομα ἦν Διθύραμβος Ἁρματίδεω. θαφθεῖσι δέ* 228
σφι αὐτοῦ ταύτῃ τῇ περ ἔπεσον, καὶ τοῖσι πρότερον τελευτήσασι ἢ ὑπὸ

AB CT MP(p) D RSV

T 2432 s. Eust. Il. 297 (ad *B* 592) *Ἡρόδοτος… οἶδε Λάκωνας ἀριστεῖς Μάρωνα καὶ Ἀλφειόν*

2430 s. Eust. Od. 1762 (ad *ξ* 223) *εἰσί…, οἳ… τὴν οἰκοδομίαν ‘οἰκωφελίαν’ εἶπον, δι’ ἧς οἶκος ἀνεγειρόμενος ὀφέλλεται, ὅ ἐστιν ‘αὔξεται’. … οὕτω καὶ παρ’ Ἡσιόδῳ ὁ ‘χειροδίκης’ μὲν τὸ σύνθετον οὐκ ἀγαθόν, δηλοῖ γὰρ τὸν κατὰ χεῖρα βίαιον, ᾧ δὲ δίκη ἐν χερσίν, ἀγαθὸς ἐκεῖνος· … ἔτι ὁμοίως ὑπὸ σκιᾷ μὲν μαχοῦνται κατὰ Ἡρόδοτον Ἕλληνες τοῦ νέφους τῶν βαρβαρικῶν βελῶν σκιάζοντος τὸν ἥλιον, ἡ δὲ ‘σκιαμαχία’ τὸ σύνθετον καὶ τὸ ‘σκιαμαχεῖν’ ἑτέραν ἔχουσιν ἔννοιαν.* id. Il. 704 (ad *Θ* 159) *τὸ… ‘χέοντο’ πολὺ καὶ νῦν πλῆθος δηλοῖ βελῶν ὡς ἄνωθεν ὄμβρου δίκην χεομένων· καὶ σημείωσαι, ὅτι τὸ παρὰ Ἡροδότῳ νέφος βελῶν, ὑφ’ ᾧ ὡς* ὑπὸ σκιᾷ *ἐχρῆν μάχεσθαι, συγγενῶς ἔχει τῇ Ὁμηρικῇ ταύτῃ λέξει.* cf. quae dixit id. de oppugnatione Thessalonicae narrans cap. 75 (opuscula 290, 70 Tafel): *ἦν ἰδεῖν κατὰ τὴν Ἡροδότειον Μοῦσαν νέφη βελῶν τῶν τε κατὰ πέτρας τῶν τε κατὰ ὀϊστούς, ὧν ὁ ἀὴρ ἐσκιάζετο* ‖ 2434 s. id. Il. 519 (ad *E* 40) *προτιμῶνται … οἱ σοφοὶ τὴν καίριον τραχυφωνίαν τῆς ἀκαίρου λειότητος, ὡς δηλοῖ τὸ* ‘θαφθεῖσι’ *παρ’ Ἡροδότῳ ἀντὶ τοῦ ‘ταφεῖσι’*

2425 *πειθόμενον* **RSV** *πυθόμενον* **𝔄𝔓** rell. ‖ 2425.2426 *Τριχηνίων* **𝔄𝔓** ‖ 2426 *ἀπίωσι* **𝔄** iam coniecerat Dindorf *ἀφίωσι* **DSV** *ἀφίωσοι* **R** *ἀπιέωσι* **𝔓** rell. cf. gramm. mean 155 ‖ 2427 *πλήθους* **𝔄𝔓** | *πλήθεος τῶν ὀϊστῶν*] cf. Eust. utrobique | *ἀποκρύπτειν* **𝔓** *ἀποκρύπτουσι* **𝔄** rell. | *τοσοῦτον* **R𝔄𝔓** *τοσοῦτό τι* **MPD** *τοσοῦτόν τι* **SV** | *αὐτῶν*] *ὀϊστῶν* **𝔄𝔓** ‖ 2428 *τούτοισι* **A** *τοῦτο* **DRSV** | *τὸ τῶν Μήδων* **DRSV** *τὸ Μήδων* **𝔄𝔓** rell. ‖ 2429 *σφι* **A** | *Τριχήνιος* **𝔄𝔓** | *ἀγγέλοι* **R** *ἀγγέλλει* **TM** *ἄγγελοι* **C** *ἀπαγγέλλοι* **𝔄𝔓** | *τῶν* haplogr. om. **DRV** ‖ 2431 *ἔπεα Διηνέκεά φασι* **DRSV** *φασὶ ἔπεα Διηνέκεα* **M** ‖ 2433 *Ἀδελφεός* **BRV** cf. Eust. | *τε*] *δὲ* **C** ‖ 2434 *θαμφθεῖσι* ut vid. **M** *θαπτεῖσι* **DSV** *ταφεῖσι* **R** cf. Eust. ‖ 2435 *ταύτῃ* om. **M** | *ἢ* om. **DRSV** ‖ 2435–2436 *τελευτήσασι – οἴχεσθαι*] sic intelligas: ‚qui occiderunt priusquam a Leonida dimissi illinc abissent‘ : *τελευτήσασι ἢ*

Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι, ἐπιγέγραπται γράμματα λέγοντα, τάδε

«μυριάσιν ποτὲ τῇδε τριηκοσίαις ἐμάχοντο
ἐκ Πελοποννάσου χιλιάδες τέτορες.»

2 *ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι πᾶσι ἐπιγέγραπται, τοῖσι δὲ Σπαρτιήτῃσι ἰδίῃ·*

«ὦ ξεῖνε ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.»

3 *Λακεδαιμονίοισι μὲν δὴ τοῦτο, τῷ δὲ μάντι τόδε·*

«μνῆμα τόδε κλεινοῖο Μεγιστία ὅν ποτε Μῆδοι
Σπερχειὸν ποταμὸν κτεῖναν ἀμειψάμενοι
μάντιος ὃς τότε Κῆρας ἐπερχομένας σάφα εἰδὼς
οὐκ ἔτλη Σπάρτης ἡγεμόνας προλιπεῖν.»

AB CT MP(p) D RSV

T 2437 ss. Diod. XI 33.2 *ἐπέγραψαν τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανοῦσι Λακεδαιμονίοις κοινῇ μὲν ἅπασι τόδε·* 'μυριάσιν – τέτορες', *ἰδίᾳ δὲ αὐτοῖς τόδε·* 'ὦ ξένε – κείνων πειθόμενοι νομίμοις Anth. Pal. VII 248 s. *Σιμωνίδου· εἰς τοὺς μετὰ Λεωνίδην μαχεσαμένους πρὸς Πέρσας ἐν Θερμοπύλαις·* 'μυριάσιν – τέτορες.' *Σιμωνίδου·* 'ὦ ξεῖν' – πειθόμενοι' Aristid. II 512 Dind. laudat 'μυριάσιν – τέτταρες' Lycurg. adv. Leocr. 109 laudat 'ὦ ξεῖν' – κείνων πειθόμενοι νομίμοις' ‖ 2440 s. Strabo 429 … *ἡ θρυλομένη ἐπιγραφὴ τῇ Λακεδαιμονίων στήλῃ οὕτως ἔχουσα·* 'ὦ ξεῖν' – κείνων πειθόμενοι νομίμοις' Suid. s. v. *Λεωνίδης: ἐπιγέγραπται ἐπὶ Λεωνίδου ἐπίγραμμα·* 'ὦ ξεῖν' – πειθόμενοι ‖ 2443 ss. Anth. Pal. VII 677 *εἰς τὸν τάφον Μεγιστίου τοῦ μάντεως τοῦ ὑπὸ Περσῶν ἀναιρεθέντος· ἐκ τῆς ἱστορίας Ἡροδότου·* 'μνῆμα – προλιπεῖν'

⟨*τοὺς*⟩ *ὑπὸ Λεωνίδεω ἀποπεμφθέντας οἴχεσθαι* ci. Schaefer, sicut mortis aliorum, qui locum antea dereliquissent, mentionem faceret sententia

2437 *τριηκοσίῃς* Aristid. *διακοσίαις* Diod. ‖ 2438 *Πελοποννήσου* **CMD** Diod. Aristid. *Πελοπονήσου* **TRV** *Πελοποννάσου* Anth. Pal. rell. | *τέττορες* **TM** cf. Diod. Aristid. Anth. Pal. ‖ 2439 *δὴ* om. **DRSV** | *ἰδίᾳ* **DRSV** *ὁ ἰ*^{η}*δίας* **M** ‖ 2440 *ξεῖν'* **MPDRS** cf. Lycurg. Anth. Pal. *ξένε* (quod vero in titulo inventum esse iudico) Diod. *ξέν'* Strabo | *ἄγγελλε* Suid. *ἀγγέλειν* **M**^{ac} Anth. Pal. *ἀπάγγειλον* Strabo *ἄγγειλον* Ald. *ἀγγέλλειν* **M**^{c} rell. (infinitivi formam *αγγελλεν* in titulo inscriptam fuisse censeo vel vero imperativum *αγγελλε* cuius extrema syllaba ante *λ* extenditur) | *Λακεδαιμονίοισι* **M** ‖ 2441 *ῥήμασι πειθόμενοι* codd. Suid. Anth. Pal. *πειθόμενοι νομίμοις* Strabo Lycurg. Diod. ‖ 2442 *μὲν δὴ*] *δὲ* **C** *μὲν* **M** | *μάντῃ* **B** ‖ 2443 *τόδε*] *τοῦτο* **T** | *κλειτοῖο* **DRSV** *κλεινοῖο* Anth. Pal. rell.

ἐπιγράμμασι μέν νυν καὶ στήλῃσι ἔξω ἢ τὸ τοῦ μάντιος ἐπίγραμμα Ἀμφι- 4
κτύονές εἰσί σφεας οἱ ἐπικοσμήσαντες, τὸ δὲ τοῦ μάντιος Μεγιστίεω Σι-
μωνίδης ὁ Λεωπρέπεός ἐστι κατὰ ξεινίην ὁ ἐπιγράψας.
Δύο δὲ τούτων τῶν τριηκοσίων λέγεται Εὔρυτόν τε καὶ Ἀριστόδημον, 229
παρεὸν αὐτοῖσι ἀμφοτέροισι κοινῷ λόγῳ χρησαμένοισι ἢ ἀποσωθῆναι
ὁμοῦ ἐς Σπάρτην, ὡς μεμετιμένοι τε ἦσαν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὑπὸ Λεωνί-
δεω καὶ κατεκέατο ἐν Ἀλπηνοῖσιν ὀφθαλμιῶντες ἐς τὸ ἔσχατον, ἢ εἴ γε
μὴ ἐβούλοντο νοστῆσαι, ἀποθανέειν ἅμα τοῖσι ἄλλοισι, παρεόν σφι τούτων
τὰ ἕτερα ποιέειν, οὐκ ἐθελῆσαι ὁμοφρονέειν, ἀλλὰ γνώμῃ διενεχθέντας
Εὔρυτον μὲν πυθόμενον τῶν Περσέων τὴν περίοδον αἰτήσαντά τε τὰ ὅπλα
καὶ ἐνδύντα ἄγειν αὐτὸν κελεῦσαι τὸν εἵλωτα ἐς τοὺς μαχομένους, ὅκως
δὲ αὐτὸν ἤγαγε, τὸν μὲν ἀγαγόντα οἴχεσθαι φεύγοντα, τὸν δὲ ἐσπεσόντα
ἐς τὸν ὅμιλον διαφθαρῆναι, Ἀριστόδημον δὲ λιποψυχέοντα λειφθῆναι· εἰ 2
μέν νυν μοῦνον Ἀριστόδημον ἀλγήσαντα ἀπονοστῆσαι ἐς Σπάρτην ἢ καὶ
ὁμοῦ σφεων ἀμφοτέρων τὴν κομιδὴν γενέσθαι, δοκέειν ἐμοὶ οὐκ ἄν σφι
Σπαρτιήτας μῆνιν οὐδεμίαν προσθέσθαι· νῦν δὲ τοῦ μὲν αὐτῶν ἀπο-
λομένου, τοῦ δὲ τῆς μὲν αὐτῆς ἐχομένου προφάσιος, οὐκ ἐθελήσαντος δὲ

AB CT MP(p) D RSV

Δύο δὲ τούτων τῶν τριηκοσίων Εὔρυτος καὶ Ἀριστόδημος μεμετειμένοι ἦσαν – τὸ ἔσχατον· *τοῦτον τὸν Εὔρυτόν φασι* πυθόμενον – διαφθαρῆναι (229,1) exc. floril. 𝔄𝔓

Ὅτι δύω τῶν τριηκοσίων *τῶν ἐν Θερμοπύλαις* Εὔρυτον – ἐθέλησαν (229,1), ἀλλὰ *τὸν μὲν ἀποθανεῖν σὺν τοῖς συμμάχοις,* Ἀριστόδημον δὲ – (229,1) ἀποθανεῖν (230) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LI

2447 *τὸ*] *τοῦ* **RV** ‖ **2447–2448** *ἐπίγραμμα – μάντιος* haplogr. om. **Mp** Ald. | *Ἀμφικτυόνες* **ABCTMPD** ‖ **2449** *Λεωτρέπεός* **RSV**^{c} *Λεωτρόπεός* **V**^{ac} *Νεωπρέπεός* **C** ‖ **2450** *δύο*] cf. Const. | *Ἔρυτόν* **DRV** cf. 𝔄𝔓 | *τε* om. Const. | *Ἀριστόδημον*] cf. 𝔄𝔓 ‖ **2451** *ἀμφοτέροισι* om. Const. ‖ **2452** *μεμετι*μένοι* **D** *μεμετημένοι* **T** cf. 𝔄𝔓 | *τε*] *γε* **ABCT** om. **M** ‖ **2452–2453** *ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὑπὸ Λεωνίδεω* codd. 𝔄 *ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ ἐν Πύλαις ὑπὸ Λεωνίδεω γεγενημένου* 𝔓 ‖ **2453** *κατεκέετο* 𝔓 *κατέκειντο* 𝔄 | *Ἀλπηνοῖσι* **A** *Ἀλπήναισιν* 𝔄𝔓 | *τοὔσχατον* 𝔓 *τὸ μέγιστον* **Mp** Ald. *τὸ ἔσχατον* 𝔄 rell. ‖ **2455** *ἐθέλησαν* **ABCT** Const. | *διενειχθέντας* **MPDRSV** ‖ **2456** *τὴν τῶν Περσέων περίοδον* **M** Ald. ‖ **2457** *ἐσδύντα* **M**^{c}**p** Ald. | *ἐς* om. **B**^{1} ‖ **2458** *μὲν* om. **D**^{1} | *ἐμπεσόντα* 𝔄𝔓 ‖ **2459** *λειποψυχέοντα* **CTPDRS** Const. *λειηποψυχέοντα* **M** ‖ **2460** *νυν μοῦνον*] *νυν ἦν μοῦνον* **ABCTMP** *νυν ἦν* Const. | *ἀλογήσαντα* **ABM**^{c}**DRSV** Const. ‖ **2461** *δοκέειν ἐμοὶ* **ABCTMP** Const. *δοκέειν* rell. ‖ **2462** *οὐδεμίην* **MpS** Ald. | *προθέσθαι* **DRSVP**^{ac} *προσθέσθαι* **P**^{c}**p** rell. | *νυνὶ* **AB CTMP** Const. | *τοῦ*] *τοῦτον* Const. | *αὐτῶν* om. **MPp** Ald. ‖ **2462.2463** *ἀπολλομένου* **T** *ἀπολογουμένου* **C** *ἀπολομένου* Const. rell. ‖ **2463** *οὐ θελήσαντος* **AB CT** Const.

230 *ἀποθνήσκειν, ἀναγκαίως σφι ἔχειν μηνῖσαι μεγάλως Ἀριστοδήμῳ. οἱ μέν*
νυν οὕτω σωθῆναι λέγουσι Ἀριστόδημον ἐς Σπάρτην καὶ διὰ πρόφασιν
τοιήνδε, οἱ δὲ ἄγγελον πεμφθέντα ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἐξεὸν αὐτῷ κατα-
λαβεῖν τὴν μάχην γινομένην οὐκ ἐθελῆσαι, ἀλλ' ὑπομείναντα ἐν τῇ ὁδῷ
περιγενέσθαι, τὸν δὲ συνάγγελον αὐτοῦ ἀπικόμενον ἐς τὴν μάχην ἀποθα-
231 *νεῖν. ἀπονοστήσας δὲ ἐς Λακεδαίμονα ὁ Ἀριστόδημος ὄνειδός τε εἶχε καὶ*
ἀτιμίην· πάσχων δὲ τοιάδε ἠτίμωτο· οὔτε οἱ πῦρ οὐδεὶς ἔναυε Σπαρτιη-
τέων οὔτε διελέγετο, ὄνειδός τε εἶχε «ὁ τρέσας Ἀριστόδημος» καλεόμενος.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τῇ ἐν Πλαταίῃσι μάχῃ ἀνέλαβε πᾶσαν τὴν ἐπενεχθεῖσαν αἰ-
232 *τίην. λέγεται δὲ καὶ ἄλλον ἀποπεμφθέντα ἄγγελον ἐς Θεσσαλίην τῶν*
τριηκοσίων τούτων περιγενέσθαι, τῷ οὔνομα εἶναι Παντίτην, νοστήσαντα
233 *δὲ τοῦτον ἐς Σπάρτην, ὡς ἠτίμωτο, ἀπάγξασθαι. οἱ δὲ Θηβαῖοι, τῶν ὁ*
Λεοντιάδης ἐστρατήγεε, τέως μὲν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντες ἐμάχοντο ὑπ'
ἀναγκαίης ἐχόμενοι πρὸς τὴν βασιλέος στρατιήν, ὡς δὲ εἶδον κατυπέρτερα
τῶν Περσέων γινόμενα τὰ πρήγματα, οὕτω δὴ τῶν σὺν Λεωνίδῃ Ἑλλήνων
ἐπειγομένων ἐπὶ τὸν κολωνὸν ἀποσχισθέντες τούτων χεῖράς τε προέτεινον
καὶ ἤισαν ἆσσον τῶν βαρβάρων λέγοντες τὸν ἀληθέστατον τῶν λόγων, ὡς

AB CT MP(p) DR SV

ἀποθανεῖν (230) expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LI

Ὅτι ἀπονοστήσας ἐς Λακεδαίμονα – ἠτίμωτο (231) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LII

Ὅτι λέγεται καὶ ἄλλον – ἀπάγξασθαι (232) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LIII

Ὅτι οἱ Θηβαῖοι (233,1) – περιεγίνοντο· οὐ μέντοι – Λεοντιάδεω (233,2) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LIV

T 2476–2487 Plut. de Hdt.i mal. 33 (mor. 866d–f) *Τοὺς δὲ Θηβαίους πρῶτον μέν φασι* μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐόντας μάχεσθαι ὑπ' ἀνάγκης ἐχομένους· *ἑξῆς δὲ τούτοις γέγραφεν, ὅτι* τῶν ἄλλων – ἀποσχισθέντες *Θηβαῖοι* χεῖρας – μάρτυρας. ... τοὺς μὲν *αὐτῶν* κατέκτειναν *βάρβαροι* προσιόντας, *ὡς αὐτὸς εἴρηκε,* τοὺς δὲ πλεῦνας – Λεοντιάδεω et cf. quae ad VI 129,3 adhibuimus

2465 *ἐς Σπάρτην* om. Const. ‖ 2466 *οἱ δὲ*] *ὁ δέ γε* Const. ‖ 2466–2467 *τὴν μάχην καταλαβεῖν* **DRSV** *καταλαβεῖν τὴν μάχην* Const. rell. ‖ 2469 *ὁ* om. **MPDRSV** Const. | *εἶχε ὄνειδός τε* **ABCT** Const. ‖ 2472 *τῇ ἐν*] *τῇσι* **DRSV** | *ἐπενεχθεῖσάν οἱ* **M** Ald. *ἐξενεχθεῖσαν* **TR** ‖ 2473 *ἀποπεμφέντα* **C** ‖ 2474 *Παντίτῃ* **C** ‖ 2477 *βασιλέως* **M** *βασιλῆος* Ald. ‖ 2478 *γινόμενα τῶν Περσέων τὰ πρήγματα* **MDRSV** *γινόμενα τὰ τῶν Περσέων πρήγματα* Const. | *δὴ καὶ τῶν* **C** ‖ 2479 *ἐπειγομένων* **MPDR SV** *ἐπιγενομένων* **ABCT** Plut. ‖ 2480 *ἤεσαν* V^{ac}

*καὶ μηδίζουσι καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ ἐν πρώτοισι ἔδοσαν βασιλέϊ, ὑπὸ δὲ
ἀναγκαίης ἐχόμενοι ἐς Θερμοπύλας ἀπικοίατο καὶ ἀναίτιοι εἶεν τοῦ τρώ-
ματος τοῦ γεγονότος βασιλέϊ, ὥστε ταῦτα λέγοντες περιεγίνοντο· εἶχον* 2
*γὰρ καὶ Θεσσαλοὺς τούτων τῶν λόγων μάρτυρας. οὐ μέντοι τά γε πάντα
εὐτύχησαν· ὡς γὰρ αὐτοὺς ἔλαβον οἱ βάρβαροι ἐλθόντας, τοὺς μέν τινας
καὶ ἀπέκτειναν προσιόντας, τοὺς δὲ πλεῦνας αὐτῶν κελεύσαντος Ξέρξεω
ἔστιξαν στίγματα βασιλήια ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λεοντιάδεω, τοῦ
τὸν παῖδα Εὐρύμαχον χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσαν Πλαταιέες στρατηγή-
σαντα ἀνδρῶν Θηβαίων τετρακοσίων καὶ σχόντα τὸ ἄστυ τὸ Πλαταιέων.
Οἱ μὲν δὴ περὶ Θερμοπύλας Ἕλληνες οὕτω ἠγωνίσαντο· Ξέρξης δὲ κα-* 234
*λέσας Δημάρητον εἰρώτα ἀρξάμενος ἐνθένδε· «Δημάρητε, ἀνὴρ εἶς
ἀγαθός. τεκμαίρομαι δὲ τῇ ἀληθείῃ· ὅσα γὰρ εἶπας, ἅπαντα ἀπέβη οὕτω.
νῦν δέ μοι εἰπέ, κόσοι τινές εἰσι οἱ λοιποὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τούτων
ὁκόσοι τοιοῦτοι τὰ πολέμια, εἴτε καὶ ἅπαντες.» ὁ δὲ εἶπε· «ὦ βασιλεῦ,* 2
*πλῆθος μὲν πολλὸν πάντων τῶν Λακεδαιμονίων καὶ πόλις πολλαί· τὸ δὲ
θέλεις ἐκμαθεῖν, εἰδήσεις. ἔστι ἐν τῇ Λακεδαίμονι Σπάρτη πόλις ἀνδρῶν
ὀκτακισχιλίων μάλιστα, καὶ οὗτοι πάντες εἰσὶ ὅμοιοι τοῖσι ἐνθάδε μαχεσα-
μένοισι· οἵ γε μὲν ἄλλοι Λακεδαιμόνιοι τούτοισι μὲν οὐκ ὅμοιοι, ἀγαθοὶ*

AB CT MP(p) DR SV

T 2496 s. Eust. Il. 294 (ad *B* 582) *Ἡρόδοτος ... λέγει, ὅτι* ἐν Λακεδαίμονι – μάλιστα

2480–2481 *ὡς μηδίζουσι* **SV** *ὡς μηδίσειαν* Plut. *ὡς καὶ μηδίζουσι* Const. rell. ‖ **2481** *ἐν πρώτοισι* om. Plut. ‖ **2482** *ἀνάγκης* Plut. Const. | *ἀπικέατο* Plut. | *εἶεν* **AB CT** Plut. Const. *εἶναι* rell. ‖ **2482.2483** *τρωύματος* Const. ‖ **2483** *γενομένου* Plut. *γεγονότος* Const. rell. | *βασιλέϊ* **ABCTMP** Plut. Const. *βασιλέος* rell. | *ὥστε* **ABCTMP** Const. *τε* **DRSV** om. Plut. | *περιεγένοντο* **SV**[ac] Plut. *περιεγίνοντο* **V**[c] Const. rell. ‖ **2484** *τούτων τῶν λόγων* **ABT** Plut. *τῶν λόγων τούτων* rell. | *τά* om. Const. ‖ **2485** *τινας*] *αὐτῶν* Plut. *τινας αὐτῶν* **M** *τινας αὐτέων* Ald. ‖ **2486** *καὶ* om. **D**[1] | *προσιόντες* **C** *προσιόντας* Plut. Const. rell. | *αὐτῶν* om. Plut. ‖ **2487** *ἔστιξαν* Plut. *ἐστίζων* Const. ‖ **2487–2488** *τοῦ τὸν*] *τοῦτον* **A** ‖ **2489** *τὸ*$_2$] om. **M** *τῶν* **T** ‖ **2490** *ἠγωνίζοντο* **RSV** ‖ **2491** *ἠρώτα* **CMPV**[ac] | *ἐνθάδε* **D** ‖ **2492** *δὲ*] *γὰρ* **T** | *γὰρ εἶπες* **DRSV** ‖ **2494** *ὦ* om. **D** ‖ **2495** *πολλὸν – Λακεδαιμονίων*] *πάντων τῶν Λακεδαιμονίων* **TM** *πάντων τῶν Λακεδαιμονίων πολλὸν* **Pp** Ald. | *πόλεις* **CTpD RV** *πόλιες* **M** | *δὲ*] *δ' εἰ* **D**[2] ‖ **2496** *τῇ* om. Eust. | *Λακεδαιμονίῃ* **M** Ald. ‖ **2497** *καὶ* om. **DRSV** ‖ **2498** *γε* om. et supra lin. add. **A**[1] | *γε μὴν* **R** | *ἄλλοι Λακεδαιμόνιοι ἀγαθοὶ μὲν τούτοισι δὲ οὐκ ὁμοῖοι* **M**

3 δέ.» εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης· «Δημάρητε, τέῳ τρόπῳ ἀπονητοτάτω τῶν
ἀνδρῶν τούτων ἐπικρατήσομεν, ἴθι ἐξηγέο· σὺ γὰρ ἔχεις αὐτῶν τὰς διεξ-
235 όδους τῶν βουλευμάτων, οἷα βασιλεὺς γενόμενος.» ὁ δ' ἀμείβετο· «ὦ βασι-
λεῦ, εἰ μὲν δὴ συμβουλεύεαί μοι προθύμως, δίκαιόν με σοί ἐστι φράζειν
τὸ ἄριστον· εἰ τῆς ναυτικῆς στρατιῆς νέας τριηκοσίας ἀποστείλειας ἐπὶ
2 τὴν Λάκαιναν χώρην – ἔστι δὲ ἐπ' αὐτῇ νῆσος ἐπικειμένη, τῇ οὔνομά ἐστι
Κύθηρα, τὴν Χίλων ἀνὴρ παρ' ἡμῖν σοφώτατος γενόμενος κέρδος μέζον
ἔφη εἶναι Σπαρτιήτῃσι κατὰ τῆς θαλάσσης καταδεδυκέναι μᾶλλον ἢ ὑπε-
ρέχειν αἰεί τι προσδοκῶν ἀπ' αὐτῆς τοιοῦτο ἔσεσθαι, οἷόν τοι ἐγὼ ἐξηγέο-
μαι, οὔτι τὸν σὸν στόλον προειδώς, ἀλλὰ πάντα ὁμοίως φοβεόμενος ἀν-
δρῶν στόλον – ἐκ ταύτης ὧν τῆς νήσου ὁρμώμενοι φοβεόντων τοὺς
Λακεδαιμονίους. παροίκου δὲ πολέμου σφι ἐόντος οἰκηίου οὐδὲν δεινοὶ
ἔσονταί τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἁλισκομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ βοηθέωσι
ταύτῃ· καταδουλωθείσης δὲ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀσθενὲς ἤδη τὸ Λακω-
4 νικὸν μοῦνον λείπεται. ἢν δὲ ταῦτα μὴ ποιῇς, τάδε τοι προσδόκα ἔσεσθαι·
ἔστι τῆς Πελοποννήσου ἰσθμὸς στεινός· ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ πάντων Πελο-
ποννησίων συνομοσάντων ἐπὶ σοὶ μάχας ἰσχυροτέρας ἄλλας τῶν γενομέ-
νων προσδέκεο ἔσεσθαί τοι. ἐκεῖνο δὲ ποιήσαντι ἀμαχητὶ ὅ τε ἰσθμὸς οὗτος

AB CT MP(p) DR SV

Εἶπε πρὸς ταῦτα Ξέρξης· 'Δημάρητε, τέῳ τρόπῳ ἀπονητότατα ἐπικρατήσομεν ἀνδρῶν τούτων ('Δημάρητε', εἶπε Ξέρξης, 'τέῳ τρόπῳ *Σπηρτιητέων* τούτων ἀπονητότατα ἐπικρατήσομεν 𝔓) – ἐξηγέο.' (234,3) ὁ δ' ἀμείβετο· 'εἰ τῆς (235,1) – ἀνδρῶν στόλον ὁμοίως φοβεόμενος.' (235,2) exc. floril. 𝔄𝔓

2499 *ταῦτα*] *τάδε* **R** | *ἀπονητότατα* **ABCTMP𝔄𝔓** || **2499–2500** *τούτων τῶν ἀνδρῶν* **M** || **2500** *ἐπικρατήσωμεν* **B** | *ἐξηγέω* **CR**[1]**V**[1] *ἐξηγέο* **𝔄𝔓** rell. || **2501** *ὁ δ' ἀμείβετο* **ABCTMP𝔄𝔓** *ὁ δὲ εἶπεν* rell. || **2502** *συμβουλεύσεαι* alt. *σ* eras. man. rec. **A** || **2503** *τριηκοσίας νέας* **D** | *ἀποστείλας* **CT** *ἀποστείλοι* **𝔓** *ἀποστείλειας* **𝔄** rell. || **2504** *Λακεδαίμονα* **RSV** *Λάκαιναν* **𝔄𝔓** rell. | *ἐπικειμένη* **ABCTMP𝔄𝔓** *κειμένη* rell. || **2505** *Χείλων* **AB** *Χίλων* **𝔄𝔓** rell. | *σοφώτατος παρ' ἡμῖν* **𝔓** *παρ' ἡμῖν σοφώτατος* **𝔄** rell. | *μέζω* **BCT** extr. voci litt. *ον* suprascr. man. rec. **A** *μέζων* **R** *μέζον* **𝔄𝔓** rell. || **2507** *ἀεί* **𝔄** *αἰεί* **𝔓** rell. | *τοιοῦτον* **RSV𝔄𝔓** *τοιοῦτο* rell. | *τοι*] *τι* **CMT RV** om. **𝔄** || **2508** *οὔτοι* **MS𝔓** *ὅτι* **C** *οὔ τι* **𝔄** rell. || **2508–2509** *ὁμοίως – στόλον*] cf. **𝔄𝔓** || **2509** *ὧν* om. **ABCTMP** | *ὁρμεόμενοι* **Pp** *ὁρμεώμενοι* **C** | *φοβεόντων*] *φερόντων* **DRSV** || **2511** *ἔσοταί* **A**[1]**B**[1] | *Ἑλάδος* **AB** || **2512** *ἤδη*] *δὴ* **DRSV** || **2512–2513** *τὸ Λακωνικὸν μόνον λείπεται* **T** *μοῦνον τὸ Λακωνικὸν λείπεται* **M** *τὸ Λακωνικὸν γίνεται* **D** *τὸ Λακωνικὸν μοῦνον γίνεται* **RSV** || **2514** *τῆς*] *τις* **D** | *Πελοπονήσου* **TD**[1]**R** || **2514.2515** *Πελοπονησίων* **TR** || **2515** *συνωμοσάντων* **RV** | *ἰσχυροτάτας* **T** || **2516** *προσδέκεω* **C** | *τοι* om. **S**

καὶ αἱ πόλις προσχωρήσουσι.» λέγει μετὰ τοῦτον Ἀχαιμένης ἀδελφεός τε 236
ἐὼν Ξέρξεω καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς παρατυχών τε τῷ λόγῳ
καὶ δείσας, μὴ ἀναγνωσθῇ Ξέρξης ποιέειν ταῦτα· «ὦ βασιλεῦ, ὁρέω σε
ἀνδρὸς ἐνδεκόμενον λόγους, ὃς φθονέει τοι εὖ πρήσσοντι ἢ καὶ προδιδοῖ
πρήγματα τὰ σά. καὶ γὰρ δὴ καὶ τρόποισι τοιούτοισι χρεώμενοι Ἕλληνες
χαίρουσι· τοῦ τε εὐτυχέειν φθονέουσι καὶ τὸ κρέσσον στυγέουσι. εἰ δ' ἐπὶ 2
τῇσι παρεούσῃσι τύχῃσι, τῶν νεῶν νεναυηγήκασι τετρακόσιαι, ἄλλας ἐκ
τοῦ στρατοπέδου τριηκοσίας ἀποπέμψεις περιπλέειν Πελοπόννησον, ἀξιό-
μαχοί τοι γίνονται οἱ ἀντίπαλοι· ἁλὴς δὲ ἐὼν ὁ ναυτικὸς στρατὸς δυσμε-
ταχείριστός τε αὐτοῖσι γίνεται, καὶ ἀρχὴν οὐκ ἀξιόμαχοί τοι ἔσονται, καὶ
πᾶς ὁ ναυτικὸς τῷ πεζῷ ἀρήξει, καὶ ὁ πεζὸς τῷ ναυτικῷ ὁμοῦ πορευό-
μενος· εἰ δὲ διασπάσεις, οὔτε σὺ ἔσεαι ἐκείνοισι χρήσιμος οὔτε ἐκεῖνοι
σοί, τὰ σεωυτοῦ δὲ τιθέμενος εὖ γνώμην ἔχων τὰ τῶν ἀντιπολέμων μὴ 3
ἐπιλέγεσθαι πρήγματα, τῇ τε στήσονται τὸν πόλεμον τά τε ποιήσουσι ὅσοι
τε πλῆθός εἰσι. ἱκανοὶ γὰρ ἐκεῖνοί γε αὐτοὶ ἑωυτῶν πέρι φροντίζειν εἰσί,
ἡμεῖς δὲ ἡμέων ὡσαύτως. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἢν ἴωσι ἀντία Πέρσῃσι ἐς μά-
χην, οὐδὲν τὸ παρεὸν τρῶμα ἀκεῦνται.» ἀμείβεται Ξέρξης τοῖσδε· «Ἀχαί- 237
μενες, εὖ τέ μοι δοκέεις λέγειν, καὶ ποιήσω ταῦτα. Δημάρητος δὲ λέγει
μέν, τὰ ἄριστα ἔλπεται εἶναι ἐμοί, γνώμῃ μέντοι ἑσσωται ὑπὸ σεῦ· οὐ γὰρ 2

AB CT MP(p) DR SV

2517 *πόλεις* **CTpDRV** *πόλι*[ες] **M** | *προχωρήσουσι* **RSV** ‖ 2518 *στρατοῦ* haplogr. om. **M** ‖ 2519 *ὁρῶ* **AB** ‖ 2520 *εὐπρήσσοντα* **B**[1] ‖ 2521 *τὰ πρήγματα τὰ σά* **DRSV** | *χρεόμενοι* **BPp** | *οἱ Ἕλληνες* **Mp**[c] Ald. ‖ 2522 *κρεῖσσον* **M** ‖ 2523 *τῶν νεῶν* temptavi sic intelligens: ‚naves alias atque illas, quae naufragio sunt deletae, ultro mittis ad Peloponnesum circumnavigandam' (ad talis propositionis relativae constructionem fere cf. IV 44,1): *τῶν νέες* codd. : *τῷ νέες* propos. Valckenaer ⟨*ἐκ*⟩ *τῶν νέες* scribi vult Baehr cuius emendationis quae ratio sit vix intellegitur ‖ 2524 *Πελοπόνησον* **TRSV** ‖ 2524.2525 *ἀξιόμαχοί τοι*] *ἀξιόμαχοι* **ABC** *ἀξιόμαχοί τι* **M** *ἀξιόμαχοι τε* **D** *ἀξιόμαχοι δὴ* **T** ‖ 2526 *ἀξιόμαχοί τοι*] *ἀξιόμαχοι* **AB CT** | *ἔσονται*] *γίνονται* **DRSV** ‖ 2528 *ἐκείνοισι ἔσεαι* **DRS** *κείνοισι ἔσεαι* **CP** *ἐκείνοισε ἔσεαι* **V** *ἔσεαι κείνοισι* **MPp** Ald. | *κεῖνοι* **TM** Ald. ‖ 2529 *δὲ* om. **C** | *ἔχω* **ABCT** *ἔχε* **S** *τὰ – εἰσι* contemplationem post adiunctam („afterthought") et protasin *εἰ – διασπάσεις* continuantem esse censeo potius quam Hudium sequens quod plane scriptoris cuiusdam coniectura est codicis **S** vel lectionem e litterae *ω* vocis *ἔχω* false lectae natam in textum recipiam ‖ 2531 *αὐτοὶ* om. **M**[ac] | *περιφροντίζειν* **BCRV** ‖ 2533 *οὐδὲ ἓν* **ABCT** | *τραῦμα* **A**[1] *τρῶυμα* **M** | *ἀνεῦνται* **C** *ἀνιεῦνται* cett. em. Cobet Stein ‖ 2533.2534 *Ἀχαιμένεες* **C** ‖ 2535 *τὰ – εἶναι*] *τὰ ἄριστα εἶναι δοκέει* **M** | *ἑσσοῦται* **ABCTMP**

δὴ ἐκεῖνό γε ἐνδέξομαι, ὅκως οὐκ εὐνοεῖ τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι, τοῖσί τε λεγομένοισι πρότερον ἐκ τούτου σταθμώμενος καὶ τῷ ἐόντι, ὅτι πολιήτης μὲν πολιήτῃ εὖ πρήσσοντι φθονέει καὶ ἔστι δυσμενὴς τῇ σιγῇ, οὐδ' ἂν συμβουλευομένου τοῦ ἀστοῦ πολιήτης ἀνὴρ τὰ ἄριστά οἱ δοκέοντα εἶναι ὑποθέοιτο, εἰ μὴ πρόσω ἀρετῆς ἀνήκοι – σπάνιοι δέ εἰσι οἱ τοιοῦτοι –,
3 *ξεῖνος δὲ ξείνῳ εὖ πρήσσοντί ἐστι εὐμενέστατον πάντων, συμβουλευομένου*
τε ἂν συμβουλεύσειε τὰ ἄριστα. οὕτω ὦν κακολογίης πέρι τῆς ἐς Δημά-
238 *ρητον ἐόντος ἐμοὶ ξείνου ἔχεσθαί τινα τοῦ λοιποῦ κελεύω.» ταῦτα εἴπας*
Ξέρξης διεξῇε διὰ τῶν νεκρῶν καὶ Λεωνίδεω ἀκηκοώς, ὅτι βασιλεύς τε ἦν
καὶ στρατηγὸς Λακεδαιμονίων, ἐκέλευσε ἀποταμόντας τὴν κεφαλὴν ἀνα-
2 *σταυρῶσαι. δῆλά μοι πολλοῖσι μὲν καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι, ἐν δὲ καὶ τῷδε οὐκ ἥκιστα γέγονε, ὅτι βασιλεὺς Ξέρξης πάντων δὴ μάλιστα ἀνδρῶν ἐθυμώθη ζῶντι Λεωνίδῃ· οὐ γὰρ ἄν κοτε ἐς τὸν νεκρὸν ταῦτα παρενόμησε, ἐπεὶ τιμᾶν μάλιστα νομίζουσι, τῶν ἐγὼ οἶδα ἀνθρώπων Πέρσαι ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ἐποίευν, τοῖσι ἐπετέτακτο ποιέειν.*
239 *Ἄνειμι δὲ ἐκεῖσε τοῦ λόγου, τῇ μοι τὸ πρότερον ἐξέλιπε. ἐπύθοντο Λακεδαιμόνιοι, ὅτι βασιλεὺς στέλλοιτο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πρῶτοι, καὶ οὕτω δὴ*

AB CT MP(p) DR SV

Ὅτι πολιήτης (237,2) – συμβουλεύσειε τὰ ἄριστα (237,3) exc. Stob. fl. XXXVIII 61

2536 *κεῖνό* **BCTP** **κεῖνό* **A** | *γε* om. **M** | *εὐνοέει* **PS** *εὖ νοεῖ* **R** *εὖ νοοῖ* **V** *εὐνοεῖ* **p** cett. ‖ 2538 *τῇ σιγῇ οὐδ' ἂν* **ABCTMP** Stob. *τῇ τε γῇ οὐδὲν* rell. ‖ 2539 *αὐτοῦ* **D** *ἀστοῦ* Stob. rell. | *τὰ ἄριστα* **ABCTMP** Stob. *ἄριστα* rell. | *εἶναι* om. Stob. ‖ 2540 *ἀνήκει ἀρετῆς* **T** *ἀνήκοι ἀρετῆς* **DRSV** ‖ 2541 *ἐστι μὲν εὐμενέστατον* **DRSV** *ἐστιν εὐμενέστατον* Stob. ‖ 2542 *περὶ κακολογίης* **ABCT** ‖ 2543 *περιέχεσθαι* **ABCTP** initio vocis litteras *ἀπε* suprascr. man. rec. **A** *ἀπέχεσθαι* formans quod iam coniecerat Reiske : *πέρι, ἔχεσθαι* propos. Stein | *τινα* om. **M** ‖ 2544 *Λεωνίδεω πέρι* **M** Ald. | *ἀκηκοὼς ὡς ὅτι* **ABCT** *ἀκηκοὼς ὡς* olim exstitisse existimo unde illud *ὡς* ex haplogr. perditum a scriptoribus quibusdam coniunctione *ὅτι* supplebatur et inde lectio codd. **ABCT** velut mixta orta est ‖ 2545 *ἐκέλευε* **C** ‖ 2546 *ἓν* **A** | *δὲ καὶ*] *δὴ δὲ καὶ* ut vid. **M** *δὲ καὶ δὴ* Ald. ‖ 2547 *τόδε* **M** ‖ 2548 *ζώοντι* **Pp** *ζόωντι* **C** *ζώωντι* **M** *ζῶντι* Plut. rell. | *ἂν* om. **AB CT** ‖ 2548.2549 *παρηνόμησε* **TMPD** ‖ 2550 *ταῦτα* om. **DRSV** ‖ 2552 cap. 239 secl. Krueger: annon ‚interpolatio auctoris' sit dubitat Corcella, *Annali della Scuola Norm. Sup. di Pisa,* Cl. Lett. e Filos. 15 (1985) 313–491 | *ἐκεῖσε* **ABCTMp** *ἐπ' ἐκεῖνο* cett. *γρ' ἐκεῖσε* in mg. **P** | *ᾗ* **P**[c] *τῇ* **P**[ac]**p** cett. | *τὸ* om. **MPDRSV** contra Hudium conservari vult Corcella *o.c.* 320 s.

ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν, ἔνθα δή σφι ἐχρήσθη, τὰ
ὀλίγῳ πρότερον εἶπον· ἐπύθοντο δὲ τρόπῳ θωμασίῳ. Δημάρητος γὰρ ὁ 2
Ἀρίστωνος φυγὼν ἐς Μήδους, ὡς μὲν ἐγὼ δοκέω, καὶ τὸ οἰκὸς ἐμοὶ συμ-
μάχεται, οὐκ ἦν εὔνοος Λακεδαιμονίοισι, πάρεστι δὲ εἰκάζειν, εἴτε εὐνοίῃ
ταῦτα ἐποίησε εἴτε καὶ καταχαίρων· ἐπείτε γὰρ Ξέρξῃ ἔδοξε στρατηλατέ-
ειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐὼν ἐν Σούσοισι ὁ Δημάρητος καὶ πυθόμενος ταῦτα
ἠθέλησε Λακεδαιμονίοισι ἐξαγγεῖλαι. ἄλλως μὲν δὴ οὐκ εἶχε σημῆναι – 3
ἐπικίνδυνον γὰρ ἦν, μὴ λαμφθείη – ὁ δὲ μηχανᾶται τοιάδε· δελτίον δί-
πτυχον λαβὼν τὸν κηρὸν αὐτοῦ ἐξέκνησε καὶ ἔπειτα ἐν τῷ ξύλῳ τοῦ δελ-
τίου ἔγραψε τὴν βασιλέος γνώμην, ποιήσας δὲ ταῦτα ὀπίσω ἐπέτηξε τὸν
κηρὸν ἐπὶ τὰ γράμματα, ἵνα φερόμενον κεινὸν τὸ δελτίον μηδὲν πρῆγμα
παρέχοι πρὸς τῶν ὁδοφυλάκων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπίκετο ἐς τὴν Λακεδαίμονα, 4
οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρίν γε δή σφι, ὡς ἐγὼ πυν-
θάνομαι, Κλεομένεος μὲν θυγάτηρ, Λεωνίδεω δὲ γυνή, Γοργὼ ὑπέθετο
ἐπιφρασθεῖσα αὐτὴ τὸν κηρὸν κνᾶν κελεύουσα καὶ εὑρήσειν σφέας γράμ-
ματα ἐν τῷ ξύλῳ. πειθόμενοι δὲ εὗρον καὶ ἐπελέξαντο, ἔπειτα δὲ τοῖσι
ἄλλοισι Ἕλλησι ἐπέστειλαν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι.

AB CT MP(p) DR SV

2557 ss. Suid. s. v. *καταχαίρων*: πάρεστι – καταχαίρων ‖ **2561 ss.** id. s. v. *ἐξέκνισεν:* δελτίον – ἐξέκνισεν s. v. *ἐπέτηξεν:* δελτίον δίπτυχον λαβὼν τὸν κηρὸν *αὐτοῦ* ἐπέτηξεν s. v. *κνᾶν*: λαβὼν δελτίον δίπτυχον *ἐκέλευσε* τὸν κηρὸν κνᾶν Zon. 770 *ἐξέκνισεν· Ἡρόδοτος·* δελτίον – ἐξέκνισεν Poll. IV. 18 *Ἡρόδοτος μὲν* 'δέλτιον δίπτυχον', *οἱ δὲ Ἀττικοὶ 'γραμματεῖον δίθυρον'* | id. X. 58 *Ἡρόδοτος…* 'κηρὸν' *εἴρηκε* ‖ **2569 s.** id. *ἐπελέξαντο· ἀνέγνωσαν· εὑρόντες τὰ γράμματα* ἐν τῷ ξύλῳ *τοῦ διπτύχου ταῦτα* ἐπελέξαντο· *Ἡρόδοτος· καὶ αὖθις* (fort. ad II 125,6 se refert?)· *ὁ δὲ γραμματεὺς ἐπελέγετο τὰ γράμματα*

2554 *ἐχρήσθη σφι* **M** ‖ **2555** *ὀλίγον* **S** fin. voc. comp. notat **V** | *ἐπύθον* versu exeunte **A** | *θωυμασίῳ* **ABTMP** | *γὰρ* om. **M** ‖ **2556** *εἰκὸς* **DRSV** Suid. ‖ **2556.2557** *συμμαχέεται* Suid. ‖ **2557** *εὔνος* **BM** ‖ **2558** *ἐποίησας* Suid. | *ἐπείτε γὰρ* om. **RSV** | *ἐδόκεε* **DRSV** ‖ **2560** *δὴ* om. **ABCT** ‖ **2561** *λα*φθείη* **B** ‖ **2561–2562** *δελτίον – λαβὼν*] cf. Suid. s. v. *κνᾶν* ‖ **2561.2562** *δίπτυκτον* **D** *δίπτυχον* Poll. Suid. ubique Ant. rell. ‖ **2562** *ἐξέκνησαν* **T** *ἐξέκνισεν* Suid. s. v. Anton. | *τῷ* om. **A** ‖ **2563** *ἔγραφε* **DRSV** | *βασιλέως* **A**[1]**B** | *ἐπέτεξε* **SV** *ἐπέταξε* **D**[2]**R** *ἔταξε* **D**[1] *ἐπέτηξε* Suid. rell. ‖ **2564** *κεινὸν* om. **DRSV** | *πρῆμα* **AB** ‖ **2565** *παρέχει* **RV**[c] *παρέχῃ* **SV**[ac] | *ὁμοφυλάκων* **C** | *καὶ* om. **M** Ald. ‖ **2567** *δὲ* om. **R** ‖ **2568** *ἐπισφρασθεῖσα* **R** | *αὐτό* **T** | *ἐκκνᾶν* duce Naberio Hude voce *ἐξέκνησε* (supra l. 2562) nixus, supervacaneo tamen ‖ **2570** *ἄλλοισι* om. **DRSV** | *ταῦτα – γενέσθαι* om. et init. lib. VIII (ubi cett. ea iterant) hab. **MPpS**

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Θ

Οὐρανία

I

1 *[Ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγεται γενέσθαι.] οἱ δὲ Ἑλλήνων ἐς τὸν ναυτικὸν*
στρατὸν ταχθέντες ἦσαν οἵδε· Ἀθηναῖοι μὲν νέας παρεχόμενοι ἑκατὸν καὶ
εἴκοσι καὶ ἑπτά, ὑπὸ δὲ ἀρετῆς τε καὶ προθυμίης Πλαταιέες ἄπειροι τῆς
ναυτικῆς ἐόντες συνεπλήρουν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὰς νέας. Κορίνθιοι δὲ τεσ-
2 *σεράκοντα νέας παρείχοντο, Μεγαρέες δὲ εἴκοσι· καὶ Χαλκιδέες ἐπλήρουν*
εἴκοσι Ἀθηναίων σφι παρεχόντων τὰς νέας, Αἰγινῆται δὲ ὀκτωκαίδεκα, Σι-
κυώνιοι δὲ δυοκαίδεκα, Λακεδαιμόνιοι δὲ δέκα, Ἐπιδαύριοι δὲ ὀκτώ,
Ἐρετριέες δὲ ἑπτά, Τροιζήνιοι δὲ πέντε, Στυρέες δὲ δύο καὶ Κεῖοι δύο τε
νῆας καὶ πεντηκοντέρους δύο· Λοκροὶ δέ σφι οἱ Ὀπούντιοι ἐπεβοήθεον
2 *πεντηκοντέρους ἔχοντες ἑπτά. ἦσαν μὲν οὗτοι οἱ στρατευόμενοι ἐπ' Ἀρτε-*
μίσιον, εἴρηται δέ μοι καί, ὡς τὸ πλῆθος ἕκαστοι τῶν νηῶν παρείχοντο.

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
Libros VIII et IX totos exc. 𝔳
αθην]α̣ι̣ο̣[ι (1,1) – *Στυ]ρεες δ̣[ε* (1,2) Pap. Ox. 3382 valde mutilata

Ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LVIII | ad cap. 1–2 cf. grammaticam meam 192 ‖ 1 *ταῦτα – γενέσθαι* e fine lib. VII iteratur | *αὖτα* **V** *ταῦτα* 𝔳 cett. | *δὴ* om. **MR** | *Ἑλλήνων εἰς τὸν ναυτικὸν* **T** *Ἕλληνες τὸν ναυτικὸν* **CDRSV** *Ἕλληνες τὸ ναυτικὸν* **B** ‖ 2–3 *ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν* **DRSV** *ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἑπτά* **Π** rell. ‖ 3 *τε* om. **A**^{1} {**Π**} ‖ 3–4 *τῆς ναυτικῆς στρατιῆς ἐόντες* 𝔳 *ἐόντες τῆς ναυτικῆς* **M** *τῆς ναῦ[* **Π** ‖ 4.5 *τεσσαράκοντα* **CTDV** *]κ̣ο̣ντα* **Π** ‖ 5 *Καλχιδέες* **RV** *Καχαλκιδέες* 𝔳 ‖ 6 *παρεχόντων σφι* **MPDRSV** *]σφιν* **Π** ‖ 6–7 *ὀκτωκαίδεκα – δὲ* ex haplogr. om. **D**^{1} ‖ 7 *δυώδεκα* **D**^{2}**RSV** {**Π**} ‖ 8 *Στυριέες* **RSV** *Τυρέες* **T** *Στυρέες* **Π** rell. | *Κεῖοι* **AB** *Κῖοι* cett. ‖ 9 *νέας* **ABCTMP** | *πεντηκοτέρους* **AD** | *ἐπεβώθεον* **DRSV** ‖ 10 *πεντηκοτέρους* **D** | *μὲν οὖν οὗτοι* **MPDRSV** ‖ 11 *ὡς τὸ πλῆθος*] *ὅσον τὸ πλῆθος* ci. Reiske *ὅσον τι πλῆθος* ci. Schaefer *ὁπόσας* ci. Scaliger in notis Univ. Cantabr. Nn. V. 26 | *νεῶν* **ABCTMPD**^{1}

ἀριθμὸς δὲ τῶν συλλεχθεισέων νηῶν ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἦν πάρεξ τῶν πεν-
τηκοντέρων διηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα καὶ μία. τὸν δὲ στρατηγὸν τὸν τὸ 2
μέγιστον κράτος ἔχοντα παρείχοντο Σπαρτιῆται Εὐρυβιάδην Εὐρυκλείδεω·
οἱ γὰρ σύμμαχοι οὐκ ἔφασαν, ἢν μὴ ὁ Λάκων ἡγεμονεύῃ, Ἀθηναίοισι ἕψε-
σθαι ἡγεομένοισι, ἀλλὰ λύσειν τὸ μέλλον ἔσεσθαι στράτευμα. ἐγένετο γὰρ 3
κατ' ἀρχὰς λόγος πρὶν ἢ καὶ ἐς Σικελίην πέμπειν ἐπὶ συμμαχίην, ὡς τὸ
ναυτικὸν Ἀθηναίοισι χρεὸν εἴη ἐπιτρέπειν. ἀντιβάντων δὲ τῶν συμμάχων
εἶκον οἱ Ἀθηναῖοι μέγα πεποιημένοι περιεῖναι τὴν Ἑλλάδα καὶ γνόντες, εἰ
στασιάσουσι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὡς ἀπολέεται ἡ Ἑλλάς, ὀρθὰ νοεῦντες,
στάσις γὰρ ἔμφυλος πολέμου ὁμοφρονέοντος τοσούτῳ κάκιόν ἐστι, ὅσῳ
πόλεμος εἰρήνης. ἐπιστάμενοι ὦν αὐτὸ τοῦτο οὐκ ἀντέτεινον, ἀλλ' εἶκον, 2
μέχρι ὅσου κάρτα ἐδέοντο αὐτῶν, ὡς διέδεξαν· ὡς γὰρ δὴ ὠσάμενοι τὸν
Πέρσην περὶ τῆς ἐκείνου ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐποιεῦντο, πρόφασιν τὴν Παυσα-
νίεω ὕβριν προϊσχόμενοι ἀπείλοντο τὴν ἡγεμονίην τοὺς Λακεδαιμονίους.
ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο· τότε δὲ οὗτοι οἱ καὶ ἐπ' Ἀρτεμίσιον Ἑλ- 4
λήνων ἀπικόμενοι, ὡς εἶδον νῆας τε πολλὰς καταχθείσας ἐς τὰς Ἀφέτας
καὶ στρατιῆς ἅπαντα πλέα, ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν
βαρβάρων ἀπέβαινε, ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον, καταρρωδήσαντες δρησμὸν
ἐβούλευον ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. γνόντες δέ σφεας οἱ 2

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
ηγεομε]νοισιν (2,2) – *ορθα* (3,1) Pap. Ox. 3383 col. I

T 21 s. Choric. 30 Boiss. *τὴν διάλυσιν παντὸς εἶναί φημι τροπαίου τιμιωτέραν Ἡροδότῳ χρώνενος δικαστῇ. 'ὅσῳ', γὰρ 'εἰρήνη', φησί, 'πρᾳοτέρα πολέμου, τοσούτῳ πόλεμος ἔφυ στάσεως ἡμερώτερος'* ‖ 29 ss. Plut. de Hdt.i mal. 34 (mor. 867 b) *ἐν … τῇ ὀγδόῃ τοὺς Ἕλληνάς φησι καταδειλιάσαντας* ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου δρησμὸν *βουλεύεσθαι* ἔσω εἰς τὴν Ἑλλάδα *καὶ τῶν Εὐβοέων δεομένων* ὀλίγον ἐπιμεῖναι χρόνον, *ὅπως* ὑπεκθοῖντο *γενεὰς καὶ τὸ οἰκετικόν*

12 *νεῶν* **ABCTMP** ‖ 13 *μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διηκόσιαι* **DRSV** ‖ 13–14 *τὸν τὸ μέγιστον* **ABCTMP²p** *τὸν μέγιστον* **P¹** cett. ‖ 14 *κάρτος* **ABTM** | *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** | *τὸν Εὐρυκλείδεω* **M** Ald. ‖ 16 *ἡγεομένοισι*] cf. Pap. Ox. 3383 | *λύσιν* **D²** *λύσειν* **ΠD¹** rell. | *γὰρ*] *δὲ* **R** spatium vacat **Π** ‖ 17 *καὶ* om. **D¹** [**Π**] | *ἐπὶ τὴν συμμαχίην* **DRSV** *ἐπὶ συμμαχίην* **Π** rell. ‖ 18 *χρεὼν* **CTMP**]*εον* **Π** ‖ 19–20 *εἰ στασιοῦσι* **DRSV** *στα*[**Π** ‖ 20 *νοέοντες* **DRSV** ‖ 21 *ὁμοφρονέοντας* **A** *ὁμοφρέοντος* **D¹** | *τοσοῦτο* **TRV** *τοσοῦτον* **𝔳** ‖ 23 *μέχρις οὗ* **MPDRSV** | *διέλεξαν* **𝔳** | *διωσάμενοι* ci. Bekker sequ. Hude ‖ 24 *Πέρσεα* **DRSV** | *ἐποιέοντο* **DR SV** *ἐποιοῦντο* (ευ supra) **M** ‖ 26 *ἐγένοντο* **C¹** | *οἵ* **ABDRV** | *καὶ* om. **T** ‖ 27 *νέας* **ABCTMP** | *τὰς*] *τοὺς* **RSV** ‖ 28 *πάντα* **DRSV** | *παράδοξα* **𝔳** ‖ 29 *δρασμὸν* **Pp** ‖ 29–30 *δρησμὸν – Ἀρτεμισίου*] cf. Plut. ‖ 30 *ἐβουλεύοντο* **ABCTMP** cf. Plut.

Εὐβοέες ταῦτα βουλευομένους ἐδέοντο Εὐρυβιάδεω προσμεῖναι χρόνον
ὀλίγον, ἔστ' ἂν αὐτοὶ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας ὑπεκθέωνται. ὡς δ' οὐκ
ἔπειθον, μεταβάντες τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν πείθουσι Θεμιστοκλέα ἐπὶ
μισθῷ τριήκοντα ταλάντοισι, ἐπ' ᾧ τε καταμείναντες πρὸ τῆς Εὐβοίης
5 *ποιήσονται τὴν ναυμαχίην. ὁ δὲ Θεμιστοκλέης τοὺς Ἕλληνας ἐπισχεῖν ὧδε*
ποιέει· Εὐρυβιάδῃ τούτων τῶν χρημάτων μεταδιδοῖ πέντε τάλαντα ὡς
παρ' ἑωυτοῦ δῆθεν διδούς. ὡς δέ οἱ οὗτος ἀνεπέπειστο (Ἀδείμαντος γὰρ ὁ
Ὠκύτου Κορίνθιος στρατηγὸς ἤσπαιρε μοῦνος φάμενος ἀποπλεύσεσθαί τε
ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ οὐ παραμενέειν), πρὸς δὴ τοῦτον εἶπε ὁ Θεμι-
2 *στοκλέης ἐπομόσας· «οὐ σύ γε ἡμέας ἀπολείψεις, ἐπεί τοι ἐγὼ μέζω δῶρα*
δώσω, ἢ βασιλεὺς ἄν τοι ὁ Μήδων πέμψειε ἀπολιπόντι τοὺς συμμάχους.»
ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε καὶ πέμπει ἐπὶ τὴν νῆα τὴν Ἀδειμάντου τάλαντα
3 *ἀργυρίου τρία. οὗτοί τε δὴ πληγέντες δώροισι ἀναπεπεισμένοι ἦσαν καὶ*
τοῖσι Εὐβοεῦσι ἐκεχάριστο, αὐτός τε ὁ Θεμιστοκλέης ἐκέρδηνε, ἐλάνθανε
δὲ τὰ λοιπὰ ἔχων, ἀλλ' ἠπιστέατο οἱ μεταλαβόντες τούτων τῶν χρημάτων
ἐκ τῶν Ἀθηνέων ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ.

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
ναυμα]χιην (4,2) – *προς δ[η* (5,1) Pap. Ox. 3383 col. II

T 36 Plut. Them. 7 (115c) *οἱ Εὐβοεῖς ... κρύφα τῷ Θεμιστοκλεῖ διελέγοντο Πελάγοντα μετὰ χρημάτων πολλῶν πέμψαντες, ἃ λαβὼν ἐκεῖνος, ὡς Ἡρόδοτος ἱστόρησε, τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην ἔδωκεν*

36 Lex. Vind. 125 s. v. *μεταδίδωμι*: *Ἡρόδοτος·* μεταδιδοὺς πέντε – διδούς || 38 s. Suid. s. v. *ἤσπαιρεν*: *Ἡρόδοτος·* ὁ Κορίνθιος – ἀποπλεύσεσθαι ἀπὸ Ἀρτεμισίου Eust. Il. 416 (ad *Γ* 293) *Ἡρόδοτος ... καὶ τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ οἷον ἀνασκιρτᾶν καὶ πάνυ προθυμεῖσθαι 'ἀσπαίρειν' ἔφη εἰπών·* «Ἀδείμαντος ἤσπαιρε μόνος ἀποπλεύσεσθαι»

31 *Εὐρυβάτεω* **D** | *ἐπιμεῖναι* Plut. || 32 *ἔστ' ἂν – ὑπεκθέωνται*] cf. Plut. || 33 *τῶν Ἀθηναίων τὸν στρατηγὸν* **D**[c] *τῶν Ἀθηναίων τῶν στρατηγὸν* **D**[ac] || 34 *τε* om. **DRSV** || 36 *ποιέεν* **V𝔳** [Π] | *μεταδιδοὺς* Lex. Vind. *μεταδιδοῖς* **𝔳** *μεταδιδοι*] **Π** || 37 *ἑωυτῷ* **p** Ald. *ἑωυτοῦ* **Π** rell. | *Ἀδάμαντος* **SV𝔳** *Ἀδείμαντος* **Π** rell. || 38 *Κωκυτου* **Π** | *Κόρινθος* **C** *Κορινθι[ο]ς* **Π** om. **M** *ὁ Κορίνθιος* Suid. | *στρατηγὸς ἤσπαιρε μοῦνος* **MPDRSV** *στρατηγὸς ἤσπαιρε μόνος* Eust. *στρατηγὸς τῶν λοιπῶν ἤσπαιρε μοῦνος* **Π** Suid. rell. | *ἀποπλώσεσθαι* **DRSV** *ἀποπλεύσεσθαι* Suid. Eust. rell. *απ[* **Π** || 39 *Αρτεμει[* **Π** || 40 *ἐπομώσας* **M** | *ἀπολείψῃς* **V𝔳** || 41 *πέμψοιεν* **V𝔳** || 42 *τε*] *τοι* **M** | *νέα* **ABTP** *νέαν* **CM** | *τοῦ Ἀδειμάντου* **P**[1] *τὴν Ἀδειμάντου* **P**[2]**p** cett. || 43 *τε*] *δὲ* **C** | *πληγέντες*] *πάντες* **ABCTMP** | *ἀναπεισθέντες* **M** || 44 *Εὐβοέσιν* **C** | *ἐκέρδησε* **T** *ἐκέρδανε* **DRSV** || 45–46 *τῶν χρημάτων – τούτῳ*] *ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐλθεῖν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ τὰ χρήματα* **ABCTP** *ἐλθεῖν ἐκ τῶν Ἀθηναίων ταῦτα τὰ χρήματα ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ* **M** || 46 *Ἀθηναίων* codd. em. Bekker

Οὕτω δὴ κατέμεινάν τε ἐν τῇ Εὐβοίῃ καὶ ἐναυμάχησαν. ἐγένετο δὲ 6
ὧδε· ἐπείτε δὴ ἐς τὰς Ἀφέτας περὶ δείλην πρωίην γινομένην ἀπίκατο οἱ
βάρβαροι πυθόμενοι μὲν ἔτι καὶ πρότερον περὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ναυλοχέειν
νῆας Ἑλληνίδας ὀλίγας, τότε δὲ αὐτοὶ ἰδόντες πρόθυμοι ἦσαν ἐπιχειρέειν,
εἴ κως ἕλοιεν αὐτάς. ἐκ μὲν δὴ τῆς ἀντίης προσπλώειν οὔ κώ σφι ἐδόκεε 2
τῶνδε εἵνεκα, μὴ ἰδόντες οἱ Ἕλληνες προσπλώοντας ἐς φυγὴν ὁρμήσειαν
φεύγοντάς τε εὐφρόνη καταλαμβάνῃ· καὶ ἔμελλον δῆθεν ἐκφεύξεσθαι,
ἔδει δὲ μηδὲ πυρφόρον τῷ ἐκείνων λόγῳ ἐκφυγόντα περιγενέσθαι. πρὸς 7
ταῦτα ὦν τάδε ἐμηχανέοντο· τῶν νηῶν πασέων ἀποκρίναντες διηκοσίας
περιέπεμπον ἔξωθεν Σκιάθου, ὡς ἂν μὴ ὀφθείησαν ὑπὸ τῶν πολεμίων πε-
ριπλώουσαι Εὔβοιαν κατά τε Καφηρέα καὶ περὶ Γεραιστὸν ἐς τὸν Εὔ-
ριπον, ἵνα δὴ περιλάβοιεν οἱ μὲν ταύτῃ ἀπικόμενοι καὶ φράξαντες αὐτῶν
τὴν ὀπίσω φέρουσαν ὁδόν, σφεῖς δὲ ἐπισπόμενοι ἐξ ἐναντίης. ταῦτα βου- 2
λευσάμενοι ἀπέπεμπον τῶν νηῶν τὰς ταχθείσας αὐτοὶ οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες
ταύτης τῆς ἡμέρης τοῖσι Ἕλλησι ἐπιθήσεσθαι οὐδὲ πρότερον, ἢ τὸ σύν-
θημά σφι ἔμελλε φανήσεσθαι παρὰ τῶν περιπλωόντων ὡς ἡκόντων.

Ταύτας μὲν δὴ περιέπεμπον, τῶν δὲ λοιπέων νεῶν ἐπὶ τῇσι Ἀφέτῃσι
ἐποιεῦντο ἀριθμόν· ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν ᾧ οὗτοι ἀριθμὸν ἐποιεῦντο 8
τῶν νηῶν – ἦν γὰρ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τούτῳ Σκυλλίης Σκιωναῖος, δύτης
τῶν τότε ἀνθρώπων ἄριστος, ὃς καὶ ἐν τῇ ναυηγίῃ τῇ κατὰ Πήλιον γενο-
μένῃ πολλὰ μὲν ἔσωσε τῶν χρημάτων τοῖσι Πέρσῃσι, πολλὰ δὲ καὶ αὐτὸς
περιεβάλετο – οὗτος ὁ Σκυλλίης ἐν νόῳ μὲν εἶχε ἄρα καὶ πρότερον αὐτο-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

65 s. Poll. VII 137 *κολυμβηταὶ ὕφυδροι, κολυμβηταὶ δυόμενοι, ὁ … δύτης εὐτελές· εἴρηκε δ' αὐτὸ Ἡρόδοτος ἐπὶ τοῦ Σκυλλίου*

47 *καὶ ἐναυμάχησαν ἐν τῇ Εὐβοίῃ* **M** ‖ 48 *δὴ* om. **DRSV** | *τὰς*] *τοὺς* **R** | *περὶ δείλην* om. **C** | *γενομένην* **MDRSV** | *ἀπικέατο* **MPp** Ald. ‖ 49 *πειθόμενοι* **D** | *τὸ* om. **ABCT** ‖ 50 *νέας* **ABCTMP** | *τότε – ἰδόντες* om. **DRSV** ‖ 51 *προσπλέειν* **ABCTMP** | *οὔ κώ*] *ὅκως* **D** ‖ 52 *εἵνεκε* **DR** | *μὴ*] *μή πως* **ABCTP** *μή κως* **Mp** Ald. | *προσπλέοντεα* **ABCTMP** ‖ 53 *καταλαμβάνει* **T** *καταλάβῃ* **MDRSV** *καταλάβοι* **Pp** Ald. ‖ 54 *μηδὲ*] *μὴ* **M** | *λόγῳ* **ABCTMP** ‖ 55 *νεῶν* **ABCTMP** ‖ 56 *περιέπεμψαν ἔξω* **DRSV** | *ὀφθέωσι* **MPDRSV** ‖ 56.57 *περιπλέουσαι* **ABCTMP** ‖ 57 *περὶ* om. **DRSV** ‖ 58 *μὲν δὴ ταύτῃ* **RSV** ‖ 59 *ἐπισπώμενοι* **T** | *ἐξεναντίας* **DRSV** ‖ 60 *τῶν*] *τὴν* **R** | *νεῶν* **ABCTMP** ‖ 61 *ἐπιθέσθαι* **T** ‖ 62 *ἔμελλέ σφι* **M** | *φανήσασθαι* **𝔟** | *περιπλεόντων* **ABCTMP** ‖ 63 *λοιπῶν νηῶν* **RSV** *λοιπῶν νεῶν* **D** | *ἐπὶ*] *ἐν* **ABCTMP** ‖ 64 *ἐποιέοντο* **DRSV** | *τὸν ἀριθμὸν* **M** Ald. | *ἐποιέοντο* **DRSV** ‖ 65 *νεῶν* **ABCTMP** | *τούτῳ* om. **C** ‖ 66 *τότε*] *τε* **D** | *ναυαγίῃ* **T** | *Πήλον* $\mathbf{A}^{ac}$ corr. man. Ia *τὸ Πίλιον* **T** ‖ 67 *ἔδωσε* (sic) **M** | *τοῖσι*] *τῇσι* **SV𝔟** ‖ 68 *περιεβάλλετο* **BTSV** | *ἐνόῳ* **R** ‖ 68–69 *πρότερον αὐτομολήσειν ἐς τοὺς Ἕλληνας πρότερον* **D** *πρότερον* solum ex haplogr. **RSV**

2 *μολήσειν ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἀλλ' οὐ γάρ οἱ παρέσχε ἐς τότε. ὅτεῳ μὲν δὴ*
τρόπῳ τὸ ἐνθεῦτεν ἔτι ἀπίκετο ἐς τοὺς Ἕλληνας, οὐκ ἔχω εἰπεῖν ἀτρε-
κέως, θωμάζω δέ, εἰ τὰ λεγόμενά ἐστι ἀληθέα, λέγεται γάρ, ὡς ἐξ Ἀφε-
τέων δὺς ἐς τὴν θάλασσαν οὐ πρότερον ἀνέσχε, πρὶν ἢ ἀπίκετο ἐπὶ τὸ
Ἀρτεμίσιον σταδίους μάλιστά κῃ τούτους ἐς ὀγδώκοντα διὰ τῆς θαλάσσης
3 *διεξελθών· λέγεται μέν νυν καὶ ἄλλα ψευδέσι εἴκελα περὶ τοῦ ἀνδρὸς*
τούτου, τὰ δὲ μετεξέτερα ἀληθέα, περὶ μέντοι τούτου γνώμη μοι ἀποδε-
δέχθω πλοίῳ μιν ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ὡς δὲ ἀπίκετο, αὐτίκα
ἐσήμηνε τοῖσι στρατηγοῖσι τήν τε ναυηγίην, ὡς γένοιτο καὶ τὰς περιπεμ-
9 *φθείσας τῶν νηῶν περὶ Εὔβοιαν. τοῦτο δὲ ἀκούσαντες οἱ Ἕλληνες λόγον*
σφίσι αὐτοῖσι ἐδίδοσαν· πολλῶν δὲ λεχθέντων ἐνίκα τὴν ἡμέρην ἐκείνην
αὐτοῦ μείναντάς τε καὶ αὐλισθέντας μετέπειτα νύκτα μέσην παρέντας
πορεύεσθαι καὶ ἀπαντᾶν τῇσι περιπλωούσῃσι τῶν νηῶν. μετὰ δὲ τοῦτο, ὡς
οὐδείς σφι ἐπέπλωε, δείλην ὀψίην γινομένην τῆς ἡμέρης φυλάξαντες αὐτοὶ
ἐπανέπλωον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἀπόπειραν αὐτῶν ποιήσασθαι βουλόμενοι
10 *τῆς τε μάχης καὶ τοῦ διεκπλόου. ὁρέοντες δέ σφεας οἵ τε ἄλλοι στρατιῶ-*
ται οἱ Ξέρξεω καὶ οἱ στρατηγοὶ ἐπιπλώοντας νηυσὶ ὀλίγῃσι πάγχυ σφι μα-
νίην ἐπενείκαντες ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ τὰς νῆας ἐλπίσαντές σφεας εὐπετέως
αἱρήσειν· οἰκότα κάρτα ἐλπίσαντες, τὰς μέν γε τῶν Ἑλλήνων ὁρέοντες
ὀλίγας νῆας, τὰς δὲ ἑωυτῶν πλήθεΐ τε πολλαπλησίας καὶ ἄμεινον πλωού-
2 *σας, καταφρονήσαντες ταῦτα ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ἐς μέσον. ὅσοι μέν νυν*
τῶν Ἰώνων ἦσαν εὔνοοι τοῖσι Ἕλλησι, ἀέκοντές τε ἐστρατεύοντο συμ-
φορήν τε ἐποιεῦντο μεγάλην ὁρέοντες περιεχομένους αὐτοὺς καὶ ἐπιστά-
μενοι, ὡς οὐδεὶς αὐτῶν ἀπονοστήσει· οὕτω ἀσθενέα σφι ἐφαίνετο εἶναι τὰ
3 *τῶν Ἑλλήνων πρήγματα. ὅσοισι δὲ καὶ ἡδομένοισι ἦν τὸ γινόμενον, ἅμιλ-*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

69 *ἐς*] *ὡς* codd. em. Pingel ‖ 70 *ἔτι*] *ἤδη* C¹ om. **T** | *εἶπαι* **MD^c RSV** ‖ 71 *θωυμάζω* **MPRSV** ‖ 71–72 *ὡς – ἀνέσχε*] *ἐξ Ἀφετέων δὺς ἐς τὴν θάλασσαν οὐ πρότερον ἀνέχειν* **DS** *ἐξ Ἀφετέων δὺς εἰς τὴν θάλασσαν οὐ πρότερον ἀνέχειν* **RV** *ἐξ Ἀφετέων δὺς τὴν θάλασσαν οὐ πρότερον ἀνέχειν* **𝔟** ‖ 72 *ἐπὶ*] *ἐς* **DRSV** ‖ 73 *μάλιστά κῃ ὀγδώκοντα* **DRSV** ‖ 74 *νυν* om. **T** | *ἴκελα* **DSV** *ἴκελλα* **R** *ὅμοια* **Mp** ‖ 75 *μέντοι*] *μὲν* **A¹C** ‖ 76 *μιν*] *γάρ μιν* **T** | *ἀπικέεσθαι* **R** ‖ 77 *ἐσήμαινε* **TPRSV** ‖ 77.78 *περιπεφθείσας* **A¹B¹** ‖ 78 *νεῶν* **ABCTMPSV** | *τούτου* **D** | *δὲ* om. **D** ‖ 80 *μείναντά* **RV𝔟** ‖ 81 *περιπλεούσῃσι* **ABCTMP** | *νεῶν* **ABCTMP** ‖ 82 *ἐπέπλεε* **ABCT MP** ‖ 83 *ἐπανέπλεον* **ABCTMP** ‖ 84 *διεκπλώου* **RSV** | *ὁρῶντες* **AB** *ὁρέωντες* **CM** ‖ 85 *καὶ στρατηγοὶ* **DRSV** | *ἐπιπλέοντας* **ABCTMP** ‖ 86 *ἀνήγαγον* **DRSV** | *νέας* **ABCTMP** ‖ 87 *ὁρῶντες* **AB** *ὁρέωντες* **C** ‖ 88 *νέας* **ABCTMP** | *πολυπλησίας* **M** *πολλαπλασίας* **CPDRSV** ‖ 89 *εἰς* **M** ‖ 90 *εὔνοι** **D** *εὖνοι* **R** om. **T** ‖ 91 *ὁρῶντες* **AB** *ὁρέωντες* **C** ‖ 92 *αὐτῶν*] *σφιν* **S** | *ἀπονοστήσειν* **S** fin. voc. comp. notat **V** *ἀπονοστήσει* **𝔟** cett. | *σφι ἀσθενέα* **DRSV**

λαν ἐποιεῦντο, ὅκως αὐτὸς ἕκαστος πρῶτος νῆα Ἀττικὴν ἑλὼν παρὰ βασι-
λέος δῶρα λάμψεται· Ἀθηναίων γὰρ αὐτοῖσι λόγος ἦν πλεῖστος ἀνὰ τὰ
στρατόπεδα. τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐσήμηνε, πρῶτα μὲν ἀντίπρῳροι τοῖσι 11
βαρβάροισι γενόμενοι ἐς τὸ μέσον τὰς πρύμνας συνήγαγον, δεύτερα δὲ ση-
μήναντος ἔργου εἴχοντο ἐν ὀλίγῳ περ ἀπολαμφθέντες καὶ κατὰ στόμα. ἐν- 2
θαῦτα τριήκοντα νῆας αἱρέουσι καὶ τὸν Γόργου τοῦ Σαλαμινίων βασιλέος
ἀδελφεὸν Φιλάονα τὸν Χέρσιος λόγιμον ἐόντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ. πρῶτος
δὲ Ἑλλήνων νῆα τῶν πολεμίων εἷλε ἀνὴρ Ἀθηναῖος, Λυκομήδης Αἰσχραίου,
καὶ τὸ ἀριστήιον ἔλαβε οὗτος. τοὺς δ' ἐν τῇ ναυμαχίῃ ταύτῃ ἑτεραλκέως 3
ἀγωνιζομένους νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε. οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἐπὶ τὸ Ἀρτεμί-
σιον ἀπέπλωον, οἱ δὲ βάρβαροι ἐς τὰς Ἀφέτας πολλὸν παρὰ δόξαν ἀγωνι-
σάμενοι. ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Ἀντίδωρος Λήμνιος μοῦνος τῶν σὺν βασι-
λέϊ Ἑλλήνων ἐόντων αὐτομολέει ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι διὰ
τοῦτο τὸ ἔργον ἔδοσαν αὐτῷ χῶρον ἐν Σαλαμῖνι.

Ὡς δὲ εὐφρόνη ἐγεγόνεε, ἦν μὲν τῆς ὥρης μέσον θέρος, ἐγίνετο δὲ 12
ὕδωρ τε ἄπλετον διὰ πάσης τῆς νυκτὸς καὶ σκληραὶ βρονταὶ ἀπὸ τοῦ Πη-
λίου· οἱ δὲ νεκροὶ καὶ τὰ ναυήγια ἐξεφορέοντο ἐς τὰς Ἀφέτας, καὶ περί
τε τὰς πρῴρας τῶν νεῶν εἱλέοντο καὶ ἐτάρασσον τοὺς ταρσοὺς τῶν κω-
πέων. οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ταύτῃ ἀκούοντες ταῦτα ἐς φόβον κατιστέατο 2
ἐλπίζοντες πάγχυ ἀπολέεσθαι, ἐς οἷα κακὰ ἧκον· πρὶν γὰρ ἢ καὶ ἀνα-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

111 *Λέξ. ταρσούς· ταρσός κυρίως τῶν ὀρνίθων ἡ πτέρωσις, ἀφ' οὗ καὶ ὁ τῶν κωπῶν ὅμοιος σχηματισμός* (*ταρσός· ἡ τῶν ὀρνίθων πτέρωσις* lexx. alph. ord. conscrr.)

94 *ἐποιέοντο* **DRSV** | *ἕκαστος αὐτὸς* **PDRSV** *ἕκαστος αὐτῶν* **M** *ἕκαστος αὐτέων* Ald. | *νέας* **C** *νέα* **ABTMP** ‖ 94.95 *παρὰ βασιλέως δῶρα* **T** *δῶρα παρὰ βασιλέως* **Mp** *δῶρα παρὰ βασιλῆος* Ald. ‖ 95 *λά*ψεται* **B** *λάμψηται* **MpS** Ald. ‖ 96 *ὡς τοῖσι δὲ Ἕλλησι* **T** ‖ 97 *βαρβάροισι* om. **B**[1] | *γινόμενοι* **MPRSV** | *εἰσήγαγον* **C** ‖ 98 *οἴχοντο* **T** | *ἀπολα*φθέντες* **B** ‖ 99 *νέας* **ABCTMP** | *αἱρέουσι τῶν βαρβάρων* **ABCTM** | *καὶ τοῦ Γόργου* **B** | *βασιλέως* **CM** ‖ 100 *ἐν* om. **C** | *στρατοπέδῳ*] *στρατοπέδῳ ἄνδρα* **ABCTM** ‖ 100–101 *πρῶτον μὲν Ἑλλήνων* 𝔟 ‖ 101 *νῆα*] *νέα* **ABTMP** *μετὰ* **C** | *Αἰσχρέου* **CTMPR** quod scribi voluit Valckenaer („usum Atticum sicut in *Χαιρέας Δημέας* etc. anteponens“) et *Αἰσχρέω* Bredow cf. quae ad VI 101,2 adnotavimus ‖ 102 *ἐν* om. **C** | *Ἑτερακλέως* **D** *Ἑτερακλέας* **T** ‖ 103 *διέλυε* **C** ‖ 104 *ἀπέπλεον* **ABCTP** *ἀπέπλεον* **M** ‖ 105 *ὁ Λήμνιος* **T** ‖ 106 *ἐόντων Ἑλλήνων* **M** ‖ 107 *αὐτῷ* om. **DRSV** | *χώραν* **DRSV** ‖ 108 *ὡς – ἐγεγόνεε*] *ὡς εὐφρόνη δ' ἐγεγόνεε* **Pp** Ald. *ὡς εὐφρόνη δ' ἐγένετο* **M** om. **B** | *ἐγένετο* **S** | *δὲ* om. **C** ‖ 109 *ἄπλετόν τε* **DRSV** | *βρονταὶ σκληραὶ* **TMPp** Ald. ‖ 110 *ναυάγια* **B**[c]**V**[1] *ναυάγηα* quod e *ναυάγια* potuit oriri 𝔟 | *ἐξεφέροντο* **ABCTMP** ‖ 111 *τε* om. 𝔟 | *τῶν*] *καὶ τῶν* **B** ‖ 112 *ἀκούοντες ἐς* **P**[1] *ἀκούοντες ταῦτα ἐς* **P**[2]**p** cett. | *κατεστέατο* **A** ‖ 113 *ἀπολέσθαι* **DRV** | *ἐς* om. **C** | *καὶ* om. **DRSV**

πνεῦσαί σφεας ἔκ τε τῆς ναυηγίης καὶ τοῦ χειμῶνος τοῦ γενομένου κατὰ
Πήλιον ὑπέλαβε ναυμαχίη [κρατερή], ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης ὄμβρος τε λά-
13 *βρος καὶ ῥεύματα ἰσχυρὰ ἐς θάλασσαν ὁρμημένα βρονταί τε σκληραί. καὶ*
τούτοισι μὲν τοιαύτη νὺξ ἐγίνετο, τοῖσι δὲ ταχθεῖσι αὐτέων περιπλώειν
Εὔβοιαν ἡ αὐτή περ ἐοῦσα νὺξ πολλὸν ἦν ἔτι ἀγριωτέρη τοσούτῳ, ὅσῳ ἐν
πελάγεϊ φερομένοισι ἐπέπιπτε, καὶ τὸ τέλος σφι ἐγένετο ἄχαρι· ὡς γὰρ δὴ
πλώουσι αὐτοῖσι χειμών τε καὶ τὸ ὕδωρ ἐπεγίνετο ἐοῦσι κατὰ τὰ κοῖλα
τῆς Εὐβοίης, φερόμενοι τῷ πνεύματι καὶ οὐκ εἰδότες, τῇ ἐξεφέροντο, ἐξέ-
πιπτον πρὸς τὰς πέτρας. ἐποιέετό τε πᾶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅκως ἂν ἐξισω-
14 *θείη τῷ Ἑλληνικῷ τὸ Περσικὸν μηδὲ πολλῷ πλέον εἴη. οὗτοι μέν νυν περὶ*
τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίης διεφθείροντο· οἱ δ' ἐν Ἀφέτῃσι βάρβαροι, ὥς σφι
ἀσμένοισι ἡμέρη ἐπέλαμψε, ἀτρέμα τε εἶχον [τὰς νέας] καί σφι ἀπεχρῆτο
κακῶς πρήσσουσι ἡσυχίην ἄγειν ἐν τῷ παρεόντι. τοῖσι δὲ Ἕλλησι ἐπεβοή-
2 *θεον νέες τρεῖς καὶ πεντήκοντα Ἀττικαί. αὗταί τε δή σφεας ἐπέρρωσαν*
ἀπικόμεναι, καὶ ἅμα ἀγγελίη ἐλθοῦσα ὡς τῶν βαρβάρων οἱ περιπλώοντες
τὴν Εὔβοιαν πάντες εἴησαν διεφθαρμένοι ὑπὸ τοῦ γενομένου χειμῶνος.
φυλάξαντες δὴ τὴν αὐτὴν ὥρην πλώοντες ἐπέπεσον νηυσὶ Κιλίσσῃσι· ταύ-
τας δὲ διαφθείραντες, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο, ἀπέπλωον ὀπίσω ἐπὶ τὸ Ἀρτε-
μίσιον.
15 *Τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ δεινόν τι ποιησάμενοι οἱ στρατηγοὶ τῶν βαρβάρων νῆας*
οὕτω σφι ὀλίγας λυμαίνεσθαι καὶ τὸ ἀπὸ Ξέρξεω δειμαίνοντες οὐκ ἀνέμει-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

115 Lex. Vind. 75 *'ἐκ' σημαίνει καὶ ὑστεροχρονίαν· Ἡρόδοτος·* ὑπέλαβε ναυμαχίη, ἐκ δὲ τῆς ναυμαχίης ὄμβρος κατέλαβεν ‖ 119 Auct. de subl.: v. quae ad VII 188,2 adhibuimus

114 *ναυαγίης* 𝔟 | *γινομένου* **RSV** ‖ 115 *καρτερή* **S** cf. Lex. Vind. formam a sermone nostri abhorrentem delevi ex ad illud quod sequitur *λάβρος* glossa olim adscripta huc irrepsisse censens | *τε* om. **DRSV** | *ὄβρος* 𝔟 ‖ 115.116 *λάβρος*] *λάμβρος* **C** *καρτερὸς* (quod glossam esse iudico) **DRSV** ‖ 116 *ἐς*] *κατὰ* **CMP** | *ὡρμημένα* **CTMPDS** ‖ 117 *τοιαύτην* **R** *τοιαύτη ἡ* propos. Schaefer sequ. Hude | *ἐγένετο* **M** | *αὐτῶν* **DRSV** | *περιπλέειν* **ABCTMP** ‖ 119 *πελάγεσι* **M**[ac] | *ἔπιπτε* **M** | *τὸ* om. **DRSV** | *ἐγίνετο* **ABCTMP** | *ἀχάριστον* Auct. de subl. ‖ 120 *πλέουσι* **AB CTMP** | *τὸ* om. **T** ‖ 121 *ἐφέροντο* **ABCTMP** ‖ 122 *πρὸς*] *εἰς* **SV** *ἐς* 𝔟 ‖ 122.123 *ἐξισωθῇ* **C** ‖ 123 *τῷ – Περσικὸν*] *τῷ Ἑλληνικῷ τὸ περιεὸν* **DRSV** *τῷ Περσικῷ τὸ Ἑλληνικὸν* **M** ‖ 125 *ἀτρέμας* **MDRSV** | *τὰς νέας* secludi malim (cf. l. 142) supplementum quod insuper lectionem *ἀτρέμας* induxit iudicans | *ἀπεχρέετο* **DRSV** ‖ 126.127 *ἐπεβώθεον* **DRSV** ‖ 127 *νῆες* **DRSV** | *πεντήκοντα καὶ τρεῖς* **ABCT** ‖ 128 *περιπλέοντες* **ABCTMP** ‖ 130 *δὲ* **ABCT** | *πλέοντες* **ABCTMP** | *ἔπεσον* **R** ‖ 131 *ἐγίνετο* **AB** | *ἀπέπλεον* **ABCTMP** ‖ 133 *νέας* **ABCTMP** ‖ 134 *σφέας* **DRSV**

ναν ἔτι τοὺς Ἕλληνας μάχης ἄρξαι, ἀλλὰ παρασκευασάμενοι κατὰ μέσον
ἡμέρης ἀνῆγον τὰς νῆας. συνέπιπτε δὲ ὥστε τὰς αὐτὰς ταύτας ἡμέρας τάς
τε ναυμαχίας γίνεσθαι ταύτας καὶ τὰς πεζομαχίας τὰς ἐν Θερμοπύλῃσι.
ἦν δὲ πᾶς ὁ ἀγὼν τοῖσι κατὰ θάλασσαν περὶ τοῦ Εὐρίπου ὥσπερ τοῖσι 2
ἀμφὶ Λεωνίδεα τὴν ἐσβολὴν φυλάσσειν. οἱ μὲν δὴ παρεκελεύοντο, ὅκως
μὴ παρήσωσι ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους, οἱ δ' ὅκως τὸ Ἑλληνικὸν
στράτευμα διαφθείραντες τοῦ πόρου κρατήσωσι. ὡς δὲ ταξάμενοι οἱ Ξέρ- 16
ξεω ἐπέπλωον, οἱ Ἕλληνες ἀτρέμας εἶχον πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ· οἱ δὲ βάρ-
βαροι μηνοειδὲς ποιήσαντες τῶν νηῶν ἐκυκλέοντο, ὡς περιλάβοιεν αὐτούς.
ἐνθεῦτεν οἱ Ἕλληνες ἐπανέπλωόν τε καὶ συνέμισγον. ἐν ταύτῃ τῇ ναυμα-
χίῃ παραπλήσιοι ἀλλήλοισι ἐγίνοντο· ὁ γὰρ Ξέρξεω στρατὸς ὑπὸ μεγάθεός 2
τε καὶ πλήθεος αὐτὸς ὑπ' ἑωυτοῦ ἔπιπτε ταρασσομενέων τε τῶν νεῶν καὶ
περιπιπτουσέων περὶ ἀλλήλας· ὅμως μέντοι ἀντεῖχε καὶ οὐκ εἶκε, δεινὸν
γὰρ χρῆμα ἐποιεῦντο ὑπὸ [νηῶν] ὀλίγων ἐς φυγὴν τραπέσθαι. πολλαὶ μὲν 3
δὴ τῶν Ἑλλήνων νῆες διεφθείροντο, πολλοὶ δὲ ἄνδρες, πολλῷ δ' ἔτι πλεῦ-
νες νῆές τε τῶν βαρβάρων καὶ ἄνδρες. οὕτω δὲ ἀγωνιζόμενοι διέστησαν
χωρὶς ἑκάτεροι.

Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ξέρξεω στρατιωτέων ἠρίστευ- 17
σαν, οἳ ἄλλα τε μεγάλα ἔργα ἀπεδέξαντο καὶ νῆας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἷλον
Ἑλληνίδας πέντε. τῶν δὲ Ἑλλήνων κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην ἠρίστευσαν
Ἀθηναῖοι, καὶ Ἀθηναίων Κλεινίης ὁ Ἀλκιβιάδεω, ὃς δαπάνην οἰκηίην παρ-
εχόμενος ἐστρατεύετο ἀνδράσι τε διηκοσίοισι καὶ οἰκηίῃ νηί.

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

135 *παρακελευσάμενοι* **ABCTMP** ‖ 136 *ἀνήγαγον* **DRSV** | *νέας* **ABCTMP** | *τὰς αὐτὰς ἡμέρας* **M**[ac] *ταῖς αὐταῖς ἡμέραις* **ABCTM**[c]**Pp** ‖ 137 *τε* om. **ABCT MP** ‖ 139 *Λεωνίδην* **ABCT** | *ὅπως* **M𝔟** ‖ 140 *μὴ – ὅκως* haplogr. om. **𝔟** | *παρήσουσι* **ABCTP** *παρήσοσι* **V**[ac] ‖ 141 *κρατήσουσι* **P** *κρατήσωσι* **p** cett. ‖ 142 *ἐπέπλεον* **ABC TMP** | *ἀτρέμα* **Pp** ‖ 143 *ποιήσαντος* **V**[c] *ποιήσαντες* **𝔟** cett. | *νεῶν* **ABCTMP** | *ἐκυκλεύοντο* **ABCTMP** ‖ 144 *ἐπανέπλεον* **ABCTMP** | *συνέσμιγον* **A** ‖ 145 *ἐγένοντο* **CMPDRSV** ‖ 146 *ταρασσομένων* **AT** *παρατασσομένων* **B** | *νηῶν* **RSV** ‖ 147 *περὶ ἀλλήλας*] *ἀλλήλας* **S** *ἀλλήλῃσι* **M** ‖ 148 *ἐποιέοντο* **MPDRSV** | *νεῶν* **ABCTMP** seclusi ut *ὀλίγων* conservari possit: *νεῶν ὀλιγέων* edd. | *ὀλίγον* **R𝔟** fin. voc. comp. notat **V** | *φυγεῖν* **B** ‖ 149 *νέες* **ABCTMP** ‖ 150 *νέες* **BCTMP** om. in mg. suppl. man. rec. **A** | *δὲ*] *τε* **DRSV** | *διαγωνιζόμενοι* **MD** ‖ 153 *ἔργα μεγάλα* **DRSV** | *νέας* **ABCTMP** ‖ 154–155 *ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέρην* **M** ‖ 155 *Κλινίης* **D** *Κλεινίας* **ABCTP** | *οἰκίην* **C**

18 *Οἱ δὲ ὡς διέστησαν, ἄσμενοι ἑκάτεροι ἐς ὅρμον ἠπείγοντο· οἱ δὲ Ἕλλη-*
νες ὡς διακριθέντες ἐκ τῆς ναυμαχίης ἀπηλλάχθησαν, τῶν μὲν νεκρῶν καὶ
τῶν ναυηγίων ἐπεκράτεον, τρηχέως δὲ περιεφθέντες, καὶ οὐκ ἥκιστα Ἀθη-
ναῖοι, τῶν αἱ ἡμίσειαι τῶν νηῶν τετρωμέναι ἦσαν· δρησμὸν δὴ ἐβούλευον
19 *ἔσω ἐς τὴν Ἑλλάδα. νόῳ δὲ λαβὼν ὁ Θεμιστοκλέης, ὡς εἰ ἀπορραγείη*
ἀπὸ τοῦ βαρβάρου τό τε Ἰωνικὸν φῦλον καὶ τὸ Καρικόν, οἷοί τε εἴησαν
τῶν λοιπῶν κατύπερθε γενέσθαι, ἐλαυνόντων τῶν Εὐβοέων πρόβατα ἐπὶ
τὴν θάλασσαν ταύτῃ συλλέξας τοὺς στρατηγοὺς ἔλεγέ σφι, ὡς δοκέοι
ἔχειν τινὰ παλάμην, τῇ ἐλπίζοι τῶν βασιλέος συμμάχων ἀποστήσειν τοὺς
2 *ἀρίστους. ταῦτα μέν νυν ἐς τοσοῦτο παρεγύμνου, ἐπὶ δὲ τοῖσι κατήκουσι*
πρήγμασι τάδε ποιητέα σφι εἶναι ἔλεγε· τῶν τε προβάτων τῶν Εὐβοϊκῶν
καταθύειν, ὅσα τις ἐθέλοι – κρέσσον γὰρ εἶναι τὴν στρατιὴν ἔχειν ἢ τοὺς
πολεμίους –, παραίνεέ τε προειπεῖν τοῖσι ἑωυτῶν ἑκάστους πῦρ ἀνακαί-
ειν· κομιδῆς δὲ πέρι τὴν ὥρην αὐτῷ μελήσειν ὥστε ἀσινέας ἀπικέσθαι ἐς
τὴν Ἑλλάδα. ταῦτα ἤρεσέ σφι ποιέειν καὶ αὐτίκα πῦρ ἀνακαυσάμενοι
20 *ἐτρέποντο πρὸς τὰ πρόβατα. οἱ γὰρ Εὐβοέες παραχρησάμενοι τὸν Βάκιδος*

AB CT MP(p) DRSV(𝔭)

T 159 ss. Plut. de Hdt.i mal. 34 (mor. 867d) *λέγει... οὕτω·* τρηχέως – Ἑλλάδα (v. ad cap. 22)

164 ss. Suid. *παλάμη· τέχνη· Ἡρόδοτος·* ἔλεγε – ἀρίστους 𝔇 fol. 5^{v} ἔλεγε ἔχειν τινὰ παλάμην *ἤγουν μηχανήν*

157 *οἱ δὲ ὡς*] *ὡς δὲ* **ABCTMP** | *διέστεσαν* **D** *διέστασαν* **RSV** || 158 *ναυμαχίης*] *μάχης* **M** || 159 *ναυηγέων* **MS𝔭** *ναυηγιέων* (e *ναυηγέων* videlicet natum) V^{c} *ναυγίων* **R** | *τρηχέος* **R** | *περιενεχθέντες* (*περιερχθέντες* v. l.) Plut. | *οὐχ* Plut. || 160 *ἡμίσεαι* **Mp** Ald. *ἡμίσειε* (ex *ἡμισεῖαι* sine dubio ortum) **C** *ἡμίσεες* **DRSV** quod libenter acciperem voci *νεῶν* IX 51,1 collato significationem „classis" attribuens nisi *τὰς* incongruenter dici videretur | *νεῶν* **ABCTMP** | *δρησμῷ* **T** | *δὴ* om. Plut. | *ἐβουλεύοντο* **CTM** || 161 *ἔσω* om. Plut. | *εἰς* Plut. | *ὁ* om. **DRSV** | *Θεμιστοκλῆς* **T** || 162 *βαρβαρικοῦ* **M** Ald. | *τό τε* om. **C** | *καὶ τὸ Καρικὸν φῦλον* **Mp** Ald. | *ἦσαν* **C** || 163 *κατυπέρτεροι* **M** | *γίνεσθαι* **A** || 164 *ταύτην* **ABCTMP** | *δοκέει* **M** || 165 *τινὰ* om. Suid. | *ἐλπίζει* **TMPp** Ald. | *βασιλέως* **C** Suid. || 165–166 *τοὺς ἀρίστους ἀποστήσειν* **M** || 166 *τοσοῦτον* **MRSV** | *τῇσι* **RV𝔭** || 167 *εἶναί σφι* **MPD RSV** | *Εὐβοεικῶν* **CMP** || 168 *ὅσα τις ἐθέλοι καταθύειν* M^{c}p Ald. *ὅσα τις ἐθέλει καταθύειν* M^{ac} *καταθύειν ὅσα τις θέλοι* **DRSV** || 169 *παραινέεται* 𝔭^{ac} | ^{προ}*εἰπεῖν* **P** *προεἰπεῖν* **𝔭** | *ἑκάστοις* **C** || 170 *αὐτῶν* **C** | *ἀσινέες* **SV** | *ἀπικέεσθαι* **R** | *ἐς*] *ἐπὶ* **M** Ald. || 171 *πῦρ καυσάμενοι* **D** *πυρὰς καυσάμενοι* **S** *πῦρ καυσόμενοι* **RV𝔭** || 172 *ἐτράποντο* **PDRSV** *ἀπίκοντο* **M**

χρησμὸν ὡς οὐδὲν λέγοντα οὔτε τι ἐξεκομίσαντο οὐδὲν οὔτε προεσάξαντο ὡς παρεσομένου σφι πολέμου περιπετέα τε ἐποιήσαντο σφίσι αὐτοῖσι τὰ πρήγματα. (Βάκιδι γὰρ ὧδε ἔχει περὶ τούτων ὁ χρησμός· 2

«φράζεο, βαρβαρόφωνος ὅταν ζυγὸν εἰς ἅλα βάλλῃ
βύβλινον, Εὐβοίης ἀπέχειν πολυμηκάδας αἶγας.»

τούτοισι οὐδὲν τοῖσι ἔπεσι χρησαμένοισι ἐν τοῖσι τότε παρεοῦσί τε καὶ προσδοκίμοισι κακοῖσι παρῆν σφι συμφορῇ χρῆσθαι πρὸς τὰ μέγιστα.) οἱ 21
μὲν δὴ ταῦτα ἔπρησσον, παρῆν δὲ ὁ ἐκ Τρηχῖνος κατάσκοπος· ἦν μὲν γὰρ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ κατάσκοπος Πολύας γένος Ἀντικυρεύς, τῷ προσετέτακτο – καὶ εἶχε πλοῖον κατῆρες ἕτοιμον –, εἰ παλήσειε ὁ ναυτικὸς στρατός, σημαίνειν τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι ἐοῦσι· ὡς δ' αὔτως ἦν Ἀβρώνιχος ὁ Λυσικλέος Ἀθηναῖος καὶ παρὰ Λεωνίδῃ ἕτοιμος τοῖσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐοῦσι ἀγγέλλειν τριηκοντέρῳ, ἤν τι καταλαμβάνῃ νεώτερον τὸν πεζόν. οὗτος ὦν ὁ 2
Ἀβρώνιχος ἀπικόμενός σφι ἐσήμηνε τὰ γεγονότα περὶ Λεωνίδην καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ. οἱ δὲ ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, οὐκέτι ἐς ἀναβολὰς ἐποιεῦντο τὴν ἀποχώρησιν, ἐκομίζοντο δέ, ὡς ἕκαστοι ἐτάχθησαν, Κορίνθιοι πρῶτοι,

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)

T 188 s. Plut. de Hdt.i mal. 34 (mor. 868d) πρώτους *φησὶ Κορινθίους πλεῖν,* ὑστάτους δ' Ἀθηναίους

182 Hes. *κατεῖρες· κατηρτισμένον, εὐήρετμον* | id. *παλήσειε· διαφθείρειε* || 188 𝔇 fol. 5^{v} *ἐθελοκακέετε· ἤγουν ἑκόντες δειλιᾶτε καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἔχθρα τὸ πλέον ἢ αἰτία⟨ν⟩ νομίσῃ λέγεσθαι, αἰτίαν μὲν τὸ φίλων ἀνδρῶν καὶ ἁμαρτανόντων, κατηγορία⟨ν⟩ καὶ ἐχθρῶν ἀδικησάντων*

173 *οὔτ' ἐπεξεκομίσαντο* (e *ΤΙ* pro *Π* lecto natum) **D** *οὔτ' ἐξεκομίσαντο* **CTM PRSV** | *προσεσάξαντο* **AB** *προσετάξαντο* **C** *$\overset{\text{προσ}}{\text{παρεσάξατο}}$* **M** || 176 *βαρβαρόφωνον* codd. *βαρβαρόφων* (quod *βαρβαρόφων'* potest esse) 𝔡 *βαρβαρόφωνος* e Vallae *barbaricus,* quod e coniectura explicari posse iudicat Alberti, *Boll del Comit.* NS 7 (1959) 81, restituunt edd. | *ὅταν*] *ἐπὰν* **B**^{1} *ἐπ' ἂν* **B**^{2} | *ἄλλα* **RV𝔡** || 177 *βύβλιον* **RSV** || 178 *τούτοισι δὲ οὐδὲν* **MPDRSV** | *οὐδὲ* **C** | *περεοῦσι* **RV𝔡** || 179 *σφι* om. **M** | *χρᾶσθαι* **DRSV** || 180–181 *ἦν – κατάσκοπος* haplogr. om. **M** || 182 *κρατῆρες* **Mp** Ald. cf. Hes. | *παλαίσειεν* **C** *παλήσιεν* **RV𝔡** *παλήσειε* obelo signavit nihil tamen in mg. adscribens **A**^{2} || 183 *ὡς – ἐοῦσι* haplogr. om. **C** | *Ἀβρόνιχος* **B** *Ἀβρόνυχος* **T** *Ἀβρώνυχος* **M**^{c} Ald. || 184 *Κλεωνίδῃ* **T** *Λεωνίδου* 𝔡 || 186 *Ἀβρόνιχος* **B** *Ἀβρόνυχος* **T** *Ἀβρώνυχος* **M** Ald. | *ἐσήμαινε* **ABCTMP** | *Λεωνίδεα* **MDRSV** || 187 *ἐς* om. **M** | *ἐποιέοντο* **MPDRSV** || 188 *Κορίνθιοι δὲ πρῶτοι* 𝔡

22 ὕστατοι δὲ Ἀθηναῖοι. Ἀθηναίων δὲ νῆας τὰς ἄριστα πλωούσας ἐπιλεξά-
μενος Θεμιστοκλέης ἐπορεύετο περὶ τὰ πότιμα ὕδατα ἐντάμνων ἐν τοῖσι
λίθοισι γράμματα, τὰ Ἴωνες ἐπελθόντες τῇ ὑστεραίῃ ἡμέρῃ ἐπὶ τὸ Ἀρτε-
μίσιον ἐπελέξαντο. τὰ δὲ γράμματα τάδε ἔλεγε· «ἄνδρες Ἴωνες, οὐ ποιέ-
ετε δίκαια ἐπὶ τοὺς πατέρας στρατευόμενοι καὶ τὴν Ἑλλάδα καταδουλού-
2 μενοι. ἀλλὰ μάλιστα μὲν πρὸς ἡμέων γίνεσθε· εἰ δὲ ὑμῖν ἐστι τοῦτο μὴ
δυνατὸν ποιῆσαι, ὑμεῖς δὲ ἔτι καὶ νῦν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῖν ἕζεσθε καὶ
αὐτοὶ καὶ τῶν Καρῶν δέεσθε τὰ αὐτὰ ὑμῖν ποιέειν· εἰ δὲ μηδέτερον τού-
των οἷόν τε γίνεσθαι, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μέζονος κατέζευχθε ἢ ὥστε μὴ
ἀπίστασθαι, ὑμεῖς δὲ ἐν τῷ ἔργῳ, ἐπεὰν συμμίσγωμεν, ἐθελοκακέετε με-
μνημένοι, ὅτι ἀπ' ἡμέων γεγόνατε καὶ ὅτι ἀρχῆθεν ἡ ἔχθρη πρὸς τὸν βάρ-
3 βαρον ἀπ' ὑμέων ἡμῖν γέγονε.» Θεμιστοκλέης δὲ ταῦτα ἔγραψε, δοκέειν
ἐμοί, ἐπ' ἀμφότερα νοέων, ἵνα ἢ λαθόντα τὰ γράμματα βασιλέα Ἴωνας
ποιήσῃ μεταβαλεῖν καὶ γενέσθαι πρὸς ἑωυτῶν, ἢ ἐπείτε ἀνενειχθῇ καὶ
διαβληθῇ πρὸς Ξέρξην, ἀπίστους ποιήσῃ τοὺς Ἴωνας καὶ τῶν ναυμαχιέων
αὐτοὺς ἀπόσχῃ.

23 Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα ἐνέγραψε· τοῖσι δὲ βαρβάροισι αὐτίκα μετὰ

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)
γεγον]*α*[*τε* (22,2) – *εμ*]*οι* (23,1) Pap. Ox. 2099 col. II

T 192s. Eust. Dion. 423 *ὅτι ... ἄποικοι Ἀθηναίων οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἴωνες, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ Θεμιστοκλῆς «πατέρας τῶν Ἰώνων» λέγων τοὺς Ἀθηναίους. ἱστορεῖ δὲ ὁ αὐτός, καὶ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι «Κραναοὶ» καλούμενοι ὅμως ἐπὶ Πελασγῶν ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα «Πελασγοὶ» ὀνομάζοντο* (sic), ἐπὶ δὲ Κέκροπος ἐκλήθησαν «Κεκροπίδαι», τὴν δὲ ἀρχὴν Ἐρεχθέως ἐκδεξαμένου Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν – ἐκλήθησαν ἀπ' αὐτοῦ «Ἴωνες» (44,2) ‖ 205ss. Plut. de Hdt.i mal. 34 (mor. 867e) νῦν (v. ad cap. 18) *δρασμὸν ὀνομάζει καὶ μετ' ὀλίγον ἐρεῖ* δρασμόν ...· 'τοῖς δὲ βαρβάροισι – προκατοψομένας'

189 *νέας* **ABCTMP** | *πλεούσας* **ABCTMP** cf. Plut. ‖ 191–192 *λίθοισι γράμματα – τάδε ἔλεγε*] *λίθοισι γράμματα λεγόντα τάδε* ex haplogr. **DRSV** ‖ 194 *γίνεσθαι* **ABC** litteris *αι* litt. *ε* suprascr. **A**[2] | *εἰ δὲ εἰ ὑμῖν* **R** | *ἐστι* om. **𝔟** ‖ 195 *ὑμέες* **MPDRSV** *ὑμέας* **𝔟** | *ἡμῖν* om. **M** | *ἔσεσθε* **DRSV** *ἔσεσθαι* **𝔟** ‖ 196 *δέεσθαι* **B** | *ταυτὰ* **DRV** ‖ 197 *τε*] *τι* **R** | *ἀνάγκης* **ABT** | *μείζονος* **ABT** om. **M** ‖ 197–198 *ὥστε * * * ἀπίστασθαι* **P** *ὥστε ἀφίστασθαι* **Mp** Ald. ‖ 198 *ὑμέες* **MPDRSV** | *δὲ*] *γε* **MPRSV** | *συμμίξωμεν* **T** | *ἐθελοκακέεται* **B**[1] ‖ 199 *ἡ* om. **DRSV**[Π] ‖ 200 *δὲ*] *μέν νυν* **M** om. **DRSV** | *ἔγραφε* **ABCTMP** ‖ 202 *ποιήσει* **TR** *ποιήσε* **𝔟** fin. voc. comp. notat **V** | *μεταβαλέειν* **DRSV** | *ἀνενεχθῇ* **ABT** ‖ 203 *Ξέρξεα* **MPDRSV** | *ποιήσει* **TR** *ποιήσι* **𝔟** fin. voc. comp. notat **V** | *ναυμαχέων* **T** *ναυμαχιῶν* **p** *συμμαχιῶν* **M** *συμμαχιέων* Ald. ‖ 205 *ταῦτα μὲν* **T** *μέν νυν ταῦτα* **M** Ald. | *ἔγραψε* **D** *ἀνέγραψε* **Mp** | *τοῖσι* cf. Plut.

ταῦτα πλοίῳ ἦλθε ἀνὴρ Ἱστιαιεὺς ἀγγέλλων τὸν δρησμὸν τὸν ἀπ' Ἀρτεμι-
σίου τῶν Ἑλλήνων. οἱ δ' ὑπ' ἀπιστίης τὸν μὲν ἀγγέλλοντα εἶχον ἐν φυ-
λακῇ, νῆας δὲ ταχείας ἀπέστειλαν προκατοψομένας· ἀπαγγειλάντων δὲ
τούτων, τὰ ἦν, οὕτω δὴ ἅμα ἡλίῳ σκιδναμένῳ πᾶσα ἡ στρατιὴ ἔπλωε
ἁλὴς ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον. ἐπισχόντες δὲ ἐν τούτῳ τῷ χώρῳ μέχρι μέσου 2
ἡμέρης. τὸ ἀπὸ τούτου ἔπλωον ἐς Ἱστιαίην· ἀπικόμενοι δὲ τὴν πόλιν
ἔσχον τῶν Ἱστιαιέων καὶ τῆς Ἑλλοπίης μοίρης, γῆς δὲ τῆς Ἱστιαιώτιδος
τὰς παραθαλασσίας κώμας πάσας ἐπέδραμον.

Ἐνθαῦτα δὲ τούτων ἐόντων Ξέρξης ἑτοιμασάμενος τὰ περὶ τοὺς νε- 24
κροὺς ἔπεμπε ἐς τὸν ναυτικὸν στρατὸν κήρυκα. προετοιμάσατο δὲ τάδε·
ὅσοι τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ ἦσαν νεκροὶ ἐν Θερμοπύλῃσι – ἦσαν δὲ καὶ
δύο μυριάδες –, ὑπολιπόμενος τούτων ὡς χιλίους τοὺς λοιποὺς τάφρους
ὀρυξάμενος ἔθαψε φυλλάδα τε ἐπιβαλὼν καὶ γῆν ἐπαμησάμενος, ἵνα μὴ
ὀφθείησαν ὑπὸ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ. ὡς δὲ διέβη ἐς τὴν Ἱστιαίην ὁ κῆ- 2
ρυξ, σύλλογον ποιησάμενος παντὸς τοῦ στρατοπέδου ἔλεγε, τάδε «ἄνδρες
σύμμαχοι, βασιλεὺς Ξέρξης τῷ βουλομένῳ ὑμέων παραδίδωσι ἐκλιπόντα

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
α]μα (23,1) – *ιστ[ιαι]ωτ[ι]δος τα[ς* (23,2) Pap. Ox. 3383 col. II

T 209 Eust. Il. 691 (ad *H* 451) *ἰστέον…, ὅτι ἐκ τοῦ 'ὅσον ἐσκίδνατοι ἠώς' λαβὼν Ἡρόδοτος ἔφη τὸ* 'ἅμα ἡλίῳ σκιδναμένῳ'

218 *Λέξ. ἐπαμησάμενος· ἀνακινήσας* Suid. *ἐπαμησάμενος· ἀνακινήσας· Ἡρόδοτος* Zon. *ἐπαμησάμενος· ἀνακινήσας καὶ ἀντὶ τοῦ 'θερίσας'*

206 *Ἑστιαιεὺς* **D** Plut. *Ἱστιεὺς* **CTMP** ‖ **206–207** *τὸν δρησμὸν τὸν ἀπ' Ἀρτεμισίου τὸν τῶν Ἑλλήνων* **CTP** Plut. *τὸν δρησμὸν τῶν Ἑλλήνων τὸν ἀπ' Ἀρτεμισίου* **M** ‖ **208** *νέας* **ABCTMP** ‖ **209** *τουτέων* **ABCT** | post *ηλιωι* inter lineas]*ενωι* altera ut vid. manu scriptum legitur in Pap. Ox. 2099 quod vocis *σκιδναμένῳ* scribam oblitum esse indicat | *α*[ ]*τρατιη* (*ἅπασα* scr.?) **Π** | *ἔπλεε* **MPp** *ἐπέπλεε* **ABCT** *επλ*[**Π** ‖ **210** *ἀλλὴς* **MRV𝔳** *ἁλὴς μὲν* **T** | *μέσον* **Π** ‖ **211** *τὸ* om. et supra lin. altera ut vid. man. suppl. **Π** | *ἔπλεον* **ABCTMP Π** | *ἐς* om. **D** | *Ισταιαν* litterae *ι* litt. *η* suprascr. altera ut vid. man. **Π** ‖ **212** *Ἱστιαιέων* **S Π** *Ἑστιέων* **D** *Ἱστιαιῶν* vel *Ἱστιαίων* cett. | *ἐλλογίμης* **DRSV** | *Ἱστιαιήτιδος* **DRSV** ‖ **213** *τὰς* om. **DRSV** | *παραθαλασσίων* **M** *παραθαλασσίους* **T** ‖ **214** *δὲ – Ξέρξης*] *μὲν τούτων ἐόντων Ξέρξης δὲ* **𝔳** | *τὰ* om. **DRSV** hab. **Π** cett. ‖ **214–215** *τὰ περὶ τοὺς νεκροὺς ἑτοισάμενος* **M** ‖ **215** *στρατὸν* om. **SV𝔳** | *προητοιμάσατο* **ABCT** ‖ **216** *στρατοῦ ἑωυτοῦ* **C** | *νεκροὶ ἦσαν* **M** ‖ **217** *ὑπολειπόμενος* **C**[c]**TM** ‖ **218** *φυλάδα* **A**[ac] | *ἐπιβάλλων* **RSV** ‖ **221** *ξύμμαχοι* **Mp** Ald.

τὴν τάξιν ἐλθόντα θεήσασθαι, ὅκως μάχεται πρὸς τοὺς ἀνοήτους τῶν ἀν-
25 *θρώπων, οἳ ἤλπισαν τὴν βασιλέος δύναμιν ὑπερβαλέεσθαι. ταῦτα ἐπαγγειλαμένου μετὰ ταῦτα οὐδὲν ἐγίνετο πλοίων σπανιώτερον· οὕτω πολλοὶ ἤθελον θεήσασθαι. διαπεραιωθέντες δὲ ἐθηέοντο διεξιόντες τοὺς νεκρούς, πάντες δὲ ἠπιστέατο τοὺς κειμένους εἶναι πάντας Λακεδαιμονίους καὶ Θε-*
2 *σπιέας, ὁρέοντες καὶ τοὺς εἵλωτας. οὐ μὲν οὐδ' ἐλάνθανε τοὺς διαβεβηκότας Ξέρξης ταῦτα πρήξας περὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς ἑωυτοῦ, καὶ γὰρ δὴ καὶ γελοῖον ἦν· τῶν μὲν χίλιοι ἐφαίνοντο νεκροὶ κείμενοι, οἱ δὲ πάντες ἐκέατο*
3 *ἀλέες συγκεκομισμένοι ἐς τὠυτὸ χωρίον, τέσσερες χιλιάδες. ταύτην μὲν τὴν ἡμέρην πρὸς θέην ἐτράποντο, τῇ δ' ὑστεραίῃ οἱ μὲν ἀπέπλωον ἐς Ἱστιαίην ἐπὶ τὰς νῆας, οἱ δὲ ἀμφὶ Ξέρξην ἐς ὁδὸν ὁρμέατο.*
26 *Ἧκον δέ σφιν αὐτόμολοι ἄνδρες ἀπ' Ἀρκαδίης ὀλίγοι τινὲς βίου τε δεόμενοι καὶ ἐνεργοὶ βουλόμενοι εἶναι. ἄγοντες δὲ τούτους ἐς ὄψιν τὴν βασιλέος ἐπυνθάνοντο οἱ Πέρσαι περὶ τῶν Ἑλλήνων, τί ποιέοιεν· εἷς δέ τις*
2 *πρὸ πάντων ἦν ὁ εἰρωτῶν αὐτοὺς ταῦτα. οἱ δέ σφιν ἔλεγον, ὡς Ὀλύμπια ἄγουσι καὶ θεωροῖεν ἀγῶνα γυμνικὸν καὶ ἱππικόν. ὁ δὲ ἐπείρετο, ὅ τι τὸ ἄεθλον εἴη σφι κείμενον, περὶ ὅτευ ἀγωνίζονται· οἱ δ' εἶπον τῆς ἐλαίης τὸν διδόμενον στέφανον. ἐνθαῦτα εἴπας γνώμην γενναιοτάτην Τριτανταίχ-*
3 *μης ὁ Ἀρταβάνου δειλίην ὦφλε πρὸς βασιλέος· πυθόμενος γὰρ τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον, ἀλλ' οὐ χρήματα, οὔτε ἠνέσχετο σιγῶν εἶπέ τε ἐς πάντας,*

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)
Οἱ δ' ἀμφὶ (25,3) – ἀρετῆς (26,3) exc. floril. 𝔄𝔓

222 *τάξιν καὶ ἐλθόντα* **ABCTMP** || 223 *βασιλέως* **CM** | *ὑπερβαλέσθαι* **DRSV** | *ταῦτα* om. 𝔡 || 224 *ἐγένετο* **CP** || 225 *θεήσεσθαι* **M** Ald. | *ἐθηεῦντο* **ABCTMP** || 225–226 *δὲ – πάντες* haplogr. om. **R** necnon Valla || 227 *ὁρῶντες* **AB** *ὀρέωντες* **C** || 228 *Ξέρξης δὲ ταῦτα* **P**[1]**DRSV** *Ξέρξης ταῦτα* **P**[2]**p** cett. || 229 *ἦν* om. 𝔡 || 230 *συγκεκοσμημένοι* **D** *συγκεκομι*μένοι* **A** | *τέσσαρες* **CTMRV** || 231 *ἀπέπλεον* **ABCT MP** || 232 *νέας* **ABCTMP** | *Ξέρξεα* **DRSV𝔄𝔓** | *ὡρμέατο* **C**[c]**TP𝔓** *ὁρμέατο* **𝔄** rell. || 233 *σφι* **A** | *ἀπ' Ἀρκαδίης ἄνδρες αὐτόμολοι* **𝔄𝔓** || 233–234 *τινὲς – εἶναι*] om. **𝔄𝔓** || 234 *ἀγαγόντες* **CP** *ἄγοντες* **𝔄𝔓** rell. || 234.235 *τὴν βασιλέως* **C𝔄𝔓** *τῷ βασιλεῖ* **T** || 235 *τί*] *ὅτι* **𝔓** *τὰ* **DRSV** | *ποείοιεν* **ABMPDRSV** *ποιέειν* **CT** *ποιοῖεν* **𝔄𝔓** rell. || 235–236 *εἷς δὲ – ταῦτα* om. **𝔄𝔓** || 236 *ἐρωτῶν* **P** *ἠρωτῶν* **C** *εἰρωτέων* **DR SV** *εἰρωτῶν* **p** cett. | *σφι* **A** || 237 *ἄγοιεν* **TMPDRSV** *ἄγουσι* **𝔄𝔓** rell. | *θεωρέοιεν* **DRSV** *θεωροῖεν* **𝔄𝔓** rell. | *ἱππικόν τε καὶ γυμνικόν* **𝔄𝔓** | *οἱ δ' ἐπήροντο* **𝔄𝔓** || 238 *ἆθλον* **𝔄𝔓** | *σφιν εἴη* **𝔄** *εἴη σφι* **𝔓** rell. | *ὅτεο* **R** *ὅτεω* **SV** *ὅτε* **D** *ὅτευ* **𝔄𝔓** rell. || 239 *ἐνταῦθα* **𝔄** *ἐνθαῦτα* **𝔓** rell. || 239.240 *Τιγράνης* **ABCTMp𝔄𝔓** *Τι*γράνης* **P** || 240 *ὤφλεε* **DRSV** *ὦφλε* **𝔄𝔓** rell. | *βασιλέως* **C𝔄𝔓** | *πυνθανόμενος* **ABCT𝔄** *πυθόμενος* **𝔓** rell. || 240–241 *τὸ ἄεθλον στέφανον ἐόν* **M** *τὸν ἄεθλον ἐόντα στέφανον* **DRSV** *τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον* **𝔄𝔓** rell. || 241 *σιγᾶν* **T** | *τε* **ABCTMP𝔄𝔓** *δὲ* rell. | *εἰς* **C** *πρὸς* **TMP** *ἐς* **𝔄𝔓** rell.

τάδε «παπαῖ, Μαρδόνιε, κοίους ἐπ' ἄνδρας ἤγαγες μαχησομένους ἡμέας,
οἳ οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς.» τούτῳ μὲν 27
δὴ ταῦτα εἴρητο· ἐν δὲ τῷ διὰ μέσου χρόνῳ, ἐπείτε τὸ ἐν Θερμοπύλῃσι
τρῶμα ἐγεγόνεε, αὐτίκα Θεσσαλοὶ πέμπουσι κήρυκα ἐς Φωκέας ἅτε σφι
ἐνέχοντες αἰεὶ χόλον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑστάτου τρώματος καὶ τὸ κάρτα.
ἐσβαλόντες γὰρ πανστρατιῇ αὐτοί τε οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν 2
ἐς τοὺς Φωκέας οὐ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον ταύτης τῆς βασιλέος στρατη-
λασίης ἑσσώθησαν ὑπὸ τῶν Φωκέων καὶ περιέφθησαν τρηχέως. ἐπείτε 3
γὰρ κατειλήθησαν ἐς τὸν Παρνησσὸν οἱ Φωκέες ἔχοντες μάντιν Τελλίην
τὸν Ἠλεῖον, ἐνθαῦτα ὁ Τελλίης οὗτος σοφίζεται αὐτοῖσι τοιόνδε· γυψώσας
ἄνδρας ἑξακοσίους τῶν Φωκέων τοὺς ἀρίστους αὐτούς τε τούτους καὶ τὰ
ὅπλα αὐτῶν νυκτὸς ἐπεθήκατο τοῖσι Θεσσαλοῖσι προείπας αὐτοῖσι, τὸν ἂν
μὴ λευκαθίζοντα ἴδωνται, τοῦτον κτείνειν. τούτους ὦν αἵ τε φυλακαὶ τῶν 4
Θεσσαλῶν πρῶται ἰδοῦσαι ἐφοβήθησαν δόξασαι ἄλλο τι εἶναι τέρας, καὶ μετὰ
τὰς φυλακὰς αὐτὴ ἡ στρατιὴ οὕτω ὥστε τετρακισχιλίων κρατῆσαι νεκρῶν
καὶ ἀσπίδων Φωκέας, τῶν τὰς μὲν ἡμισέας ἐς Ἄβας ἀνέθεσαν, τὰς δὲ ἐς
Δελφούς· ἡ δὲ δεκάτη ἐγένετο τῶν χρημάτων ἐκ ταύτης τῆς μάχης οἱ με- 5
γάλοι ἀνδριάντες οἱ περὶ τὸν τρίποδα συνεστεῶτες ἔμπροσθε τοῦ νηοῦ τοῦ
ἐν Δελφοῖσι, καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ἐν Ἄβῃσι ἀνακέαται. ταῦτα μέν νυν τὸν **28**

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 242 Choric. p. 80 Foerster ad loc. se refert nulla nostri mentione facta

249 Eust. Il. 945 (ad *N* 543) *ἀπὸ τοῦ 'ἕπω' τὸ 'ἑάφθη'· δοκεῖ δὲ συντελεῖν ἐνταῦθα καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου εἰπόντος περί τινων, ὡς* περιέφθησαν τρηχέως *κατειληθέντες εἰς τὸν Παρνασσόν· ἐκ τοῦ 'περιέπω' γὰρ ἐκεῖ τὸ 'περιεφθῆναι'*

242 *τόδε* **DRSV** *τάδε* **𝔄𝔓** rell. | *ἡμέας μαχησομένους* **M** ‖ 243 *τὸν* om. **DRSV** | *περὶ* om. **DRSV** ‖ 244 *εἴρετο* **D** *ἤρετο* (ex *εἴρετο* videl. ortum) **C** | *ἐπείτε*] *ἐπεὶ τάχιστα* **DRSV** ‖ 245 *κήρυκας* **DRSV** ‖ 246 *ἔχοντες* **ABCTMPR** ‖ 248 *πολλοῖς* **DRV** ‖ 248–249 *πρότερον – καὶ* om. **M** | *βασιλέως* **C** | *στρατιῆς* **T** ‖ 249 *ἐσώθησαν* **RV** | *ὑπὸ*] *περὶ* **C** | *περιέφθη* **𝔟** | *ἐπεὶ* **𝔟** ‖ 250 *Παρνησὸν* **ABCTR** ‖ 251 *σοφίζεσθαι* **P** *σοφίζεται* **p** cett. ‖ 252 *τῶν* om. **M** ‖ 253 *ἀπεθήκατο* **R** | *Θετταλαῖσι* **Mp** ‖ 254 *λευκανθίζοντα* **TMPD** *ν* supra lin. add. man. rec. **A** | *ἴδονται* **T** | *οὖν* **P** *ὦν* **p** cett. | *τε* om. **B** ‖ 254–255 *πρῶται τῶν Θεσσαλῶν* **DRSV** ‖ 255 *ἰδοῦσαι* om. **R** Valla ‖ 256 *ἡ αὐτὴ ἡ* **D** | *τετρακισχιλίων*] *καὶ τρισχιλίων* **DRSV** ‖ 257 *ἡμισέας*] *ἡμισέας ἀσπίδας* **DRSV** | *τὰς δὲ λοιπὰς* **M** Ald. ‖ 259 *οἱ – τρίποδα*] *οἱ περὶ τοῦ τρίποδος* **DRSV** om. **M** ‖ 260 *ἀνακέεται* **DRSV**

*πεζὸν ἐργάσαντο τῶν Θεσσαλῶν οἱ Φωκέες πολιορκέοντας ἑωυτούς·
ἐσβαλοῦσαν δὲ ἐς τὴν χώρην τὴν ἵππον αὐτῶν ἐλυμήναντο ἀνηκέστως. ἐν
γὰρ τῇ ἐσβολῇ, ἥ ἐστι κατὰ Ὑάμπολιν, ἐν ταύτῃ τάφρον μεγάλην ὀρύξαν-
τες ἀμφορέας κεινοὺς ἐς αὐτὴν κατέθηκαν, χοῦν δὲ ἐπιφορήσαντες καὶ
ὁμοιώσαντες τῷ ἄλλῳ χώρῳ ἐδέκοντο τοὺς Θεσσαλοὺς ἐσβάλλοντας. οἱ δὲ
ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Φωκέας φερόμενοι ἐσέπεσον ἐς τοὺς ἀμφορέας·*
29 *ἐνθαῦτα οἱ ἵπποι τὰ σκέλεα διεφθάρησαν. τούτων δή σφι ἀμφοτέρων
ἔχοντες ἔγκοτον οἱ Θεσσαλοὶ πέμψαντες κήρυκα ἠγόρευον, τάδε «ὦ Φω-*
2 *κέες, ἤδη τι μᾶλλον γνωσιμαχέετε μὴ εἶναι ὅμοιοι ἡμῖν. πρόσθε τε γὰρ ἐν
τοῖσι Ἕλλησι, ὅσον χρόνον ἐκεῖνα ἡμῖν ἥνδανε, πλέον αἰεί κοτε ὑμέων
ἐφερόμεθα· νῦν τε παρὰ τῷ βαρβάρῳ τοσοῦτον δυνάμεθα, ὥστε ἐπ' ἡμῖν
ἐστι τῆς γῆς ἐστερῆσθαι καὶ πρὸς ἠνδραποδίσθαι ὑμέας· ἡμεῖς μέντοι τὸ
πᾶν ἔχοντες οὐ μνησικακέομεν, ἀλλ' ἡμῖν γενέσθω ἀντ' αὐτῶν πεντήκοντα
τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ὑμῖν ὑποδεκόμεθα τὰ ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώρην ἀπο-*
30 *τρέψειν.» ταῦτά σφι ἐπαγγέλλοντο οἱ Θεσσαλοί. (οἱ γὰρ Φωκέες μοῦνοι
τῶν ταύτῃ ἀνθρώπων οὐκ ἐμήδιζον, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, ὡς ἐγὼ συμ-*
2 *βαλλόμενος εὑρίσκω, κατὰ δὲ τὸ ἔχθος τὸ Θεσσαλῶν· εἰ δὲ Θεσσαλοὶ τὰ
Ἑλλήνων ηὖξον, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐμήδιζον ἂν οἱ Φωκέες.) οἳ ταῦτα ἐπαγ-
γελλομένων Θεσσαλῶν οὔτε δώσειν ἔφασαν χρήματα παρέχειν τέ σφι Θεσ-
σαλοῖσι ὁμοίως μηδίζειν, εἰ ἄλλως βουλοίατο, ἀλλὰ οὐκ ἔσεσθαι ἑκόντες
εἶναι προδόται τῆς Ἑλλάδος.*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 275 ss. Plut. de Hdt.i mal. 35 (mor. 868b) *ταῦτα περὶ Φωκέων γέγραφε αὐτοῖς ὀνόμασιν·* 'οἱ γὰρ – οἱ Φωκεῖς'

261 *εἰργάσαντο* **CTMPS** | *πολιορκέοντες* **V𝔟** *πολιορκέοντα* ci. Stein ‖ 262 *ἐσβαλοῦσα* **A**ac corr. **A**1 | *ἐλυμήνατο* **R** ‖ 263 *ἥ* **RV** om. **C** | *Ὑάμπολιν* **A**ac corr. **A**1 | *ἐν ταύτῃ*] *ἐνταῦθα* **M** ‖ 264 *ἀμφορέας*] *ἀμφοτέρας* **𝔟** | *κενεοὺς* **ABCTMP** | *αὐτὴν*] *ταύτην* **M** Ald. ‖ 264-265 *καὶ ὁμοιώσαντες* om. **M** ‖ 265 *Θετταλοὺς* **M** | *ἐσβαλόντας* **B** *ἐσβαλέοντας* **DRSV** ‖ 266 *ἐνέπεσον* **RSV** *ἐπέπεσον* **T** ‖ 268 *ἔγκοτον ἔχοντες* **M** | *Θετταλοὶ* **M** ‖ 269 *πρόσθε τε*] *πρόσθεν τε* **ACTMP** *προσθέντες* **B** *πρόσθεν τε* litt. *σ* add. man. rec. **A** ‖ 270 *αἰεί*] *εἴ* **RSV** ‖ 271 *τε*] *δὲ* **DRSV** | *τοσούτῳ* **DRSV** ‖ 272 *ἐστὲ* **DRSV** | *τῆς γῆς*] *γῆς τε* **DRV** | *πρὸς ἠνδραποδίσθαι* **AB** *προσηνδραποδίσθαι* cett. v. gramm. meam 172, 186 | *ἡμέες* **DRSV** ‖ 273 *ὑμῖν* **D** ‖ 274 *ἐπιδεκόμεθα* **DRSV** | *ἐπιόντα* haplogr. om. **DRSV** ‖ 275 *ἐπηγγέλλοντο* **ABCT** ‖ 276 *ἄλλον* **R** ‖ 276.277 *συμβαλλεόμενος* **M** Ald. ‖ 277 *δὲ* om. **D** | *ἔχθος τῶν Θεσσαλῶν* **TS** ‖ 278 *ηὔξων* **M** Ald. | *δοκέει* **MS** *δοκεῖ* Plut. | *Φωκέες*] cf. Plut. | *οἳ* om. **ABCTMP** ‖ 278.279 *ἐπαγγελομένων* **CM** ‖ 279 *χρήματά τε παρέχειν σφι* **ABCT MP** ‖ 280 *ὁμοίως*] *μὴ* **M** | *βούλοιντο* **T**

Ἐπειδὴ δὲ ἀνηνείχθησαν οὗτοι οἱ λόγοι, οὕτω δὴ οἱ Θεσσαλοὶ κεχολω- 31
*μένοι τοῖσι Φωκεῦσι ἐγένοντο ἡγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ. ἐκ μὲν δὴ
τῆς Τρηχινίης ἐς τὴν Δωρίδα ἐσέβαλον· τῆς γὰρ Δωρίδος χώρης ποδεὼν
στεινὸς ταύτῃ κατατείνει ὡς τριήκοντα σταδίων μάλιστά κῃ εὖρος κεί-
μενος μεταξὺ τῆς τε Μηλιάδος καὶ Φωκίδος χώρης, ἥ περ ἦν τὸ παλαιὸν
Δρυοπίς· ἡ δὲ χώρη αὕτη ἐστὶ μητρόπολις Δωριέων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ.
ταύτην ὦν τὴν Δωρίδα γῆν οὐκ ἐσίναντο ἐσβαλόντες οἱ βάρβαροι, ἐμή-
διζόν τε γὰρ καὶ οὐκ ἐδόκεε Θεσσαλοῖσι. ὡς δ' ἐκ τῆς Δωρίδος ἐς τὴν* 32
*Φωκίδα ἐσέβαλον, αὐτοὺς μὲν τοὺς Φωκέας οὐκ αἱρέουσι. οἱ μὲν γὰρ τῶν
Φωκέων ἐς τὰ ἄκρα τοῦ Παρνησσοῦ ἀνέβησαν. (ἔστι δὲ καὶ ἐπιτηδέη δέ-
ξασθαι ὅμιλον τοῦ Παρνησσοῦ ἡ κορυφὴ κατὰ Νέωνα πόλιν κειμένη ἐπ'
ἑωυτῆς, Τιθορέα οὔνομα αὐτῇ· ἐς τὴν δὴ ἀνηνείκαντο καὶ αὐτοὶ ἀνέβη-
σαν.) οἱ δὲ πλεῦνες αὐτῶν ἐς τοὺς Ὀζόλας Λοκροὺς ἐξεκομίσαντο ἐς Ἄμ-* 2
*φισσαν πόλιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Κρισαίου πεδίου οἰκεομένην. οἱ δὲ βάρβαροι
τὴν χώρην πᾶσαν ἐπέδραμον τὴν Φωκίδα, Θεσσαλοὶ γὰρ οὕτω ἦγον τὸν*

AB CT MP(p) DRSV(ᵬ)

T 292 Paus. X 32,9 *διάφορα … ἐς τὸ ὄνομα οἶδα τῆς πόλεως Ἡροδότῳ εἰρη- μένα· … Βάκις μὲν … Τιθορέας τοὺς ἐνθάδε* [i. e. prope Delphos] *ἐκάλεσεν ἀν- θρώπους, Ἡροδότου δὲ ὁ ἐς αὐτοὺς λόγος ἐπιόντος φησὶ τοῦ βαρβάρου τοὺς ἐν- ταῦθα οἰκοῦντας ἀναφυγεῖν ἐς τὴν κορυφήν· ὄνομα δὲ Νεῶνα μὲν τῇ πόλει, Τιθορέαν δὲ εἶναι τοῦ Παρνασσοῦ τῇ ἄκρᾳ* Harpocr. *Νεῶσι· πόλις ἐὼν ἐν τῇ Φω- κίδι, ἣν Ἡρόδοτος μὲν ἐν η' Νεῶνα ὀνομάζει, Ἀνδροτίων δ' ἐν ς' Ἀτθίδος Νεῶνας* Suid. *Νεῶσι· Ἡρόδοτος ἐν η' Νεῶνα ὀνομάζει*

292 s. Eust. Od. 1604 (ad *ϑ* 393) *ὅτι 'ἀνενεγκεῖν' λέγεται καὶ τὸ ἀναγαγεῖν τι καὶ τὸ ἀναβῆναι, δηλοῖ τὸ* 'εἰς τὸ Κωρύκιον ἀνενείκαντο' *ἤγουν ἀνέβησαν καὶ τὸ* 'ἐς *Σπάρτην* ἀνενείκαντο καὶ αὐτοὶ ἀνέβησαν' et cf. quae ad I 116,2 laudavimus

282 *ἐπεὶ δὲ δὴ* **DRSV** | *ἀνηνέχθησαν* **C** *ἀνη***έχθησαν* **T** ‖ 283 *Φωκεεῦσι* **AB** | *ἐγίνοντο* **DRSV** | *δὴ* om. **D** ‖ 284 *Τρηχίνης* **R** | *ἐσέβαλλον* **D** ‖ 285 *τριάκοντα* **D**[1]**RV** ‖ 286 *Μηλίδος* **DRSV** | *καὶ τῆς Φωκίδος* **S** Ald. om. ᵬ | *ἥ*] *ἥ* **D** ‖ 287 *Δρυο- πίης* **DRSV** | *Πελοπονήσῳ* **TMR** ‖ 288 *ὦν*] *δὲ* **M** | *γῆν* om. **M** | *ἐσβάλλοντες* **C** ‖ 290 *ἐσέβαλλον* **BC** | *εραίουσι* **B** ‖ 291 *Παρνησοῦ* **ABCTM** ‖ 291–292 *ἀνέβησαν – Παρνησσοῦ* haplogr. om. **R** ‖ 292 *Παρνησοῦ* **ABCT** | *ἡ κορυφὴ* ⟨*ἡ*⟩ Pingelio duce Hude | *Νέωνα* cf. Paus. Harpocr. Suid. ‖ 293 *Τιθωρέα* **RSV** cf. Paus. | *τὴν διάνη- νείκαντο* **R** cf. Eust. ‖ 294.295 *Ἄμφισαν* **BCTD**[1] ‖ 295 *Κρισσαίου* **BRSV** | *οἰκεομέ- νην*] *κειμένην* **C** ‖ 296 *χώραν* **T**

στρατόν· ὁκόσα δὲ ἐπέσχον, πάντα ἐπέφλεγον καὶ ἔκειρον καὶ ἐς τὰς
33 *πόλις ἐνιέντες πῦρ καὶ ἐς τὰ ἱρά. πορευόμενοι γὰρ ταύτῃ παρὰ τὸν Κηφισὸν ποταμὸν ἐδῄουν πάντα καὶ κατὰ μὲν ἔκαυσαν Δρύμον πόλιν, κατὰ δὲ Χαράδραν καὶ Ἔρωχον καὶ Τεθρώνιον καὶ Ἀμφίκαιαν καὶ Νέωνα καὶ Πεδιέας καὶ Τριτέας καὶ Ἐλάτειαν καὶ Ὑάμπολιν καὶ Παραποταμίους καὶ Ἄβας, ἔνθα ἦν ἱρὸν Ἀπόλλωνος πλούσιον θησαυροῖσί τε καὶ ἀναθήμασι πολλοῖσι κατεσκευασμένον (ἦν δὲ καὶ τότε καὶ νῦν ἔστι χρηστήριον αὐτόθι), καὶ τοῦτο τὸ ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν. καί τινας διώκοντες εἷλον Φωκέων πρὸς τοῖσι ὄρεσι, καὶ γυναῖκάς τινας διέφθειραν μισγόμενοι ὑπὸ πλήθεος.*

34 *Παραποταμίους δὲ παραμειβόμενοι οἱ βάρβαροι ἀπίκοντο ἐς Πανοπέας. ἐνθεῦτεν δὲ ἤδη διακρινομένη ἡ στρατιὴ αὐτῶν ἐσχίζετο· τὸ μὲν πλεῖστον καὶ δυνατώτατον τοῦ στρατοῦ ἅμα αὐτῷ Ξέρξῃ πορευόμενον ἐπ' Ἀθήνας*

AB CT MP(p) DRSV(ϸ)

T 299 ss. Eust. Il. 638 (ad *Z* 234) *φησὶ ... [sc. Ἡρόδοτος], ὅτι κατέκαυσαν πόλεις οἱ Θεσσαλοὶ ὁδηγοῦντες τοὺς Πέρσας ἄλλας τε καὶ Δρύμον καὶ Θρόνιον καὶ τὰ ἑξῆς* | Paus. X 33,8 s. *διάφορα ... τὰ ἐν τῇ Ἡροδότου συγγραφῇ· ... Ἡρόδοτος καταλέγων τὰς πόλεις, ὅσας βασιλεὺς Ξέρξης τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐνέπρησε, καὶ Παραποταμίους κατείλοχεν ἐν αὐτοῖς πόλιν. ... ὁδὸς ... ἡ ἐς Ἀμφίκλειαν σταδίων ἐκ Λιλαίας ἐστὶν ἑξήκοντα· ταύτην ... τὴν Ἀμφίκλειαν ἐλυμήναντο οἱ τε ἐπιχώριοι τῷ ὀνόματι, καὶ Ἡρόδοτος ... Ἀμφίκαιαν ἐκάλεσε*

297 Eust. Il. 364 (ad *B* 861) *ὅτι ... 'κεραΐζειν' καὶ ἐπὶ τοῦ ἁπλῶς 'φθείρειν' ἢ 'ληΐζεσθαι' καὶ ὡς εἰπεῖν 'κείρειν' λέγεται, δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτός ποτε μὲν λέγων* 'κεραΐσας τὰ οἰκία τοῦ ξένου' (II 115,5, ubi vide) *καὶ* 'κλέπτας κεραΐζοντας χρήματα' (II 121*β*,2, ubi vide) *καὶ* 'τὸ πλῆθος – ἐκεραΐζετο' (86), *ποτὲ δὲ ὅτι* 'πάντα – ἔκειρον' *καὶ* 'ἔκειρε τοὺς χώρους' (IX 15,2) *καὶ* 'ἐκείρετο ἡ Ἀττική' (65,1) ‖ 299 id. v. quae ad VII 226,1 laudavimus ‖ 302 id. Il. 278 (ad *B* 536) *τὴν ... ῥηθεῖσαν Ἄβαν Ἡρόδοτος πληθυντικῶς* 'Ἄβας' *λέγει·* ἔνθα *καὶ* ἱερὸν Ἀπόλλωνος, *φησί,* πλούσιον

298 *πόλεις* **CT** *πόλιας* **DRSV** | *καὶ ἱστὰ ἱρά* **B** *καὶ ἕστερα* **D**[1]**RV** *καὶ ἕτερα* **ϸ** *κατέκαιον* **S** | *παρὰ* om. **C** ‖ 298.299 *Κηφισσὸν* **CTMPDRSV** ‖ 299 *Δρυμὸν* **RSV** *Δρυμον* **D** cf. Eust. ‖ 300 *Χαράνδραν* **C** *Χαράδρην* **TMPDϸ** fin. voc. comp. not. **V** | *Τεθρόνιον* **RSV** *Θρόνιον* Eust. Il. 638 | *Ἀμφίκαια* **R** cf. Paus. ‖ 300–301 *Παιδιέας καὶ Τριταίας* **T** ‖ 301 *Παρποταμίους* **RSV** ‖ 302 *ἱερὸν* Eust. ‖ 303 *κατασκευασμένον* **R** | *δὲ*] *δέ τι* **M** Ald. | *ἔστι*] *ἔτι* **ABCTMP** ‖ 304 *συλλήσαντες* **MRSV** ‖ 305 *τῶν Φωκέων* **MPDRSV** | *οὔρεσι* **CTMP** | *διέφθειρον* **DRSV** ‖ 307 *Παρποταμίους* **RSV** ‖ 309 *ἐπ'*] *ἐς* **DRSV**

ἐσέβαλε ἐς Βοιωτοὺς ἐς γῆν τὴν Ὀρχομενίων. Βοιωτῶν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος
ἐμήδιζε, τὰς δὲ πόλις αὐτῶν ἄνδρες Μακεδόνες διατεταγμένοι ἔσῳζον ὑπὸ
Ἀλεξάνδρου ἀποπεμφθέντες. ἔσῳζον δὲ τῇδε δῆλον βουλόμενοι ποιέειν
Ξέρξῃ, ὅτι τὰ Μήδων Βοιωτοὶ φρονέοιεν. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων 35
ταύτῃ ἐτράποντο, ἄλλοι δὲ αὐτῶν ἡγεμόνας ἔχοντες ὁρμέατο ἐπὶ τὸ ἱρὸν
τὸ ἐν Δελφοῖσι ἐν δεξιῇ τὸν Παρνησσὸν ἀπέργοντες. ὅσα δὲ καὶ οὗτοι
ἐπέσχον τῆς Φωκίδος, πάντα ἐσιναμώρεον· καὶ γὰρ τῶν Πανοπέων τὴν
πόλιν ἐνέπρησαν καὶ Δαυλίων καὶ Αἰολιδέων. ἐπορεύοντο δὲ ταύτῃ ἀπο- 2
σχισθέντες τῆς ἄλλης στρατιῆς τῶνδε εἵνεκα, ὅκως συλήσαντες τὸ ἱρὸν τὸ
ἐν Δελφοῖσι βασιλέϊ Ξέρξῃ ἀποδέξαιεν τὰ χρήματα. πάντα δ' ἠπίστατο τὰ
ἐν τῷ ἱρῷ, ὅσα λόγου ἦν ἄξια, Ξέρξης, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ἄμεινον, ἢ τὰ
ἐν τοῖσι οἰκίοισιν ἔλιπε, πολλῶν αἰεὶ λεγόντων καὶ μάλιστα τὰ Κροίσου
τοῦ Ἀλυάττεω ἀναθήματα. οἱ δὲ Δελφοὶ πυνθανόμενοι ταῦτα ἐς πᾶσαν 36
ἀρρωδίην ἀπίκατο, ἐν δείματι δὲ μεγάλῳ κατεστεῶτες ἐμαντεύοντο περὶ
τῶν ἱρῶν χρημάτων, εἴτε σφέα κατὰ γῆς κατορύξωσι εἴτε ἐκκομίσωσι ἐς
ἄλλην χώρην. ὁ δὲ θεός σφεας οὐκ ἔα κινέειν φὰς αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι τῶν
ἑωυτοῦ προκατῆσθαι. Δελφοὶ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες σφέων αὐτῶν πέρι 2
ἐφρόντιζον. τέκνα μέν νυν καὶ γυναῖκας πέρην ἐς τὴν Ἀχαιίην διέπεμψαν,
αὐτῶν δὲ οἱ μὲν πλεῖστοι ἀνέβησαν ἐς τοῦ Παρνησσοῦ τὰς κορυφὰς καὶ
ἐς τὸ Κωρύκιον ἄντρον ἀνηνείκαντο, οἱ δὲ ἐς Ἄμφισσαν τὴν Λοκρίδα ὑπεξ-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

316 Huc referunt edd. illud Hesychii *ἐσιμαμώρευον* [sic]· *ἐσίνοντο, μεμωρημένοι ἦσαν* ‖ 329 Eust. Od. 1704 (ad *λ* 625) *τὸ… 'ἀνένεικα' ἀντὶ τοῦ 'ἀνήνεγκα', … ὅτε καὶ δηλοῖ τὸ 'ἀνελθεῖν' ὡς τὸ* 'ἀνενείκαντο εἰς τὸ Κωρύκιον' *παρὰ Ἡροδότῳ* et cf. quae ad 32,1 laudavimus

310 *γῆν τὴν Ὀρχομενίων*] *γῆν τῶν Ὀρχομενίων* **PDRSV** *τὴν Ὀρχομενίων* **M** *τὴν τῶν Ὀρχομενίων* Ald. ‖ 311 *ἐμήδιζον* **T** | *πόλεις* **CT** *πόλιας* **DRSV** | *ὑπ'* **A** ‖ 312 *τῇδε* om. **DRSV** | *βουλόμενον δῆλον* **Mp** Ald. ‖ 313 *Ξέρξῃ* om. **M** ‖ 314 *ἡγεμόνες* alteri litt. *ε* litt. *α* suprascr. Ia ut vid. man. **A** | *ὡρμέατο* **CTP** *ἐρμέατο* quod ad *ὡρμέατο* reducendum est **𝔟** ‖ 315 *Παρνησὸν* **ABCTM** ‖ 316 *τῆς* om. **M** | *ἐσιναμώρεον*] cf. Hes. ‖ 317 *Αἰολίδων* **Mp** Ald. *Λιλαιέων* ci. Valckenaer | *ταύτην* **ABCT** ‖ 318 *τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης* **M** | *εἵνεκεν* **ABCP** | *συλλήσαντες* **S** Ald. ‖ 319 *δὲ ἐπιστέατο* **DRSV** ‖ 320 *ἦν ἄξια λόγου* **M** | *τὰ*] *τοῦ* **M** om. **DRSV** ‖ 322 *οἱ δὲ Δελφοὶ*] *οἱ Δελφοὶ δὲ* **ABCTMP** ‖ 323 *ἀπικέατο* **MPp** Ald. | *δὲ*] *τε* **DRSV** ‖ 324 *σφέας* **RSV** | *κατωρύξωσι* **RV** *κατορύξουσι* **MPp** Ald. | *ἐκκομίσουσι* **MPp** Ald. ‖ 325 *κινεῖν* **ABCT** | *φὰς* om. **T** ‖ 327 *καὶ* om. **A**[1] | *τὴν* om. **M** | *Ἀχαΐην* **R** ‖ 328 *Παρνησοῦ* **ABCTM** ‖ 329 *Κωρύκειον* **p** *Κορύκειον* **T** | *ἀνηνείκατο* **C** *ἀνενείκαντο* Eust. utrobique | *Ἄμφισαν* **CTMR**[1]

ἦλθον. πάντες δὲ ὦν οἱ Δελφοὶ ἐξέλιπον τὴν πόλιν πλὴν ἑξήκοντα ἀν-
37 *δρῶν καὶ τοῦ προφήτεω. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἦσαν οἱ βάρβαροι ἐπιόντες καὶ*
ἀπώρων τὸ ἱρόν, ἐν τούτῳ ὁ προφήτης, τῷ οὔνομα ἦν Ἀκήρατος, ὁρᾷ πρὸ
τοῦ νηοῦ ὅπλα προκείμενα ἔσωθεν ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξενηνειγμένα ἱρά, τῶν
2 *οὐκ ὅσιον ἦν ἅπτεσθαι ἀνθρώπων οὐδενί. ὁ μὲν δὴ ᾔε Δελφῶν τοῖσι παρ-*
εοῦσι σημανέων τὸ τέρας· οἱ δὲ βάρβαροι ἐπειδὴ ἐγίνοντο ἐπειγόμενοι
κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηίης Ἀθηναίης, ἐπιγίνεταί σφι τέρεα ἔτι μέζονα τοῦ
πρὶν γεγενημένου τέρεος. θῶυμα μὲν γὰρ καὶ τοῦτο κάρτα ἐστί, ὅπλα
ἀρήια αὐτόματα φανῆναι ἔξω προκείμενα τοῦ νηοῦ· τὰ δὲ δὴ ἐπὶ τούτῳ
δεύτερα ἐπιγινόμενα καὶ διὰ πάντων φασμάτων ἄξια θωυμάσαι μάλιστα.
3 *ἐπεὶ γὰρ δὴ ἦσαν ἐπιόντες οἱ βάρβαροι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηίης Ἀθη-*
ναίης, ἐν τούτῳ ἐκ μὲν τοῦ οὐρανοῦ κεραυνοὶ αὐτοῖσι ἐνέπιπτον, ἀπὸ δὲ
τοῦ Παρνησσοῦ ἀπορραγεῖσαι δύο κορυφαὶ ἐφέροντο πολλῷ πατάγῳ ἐς
αὐτοὺς καὶ κατέλαβον συχνούς σφεων, ἐκ δὲ τοῦ ἱροῦ τῆς Προνηίης βοή
38 *τε καὶ ἀλαλαγμὸς ἐγίνετο· συμμιγέντων δὲ τούτων πάντων φόβος τοῖσι*
βαρβάροισι ἐνεπεπτώκεε. μαθόντες δὲ οἱ Δελφοὶ φεύγοντάς σφεας ἐπικα-
ταβάντες ἀπέκτειναν πλῆθός τι αὐτῶν· οἱ δὲ περιεόντες ἰθὺ Βοιωτῶν
ἔφευγον. ἔλεγον δὲ οἱ ἀπονοστήσαντες οὗτοι τῶν βαρβάρων, ὡς ἐγὼ πυν-
θάνομαι, ὡς πρὸς τούτοισι καὶ ἄλλα ὥρων θεῖα· δύο γὰρ ὁπλίτας μέζονας

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 336 Phot. *Πρόνοια· πρόγνωσις. πρόνοια· Ἀθηνᾶ· οἱ μὲν διὰ τὸ πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἑστάναι, οἱ δέ, ὅτι προὐνόησεν, ὅπως τέκῃ ἡ Λητώ* Suid. s.v. *πρόνοια: ... ταύτην* (i.e. Athenam) ... *Ἡρόδοτος ἐν τῇ η' 'Προνοίην'* (*Προνηίην* v.l.) *ὀνομάζει* Harpocr. s.v. *προναία: ... ταύτην ... Ἡρόδοτος ἐν τῇ η' 'Προνηίην'* (*Προνοίην* v.l.) *ὀνομάζει*

330 *ἐξέλειπον* **B** *ὑπεξῆλθον* **T** ‖ 331 *τε* om. **ABCTMP** ‖ 332 *ἀπώρεον* **CTMP** ‖ 333 *ἐξενηνεγμένα* **ABCTM** ‖ 334 *ἀνθρώπῳ* **RSV** ‖ 335–341 *ἐγίνοντο – ἐν τούτῳ* (l. 341)] *ἐγίνοντο κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηίης Ἀθηναίης ἐπειγόμενοι ἐν τούτῳ* ex haplogr. **M** *ἐγίνοντο ἐπειγόμενοι κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Προνηίης Ἀθηναίης ἐν τούτῳ* ex haplogr. **p** ‖ 336 *Προναίης* **ABCTP** *Προνοΐης* **SV** | *μείζονα* **DRV** ‖ 337 *γενομένου* **ABCTP** | *θῶμα* **ABCT** | *μὲν* om. **DRSV** ‖ 339 *ἐπιγενόμενα* **P** Ald. *γινόμενα* **DRSV** | *θωμάσαι* **ABCT** ‖ 340 *Προναίης* **ABCTP** *Προνοΐης* **SV** ‖ 341 *ἐν* **A**[1] qua voce erasa *Ἀθηναίης ἐν* scr. **A**[2] | *μὲν* om. **M** ‖ 342 *Παρνησοῦ* **ABCT** | *ἀπορραγῆσαι* **AB** ‖ 343 *κατέβαλον* propos. Reiske | *Προναίης* **ABCTP** *Προνοΐης* **SV** | *Προνηίης*] *Προνηίης νηοῦ* **DR** *Προνοΐης νηοῦ* **SV** ‖ 344 *ἐγένετο* **C**[1]**T** | *συμμισγέντων* **C** ‖ 345 *ἐπεπτώκεε* **SV** *ἐπιπεπτώκεε* **𝔳** | *ἀδελφοὶ* **𝔳** ‖ 346 *ἀπέκτεινον* **P**[1] *ἀπέκτειναν* **P**[2] cett. | *τι*] *τε* **DRSV** | *περιόντες* **A** litterae *ι* litt. *ε* suprascr. **A**[2] | *εὐθὺ* **ABCTMP**

ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν ἔχοντας ἕπεσθαί σφι κτείνοντας καὶ διώκοντας.
τούτους δὲ τοὺς δύο Δελφοὶ λέγουσι εἶναι ἐπιχωρίους ἥρωας, Φύλακόν τε 39
καὶ Αὐτόνοον, τῶν τὰ τεμένεά ἐστι περὶ τὸ ἱρόν, Φυλάκου μὲν παρ' αὐτὴν
τὴν ὁδὸν κατύπερθε τοῦ ἱροῦ τῆς Προνηίης, Αὐτονόου δὲ πέλας τῆς Κα-
σταλίης ὑπὸ τῇ Ὑαμπείῃ κορυφῇ. οἱ δὲ πεσόντες ἀπὸ τοῦ Παρνησσοῦ 2
λίθοι ἔτι καὶ ἐς ἡμέας ἦσαν σόοι ἐν τῷ τεμένεϊ τῆς Προνηίης Ἀθηναίης
κείμενοι, ἐς τὸ ἐνέσκηψαν διὰ τῶν βαρβάρων φερόμενοι. τούτων μέν νυν
τῶν ἀνδρῶν αὕτη ἀπὸ τοῦ ἱροῦ ἀπαλλαγὴ γίνεται.

Ὁ δὲ Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου Ἀθηναίων δεη- 40
θέντων ἐς Σαλαμῖνα κατίσχει τὰς νῆας. τῶνδε δὲ εἵνεκα προσεδεήθησαν
αὐτῶν σχεῖν πρὸς Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι, ἵν' αὐτοὶ παῖδάς τε καὶ γυναῖκας
ὑπεξαγάγωνται ἐκ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς δὲ καὶ βουλεύσωνται, τὸ ποιητέον
αὐτοῖσι ἔσται. ἐπὶ γὰρ τοῖσι κατήκουσι πρήγμασι βουλὴν ἔμελλον ποιήσα-
σθαι ὡς ἐψευσμένοι γνώμης· δοκέοντες γὰρ εὑρήσειν Πελοποννησίους 2
πανδημεὶ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ὑποκατημένους τὸν βάρβαρον, τῶν μὲν εὗρον οὐ-
δὲν ἐόν, οἱ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Ἰσθμὸν αὐτοὺς τειχέοντας καὶ τὴν
Πελοπόννησον περὶ πλείστου τε ποιεομένους περιεῖναι καὶ ταύτην ἔχοντας
ἐν φυλακῇ, τὰ ἄλλα δὲ ἀπιέναι. ταῦτα δὴ πυνθανόμενοι οὕτω προσεδεή-
θησάν σφεων σχεῖν πρὸς τὴν Σαλαμῖνα. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι κατέσχον ἐς τὴν 41
Σαλαμῖνα, Ἀθηναῖοι δὲ ἐς τὴν ἑωυτῶν. μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν κήρυγμα ἐποι-
ήσαντο, Ἀθηναίων τῇ τις δύναται σῴζειν τὰ τέκνα τε καὶ τοὺς οἰκέτας.
ἐνθαῦτα οἱ μὲν πλεῖστοι ἐς Τροίζηνα ἀπέστειλαν, οἱ δὲ ἐς Αἴγιναν, οἱ δὲ

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

350 *τοὺς δύο δὲ τούτους* **Mp** Ald. | *ἀδελφοὶ* **𝔟** | *ἐπιχωρίους ἥρωας εἶναι* **Pp** || **352** *Προναίης* **ABCTP** *Προνοΐης* **SV** || **353** *Ὑμπίῃ* **p** *Οὐλυμπίῃ* **M** | *Παρνησοῦ* **ABCTM** || **354** *σῶοι* **CMPSV𝔟**[c] | *Προναίης* **ABCTMP** *Προνοΐης* **SV** || **355** *ἀνέσκηψαν* **B** *ἐνεσκήψαντο* **DRSV** || **358** *κατασχεῖν* **DRSV** | *νέας* **ABCTMP** | *τῶνδε ἕνεκα* **DRSV** || **359** *Ἀθηναῖοι ἵν' αὐτοὶ*] *αὐτοὶ Ἀθηναῖοι ἵνα* **DRV** *Ἀθηναῖοι ἵνα* **S** || **360** *ὑπεξάγωνται* **T** | *βουλεύσονται* **TR** || **361** *καταθήκουσι* **V𝔟** || **361.362** *ποιήσεσθαι* **MPRSV** || **362** *Πελοπονησίους* **TR** || **363** *πανδημὶ* **ABD**[1] | *ἐν τῇ Βοιωτίῃ* **Mp** || **364** *καὶ τὴν*] *εἰς τὴν* **ABCT** *ἐς τὴν* **MPp** Ald. *ὡς τὴν* propos. Stein *τὴν* tantum ci. Schaefer recep. Hude *καὶ … ποιημένους* cum quod sequitur *καὶ … ἔχοντας* coordinatione coniunctum esse censeo || **365** *Πελοπόνησον* **TR** | *πλείστου τε ποιευμένους περιεῖναι καὶ* **CMP** *πλείστου ποιεομένους περιεῖναι καὶ* **D** *πλείστου ποιεομένους περιεῖναί τε καὶ* **S** *πλείστου τε ποιεομένους περιεῖναί τε καὶ* **RV** | *ἔχοντες* **TDRSV** *ἔχοντας* (ες supra lin.) **M** || **366** *ταῦτα πυνθανόμενοι οὕτω δὴ* **ABC** *ταῦτα δὲ πυνθανόμενοι οὕτω* **M** *ταῦτα δὴ προπυνθανόμενοι* **T** || **368–369** *μετὰ – ἐποιήσαντο Ἀθηναίων τῇ τις*] | *τὸ Ἀθηναίων τῆσις* **𝔟** || **369** *Ἀθηναῖον* **D**[1] | *τὰ* om. **ABCMP** || **370** *Τροιζῆνα* **CTM**

2 *ἐς Σαλαμῖνα. ἔσπευσαν δὲ ταῦτα ὑπεκθέσθαι τῷ χρηστηρίῳ τε βουλόμενοι*
ὑπηρετέειν καὶ δὴ καὶ τοῦδε εἵνεκα οὐκ ἥκιστα· λέγουσι Ἀθηναῖοι ὄφιν
μέγαν φύλακα τῆς ἀκροπόλιος ἐνδιαιτᾶσθαι ἐν τῷ ἱρῷ. λέγουσί τε ταῦτα
καὶ δὴ καὶ ὡς ἐόντι ἐπιμήνια ἐπιτελέουσι προτιθέντες (τὰ δ' ἐπιμήνια με-
3 *λιτόεσσά ἐστιν). αὕτη δ' ἡ μελιτόεσσα ἐν τῷ πρόσθεν αἰεὶ χρόνῳ ἀναισι-*
μουμένη τότε ἦν ἄψαυστος. σημηνάσης δὲ ταῦτα τῆς ἱερείης μᾶλλόν τι οἱ
Ἀθηναῖοι καὶ προθυμότερον ἐξέλιπον τὴν πόλιν ὡς καὶ τῆς θεοῦ ἀπολελοι-
πυίης τὴν ἀκρόπολιν. ὡς δέ σφι πάντα ὑπεξέκειτο, ἔπλωον ἐς τὸ στρατό-
πεδον.

42 *Ἐπεὶ δὲ οἱ ἀπ' Ἀρτεμισίου ἐς Σαλαμῖνα κατέσχον τὰς νῆας, συνέρρεε*
καὶ ὁ λοιπὸς πυνθανόμενος ὁ τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸς στρατὸς ἐκ Τροί-
ζηνος· ἐς γὰρ Πώγωνα τὸν Τροιζηνίων λιμένα προείρητο συλλέγεσθαι. συν-
ελέχθησάν τε δὴ πολλῷ πλεῦνες νῆες, ἢ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἐναυμάχεον καὶ
2 *ἀπὸ πολίων πλεύνων. ναύαρχος μέν νυν ἐπῆν ὡυτός, ὅς περ ἐπ' Ἀρτεμι-*
σίῳ, Εὐρυβιάδης ὁ Εὐρυκλείδεω ἀνὴρ Σπαρτιήτης οὐ μέντοι γένεός γε τοῦ
βασιληίου ἐών· νῆας δὲ πολλῷ πλείστας τε καὶ ἄριστα πλωούσας παρ-
43 *είχοντο Ἀθηναῖοι. ἐστρατεύοντο δὲ οἵδε· ἐκ μὲν Πελοποννήσου Λακε-*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 373 ss. Phot. *οἰκουρόν· ὄφιν· τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα· καὶ Ἡρόδοτος* (v. quod ex Hes. sequitur)· *Φύλαρχος δὲ αὐτοῦ δύο* Hes. *οἰκουρόν· ὄφιν· τὸν τῆς Πολιάδος φύλακα δράκοντα, καὶ οἱ μὲν* (v. quod e Photio laudavimus) *ἕνα φασίν, οἱ δὲ δύο· ... τοῦτον δὲ φύλακα τῆς ἀκροπόλεως φασί, ᾧ καὶ μελιττοῦταν παρατίθεσθαι*

371 *χρηστηρίῳ βουλόμενοι* **BCT** *χρηστηρίῳ πειθόμενοι καὶ βουλόμενοι* **M** *χρηστηρίῳ τε πειθόμενοι καὶ βουλόμενοι* Ald. ‖ 372 *ὑπηρετεῖν* **DRSV** | *τοῦδε*] *τούτου* **TMPp** Ald. | *οἱ Ἀθηναῖοι* **M** Ald. | *ὄφιν*] *σφι* **DRSV** ‖ 373 *ἐνδιαιτέεσθαι* **DRSV** | *τε*] *δὲ* **ABCT** ‖ 374 *καὶ δὴ ὡς* **ABCTMP** | *τελέουσι* **Mp** Ald. | *προτιθέντες*] cf. Hes. ‖ 374.375 *ἐστι μελιτόεσσα* **DRSV** ‖ 375.376 *ἐναισιμουμένη* **V𝔟** ‖ 376 *τῆς* om. **R** | *ἱρείης* **PDRSV** ‖ 376–377 *οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλόν τι* **M** ‖ 377 *προθυμότερον*] *πρότερον* **ABCT** | *ἐξέλειπον* **AB** | *πόλιν*] *ἀκρόπολιν* cod. Vat. gr. 122 *arcem* Valla ‖ 377.378 *ἀπολελοιποίης* **AB** *ἀπολελοιπίης* **C** *ἀπολελοιπείης* **M** ‖ 378 *ὑπεξέκειτο πάντα* **DRSV** | *ἔπλεον* **ABCTMP** | *εἰς* **RV𝔟** ‖ 380 *νέας* **ABCTMP** ‖ 381 *στρατὸς ὁ ναυτικὸς* **M** ‖ 381.382 *Τροιζῆνος* **CTM** ‖ 382 *τὸν*] *τῶν* **TMDRV** | *προήρητο* **C** *εἴρητο* **DRSV** ‖ 383 *τε*] *δὲ* **D** | *νέες* **ABCTMP** ‖ 384 *ὅπερ* **C** ‖ 385 *ὁ* om. **CS** ‖ 385–386 *γένεός – ἐών*] *γένεος τοῦ βασιληίου ἐών* **ABCTP** *γένεος ἐὼν τοῦ βασιληίου* **M** ‖ 386 *νέας* **ABCTMP** | *πλεούσας* **ABCTMP** ‖ 387 *Πελοπονήσου* **TRSV**

*δαιμόνιοι ἑκκαίδεκα νῆας παρεχόμενοι, Κορίνθιοι δὲ τὸ αὐτὸ πλήρωμα
παρεχόμενοι, τὸ καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ· Σικυώνιοι δὲ πεντεκαίδεκα παρείχοντο
νῆας, Ἐπιδαύριοι δὲ δέκα, Τροιζήνιοι δὲ πέντε, Ἑρμιονέες δὲ τρεῖς ἐόντες
οὗτοι πλὴν Ἑρμιονέων Δωρικόν τε καὶ Μακεδνὸν ἔθνος ἐξ Ἐρινεοῦ τε καὶ
Πίνδου καὶ τῆς Δρυοπίδος ὕστατα ὁρμηθέντες. οἱ δὲ Ἑρμιονέες εἰσὶ Δρύο-
πες ὑπὸ Ἡρακλέος τε καὶ Μηλιέων ἐκ τῆς νῦν Δωρίδος καλεομένης χώ-
ρης ἐξαναστάντες. οὗτοι μέν νυν Πελοποννησίων ἐστρατεύοντο, οἵδε ἐκ* 44
*τῆς ἔξω ἠπείρου· Ἀθηναῖοι μὲν πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι
νῆας ὀγδώκοντα καὶ ἑκατὸν μοῦνοι. (ἐν Σαλαμῖνι γὰρ οὐ συνεναυμάχησαν
Πλαταιέες Ἀθηναίοισι διὰ τοιόνδε τι πρῆγμα· ἀπαλλασσομένων τῶν Ἑλλή-
νων ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμισίου, ὡς ἐγίνοντο κατὰ Χαλκίδα, οἱ Πλαταιέες ἀπο-
βάντες ἐς τὴν περαίην τῆς Βοιωτίης χώρης πρὸς ἐκκομιδὴν ἐτράποντο τῶν
οἰκετέων· οὗτοι μέν νυν τούτους σῴζοντες ἐλείφθησαν. Ἀθηναῖοι δὲ ἐπὶ* 2
*μὲν Πελασγῶν ἐχόντων τὴν νῦν Ἑλλάδα καλεομένην ἦσαν Πελασγοί
ὀνομαζόμενοι «Κραναοί», ἐπὶ δὲ Κέκροπος βασιλέος ἐπεκλήθησαν «Κε-
κροπίδαι», ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθέος τὴν ἀρχὴν Ἀθηναῖοι μετωνομάσθη-
σαν, Ἴωνος δὲ τοῦ Ξούθου στρατάρχεω γενομένου Ἀθηναίοισι ἐκλήθησαν
ἀπὸ τούτου Ἴωνες.) Μεγαρέες δὲ τὠυτὸ πλήρωμα παρείχοντο, τὸ καὶ ἐπ'* 45
*Ἀρτεμισίῳ, Ἀμπρακιῶται δὲ ἑπτὰ νῆας ἔχοντες ἐπεβοήθησαν, Λευκάδιοι
δὲ τρεῖς ἔθνος ἐόντες οὗτοι Δωρικὸν ἀπὸ Κορίνθου. νησιωτέων δὲ Αἰγινῆ-* 46

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 402 ss. Eust. v. quod ad 22,1 adhibuimus Scymnus 560 Mueller *φασὶ ... οἰκε-τὰς λαχεῖν ταύτας* (sc. *Ἀθήνας*) *Πελασγοὺ⟨ς⟩ πρῶτον, οὓς ... καὶ λόγος «Κραναοὺς» καλεῖσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα «Κεκροπίδας», Κέκροπος δυναστήσαντος, ὑστέροισι δὲ χρόνοις Ἐρεχθέως τῆς πόλεως ἡγουμένου ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν προσηγορίαν λαχεῖν Ἡρόδοτος ἱστορεῖ ... ταῦτα συγγράφων*

388 *νέας* **ABCTMP** | *δὲ τὸ*] *δὲ τῷ* **B** || **388–389** *Κορίνθιοι – παρεχόμενοι* haplogr. om. **Mp** || **389** *τὸ καὶ*] *ὃ καὶ* **ABCTMP** | *παρέσχοντο* **DRSV** ut vid. **M** || **390** *νέας* **ABCTMP** | *Ἑρμιονέες τρεῖς* **RV𝔟** || **391** *Μακεδονικὸν* **MS** Ald. || **393** *Ἡρακλέους* **DRSV** || **394** *Πελοπονησίων* **RSV** | *οἵδε* scripsi *οἱ δὲ* codd. *οἵδε δὲ* Schweighaeuserio duce Hude quod respuit Herold, Emendationes Hdt.eae I, *Progr. Gymn. Nuremb.* 1853, 14 || **396** *νέας* **ABCTMP** | *μοῦνον* **D𝔟** | *γὰρ*] *δὲ* **M** || **397** *τι* om. **ABCTP** || **398** *ἀπὸ*] *ἐκ* **M** || **399** *περδίην* **D** *πτερίην* **RSV** | *κομιδὴν* **DRSV** || **402** *οὐνομαζόμενοι* **DRSV** cf. Eust. | *βασιλέως* **C** | *ἐκλήθησαν* **ABCTMP** Eust. || **403** *Ἐρεχθέως* **DRV** Eust. | *τὴν ἀρχὴν* om. **M** || **404** *Ἴωνες* **R** | *στρατάρχεω*] cf. Eust. || **405** *ἀπὸ τούτου* cf. Eust. | *παρεῖχον τὸ καὶ* **ABCT** *παρείχοντο καὶ* **SV** *παρείχοντο τὸ καὶ* **𝔟** cett. || **406** *νέας* **ABCTMP** | *ἐπεβώθησαν* **DSV** *ἐπεβωήθησαν* **R** || **407** *οὗτοι* om. **B**

ται τριήκοντα παρείχοντο· ἦσαν μέν νυν σφι καὶ ἄλλαι ⟨δυώδεκα⟩ πεπλη-
ρωμέναι νῆες, ἀλλὰ τῇσι μὲν τὴν ἑωυτῶν ἐφύλασσον, τριήκοντα δὲ τῇσι
ἄριστα πλωούσῃσι ἐν Σαλαμῖνι ἐναυμάχησαν. (Αἰγινῆται δέ εἰσι Δωριέες
2 *ἀπὸ Ἐπιδαύρου, τῇ δὲ νήσῳ πρότερον οὔνομα ἦν Οἰνώνη.) μετὰ δὲ Αἰγι-*
νήτας Χαλκιδέες τὰς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ εἴκοσι παρεχόμενοι καὶ Ἐρετριέες τὰς
ἑπτά. (οὗτοι δὲ Ἴωνές εἰσι.) μετὰ δὲ Κεῖοι τὰς αὐτὰς παρεχόμενοι ἔθνος
3 *ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηναίων. Νάξιοι δὲ παρείχοντο τέσσερας ἀποπεμφθέν-*
τες μὲν ἐς τοὺς Μήδους ὑπὸ τῶν πολιητέων κατά περ οἱ ἄλλοι νησιῶται,
ἀλογήσαντες δὲ τῶν ἐντολέων ἀπίκατο ἐς τοὺς Ἕλληνας Δημοκρίτου
σπεύσαντος ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου καὶ τότε τριηραρχέοντος. (Νάξιοι
4 *δέ εἰσι Ἴωνες ἀπὸ Ἀθηναίων γεγονότες.) Στυρέες δὲ τὰς αὐτὰς παρ-*
είχοντο νῆας, τὰς καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Κύθνιοι δὲ μίαν καὶ πεντηκόντερον
ἐόντες συναμφότεροι οὗτοι Δρύοπες. καὶ Σερίφιοί τε καὶ Σίφνιοι καὶ Μή-
λιοι ἐστρατεύοντο· οὗτοι γὰρ οὐκ ἔδοσαν μοῦνοι νησιωτέων τῷ βαρβάρῳ
47 *γῆν τε καὶ ὕδωρ. οὗτοι μὲν ἅπαντες ἐντὸς οἰκημένοι Θεσπρωτῶν καὶ*
Ἀχέροντος ποταμοῦ ἐστρατεύοντο· Θεσπρωτοὶ γάρ εἰσι ὁμουρέοντες Ἀμ-
πρακιώτῃσι καὶ Λευκαδίοισι, οἳ ἐξ ἐσχατέων χωρέων ἐστρατεύοντο. τῶν δ'

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 411 Eust. Dion. 506 *Δωριεῖς ... ἀνέκαθεν οἱ Αἰγινῆται* ἀπὸ Ἐπιδαύρου *κατὰ τὸν Ἡρόδοτον* ‖ 414 Plut. de Hdt.i mal. 36 (mor. 869a) *Νάξιοι ... τρεῖς ἔπεμψαν τριήρεις συμμάχοις τοῖς βαρβάροις* ‖ 419 ss. huc significatione se referre videtur illud Plut. de Hdt.i mal. 28 (mor. 863e) *Σιφνίοις ... ἦν καὶ Κυθνίοις ἄμεινον ἐλευθεροῦν τοὺς Ἕλληνας ἢ Σπαρτιάταις φιλονεικοῦντας ὑπὲρ ἀρχῆς ἐγκαταλιπεῖν τοσούτους καὶ τοιούτους ἀγῶνας* ‖ 423 s. Eust. Od. 1865 (ad τ 271) *ὅτι ὁμοροῦσιν* (sc. *Θεσπρωτοὶ*) *Ἀμπρακτιώταις καὶ Λευκαδίοις, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

408 *τριήκοντα* om. **C** cf. quae ad l. 409 adnotavi | *μέν νυν* **DRSV** *μέν**** **P** *μέν* **p** cett. | ⟨*δυώδεκα*⟩ sagacissime supplevit Herwerden ut enumeratio navigiorum rationi 378 navium (cap. 47 s. f.) congruat ΑΛΛΑΙ ex ΑΛΛΑΙΔΙΙ olim esse corruptum iudicans, multo melius quam ut secundum Schweighaeuserum *τριήκοντα* (l. 408) in *δύο καὶ τεσσαράκοντα* mutetur ‖ 409 *νέες* **ABCTMP** ‖ 410 *πλεούσῃσι* **ABCTMP** ‖ 411 *οὔνομα* om. **M** ‖ 412 *παρεχόμεναι* **T** ‖ 413 *Κῖοι* **TD RSV** ‖ 414 *ἐὸν* om. **DRSV** | *Ἀθηνέων* **P** *Ἀθηναίων* **p** cett. | *τέσσαρας* **CTMPV𝔳** *τρεῖς* Plut. ‖ 415 *πολιτέων* **R** | *ὦλλοι* **DRSV** ‖ 416 *ἀπίκοντο* **MPDRSV** ‖ 417 *σπεύσαντος*] *πλεύσαντος* **DRSV** | *δοκίμων ἀστοῦ* **M** | *τριηρχέοντος* **D**[ac] ‖ 419 *νέας* **ABC TMP** | *τὰς καὶ*] *τάς περ* **ABCTMP** | *Κύθνιοι* e Plut. Wesselingio duce edd. *Κίνθιοι* **B** *Κύνθιοι* rell. ‖ 420 *συναμφότερον* **C** | *Σίφνιοί τε καὶ* **DRV** ‖ 421 *ἔδωσαν* **B** ‖ 422 *πάντες* **DRSV** ‖ 423 *ποταμοῦ* om. **T** | *οἱ ὁμουρέοντες* **DRSV** ‖ 424 *οἳ* om. **DR SV**

*ἐκτὸς τούτων οἰκημένων Κροτωνιῆται μοῦνοι ἦσαν, οἳ ἐβοήθησαν τῇ Ἑλ-
λάδι κινδυνευούσῃ μιῇ νηί, τῆς ἦρχε ἀνὴρ τρὶς πυθιονίκης Φάυλλος.
(Κροτωνιῆται δὲ γένος εἰσὶ Ἀχαιοί.) οἱ μέν νυν ἄλλοι τριήρεας παρεχό-* 48
*μενοι ἐστρατεύοντο, Μήλιοι δὲ καὶ Σίφνιοι καὶ Σερίφιοι πεντηκοντέρους.
Μήλιοι μέν (γεγονότες ἀπὸ Λακεδαίμονος) δύο παρείχοντο, Σίφνιοι δὲ καὶ
Σερίφιοι (Ἴωνες ἐόντες ἀπ' Ἀθηναίων) μίαν ἑκάτεροι. ἀριθμὸς δὲ ἐγένετο
ὁ πᾶς τῶν νηῶν πάρεξ τῶν πεντηκοντέρων τριηκόσιαι καὶ ἑβδομήκοντα
καὶ ὀκτώ.*

Ὡς δὲ ἐς τὴν Σαλαμῖνα συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἀπὸ τῶν εἰρημένων 49
*πολίων, ἐβουλεύοντο προθέντος Εὐρυβιάδεω γνώμην ἀποφαίνεσθαι τὸν
βουλόμενον, ὅκου δοκέοι ἐπιτηδεότατον εἶναι ναυμαχίην ποιέεσθαι, «τῶν
αὐτοὶ χωρέων ἐγκρατέες εἰσί, ἡ γὰρ Ἀττικὴ ἀφεῖτο ἤδη, τῶν δὲ λοιπῶν
πέρι» προετίθεε. αἱ γνῶμαι δὲ τῶν λεγόντων αἱ πλεῖσται συνεξέπιπτον* 2
*πρὸς τὸν Ἰσθμὸν πλώσαντας ναυμαχέειν πρὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐπιλέγον-
τες τὸν λόγον τόνδε, ὡς «ἢν νικηθέωσι τῇ ναυμαχίῃ, ἐν Σαλαμῖνι μὲν ἐόν-
τες πολιορκήσονται ἐν νήσῳ, ἵνα σφι τιμωρίη οὐδεμίη ἐπιφανήσεται, πρὸς*

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 425 s. Eust. Dion. 369 *ἱστορεῖται ..., καὶ ὅτι Κροτωνιᾶται ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ* ἐβοήθησαν – κινδυνευούσῃ νῆα μίαν, ἧς ἦρχεν ἀνὴρ τρὶς *νικήσας τὰ Πύθια καλούμενος Φάυλος· λέγονται δὲ Ἀχαιοὶ εἶναι ἀνέκαθεν* || 430 ibid. 525 *Ἴωνες δὲ ἀπὸ Ἀθηνῶν οἱ Σερίφιοι, καθὰ καὶ οἱ Σίφνοι, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

425 *ἐβώθησαν* **DR** *ἐβόθησαν* **V𝔳** || 426 *νηὶ μιῇ* **MPDRSV** cf. Eust. | *πυθιόνικος* **DRSV** | *Φάυλος* **SV** Eust. *Φαῦλος* **D** || 427 *μὲν*^{νυν} *ἄλλοι* (man. Ia add.) **A** *μὲν* **DRSV** || 427.428 *παρέχοντες* **DRSV** || 428 *Σρίφιοι* **B** || 429–430 *Μήλιοι – ἑκάτεροι* om. **M** || 429 *γεγονότες*] *γένος ἐόντες* **PDRSV** || 430 *Ἀθηναίων*] cf. Eust. || 431 *νεῶν* **ABCTMP** || 431–432 *ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα καὶ τριηκόσιαι* **DRSV** (cf. quae ad 46,1 adnotavimus) || 433 *εἰς* **D** || 435 *δοκέει* **TM** | *ἐπιτηδεώτατον* **CTP** | *ποιήσεσθαι* **DRSV** || 435–457 quaecumque capp. 49–51 uncis orationem rectam indicantibus inclusi verbatim ut ita dicam a nostro Attice laudata esse iudico verba, quae postea a librariis quibusdam antiquis sparsim parumque diligenter quasi Iadi, ut illis apparebat, cum aliquibus vocalibus *ā* in *η* apte vel inepte transformatis tum formis ex epico sermone tractis adaptabantur || 436 *χωρῶν* scripsi *χώρων* **DRSV** *χωρέων* **ABCTP** *χωρίων* **Mp** Ald. | *ἀφεῖται* **TMPp** Ald. | *λοιπέων* **ABP** *λυπέων* **C** || 437 *πέρι* om. **DRSV** | *πέρι – πλεῖσται*] *πρὸ πλεῖσται* **𝔳** | *δὴ* **S** || 438 *πλώσαντες* **T𝔳** Ald. | *πρὸς* **𝔳** | *Πελοπονήσου* **T** || 438.439 *λέγοντες* **M** || 439 *τοῦτον* **DRSV** | *ἢν*] *εἰ* **ABCT** || 439.440 *μενέοντες* **RSV** || 440 *ἐπιφανήσεται* **ABCTMP**^{2} *φανήσεται* **P**^{1}**p** cett.

50 *δὲ τῷ Ἰσθμῷ ἐς τοὺς ἑωυτῶν ἐξοίσονται.» ταῦτα τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου
στρατηγῶν ἐπιλεγομένων ἐλήλυθε ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἀγγέλλων ἥκειν τὸν βάρ-*
2 *βαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ πᾶσαν αὐτὴν πυρπολέεσθαι· «ὁ γὰρ διὰ Βοιω-
τῶν τραπόμενος στρατὸς ἅμα Ξέρξῃ ἐμπρήσας Θεσπιέων τὴν πόλιν αὐτῶν
ἐκλελοιπότων ἐς Πελοπόννησον καὶ τὴν Πλαταιέων ὡσαύτως ἧκέ τε ἐς τὰς
Ἀθήνας καὶ πάντα ἐκεῖνα ἐδήου. ἐνέπρησε δὲ Θέσπειάν τε καὶ Πλάταιαν*
51 *πυθόμενος Θηβαίων, ὅτι οὐκ ἐμήδιζον. ἀπὸ δὲ τῆς διαβάσιος τοῦ Ἑλλησ-
πόντου, ἔνθεν πορεύεσθαι ἤρξαντο οἱ βάρβαροι, ἕνα αὐτοῦ διατρίψαντες
μῆνα, ἐν τῷ διέβαινον ἐς τὴν Εὐρώπην, ἐν τρισὶ ἑτέροισι μήνεσι ἐγένοντο*
2 *ἐν τῇ Ἀττικῇ Καλλιάδεω ἄρχοντος Ἀθηναίοισι. καὶ αἱρέουσι ἔρημον τὸ
ἄστυ καί τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἐόντας, «τα-
μίας» τε «τοῦ ἱεροῦ» καὶ πένητας ἀνθρώπους, οἳ φραξάμενοι τὴν
ἀκρόπολιν θύρῃσί τε καὶ ξύλοισι ἠμύνοντο τοὺς ἐπιόντας. ἅμα μὲν ὑπ'
ἀσθενείης βίου οὐκ ἐκχωρήσαντες ἐς Σαλαμῖνα, πρὸς δὲ καὶ αὐτοὶ δοκέον-
τες ἐξευρηκέναι τὸ μαντήιον, τὸ ἡ Πυθίη σφι ἔχρησε, τὸ ξύλινον τεῖχος
ἀνάλωτον ἔσεσθαι, αὐτὸ δὴ τοῦτο ἔσεσθαι καὶ τὸ κρησφύγετον κατὰ τὸ
μαντήιον καὶ οὐ τὰς νῆας.»*
52 *Οἱ δὲ Πέρσαι ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν
Ἀθηναῖοι καλέουσι Ἀρήιον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε· ὅκως
στυππεῖον περὶ τοὺς ὀιστοὺς περιθέντες ἅψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα.
ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὅμως ἠμύνοντο καίπερ ἐς τὸ*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

441 *Πελοπονήσου* **T** ‖ 442 *ἐλήλυθε* historicum ut ita dicamus perfectum praesens esse censeo („ecce advenit“); emendationem a Werferio propositam et a nonnullis edd. receptam *ἐληλύθεε* ideo ineptam esse censeo quod plusquamperfectum nullo modo tempus aeque atque verbi *ἐπιλέγεσθαι* indicaret et potius nuntium antea praesentem fuisse et post consilium finitum iam abiisse significaret | *ἀγγέλων* **TR^{ac}V^{ac}𝔟** ‖ 444 *Θεσπειέων* **T** | *αὐτῶν*] *ἐκ τῶν* **DRSV** ‖ 445 *τὴν*] *τῶν* **DRSV** | *τε* om. **C** ‖ 446 *ἐνέπρησε δὲ Θέσπιάν τε καὶ Πλάταιαν* **M** *ἐνέπρησε Θέσπιαν καὶ Πλάταιαν* **DRSV** ‖ 448–449 *διατρίψαντες μῆνα*] *διατρίψαντες* **DRV** *μῆνα διατρίψαντες* **S** ‖ 449 *μήνεσι*] *μησὶ* **ABCTMP** om. **𝔟** ‖ 450 *ἐς τὴν Ἀττικὴν* **M** ‖ 452 *ἱεροῦ* **AT** *ἱροῦ* cett. cf. I. 490 ‖ 454 *ἐκχωρήσαντας* **M** Ald. | *καὶ* om. **ABCTMP** ‖ 455 *μαντίχον* **M** | *τὸ*] *καὶ* **D** ‖ 456 *αὐτὸ*] *καὶ αὐτὸ* **S** Ald. | *ἔσεσθαι* **R** *εἶναι* **ABCT MP** *εἴσεσθαι* (quod ex *ἔσεσθαι* [εἶν supra] ortum esse verisimillimum mihi videtur) **DSV** | *καὶ* om. **ABCTMPD** ‖ 457 *καὶ οὐ – καταντίον* haplogr. om. **R** | *νέας* **ABCT MP** ‖ 459 *ἐπολιορκέοντο* **DRV** ‖ 460 *στυπεῖον* **CTMP** *στυπίον* **D^{1}** *στυππίον* **SV** | *τοὺς*] om. **Mp** *τὸ* **P** ‖ 461 *πολιορκευόμενοι* **C** | *εἰς* **M**

ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος· οὐδὲ λόγους 2
τῶν Πεισιστρατιδέων προσφερόντων περὶ ὁμολογίης ἐνεδέκοντο, ἀμυνό-
μενοι δὲ ἄλλα τε ἀντεμηχανῶντο καὶ δὴ καὶ προσιόντων τῶν βαρβάρων
πρὸς τὰς πύλας ὀλοιτρόχους ἀπίεσαν, ὥστε Ξέρξην ἐπὶ χρόνον συχνὸν ἀπο-
ρίῃσι ἐνέχεσθαι οὐ δυνάμενόν σφεας ἑλεῖν. χρόνῳ δ' ἐκ τῶν ἀπόρων 53
ἐφάνη δή τις ἔσοδος τοῖσι βαρβάροισι, ἔδεε γὰρ κατὰ τὸ θεοπρόπιον πᾶ-
σαν τὴν Ἀττικὴν τὴν ἐπὶ τῇ ἠπείρῳ γενέσθαι ὑπὸ Πέρσῃσι ἔμπροσθε ὦν
τῆς ἀκροπόλιος, ὄπισθε δὲ τῶν πυλέων καὶ τῆς ἀνόδου, τῇ δὴ οὔτε τις
ἐφύλασσε οὔτ' ἂν ἤλπισε, μή κοτέ τις κατὰ ταῦτα ἀναβαίη ἀνθρώπων,
ταύτῃ ἀνέβησάν τινες κατὰ τὸ ἱρὸν τῆς Κέκροπος θυγατρὸς Ἀγλαύρου
καίπερ ἀποκρήμνου ἐόντος τοῦ χώρου. ὡς δὲ εἶδον αὐτοὺς ἀναβεβηκότας 2
οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, οἱ μὲν ἐρρίπτεον ἑωυτοὺς κατὰ τοῦ τεί-
χεος κάτω καὶ διεφθείροντο, οἱ δὲ ἐς τὸ μέγαρον κατέφευγον. τῶν δὲ
Περσέων οἱ ἀναβεβηκότες πρῶτον μὲν ἐτράποντο πρὸς τὰς πύλας, ταύτας
δὲ ἀνοίξαντες τοὺς ἱκέτας ἐφόνευον· ἐπεὶ δέ σφι πάντες κατέστρωντο, τὸ
ἱρὸν συλήσαντες ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν ἀκρόπολιν.
Σχὼν δὲ παντελέως τὰς Ἀθήνας Ξέρξης ἀπέπεμψε ἐς Σοῦσα ἄγγελον 54

AB CT MP(p) DRSV(ꝟ)
Σχόλ. 52,2 (ad *ὀλοιτρόχους*): *στρογγύλους, τροχοειδεῖς λίθους* B[3]. cf. Suid.

464 s. Suid. *Ἡρόδοτος·* καὶ δὴ προσιόντων – ἀφίεσαν· … *λίθους ὅλους τροχοειδεῖς* cf. Scholl. | Eust. Il. 925 (ad *N* 137) *τὸ … ʽὀλοοίτροχοςʼ ἔχει μὲν πλεονασμὸν τοῦ ἰῶτα ὅμοιον πρὸς τὸ ʽὁδοιδόκοςʼ καὶ ʽὁδοιπόροςʼ· … Ἡρόδοτος … τετρασυλλάβως ʽὀλοίτροχονʼ πέτρον λέγει, ὃς λειαίνεται κατασυρόμενος ἐν τῇ πρὸς ἄλλους προστρίψει, λέγων που καὶ ὅτι* προσιόντων – ἐφίεσαν ‖ 476 Poll. IX 153 *ἐπὶ τοῦ ʽἀναιρεῖνʼ ʽκτεῖναιʼ …· ἐπὶ δὲ τούτου … Ἡρόδοτος … ἔφη* «ἐπεὶ – κατέστρωντο» *ἐπὶ τοῦ ʽἀνῄροντοʼ*

462 *τοῦ κακοῦ* **M** Ald. | *φρήγματος* **ꝟ** | *προσδεδωκότος* **RSV** ‖ 463 *περὶ ὁμολογίης προσφερόντων* **M** | *προσεδέκοντο* **M**[ac] ‖ 464 *ἀντεμηχανέοντο* **Pp** *ἀντιμηχανῶνται* **T** *ἀνεμηχανέοντο* **DRSV** | *καὶ δὴ καὶ*] *καὶ δὴ* Suid. ‖ 465 *ὀλυτρόχους* **B** *ὅλοι τροχοὺς* **RSV** *ὁλοιτρόχους* **TMP** ‖ 465 *ἀφίεσαν* Suid. *ἐφίεσαν* Eust. | *Ξέρξεα ἐπὶ χρόνον* **PDRSV** *ἐπὶ χρόνον Ξέρξην* **T** ‖ 467 *τοῖς* **T** ‖ 468 *ἐπὶ*] *ἐν* **ABCTMP** ‖ 469 *τῆς*] *πρὸ τῆς* **ABCTMP** | *πυλέων*] *πολεμίων* **T** ‖ 470 *οὔκοτέ τις* **S** Ald. ‖ 472 *καίτοι περ* **ABCTMP** | *ἀναβεβηκότας εἶδον αὐτοὺς* **T** ‖ 473 *ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν*] *ἐς τὴν ἀκρόπολιν* **DRSV** delendum censent Cobet Hude | *ἐρίπτεον ἑωυτοὺς* **C** *ἐρρίπτεον αὐτοὺς* **T** *ἐρρίπτους ἑαυτοὺς* **M** ‖ 473–474 *κατὰ – κάτω*] *ἀπὸ τοῦ τείχεος κάτω* **C** *κατὰ τοῦ τείχεος* **ꝟ** *κάτω κατὰ τοῦ τείχεος* **M** ‖ 476 *οἰκέτας* **TRSV** ‖ 477 *πᾶσαν* om. **DRSV** ‖ 478 *σχὼν*] *ἔχων* **DRSV** | *παντελῶς* **CDRSV** | *ἄγγελον*] *ἄλλον* **ꝟ**

ἱππέα Ἀρταβάνῳ ἀγγελέοντα τὴν παρεοῦσάν σφι εὐπρηξίην. ἀπὸ δὲ τῆς
πέμψιος τοῦ κήρυκος δευτέρῃ ἡμέρῃ συγκαλέσας Ἀθηναίων τοὺς φυγάδας,
ἑωυτῷ δὲ ἑπομένους, ἐκέλευε τρόπῳ τῷ σφετέρῳ θῦσαι τὰ ἱρὰ ἀναβάντας
ἐς τὴν ἀκρόπολιν, εἴτε δὴ ὦν ὄψιν τινὰ ἰδὼν ἐνυπνίου ἐνετέλλετο ταῦτα,
εἴτε καὶ ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν· οἱ δὲ φυγάδες τῶν Ἀθη-
55 *ναίων ἐποίησαν τὰ ἐντεταλμένα. τοῦ δὲ εἵνεκεν τούτων ἐπεμνήσθην,*
φράσω· ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθέος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶ-
ναι νηός, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι, τὰ λόγος παρὰ Ἀθηναίων
Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης μαρτύρια θέσθαι·
ταύτην ὦν τὴν ἐλαίην ἅμα τῷ ἄλλῳ ἱρῷ κατέλαβε ἐμπρησθῆναι ὑπὸ τῶν
βαρβάρων, δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς ἐμπρήσιος Ἀθηναίων οἱ θύειν ὑπὸ
βασιλέος κελευόμενοι, ὡς ἀνέβησαν ἐς τὸ ἱρόν, ὥρων βλαστὸν ἐκ τοῦ στε-
λέχεος ὅσον τε πηχυαῖον ἀναδεδραμηκότα. οὗτοι μέν νυν ταῦτα ἔφρασαν.
56 *Οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες, ὥς σφι ἐξαγγέλθη, ὡς ἔσχε τὰ περὶ τὴν*
Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, ἐς τοσοῦτον θόρυβον ἀπίκοντο ὥστε ἔνιοι τῶν στρα-
τηγῶν οὐδὲ κυρωθῆναι ἔμενον τὸ προκείμενον πρῆγμα, ἀλλ' ἔς τε τὰς
νῆας ἐσέπιπτον καὶ ἱστία ἀείροντο ὡς ἀποθευσόμενοι, τοῖσί τε ὑπολειπο-
μένοισι αὐτῶν ἐκυρώθη πρὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ναυμαχέειν· νύξ τε ἐγίνετο, καὶ οἳ
57 *διαλυθέντες ἐκ τοῦ συνεδρίου ἐσέβαινον ἐς τὰς νῆας. ἐνθαῦτα δὴ Θεμι-*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 497–512 Plut. de Hdt.i mal. 37 (mor. 869d–e) *ταῦτα γράφει κατὰ λέξιν·* ἐνταῦθα – τρέψονται. *καὶ μετ' ὀλίγον·* ἀλλὰ εἴ τις – ἀμειψάμενος *ἀφίκετο πρὸς τὸν Εὐρυβιάδην πάλιν αὐταῖς λέξεσι γέγραφεν·* ἐνταῦθα – προστιθείς

495 Lex. Vind. 100 s. v. *θευσούμενοι: Ἡρόδοτος·* καὶ – θευσούμενοι

479 *ἀγγέλλοντα* **M** *ἀγγελλέοντα* Ald. | *εὐπραξίην* fort. recte **AB** *εὐταξίην* **C** *εὐπρηξίαν* quod e *εὐπρηξίην* non absurdum videtur nasci posse **D** || 481 *ἀναβάντες* **TM** || 482 *ὦν* om. **M** || 483 *ἐμπρήσαντα* **ACT** litterae *α* extremae litt. *ι* suprascr. man. Ia **A** *ἐμπρήσοντα* **B** || 484 *ἐπεμνήσθην τούτων* **M** || 485 *ἀκροπόλει* **CTDR** fin. vocis comp. notat **V** *ἀκροπόλι* 𝔟 || 486 *παρὰ*] *ὑπὸ* **DRSV** | *Ἀθηναίοισι* **M** || 489 *Ἀθηναῖοί οἱ* **M** Ald. || 490 *βασιλέως* **CT** | *εἰς* **RV** | *ἱ∗ρόν* **A** fort. uncis appellationem indicantibus includendum esse cf. 51,2 *ἱερόν* 𝔟 || 491 *ἀναδεδραμηκότα*] *ἀναβεβηκότα* **M** | *μέν νυν*] *μὲν ὦν* **DRSV** || 492 *ἐξηγγέλθη* **ABCTMP** | *τὰ* om. **AB CT** || 493 *ὥστε*] *ὡς* **ABCTMP** || 495 *νέας* **ABCTMP** | *ἐείροντο* **T** | *ὡς ἀποθευσόμενοι*] *ὡς θευσούμενοι* Lex. Vind. om. **Mp** || 496 *αὐτέων* **MDRSV** | *ἐγένετο* **RSV** || 497 *νέας* **ABCTMP** | *δὲ* Plut.

στοκλέα ἀπικόμενον ἐπὶ τὴν νῆα εἴρετο Μνησίφιλος ἀνὴρ Ἀθηναῖος, ὅ τι
σφι εἴη βεβουλευμένον. πυθόμενος δὲ πρὸς αὐτοῦ, ὡς εἴη δεδογμένον ἀνά-
γειν τὰς νῆας πρὸς τὸν Ἰσθμὸν καὶ πρὸ τῆς Πελοποννήσου ναυμαχέειν,
εἶπε· «οὔτοι ἄρα, ἢν ἀπαίρωσι τὰς νῆας ἀπὸ Σαλαμῖνος, περὶ οὐδεμιῆς ἔτι 2
πατρίδος ναυμαχήσεις· κατὰ γὰρ πόλις ἕκαστοι τρέψονται, καὶ οὔτε
σφέας Εὐρυβιάδης κατέχειν δυνήσεται οὔτε τις ἀνθρώπων ἄλλος ὥστε μὴ
οὐ διασκεδασθῆναι τὴν στρατιήν, ἀπολέεταί τε ἡ Ἑλλὰς ἀβουλίῃσι. ἀλλ'
εἴ τις ἔστι μηχανή, ἴθι καὶ πειρῶ διαχέαι τὰ βεβουλευμένα, ἠλίκως δύνῃ,
ἀναγνῶσαι Εὐρυβιάδην μεταβουλεύσασθαι ὥστε αὐτοῦ μένειν.» κάρτα τε 58
τῷ Θεμιστοκλέϊ ἤρεσε ἡ ὑποθήκη, καὶ οὐδὲν πρὸς ταῦτα ἀμειψάμενος ἤε
ἐπὶ τὴν νῆα τὴν Εὐρυβιάδεω, ἀπικόμενος δὲ ἔφη ἐθέλειν οἱ κοινόν τι
πρῆγμα συμμῖξαι· ὁ δ' αὐτὸν ἐς τὴν νῆα ἐκέλευε ἐσβάντα λέγειν, εἴ τι
θέλοι. ἐνθαῦτα ὁ Θεμιστοκλέης παριζόμενός οἱ καταλέγει ἐκεῖνά τε 2
πάντα, τὰ ἤκουσε Μνησιφίλου, ἑωυτοῦ ποιεύμενος, καὶ ἄλλα πολλὰ
προστιθείς, ἐς ὃ ἀνέγνωσε χρήζων ἔκ τε τῆς νηὸς ἐκβῆναι συλλέξαι τε
τοὺς στρατηγοὺς ἐς τὸ συνέδριον. ὡς δὲ ἄρα συνελέχθησαν, πρὶν ἢ τὸν 59
Εὐρυβιάδην προθεῖναι τὸν λόγον, τῶν εἵνεκα συνήγαγε τοὺς στρατηγούς,
πολὺς ἦν ὁ Θεμιστοκλέης ἐν τοῖσι λόγοισι οἷα κάρτα δεόμενος. λέγοντος
δὲ αὐτοῦ ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς Ἀδείμαντος ὁ Ὠκύτου εἶπεν· «ὦ Θεμι-

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
Λέγοντος – στεφανοῦνται (59) exc. floril. 𝔄𝔓

498 *ἀφικόμενον* Plut. | *νέα* **ABCTMP** | *ἤρετο* **C** | *Μνησίφαλος* **T** || 499 *σφίσι* **ABCT** *σφι* Plut. rell. | *εἴη δεδογμένον*] *ἐπιδεδογμένον* Plut. ubi *ἐστὶ δεδογμένον* ci. Stephanus || 500 *νέας* **ABCTMP** | *Πελοπονήσου* **T** || 501 *εἶπε* om. Plut. | *οὔτοι*] *οὔτ'* **ABCT**M^1**P** *οι* fini voc. suprascr. M^2 *οὐκ* Plut. *οὔ τοι* ci. Bekker sequ. Hude | *νέας* **ABCTMP** | *οὐδὲ περὶ μιῆς* Plut. quasi corrigere cupiens illam communis quae dicitur linguae usui praecurrentem formam nostri : *περὶ δὲ οὐδὲ μιῆς* **R** || 502 *πόλεις* **CT** Plut. *πόλιας* **PDRSV** | *στρέψονται* 𝔳 || 503 *κατέχειν Εὐρυβιάδην* **M** || 503–504 *οὐ μὴ* **ABCT** || 504 *σκεδασθῆναι* **SV**𝔳 || 505 *ἴθι τε καὶ* Plut. | *ἠλίκως* „quoad, *soweit*" (cur in *GEL* non inveniatur nescio) Plut. *ἤν κως* (N pro ΛΙ lecto) codd. || 506 *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** Plut. | *μεταβαλέσθαι* **DRSV** | *μενέειν* **CTPDRSV** | *τε*] *δὲ* **ABCTMP** om. Plut. || 507 *τῷ* om. **RSV** | *πρὸ* A^1 || 508 *νέα* **ABCTMP** | *θέλειν* **MPDRSV** || 509 *νέα* **ABCTMP** | *ἐκέλευε ἐσβαλόντα* **B** *ἐμβάντα ἐκέλευε* **DRSV** || 510 *θέλει* **ABCTP** | *ἐνθαῦτα δὲ Θεμιστοκλῆς* Plut. *ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης* **DRSV** | *παρεζόμενός* **ABCTMP** | *οἱ*] *γε οἱ* **DRSV** om. Plut. | *καταλέγειν* **R**𝔳 finem voc. comp. not. **V** | *κεῖνά* **DRSV** Plut. || 511 *πάντα τὰ*] *ἃ* Plut. | *ἑωυτοῦ ποιεύμενος* om. **M** | *πολλὰ* om. **M** Plut. || 512 *νεὸς* **ABCMP** *νεὼς* **T** | *ἐκβῆναι τὸν Εὐρυβιάδεα* **DRSV** || 513 *ἄρα* om. **DRSV** || 514 *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** | *στρατηγοὺς ἐς τὸ συνέδριον* **T** || 515 *πολλὸς* Stein Hude || 516 *δὲ αὐτοῦ*] *δ' αὐτοῦ* 𝔓 *Θεμιστοκλέους* 𝔄 | *ὁ*$_2$ om. **DRSV** | *εἶπε* **A** | *ὦ* om. **DRSV** || 516.517 *Θεμιστόκλεις* **DRSV**𝔄

στόκλεες, ἐν τοῖσιν ἀγῶσιν οἱ προεξανιστάμενοι ῥαπίζονται.» ὁ δὲ ἀπολυό-
60 *μενος ἔφη· «οἱ δέ γε ἐγκαταλειπόμενοι οὐ στεφανοῦνται.» τότε μὲν ἠπίως*
πρὸς τὸν Κορίνθιον ἀμείψατο, πρὸς δὲ τὸν Εὐρυβιάδην ἔλεγε ἐκείνων μὲν
οὐκέτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων, ὡς ἐπεὰν ἀπάρωσι ἀπὸ Σαλαμῖνος,
διαδρήσονται, παρεόντων γὰρ τῶν συμμάχων οὐκ ἔφερέ οἱ κόσμον οὐδένα
α *κατηγορέειν· ὁ δὲ ἄλλου λόγου εἴχετο λέγων, τάδε «ἐν σοὶ νῦν ἐστι σῶσαι*
τὴν Ἑλλάδα, ἢν ἐμοὶ πείθῃ ναυμαχίην αὐτοῦ μένων ποιέεσθαι μηδὲ
πειθόμενος τούτων, τοῖσι λέγουσι, ἀναζεύξῃς πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τὰς νῆας.
ἀντίθες γὰρ ἑκάτερον ἀκούσας. πρὸς μὲν τῷ Ἰσθμῷ συμβάλλων ἐν πελά-
γεϊ ἀναπεπταμένῳ ναυμαχήσεις, ἐς ὃ ἥκιστα ἡμῖν σύμφορόν ἐστι νῆας
ἔχουσι βαρυτέρας καὶ ἀριθμὸν ἐλάσσονας· τοῦτο δὲ ἀπολέεις Σαλαμῖνά τε
καὶ Μέγαρα καὶ Αἴγιναν, ἤν περ καὶ τὰ ἄλλα εὐτυχήσωμεν· ἅμα γὰρ τῷ
ναυτικῷ αὐτῶν ἕψεται καὶ ὁ πεζὸς στρατός, καὶ οὕτω σφέας αὐτὸς ἄξεις
β *ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον κινδυνεύσεις τε ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἢν δέ, τὰ ἐγὼ*
λέγω, ποιήσῃς, τοσάδε ἐν αὐτοῖσι χρηστὰ εὑρήσεις· πρῶτα μὲν ἐν στεινῷ
συμβάλλοντες νηυσὶ ὀλίγῃσι πρὸς πολλάς, ἢν τὰ οἰκότα ἐκ τοῦ πολέμου
ἐκβαίνῃ, πολλὸν κρατήσομεν· τὸ γὰρ ἐν στεινῷ ναυμαχέειν πρὸς ἡμέων
ἐστί, ἐν εὐρυχωρίῃ δὲ πρὸς ἐκείνων. αὖτις δὲ Σαλαμὶς περιγίνεται, ἐς τὴν
ἡμῖν ὑπέκκειται τέκνα τε καὶ γυναῖκες. καὶ μὲν καὶ τόδε ἐν αὐτοῖσι ἔνε-
στι, τοῦ καὶ περιέχεσθε μάλιστα· ὁμοίως αὐτοῦ τε μένων προναυμαχήσεις
Πελοποννήσου καὶ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ οὐδέ σφεας, εἴ περ εὖ φρονέεις, ἄξεις

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)

517 *τοῖσι ἀγῶσι* **A** | *ἐξανιστάμεναι* 𝔄 ‖ 518 *οἱ δὲ ἐγκαταλειπόμενοι* **DRSV** *οἱ δὲ ἐγκαλειπόμενοι* 𝔓 *ἀλλ' οἵ γε απολειπόμενοι* 𝔄 | *στεφανεῦνται* **DRSV** *στεφανοῦνται* 𝔄𝔓 rell. ‖ 519 *ἠμείψατο* **TMDRSV** | *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** ‖ 520 *οὐκέτι – λεχθέντων*] *ἔτι οὐδὲν τῶν πρότερον λεχθέντων* **ABCTP** *τῶν πρότερον λεχθέντων οὐδὲν οὐκέτι* **M** ‖ 521 *ἔφερον κόσμον* **T** ‖ 522 *ὁ δὲ*] *οὐδὲ* **R** ‖ 523 *πείθει* **T** | *μένων* om. **DRSV** ‖ 524 *τούτων τοῖσι λέγουσι* „eorum (verbis) illis quae dicunt (sc. *πειθόμενος*)" casum pronominis relativi attractum ut dicunt esse censens intellexi: *τούτων τοῖσι λόγοισι* propos. Krueger sequ. Hude | *πρὸς*] *ἐς* **M** | *νέας* **DRSV** ‖ 525 *ἑκάτερα* **T** | *συμβαλὼν* **DRSV** ‖ 526 *ἀναπεπταμένων* **R** | *ἐς ὃ* „adeo ut" *ἐς τὸ* Stein [*ἐς*] *ὃ* Krueger [*ἐς*] *τὸ* Hude | *νέας* **DRSV** ‖ 527 *ἐλάσσονα* **ABCT** ‖ 528 *καὶ τὰ ἄλλα*] *τἆλλα* **DRSV** ‖ 529 *ναυτικῷ αὐτῶν στρατῷ* **M** *ναυτικῷ στρατῷ αὐτέων* Ald. | *ἕπεται* **T** | *στρατός* om. **M** Ald. | *αὐτους* **DRSV** ‖ 530 *Πελοπόνησον* **T** ‖ 531 *ποήσεις* **D**[1] *ποιῇς* **ABCT** ‖ 532 *συμβαλλόντες* **C** *συμβαλόντες* **MDRSV** | *ἐοικότα* **ABCT** ‖ 534 *αὖθις* **DRSV** | *δὲ* om. **DRSV** ‖ 535 *ἡμῖν νῦν ἔγκειται* **DRSV** | *γυναῖκας* **B**[1]**C** | *μὴν* **ABCTMP** ‖ 536 *περιέχεσθαι* **BMPDRSV** | *μάλιστα χρεών* **M** Ald. | *προναυμαχέεις* **ABCT** *πρὸς ναυμαχήσεις* **R**

ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον. ἢν δέ γε, τὰ ἐγὼ ἐλπίζω, γένηται καὶ νικήσωμεν γ
τῇσι νηυσί, οὔτε ὑμῖν ἐς τὸν Ἰσθμόν παρέσονται οἱ βάρβαροι οὔτε προβή-
σονται ἑκαστέρω τῆς Ἀττικῆς ἀπίασί τε οὐδενὶ κόσμῳ, Μεγάροισί τε κερ-
δανέομεν περιεοῦσι καὶ Αἰγίνῃ καὶ Σαλαμῖνι, ἐν τῇ ἡμῖν καὶ λόγιόν ἐστι
τῶν ἐχθρῶν κατύπερθε γενέσθαι. οἰκότα μέν νυν βουλευομένοισι ἀνθρώ-
ποισι ὡς τὸ ἐπίπαν ἐθέλει γίνεσθαι· μὴ δὲ οἰκότα βουλευομένοισι οὐκ
ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρέειν πρὸς τὰς ἀνθρωπηίας γνώμας.» ταῦτα 61
λέγοντος Θεμιστοκλέος αὖτις ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπεφέρετο σιγᾶν τε
κελεύων, τῷ μή ἐστι πατρίς, καὶ Εὐρυβιάδην οὐκ ἐῶν ἐπιψηφίζειν ἀπόλι
ἀνδρί· πόλιν γὰρ τὸν Θεμιστοκλέα παρεχόμενον οὕτω ἐκέλευε γνώμας
συμβάλλεσθαι. ταῦτα δέ οἱ προέφερε, ὅτι ἡλώκεσάν τε καὶ κατείχοντο αἱ
Ἀθῆναι. τότε δὴ ὁ Θεμιστοκλέης κεῖνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε 2
καὶ κακὰ ἔλεγεν, ἑωυτοῖσί τε ἐδήλου λόγῳ, ὡς εἴη καὶ πόλις καὶ γῆ μέζω
ἤ περ ἐκείνοισι, ἔστ' ἂν διηκόσιαι νῆες σφιν ἔωσι πεπληρωμέναι· οὐδα-
μοὺς γὰρ Ἑλλήνων αὐτοὺς ἐπιόντας ἀποκρούσεσθαι. σημαίνων δὲ ταῦτα τῷ 62
λόγῳ διέβαινεν ἐς Εὐρυβιάδην λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα· «σὺ εἰ μενέ-
εις αὐτοῦ, καὶ μένων ἔσεαι ἀνὴρ ἀγαθός, εἰ δὲ μή, ἀνατρέψεις τὴν Ἑλ-
λάδα, τὸ πᾶν γὰρ ἡμῖν τοῦ πολέμου φέρουσι αἱ νῆες. ἀλλ' ἐμοὶ πείθεο. εἰ 2
δὲ ταῦτα μὴ ποιήσῃς, ἡμεῖς μέν, ὡς ἔχομεν, ἀναλαβόντες τοὺς οἰκέτας
κομιεύμεθα ἐς Σῖριν τὴν ἐν Ἰταλίῃ, ἥ περ ἡμετέρη τέ ἐστι ἐκ παλαιοῦ

AB CT MP(𝔭) DRSV(𝔳)

Λέγοντος (61,1) – ἐς Εὐρυβιάδην (λέγων μᾶλλον ἐπεστραμμένα 𝔄 solus) (62,1) exc. floril. 𝔄𝔓

538 *τὴν* om. **C** | *γε* om. **DRSV** | *τὰ*] *καὶ τὰ* **ACMP** ‖ 539 *ἡμῖν* **MRSV** ‖ 540 *ἑκατέρω* **ACRSV** ‖ 540.541 *κερδανέωμεν* **T** ‖ 541 *Αἰγῖνι* **T** ‖ 543–544 *μὴ οἰκότα δὲ οὐ βουλευομένοισι οὐδὲ ὁ δὲ ἐθέλοι πρὸς χωρέειν* **M** ‖ 544 *προχωρέειν* **T** ‖ 545 *Θεμιστοκλέους* **CTDRSV** | *αὖθις* **R** | *ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος*] *ὁ Ἀδείμαντος* 𝔄 *ὁ Ἀδείμαντος Κορίνθιος* 𝔓 ‖ 546 *ᾧ* 𝔄 *τῷ* 𝔓 rell. | *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** *Εὐρυβιάδῃ* 𝔓 *Εὐρυβιάδην* 𝔄 rell. | *ἐᾶν* **RSV** *ἐῶν* 𝔄𝔓 rell. | *ψηφίζειν* 𝔄𝔓 | *ἀπόλιδι* **DRSV**𝔄 *ἀπόλει* **C** *ἀπόλι* 𝔓 rell. ‖ 547 *ἐκέλευεν οὕτω* 𝔄𝔓 ‖ 548 *προεφέρετο* **ABCT**𝔄𝔓 ‖ 548–549 *αἱ Ἀθῆναι* **ABCTM**𝔓 *Ἀθῆναι* 𝔄 rell. ‖ 549 *δὲ* **DRSV** *δὴ* 𝔄𝔓 rell. | *ὁ* om. 𝔄𝔓 | *ἐκεῖνόν* **C** ‖ 550 *καλὰ* **RSV** *κακὰ* 𝔄𝔓 rell. | *εἴη πόλις* 𝔄𝔓 | *ἔλεγε* **A** | *μέζω* **DRSV** cf. Kuehner-Gerth I. 77 *μέζων* 𝔄𝔓 rell. ‖ 551 *διακόσιαι* 𝔓 *διακόσιοι* 𝔄 | *νέες* **ABCTMP**𝔄𝔓 | *σφισιν* 𝔄 *σφιν* 𝔓 *σφι* **A** ‖ 551.552 *οὐδαμῶς* **DRSV** *οὐδαμὰ* 𝔄 *οὐδαμοὺς* 𝔓 rell. ‖ 552 *ἐπιόντας αὐτοὺς* **M** | *ἀποκρούσεσθαι* **BRSV** *ἀποκρούεσθαι* 𝔄𝔓 rell. | *δὲ* om. **D**[1] ‖ 552–553 *τῷ λόγῳ* om. 𝔄𝔓 ‖ 553 *διέβαινε* **A** | *ἐς*] *ὡς* 𝔄 | *Εὐρυβιάδεα* **DRSV** *Εὐρυβιάδην* 𝔄𝔓 rell. | *ἀπεστραμμένα* **D** ‖ 554 *ἀνατρέψῃς* **V**𝔳 ‖ 555 *αἱ* om. **DRSV** | *νέες* **ABCTMP** ‖ 556 *ποιήσεις* **TPD**

ἔτι, καὶ τὰ λόγια λέγει ὑπ' ἡμέων αὐτὴν δέειν κτισθῆναι· ὑμεῖς δὲ συμμά-
63 *χων τοιῶνδε μουνωθέντες μεμνήσεσθε τῶν ἐμῶν λόγων.» ταῦτα δὲ Θεμι-*
στοκλέος λέγοντος ἀνεδιδάσκετο Εὐρυβιάδης· (δοκέειν δέ μοι, ἀρρωδήσας
μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἀνεδιδάσκετο, μή σφεας ἀπολίπωσι, ἢν πρὸς τὸν
Ἰσθμὸν ἀνάγῃ τὰς νῆας· ἀπολιπόντων γὰρ Ἀθηναίων οὐκέτι ἐγίνοντο
ἀξιόμαχοι οἱ λοιποί.) ταύτην δὲ αἱρέεται τὴν γνώμην, αὐτοῦ μένοντας δια-
ναυμαχέειν.
64 *Οὕτω μὲν οἱ περὶ Σαλαμῖνα ἔπεσι ἀκροβολισάμενοι, ἐπείτε Εὐρυβιάδῃ*
ἔδοξε, αὐτοῦ παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. ἡμέρη τε ἐγίνετο καὶ
2 *ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι σεισμὸς ἐγένετο ἔν τε τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ. ἔδοξε*
δέ σφι εὔξασθαι τοῖσι θεοῖσι καὶ ἐπικαλέσασθαι τοὺς Αἰακίδας συμμά-
χους. ὡς δέ σφι ἔδοξε, καὶ ἐποίευν ταῦτα· εὐξάμενοι γὰρ πᾶσι τοῖσι θε-
οῖσι αὐτόθε μὲν ἐκ Σαλαμῖνος Αἴαντά τε καὶ Τελαμῶνα ἐπεκαλέοντο, ἐπὶ
δὲ Αἰακὸν καὶ τοὺς ἄλλους Αἰακίδας νῆα ἀπέστελλον ἐς Αἴγιναν.
65 *Ἔφη δὲ Δίκαιος ὁ Θεοκύδεος ἀνὴρ Ἀθηναῖος φυγάς τε καὶ παρὰ Μή-*
δοισι λόγιμος γενόμενος τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπείτε ἐκείρετο ἡ Ἀττικὴ
χώρη ὑπὸ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξεω ἐοῦσα ἔρημος Ἀθηναίων, τυχεῖν
τότε ἐὼν ἅμα Δημαρήτῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ, ἰδεῖν δὲ
κονιορτὸν χωρέοντα ἀπ' Ἐλευσῖνος ὡς ἀνδρῶν μάλιστά κῃ τρισμυρίων,
ἀποθωμάζειν τέ σφεας τὸν κονιορτόν, ὅτεών κοτε εἴη ἀνθρώπων, καὶ
πρόκατε φωνῆς ἀκούειν, καί οἱ φαίνεσθαι τὴν φωνὴν εἶναι τὸν μυστικὸν

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

573 Eust. v. quod ad 32,2 laudavimus

558 *λέγει*] *ἔχει* **T** | *αὐτῶν* **Mp** *αὐτέων* Ald. | *δέον* **T** *δεῖν* **D** *δεῖ* **RSV** || 559 *τοιῶνδε*] *τοιούτων* **TMPp** | *μέμνησθε* **ABT** || 559.560 *Θεμιστοκλέους* **TM** *Θεμιστοκλῆος* Ald. || 560 *Εὐρυβιάδης – ἀνεδιδάσκετο* haplogr. om. **R** | *δοκέει* **M** *δοκέων* **D** | *ἀρρωιδήσας* **P** *ἀρωδήσας* **p** || 561 *ἀπολείπωσι* **B**[1]**D**[1] || 562 *ἀγάγῃ* **AB CTMP** | *νέας* **ABCTMP** || 563 *δὴ* **MS** || 565 *οὗτοι* **DRSV** || 566 *ἐγένετο* **Tp** || 567 *ἐγίνετο* **B** | *τε* om. **DRSV** | *καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ* **T** || 568–569 *καὶ ἐπικαλέσασθαι – θεοῖσι* haplogr. om. **M** || 569 *ἐποίεον* **DRSV** | *τοῖσι πᾶσι* **T** || 570 *μὲν* om. **DRSV** | *τε καὶ*] *τὸν* **DRS** *τῶν* **V𝔟** | *Τελαμῶνος* **DSV** *Αἰακὸν* [*Τελαμῶν*] **M** || 571 *δὲ ακὸν* **M** | *νέα* **ABCTP** *νέας* **M** *νῆας* **R** | *ἀπέστειλαν* **M** Ald. *ἀπέστηλαν* **p** *ἀπέστειλλον* **C**[1] | *ἐς Αἴγιναν* om. **Mp** || 572 *Ἀθηναῖος* om. **M** || 574 *στρατοῦ Ξέρξεω* **C** | *ἐρῆμος ἐοῦσα* **M** || 575 *δὲ* om. **M** Ald. || 576 *χωρέοντι* **𝔟** *χωρεύοντα* **D** | *κῃ*] *κου* **AB CT** || 577 *ἀποθωμάζειν τέ σφεας*] *ἀποθωμάζειν τε* **B** *ἀποθωμάζειν δέ σφεας* **T** *ἀποθωυμάζειν τέ σφεας* **MPp** *ἀποθωυμάζοντέ σφεας* **V𝔟** *ἀποθωυμάζοντές σφεας* **R** *ἀποθωυμάζοντάς σφεας* **S**

ἴακχον. εἶναι δ' ἀδαήμονα τῶν ἱρῶν τῶν ἐν Ἐλευσῖνι γινομένων τὸν Δημά- 2
ρητον εἰρέσθαι τε αὐτόν, ὅ τι τὸ φθεγγόμενον εἴη τοῦτο. αὐτὸς δὲ εἰπεῖν·
«Δημάρητε, οὐκ ἔστι, ὅκως οὐ μέγα τι σίνος ἔσται τῇ βασιλέος στρατιῇ.
τάδε γὰρ ἀρίδηλα ἐρήμου ἐούσης τῆς Ἀττικῆς, ὅτι θεῖον τὸ φθεγγόμενον
ἀπ' Ἐλευσῖνος ἰὸν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισί τε καὶ τοῖσι συμμάχοισι. καὶ ἢν 3
μέν γε κατασκήψῃ ἐς τὴν Πελοπόννησον, κίνδυνος αὐτῷ τε βασιλέϊ καὶ τῇ
στρατιῇ τῇ ἐν τῇ ἠπείρῳ ἔσται, ἢν δὲ ἐπὶ τὰς νῆας τράπηται τὰς ἐν Σα-
λαμῖνι, τὸν ναυτικὸν στρατὸν κινδυνεύσει βασιλεὺς ἀποβαλεῖν. τὴν δὲ 4
ὁρτὴν ταύτην ἄγουσι Ἀθηναῖοι ἀνὰ πάντα ἔτεα τῇ Μητρὶ καὶ τῇ Κούρῃ,
καὶ αὐτῶν τε ὁ βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων μυεῖται, καὶ τὴν φω-
νήν, τῆς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ὁρτῇ ἰακχάζουσι.» πρὸς ταῦτα εἰπεῖν Δημά-
ρητον· «σίγα τε καὶ μηδενὶ ἄλλῳ τὸν λόγον τοῦτον εἴπῃς· ἢν γάρ τοι ἐς βα- 5
σιλέα ἀνενειχθῇ τὰ ἔπεα ταῦτα, ἀποβαλέεις τὴν κεφαλήν, καί σε οὔτε ἐγὼ
δυνήσομαι ῥύσασθαι οὔτ' ἄλλος ἀνθρώπων οὐδὲ εἷς. ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος, περὶ
δὲ στρατιῆς τῆσδε θεοῖσι μελήσει.» τὸν μὲν δὴ ταῦτα παραινέειν, ἐκ δὲ 6
τοῦ κονιορτοῦ καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι νέφος καὶ μεταρσιωθὲν φέρεσθαι
ἐπὶ Σαλαμῖνος ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Ἑλλήνων, οὕτω δὲ αὐτοὺς μα-
θεῖν, ὅτι τὸ ναυτικὸν τὸ Ξέρξεω ἀπολέεσθαι μέλλοι. ταῦτα μὲν Δίκαιος ὁ
Θεοκύδεος ἔλεγε Δημαρήτου τε καὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων καταπτόμενος.
Οἱ δὲ ἐς τὸν Ξέρξεω ναυτικὸν στρατὸν ταχθέντες, ἐπειδὴ ἐκ Τρηχῖνος 66
θεησάμενοι τὸ τρῶμα τὸ Λακωνικὸν διέβησαν ἐς τὴν Ἱστιαίην, ἐπισχόντες

AB CT MP(p) DRSV(ᵬ)

589 *Λέξ. ἰακχάζουσιν· λέγουσι, φυλλολογοῦσιν* (*φλυαροῦσι* lexx. alph. ord. conscrr.) ‖ 597 Eust. Il. 155 (ad *Α* 586) *καὶ γενικῇ συντάσσεται τὸ 'ἅπτεσθαι' λεγόμενον ἐν ἁπλότητι· ... σημαίωσαι δέ, ὅτι καινότερον εὕρηται παρ' Ἡροδότῳ τὸ καθάπτεσθαι ἐν τῷ* 'Δημαράτου – καθαπτόμενος'

579 *ἰ*ρῶν* **A** | *γινομένων* om. **Mp** *γενομένων* **C** ‖ 580 *τε* om. **DRSV** | *τοῦτο*] *τοιοῦτον* **DRSV** | *εἶπε* **DRSV** ‖ 581 *ὅκως* om. **T** | *ἔσεται* **T** | *βασιλέως* **C** ‖ 583 *ἀπ' Ἐλευσῖνος* om. **T** | *ἰὸν*] *ἐὸν* **MDRSV** | *ξυμμάχοισι* **Mp** Ald. | *ἢν*] *εἰ* **M** ‖ 584 *γε* om. **ᵬ** | *τε* om. **C** | *τῷ βασιλέϊ* **T** ‖ 585 *τῇ*₁ om. **M** | *νέας* **ABCTMP** ‖ 586 *ἀποβαλέειν* **MPDRSV** ‖ 586–587 *δ' ἑορτὴν* **C** ‖ 587 *Δήμητρι* **A**[2mg]**DRSV** | *Κόρῃ* **DRSV** ‖ 589 *ἰακχίζουσι* **P**[1] *ἰακχιάζουσι* **V**[1] *ἰακχάζουσι* **P**[2]**pV**[2]**ᵬ** cett. ‖ 589.590 *Δημάριτον* **B**[ac] ‖ 591 *ἀνενεχθῇ* **B** | *ἀποβαλέειν* **M** ‖ 592 *οὐδείς* **TMPDRSV** ‖ 593 *τῆς στρατιῆς* **T** | *μελλήσει* **T** | *δὴ* om. **ABCT** ‖ 595 *ἐπὶ Σαλαμῖνος ἐπὶ τὸ στρατόπεδον* **ABCTMP** *ἐς Σαλαμῖνα ἐπὶ τὸ στρατόπεδον* ci. Legrand | *δὲ*] *δὴ* ci. Stein ‖ 596 *ἀπολέσθαι* **DRSV** | *μέλλει* **TM** ‖ 597 *Δημαρήτῳ* **T** cf. Eust. | *τε* om. **ABCT** | *τῶν* **DRSV** Eust. om. rell. | *καθαπτόμενος* **ABC** Eust. ‖ 598 *διταχθέντες* **C**

*ἡμέρας τρεῖς ἔπλωον διὰ Εὐρίπου καὶ ἐν ἑτέρῃσι τρισὶ ἡμέρῃσι ἐγένοντο
ἐν Φαλήρῳ. (ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέειν, οὐκ ἐλάσσονες ἐόντες ἀριθμὸν ἐσέ-
βαλον ἐς τὰς Ἀθήνας κατά τε ἤπειρον καὶ τῇσι νηυσί, ἢ ἐπί τε Σηπιάδα
2 ἀπίκοντο καὶ ἐς Θερμοπύλας. ἀντιθήσω γὰρ τοῖσί τε ὑπὸ τοῦ χειμῶνος
αὐτῶν ἀπολομένοισι καὶ τοῖσι ἐν Θερμοπύλῃσι καὶ τῇσι ἐπ' Ἀρτεμισίῳ
ναυμαχίῃσι τούσδε τοὺς τότε οὔκω ἑπομένους βασιλέϊ, Μηλιέας καὶ Δωρι-
έας καὶ Λοκροὺς καὶ Βοιωτοὺς πανστρατιῇ ἑπομένους πλὴν Θεσπιέων καὶ
Πλαταιέων καὶ μάλα Καρυστίους τε καὶ Ἀνδρίους καὶ Τηνίους τε καὶ τοὺς
λοιποὺς νησιώτας πάντας πλὴν τῶν πέντε πολίων, τῶν ἐπεμνήσθην
πρότερον τὰ οὐνόματα. ὅσῳ γὰρ δὴ προέβαινε ἐσωτέρω τῆς Ἑλλάδος ὁ
Πέρσης, τοσούτῳ πλέω ἔθνεά οἱ εἵπετο.)*

67 *Ἐπεὶ ὦν ἀπίκατο ἐς τὰς Ἀθήνας πάντες οὗτοι πλὴν Παρίων (Πάριοι δὲ
ὑπολειφθέντες ἐν Κύθνῳ ἐκαραδόκεον τὸν πόλεμον, κῇ ἀποβήσεται), οἱ δὲ
λοιποὶ ὡς ἀπίκοντο ἐς τὸ Φάληρον, ἐνθαῦτα κατέβη αὐτὸς Ξέρξης ἐπὶ
τὰς νῆας ἐθέλων σφι συμμῖξαί τε καὶ πυθέσθαι τῶν ἐπιπλωόντων τὰς
2 γνώμας. ἐπεὶ δὲ ἀπικόμενος προΐζετο, παρῆσαν μετάπεμπτοι οἱ τῶν
ἐθνέων τῶν σφετέρων τύραννοι καὶ ταξίαρχοι ἀπὸ τῶν νηῶν, καὶ ἵζοντο,
ὥς σφι βασιλεὺς ἑκάστῳ τιμὴν ἐδεδώκεε, πρῶτος μὲν ὁ Σιδώνιος βασι-
λεύς, μετὰ δὲ ὁ Τύριος, ἔπι δὲ ὦλλοι. ὡς δὲ κόσμῳ ἐπεξῆς ἵζοντο, πέμψας
Ξέρξης Μαρδόνιον εἰρώτα ἀποπειρώμενος ἑκάστου, εἰ ναυμαχίην ποιοῖντο.
68 ἐπεὶ δὲ περιιὼν εἰρώτα ὁ Μαρδόνιος ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ Σιδωνίου, οἱ μὲν
ἄλλοι κατὰ τὠυτὸ γνώμην ἐξεφέροντο κελεύοντες ναυμαχίην ποιέεσθαι,*

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)

600 *ἔπλεον* **DRSV** ‖ 601 *δοκέειν – ἐόντες* om. 𝔡 | *δοκέει* **TMS** ‖ 601.602 *ἐσέβαλλον* **CD** ‖ 602 *νηυσὶ ἀπικόμενοι ἤ* **ABCTMP** | *ἐπεί* **CDV𝔡** ‖ 604 *αὐτέων* **M** Ald. | *καὶ τῇσι ἐν* **P^cp** ‖ 605 *Μηλιέας τε καὶ* **S** ‖ 606 *Βιωτοὺς* **M** *Βιωτίους* **R𝔡** *Βοιωτίους* **DV** | *Θεσπιέων τε καὶ* **TMPp** ‖ 607 *Ἀνδρίους Τηνίους* **M** | *τε καὶ*] *καὶ* **ABCTM** ‖ 608 *ἐπεμνήσθημεν* **ABCT** ‖ 609 *προσέβαινε* **DRSV** | *ἐνδωτέρω* **T** ‖ 610 *Πέρσης*] *Ξέρξης* **M** | *πλέα* **T** | *οἱ* om. **T** | *εἵποντο* **MPp** ‖ 611 *ὦν*] *οὖν* **T** | *ἀπίκετο* **DRV** *ἀπικέατο* **MPp** Ald. | *οὗτοι* om. **Mp** Ald. ‖ 612 *κῇ*] *ᾗ* **DRSV** *τῇ* **M** Ald. ‖ 613 *ἀφίκοντο* **Tp** | *ἐνταῦθα* **M** ‖ 614 *νέας* **ABCTMP** | *θέλων* **MDRSV** | *ξυμμῖξαί* **M** | *ἐπιπλεόντων* **ABCTMP** ‖ 615 *προΐζετο* om. **T** ‖ 616 *ταξιάρχαι* **T** | *νεῶν* **ABCTMP** ‖ 617 *ἐδέδωκε* **DR** *ἐδέσδωκε* **V𝔡** (ubi olim *ΕΔΕ*^{E}*ΔΩΚΕ* scriptum fuisse et Є lunare pro C (i. e. *σ*) lectum esse recte iudicat Weber *Anal. Hdt.ea* 224 s. ‖ 619 *ἠρώτα* **CPp** | *ποιέοιτο* **MPDRSV** *ποιέοιντο* **C** ‖ 620 *περιεὼν* **D** | *ἠρώτα* **CPp** ‖ 620–621 *μὲν δὴ ὦλλοι* **DRSV** ‖ 621 *ἐπεφέροντο* **AB** non liquet **C** *ἀπεφέροντο* **T**

Ἀρτεμισίη δὲ τάδε ἔφη· «εἰπεῖν μοι πρὸς βασιλέα, Μαρδόνιε, ὡς ἐγὼ τάδε a
λέγω, οὔτε κακίστην γενομένην ἐν τῇσι ναυμαχίῃσι τῇσι πρὸς Εὐβοίῃ οὔτε
ἐλάχιστα ἀποδεξαμένην, δέσποτα, τὴν δὲ ἐοῦσαν γνώμην με δίκαιόν ἐστι
ἀποδείκνυσθαι, τὰ τυγχάνω φρονέουσα ἄριστα ἐς πρήγματα τὰ σά. καὶ
τοι τάδε λέγω· φείδεο τῶν νηῶν μηδὲ ναυμαχίην ποιέο· οἱ γὰρ ἄνδρες
τῶν σῶν ἀνδρῶν κρέσσονες τοσοῦτό εἰσι κατὰ θάλασσαν, ὅσον ἄνδρες γυ-
ναικῶν. τί δὲ πάντως δέει σε ναυμαχίῃσι ἀνακινδυνεύειν; οὐκ ἔχεις μὲν 2
τὰς Ἀθήνας, τῶν περ εἵνεκα ὁρμήθης στρατεύεσθαι, ἔχεις δὲ τὴν ἄλλην
Ἑλλάδα; ἐμποδὼν δέ τοι ἵσταται οὐδείς· οἳ δέ τοι ἀντέστησαν, ἀπήλλαξαν
οὕτω, ὡς κείνους ἔπρεπε. τῇ δ' ἐγὼ δοκέω ἀποβήσεσθαι τὰ τῶν ἀντιπολέ- β
μων πρήγματα, τοῦτο φράσω· ἢν μὲν μὴ ἐπειχθῇς ναυμαχίην ποιεύμενος,
ἀλλὰ τὰς νῆας αὐτοῦ ἔχῃς πρὸς γῇ μένων ἢ καὶ προβαίνων ἐς τὴν
Πελοπόννησον, εὐπετέως τοι, δέσποτα, χωρήσει, τὰ νοέων ἐλήλυθας. οὐ 2
γὰρ οἷοί τε πολλὸν χρόνον εἰσί τοι ἀντέχειν οἱ Ἕλληνες, ἀλλά σφεας δια-
σκεδᾷς, κατὰ πόλις δὲ ἕκαστοι φεύξονται. οὔτε γὰρ σῖτος πάρα σφίσι ἐν τῇ
νήσῳ ταύτῃ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, οὔτε αὐτοὺς οἰκός, ἢν σὺ ἐπὶ τὴν
Πελοπόννησον ἐλαύνῃς τὸν πεζὸν στρατόν, ἀτρεμιεῖν τοὺς ἐκεῖθεν αὐτῶν

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 634–641 Plut. de Hdt.i mal. 38 (mor. 869f–870a) *Ἀρτεμισίαν … τὴν Ἡροδότου πολῖτιν μηδενὸς διδάξαντος αὐτὴν ἀφ' ἑαυτῆς ἐπινοήσασαν Ξέρξῃ προ[σ]ειπεῖν, ὡς* οὐχ οἷοί τε – φεύξονται. *καὶ οὐκ εἰκὸς αὐτούς,* ἢν σὺ – προσδηλήσηται

622 *μοι* om. **DRSV** an *με* scribendum? | *ἐγὼ*] ad casum v. quod sequitur ‖ 623 *κακίστην γενομένην*] „me neque ignavissimam … neque paucissimis defunctam facinoribus, domine …" (Schweighaeuser): fort. sc. *με* sed cf. quod ad *ἐγώ* adnotavi et Kuehner-Gerth II. 31 s. f. necnon apud nostrum fere II 2,1 : *κακίστη γενομένη* **MPDRSV** *κακ*στι* (sic) *γενόμενοι* **𝔳** ‖ 624 *ἀποδεξαμένη* **MPp** Ald. *προσδεξαμένη* **DRSV** *προσδεξαμένοι* **𝔳** *πω δεξαμένη* **T** | *τήνδε* **S** ‖ 625 *τυχάνω* **T𝔳** | *εἰς* **DR** ‖ 626 *φείδεω* **RV𝔳** | *νεῶν* **DRSV** | *ποίεε* **DRSV** *ποιέεο* **TMP** *ποιέο* **p** cett. ‖ 627 *τοσούτω* **D** *τοσοῦτόν* **TMPRSV** hiatum dissimilitudinis contrariive quam fortissime exprimendorum causa conservare velim ‖ 628 *δέοι* **M** ‖ 629 *ὡρμήθης* **CTMPD**^c**RSV** ‖ 630 *οἳ δ' ἔτι ἀντέστησαν* **C** *οἳ δέ τι ἀντέστησαν* **T** *οἱ δέ τοι ἀντιστάται* **DSV** *οἱ δέτι ἀντιστάται* **R** *οἱ δέ τοι ἀντίσταντες* **𝔳** ‖ 631 *ἐκείνους* **ABCPRS** **κείνοις* **T** *ἐκείνους* fin. voc. litt. *οις* suprascr. **M** ‖ 632 *ποιεόμενος* **DRSV** ‖ 633 *νέας* **ABCTMP** | *ἢ* om. **DRV** ‖ 634 *οὐ*] cf. Plut. ‖ 635 *ἔσονται* Plut. ‖ 635.636 *διασκεδάσεις* **TA**^2mg *διασκεδιᾶ* vel *διασκεδιᾶν* Plutarchi codd. ‖ 636 *πόλεις δὲ* **C** *δὲ πόλις* **MP** Ald. *δὲ πόλεις* **p** *πόλιας δέ τοι* **DRSV** ‖ 637 *οὔτε αὐτὸς οἰκός* **RV** *οὔτε αὐτὸς* **𝔳** *καὶ οὐκ εἰκὸς αὐτούς* Plut. | *σὺ* om. **A**[1] ‖ 638 *ἐλαύνεις* **C** Plut. | *ἀτρεμέειν* **TMPDRSV** *ἀτρεμήσειν* Plut.

γ *ἥκοντας, οὐδέ σφι μελήσει πρὸ τῶν Ἀθηναίων ναυμαχέειν. ἢν δὲ αὐτίκα*
ἐπειχθῇς ναυμαχῆσαι, δειμαίνω, μὴ ὁ ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς τὸν
πεζὸν προσδηλήσηται. πρὸς δέ, ὦ βασιλεῦ, καὶ τόδε ἐς θυμὸν βαλεῦ, ὡς
τοῖσι μὲν χρηστοῖσι τῶν ἀνθρώπων κακοὶ δοῦλοι φιλέουσι γίνεσθαι, τοῖσι
δὲ κακοῖσι χρηστοί. σοὶ δὲ ἐόντι ἀρίστῳ ἀνδρῶν πάντων κακοὶ δοῦλοί
εἰσι, οἳ ἐν συμμάχων λόγῳ λέγονται εἶναι, ἐόντες Αἰγύπτιοί τε καὶ Κύ-
69 *πριοι καὶ Κίλικες καὶ Πάμφυλοι, τῶν ὄφελός ἐστι οὐδέν.» ταῦτα λεγούσης*
πρὸς Μαρδόνιον, ὅσοι μὲν ἦσαν εὔνοοι τῇ Ἀρτεμισίῃ, συμφορὴν ἐποιεῦντο
τοὺς λόγους ὡς κακόν τι πεισομένης πρὸς βασιλέος, ὅτι οὐκ ἐᾷ ναυμαχίην
ποιέεσθαι· οἱ δὲ ἀγεόμενοί τε καὶ φθονέοντες αὐτῇ ἅτε ἐν πρώτοισι τετι-
μημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων ἐτέρποντο τῇ ἀνακρίσει ὡς ἀπολεομέ-
2 *νης αὐτῆς. ἐπεὶ δὲ ἀνηνείχθησαν αἱ γνῶμαι ἐς Ξέρξην, κάρτα τε ἥσθη τῇ*
γνώμῃ τῇ Ἀρτεμισίης καὶ νομίζων ἔτι πρότερον σπουδαίην εἶναι τότε
πολλῷ μᾶλλον αἴνεε. ὅμως δὲ τοῖσι πλέοσι πείθεσθαι ἐκέλευε τάδε κα-
ταδόξας, πρὸς μὲν Εὐβοίῃ σφέας ἐθελοκακέειν ὡς οὐ παρεόντος αὐτοῦ,
τότε δὲ αὐτὸς παρεσκεύαστο θεήσασθαι ναυμαχέοντας.

70 *Ἐπειδὴ δὲ παρήγγελλον ἀναπλώειν, ἀνῆγον τὰς νῆας ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα*
καὶ παρεκρίθησαν διαταχθέντες κατ' ἡσυχίην. τότε μέν νυν οὐκ ἐξέχρησέ

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
Πρὸς δὲ καὶ τόδε – εἶναι (68γ) exc. 𝔄
Πρὸς δὲ – χρηστοί (68γ) exc. Stob. fl. LXII 51
Τοῖσιν μὲν – χρηστοί (68γ) exc. paroemiogr. ℜ

648 Hes. *ἀγεόμενοι· θαυμάζοντες*

639 *μελήσειν* Plut. | *Ἀθηνέων* **ABP** *Ἀθηναίων* Plut. rell. ‖ 640 *ἐπιχθῇς* **B** | *ναυμαχῆσαι* **ABCTMP** *ναυμαχέειν* Plut. rell. ‖ 641 *προσδηλήσηται* **C** *προδηλήσεται* **T** *προδηλήσηται* **MPDRSV** Plut. | *βάλευ* **MD**[c]**RV** *βαλέο* **AB𝔄** *βάλεο* **CT** Stob. (*βάλλεο* v. l.) *βαλεῦ* **D**[1]**ℜ** rell. ‖ 642 *φιλοῦσι* **ABCT𝔄** *φιλέουσι* **ℜ** Stob. rell. ‖ 643 *δ' ἐόντι* **P** *δὲ ὄντι* **Tp** | *ἀνδρὶ* **P**[1] *ἀνδρῶν* **P**[2] cett. ‖ 644 *εἰσι*] *εἰσι γίνεσθαι* **C** | *ἐν* **ABCTMP𝔄** om. rell. | *εἶναι* **ABCTMP𝔄** om. rell. ‖ 644-645 *Αἰγύπτοι καὶ Κύπριοι καὶ* **M** *Αἰγύπτοι καὶ Κύπριοί τε καὶ* **T** ‖ 645 *Πάμφιλοι* **C** | *οὐδὲν ὄφελός ἐστι* **M** ‖ 646 *ἦσαν εὖνοι* **M** *εὔνοοι ἦσαν* **DRSV** | *ἐποιέοντο* **PDRSV** ‖ 647 *ἔα* Reiskio duce Hude ‖ 648 *ἀγαιόμενοί* **AP**[c]**pR** ‖ 648.649 *τετιμημένη* **TM** Ald. ‖ 649 *ἐτέρπατο* **T** *ἐτρέποντο* **𝔳** | *ἀνακρίσι* **Pp** *κρίσει* **DRSV** ‖ 650 *ἐπειδὴ δὲ* **DR SV** | *ἐς*] *πρὸς* **D** | *Ξέρξῃ* **T** *Ξέρξεα* **MDRSV** ‖ 651 *τῆς Ἀρτεμισίης* **CMPS** ‖ 652 *τοῖς* **T** | *πλέουσι* **T** *πλέο***σι* **B** *πλείοσι* **DRSV** ‖ 655 *ἐπειδὴ δὲ*] *ἐπεὶ δὲ* **ABC TMP** | *παρήγγειλον* **C** *παρήγγελον* **A**[1]**TV** litt. *λ* suprascr. **A**[2] *παρήγγελλον* **𝔳** rell. *παρήγγελλε* propos. Valckenaer supervacaneo cf. Kuehner-Gerth I. 36 | *ἀναπλέειν* **ABCTMP** | *νέας* **ABCTMP** ‖ 656 *κατ'*] *τὲ κατ'* **DR** *τὲ καθ'* **SV𝔳**

σφι ἡ ἡμέρη ναυμαχίην ποιήσασθαι, νὺξ γὰρ ἐπεγένετο· οἱ δὲ παρεσκευ-
άζοντο ἐς τὴν ὑστεραίην. τοὺς δὲ Ἕλληνας εἶχε δέος τε καὶ ἀρρωδίη, οὐκ 2
ἥκιστα δὲ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου· ἀρρώδεον δέ, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐν Σαλα-
μῖνι κατήμενοι ὑπὲρ γῆς τῆς Ἀθηναίων ναυμαχέειν μέλλοιεν νικηθέντες τε
ἐν νήσῳ ἀπολαμφθέντες πολιορκήσονται, ἀφέντες τὴν ἑωυτῶν ἀφύλακτον.
τῶν δὲ βαρβάρων ὁ πεζὸς ὑπὸ τὴν παρεοῦσαν νύκτα ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν 71
Πελοπόννησον, καίτοι τὰ δυνατὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, ὅκως κατ' ἤπειρον,
μὴ ἐσβάλοιεν οἱ βάρβαροι. ὡς γὰρ ἐπύθοντο τάχιστα Πελοποννήσιοι τοὺς
ἀμφὶ Λεωνίδην ἐν Θερμοπύλῃσι τετελευτηκέναι, συνδραμόντες ἐκ τῶν
πολίων ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἵζοντο, καί σφι ἐπῆν στρατηγὸς Κλεόμβροτος ὁ
Ἀναξανδρίδεω, Λεωνίδεω δὲ ἀδελφεός. ἱζόμενοι δὲ ἐν τῷ Ἰσθμῷ καὶ συγ- 2
χώσαντες τὴν Σκιρωνίδα ὁδὸν μετὰ τοῦτο, ὥς σφι ἔδοξε βουλευομένοισι,
οἰκοδόμεον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τεῖχος. ἅτε δὲ ἐουσέων μυριάδων πολλέων καὶ
παντὸς ἀνδρὸς ἐργαζομένου ἤνετο τὸ ἔργον· καὶ γὰρ λίθοι καὶ πλίνθοι
καὶ ξύλα καὶ φορμοὶ ψάμμου πλήρεες ἐσεφορέοντο, καὶ ἐλίνυον οὐδένα
χρόνον οἱ βοηθήσαντες ἐργαζόμενοι οὔτε νυκτὸς οὔτε ἡμέρης. οἱ δὲ βοη- 72
θήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν πανδημεὶ οἵδε ἦσαν Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοί τε
καὶ Ἀρκάδες πάντες καὶ Ἠλεῖοι καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Ἐπιδαύ-
ριοι καὶ Φλιάσιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Ἑρμιονέες. οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ βοη-
θήσαντες καὶ ὑπεραρρωδέοντες τῇ Ἑλλάδι κινδυνευούσῃ· τοῖσι δὲ ἄλλοισι
Πελοποννησίοισι ἔμελε οὐδέν, Ὀλύμπια δὲ καὶ Κάρνεια παροιχώκεε ἤδη.

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

672 s. Eust. v. quae ad I 86,6 laudavimus

657 *ἡ ἡμέρη*] *ἡμέρη* **DRV** | *ποιέεσθαι* **Mp** Ald. | *νύξ τε γὰρ* **DRSV** *νύκτε γὰρ* **𝔟** | *ἐγένετο* **TMP** ‖ **658** *εἰς* **B** ‖ **659** *Πελοπονήσου* **T** | *μὲν αὐτοὶ* **T** ‖ **661** *ἀπολα***φθέντες* **B** | *ἀπέντες* **MPRSV** *ἀπόντες* **D** ‖ **663** *Πελοπόνησον* **T** ‖ **664** *ἐμβάλοιεν* **DRSV** *ἐσβάλλοιεν* **pM**[c] Ald. | *Πελοπονήσιοι* **T** ‖ **665** *Λεωνίδεα* **DRSV** | *ἐκ*] *τε ἐκ* **RSV** *τε* **𝔟** ‖ **666** *πολίων*] *πολεμίων* **R** | *ὁ* om. **ABCT** ‖ **667.668** *συγχώσαντες* **C** ‖ **668** *Σκειρωνίδα* **RSV** *Σκληρωνίδα* **C** ‖ **669** *ᾠκοδόμεον* **Mp** Ald. | *μυριαδέων* **CTM** | *πολέων* **TR** ‖ **670** *ἤρετο* **C** *ἠνύετο* **TM**[c]**DRSV** | *καὶ γὰρ – πλίνθοι*] *καὶ γὰρ λίθοι* **A** *καὶ πλίνθοι* in mg. suppl. **A**[1] *καὶ γὰρ πλίνθοι καὶ λίθοι* **T** ‖ **671** *ἐσεφέροντο* **ABCMP** cf. III 11,3; 34,1 | *ἐλίννυον* **T** ‖ **672** *βοηθήσαντες* om. **M** ‖ **672.673** *βωθήσαντες* **DRV**[c] Eust. *βοηθήσαντες* **V**[ac]**𝔟** rell. ‖ **673** *πανδημὶ οἵδε* **D**[1]**𝔟** *πανδήμιοι δὲ* **RV** ‖ **674** *Ἀρκάδες καὶ πάντες* **R** ‖ **675.676** *βωθήσαντες* **DRV** ‖ **677** *ἔμελε* **TPp** *ἔμελλε* cett. | *Κάρνια* **PDRSV**

73 *Οἰκέει δὲ τὴν Πελοπόννησον ἔθνεα ἑπτά· τούτων δὲ τὰ μὲν δύο αὐτόχθονα ἐόντα κατὰ χώρην ἵδρυται νῦν τε καὶ τὸ πάλαι οἴκεον, Ἀρκάδες τε καὶ Κυνούριοι, ἓν δὲ ἔθνος τὸ Ἀχαϊκὸν ἐκ μὲν Πελοποννήσου οὐκ*
2 *ἐξεχώρησε, ἐκ μέντοι τῆς ἑωυτῶν οἰκέει δὲ τὴν ἀλλοτρίην· τὰ δὲ λοιπὰ ἔθνεα τῶν ἑπτὰ τέσσερα ἐπήλυδά ἐστι, Δωριέες τε καὶ Αἰτωλοὶ καὶ Δρύοπες καὶ Λήμνιοι. Δωριέων μὲν πολλαί τε καὶ δόκιμοι πόλιες, Αἰτωλῶν δὲ Ἦλις μούνη, Δρυόπων δὲ Ἑρμιών τε καὶ Ἀσίνη ἡ πρὸς Καρδαμύλῃ τῇ*
3 *Λακωνικῇ, Λημνίων δὲ Παρωρεῆται πάντες. οἱ δὲ Κυνούριοι αὐτόχθονες ἐόντες δοκέουσι μοῦνοι εἶναι Ἴωνες, ἐκδεδωρίευνται δὲ ὑπό τε Ἀργείων ἀρχόμενοι καὶ τοῦ χρόνου ἐόντες Ὀρνεῆται καὶ οἱ περίοικοι. τούτων ὦν τῶν ἑπτὰ ἐθνέων αἱ λοιπαὶ πόλιες, πάρεξ τῶν κατέλεξα, ἐκ τοῦ μέσου ἐκαθέατο· εἰ δὲ ἐλευθέρως ἔξεστι εἰπεῖν, ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι ἐμήδιζον.*

74 *Οἱ μὲν δὴ ἐν τῷ Ἰσθμῷ τοιούτῳ πόνῳ συνέστασαν ἅτε περὶ τοῦ παντὸς*

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)

T 678 Eust. Il. 289 (ad *B* 568) *ἐπεὶ ..., φασι* (sc. *οἱ παλαιοί*), *τότε ἓξ ἦσαν ἐκεῖ δυναστεῖαι, ... ζητητέον ..., τί ... δηλοῖ τὸ 'ἓξ ἦσαν δυναστεῖαι' ..., ἵνα μὴ διαφωνία τις ... εἴη πρὸς Ἡρόδοτον εἰπόντα, ὅτι* οἰκεῖ Πελοπόννησον ἔθνη ἑπτά ‖ 683 s. ibid. 303 (ad *B* 615) *κατὰ ... Ἡρόδοτον* Αἰτωλῶν ἡ Ἦλις ‖ 684 s. Steph. Byz. s. v. *Καρδαμύλη: Ἡρόδοτος ... Λακωνικὴν αὐτήν φησιν* | Eust. Il. 743 (ad *I* 149) *τὴν Καρδαμύλην μὲν ὁ τὰ Ἐθνικὰ συγγράψας πόλιν Μεσσηνίας φησὶν ἢ κατὰ Ἡρόδοτον Λακωνικήν*

691 s. Eust. Il. 1264 (ad *X* 161) *Τὸ ... 'περὶ ψυχῆς ἔθεον' παροιμίαν ἀπετέλεσε λέγουσαν τὸ 'περὶ ψυχῆς θέειν', ὅτε τις ἀγωνιῶν ἐπὶ ἐσχάτῳ κινδύνῳ διαπράττεταί τι· ... ὅμοιον καὶ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ* 'θέοντες τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον'

678 *οἰκέει – ἑπτά* cf. Eust. ‖ 679 *αὐτώχθονα* **B** | *τε*] *τῇ* propos. Schaefer sequ. Stein Hude, supervacaneo tamen, nihil enim mireris congruentiam verbi de singulari ad pluralem numerum transire | *τε καὶ*] *καὶ* **Mp** Ald. *οἱ δὴ καὶ* **𝔡** ‖ 680 *Κουνούριοι* **B** *Κινούριοι* **T** | *Ἀχαϊκὸν* **A¹RV** | *Πελοπονήσου* **T** ‖ 681 *τὴν*] *γῆν* cii. Pingel Krueger Hude ‖ 682 *ἔθνεα* om. **M** | *τέσσαρα* **CTMR** | *Χωριέες* **𝔡** ‖ 683 *Λίμνιοι* **D¹** *Λίμνηοι* **C** | *πόλις* **AB** *πόλεις* **CT** ‖ 684 *Δρυόπων τε* **C** | *Ἑρμιώνη* **C** *Ἑρμιών* fin. voc. litt. *η* suprascr. man. post. **A** *Ἑρμηῶν* **V𝔡** *Ἑρμιόνη* **TMPS** ‖ 685 *Παρωραιῆται* **DRV** ‖ 686 *ἐκ δὲ δωρίευνται* **PDRS𝔡** *ἐκ δὲ δωρίευντ^αι* (*α* eras.) **V** *ἐκδεδωριᾶται* **A¹B** *ἐκδεδωριᾶτε* **C** *ἐκδεδώρισται* sub obelo man. rec. **A^mg** *ἐκ δὲ δωριᾶται* **T** *ἐκδεδωρίδαται* propos. Dindorf fort. recte ‖ 687 *Ὀρνεᾶται* **ABCT** *Θυρεῆται* ci. Legrand Orneatas Thuc. VI 7 collato illo tempore nondum Argivis subiugatos esse iudicans | *οἱ* om. **DRSV** | *τουτέων* **MPDRSV** | *ὦν* om. **CT** ‖ 688 *πόλις* **AB** *πόλεις* **CT** ‖ 689 *ἐκατέατο* **MPDRSV** ‖ 691–692 *περὶ – θέοντες*] cf. Eust. utrobique

ἤδη δρόμου θέοντες καὶ τῇσι νηυσὶ οὐκ ἐλπίζοντες ἐνλάμψεσθαι· οἱ δὲ ἐν
Σαλαμῖνι ὅμως ταῦτα πυνθανόμενοι ἀρρώδεον οὐκ οὕτω περὶ σφίσι αὐ-
τοῖσι δειμαίνοντες ὡς περὶ τῇ Πελοποννήσῳ. ἕως μὲν δὴ αὐτῶν ἀνὴρ ἀν- 2
δρὶ παραστὰς σιγῇ λόγον ἐποιέετο θῶμα ποιεύμενοι τὴν Εὐρυβιάδεω ἀβου-
λίην, τέλος δὲ ἐξερράγη ἐς τὸ μέσον. σύλλογός τε δὴ ἐγίνετο, καὶ πολλὰ
ἐλέγετο περὶ τῶν αὐτῶν, οἱ μέν, ὡς ἐς τὴν Πελοπόννησον χρεὸν εἴη ἀπο-
πλώειν καὶ περὶ ἐκείνης κινδυνεύειν, μηδὲ πρὸ χώρης δοριαλώτου μένον-
τας μάχεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Αἰγινῆται καὶ Μεγαρέες αὐτοῦ μένοντας
ἀμύνεσθαι. ἐνθαῦτα Θεμιστοκλέης ὡς ἑσσοῦτο τῇ γνώμῃ ὑπὸ τῶν 75
Πελοποννησίων, λαθὼν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ συνεδρίου, ἐξελθὼν δὲ πέμπει ἐς
τὸ στρατόπεδον τὸ Μήδων ἄνδρα πλοίῳ ἐντειλάμενος, τὰ λέγειν χρεόν, τῷ
οὔνομα μὲν ἦν Σίκιννος, οἰκέτης δὲ καὶ παιδαγωγὸς ἦν τῶν Θεμιστοκλέος
παίδων· τὸν δὴ ὕστερον τούτων τῶν πρηγμάτων Θεμιστοκλέης Θεσπιέα τε
ἐποίησε, ὡς ἐπεδέκοντο οἱ Θεσπιέες [πολίτας], καὶ χρήμασι ὄλβιον. ὃς 2
τότε πλοίῳ ἀπικόμενος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν βαρβάρων, τάδε
«ἔπεμψέ με στρατηγὸς ὁ Ἀθηναίων λάθρῃ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων – τυγχάνει

AB CT MP(p) DRSV(ϸ)

ibid. 342 (ad *B* 767) *ὁ... φόβος καὶ ταχυτῆτα ἵππων ἔοικε δηλοῦν, ὡς πολλῶν τοὺς ταχεῖς ἵππους λεγόντων φεύγειν, ὅ ἐστι 'συντόνως τρέχειν', οἷα τῶν φευγόντων μάλιστα τὸν δρόμον ἐπιτεινόντων, ὡς δηλοῖ καὶ παροιμία ἡ ἐπ' ἀνθρώπων λέγουσα 'θέειν τὸν περὶ ψυχῆς', ὁποῖόν τι καὶ παρὰ Ἡροδότῳ δηλοῖ τὸ* 'περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμου θέοντες'

692 Hermog. v. quae ad I 80,4 laudavimus

692 *δρόμον* edd. plerique cf. Eust. utrobique : secl. Lobeck | *ἐλπίζοντες οὐκ* **M** | *ἐνλά*ψεσθαι* **B** *ἐλλάψεσθαι* **CMPS** *ἐλάψεσθαι* **T** Ald. cf. Hermog. || **692–693** *οἱ δὲ ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνες* **DRSV** || **693** *πυνθανόμενοι ταῦτα* **DRSV** *ταῦτα πυθόμενοι* **T** || **694** *ἕως*] *τέως* propos. Reiske sed cf. Kuehner-Gerth II.228 || **695** *θῶυμα* **MPp** | *ποιεόμενος* **DRSV** *ποιεύμενος* **MPp** Ald. || **696** *ἐγένετο* **T** || **697** *τῶν* om. **D** | *Πελοπόνησον* **T** | *χρεὼν* **CTMP** || **697.698** *ἀποπλέειν* **ABCTP** *ἀπελθεῖν* **M**[1] *γρ' ἀποπλέειν* **M**[1mg] || **698** *δορυαλώτου* **TMp** Ald. || **699** *δὲ*] *τε* **RSV** | *μένοντες* **DRSV** || **700** *ἀμύνασθαι* **C** Ald. *ἀμυνέεσθαι* **DR** || **701** *Πελοπονησίων* **T** || **702** *πλοίῳ ἄνδρα* **M** | *χρεὼν* **CTMP** *χρῆν* **DRSV** || **703** *μὲν* om. **M** | *Σίκινος* **RV**[1] *Σίκυννος* **C** | *Σίκιννος – ἦν* haplogr. om. **ϸ** | *Θεμιστοκλέους* **TMDV** *Θεμιστοκλοῦς* **R** || **704** *τῶν πρηγμάτων τούτων* **RSV** | *Θεμιστοκλέης*] *ὁ Θεμιστοκλέης* **DRSV** om. **M** || **705** *ἐπεδέχοντο* **T** | *πολιήτας* **S** seclusi ad verbum *ἐπιδέκεσθαι* (quae vox per se ipsam rationem et actionem in ius civitatis accipiendi exprimere mihi videtur, quod ab eius vocabuli usu Leg. Gortyn. XI.25 nullo modo abhorret) additum esse et in textum irrepsisse iudicans; praeterea cf. gramm. meam 85 || **707** *ἔπεμψε ὁ στρατηγὸς Ἀθηναίων* **ABCT**

γὰρ φρονέων τὰ βασιλέος καὶ βουλόμενος μᾶλλον τὰ ὑμέτερα κατύ-
περθε γίνεσθαι ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πρήγματα – φράσοντα, ὅτι οἱ Ἕλλη-
νες δρησμὸν βουλεύονται καταρρωδηκότες, καὶ νῦν παρέχει κάλλιστον
ὑμέας ἔργων ἁπάντων ἐξεργάσασθαι, ἢν μὴ περιίδητε διαδράντας αὐτούς·
3 *οὔτε γὰρ ἀλλήλοισι ὁμοφρονέουσι οὔτ' ἔτι ἀντιστήσονται ὑμῖν, πρὸς ἑωυ-*
τούς τε σφέας ὄψεσθε ναυμαχέοντας, τοὺς τὰ ὑμέτερα φρονέοντας καὶ
76 *τοὺς μή.» ὁ μὲν ταῦτά σφι σημήνας ἐκποδὼν ἀπαλλάσσετο· τοῖσι δὲ ὡς*
πιστὰ ἐγίνετο τὰ ἀγγελθέντα, τοῦτο μὲν ἐς τὴν νησῖδα τὴν ψυττάλειαν με-
ταξὺ Σαλαμῖνός τε κειμένην καὶ τῆς ἠπείρου πολλοὺς τῶν Περσέων ἀπεβί-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 715 s. Steph. Byz. *Ψυττάλεια· νῆσος περὶ Σαλαμῖνα· Ἡρόδοτος·* εἰς τὴν νησίδα – ἠπείρου. *Ἡρωδιανὸς μέντοι Ψυττάλην αὐτὴν καλεῖ· ἔοικε δὲ Ψυττάλεια πρωτότυπον εἶναι ὡς ... Μαντίνεια, Ἐρύθεια, Ζέλεια ... ἔστι γὰρ ἡ Ψυττάλεια ὡς Ἀττάλεια, κέκληται δὲ ἀπὸ Ψυττάλου*

708 *μᾶλλον* om. **DRSV** ‖ 708.709 *κατυπέρτερα* **DRSV** ‖ 709 *γενέσθαι* **TMP** *γίνεται* 𝔟 ‖ 710 *βούλονται* **DRSV** ‖ 711 *ὑμέας ἔργων ἁπάντων*] *ὑμέας ἔργον ἁπάντων* **M** *ὑμέας ἔργον πάντων* **DRSV** *ὑμέων* **T** | *ἐξεργάσεσθαι* **D** ‖ 712 *οὔτ' ἔτι* **D** iam coniecerat Schaefer *οὐτέτι* **RSV** *οὔτε* cett. ‖ 714 *σφίσι σημάνας* **T** *σφισιμήνας* 𝔟 | *ἀπηλλάσσετο* **DRSV** ‖ 715 *ἐγένετο* **M** | *ἐς*] cf. Steph. Byz. | *ψυττάλειαν*] *ψυτάλειαν* **AC** cf. Steph. Byz. delendum censuit Cobet sequente Hudio videlicet cum infra nomen illius, ut ita dicam, „insellae" quasi primo velut cognomen inductum esset: prima littera minuscula scripsi vocem potius quam nomen proprium loci iudicans adiectivum descriptivum esse, quo illa „insella" apud vulgus Atticum appellabatur propter exiguitatem, i.e. „gutta sputi", quod Attice quodam onomatopoetico modo *ψύττα* (Eur. Cyc. 49) vel *ψίττα* dicitur et ad temporis quoque exiguitatem refert (*ψίττον· ταχέως, εὐθέως* Hes.), praesertim cum nullus nisi hic locus apud nostrum substantivo diminutivo *νησίς* designetur (cf. cap. 95); vocabulum *ψυττάλεια* ab illo *ψύττα* derivatur suffixo *-αλο-* vel *αλεο-*. quo adiectiva naturam alicuius personae vel rei propriam necnon materiam describentia haud pauca formantur (e. g. *γηράλεος, ψευδαλέος, ὀξάλειος, ὀξάλιοι· εἶδος σύκων* Hes., *ἰσχαλέον· λεπτόν* etc. Hes., et. v. Chantraine, *La formation des noms en grec ancien* 215, 253–254); notandum est etiam in formula *ὁ – καλεόμενος* sicut infra l. 722 s. persaepe adjectiva descriptiva interponi, quae postea propriarum designationum insularum marium turbarum populorum loco usurpantur, cf. *ἀπὸ τῆς «Ἐρυθρῆς» καλεομένης θαλάσσης* I 1,1; *ἐς τὸν «Εὔξεινον» καλεόμενον πόντον* I 6,1; *τὴν «Καλλίστην» καλεομένην* (sc. *νῆσον*) IV 147,5; *τοὺς «Ἀθανάτους» καλεομένους* VIII 113,2) ‖ 715–716 *τὴν μεταξὺ Σαλαμῖνος κειμένην* Steph. Byz. ‖ 716.717 *ἀπεβιβάσαντο* **ABCTMP**

*βασαν· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐγίνοντο μέσαι νύκτες, ἀνῆγον μὲν τὸ ἀπ' ἑσπέ-
ρης κέρας κυκλούμενοι πρὸς τὴν Σαλαμῖνα, ἀνῆγον δὲ οἱ ἀμφὶ τὴν Κέον
τε καὶ τὴν Κυνόσουραν τεταγμένοι κατεῖχόν τε μέχρι Μουνυχίης πάντα
τὸν πορθμὸν τῇσι νηυσί· τῶνδε δὲ εἵνεκα ἀνῆγον τὰς νῆας, ἵνα δὴ τοῖσι* 2
*Ἕλλησι μηδὲ φυγεῖν ἐξῇ, ἀλλ' ἀπολαμφθέντες ἐν τῇ Σαλαμῖνι δοῖεν τίσιν
τῶν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀγωνισμάτων. ἐς δὲ τὴν νησῖδα τὴν «Ψυττάλειαν» κα-
λεομένην ἀπεβίβαζον τῶν Περσέων τῶνδε εἵνεκα, ὡς ἐπεὰν γένηται ναυ-
μαχίη, ἐνθαῦτα μάλιστα ἐξοισομένων τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῶν ναυηγίων (ἐν
γὰρ δὴ πόρῳ ναυμαχίης τῆς μελλούσης ἔσεσθαι ἔκειτο ἡ νῆσος), ἵνα τοὺς
μὲν περιποιῶσι, τοὺς δὲ διαφθείρωσι. ἐποίευν δὲ σιγῇ ταῦτα, ὡς μὴ πυν-* 3
*θανοίατο οἱ ἐναντίοι. οἱ μὲν δὴ ταῦτα τῆς νυκτὸς οὐδὲν ἀποκοιμηθέντες
παραρτέοντο.*

II

Χρησμοῖσι δὲ οὐκ ἔχω ἀντιλέγειν, ὡς οὐκ εἰσὶ ἀληθέες, οὐ βουλόμενος 77
ἐναργέως λέγοντας πειρᾶσθαι καταβάλλειν ἐς τοιάδε πρήγματα ἐσβλέψας·

*«ἀλλ' ὅταν Ἀρτέμιδος χρυσαόρου ἱερὸν ἀκτὴν
νηυσὶ γεφυρώσωσι καὶ εἰναλίην Κυνόσουραν,
ἐλπίδι μαινομένῃ λιπαρὰς πέρσαντες Ἀθήνας,
δῖα Δίκη σβέσσει κρατερὸν Κόρον Ὕβριος υἱὸν
δεινὸν μαιμώοντα δοκεῦντ' ἀνὰ πάντα πιθέσθαι.*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟) usque ad *ταῦτα τῆς* 76,3
inde usque ad *οὕτω δὴ* 84,1 **AB CT MP(p) D**, in subarchetypo quodam aliquot foliis videlicet intercidentibus

717 *ἐγένοντο* **M** *ἐγίνετο* **𝔟** | *νύκτες μέσαι* **DRSV** ‖ 718 *κυκλούμενον* **D** | *Κέων* **D**[c] ‖ 719 *Μουνυχίας* **M** | *πάντα*] *παρὰ* **ABCT** ‖ 720 *δὲ* om. **DRSV** | *νέας* **ABCT MP** ‖ 721 *μὴ φυγέειν* **DRSV** *μὴ δὲ φυγέειν* Ald. | *ἀπολα*φθέντες* **B** *ἀμπολαμφθέντες* (videl. e *ἀπολαφθέντες* ortum) **M** | *τῇ* om. **M** | *τίσιν*] *τοῖσι* **RV𝔟** ‖ 723 *γίνηται* **ACPD**[2] *γίνητε* **B** ‖ 723.724 *ναυμαχίῃ* **AB** de distinctione *γένηται, ναυμαχίῃ* fort. cogitandum est ‖ 725 *πόρρῳ* **CTM** | *τῆς ναυμαχίης* **ABT** *τῆς μαχίης* **C** | *ἔσεσθαι* om. **DRSV** ‖ 726 *περιποιέωσι* **M** | *ἐποίεον* **ABCTM**[ac] *ἐποίευν* **M**[c] ‖ 727 *ἐναντίον* **C** ‖ 729 ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LVIII | *οὐ* **M** ‖ 729–740 cap. 77 secl. Krueger Hude ‖ 730 *λέγοντος* **D** | *πρήγματα*] *ῥήματα* propos. Stein | *βλέψας* **M** *ἐμβλέψας* litt. *σ* supra lin. add. man. Ia **A** ‖ 731 *ἀλλ'* om. **C** | *ἱρὸν* **TMD** ‖ 732 *γεφυρώσωσαι* **T** ‖ 734 *σβέσει* **CTM** | *κρατερὰς* **D** ‖ 735 *μαιμάοντα δεινὰ* **D** *δεινὰ μαιμώνοντα* **M** | *ἀνὰ πάντα*] *ἂν ἅπαντα* ci. Steiger *ἅμα πάντα* ci. Naber Legrand | *πείθεσθαι* **B** *τίθεσθαι* **C** *πυθέσθαι* **M** Ald.

2 *χαλκὸς γὰρ χαλκῷ συμμίξεται, αἵματι δ' Ἄρης*
πόντον φοινίξει. τότ' ἐλεύθερον Ἑλλάδος ἦμαρ
εὐρύοπα Κρονίδης ἐπάγει καὶ Πότνια Νίκη.»

ἐς τοιαῦτα μὲν καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βάκιδι ⟨δι'⟩ ἀντιλογίης χρη-
σμῶν πέρι οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμέω οὔτε παρ' ἄλλων ἐνδέκομαι.
78 *Τῶν δὲ ἐν Σαλαμῖνι στρατηγῶν ἐγίνετο ὠθισμὸς λόγων πολλός· ᾔδεσαν*
δὲ οὔκω, ὅτι σφέας περιεκυκλέοντο τῇσι νηυσὶ οἱ βάρβαροι, ἀλλ' ὥσπερ
79 *τῆς ἡμέρης ὥρων αὐτοὺς τεταγμένους, ἐδόκεον κατὰ χώρην εἶναι. συνε-*
στηκότων δὲ τῶν στρατηγῶν ἐξ Αἰγίνης διέβη Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου
ἀνὴρ Ἀθηναῖος μέν, ἐξωστρακισμένος δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου, τὸν ἐγὼ νενό-
μικα πυνθανόμενος αὐτοῦ τὸν τρόπον ἄριστον ἄνδρα γενέσθαι ἐν Ἀθήνῃσι
2 *καὶ δικαιότατον. οὗτος ὡνὴρ στὰς ἐπὶ τὸ συνέδριον ἐξεκαλέετο Θεμι-*
στοκλέα ἐόντα μὲν ἑωυτῷ οὐ φίλον, ἐχθρὸν δὲ τὰ μάλιστα· ὑπὸ δὲ μεγά-
θεος τῶν παρεόντων κακῶν λήθην ἐκείνων ποιεύμενος ἐξεκαλέετο θέλων
αὐτῷ συμμῖξαι. προακήκοε δέ, ὅτι σπεύδοιεν οἱ ἀπὸ Πελοποννήσου ἀνά-
3 *γειν τὰς νέας πρὸς τὸν Ἰσθμόν. ὡς δὲ ἐξῆλθέ οἱ Θεμιστοκλέης, ἔλεγε Ἀρι-*
στείδης, τάδε «ἡμέας στασιάζειν χρεόν ἐστι ἔν τε τῷ ἄλλῳ καιρῷ καὶ δὴ
καὶ ἐν τῷδε περὶ τοῦ 'ὁκότερος ἡμέων πλέω ἀγαθὰ τὴν πατρίδα ἐργάσε-
4 *ται.' λέγω δέ τοι, ὅτι ἴσον ἐστὶ πολλά τε καὶ ὀλίγα λέγειν περὶ ἀποπλόου*
τοῦ ἐνθεῦτεν Πελοποννησίοισι· ἐγὼ γὰρ αὐτόπτης τοι λέγω γενόμενος ὅτι
νῦν, οὐδ' ἢν θέλωσι, Κορίνθιοί τε καὶ αὐτὸς Εὐρυβιάδης οἷοί τε ἔσονται

AB CT MP(p) D
Ὅτι Ἀριστείδης – δικαιότατον (79,1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. **LV**

737 *φοινίξῃ* **M**[ac] Ald. ‖ 738 *ἐπάγῃ* **T** ‖ 739 *Βάκιδι ⟨δι'⟩* scripsi (haplographiam ponens) quod iam coniecerat Wesseling: poterat etiam esse *Βάκι δι'*, cf. gramm. meam 86; dativus *Βάκι(δι)* de *ἀντιλογίης* pendere censendum est, cum et *ἀντιλογεῖν* et *ἀντιλογία* communiter cum dativo construantur | *ἀντιλογίῳ* **T** *ἀντιλογίας* Wesselingio duce edd. quod tamen significatus substantivi pluralis *ἀντιλογίαι* causa mihi non videtur recipiendum ‖ 741 *ὠθησμὸς* **Pp** ‖ 742 *σφέας*] *σφίσι* **M** | *περικυκλέοντο* **C** *περικυκλοῦντο* **M** *περιεκυκλοῦντο* **Pp** Ald. | *τοῖσι* **P** *τῇσι* **p** cett. ‖ 743 *ὥρων* om. **M** | *ἐντεταγμένους* **D** ‖ 750 *προακηκόεε* propos. Matthiae recepp. edd. supervacaneo autem, cum actionis tempus antecedens iam praeverbii *προ-* vi exprimatur, v. gramm. meam 172 | *Πελοπονήσου* **T** ‖ 751 *οἱ Θεμιστοκλέης*] *ὁ Θεμιστοκλέης* **M** *οἱ ὁ Θεμιστοκλῆς* **T** ‖ 752 *χρεόν ἐστι*] *χρεών ἐστι* **CTPD** *χρὴ* **M** | *τε τῷ*] *τῷ* **Mp** Ald. *τεῳ* propos. Gomperz ‖ 752–753 *καὶ δὴ καὶ*] *καὶ δὴ* **D** *καὶ* **M** ‖ 753 *τῇ πατρίδι* **M** Ald. ‖ 753.754 *ἐργάσηται* **T** ‖ 754 *τοι* om. **Mp** Ald. | *ἀποπλώου* **D** ‖ 755 *Πελοπονησίοισιν* **T**

ἐκπλῶσαι, περιεχόμεθα γὰρ ὑπὸ τῶν πολεμίων κύκλῳ. ἀλλ᾽ ἐσελθών σφι
ταῦτα σήμηνον.» ὁ δ᾽ ἀμείβετο τοῖσδε· «κάρτα τε χρηστὰ διακελεύεαι καὶ **80**
εὖ ἤγγειλας· τὰ γὰρ ἐγὼ ἐδεόμην γενέσθαι, αὐτὸς αὐτόπτης γενόμενος
ἥκεις. ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων· ἔδεε γάρ, ὅτε οὐκ
ἑκόντες ἤθελον ἐς μάχην κατίστασθαι οἱ Ἕλληνες, ἀέκοντας παραστήσα-
σθαι. σὺ δὲ ἐπεί περ ἥκεις χρηστὰ ἀπαγγέλλων, αὐτός σφι ἄγγειλον· ἢν 2
γὰρ ἐγὼ αὐτὰ λέγω, δόξω πλάσας λέγειν καὶ οὐ πείσω ὡς οὐ ποιεύντων
τῶν βαρβάρων ταῦτα. ἀλλά σφι σήμηνον αὐτὸς παρελθών, ὡς ἔχει. ἐπεὰν
δὲ σημήνῃς, ἢν μὲν πείθωνται, ταῦτα δὴ τὰ κάλλιστα, ἢν δὲ αὐτοῖσι μὴ
πιστὰ γένηται, ὅμοιον ἡμῖν ἔσται· οὐ γὰρ ἔτι διαδρήσονται, εἴ περ πε-
ριεχόμεθα πανταχόθεν, ὡς σὺ λέγεις.» ταῦτα ἔλεγε παρελθὼν ὁ Ἀριστεί- **81**
δης φάμενος ἐξ Αἰγίνης τε ἥκειν καὶ μόγις ἐκπλῶσαι λαθὼν τοὺς ἐπ-
ορμέοντας, περιέχεσθαι γὰρ πᾶν τὸ στρατόπεδον τὸ Ἑλληνικὸν ὑπὸ τῶν
νεῶν τῶν Ξέρξεω, παραρτέεσθαί τε συνεβούλευε ὡς ἀλεξησομένους. καὶ ὁ
μὲν ταῦτα εἴπας μετεστήκεε, τῶν δὲ αὖτις ἐγίνετο λόγων ἀμφισβασίη· οἱ
γὰρ πλεῦνες τῶν στρατηγῶν οὐκ ἐπείθοντο τὰ ἐσαγγελθέντα. ἀπιστεόντων **82**
δὲ τούτων ἧκε τριήρης ἀνδρῶν Τηνίων αὐτομολέουσα, τῆς ἦρχε ἀνὴρ Πα-
ναίτιος ὁ Σωσιμένεος, ἥ περ δὴ ἔφερε τὴν ἀληθείην πᾶσαν. (διὰ δὲ τοῦτο
τὸ ἔργον ἐνεγράφησαν Τήνιοι ἐν Δελφοῖσι ἐς τὸν τρίποδα ἐν τοῖσι τὸν
βάρβαρον κατελοῦσι.) σὺν δὲ ὦν ταύτῃ τῇ νηὶ τῇ αὐτομολησάσῃ ἐς Σαλα- 2
μῖνα καὶ τῇ πρότερον ἐπ᾽ Ἀρτεμίσιον τῇ Λημνίῃ ἐξεπληροῦτο τὸ ναυτικὸν

AB CT MP(p) D

T 772 s. Plut. Them. 12 (118 e) *ὁ Ἀριστείδης ἐπαινέσας τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς ἄλλους ἐπῄει στρατηγοὺς καὶ τριηράρχους ἐπὶ τὴν μάχην παροξύνων. εἰ δ᾽ ὅμως ἀπιστούντων ἐφάνη Τενεδία τριήρης αὐτόμολος, ἧς ἐναυάρχει Παναίτιος, ἀπαγγέλλουσα τὴν κύκλωσιν*

757 *περιπλῶσαι* **M** ‖ 758 *ταῦτα* om. **M** | *τοῖσιδε* **CT** | *διὰ κελεύεαι* **A** ‖ 760 *ἐμέω* **D**[1]**M** | *τὰ*] *τάδε* propos. Krueger | *ὅτι* **M** ‖ 761 *ἔθελον* **TMP** | *ἀέκοντες παραστήσεσθαι* **C** ‖ 762 *ἐπαγγέλλων* **D** ‖ 763 *ὡς*] *καὶ* **T** ‖ 764 *ταῦτα τῶν βαρβάρων* **M** ‖ 765 *πείθονται* **B** ‖ 768 *μόλις* **M** ‖ 770 *παραρτέεσθαί τε* **PD** *παρααρτέσθαί* **T** *παραρτέεσθαι* **M** *παρὰ ἀρτέεσθαί τε* cett. ‖ 771 *ἀμφισβησίη* **T** cf. quae ad IV 14,2 adnotavi ‖ 771–772 *οἱ πλεῦνες γὰρ* **Mp** Ald. ‖ 772 *ἐξαγγελθέντα* **Mp** Ald. ‖ 773 *τουτέων* **M** Ald. | *Τηνίων*] cf. Plut. | *ἀνὴρ*] intelligendum iudico scil. quod praecedit *Τηνίων* (*ἀνδρῶν*) nulla necessitate editores quosdam sequendi, qui ethnicum vel sim. sicut *Τήνιος* post *ἀνήρ* intercedisse censebant ‖ 774 *ἀληθηίην* **M** Ald. ‖ 775 *ἐγράφησαν* **C** ‖ 777 *Λιμνίῃ* **C**

τοῖσι Ἕλλησι ἐς τὰς ὀγδώκοντα καὶ τριηκοσίας νέας· δύο γὰρ δὴ νεῶν τότε κατέδεε ἐς τὸν ἀριθμόν.

83 *Τοῖσι δὲ Ἕλλησι, ὡς πιστὰ δὴ τὰ λεγόμενα ἦν τῶν Τηνίων ῥήματα, παρεσκευάζοντο ὡς ναυμαχήσοντες. ἠώς τε δὴ διέφαινε, καὶ οἳ σύλλογον τῶν ἐπιβατέων ποιησάμενοι προηγόρευε εὖ ἔχοντα μὲν ἐκ πάντων Θεμιστοκλέης. τὰ δὲ ἔπεα ἦν πάντα κρέσσω τοῖσι ἥσσοσι ἀντιτιθέμενα, ὅσα δὲ*
2 *ἐν ἀνθρώπου φύσει καὶ καταστάσει ἐγγίνεται· παραινέσας δὴ τούτων τὰ κρέσσω αἱρέεσθαι καὶ καταπλέξας τὴν ῥῆσιν ἐσβαίνειν ἐκέλευσε ἐς τὰς νέας. καὶ οὗτοι μὲν δὴ ἐσέβαινον, καὶ ἧκε ἡ ἀπ' Αἰγίνης τριήρης, ἣ κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀπεδήμησε. ἐνθαῦτα ἀνῆγον τὰς νέας ἁπάσας Ἕλληνες·*
84 *ἀναγομένοισι δέ σφι αὐτίκα ἐπεκέατο οἱ βάρβαροι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι Ἕλληνες ἐπὶ πρύμνην ἀνεκρούοντο καὶ ὤκελλον τὰς νέας· Ἀμεινίης δὲ Παλληνεὺς ἀνὴρ Ἀθηναῖος ἐξαναχθεὶς νηὶ ἐμβάλλει, συμπλεκείσης δὲ τῆς νεὸς καὶ οὐ δυναμένων ἀπαλλαγῆναι οὕτω δὴ οἱ ἄλλοι Ἀμεινίῃ βοηθέοντες συν-*

AB CT MP(p) D, ad quos ab *οἱ ἄλλοι* 84,1 rursus accedunt **RSV(v)**

789 Suid. ἐπὶ πρύμνην – τὰς ναῦς· *κατὰ πρύμναν ὑπεχώρουν οὐχὶ ἐπιστραφέντες καὶ ἐξέκλιναν τὰς ἐπιούσας τῶν πολεμίων ναῦς* id. Bachm. Anecd. I 231 et cf. ibid. 352

779 *κατέδεον* **T** ‖ 780 *ῥήματα* secl. Stein Hude ‖ 781 *ἕως ἠώς* contemplavi v. quae sequuntur | *τε δὴ διέφαινε* scripsi Wesselingium sequens coll. VII 217,1 : *τε διέφαινε* **CTM** *τε δὴ ἔφαινε* cett. (cf. Hammer *De τε particulae usu Herodoteo Thucydideo Xenophonteo*, diss. Lips. 1904, 8 s.) : hunc locum difficillimum sicut codd. traditum conservavi collato IV 50, 3 et memoria tenens quae Kuehner-Gerth II. 108 de „absoluto" vocato nominativo disserunt (neque tamen locus VII 157, 2 ab illis *l. c.* laudatus inter exempla illius constructionis numerandus est, v. apparatum criticum supra adhibitum), cf. IV 81, 6 et quae illic adnotavi; hic locus a Kuehnerio et Gerthio I. 288 s. inter exempla alterius constructionis laudatur pronomine *οἳ* tamen falso omisso, pro quo *οἱ* scribit consulto vel inconsulto Stein in commentario ad usum scholarum edito: post *ποιησάμενοι* lacunam statuit Legrand, Wesselingium videlicet sequens qui *ἠγορόωντο* addi proposuit : ultro *σύλλογον ἐποιεῦντο ἐπιβατέων. προηγόρευε δὲ εὖ κτλ.* habet **M** syntaxin emendare temptans ‖ 783 *κρείσσω* **AB** | *δὲ*] *δὴ* suprascr. man. post. **A** ‖ 784 *φύσι καὶ καταστάσει* **p** | *δὲ* **BCM** ‖ 785 *αἱρέσθαι* **A**ac | *καταπλήξας* **C** | *κρῆσιν* **A**ac**BD** | *ἐκβαίνειν* **C** | *ἐκέλευε* **CTMP** ‖ 787 *οἱ Ἕλληνες* **M** Ald. quod recep. Hude ‖ 788 *σφι* om. **M** ‖ 789 *ἐπὶ* secl. Bekker Hude hab. grammatici quoque | *ἀνεκρουόν***το* ε eras. ut vid. **M** | *ὤκελον* **T** Ald. | *νέας*] cf. Suid. | *Ἀμηνίης* **TM** ‖ 789.790 *Παλληνεὺς* om. **T** ‖ 790 *συμπλακείσης* **MPpA**2mg | *νηὸς* **C**1**D** *νεὼς* **TM** ‖ 791 *Ἀμηνίῃ* **TM**

ἔμισγον. Ἀθηναῖοι μὲν οὕτω λέγουσι τῆς ναυμαχίης γενέσθαι τὴν ἀρχήν, 2
Αἰγινῆται δὲ τὴν κατὰ τοὺς Αἰακίδας ἀποδημήσασαν ἐς Αἴγιναν, ταύτην
εἶναι τὴν ἄρξασαν. λέγεται δὲ καὶ τάδε, ὡς φάσμα σφι γυναικὸς ἐφάνη,
φανεῖσαν δὲ διακελεύσασθαι ὥστε καὶ ἅπαν ἀκοῦσαι τὸ τῶν Ἑλλήνων
στρατόπεδον ὀνειδίσασαν πρότερον, τάδε «ὦ δαιμόνιοι, μέχρι κόσου ἔτι
πρύμνην ἀνακρούεσθε;»

Κατὰ μὲν δὴ Ἀθηναίους ἐτετάχατο Φοίνικες, οὗτοι γὰρ εἶχον τὸ πρὸς 85
Ἐλευσῖνός τε καὶ ἑσπέρης κέρας, κατὰ δὲ Λακεδαιμονίους Ἴωνες· οὗτοι
δ' εἶχον τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τε καὶ τὸν Πειραιέα. ἐθελοκάκεον μέντοι αὐτῶν
κατὰ τὰς Θεμιστοκλέος ἐντολὰς ὀλίγοι, οἱ δὲ πλεῦνες οὔ. ἔχω μέν νυν συχ- 2
νῶν οὐνόματα τριηράρχων καταλέξαι τῶν νέας Ἑλληνίδας ἑλόντων, χρή-
σομαι δὲ αὐτοῖσι οὐδὲν πλὴν Θεομήστορός τε τοῦ Ἀνδροδάμαντος καὶ Φυ-
λάκου τοῦ Ἱστιαίου, Σαμίων ἀμφοτέρων· τοῦδε εἵνεκα μέμνημαι τούτων 3
μούνων, ὅτι Θεομήστωρ μὲν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Σάμου ἐτυράννευσε κατα-
στησάντων τῶν Περσέων, Φύλακος δὲ εὐεργέτης βασιλέος ἀνεγράφη, καὶ
χώρῃ ἐδωρήθη πολλῇ. (οἱ δ' εὐεργέται βασιλέος «ὀροσάγγαι» καλέονται
Περσιστί.) περὶ μέν νυν τούτους οὕτω εἶχε· τὸ δὲ πλῆθος τῶν νεῶν ἐν τῇ 86
Σαλαμῖνι ἐκεραΐζετο, αἱ μὲν ὑπ' Ἀθηναίων διαφθειρόμεναι, αἱ δ' ὑπ' Αἰγι-
νητέων. ἅτε γὰρ τῶν μὲν Ἑλλήνων σὺν κόσμῳ ναυμαχεόντων κατὰ τάξιν,
τῶν δὲ βαρβάρων οὔτε τεταγμένων ἔτι οὔτε σὺν νόῳ ποιεόντων οὐδέν,

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

807 s. Lex. Rhet. 674 Dobree (Latte *Lex. Graec. Minora* 83) *'ὀροσάγγης' καὶ 'σαγγάνδης' καὶ 'παρασάγγης' καὶ 'ἄγγαρος' διαφέρει· 'ὀροσάγγαι' μὲν οἱ σωματοφύλακες, ὡς... Ἡρόδοτος...* 'οἱ εὐεργέται – Περσιστί' ‖ **808 s.** Eust. v. quae ad 32,2 laudavimus

792 *μὲν*] *δὴ* **T** | *γενέσθαι τῆς ναυμαχίης τὴν ἀρχήν* **M** ‖ **793** *δὲ* om. **M** | *ἐς Αἴγιναν* om. **Mp** ‖ **795–796** *τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων* **Mp** Ald. *τὸ τῶν Ἑλλήνων στρατοπέδων* **𝔳** ‖ **798** *εἶχον* om. **M** ‖ **800** *δὲ* **DRSV** | *τὴν* om. **T** ‖ **801** *Θεμιστοκλέους* **T** ‖ **803** *αὐτοῖς* **T** | *Θεμήστορός* **B** *Θεομίστορός* **C** *Θεομήστερός* **M** ‖ **804** *τοῦδε* ⟨*δὲ*⟩ duce Reiskio Stein Hude ‖ **805** *μόνων* **MRSV** *μόνον* **T** om. **𝔳** | *Σάμον* **RV𝔳** ‖ **807** *χώρῃ ἐδωρήθη πολλῇ* vel *πολλῇ* **TDRV𝔳** (v. praef. vol. I, pp. XXXV, XLI s.) *χώρη ἐδωρήθη πολλῇ* **P** *χώρη οἱ ἐδωρήθη πολλή* **M** Ald. *χώρη ἐδωρήθη πολλή* **p** cett. ad syntaxin cf. I 87,1 | *τοῦ βασιλέος* **M** *τοῦ βασιλῆος* (sicut ubique) Ald. | *ὀροσάναι* **T** ‖ **808** *οὕτω*] *τοῦτο* **B** ‖ **809** *διαφθειρόμεναι* om. **M** ‖ **810** *κατὰ*] ⟨*καὶ*⟩ *κατὰ* Steinio duce Hude quod collato illo Vallae *utpote Graecis servato ordine ac loco certantibus* commendat Weber *RFIC* XIV (1935) 359, sed respuunt Giusti *BPhW* LVII (1937) 173 s. et Alberti *Boll. del Com.* NS VII (1959) 81 s. ‖ **811** *οὐ τεταγμένων* codd. em. Baiter sequ. edd.

ἤμελλε τοιοῦτό σφι συνοίσεσθαι, οἷόν περ ἀπέβη. καίτοι ἦσάν γε καὶ
ἐγένοντο ταύτην τὴν ἡμέρην μακρῷ ἀμείνονες αὐτοὶ ἑωυτῶν ἢ πρὸς Εὐ-
βοίῃ πᾶς τις προθυμεόμενος καὶ δειμαίνων Ξέρξην, ἐδόκεέ τε ἕκαστος
ἑωυτὸν θηήσασθαι βασιλέα.
87 Κατὰ μὲν δὴ τοὺς ἄλλους οὐκ ἔχω μετεξετέρους εἰπεῖν ἀτρεκέως, ὡς
ἕκαστοι τῶν βαρβάρων ἢ τῶν Ἑλλήνων ἠγωνίζοντο· κατὰ δὲ Ἀρτεμισίην
2 τάδε ἐγένετο, ἀπ' ὧν εὐδοκίμησε μᾶλλον ἔτι παρὰ βασιλέϊ· ἐπειδὴ γὰρ ἐς
θόρυβον πολλὸν ἀπίκετο τὰ βασιλέος πρήγματα, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ [ἡ
ναῦς] ἡ Ἀρτεμισίης ἐδιώκετο ὑπὸ [νεὼς] Ἀττικῆς, καὶ ἣ οὐκ ἔχουσα δια-
φυγέειν, ἔμπροσθε γὰρ αὐτῆς ἦσαν ἄλλαι νέες φίλιαι, ἡ δὲ αὐτῆς πρὸς
τῶν πολεμίων μάλιστα ἐτύγχανε ἐοῦσα, ἔδοξέ οἱ τόδε ποιῆσαι, τὸ καὶ συν-
ήνεγκε ποιησάσῃ· διωκομένη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς φέρουσα ἐνέβαλε νηὶ
φιλίῃ ἀνδρῶν τε Καλυνδέων καὶ αὐτοῦ ἐπιπλέοντος τοῦ Καλυνδέων βασι-
3 λέος Δαμασιθύμου. εἰ μὲν καί τι νεῖκος πρὸς αὐτὸν ἐγεγόνεε ἔτι περὶ Ἑλ-
λήσποντον ἐόντων, οὐ μέντοι ἔχω γε εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἐκ προνοίης αὐτὰ ἐποί-
ησε οὔτε εἰ συνεκύρησε ἡ τῶν Καλυνδέων κατὰ τύχην παραπεσοῦσα
4 νηῦς. ὡς δὲ ἐνέβαλέ τε καὶ κατέδυσε, εὐτυχίῃ χρησαμένη διπλᾶ ἑωυτὴν
ἀγαθὰ ἐργάσατο· ὅ τε γὰρ τῆς Ἀττικῆς [νεὼς] τριήραρχος, ὡς εἶδέ μιν
ἐμβάλλουσαν νηὶ ἀνδρῶν βαρβάρων, νομίσας τὴν νέα τὴν Ἀρτεμισίης ἢ
Ἑλληνίδα εἶναι ἢ αὐτομολέειν ἐκ τῶν βαρβάρων καὶ αὐτοῖσι ἀμύνειν ἀπο-
88 στρέψας πρὸς ἄλλας ἐτράπετο. τοῦτο μὲν τοιοῦτον αὐτῇ συνήνεικε γενέ-

AB CT MP(p) DRSV(ϸ)

T 824 Steph. Byz. *Κάλυνδα· πόλις Καρίας ...· τὸ ἐθνικὸν Καλυνδεύς· Ἡρόδοτος ὀγδόῃ*

813 *αὐτοὶ* om. **M** ‖ 814 *δειμένων* **ϸ** | *τε*] *τοι* **B** ‖ 815 *θηήσεσθαι* **B** *θεήσασθαι* **CT MPS** ‖ 816 *μετεξετέρως* **T** secl. nescio cur Stein Hude | *εἶπαι* **M** Ald. | *ὡς* om. **C** ‖ 818 *ἔτι μᾶλλον* **D** ‖ 819–820 *ἡ ναῦς* seclusi substantivum e genitivo „scilicet“ sicut *Ἀττικῆς* quod sequitur intelligendum esse censens, cf. ll. 821, 823, 829, nihilo secus v. gramm. meam 88 ss.: *νηῦς* **ABTPD** *α* in *η* corr. **M** *νῦς* **C** ‖ 820 item *νεὼς* seclusi: *νεὸς* **C**[ac]**MPp** *νηὸς* **D** Ald. ‖ 821 *νῆες* **D**[1] | *πρὸ* **T** ‖ 822 *ἐτύγχανε μάλιστα* **D** ‖ 822.823 *συνήνεγκε* **ABD** fort. recte Atticam formam usurpantes *συνήνεικε* cett. ‖ 824 *τε*] *δὲ* **T** | *ἐπιπλέοντος τοῦ* om. **M** | *Καλυνδέω* **C** ‖ 825 *Δαμασίθου* cod. Vat. gr. 122 *Δαμασύθου* **R** *Θαμασιθύμου* **SVϸ** ‖ 826 *οὐκ ἔχω γε* **M** *οὐ μέντοι ἔγωγε* **Vϸ** *οὐ μέντοι ἔγωγε ἔχω* **S** | *εἶπαι* **M** Ald. ‖ 827 *κατατυχεῖν* **B** | *παραπεσοῦσαν* **R** ‖ 828 *ἐνέβαλλέ* **CSV** ‖ 829 *εἰργάσατο* **T** | *νεὸς* **BPRSV** seclusi cf. supra ‖ 830 *ἐμβάλουσαν* **C** | *τὴν*] *τῆς* **T** ‖ 831 *εἶναι* om. **M** ‖ 832–833 *μέν τοι αὐτῇ συνήνεικε τοιοῦτο γενέσθαι* **M**

σθαι διαφυγέειν τε καὶ μὴ ἀπολέσθαι, τοῦτο δὲ συνέβη ὥστε κακὸν ἐργα-
σαμένην ἀπὸ τούτων αὐτὴν μάλιστα εὐδοκιμῆσαι παρὰ Ξέρξῃ. λέγεται 2
γὰρ βασιλέα θηεύμενον μαθεῖν τὴν νέα ἐμβαλοῦσαν, καὶ δή τινα εἰπεῖν τῶν παρεόντων· «δέσποτα, ὁρᾷς Ἀρτεμισίην, ὡς εὖ ἀγωνίζεται καὶ νέα τῶν πολεμίων κατέδυσε;» καὶ τὸν ἐπειρέσθαι, εἰ ἀληθέως ἐστὶ Ἀρτεμισίης τὸ ἔργον, καὶ τοὺς φάναι σαφέως τὸ ἐπίσημον τῆς νεὸς ἐπισταμένους, τὴν δὲ
διαφθαρεῖσαν ἠπιστέατο εἶναι πολεμίην. τά τε γὰρ ἄλλα, ὡς εἴρηται, αὐτῇ 3
συνήνεικε ἐς εὐτυχίην γενόμενα καὶ τὸ τῶν ἐκ τῆς Καλυνδικῆς νεὸς μηδένα ἀποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δὲ εἰπεῖν λέγεται πρὸς τὰ φραζόμενα· «οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες.» ταῦτα μὲν Ξέρξην φασὶ εἰπεῖν.
Ἐν δὲ τῷ πόνῳ τούτῳ ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγὸς Ἀριαβίγνης ὁ Δα- 89
ρείου Ξέρξεω ἐὼν ἀδελφεός, ἀπὸ δὲ ἄλλοι πολλοί τε καὶ ὀνομαστοὶ Περσέων καὶ Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων, ὀλίγοι δέ τινες καὶ Ἑλλήνων· ἅτε γὰρ νέειν ἐπιστάμενοι, τοῖσι αἱ νῆες διεφθείροντο καὶ μὴ ἐν χειρῶν

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)
Λέγεται – εἰπεῖν (88,2)· Ξέρξην – εἰπεῖν (88,3) exc. floril. 𝔄𝔓

T 842 Eust. Il. 668 (ad *H* 96) *ἱστορεῖ … Ἡρόδοτος, ὅτι Σέσωστρις εἴ ποτε ἀνδρῶν* εὐπετῶς καὶ ἀμαχητὶ *περιγένοιτο, στήλας στήσας* αἰδοῖα γυναικῶν *τοῖς ἀνδρείοις* προσενέγραφε *δηλῶν,* ὡς ἦσαν ἀνάλκιδες (II 102,5). *ἔτι σφοδρὸν παρὰ τῷ αὐτῷ καὶ τὸ* 'οἱ μὲν ἄνδρες – ἄνδρες', *σεμνότερον τῶν προρηθέντων· ὅτι δὲ μέγα εἰς ὕβριν ἀνδράσι τὸ γυναῖκας καλεῖσθαι, δηλοῖ ὁ αὐτὸς ἐν τε τῷ* 'προσβάλλοντες κακὰ – ἀπεκάλεον' (IX 20) *καὶ ἐν τῷ* 'παρὰ Πέρσαις – μέγιστός ἐστι' (IX 107,1) ibid. 211 (ad *B* 235) *τὸ 'Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοί' δηλοῖ μὲν τὸ 'γυναῖκες οὐκέτ' ἄνδρες'· … ἔχει δέ τινα ὁμοιότητα πρὸς τὸν τοῦ Θερσίτου λόγον καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ ἐν τοῖς περὶ Ἀρτεμισίας, ὡς* οἱ μὲν ἄνδρες – ἄνδρες γεγόνασι Suid. *Ἀρτεμισία· αὕτη ἠρίστευσε κατὰ Περσῶν· δι' ἣν εἶπεν ὁ βασιλεύς, ὡς* οἱ ἄνδρες γυναῖκες γεγόνασιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἄνδρες

833.834 *ἐργασαμένη* **T** *ἐργασαμένον* **𝔟** ‖ **835** *γὰρ* om. **𝔓** | *ἐσβαλοῦσαν* **𝔄** *ἐμβάλουσαν* **C** *ἐμβαλοῦσαν* **𝔓** rell. | *εἰπεῖν* om. **C** ‖ **836** *διαγωνίζεται* **T** | *νῆα* **Mp** Ald. ‖ **838** *σαφῶς* **TMP** | *νεὼς* **C**[c]**TD**[c]**RSV** ‖ **839–840** *συνήνεικε αὐτῇ ὡς εἴρηται* **M** ‖ **840** *ἐς εὐτυχίην*] *εὐτυχίην* **C** *ἐς τυχίην* **T** | *νεὼς* **CTD**[c] ‖ **841** *ἀπωσθέντα* **C** | *λέγεται εἰπεῖν* **M** ‖ **842** *οἱ*] *εἰ* **V𝔟** | *οἱ – γυναῖκες*] cf. Suid. Eust. utrobique ‖ **843** *ταῦτα μὲν* om. **M** | *Ξέρξεα* **M** ‖ **844** *τούτω* (ωι supra lin.) *τω πόνω* **M** | *Ἀριβίγνης* **CT** ‖ **846** *καὶ τῶν Μήδων καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων* **M** ‖ **847** *νέες* **CTMP** | *καὶ*] *οἵ* propos. Krueger sequ. Hude: *καὶ – ἀπολλύμενοι* propositionem relativam *τοῖσι – διεφθείροντο* continuare iure censet Stein (in ed. ad usum scholl. conscr.) qui *ἐν χειρῶν νόμῳ* eundem sensum atque „comminus“ exprimere recte iudicat

2 *νόμῳ ἀπολλύμενοι, ἐς τὴν Σαλαμῖνα διένεον. τῶν δε βαρβάρων οἱ πολλοὶ
ἐν τῇ θαλάσσῃ διεφθάρησαν νέειν οὐκ ἐπιστάμενοι. ἐπεὶ δὲ αἱ πρῶται ἐς
φυγὴν ἐτράποντο, ἐνθαῦτα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο· οἱ γὰρ ὄπισθε τε-
ταγμένοι ἐς τὸ πρόσθε τῇσι νηυσὶ παριέναι πειρώμενοι ὡς ἀποδεξόμενοί
τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλέϊ τῇσι σφετέρῃσι νηυσὶ φευγούσῃσι περιέπιπτον.*
90 *Ἐγένετο δὲ καὶ τόδε ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ· τῶν τινες Φοινίκων, τῶν αἱ
νέες διεφθαρέατο, ἐλθόντες παρὰ βασιλέα διέβαλλον τοὺς Ἴωνας, ὡς δι'
ἐκείνους ἀπολοίατο αἱ νέες ὡς προδόντων· συνήνεικε ὦν οὕτω ὥστε Ἰώ-
νων τε τοὺς στρατηγοὺς μὴ ἀπολέσθαι Φοινίκων τε τοὺς διαβάλλοντας*
2 *λαβεῖν τοιόνδε μισθόν. ἔτι τούτων ταῦτα λεγόντων ἐνέβαλε νηὶ Ἀττικῇ
Σαμοθρηικίη νηῦς, ἥ τε δὴ Ἀττικὴ κατεδύετο καὶ ἐπιφερομένη Αἰγιναίη
νηῦς κατέδυσε τῶν Σαμοθρηίκων τὴν νέα. ἅτε δὴ ἐόντες ἀκοντισταὶ οἱ
Σαμοθρήικες τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήρα-*
3 *ξαν καὶ ἐπέβησάν τε καὶ ἔσχον αὐτήν. ταῦτα γενόμενα τοὺς Ἴωνας ἐρρύ-
σατο· ὡς γὰρ εἶδέ σφεας Ξέρξης ἔργον μέγα ἐργασαμένους, ἐτράπετο
πρὸς τοὺς Φοίνικας οἷα ὑπερλυπεόμενός τε καὶ πάντας αἰτιώμενος καί
σφεων ἐκέλευσε τὰς κεφαλὰς ἀποταμεῖν, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ γενόμενοι*
4 *τοὺς ἀμείνονας διαβάλλωσι. ὅκως γάρ τινα ἴδοι Ξέρξης τῶν ἑωυτοῦ ἔργον
τι ἀποδεικνύμενον ἐν τῇ ναυμαχίῃ, κατήμενος ὑπὸ τῷ ὄρεϊ τῷ ἀντίον Σα-
λαμῖνος, τὸ καλέεται Αἰγάλεως, ἀνεπυνθάνετο τὸν ποιήσαντα, καὶ οἱ
γραμματισταὶ ἀνέγραφον πατρόθεν τὸν τριήραρχον καὶ τὴν πόλιν. πρὸς δὲ
ἔτι καὶ προσεβάλετο φίλος ἐὼν Ἀριαράμνης ἀνὴρ Πέρσης παρεὼν τούτου
τοῦ Φοινικηίου πάθεος.*
91 *Οἱ μὲν δὴ πρὸς τοὺς Φοίνικας ἐτράποντο· τῶν δὲ βαρβάρων ἐς φυγὴν
τραπομένων καὶ ἐκπλεόντων πρὸς τὸ Φάληρον Αἰγινῆται ὑποστάντες ἐν τῷ
πορθμῷ ἔργα ἀπεδέξαντο λόγου ἄξια· οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἐν τῷ θορύβῳ*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)
Σχόλ. 90,2 (ad *ἀπήραξαν*): *ἀπέκοψαν, ἀπῆραν, ὕψωσαν* **B**^{3}

849–850 *ἐσφυγεῖν* **B** ‖ 853 *καὶ τόδε* om. **M** | *Φοίνικες* codd. corr. Stephanus ‖ 854 *διεφθειρέατο* **Pp** ‖ 855 *ἀπολλοίατο* **C** | *νῆες* **V𝔟**^{ac} Ald. ‖ 856 *στρατηγοὺς*] *στρατιώτας* **M** | *διαβαλόντας* **M** Ald. ‖ 857 *ἐνέβαλλεν* (ε s.l.) **M** ‖ 858 *Σαμοθρακίη* **ABCV** | *Σαμοθρηικίη – Ἀττικὴ* haplogr. om. **𝔟** | *κατεδύατο* **V** *κατεδάετο* (*α* ex *υ* corr.) **𝔟** *κατεδυέατο* **S** | *Αἰγινέη* **RSV** ‖ 859 *Σαμοθρηκῶν* **DRSV** | *νῆα* **D** Ald. | *δὴ*] *δὲ* **P**^{mg} *δὴ* **P**^{1}**p** cett. ‖ 860 *Σαμοθρῆκες* **DRV** | *νεὼς* **CTD**^{c} ‖ 862 *Ξέρξης* om. **M** ‖ 863 *πᾶν* **Mp** Ald. ‖ 865 *διαβάλωσιν* **R** | *ἑωυτῶν* **C** ‖ 866 *οὔρεϊ* **CTMP** ‖ 867 *Αἰγιάλεως* **TMp** ‖ 868–869 *δ' ἔτι* **DRSV** *δέ τι* ci. Schaefer sequ. Stein Hude ‖ 869 *προσεβάλλετο* **CTM** ‖ 873 *ἐν*] *καὶ ἐν* **T** | *θορύβῳ*] *στρατοπέδῳ* **T**

ἐκεράϊζον τάς τε ἀντισταμένας καὶ τὰς φευγούσας τῶν νεῶν, οἱ δὲ Αἰγινῆ-
ται τὰς ἐκπλεούσας. ὅκως δέ τινες τοὺς Ἀθηναίους διαφύγοιεν, φερόμενοι
ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Αἰγινήτας. ἐνθαῦτα συνεκύρεον νέες ἥ τε Θεμιστοκλέος 92
διώκουσα νέα, καὶ ἡ Πολυκρίτου τοῦ Κριοῦ ἀνδρὸς Αἰγινήτεω νηὶ ἐμβα-
λοῦσα Σιδωνίῃ, ἥ περ εἷλε τὴν προφυλάσσουσαν ἐπὶ Σκιάθῳ τὴν Αἰγιναίην,
ἐπ' ἧς ἔπλεε Πυθέης ὁ Ἰσχένου, τὸν οἱ Πέρσαι κατακοπέντα ἀρετῆς εἵ-
νεκα εἶχον ἐν τῇ νηὶ ἐκπαγλεόμενοι· τὸν δὴ περιάγουσα ἅμα τοῖσι Πέρ-
σῃσι ἥλω νηῦς ἡ Σιδωνίη ὥστε Πυθέην οὕτω σωθῆναι ἐς Αἴγιναν. ὡς δὲ 2
ἐσεῖδε τὴν νέα τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος, ἔγνω τὸ σημήιον ἰδὼν τῆς
στρατηγίδος καὶ βώσας τὸν Θεμιστοκλέα ἐπεκερτόμησε ἐς τῶν Αἰγινητέων
τὸν μηδισμὸν ὀνειδίζων. ταῦτα μέν νυν νηὶ ἐμβαλὼν ὁ Πολύκριτος ἀπέρ-
ριψε ἐς Θεμιστοκλέα· οἱ δὲ βάρβαροι, τῶν αἱ νέες περιεγένοντο, φεύγον-
τες ἀπίκοντο ἐς Φάληρον ὑπὸ τὸν πεζὸν στρατόν. ἐν δὲ τῇ ναυμαχίῃ 93
ταύτῃ ἤκουσαν Ἑλλήνων ἄριστα Αἰγινῆται, ἔπι δὲ Ἀθηναῖοι, ἀνδρῶν δὲ
Πολύκριτός τε ὁ Αἰγινήτης καὶ Ἀθηναῖοι Εὐμένης τε ὁ Ἀναγυράσιος καὶ
Ἀμεινίης Παλληνεύς, ὃς καὶ Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξε. εἰ μέν νυν ἔμαθε, ὅτι ἐν
ταύτῃ πλέοι Ἀρτεμισίη, οὐκ ἂν ἐπαύσατο πρότερον, ἢ εἷλέ μιν ἢ καὶ
αὐτὸς ἥλω· τοῖσι γὰρ Ἀθηναίων τριηράρχοισι παρεκεκέλευστο, πρὸς δὲ 2
καὶ ἄεθλον ἔκειτο μύριαι δραχμαί, ὃς ἄν μιν ζωὴν ἕλῃ, δεινὸν γάρ τι ἐπ-
οιεῦντο γυναῖκα ἐπὶ τὰς Ἀθήνας στρατεύεσθαι. αὕτη μὲν δή, ὡς πρότερον
εἴρηται, διέφυγε· ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, τῶν αἱ νέες περιεγεγόνεσαν, ἐν τῷ
Φαλήρῳ.

Ἀδείμαντον δὲ τὸν Κορίνθιον στρατηγὸν λέγουσι Ἀθηναῖοι αὐτίκα κατ' 94
ἀρχάς, ὡς συνέμισγον αἱ νέες, ἐκπλαγέντα τε καὶ ὑπερδείσαντα τὰ ἱστία

AB CT MP(p) DRSV(𝔡)

T 896–906 Plut. de Hdt.i mal. 39 (mor. 870b) *φησὶ τοίνυν Ἀθηναίους λέγειν, ὡς Ἀδείμαντος ὁ Κορινθίων στρατηγὸς ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων γενομένων, ὑπερεκπλαγεὶς καὶ καταδείσας ἔφευγεν οὐ … λαμπρῶς ἐπαιρόμενος τὰ ἱστία καὶ* ¯τὰς ναῦς ἁπάσας ἀποστρέψας· *εἶτα μέντοι κέλης ἐλαυνόμενος αὐτῷ συνέτυχε περὶ τὰ λήγοντα τῆς Σαλαμινίας, ἐκ δὲ τοῦ κέλητος ἐφθέγξατο·* «σὺ μὲν, ὦ Ἀδείμαντε, *φεύγεις* καταπροδοὺς – νικῶσι, *καθάπερ* ἠρῶντο – ἐχθρῶν»

876 *συνέκυρον* **T** | *Θεμιστοκλέους* **p** ‖ **877** *Αἰγινητέων* **B** ‖ **878** *ἥιπερ* **𝔡** | *Αἰγινέην* **T** ‖ **879** *Ἰσχαίνου* **M** ‖ **880** *ἐκπλαγεόμενοι* **TD** ‖ **882** *τὴν Ἀττικὴν ὁ Πολύκριτος νέα* **M** ‖ **883** *τῶν*] *τὸν* **DRV** ‖ **884.885** *ἀπέριψε* **CR** ‖ **887** *Ἀθηναίων* **M** ‖ **888** *Εὐμενής* codd. | *Ἀναγυρράσιος* **R** *Ἀργυράσιος* **V**[1] *Ἀργυρράσιος* **SV**[2]**𝔡** ‖ **889** *Ἀμινίης* **R** | *Παληνεύς* **TR** | *ἀπεδίωξε* **M** ‖ **890** *πλώει* **M** | *Ἀρτεμισίη*] *ἡ Ἀρτεμισίη* **M** *Ἀρτεμισίην ἐπεδίωξεν* **R** ‖ **891** *τριηράρχῃσι* **SV𝔡** | *παρακεκέλευστο* **CTMP** ‖ **892** *ἕλοι* **TM** ‖ **894** *διέφυγε* om. **C** | *οἱ*] *ἡ* **R** om. **MP**[1]**D** *αἱ* **p** ‖ **897** *καταδείσαντα* fort. recognoscendum e Plut.

ἀειράμενον οἴχεσθαι φεύγοντα, ἰδόντας δὲ τοὺς Κορινθίους τὴν στρατη-
2 *γίδα φεύγουσαν ὡσαύτως οἴχεσθαι. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι τῆς*
Σαλαμινίης κατὰ ἱρὸν Ἀθηναίης Σκιράδος, περιπίπτειν σφι κέλητα θείῃ
πομπῇ, τὸν οὔτε πέμψαντα φανῆναι οὐδένα οὔτε τι τῶν ἀπὸ τῆς στρατιῆς
εἰδόσι προσφέρεσθαι τοῖσι Κορινθίοισι. τῇδε δὲ συμβάλλονται εἶναι θεῖον
τὸ πρῆγμα· ὡς γὰρ ἀγχοῦ γενέσθαι τῶν νεῶν, τοὺς ἀπὸ τοῦ κέλητος λέ-
3 *γειν, τάδε «Ἀδείμαντε, σὺ μὲν ἀποστρέψας [τὰς νεῦς] ἐς φυγὴν ὅρμησαι*
καταπροδοὺς τοὺς Ἕλληνας· οἱ δὲ καὶ δὴ νικῶσι, ὅσον αὐτοὶ ἠρῶντο ἐπι-
κρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν.» ταῦτα λεγόντων ἀπιστέειν γὰρ τὸν Ἀδείμαντον,
αὖτις τάδε λέγειν, ὡς αὐτοὶ οἷοί τε εἶεν ἀγόμενοι ὅμηροι ἀποθνῄσκειν, ἢν
4 *μὴ νικῶντες φαίνωνται οἱ Ἕλληνες· οὕτω δὴ ἀποστρέψαντα τὴν νέα*
αὐτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπ' ἐξεργασμένοισι ἐλθεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον.
τούτους μὲν τοιαύτη φάτις ἔχει ὑπὸ Ἀθηναίων· οὐ μέντοι αὐτοί γε Κορίν-
θιοι ὁμολογέουσι, ἀλλ' ἐν πρώτοισι σφέας αὐτοὺς τῆς ναυμαχίης νομίζουσι
95 *γενέσθαι, μαρτυρεῖ δέ σφι καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς. Ἀριστείδης δὲ ὁ Λυσιμάχου*
ἀνὴρ Ἀθηναῖος, τοῦ καὶ ὀλίγῳ τι πρότερον τούτων ἐπεμνήσθην ὡς ἀνδρὸς
ἀρίστου, οὗτος ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ τῷ περὶ Σαλαμῖνα γενομένῳ τάδε ἐποί-
εε· παραλαβὼν πολλοὺς τῶν ὁπλιτέων, οἳ παρατετάχατο παρὰ τὴν ἀκτὴν
τῆς Σαλαμινίης χώρης γένος ἐόντες Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ψυττάλειαν νῆσον
ἀπέβησε ἄγων, οἳ τοὺς Πέρσας τοὺς ἐν τῇ νησῖδι ταύτῃ κατεφόνευσαν
πάντας.
96 *Ὡς δὲ ἡ ναυμαχίη διελέλυτο, κατειρύσαντες ἐς τὴν Σαλαμῖνα οἱ Ἕλλη-*
νες τῶν ναυηγίων, ὅσα ταύτῃ ἐτύγχανε ἔτι ἐόντα, ἕτοιμοι ἦσαν ἐς ἄλλην

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

899 *φεύγουσαν*] *φέρουσαν* **C** ‖ 900 *Σαλαμίνης* **C** | *τὸ ἱρὸν* **T** Ald. | *Σκιρράδος* **RSV** *Σκυράδος* **M** ‖ 901 *φάναι* **C** ‖ 902 *τοῖσι Κορινθίοισι* om. **SV𝔟** ‖ 903 *πρῆγμα* *ρ* ex *η* corr. **𝔟** | *νηῶν* **MRSV** ‖ 903.904 *λέγει* **C** ‖ 904 *σὺ μὲν ὦ Ἀδείμαντε* Plut. | *τὰς νεῦς* a sermone nostri abhorrens seclusi explicationem olim additam esse iudicans: verbum *ἀποστρέφειν* absolute usurpatur sicut supra 87, 4 al. | *ὥρμησαι* **CT MPDRSV** ‖ 905 *αὐτοὶ*] *αὐ* **RSV** ‖ 908 *ἀποστρέψαντες* **Mp** Ald. | *τὴν νέα* om. **M**[1] supra lin. add. **M**[2] ‖ 909 *ἐπΥεξεργασμένοισι* **CTDRV** *ἐπ' ἐξειργασμένοισι* **M** *ἐπεξειργασμένοισι* Ald. ‖ 913 *ὀλίγον* **S𝔟** fin. voc. comp. not. **V** | *τι* om. **M** | *ἐμνήσθην* **TMP** ‖ 914 *τούτῳ* om. **D** | *γενομένῳ*] *κειμένῳ* **M** ‖ 915 *οἳ*] *οἳ πολλοὶ* **M** | *παρετετάχατο* **D** cf. I 165,2; VII 6,3 v. gramm. meam 153 s. ‖ 916 *ἐόντας* **p** ‖ 917 *κατεφόνευσε* **𝔟** ‖ 919 *κατερύσαντες* **CP** *κατερρύσαντες* alterum *ρ* priori suprascr. **M**[1] *κατερρύσαντες* **p** *κατειρύσαντας* **𝔟** ‖ 920 *ἔτι ἐτύγχανε ἔτι* **RV𝔟**

ναυμαχίην ἐλπίζοντες τῇσι περιεούσῃσι νηυσὶ ἔτι χρήσεσθαι βασιλέα. τῶν 2
δὲ ναυηγίων πολλὰ ὑπολαβὼν ἄνεμος ζέφυρος ἔφερε τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ τὴν
ἠιόνα τὴν καλεομένην Κωλιάδα ὥστε ἀποπλῆσαι τὸν χρησμὸν τόν τε ἄλλον
πάντα τὸν περὶ τῆς ναυμαχίης ταύτης εἰρημένον Βάκιδι καὶ Μουσαίῳ καὶ
δὴ καὶ κατὰ τὰ ναυήγια τὰ ταύτῃ ἐξενειχθέντα τὸ εἰρημένον πολλοῖσι
ἔτεσι πρότερον τούτων ἐν χρησμῷ Λυσιστράτῳ Ἀθηναίῳ ἀνδρὶ χρησμολόγῳ, τὸ ἐλελήθεε πάντας τοὺς Ἕλληνας,

«Κωλιάδες δὲ γυναῖκες ἐρετμοῖσι φρίξουσι.»

τοῦτο δὲ ἔμελλε ἀπελάσαντος βασιλέος ἔσεσθαι.

Ξέρξης δὲ ὡς ἔμαθε τὸ γεγονὸς πάθος, δείσας, μή τις τῶν Ἰώνων ὑπο- 97
θῆται τοῖσι Ἕλλησι ἢ αὐτοὶ νοήσωσι πλέειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντες
τὰς γεφύρας καὶ ἀπολαμφθεὶς ἐν τῇ Εὐρώπῃ κινδυνεύσῃ ἀπολέσθαι, δρησμὸν ἐβούλευε· θέλων δὲ μὴ ἐπίδηλος εἶναι μήτε τοῖσι Ἕλλησι μήτε τοῖσι
ἑωυτοῦ ἐς τὴν Σαλαμῖνα χῶμα ἐπειρᾶτο διαχοῦν, γαύλους τε Φοινικηίους
συνέδεε, ἵνα ἀντί τε σχεδίης ἔωσι καὶ τείχεος, ἀρτέετό τε ἐς πόλεμον ὡς
ναυμαχίην ἄλλην ποιησόμενος. ὁρῶντες δέ μιν πάντες οἱ ἄλλοι ταῦτα 2
πρήσσοντα εὖ ἠπιστέατο, ὡς ἐκ παντὸς νόου παρεσκεύασται μένων πολε-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

T 928 Strabo 398 *περὶ ... Ἀνάφλυστόν ἐστι ... τὸ τῆς Κωλιάδος Ἀφροδίτης ἱερόν, εἰς ὃν τόπον ἐκκυμανθῆναι ... ἐκ τῆς περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίας τῆς Περσικῆς ναυάγιά φασι, περὶ ὧν καὶ τὸν Ἀπόλλω προειπεῖν·* «Κωλιάδες – φρίξουσι»

921 s. Lex. Vind. 181 s. v. *ὑπολαβών*: τῶν δὲ – ἐξέφερε τοῖς Ἀττικοῖς

921 *περιούσῃσι* **T** ‖ **922** *ναυαγίων* Lex. Vind. | *ὑποβαλὼν* **C** | *ἐξέφερε* (cf. l. 925) Lex. Vind. **ἔφερε* **p** | *τοῖς Ἀττικοῖς* Lex. Vind. ‖ **923** *ἀποπλῆσαι*] „noster ad *τῶν ναυηγίων τὰ πολλὰ* aptavit, quae ad Coliadem delata fidem oraculi conciliarint." Wesseling: e Vallae (*ut*) *impletum sit* infinitivum passivum *ἀποπλησθῆναι* restituere voluerunt edd., cf. Weber in „Curis Hdt.eis ad Laurentium Vallam pertinentibus" (*RFIC* 14, 1935, 359), Alberti in „Erodoto nella traduzione latina di Lorenzo Valla" (*Boll. del Com. per la Prep.* NS 7, 1959, 82), sed cf. Kuehner-Gerth II 504 et 501 ss., unde coniunctionem *ὥστε* hic vix sensu „consecutivo" velut ad actum zephyri referens usurpari posse cognoscitur ‖ **924–925** *καὶ δὴ καὶ δὴ κατὰ* **M** ‖ **925** *ναυάγια* **T** | *ἐξενεχθέντα* **CR** ‖ **928** *δὲ* om. **C** | *φρίξουσι*] pro certo habeo cum aliis edd. Kuhnium sequentibus *φρύξουσι* legendum esse ‖ **929** *ἀπελάσσοντος* **RV𝔟** *ἀπελάσαν τοῦ* **D** *ἐπελάσαντος* **M** ‖ **931** *ἐς τὸν Ἑλλήσποντον* om. **M** ‖ **932** *κινδυνεύσει ἀπολέσθαι* **M** *ἀπολέσθαι κινδυνεύσει* **C¹TSV𝔟** *ἀπολέσθαι κινδυνεύσῃ* **C²Pp** ‖ **933** *ἐβούλευσε* **TMP** | *ἐπίδημος* **RSV** ‖ **934** *γαύλούς* **R** *γαύλούς* **V** *γαυλούς* **𝔟** rell. cf. quae ad VI 17 et III 136,1 adnotavi ‖ **936** *ὀρέοντες* **Pp** *ὀρέωντες* **C** ‖ **937** *παρεσκεύαστο* **M** Ald. ‖ **937.938** *μὲν πολεμίζειν* **T** Ald.

μήσειν· Μαρδόνιον δ' οὐδὲν τούτων ἐλάνθανε ὡς μάλιστα ἔμπειρον ἐόντα
τῆς ἐκείνου διανοίης.
98 Ταῦτά τε ἅμα Ξέρξης ἐποίεε καὶ ἔπεμπε ἐς Πέρσας ἀγγελέοντα τὴν
[παροῦσάν σφι] συμφορήν. (τούτων δὲ τῶν ἀγγέλων ἔστι οὐδέν, ὅ τι θᾶσ-
σον παραγίνεται θνητὸν ἐόν· οὕτω τοῖσι Πέρσῃσι ἐξεύρηται τοῦτο· λέ-
γουσι γάρ, ὡς ὅσων ἂν ἡμερέων ⟨ᾖ⟩ ἡ πᾶσα ὁδός, τοσοῦτοι ἵπποι τε καὶ
ἄνδρες διεστᾶσι κατὰ ἡμερησίην ὁδὸν ἑκάστην ἵπποι τε καὶ ἀνὴρ τεταγ-
μένος· τοὺς οὔτε νιφετός, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νὺξ ἔργει μὴ οὐ κα-
2 τανύσαι τὸν προκείμενον αὐτῷ δρόμον τὴν ταχίστην· ὁ μὲν δὴ πρῶτος
δραμὼν παραδιδοῖ τὰ ἐντεταλμένα τῷ δευτέρῳ, ὁ δὲ δεύτερος τῷ τρίτῳ·
τὸ δὲ ἐνθεῦτεν ἤδη κατ' ἄλλον διεξέρχεται παραδιδόμενα, κατά περ Ἕλ-
λησι ἡ λαμπαδηφορίη, τὴν τῷ Ἡφαίστῳ ἐπιτελέουσι· τοῦτο τὸ δράμημα
99 τῶν ἵππων καλέουσι Πέρσαι 'ἀγγαρήιον'·) ἡ μὲν δὴ πρώτη ἐς Σοῦσα ἀγγε-
λίη ἀπικομένη, ὡς ἔχοι Ἀθήνας Ξέρξης, ἔτερψε οὕτω δή τι Περσέων τοὺς
ὑπολειφθέντας, ὡς τάς τε ὁδοὺς μυρσίνῃ πάσας ἐστόρεσαν καὶ ἐθυμίων
θυμιήματα καὶ αὐτοὶ ἦσαν ἐν θυσίῃσί τε καὶ εὐπαθείῃσι.
2 Ἡ δὲ δευτέρη σφι ἀγγελίη ἐπεσελθοῦσα συνέχεε οὕτω, ὥστε τοὺς κιθῶ-
νας κατερρήξαντο πάντες βοῇ τε καὶ οἰμωγῇ ἐχρέωντο ἀπλέτῳ Μαρδόνιον

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 944 ss. Xen. Cyrop. VIII 6.17 (*Κῦρος*) *σκεψάμενος ..., πόσην ἂν* ὁδὸν *ἵππος* κατανύτοι *τῆς ἡμέρας ἐλαυνόμενος ὥστε διαρκεῖν, ἐποιήσατο ἱππῶνας τοσοσῦτον διαλείποντας καὶ* ἵππους *ἐν αὐτοῖς κατέστησε καὶ τοὺς ἐπιμελομένους τούτων καὶ* ἄνδρα *ἐφ' ἑκάστῳ τῶν τόπων* ἔταξε

938 *ἐόντα* om. **R** ‖ 940 *ταῦτά τε*] *ταῦτα* **S** ‖ 941 *παρεοῦσάν σφι* **PpS** Ald. : seclusi ea verba a sermone nostri abhorrentia „quaecumque eis contingebat fortuna" significantia quae illud *ἐποίεε καὶ ἔπεμπε* „facere atque mittere solebat" explicant ad ambas legationes referentia, quarum cap. 99 post longam parenthesin mentio fit ‖ 943 *ὅσον* **AC**[c] v. gramm. meam 113 | ⟨*ᾖ*⟩ *ἡ* Schaefero duce edd. *ἡ* codd. ‖ 944 *διεστᾶσι*] cf. Xen. ‖ 944–945 *ἵπποι τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος*] *τεταγμένοι* tantum **M** Ald. *ἵππος τε καὶ ἀνὴρ τεταγμένος* edd. prorsus omnes : uirum solum *τεταγμένον* fuisse censeo neque equos, cf. Xen. ‖ 945 *ἐέργει* **M** Ald. ‖ 946 *ἑωυτῷ* **M** Ald. ‖ 948 *ἄλλον*] *alium atque alium* Valla quod recipiunt edd. quidam vocibus ⟨*καὶ ἄλλον*⟩ additis, sed supervacaneum iure censet Weber *RFIC* 14 (1935) 359 ‖ 949 *λαμπαδιφορίη* **DRSV** ‖ 950 *ἀγγειρήιον* **RSV** cf. adnotationem ad III 126, 2 ‖ 951 *ἔχει* **MT** ‖ 952 *τάς*] *τά* **B**[1] | *μυρσήνη* **D**[1] *μυρσίνῃσι* **M** Ald. | *ἐστρόνεσαν* **D** ‖ 953 *εὐπαθείῃσιν* **TM** *εὐπαθίῃσιν* cett. ‖ 954 *ἀγγελέη* **R** | *ἐπεξελθοῦσα*] praeverbium *ἐξ-* multo melius mihi sensui nuntii ex acie belloque advenientis convenire videtur quam illud *ἐσ-* in *ἐπεσελθοῦσα* a Reiskio propositum quod recepp. edd. ‖ 954.955 *κιθῶτας* **B** ‖ 955 *ἐχρέοντο* **Pp**

*ἐν αἰτίῃ τιθέντες. οὐκ οὕτω δὲ περὶ τῶν νηῶν ἀχθόμενοι ταῦτα οἱ Πέρσαι
ἐποίευν ὡς περὶ αὐτῷ Ξέρξῃ δειμαίνοντες. καὶ περὶ Πέρσας μὲν ἦν ταῦτα* **100**
τὸν πάντα μεταξὺ χρόνον γενόμενον, μέχρι οὗ Ξέρξης αὐτός σφεας ἀπικόμενος ἔπαυσε.

*Μαρδόνιος δὲ ὁρῶν μὲν Ξέρξην συμφορὴν μεγάλην ἐκ τῆς ναυμαχίης
ποιεύμενον ὑποπτεύων δὲ αὐτὸν δρησμὸν βουλεύειν ἐκ τῶν Ἀθηνέων,
φροντίσας πρὸς ἑωυτόν, ὡς δώσει δίκην ἀναγνώσας βασιλέα στρατεύεσθαι
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καί οἱ κρέσσον εἴη ἀνακινδυνεῦσαι ἢ κατεργάσασθαι τὴν
Ἑλλάδα ἢ αὐτὸν καλῶς τελευτῆσαι τὸν βίον ὑπὲρ μεγάλων αἰωρηθέντα·
πλέον μέντοι ἔφερέ οἱ ἡ γνώμη κατεργάσασθαι τὴν Ἑλλάδα. λογισάμενος
ὦν ταῦτα προσέφερε τὸν λόγον τόνδε· «δέσποτα, μήτε λυπέο μήτε συμ-* 2
*φορὴν μηδεμίαν μεγάλην ποιεῦ τοῦδε τοῦ γεγονότος εἵνεκα πρήγματος. οὐ
γὰρ ξύλων ἀγὼν ὁ τὸ πᾶν φέρων ἐστὶ ἡμῖν, ἀλλ' ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων.
σοὶ δὲ οὔτε τις τούτων τῶν τὸ πᾶν σφι ἤδη δοκεόντων κατεργάσθαι ἀπο-
βὰς ἀπὸ τῶν νεῶν πειρήσεται ἀντιωθῆναι οὔτ' ἐκ τῆς ἠπείρου τῆσδε, οἵ
τε ἡμῖν ἠντιώθησαν, ἔδοσαν δίκας. εἰ μέν νυν δοκέει, αὐτίκα πειρώμεθα* 3
*τῆς Πελοποννήσου· εἰ δὲ καὶ δοκέει ἐπισχεῖν, παρέχει ποιέειν ταῦτα. μὴ
δὲ δυσθύμει· οὐ γάρ ἔστι Ἕλλησι οὐδεμία ἔκδυσις μὴ οὐ δόντας λόγον,
τῶν ἐποίησαν νῦν τε καὶ πρότερον εἶναι σοὺς δούλους. μάλιστα μέν νυν
ταῦτα ποίεε· εἰ δ' ἄρα τοι βεβούλευται αὐτὸν ἀπελαύνοντα ἀπάγειν τὴν
στρατιήν, ἄλλην ἔχω καὶ ἐκ τῶνδε βουλήν. σὺ Πέρσας, βασιλεῦ, μὴ ποιή-* 4
σῃς καταγελάστους γενέσθαι Ἕλλησι· οὐδὲν γὰρ ἐν τοῖσι Πέρσῃσι δεδή-

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

956 *αἰτίῃσι* **TMPp** | *νεῶν* **CP** ‖ **960** *ὁρέων* **CTMP** ‖ **960–961** *ποιεύμενον ἐκ τῆς ναυμαχίης* **T** ‖ **961** *δὲ* om. et supra lin. suppl. **A**^{1} | *Ἀθηναίων* **CTMP**^{1}**DRSV** *Ἀθηνέων* **P**^{2}**p** cett. ‖ **963** *Ἑλλάδα – κατεργάσασθαι τὴν* haplogr. om. **D**^{1} | *κρεῖσσον* **ABRSV** | *ἢ*] *καὶ ἢ* **T** ‖ **964–965** *Ἑλλάδα – κατεργάσασθαι τὴν* haplogr. om. **B**^{1} ‖ **965** *πλέων* **C**^{ac}**M** *πλέω* **M** Ald. | *οἱ* om. **B**^{2} | *ἡ* om. **RSV** | *κατεργάσθαι* **V**^{1} *κατεργάσασθαι* **V**^{2}**𝔟** cett. v. Kuehner-Gerth I 197 ‖ **966** *τὸν* om. **M** | *μήτε*$_{2}$] *μήποτε* **T** ‖ **967** *μηδεμίην* **TM** Ald. | *πρήγματος εἵνεκα* **M** ‖ **968** *ἡμῖν ἐστὶν* **MD**^{1} ‖ **969** *σὺ* **p** | *οὐδέ τις* **T** | *τούτων τῶν*] *τούτων* **DRV** | *κατεργάσασθαι* **TDRSV** ‖ **970** *πειρήσεταί τοι* **M** | *ἀντιώθησαν* **D** ‖ **971** *ἐδώκεαν* (sic) **T** | *δοκέειν* **SV𝔟** ‖ **972** *Πελοπονήσου* **T** | *παρέχειν* **C** *παρέχεις* **T** *παρέσχει* ut vid. **𝔟** ‖ **973** *δυσθύμειν* **𝔟** | *ἔτι* **T** | *οὐδεμίη* **M** Ald. ‖ **974** *σοὺς*] *τοὺς* **RSV** ‖ **975** *ποίεεν* **SV𝔟** *ποιέειν* **R** | *ἀπαγαγεῖν* **RSV** *ἀπήρειν* ut vid. **M** ‖ **976** *βασιλεῦς* **𝔟** ‖ **977** *κατγελάστ* **𝔟**^{ac} *καταγελάς σε* **𝔟**^{c} | *τοῖσι Πέρσῃσι* **DRSV** quod probat Wesseling quoque *Πέρσῃσι τοῖσι* cett. : Valckenaeri coniecturam *Πέρσῃσί τοι τι* iam a Schweighaeuserio resputum nihilominus commendant edd. recentiores quidam

ληται τῶν πρηγμάτων, οὐδ' ἐρεῖς, ὅκου ἐγενόμεθα ἄνδρες κακοί. εἰ δὲ
Φοίνικές τε καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες κακοὶ ἐγένοντο, οὐ-
δὲν πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ πάθος. ἤδη ὦν, ἐπειδὴ οὐ Πέρσαι
τοι αἴτιοί εἰσι, ἐμοὶ πείθεο· εἴ τοι δέδοκται μὴ παραμένειν, σὺ μὲν ἐς
ἤθεα τὰ σεωυτοῦ ἀπέλαυνε τῆς στρατιῆς ἀπάγων τὸ πολλόν, ἐμὲ δὲ σοὶ
χρὴ τὴν Ἑλλάδα παρασχεῖν δεδουλωμένην τριήκοντα μυριάδας τοῦ
101 *στρατοῦ ἀπολεξάμενον.» ταῦτα ἀκούσας Ξέρξης, ὡς ἐκ κακῶν ἐχάρη τε*
καὶ ἥσθη, πρὸς Μαρδόνιόν τε βουλευσάμενος ἔφη ἀποκρινεῖσθαι, ὁκότερον
ποιήσει τούτων. ὡς δ' ἐβουλεύετο ἅμα Περσέων τοῖσι ἐπικλήτοισι, ἔδοξέ
οἱ καὶ Ἀρτεμισίην ἐς συμβουλίην μεταπέμψασθαι, ὅτι πρότερον ἐφαίνετο
2 *μούνη νοέουσα, τὰ ποιητέα ἦν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἡ Ἀρτεμισίη, μεταστησά-*
μενος τοὺς ἄλλους, τούς τε συμβούλους Περσέων καὶ τοὺς δορυφόρους,
ἔλεξε Ξέρξης, τάδε «κελεύει με Μαρδόνιος μένοντα αὐτοῦ πειρᾶσθαι τῆς
Πελοποννήσου λέγων, ὥς μοι Πέρσαι τε καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς οὐδενὸς μετ-
3 *αίτιοι πάθεός εἰσι, ἀλλὰ βουλομένοισί σφι γένοιτ' ἂν ἀπόδεξις. ἐμὲ ὦν ἢ*
ταῦτα κελεύει ποιέειν ἢ αὐτὸς ἐθέλει τριήκοντα μυριάδας ἀπολεξάμενος
τοῦ στρατοῦ παρασχεῖν μοι τὴν Ἑλλάδα δεδουλωμένην, αὐτὸν δέ με κε-
4 *λεύει ἀπελαύνειν σὺν τῷ λοιπῷ στρατῷ ἐς ἤθεα τὰ ἐμά. σὺ ὦν ἐμοί –*
καὶ γὰρ περὶ τῆς ναυμαχίης εὖ συνεβούλευσας τῆς γενομένης οὐκ ἐῶσα
ποιέεσθαι – νῦν τε συμβούλευσον, ὁκότερα ποιέων ἐπιτύχω εὖ βουλευσά-
102 *μενος.» ὁ μὲν ταῦτα συνεβουλεύετο, ἡ δὲ λέγει, τάδε «βασιλεῦ, χαλεπὸν*
μέν ἐστι συμβουλευομένῳ τυχεῖν τὰ ἄριστα εἴπασαν. ἐπὶ μέντοι τοῖσι κα-
τήκουσι πρήγμασι δοκέει μοι αὐτὸν μέν σε ἀπελαύνειν ὀπίσω, Μαρδόνιον

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

1000 s. Lex. Vind. 185 *ὑποδέχεται ἀντὶ τοῦ 'ὑπίσχεται'· ὁ αὐτός* (i. e. *Ἡρόδοτος*)· Μαρδόνιον – καταλιπεῖν

978 *ἐρεῖς*] *ἔτι* **M** ‖ **979** *τε* om. **M** | *καὶ Κίλικες* om. **M** ‖ **980** *προσήκει τοῦτο* **M** ‖ **981** *ἐμοὶ*] *μὴ* **T** | *εἴ τι* **Rp** | *μὴ* om. **C** | *παραμενέειν* **RSV** ‖ **982** *τὰς εωυτοῦ* **AB** *τὰ ἑωυτοῦ* **S** | *τὸν πολλόν* **𝔟** ‖ **983** *τοῦ* om. **M** ‖ **984** *ἀποδεξάμενον* **D**[1] ‖ **985** *ἀποκρίνασθαι* **Mp** Ald. ‖ **986** *ποιήσι* **𝔟** *ποιῆ* **V** | *τουτέων* **M** ‖ **987** *ἐπὶ συμβουλὴν* **MPRSV** ‖ **987.988** *μούνη ἐφαίνετο* **M** ‖ **989** *τῶν δορυφόρων* **T** ‖ **990** *ἔλεγε* **T** ‖ **990–991** *πειρᾶσθαι τῆς Πελοπονήσου* **T** *τῆς Πελοποννήσου ἀποπειρᾶσθαι* **M** *ἀποπειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου* Ald. ‖ **992** *εἰσι πάθεος* **D**[1] | *σφισι* **T** | *ἀπόδιξις* **A** *ἀπόδεξης* **D**[1] *ἀπόδειξις* **R** ‖ **993** *κελεύειν* **R** | *ποιεῖν* **MD** ‖ **994** *ἐμοὶ* **S** | *αὐτῷ δέ μοι* **T** ‖ **995** *λυπῷ* **B**[ac] litt. *οι* ex *υ* mutata esse videtur **A**[1] | *τἀμά* **M** ‖ **997** *τε*] v. Kuehner-Gerth II 252 sed fort. cum Kruegero Hudio delendum, cf. Hammer *De τε particulae usu Hdt.eo Thuc.eo Xen.eo*, diss. Lips. 1904, 9 s. | *ποιέω* **C** ‖ **998** *συνεβουλεύσατο* **T** ‖ **999** *τυχεῖν συμβουλευομένων* **M**

δέ, εἰ ἐθέλει τε καὶ ὑποδέκεται ταῦτα ποιήσειν, αὐτοῦ καταλιπεῖν, σὺν
τοῖσι ἐθέλει. τοῦτο μὲν γάρ, ἢν καταστρέψηται, τά, φησι, θέλει καί οἱ 2
προχωρήσῃ, τὰ νοέων λέγει, σὸν τὸ ἔργον, ὦ δέσποτα, γίνεται· οἱ γάρ σοὶ
δοῦλοι κατεργάσαντο· τοῦτο δέ, ἢν τὰ ἐναντία τῆς Μαρδονίου γνώμης γέ-
νηται, οὐδεμία συμφορὴ μεγάλη ἔσται σέο τε περιεόντος καὶ ἐκείνων τῶν
πρηγμάτων περὶ οἶκον τὸν σόν. ἢν γὰρ σύ τε περιῇς καὶ οἶκος ὁ σός, 3
πολλοὺς πολλάκις ἀγῶνας δραμέονται περὶ σφέων αὐτῶν οἱ Ἕλληνες.
Μαρδονίου δέ, ἤν τι πάθῃ, λόγος οὐδεὶς γίνεται· οὐδέ τι νικῶντες οἱ Ἕλ-
ληνες νικῶσι, δοῦλον σὸν ἀπολέσαντες· σὺ δέ, τῶν εἵνεκα τὸν στόλον ἐποι-
ήσω, πυρώσας τὰς Ἀθήνας ἀπελᾷς.» ἥσθη τε δὴ τῇ συμβουλῇ Ξέρξης· **103**
λέγουσα γὰρ ἐπετύγχανε, τά περ αὐτὸς ἐνόεε. οὐδὲ γὰρ εἰ πάντες καὶ πᾶ-
σαι συνεβούλευον αὐτῷ μένειν, ἔμενε ἄν, δοκέειν ἐμοί· οὕτω καταρρωδή-
κεε. ἐπαινέσας δὲ τὴν Ἀρτεμισίην ταύτην μὲν ἀποστέλλει ἄγουσαν αὐτοῦ
τοὺς παῖδας ἐς Ἔφεσον, νόθοι γάρ τινες παῖδές οἱ συνείποντο· συνέπεμπε **104**
δὲ τοῖσι παισὶ φύλακον Ἑρμότιμον γένος μὲν ἐόντα Πηδασέα, φερόμενον
δὲ οὐ τὰ δεύτερα τῶν εὐνούχων παρὰ βασιλέϊ. (οἱ δὲ Πηδασέες οἰκέουσι
ὑπὲρ Ἁλικαρνησσοῦ, ἐν δὲ τοῖσι Πηδάσοισι τούτοισι τοιόνδε συμφέρεται

AB CT MP(p) DRSV, ad quos usque ad *ἀγῶνας* (102.3) accedit 𝔟
Ὅτι Ἑρμότιμός τις ἦν Πηδασεὺς γένος οὐ τὰ δεύτερα – βασιλεῖ (104), τῷ μεγίστη (105) – τίσις καὶ Ἑρμότιμος (106 fin.) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVI

1017 s. Lex. Vind. 167 *συμφέρεται ἀντὶ τοῦ 'ὁμιλεῖ' καὶ συμφέρεται ἀντὶ τοῦ 'ᾄδεται'· Ἡρόδοτος·* τοιοῦτον συμφέρεται πρῆγμα γίγνεσθαι

1001 *ἐθέλει τε*] *ἐθέλοι τε* **M** Ald. *ἐθέλει τεο* (*εο* in litt.) sicut *ἐθέλει τε ὃ* scribere voluisset **A**[1] *ἐθέλει* **TP**[1] | *ὑποδέδεκται* **RSV** *ὑποδέκται* 𝔟 | *καταλειπεῖν* **B** *καταλιπὼν* 𝔟 ‖ **1002** *ἐθέλοι* **M** | *τοῦτο – θέλει* haplogr. om. **R** | *τά φησι ἐθέλει* **DSV** *τά σφισι θέλει* quod e ΤΑ ΦΗCΙ ΘΕΛΕΙ (C pro Є lecto) ortum videtur **CPp** *τὰ ἐθέλει* **M** *τά φησι θέλειν* **B** litt. *ν* in angusto inter voces spatio interposita man. rec. **A** ‖ **1003** *προχωρήσει* **TMRS** *προχωρήσι* 𝔟 fin. voc. comp. not. **V** | *γίνεται* om. **Mp** ‖ **1004** *Μαρδονίης* **C** ‖ **1005** *οὐδεμίη* **M** Ald. | *ἔστι σέο τε* **C** *ἔσταισε ὅτε* 𝔟 ‖ **1007** *οἱ Ἕλληνες περὶ σφέων αὐτέων* **M** *περὶ σφέων αὐτέων οἱ Ἕλληνες* Ald. ‖ **1008** *δέ*] *τε* **B** ‖ **1010** *δὴ* om. **RSV** | *συμβουλίῃ* **ABC** ‖ **1011** *ἐτύγχανε* **T** | *ἐπενόεε* **M** Ald. ‖ **1012** *μενέειν* **C** ‖ **1012.1013** *κατερρωδήκεε* **D** ‖ **1013** *ταύτην τὴν μὲν* **RSV** ‖ **1014** *τοὺς* om. **ABCT** | *συνέποντο* **CT** *συνέσποντο* **AB** ‖ **1015** *ἐόντα Πηδασέα μὲν γένος* **M** ‖ **1016** *τῶν εὐνούχων* om. **M** ‖ **1016–1017** *βασιλέϊ – Πηδάσοισι*] *παραδράσοισι* **C** ‖ **1016–1021** *οἱ – ἦν* (1021) quae apud Const. non extant et quorum maximam partem explicativam quasi adnotationem nostri esse iudico secl. Hude duce Valckenaero ‖ **1017** *Ἁλικαρνησοῦ* **ABTD**[1] | *Πηδασέσισοισι* (e *Πηδασεέσι* in *Πηδάσοισι* correctum potuit nasci) **M** *Πηδασέοισι* Ald. | *τουτέοισι* **AB CT** | *τοιόνδε*] *τοιοῦτον* Lex. Vindob. | *φέρεται* **TMPDRSV** Lex. Vind.

*πρῆγμα γίνεσθαι· ἐπεὰν τοῖσι ἀμφικτύοσι πᾶσι τοῖσι ἀμφὶ ταύτης οἰκέ-
ουσι τῆς πόλιος μέλλῃ τι ἐντὸς χρόνου ἔσεσθαι χαλεπόν, τότε ἡ ἱερείη
αὐτόθι τῆς Ἀθηναίης φύει πώγωνα μέγαν· τοῦτο δέ σφι δὶς ἤδη ἐγένετο.)*
105 *ἐκ τούτων δὴ τῶν Πηδασέων ὁ Ἑρμότιμος ἦν, τῷ μεγίστη τίσις ἤδη ἀδι-
κηθέντι ἐγένετο πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἁλόντα γὰρ αὐτὸν ὑπὸ πολεμίων
καὶ πωλεόμενον ὠνέεται Πανιώνιος ἀνὴρ Χῖος, ὃς τὴν ζόην κατεστήσατο
ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων· ὅκως γὰρ κτήσαιτο παῖδας εἴδεος ἐπαμμένους,
ἐκτάμνων ἀγινέων ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον χρημάτων μεγάλων,*
2 *παρὰ γὰρ τοῖσι βαρβάροισι τιμιώτεροί εἰσι οἱ εὐνοῦχοι πίστιος εἵνεκα τῆς
πάσης τῶν ἐνορχίων. ἄλλους τε δὴ ὁ Πανιώνιος ἐξέταμε πολλούς ἅτε ποι-
εύμενος ἐκ τούτου τὴν ζόην καὶ δὴ καὶ τοῦτον. καὶ οὐ γὰρ τὰ πάντα ἐδυσ-
τύχεε ὁ Ἑρμότιμος· ἀπικνέεται ἐκ τῶν Σαρδίων παρὰ βασιλέα μετ' ἄλ-
λων δώρων, χρόνου δὲ προϊόντος πάντων τῶν εὐνούχων ἐτιμήθη μάλιστα*
106 *παρὰ Ξέρξῃ. ὡς δὲ τὸ στράτευμα τὸ Περσικὸν ὅρμα βασιλεὺς ἐπὶ τὰς
Ἀθήνας ἐὼν ἐν Σάρδισι, ἐνθαῦτα καταβὰς κατὰ δή τι πρῆγμα ὁ Ἑρμό-
τιμος ἐς γῆν τὴν Μυσίην, τὴν Χῖοι μὲν νέμονται, Ἀταρνεὺς δὲ καλέεται,*
2 *εὑρίσκει τὸν Πανιώνιον ἐνθαῦτα. ἐπιγνοὺς δὲ ἔλεγε πρὸς αὐτὸν πολλοὺς
καὶ φιλίους λόγους πρῶτα μέν οἱ καταλέγων, ὅσα αὐτὸς δι' ἐκεῖνον ἔχοι
ἀγαθά, δεύτερα δέ οἱ ὑπισχνεύμενος ἀντὶ τούτων, ὅσα μιν ἀγαθὰ ποιή-*

AB CT MP(p) DRSV

1031 Lex. Vind. 133 *ὁρμᾷ ἄνθρωπος ἀντὶ τοῦ 'κινεῖται' ἀμετάβατον· καὶ ὁρμᾷ ἀντὶ τοῦ 'κινεῖ'· Ἡρόδοτος·* ὡς δὲ – βασιλεύς

1018 *γίγνεσθαι* Lex. Vind. | *ἀμφικτυόσι* **ABCTPD** ‖ **1019** *ἱρέη* **DRSV** *ἱρείη* **Pp** ‖ **1022** *γέγονε* Const. | *ἀλλόντα* **A**[1] | *πωλεώμενον* **T** ‖ **1023** *Παιώνιος* **P**[1]**DRSV** *Πανιώνιος* **P**[2]**p** Const. rell. | *ὅστις* **D** *ὃς* Const. rell. | *ζώην* **CDRSV** *ζόην* Const. rell. ‖ **1024** *ἐπαμμένους*] *ἀψαμένους* **M** ‖ **1025** *ἐπώλεε ἐς Σάρδιάς τε καὶ ἐς Ἔφεσον* **DRSV** *ἐς Σάρδιας ἐπώλεε καὶ ἐς Ἔφεσον* **M** *ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον* Const. rell. ‖ **1027** *ἐνορχέων* **MPp** *ἐνορχιέων* **DRSV** Const. | *Παιώνιος* **DRSV** | *ἐξέταμνε* **D**[2]**RV** *ἐξέταμμε* **D**[1] ‖ **1027.1028** *ποιεόμενος* **DRV** ‖ **1028** *ζώην* **CSV** | *καὶ δὴ τοῦτον* **A**[1]**M** ‖ **1030** *μάλιστα ἐτιμήθη* **DRSV** ‖ **1031** *βασιλεῖ Ξέρξῃ* **DRSV** | *ὥρμα* **ABCTMP** Const. Lex. Vind. ‖ **1032** *ἐὸν* **B** | *ἐνθαῦτα δὴ* **DSV** *ἐνθαῦτα δὶ* **R** | *καβὰς* **A**[1] ‖ **1033** *μὲν* om. **RSV** hab. Const. rell. | *Ἀταρνέος* **DRSV** ‖ **1034** *Παιώνιον* **DRSV** | *ἄρα πρὸς* **DRSV** ‖ **1035** *φίλους* Const. | *ἔχει* **T** ‖ **1036** *ὑπισχεύμενος* **B** *ν* supra lin. suppl. man. rec. **A** ‖ **1036.1037** *ποιήσει* **DRSV** *ποιήσειεν* Const. rell.

σειεν, ἣν κομίσας τοὺς οἰκέτας οἰκέῃ ἐκείνῃ ὥστε ὑποδεξάμενον ἄσμενον
τοὺς λόγους τὸν Πανιώνιον κομίσαι τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναῖκα. ὡς δὲ ἄρα 3
πανοικίῃ μιν περιέλαβε, ἔλεγε ὁ Ἑρμότιμος, τάδε «ὦ πάντων ἀνδρῶν ἤδη
μάλιστα ἀπ' ἔργων ἀνοσιωτάτων τὸν βίον κτησάμενε, τί σε ἐγὼ κακὸν ἢ
αὐτὸς ἢ τῶν ἐμῶν τις ἐργάσατο ἢ σὲ ἢ τῶν σῶν τινα, ὅτι με ἀντ' ἀνδρὸς
ἐποίησας τὸ μηδὲν εἶναι; ἐδόκεές τε θεοὺς λήσειν, οἷα ἐμηχανῶ τότε· οἵ
σε ποιήσαντα ἀνόσια νόμῳ δικαίῳ χρεώμενοι ὑπήγαγον ἐς χεῖρας τὰς ἐμάς,
ὥστε σε μὴ μέμψασθαι τὴν ἀπ' ἐμέο τοι ἐσομένην δίκην.» ὡς δέ οἱ ταῦτα 4
ὠνείδισε, ἀχθέντων τῶν παίδων ἐς ὄψιν ἠναγκάζετο ὁ Πανιώνιος τῶν ἑωυ-
τοῦ παίδων τεσσέρων ἐόντων τὰ αἰδοῖα ἀποτάμνειν, ἀναγκαζόμενος δὲ
ἐποίεε ταῦτα· αὐτοῦ τε, ὡς ταῦτα ἐργάσατο, οἱ παῖδες ἀναγκαζόμενοι
ἀπέταμνον. Πανιώνιον μέν νυν οὕτω περιῆλθε ἥ τε τίσις καὶ Ἑρμότιμος.

III

Ξέρξης δέ, ὡς τοὺς παῖδας ἐπέτρεψε Ἀρτεμισίῃ ἀπάγειν ἐς Ἔφεσον, 107
καλέσας Μαρδόνιον ἐκέλευέ μιν τῆς στρατιῆς διαλέγειν, τοὺς βούλεται,
καὶ ποιέειν τοῖσι λόγοισι τὰ ἔργα πειρώμενον ὅμοια. ταύτην μὲν τὴν ἡμέ-
ρην ἐς τοσοῦτο ἐγίνετο, τῆς δὲ νυκτὸς κελεύσαντος βασιλέος τὰς νῆας οἱ
στρατηγοὶ ἐκ τοῦ Φαλήρου ἀπῆγον ὀπίσω ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ὡς τάχεος

AB CT MP(p) DRSV
τίσις καὶ Ἑρμότιμος (106) expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVI

1037 s. Thom. Mag. 270 s. v. *οἰκέται· Ἡρόδοτος ἐν τῇ ὀγδόῃ·* ἣν – γυναῖκα

1037 *κομισάμενος* **DRSV** | *οἰκέτας*] *παῖδας* **CTMP** cf. Thom. Mag. | *ἄσμενον* om. Const. ‖ **1038** *Παιώνιον* **DRSV** | *ἄρα* om. Const. ‖ **1039** *ὁ*] *οἱ* Const. ‖ **1040** *μάλιστα* om. **D** | *κακὸν*] *καὲ* (prob. *κα*) Const. ‖ **1041** *τις*] *τίς σε προγόνων* **ABCT MP** *τί σε προγόνων* Const. ‖ **1043** *χρεόμενοι* **Pp** | *ἐς* om. **RSV** | *χέρας* **CPS** Ald. ‖ **1044** *ἐμοῦ* **M** | *τοι ἐσομένην* **ABCPD** Const. *ἐσομένην* **T** *ἐσομένην τοι* **M** *του ἐσομένην* rell. ‖ **1045** *ὠνείδιζε* **CTMP** *ὠνείδισε* Const. rell. | *ἐς* om. **V** | *Παιώνιος* **DRSV** ‖ **1046** *τεσσάρων ἐόντων* **CM** *τεσσέρων ὄντων* Const. *ἐόντων τεσσέρων* **B** ‖ **1047** *ἔποιε* Const. | *τε ὡς* **ABP²pDRSV** Const. *τε ὃς* **T** *δὲ ὃς* **CP¹** ‖ **1048** *Παιώνιον* **DRSV** *Πανιώνιον* Const. rell. | *νυν* om. **C** | *τε* om. **DRSV** Const. | *ὁ Ἑρμότιμος* **CTMP** ‖ **1049** ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. LVII s. | *Ἀρτεμισίῃ ἐπέτρεψε* **CTMp** *Ἀρτεμισίῃ ἐπέστρεψε* **P** | *ἐς*] *ἐπ'* **M** ‖ **1050** *ἐκέλευσέ* **CTMP** | *τοὺς ἂν βούληται* **M** Ald. ‖ **1052** *ἐγένετο* **S** | *νέας* **ABCTMP** ‖ **1053** pro *τὸν* hab. aliquid (fort. *ἔμπροσθεν* sicut illud *ὀπίσω* voluisset corrigere) **M** | *ταχέως* **MS** Ald.

2 *εἶχε ἕκαστος, διαφυλαξούσας τὰς σχεδίας πορευθῆναι βασιλέϊ. ἐπεὶ δὲ
ἀγχοῦ ἦσαν Ζωστῆρος πλώοντες οἱ βάρβαροι, ἀνατείνουσι γὰρ ἄκραι λε-
πταὶ τῆς ἠπείρου ταύτης ἔδοξάν τε νῆας εἶναι καὶ ἔφευγον ἐπὶ πολλόν.
χρόνῳ δὲ μαθόντες, ὅτι οὐ νῆες εἶεν, ἀλλ' ἄκραι, συλλεχθέντες ἐκο-*
108 *μίζοντο. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγίνετο, ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες κατὰ χώρην μένοντα
τὸν στρατὸν τὸν πεζὸν ἤλπιζον καὶ τὰς νῆας εἶναι περὶ Φάληρον ἐδόκεόν
τε ναυμαχήσειν σφέας παραρτέοντό τε ὡς ἀλεξησόμενοι. ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο
τὰς νῆας οἰχωκυίας, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐδόκεε ἐπιδιώκειν· τὸν μέν νυν
ναυτικὸν τὸν Ξέρξεω στρατὸν οὐκ ἐπεῖδον διώξαντες μέχρι Ἄνδρου, ἐς δὲ*
2 *τὴν Ἄνδρον ἀπικόμενοι ἐβουλεύοντο. Θεμιστοκλέης μέν νυν γνώμην ἀπε-
δείκνυτο διὰ νήσων τραπομένους καὶ ἐπιδιώξαντας τὰς νῆας πλώειν ἰθέως
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντας τὰς γεφύρας· Εὐρυβιάδης δὲ τὴν ἐναντίην
ταύτῃ γνώμην ἐτίθετο λέγων, ὡς εἰ λύσουσι τὰς σχεδίας, τοῦτ' ἂν μέγι-*
3 *στον πάντων σφι κακὸν τὴν Ἑλλάδα ἐργάσαιτο. εἰ γὰρ ἀναγκασθείη ἀπο-
λαμφθεὶς ὁ Πέρσης μένειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, πειρῷτ' ἂν ἡσυχίην μὴ ἄγειν,
ὡς ἄγοντι μέν οἱ ἡσυχίην οὔτε τι προχωρέειν οἷόν τε ἔσται τῶν πρηγμά-
των οὔτε τις κομιδὴ τὸ ὀπίσω φανήσεται, λιμῷ τέ οἱ ἡ στρατιὴ διαφθερέ-
εται, ἐπιχειρέοντι δὲ αὐτῷ καὶ ἔργου ἐχομένῳ πάντα τὰ κατὰ τὴν Εὐρώ-
πην οἷά τε ἔσται προσχωρῆσαι κατὰ πόλιάς τε καὶ κατὰ ἔθνεα ἤτοι
ἁλισκομένων γε ἢ πρὸ τούτου ὁμολογεόντων· τροφήν τε ἕξειν σφέας τὸν*
4 *ἐπέτειον αἰεὶ τὸν τῶν Ἑλλήνων καρπόν. ἀλλὰ δοκέειν γὰρ νικηθέντα τῇ
ναυμαχίῃ οὐ μενέειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὸν Πέρσην· ἐατέον ὦν εἶναι φεύγειν,*

AB CT MP(p) DRSV

1054 *ἔσχε* **DRSV** | *διαφυλάξας* **T** *φυλαξούσας* **DRSV** || **1055** *ἔσαν* **M** Ald. (qui passim hanc formam praeteriti scribit) **M** | *πλέοντες* **ABCTMP** || **1056** *ταύτας* **DRSV** | *νέας* **ABCTMP** || **1057** *χρόνου* **D** || **1058** *ἐγένετο* **CTMP** | *ὁρέοντες* **PDR SV** *ὁρέωντες* **C** || **1059** *νέας* **ABCTMP** | *περὶ*] *ἐπὶ* **M** || **1061** *νέας* **ABCTMP** | *ὠχωκυίας* **DSV** *ὠχωκυῖα* **R** || **1061–1062** *τὸν μέν – ἐπεῖδον*] *τὸν μὲν νυν ναυτικὸν στρατὸν οὐκ ἐπεῖδον* **M** *τὸν μὲν ναυτικὸν στρατὸν τὸν Ξέρξεω οὐκ ἐπεῖδον* **DR SV** || **1063.1064** *ἐπεδείκνυτο* **DRSV** || **1064** *νέας* **ABCTMP** | *πλέειν* **ABCTMP** || **1066** *γνώμην ταύτῃ* **Mp** || **1067** *πάντων σφι*] *πάντων σφέας* **RSV** *σφέας πάντων* **D** | *κακῶν* **ABCTMP** | *ἐργάσαιτο* passive usurpatur (cf. Kuehner-Gerth I 118 ss.) illo quod praecedit *κακόν* subiecti locum tenente: *ἐργάσατο* **R** *ἐργάσαιντο* **S** *adficerent* Valla || **1068** *ἐν τῇ Εὐρώπῃ μένειν* **DRSV** || **1069** *μέν οἱ*] *μέν νυν* **M** || **1070** *οἱ στρατιὴ* **A**[1]**R** *ὁ στρατὸς* **M** || **1070.1071** *διαφθαρέεται* **ABCTSV** *φθαρέεται* **M** || **1071** *ἐπιχωρέοντι* **RSV** | *ἐχομένου* **p** || **1072** *ἔσται*] om. **M** *ἔστι* **T** | *προχωρῆσαι* **C** || **1073** *γε*] *τε* **M** || **1074** *αἰεὶ τῶν Ἑλλήνων καρπόν* **PDRSV** *τῶν Ἑλλήνων καρπὸν αἰεὶ* **M** | *ἀλλ' οὐ δοκεῖν* **C** || **1075** *μένειν* **CT** | *Πέρσεα* **DRSV**

ἐς ὃ ἔλθῃ φεύγων ἐς τὴν ἑωυτοῦ· τὸ ἐνθεῦτεν δὲ περὶ τῆς ἐκείνου ποιέε-
σθαι ἤδη τὸν ἀγῶνα ἐκέλευε. ταύτης δὲ εἴχοντο τῆς γνώμης καὶ Πελοπον-
νησίων τῶν ἄλλων οἱ στρατηγοί. ὡς δὲ ἔμαθε, ὅτι οὐ πείσει τούς γε **109**
πολλοὺς πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ Θεμιστοκλέης, μεταβαλὼν πρὸς
τοὺς Ἀθηναίους – οὗτοι γὰρ μάλιστα ἐκπεφευγότων περιημέκτεον ὁρμέ-
ατό τε ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πλώειν καὶ ἐπὶ σφέων αὐτῶν βαλόμενοι, εἰ
ὦλλοι μὴ βουλοίατο – ἔλεγέ σφι, τάδε «καὶ αὐτὸς ἤδη πολλοῖσι παρε- 2
γενόμην καὶ πολλῷ πλέω ἀκήκοα τοιάδε γενέσθαι, ἄνδρας ἐς ἀναγκαίην
ἀπειληθέντας νενικημένους ἀναμάχεσθαί τε καὶ ἀναλαμβάνειν τὴν προτέ-
ρην κακότητα. ἡμεῖς δέ – εὕρημα γὰρ εὑρήκαμεν ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν
Ἑλλάδα, νέφος τοσοῦτον ἀνθρώπων ἀνωσάμενοι – μὴ διώκωμεν ἄνδρας
φεύγοντας. τάδε γὰρ οὐκ ἡμεῖς κατεργασάμεθα, ἀλλὰ θεοί τε καὶ ἥρωες, 3
οἳ ἐφθόνησαν ἄνδρα ἕνα τῆς τε Ἀσίης καὶ τῆς Εὐρώπης βασιλεῦσαι ἐόντα
ἀνόσιόν τε καὶ ἀτάσθαλον, ὃς τά τε ἱρὰ καὶ τὰ ἴδια ἐν ὁμοίῳ ἐποιέετο
ἐμπιπράς τε καὶ καταβάλλων τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, ὃς καὶ τὴν θάλασ-
σαν ἀπεμαστίγωσε πέδας τε κατῆκε. ἀλλ' εὖ γὰρ ἔχει ἐς τὸ παρεὸν ἡμῖν 4
νῦν μὲν τῇ Ἑλλάδι καταμείναντας ἡμέων τε αὐτέων ἐπιμεληθῆναι καὶ τῶν
οἰκετέων, καί τις οἰκίην τε ἀναπλασάσθω καὶ σπόρου ἀνακῶς ἐχέτω παν-
τελέως ἀπελάσας τὸν βάρβαρον· ἅμα δὲ τῷ ἔαρι καταπλέωμεν ἐπὶ Ἑλλησ-

AB CT MP(p) DRSV
Σχόλ. 109.4 (ad *ἀνακῶς*): *ἐπιμελῶς, φυλακτικῶς* B^3. cf. grammaticos

1093 Eust. Od. 1425 (ad *α* 397 ss.) *ἔστι… ἐν χρήσει τὸ 'ἀνακῶς' ἀντὶ τοῦ 'φροντιστικῶς, ἐπιμελῶς, πεφυλαγμένως'. Ἡρόδοτος·* καί τις – ἐχέτω. (ad quem locum nescio cur refert Erbse p. 105 Ael. Dion. fr. 120) cf. quae ap. Eust. sequuntur et apud alios inveniuntur, v. quae e grammaticis ad I 24,7 laudavimus

1076 *ἔλθοι* **ABCTM** | *τῆς*] *τὴν* **M** ‖ 1077 *ἤδη τὸν ἀγῶνα*] *τὸν ἀγῶνα* **T** *τὸν ἀγῶνα ἤδη* **M** | *δὴ* **TP^1** *δὲ* **P^{mg}p** cett. ‖ 1077.1078 *Πελοπονησίων* **T** ‖ 1078 *ἔμαθον* **TD** ‖ 1079 *πλέειν* **ABCTMP** | *πρὸς* **ABCTMP^{2}p** *ἔλεγε πρὸς* **P^1** cett. ‖ 1080.1081 *ὡρμέατό* **ABCTP** ‖ 1081 *πλέειν* **ABCTMP** | *βαλλόμενοι* **CM** *βουλόμενοι* **DRSV** ‖ 1081–1082 *εἰ οἱ ἄλλοι* **ABCTMP** ‖ 1082 *σφι* om. **DRSV** ‖ 1083 *πλείω* **DRSV** ‖ 1084.1085 *προτέραν* **TM** ‖ 1086 *ἀνωσάμενοι* **MP^{1}pDRSV** *ἀνασωσάμενοι* **P^2** cett. | *διώκομεν* **RV** ‖ 1087 *φεύγοντες* **p** | *γὰρ* om. **D** | *τε* om. **PR** ‖ 1089 *ἀνοσιώτατον* cod. Vat. gr. 122 *impiissimus* Valla | *τὰ ἱρὰ* **PDRSV** *τὰ ἱερὰ* **M** ‖ 1090 *ἐμπιπρείς* **AB** *ἐμπιπρῆς* **C** ‖ 1091 *παῖδας* **TP^{1}D** *πέδας* **P^{2}p** cett. | *ἔχει* om. **SV** ‖ 1092 *καταμείναντες* **MP^{2}pDRSV** | *αὐτῶν* **MPDRSV** | *ἐπιμεληθῶμεν* **M** Ald. ‖ 1093 *ἀναπλασσάσθω* **M** Eust. | *σπόρους* **C** *σπορᾶς* Eust. ‖ 1093.1094 *παντελῶς* **CTMPDRSV** ‖ 1094 *ἀναπελάσας* **SV** | *καταπλέομεν* **V^{ac}** ‖ 1094.1095 *Ἑλλήσποντον* **C**

5 *πόντου καὶ Ἰωνίης.» ταῦτα ἔλεγε ἀποθήκην μέλλων ποιήσεσθαι ἐς τὸν
Πέρσην, ἵνα, ἢν ἄρα τί μιν καταλαμβάνῃ πρὸς Ἀθηναίων πάθος, ἔχῃ ἀπο-
στροφήν· τά περ ὦν καὶ ἐγένετο.*
110 *Θεμιστοκλέης μὲν ταῦτα λέγων διέβαλλε, Ἀθηναῖοι δὲ ἐπείθοντο·
ἐπειδὴ γὰρ καὶ πρότερον δεδογμένος εἶναι σοφὸς ἐφάνη ἐὼν ἀληθέως*
2 *σοφός τε καὶ εὔβουλος, πάντως ἕτοιμοι ἦσαν λέγοντι πείθεσθαι. ὡς δὲ
οὗτοί οἱ ἀνεγνωσμένοι ἦσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ὁ Θεμιστοκλέης ἄνδρας
ἀπέπεμπε ἔχοντας πλοῖον, τοῖσι ἐπίστευε σιγᾶν ἐς πᾶσαν βάσανον ἀπικο-
μένοισι, τὰ αὐτὸς ἐνετείλατο βασιλέϊ φράσαι· τῶν καὶ Σίκιννος ὁ οἰκέτης
αὖτις ἐγένετο. οἳ ἐπείτε ἀπίκοντο πρὸς τὴν Ἀττικήν, οἱ μὲν κατέμενον ἐπὶ*
3 *τῷ πλοίῳ, Σίκιννος δὲ ἀναβὰς παρὰ Ξέρξην ἔλεγε, τάδε «ἔπεμψέ με Θεμι-
στοκλέης ὁ Νεοκλέος, στρατηγὸς μὲν Ἀθηναίων, ἀνὴρ δὲ τῶν συμμάχων
πάντων ἄριστος καὶ σοφώτατος, φράσοντά τοι, ὅτι Θεμιστοκλέης ὁ Ἀθη-
ναῖος σοὶ βουλόμενος ὑπουργέειν ἔσχε τοὺς Ἕλληνας τὰς νῆας βουλομένους
διώκειν καὶ τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ γεφύρας λύειν. καὶ νῦν κατ' ἡσυχίην
πολλὴν κομίζεο.»*
111 *Οἱ μὲν ταῦτα σημήναντες ἀπέπλωον ὀπίσω· οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπείτε σφι
ἀπέδοξε μήτ' ἐπιδιώκειν ἔτι προσωτέρω τῶν βαρβάρων τὰς νῆας μήτ' ἐπι-
πλώειν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον λύσοντας τὸν πόρον, τὴν Ἄνδρον περιεκατέ-*
2 *ατο ἐξελεῖν ἐθέλοντες. πρῶτοι γὰρ Ἄνδριοι νησιωτέων αἰτηθέντες πρὸς
Θεμιστοκλέος χρήματα οὐκ ἔδοσαν, ἀλλὰ προϊσχομένου Θεμιστοκλέος*

AB CT MP(p) DRSV

1095 *ποιήσασθαι* **BRSV** *ποιεῖσθαι* **M** || 1096 *Πέρσεα* **DRSV** | *ἢν*] *εἰ* **C** | *ἔχει* **DRV** || 1097 *οὖν* **RV** || 1098 *Θεμιστοκλῆς* **T** | *μὲν ταῦτα λέγων*] *μὲν ταῦτα* **M** *μὲν λέγων ταῦτα* **T** || 1101 *οὗτοί οἱ*] *οὗτοι* **MDRSV** | *ὁ* om. **DRSV** || 1102 *ἐπίστευσε* **DRSV** *ἐπέστελλε* **M** Ald. || 1102.1103 *ἀπικνεομένοισι* **AB** *ἀπικεομένοισι* **CT** || 1103 *τὰ αὐτὸς*] *τούτοισι* **DRV** *ὧν τούτοισι* **S** | *Σίκκιννος* **B**[1] *Σίκινος* **TR** *Σίκυνος* **M** || 1104 *αὖτι* **D** *αὐτῆς* **A**[1] | *ἐπειδὴ* **MPDRSV** | *ἀπίκαντο* **T** | *πρὸς*] *ἐς* **M** || 1105 *Σίκινος* **TR** *Σίκυννος* **C** *Σίκυνος* **M** || 1105 *Ξέρξεα* **DRSV** || 1107 *ὅτι*] *ὁ* **C** || 1107–1108 *Θεμιστοκλέης ὁ Ἀθηναῖος σοὶ βουλευόμενος* **B** *Θεμιστοκλέης ὁ Ἀθηναῖος σὺ βουλόμενος* **C** *Θεμιστοκλέης τοι Ἀθηναῖος βουλόμενος* **DRSV** *Θεμιστοκλέης ὁ Νεοκλέος σοὶ βουλόμενος* **M**[t] *Ἀθηναῖος* in mg. add. **M**[mg] *ὁ Ἀθηναῖος* del. Kallenberg quod optimo iure factum esse censet Weber *Anal. Hdt.ea* 186 || 1108 *ὑπουργέειν* **CTMPDRSV** | *νέας* **ABCTMP** | *βουλομένας* **p** || 1111 *ἀπέπλεον* **ABCT MP** || 1112–1113 *νέας μήτε πλέειν* **ABCTMP** || 1113.1114 *περικατέατο* **MDRSV** || 1114 *ἐξελέειν* **DRSV** | *ἐθέλοντες*] *βουλόμενοι* **M** || 1114–1115 *αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέους χρήματα* **DSV** *χρήματα αἰτηθέντες πρὸς Θεμιστοκλέος* **M** Ald. || 1115 *Θεμιστοκλέος – προϊσχομένου* haplogr. om. **R** | *Θεμιστοκλέους*$_2$ **D**[1]**SV**

λόγον τόνδε, ὡς ἥκοιεν Ἀθηναῖοι περὶ ἑωυτοὺς ἔχοντες δύο θεοὺς μεγά-
λους, Πειθώ τε καὶ Ἀναγκαίην, οὕτω τέ σφι κάρτα δοτέα εἶναι χρήματα,
ὑπεκρίναντο πρὸς ταῦτα λέγοντες, ὡς κατὰ λόγον ἦσαν ἄρα αἱ Ἀθῆναι
μεγάλαι τε καὶ εὐδαίμονες καὶ θεῶν χρηστῶν ἥκοιεν εὖ· ἐπεὶ Ἀνδρίους γε 3
εἶναι γεωπείνας ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκοντας, καὶ θεοὺς δύο ἀχρήστους οὐκ
ἐκλείπειν σφέων τὴν νῆσον, ἀλλ' αἰεὶ φιλοχωρέειν, Πενίην τε καὶ Ἀμηχα-
νίην, καὶ τούτων τῶν θεῶν ἐπηβόλους ἐόντας Ἀνδρίους οὐ δώσειν χρή-
ματα, οὐδέκοτε γὰρ τῆς ἑωυτῶν ἀδυναμίης τὴν Ἀθηναίων δύναμιν εἶναι
κρέσσω· οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ὑποκρινάμενοι καὶ οὐ δόντες τὰ χρήματα
ἐπολιορκέοντο. Θεμιστοκλέης δέ, οὐ γὰρ ἐπαύετο πλεονεκτέων, ἐσπέμπων 112
ἐς τὰς ἄλλας νήσους ἀπειλητηρίους λόγους αἴτεε χρήματα διὰ τῶν αὐτῶν
ἀγγέλων χρεώμενος, τοῖσι καὶ πρὸς βασιλέα ἐχρήσατο, λέγων, ὡς εἰ μὴ
δώσουσι τὸ αἰτεόμενον, ἐπάξει τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλλήνων καὶ πολιορκέων
ἐξαιρήσει. λέγων ταῦτα συνέλεγε χρήματα μεγάλα παρὰ Καρυστίων τε καὶ 2
Παρίων, οἳ πυνθανόμενοι τήν τε Ἄνδρον, ὡς πολιορκέοιτο, διότι ἐμήδισε,
καὶ Θεμιστοκλέα, ὡς εἴη ἐν αἴνῃ μεγίστῃ τῶν στρατηγῶν, δείσαντες ταῦτα
ἔπεμπον χρήματα. εἰ δὲ δή τινες καὶ ἄλλοι ἔδοσαν νησιωτέων, οὐκ ἔχω
εἰπεῖν· δοκέω δέ τινας καὶ ἄλλους δοῦναι καὶ οὐ τούτους μούνους. καίτοι 3
Καρυστίοισί γε οὐδὲν τούτου εἵνεκα τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ ἐγένετο, Πάριοι
δὲ Θεμιστοκλέα χρήμασι ἱλασάμενοι διέφυγον τὸ στράτευμα. Θεμι-

AB CT MP(p) DRSV

Σχόλ. 111,3 (ad *γεωπεῖναι*): *οἱ μικρὰν καὶ λυπρὰν ἔχοντες γῆν· παρὰ δὲ Ἡροδότῳ οἱ γῆς πεινῶντες καὶ ἀπορούμενοι* B^3, cf. quae II 6,2 e Lexx. adhibuimus

Θεμιστοκλῆς πρὸς Ἀνδρείους εἶπεν· ὡς ἥκοιεν (111,2) – κρέσσω (111,3) exc. paroemiogr. 𝕽

1116 *τὸν λόγον* **DRSV** ‖ 1118 *ταῦτα*] *τάδε* D^2**RSV𝕽** | *ἄρα ἦσαν Ἀθῆναι* **DRSV** *ἄρα ἦσαν αἱ Ἀθῆναι* **𝕽** ‖ 1119 *Ἀνδρείους* **C** ‖ 1120 *γεωπῖνας* **A**B^1D^1**RV**$𝕽^c$ *γεωπίνους* $𝕽^{ac}$ | *μάλιστα* **Pp** | *ἐς τὰ μέγιστα ἀνήκοντας* om. **M** | *χρηστοὺς* **DRSV** ‖ 1121 *ἐλείπειν* **AB** litterae *λ* litteras *λλ* suprascr. A^2 *ἐκλείπει* **𝕽** | *τῶν νήσων* **𝕽** ‖ 1122 *τοῦτον τὸν*] *τοῦτον* **M** | *ἐπηβούλους* **C** *ἐπιβούλους* **DRSV** | *οὐ δώσειν*] *ναύσειν* **𝕽** ‖ 1123 *οὐδέποτε* **TMp** | *γὰρ*] *γὰρ* ⟨*ἂν*⟩ ci. Dobree ‖ 1124 *κρέσω* **M** | *τὰ* om. **MPDRSV** ‖ 1127 *χρεώμενος λόγοισι τοῖσι* **MDRSV** *χρεόμενος λόγοισι τοῖσι* **Pp** | *βασιλέα*] *Ἀνδρίους* **MPDRSV** ‖ 1128 *ἐπάξειν* **C** *ἀπάξει* **DRSV** | *τὴν*$_2$] *τῶν* **CTMPRSV** ‖ 1129 *ἐξαιρέσει* **D** *ἐξαιρῆσαι* **C** | *λέγων δὲ ταῦτα* **M** iam propos. Reiske | *τε* om. **TDRSV** | *καὶ* om. **M** ‖ 1131 *αἴνῃ*] *τιμῇ* **DRSV** ‖ 1132 *δὴ*] *τῇ* V^{ac} | *ἄλλων νησιωτέων ἔδοσαν* **DRSV** ‖ 1133 *εἶπαι* **DRSV** | *μόνους* A^1**CT** ‖ 1134 *γε* om. **MPDRSV** | *οὐδὲ* A^{ac} ‖ 1135 *ἔφυγον* **ABC**

*στοκλέης μέν νυν ἐξ Ἄνδρου ὁρμώμενος χρήματα παρὰ νησιωτέων ἐκτᾶτο
λάθρῃ τῶν ἄλλων στρατηγῶν.*
113 *Οἱ δὲ ἀμφὶ Ξέρξην ἐπισχόντες ἡμέρας ὀλίγας μετὰ τὴν ναυμαχίην ἐξή-
λαυνον ἐς Βοιωτοὺς τὴν αὐτὴν ὁδόν· ἔδοξε γὰρ Μαρδονίῳ ἅμα μὲν
προπέμψαι βασιλέα, ἅμα δὲ ἀνωρίῃ εἶναι τοῦ ἔτεος πολεμέειν, χειμερίσαι
τε ἄμεινον εἶναι ἐν Θεσσαλίῃ καὶ ἔπειτα ἅμα τῷ ἔαρι πειρᾶσθαι τῆς*
2 *Πελοποννήσου. ὡς δὲ ἀπίκατο ἐς τὴν Θεσσαλίην, ἐνθαῦτα Μαρδόνιος ἐξε-
λέγετο πρώτους μὲν τοὺς Πέρσας πάντας τοὺς «Ἀθανάτους» καλεομένους
πλὴν Ὑδάρνεος τοῦ στρατηγοῦ – οὗτος γὰρ οὐκ ἔφη λείψεσθαι βασι-
λέος –, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων Περσέων τοὺς θωρηκοφόρους καὶ τὴν ἵππον
τὴν χιλίην καὶ Μήδους τε καὶ Σάκας καὶ Βακτρίους τε καὶ Ἰνδοὺς καὶ*
3 *τὸν πεζὸν καὶ τὴν ἄλλην ἵππον. ταῦτα μὲν ἔθνεα ὅλα εἵλετο, ἐκ δὲ τῶν
ἄλλων συμμάχων ἐξελέγετο κατ' ὀλίγους, τοῖσι εἰδεά τε ὑπῆρχε διαλέγων,
καὶ εἰ τέοισί τι χρηστὸν συνείδεε πεποιημένον· ἓν δὲ πλεῖστον ἔθνος Πέρ-
σας αἱρέετο ἄνδρας στρεπτοφόρους τε καὶ ψελιοφόρους, ἔπι δὲ Μήδους.
οὗτοι δὲ πλῆθος μὲν οὐκ ἐλάσσονες ἦσαν τῶν Περσέων, ῥώμῃ δὲ ἥσσονες,
ὥστε σύμπαντας τριήκοντα μυριάδας γενέσθαι σὺν ἱππεῦσι.*
114 *Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, ἐν τῷ Μαρδόνιός τε τὴν στρατιὴν διέκρινε καὶ
Ξέρξης ἦν περὶ Θεσσαλίην, χρηστήριον ἐληλύθεε ἐκ Δελφῶν Λακεδαιμονί-*

AB CT MP(p) DRSV

1136 Eust. Il. 234 (ad *B* 340) *Ἡρόδοτος ... φησὶ ...* ἐκτέατο *ἀντὶ τοῦ 'ἐκέκτηντο'* v. quae ad IV 66 adhibuimus

1136 *ὁρμεόμενος* **PDRSV** *ὁρμεώμενος* **C** | *ἐκτᾶτο* Bredovio duce edd. *ἐκτέετο* **MPDRSV** *ἐκτέατο* Eust. rell. cf. E. Tichy, *Glotta* 56 (1978) 237–245 || 1138 *Ξέρξεα* **MPDRSV** | *ὀλίγας ἡμέρας* **CTMPDRSV** || 1139 *γὰρ καὶ* **C** || 1140 *προσπέμψαι* **B** | *ἀνωρίην* **MPD^{2}RSV** || 1141 *τε*] *δὲ* **Mp** | *ἐπείτε* **T** || 1142 *Πελοπονήσου* **T** | *ἀπίκετο* **TDRSV** *ἀπικέατο* **Pp** || 1142–1143 *ἐξελέγετο – πάντας*] *ἐξελέγετο πρώτους μὲν Πέρσας πάντας* **CTP** *πρῶτα μὲν ἐξελέγετο Πέρσας πάντας* **M** *ἐξελέγετο πρώτους μὲν τοὺς μυρίους Πέρσας* **DRSV** || 1144 *λήψεσθαι* **C^{1}RV** ut vid. **M** || 1144.1145 *βασιλέως* **DRSV** || 1146 *τε* om. **MPDRSV** || 1147 *ἄλλην* om. **DRSV** cf. Kuehner-Gerth I.275 | *εἵλατο* **DRSV** *εἵ*λετο* (litterae *λε* ex litt. aliquibus videntur correctae) **A** || 1148 *ἄλλων* **MP^{mg}pDRSV** om. **P^{t}** cett. | *ξυμμάχων* **Mp** | *ὀλίγων* **D** | *ἰδέα* **D** || 1149 *εἰ τέοισί τι*] *εἰ τέοισί τε* **BC** *εἴ τι οἱ* **DRSV** cf. gramm. meam 107 | *συνήδεε* **TMPp** cf. I 45,3 | *ἓν* **AB^{1}** *ἐν* **CTMP** || 1149–1151 *ἓν – ἥσσονες* secl. Legrand || 1150 *τε καὶ ψελιοφόρους* haplogr. om. **M** | *ψελλιοφόρους* **Tp** || 1151 *τὸ πλῆθος* **ABCT** | *ἕσσονες* **M** || 1153 *διέκρινε*] *ἐξελέγετο* **M** || 1154 *περὶ*] *παρὰ* **T** | *ἐξεληλεύθεε* **M**

οισι Ξέρξην αἰτέειν δίκας τοῦ Λεωνίδεω φόνου καὶ τὸ διδόμενον ἐξ
ἐκείνου δέκεσθαι. πέμπουσι δὴ κήρυκα τὴν ταχίστην Σπαρτιῆται, ὃς
ἐπειδὴ κατέλαβε ἐοῦσαν ἔτι πᾶσαν τὴν στρατιὴν ἐν Θεσσαλίῃ, ἐλθὼν ἐς
ὄψιν τὴν Ξέρξεω ἔλεγε, τάδε «ὦ βασιλεῦ Μήδων, Λακεδαιμόνιοί τέ σε καὶ 2
Ἡρακλεῖδαι οἱ ἀπὸ Σπάρτης αἰτέουσι φόνου δίκας, ὅτι σφέων τὸν βασιλέα
ἀπέκτεινας ῥυόμενον τὴν Ἑλλάδα.» ὁ δὲ γελάσας τε καὶ κατασχὼν πολλὸν
χρόνον, ὥς οἱ ἐτύγχανε παρεστεὼς Μαρδόνιος, δεικνὺς ἐς τοῦτον εἶπε·
«τοιγάρ σφι Μαρδόνιος ὅδε δίκας δώσει τοιαύτας, οἵας ἐκείνοισι πρέπει. ὁ 115
μὲν δὴ δεξάμενος τὸ ῥηθὲν ἀπαλλάσσετο, Ξέρξης δὲ Μαρδόνιον ἐν Θεσ-
σαλίῃ καταλιπὼν αὐτὸς ἐπορεύετο κατὰ τάχος ἐς τὸν Ἑλλήσποντον καὶ
ἀπικνέεται ἐς τὸν πόρον τῆς διαβάσιος ἐν πέντε καὶ τεσσεράκοντα ἡμέ-
ρῃσι ἀπάγων τῆς στρατιῆς οὐδὲν μέρος, ὡς εἰπεῖν. ὅκου δὲ πορευόμενοι 2
γινοίατο καὶ κατ' οὕστινας ἀνθρώπους, τὸν τούτων καρπὸν ἀναρπάζοντες
ἐσιτέοντο· εἰ δὲ καρπὸν μηδένα εὕροιεν, οἱ δὲ τὴν ποίην τὴν ἐκ τῆς γῆς
ἀναφυομένην καὶ τῶν δενδρέων τὸν φλοιὸν περιλέποντες καὶ τὰ φύλλα
καταδρέποντες κατήσθιον ὁμοίως τῶν τε ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων καὶ
ἔλειπον οὐδέν· ταῦτα δ' ἐποίεον ὑπὸ λιμοῦ. ἐπιλαβὼν δὲ λοιμός τε τὸν 3
στρατὸν καὶ δυσεντερίη κατ' ὁδὸν ἔφθειρε. τοὺς δὲ καὶ νοσέοντας αὐτέων
κατέλειπε ἐπιτάσσων τῇσι πόλισι, ἵνα ἑκάστοτε γίνοιτο ἐλαύνων, μελεδαί-
νειν τε καὶ τρέφειν ἐν Θεσσαλίῃ τέ τινας καὶ ἐν Σίρι τῆς Παιονίης καὶ ἐν
Μακεδονίῃ. ἔνθα καὶ τὸ ἱρὸν ἅρμα καταλιπὼν τοῦ Διός, ὅτε ἐπὶ τὴν Ἑλ- 4

AB CT MP(p) DRSV

1169 s. Suid. *δρέπου· τρύγα· Ἡρόδοτος·* τῶν δένδρων – ἤσθιον | id. *περιλέποντες· τὸν φλοιὸν περιαιροῦντες· Ἡρόδοτος·* τῶν δενδρέων – ἐσθίοντες || **1172 ss.** id. *μελεδαίνειν· ἐπιμελεῖσθαι· Ἡρόδοτος·* τοὺς νοσέοντας κατέλιπεν ἐν τῇσι πόλισι μελεδαίνειν τε καὶ τρέφειν

1155 *Ξέρξεα* **DRSV** | *δίκας τοῦ Λεωνίδου φόνου* **T** *δίκας τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδεω* **M** || **1156** *Σπαρτιήτην* **T** || **1157** *πᾶσαν* om. cod. Vat. gr. 122 Valla || **1158** *τέ*] *γε* **T** || **1159** *αἰτέουσα* **RV**[1] | *φόνου* om. **M** || **1161** *οἱ* om. **SV** | *ἔτυχε* **DRSV** || **1162** *τοίγαρ σφι*] *τοιγάρτοι* **SV** || **1165** *ἐν* om. **DRSV** | *τεσσαράκοντα* **CTMRV** || **1167** *καρ ἀναρπάζοντας* **R** *καρπὸν ἁρπάζοντας* **ABCTMP** || **1168** *ἐπιστεύοντο* **C** | *μηδένα καρπὸν* **M** || **1169** *δένδρων* **DRSV** cf. Suid. utrobique | *τὸν*] *τῶν* **R** | *περιβλέποντες* **C** | *τὰ*] *κατὰ* **R** || **1170** *καταδιέποντες* **B** | *κατήσθιον*] cf. Suid. utrobique || **1171** *ἔλιπον* **ABCTM** | *λιμός τε τὸν* **pV**[ac] Ald. *τότε λιμὸς τὸν* **M** || **1172** *διέφθειρε* **S** ut vid. **D**[1] | *αὐτῶν* **ABCTP** || **1173** *κατέλιπε* **TMD** Suid. *κατέλειπον* **C**[1] | *τοῖσι* **Tp** | *ἑκάστοθι* **DRSV** | *γίνοιται* **p** *γίνετε* **M** *γίνηται* Ald. || **1174** *τε* om. **ABCT** | *Παιονίας* **C** || **1175** *ἱερὸν* **M**

λάδα ἤλαυνε, ἀπιὼν οὐκ ἀπέλαβε, ἀλλὰ δόντες οἱ Παιόνες τοῖσι Θρήιξι
ἀπαιτέοντος Ξέρξεω ἔφασαν νεμομένας ἁρπαχθῆναι ὑπὸ τῶν ἄνω Θρηί-
116 *κων τῶν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Στρυμόνος οἰκημένων. ἔνθα καὶ ὁ τῶν Βι-*
σαλτέων βασιλεὺς γῆς τε τῆς Κρηστωνικῆς Θρῆιξ ἔργον ὑπερφυὲς ἐργά-
σατο· ὃς οὔτε αὐτὸς ἔφη τῷ Ξέρξῃ ἑκὼν εἶναι δουλεύσειν, ἀλλ' οἴχετο
ἄνω ἐς τὸ ὄρος τὴν Ῥοδόπην τοῖσί τε παισὶ ἀπηγόρευε μὴ στρατεύεσθαι
2 *ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. οἱ δὲ ἀλογήσαντες, ἢ ἄλλως σφι θυμὸς ἐγένετο θεήσα-*
σθαι τὸν πόλεμον, ἐστρατεύοντο ἅμα τῷ Πέρσῃ. ἐπεὶ δὲ ἀνεχώρησαν ἀσι-
νέες πάντες ἓξ ἐόντες, ἐξώρυξε αὐτῶν ὁ πατὴρ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τὴν
117 *αἰτίην ταύτην. καὶ οὗτοι μὲν τοῦτον τὸν μισθὸν ἔλαβον· οἱ δὲ Πέρσαι, ὡς*
ἐκ τῆς Θρηίκης πορευόμενοι ἀπίκοντο ἐπὶ τὸν πόρον, ἐπειγόμενοι τὸν Ἑλ-
λήσποντον τῇσι νηυσὶ διέβησαν ἐς Ἄβυδον, τὰς γὰρ σχεδίας οὐκ εὗρον ἔτι
2 *ἐντεταμένας, ἀλλὰ ὑπὸ χειμῶνος διαλελυμένας. ἐνθαῦτα δὲ κατεχόμενοι*
σιτία πλέω ἢ κατ' ὁδὸν ἐλάγχανον, οὐδένα τε κόσμον ἐμπιπλάμενοι καὶ
ὕδατα μεταβάλλοντες ἀπέθνησκον τοῦ στρατοῦ τοῦ περιεόντος πολλοί. οἱ
δὲ λοιποὶ ἅμα Ξέρξῃ ἀπικνέονται ἐς Σάρδις.
118 *Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὅδε λόγος λεγόμενος, ὡς ἐπειδὴ Ξέρξης ἀπελαύνων*
ἐξ Ἀθηναίων ἀπίκετο ἐπ' Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι, ἐνθεῦτεν οὐκέτι
ὁδοιπορίῃσι διεχρῆτο, ἀλλὰ τὴν μὲν στρατιὴν Ὑδάρνεϊ ἐπιτρέπει ἀπάγειν
ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, αὐτὸς δ' ἐπὶ νηὸς Φοινίσσης ἐπιβὰς ἐκομίζετο ἐς

AB CT MP(p) DRSV
Πλέοντα δὲ (118,2) – κεφαλὴν αὐτοῦ (118,4) exc. floril. 𝔄𝔓
Ὅτι ὁ Ξέρξης ἐπεὶ ἀπίκετο ἐπ' Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι (118,1) – κεφαλὴν αὐτοῦ (118,4) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVII

1176 *ἀπέβαλε* **M** lectionem *κατέλαβε* olim exstitisse e Vallae *offendit* iudicat Weber, *RIFC* 14 (1935) 359 s., quod supervacan. fieri censet Alberti, *Boll. Com. Prep.* NS 7 (1959) 82 | *Παίονες* **TMp** *Παιονες* **A** || 1177 *νεμωμένας ω* in *ο* corr. **A** || 1177–1178 *Ξέρξεω – Θρηίκων* om. **SV** || 1178 *πηγὰς* om. **R** | *οἰκεομένων* **M** Ald. || 1179 *Κρηστονικῆς* **MR** *Κριστωνικῆς* **D** || 1180 *ἔφη Ξέρξῃ ἑκὼν εἶναι* **DRSV** *ἑκὼν εἶναι ἔφη τῷ Ξέρξῃ* **M** | *ᾤχετο* **ABCT** || 1182 *ἀλογίσαντες* **M** Ald. || 1182.1183 *θηήσασθαι* **MDRV** || 1183 *Πέρσῃ*] *Ξέρξῃ* **DRSV** || 1183–1184 *πάντες ἀσινέες* **M** || 1184 *αὐτέων* **DRSV** | *τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ πατὴρ* **M** || 1186 *ἐπαγόμενοι* **M** || 1187 *οὐχ εὗρον* **MRV** | *ἔτι* om. **M** || 1188 *ἐντεταγμένας* **Cp** *ἐντεταμένας* **A**[1] quoque cett. | *δὴ* **M** Ald. || 1189 *σιτία τε πλέω* **ABCT** || 1190 *στρατοῦ τοῦ περιόντος* **BT** *στρατοῦ περιόντος* **M** || 1191 *Σάρδεις* **p** *Σαρ̊* **V** || 1192 *λεγόμενος λόγος* **Mp** Ald. || 1193 *Ἀθηνέων* **APp** | *Ἠιώνα* **A**[ac] | *ἐνθεῦτεν* om. **DRSV** Const. || 1194 *διεχρέετο* **MPDRSV** *διεχρέτο* **p** *ἐχρῆτο* Const. || 1194–1195 *ἀπάγειν – Ἑλλήσποντον* om. **M** || 1195 *ἐς*] *ἐπὶ* Const. | *νεὸς* **ABP** Const. *νεὼς* **CTM**

τὴν Ἀσίην. πλώοντα δέ μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβεῖν μέγαν καὶ κυμα- 2
τίην. καὶ δὴ μᾶλλον γάρ τι χειμαίνεσθαι, γεμούσης τῆς νηὸς ὥστε ἐπὶ τοῦ
καταστρώματος ἐπεόντων συχνῶν Περσέων τῶν σὺν Ξέρξῃ κομιζομένων
ἐνθαῦτα ἐς δεῖμα πεσόντα τὸν βασιλέα εἰρέσθαι βώσαντα τὸν κυβερνήτην,
εἴ τις ἔστι σφι σωτηρίη· καὶ τὸν εἶπαι· «δέσποτα, οὐκ ἔστιν οὐδεμία, εἰ 3
μὴ τούτων ἀπαλλαγή τις γένηται τῶν πολλῶν ἐπιβατέων.» καὶ Ξέρξην λέ-
γεται ἀκούσαντα ταῦτα εἰπεῖν· «ἄνδρες Πέρσαι, νῦν τις διαδεξάτω ὑμέων
βασιλέος κηδόμενος· ἐν ὑμῖν γὰρ ἔοικε εἶναι ἐμοὶ ἡ σωτηρίη.» τὸν μὲν 4
ταῦτα λέγειν, τοὺς δὲ προσκυνέοντας ἐκπηδᾶν ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν
νῆα ἐπικουφισθεῖσαν οὕτω δὴ ἀποσωθῆναι ἐς τὴν Ἀσίην. ὡς δὲ ἐκβῆναι
τάχιστα ἐς γῆν τὸν Ξέρξην, ποιῆσαι τοιόνδε· ὅτι μὲν ἔσωσε βασιλέος τὴν
ψυχήν, «δωρήσασθαι χρυσέῃ στεφάνῃ» τὸν κυβερνήτην, ὅτι δὲ Περσέων
πολλοὺς ἀπώλεσεν, ἀποταμεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. οὗτος δὲ ἄλλος λόγος **119**
λέγεται περὶ τοῦ Ξέρξεω νόστου οὐδαμῶς ἔμοιγε πιστὸς οὔτε ἄλλως οὔτε
τὸ Περσέων τοῦτο πάθος. εἰ γὰρ δὴ ταῦτα οὕτως εἰρέθη ἐκ τοῦ κυβερνή-

AB CT MP(p) DRSV
κεφαλὴν αὐτοῦ (118,4) expll. exc. floril. 𝔄𝔓 et Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVII

1196 *πλέοντα* **ABCTMP𝔄𝔓** Const. | *μιν*] *τὸν βασιλέα* connexionis gratia **𝔄** ‖ **1196–1197** *ἄνεμον μέγαν ὑπολαβεῖν κυματίην* **𝔄𝔓** | *μέγαν* om. **D**[1] ‖ **1197** *μᾶλλον γάρ τι*] *μᾶλλον γάρ τοι* **TSV**[c]**𝔄** *μᾶλλον* **𝔓** om. Const. | *νεὸς* **ABP** Const. *νεὼς* **CT 𝔄𝔓** ‖ **1197–1198** *ὥστε – ἐπεόντων*] *ὥστε ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐόντων* **M** *ἐπεόντων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος* **𝔓** ‖ **1198** *Ξέρξῃ*] *αὐτῷ* Const. ‖ **1199** *βώσοντα* **𝔓** *βώσαντα* **𝔄** Const. rell. | *κυβερνήτεα* **DRSV** *καβερνήτην* **𝔄𝔓** Const. rell. ‖ **1200** *σφι* om. **Pp** | *σωτηρία* **𝔓** *σωτηρίη* **𝔄** Const. rell. | *εἶπε* **C** *εἰπεῖν* **𝔄𝔓** Const. | *ἔστι* **A** | *οὐδεμίη* **M** Ald. | *εἰ*$_2$ **ABCTMP𝔄𝔓** Const. *ἢν* rell. ‖ **1201** *ἐπιβατῶν* Const. | *Ξέρξεα* **DRSV** *Ξέρξην* Const. **𝔄𝔓** rell. ‖ **1202** *ταῦτα ἀκούσαντα* **𝔄𝔓** | *εἶπαι* **MPDRSV** *εἰπεῖν* **𝔄𝔓** Const. rell. ‖ **1203** *κηδόμενος βασιλέος* **M** | *οἶκε* **ABCTMP𝔄𝔓** Const. | *εἶναι ἐμοὶ*] *ἐμοὶ* **Mp** *ἐμοὶ εἶναι* Ald. | *ἡ* om. **DRSV** | *σωτηρία* **𝔓** ‖ **1204** *ἐκπηδέειν* **DRSV** *ἐκπηδεῖν* **M** *ἐκπηδᾶν* **𝔄𝔓** Const. rell. ‖ **1205** *νέα* **ABCTMP𝔄** Const. *νέαν* **𝔓** | *ἐπικουφισθῆναι* **C**[1] *ἀποκουφισθεῖσαν* **𝔄** *ἐπικουφισθεῖσαν* **C**[mg]**𝔓** Const. rell. | *οὕτω δὴ* om. Const. | *ἀποσωθῆναι*] *ἀποκομισθῆναι* **M** ‖ **1206** *Ξέρξεα* **MDRSV** *Ξέρξην* **𝔄𝔓** Const. rell. | *τοιόνδε*] *τόδε* **M** ‖ **1206–1207** *βασιλέως τὴν ψυχὴν* **𝔄** Const. *τὴν βασιλέως ψυχὴν* **𝔓** ‖ **1207** *χρυσέῃ στεφάνῃ* **ABCTMP𝔄𝔓** Const. *χρυσέῳ στεφάνῳ* rell. | *κυβερνήτεα* **DRSV** *κυβερνήτην* **𝔄𝔓** Const. rell. ‖ **1208** *τοὺς πολλοὺς* **D** | *ἀπώλεσε* **A** ‖ **1208–1209** *ἄλλως λέγεται λόγος* **AB** *ἄλλως λέγεται ὁ λόγος* **CMPS** *ἄλλος λέγεται ὁ λόγος* **T** ‖ **1209** *οὔτε ἄλλος* **ABCTP** ‖ **1210** *τὸ Περσέων πάθος τοῦτο* **M** *Περσέων τοῦτο τὸ πάθος* **DRSV** | *ἠρέθη* **C** *ἐρρέθη* **MP**[1]**DRSV** *ἐρρήθη* **P**[2]**p**

τεω πρὸς Ξέρξην, ἐν μυρίῃσι γνώμῃσι μίαν οὐκ ἔχω ἀντίξοον μὴ οὐκ ἂν
ποιῆσαι βασιλέα τοιόνδε τοὺς μὲν ἐκ τοῦ καταστρώματος καταβιβάσαι ἐς
κοίλην νῆα ἐόντας Πέρσας καὶ Περσέων τοὺς πρώτους, τῶν δὲ ἐρετέων
ἐόντων Φοινίκων ὅκως οὐκ ἂν ἴσον πλῆθος τοῖσι Πέρσῃσι ἐξέβαλε ἐς τὴν
θάλασσαν. ἀλλ' ὁ μέν, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται, ὁδῷ χρεώμενος ἅμα τῷ
120 *ἄλλῳ στρατῷ ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην. μέγα δὲ καὶ τόδε μαρτύριον· φαί-*
νεται γὰρ Ξέρξης ἐν τῇ ὀπίσω κομιδῇ ἀπικόμενος ἐς Ἄβδηρα καὶ ξεινίην
τέ σφι συνθέμενος καὶ δωρησάμενος αὐτοὺς ἀκινάκῃ τε χρυσέῳ καὶ τιήρῃ
χρυσοπάστῳ. καὶ ὡς αὐτοὶ λέγουσι Ἀβδηρῖται, λέγοντες ἔμοιγε οὐδαμῶς
πιστά, πρῶτον ἐλύσατο τὴν ζώνην φεύγων ἐξ Ἀθηναίων ὀπίσω, ὡς ἐν
ἀδείῃ ἐών. (τὰ δὲ Ἄβδηρα ἵδρυται πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου μᾶλλον τοῦ
Στρυμόνος καὶ τῆς Ἠιόνος, ὅθεν δή μίν φασι ἐπιβῆναι ἐπὶ τὴν νῆα.)
121 *Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἐπείτε οὐκ οἷοί τε ἐγίνοντο ἐξελεῖν τὴν Ἄνδρον, τραπό-*
μενοι ἐς Κάρυστον καὶ δῃώσαντες αὐτῶν τὴν χώρην ἀπαλλάσσοντο ἐς Σα-
λαμῖνα. πρῶτα μέν νυν τοῖσι θεοῖσι ἐξεῖλον ἀκροθίνια ἄλλα τε καὶ τριή-
ρεας τρεῖς Φοινίσσας, τὴν μὲν ἐς Ἰσθμὸν ἀναθεῖναι, ἥ περ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ
2 *ἦν, τὴν δ' ἐπὶ Σούνιον, τὴν δὲ τῷ Αἴαντι αὐτοῦ ἐς Σαλαμῖνα. μετὰ δὲ*
τοῦτο διεδάσαντο τὴν ληίην καὶ τὰ ἀκροθίνια ἀπέπεμψαν ἐς Δελφούς[, ἐκ
τῶν ἐγένετο ἀνδριὰς ἔχων ἐν τῇ χειρὶ ἀκρωτήριον νεὼς ἐὼν μέγαθος δυώ-

AB CT MP(p) DRSV

1211 *τὸν Ξέρξεα* **DRSV** | *μίην* **TM** Ald. | *μὴ* om. **DRSV** || 1212 *ἐκ*] *ἐπὶ* **ABCT MP** | *τοῦ*] *τοὺς* **T** | *ἐς*] *ἐπὶ* **M** || 1213 *νέα* **ABCTMP** | *ἐόντας Πέρσας* om. **Mp** | *καὶ τῶν δ' ἐρετριέων* **SV** *καὶ τῶν δ' ἐρετρίων* **R** || 1215 *πρότερόν μοι* **ABT** | *χρεόμενος* **Pp** || 1217 *ξενίην* **RSV** *ξινίην* ut vid. **D**[1] || 1218 *τε*$_2$ om. **DRSV** | *τιήρει* **AB** *τριήρει* **CTMP** || 1219 *οὐδαμῶς ἔμοιγε* **DRSV** *ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς* **M** || 1220 *Ἀθηνέων* **AP pR**[c] || 1221–1222 *τὰ δὲ Ἄβδηρα ἵδρυται πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου μᾶλλον ἢ τοῦ Στρυμόνος* **ABCP** *πρὸς τοῦ Ἑλλησπόντου δὲ μᾶλλον τὰ Ἄβδηρα ἵδρυται ἢ τοῦ Στρυμόνος* **p** Ald. *πρὸς τὴν Ἑλλήσποντον δὲ μᾶλλον τὰ Ἄνδηρα ἵδρυται τοῦ Στρυμόνος* **M** *τὰ δὲ Ἄβδηρα εἴρηται πρὸ τοῦ Ἑλλησπόντου μᾶλλον ἢ τοῦ Στρυμόνος* **T** || 1222 *νέα* **ABCTMP** | *λεί(πουσι) στί(χοι) κ'* nescio ad quid vel ad quem codicem referens in mg. add. man. rec. **B** || 1223 *οἷοί τε ἐγένοντο* **CPp** *οἷοί ἐγένοντο* **T** *ἐγένοντο οἷοί τε* **M** | *ἐξελέειν* **DRSV** || 1224 *εἰς* **M** | *αὐτῶν* om. **M** || 1225 *νυν* om. **M** | *ἀκροθήνια* **p** || 1226 *ἀναθῆναι* **C** | *καὶ* om. **C** || 1227 *αὐτῷ* **T** || 1228 *τὰ* om. **DRSV** | *ἀκροθοίνια* **M** | *ἔπεμψαν* **DRSV** || 1228–1231 *ἐκ – χρύσεος* seclusi hanc ante vocem *πέμψαντες* (1231) illud quod hic praecedit *ἀπέπεμψαν* resumentem interpositam parenthesin descriptionem quasi „ad usum viatorum peregrinantium" additam esse censens || 1228–1229 *ἐξ ὧν* **M** || 1229 *ἐν τῇ χερὶ ἀκρωτήριον* **M** *ἀκρωτήριον ἐν τῇ χειρὶ* **DRSV** | *νεὸς* **ABM** *νηὸς* **T** Ald. | *μεγάθεος* **T** || 1229.1230 *δυωκαίδεκα* **ABCT** *δώδεκα* **M**

δεκα πήχεων· ἕστηκε δὲ οὗτος, τῇ περ ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ὁ χρύ-
σεος.] πέμψαντες δὲ ἀκροθίνια οἱ Ἕλληνες ἐς Δελφοὺς ἐπειρώτων τὸν 122
θεὸν κοινῇ, εἰ λελάβηκε πλήρεα καὶ ἀρεστὰ τὰ ἀκροθίνια. ὁ δὲ παρ' Ἑλ-
λήνων μὲν τῶν ἄλλων ἔφησε ἔχειν, παρὰ Αἰγινητέων δὲ οὔ, ἀλλὰ ἀπαίτεε
αὐτοὺς τὰ ἀριστήια τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίης. Αἰγινῆται δὲ πυθόμενοι
ἀνέθεσαν ἀστέρας χρυσέους[, οἳ ἐπὶ ἱστοῦ χαλκέου ἑστᾶσι τρεῖς ἐπὶ τῆς
γωνίης, ἀγχοτάτω τοῦ Κροίσου κρητῆρος]. μετὰ δὲ τὴν διαίρεσιν τῆς λη- 123
ίης ἔπλωον οἱ Ἕλληνες ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἀριστήια δώσοντες τῷ ἀξιωτάτῳ
γενομένῳ Ἑλλήνων ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον. ὡς δὲ ἀπικόμενοι οἱ στρα- 2
τηγοὶ διένεμον τὰς ψήφους ἐπὶ τοῦ Ποσειδέωνος τῷ βωμῷ τὸν πρῶτον
καὶ τὸν δεύτερον κρίνοντες ἐκ πάντων, ἐνθαῦτα πᾶς τις αὐτῶν ἑωυτῷ ἐτί-
θετο τὴν ψῆφον αὐτὸς ἕκαστος δοκέων ἄριστος γενέσθαι, δεύτερα δὲ οἱ
πολλοὶ συνεξέπιπτον Θεμιστοκλέα κρίνοντες. οἱ μὲν δὴ ἐμουνοῦντο, Θεμι-

AB CT MP(p) DRSV

T 1231–1234 Plut. de Hdt.i mal. 40 (mor. 871c) *Ἀθηναίων τὸν στέφανον ἀφελόμενος Αἰγινήταις ἐπιτίθησι γράφων ταῦτα·* «πέμψαντες – ναυμαχίας || 1241–1251 id. Them. 17 (120d) *πόλεων μὲν … τὴν Αἰγινητῶν ἀριστεῦσαί φησιν Ἡρόδοτος, Θεμιστοκλεῖ δὲ καίπερ ἄκοντες ὑπὸ φθόνου τὸ πρωτεῖον ἀπέδοσαν ἅπαντες. … ἐπεὶ γὰρ ἀναχωρήσαντες εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ* τὴν ψῆφον ἔφερον *οἱ* στρατηγοί, *πρῶτον μὲν ἕκαστος αὑτὸν ἀπέφαινεν ἀρετῇ, δεύτερον δὲ μεθ' αὑτὸν Θεμιστοκλέα. Λακεδαιμόνιοι δ' εἰς τὴν Σπάρτην αὐτὸν καταγαγόντες Εὐρυβιάδῃ μὲν ἀνδρείας, ἐκείνῳ δὲ σοφίας ἀριστεῖον ἔδοσαν θαλλοῦ στέφανον* id. de Hdt.i mal. 40 (mor. 871c) *Θεμιστοκλεῖ δὲ τὸν δευτερεῖον ἐν Ἰσθμῷ γενομένων διὰ τὸ τῶν στρατηγῶν ἕκαστον αὑτῷ μὲν τὸ πρωτεῖον, ἐκεῖνο δὲ τὸ δευτερεῖον ἀποδοῦναι, καὶ τέλος τῆς κρίσεως μὴ λαβούσης δέον αἰτιάσασθαι τὴν φιλοτιμίαν τῶν στρατηγῶν, πάντας ἀποπλέουσαί φησι τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ φθόνου*

1232 v. quae ad III 42,4 e Photio laudavimus

1230 *ἑστήκεε* **ABCTMP** *ἔστη* **R** || 1230.1231 *ὁ χρύσεος* om. **M** || 1231 *ἀκροθοίνια* **M** | *ἐς*] *εἰς* Plut. | *ἐς Δελφοὺς οἱ Ἕλληνες* **M** | *ἐπηρώτων* **CP** Plut. *ἐπειρώτεον* **M** || 1232 *τὰ* om. Plut. | *ἀκροθοίνια* **M** || 1232–1233 *παλλήνων* **A**[1] in mg. corr. **A**[man.rec.] || 1233 *δὲ*** *ἀλλ'* **M** || 1233–1234 *ἀπαίτεε αὐτοὺς*] *ἀπῆλθεν ἑαυτοὺς* Plut. || 1234 *ναυμαχίης* cf. Plut. || 1235–1236 *οἳ – κρητῆρος* verba sermonis continuitatem contextumque quodam modo interpellantia seclusi eadem qua ll. 1228–1231 inductus ratione || 1236 *Κροίσεω* **ABCT** *χρυσοῦ* **RSV** | *κρατῆρος* **MV** || 1237 *ἔπλεον* **ABCTMP** || 1238 *τ**οῦτον* **D** || 1239 *διένεμον*] *διενέμοντο* **TMP** *ἔφερον* **DRSV** cf. Plut. *διέφερον* Herwerdenio duce Hude | *Ποσειδέονος* **B** || 1240 *αὐτῶν* om. **DRSV** || 1241 *δὲ* om. **C** || 1242 *συνέπιπτον* **M** *ξυνεξέπιπτον* quod e ξ(ε) *συνέπιπτον* potuit nasci **RSV** | *ἐμυνοῦντο* **C** *ἐμουνοῦτο* litt. *ν* man. rec. suprascr. **A**

124 *στοκλέης δὲ δευτερείοισι ὑπερβάλλετο πολλόν. οὐ βουλομένων δὲ ταῦτα*
κρίνειν τῶν Ἑλλήνων φθόνῳ, ἀλλ' ἀποπλωόντων ἑκάστων ἐς τὴν ἑωυτῶν
ἀκρίτων, ὅμως Θεμιστοκλέης ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώθη εἶναι ἀνὴρ πολλὸν
2 *Ἑλλήνων σοφώτατος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα. ὅτι δὲ νικῶν οὐκ ἐτιμήθη*
πρὸς τῶν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχησάντων, αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἐς Λακε-
δαίμονα ἀπίκετο θέλων τιμηθῆναι, καί μιν Λακεδαιμόνιοι καλῶς μὲν ὑπε-
δέξαντο, μεγάλως δὲ ἐτίμησαν. ἀριστήια μέν νυν ἔδοσαν Εὐρυβιάδῃ
ἐλαίης στέφανον, σοφίης δὲ καὶ δεξιότητος Θεμιστοκλέϊ, καὶ τούτῳ στέ-
3 *φανον ἐλαίης· ἐδωρήσαντό τέ μιν ὄχῳ τῷ ἐν Σπάρτῃ καλλιστεύσαντι. αἰ-*
νέσαντες δὲ πολλὰ προέπεμψαν ἀπιόντα τριηκόσιοι Σπαρτιητέων λογάδες
οὗτοι, οἵ περ «Ἱππέες» καλέονται, μέχρι οὔρων τῶν Τεγεητικῶν. μοῦνον
δὴ τοῦτον πάντων ἀνθρώπων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Σπαρτιῆται, προέπεμψαν.
125 *ὡς δὲ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἐνθαῦτα Τιμόδημος*
Ἀφιδναῖος τῶν ἐχθρῶν μὲν τῶν Θεμιστοκλέος ἐών, ἄλλως δὲ οὐ τῶν ἐπι-
φανέων ἀνδρῶν, φθόνῳ καταμαργέων ἐνείκεε τὸν Θεμιστοκλέα τὴν ἐς Λα-
κεδαίμονα ἄπιξιν προφέρων, ὡς διὰ τὰς Ἀθήνας ἔχοι τὰ γέρεα τὰ παρὰ
2 *Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ δι' ἑωυτόν. ὁ δέ, ἐπείτε οὐκ ἐπαύετο λέγων ταῦτα*
ὁ Τιμόδημος, εἶπε· «οὕτω ἔχει τοι· οὔτ' ἂν ἐγὼ ἐὼν Βελβινίτης ἐτιμήθην
οὕτω πρὸς Σπαρτιητέων οὔτ' ἂν σύ, ὤνθρωπε, ἐὼν Ἀθηναῖος.»

AB CT MP(p) DRSV

Τιμόδημος Ἀφιδναῖος προὔφερε Θεμιστοκλεῖ, ὡς – δι' ἑαυτόν (125,1) *εἶπεν. οὖν ὁ Θεμιστοκλῆς·* οὕτω – Ἀθηναῖος (125,2) exc. paroemiogr. **𝕽**

1245 Hes. *ἐδοξώθη· ἐδοξάσθη*

1243 *ὑπερέβαλλε* **RSV** *ὑπερέβαλε* **D** ‖ 1243–1244 *κρίνειν ταῦτα* **M** ‖ 1244 *ἀποπλεόντων* **ABCTMP** | *ἕκαστον* **p** om. **M** ‖ 1245 *ἐβοήθη τε καὶ ἐδοξώθη* **C** *ἐβωήθη τε καὶ ἐδοξώσθη* **M** *ἐβώσθη τε καὶ ἐδοξώσθη* Ald. cf. Hes. | *πολλῶν* **BCMD** ‖ 1247–1248 *ἀπίκετο ἐς Λακεδαίμονα* **M** ‖ 1249 *ἐτιμήθησαν* **C** | *μέν νυν*] *δ'* **M** | *ἔδοσαν* ⟨*ἀνδρηίης μὲν*⟩ ci. Cobet cf. Plut. *primas partes rei bene gestae ... dederunt* Valla, v. Weber *RFIC* 14 (1935) 360 ‖ 1250 *τοῦτο* **B** ‖ 1251 *τέ*] *δέ* **CTMP** | *καλλιστεύοντι* **DRSV** ‖ 1252 *ἀνιόντα* **TMP** ‖ 1253 *ὁρίων* **M** ‖ 1254 *τούτων* **R** ‖ 1256 *Ἀφνιδαῖος* **TM** *Ἀθηναῖος* **DRSV** | *μὲν* om. **DRSV** | *Θεμιστοκλέους* **T** ‖ 1256–1257 *ἐπιφανέων ἐὼν φθόνῳ* **p** | *ἐπιφανέων φθόνῳ* **MR** ‖ 1257 *καταμαρπτέων* **ABCTMP**[mg]**p** ‖ 1257.1258 *Λακεδαίμονα*] *Σπάρτην* **DRSV** ‖ 1258 *ἔχει* **TMS** | *γέρεα παρὰ* **𝕽** ‖ 1259 *ἀλλ'* om. **Mp** | *ἑωυτῶν* **B** cf. **𝕽** | *ἐπείτε ἐνέκειτο καὶ οὐκ ἐπαύετο* **M** Ald. | *ταῦτα λέγων* **Mp** Ald. ‖ 1260 *Τιμόδημος*] *Διότιμος* **M** | *ἔχοι* **𝕽** | *Βελβινήτης* **T** ‖ 1261 *πρὸ Σπαρτιητέων* litt. *σ* supra lin. man. rec. addita **A** | *οὔτε σύ* **DRSV** *οὔτ' ἂν σύ* **𝕽** rell.

Ταῦτα μέν νυν ἐς τοσοῦτον ἐγένετο, Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος ἀνὴρ 126
ἐν Πέρσῃσι λόγιμος καὶ πρόσθε ἐών, ἐκ δὲ τῶν Πλαταιικῶν καὶ μᾶλλον
ἔτι γενόμενος, ἔχων ἓξ μυριάδας στρατοῦ, τοῦ Μαρδόνιος ἐξελέξατο, προέ-
πεμπε βασιλέα μέχρι τοῦ πόρου. ὡς δὲ ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ Ἀσίῃ, ὁ δὲ ὀπίσω 2
πορευόμενος κατὰ τὴν Παλλήνην ἐγίνετο ἅτε Μαρδονίου τε χειμερίζοντος
περὶ Θεσσαλίην τε καὶ Μακεδονίην καὶ οὐδέν κω κατεπείγοντος ἥκειν ἐς
τὸ ἄλλο στρατόπεδον, οὐκ ἐδικαίου ἐντυχὼν ἀπεστεῶσι Ποτιδαιήτῃσι μὴ
οὐκ ἐξανδραποδίσασθαί σφεας. οἱ γὰρ Ποτιδαιῆται, ὡς βασιλεὺς παρεξε- 3
ληλάκεε καὶ ὁ ναυτικὸς τοῖσι Πέρσῃσι οἰχώκεε φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος, ἐκ
τοῦ φανεροῦ ἀπέστασαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων ὡς δὲ καὶ ὦλλοι οἱ τὴν Παλ-
λήνην ἔχοντες. ἐνθαῦτα δὴ Ἀρτάβαζος ἐπολιόρκεε τὴν Ποτίδαιαν· ὑπο- 127
πτεύσας δὲ καὶ τοὺς Ὀλυνθίους ἀπίστασθαι ἀπὸ βασιλέος καὶ ταύτην
ἐπολιόρκεε, εἶχον δὲ αὐτὴν Βοττιαῖοι οἱ ἐκ τοῦ Θερμαίου κόλπου
ἐξαναστάντες ὑπὸ Μακεδόνων. ἐπεὶ δέ σφεας εἷλε πολιορκέων, κατέσφαξε
ἐξαγαγὼν ἐς λίμνην, τὴν δὲ πόλιν παραδιδοῖ Κριτοβούλῳ Τορωναίῳ ἐπι-
τροπεύειν καὶ τῷ Χαλκιδικῷ γένεϊ, καὶ οὕτω Ὄλυνθον Χαλκιδέες ἔσχον.
ἐξελὼν δὲ ταύτην ὁ Ἀρτάβαζος τῇ Ποτιδαίῃ ἐντεταμένως προσεῖχε, 128
προσέχοντι δέ οἱ προθύμως συντίθεται προδοσίην Τιμόξεινος ὁ τῶν Σκιω-
ναίων στρατηγός, ὅντινα μὲν τρόπον ἀρχήν, ἔγωγε οὐκ ἔχω εἰπεῖν (οὐ γὰρ
ὦν λέγεται), τέλος μέντοι τοιάδε ἐγίνετο· ὅκως βυβλίον γράψειε ἢ Τιμό-
ξεινος ἐθέλων παρὰ Ἀρτάβαζον πέμψαι ἢ Ἀρτάβαζος παρὰ Τιμόξεινον,
τοξεύματος παρὰ τὰς γλυφίδας περιειλίξαντες καὶ πτερώσαντες τὸ βυβλίον

AB CT MP(p) DRSV, ad quos a cap. 126 ineunte iterum accedit 𝔭
βαρβαρων (126,3) – *Κριτοβ]ουλῳ[* (127) Pap. Rendel Harris 1936, 40 fr. 1

T 1283 ss. Aen. Tact. (Attice vertens): v. quae ad V 35,3 laudavimus

1262 *νυν* om. **ABCTMP** || 1263 *Πλαταιικῶν* **M** *Πλατεϊκῶν* **T** || 1264 *γενόμενος ἔτι* **M** | *τοῦ*] *ὧν* **M** *ὃν* Ald. || 1265 *ἦν* om. **ABCT** || 1266 *Παλήνην* **M** | *ἐγένετο* **TS** | *τε* om. **M** || 1267 *κατεπείγοντος*] *κατεπείγων αὐτὸς* ci. Pingel sequ. Hude nulla necessitate inductus || 1268 *ἐντυ***χὼν* (*γ* eras.) **A** | *ἀπιστεῶσι* **D** || 1269.1270 *ἐξεληλάκεε* **D** || 1270 *ἐκ τῆς Σαλαμῖνος* **M** Ald. || 1271 *ἀπέστησαν* **C** | *ὦλλοι*] *οἱ ἄλλοι* **ABCT MP**]*λοι* **Π** || 1272 *δὲ* **SV𝔭[Π]** | *ὁ Ἀρτάβαζος* **C[Π]** | *τὴν* – *ἐπολιόρκεε* haplogr. om. **C** | *Ποτιδαίην* **DRSV** || 1273 *βασιλέως* V^{ac} || 1274 *ἐπολιώρκεεν* **T[Π]** || 1274 *Βοτιαῖοι* **T[Π]** | *οἱ* om. **ABCTMP** hab. **Π** rell. || 1276 *τὸ Τορωναίῳ* **D**[1] om. **ABCT** || 1276.1277 *ἐπιτρέπειν* **ABCT** || 1278 *ἐντεταγμένως* **C** *ἐντετα****μένως* **A** || 1279 *Τιμόξενος* **DRSV** || 1279.1280 *Σκιονέων* **T** || 1280 *ἥντινα* **T** | *τρόπον* (*ο* ex *ω* rasura corr.) **A** || 1281 *βιβλίον* **MPp𝔭** Ald. | *ἢ* om. **M** || 1281.1282 *Τιμόξενος* **DRSV** || 1282 *θέλων* **DRSV** || 1283 *παρὰ*] cf. Aen. Tact. | *γλαφίδας* **R** | *καὶ πληρώσαντες* **T** cf. Aen. Tact. | *τὸ βιβλίον* **TPp𝔭** Ald. Aen. Tact. om. **M**

2 ἐτόξευον ἐς συγκείμενον χωρίον. ἐπάϊστος δὲ ἐγίνετο ὁ Τιμόξεινος προδι-
δοὺς τὴν Ποτίδαιαν. τοξεύων γὰρ ὁ Ἀρτάβαζος ἐς τὸ συγκείμενον ἁμαρτὼν
τοῦ χωρίου τούτου βάλλει ἀνδρὸς Ποτιδαιήτεω τὸν ὦμον, τὸν δὲ βληθέντα
περιέδραμε ὅμιλος, οἷα φιλέει γίνεσθαι ἐν πολέμῳ, οἳ αὐτίκα τὸ τόξευμα
λαβόντες, ὡς ἔμαθον τὸ βυβλίον, ἔφερον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς· παρῆν δὲ
3 καὶ τῶν ἄλλων Παλληναίων συμμαχίη. τοῖσι δὲ στρατηγοῖσι ἐπιλεξαμένοισι
τὸ βυβλίον καὶ μαθοῦσι τὸν αἴτιον τῆς προδοσίης ἔδοξε μὴ καταπλῆξαι
Τιμόξεινον προδοσίῃ τῆς Σκιωναίων πόλιος εἵνεκα, μὴ νομιζοίατο εἶναι
129 Σκιωναῖοι ἐς τὸν μετέπειτα χρόνον αἰεὶ προδόται. ὁ μὲν δὴ τοιούτῳ
τρόπῳ ἐπάϊστος ἐγεγόνεε· Ἀρταβάζῳ δὲ ἐπειδὴ πολιορκέοντι ἐγεγόνεσαν
τρεῖς μῆνες, γίνεται ἄμπωτις τῆς θαλάσσης μεγάλη καὶ χρόνον ἐπὶ
πολλόν. ἰδόντες δὲ οἱ βάρβαροι τέναγος γενόμενον παρῆσαν ἐς τὴν Παλ-
2 λήνην. ὡς δὲ τὰς δύο μὲν μοίρας διοδοιπορήκεσαν, ἔτι δὲ τρεῖς ὑπόλοιποι
ἦσαν, τὰς διελθόντας χρῆν εἶναι ἔσω ἐν τῇ Παλλήνῃ, ἐπῆλθε πλημμυρὶς
τῆς θαλάσσης μεγάλη, ὅση οὐδαμᾶ κω – ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι –
πολλάκις γινομένη. οἱ μὲν δὴ νέειν αὐτῶν οὐκ ἐπιστάμενοι διεφθείροντο,
3 τοὺς δ' ἐπισταμένους Ποτιδαιῆται ἐπιπλώσαντες πλοίοισι ἀπώλεσαν. αἴτιον
δὲ λέγουσι Ποτιδαιῆται τῆς τε ῥηχίης καὶ τῆς πλημμυρίδος καὶ τοῦ Περ-
σικοῦ πάθεος γενέσθαι τόδε, ὅτι τοῦ Ποσειδέωνος ἐς τὸν νηὸν καὶ τὸ

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)
υ]πολοι[ποι (129,2) – *θ]αλασση[ς[* (129,2) Pap. Rendel Harris 1936, 40 fr. 2

1284 *ἐτόξευον – χωρίων*] cf. Aen. Tact. | *ἐγένετο* **MPDRSV** | *Τιμόξενος* **DRSV** ‖ 1285 *Ποτιδαίην* **D** | *ὁ* om. **DRSV** | *προσυγκείμενον* Aen. Tact. ‖ 1286 *χώρου* **DRV** | *περιέβαλλεν* **T** ‖ 1287 *ὅμιλος*] *ὄχλος* Aen. Tact. | *ἐν τῷ πολέμῳ* Aen. Tact. | *τὸ* supra lin. add. **V**^{1} om. **𝔳** ‖ 1288 *βιβλίον* **TMP** ‖ 1289 *συμμαχίηι* **B** ‖ 1290 *βιβλίον* **TMP** | *τὸ αἴτιον* **T** | *καταπλέξαι* **P**^{1}**DRSV** *καταπλῆξαι* **P**^{2}**p** cett. ‖ 1291 *Τιμόξενον* **DRSV** | *πόλις* **A**^{1} *πόλεως* **T** | *ἕνεκα* **M** ‖ 1293 *ἐγένετο* **TMP** ‖ 1294 *τῆς*] *ἐκ τῆς* **M** ‖ 1295 *τέναγος*] *τοῦτο* **T** | *παρῆσαν*] v. quod ad I 21,1 adnotavimus: *παρίεσαν* **M** ‖ 1296 *μὲν δύο* **DRSV** | *μόρας* **A**^{ac} | *διωδοιπορήκεσαν* **TMPD**^{2} *διωδοιπορήκεσσαν* **D**^{1} ‖ 1297 *διελθόντες* **T** *διελθον*[**Π** |]*ι εσω* **Π** *ἔσω εἶναι* **DRSV** *εἴσω εἶναι* **M** *ἄσω εἶναι* **p** | *πλημυρὶς* **C**[**Π**] ‖ 1298 *ὅσην* **DRSV**[**Π**] om. **T** | *ὡς* om. **S** ‖ 1299 *γινομένης* **DRV** *γενομένης* **MS** *γενομένη* ut vid. **p** ‖ 1300 *Ποτιδεῆται* **V𝔳** *οἱ Ποτιδαιῆται* **ABCT** | *ἐπιπλώσαντες – Ποτιδαιῆται* haplogr. om. **B**^{1} | *ἀπόλεσαν* **V**^{ac} *ἀπώλεσαν* **V**^{c}**𝔳** cett. ‖ 1301 *οἱ Ποτιδαιῆται* **AB**^{2}**CT** | *ῥυχίης* **M** | *καὶ τῆς πλημμυρίδος* glossam suspicans secl. Valkenaer ‖ 1302 *ἐς τοῦ Ποσειδέωνος τὸν* **DSV** *ἐς τοῦ Ποσιδέωνος τὸν* **R** | *νεὸν* **B**

ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ προαστίῳ ἠσέβησαν οὗτοι τῶν Περσέων, οἵ περ καὶ διε-
φθάρησαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης· αἴτιον δὲ τοῦτο λέγοντες εὖ λέγειν ἔμοιγε
δοκέουσι. τοὺς δὲ περιγενομένους ἀπῆγε Ἀρτάβαζος ἐς Θεσσαλίην παρὰ
Μαρδόνιον.

Οὗτοι μὲν οἱ προπέμψαντες βασιλέα οὕτω ἔπρηξαν. ὁ δὲ ναυτικὸς ὁ **130**
Ξέρξεω περιγενόμενος, ὡς προσέμιξε τῇ Ἀσίῃ φεύγων ἐκ Σαλαμῖνος καὶ
βασιλέα τε καὶ τὴν στρατιὴν ἐκ Χερσονήσου διεπόρθμευσε ἐς Ἄβυδον,
ἐχειμέριζε ἐν Κύμῃ. ἔαρος δ' ἐπιλάμψαντος πρώιος συνελέγετο ἐς Σάμον·
αἱ δὲ τῶν νηῶν καὶ ἐχειμέρισαν αὐτοῦ, Περσέων δὲ καὶ Μήδων οἱ πλεῦ-
νες ἐπεβάτευον· στρατηγοὶ δέ σφι ἐπῆλθον Μαρδόντης τε ὁ Βαγαίου καὶ 2
Ἀρταΰντης ὁ Ἀρταχαίου, συνῆρχε δὲ τούτοισι καὶ ἀδελφιδέος αὐτοῦ Ἀρ-
ταΰντεω προσελομένου Ἰθαμίτρης. ἅτε δὲ μεγάλως πληγέντες οὐ προσῆ-
σαν ἀνωτέρω τὸ πρὸς ἑσπέρης, οὐδ' ἐπηνάγκαζε οὐδὲ εἷς, ἀλλ' ἐν τῇ
Σάμῳ κατήμενοι ἐφύλασσον τὴν Ἰωνίην, μὴ ἀποστῇ, νῆας ἔχοντες σὺν
τῇσι Ἰάσι τριηκοσίας. οὐ μὴν οὐδὲ προσεδέκοντο τοὺς Ἕλληνας ἐλεύσε- 3
σθαι ἐς τὴν Ἰωνίην, ἀλλ' ἀποχρήσειν σφι τὴν ἑωυτῶν φυλάσσειν, σταθ-
μεύμενοι, ὅτι σφέας οὐκ ἐπεδίωξαν φεύγοντας ἐκ Σαλαμῖνος, ἀλλ' ἄσμενοι
ἀπαλλάσσοντο. κατὰ μέν νυν τὴν θάλασσαν ἑσσωμένοι ἦσαν τῷ θυμῷ,
πεζῇ δὲ ἐδόκεον πολλῷ κρατήσειν τὸν Μαρδόνιον. ἐόντες δὲ ἐν Σάμῳ ἅμα 4

AB CT MP(p) DRSV(ꝧ)

1303 *τὸ ἐν τῷ προαστείῳ* codd. om. **DRSV** | *ἐσέβησαν* **ABCT** | *τοίπερ* **Mp** Ald. || **1304** *ἐμοὶ* **S** || **1307** *οὕτω ἔπρηξαν* om. **ABCT** | *ναυτικὸς στρατὸς* **M** Ald. || **1308** ⟨*ὁ*⟩ *περιγενόμενος* Kruegero duce Hude || **1309** *τε* om. **DRV** | *Χερροννήσου* **CT** *Χερρονήσου* **PDRV** | *διεπόρθμευε* **MDRSV** || **1310** *ἐχειμέρισε* **MPp** Ald. | *πρώιος*] *πρῶτον* **DRSV** || **1311** *νεῶν* **ABCTMP** || **1312** *στρατηγοὶ*] *καὶ στρατηγοὶ* **S** | *δὲ ἐπῆλθον δέ σφι* **C** | *Μαρδόνης* **T** || **1313** *Ἀρταχαίου* cf. VII 63 et v. gramm. meam 61 | *τοῖσι* **ABCT** | *ἀδελφεὸς* **TD**[1] *ἀδελφιδεὸς* quod ex *ἀδελφ*^{ιδ}*εὸς* natum esse verisimillimum est **ABCP** || **1313.1314** *Ἀρταΰτεω* **C** *Ἀρταΰτεωι* **B** *Ἀρταννυτεω* ut vid. **M** *Ἀρταβίτεω* **ꝧ** || **1314** *προελομένου* **DRSV** | *δαμίτηρ* **R** *ἀμίτρις* **M** *ὁ ἀμίτρης* cett. | *δὴ* **T** || **1314.1315** *προῆσαν* **A** *προσήεσαν* **D** *προήεσαν* **MPRSV** || **1315** *τὸ*] *τὰ* **MPDRSV** | *ἑσπέρην* **M** | *οὐδείς* **ABCTMP** || **1316** *νέας* **ABCTMP** || **1317** *μὲν* **TMPDRSV** | *τοῖσι* **ꝧ** || **1317.1318** *προσελεύσεσθαι* **M** Ald. || **1318** *ἐς Ἰωνίην* **DRSV** | *ἀποχρήσειν*] † *εὐ πολῆσι* † **ꝧ** || **1319** *οὐκ ἐπεδίωξαν σφέας* **M** | *φεύγοντες* **C** || **1320** *ἤισαν* **B** || **1321** *πολλὸν* **DRSV**

μὲν ἐβουλεύοντο, εἴ τι δυναίατο κακὸν τοὺς πολεμίους ποιέειν, ἅμα δὲ καὶ
ὠτακούστεον, ὄκῃ πεσέεται τὰ Μαρδονίου πρήγματα.
131 *Τοὺς δὲ Ἕλληνας τό τε ἔαρ γινόμενον ἤγειρε καὶ Μαρδόνιος ἐν Θεσσα-*
λίῃ ἐών. ὁ μὲν δὴ πεζὸς οὔκω συνελέγετο, ὁ δὲ ναυτικὸς ἀπίκετο ἐς Αἴγι-
2 *ναν, νῆες ἀριθμὸν δέκα καὶ ἑκατόν. στρατηγὸς δὲ καὶ ναύαρχος ἦν Λευ-*
τυχίδης ὁ Μενάρεος τοῦ Ἡγησίλεω τοῦ Ἱπποκρατίδεω τοῦ Λευτυχίδεω τοῦ
Ἀναξίλεω τοῦ Ἀρχιδήμου τοῦ Ἀναξανδρίδεω τοῦ Θεοπόμπου τοῦ Νικάν-
δρου τοῦ Χαρίλου τοῦ Εὐνόμου τοῦ Πολυδέκτεος τοῦ Πρυτάνιος τοῦ Εὐ-
ρυφῶντος τοῦ Προκλέος τοῦ Ἀριστοδήμου τοῦ Ἀριστομάχου τοῦ Κλεο-
δαίου τοῦ Ὕλλου τοῦ Ἡρακλέος ἐὼν τῆς ἑτέρης οἰκίης τῶν βασιλέων.
3 *(οὗτοι πάντες πλὴν τῶν ἑπτὰ τῶν μετὰ Λευτυχίδεα πρώτων καταλεχθέν-*
των οἱ ἄλλοι βασιλέες ἐγένοντο Σπάρτης.) Ἀθηναίων δὲ ἐστρατήγεε Ξάν-
132 *θιππος ὁ Ἀρίφρονος. ὡς δὲ παρεγένοντο ἐς τὴν Αἴγιναν πᾶσαι αἱ νῆες,*
ἀπίκοντο Ἰώνων ἄγγελοι ἐς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων, οἳ καὶ ἐς
Σπάρτην ὀλίγῳ πρότερον τούτων ἀπικόμενοι ἐδέοντο Λακεδαιμονίων ἐλευ-
2 *θεροῦν τὴν Ἰωνίην, τῶν καὶ Ἡρόδοτος ὁ Βασιληίδεω ἦν· οἳ στασιῶται*
σφίσι γενόμενοι ἐπεβούλευον θάνατον Στράττι τῷ Χίου τυράννῳ ἐόντες
ἀρχὴν ἑπτά· ἐπιβουλεύοντες δέ, ὡς φανεροὶ ἐγένοντο ἐξενείκαντος τὴν
ἐπιχείρησιν ἑνὸς τῶν μετεχόντων, οὕτω δὴ οἱ λοιποὶ ἓξ ἐόντες ὑπεξέσχον
ἐκ τῆς Χίου καὶ ἐς Σπάρτην τε ἀπίκοντο καὶ δὴ καὶ τότε ἐς τὴν Αἴγιναν
τῶν Ἑλλήνων δεόμενοι καταπλῶσαι ἐς τὴν Ἰωνίην· οἳ προήγαγον αὐτοὺς

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1322 *ἐβουλεύσαντο* **B** | *δυνέατο* **T** *δύναιντο* **M** | *καὶ* om. **DRSV** || 1323 *ὅπῃ* **C** | *πέσεται* **M** || 1324 *γενόμενον* **TMPDRV** || 1325 *οὔκω*] *ὄκου* **C** || 1326 *νέες* **CTMP** | *τὸν ἀριθμὸν* **T** | *ἑκατόν*] *ὀκτώ* **Mp** || 1327 *Μενάριος* **C** | *Ἡσίλεω* **DRSV** || 1329 *Χαρίλλου* **RSV** | *τοῦ Εὐνόμου*] *τοῦ Ἡρακλέος τοῦ Εὐνόμου* **C** | *τοῦ Πρυτάνεος* **T** om. **C** || 1330 *Προκλέους* **M** || 1330.1331 *Κλεοδέου* **T** || 1331 *τοῦ Ἡρακλέος* om. **C** || 1332 *ἑπτὰ* Paulmierio, *Exercitationes* (Lugduni Bat. 1668) 39, duce edd. prors. omnes: *δύο* **M** *δοιῶν* **T** *δυῶν* cett. om. **R**, quae corruptela nota numerali H velut II lecta orta est: quod sequitur *πρώτων* ad temporum ordinem potius quam catalogi intelligendum || 1332–1333 *πρῶτον καταλεχθέντων* **TMD** *πρῶτον καταλεχθέντον* **𝔳** *πρώτων καταλεχθέντα* **R**[c] fin. secundae vocis comp. not. **V** || 1334 *νέες* **ABCTMP** || 1335–1336 *ἐς τὴν Σπάρτην* **M** Ald. || 1336 *τουτέων* **M** Ald. || 1337 *στασιῶταί σφι* **MPDR** *στρατιῶταί σφι* **SV𝔳** || 1338 *γινόμενοι* **T** | *Στράττῃ* **C**[c] *Στράτῃ* **M** *Στράντῃ* **T** *Στάττι* **DRSV** || 1339 *ἐγίνοντο* **ABCT** | *ἐξενείκαντες* **Mp** || 1340 *οὗτοι* **RSV** | *δὴ* om. **DRSV** | *ὑπερέσχον* **SV𝔳** || 1341 *τε* om. **MPDRSV** || 1342 *οἳ προήγαγον*] *προήγαγον δὲ* **DRSV**

μόγις μέχρι Δήλου. τὸ γὰρ προσωτέρω πᾶν δεινὸν ἦν τοῖσι Ἕλλησι οὔτε 3
τῶν χώρων ἐοῦσι ἐμπείροισι, στρατιῆς τε πάντα πλέα ἐδόκεε εἶναι· τὴν δὲ
Σάμον ἐπιστέατο δόξῃ καὶ Ἡρακλέας στήλας ἴσον ἀπέχειν. συνέπιπτε δὲ
τοιοῦτο, ὥστε τοὺς μὲν βαρβάρους τὸ πρὸς ἑσπέρης ἀνωτέρω Σάμου μὴ
τολμᾶν καταπλῶσαι καταρρωδηκότας, τοὺς δὲ Ἕλληνας χρηιζόντων Χίων
τὸ πρὸς τὴν ἠῶ κατωτέρω Δήλου· οὕτω δέος τὸ μέσον ἐφύλασσέ σφεων.
Οἱ μὲν δὴ Ἕλληνες ἔπλωον ἐς τὴν Δῆλον, Μαρδόνιος δὲ περὶ τὴν Θεσ- 133
σαλίην ἐχείμαζε. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμώμενος ἔπεμπε κατὰ τὰ χρηστήρια ἄν-
δρα Εὐρωπέα γένος, τῷ οὔνομα ἦν Μῦς, ἐντειλάμενος πανταχῇ μιν χρη-
σόμενον ἐλθεῖν, τῶν οἷά τε ἦν σφι ἀποπειρήσασθαι. ὅ τι μὲν βουλόμενος
ἐκμαθεῖν πρὸς τῶν χρηστηρίων ταῦτα ἐνετέλλετο, οὐκ ἔχω φράσαι (οὐ
γὰρ ὦν λέγεται), δοκέω δ' ἔγωγε περὶ τῶν παρεόντων πρηγμάτων καὶ οὐκ
ἄλλων πέρι πέμψαι. οὗτος ὁ Μῦς ἔς τε Λεβάδειαν φαίνεται ἀπικόμενος 134
καὶ μισθῷ πείσας τῶν ἐπιχωρίων ἄνδρα καταβῆναι παρὰ Τροφώνιον καὶ
ἐς Ἄβας τὰς Φωκέων ἀπικόμενος ἐπὶ τὸ χρηστήριον· καὶ δὴ καὶ ἐς Θή-
βας πρῶτα ὡς ἀπίκετο, τοῦτο μὲν τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι ἐχρήσατο (ἔστι
δέ, κατά περ ἐν Ὀλυμπίῃ ἱροῖσι, αὐτόθι χρηστηριάζεσθαι), τοῦτο δὲ
ξεῖνόν τινα καὶ οὐ Θηβαῖον χρήμασι πείσας κατεκοίμησε ἐς Ἀμφιάρεω.
Θηβαίων δὲ οὐδενὶ ἔξεστι μαντεύεσθαι αὐτόθι διὰ τόδε· ἐκέλευσέ σφεας ὁ 2
Ἀμφιάρεως διὰ χρηστηρίων ποιεύμενος, ὁκότερα βούλονται, ἑλέσθαι τού-
των ἑωυτῷ ἢ ἅτε μάντι χρῆσθαι ἢ ἅτε συμμάχῳ τοῦ ἑτέρου ἀπεχομένους·

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1343 *προτέρω* **RV𝔳** *πορροτέρω* **S** ‖ 1345 *ἠπιστέατο* **MPS** ‖ 1346 *τοιοῦτον* **RSV** *τοιούτῳ* **M** ‖ 1347 *καταπλῶσαι* i. e. ad terram continentem; an *ἀναπλῶσαι* sit legendum dubitat Stein | *καταρρωδηκότες* **PD** | *τῶν Χίων* **BS** ‖ 1348 *ἠῶν* **𝔳** *ἠῶ* litt. *ν* suprascr. prima ut vid. man. **A** | *Δῆλος* **B**[1] accentum corr. **B**[2] | *δέος*] *δὲ ἐς* **ABCT** | *ἐφύλασσόν* **M** Ald. ‖ 1349 *ἔπλεον* **ABCTMP** *ἔπλεων* **𝔳** ‖ 1350 *ὁρμεόμενος* **PDRSV** *ὁρμεώμενος* **CTM** | *τὰ* om. **DRSV** ‖ 1351 *Εὐρώπαια* **MD**[c] *Εὐρωμέα* ci. Stein collato Steph. Byz. s. v. *Εὔρωμος* | *γένος τοὔνομα* **T** *τὸ γένος τῷ οὔνομα* **M**[ac] *τῶ γένος τῷ οὔνομα* **M**[c] ‖ 1351.1352 *χρησάμενον* **ABCTMP** ‖ 1353 *ἐκμαθεῖν – ταῦτα*] *ἐκμαθέειν τῷ ταῦτα* **M** ‖ 1354 *περὶ* om. **M** ‖ 1355 *Λευάδειαν* **M** *Λαβάδειαν* **C** *Λεβέδειαν* **D** ‖ 1355–1357 *φαίνεται – Φωκέων* haplogr. (v. quod sequitur) om. **M** ‖ 1355 *ἀπικόμενος φαίνεται* **p** Ald. ‖ 1357 *τὰς*] *τῶν* **T** | *καὶ δὴ καὶ*] *καὶ δὴ* **RSV** ‖ 1358 *τούτῳ* **C** | *Ἰσμινίῳ* **RSV** *Ἰσμηννίῳ* **M** ‖ 1359 *κατά*] *καὶ τά* **B** | *ἱεροῖσι* **M** *ἐροῖσιν* **V𝔳** ‖ 1360 *κατεκοίμισε* **ABMPD**[c]**S** | *ἐς* om. **D** | *Ἀμφιάραον* **Mp** Ald. ‖ 1361 *ἐκέλευέ* **CTMP** ‖ 1362 *Ἀμφιάρεος* **DRSV** *Ἀμφιάραος* **M** Ald. | *βούλεσθαι* **M** ‖ 1363 *μάντει* **AB** | *χρέεσθαι* **PDRSV** *χρήσεσθαι* **M** | *τοῦ ἑτέρου ἀπεχομένους* om. **M** | *ἀποιχομένους* **C**

οἱ δὲ σύμμαχόν μιν εἵλοντο εἶναι. διὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἔξεστι Θηβαίων οὐ-
135 *δενὶ αὐτόθι ἐγκατακοιμηθῆναι. τότε δὲ θῶμά μοι μέγιστον γενέσθαι λέγε-*
ται ὑπὸ Θηβαίων ἐλθεῖν ἄρα τὸν Εὐρωπέα Μῦν περιστρωφώμενον πάντα
τὰ χρηστήρια καὶ ἐς τοῦ Πτῴου Ἀπόλλωνος τὸ τέμενος. τοῦτο δὲ τὸ ἱρὸν
καλέεται μὲν Πτῷον, ἔστι δὲ Θηβαίων, κεῖται δὲ ὑπὲρ τῆς Κωπαΐδος λί-
2 *μνης πρὸς ὄρεϊ ἀγχοτάτω Ἀκραιφίης πόλιος. ἐς τοῦτο τὸ ἱρὸν ἐπείτε παρ-*
ελθεῖν τὸν καλεόμενον τοῦτον Μῦν, ἕπεσθαι δέ οἱ τῶν ἀστῶν αἱρετοὺς
ἄνδρας τρεῖς ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ὡς ἀπογραψομένους τὰ θεσπιεῖν ἔμελλε, καὶ
3 *πρόκατε τὸν πρόμαντιν βαρβάρῳ γλώσσῃ χρᾶν. καὶ τοὺς μὲν ἑπομένους*
τῶν Θηβαίων ἐν θώματι ἔχεσθαι ἀκούοντας βαρβάρου γλώσσης ἀντὶ Ἑλ-
λάδος οὐδὲ ἔχειν, ὅ τι χρήσωνται τῷ παρεόντι πρήγματι· τὸν δὲ Εὐρωπέα
Μῦν ἐξαρπάσαντα παρ' αὐτῶν, τὴν ἐφέροντο δέλτον, τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ
προφήτεω γράφειν ἐς αὐτήν, φάναι δὲ Καρίῃ μιν φωνῇ χρᾶν, συγγραψά-
μενον δὲ οἴχεσθαι ἀπιόντα ἐς Θεσσαλίην.
136 *Μαρδόνιος δὲ ἐπιλεξάμενος, ὅ τι δὴ λέγοντα ἦν τὰ χρηστήρια, μετὰ*
ταῦτα ἔπεμψε ἄγγελον ἐς Ἀθήνας Ἀλέξανδρον τὸν Ἀμύντεω ἄνδρα Μα-
κεδόνα, ἅμα μέν, ὅτι οἱ προσκηδέες οἱ Πέρσαι ἦσαν (Ἀλεξάνδρου γὰρ
ἀδελφεὴν Γυγαίην, Ἀμύντεω δὲ θυγατέρα, Βουβάρης ἀνὴρ Πέρσης ἔσχε,
ἐκ τῆς οἱ ἐγεγόνεε Ἀμύντης ὁ ἐν τῇ Ἀσίῃ ἔχων τὸ οὔνομα τοῦ μητροπά-

AB CT MP(p) DRSV(ᵬ)

1380 Phot. III 7 *λυθέντος τοῦ γάμου καὶ τὰ ὀνόματα τὰ διὰ τὸν γάμον συναπέρχεται· διακέκρικε δ' αὐτὰ σαφῶς Ὅμηρος· ... 'κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν' (θ 583). τούτους δὲ 'προσκηδεῖς' Ἡρόδοτος κεκλήκει· πρότερον οὖν περὶ τοῦ γένους, εἶτα περὶ τῆς συγγενείας οὕτω ῥητέον* III 30 *ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ γένους τὰ ὀνόματα, ἐκ δὲ τῆς συγγενείας κοινὸν μὲν 'οἰκεῖος', ... καὶ κηδεσταὶ μὲν ἀλλήλοις ἑκατέρωθεν οἱ τὸ κῆδος συνάψαντες ... καὶ 'καὶ 'προσκηδεῖς' καθ' Ἡρόδοτον*

1364–1366 *οὐδενὶ – Θηβαίων* haplogr. om. **C** ‖ **1365** *κατακοιμηθῆναι* **MPDR SV** | *θῶυμά* **CMPᵬ** | *μοι* om. **M** ‖ **1366** *στρωφώμενον* **M** ‖ **1367** *τὰ* om. **DRV** ‖ **1368** *καλέεται – τὸ ἱρὸν* haplogr. om. **R** | *κέεται* **MPDSV** | *Κοπαΐδος* **A** *Κωπαΐδης* **M** ‖ **1369** *οὔρει* **Mp** | *Ἀκραιφνίης* **C** *Ἀκριφίης* **DSV** ‖ **1370** *δέ* om. **MDRSV** ‖ **1371** *θεσπιέειν* **DRSV** ‖ **1372** *τὴν πρόμαντιν* **M** Ald. *τὸν μάντιν* **TP¹S** *τὸν πρόμαντιν* **P²p** cett. ‖ **1373** *θωύματι* **MPDRSV** ‖ **1374** *χρήσονται* **CTMP¹pDRSV** | *πρήγματι*] *χρήματι* **T** ‖ **1376** *γράφην* **B** | *μιν φωνῇ*] *μιν γλώσσῃ* **ABCTP** *γλώσσῃ μιν* **M** v. gramm. meam 100 ‖ **1378** *ἦν λέγοντα* **TPp** Ald. *ἦν λέγειν* **M** ‖ **1379** *ἄγγελον*] *ἄλλον* **ᵬ** | *τὸν* om. **T** ‖ **1380** *ὅτι οἱ Πέρσαι προσκηδέες* **M** | *προσκηδέας* **p** cf. Poll. ‖ **1382** *τῆς*] *ἧς* **M** | *ὁ Ἀμύντης* **D** | *τοὔνομα* **M** *οὔνομα* **C** | *τοῦ*] *τὸ* **PRSV**

τορος, τῷ δὴ ἐκ βασιλέος τῆς Φρυγίης ἐδόθη Ἀλάβανδα πόλις μεγάλη νέμεσθαι), ἅμα τε ὁ Μαρδόνιος πυθόμενος, ὅτι πρόξενός τε εἴη καὶ εὐεργέτης ὁ Ἀλέξανδρος, ἔπεμπε. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους οὕτω ἐδόκεε μάλιστα 2
προσκτήσεσθαι λεών τε πολλὸν ἄρα ἀκούων εἶναι καὶ ἄλκιμον τά τε κατὰ τὴν θάλασσαν συντυχόντα σφι παθήματα κατεργασαμένους μάλιστα Ἀθηναίους ἐπίστατο. τούτων δὲ προσγενομένων κατήλπιζε εὐπετέως τῆς θα- 3
λάσσης κρατήσειν, τά περ ἂν καὶ ἦν, πεζῇ τε ἐδόκεε πολλῷ εἶναι κρέσσων· οὕτω τε ἐλογίζετο κατύπερθέ οἱ τὰ πρήγματα ἔσεσθαι τῶν Ἑλληνικῶν. τάχα δ' ἂν καὶ τὰ χρηστήρια ταῦτά οἱ προλέγοι συμβουλεύοντα σύμμαχον τὸν Ἀθηναῖον ποιέεσθαι· τοῖσι δὴ πειθόμενος ἔπεμπε.
Τοῦ δὲ Ἀλεξάνδρου τούτου ἕβδομος γενέτωρ Περδίκκης ἐστὶ ὁ κτησά- 137
μενος τῶν Μακεδόνων τὴν τυραννίδα τρόπῳ τοιῷδε· ἐξ Ἄργεος ἔφυγον ἐς Ἰλλυριοὺς τῶν Τημένου ἀπογόνων τρεῖς ἀδελφεοί, Γαυάνης τε καὶ Ἀέροπος καὶ Περδίκκης, ἐκ δὲ Ἰλλυριῶν ὑπερβαλόντες ἐς τὴν ἄνω Μακεδονίην ἀπίκοντο ἐς Λεβαίην πόλιν. ἐνθαῦτα δὲ ἐθήτευον ἐπὶ μισθῷ 2
παρὰ τῷ βασιλέϊ, ὁ μὲν ἵππους νέμων, ὁ δὲ βοῦς, ὁ δὲ νεώτατος αὐτῶν Περδίκκης τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων. (ἦσαν γὰρ τὸ πάλαι καὶ αἱ τυραννίδες τῶν ἀνθρώπων ἀσθενέες χρήμασι, οὐ μοῦνον ὁ δῆμος.) ἡ δὲ γυνὴ τοῦ βασιλέος αὐτὴ τὰ σιτία σφι ἔπεσσε. ὅκως δὲ ὀπτῴη, ὁ ἄρτος τοῦ παιδὸς τοῦ 3

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

T 1383 Steph. Byz. *Ἀλάβαστρα· πόλις Φρυγίας· Ἡρόδοτος*

1383 *τῷ*] *τὸ* **RV𝔳** | *ἐδόθη τῆς Φρυγίης* **M** | *Ἀλάβανδρα* **𝔳** cf. Steph. Byz. ‖ 1383.1384 *νέεσθαι* **D^{1}** ‖ 1384 *τε*] *δὲ* cod. Askevianus : v. Denniston, *Greek Particles* 374 ‖ 1386 *προσκτήσασθαι* **MP^{1}DRSV** *προσκτήσεσθαι* **P^{2}p** cett. | *λεών*] *λέγων* **M** | *καὶ* om. **TP^{1}** ‖ 1387.1388 *Ἀθηναίης* **T** ‖ 1388 *ἐπιστέατο* **DRSV** | *προγενομένων* **DRSV** ‖ 1389 *ἂν*] *ἦν* **M** Ald. | *πολλὸν* **MS** ‖ 1389.1390 *κρείσσων* **RSV** ‖ 1390 *ἔσεσθαι τὰ πρήγματα* **D** | *τῶν* om. **C** ‖ 1391 *Ἑλλήνων* **DRSV** | *δ' ἂν καὶ*] *δὲ* **DRSV** | *οἱ*] *εἰ* **M** | *προλέγει* **TM** *προλέγουσι* **RSV** ‖ 1392 *οἱ ποιήσασθαι* **DRSV** ‖ 1393 *Περδίκης* **BCTDRSV** ‖ 1394 *τὴν τυραννίδα τῶν Μακεδόνων* **M** ‖ 1395 *Ἰλλυρικοὺς* **RSV** | *Τημενοῦ* **ABCT** *Τιμενοῦ* **M** ‖ 1396 *Περδίκης* **CTD^{1}RS𝔳** | *Ἰλλύρων* **R** | *ὑπερβαλλόντες* **BV𝔳** ‖ 1396–1397 *ἐκ – ἀπίκοντο ἐς* om. **C** ‖ 1397 *δὲ*] *καὶ* **M** Ald. ‖ 1398 *ἵππον* **TM** | *νεώτερος* **R** ‖ 1399 *Περδίκης* **CTD^{1}SV𝔳** ‖ 1399–1400 *ἦσαν – δῆμος*] in parenthesi posui : spuria iudicavit van Herwerden : post *ἔπεσσε* (l. 1401) transposuit Stein | *γὰρ*] *δὲ* **DRSV** ‖ 1400 *μόνον* **CTMPDRSV** ‖ 1401 *σφι τὰ σιτία* **DRSV** | *ἔπεσε* **CTR** litt. *σ* alteram supra lin. add. Ia ut vid. man. **A** | *ὀπτῷτο* **CTMPRSV** *ὀπτοῖτο* **D**

*θητὸς Περδίκκεω διπλήσιος ἐγίνετο αὐτὸς ἑωυτοῦ· ἐπεὶ δὲ αἰεὶ τὠυτὸ
τοῦτο ἐγίνετο, εἶπε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς. τὸν δὲ ἀκούσαντα ἐσῆλθε
αὐτίκα, ὡς εἴη τέρας καὶ φέροι ἐς μέγα τι. καλέσας δὲ τοὺς θῆτας προη-*
4 *γόρευέ σφι ἀπαλλάσσεσθαι ἐκ γῆς τῆς ἑωυτοῦ· οἱ δὲ τὸν μισθὸν ἔφασαν
δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντες οὕτως ἐξιέναι. ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς τοῦ μισθοῦ
πέρι ἀκούσας – ἦν γὰρ κατὰ τὴν καπνοδόκην ἐς τὸν οἶκον ἐσέχων ὁ
ἥλιος – εἶπε θεοβλαβὴς γενόμενος «μισθὸν δὲ ὑμῖν ἐγὼ ὑμέων ἄξιον*
5 *τόνδε ἀποδίδωμι,» δείξας τὸν ἥλιον. ὁ μὲν δὴ Γαυάνης τε καὶ Ἀέροπος οἱ
πρεσβύτεροι ἕστασαν ἐκπεπληγμένοι, ὡς ἤκουσαν ταῦτα· ὁ δὲ παῖς, ἐτύγ-
χανε γὰρ ἔχων μάχαιραν, εἴπας, τάδε «δεκόμεθα, ὦ βασιλεῦ, τὰ διδοῖς,»
περιγράφει τῇ μαχαίρῃ ἐς τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου τὸν ἥλιον, περιγράψας δὲ
ἐς τὸν κόλπον τρὶς ἀρυσάμενος τοῦ ἡλίου ἀπαλλάσσετο αὐτός τε καὶ οἱ*
138 *μετ' ἐκείνου. οἱ μὲν δὴ ἀπῆσαν, τῷ δὲ βασιλέϊ σημαίνει τις τῶν παρέ-
δρων, οἷόν τι χρῆμα ποιήσειε ὁ παῖς, καὶ ὡς σὺν νόῳ κείνων ὁ νεώτατος
λάβοι τὰ διδόμενα. ὁ δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ ὀξυνθεὶς πέμπει ἐπ' αὐτοὺς
ἱππέας ἀπολέοντας. ποταμὸς δέ ἐστι ἐν τῇ χώρῃ ταύτῃ, τῷ θύουσι οἱ τού-*
2 *των τῶν ἀνδρῶν ἀπ' Ἄργεος ἀπόγονοι σωτῆρι. οὗτος, ἐπείτε διέβησαν οἱ
Τημενίδαι, μέγας οὕτως ἐρρύη ὥστε τοὺς ἱππέας μὴ οἵους τε γενέσθαι
διαβῆναι. οἱ δὲ ἀπικόμενοι ἐς ἄλλην γῆν τῆς Μακεδονίης οἴκησαν πέλας
τῶν κήπων τῶν λεγομένων εἶναι Μίδεω τοῦ Γορδίεω, ἐν τοῖσι φύεται
αὐτόματα ῥόδα ἓν ἕκαστον ἔχον ἑξήκοντα φύλλα ὀδμῇ τε ὑπερφέροντα*

AB CT MP(p) DRSV(𝔟)

1402 *Περδίκεω* **A**[1]**CT** *τοῦ Περδίκεω* **DRSV** *τοῦ Περδίκκεω* **MP** Ald. | *ἐγένετο* **CMR** ‖ **1402–1403** *ἐπεὶ δὲ αἰεί τὠυτὸ τοῦτο ἐγένετο* **C** *ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγίνετο αἰεί* **M** ‖ **1403** *τὸν δὲ ἀκούσαντα*] *ὡς δὲ ἤκουσε* **Mp** Ald. | *ἐσῆλθε*] *ἐπῆλθέ οἱ* **M** Ald. ‖ **1404** *ἐς* om. **ABCTMP** ‖ **1404.1405** *προηγόρευέ*] *ἐκέλευέ* **M** ‖ **1405** *γῆς τῆς*] *τῆς* **DRSV** ‖ **1405–1406** *ἔφασαν τὸν μισθὸν εἶναι δίκαιον ἀπολαβόντες* **DV** *τὸν μισθὸν εἶναι δίκαιον ἀπολαβόντας* **RS** *τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιον εἶναι ἀπολαβόντας* **M** *τὸν μισθὸν ἔφασαν δίκαιοι εἶναι ἀπολαβόντες* Ald. ad nominativi c. inf. usum cf. Kuehner-Gerth II.30 ‖ **1407–1408** *ἐσέχων ὁ ἥλιος ἐς τὸν οἶκον* **M** ‖ **1409** *τόδε* **C** | *ὁ Ἀέροπος* **ABCTMP** ‖ **1410** *πρεσβύτατοι* **DRSV** ‖ **1411** *δεκόμεθα*] *ὧδε δεχόμεθα* **ABCT** | *βασιλεὺς* **CD**[1] ‖ **1412** *τοῦ*] *εκ τοῦ* **M** Ald. ‖ **1414** *ἐκείνῳ* **RV𝔟** | *ἀπήεσαν* **PpD** *ἀπίεσαν* **MRSV** ‖ **1415** *συνόῳ* **CR𝔟** | *ἐκείνων* **TMPDRSV** *κἀκείνων* **C** ‖ **1416** *δεδομένα* **TMP** ‖ **1418** *σωτῆρι*] „ut redemptori", „servatoris instar" intelligendum (v. Kuehner-Gerth II. 495 s.) : *ὡς σωτῆρι* propos. Pingel recep. Hude eadem ratione inductus *σωτήρια* **M** Ald. ‖ **1419** *τε* om. **DRSV** ‖ **1421** *τοῖσι*] *τούτοισι* **DRSV** ‖ **1422** *ἔχων* **PpD**

τῶν ἄλλων. ἐν τούτοισι καὶ ὁ Σιληνὸς τοῖσι κήποισι ἥλω, ὡς λέγεται ὑπὸ 3
Μακεδόνων. ὑπὲρ δὲ τῶν κήπων ὄρος κεῖται Βέρμιον οὔνομα, ἄβατον ὑπὸ
χειμῶνος. ἐνθεῦτεν δὲ ὁρμώμενοι ὡς ταύτην ἔσχον, κατεστρέφοντο καὶ
τὴν ἄλλην Μακεδονίην. ἀπὸ τούτου δὴ τοῦ Περδίκκεω Ἀλέξανδρος ὧδε **139**
ἐγεγόνεε· Ἀμύντεω παῖς ἦν Ἀλέξανδρος, Ἀμύντης δὲ Ἀλκέτεω, Ἀλκέτεω δὲ
πατὴρ ἦν Ἀέροπος, τοῦ δὲ Φίλιππος, Φιλίππου δὲ Ἀργαῖος, τοῦ δὲ Περ-
δίκκης ὁ κτησάμενος τὴν ἀρχήν.
Ἐγεγόνεε μὲν δὴ ὧδε Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω· ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὰς **140*a***
Ἀθήνας ἀποπεμφθεὶς ὑπὸ Μαρδονίου, ἔλεγε, τάδε «ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
Μαρδόνιος τάδε λέγει· ‛ἐμοὶ ἀγγελίη ἥκει παρὰ βασιλέος λέγουσα οὕτω·
Ἀθηναίοισι τὰς ἁμαρτάδας τὰς ἐς ἐμὲ ἐξ ἐκείνων γενομένας πάσας μετ-
ίημι. νῦν τε ὧδε, Μαρδόνιε, ποίει· τοῦτο μὲν τὴν γῆν σφι ἀπόδος, τοῦτο 2
δὲ ἄλλην πρὸς ταύτῃ ἑλέσθων αὐτοί, ἥντινα ἂν ἐθέλωσι, ἐόντες
αὐτόνομοι. ἱρά τε πάντα σφι, ἢν δὴ βούλωνταί γε ἐμοὶ ὁμολογέειν, ἀν-
όρθωσον, ὅσα ἐγὼ ἐνέπρησα. τούτων δὲ ἀπιγμένων ἀναγκαίως ⟨εἰ⟩ ἔχει
μοι ποιέειν ταῦτα ἢ μή, τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται. λέγω δὲ ὑμῖν τάδε· 3
νῦν τί μαίνεσθε πόλεμον βασιλέϊ ἀνταειρόμενοι; οὔτε γὰρ ἂν ὑπερβάλοισθε

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1423 *Δηλινὸς* **p** *Σίληνος* **DR** *Σίλινος* **M** *Σίληνὸς* **V**ac *Σήληνὸς* **V**c**𝔳** | *ὥστε* **B** || 1423–1424 *ὑπὸ Μακεδόνων* om. **M** || 1424 *οὖρος* **CTMP** | *κέεται* **MPDRSV** | *Βέρβιον* **DRSV** *Βέρβινον* cod. Vat. gr. 122 *Berbinus* Valla || 1424–1425 *ὑπὸ χειμῶνος ἄβατον* **M** *ἄβατι ὑπὸ χειμῶνος* **T** || 1425 *ὁρμεώμενοι* **CTM** || 1426 *Περδίκεω* **CTSV** *Περδίκαιω* **R** || 1426–1427 *ἐγεγόνεε ὧδε* **M** *ὧδε ἐγένετο* **ABCTP** || 1427–1428 *Ἀλέξανδρος – ἦν* haplogr. om. **R** | *Ἀμύντης γὰρ Ἀλκέτεω, Ἀμύντεω δὲ πατὴρ* **M** || 1428 *Ἀρραῖος* **ABCP** *Ἀραῖος* **Mp** *Ἀρουραῖος* **T** || 1428–1429 *τοῦ δὲ Περδίκης* **BCT** *τοῦ δὲ Περρδίκης* **V𝔳** om. **M** || 1430 *μὲν* om. **M** | *δὲ* **CM** | *ὧδε ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω* **ABCP** *Ἀλέξανδρος ὧδε ὁ Ἀμύντεω* **M** *ὁ Ἀλέξανδρος ὧδε ὁ Ἀμύντεω* **T** || 1431 *πεμφθεὶς* **M** || 1432 *ἧκε παρὰ βασιλέος* **M** *ἥκει παρὰ βασιλέως* **CD** *παρὰ βασιλέος ἥκει* **S** | *οὕτω*] *ὧδε* **C** || 1433 *ἐξ ἐκείνων ἐς ἐμὲ* **MDRSV** *ἐξ ἐκείνων εἰς ἐμὲ* **p** || 1433.1434 *μετίειμι* **C** || 1434 *Μαρδόνιε ὧδε* **DRSV** | *ποίεε* **CTPDSV** *ποίε* **R** || 1435 *θέλωσι* **DRSV** || 1436 *ἱερά* **M** | *γε* om. **TM** || 1436.1437 *ἀνώρθωσον* **T** || 1437–1438 *⟨εἰ⟩ ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα ἢ μή, τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται* („... vestra esse potest causa et origo“) ausus scripsi : *ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα ἢν μὴ τὸ ὑμέτερον αἴτιον γένηται* codd. *ἔχει μοι ποιέειν ταῦτα, ἢν μὴ τὸ ὑμέτερον ἀντίον γένηται* („... nisi vos impedimento sitis“) propos. Valckenaer *ὑμέτερον* pro *ὑμεῖς* esse usurpatum censens, cuius rei mentio facit Kuehner-Gerth I.267 collato Pl. Leg. 643 necnon hoc loco, sicut textus verum *ἀντίον* haberet || 1439 *νῦν* om. **M** | *ἀειρόμενοι* **ABCTP** *προειρόμενοι* ut vid. **M** | *οὔτε γὰρ*] *οὔτοι γὰρ* **C** || 1439 *ὑπερβάλλοισθε* **CS**

οὔτε οἷοί τέ ἐστε ἀντέχειν τὸν πάντα χρόνον. εἴδετε μὲν γὰρ τῆς Ξέρ-
ξεω στρατηλασίης τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἔργα, πυνθάνεσθε δὲ καὶ τὴν νῦν
παρ' ἐμὲ ἐοῦσαν δύναμιν, ὥστε, καὶ ἢν ἡμέας ὑπερβάλησθε καὶ νικήσητε,
τοῦ περ ὑμῖν οὐδεμία ἐλπίς, εἴ περ εὖ φρονέετε, ἄλλη παρέσται πολλα-
4 *πλησίη. μὴ ὦν βούλεσθε παρισούμενοι βασιλέϊ στέρεσθαι μὲν τῆς χώρης,*
θέειν δὲ αἰεὶ περὶ ὑμέων αὐτῶν, ἀλλὰ καταλύσασθε. παρέχει δὲ ὑμῖν κάλ-
λιστα καταλύσασθαι βασιλέος ταύτῃ ὁρμημένου. ἔστε ἐλεύθεροι ἡμῖν
β *ὁμαιχμίην συνθέμενοι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης.' Μαρδόνιος μὲν ταῦτα,*
ὦ Ἀθηναῖοι, ἐνετείλατό μοι εἰπεῖν πρὸς ὑμέας. ἐγὼ δὲ περὶ μὲν εὐνοίης
τῆς πρὸς ὑμέας ἐούσης ἐξ ἐμεῦ οὐδὲν λέξω – οὐ γὰρ ἂν νῦν πρῶτον ἐκ-
2 *μάθοιτε –, προσχρήζω δὲ ὑμέων πείθεσθαι Μαρδονίῳ. ἐνορῶ γὰρ ὑμῖν*
οὐκ οἵοισί τε ἐσομένοισι τὸν πάντα χρόνον πολεμέειν Ξέρξῃ· εἰ γὰρ ἐνώ-
ρων τοῦτο ἐν ὑμῖν, οὐκ ἄν κοτε ἐς ὑμέας ἦλθον ἔχων λόγους τούσδε· καὶ
3 *γὰρ δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἡ βασιλέος ἐστὶ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. ἢν ὦν*
μὴ αὐτίκα ὁμολογήσητε, μεγάλα προτεινόντων, ἐπ' οἷσι ὁμολογέειν ἐθέ-
λουσι, δειμαίνω ὑπὲρ ὑμέων ἐν τρίβῳ τε μάλιστα οἰκημένων τῶν συμμά-
χων πάντων αἰεί τε φθειρομένων μούνων ἐξαίρετον μεταίχμιόν τε τὴν γῆν
4 *κεκτημένων. ἀλλὰ πείθεσθε· πολλοῦ γὰρ ὑμῖν ἄξια ταῦτα, εἰ βασιλεύς γε*
ὁ μέγας μούνοισι ὑμῖν Ἑλλήνων τὰς ἁμαρτάδας ἀφεὶς ἐθέλει φίλος γενέ-
σθαι.»

141 *Ἀλέξανδρος μὲν τοσαῦτα ἔλεξε· Λακεδαιμόνιοι δὲ πυθόμενοι ἥκειν Ἀλέ-*
ξανδρον ἐς Ἀθήνας ἐς ὁμολογίην ἄξοντα τῷ βαρβάρῳ Ἀθηναίους ἀναμνη-
σθέντες τῶν λογίων, ὥς σφεας χρεόν ἐστι ἅμα τοῖσι ἄλλοισι Δωριεῦσι ἐκ-
πίπτειν ἐκ Πελοποννήσου ὑπὸ Μήδων τε καὶ Ἀθηναίων, κάρτα τε ἔδεισαν,

AB CT MP(p) DRSV(ᵬ)

1441–1442 *τὴν παρεοῦσάν μοι δύναμιν* **M** *τὴν νῦν παρ' ἐμοὶ ἐοῦσαν δύναμιν* **P** *τὴν νῦν παρεοῦσάν μοι δύναμιν* **p** Ald. ‖ **1443** *τοῦ περ* **M** Ald. *τό περ* cett. | *οὐδεμίη* **M** Ald. | *ἄλλο* **M** | *παρέστε* **BM** ‖ **1444** *βούλεσθαι* **B** *βούλησθε* **Pp** Ald. | *παρισεύμενοι* **DRSV** ‖ **1445** *δὲ*] *τε* **M** | *ἑωυτῶν* **M** *ἑωυτέων* Ald. ‖ **1445–1446** *καταλύσασθε – κάλλιστα* haplogr. om. **D** ‖ **1446** *καταλύσασθε* **Vᵬ** | *ὡρμημένου* **CTP** ‖ **1447** *δόλου** *ς* eras. **A** ‖ **1449** *ἐξ ἐμεῦ ἐούσης* **DRSV** ‖ **1449.1450** *ἐκμάθητε* **D** ‖ **1450** *ἐνορέω* **DRSV** *ἐνορῶ** **A** *ἐνωρῶν* (ex *ἐνορῶν* videlicet ortum) **B**[1] ‖ **1451** *πολεμεῖν* **M** ‖ **1451.1452** *ἐνόρων* **S** *ἐνορῶν* **B**[1] *ἐνορῶν* **B**[2] *ἑώρων* **M** ‖ **1452** *ἐν*] *ἐνὸν* **M** Ald. ‖ **1453** *οὖν* **MPp** om. **RSV** ‖ **1454** *ἐπ' οἷσι*] *ἐποίσει* **MRSV** ‖ **1456** *μοῦνον* **CT** | *ἐξαίρετόν τε μεταίχμιον* **R** ‖ **1458** *ἀφιεὶς* **P** *ἀπιεὶς* **DRSV** *ἀφεὶς* **p** cett. | *θέλει* **DRV** ‖ **1460** *τοσαῦτα*] *ταῦτα* **ABCTMP** | *ἔλεγε* **M** ‖ **1460–1461** *Ἀλέξανδρον ἐς τὰς Ἀθήνας ἥκοντα* **M** ‖ **1461** *ἐς Ἀθηναίους* **C** ‖ **1462** *σφέων* **D** | *χρεών* **CTMP** | *Δωρεῦσι* **D** ‖ **1463** *ἐκ*] *ἀπὸ* **DRSV** | *Πελοπονήσου* **T** | *τε* om. **SVᵬ** | *τε*] *δὲ* **DRSV**

μὴ ὁμολογήσωσι τῷ Πέρσῃ Ἀθηναῖοι, αὐτίκα τέ σφι ἔδοξεν πέμπειν ἀγ-
γέλους. καὶ δὴ συνέπιπτε ὥστε ὁμοῦ σφεων γίνεσθαι τὴν κατάστασιν· 2
ἐπανέμειναν γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι διατρίβοντες εὖ ἐπιστάμενοι, ὅτι ἔμελλον
Λακεδαιμόνιοι πεύσεσθαι ἥκοντα παρὰ τοῦ βαρβάρου ἄγγελον ἐπ'
ὁμολογίῃ, πυθόμενοί τε πέμψειν κατὰ τάχος ἀγγέλους. ἐπίτηδες ὦν ἐποί-
ευν ἐνδεικνύμενοι τοῖσι Λακεδαιμονίοισι τὴν ἑωυτῶν γνώμην. ὡς δὲ ἐπαύ- 142
σατο λέγων Ἀλέξανδρος, διαδεξάμενοι ἔλεγον οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἄγγελοι·
«ἡμέας δὲ ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι δεησομένους ὑμέων μήτε νεώτερον ποι-
έειν μηδὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα μήτε λόγους ἐνδέκεσθαι παρὰ τοῦ βαρ-
βάρου. οὔτε γὰρ δίκαιον οὐδαμῶς οὔτε κόσμον φέρον οὔτε ἄλλουσι Ἑλλή- 2
νων οὐδαμοῖσι, ὑμῖν δὲ δὴ καὶ διὰ πάντων ἥκιστα πολλῶν εἵνεκα·
ἠγείρατε γὰρ τόνδε τὸν πόλεμον ὑμεῖς οὐδὲν ἡμέων βουλομένων, καὶ περὶ
τῆς ὑμετέρης ἀρχῆς ὁ ἀγὼν ἐγένετο, νῦν δὲ φέρει καὶ ἐς πᾶσαν τὴν Ἑλ-
λάδα. ἄλλως τε τούτων ἁπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἕλ- 3
λησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν, οἵτινες αἰεὶ καὶ τὸ πάλαι φαίνεσθε
πολλοὺς ἐλευθερώσαντες ἀνθρώπων. πιεζευμένοισι μέντοι ὑμῖν συναχθό-
μεθα, καὶ ὅτι καρπῶν ἐστερήθητε διξῶν ἤδη καὶ ὅτι οἰκοφθόρησθε
χρόνον ἤδη πολλόν. ἀντὶ τούτων δὲ ὑμῖν Λακεδαιμόνιοί τε καὶ οἱ λοιποὶ 4
σύμμαχοι ἐπαγγέλλονται γυναῖκάς τε καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων
ἐχόμενα πάντα ἐπιθρέψειν, ἔστ' ἂν ὁ πόλεμος ὅδε συνεστήκῃ. μηδὲ ὑμέας
Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἀναγνώσῃ λεήνας τὸν Μαρδονίου λόγον. τούτῳ 5
μὲν γὰρ ταῦτα ποιητέα ἐστί, τύραννος γὰρ ἐὼν τυράννῳ συγκατεργάζεται·
ὑμῖν δέ γε οὐ ποιητέα, εἴ περ εὖ τυγχάνετε φρονέοντες ἐπισταμένοισι, ὡς
βαρβάροισί ἐστι οὔτε πιστὸν οὔτε ἀληθὲς οὐδέν.»

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1468 *ὁμολογίην* **C** | *πειθόμενοί* **R** ‖ **1470** *ὁ Ἀλέξανδρος* **T** *οἱ ἀπὸ Σπάρτης ἔλεγον* **T** ‖ **1471.1472** *μηδὲν ποιέειν* **M** ‖ **1473** *φέρων* **R** | *οὔτε γε* **ABCTMP** *οὔτι γε* propos. Werfer ‖ **1475** *ἐγείρατε* **M** Ald. | *τὸν πόλεμον τόνδε* **DRV** *πόλεμον τόνδε* **S** | *ἡμεῖς οὐδὲν ὑμέων* **C** *ὑμεῖς οὐδὲν ὑμέων* **M** | *βουλευομένων* **ABCP** ‖ **1476** *ὑμετέρας* **Pp** | *ἀρχῆς*] „arbitror reliquisse scriptorem *περὶ τῆς ὑμετέρης ἀρχῆθεν*…; tum sequetur opportune *νῦν δὲ*…, sed esto coniectura" Wesseling, quem sequ. Hude ‖ **1477** *τουτέων πάντων* **DRSV** | *δουλοσύνης* om. **M** ‖ **1478** *ἀνάσχετον* **ABR** | *καὶ*] *κατὰ* **M** Ald. ‖ **1479** *πιεζομένοισι* **BCD** ‖ **1480** *ἐστερήσατε* ut vid. **M** *ἐστέρησθε* Ald. ‖ **1480–1481** *χρόνον οἰκοφθόρησθε χρόνον* **M** ‖ **1481** *λοιποὶ* om. **ABCTMP** ‖ **1482** *ἐπαγγέλονται* **A** ‖ **1482–1483** *πάντα οἰκετέων ἐχόμενα* **P**[ac] ‖ **1483** *ἐπιτέψειν* **T** | *συνεστήκει* **T** *συνέστηκε* **MS** ‖ **1484** *Μαρδόνιον* **CT** | *τούτῳ*] *οὕτω* **D** ‖ **1485** *ποιητέα* om. **M** ‖ **1486** *γε* om. **ABCTMP** | *τυγχάνεται* **R** *τυγχάνοιτε* **M** *τυγχάνεσθε* **P** *τυγχάνετε* **p** cett.

143 *Ταῦτα ἔλεξαν οἱ ἄγγελοι. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ὑπεκρί-
ναντο, τάδε «καὶ αὐτοὶ τοῦτό γε ἐπιστάμεθα, ὅτι πολλαπλησίη ἐστὶ τῷ
Μήδῳ δύναμις ἤ περ ἡμῖν, ὥστε οὐδὲν δέει τοῦτό γε ὀνειδίζειν. ἀλλ' ὅμως
ἐλευθερίης γλιχόμενοι ἀμυνεύμεθα οὕτως, ὅκως ἂν καὶ δυνώμεθα.
ὁμολογῆσαι δὲ τῷ βαρβάρῳ μήτε σὺ ἡμέας πειρῶ ἀναπείθειν οὔτε ἡμεῖς
2 πεισόμεθα. νῦν τε ἀπάγγελλε Μαρδονίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι λέγουσι, ἔστ' ἂν ὁ
ἥλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἴῃ, τῇ περ καὶ νῦν ἔρχεται, μήκοτε ὁμολογήσειν
ἡμέας Ξέρξῃ, ἀλλὰ θεοῖσί τε συμμάχοισι πίσυνοί μιν ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι
καὶ τοῖσι ἥρωσι, τῶν ἐκεῖνος οὐδεμίαν ὄπιν ἔχων ἐνέπρησε τούς τε οἴκους
3 καὶ τὰ ἀγάλματα. σύ τε τοῦ λοιποῦ λόγους ἔχων τοιούσδε μὴ ἐπιφαίνεο
Ἀθηναίοισι μηδὲ δοκέων χρηστὰ ὑπουργέειν ἀθέμιστα ἔρδειν παραίνεε· οὐ
γάρ σε βουλόμεθα οὐδὲν ἄχαρι πρὸς Ἀθηναίων παθεῖν ἐόντα πρόξεινόν τε
καὶ φίλον.»*

144 *Πρὸς μὲν Ἀλέξανδρον ταῦτα ὑπεκρίναντο, πρὸς δὲ τοὺς ἀπὸ Σπάρτης
ἀγγέλους τάδε· «τὸ μὲν δεῖσαι Λακεδαιμονίους μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ βαρ-
βάρῳ κάρτα μὲν ἀνθρωπήιον ἦν· ἀτὰρ αἰσχρῶς γε οἴκατε ἐξεπιστάμενοι
τὸ Ἀθηναίων φρόνημα ἀρρωδῆσαι, ὅτι οὔτε χρυσός ἐστι γῆς οὐδαμόθι
τοσοῦτος οὔτε χώρη κάλλεϊ καὶ ἀρετῇ μέγα ὑπερφέρουσα, τὰ ἡμεῖς δεξά-
2 μενοι ἐθέλοιμεν ἂν μηδίσαντες καταδουλῶσαι τὴν Ἑλλάδα. πολλά τε γὰρ
καὶ μεγάλα ἐστὶ τὰ διακωλύοντα ταῦτα μὴ ποιέειν, μηδ' ἢν ἐθέλωμεν,
πρῶτα μὲν καὶ μέγιστα τῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα καὶ τὰ οἰκήματα ἐμπεπρη-
σμένα τε καὶ συγκεχωσμένα, τοῖσι ἡμέας ἀναγκαίως ἔχει τιμωρέειν ἐς τὰ
μέγιστα μᾶλλον ἤ περ ὁμολογέειν τοῖσι ταῦτα ἐργασαμένοισι, αὖτις δὲ τὸ
Ἑλληνικὸν ἐὸν ὅμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον καὶ θεῶν ἱδρύματά τε κοινὰ*

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1488–1489 *Ἀλέξανδρος ὑπεκρίνατο* litteris *ατ* litt. *ν* suprascr. 𝔳 ‖ **1489** *τάδε*] *τοιάδε* **DRSV** | *γε* om. **MR** ‖ **1489–1490** *τῶν Μήδων* **RSV** ‖ **1491** *ἐλευθερίην σκεπτόμενοι* **MP**[t]**pRSV** *ἐλευθερίην σκεπόμενοι* **D** | *ἀμύνεσθαι* **C** | *καὶ* om. **DRSV** ‖ **1492** *ἡμεῖς*] *ἡμέες* **DRSV** ‖ **1493** *τε*] *δὲ* **RS𝔳** ‖ **1494** *περ* om. **ABCT** ‖ **1495** *πίσσυνοί* **MRSV** | *μιν* om. **M** ‖ **1495–1496** *καὶ τοῖσι ἥρωσι ἐπέξιμεν ἀμυνόμενοι* **M** ‖ **1496** *οὐδεμίην ὄπιν* **M** *ὄπιν οὐδεμίην* **DRSV** | *τε τοὺς* **S** ‖ **1498** *ἀθέμιτα* **T** | *ἔδειν* **C** *ῥέζειν* **DRSV** ‖ **1499** *παθέειν* **D**[2]**RSV** om. **D**[1] ‖ **1501** *ὑπεκρίνατο* **RV𝔳** ‖ **1503** *μὲν* om. **ABCTMP** | *γε* om. **A**[1] | *ἐπιστάμενοι* **M** ‖ **1504** *τῶν Ἀθηναίων τὸ φρόνημα* **S** | *οὐδαμόθι γῆς* **MD** ‖ **1505** *μεγάλα* **D** *μεγάλῃ* **S** ‖ **1507** *ταῦτα* om. **M** | *ἐθέλοιμεν* **M** *θέλωμεν* **S** ‖ **1508** *καὶ τὰ οἰκήματα τὰ* **SV𝔳** om. **M** ‖ **1508.1509** *ἐμπεπρημένα* **ABCT** ‖ **1509** *τε καὶ συγκεχωσμένα* om. **T** ‖ **1510** *μέγιστα*] *μάλιστα* **T** | *τῷ ταῦτα ἐργασμένῳ* **ABCTMP** ‖ **1511** *Ἑλληνικὸν ἐὸν*] *Ἑλληνικὸν* **MPp** Ald. *ἐὸν Ἑλληνικὸν* **T**

καὶ θυσίαι ἤθεά τε ὁμότροπα, τῶν προδότας γενέσθαι Ἀθηναίους οὐκ ἂν
εὖ ἔχοι· ἐπίστασθέ τε οὕτω, εἰ μὴ καὶ πρότερον ἐτυγχάνετε ἐπιστάμενοι, 3
ἔστ' ἂν καὶ εἷς περιῇ Ἀθηναίων, μηδαμᾶ ὁμολογήσοντας ἡμέας Ξέρξῃ.
ὑμέων μέντοι ἀγάμεθα τὴν προνοίην τὴν ἐς ἡμέας ἔχουσαν, ὅτι προείδετε
ἡμέων οἰκοφθορημένων οὕτω ὥστε ἐπιθρέψαι ἐθέλειν ἡμέων τοὺς οἰκέτας.
καὶ ὑμῖν μὲν ἡ χάρις ἐκπεπλήρωται, ἡμεῖς μέντοι λιπαρήσομεν οὕτω, ὅκως 4
ἂν ἔχωμεν, οὐδὲν λυπέοντες ὑμέας. νῦν δέ, ὡς οὕτω ἐχόντων, στρατιὴν ὡς
τάχιστα ἐκπέμπετε. ὡς γὰρ ἡμεῖς εἰκάζομεν, οὐκ ἑκὰς χρόνου παρέσται ὁ 5
βάρβαρος ἐσβαλὼν ἐς τὴν ἡμετέρην, ἀλλ' ἐπειδὰν τάχιστα πύθηται τὴν
ἀγγελίην, ὅτι οὐδὲν ποιήσομεν, τῶν ἐκεῖνος ἡμέων προσεδέετο. πρὶν ὦν
παρεῖναι ἐκεῖνον ἐς τὴν Ἀττικήν, ἡμέας καιρός ἐστι προβοηθῆσαι ἐς τὴν
Βοιωτίην.» οἱ μὲν ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων ἀπαλλάσσοντο ἐς
Σπάρτην.

AB CT MP(p) DRSV(𝔳)

1523 Ael. Dion. fr. *υ* 11 (Erbse, *Unters. z. d. attiz. Lexx.* 146) *ὑποκρίνεσθαι· τὸ 'ὑποκρίνεσθαι' οἱ παλαιοί. ... καὶ οἱ Ἴωνες οὕτως· Ἡρόδοτος·* οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι Ἀθηναίων ἀπηλλάττοντο id. habent Phot. et Suid. Eust. Od. 1437 (ad *β* 111) *Τὸ ... ὑποκρίνονται ἀντὶ τοῦ 'ἀποκρίνονται' Ἰωνικῶς· ... λέγει ... καὶ Ἡρόδοτος·* οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι ἀπηλλάττοντο

1512 *τῶν*] *ὧν* **ABCTP** *ὧν καὶ* **M** Ald. ‖ 1513 *τε* om. **M** | *καὶ* om. **ABCTMP** | *τυγχάνετε* **M** ‖ 1514 *καὶ* om. **M** ‖ 1515 *ἀγάμεθα τὴν προνοίην τὴν εἰς ἡμέας* **R** *ἀγάμεθα τὴν προνοίην τὴν πρὸς ἡμέας* **ABCTP** *ἀγάμεθα τὴν προνοίην τὴν πρὸς ὑμέας* **B**[1] *τὴν προνοίην τὴν πρὸς ἡμέας ἀγάμεθα* **M** | *ἔχουσαν*] *ἐοῦσαν* **ABCTP** om. **M** ‖ 1516 *οἰκοφορημένων* **R** ‖ 1517 *ἡμῖν* **MS**[mg]**V𝔳** | *ἡμέες* **DRSV** | *λιπαρήσωμεν* **T** ‖ 1518 *ἔχοντες* **M** ‖ 1519 *ἡμέες* **RSV** *ἡμέας* **D** | *οἰκάζομεν* **T** | *ἑκὰς χρόνου*] *ἐᾶς χρόνον* **C** ‖ 1520 *ἐπεὰν* Bredovio duce Hude | *πύθησθε* **M** ‖ 1521 *προσεδέκετο* **C** ‖ 1522 *ἐκεῖνον* om. **M** | „Pro *ἡμέας* Wesselingius *ὑμέας* se malle in variis lectionibus professus est, quod et sibi placere Valckenarius significavit." Schweighaeuser : sententiam Atheniensium sic intelligendum est: „nobis (i. e. Atheniensibus) aptissimum ad Boeotos iuvandos et ad hostium impetum reprimendum tempus est hoc ipsum antequam Persae in Atticam invadant" | *προσβοηθῆσαι* **BM** *προσβωθῆσαι* **DRSV** ‖ 1523–1524 *οἱ – Σπάρτην* om. **Pp** ‖ 1523 *ὑποκρινάμενοι* grammatici | *ἀπαλλάσσοντο*] cf. grammaticos

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ι

Καλλιόπη

Ι

1 *[Οἱ μὲν ταῦτα ὑποκριναμένων Ἀθηναίων ἀπαλλάσσοντο ἐς Σπάρτην·]*
Μαρδόνιος δέ, ὥς οἱ ἀπονοστήσας Ἀλέξανδρος τὰ παρὰ Ἀθηναίων ἐσή-
μηνε, ὁρμηθεὶς ἐκ Θεσσαλίης ἦγε τὴν στρατιὴν σπουδῇ ἐπὶ τὰς Ἀθήνας·
ὅκου δὲ ἑκάστοτε γίνοιτο, τούτους παρελάμβανε. τοῖσι δὲ Θεσσαλίης ἡγεο-
μένοισι οὔτε τὰ πρὸ τοῦ πεπρηγμένα μετέμελε οὐδὲν πολλῷ τε μᾶλλον
ἐπῆγον τὸν Πέρσην καὶ συμπροέπεμψέ τε Θώρηξ ὁ Ληρισαῖος Ξέρξεα
φεύγοντα καὶ τότε ἐκ τοῦ φανεροῦ παρῆκε Μαρδόνιον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.
2 *ἐπεὶ δὲ πορευόμενος γίνεται ὁ στρατὸς ἐν Βοιωτοῖσι, οἱ Θηβαῖοι κατελάμ-*
βανον τὸν Μαρδόνιον καὶ συνεβούλευον αὐτῷ λέγοντες, ὡς οὐκ εἴη χῶρος
ἐπιτηδεότερος ἐνστρατοπεδεύεσθαι ἐκείνου, οὐδὲ ἔων ἰέναι ἑκαστέρω, ἀλλ'
αὐτοῦ ἱζόμενον ποιέειν, ὅκως ἀμαχητὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα καταστρέψηται·
2 *κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν Ἕλληνας ὁμοφρονέοντας, οἵ περ καὶ πάρος*
ταὐτὰ ἐγίνωσκον, χαλεπὰ εἶναι περιγίνεσθαι καὶ ἅπασι ἀνθρώποισι· «εἰ δὲ
ποιήσεις, τὰ ἡμεῖς παραινέομεν,» ἔφασαν λέγοντες, «ἕξεις ἀπόνως ἅπαντα
3 *τὰ ἐκείνων ἰσχυρὰ βουλεύματα. πέμπε χρήματα ἐς τοὺς δυναστεύοντας ἄν-*
δρας ἐν τῇσι πόλισι, πέμπων δὲ τὴν Ἑλλάδα διαστήσεις· ἐνθεῦτεν δὲ τοὺς

AB CT Mp P D J RSV(𝔳)

Ad divisionem libri v. praef. vol. I, p. **LXI** ‖ 1 [*οἱ μὲν – Σπάρτην*] e fine libri VIII iterant codd. ‖ 5 *μετέμελλεν* **TMJRV** ‖ 6 *τε*] *τῶ* **R** om. **CMpP** | *Ληρισσαῖος* **TMpPRSV** | *Ξέρξην* **ABCpP** ‖ 7 *παρεῖκε* **p** Ald. ‖ 9 *τὸν* om. **DJRSV** ‖ 10 *ἐπιτη-δεώτερος* **CTMpP** | *ἐνστρατεύεσθαι* **CD** | *ἑκατέρω* **CRSV** ‖ 11 *αὐτῷ* **T** | *ἱζόμενοι* **T** | *διαστρέψηται* **M** ad modum verbi cf. IV 148,2 et Kuehner-Gerth II. 374 s. ‖ 12 *γὰρ* om. **P**[1] | *ὁμοφρονέοντας*] *ὁμοφρονέοντας ῥηδίως μετὰ τῶν στασιωτέων* e l. 17 transpos. **C** ‖ 13 *ταῦτα* **BTDJRV** | *περιγενέσθαι* **DJRSV** ‖ 14 *ποιήσειας* **M** Ald. *ποιήσειε* **p** | *ἕξ* **A**[1] *εις* supra lin. add. **A**[2] *ἄξεις* ci. Legrand vocem *ἕξεις* comprehendi non posse censens | *πάντα* **ABCTP** ‖ 15 *ἰσχυρὰ* om. **ABCT** ‖ 16 *δια-στήσεις τὴν Ἑλλάδα* **M**

μὴ τὰ σὰ φρονέοντας ῥηδίως μετὰ τῶν στασιωτέων καταστρέψεαι.» οἱ μὲν 3
ταῦτα συνεβούλευον, ὁ δὲ οὐκ ἐπείθετο, ἀλλά οἱ δεινός τις ἐνέστακτο
ἵμερος τὰς Ἀθήνας δεύτερα ἑλεῖν ἅμα μὲν ὑπ' ἀγνωμοσύνης, ἅμα δὲ πυρ-
σοῖσι διὰ νήσων ἐδόκεε βασιλέϊ δηλώσειν ἐόντι ἐν Σάρδισι, ὅτι ἔχοι Ἀθή-
νας· ὃς οὐδὲ τότε ἀπικόμενος ἐς τὴν Ἀττικὴν εὗρε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' 2
ἔν τε Σαλαμῖνι τοὺς πλείστους ἐπυνθάνετο εἶναι ἔν τε τῇσι νηυσί, αἱρέει
τε ἔρημον τὸ ἄστυ. ἡ δὲ βασιλέος αἵρεσις ἐς τὴν ὑστέρην τὴν Μαρδονίου
ἐπιστρατηίην δεκάμηνος ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ Ἀθήνῃσι ἐγένετο ὁ Μαρδόνιος, 4
πέμπει ἐς Σαλαμῖνα Μουρυχίδην ἄνδρα Ἑλλησπόντιον φέροντα τοὺς αὐτοὺς
λόγους, τοὺς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν τοῖσι Ἀθηναίοισι διεπόρθμευσε.
ταῦτα δὲ τὸ δεύτερον ἀπέστελλε προέχων μὲν τῶν Ἀθηναίων οὐ φιλίας γνώ- 2
μας, ἐλπίσας δέ σφεας ὑπήσειν τῆς ἀγνωμοσύνης ὡς δοριαλώτου ἐούσης πά-
σης τῆς Ἀττικῆς χώρης καὶ ἐούσης ὑπ' ἑωυτῷ. τούτων μὲν εἵνεκε ἀπέπεμψε
Μουρυχίδην ἐς Σαλαμῖνα· ὁ δὲ ἀπικόμενος ἐπὶ τὴν βουλὴν ἔλεγε τὰ παρὰ 5
Μαρδονίου, τῶν δὲ βουλευτέων Λυκίδης εἶπε γνώμην, ὥς ἐδόκεεν ἄμεινον εἶ-
ναι δεξαμένους τὸν λόγον, τόν σφι Μουρυχίδης προφέρει ἐξενεῖκαι ἐς τὸν
δῆμον. ὁ μὲν δὴ ταύτην τὴν γνώμην ἀπεφαίνετο εἴτε δὴ δεδεγμένος χρή- 2
ματα παρὰ Μαρδονίου, εἴτε καὶ ταῦτά οἱ ἑάνδανεν· Ἀθηναῖοι δὲ αὐτίκα

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)

Ὅτι Μαρδόνιος ἔπεμψε Μουρυχίδην Ἑλλησπόντιον ἐς Σαλαμῖνα φέροντα (4,1) – δῆμον (5,1). Ἀθηναῖοι – ποιησάμενοι περιστάντες (5,2) – τέκνα (5,3) exc. Const. Porph. *π. πρεσβ.* (v. praef. vol. I, p. XLVII)

Ὁ δὲ (δ' 𝔓) Ἑλλησπόντιος Μουριχίδης ἐς Σαλαμῖνα ἀπικόμενος (ἀφικόμενος 𝔓) – τὰ τέκνα (cap. 5) exc. floril. 𝔄𝔓

17 *τῶν* om. **JRSV** | *στρατιωτέων* **DJRSV** | *καταστρέψαι* **CMJRV** *καταστρέψεις* **S** ‖ 18 *ἐπίθετο* **R** | *τις* om. **ABCTMpP** ‖ 20 *δηλώσει* **R** *δηλῶσι* **𝔟** fin. voc. comp. not. **V** | *ἔχει* **T** ‖ 20.21 *τὰς Ἀθήνας* **DJRSV** ‖ 21 *ὅς*] *ὅσον* **T** ‖ 22 *τε* om. **DJRSV** ‖ 23 *βασιλέως* **T** | *ὑστεραίην* **CTMpPS** | *τὴν*] *τοῦ* **TM** ‖ 24 *ἐπιστρατιηίην* **D** *ἐπιστρατίην* **TM** | *ἐν Ἀθήνῃσι* **ABCTMpP** ‖ 25 *Μουριχίδην* **MR** *Βουργίδην* **C** | *φέροντας* **M** ‖ 26 *οὓς* **ABCT** Const. ‖ 27 *τοῖς Ἀθηναίοις* Const. ‖ 28 *ἐλπίζων* **ABCTMpP** | *ὑπείσειν* **p** | *δορυαλώτου* **D** *δωρυαλώτου* **T** ‖ 28.29 *πάσης* om. **ABCTMpP** ‖ 29 *ἐούσης ἤδη ὑπ'* **DJRSV** | *ἑωυτόν* **J**[ac] | *εἵνεκεν* **JRSV** *ἕνεκε* **ABCP** *ἕνεκα* **TM** *εἵνεκα* **p** ‖ 30 *Μουριχίδην* **M** Ald. ‖ 31 *βουλευτῶν* **TM** Const.i cod. Brux. (v. praef. vol. I, p. XLVII) | *Λυκομίδης* **M** | *ἐδόκεε* **A** *οἱ ἐδόκεεν* **𝔄𝔓** ‖ 32 *δεξάμενος* **CT** *δεξαμένους* Const. rell. | *Μουριχίδης* **M𝔄𝔓** | *προσφέρει* Const. e Zoselii iudicio recep. Hude sed cf. V 63,1 | *ἐξενεῖκε* **CJRV** *ἐξενεῖκαι* Const.i codd. Esc. Brux. **ABTMpPDS𝔄𝔓** *ἐξενεῖκαι καὶ* Const.i cod. Ambr. ‖ 34 *παρὰ*] *πρὸς τοῦ* **M** | *οἱ καὶ ταῦτα* **𝔄𝔓p** Ald. *οἱ κατὰ ταῦτα* **M** | *ἑάνδανε* **A**

δεινὸν ποιησάμενοι οἵ τε ἐκ τῆς βουλῆς καὶ οἱ ἔξωθεν, ὡς ἐπύθοντο, περι-
στάντες Λυκίδην κατέλευσαν βάλλοντες, τὸν δὲ Ἑλλησπόντιον Μουρυχίδην
3 *ἀπέπεμψαν ἀσινέα. γενομένου δὲ θορύβου ἐν τῇ Σαλαμῖνι περὶ τὸν Λυκί-*
δην πυνθάνονται τὸ γινόμενον αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων, διακελευσαμένη
δὲ γυνὴ γυναικὶ καὶ παραλαβοῦσα ἐπὶ τὴν Λυκίδεω οἰκίην ἤσαν αὐτοκε-
λέες καὶ κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα.
6 *Ἐς δὲ τὴν Σαλαμῖνα διέβησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὧδε· ἕως μὲν προσεδέκοντο*
ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατὸν ἥξειν τιμωρήσοντά σφι, οἱ δὲ ἔμενον ἐν τῇ
Ἀττικῇ· ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν μακρότερα καὶ σχολαίτερα ἐποίεον, ὁ δὲ ἐπιὼν καὶ
δὴ ἐν τῇ Βοιωτίῃ ἐλέγετο εἶναι, οὕτω δὴ ὑπεξεκομίσαντό τε πάντα καὶ
αὐτοὶ διέβησαν ἐς Σαλαμῖνα ἐς Λακεδαίμονά τε ἔπεμπον ἀγγέλους ἅμα
μὲν μεμψομένους τοῖσι Λακεδαιμονίοισι, ὅτι περιεῖδον ἐμβαλόντα τὸν βάρ-
βαρον ἐς τὴν Ἀττικήν, ἀλλ' οὐ μετὰ σφέων ἠντίασαν ἐς τὴν Βοιωτίην,
ἅμα δὲ ὑπομνήσοντας, ὅσα σφι ὑπέσχετο ὁ Πέρσης μεταβαλοῦσι δώσειν,
προεῖπαί τε, ὅτι εἰ μὴ ἀμυνεῦσι Ἀθηναίοισι, ὡς καὶ αὐτοί τινα ἀλεωρὴν
7 *εὑρήσονται. οἱ γὰρ δὴ Λακεδαιμόνιοι ὅρταζόν τε τοῦτον τὸν χρόνον, καί*
σφι ἦν Ὑακίνθια, περὶ πλείστου δ' ἦγον τὰ τοῦ θεοῦ πορσύνειν· ἅμα δὲ

AB CT Mp P D J RSV(𝔳)

40 Eust. Il. 601 (ad *E* 740) *ὅρα τὴν ἐπιμονὴν τῆς ... προθέσεως· ... τὸ ... σχῆμά ἐστι περικαλλὲς καὶ καλεῖται 'ἐπαναφορά' διὰ τὸ τὰ κῶλα ἐπαναφέρειν καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως ἄρχεται. εἰσὶ ... ὅμοιαι ἐν προθέσεσιν ἐπιμοναὶ ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ τὸ* 'κατὰ μὲν – τέκνα'

36 *Λυκίδεα* **DJRSV𝔄𝔓** *Λυκομίδην* **M** | *βάλοντες* **C**[1]**RV** | *Μουρυχίδεα* **DJSV** *Μουριχίδεα* **R** *Μουριχίδην* **M𝔄** Ald. *Μουρυχίδην* **𝔓** rell. ‖ 37 *ἐν Σαλαμῖνι* **M** om. Const. ‖ 37.38 *Λυκίδεα* **DJRSV** *Λυκομίδην* **M** *Λυκίδην* **𝔄𝔓** rell. ‖ 38 *τὸ*] *τὸν* **C** | *γιγνόμενον* Const. | *πυνθάνονται – Ἀθηναίων*] *πυνθάνονται τὸ γινόμενον γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων* **C** *πυνθάνονται τῶν Ἀθηναίων αἱ γυναῖκες τὸ γινόμενον* **M** Ald. *πυνθάνονται τῶν Ἀθηναίων αἱ γυναῖκες πυνθάνονται τὸ γινόμενον* **p** *πυνθάνονται αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων τὸ γινόμενον* **𝔓** *πυνθάνονται τὸ γινόμενον αἱ γυναῖκες τῶν Ἀθηναίων* **𝔄** rell. ‖ 39 *Λυκομίδεω* **M** ‖ 39–40 *ἦσαν αὐτοκελέες* **CT** *ἤεσαν αὐτοκελέες* **MpPDJRSV** *ἦσαν αὐτομολέες* **𝔓** *αὐτομολέες ἦσαν* **𝔄** ‖ 41 *οἱ* om. **MpP** Ald. | *προσεδέκωντο* **M** ‖ 42 *Πελοπονήσου* **T𝔳** | *ἥξοντα* **M** | *τιμωρησάμενον οἱ δὲ* **J** ‖ 43 *καὶ*] *τε καὶ* **Mp** Ald. | *σχολαιότερα* **CS** | *ὁ*] *οἱ* **C** ‖ 44 *ἐς τὴν Βοιωτίην* **MpPDJRSV** | *ὑπεξεκομίσαντό τότε* **M**[2] ‖ 45 *ἔπεμψαν* **S** ‖ 46 *μεμφομένους* **ABCTMP** | *ἐσβαλόντα* **Mp** Ald. *ἐμ̈βαλόντα* (σ supra μ) **P** *ἐσβάλλοντα* **C** ‖ 47 *ἠντίασαντές* **J** ‖ 49 *προεῖπέ τε* **CR** *προεῖπέτε* (αι supra ε) **pV** *προεῖπέται* **R** ‖ 50 *ὥρταζόν* **CTMpPJSV** ‖ 51 *δ'*] *δὴ* **DJRV**

*τὸ τεῖχός σφι (τὸ ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐτείχεον) καὶ ἤδη ἐπάλξις ἐλάμβανε. ὡς δὲ
ἀπίκοντο ἐς τὴν Λακεδαίμονα οἱ ἄγγελοι οἱ ἀπ' Ἀθηναίων, ἅμα ἀγόμενοι
ἔκ τε Μεγάρων ἀγγέλους καὶ ἐκ Πλαταιέων, ἔλεγον τάδε ἐπελθόντες ἐς
τοὺς ἐφόρους· «ἔπεμψαν ἡμέας Ἀθηναῖοι λέγοντες, ὅτι ἡμῖν βασιλεὺς ὁ* a
*Μήδων τοῦτο μὲν τὴν χώρην ἀποδιδοῖ, τοῦτο δὲ συμμάχους ἐθέλει ἐπ' ἴσῃ
τε καὶ ὁμοίῃ ποιήσασθαι ἄνευ τε δόλου καὶ ἀπάτης, ἐθέλει δὲ καὶ ἄλλην
χώρην πρὸς τῇ ἡμετέρῃ διδόναι, τὴν ἂν αὐτοὶ ἑλώμεθα. ἡμεῖς δὲ Δία τε* 2
*Ἑλλήνιον αἰδεσθέντες καὶ τὴν Ἑλλάδα δεινὸν ποιεύμενοι προδοῦναι οὐ
καταινέσαμεν, ἀλλ' ἀπειπάμεθα καίπερ ἀδικεόμενοι ὑπ' Ἑλλήνων καὶ καταπροδιδόμενοι ἐπιστάμενοί τε, ὅτι κερδαλεώτερόν ἐστι ὁμολογέειν τῷ
Πέρσῃ μᾶλλον ἤ περ πολεμέειν· οὐ μὲν οὐδὲ ὁμολογήσομεν ἑκόντες εἶναι.
καὶ τὸ μὲν ἀπ' ἡμέων οὕτω ἀκίβδηλον νέμεται ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· ὑμεῖς* β
*δὲ ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην τότε ἀπικόμενοι μὴ ὁμολογήσωμεν τῷ Πέρσῃ,
ἐπείτε ἐξεμάθετε τὸ ἡμέτερον φρόνημα σαφέως, ὅτι οὐδαμᾶ προδώσομεν
τὴν Ἑλλάδα, καὶ διότι τεῖχος ὑμῖν διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐλαυνόμενον ἐν τέλεϊ
ἐστι, καὶ δὴ λόγον οὐδένα τῶν Ἀθηναίων ποιέεσθε, συνθέμενοί τε ἡμῖν
τὸν Πέρσην ἀντιώσεσθαι ἐς τὴν Βοιωτίην προδεδώκατε περιείδετέ τε
ἐσβαλόντα ἐς τὴν Ἀττικὴν τὸν βάρβαρον. ἐς μέν νυν τὸ παρεὸν Ἀθηναῖοι* 2
*ὑμῖν μηνίουσι· οὐ γὰρ ἐποιήσατε ἐπιτηδέως. νῦν δέ, ὅ τι τάχος στρατιὴν
ἅμα ἡμῖν ἐκέλευσαν ὑμέας ἐκπέμπειν, ὡς ἂν τὸν βάρβαρον δεκώμεθα ἐν
τῇ Ἀττικῇ· ἐπειδὴ γὰρ ἡμάρτομεν τῆς Βοιωτίης, τῆς γε ἡμετέρης ἐπιτη-*

AB CT Mp P D J RSV(𝔡)

63 Lex. Vind. 127 *'νέμεται' οὐκ ἐπὶ πυρὸς μόνον λέγεται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ βοσκημάτων καὶ ἐπ' ἀνθρώπων· … Ἡρόδοτος·* τὸ μὲν – Ἕλληνας

52 *τὸ – ἐτείχεον* parenthesin iudicavi : *τὸ τεῖχός σφι τὸ ἐν τῷ Ἰσθμῷ ἐτειχέετο* ci. Madvig | *ἐπάλξεις* **CTMpPJRSV** ‖ 53 *οἱ*$_2$ om. **S** | *Ἀθηνέων* **A** ‖ 54 *ἐλθόντες* **M** | *ἐς*] *ἐπὶ* **ABCTMpP** ‖ 55 *φόρους* **p** ‖ 60 *κατενέσαμεν* **R𝔡** | *ἀλλὰ πάντα τε ἀπειπάμεθα* **M** ‖ 62 *Πέρσει* **R** *Πέρσε* **𝔡** fin. vocis comp. not. **V** | *μᾶλλον* om. **M** | *ἤ περ*] *εἴπερ* **C** ‖ 63 *ἀπ' ἡμέων*] *ἡμέτερον* **TMpP** | *ἀκίβδηλον ἐὸν* **CTMpP** *ἀκίβδηλον* Lex. Vind. rell. | *ἡμεῖς* **DV𝔡** ‖ 64 *ἐς*] *ὡς* **T** ‖ 65 *ἐξέμαθε* **R** ‖ 66 *διότι*] *ὅτι* **DJRSV** ‖ 67 *δεῖ* **C** | *τῶν Ἀθηναίων οὐδένα* **M** | *ποιέησθε* **J** ‖ 68 *περιΐδετε* **D**[1]**J** cod. Vat. gr. 122 | *τε* om. **C** ‖ 69 *προσβαλόντα* **AB** *προσβάλλοντα* **C** an *προεσβαλόντα* sit scribendum dubitat Stein | *τὸν βάρβαρον ἐς τὴν Ἀττικὴν* **D** ‖ 69–70 *ὑμῖν Ἀθηναῖοι* **M** ‖ 70 *ἐπιτηδέως ἐποιήσατε* **T** ‖ 71 *ἡμέας* **J** | *ὡς ἂν ἐκέλευσεν τὸν βάρβαρον* **𝔡** | *δεκόμεθα* **p** *δεχόμεθα* (*χο* in litt. super *κο*) **J** ‖ 72 *ἐπεὶ* **C** | *ἡμέτερος* **J**[ac] ‖ 72.73 *ἐπιτηδεώτατόν* **CTMpP** *ἐπιτηδέστατόν* **DJRSV** fort. recte v. gramm. meam 118

8 *δεότατόν ἐστι ἐμμαχέσασθαι τὸ Θριάσιον πεδίον.» ὡς δὲ ἄρα ἤκουσαν οἱ*
ἔφοροι ταῦτα, ἀνεβάλλοντο ἐς τὴν ὑστεραίην ὑποκρίνεσθαι, τῇ δὲ ὑστε-
ραίῃ ἐς τὴν ἑτέρην· τοῦτο καὶ ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἐποίεον ἐξ ἡμέρης ἐς ἡμέ-
ρην ἀναβαλλόμενοι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸν Ἰσθμὸν ἐτείχεον σπουδὴν
2 *ἔχοντες πολλὴν πάντες Πελοποννήσιοι, καί σφι ἦν πρὸς τέλεϊ. (οὐδ' ἔχω*
εἰπεῖν τὸ αἴτιον, διότι ἀπικομένου μὲν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐς
Ἀθήνας σπουδὴν μεγάλην ἐποιήσαντο μὴ μηδίσαι Ἀθηναίους, τότε δὲ
ὤρην ἐποιήσαντο οὐδεμίαν ἄλλο γε, ἢ ὅτι ὁ Ἰσθμός σφι ἐτετείχιστο καὶ
ἐδόκεον Ἀθηναίων ἔτι δέεσθαι οὐδενός· ὅτε δὲ Ἀλέξανδρος ἀπίκετο ἐς τὴν
Ἀττικήν, οὔκω ἀπετετείχιστο, ἐργάζοντο δὲ μεγάλως καταρρωδηκότες τοὺς
9 *Πέρσας.) τέλος δὲ τῆς τε ὑποκρίσιος καὶ ἐξόδου τῶν Σπαρτιητέων ἐγένετο*
τρόπος τοιόσδε· τῇ προτεραίῃ τῆς ὑστάτης καταστάσιος μελλούσης ἔσε-
σθαι Χίλεος ἀνὴρ Τεγεήτης δυνάμενος ἐν Λακεδαίμονι μέγιστον ξείνων
2 *τῶν ἐφόρων ἐπύθετο πάντα λόγον, τὸν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον. ἀκούσας δὲ*
ὁ Χίλεος ἔλεγε ἄρα σφι, τάδε «οὕτως ἔχει, ἄνδρες ἔφοροι· Ἀθηναίων ἡμῖν
ἐόντων μὴ ἀρθμίων, τῷ δὲ βαρβάρῳ συμμάχων, καίπερ τείχεος διὰ τοῦ

AB CT Mp P D J RSV(ϸ)

T 85 ss. Plut. de Hdt.i mal. 41 (mor. 871e) *πῶς οὖν ἐξῆλθον εἰς Πλαταιὰς πεντακισχίλιοι Σπαρτιᾶται, περὶ αὐτὸν ἔχων ἀνὴρ ἕκαστος ἑπτὰ εἵλωτας* (10,1) … *ἔτυχε, φησίν, ἐν Σπάρτῃ παρεπιδημῶν* (*παρεπιδραμὼν* codd.) *ἐκ Τηγέας ἀνὴρ ὄνομα Χείλεως, ᾧ φίλοι τινὲς καὶ ξένοι τῶν ἐφόρων ἦσαν*

76 Eust. Il. 1178 (ad *I* 172) *τὸ 'ὅπλεσθαι' πρωτότυπόν ἐστι τοῦ 'ὁπλίζεσθαι', ὡς καὶ τὸ* ἐτείχεον τὸν Ἰσθμὸν *παρὰ Ἡροδότῳ πρωτοτυπία τοῦ 'τειχίζειν' ἐστίν* ‖ 87 s. *Λέξ. ἄρθμια· φιλία* (*ἀρθμίας· φιλίας* r o) Suid. *Ἡρόδοτος·* Ἀθηναίων μὴ ἐόντων ἡμῖν ἀρθμίων – συμμάχων Zon. 304 Tittm. *ἄρθμια· φιλία· Ἡρόδοτος·* Ἀθηναίων μὴ ἐόντων ἡμῖν ἀρθμίων· *τὸ 'ἐόντων' ἀντὶ τοῦ 'ὑπαρχόντων'*

73 *μαχέσασθαι* **ABCTMP** *μαχήσασθαι* **p** | *ἄρα* om. **SVϸ** ‖ 74 *ἀνεβάλοντο* **CpP DJRV** *ἐνεβάλλοντο* **B** | *ὑποκρίνασθαι* **CTMpPJRSV** ‖ 75 *τοῦτο – ἡμέρας*] *καὶ ἐπὶ δέκα τοῦτο ἡμέρας* **T** ‖ 77 *Πελοπονήσιοι* **Tϸ** ‖ 78 *εἶπαι* **MJRSV** ‖ 80 *ἐποιήσαντο οὐδεμίην* **MpTDRSV** *οὐδεμίην ἐποιήσαντο* **J** | *ὁ* om. **D** ‖ 81 *δεῖσθαι* **ABCTM pP** | *οὐδέν* **ABCTpP** | *ὁ Ἀλέξανδρος* **CTMpP** ‖ 82 *οὔκω*] *οὕτω* V[ac] | *οὔκω ἀπετετείχιστο*] *οὐκ ἔχω εἰπεῖν εἰ ἐτετείχιστο* **T** ‖ 83 *τῶν Σπαρτιητέων* om. **M** ‖ 84 *μελούσης* **J** ‖ 84.85 *ἔσεσθαι*] *γενέσθαι* **M** ‖ 85 *Χίλεος ἀνὴρ Τεγεήτις* **R** *Χίλεως ἀνὴρ Τεγεήτης* **T** *ἐκ Τεγέας ἀνὴρ ὄνομα Χείλεως* Plut. *Χείλεως ἀνὴρ Τεγεήτης* D[man.rec.] *Χίλεος ἀνὴρ Τεγεήτης οὐνόματι* **M** *Χίλεος οὐνόματι ἀνὴρ Τεγεήτης* Ald. ‖ 86 *ἐφόρων ἕνα* **M** ‖ 86–87 *ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Χίλεος* **pPDJRSV** ‖ 87–88 *ἡμῖν μὴ ἐόντων* **DJRSV** grammatici *ὑμῖν μὴ ἐόντων* **M** ‖ 88 *τῷδε τῷ βαρβάρῳ* **JRSV** ‖ 88–89 *καίπερ – καρτεροῦ* om. **M**

Ἰσθμοῦ ἐληλαμένου καρτεροῦ μεγάλαι κλισιάδες ἀναπεπτέαται ἐς τὴν Πελοπόννησον τῷ Πέρσῃ. ἀλλ' ἐσακούσατε πρίν τι ἄλλο Ἀθηναίοισι δόξαι σφάλμα φέρον τῇ Ἑλλάδι.» ὁ μέν σφι ταῦτα συνεβούλευε· οἱ δὲ φρενὶ 10
λαβόντες τὸν λόγον αὐτίκα φράσαντες οὐδὲν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι ἀπιγμένοισι ἀπὸ τῶν πολίων, νυκτὸς ἔτι ἐκπέμπουσι πεντακισχιλίους Σπαρτιητέων καὶ ἑπτὰ περὶ ἕκαστον τάξαντες τῶν εἱλώτων Παυσανίῃ τῷ Κλεομβρότου ἐπιτρέψαντες ἐξάγειν. ἐγίνετο μέν νυν ἡ ἡγεμονίη Πλειστάρχου 2
τοῦ Λεωνίδεω· ἀλλ' ὁ μὲν ἦν ἔτι παῖς, ὁ δὲ τούτου ἐπίτροπός τε καὶ ἀνεψιός. Κλεόμβροτος γὰρ ὁ Παυσανίεω μὲν πατήρ, Ἀναξανδρίδεω δὲ παῖς οὐκέτι περιῆν, ἀλλὰ ἀπαγαγὼν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ τὴν στρατιὴν τὴν τὸ τεῖχος δείμασαν μετὰ ταῦτα οὐ πολλόν τινα χρόνον βιοὺς ἀπέθανε. ἀπῆγε δὲ τὴν 3
στρατιὴν ὁ Κλεόμβροτος ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ διὰ τόδε· θυομένῳ οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη ἐν τῷ οὐρανῷ. προσαιρέεται δὲ ἑωυτῷ Παυσανίης Εὐρυάνακτα τὸν Δωριέος ἄνδρα οἰκίης ἐόντα τῆς αὐτῆς. οἱ μὲν δὴ σὺν Παυσανίῃ ἐξεληλύθεσαν ἔξω Σπάρτης· οἱ δὲ ἄγγελοι, ὡς ἡμέρη 11
ἐγεγόνεε, οὐδὲν εἰδότες περὶ τῆς ἐξόδου ἐπῆλθον ἐπὶ τοὺς ἐφόρους, ἐν νόῳ δὴ ἔχοντες ἀπαλλάσσεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὴν ἑωυτοῦ ἕκαστος· ἐπελθόντες δὲ ἔλεγον, τάδε «ὑμεῖς μέν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, αὐτοῦ τῇδε μένοντες Ὑακίνθιά τε ἄγετε καὶ παίζετε καταπροδόντες τοὺς συμμάχους· Ἀθηναῖοι δὲ ὡς ἀδικεόμενοι ὑπὸ ὑμέων χήτεΐ τε συμμάχων καταλύσονται

AB CT Mp P D J RSV(ᵬ)

89 s. Hes. *κλισιάδες· αἱ δίπτυχοι θύραι, κλισίαι* Eust. Il. 78 (ad *A* 185) *δῆλον ..., ὅτι ἡ κλισία καὶ 'κλισιὰς' λέγεται· φησὶ γοῦν Ἡρόδοτος, ὅτι* μεγάλαι – Πέρσῃ ibid. 412 (ad *Γ* 252) *ὁ ποιητὴς ... 'ἐς πεδίον ... καταβῆναι' τὸν Πρίαμον ... φησίν, ὅ ἐστιν 'εἰς τὴν πεδιάδα', ὃν τρόπον καὶ τὸ κλίσιον 'κλισιάδα' Ἡρόδοτός φησι*

89 *κρατερῷ* **p** | *ἀναπεπταίαται* **B** litteris *αι* litt. *ε* suprascr. man. rec. **A** *ἀναπεπτέατε* **ᵬ** *ἀναπέπτανται* Eust. ‖ 90 *Πελοπόνησον* **Tᵬ** | *ἐσακούσετε* **B** ‖ 91 *τῇ Ἑλλάδι φέρον* **TMpP** | *ἐν φρενὶ* **DJRSV** ‖ 92 *φράσοντες* **D** ‖ 93 *πεντακισχιλίων* **JRSV** ‖ 94 *καὶ – εἱλωτέων* (v. quod sequitur) haplogr. om. **JRSV** | *εἱλωτέων* **D** ‖ 95 *ἐπιτάξαντες* **ABCTMpP** | *ἐγένετο* **ABCTMS** | *μέν νυν*] *μὲν* **ABCTMpP** | *Πληστάρχου* **p** ‖ 96 *ὁ δὲ*] *ὅδε ἔτι* (vocem *ἔτι* iteratam eras.) **J** ‖ 96–97 *ἀνεψιός Κλεόμβροτος· Κλεόμβροτος* **DJRV** ‖ 97 *γὰρ*] *μὲν* **C** ‖ 98 $\tau\grave{\eta}\nu_2$ om. **CDJRSV** ‖ 99 *χρόνον τινὰ* **ABCTMpP** ‖ 101 *προσερέεται* **JRV** ‖ 101.102 *ὁ Παυσανίης* **DJRSV** ‖ 102–103 *Εὐρυάνακτα – Παυσανίῃ*] *παῖς* ut vid. **M** ‖ 102 *ἐόντα οἰκίης* **T** ‖ 103 *ἐξεληλύθησαν* **C** ‖ 104 *εἰδότες*] *ἰδόντες* **C** ‖ 105 *δὴ* om. **M** | *τὴν*] *τῆς* **MpP** ‖ 108 *ἡμέων* **J** | *χήτει τε* **ABTM** *χήτι τε* **CpP** *χήτει* **RD²** *χέτι* **D¹SVᵬ** om. **J** | *καταλύσωνται* **p**

2 *τῷ Πέρσῃ οὕτως, ὅκως ἂν δύνωνται. καταλυσάμενοι δέ, δῆλα γάρ, ὅτι*
σύμμαχοι βασιλέος γινόμεθα, συστρατευσόμεθα, ἐπὶ τὴν ἂν ἐκεῖνοι ἐξηγέ-
ωνται. ὑμεῖς δὲ τὸ ἐνθεῦτεν μαθήσεσθε, ὁκοῖον ἄν τι ὑμῖν ἐξ αὐτοῦ ἐκ-
βαίνῃ.» ταῦτα λεγόντων τῶν ἀγγέλων οἱ ἔφοροι εἶπαν ἐφ' ὅρκου καὶ δὴ
3 *δοκέειν εἶναι ἐν Ὀρεσθείῳ στίχοντας ἐπὶ τοὺς ξείνους. ('ξείνους' γὰρ ἐκά-*
λεον τοὺς βαρβάρους.) οἱ δὲ ὡς οὐκ εἰδότες ἐπειρώτεον τὸ λεγόμενον,
ἐπειρόμενοι δὲ ἐξέμαθον πᾶν τὸ ἐόν, ὥστε ἐν θώματι γενόμενοι ἐπο-
ρεύοντο τὴν ταχίστην διώκοντες· σὺν δέ σφι τῶν περιοίκων Λακεδαιμο-
νίων λογάδες πεντακισχίλιοι τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεον.
12 *Οἱ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἠπείγοντο, Ἀργεῖοι δὲ ἐπείτε τάχιστα*
ἐπύθοντο τοὺς μετὰ Παυσανίεω ἐξεληλυθότας ἐκ Σπάρτης, πέμπουσι κή-
ρυκα τῶν ἡμεροδρόμων ἀνευρόντες τὸν ἄριστον ἐς τὴν Ἀττικήν, πρότερον
2 *αὐτοὶ Μαρδονίῳ ὑποδεξάμενοι σχήσειν τὸν Σπαρτιήτην μὴ ἐξιέναι· ὃς*
ἐπείτε ἀπίκετο ἐς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε, τάδε «Μαρδόνιε, ἔπεμψάν με Ἀρ-
γεῖοι φράσοντά σοι, ὅτι ἐκ Λακεδαίμονος ἐξελήλυθε ἡ νεότης, καὶ ὡς οὐ
13 *δυνατοὶ αὐτὴν ἴσχειν εἰσὶ Ἀργεῖοι μὴ οὐκ ἐξιέναι. πρὸς ταῦτα τύγχανε εὖ*
βουλευόμενος.» ὁ μὲν δὴ εἴπας ταῦτα ἀπαλλάσσετο ὀπίσω, Μαρδόνιος δὲ

AB CT Mp P D J RSV(ϸ)

T 113 Servius ad Aen. IV.424 *'hostem superbum.' ... ipsa enim ait: 'hospes; hoc solum nomen quoniam de coniuge restat.'* (Aen. IV.323) *Herodotus Persas, qui erant Graecorum hostes ξένους a Lacedaemonis appellatos refert. inde nostri 'hostes' pro 'hospitibus' dixerunt.*

113 s. Eust. Il. 423 (ad *Γ* 354) *παρὰ ... ἄλλοις 'ξένος' ὁ ἀλλότριος· Ἡρόδοτος δὲ λέγει ..., ὅτι* 'ξένους' *οἱ Λάκωνες* ἐκάλουν τοὺς βαρβάρους cf. testimonium Servi

109 *δύνανται* **T** | *γάρ*] *γὰρ δὴ* **M** Ald. | *ὅτι*] *ὅτι εἰ* **JSV** ‖ **110** *βασιλέως* **CD** om. **M** | *γενόμεθα* **CJRSV** | *συστρατευόμεθα* **MD** | *τὴν*] *τῇ* **S** *ἣν* **ABCT** ‖ **111** *μαχήσεσθε* **D** | *ἡμῖν* **T** ‖ **111–112** *ἐξ αὐτοῦ ἐκβαίνει* **C** *ἐξ αὐτοῦ ἐκβαίῃ* **JRSV** *τὸ ἐνθεῦτεν συμβαῖνον* **M** ‖ **112** *ταῦτα δὲ* **DJRSV** | *τῶν* om. supra lin. suppl. man. Ia **A** | *ἐφόρκου* **AB** *σὺν ὅρκῳ* **M** *ἐπ' ὅρκου* cett. ‖ **113** *Ὀρεστείῳ* **TMDJSV** *Ὀρεστίῳ* **R** | *στείχοντας* **ABCTMpP**^{c}**D**^{c} *στήχοντας* **J**^{ac} | *ξείνους*] cf. Eust. Serv. | *γὰρ*] *δὲ* **M** ‖ **113.114** *ἐκάλουν* **DJRSV** Eust. ‖ **114** *οἱ δὲ* om. **C** | *ἐπειρώτων* **ABTp** *ἐπειρότεον* **M** *ἐπηρώτων* **CP** ‖ **115** *ἐπειρώμενοι* **D** *ἐπηρώμενοι* **C** | *θώυματι* **MpP** ‖ **117** *πεντακισχίλιοι ὁπλῖται* **ABCTMp** ‖ **119** *ἐξελθῆντας* **M** ‖ **121** *αὐτῷ* **DJRSV** ‖ **122** *ἐπείτε*] *ἐπεὶ* **DJRSV** om. **C** ‖ **123** *σοι*] *τοι* **MpPDJR** *τε* **S** *τι* **ϸ** comp. usurpat **V** | *ἐλήλυθε* **C** ‖ **124** *αὐτοὶ* **DJRSV** | *ἴσχειν*] *ἔχειν* **ABCTMpP**

οὐδαμῶς ἔτι πρόθυμος ἦν μένειν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὡς ἤκουσε ταῦτα. πρὶν
μέν νυν ἢ πυθέσθαι ἀνεκώχευε θέλων εἰδέναι τὸ παρὰ Ἀθηναίων, ὁκοῖόν
τι ποιήσουσι, καὶ οὔτε ἐπήμαινε οὔτε ἐσινέετο γῆν τὴν Ἀττικὴν ἐλπίζων
διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ὁμολογήσειν σφέας· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθε, πυθόμενος 2
πάντα λόγον πρὶν ἢ τοὺς μετὰ Παυσανίεω ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἐσβαλεῖν ὑπεξε-
χώρεε ἐμπρήσας τε τὰς Ἀθήνας, καὶ εἴ κού τι ὀρθὸν ἦν τῶν τειχέων ἢ
τῶν οἰκημάτων ἢ τῶν ἱρῶν, πάντα καταβαλὼν καὶ συγχώσας. ἐξήλαυνε δὲ 3
τῶνδε εἵνεκεν, ὅτι οὔτε ἱππασίμη ἡ χώρη ἦν ἡ Ἀττική, εἴ τε νικῷτο συμ-
βαλών, ἀπάλλαξις οὐκ ἦν ὅτι μὴ κατὰ στεινόν, ὥστε καὶ ὀλίγους σφέας
ἀνθρώπους ἴσχειν· ἐβουλεύετο ὦν ἐπαναχωρήσας ἐς τὰς Θήβας συμβαλεῖν
πρὸς πόλι τε φιλίῃ καὶ χώρῃ ἱππασίμῳ. Μαρδόνιος μὲν δὴ ὑπεξεχώρεε, 14
ἤδη δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐόντι αὐτῷ ἦλθε ἀγγελίη πρόδρομος ἄλλην στρατιὴν
ἥκειν ἐς Μέγαρα, Λακεδαιμονίων χιλίους. πυθόμενος δὲ ταῦτα ἐβουλεύετο
θέλων, εἴ κως τούτους πρῶτον ἕλοι. ὑποστρέψας δὲ τὴν στρατιὴν ἦγε ἐπὶ
τὰ Μέγαρα, ἡ δὲ ἵππος προσελθοῦσα κατιππάσατο χώρην τὴν Μεγαρίδα·
ἐς ταύτην δὴ ἑκαστάτω τῆς Εὐρώπης τὸ πρὸς ἡλίου δύνοντος ἡ Περσικὴ
αὕτη στρατιὴ ἀπίκετο. μετὰ δὲ ταῦτα Μαρδονίῳ ἦλθε ἀγγελίη, ὡς ἁλέες 15
εἴησαν οἱ Ἕλληνες ἐν τῷ Ἰσθμῷ· οὕτω δὴ ὀπίσω ἐπορεύετο διὰ Δεκελέης.
οἱ γὰρ βοιωτάρχαι μετεπέμψαντο τοὺς προσχώρους τῶν Ἀσωπίων, οὗτοι
δὲ αὐτῷ τὴν ὁδὸν ἡγέοντο ἐς Σφενδαλέας, ἐνθεῦτεν δὲ ἐς Τάναγραν. ἐν 2

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)

126 *ἦν* om. **M** | *ἤκουε* **C** || 127 *ἢ* om. **MpPDJRSV** | *πυ*θέσθαι* (*ν* eras.) **V** *πυθέσθαι* **𝔟** cett. || 128 *ἐσίνετο* **ABCTMpP** || 129 *τοῦ χρόνου* om. **S** | *δὲ* om. **V𝔟** || 130 *πάντα*] *τὸν πάντα* **MpPDJRSV** | *ἐμβαλεῖν* **ABCTMpP** cf. app. crit. ad V 52,5 || 131 *τε*] *τ* in litt. **A** *δὲ* **C** || 131–132 *ἢ τῶν οἰκημάτων* om. **M** || 132 *τῶν ἱε-ρῶν* **J** | *δὲ* om. **ABCTM** || 133 *ἦν Ἀττική* **BC** | *νικῷτε* **T** || 134 *καὶ* om. **ABCTM pP** || 135 *Θήβας*] *Ἀθήνας* **C**^{1}**TJRSV** | *συμβάλλειν* **DJRSV** || 136 *πόλει* **TD** *πόλεις* **C** | ⟨*ἐν*⟩ *χώρῃ* Schweighaeuserium proponentem sequ. Hude, an ⟨*ἐν*⟩ *χώρῳ* sit scribendum dubitat Stein | *χώρῃ τῇ ἱππασίμῳ* **DJSV** v. grammaticam meam 102 s. | *δὴ*] *δὴ οὕτω* **M** | *ὑπεχώρεε* **DJRSV** || 137 *πρόδρομος* adiectivi munere cum *ἀγγελίη* coniungendum (‚*nuntius praemissus*') est ut iam viderat Weber *RFIC* XIV (1935) 360 s. collato Hesychii lemmate *πρό*[*σ*]*δρομα· … τὰ προακμάζοντα σῦκα*, unde ‚temere adveniens, temerarius' velut ‚praematurum' id concepit Weber et vocibus *ἀγγελίη πρόδρομος* nostrum ‚nuntium praematurum' ideoque ‚falsum' significavisse censet || 139 *θέλων* om. **Mp** || 139–140 *ἦγε ἐπὶ τὰ Μέγαρα* om. sub obelo suppl. **A**^{2mg} || 140 *προελθοῦσα* **P**^{2}**DJRSV** | *κατιππεύσατο* **J** || 141 *ἐς ταύτην*] *τὴν* **M** | *δὲ* **MDJRSV** || 142 *στρατιὴ αὕτη* **ABCT** | *ἦλθε*] *ἧκε* **TMpP** || 143 *Δεκελείης* **ABCTpP** *Δεκελίης* **M** *Δεκελίης* **J**^{ac} || 144 *προχώρους* **SV𝔟** || 145 *ἐν Σφενδελέα* **T** | *Ταναγρην* **DJRSV**

Τανάγρῃ δὲ νύκτα ἐναυλισάμενος καὶ τραπόμενος τῇ ὑστεραίῃ ἐς Σκῶλον
ἐν γῇ τῇ Θηβαίων ἦν· ἐνθαῦτα δὲ τῶν Θηβαίων καίπερ μηδιζόντων ἔκειρε
τοὺς χώρους οὔτι κατὰ ἔχθος αὐτῶν, ἀλλ' ὑπ' ἀναγκαίης μεγάλης ἐχό-
μενος βουλόμενος ἔρυμά τε τῷ στρατοπέδῳ ποιήσασθαι, καὶ ἦν συμ-
βαλόντι οἱ μὴ ἐκβαίνῃ, ὁκοῖόν τι ἐθέλοι, κρησφύγετον τοῦτο ἐποιέετο.
3 *παρῆκε δὲ αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον ἀρξάμενον ἀπὸ Ἐρυθρέων παρὰ Ὑσιάς,*
κατέτεινε δὲ ἐς τὴν Πλαταιίδα γῆν, παρὰ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν τεταγ-
μένον. οὐ μέντοι τό γε τεῖχος οὕτω ἐποιέετο, ἀλλ' ὡς ἐπὶ δέκα σταδίους
μάλιστά κῃ μέτωπον ἕκαστον.
4 *Ἐχόντων δὲ τὸν πόνον τοῦτον τῶν βαρβάρων Ἀτταγῖνος ὁ Φρύνωνος*
ἀνὴρ Θηβαῖος παρασκευασάμενος μεγάλως ἐκάλεεν ἐπὶ ξείνια αὐτόν τε
Μαρδόνιον καὶ πεντήκοντα Περσέων τοὺς λογιμωτάτους, κληθέντες δὲ
16 *οὗτοι εἵποντο· ἦν δὲ τὸ δεῖπνον ποιεύμενον ἐν Θήβῃσι. τάδε δὲ ἤδη τὰ*
ἐπίλοιπα ἤκουον Θερσάνδρου ἀνδρὸς μὲν Ὀρχομενίου, λογίμου δὲ ἐς τὰ
πρῶτα ἐν Ὀρχομενῷ. ἔφη δὲ ὁ Θέρσανδρος κληθῆναι καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀτ-
ταγίνου ἐπὶ τὸ δεῖπνον τοῦτο, κληθῆναι δὲ καὶ Θηβαίων ἄνδρας πεν-
τήκοντα, καί σφεων οὐ χωρὶς ἑκατέρους κλῖναι, ἀλλὰ Πέρσην τε καὶ Θη-
2 *βαῖον ἐν κλίνῃ ἑκάστῃ. ὡς δὲ ἀπὸ δείπνου ἦσαν, διαπινόντων τὸν Πέρσην*
τὸν ὁμόκλινον Ἑλλάδα γλῶσσαν ἱέντα εἰρέσθαι αὐτόν, ὁποδαπός ἐστιν,
αὐτὸς δὲ ἀποκρίνασθαι, ὡς εἴη Ὀρχομένιος· τὸν δὲ εἰπεῖν· «ἐπεί νυν
ὁμοτράπεζός τέ μοι καὶ ὁμόσπονδος ἐγένεο, μνημόσυνά τοι γνώμης τῆς

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)
Ἐχόντων (15,4) – κρατέειν (16,5) exc. floril. 𝔄𝔓

147 s. Eust. v. quae ad VIII 32,2 laudavimus

146 *ἐς Κῶλον* **D𝔟** ‖ 147 *Θηβαίῳ* **RJ**^{c}**V𝔟** | *ἐνθαῦτα – Θηβαίων* om. **M** ‖ 148 *ἐχθρός* in *ἔχθος* mut. **A**^{1} *ἄχθος* **p** ‖ 149 *βουλόμενος* om. **ABCTP**^{1} | *στρατῷ* **ABCT MpP** ‖ 150 *οἱ*] *οὐ* **C** | *ἐκβαίηῃ* ut vid. **J**^{1} litt. *ν* priori *η* superimpos. **J**^{2} | *θέλῃ* **MDJ RSV** ‖ 151 *ἀπὸ*] *ἀπὸ τῶν* **T** *ἀπὸ τὸ* **D** | *Ἐρυθραίων* **M** Ald. ‖ 152 *παρὰ*] *περὶ* **M** Ald. ‖ 152.153 *τετυγμένον* **T** *τεταμένον* propos. Reiske ‖ 153 *οὕτω*] *τοσοῦτο* **AB CT** *τοσοῦτον* **MpP** ‖ 155 *Ἀττάλινος* ut vid. **J**^{ac} ‖ 156 *Ἀθηναῖος* **T**^{1} *Θηβαῖος* **T**^{2mg} | *ἐκάλεε* **A** | *ξένεια* **J** *ξείνιει* **𝔟** ‖ 157 *τὸν Μαρδόνιον* **M** | *τοὺς* om. **A**^{1} ‖ 157–158 *κληθέντες οὗτοι* **D** ‖ 158 *τὰ δὲ ἤδη* **DJSV** *τάδε δ' ἤδη* **M** *τὰ δὲ δὲ δὴ* **R** *τάδε δὲ ἤδη* **𝔄𝔓** rell. ‖ 159 *λοιπὰ* **M** | *Θερσάνηδρος κληθῆναι* **J** ‖ 160.161 *Ἀτταλίνου* **J** ‖ 162 *σφεας* **𝔓** *σφεων* **𝔄** rell. | *τε* om. **T** ‖ 163 *ἐκ κλίνῃ* **J**^{ac} *ἐκλίνῃ* **𝔟** | *διαπινόντων* om. **𝔓** ‖ 164 *ποδαπός* **DJRSV𝔓** *ὁποδαπός* **𝔄** cf. V 13,1, VII 218,2 ubi etiam app. vide | *ἐστι* **A** ‖ 165 *ἀποκρίνασθαι* **𝔄𝔓** *ὑποκρινόμενος* **M** *ὑποκρίνασθαι* rell. ‖ 166 *μοι* om. **M** | *ἐγένετο* **TJRV** *ἐγένεο* **𝔄𝔓** rell. | *τοι*] *τε* **CS𝔟** comp. hab. **V** ‖ 166–167 *τῆς ἐμῆς* om. **M**

ἐμῆς καταλιπέσθαι θέλω, ἵνα καὶ προειδὼς αὐτὸς περὶ σεωυτοῦ βουλεύε-
σθαι ἔχῃς τὰ συμφέροντα. ὁρᾷς τούτους τοὺς δαινυμένους Πέρσας καὶ τὸν 3
στρατόν, τὸν ἐλίπομεν ἐπὶ τῷ ποταμῷ στρατοπεδευόμενον; τούτων πάντων
ὄψεαι ὀλίγου τινὸς χρόνου διελθόντος ὀλίγους τινὰς τοὺς περιγενομένους.»
ταῦτά τε ἅμα τὸν Πέρσην λέγειν καὶ μετιέναι πολλὰ τῶν δακρύων· αὐτὸς 4
δὲ θωμάσας τὸν λόγον εἰπεῖν πρὸς αὐτόν· «οὐκῶν Μαρδονίῳ τε ταῦτα
χρεόν ἐστι λέγειν καὶ τοῖσι μετὰ ἐκεῖνον ἐν αἴνῃ ἐοῦσι Περσέων;» τὸν δὲ
μετὰ ταῦτα εἰπεῖν· «ξεῖνε, ὅ τι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀμήχανον ἀπο-
τρέψαι ἀνθρώπῳ· οὐδὲ γὰρ πιστὰ λέγουσιν ἐθέλει πείθεσθαι οὐδείς.
ταῦτα δὲ Περσέων συχνοὶ ἐπιστάμενοι ἑπόμεθα ἀναγκαίῃ ἐνδεδεμένοι. ἐχ- 5
θίστη δὲ ὀδύνη ἐστὶ τῶν ἐν ἀνθρώποισιν αὕτη πολλὰ φρονέοντα μηδενὸς
κρατέειν.» ταῦτα μὲν τοῦ Ὀρχομενίου Θερσάνδρου ἤκουον, καὶ τάδε πρὸς
τούτοισι, ὡς αὐτὸς αὐτίκα λέγοι ταῦτα πρὸς ἄλλους πρότερον ἢ γενέσθαι
ἐν Πλαταιῇσι τὴν μάχην.
Μαρδονίου δὲ ἐν τῇ Βοιωτίῃ στρατοπεδευομένου οἱ μὲν ἄλλοι παρ- 17
είχοντο ἅπαντες στρατιὴν καὶ συνεσέβαλον ἐς Ἀθήνας, ὅσοι περ ἐμήδιζον
Ἑλλήνων τῶν ταύτῃ οἰκημένων, μοῦνοι δὲ Φωκέες οὐ συνεσέβαλον· ἐμή-
διζον γὰρ δὴ σφόδρα καὶ οὗτοι οὐκ ἑκόντες, ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ἀναγκαίης. ἡμέρῃσι 2

AB CT Mp P D J RSV(𝔳)
κρατέειν (16,5) expl. floril. 𝔄𝔓
Ξεῖνε (16,4) – κρατέειν (16,5) exc. Stob. fl. CVII 10

167 *ἐθέλω* **DJRSV** *θέλω* 𝔄𝔓 rell. | *αὐτὸ* **R** | *ἑωυτοῦ* **CT** *σεωυτοῦ* 𝔄𝔓 rell. || 168 *τοὺς* om. **A^{1}C** | *δαιννυμένους* **JRV𝔳𝔄𝔓** || 169 *ἐπὶ τῷ ποταμῷ*] om. 𝔓 *ἐν τῷ στρατῷ* 𝔄 || 171 *ἅμα τε* **ABCTMpP** *τε ἅμα* 𝔄𝔓 rell. | *λέγοντα* 𝔄 | *πολλοὺς* **M** || 172 *θωυμάσας* **MpP𝔄** Ald. *θωμάσας* 𝔓 rell. | *οὐκοῦν* 𝔄𝔓 | *τε* om. 𝔄𝔓 || 173 *χρεών* **TMpPD^{2}JRV𝔄𝔓** | *ἐκείνων* **B** *ἐκείνου* 𝔄𝔓 | *ἐν αἴνῃ* om. 𝔄𝔓 | *οὖσι* **M** *ἰοῦσι* 𝔄𝔓 || 174 *ξένε* 𝔄𝔓 || 175 *οὐ γὰρ* 𝔄𝔓 *οὐδὲ γὰρ* Stob. rell. | *λέγουσι* **A** | *πείθεσθαι θέλει* **DJRSV** *θέλει πείθεσθαι* Stob. *ἐθέλει πείθεσθαι* 𝔄𝔓 rell. || 176 *ἑπόμεσθα* **J** | *ἐνδεδυμένοι* Stob. || 177 *ὀδύνη τῶν ἐν ἀνθρώποισίν ἐστι* **DJRSV** *ὀδύνη ἐστὶν ἐν ἀνθρώποισιν* 𝔓 *ὀδύνη τῶν ἐν ἀνθρώποισι* **P^1** *ὀδύνη ἐστὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις* Stob. *ὀδύνη ἐστὶ τῶν ἐν ἀνθρώποισι* **A** *ὀδύνη ἐστὶ τῶν ἐν ἀνθρώποισιν* 𝔄 rell. || 178 *κρατεῖν* **C** | *τοῦ* om. **ABCTMpP** || 179 *λέγει* **Mp** Ald. | *ταῦτα* om. **Mp** | *πρὸς ἄλλους*] *πρὸς * * * * ἀνθρώπους* **D** *πρὸς ἀνθρώπους* cett. *πρὸς ἄλλους* e Vallae *aliis* recepp. Valckenaer et Weber *RFIC* XIV (1935) 361 contra quem Alberti *Boll. Comit. Prep.* NS VII (1959) 82 : codd. lectio ex ΑΝ̄ΟΥϹ pro ΑΛΛΟUC lecto facillime oriri potuit || 180 *ἐν* om. **R** | *Πλαταιῇσι* **TMpPJSV** *Πλαταίῃσι* **R** || 181 *στρατευομένου* **DJRSV** || 182 *συνεσέβαλλον* **P^2** *συνέβαλον* **C** *συνέβαλλον* **TP^{1}DJRSV** || 183 *δὲ* om. **M** | *συνεσέβαλλον* **P** *συνέβαλον* **DS** *συνέβαλλον* **T** || 184 *γὰρ δὴ σφόδρα*] *γὰρ σφόδρα* **CDJRSV** *γὰρ μεγάλως* **Mp** Ald. | *οὗτοι μεγάλως οὐκ ἑκόντες* **M**

*δὲ οὐ πολλῇσι μετὰ τὴν ἄπιξιν τὴν ἐς Θήβας ὕστερον ἦλθον αὐτέων ὁπλῖ-
ται χίλιοι, ἦγε δὲ αὐτοὺς Ἁρμοκύδης ἀνὴρ τῶν ἀστῶν δοκιμώτατος. ἐπεὶ
δὲ ἀπίκατο καὶ οὗτοι ἐς Θήβας, πέμψας ὁ Μαρδόνιος ἱππέας ἐκέλευσέ*
3 *σφεας ἐπ' ἑωυτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ἵζεσθαι. ὡς δὲ ἐποίησαν ταῦτα, αὐτίκα
παρῆν ἵππος ἡ ἅπασα. μετὰ δὲ ταῦτα διεξῆλθε μὲν διὰ τοῦ στρατοπέδου
τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μετὰ Μήδων ἐόντος φήμη, ὡς κατακοντιεῖ σφεας, διεξ-*
4 *ῆλθε δὲ δι' αὐτῶν Φωκέων τὠυτὸ τοῦτο. ἔνθα δή σφι ὁ στρατηγὸς
Ἁρμοκύδης παραίνεε λέγων, τοιάδε «ὦ Φωκέες, πρόδηλα γάρ, ὅτι ἡμέας
οὗτοι οἱ ἄνθρωποι μέλλουσι προόπτῳ θανάτῳ δώσειν, διαβεβλημένους ὑπὸ
Θεσσαλῶν, ὡς ἐγὼ εἰκάζω· νῦν ὦν πάντα τινὰ ἄνδρα ὑμέων χρεόν ἐστι
γενέσθαι ἀγαθόν, κρέσσον γὰρ ποιεῦντάς τι καὶ ἀμυνομένους τελευτῆσαι
τὸν αἰῶνα ἤ περ παρέχοντας διαφθαρῆναι αἰσχίστῳ μόρῳ. ἀλλὰ μαθέτω*
18 *τις αὐτῶν, ὅτι ἐόντες βάρβαροι ἐπ' Ἕλλησι ἀνδράσι φόνον ἔρραψαν.» ὁ
μὲν ταῦτα παραίνεε· οἱ δὲ ἱππέες ἐπείτε σφέας ἐκυκλώσαντο, ἐπήλαυνον
ὡς ἀπολέοντες καὶ δὴ διετείνοντο τὰ βέλεα ὡς ἀπήσοντες, καί κού τις
καὶ ἀπῆκε. καὶ οἳ ἀντίοι ἔστησαν πάντῃ συστρέψαντες ἑωυτοὺς καὶ πυ-
κνώσαντες ὡς μάλιστα. ἐνθαῦτα οἱ ἱππόται ὑπέστρεφον καὶ ἀπήλαυνον*
2 *ὀπίσω. οὐκ ἔχω δ' ἀτρεκέως εἰπεῖν, οὔτε εἰ ἦλθον μὲν ἀπολέοντες τοὺς*

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)

192 s. Suid. *πρόοπτος· προφανής, πρόδηλος· Ἡρόδοτος·* ἡμέας οὗτοι οἱ ἄνθρωποι προόπτως θανάτῳ μέλλουσι προδώσειν || 195 s. id. *παρέχοντας· Ἡρόδοτος* κρέσσον – μόρῳ

185 *Θήβασι* ut vid. **A** (cf. infra) | *αὐτῶν* **ABCTMpP** || 186 *δυνατώτατος* **ABC** || 187 *ἀπικέατο* **MpP** Ald. *ἀπίκοντο* **J** | *ἐς τὰς Θήβας* **DJRSV** *ἐς Θήβασ**, **A** (cf. supra) | *πέμψας ἱππέας ὁ Μαρδόνιος* **DRSV** *πέμψας ὁ Μαρδόνιος* ci. Kallenberg sequ. Hude | *ἐκέλευέ* **MDJRSV** || 188 *ἐπ'*] *ἀπ'* **JRSV** | *ὡς*] *ἐπεὶ* **ABCTMpP** || 189 *ἡ ἵππος ἅπασα* **MDJRSV** || 190 *Μήδου* **S** || 191 *Φωκέων* om. **S** | *δή*] *δέ* **S** || 192 *τάδε* **BJ**[ac] | *ὑμέας* **T** || 192–193 *ἡμέας – δώσειν*] cf. Suid. || 194 *ὦν* om. **ABCTMpP** | *ἄνδρα τινὰ πάντα* **CTMp** *πάντά τινα ἄνδρα* (secundum accentuationis regulas in eis codd. usurpatas) **DJRSV** *ἄνδρα πάν τινὰ τὰ* (*τὰ* expuncto) **A**[1] *τα* post *πάν* in extr. lin. add. **A**[2] | *ἡμέων* **B** | *χρεών* **CTMpP** || 195 *γίνεσθαι* **DJRSV** | *ποιεῦτας* **J** *ποιέντας* **𝔟** || 197 *αὐτῶν* om. **D** || 198 *ἐπεὶ* **ABCTMpP** | *ἀπήλαυνον* **T** || 199 *ἀπολεῦντες* **DRSV** *ἀπολεῦτες* **J** | *δὴ*] *δὴ καὶ* **B** om. **C** | *ἀπήσοντες* **MpPDJRSV** || 200 *ἀπῆκε* **pPDJRSV** *ἀπήκετο* **M** | *οἳ*] *οἱ* **BJSV** om. **R** | *ἔστασαν* **CMTpP** | *πάντες* **S** fin. voc. comp. nott. **V𝔟** | *στρέψαντες* **ABCT** || 200.201 *κυκλώσαντες* **DJRSV** || 202 *εἶπαι* **M** Ald. | *εἰ* om. **CR** | *τοὺς* om. **M**

*Φωκέας δεηθέντων Θεσσαλῶν, ἐπεὶ δὲ ὥρων πρὸς ἀλέξησιν τραπομένους,
δείσαντες μὴ καὶ σφίσι γένηται τρώματα, οὕτω δὴ ἀπήλαυνον ὀπίσω (ὣς
γάρ σφι ἐνετείλατο Μαρδόνιος), οὔτ' εἰ αὐτῶν πειρηθῆναι ἠθέλησε, εἴ τι
ἀλκῆς μετέχουσι. ὡς δὲ ὀπίσω ἀπήλασαν οἱ ἱππόται, πέμψας Μαρδόνιος* 3
*κήρυκα ἔλεγε, τάδε «θαρσέετε, ὦ Φωκέες· ἄνδρες γὰρ ἐφάνητε ἐόντες
ἀγαθοί, οὐκ ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην. καὶ νῦν προθύμως φέρετε τὸν πόλεμον
τοῦτον· εὐεργεσίῃσι γὰρ οὐ νικήσετε οὔτ' ὦν ἐμὲ οὔτε βασιλέα.» τὰ περὶ
Φωκέων μὲν ἐς τοσοῦτο ἐγένετο.*

Λακεδαιμόνιοι δὲ ὡς ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἦλθον, ἐν τούτῳ ἐστρατοπεδεύοντο. **19**
*πυνθανόμενοι δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ Πελοποννήσιοι, τοῖσι τὰ ἀμείνω ἑάνδανε,
οἱ δὲ καὶ ὁρῶντες ἐξιόντας Σπαρτιήτας οὐκ ἐδικαίευν λείπεσθαι τῆς ἐξ-
όδου [Λακεδαιμονίων]. ἐκ δὴ ὦν τοῦ Ἰσθμοῦ καλλιερησάντων τῶν ἱρῶν* 2
*ἐπορεύοντο πάντες καὶ ἀπικνέονται ἐς Ἐλευσῖνα· ποιήσαντες δὲ καὶ ἐν-
θαῦτα ἱρά, ὥς σφι ἐκαλλιέρεε, τὸ πρόσω ἐπορεύοντο, Ἀθηναῖοι δὲ ἅμα
αὐτοῖσι, διαβάντες μὲν ἐκ Σαλαμῖνος συμμιγέντες δὲ ἐν Ἐλευσῖνι. ὡς δὲ* 3
*ἄρα ἀπίκοντο τῆς Βοιωτίης ἐς Ἐρυθρὰς ἔμαθόν τε δὴ τοὺς βαρβάρους
ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ στρατοπεδευομένους, φρασθέντες δὲ τοῦτο ἀντετάσσοντο
ἐπὶ τῆς ὑπωρείης τοῦ Κιθαιρῶνος. Μαρδόνιος δέ, ὡς οὐ κατέβαινον οἱ* **20**
*Ἕλληνες ἐς τὸ πεδίον, πέμπει ἐς αὐτοὺς πᾶσαν τὴν ἵππον, τῆς ἱππάρχεε
Μασίστιος εὐδοκιμέων παρὰ Πέρσῃσι (τὸν Ἕλληνες Μακίστιον καλέουσι)
ἵππον ἔχων Νησαῖον χρυσοχάλινόν τε καὶ ἄλλως κεκοσμημένον καλῶς. ἐν-
θαῦτα ὡς προσήλασαν οἱ ἱππόται πρὸς τοὺς Ἕλληνας, προσέβαλλον κατὰ*

AB CT Mp P D J RSV(𝔳)

203 *ἑώρων* ABCT | *ἀλήξησιν* J ‖ 204 *καὶ* om. D^1 | *τρῶμα* D | *ὃς* R ‖ 205 *οὔτε εἰ* JR *οὕτω τοι* M | *ἠθέλησαν* M ‖ 206 *ἔχουσι* Mp | *ἀπήλαυνον* CD *ἀπήλαυσαν* R ‖ 207 *ἐόντες* om. M ‖ 209 *τοῦτον*] *τόνδε* M om. D | *οὔτε ἐμὲ οὔτε βασιλῆα* M Ald. ‖ 211 *Λακεδαιμονίοισι* V *Λακεδαιμονίοσι* 𝔳 | *τοῦτο* p ‖ 212 *λοιποὶ* haplogr. om. CS | *Πελοπονήσιοι* T𝔳 ‖ 213 *ὁρέοντες* CTMpP | *ἐξιόντες* D^1 | *ἐδικαίευ* J *ἐδικεῦν* D *αἰδίκευν* C ‖ 214 *τῶν Λακεδαιμονίων* M del. Stein Hude ‖ 215.216 *ἐνταῦθα* JV𝔳 ‖ 216 *ἐκαλλιρέετο* R *ἐκαλιὲρέετο* C *ἐκαλλιερήσατο* J^2 *ἐκαλλιερέετο* J^1 cett. em. Suevern quem sequuntur edd. quamvis ‚eadem notione (*sc.* qua forma activa vel impersonalis) etiam passivum verbum usurpari' censeat Schweighaeuser | *ἐπορεύετο* R | *δὲ*] *μὲν* J^1 ‖ 220 *ὑπορείης* B ‖ 221 *ἐπ' αὐτοὺς* T | *ἵππαρχε* R *ὑπάρχεε* M ‖ 222 *Μαστίστιος* J^{ac} | *Μακίσιον* p Ald. ‖ 223 *Νισαῖον* T om. M | *τε* om. ABCTP^1 ‖ 224 *τοὺς* om. C | *προσέβαλον* TMpPDJRSV

τέλεα, προσβαλόντες δὲ κακὰ μεγάλα ἐργάζοντο καὶ γυναῖκάς σφεας ἀπε-
21 κάλεον. κατὰ συντυχίην δὲ Μεγαρέες ἔτυχον ταχθέντες, ᾗ τε ἐπιμαχώ-
τατον ἦν τοῦ χωρίου παντός, καὶ ἡ πρόσοδος μάλιστα ταύτῃ ἐγίνετο τῇ
ἵππῳ. προσβαλλούσης ὦν τῆς ἵππου οἱ Μεγαρέες πιεζόμενοι ἔπεμπον ἐπὶ
τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων κήρυκα, ἀπικόμενος δὲ ὁ κῆρυξ πρὸς αὐ-
2 τοὺς ἔλεγε, τάδε «Μεγαρέες λέγουσι· ἡμεῖς, ἄνδρες σύμμαχοι, οὐ δυνατοί
εἶμεν τὴν Περσέων ἵππον δέκεσθαι μοῦνοι, ἔχοντες στάσιν ταύτην, ἐς τὴν
ἔστημεν ἀρχήν· ἀλλὰ καὶ ἐς τόδε λιπαρίῃ τε καὶ ἀρετῇ ἀντέχομεν καίπερ
πιεζόμενοι. νῦν τε, εἰ μή τινας ἄλλους πέμψετε διαδόχους τῆς τάξιος, ἴστε
3 ἡμέας ἐκλείψοντας τὴν τάξιν.» ὁ μὲν δή σφι ταῦτα ἀπήγγελλε, Παυσα-
νίης δὲ ἀπεπειρᾶτο τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ἐθέλοιεν ἄλλοι ἐθελονταὶ ἰέναι
τε ἐς τὸν χῶρον τοῦτον καὶ τάσσεσθαι διάδοχοι Μεγαρεῦσι. οὐ βουλομέ-
νων δὲ τῶν ἄλλων Ἀθηναῖοι ὑπεδέξαντο καὶ Ἀθηναίων οἱ τριηκόσιοι λογά-
22 δες, τῶν ἐλοχήγεε Ὀλυμπιόδωρος ὁ Λάμπωνος. οὗτοι ἦσαν οἵ τε ὑποδεξά-
μενοι καὶ οἱ πρὸ τῶν ἄλλων τῶν παρεόντων Ἑλλήνων ἐς Ἐρυθρὰς ταχθέν-
τες τοὺς τοξότας προσελόμενοι. μαχομένων δέ σφεων ἐπὶ χρόνον τέλος
τοιόνδε ἐγίνετο τῆς μάχης· προσβαλλούσης τῆς ἵππου κατὰ τέλεα ὁ Μασι-
στίου προέχων τῶν ἄλλων ἵππος βάλλεται τοξεύματι τὰ πλευρά, ἀλγήσας
2 δὲ ἵσταταί τε ὀρθὸς καὶ ἀποσείεται τὸν Μασίστιον· πεσόντι δὲ
αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτίκα ἐπεκέατο τόν τε δὴ ἵππον αὐτοῦ λαμβάνουσι
καὶ αὐτὸν ἀμυνόμενον κτείνουσι κατ' ἀρχὰς οὐ δυνάμενοι, ἐνεσκεύαστο

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)

T 225 Dion. Halic. de apud Veios Cn. Manlio M. Fabio consulibus ducentibus pugna gesta narrans Etruscos Romanis eo maledixisse dicit quod eorum duces ignavissimos appellaverunt γυναῖκας τ' ἀπεκάλουν eos ipsos (v. E. Sven, *Herodotismen in der Archäologie des Dionys von Halikarnass*, Lund 1942, 126) Eust. v. quae ad VIII 88,3 adhibuimus

225 *προσβάλλοντες* Eust. *προσβαλλόντες* **V𝔟** | *εἰργάζοντο* Eust. | *σφεας* om. Eust. || 225.226 *ἀπεκάλουν* **p** || 226 *ᾗ τὸ* **ABTMpP**^{ac} *ἢ τὸ* **C** *ᾗ* **D**^{1}**P**^{c} *τῇ τε* Bekkero duce Stein Hude v. gramm. meam 112 || 227 *χώρου* **D** | *ἡ* om. **ABCTMpP** | *ταύτῃ* om. **M** || 228 *προσβαλούσης* **CTMPDJRSV** | *ὦν* om. **D**^{1} | *πιεζεύμενοι* **M** || 229 $\overset{\text{ἐπὶ}}{\text{πρὸς}}$ **J** || 231 *εἶμεν*] *ἦμεν* **T** *εἰ μὲν* **J** *εἰ* **D**^{2} | *ἵππον*] *δύναμιν* **M** | *δέχεσθαι* **J** | *ἐπ' ἣν* **DJRSV** || 233 *πιεζεύμενοι* **MDJRSV** | *διαδόχους πέμψητε* **DJRSV** || 234 *ταῦτά σφι* **M** | *ἀπήγγελε* **J** *ἀπήγγειλε* **Cp** Ald. || 235 *ἐθελοντὶ* **D** *ἐθελοντὰς* **JRV** || 236 *τε* om. **D** | *ἐς τοῦτον τὸν χῶρον* **J** | *τάσεσθαι* **R** || 238 *Λάμπονος* **R** | *τε* om. **DJRSV** || 239 *ἐς Ἐρυθρὰς Ἑλλήνων* **M** || 240 *προελόμενοι* **B** || 241 *ἐγένετο* **TMpPJRSV** | *ἐπὶ τῆς μάχης* **ABCTP**^{mg} | *προσβαλούσης* **TpPDJRV** || 242 *βάλεται* **J** || 243 *τε* om. **TMpPDJRSV** | *Μασίστειον* **J** || 244 *ἀπεκέατο* **R** | *τὸν δὴ* **ABCT** *τὸν δὲ* **MpP** *τὸν δὲ δὴ* **S**

*γὰρ οὕτω· ἐντὸς θώρηκα εἶχε χρύσεον λεπιδωτόν, κατύπερθε δὲ τοῦ θώ-
ρηκος κιθῶνα φοινίκεον ἐνεδεδύκεε. τύπτοντες δὲ ἐς τὸν θώρηκα ἐποίευν
οὐδέν, πρίν γε δὴ μαθών τις τὸ ποιεύμενον παίει μιν ἐς τὸν ὀφθαλμόν·
οὕτω δὴ ἔπεσέ τε καὶ ἀπέθανε. ταῦτα δέ κως γινόμενα ἐλελήθεε τοὺς ἄλλους* 3
*ἱππέας, οὔτε γὰρ πεσόντα μιν εἶδον ἀπὸ τοῦ ἵππου οὔτε ἀποθνήσκοντα
ἀναχωρήσιός τε γινομένης καὶ ὑποστροφῆς οὐκ ἔμαθον τὸ γινόμενον.
ἐπείτε δὲ ἔστησαν, αὐτίκα ἐπόθεσαν, ὥς σφεας οὐδεὶς ἦν ὁ τάσσων·
μαθόντες δὲ τὸ γεγονὸς διακελευσάμενοι ἤλαυνον τοὺς ἵππους πάντες, ὡς
ἂν τόν γε νεκρὸν ἀνελοίατο. ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι κατὰ τέλεα* 23
*προσελαύνοντας τοὺς ἱππέας, ἀλλ' ἅμα πάντας, τὴν ἄλλην στρατιὴν ἐπε-
βώσαντο. ἐν ᾧ δὲ ὁ πεζὸς ἅπας ἐπεβοήθεε, ἐν τούτῳ μάχη ὀξεῖα περὶ τοῦ
νεκροῦ γίνεται. ἕως μέν νυν μοῦνοι ἦσαν οἱ τριηκόσιοι, ἑσσοῦντό τε* 2
*πολλὸν καὶ τὸν νεκρὸν ἀπέλειπον· ὡς δέ σφι τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησε,
οὕτω δὴ οὐκέτι οἱ ἱππόται ὑπέμενον, οὐδέ σφι ἐξεγένετο τὸν νεκρὸν ἀνε-
λέσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἐκείνῳ ἄλλους προσαπώλεσαν τῶν ἱππέων. ἀποστήσαν-
τες ὦν ὅσον τε δύο στάδια ἐβουλεύοντο, ὅ τι χρεὸν εἴη ποιέειν· ἐδόκεε δέ
σφι ἀναρχίης ἐούσης ἀπελαύνειν παρὰ Μαρδόνιον. ἀπικομένης δὲ τῆς* 24
*ἵππου ἐς τὸ στρατόπεδον πένθος ἐποιήσαντο Μασιστίου πᾶσά τε ἡ στρα-
τιὴ καὶ Μαρδόνιος μέγιστον σφέας τε αὐτοὺς κείροντες καὶ τοὺς ἵππους
καὶ τὰ ὑποζύγια οἰμωγῇ τε χρεώμενοι ἀπλέτῳ· ἅπασαν γὰρ τὴν Βοιωτίην
κατεῖχε ἠχὼ ὡς ἀνδρὸς ἀπολομένου μετά γε Μαρδόνιον λογιμωτάτου
παρά τε Πέρσῃσι καὶ βασιλέϊ.*

AB CT Mp P D J RSV(ᵬ)

T 264 s. Eust. Il. 1292 (ad Ψ 135) *Ἡρόδοτος ἱστορεῖ εἰπών, ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς ἐπένθησαν* σφέας – ὑποζύγια

256 s. Eust. v. quae ad I 86,6 adhibui

246 *θώρηκος εἶχε* **D** *εἶχε θώρηκα* **M** ‖ **247** *χιτῶνα* **DJRSV** | *ἐνδεδύκεε* **JRSV** | *θώρηκα αὐτοῦ* **M** Ald. | *ἐποίευ* **J** ‖ **250** *ἀποθνήκοντα* **J** ‖ **251** *οὐκ*] *οὔτ'* **M** ‖ **254** *γε* om. **ABCTMpP** ‖ **254–255** *κατὰ – ἱππέας*] *κατὰ τὰ τέλεα προσελαύνοντας* **M** | *ἀλλ' ἅμα*] *ἀλλὰ* haplogr. quadam videlicet ex ΑΛΛ ΑΜΑ ortum **ABCTMpP** ‖ **255.256** *ἐπειβώσαντο* **T** ‖ **256** *ἐβώθεε* **DJRSV** cf. Eust. | *ὀξέα* ut vid. **B**[1] cf. gramm. meam 97 ‖ **257** *ἐγίνετο* **DJRSV** ‖ **258** *πάντες* **J**[1] cui superimpos. *πολλὸν* **J**[2] | *ἀπέλιπον* **TMJRSV** | *ἐπεβοήθησεν* **JRV** *ἐπεβοήθησαν* **S** *ἐβοήθησε* **D** ‖ **259** *ἐμέμενον* **Mp** Ald. ‖ **260** *προσαπόλεσαν* **RSV** ‖ **261** *τε* om. **M** | *χρεὼν* **CTMpPJ**[ac] ‖ **262** *παρὰ*] *πρὸ* **M** ‖ **263** *ἐς*] *ἐπὶ* **M** | *ἐποιήσατο* **MR** ‖ **265** *ἱπποζυγία* **ᵬ** | *οἰμογῇ* **p** | *χρεόμενοι* **pP** ‖ **266** *ἀπολλομένου* **T** | *γε* om. **DJRSV** ‖ **267** *τε* om. **Tᵬ**

Οἱ μέν νυν βάρβαροι τρόπῳ τῷ σφετέρῳ ἀποθανόντα ἐτίμων Μασί-
25 *στιον· οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς τὴν ἵππον ἐδέξαντο προσβάλλουσαν καὶ δεξά-*
μενοι ὤσαντο, ἐθάρσησαν πολλῷ μᾶλλον. καὶ πρῶτα μὲν ἐς ἅμαξαν ἐσθέν-
τες τὸν νεκρὸν παρὰ τὰς τάξις ἐκόμιζον· ὁ δὲ νεκρὸς ἦν θέης ἄξιος μεγά-
θεος εἵνεκα καὶ κάλλεος. τῶν δὲ εἵνεκα καὶ ταῦτα ἐποίευν· ἐκλιπόντες
2 *τὰς τάξεις ἐφοίτεον θεησόμενοι Μασίστιον. μετὰ δὲ ἔδοξέ σφι ἐπικαταβῆ-*
ναι ἐς Πλαταιάς, ὁ γὰρ χῶρος ἐφαίνετο πολλῷ ἐὼν ἐπιτηδεότερός σφι ἐν-
στρατοπεδεύεσθαι ὁ Πλαταιικὸς τοῦ Ἐρυθραίου τά τε ἄλλα καὶ εὐυδρό-
τερος. ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον καὶ ἐπὶ τὴν κρήνην τὴν Γαργαφίην τὴν ἐν
τῷ χώρῳ τούτῳ ἐοῦσαν ἔδοξέ σφι χρεὸν εἶναι ἀπικέσθαι καὶ διαταχθέντας
3 *στρατοπεδεύεσθαι. ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα ᾖσαν διὰ τῆς ὑπωρείης τοῦ*
Κιθαιρῶνος παρὰ Ὑσιὰς ἐς τὴν Πλαταιίδα γῆν, ἀπικόμενοι δὲ ἐτάσσοντο
κατὰ ἔθνεα πλησίον τῆς τε κρήνης τῆς Γαργαφίης καὶ τοῦ τεμένεος τοῦ
Ἀνδροκράτεος τοῦ ἥρωος διὰ ὄχθων τε οὐκ ὑψηλῶν καὶ ἀπέδου χώρου.
26 *Ἐνθαῦτα ἐν τῇ διατάξει ἐγένετο λόγων πολλὸς ὠθισμὸς Τεγεητέων τε*
καὶ Ἀθηναίων· ἐδικαίευν γὰρ αὐτοὶ ἑκάτεροι ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας καὶ
2 *καινὰ καὶ παλαιὰ παραφέροντες ἔργα. τοῦτο μὲν οἱ Τεγεῆται ἔλεγον, τάδε*
«ἡμεῖς αἰεί κοτε ἀξιεύμεθα ταύτης τῆς τάξιος ἐκ τῶν συμμάχων ἁπάντων,

AB CT Mp P D J RSV(𝔳)
Σχόλ. 25,3 (ad *ἄπεδον*) *τὸ ἰσόπεδον καὶ ὁμαλόν* **B**^{3}

271 Eust. v. quae ad IV 88,1 laudavi

268 *ἐτίμων ἀποθανόντα* **DJRSV** ‖ 269 *προσβαλοῦσαν* **DJRSV** ‖ 270 *ἐθάρσησάν τε* **T** *ἐθάρρησάν τε* **CMpP** *ἐθάρρησαν* **DJRSV** ‖ 270.271 *ἐνθέντες* **T** ‖ 271 *τάξεις* **CTMD** *τάξ*ις* **V** *τάξις* **𝔳** cett. | *ἐκομίζοντο* **DJRSV** | *ἔην* **M** Ald. ‖ 272 *δὲ*] *δὴ* Kruegero duce Legrand | *καὶ* om. **DJRSV** | *ἐποίεον* **MpPDJRSV** | *ἐκλείποντες* **ABCMpP** ‖ 273 *τάξις* **AJRSV** cf. gramm. meam 77 | *ἐφοίτων* **ABCTMpP** ‖ 274 *Πλαταιάς* **TMpPDRSV** | *πολλὸν* **M** | *ἐπιτηδεώτερός* **CMpPJR** ‖ 275 *Πλαταϊκὸς* **ABCT** ‖ 275.276 *εὐδρότερος* **J𝔳** ‖ 276 *Γαρσαφίην* **SV𝔳** ‖ 277 *χρεὼν* **TMpP** ‖ 278 *στραπεδεύεσθαι* **D**^{1} | *εἴησαν* **T** | *ὑπορείης* **D**^{1} ‖ 279 *παρὰ Ὑσίας*] *περὶ Ὑσίας* **M** *παρὰ Ὑασιὰς* (videlicet e $\overline{\pi\rho}^{\alpha}$ *Ὑσιὰς* ortum) **DJRSV** om. **T** ‖ 280 *Γαρσαφίης* **S** ‖ 280–281 *τεμένος τοῦ Ἀνδροκάτεος* **J** ‖ 281 *ὀχλῶν* **M** | *οὐχ ὑψελῶν* **M** | aliquid ante *καὶ* hab. **M** | *χωρίου* **CTMpP** ‖ 282 *διατάξι* **pP** Ald. | *πολλῶν* **ABCTMpP**^{1} ‖ 283 *ἐδικαίουν* **AB** *ἐδικεῦν* **D** *ἐδίκαιεν* **J** *ἐδίκαιεν* **𝔳** | *αὐτῶν* **M** ‖ 283–284 *καὶ – παλαιὰ*] *πολλὰ καὶ νέα* **M** ‖ 284 *οἱ Τεγεῆται* om. **M** ‖ 285 *ἀεί κοτε ἀξιεύμεθα* **DJRV** *ἀξιεύμεθα αἰεί κοτε* **M** | *τάξιος*] *στάσιος* **Mp** Ald. | *πάντων* **DJSV** ‖ 285–286 *τάξιος – ἐγένοντο* om. **R**

ὅσαι ἤδη ἔξοδοι κοιναὶ ἐγένοντο Πελοποννησίοισι καὶ τὸ πάλαι καὶ τὸ
νέον, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπείτε Ἡρακλεῖδαι ἐπειρῶντο μετὰ τὸν Εὐρυ-
σθέος θάνατον κατιόντες ἐς Πελοπόννησον. τότε εὑρόμεθα τοῦτο διὰ 3
πρῆγμα τοιόνδε· ἐπεὶ μετὰ Ἀχαιῶν καὶ Ἰώνων τῶν τότε ἐόντων ἐν
Πελοποννήσῳ ἐκβοηθήσαντες ἐς τὸν Ἰσθμὸν ἱζόμεθα ἀντίοι τοῖσι κατι-
οῦσι, τότε ὦν λόγος Ὕλλον ἀγορεύσασθαι, ὡς χρεὸν εἴη τὸν μὲν στρατὸν
τῷ στρατῷ μὴ ἀνακινδυνεύειν συμβάλλοντα, ἐκ δὲ τοῦ Πελοποννησίου
στρατοπέδου, τὸν ἂν σφέων αὐτῶν κρίνωσι εἶναι ἄριστον, τοῦτόν οἱ
μουνομαχῆσαι ἐπὶ διακειμένοισι. ἔδοξέ τε τοῖσι Πελοποννησίοισι ταῦτα εἶ- 4
ναι ποιητέα καὶ ἔταμον ὅρκιον ἐπὶ λόγῳ τοιῷδε, ἢν μὲν Ὕλλος νικήσῃ
τὸν Πελοποννησίων ἡγεμόνα, κατιέναι Ἡρακλείδας ἐπὶ τὰ πατρῷα, ἢν δὲ
νικηθῇ, τὰ ἔμπαλιν Ἡρακλείδας ἀπαλλάσσεσθαι καὶ ἀπάγειν τὴν στρατιὴν
ἑκατόν τε ἐτέων μὴ ζητῆσαι κάτοδον ἐς Πελοπόννησον. προεκρίθη τε δὴ 5
ἐκ πάντων τῶν συμμάχων ἐθελοντὴς Ἔχεμος ὁ Ἠερόπου τοῦ Φηγέος
στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς ἡμέτερος καὶ ἐμουνομάχησέ τε καὶ ἀπέ-
κτεινε Ὕλλον. ἐκ τούτου τοῦ ἔργου εὑρόμεθα ἐν Πελοποννησίοισι τοῖσι
τότε καὶ ἄλλα γέρεα μεγάλα, τὰ διατελέομεν ἔχοντες, καὶ τοῦ κέρεος τοῦ
ἑτέρου αἰεὶ ἡγεμονεύειν κοινῆς ἐξόδου γινομένης. ὑμῖν μέν νυν, ὦ Λακε- 6
δαιμόνιοι, οὐκ ἀντιεύμεθα, ἀλλὰ διδόντες αἵρεσιν, ὁκοτέρου βούλεσθε κέ-

AB CT Mp P D J RSV(𝔟)

294 Eust. Il. 233 (ad *B* 339) *σημείωσαι ..., ὅτι αἱ συνθεσίαι διακείμεναι παρὰ Ἡροδότῳ λέγονται διὰ τὸ ταὐτὸν τοῦ 'κεῖσθαι καὶ τίθεσθαι'· ὅθεν ταὐτὸν τὸ 'ἐπὶ διακειμένοις μάχεσθαι' καὶ τὸ 'ἐπὶ συνθεσίαις' ἤτοι 'ὡρισμένοις συμφωνίαις'*

286 *ἤδη ἔξοδοι*] *ἔξοδοι* **M** *ἔξοδοι ἤδη* **ABCTP** | *ἤδη – καὶ τὸ*$_1$ om. **𝔟** | *Πελοπονησίοισι* **TJ** | *παλαιὸν* **ABCTMpP** ‖ 287 *ἐπεὶ* **Mp** Ald. | *τὸν* om. **J** ‖ 287.288 *Εὐρυσθένεος* **CTSV** ‖ 288 *Πελοπόνησον* **TJ𝔟** ‖ 289 *ἰόντων* **T** *ὄντων* **𝔟** ‖ 290 *Πελοπονήσῳ* **TJ𝔟** | *ἀντίων* **B** ‖ 290–291 *τοῖσι κατιοῦσι* om. **M** ‖ 291 *λόγον* T^{ac} | *χρεὼν* **CTMpP** ‖ 292 *συμβαλόντα* **ABCTMpP** | *Πελοπονησίου* **TJ𝔟** ‖ 293 *εἶναι ἄριστον*] *ἄριστον* TP^1 *ἄριστον εἶναι* **M** ‖ 294 *Πελοπονησίοισι* **TJ𝔟** ‖ 295 *ὅρκια* **BC** *ὅρκον* ut vid. D^{ac} ‖ 296 *τὸν*] *τῶν* **RSV** *τὸν τῶν* **T** | *Πελοπονησίων* **TJ𝔟** ‖ 296–297 *ἐπὶ – Ἡρακλείδας* haplogr. om. **JRSV** ‖ 298 *ἐς τὸν Πελοπόννησον* **M** *ἐς Πελοπόνησον* **TJ𝔟** | *δὴ* om. **S** ‖ 299 *τῶν* om. **MpPDJRSV** | *Ἠρόπου* **C𝔟** *Ἠροπέου* **T** | *Φυγέος* **MRV𝔟** *Κηφέος* propos. Paulmier e Paus. VIII 48 ‖ 300 *τε* om. **DJRSV** ‖ 301 *ἐν τοῖσι Πελοποννησίοισι* **M** *ἐν Πελοπονησίοισι* **TJ𝔟** | *τοῖσι*] *τε τοῖσι* **ABCT** *γε τοῖσι* Stein ‖ 303 *ἀεὶ* **DJRV** | *γενομένης* **C** ‖ 304–305 *κέρεος βούλεσθε* **M**

*ρεος ἄρχειν παρίεμεν· τοῦ δὲ ἑτέρου φαμὲν ἡμέας ἱκνέεσθαι ἡγεμονεύειν
κατά περ ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ. χωρίς τε τούτου τοῦ ἀπηγημένου ἔργου*
7 *ἀξιονικότεροί εἰμεν Ἀθηναίων ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ
εὖ ἔχοντες πρὸς ὑμέας ἡμῖν, ἄνδρες Σπαρτιῆται, ἀγῶνες ἀγωνίδαται,
πολλοὶ δὲ καὶ πρὸς ἄλλους. οὕτω ὦν δίκαιον ἡμέας ἔχειν τὸ ἕτερον κέρας
ἤ περ Ἀθηναίους· οὐ γάρ σφί ἐστι ἔργα, οἷά περ ἡμῖν κατεργασμένα οὔτ'*
27 *ὦν καινὰ οὔτε παλαιά.» οἱ μὲν ταῦτα ἔλεγον, Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς ταῦτα
ὑπεκρίναντο, τάδε «ἐπιστάμεθα μὲν σύνοδον τήνδε μάχης εἵνεκα συλλεγῆ-
ναι πρὸς τὸν βάρβαρον, ἀλλ' οὐ λόγων· ἐπεὶ δὲ ὁ Τεγεήτης προέθηκε πα-
λαιά τε καὶ καινὰ λέγειν, τὰ ἑκατέροισι ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ κατέργασται
χρηστά, ἀναγκαίως ἡμῖν ἔχει δηλῶσαι πρὸς ὑμέας, ὅθεν ἡμῖν πατρῷόν*
2 *ἐστι ἐοῦσι χρηστοῖσι αἰεὶ πρώτοισι εἶναι μᾶλλον ἢ Ἀρκάσι. Ἡρακλείδας,
τῶν οὗτοί φασι ἀποκτεῖναι τὸν ἡγεμόνα ἐν Ἰσθμῷ, τοῦτο μέν, τούτους
πρότερον ἐξελαυνομένους ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων, ἐς τοὺς ἀπικοίατο
φεύγοντες δουλοσύνην πρὸς Μυκηναίων, μοῦνοι ὑποδεξάμενοι τὴν Εὐρυ-
σθέος ὕβριν κατείλομεν σὺν ἐκείνοισι μάχῃ νικήσαντες τοὺς τότε ἔχοντας*
3 *Πελοπόννησον. τοῦτο δέ, Ἀργείους τοὺς μετὰ Πολυνείκεος ἐπὶ Θήβας ἐλά-
σαντας τελευτήσαντας τὸν αἰῶνα καὶ ἀτάφους κειμένους στρατευσάμενοι
ἐπὶ τοὺς Καδμείους ἀνελέσθαι τε τοὺς νεκρούς φαμεν καὶ θάψαι τῆς ἡμε-*
4 *τέρης ἐν Ἐλευσῖνι. ἔστι δὲ ἡμῖν ἔργον εὖ ἔχον καὶ ἐς Ἀμαζονίδας τὰς ἀπὸ
Θερμώδοντος ποταμοῦ ἐσβαλούσας κοτὲ ἐς γῆν τὴν Ἀττικήν· καὶ ἐν τοῖσι*

AB CT Mp P D J RSV(𝔡)

308 Eust. v. quae ad IV 65,1 laudavi

305 *φαμὲν – ἡγεμονεύειν*] *φαμὲν ἡμέας ἱκέσθαι ἡγεμονεύειν* **C** *φαμὲν ἡμέας ἱκνέεσθε ἡγεμονεύειν* **T** *ἡμέας φαμὲν ἄξιον ἡγεμονεύειν* **M** *φαμὲν ⟨ἐς⟩ ἡμέας ἱκνέεσθαι ἡγεμονεύειν* propos. Koen || 306 *πρόσθε* **TpPJRSV** || 307 *ἀξιονικώτεροί* **MTD**^{1} | *ἦμεν* **T** | *γὰρ καὶ*] *γάρ τε καὶ* **M** Ald. *γὰρ* **D**^{1} || 308 *ὑμῖν* **T** || 309 *ἄλλους*] *πολλούς* **DJRSV** | *ἡμέας δίκαιον* **Mp** Ald. | *ἔχον* **J𝔡** || 310 *κατεργασάμενα* **R** || 312 *ὑπεκρίνατο* **J**^{ac} | *μὲν*] *τε* **M** || 313 *ἀλλ'* om. **M** || 314 *τε* om. **ABCTMpP** | *καινὰ*] *νέα* **M** | *τῷ* om. **D** | *ἔργασται* **M** || 316 *μᾶλλον* om. **S** || 317 *οὗτοί φασι*] *φασὶν* **T** *φασι οὗτοι* **MpP** Ald. | *τοῦτο μέν* haplogr. om. **DJRSV** || 318 *πρότον* **D**^{ac} *πρῶτον* **D**^{c} | *πάντων τῶν Ἑλλήνων* **Cp** Ald. || 319 *δουλωσύνην* **D**^{1} || 319.320 *Εὐρυσθένεος* **pS V𝔡** *Εὐρυσθένέος* **P** || 321 *Πελοπόνησον* **TJ𝔡** | *μετὰ* om. **M** || 322 *τελευτήσαντα* **J** || 323 *τοὺς*$_{1}$ om. **M** | *τοὺς*$_{2}$] *τοὺς* * * (*τε* deletum) **J** || 324 *Ἀμαζίδας* litt. *ον* supra lin. suppl. man. Ia **A** *Ἀμαζίδας* **B**^{1} *Ἀμαζωνίδας* **B**^{2} | *τὰς*] *τοὺς* **C** | *ἀπὸ*] *ἀποθήκας τὰς ἀπὸ* **M** || 325 *Θερμόδοντος* **MR** | *ἐσβαλλούσας* **p** | *ποτὲ* **T**

Τρωικοῖσι πόνοισι οὐδαμῶν ἐλιπόμεθα. ἀλλ' οὐ γάρ τι προέχει τούτων
ἐπιμεμνῆσθαι· καὶ γὰρ ἂν χρηστοὶ τότε ἐόντες ὡυτοὶ νῦν ἂν εἶεν φλαυρό-
τεροι καὶ τότε ἐόντες φλαῦροι νῦν ἂν εἶεν ἀμείνονες. παλαιῶν μέν νυν ἔρ- 5
γων ἅλις ἔστω· ἡμῖν δὲ εἰ μηδὲν ἄλλο ἐστὶ ἀποδεδεγμένον, ὥσπερ ἐστὶ
πολλά τε καὶ εὖ ἔχοντα εἰ τέοισι καὶ ἄλλοισι Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ
ἐν Μαραθῶνι ἔργου ἄξιοί εἰμεν τοῦτο τὸ γέρας ἔχειν καὶ ἄλλα πρὸς
τούτῳ, οἵτινες μοῦνοι Ἑλλήνων δὴ μουνομαχήσαντες τῷ Πέρσῃ καὶ ἔργῳ
τοσούτῳ ἐπιχειρήσαντες περιεγενόμεθα καὶ ἐνικήσαμεν ἔθνεα ἕξ τε καὶ
τεσσεράκοντα. ἆρ' οὐ δίκαιοί εἰμεν ἔχειν ταύτην τὴν τάξιν ἀπὸ τούτου 6
μόνου τοῦ ἔργου; ἀλλ' οὐ γὰρ ἐν τῷ τοιῷδε τάξιος εἵνεκα στασιάζειν πρέ-
πει, ἄρτιοί εἰμεν πείθεσθαι ὑμῖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἵνα δοκέει ἐπιτηδεό-
τατον ἡμέας εἶναι ἑστάναι καὶ κατ' οὕστινας· πάντῃ γὰρ τεταγμένοι πει-
ρησόμεθα εἶναι χρηστοί. ἐξηγέεσθε δέ, ὡς πεισομένων.» οἱ μὲν ταῦτα 28
ἀμείβοντο, Λακεδαιμονίων δὲ ἀνέβωσε ἅπαν τὸ στρατόπεδον Ἀθηναίους
ἀξιονικοτέρους εἶναι ἔχειν τὸ κέρας ἤ περ Ἀρκάδας.

Οὕτω δὴ ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπερεβάλοντο τοὺς Τεγεήτας. μετὰ δὲ 2
ταῦτα ἐτάσσοντο ὧδε οἱ ἐπιφοιτῶντές τε καὶ οἱ ἀρχὴν ἐλθόντες Ἑλλήνων·
τὸ μὲν δεξιὸν κέρας εἶχον Λακεδαιμονίων μύριοι· τούτων δὲ τοὺς πεντακισ-
χιλίους ἐόντας Σπαρτιήτας ἐφύλασσον ψιλοὶ τῶν εἱλώτων πεντακισχίλιοι
καὶ τρισμύριοι περὶ ἄνδρα ἕκαστον ἑπτὰ τεταγμένοι· προσεχέας δέ σφι 3
εἵλοντο ἑστάναι οἱ Σπαρτιῆται τοὺς Τεγεήτας καὶ τιμῆς εἵνεκα καὶ ἀρε-
τῆς, τούτων δ' ἦσαν ὁπλῖται χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. μετὰ δὲ τούτους

AB CT Mp P D J RSV(ϸ)

326 *ἡρωϊκοῖσι* **DJRSV** | *οὐδαμῶν* om. **pP** *οὐκ* **M** | *ἐλειπόμεθα* **CTMpPS** *λειπόμεθα* **DJRV** ‖ 327 *χρηστοί τε ἐόντες τότε* **S** | *ἑωυτοὶ* **DJRSV** ‖ 327–328 *ὡυτοὶ – ἐόντες* haplogr. om. **B**[1] ‖ 327.328 *φλαυρότερον* **R** *φιαυρότερον* **ϸ** ‖ 328 *φλαῦλοι* **J**[ac] *φλάροι* **ϸ** ‖ 329 *εἰ μὴ ἄλλο* **D**[1] | *ἀποδεδειγμένον* **M** Ald. ‖ 329–330 *ἅλις – ἔχοντα* om. **T** ‖ 331 *Μαρα∗θῶνι* **A** *Μαθῶνι* **D**[1] | *ἧμεν* **T** | *τούτῳ* (cf. l. 332) **V**[ac] *τοῦτο* **ϸ** cett. | *κέρας* **D** *γέργας* alt. *γ* deleto **J** ‖ 332 *δὴ Ἑλλήνων* **M** ‖ 334 *τεσσαράκοντα* **CMJRV** | *δίκαιον μὲν ἔχειν* **M** ‖ 335 *μούνου* **ACTMpP** ‖ 336 *ἄρτιοι μὲν* **B**[1] *ἄρτι εἴοιμεν* **JRV** *ἄρτι ἴοιμεν* **S** *ἄρτι εἰμεν* **ϸ** *ἀρχιοί εἰμεν* ci. Scaliger Univ. Cantabr. nott. mss. Nn. V. 26 | *Λακεδαιμόνιοι ὑμῖν* **M** | *δοκέῃ* **M** Ald. ‖ 336.337 *ἐπιτηδεώτατον* **CTMpP** ‖ 337 *εἶναι* om. **M** | *πάντοι* **R** *πάντῃ τε* **M** ‖ 338 *ἐξηγέεσθαι* **p** | *πειρησομένων* **M** ‖ 339 *πᾶν* **M** | *Ἀθηναῖον* **T** ‖ 340 *ἀξιονικωτέρους* **D**[1]**TM** | *περ* om. **B** ‖ 341 *οἱ* om. **M** | *ὑπερβάλλοντο* **TS** ‖ 342 *ταῦτα* om. **P**[1] | *ἐπιφοιτέοντες* **T** | *τε* om. **M** | *ἀρχὴν ἐθέλοντες* **B** *ἄρχειν ἐθέλοντες* **T** Ald. *ἐθέλοντες ἄρχειν* **M** ‖ 344 *εἱλωτέων* **MDRSV** *εἰλώτεων* **J** ‖ 345 *σφισι* **C** ‖ 347 *δ'*] *δὴ* **J**

*ἵσταντο Κορινθίων πεντακισχίλιοι, παρὰ δὲ σφίσι εὕροντο παρὰ Παυσα-
νίεω ἑστάναι Ποτιδαιητέων τῶν ἐκ Παλλήνης τοὺς παρεόντας τριηκοσίους·*
4 *τούτων δὲ ἐχόμενοι ἵσταντο Ἀρκάδες Ὀρχομένιοι ἑξακόσιοι, τούτων δὲ Σι-
κυωνίων τρισχίλιοι· τούτων δὲ εἴχοντο Ἐπιδαυρίων ὀκτακόσιοι· παρὰ δὲ
τούτους Τροιζηνίων ἐτάσσοντο χίλιοι, Τροιζηνίων δὲ ἐχόμενοι Λεπρεητέων
διηκόσιοι, τούτων δὲ Μυκηναίων καὶ Τιρυνθίων τετρακόσιοι, τούτων δὲ
ἐχόμενοι Φλιάσιοι χίλιοι· παρὰ δὲ τούτους ἔστησαν Ἑρμιονέες τριηκόσιοι·*
5 *Ἑρμιονέων δὲ ἐχόμενοι ἵσταντο Ἐρετριέων τε καὶ Στυρέων ἑξακόσιοι, τού-
των δὲ Χαλκιδέες τετρακόσιοι, τούτων δὲ Ἀμπρακιωτέων πεντακόσιοι·
μετὰ δὲ τούτους Λευκαδίων καὶ Ἀνακτορίων ὀκτακόσιοι ἔστησαν, τούτων*
6 *δὲ ἐχόμενοι Παλέες οἱ ἐκ Κεφαλληνίης διηκόσιοι· μετὰ δὲ τούτους Αἰγι-
νητέων πεντακόσιοι ἐτάχθησαν· παρὰ δὲ τούτους ἐτάσσοντο Μεγαρέων
τρισχίλιοι· εἴχοντο δὲ τούτων Πλαταιέες ἑξακόσιοι· τελευταῖοι δὲ καὶ
πρῶτοι Ἀθηναῖοι ἐτάσσοντο κέρας ἔχοντες τὸ εὐώνυμον ὀκτακισχίλιοι·*
29 *ἐστρατήγεε δ' αὐτῶν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου. οὗτοι, πλὴν τῶν ἑπτὰ περὶ
ἕκαστον τεταγμένων Σπαρτιήτῃσι ἦσαν ὁπλῖται συνάπαντες ἐόντες
ἀριθμὸν τρεῖς τε μυριάδες καὶ ὀκτὼ χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες ἑπτά. ὁπλῖ-
ται μὲν οἱ πάντες συλλεγέντες ἐπὶ τὸν βάρβαρον ἦσαν τοσοῦτοι, ψιλῶν δὲ
πλῆθος ἦν τόδε· τῆς μὲν Σπαρτιητικῆς τάξιος πεντακισχίλιοι καὶ τρισμύ-
ριοι ἄνδρες ὡς ἐόντων ἑπτὰ περὶ ἕκαστον ἄνδρα, καὶ τούτων πᾶς τις παρ-*
2 *ήρτητο ὡς ἐς πόλεμον· οἱ δὲ τῶν λοιπῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἑλλήνων
ψιλοί, ὡς εἷς περὶ ἕκαστον ἐὼν ἄνδρα, πεντακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ
τρισμύριοι ἦσαν. ψιλῶν μὲν δὴ τῶν ἁπάντων μαχίμων ἦν τὸ πλῆθος ἓξ τε*
30 *μυριάδες καὶ ἐννέα χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες πέντε, τοῦ δὲ σύμπαντος*

AB CT Mp P D RSV(𝔟), ad quos usque ad *Ἑρμιονέες* 28.4 accedit **J**

348 *σφι* **DJRSV** | *εὗρον* **M** | *παρὰ*] *περὶ* **Mp** ‖ 350.351 *Σικυώνιοι* **ABCTMpP** ‖ 351 *δὲ*$_2$ om. **P**^{1} ‖ 352 *τούτους* om. **M** ‖ 352–354 *τούτους – παρὰ δὲ* haplogr. om. **R** ‖ 353 *τούτων – τετρακόσιοι* haplogr. om. **JSV𝔟** | *Μυκιναίων* **D**^{1} ‖ 354 *παρὰ*] *περὶ* **Mp** | *ἔστησαν* **C** *ἔστασαν* **PDJSV** *ἕστασαν* **MpR** | *Ἑρμιονες* litt. *έ* supra lin. Ia ut vid. man. suppl. **A** ‖ 355 *τε* om. **DRSV** ‖ 355–356 *τούτων δὲ ἐχόμενοι ἵσταντο Χαλκιδέες τετρακόσιοι* **T** haplogr. om. **RSV** ‖ 356 *Ἀμπρακιητέων* **ABCTMpP** ‖ 357 *ἔστησαν* **C** *ἔστασαν* **MpPDSV** *ἕστασαν* **R** ‖ 359 *πεντηκόσιοι* **ABC** | *παρὰ*] *περὶ* **Mp** ‖ 361 *ἐτάσσοντο*] *ἠτάχθησαν* (sic) **M** ‖ 362–363 *τεταγμένων περὶ ἕκαστον* **M** ‖ 363 *τεταγμένων* om. cod. Vat. gr. 122 | *σύμπαντες* **ABCTMpP** ‖ 364 *τρίς* **D**^{1}**RV** ‖ 365 *οὗτοι* **M** ‖ 366 *Σπαρτιηκῆς* **p** ‖ 367–368 *τούτων παρύρταντο ἐς τὸν πόλεμον* **M** ‖ 369 *ἐὼν* om. **S** ‖ 370 *ἔσαν* **M** Ald. | *μὲν* om. **M** | *μαχίμων μὲν ἦν* **T** ‖ 371 *καὶ ἐννέα χιλιάδες* om. **DRSV** | *πέντε*] *ἑπτὰ* **M**

Ἑλληνικοῦ τοῦ συνελθόντος ἐς Πλαταίας σύν τε ὁπλίτῃσι καὶ ψιλοῖσι
τοῖσι μαχίμοισι ἕνδεκα μυριάδες ἦσαν μιῆς χιλιάδος, πρὸς δὲ ὀκτακοσίων
ἀνδρῶν, καταδέουσαι. σὺν δὲ Θεσπιέων τοῖσι παρεοῦσι ἐξεπληροῦντο αἱ
ἕνδεκα μυριάδες· παρῆσαν γὰρ καὶ Θεσπιέων ἐν τῷ στρατοπέδῳ οἱ πε-
ριεόντες ἀριθμὸν ἐς ὀκτακοσίους καὶ χιλίους· ὅπλα δὲ οὐδ' οὗτοι εἶχον.
Οὗτοι μέν νυν ταχθέντες ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ ἐστρατοπεδεύοντο· οἱ δὲ ἀμφὶ 31
Μαρδόνιον βάρβαροι ὡς ἀπεκήδευσαν Μασίστιον, παρῆσαν πυθόμενοι
τοὺς Ἕλληνας εἶναι ἐν Πλαταίῃσι, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν τὸν ταύτῃ
ῥέοντα. ἀπικόμενοι δὲ ἀντετάσσοντο ὧδε ὑπὸ Μαρδονίου· κατὰ μὲν Λακε-
δαιμονίους ἔστησε Πέρσας· καὶ δὴ πολλὸν γὰρ περίεσαν πλήθεϊ οἱ Πέρ- 2
σαι, ἐπί τε τάξις πλεῦνας ἐκεκοσμέατο καὶ ἐπεῖχον καὶ τοὺς Τεγεήτας.
ἔταξε δὲ οὕτω· ὅ τι μὲν ἦν αὐτοῦ δυνατώτατον, πᾶν ἀπολέξας ἔστησε ἀν-
τίον Λακεδαιμονίων, τὸ δὲ ἀσθενέστερον παρέταξε κατὰ τοὺς Τεγεήτας,
ταῦτα δ' ἐποίεε φραζόντων τε καὶ διδασκόντων Θηβαίων· Περσέων δὲ 3
ἐχομένους ἔταξε Μήδους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Κορινθίους τε καὶ Ποτιδαιή-
τας καὶ Ὀρχομενίους τε καὶ Σικυωνίους· Μήδων δὲ ἐχομένους ἔταξε Βακ-
τρίους· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἐπιδαυρίους τε καὶ Τροιζηνίους καὶ Λεπρεήτας
τε καὶ Τιρυνθίους καὶ Μυκηναίους τε καὶ Φλιασίους·. μετὰ δὲ Βακτρίους 4
ἔστησεν Ἰνδούς· οὗτοι δὲ ἐπέσχον Ἑρμιονέας τε καὶ Ἐρετριέας καὶ Στυ-
ρέας τε καὶ Χαλκιδέας· Ἰνδῶν δὲ ἐχομένους Σάκας ἔταξε, οἳ ἐπέσχον Ἀμ-
πρακιώτας τε καὶ Ἀνακτορίους καὶ Λευκαδίους καὶ Παλέας καὶ Αἰγινήτας·

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

372 *τοῦ Ἑλληνικοῦ* **ABCTMpP** | *Πλαταιὰς* **CTMpPDS** | *ὁπλίτοισι* **S** ‖ 373–375 *ἦσαν – μυριάδες* haplogr. om. **M** ‖ 373 *ὀκτασίων* **D** ‖ 374 *ἀνδρῶν* om. **DRSV** | *αἱ* om. **T** ‖ 375 *γὰρ*] *δὲ* **CTP**[1] | *οἱ* om. **D** ‖ 375.376 *περιόντες* **T** ‖ 376 *ἐς* om. **RS** | *ὀκτασίους* **D** | *οὐδ'*] *οὐκ* **C** ‖ 377 *ἐστρατεύοντο* **S** | *ἀμφὶ*] *ἀμφὶ περὶ* **C** ‖ 379 *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** ‖ 380 *ἐτάσσοντο* **B** ‖ 381 *περίεσαν* ut mirum quod scribunt **ABCTMpP**[c] ex ‚univerbatione' quae dicitur nasci potuit (v. gramm. meam 163 ss.) : *περιέασαν* **P**[1]**DRSV** *περιῆσαν* Matthiae a quo recepp. edd. prorsus omnes | *οἱ* om. **MpP** Ald. ‖ 382 *ἐπεὶ* **RSV** | *τάξεις* **CTM** | *ἐκοσμέατο* **D**[1] *ἐκεκοσμήατο* **SV**[c]**𝔟** | *καὶ τοὺς*] *τοὺς* **ABCTMpP** ‖ 383 aliquid inter *ὅτι* et *μὲν* hab. **M** | *αὐτῶν* ‚eleganter' (Wesseling) ci. de Pauw, recepp. edd. sed respuit Cooper *Class. et Mediaev.* XXXII (1971–80) 46 ss. qui pronomen ad ducem pro exercitu quasi partis modo pro toto referre iudicat ‖ 385 *τε* om. **M** ‖ 387 *τε* om. **T** ‖ 388 *ἐπέσχον* om. **M** | *τε* om. **M** ‖ 388–389 *Λεπριήτας καὶ Τιρυνθίους* **ABC** *Λεπρηίτας καὶ Τιρυνθίους* **T** *Λεπραιήτας καὶ Τιρυνθίους* **M** ‖ 389 *Φλειασίους* **AB** *Φλυασίους* **T** ‖ 390 *Ἐρετριέας τε καὶ Ἑρμιονέας* **T** ‖ 391.392 *Ἀμπρακιώτας* **D** *Ἀμβρακιώτας* **RSV** *Ἀμπρακιήτας* cett. ‖ 392 *Λευκαδίους τε καὶ* **DRSV** | *Παλαίας* **BC**[1] *Παλλέας* **T**

5 *Σακέων δὲ ἐχομένους ἔταξε ἀντία Ἀθηναίων τε καὶ Πλαταιέων καὶ Μεγα-*
ρέων Βοιωτούς τε καὶ Λοκροὺς καὶ Μηλιέας καὶ Θεσσαλοὺς καὶ Φωκέων
τοὺς χιλίους, οὐ γὰρ ὦν ἅπαντες οἱ Φωκέες ἐμήδιζον, ἀλλά τινες αὐτῶν
καὶ τὰ Ἑλλήνων ηὖξον περὶ τὸν Παρνησσὸν κατειλημμένοι καὶ ἐνθεῦτεν
ὁρμώμενοι ἔφερόν τε καὶ ἦγον τήν τε Μαρδονίου στρατιὴν καὶ τοὺς μετ'
αὐτοῦ ἐόντας Ἑλλήνων· ἔταξε δὲ καὶ Μακεδόνας τε καὶ τοὺς περὶ Θεσσα-
32 *λίην οἰκημένους κατὰ τοὺς Ἀθηναίους. ταῦτα μὲν τῶν ἐθνέων τὰ μέγιστα*
ὠνόμασται τῶν ὑπὸ Μαρδονίου ταχθέντων, τά περ ἐπιφανέστατά τε ἦν
καὶ λόγου πλείστου. ἐνῆσαν δὲ καὶ ἄλλων ἐθνέων ἄνδρες ἀναμεμιγμένοι
Φρυγῶν τε καὶ Μυσῶν καὶ Θρηίκων τε καὶ Παιόνων καὶ τῶν ἄλλων, ἐν
δὲ καὶ Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων οἵ τε Ἑρμοτύβιες καὶ οἱ Καλασίριες
2 *καλεόμενοι μαχαιροφόροι, οἵ περ εἰσὶ Αἰγυπτίων μοῦνοι μάχιμοι. τούτους*
δὲ ἔτι ἐν Φαλήρῳ ἐὼν ἀπὸ τῶν νεῶν ἀπεβιβάσατο ἐόντας ἐπιβάτας. (οὐ
γὰρ ἐτάχθησαν ἐς τὸν πεζὸν τὸν ἅμα Ξέρξῃ ἀπικόμενον ἐς Ἀθήνας Αἰγύ-
πτιοι.) τῶν μὲν δὴ βαρβάρων ἦσαν τριήκοντα μυριάδες, ὡς καὶ πρότερον
δεδήλωται· τῶν δὲ Ἑλλήνων τῶν Μαρδονίου συμμάχων οἶδε μὲν οὐδεὶς
ἀριθμόν (οὐ γὰρ ὦν ἠριθμήθησαν), ὡς δὲ ἐπεικάσαι ἐστί, ἐς πέντε μυριά-
δας συλλεγῆναι εἰκάζω. οὗτοι οἱ παραταχθέντες πεζοὶ ἦσαν, ἡ δὲ ἵππος
χωρὶς ἐτέτακτο.
33 *Ὡς δὲ ἄρα πάντες οἱ ἐτετάχατο κατά τε ἔθνεα καὶ κατὰ τέλεα, ἐν-*
θαῦτα τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ ἐθύοντο καὶ ἀμφότεροι. Ἕλλησι μὲν Τισαμενὸς
Ἀντιόχου ἦν ὁ θυόμενος, οὗτος γὰρ δὴ εἵπετο τῷ στρατεύματι τούτῳ μάν-
τις, τὸν ἐόντα Ἠλεῖον καὶ γένεος τοῦ Ἰαμιδέων Κλυτιάδην Λακεδαιμόνιοι
2 *ἐποιήσαντο λεωσφέτερον. Τισαμενῷ γὰρ μαντευομένῳ ἐν Δελφοῖσι περὶ*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

393 *ἀντίον* **DRSV** ‖ 394 *Μηλιέας τε καὶ* **ABC** *Μηλέας τε καὶ* **T** ‖ 395 *πάντες* **TDRSV** | *οἱ Φωκέες* om. **RSV** | *ἐμήδισαν* **ABCTMpP** ‖ 396 *ηὖξων* **SV𝔟** | *Παρνησὸν* **TM** | *κατειλημένοι* **CTpP** cf. 70,5 ‖ 397 *ὁρμεόμενοι* **pP** *ὁρμεώμενοι* **CTM** ‖ 398 *Μακεδόνας*] *Λακεδαίμονας* **CT** ‖ 398–399 *Θεσσαλίην – ἐθνέων* om. **R** ‖ 399 *οἰκεομένους* **M** | *τῶν ἐθνέων* om. **M** ‖ 400 *ὠνόμασται* om. **M** ‖ 400–401 *τά περ – πλείστου* om. **M** ‖ 400 *τε* om. **C𝔟** ‖ 401 *ἐνῆσαν*] *ἦσαν* **D^{c}RSV^{c}𝔟** ‖ 402 *Φρυγῶν τε καὶ Θρηικῶν καὶ Μυσῶν τε καὶ Παιόνων* **ABCTMpP** ‖ 403 *Ἑρμοτυβίας* **M** | *Κολασίριες* **V𝔟** ‖ 405 *νηῶν* **DRSV** | *ἀπεβήσατο* **T** ‖ 406 *ἐτάξαντο* **M** | *ἐς τὰς Ἀθήνας* **MS** ‖ 407–408 *πρότερόν μοι δεδήλωται* **p** Ald. *πρότερόν μοι εἴρηται* **M** ‖ 408 *Μαρδονίῳ* **D^{c}** ‖ 409 *ἠρίθμησαν* **TDRV** | *ἀπεικάσαι* **TMpPDRSV** | *ἐστί* om. **DRSV** ‖ 409.410 *μυριάδες* **p^{ac}𝔟** ‖ 412 *πάντες* om. **RSV** | *κατά τε*] *κατὰ* **ACTMpP** *καὶ τὰ* **B** ‖ 412.413 *ἐνθαῦ** τα* (*μω* eras.) **A** ‖ 413 *τῇ* om. **M** ‖ 415 *γένος* **T** | *Κλυτιάδου* **S**

*γόνου ἀνεῖλε ἡ Πυθίη ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ἀναιρήσεσθαι πέντε. ὁ μὲν
δὴ ἁμαρτὼν τοῦ χρηστηρίου προσεῖχε γυμνασίοισι ὡς ἀναιρησόμενος γυ-
μνικοὺς ἀγῶνας, ἀσκέων δὲ πεντάεθλον παρὰ ἓν πάλαισμα ἔδραμε νικᾶν
Ὀλυμπιάδα Ἱερωνύμῳ τῷ Ἀνδρίῳ ἐλθὼν ἐς ἔριν. Λακεδαιμόνιοι δὲ μαθόν-* 3
*τες οὐκ ἐς γυμνικούς, ἀλλ' ἐς ἀρηίους ἀγῶνας φέρον τὸ Τισαμενοῦ μαντή-
ιον, μισθῷ ἐπειρῶντο πείσαντες Τισαμενὸν ποιέεσθαι ἅμα Ἡρακλειδέων
τοῖσι βασιλεῦσι ἡγεμόνα τῶν πολέμων. ὁ δὲ ὁρῶν περὶ πολλοῦ ποιευμέ-* 4
*νους Σπαρτιήτας φίλον αὐτὸν προσθέσθαι μαθὼν τοῦτο ἀνετίμα σημαίνων
σφι, ὡς ἤν μιν πολιήτην σφέτερον ποιήσωνται τῶν πάντων μεταδιδόντες,
ποιήσει ταῦτα, ἐπ' ἄλλῳ μισθῷ δ' οὔ. Σπαρτιῆται δὲ πρῶτα μὲν ἀκούσαν-* 5
*τες δεινὰ ἐποιεῦντο καὶ μετίεσαν τῆς χρησμοσύνης τὸ παράπαν, τέλος δὲ
δείματος μεγάλου ἐπικρεμαμένου τοῦ Περσικοῦ τούτου στρατεύματος κατ-
αίνεον μετιέντες. ὁ δὲ γνοὺς τετραμμένους σφέας οὐδὲ οὕτως ἔτι ἔφη ἀρ-
κέεσθαι τούτοισι μούνοισι, ἀλλὰ δεῖν ἔτι τὸν ἀδελφεὸν ἑωυτοῦ Ἡγίην γί-
νεσθαι Σπαρτιήτην ἐπὶ τοῖσι αὐτοῖσι λόγοισι, τοῖσι καὶ αὐτὸς γίνεται.
(ταῦτα δὲ λέγων οὗτος ἐμιμέετο Μελάμποδα, ὡς εἰκάσαι, βασιληίην τε* **34**
καὶ πολιτηίην αἰτεόμενος· καὶ γὰρ δὴ καὶ Μελάμπους τῶν ἐν Ἄργεϊ γυ-

AB CT Mp P D RSV(ϸ)
Ὅτι Τισαμένῳ τῷ Ἠλείῳ μάντι χρεωμένῳ περὶ γόνου – πέντε (33,2)· οὐ γυμνικοὺς ἀλλὰ ἀρηίους Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦτο μαθόντες ἐπειρῶντο πείσαντες Τεισάμενον (sic) ποιέεσθαι ἡγεμόνα τῶν πολέμων. ὁ δὲ ὁρῶν (33,4) – γίνεται (33,5) *καὶ* ἐμιμέετο Μελάμποδα βασιληίην (34,1) – καὶ ταῦτα (fin. cap. 34) aliquot sententiis quae in cod. vix legi possunt usque ad fin. cap. 35 additis Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVIII

417 *τοὺς* cf. Const. ‖ **418** *τοῖσι γυμνασίοισι* **M** Ald. ‖ **419** *ἀ*σκέων* (*ι* eras.) **A** | *πένταθλον* **DRSV** ‖ **420** *Ἀνδρείῳ* **CT** *Ἀδρίῳ* **D**[1] ‖ **420–421** *μαθόντες Λακεδαιμόνιοι* **Mp** Ald. ‖ **421** *ἀγῶνας ἀλλ' ἐς ἀρηίους* **R** | *Τησαμενοῦ* **T** ‖ **422** *σπείσαντες* **C** ‖ **423** *πόλεων* **D**[1] *πολεμίων* **TMpP** cf. Const. | *ὁρέων* **CTMpPDRSV** ‖ **424** *προθέσθαι* **MR** ‖ **425** *σφετέρων* **D** | *ποιήσονται* **R** Const. ‖ **426** *πρῶτα μὲν*] *οἱ δὲ πρῶτα* Const. ‖ **427** *ἐποίευν τε καὶ* **ABCTMpP** Const. | *μετήεσαν* **T** | *τέλος* om. Const. ‖ **427–428** *δείματος δὲ* Const. ‖ **428** *τούτου* om. Const. ‖ **429** *μετιόντες* **TMDRSV** *μετιέντες* Const. rell. ‖ **429–430** *ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι* **p** Const. Ald. *ἔφη ἀρκέσθαι ἔτι* **M** ‖ **430** *ἔτι καὶ τὸν* **M** Ald. | *αὐτοῦ* **TMpP** Const. | *ὑγίην* cod. Vat. gr. 122 ‖ **430.431** *γενέσθαι* **Mp** Ald. ‖ **432** *ὡς εἰκάσαι*] ad distinctionem cf. I 34,1 | *τε* om. **R** ‖ **433** *αἰτεομένους* ci. Stein sequ. Hude : *τε καὶ* ut saepe sensu *„beziehungsweise"* intelligendum ita ut Tisamenos Melampodem imitans etiam pro fratre regnum, *respectively* civitatem, petens idem quod ille sibi poposcerit (cf. versionem Anglicam auctore Macan, Londinii 1908, recipiente tamen coniecturam Steinii:

ναικῶν μανεισέων, ὥς μιν οἱ Ἀργεῖοι ἐμισθοῦντο ἐκ Πύλου παῦσαι τὰς
σφετέρας γυναῖκας τῆς νούσου, μισθὸν προετείνατο τῆς βασιληίης τὸ
2 *ἥμισυ, οὐκ ἀνασχομένων δὲ τῶν Ἀργείων, ἀλλὰ ἀπιόντων, ὡς ἐμαίνοντο*
πολλῷ πλεῦνες τῶν γυναικῶν, οὕτω δὴ ὑποστάντες, τὰ ὁ Μελάμπους
προετείνατο, ἤισαν δώσοντές οἱ ταῦτα· ὁ δὲ ἐνθαῦτα δὴ ἐπορέγεται ὁρῶν
αὐτοὺς τετραμμένους φάς, ἢν μὴ καὶ τῷ ἀδελφεῷ Βίαντι μεταδῶσι τὸ τρι-
τημόριον τῆς βασιληίης, οὐ ποιήσειν, τὰ βούλονται· οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀπειλη-
35 *θέντες ἐς στεινὸν καταινέουσι καὶ ταῦτα· ὣς δὲ καὶ Σπαρτιῆται –*
ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τοῦ Τισαμενοῦ – πάντως συνεχώρεόν οἱ.) συγχωρη-
σάντων δὲ καὶ ταῦτα τῶν Σπαρτιητέων οὕτω δὴ πέντε σφι μαντευόμενος
ἀγῶνας τοὺς μεγίστους Τισαμενὸς ὁ Ἠλεῖος γενόμενος Σπαρτιήτης συγκατ-
αιρέει· μοῦνοι δὲ δὴ πάντων ἀνθρώπων ἐγένοντο οὗτοι Σπαρτιήτῃσι
2 *πολιῆται. οἱ δὲ πέντε ἀγῶνες οἵδε ἐγένοντο· εἷς μὲν καὶ πρῶτος οὗτος ὁ*
ἐν Πλαταιῇσι, ἔπι δὲ ὁ ἐν Τεγέῃ πρὸς Τεγεήτας τε καὶ Ἀργείους γενό-
μενος, μετὰ δὲ ὁ ἐν Διπαιεῦσι πρὸς Ἀρκάδας πάντας πλὴν Μαντινέων, ἔπι
δὲ ὁ Μεσσηνίων ὁ πρὸς τῷ Ἰσθμῷ, ὕστατος δὲ ὁ ἐν Τανάγρῃ πρὸς Ἀθη-
ναίους τε καὶ Ἀργείους γενόμενος· οὗτος δὲ ὕστατος κατεργάσθη τῶν
πέντε ἀγώνων.

AB CT Mp P D RSV(ꝟ)
Fin. cap. 35 expl. Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LVIII

T 449 Paus. III 11,8 *τέταρτον ... ἠγωνίζατο* (sc. *Τισαμενός*) *πρὸς τοὺς ἐξ Ἰσθμοῦ Ἰθώμην* (*ἐς Ἰσθμοῦ Ἰθώμην* ci. de Pauw sequ. Wesseling qui illa „e corruptis Hdt.eis fort. addita“ credit) *ἀποστήσαντας ἀπὸ τῶν εἱλώτων*

„*... men ... who were demanding respectively kingdom and citizenship*“) : codicum lectionem conservat Masaracchia *Mus. Criticum* X–XII (1975–77) 151 ss. | *δὴ καὶ*] *δὴ* Const. | *ἐνάργειν* **R**

435 *νόσου* **CTMpRSV** Const. | *προέτεινε* **S** *προετείνετο* **Vꝟ** *προετείνοντο* **M** || **437** *πολλῷ* om. **ABCTMpP** Const. || **438** *προετείνετο* **CS** | *ἤεισαν* **T** | *δὴ* om. **M**[1] Const. | *ἐπορέγετο* **M** Ald. | *ὁρέων* **TMpPDRSV** *ὁρῶν* Const. rell. || **439** *ἢν*] *εἰ* **T** | *καὶ μὴ* **RSV** *μὴ καὶ* Const. rell. | *ἀδελφῷ* **TM** | *μεταδώσει* **C**[1]**T** **DR**[1] *μεταδώσειν* **S** fin. voc. comp. not. **V** || **440** *Ἀργεῖοι* om. Const. || **440.441** *ἀπειληθέντος* Const. || **441** *στενὸν* **P** | *καὶ* om. **RSV** || **442** *πάντα* **M** | *συνεχώρεών οἱ* **B** || **443** *τῶν Σπαρτιητέων καὶ ταῦτα* **M** | *σφισι* **M** || **446** *πολῖται* **p** || **447** *Πλαταιῇσι* **CT MPRSV** *Πλαταιέσι* **p** | *ἔπι*] *ἐπεὶ* **C** | *ἐν τῇ γέῃ* **R** *ἐν Τηγαίῃ* **M** | *Τηγαιήτας* **M** | *τε* om. **TMpPDRSV** || **448–449** *ὁ ἐν – ἔπι δὲ ὁ* om. **C** || **448** *Διπεῦσι* **D**[1] | *πάντων* **p** || **449** *ὁ Μεσσηνίων*] *ὁ Μεσηνίων* **T** *Μεσηνίων* **M** | *τῷ Ἰσθμῷ*] *Ἰσθμῷ* **AB CT** *Ἰθώμῃ* legendum putaverat Paulmer e Paus. (v. testim.) quod recepp. Wesseling Stein Hude : locum mutilatum censet Legrand || **450** *τε* om. Const. | *γενόμενον* Const.

Οὗτος δὴ τότε τοῖσι Ἕλλησι ὁ Τισαμενὸς ἀγόντων τῶν Σπαρτιητέων 36
ἐμαντεύετο ἐν τῇ Πλαταιίδι. τοῖσι μέν νυν Ἕλλησι καλὰ ἐγίνετο τὰ ἱρὰ
ἀμυνομένοισι, διαβᾶσι δὲ τὸν Ἀσωπὸν καὶ μάχης ἄρχουσι οὔ· Μαρδονίῳ 37
δὲ προθυμεομένῳ μάχης ἄρχειν οὐκ ἐπιτήδεα ἐγίνετο τὰ ἱρά, ἀμυνομένῳ
δὲ καὶ τούτῳ καλά. καὶ γὰρ οὗτος Ἑλληνικοῖσι ἱροῖσι ἐχρᾶτο μάντιν ἔχων
Ἡγησίστρατον ἄνδρα Ἠλεῖόν τε καὶ τῶν Τελλιαδέων ἐόντα λογιμώτατον,
τὸν δὴ πρότερον τούτων Σπαρτιῆται λαβόντες ἔδησαν ἐπὶ θανάτῳ ὡς
πεπονθότες πολλά τε καὶ ἀνάρσια ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐν τούτῳ τῷ κακῷ ἐχό- 2
μενος ὥστε τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς πρό τε τοῦ θανάτου πεισόμενος πολλά
τε καὶ λυγρὰ ἔργον ἐργάσατο μέζον λόγου. ὡς γὰρ δὴ ἐδέδετο ἐν ξύλῳ σι-
δηροδέτῳ, ἐσενειχθέντος κως σιδηρίου ἐκράτησε, αὐτίκα δὲ ἐμηχανᾶτο ἀν-
δρειότατον ἔργον πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· σταθμησάμενος γάρ, ὅκως ἐξε-
λεύσεταί οἱ τὸ λοιπὸν τοῦ ποδός, ἀπέταμε τὸν ταρσὸν ἑωυτοῦ. ταῦτα δὲ 3
ποιήσας ὥστε φυλασσόμενος ὑπὸ φυλάκων διορύξας τὸν τοῖχον ἀπέδρη ἐς
Τεγέην τὰς μὲν νύκτας πορευόμενος, τὰς δὲ ἡμέρας καταδύνων ἐς ὕλην
καὶ αὐλιζόμενος, οὕτω ὥστε Λακεδαιμονίων πανδημεὶ διζημένων τρίτη εὐ-
φρόνῃ γενέσθαι ἐν Τεγέῃ, τοὺς δὲ ἐν θώματι μεγάλῳ ἐνέχεσθαι τῆς τε
τόλμης ὁρῶντας τὸ ἡμίτομον τοῦ ποδὸς κείμενον κἀκεῖνον οὐ δυναμένους
εὑρεῖν. τότε μὲν οὕτω διαφυγὼν Λακεδαιμονίους καταφεύγει ἐς Τεγέην 4
ἐοῦσαν οὐκ ἀρθμίην Λακεδαιμονίοισι τοῦτον τὸν χρόνον· ὑγιὴς δὲ γενό-

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

463 s. Suid. s. v. *σταθμησάμενος*: *Ἡρόδοτος·* σταθμησάμενος – ἑωυτοῦ

452 *δὲ* **S** | *ἀγὼν* **DRSV** *ἄγων* e Vallae *ductor* recognoscit Weber *RFIC* XIV (1935) 361 | *τῶν* om. **S.** ‖ 453 *ἐγένετο* **T** | *ἱερὰ* **A** ‖ 455 *προθυομένῳ* **CTp PD** *προθυμένῳ* **RSV** | *ἐγένετο* **T** ‖ 456 *οὕτω* **C** | *ἱεροῖσι* **T** | *ἐχρέατο* **AB CT** *ἐχρέετο* **MpP** Ald. ‖ 457 *ἄνδρα* om. **Mp** | *Τελιαδέων* **M** *Τελλαδέων* **B** ‖ 459 *δεινὰ*^{πολλά} **M** | *τε* om. **MR** ‖ 460 *πησόμενος* **T** Ald. ‖ 461 *ἐδέετο* **RV𝔟** ‖ 462 *ἐσενεχθέντος* **RSV** *ἐπενεχθέντος* **𝔟** *ἐσενειχθήντος* **p** *ἐνενειχθέντος* D^{c} | *κω σιδηρίου* **AB CT** | *δὴ* **DRSV** ‖ 462.463 *ἀνδρεωτάτον* **T** *ἀνδριότατον* **p** ‖ 463 *πάντων ἔργον* **DR SV** ‖ 464 *ἀπέτεμε* cod. Askev. Suidae codd. pars. | *ἑωυτοῦ*] *τοῦ ποδός* **M** ‖ 465 *ὥστε*] *ὡς* **ABCTMpP** | *τῶν φυλάκων* **T** ‖ 466 *Τηγαίην* **M** | *τῆς* V^{ac} | *καταδυόμενος* **M** ‖ 467 *ὥστε*] *ὡς* **ABCT** | *πανδημὶ* ABD^{1} ‖ 468 *Τηγαίῃ* **M** | *θώυματι μεγάλῳ* **pP** Ald. *μεγάλῳ θώυματι* **M** | *ἐνέχεσθαι*] *γενέσθαι* **M** ‖ 468–469 *τῆς τότε τόλμης* **DRSV** *τῆς τόλμης* **M** ‖ 469 *ὁρέοντας* **TMpP** *ὁρέωντας* **C** | *τοῦ ποδὸς τοῦτο* **M** Ald. ‖ 470 *καταφεύγειν* **RV𝔟** | *Τηγαίην* **M**

μενος καὶ προσποιησάμενος ξύλινον πόδα κατεστήκεε ἐκ τῆς ἰθείης Λακε-
δαιμονίοισι πολέμιος. οὐ μέντοι ἔς γε τέλος οἱ συνήνεικε τὸ ἔχθος τὸ ἐς
Λακεδαιμονίους συγκεκρημένον, ἥλω γὰρ μαντευόμενος ἐν Ζακύνθῳ ὑπ'
αὐτῶν καὶ ἀπέθανε.
38 *Ὁ μέν νυν θάνατος ὁ Ἡγησιστράτου ὕστερον ἐγένετο τῶν Πλαταιικῶν·*
τότε δὲ ἐπὶ τῷ Ἀσωπῷ Μαρδονίῳ μεμισθωμένος οὐκ ὀλίγου ἐθύετό τε καὶ
2 *προεθυμέετο κατά τε τὸ ἔχθος τὸ Λακεδαιμονίων καὶ κατὰ τὸ κέρδος. ὡς*
δὲ οὐκ ἐκαλλιέρεε ὥστε μάχεσθαι οὔτε αὐτοῖσι Πέρσῃσι οὔτε τοῖσι μετ'
ἐκείνων ἐοῦσι Ἑλλήνων (εἶχον γὰρ καὶ οὗτοι ἐπ' ἑωυτῶν μάντιν Ἱππό-
μαχον Λευκάδιον ἄνδρα), ἐπιρρεόντων δὲ τῶν Ἑλλήνων καὶ γινομένων
πλεύνων Τιμηγενίδης ὁ Ἕρπυος ἀνὴρ Θηβαῖος συνεβούλευσε Μαρδονίῳ
τὰς ἐκβολὰς τοῦ Κιθαιρῶνος φυλάξαι λέγων, ὡς ἐπιρρέουσι οἱ Ἕλληνες
39 *αἰεὶ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, καὶ ὡς ἀπολάμψοιτο συχνούς. ἡμέραι δέ σφι ἀν-*
τικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ὀκτώ, ὅτε ταῦτα ἐκεῖνος συνεβούλευε
Μαρδονίῳ. ὁ δὲ μαθὼν τὴν παραίνεσιν εὖ ἔχουσαν, ὡς εὐφρόνη ἐγένετο,
πέμπει τὴν ἵππον ἐς τὰς ἐκβολὰς τὰς Κιθαιρωνίδας, αἳ ἐπὶ Πλαταιέων
φέρουσι, τὰς Βοιωτοὶ μὲν «Τρεῖς Κεφαλὰς» καλέουσι, Ἀθηναῖοι δὲ «Δρυὸς
2 *Κεφαλάς». πεμφθέντες δὲ οἱ ἱππόται οὐ μάτην ἀπίκοντο· ἐσβάλλοντα γὰρ*
ἐς τὸ πεδίον λαμβάνουσι ὑποζύγιά τε πεντακόσια, σιτία ἄγοντα ἀπὸ
Πελοποννήσου ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ ἀνθρώπους, οἳ εἵποντο τοῖσι ζεύ-
γεσι. ἑλόντες δὲ ταύτην τὴν ἄγρην οἱ Πέρσαι ἀφειδέως ἐφόνευον φειδό-

AB CT Mp P D RSV(ϸ)

T 472 Plut. mor. 479b *ὁ μὲν οὖν Ἀρκαδικὸς μάντις* ἀναγκαίως πόδα ξύλινον προσεποιήσατο *καθ' Ἡρόδοτον, τοῦ οἰκείου πειρηθείς*

472 *προσποιησάμενος – πόδα* cf. Plut. | *ἐκ*] *ἐπὶ* C | *ἰθίης* M || 473 *γε ἐς* DRSV | *οἱ*] *οὐ* D om. M || 474 *συγκεκρημένον* Reiskio duce Wesseling et edd. omnes: *συγκεχωρημένον* DSV *συγκεχωρησμένον* R *συγκεκυρημένον* cett. || 474–475 *ὑπ' αὐτῶν μαντευόμενος ἐν Ζακύνθῳ* M || 476 *μέν νυν*] *μέντοι* ABCTMpP | *Πλαταϊκῶν* BCT || 477 *τῷ Μαρδονίῳ* M Ald. | *οὐκ ὀλίγῳ* S *οὐκ ὀλίγ* V *οὐκ ὀλίγο* ϸ *μαιγάλως* (sic) M || 478 *προθυμέετο* ABCT | *κατὰ τὸ ἔχθος* MpPDRSV | *τὸ*$_1$] *τῶν* RM || 479 *οὐ καλλιέρεεν* T || 480.481 *ὑπόμαχον* M || 482 *Τιμογενίδης* ABCTMpP || 483 *Κιθερῶνος* AB || 484 *ἀπολάμψαιτο* DRSV | *συ*χνούς* (*γ* eras.) A || 485 *ἤδη* om. M | *ἐγένοντο* M || 487 *ἐσβολὰς* DR *ἐμβολὰς* TSϸ *ἐκβολὰς* V (ut vid. Weberio *Anal. Hdt.ea* 172) || 489 *ἐσβαλόντα* DRSV || 490 *εἰς* R | *τε* om. TM || 490–491 *ἄγοντα ἀπὸ Πελοπονήσου ἐς τὸ στρατόπεδον* Tϸ *ἀπὸ Πελοποννήσου ἐς τὸ στρατόπεδον ἄγοντα* M || 491.492 *ζεύγεσι*] *σκεύεσι* D || 492 *ἀφηδέως* p || 492.493 *φειδόμενοι ἐφόνευον* D[1] *ἐφόνευον οὐ φειδόμενοι* ABCTP

μενοι οὔτε ὑποζυγίου οὐδενὸς οὔτε ἀνθρώπου. ὡς δὲ ἄδην εἶχον κτείνοντες, τὰ λοιπὰ αὐτῶν ἤλαυνον περιβαλόμενοι παρά τε Μαρδόνιον καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον.

Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ἑτέρας δύο ἡμέρας διέτριψαν οὐδέτεροι βουλό- 40
μενοι μάχης ἄρξαι, μέχρι μὲν γὰρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐπῆσαν οἱ βάρβαροι πει-
ρώμενοι τῶν Ἑλλήνων, διέβαινον δὲ οὐδέτεροι. ἡ μέντοι ἵππος ἡ Μαρδο-
νίου αἰεὶ προσέκειτό τε καὶ ἐλύπεε τοὺς Ἕλληνας· οἱ γὰρ Θηβαῖοι ἅτε
μηδίζοντες μεγάλως προθύμως ἔφερον τὸν πόλεμον καὶ αἰεὶ κατηγέοντο
μέχρι μάχης, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου παραδεκόμενοι Πέρσαι τε καὶ Μῆδοι μάλα
ἔσκον, οἳ ἀπεδείκνυντο ἀρετάς.

Μέχρι μέν νυν τῶν δέκα ἡμερέων οὐδὲν ἐπὶ πλεῦν ἐγίνετο τούτων· ὡς 41
δὲ ἑνδεκάτη ἐγεγόνεε ἡμέρη ἀντικατημένοισι ἐν Πλαταίῃσι, οἵ τε δὴ Ἕλ-
ληνες πολλῷ πλεῦνες ἐγεγόνεσαν καὶ Μαρδόνιος περιημέκτεε τῇ ἕδρῃ, ἐν-
θαῦτα ἐς λόγους ἦλθον Μαρδόνιός τε ὁ Γωβρύεω καὶ Ἀρτάβαζος ὁ Φαρ-
νάκεος, ὃς ἐν ὀλίγοισι Περσέων ἦν ἀνὴρ δόκιμος παρὰ Ξέρξῃ.
βουλευομένων δὲ αἵδε ἦσαν αἱ γνῶμαι, ἡ μὲν Ἀρταβάζου, ὡς χρεὸν εἴη 2
ἀναζεύξαντας τὴν ταχίστην πάντα τὸν στρατὸν ἰέναι ἐς τὸ τεῖχος τὸ Θη-
βαίων, ἔνθα σῖτόν τέ σφι ἐσενηνεῖχθαι πολλὸν καὶ χόρτον τοῖσι ὑποζυγί-
οισι, κατ' ἡσυχίην τε ἱζομένους διαπρήσσεσθαι ποιεῦντας τάδε· ἔχειν γὰρ 3
χρυσὸν πολλὸν μὲν ἐπίσημον, πολλὸν δὲ καὶ ἄσημον, πολλὸν δὲ ἄργυρόν
τε καὶ ἐκπώματα· τούτων δὲ φειδομένους μηδενὸς διαπέμπειν ἐς τοὺς
Ἕλληνας, Ἑλλήνων δὲ μάλιστα ἐς τοὺς προεστεῶτας ἐν τῇσι πόλισι, καὶ

AB CT Mp P D RSV(ϸ)

493 Suid. s. v. *ἄδην*: … *καὶ Ἡρόδοτος·* ὡς δὲ – ἤλαυνον

493 *οὔτε ἀνθρώπου οὐδενὸς οὐδὲ ὑποζυγίου* **M** | *ἄδην*] *ἄδε* **Sϸ** v. Suid. || 494 *περιβαλλόμενοι* **TMSV** | *παρά τε*] *παρὰ* **ABT** om. **C** || 497 *γὰρ* om. **T** | *ἐπήεισαν* **T** || 498 *δὲ* om. **D** || 500 *ἐφέροντο πόλεμον* **C** || 501 *μάλα* sensu *„gerade, justement"* ad quod ‚rhema' appellatur praedicatum ‚logicum' in constructione ‚scissa' (*cleft sentence*: … *ἔσκον, οἳ*…, cf. *c'étaient … qui*) usurpatum: *καλὰ* **C** *μάλιστα* **DRSV** || 504 *ἡμέρη ἐγεγόνεεν* **T** | *ἐν Πλαταίῃσι*] *ἐν Πλαταιῇσι* **CTpPRSV** *ἀλλήλοισι* **M** *ἀλλήλοισι ἐν Πλαταιῇσι* Ald. || 505–506 *Μαρδόνιος – ἦλθον* haplogr. om. **R** || 506 *Γοβρύεω* **CTpP** || 507 *ὀλίγοισι*] *λόγοισι* **C** | *ἀνὴρ ἦν* **M** | *παρὰ*] *περὶ* **p** || 508 *βουλομένων* **RSV** | *μὲν*] *μὲν γὰρ* **DRSV** cf. Herold *Emendationes Hdt.eae* I, 10 s. | *χρεὼν* **CTMpP** || 509 *ἀναζεύξαντες* **CP** | *τὸν στρατὸν πάντα* **M** || 509–510 *τὸ Θηβαῖον* **BRV** *τῶν Θηβαίων* **M** || 510 *τε* om. **Sϸ** | *ἐσένηνέχθαι* **RV** *ἐνηνέχθαι* **S** || 511 *διαπρήσεσθαι* **C** || 512 *πολὸν*₁ **M** | *πολὸν*₂ **M** | *δὲ καὶ ἄργυρόν* **CTMpP** || 513 *τε* om. **M** | *δὲ* om. **ABCTpP**

ταχέως σφέας παραδώσειν τὴν ἐλευθερίην μηδὲ ἀνακινδυνεύειν συμ-
4 *βάλλοντας. τούτου μὲν ἡ αὐτὴ ἐγίνετο καὶ Θηβαίων γνώμη, ὡς προειδότος*
πλεῦν τι καὶ τούτου, Μαρδονίου δὲ ἰσχυροτέρη τε καὶ ἀγνωμονεστέρη καὶ
οὐδαμῶς συγγινωσκομένη, δοκέειν τε γὰρ πολλῷ κρέσσονας εἶναι τὴν σφε-
τέρην στρατιὴν τῆς Ἑλληνικῆς συμβάλλειν τε τὴν ταχίστην μηδὲ περιορᾶν
συλλεγομένους ἔτι πλεῦνας τῶν συλλελεγμένων τά τε σφάγια τὰ Ἡγησι-
στράτου ἐᾶν χαίρειν μηδὲ βιάζεσθαι, ἀλλὰ νόμῳ τῷ Περσέων χρεωμένους
42 *συμβάλλειν. τούτου δὲ οὕτω δικαιεῦντος ἀντέλεγε οὐδείς, ὥστε ἐκράτεε τῇ*
γνώμῃ· τὸ γὰρ κράτος εἶχε τῆς στρατιῆς οὗτος ἐκ βασιλέος, ἀλλ' οὐκ Ἀρ-
τάβαζος. μεταπεμψάμενος ὦν τοὺς ταξιάρχους τῶν τελέων καὶ τῶν μετ'
ἑωυτοῦ ἐόντων Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς εἰρώτα, εἴ τι εἰδεῖεν λόγιον περὶ
2 *Περσέων, ὡς διαφθαρέονται ἐν τῇ Ἑλλάδι. σιγώντων δὲ τῶν ἐπικλήτων*
τῶν μὲν οὐκ εἰδότων τοὺς χρησμούς, τῶν δὲ εἰδότων μέν, ἐν ἀδείῃ δὲ οὐ
ποιευμένων τὸ λέγειν, αὐτός γε Μαρδόνιος ἔλεγε· «ἐπεὶ τοίνυν ὑμεῖς ἢ
3 *ἴστε οὐδὲν ἢ οὐ τολμᾶτε λέγειν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω, ὡς εὖ ἐπιστάμενος. ἔστι*
λόγιον, ὡς χρεόν ἐστι Πέρσας ἀπικομένους ἐς τὴν Ἑλλάδα διαρπάσαι τὸ
ἱρὸν τὸ ἐν Δελφοῖσι, μετὰ δὲ τὴν διαρπαγὴν ἀπολέσθαι πάντας. ἡμεῖς τοί-
νυν αὐτὸ τοῦτο ἐπιστάμενοι οὔτε ἴμεν ἐπὶ τὸ ἱρὸν τοῦτο οὔτε ἐπιχειρή-
4 *σομεν διαρπάζειν, ταύτης τε εἵνεκα τῆς αἰτίης οὐκ ἀπολεόμεθα· ὥστε*
ὑμέων ὅσοι τυγχάνουσι εὔνοοι ἐόντες Πέρσῃσι, ἥδεσθε τοῦδε εἵνεκα ὡς

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

523 s. Thom. Mag. 363 s. v. *τέλη*: *Ἡρόδοτος ἐν τῇ ὀγδόῃ*

515–516 *συμβαλόντας* **DSV** || 516 *μέν νυν* **M** Ald. | *καὶ Θηβαίων ἐγίνετο* **M** *ἐγένετο καὶ Θηβαίων* **p** Ald. | *γνώμη* om. **M** || 517 *τε* om. **DRSV** | *καὶ ἀγνωμονεστέρη* om. **C** || 518 *συγγιγνωσκομένη* **AB** | *κρέσσονα* **B**[c]**TMpP** *κρέσσονας* litt. *ς* erasa **A** *κρέσσον* **CRV** *κρέσσον'* **S** *κρέσσων* **D** v. Kuehner-Gerth I. 53 s. || 519 *στρατηίην* **R**[1]**SV** | *συμβάλειν* **𝔟** | *μηδὲ*] *καὶ μὴ* **M** || 520 *πλέονας γίνεσθαι* **M** Ald. | *τῶν συλλεγομένων* **A**[1]**DpP** om. **M** || 520–521 *τοῦ Ἡγησιστράτου* **MD** || 521 *χρεομένους* **MpP** || 522 *συμβάλειν* **RV𝔟** | *δικεῦντος* **D** || 523 *ἐκ βασιλέος* om. **DRSV** || 524 *ὦν*] *οὖν* **T** || 525 *ωυτοῦ* **D** | *ὄντων* **T** | *ἠρώτα* **CMpP** | *περὶ*] *πρὸς* **M** || 526 *διαφθαρέονται* subi. aor. forma consimilis illarum quae in gramm. mea 155 adhibentur et cf. Kuehner-Gerth I. 217: *διαφθερέονται* **TP** *διαφθορεῦνται* **RSV** *διαφορέονται* **D** *διαφθερεόντων* **M** *διαφθερεόντας* **p** || 527 *ἀδείᾳ* **MpP** || 528 *γε* Gomperz sequ. Hude *τε* **DRSV** om. cett. | *ἡμεῖς* **p** || 528–529 *ἐπεὶ – ἐπιστάμενος*] *ἀλλ' ἐγὼ ἐρέω ὡς εὖ ἐπιστάμενος ἐπεὶ δὴ ὑμεῖς ἢ ἴστε οὐδὲν ἢ οὐ τολμᾶτε λέγειν* **S** || 529–530 *ἔστι λόγιον* om. **M** || 530 *χρεών* **CTMpP** | *ἐστι*] *τι* **RSV** || 531 *ἱερὸν* **M** | *ἁρπαγὴν* **DRSV** | *ἀπολέσαι* **T** || 532 *τοῦτο* om. **DRSV** || 533 *ταύτῃ* **C** || 534 *ὅσον* **p** | *Πέρσῃσι εὔνοοι ἐόντες* **M**

περιεσομένους ἡμέας Ἑλλήνων.» ταῦτά σφι εἴπας δεύτερα ἐσήμηνε παραρτέεσθαί τε πάντα καὶ εὐκρινέα ποιέεσθαι ὡς ἅμα ἡμέρῃ τῇ ἐπιούσῃ συμβολῆς ἐσομένης.

(Τοῦτον δ' ἔγωγε τὸν χρησμόν, τὸν Μαρδόνιος εἶπε ἐς Πέρσας ἔχειν, ἐς 43 *Ἰλλυριούς τε καὶ τὸν τῶν Ἐγχελέων στρατὸν οἶδα πεποιημένον, ἀλλ' οὐκ ἐς Πέρσας. ἀλλὰ τάδε μὲν Βάκιδι ἐς ταύτην τὴν μάχην ἐστὶ πεποιημένα·*

«τὴν δ' ἐπὶ Θερμώδοντι καὶ Ἀσωπῷ λεχεποίῃ 2
Ἑλλήνων σύνοδον καὶ βαρβαρόφωνον ἰυγήν,
τῇ πολλοὶ πεσέονται ὑπὲρ λάχεσίν τε μόρον τε
τοξοφόρων Μήδων, ὅταν αἴσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ·»

ταῦτα μὲν καὶ παραπλήσια τούτοισι ἄλλα Μουσαίῳ ἔχοντα οἶδα ἐς Πέρσας, ὁ δὲ Θερμώδων ποταμὸς ῥέει μεταξὺ Τανάγρης τε καὶ Γλισάντος.)

Μετὰ δὲ τὴν ἐπειρώτησιν τῶν χρησμῶν καὶ παραίνεσιν τὴν ἐκ Μαρδο- 44 *νίου νύξ τε ἐγίνετο καὶ ἐς φυλακὰς ἐτάσσοντο. ὡς δὲ πρόσω τῆς νυκτὸς προελήλατο καὶ ἡσυχίη τε ἐδόκεε εἶναι ἀνὰ τὰ στρατόπεδα καὶ μάλιστα οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἐν ὕπνῳ, τηνικαῦτα προσελάσας ἵππῳ πρὸς τὰς φυλακὰς τὰς Ἀθηναίων Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντεω στρατηγός τε ἐὼν καὶ βασιλεὺς Μακεδόνων, ἐδίζητο τοῖσι στρατηγοῖσι ἐς λόγους ἐλθεῖν. τῶν δὲ φυλάκων* 2 *οἱ μὲν πλεῦνες παρέμενον, οἱ δ' ἔθεον ἐπὶ τοὺς στρατηγούς, ἐλθόντες δὲ ἔλεγον, ὡς ἄνθρωπος ἥκοι ἐπ' ἵππου ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ Μήδων, ὃς ἄλλο μὲν οὐδὲν παραγυμνοῖ ἔπος, στρατηγοὺς δὲ ὀνομάζων ἐθέλειν φησὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν. οἱ δὲ ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσαν, αὐτίκα εἵποντο ἐς τὰς φυλα-* 45 *κάς. ἀπικομένοισι δὲ ἔλεγε Ἀλέξανδρος, τάδε «ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραθήκην ὑμῖν τὰ ἔπεα τάδε τίθεμαι ἀπόρρητα ποιεύμενος πρὸς μηδένα λέγειν*

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

535 *περισομένους* **R** *περιεζομένους* **SV𝔳** *περιεσομένων* **M** | *σφι*] *δὴ* **M** | *ἐσήμαινε* **ABCTpP** *ἐσήμενε* **R** ‖ 536 *τε* om. **M** | *εὔκρινα* **S** *εὐρικρενέα* **B** ‖ 536.537 *συμβουλῆς* **R** ‖ 539 *τὸν τῶν Ἐγχελέων* scripsi *τὸν Ἐγχέλεων* **ACTpPS** *τῶν Ἐγχελέων* **MDRSV** *τὸν Ἐγχέλεον* **B** ‖ 540 *τάδε*] *τὰ* **ABCTMpP** | *Βάκιδι – πεποιημένα*] *Βάκιδί ἐστι ἐς ταύτην τὴν μάχην πεποιημένα* **p** Ald. ‖ 541 *Θερμόδοτον* **R** | *λαχεποίῃ* **T** ‖ 543 *τῇ*] *τὴν* **M** | *πολλῇ* **RSV** | *λέχεσί* **M** ‖ 545 *τούτοισι* om. **S** | *Μουσαίῳ* scil. *πεποιημένα* (l. 540): *Μουσαίων* **R** *Μουσαίου* **D** quod iam coniecerant Bekker Stein ‖ 547 *ἐπηρώτησιν* **CV**ac *ἐπειρώτησιν* **V**c**𝔳** cett. | *ἐκ* om. **M** ‖ 548 *ἐγένετο* **MS** ‖ 549 *προσελήλατο* **DRSV** | *τε* om. **ABCTMpP** ‖ 550–551 *φυλακὰς τῶν Ἀθηναίων* **MpP** Ald. ‖ 554 *ἔλεγων* **A** | *ἥκει* **TM** | *τοῦ*] *τῶν* **M** ‖ 555 *ἐθέλει* **TM** Ald. | *φησὶ*] *σφι* **C** *σφίσιν* **T** ‖ 556 *ἕποντο* **CTMP** ‖ 557 *δὴ* **S** ‖ 558 *τάδε τὰ ἔθεα* **DSV** *τάδε τὰ ἔπαθε* **R** | *τίθημι* **T**

ὑμέας ἄλλον ἢ Παυσανίην, μή με καὶ διαφθείρητε· οὐ γὰρ ἂν ἔλεγον, εἰ
2 *μὴ μεγάλως ἐκηδόμην συναπάσης τῆς Ἑλλάδος. αὐτός τε γὰρ Ἕλλην*
γένος εἰμὶ τὠρχαῖον καὶ ἀντ' ἐλευθέρης δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἐθέλοιμι
ὁρᾶν τὴν Ἑλλάδα. λέγω δὲ ὦν, ὅτι Μαρδονίῳ τε καὶ τῇ στρατιῇ τὰ σφά-
για οὐ δύναται καταθύμια γενέσθαι, πάλαι γὰρ ἂν ἐμάχεσθε. νῦν δέ οἱ
δέδοκται τὰ μὲν σφάγια ἐᾶν χαίρειν, ἅμ' ἡμέρῃ δὲ διαφαυσκούσῃ συμ-
βολὴν ποιέεσθαι· καταρρωδήκεε γάρ, μὴ πλεῦνες συλλεχθῆτε, ὡς ἐγὼ εἰ-
κάζω. πρὸς ταῦτα ἑτοιμάζεσθε. ἢν δὲ ἄρα ὑπερβάληται τὴν συμβολὴν
Μαρδόνιος καὶ μὴ ποιῆται, λιπαρέετε μένοντες, ὀλίγων γάρ σφι ἡμερέων
3 *λείπεται σιτία· ἢν δὲ ὑμῖν ὁ πόλεμος ὅδε κατὰ νόον τελευτήσῃ, μνησθῆ-*
ναί τινα χρὴ καὶ ἐμεῦ ἐλευθερώσιος πέρι, ὃς Ἑλλήνων εἵνεκα ἔργον οὕτω
παράβολον ἔργασμαι ὑπὸ προθυμίης ἐθέλων ὑμῖν δηλῶσαι τὴν διάνοιαν
τὴν Μαρδονίου, ἵνα μὴ ἐπιπέσωσιν ὑμῖν ἐξαίφνης οἱ βάρβαροι μὴ
προσδεκομένοισί κω. εἰμὶ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.»
Ὁ μὲν ταῦτα εἴπας ἀπήλαυνε ὀπίσω ἐς τὸ στρατόπεδον καὶ τὴν ἑωυτοῦ
46 *τάξιν· οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐλθόντες ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας ἔλεγον*

AB CT Mp P D RSV(ϸ)

T 574 ss. Plut. de Hdt.i mal. 42 (mor. 871b–e) *ὀλίγον ... ὕστερον ... Παυσανίαν καὶ Σπαρτιάτας ... παρακαλεῖν, ὅπως κατὰ Πέρσας ἀντιταχθῶσι τὸ δεξιὸν κέρας παραλαβόντες, αὐτοῖς δὲ παραδόντες τὸ εὐώνυμον· ... ἀλλὰ τούς γ' ἄλλους Ἕλληνας εἰς ἕτερον ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἀγομένους στρατόπεδον* 'ὡς ἐκινήθησαν' *φησὶ* 'φεύγειν – ἀφικέσθαι πρὸς τὸ Ἡραῖον' (52)

564 s. Lex. Vind. 51 *διαφάσκουσα· ἡ ἀνατέλλουσα ἡμέρα· Ἡρόδοτος·* ἐν ἡμέρῃ – ποιέεσθαι ‖ 567 Suid. *λιπαρεῖν· τὸ 'καθικετεύειν'* ... λιπαρεῖτε μένοντες, *προσεδρεύετε μένοντες* Phot. 389 *λιπαρέετε μένοντες· προσεδρεύετε μένοντες ἢ ἐπιμελεῖτε μένοντες*

559 *ὑμέας* om. **M** | *καὶ* om. **CMpP** | *οὐδὲ γὰρ* **M** Ald. ‖ 560 *τε* om. **M** ‖ 560–561 *γένος Ἕλλην* **M** ‖ 561 *τὸ ἀρχαῖον* **T** | *ἐλευθερίης* **CD** | *ἕλοιμι* **RSV** ‖ 563 *δύναται – γενέσθαι*] *γίνετου* (sic) *καταθύμια* **M** | *δέ οἱ* om. **MR** ‖ 564 *τὰ μὲν*] *τὰ* **S** *μὲν τὰ* **DRV** | *ἅμ'*] cf. Lex. Vind. | *δὲ* om. **D** | *διαφασκούσῃ* **A**[1]**Bϸ** Lex. Vind. *διαφωσκούσῃ* **A**[2] *φαυσκούσῃ* **T** ‖ 564.565 *συμβουλὴν* **RV**[ac] *συμβαλὴν* **ϸ** ‖ 565 *καταρρώδηκε* **ABCTMpP** | *συλλέγητε* **DRSV** *συναχθῆτε* **Mp** Ald. ‖ 566 *ὑπερβάλετε* **T** ‖ 567 *λιπαρέτε τε* **R** *λιπάρετε* **Vϸ** | *ὀλιγέων* edd. sed v. gramm. meam 113 ‖ 568 *ὁ πόλεμος ὑμῖν* **T** | *νόον ὅδε* **M** | *τελευτήσει* **Vϸ** ‖ 569 *ἐμὲ* **C** *ἐμοῦ* **M** | *εἵνεκα ἔργον οὕτω*] *εἵνεκα οὕτω ἔργον* **ABCTpP** *περὶ τοῦτο τὸ ἔργον οὕτω* **M** ‖ 571 *τὴν Μαρδονίου*] *τοῦ Μαρδονίου* **S** | *ἐξαίφνης οἱ βάρβαροι*] *οἱ βάρβαροι* **DRSV** *οἱ βάρβαροι ἐξαίφνης* **P**[1] | *μηδὲ* **CTP**[1] ‖ 572 *προδεκομένοισί* **RVϸ** | *πω* **T** ‖ 573 *ἀπέλαυνε* **DRSV**

Παυσανίῃ, τά περ ἤκουσαν Ἀλεξάνδρου. ὁ δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καταρρωδή-
σας τοὺς Πέρσας ἔλεγε, τάδε «ἐπεὶ τοίνυν ἐς ἠῶ ἡ συμβολὴ γίνεται, 2
ὑμέας μὲν χρεόν ἐστι τοὺς Ἀθηναίους στῆναι κατὰ τοὺς Πέρσας, ἡμέας δὲ
κατὰ τοὺς Βοιωτούς τε καὶ τοὺς κατ' ὑμέας τεταγμένους Ἑλλήνων τῶνδε
εἵνεκα· ὑμεῖς ἐπίστασθε τοὺς Μήδους καὶ τὴν μάχην αὐτῶν ἐν Μαραθῶνι
μαχεσάμενοι, ἡμεῖς δὲ ἄπειροί τέ εἰμεν καὶ ἀδαέες τούτων τῶν ἀνδρῶν,
Σπαρτιητέων γὰρ οὐδεὶς πεπείρηται Μήδων, ἡμεῖς δὲ Βοιωτῶν καὶ Θεσσα-
λῶν ἔμπειροί εἰμεν. ἀλλὰ ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα χρεόν ἐστι ἰέναι ὑμέας 3
μὲν ἐς τόδε τὸ κέρας, ἡμέας δὲ ἐς τὸ εὐώνυμον.» πρὸς δὲ ταῦτα εἶπαν οἱ
Ἀθηναῖοι, τάδε «καὶ αὐτοῖσι ἡμῖν πάλαι ἀπ' ἀρχῆς, ἐπείτε εἴδομεν κατ'
ὑμέας τασσομένους τοὺς Πέρσας, ἐν νόῳ ἐγένετο εἰπεῖν ταῦτα, τά περ
ὑμεῖς φθάντες προφέρετε· ἀλλὰ γὰρ ἀρρωδέομεν, μὴ ὑμῖν οὐκ ἡδέες γέ-
νωνται οἱ λόγοι. ἐπεὶ δ' ὦν αὐτοὶ ἐμνήσθητε, καὶ ἡδομένοισι ἡμῖν οἱ λόγοι
γεγόνασι καὶ ἕτοιμοί εἰμεν ποιέειν ταῦτα.» ὡς δ' ἤρεσκε ἀμφοτέροισι 47
ταῦτα, ἠώς τε διέφαινε, καὶ διαλλάσσοντο τὰς τάξεις. γνόντες δὲ οἱ
Βοιωτοὶ τὸ ποιεύμενον ἐξαγορεύουσι Μαρδονίῳ.· ὁ δ' ἐπείτε ἤκουσε, αὐ-
τίκα μετιστάναι καὶ αὐτὸς ἐπειρᾶτο παράγων τοὺς Πέρσας κατὰ τοὺς Λα-
κεδαιμονίους. ὡς δὲ ἔμαθε τοῦτο τοιοῦτο γινόμενον ὁ Παυσανίης γνούς,
ὅτι οὐ λανθάνει, ὀπίσω ἦγε τοὺς Σπαρτιήτας ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας, ὣς δὲ
αὔτως καὶ ὁ Μαρδόνιος ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου. ἐπεὶ δὲ κατέστησαν ἐς τὰς ἀρ- 48
χαίας τάξεις, πέμψας ὁ Μαρδόνιος κήρυκα ἐς τοὺς Σπαρτιήτας ἔλεγε,
τάδε «ὦ Λακεδαιμόνιοι, ὑμεῖς δὴ λέγεσθε εἶναι ἄνδρες ἄριστοι ὑπὸ τῶν
τῇδε ἀνθρώπων ἐκπαγλεομένων, ὡς οὔτε φεύγετε ἐκ πολέμου οὔτε τάξιν
ἐκλείπετε μένοντές τε ἢ ἀπόλλυτε τοὺς ἐναντίους ἢ αὐτοὶ ἀπόλλυσθε. τῶν 2
δὲ ἄρ' ἦν οὐδὲν ἀληθές· πρὶν γὰρ ἢ συμμῖξαι ἡμέας ἐς χειρῶν τε νόμον

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

577 *χρεών* **CTMpP** ‖ 578 *τε* om. **ABCTMp** ‖ 579 *ἐπίστασθαι* **BR** | *ἐν*] *επὶ* **TMpP** ‖ 580 *τῶν ἀνδρῶν τουτέων* **DS** *τῶν ἀνδρέων τουτέων* **RV** ‖ 581 *πεπείραται* **TM** | *Μήδων*] *τουτέων τῶν ἀνδρῶν* (sic) **M** | *δὲ*] *τε* **ABCT** ‖ 582 *ἦμεν* **T** | *χρεών* **CTMpP** ‖ 586 *γὰρ* om. **ABCTMpP** ‖ 586.587 *γίνωνται* **R** *γίνονται* **SV** ‖ 587 *ὑμῖν* **MDRV** ‖ 588 *ἦμεν* **T** ‖ 589 *ἢ ὥστε* **RV𝔟** | *διάλλασσον* **D** *διάλασον* **R** *διάλασσον* **V𝔟** | *τάξις* **ABpPS** v. gramm. meam 77 ‖ 590 *ἐξαγορεύωσι* **D** ‖ 591 *μετίστατο* **M** | *αὐτὸς* om. **M** | *κατάγων* **M** | *κατὰ*] *ἐπὶ* **M** ‖ 592 *τοιοῦτον* **RSV** | *γενόμενον* **TMpPS** ‖ 594 *αὔτως καὶ*] *αὐτὸς* **D**[1] *καὶ αὐτὸς* **D**[2]**RSV** | *τὸ εὐώνυμον* (α supra υ) **DRSV** ‖ 595 *τάξις* **ABpPS** v. supra | *ὁ* om. **DRSV** | *κήρυκας* **CT** | *τοὺσπαρτιήτας* **A** ‖ 596 *λέγεσθαι* **CD**[1]**R** | *ἄνδρες* om. **T** ‖ 597 *ἐκπλαγεομένων* **DRSV** *ἐκπαγγελλεομένων* **M** | *ἐκ τοῦ πολέμου* **M** ‖ 598 *ἀπόλυτε* **M** ‖ 598–599 *τῶνδε δ' ἦν οὐδὲν* **M** ‖ 599 *ὑμέας* **DRSV**

ἀπικέσθαι, καὶ δὴ φεύγοντας καὶ στάσιν ἐκλείποντας ὑμέας εἴδομεν ἐν
Ἀθηναίοισί τε τὴν πρόπειραν ποιευμένους αὐτούς τε ἀντία δούλων τῶν
3 *ἡμετέρων τασσομένους. ταῦτα οὐδαμῶς ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργα, ἀλλὰ πλεῖ-*
στον δὴ ἐν ὑμῖν ἐψεύσθημεν, προσδεκόμενοι γὰρ κατὰ κλέος, ὡς δὴ πέμ-
ψετε ἐς ἡμέας κήρυκα προκαλεύμενοι καὶ βουλόμενοι μούνοισι Πέρσῃσι
μάχεσθαι ἄρτιοι ἐόντες ποιέειν ταῦτα οὐδὲν τοιοῦτο λέγοντας ὑμέας εὕρο-
μεν, ἀλλὰ πτώσσοντας μᾶλλον· νῦν ὦν, ἐπειδὴ οὐκ ὑμεῖς ἤρξατε τούτου
4 *τοῦ λόγου, ἀλλ' ἡμεῖς ἄρξομεν. τί δὴ οὐ πρὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὑμεῖς,*
ἐπείτε δεδόξωσθε εἶναι ἄριστοι, πρὸ δὲ τῶν βαρβάρων ἡμεῖς, ἴσοι πρὸς
ἴσους ἀριθμὸν ἐμαχεσάμεθα; καὶ ἢν μὲν δοκῇ καὶ τοὺς ἄλλους μάχεσθαι,
οἱ δ' ὦν μετέπειτα μαχέσθων ὕστεροι· εἰ δὲ καὶ μὴ δοκέοι, ἀλλ' ἡμέας
μούνους ἀποχρᾶν, ἡμεῖς δὲ διαμαχεσόμεθα· ὁκότεροι δ' ἂν ἡμέων νική-
49 *σωσι, τούτους τῷ ἅπαντι στρατοπέδῳ νικᾶν.» ὁ μὲν ταῦτα εἴπας τε καὶ*
ἐπισχὼν χρόνον, ὥς οἱ οὐδεὶς οὐδὲν ὑπεκρίνατο, ἀπαλλάσσετο ὀπίσω,
ἀπελθὼν δὲ ἐσήμαινε Μαρδονίῳ τὰ καταλαβόντα. ὁ δὲ περιχαρὴς γενό-
2 *μενος καὶ ἐπαρθεὶς ψυχρῇ νίκῃ ἐπῆκε τὴν ἵππον ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. ὡς*
δὲ ἐπήλασαν οἱ ἱππόται, ἐσίνοντο πᾶσαν τὴν στρατιὴν τὴν Ἑλληνικὴν
ἐσακοντίζοντές τε καὶ ἐστοξεύοντες ὥστε ἱπποτοξόται τε ἐόντες καὶ
προσφέρεσθαι ἄποροι· τήν τε κρήνην τὴν Γαργαφίην, ἀπ' ἧς ὑδρεύετο
3 *πᾶν τὸ στράτευμα τὸ Ἑλληνικόν, συνετάραξαν καὶ συνέχωσαν. ἦσαν μὲν*
ὦν κατὰ τὴν κρήνην Λακεδαιμόνιοι τεταγμένοι μοῦνοι, τοῖσι δὲ ἄλλοισι
Ἕλλησι ἡ μὲν κρήνη πρόσω ἐγίνετο, ὡς ἕκαστοι ἔτυχον τεταγμένοι, ὁ δὲ
Ἀσωπὸς ἀγχοῦ· ἐρυκόμενοι δὲ τοῦ Ἀσωποῦ οὕτω δὴ ἐπὶ τὴν κρήνην ἐφοί-

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

600 *στάσιν ἐκλιπόντας* **T** *τάξιν ἐκλιπόντας* **DRSV** *τάξιν λιπόντας* **M** ‖ **601** *πεῖ-ραν* **DRSV** | *ἀντὶ* **DRSV** ‖ **602** *ταῦτα δὲ* **M** ‖ **603** *προσδοκώμενοι* **C** ‖ **604** *βουλόμενοι μούνοισι*] *βουλόμενοι μοῦνοι* **Mp** Ald. *βουλόμενοι* ⟨*μοῦνοι*⟩ *μούνοισι* ci. Koen ‖ **605** *τοιοῦτον* **RSV** ‖ **605–606** *λέγοντας ὑμέας εὕρομεν*] *λέγοντας εὕρομεν* **DRV𝔳** *εὕρομεν λέγοντας* **S** *εὕρομεν ὑμέας λέγοντας* **M** ‖ **606** *πτώσοντας* **CTD¹S** | *ἐπεί περ οὐκ* **M** | *τούτου* om. **M** ‖ **607** *ἄρχομεν* **ABCMpP** | *τί*] *τὸ* **SV𝔳** | *οὐ*] *ὦν* **DSV** *οὐ ὦν* **R** | *μὲν* om. **M** ‖ **609** *μαχεσόμεθα* **S** | *δοκέῃ* **MpPDRSV** ‖ **610** *ὕστερον* **DRSV** | *δὲ*] *ὧδε* **M** | *δοκέοι*] *δέῃ* **M** ‖ **611** *διαμαχεσώμεθα* **ABCTMpP** | *ἡμέων* om. **M** ‖ **612** *τε* om. **BMDRV** ‖ **613** *οἱ* om. **CT** | *οὐδὲν* om. **M** | *ὑπεκρίνετο* **D²RSV** ‖ **614** *ἐσήμαινε*] *ἐσήμηνε* **DRSV** *ἔλεγε* **M** ‖ **616** *ἐσινέοντο* **DRSV** ‖ **617** *τε* om. **DRSV** | *τοξεύοντες* **ABCTMpP** | *ὥστε*] *ὥστε καὶ* **DRSV** | *τε* om. **CDRSV** ‖ **618** *εὔποροι* **M** Ald. | *Γαρσαφίην* **S𝔳**ac ‖ **619** *τὸ Ἑλληνικὸν στράτευμα* **D** | *συνέταξαν* **D** ‖ **620** *ὦν*] *νυν* **D** ‖ **620–621** *τοῖσι – τεταγμένοι* om. **B** ‖ **621** *Ἕλλησι* om. **M** | *πρόσω μὲν ἡ κρήνη* **M** ‖ **622** *ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ* **CTMpP** ‖ **622.623** *ἐφοίτεον* **TMpP** *ἐφοίτεων* **C**

των, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ γάρ σφι οὐκ ἐξῆν ὕδωρ φορέεσθαι ὑπό τε τῶν ἱπ-
πέων καὶ τοξευμάτων.
Τούτου δὲ τοιούτου γινομένου οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ ἅτε τοῦ τε 50
ὕδατος στερηθείσης τῆς στρατιῆς καὶ ὑπὸ τῆς ἵππου ταρασσομένης συνε-
λέχθησαν περὶ αὐτῶν τε τούτων καὶ ἄλλων ἐλθόντες παρὰ Παυσανίην ἐπὶ
τὸ δεξιὸν κέρας· ἄλλα γὰρ τούτων τοιούτων ἐόντων μᾶλλόν σφεας ἐλύπεε,
οὔτε γὰρ σιτία εἶχον ἔτι, οἵ τέ σφεων ὀπέωνες ἀποπεμφθέντες ἐς
Πελοπόννησον ὡς ἐπισιτιεύμενοι ἀπεκεκλείατο ὑπὸ τῆς ἵππου οὐ δυνά-
μενοι ἀπικέσθαι ἐς τὸ στρατόπεδον. βουλευομένοισι δὲ τοῖσι στρατηγοῖσι 51
ἔδοξε, ἢν ὑπερβάλωνται ἐκείνην τὴν ἡμέρην οἱ Πέρσαι συμβολὴν μὴ ποι-
εύμενοι, ἐς τὴν νῆσον ἰέναι. ἡ δέ ἐστι ἀπὸ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς κρήνης
τῆς Γαργαφίης, ἐπ' ᾗ ἐστρατοπεδεύοντο τότε, δέκα σταδίους ἀπέχουσα
πρὸ τῆς Πλαταιέων πόλιος. (νῆσος δὲ οὕτω ἂν εἴη ἐν ἠπείρῳ· σχιζόμενος 2
ὁ ποταμὸς ἄνωθεν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος ῥέει κάτω ἐς τὸ πεδίον διέχων ἀπ'
ἀλλήλων τὰ ῥέεθρα, ὅσον περ τρία στάδια, καὶ ἔπειτα συμμίσγει ἐς τὠυ-
τό· οὔνομα δέ οἱ Ὠερόη. θυγατέρα δὲ ταύτην λέγουσι εἶναι Ἀσωποῦ οἱ
ἐπιχώριοι.) ἐς τοῦτον δὴ τὸν χῶρον ἐβουλεύσαντο μεταναστῆναι, ἵνα καὶ 3
ὕδατι ἔχωσι χρᾶσθαι ἀφθόνῳ, καὶ οἱ ἱππέες σφέας μὴ σινοίατο ὥσπερ κα-
τιθὺ ἐόντων· μετακινέεσθαί τε ἐδόκεε τότε, ἐπεὰν τῆς νυκτὸς ᾖ δευτέρη
φυλακή, ὡς ἂν μὴ ἰδοίατο οἱ Πέρσαι ἐξορμωμένους, καί σφεας ἑπόμενοι
ταράσσοιεν οἱ ἱππόται. ἀπικομένων δὲ ἐς τὸν χῶρον τοῦτον, τὸν δὴ ἡ 4

AB CT Mp P D RSV(ϸ)

636 s. Thom. Mag. 84 *διέχει· Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐννάτῃ·* ῥέει – ῥέεθρα

623 *ὕδωρ* om. **DRSV** ‖ **625** *γενομένου* **T** | *οἵ τε τῶν* **D** ‖ **627–628** *παρὰ τὸ δεξιὸν κέρας* **Mp** Ald. ‖ **628** *ἄλλα* **A** *ἀλλὰ* cett. | *ἐόντων τοιούτων* **D** | *ἐπελύπεε* **CpP** ‖ **629** *ὀπέονες* **M**^{ac} *ὀπεῶνες* **DR** *ὀπαῶνες* **S** *ἀπεῶνες* (ex *ὀπᾶωνες* videl. ortum) **Vϸ** ‖ **630** *Πελοπόνησον* **T** *Πελοπόνισων* **ϸ** | *ἀποκεκλείατο* scripsi cf. II 121.*β*,1 *ἀποκεκλέατο* **MRSV** *ἀποκεκλίατο* **D** *ἀπεκεκλέατο* **ABCTpP** *ἀπεκεκληίατο* Stein Hude | *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **C** ‖ **631** *ἀπικέεσθαι* **R** ‖ **632** *ἔδειξε* **D**^{1} | *μὴ* om. **ABCTMpP** ‖ **633** *ἀπὸ τῆς κρήνης* **M** ‖ **634** *Γαργαφίης*] *Γαργαφίης καὶ τοῦ ποταμοῦ* **M** *Γαρσαφίης* **S** | *ᾗ*] *ἣν* **ABCMpP** | *τότε*] *τε* **D** om. **M** | *ἔχουσα* **DRSV** ‖ **635** *οὕτω ἂν*] *οὕτω δ' ἂν* **DRSV** *οὕτω ὧδ' ἂν* olim exstitisse credit Weber *RFIC* XIV (1935) 361 ss. ‖ **636** *ὁ* del. Stein ne ad Asopum referat : respuit Weber l. c. | *εἰς* Thom. Mag. | *διέχον* Thom. Mag. ‖ **637** *ἔπειτα*] *ἐπι* **D** ‖ **637.638** *τὠυτό*] *τοῦτο* **DRSV** ‖ **638** *οἱ Ὠερόη*] *ὁ Ὠερόη* **D**^{ac}**RV** *Ὠερόη* **D**^{c}**ϸ** | *ταύτην εἶναι λέγουσι* **M** ‖ **639** *μεταστῆναι* **SVϸ** ‖ **640** *σι*νόατο* litt. *ι* inter *ο* et *α* suprascr. man. IIa **A** ‖ **642** *ἐξορμεομένους* **MpP** *ἐξορμεωμένους* **CT** ‖ **643** *ταράσοιεν* **A**^{ac}

Ἀσωπὶς Ὠερόη περισχίζεται ῥέουσα ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑπὸ τὴν νύκτα ταύτην ἐδόκεε τοὺς ἡμίσεας ἀποστέλλειν τοῦ στρατοπέδου πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα, ὡς ἀναλάβοιεν τοὺς ὀπέωνας τοὺς ἐπὶ τὰ σιτία οἰχομένους· ἦσαν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἀπολελαμμένοι.

52 *Ταῦτα βουλευσάμενοι κείνην μὲν τὴν ἡμέρην πᾶσαν προσκειμένης τῆς*
ἵππου εἶχον πόνον ἄτρυτον· ὡς δὲ ἥ τε ἡμέρη ἔληγε καὶ οἱ ἱππέες ἐπέ-
παυντο, νυκτὸς δὴ γινομένης καὶ ἐούσης τῆς ὥρης, ἐς τὴν δὴ συνέκειτό
σφι ἀπαλλάσσεσθαι, ἐνθαῦτα ἀερθέντες οἱ πολλοὶ ἀπαλλάσσοντο, ἐς μὲν
τὸν χῶρον, ἐς ὃν συνέκειτο, οὐκ ἐν νόῳ ἔχοντες, οἱ δὲ ὡς ἐκινήθησαν,
ἔφευγον ἄσμενοι τὴν ἵππον πρὸς τὴν Πλαταιέων πόλιν, φεύγοντες δὲ ἀπι-
κνέονται ἐπὶ τὸ Ἡραῖον. (τὸ δὲ πρὸ τῆς πόλιός ἐστι τῆς Πλαταιέων εἴκοσι
53 *σταδίους ἀπὸ τῆς κρήνης τῆς Γαργαφίης ἀπέχον.) ἀπικόμενοι δὲ ἔθεντο*
πρὸ τοῦ ἱροῦ τὰ ὅπλα· καὶ οἱ μὲν περὶ τὸ ἱρὸν ἐστρατοπεδεύοντο, Παυσα-
νίης δὲ ὁρῶν σφέας ἀπαλλασσομένους ἐκ τοῦ στρατοπέδου παρήγγελλε
καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι ἀναλαβόντας τὰ ὅπλα ἰέναι κατὰ τοὺς ἄλλους
τοὺς προϊόντας νομίσας αὐτοὺς ἐς τὸν χῶρον ἰέναι, ἐς τὸν συνεθήκαντο.
2 *ἐνθαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι ἄρτιοι ἦσαν τῶν ταξιάρχων πείθεσθαι Παυσανίῃ,*
Ἀμομφάρετος δὲ ὁ Πολιάδεω λοχηγέων τοῦ Πιτανητέων λόχου οὐκ ἔφη
τοὺς ξείνους φεύξεσθαι οὐδὲ ἑκὼν εἶναι αἰσχυνέειν τὴν Σπάρτην, ἐθώμαζέ
3 *τε ὁρέων τὸ ποιεύμενον ἅτε οὐ παραγενόμενος τῷ προτέρῳ λόγῳ. ὁ δὲ*
Παυσανίης τε καὶ ὁ Εὐρυάναξ δεινὸν μὲν ἐποιεῦντο τὸ μὴ πείθεσθαι
ἐκεῖνον σφίσι, δεινότερον δ' ἔτι κείνου ταῦτα νενωμένου ἀπολιπεῖν τὸν
λόχον τὸν Πιτανήτην, μὴ ἢν ἀπολίπωσι ποιεῦντες, τὰ συνεθήκαντο τοῖσι

AB CT Mp P D RSV(ᵬ)

651 s. Plut. v. quae ad 46,1 adhibuimus

646 *ὀπέονας* **M**[ac] *ὀπεώνας* **B** *ὀπεῶνας* **D** *ὀπεῶνας* **Vᵬ** *ὀπάονας* **R** *ὀπαῶνας* **S** ‖ **648** *ἐκείνην* **DRSV** | *μὲν* om. **D**[1] | *προκειμένης* **CTS** ‖ **650** *δὴ*] *δὲ* **R**[1]**Vᵬ** | *γενομένης* **MD** | *θεούσης* **ABCT** | *δὴ* om. **ABCTMpP** ‖ **651** *ἀπαλλάσσοντο* om. **CT** ‖ **652** *ὃν*] *τὸν* **MpPDRSV** | *ἐνόῳ* **D** | *ὡς*] *ἐς* **C** ‖ **653** *ἀσμένως* Plut. | *τὴν*$_2$] *τὴν τῶν* Plut. ‖ **653.654** *ἀπικνέονται*] cf. Plut. ‖ **654** *ἐπὶ*] cf. Plut. | *Ἥραιον* **ABCTMpP** Plataeensium hoc loco sacrum memoratur quod non est idem atque aliorum incolarum templa quorum mentio fit I 70,3, III 123,1, IV 88,1, 152,4, V 92.η,3, VI 81, 82,2 | *δὲ*] *δὴ* **DRSV** | *τῆς*] *τῶν* **TM** ‖ **655** *Γαρσαφίης* **S** ‖ **656** *ἱρὸν*] *Ἥραιον* **ABCTMpP** ‖ **657** *ὁρέων* **CTMpP** | *παρήγγειλε* **CMᵬ** *παρήγγεγλε* **V** ‖ **658** *ἀναλαβόντες* **B** ‖ **659** *συνεθήκατο* **A**[ac] corr. **A**[1] ‖ **660** *ταξιαρχέων* **DRSV** v. gramm. meam 94 | *τῷ Παυσανίῃ* **M** ‖ **661** *Ἀμορφάρετος δὲ* **R** *Ἀμὄρφάρετος δὲ* **V** *Ἀμμορφάρετος δὲ* **ᵬ** om. **C** | *λοχηγετέων* **Mp** Ald. om. **T** | *Πητανητέων* **D**[1] ‖ **662** *ἐθώυμαζέ* **MpP** Ald. ‖ **663** *ὁρῶν* **AB** | *λόχῳ* **M** ‖ **665** *σφι* **Dᵬ** | *ἐκείνου* **DRSV** | *ταῦτ' ἀναινομένου* **ABCTpP** *ἀναινομένου ταῦτα* **M** ‖ **666** *Πιτανίτην* **CMᵬ**

ἄλλοισι Ἕλλησι, ἀπόληται ὑπολειφθεὶς αὐτός τε Ἀμομφάρετος καὶ οἱ μετ'
αὐτοῦ. ταῦτα λογιζόμενοι ἀτρέμας εἶχον τὸ στρατόπεδον τὸ Λακωνικὸν 4
καὶ ἐπειρῶντο πείθοντές μιν, ὡς οὐ χρεὸν εἴη ταῦτα ποιέειν. καὶ οἱ μὲν 54
παρηγόρεον Ἀμομφάρετον μοῦνον Λακεδαιμονίων τε καὶ Τεγεητέων λε-
λειμμένον, Ἀθηναῖοι δὲ ἐποίευν τοιάδε· εἶχον ἀτρέμας σφέας αὐτούς, ἵνα
ἐτάχθησαν, ἐπιστάμενοι τὰ Λακεδαιμονίων φρονήματα ὡς ἄλλα φρονεόν-
των καὶ ἄλλα λεγόντων. ὡς δὲ ἐκινήθη τὸ στρατόπεδον, ἔπεμπον σφέων 2
ἱππέα ὀψόμενόν τε, εἰ πορεύεσθαι ἐπιχειρέοιεν οἱ Σπαρτιῆται, εἴτε καὶ τὸ
παράπαν μὴ διανοεῦνται ἀπαλλάσσεσθαι, ἐπειρέσθαι τε Παυσανίην, τὸ
χρεὸν εἴη ποιέειν. ὡς δὲ ἀπίκετο ὁ κῆρυξ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ὥρα τέ 55
σφεας κατὰ χώρην τεταγμένους καὶ ἐς νείκεα ἀπιγμένους αὐτῶν τοὺς
πρώτους. ὡς γὰρ δὴ παρηγορέοντο τὸν Ἀμομφάρετον ὅ τε Εὐρυάναξ καὶ
ὁ Παυσανίης μὴ κινδυνεύειν μένοντας μούνους Λακεδαιμονίους, οὔκως
ἔπειθον, ἐς ὃ ἐς νείκεά τε συμπεσόντες ἀπίκατο, καὶ ὁ κῆρυξ ὁ τῶν Ἀθη-
ναίων παρίστατό σφι ἀπιγμένος. νεικέων δὲ ὁ Ἀμομφάρετος λαμβάνει πέ- 2
τρον ἀμφοτέρῃσι τῇσι χερσὶ καὶ τιθεὶς πρὸ ποδῶν τοῦ Παυσανίεω ταύτῃ
τῇ ψήφῳ ψηφίζεσθαι ἔφη μὴ φεύγειν τοὺς ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους. ὁ

AB CT Mp P D RSV(𝔳)
Ὡς δὲ (*δ'* 𝔓) ἀπίκετο (55.1) – βαρβάρους (55.2) exc. floril. 𝔄𝔓

T 669 ss. – cap. 67 Plut. Arist. 19 (330b sqq.) *τὸν Μαρδόνιον ἀνὴρ Σπαρτιάτης ὄνομα Ἀρίμνηστος ἀποκτίννυσι λίθῳ τὴν κεφαλὴν πατάξας* (64,2). … *τοὺς φεύγοντας εἰς τὰ ξύλινα τείχη κατεῖρξαν.* … *λέγονται* … *ἀπὸ τῶν τριάκοντα μυριάδων τετρακισμύριοι φυγεῖν σὺν Ἀρταβάζῳ* (cf. 66,2; 70,5) *τῶν δ'* … *ἀγωνισαμένων ἔπεσον οἱ πάντες ἐπὶ χιλίοις ἑξήκοντα καὶ τριακόσιοι. τούτων Ἀθηναίων* … *ἦσαν δύο καὶ πεντήκοντα,* … *Λακεδαιμόνιοι δ' ἑνὶ πλείους τῶν ἐνενήκοντα, Τεγεᾶται δ' ἑκκαίδεκα* (70,5)· *θαυμαστὸν οὖν τὸ Ἡροδότου* (59,1), *πῶς μούνους τούτους φησὶν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τοῖς πολεμίοις, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων μηδένα.* … *μαρτυρεῖ καὶ τὰ μνήματα κοινὸν γενέσθαι τὸ κατόρθωμα· καὶ τὸν βωμὸν οὐκ ἂν ἐπέγραψαν οὕτως, εἰ μόναι τρεῖς πόλεις ἠγωνίσαντο τῶν ἄλλων* ἀτρέμα *καθεζομένων*

667 *ὑποληφθεὶς* **RV** *ὑπολυφθεὶς* 𝔳 ‖ 669 *ἐπειρώτων* **TS** | *χρεὼν* **CTMpP** ‖ 670 *μούνων* **B** | *Τεγαιητέων* **M** ‖ 670.671 *λελειμμένων* **D** ‖ 671 *ἀτρέμα σφέας* **AB** cf. Plut. ‖ 674 *τε* om. **M** | *ἐπιχειρέοιν* **D**[1] *ἐπιχειροῖεν* **ABCT** ‖ 676 *χρεὼν* **CTMpP** | *ἐς*] *καὶ* **M** ‖ 677 *καὶ – ἀπιγμένους* haplogr. om. **D**[1] | *ἀπιγμένων* **M** ‖ 678 *παρηγόρεον τὸν* **MpPRSV** *παρηγόρευον τὸν* **D** *παρηγορέοντο τὸν* 𝔄𝔓 rell. | *καὶ* om. **C** ‖ 679 *Παυσανίας* 𝔄 | *μόνους* 𝔄 | *Λακεδαιμονίων* **M**𝔄𝔓 | *οὔκουν* 𝔓 *οὔκων* ci. Stein sequ. Hude ‖ 680 *τε* om. 𝔄𝔓 | *ἀπικέατο* **MpP** Ald. *ἀπίκατο* 𝔄𝔓 rell. | *ὁ τῶν*] *τῶν* **ABCTMpP**𝔄𝔓 ‖ 682 *τῶν ποδῶν* **M** | *τοῦ* **M**𝔄𝔓 *τὸν* **B** *τῶν* rell. ‖ 683 *τοὺς ξείνους, ξείνους λέγων τοὺς βαρβάρους* **DSV**𝔄𝔓 *λέγων τοὺς βαρβάρους* secl. Werfer Hude

δὲ μαινόμενον καὶ οὐ φρενήρεα καλέων ἐκεῖνον πρός τε τῶν Ἀθηναίων κή-
ρυκα ἐπειρωτῶντα τὰ ἐντεταλμένα λέγειν [ὁ Παυσανίης] ἐκέλευε τὰ πα-
ρεόντα σφι πρήγματα ἔχρηζέ τε τῶν Ἀθηναίων προσχωρῆσαί τε πρὸς ἑωυ-
56 *τοὺς καὶ ποιέειν περὶ τῆς ἀπόδου, τά περ ἂν καὶ σφεῖς. καὶ ὁ μὲν*
ἀπαλλάσσετο ἐς τοὺς Ἀθηναίους· τοὺς δὲ ἐπεὶ ἀνακρινομένους πρὸς ἑωυ-
τοὺς ἠὼς κατελάμβανε, ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ κατήμενος ὁ Παυσανίης οὐ
δοκέων τὸν Ἀμομφάρετον λείψεσθαι τῶν ἄλλων Λακεδαιμονίων ἀποστιχόν-
των, τὰ δὴ καὶ ἐγένετο, σημήνας ἀπῆγε διὰ τῶν κολωνῶν τοὺς λοιποὺς
2 *πάντας· εἵποντο δὲ καὶ Τεγεῆται. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἦσαν τὰ ἔμπαλιν*
ἢ Λακεδαιμόνιοι· οἱ μὲν γὰρ τῶν τε ὄχθων ἀντείχοντο καὶ τῆς ὑπωρείης
τοῦ Κιθαιρῶνος φοβεόμενοι τὴν ἵππον, Ἀθηναῖοι δὲ κάτω τραφθέντες ἐς
57 *τὸ πεδίον. Ἀμομφάρετος δὲ ἀρχήν γε οὐδαμᾶ δοκέων Παυσανίην τολμή-*
σειν σφέας ἀπολιπεῖν περιείχετο αὐτοῦ μένοντας μὴ ἐκλιπεῖν τὴν τάξιν·
προτερεόντων δὲ τῶν σὺν Παυσανίῃ καταδόξας αὐτοὺς ἰθείῃ τέχνῃ ἀπο-
λείπειν αὐτόν, ἀναλαβόντα τὸν λόχον τὰ ὅπλα ἦγε βάδην πρὸς τὸ ἄλλο
2 *στῖφος. τὸ δὲ ἀπελθὸν ὅσον τε τέσσαρα στάδια ἀνέμενε τὸν Ἀμομφαρέτου*
λόχον περὶ ποταμὸν Μολόεντα ἱδρυμένον Ἀργιόπιόν τε χῶρον καλεόμενον,
τῇ καὶ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἱρὸν ἧσται· ἀνέμενε δὲ τοῦδε εἵνεκα, ἵνα ἢν
μὴ ἀπολίπῃ τὸν χῶρον, ἐν τῷ ἐτετάχατο ὁ Ἀμομφάρετός τε καὶ ὁ λόχος,
3 *ἀλλ' αὐτοῦ μένωσι, βοηθέοι ὀπίσω παρ' ἐκείνους. καὶ οἵ τε ἀμφὶ τὸν*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

684 *οὐ*] *ὡς* **B** ‖ **684-685** *καλέων – ἐπειρωτῶντα* om. **R** | *πρός – κήρυκα* verbo *λέγειν* regitur : *πρός τε* del. Krueger sequ. Hude | *τὸν Ἀθηναῖον* **ABC** *τὸν Ἀθηναίων* **TMpP** ‖ **685** *ὁ Παυσανίης* Kruegero duce del. Hude ‖ **686** *τε* om. **P**^ac^**D**^c^**R SV** ‖ **687-689** *καὶ ποιέειν – ἑωυτοὺς* haplogr. om. **R** ‖ **689** *καθήμενος* **C** ‖ **690.691** *ἀποστειχόντων* **TMR** ‖ **691** *καὶ* om. **DRSV** | *κωλῶν* **S** ‖ **691-692** *τοὺς λοιποὺς πάντας*] *τὸν στρατόν* **M** ‖ **692** *ἦσαν* om. **T** ‖ **694** *κάτω στραφθέντες* **C** *κάτω τραφέντες* **RS** *κἄτραφέντες* **V** *κατατραφέντες* **𝔟** ‖ **695** *Ἀμορφάρετος* **R** | *γε*] *τε* codd. em. Schweighaeuser sequ. Stein Hude | *Παυσανίην*] *Ἀμορφάρετον* **M** ‖ **696** *περιείχετο – ἐκλιπεῖν* haplogr. om. **D**[1] ‖ **697** *προτερόντων* **D**[1] *προτέρων* **M** | *δὲ* om. **M** | *κάρτα δόξας* **T** *καταδόξαντας* **RSV** | *ἰθείῃ τέχνῃ*] *θείῃ τέχνῃ* **DRSV** *εὐηθίῃ ἢ τέχνῃ* ci. Reiske ‖ **697.698** *ἀπολίπειν* **C** *ἀπολιπεῖν* **pPDRSV** *καταλιπεῖν* **M** ‖ **698** *τὸν λόχον* om. **Mp** Ald. | *ἦγε*] *ἄγειν* **T** | *ἄλλο* om. **DRSV** ‖ **699** *ἀπελθὼν* **D** | *τέσσαρα*] *δέκα* codd. em. Pingel *Kritiske Anmærkninger til Herodots 7de, 8de og 9de Bog*, Hafniae 1874, 46, cf. Hemmerdinger *Les mss. d'Hérodote* 167 et gramm. meam 20 ‖ **700** *περὶ*] *παρὰ* **T** | *Μελόεντα* **T** *Μορόεντα* **DR**[1] *Μοόεντα* **R**[2]**SV** | *Ἀργίοπτόν* **T** ‖ **701** *ἧσται*] *ἵστα* **R** *ἵσται* **SV𝔟** | *εἵνεκε* **DRSV** ‖ **702** *ἀπολείπῃ* **ABCT pP** | *τῷ*] *ᾧ* **ABCT** | *τε* om. **M** ‖ **703** *βοηθέει* **T** *βοηθέῃ* **M**

Ἀμομφάρετον παρεγίνοντό σφι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν βαρβάρων προσέκειτο
πᾶσα. οἱ γὰρ ἱππόται ἐποίευν, οἷον καὶ ἐώθεσαν ποιέειν αἰεί, ἰδόντες δὲ
τὸν χῶρον κεινόν, ἐν τῷ ἐτετάχατο οἱ Ἕλληνες τῇσι προτέρῃσι ἡμέρῃσι,
ἤλαυνον τοὺς ἵππους αἰεὶ τὸ πρόσω καὶ ἅμα καταλαβόντες προσεκέατό
σφι.

Μαρδόνιος δὲ ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀποιχομένους ὑπὸ νύκτα εἶδέ 58
τε τὸν χῶρον ἔρημον, καλέσας τὸν Ληρισαῖον Θώρηκα καὶ τοὺς ἀδελφεοὺς
αὐτοῦ Εὐρύπυλον καὶ Θρασυδαῖον ἔλεγε· «ὦ παῖδες Ἀλεύεω, ἔτι τί λέξετε 2
τάδε ὁρῶντες ἔρημα; ὑμεῖς γὰρ οἱ πλησιόχωροι ἐλέγετε Λακεδαιμονίους
οὐ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ ἄνδρας εἶναι τὰ πολέμια πρώτους· τοὺς
πρότερόν τε μετισταμένους ἐκ τῆς τάξιος εἴδετε, νῦν τε ὑπὸ τὴν παροιχο-
μένην νύκτα καὶ οἱ πάντες ὁρῶμεν διαδράντας· διέδεξάν τε, ἐπεί σφεας
ἔδεε πρὸς τοὺς ἀψευδέως ἀρίστους ἀνθρώπων μάχῃ διακριθῆναι, ὅτι οὐδέ-
νες ἄρα ἐόντες ἐν οὐδαμοῖσι ἐοῦσι Ἕλλησι ἐναπεδεικνύατο. καὶ ὑμῖν μὲν 3
ἐοῦσι Περσέων ἀπείροισι πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγίνετο συγγνώμη ἐπαινεόντων
τούτους, τοῖσί τι καὶ συνηδέαται. Ἀρταβάζου δὲ θῶμα καὶ μᾶλλον ἐποιεύ-
μην τὸ καταρρωδῆσαι Λακεδαιμονίους καταρρωδήσαντά τε ἀποδέξασθαι
γνώμην δειλοτάτην – ὡς χρεὸν εἴη ἀναζεύξαντας τὸ στρατόπεδον ἰέναι ἐς
τὸ Θηβαίων ἄστυ πολιορκησομένους –, τὴν ἔτι πρὸς ἐμεῦ βασιλεὺς πεύσε-
ται· καὶ τούτων μὲν ἑτέρωθι ἔσται λόγος. νῦν δὲ ἐκείνοισι ταῦτα ποιεῦσι 4
οὐκ ἐπιτρεπτέα ἐστί, ἀλλὰ διωκτέοι εἰσί, ἐς ὃ καταλαμφθέντες δώσουσι

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

704 *παρεγένοντό* **Mp** Ald. ‖ 705 *ὁκοῖον* **M** | *εἰώθεσαν* **MSV𝔳** | *ἀεὶ* **ABT** om. **M** ‖ 706 *ἐκεῖνον* **T** | *τῷ*] *ᾧ* **CTMpP** ‖ 707 *ἀεὶ* **AB** ‖ 709 *ἐπείθετο* **V**^ac *ἐπύθετο* **V**^c**𝔳** cett. | *οἰχομένους* **M** ‖ 710 *τε* om. **RSV** | *Ληρισσαῖον* **pRSV** ‖ 711 *Θρασυδιαῖον* **S** *Θρασύδηον* **ABCTpP** *Θρασύδιον* **M** Ald. | *τί* haplogr. om. **CTM** | *λέγετε* **M** ‖ 712 *ὁρέοντες* **TMP** *ὁρέωντες* **C** | *ὑμεῖς δὲ γὰρ* **D** | *λέγετε* **CTMpP** ‖ 715 *οἱ πάντες*] *ἅπαντες* propos. Pingel fort. recte | *ὁρέομεν* **MpP** Ald. *ὁρέωμεν* **CT** | *διαδράντες* **C** ‖ 718 *γε*] *τε* **DRSV** ‖ 719 propositio relativa *τοῖσί τι καὶ συνηδέαται* „quibuscum una (*συν-*) alicuius rei eos puditum est“ (v. infra) subiecti loco fungitur ad particip. *ἐπαινεόντων* (quod omnino non ‚absolutum‘ esse iudicandum est substantivo carens vel dativum *ὑμῖν* continuans, sicut habent Kuehner-Gerth II. 111, Schwyzer-Debrunner II. 400) | *συνειδέαται* **D** *συνηδέατε* **A**^man.rec. **P**^ac: *συνηδέαται* a verbo *συναιδεῖσθαι* derivatur (quod a *GEL* abest, sed v. gramm. meam 149, 160, 173) neque plusquamperfecti quaevis ficta forma *συνηδέατε* a Porto proposita et quamvis a Reiskio resputa ab edd. recepta probanda est | *δὲ* om. **D** | *θῶυμα* **MpPDRSV** ‖ 720 *τὸ καὶ καταρρωδῆσαι* **ABCTMpP** ‖ 721 *χρεὼν* **CTMpP** ‖ 722 *Θηβαῖον* **V𝔳** ‖ 724 *ἐπιτρεπέα* **Tp**

59 *ἡμῖν, τῶν δὴ ἐποίησαν Πέρσας πάντων, δίκας.» ταῦτα εἴπας ἦγε τοὺς*
Πέρσας δρόμῳ διαβάντας τὸν Ἀσωπὸν κατὰ στίβον τῶν Ἑλλήνων ὡς δὴ
ἀποδιδρησκόντων ἐπεῖχέ τε ἐπὶ Λακεδαιμονίους τε καὶ Τεγεήτας μούνους·
Ἀθηναίους γὰρ τραπομένους ἐς τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν ὄχθων οὐ κατώρα.
2 *Πέρσας δὲ ὁρῶντες ὁρμημένους διώκειν τοὺς Ἕλληνας οἱ λοιποὶ τῶν βαρ-*
βαρικῶν τελέων ἄρχοντες αὐτίκα ἅπαντες ἦραν τὰ σημήια καὶ ἐδίωκον,
ὡς ποδῶν ἕκαστος εἶχον, οὔτε κόσμῳ οὐδενὶ κοσμηθέντες οὔτε τάξει. καὶ
οὗτοι μὲν βοῇ τε καὶ ὁμίλῳ ἐπῇσαν ὡς ἀναρπασόμενοι τοὺς Ἕλληνας·
60 *Παυσανίης δέ, ὡς προσέκειτο ἡ ἵππος, πέμψας πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἱπ-*
πέα λέγει, τάδε «ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀγῶνος μεγίστου προκειμένου ἐλευθέ-
ρην εἶναι ἢ δεδουλωμένην τὴν Ἑλλάδα προδεδόμεθα ὑπὸ τῶν συμμάχων,
ἡμεῖς τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπὸ τὴν παροιχομένην
2 *νύκτα διαδράντων. νῦν ὦν δέδοκται τὸ ἐνθεῦτεν ποιητέον ἡμῖν, ἀμυνομένους*
γάρ, τῇ δυνάμεθα ἄριστα, περιστέλλειν ἀλλήλους. εἰ μέν νυν ἐς ὑμέας
ὅρμησε ἀρχὴν ἡ ἵππος, χρῆν δὴ ἡμέας τε καὶ τοὺς μετ' ἡμέων τὴν Ἑλ-
λάδα οὐ προδιδόντας Τεγεήτας βοηθέειν ὑμῖν· νῦν δέ – ἐς ἡμέας γὰρ
ἅπασα κεχώρηκε – δίκαιοί ἐστε ὑμεῖς πρὸς τὴν πιεζομένην μάλιστα τῶν
3 *μοιρέων ἀμυνέοντες ἰέναι. εἰ δὲ ἄρα αὐτοὺς ὑμέας καταλελάβηκε ἀδύ-*
νατόν τι βοηθέειν, ὑμεῖς δ' ἡμῖν τοὺς τοξότας ἀποπέμψαντες χάριν θέσθε.
συνοίδαμεν δὲ ὑμῖν ὑπὸ τὸν παρεόντα τόνδε πόλεμον ἐοῦσι πολλὸν
61 *προθυμοτάτοισι ὥστε καὶ ταῦτα ἐσακούειν.» ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς*
ἐπύθοντο, ὁρμέατο βοηθέειν καὶ τὰ μάλιστα ἐπαμύνειν, καί σφι ἤδη στίχ-

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

T 727 v. quae ad 54,1 e Plut. laudavimus

742 v. quae ad III 42,4 e Photio adhibuimus

726 *δὴ* om. **M** ‖ 727 *ἐπεί γε* **M** | *Λακεδαιμονίους καὶ Τεγαιήτας* **M** ‖ 728 *εἰς* **M** | *κατόρα* **DV**[ac] *κατώρα* **V**[c]**𝔳** cett. ‖ 729 *ὁρέοντες* **TMpP** *ὁρέωντες* **C** | *ὡρμημένους* **CTMpPDRSV**[c] ‖ 730 *αὐτίκα ἅπαντες* haplogr. om. **S** | *πάντες* **ABCTMpP** ‖ 731 *ἕκαστοι* **ABCMpP** fin. voc. comp. not. **V** *ἕκαστι* **𝔳** | *ἦκον* **DRSV** | *τάξι* **AB MpP** ‖ 732 *ἐπήεσαν* **M** | *ἀναρπασάμενοι* (*ά* in litt.) **A** *ἁρπασόμενοι* **DRSV** ‖ 733.734 *ἱππέα*] *ἄνδρα* **T** ‖ 734–735 *ἐλευθερίην εἶναι ἢ δουλοσύνην τῇ Ἑλλάδι* **M** ‖ 736 *οἱ*$_2$ om. **D𝔳** | *παροιχημένην* **RV𝔳** ‖ 737 *τὸ ποιητέον* **ABCTMpP** | *ὑμῖν* **ABC TP**[1] ‖ 738 *δυνάμει* **M** | *ἡμέας* **T** ‖ 739 *ὥρμησε* **CTMpPSV𝔳** | *τε* om. **M** ‖ 740 *Τεγαιήτας* **M** ‖ 741 *πᾶσα* **DRSV** ‖ 742–743 *τι ἀδύνατον* **M** ‖ 743 *χάριν θέσθαι* **C**[1]**RV𝔳** *ὑμῶν χάριν θέσθαι* **T** ‖ 744 *πολλὸν*] *πλὴν* **M** ‖ 746 *ὡρμέατο* **CTpPDRSV** cf. gramm. meam 140 | *βοηθεῖν* **C** ‖ 746–747 *στείχουσι* **MpPD**[2]**SV**

*ουσι ἐπιτίθενται οἱ ἀντιταχθέντες Ἑλλήνων τῶν μετὰ βασιλέος γενομένων
ὥστε καὶ μηκέτι δύνασθαι βοηθῆσαι· τὸ γὰρ προσκείμενόν σφεας ἐλύπεε.
οὕτω δὴ μουνωθέντες Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεῆται ἐόντες σὺν ψιλοῖσι* 2
*ἀριθμὸν οἱ μὲν πεντακισμύριοι, Τεγεῆται δὲ τρισχίλιοι (οὗτοι γὰρ οὐδαμᾶ
ἀπεσχίζοντο ἀπὸ Λακεδαιμονίων), ἐσφαγιάζοντο ὡς συμβαλέοντες Μαρδο-
νίῳ καὶ τῇ στρατιῇ τῇ παρεούσῃ. καὶ οὐ γάρ σφι ἐγίνετο τὰ σφάγια χρη-* 3
*στά, ἔπιπτον δ' αὐτῶν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ πολλοί, καὶ πολλῷ πλεῦνες
ἐτρωματίζοντο· φράξαντες γὰρ τὰ γέρρα οἱ Πέρσαι ἀπίεσαν τῶν τοξευμά-
των πολλὰ ἀφειδέως οὕτω ὥστε πιεζομένων τῶν Σπαρτιητέων καὶ τῶν
σφαγίων οὐ γινομένων ἀποβλέψαντα τὸν Παυσανίην πρὸς τὸ Ἥραῖον τὸ
Πλαταιέων ἐπικαλέσασθαι τὴν θεὸν χρῄζοντα μηδαμῶς σφέας ψευσθῆναι
τῆς ἐλπίδος. ταῦτα δ' ἔτι τούτου ἐπικαλεομένου προεξαναστάντες πρότεροι* 62
*οἱ Τεγεῆται ἐχώρεον ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ τοῖσι Λακεδαιμονίοισι αὐτίκα
μετὰ τὴν εὐχὴν τὴν Παυσανίεω ἐγίνετο θυομένοισι τὰ σφάγια χρηστά. ὡς
δὲ χρόνῳ κοτὲ ἐγίνετο, ἐχώρεον καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς Πέρσας, καὶ οἱ Πέρσαι
ἀντίοι τὰ τόξα μετέντες· ἐγίνετο δὲ πρῶτον περὶ τὰ γέρρα μάχη. ὡς δὲ* 2
*ταῦτα ἐπεπτώκεε, ἤδη ἐγίνετο ἡ μάχη ἰσχυρὴ παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον καὶ
χρόνον ἐπὶ πολλόν, ἐς ὃ ἀπίκοντο ἐς ὠθισμόν· τὰ γὰρ δόρατα ἐπιλαμ-
βανόμενοι κατέκλων οἱ βάρβαροι. λήματι μέν νυν καὶ ῥώμῃ οὐκ ἥσσονες* 3
*ἦσαν οἱ Πέρσαι, ἄνοπλοι δὲ ἐόντες καὶ πρὸς ἀνεπιστήμονες ἦσαν καὶ οὐχ
ὅμοιοι τοῖσι ἐναντίοισι σοφίην. προεξαΐσσοντες δὲ κατ' ἕνα καὶ δέκα καὶ*

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

T 765–777 Plut. de Hdt.i mal. 43 (mor. 874a) *ἐν ... Πλαταιαῖς ... ἑτέρας ψυχὰς μεταλαβόντες* λήματι μὲν καὶ – ἦσαν· ἡ δὲ ἐσθὴς ἔρημος οὖσα ὁπλῶν, πλεῖστον ἐδηλήσατό σφεας· πρὸς γὰρ ὁπλίτας – ἐποιέοντο

747 *βασιλέως* **M** ‖ 748 *καὶ* om. **ABCTMpP** | *προκείμενον* **R** ‖ 749 *Τεγαιῆται* **M** | *ἐώντες* **V**[c]**𝔳** ‖ 750 *Τεγαιῆται* **M** ‖ 753 *δ'*] *δὲ* **TMpPDRSV** *δι'* **C** *τε* propos. Schaefer ‖ 754 *γέρα* **ACRSV** litt. *ρ* alt. suprascr. **A**[2] | *τῶν* om. **Mp** Ald. ‖ 756 *Ἥραιον* **ABCTpP** *τὸ Ἡραῖον* **D**[c] | *τὸ*$_2$] *τῶν* **M** ‖ 758 *ταῦτα δὲ αὐτοῦ* **M** | *ἐπικαλευμένου* **p** Ald. *ἐπικαλευαμένου* **M** | *πρότερον* **DRSV** ‖ 759 *Τεγαιῆται* **M** ‖ 760 *θυμεομένοισι* **V𝔳** om. **M** ‖ 760–761 *ὡς – ἐγίνετο* om. cod. Vat. gr. 122 Valla ‖ 761 *ἐγένετο* **AB** ‖ 762 *πρῶτα* **M** | *γέρρα*] *γέρα* **CR**[1]**S𝔳** *τόξα* **M** ‖ 763 *ἡ* om. **P**[ac]**DRSV** | *αὐτὸ δὴ τὸ* **MpP** | *Δημήτρειον* **M** ‖ 764 *πολόν* **M** | *ἐς ὃ*] *ἐσὸ ἑ* **V𝔳** | *ὠθησμόν* **C**[1]**pP** ‖ 765 *διέκλων* **M** | *λήματι* **pP** Plut. *λήμματι* rell. | *μέν νυν*] *μὲν* Plut. | *ἔσσονες* **MpP** Ald. *ἔσονες* **C** ‖ 766 *ἔσαν* **M** Ald. | *ἀνάπλοι* **D** | *ἦσαν*] *ἔσαν* **M** Ald. *ἦσαν οἱ Πέρσαι* **R** ‖ 766–767 *οὐχ ὅμοιοι* **ABCTMpPS** cf. I 52, III 105,2 et gramm. meam 38 ‖ 767 *ἀντίοισι* **DRSV** | *κατὰ ἕνα καὶ δέκα* fort. rectius **R𝔳** cf. gramm. meam 38 | *καὶ*$_2$ om. **RSV**

πλεῦνές τε καὶ ἐλάσσονες συστρεφόμενοι ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας
63 καὶ διεφθείροντο. τῇ δὲ ἐτύγχανε αὐτὸς ἐὼν Μαρδόνιος ἀπ' ἵππου τε
μαχόμενος λευκοῦ ἔχων τε περὶ ἑωυτὸν λογάδας Περσέων τοὺς ἀρίστους
χιλίους, ταύτῃ δὲ καὶ μάλιστα τοὺς ἐναντίους ἐπίεσαν. ὅσον μέν νυν
χρόνον Μαρδόνιος περιῆν, οἱ δὲ ἀντεῖχον καὶ ἀμυνόμενοι κατέβαλλον
2 πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων· ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε καὶ τὸ περὶ
ἐκεῖνον τεταγμένον ἐὸν ἰσχυρότατον ἔπεσεν, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι
ἐτράποντο καὶ εἶξαν τοῖσι Λακεδαιμονίοισι. πλεῖστον γάρ σφεας ἐδηλέετο
ἡ ἐσθὴς ἔρημος ἐοῦσα ὅπλων, πρὸς γὰρ ὁπλίτας ἐόντες γυμνῆτες ἀγῶνα
64 ἐποιεῦντο. ἐνθαῦτα ἥ τε δίκη τοῦ φόνου τοῦ Λεωνίδεω κατὰ τὸ χρηστή-
ριον τοῖσι Σπαρτιήτῃσι ἐκ Μαρδονίου ἐπετελέετο, καὶ νίκην ἀναιρέεται
καλλίστην ἁπασέων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου τοῦ Ἀνα-
2 ξανδρίδεω. (τῶν δὲ κατύπερθέ οἱ προγόνων τὰ οὐνόματα εἴρηται ἐς Λεω-
νίδην· ὡυτοὶ γάρ σφι τυγχάνουσι ἐόντες.) ἀποθνήσκει δὲ Μαρδόνιος ὑπὸ
Ἀειμνήστου ἀνδρὸς ἐν Σπάρτῃ λογίμου, ὃς χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ Μη-
δικὰ ἔχων ἄνδρας τριηκοσίους συνέβαλε ἐν Στενυκλήρῳ πολέμου ἐόντος
65 Μεσσηνίοισι πᾶσι καὶ αὐτός τε ἀπέθανε καὶ οἱ τριηκόσιοι. ἐν δὲ Πλαταί-
ῃσι οἱ Πέρσαι ὡς ἐτράποντο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἔφευγον οὐδένα

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

T 778 s. Plut. Aristid. et Caton. comp. 2 *Ἀριστείδης μὲν ἐν οὐδενὶ τῶν κατορθωμάτων γέγονε πρῶτος, ... ἐν δὲ Πλαταιαῖς φησιν Ἡρόδοτος ἀνελέσθαι* καλλίστην νίκην *Παυσανίαν* ‖ 781 s. Aristodemos (Jacoby *FGrH* 104 F1, § 2.5) *ἐνταῦθα Μαρδόνιος ἔπεσεν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ μαχόμενος ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Ἀειμνήστου ἀνδρὸς Λακεδαιμονίου* et v. quae ad 54,1 e Plut. adhibuimus

785 s. Suid. *κόσμος· 'τάξις' καὶ Ἡρόδοτος·* οἱ *δὲ* Πέρσαι *ἡσσηθέντες* ἔφευγον οὐδενὶ κόσμῳ, *τουτέστι 'τάξει'*

768 *ἐλάττονες* **CT** ‖ 769 *Μαρδόνιος ἐὼν* **T** ‖ 771 *δὴ* **M** Ald. | *ἐπιέεσαν* **T** ‖ 772 *οἳ δὲ* **C** *οἵδε* **D** *οἵδεν* **RV𝔟** | *ἀμυνόμενοι* om. **M** ‖ 773 *τῶν*] *τοὺς* **R** om. **D** ‖ 774 *ἐὼν* **A**[1]**B** om. **T** | *οἱ ἄλλοι* om. **C** ‖ 775 *ἐδηλήσατο* Plut. ‖ 776 *οὖσα* **T** Plut. | *ἐόντας γυμνῆτας* **B** *γυμνῆτας ἐόντες* **M** | *ἀγῶνας* **RSV** *ἀγῶνος* **D** *τὸν ἀγῶνα* **M** ‖ 777 *ἐποιέοντο* Plut. ‖ 778 *τὸ τοῖσι* **DRSV** | *ἐκ*] *ὁ* ut vid. **M** | *ἐπιτελέετο* **RSV** *ἐτελέετο* **M** ‖ 780 *προγόνων* om. **M** ‖ 781 *οὗτοι* **ABCT** ‖ 782 *Ἀϊμνήστου* **AB** *Ἀριμνήστου* **DRSV** cf. Plut. et Aristodemum et v. G. Herman *CQ* NS XXXIX (1989) 83–93 s.f. coll. Thuc. III 52,5 parce Huxley *Greek, Roman and Byz. St.* IV (1963) 5–7, qui 72,2 confert, ubi tamen de alio viro mentio fit | *ἀνδρὸς ἐόντος ἐν* **T** | *χρόνον* **T** ‖ 783 *συνέβαλλε* **C** ‖ 784 *Μεσηνίοισι* **CTSV** | *ἀπέθανε* om. **D** ‖ 784.785 *Πλαταιῇσι* **CT MpPS** ‖ 785 *ἐτράπησαν* **Mp** Ald. | *ἔφυγον* **M** *ἔφευγον* Suid. rell. ‖ 785–786 *οὐδένα κόσμον*] cf. Suid.

κόσμον ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ ἑωυτῶν καὶ ἐς τὸ τεῖχος τὸ ξύλινον, τὸ ἐποι-
ήσαντο ἐν μοίρῃ τῇ Θηβαΐδι. θῶμα δέ μοι, ὅκως παρὰ τῆς Δήμητρος τὸ 2
ἄλσος μαχομένων οὐδὲ εἷς ἐφάνη τῶν Περσέων οὔτε ἐσελθὼν ἐς τὸ τέ-
μενος οὔτε ἐναποθανών, περί τε τὸ ἱρὸν οἱ πλεῖστοι ἐν τῷ βεβήλῳ ἔπεσον.
δοκέω δέ, εἴ τι περὶ τῶν θείων πρηγμάτων δοκέειν δεῖ, ἡ θεὸς αὐτή
σφεας οὐκ ἐδέκετο ἐμπρήσαντας τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Ἐλευσῖνι ἀνακτόριον.

Αὕτη μέν νυν ἡ μάχη ἐπὶ τοσοῦτο ἐγένετο· Ἀρτάβαζος δὲ ὁ Φαρνάκεος 66
αὐτίκα τε οὐκ ἠρέσκετο κατ' ἀρχὰς λειπομένου Μαρδονίου ἀπὸ βασιλέος
καὶ τότε πολλὰ ἀπαγορεύων οὐδὲν ἤνυεν συμβάλλειν οὐκ ἐῶν· ἐποίησέ τε
αὐτὸς τοιάδε, ὡς οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖσι πρήγμασι τοῖσι ἐκ Μαρδονίου
ποιευμένοισι. τῶν ἐστρατήγεε ὁ Ἀρτάβαζος (εἶχε δὲ δύναμιν οὐκ ὀλίγην, 2
ἀλλὰ καὶ ἐς τέσσαρας μυριάδας ἀνθρώπων περὶ ἑωυτόν), τούτους, ὅκως ἡ
συμβολὴ ἐγίνετο, εὖ ἐξεπιστάμενος, τὰ ἔμελλε ἀποβήσεσθαι ἀπὸ τῆς μά-
χης, ἦγε κατηρτισμένως παραγγείλας κατὰ τὠυτὸ ἰέναι πάντας, τῇ ἂν
αὐτὸς ἐξηγῆται, ὅκως ἂν αὐτὸν ὁρῶσι σπουδῆς ἔχοντα. ταῦτα παραγγεί- 3
λας ὡς ἐς μάχην ἦγε δῆθεν τὸν στρατόν· προτερέων δὲ τῆς ὁδοῦ ὁρᾷ καὶ
δὴ φεύγοντας τοὺς Πέρσας. οὕτω δὴ οὐκέτι τὸν αὐτὸν κόσμον κατηγέετο,
ἀλλὰ τὴν ταχίστην ἐτρόχαζε φεύγων οὔτε ἐς τὸ ξύλινον οὔτε ἐς τὸ Θη-
βαίων τεῖχος, ἀλλὰ ἐς Φωκέας, ἐθέλων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον
ἀπικέσθαι. καὶ δὴ οὗτοι μὲν ταύτῃ ἐτράποντο· τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων 67
τῶν μετὰ βασιλέος ἐθελοκακεόντων Βοιωτοὶ Ἀθηναίοισι ἐμαχέσαντο
χρόνον ἐπὶ συχνόν, οἱ γὰρ μηδίζοντες τῶν Θηβαίων οὗτοι εἶχον προθυμίην

AB CT Mp P D RSV(𝔡)

786 *ἑωυτὸν* **RV𝔡** | *τὸ ξύλινον τεῖχος* **M** ‖ **787** *θῶυμα* **MpP** Ald. | *δέ μοι* om. **M** | *παρὰ*] *περὶ* **Mp** Ald. ‖ **788** *οὐδεὶς* **D** | *εἰσελθὼν* **D** ‖ **789** *περὶ τὸ ἱρόν· οἱ δὲ πλεῖστοι* **MpPDRSV** | *ἐν*] *δὲ ἐν* **T** om. **M** ‖ **790** *δοκέω*] *δεδήσθω* ut vid. **M** | *πραγμάτων* **p** | *δοκοίην* **T** | *δεῖ εἰ ἡ θεὸς* **M** ‖ **791** *οὐκ ἐδέξατο* **CTpP** om. (cf. infra) **M** | *Ἐλευσῖνοι* **R** | *ἀνάκτορον* **ABCTP**[1] *ἀνακτόριον οὐκ ἐδέξατο* (v. supra) **M** ‖ **792** *τοσοῦτον* **MRSV** | *Φαρνάκεως* **C** ‖ **793** *ἀρέσκετο* **M** Ald. ‖ **796** *ὁ* om. **ABCTMpP** ‖ **797** *εἰς* **M** | *τέσσερας* **BTMpPS** | *αὐτόν* **DRSV** ‖ **798** *ἐγένετο* **CRSV** | *συμβήσεσθαι* **S** ‖ **799** *ἤϊε* **ABCT** | *κατηρτισμένος* **S** *κατηρτημένως* **AB** *κατηρτημένος* **CTMpP** *κατηρτισμένους* **V**[1] *κατηρτισμένως* **V**[2]**𝔡** cod. cett. necnon Vat. gr. 122 unde illud Vallae *ducebat instructos* derivandum esse iudicat Alberti *Boll. Comit. Prep.* NS VII (1959) 83 contra Weberum *RFIC* XIV (1935) 362 | *κατ' αὐτὸ* **TMpP** *κατὰ τοῦτο* **DRSV** ‖ **800** *ἐξηγέηται* **MDRSV** | *ἂν* om. **DRSV** | *ὁρέωσι* **M** Ald. ‖ **801** *προτερέως* **C** *προτερεύων* **M** Ald. | *ὅρα* **D**[ac] *ὥρα* **MpPD**[c]**RSV** ‖ **803** *ξύλινον τεῖχος* **S** ‖ **803–804** *Θηβαῖον* **SV**[ac] ‖ **804** *εἰς* **RV𝔡** ‖ **806** *βασιλέως* **C** ‖ **807** *ἐπὶ συχνόν* om. **R**

*οὐκ ὀλίγην μαχόμενοί τε καὶ οὐκ ἐθελοκακέοντες, οὕτω ὥστε τριηκόσιοι
αὐτῶν οἱ πρῶτοι καὶ ἄριστοι ἐνθαῦτα ἔπεσον ὑπὸ Ἀθηναίων· ὡς δὲ
ἐτράποντο καὶ οὗτοι, ἔφευγον ἐς τὰς Θήβας, οὐκ ᾗπερ οἱ Πέρσαι καὶ τῶν
ἄλλων συμμάχων ὁ πᾶς ὅμιλος, οὔτε διαμαχεσάμενος οὐδενὶ οὔτε τι ἀποδε-*
68 *ξάμενος ἔφευγον. (δῆλόν τε ἐμοί, ὅτι πάντα τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων
ἤρτητο ἐκ Περσέων, εἰ καὶ τότε οὗτοι πρὶν ἢ καὶ συμμῖξαι τοῖσι πολεμί-
οισι ἔφευγον, ὅτι καὶ τοὺς Πέρσας ὥρων, οὕτω τε πάντες ἔφευγον πλὴν
τῆς ἵππου τῆς τε ἄλλης καὶ τῆς Βοιωτίης· αὕτη δὲ τοσαῦτα προσωφέλεε
τοὺς φεύγοντας, αἰεί τε πρὸς τῶν πολεμίων ἄγχιστα ἐοῦσα ἀπείργουσά τε
τοὺς φιλίους φεύγοντας ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων.) οἱ μὲν δὴ νικῶντες εἵποντο*
69 *τοὺς Ξέρξεω διώκοντές τε καὶ φονεύοντες· ἐν δὲ τούτῳ τῷ γινομένῳ
φόβῳ ἀγγέλλεται τοῖσι ἄλλοισι Ἕλλησι τοῖσι περὶ τὸ Ἡραῖον τεταγμένοισι
καὶ ἀπογενομένοισι τῆς μάχης, ὅτι μάχη τε γέγονε καὶ νικῷεν οἱ μετὰ
Παυσανίεω· οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα οὐδένα κόσμον ταχθέντες οἱ μὲν
ἀμφὶ Κορινθίους ἐτράποντο διὰ τῆς ὑπωρείης καὶ τῶν κολωνῶν τὴν φέ-
ρουσαν ἄνω ἰθὺ τοῦ ἱροῦ τῆς Δήμητρος, οἱ δὲ ἀμφὶ Μεγαρέας τε καὶ*
2 *Φλιασίους διὰ τοῦ πεδίου τὴν λειοτάτην τῶν ὁδῶν. ἐπείτε δὲ ἀγχοῦ τῶν
πολεμίων ἐγίνοντο οἱ Μεγαρέες καὶ Φλιάσιοι, ἀπιδόντες σφέας οἱ τῶν Θη-
βαίων ἱππόται ἐπειγομένους οὐδένα κόσμον ἤλαυνον ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ἵπ-
πους, τῶν ἱππάρχεε Ἀσωπόδωρος ὁ Τιμάνδρου. ἐσπεσόντες δὲ κατεστόρε-
σαν αὐτῶν ἑξακοσίους, τοὺς δὲ λοιποὺς κατήραξαν διώκοντες ἐς τὸν Κι-
θαιρῶνα.*

70 *Οὗτοι μὲν δὴ ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἀπώλοντο· οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος
ὅμιλος ὡς κατέφυγον ἐς τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔφθησαν ἐπὶ τοὺς πύργους*

AB CT Mp P D RSV(ϸ)

808 *μαχεόμενοί* **ABCTM** | *οὐκ* om. **M** ‖ 810 *οὐ τῇ περ* propos. Stein recep. Hude v. quae ad VII 173,1 adnotavi ‖ 811 *οὐδὲν* **T** ‖ 811.812 *ἀποδεξάμενός τι* **MpP** Ald. ‖ 812 *δηλοῖ* codd. *δῆλόν* temptavi sicut iam proposuerat Valckenaer ad II 117 ubi tamen *ταῦτα τὰ ἔπεα καὶ τόδε τὸ χωρίον* subiecti loco ad verbum *δηλοῖ* fungitur minimeque illud grammaticorum (cf. Kuehner-Gerth I. 94) accipiendum est hoc verbum apud nostrum vel aliis locis minus lucide expressis intransitive vel impersonaliter posse usurpari ‖ 812–814 *δηλοῖ – ἔφευγον* (814) haplogr. om. **T** ‖ 812 *τε μοὶ* **ABCMpP** ‖ 813 *ἤρτηντο* **RSV** ‖ 814 *ὅρων* **D**[1] *ἑώρων* **ABCTMpP** ‖ 818 *τε* om. **TMpP** ‖ 819 *φόνῳ* **A**[2]**M** | *ἄλλοισι* om. **DRSV** | *περὶ τὸ Ἰραῖον τεταγμένοισι* **R** *ταταγμένοισι περὶ τὸ Ἥραιον* **ABCTMpP** ‖ 822 *ὑπωρέης* **ABCTMpP** | *τὸν κολωνὸν* **T** ‖ 823 *ἄνω* om. **DRSV** | *ἰθὺ* om. **T** ‖ 825 *ἐγένοντο* **M** | *ἀποδιδόντες* **M** Ald. *ἀποδιδότες* **p** | *τῶν* om. **DRSV** ‖ 826 *ἐπηγομένους* **T** ‖ 827.828 *κατεστώρεσαν* **B** ‖ 828 *κατήρραξαν* **T** *κατέραξαν* **M** ‖ 831 *ἐς*] *ἐπὶ* **T**

ἀναβάντες πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι, ἀναβάντες δὲ ἐφρά-
ξαντο, ὡς ἠδυνέατο ἄριστα τὸ τεῖχος. προσελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμο-
νίων κατεστήκεέ σφι τειχομαχίη ἐρρωμενεστέρη. ἕως μὲν γὰρ ἀπῆσαν οἱ 2
Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἠμύνοντο καὶ πολλῷ πλέον εἶχον τῶν Λακεδαιμονίων ὥστε
οὐκ ἐπισταμένων τειχομαχέειν· ὡς δέ σφι Ἀθηναῖοι προσῆλθον, οὕτω δὴ
ἰσχυρὴ ἐγίνετο τειχομαχίη καὶ χρόνον ἐπὶ πολλόν. τέλος δὲ ἀρετῇ τε καὶ
λιπαρίῃ ἐπέβησαν Ἀθηναῖοι τοῦ τείχεος καὶ ἤριπον, τῇ δὴ ἐσεχέοντο οἱ
Ἕλληνες. πρῶτοι δὲ ἐσῆλθον Τεγεῆται ἐς τὸ τεῖχος, καὶ τὴν σκηνὴν τὴν 3
Μαρδονίου οὗτοι ἦσαν οἱ διαρπάσαντες τά τε ἄλλα ἐξ αὐτῆς καὶ τὴν φάτ-
νην τῶν ἵππων ἐοῦσαν χαλκέην πᾶσαν καὶ θέης ἀξίην. τὴν μέν νυν φάτ-
νην ταύτην τὴν Μαρδονίου ἀνέθεσαν ἐς τὸν νηὸν τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης Τε-
γεῆται, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὠυτό, ὅσα περ ἔλαβον, ἐσηνείκαντο τοῖσι Ἕλλησι.
οἱ δὲ βάρβαροι οὐδὲν ἔτι στῖφος ἐποιήσαντο πεσόντος τοῦ τείχεος οὔτε τις 4
αὐτῶν ἀλκῆς ἐμέμνητο ἀλύκταζόν τε οἷα ἐν ὀλίγῳ χώρῳ πεφοβημένοι τε
καὶ πολλαὶ μυριάδες κατειλημμέναι ἀνθρώπων. παρῆν τε τοῖσι Ἕλλησι 5
φονεύειν οὕτω ὥστε τριήκοντα μυριάδων στρατοῦ καταδεουσέων τεσσέ-
ρων, τὰς ἔχων Ἀρτάβαζος ἔφευγε, τῶν λοιπῶν μηδὲ τρεῖς χιλιάδας περιγε-
νέσθαι. Λακεδαιμονίων δὲ τῶν ἐκ Σπάρτης ἀπέθανον οἱ πάντες ἐν τῇ
συμβολῇ εἷς καὶ ἐνενήκοντα, Τεγεητέων δὲ ἑκκαίδεκα, Ἀθηναίων δὲ δύο
καὶ πεντήκοντα.

Ἠρίστευσε δὲ τῶν βαρβάρων πεζὸς μὲν ὁ Περσέων, ἵππος δὲ ἡ Σακέων, 71
ἀνὴρ δὲ λέγεται Μαρδόνιος· Ἑλλήνων δὲ ἀγαθῶν γενομένων καὶ Τεγεη-
τέων καὶ Ἀθηναίων ὑπερεβάλοντο ἀρετῇ Λακεδαιμόνιοι. ἄλλῳ μὲν οὐδενὶ 2
ἔχω ἀποσημήνασθαι, ἅπαντες γὰρ οὗτοι τοὺς κατ' ἑωυτοὺς ἐνίκων, ὅτι δὲ

AB CT Mp P D RSV(𝔟)
Σχόλ. 70,4 *ἀλυκτάζειν· δυσφορέειν, ἀγανακτεῖν* B^3

T 848 s. Plut. v. quae ad 54,1 adhibuimus

832.833 *ἐφράξοντο* RSV ‖ 833 *ἠδυναίατο* MD ‖ 834 *ἐπήεσαν* DRSV | *οἱ* om. T ‖ 835 *οἵδε* DRV | *ἔχον* M Ald. ‖ 836 *οἱ Ἀθηναῖοι* M Ald. ‖ 837 *πολόν* M ‖ 838 *λιπαρέῃ* M | *ἤρειπον* TMV^{1}𝔟 ‖ 838–839 *τῇ – Ἕλληνες* om. M ‖ 838 *εἰσεχέοντο* T ‖ 839 *εἰσῆλθον* T | *Τεγαιῆται* M ‖ 839–840 *τὴν Μαρδονίου*] *τοῦ Μαρδονίου* TMpDRSV ‖ 841 *τῶν ἵππων* om. M ‖ 841–843 *τὴν – Τεγεῆται* om. P^1 ‖ 842 *τὴν Μαρδονίου* om. M | *Ἀλέης* om. D^1 *Ἀγελέης* A^{2}D^{2mg} ‖ 842–843 *Τεγαιῆται* M ‖ 843 *ἐσήνεικαν τοῖσι* ABCpP *ἐσήνεικαν τοῖς* TM ‖ 845 *χώρῳ*] *χρόνῳ* C^{1}MRSV ‖ 846 *κατειλλημέναι* V𝔟 *κατειλλημμέναι* R *κατειλημέναι* pP cf. 31,5 | *τοῖς* M ‖ 847 *μυριαδέων* CT ‖ 848 *ἔφυγε* T | *χιλιάδης* RV ‖ 848–851 cf. Plut. ‖ 850 *συμβουλῇ* C | *καὶ* om. RSV | *ἐννενήκοντα* RV *ἐνενήκοντα* 𝔟 cett. | *Τεγαιητέων* M ‖ 852 *ἵππων* P | *ἡ*] *ὁ* RSV | *Σακηείων* M ‖ 853–854 *γενομένων Τεγαιητέων* M ‖ 854 *ὑπερεβάλλοντο* D^{1}S𝔟 *ὑπερέβαλον* T | *ἄλλο* D ‖ 855 *πάντες* DRSV | *ωυτούς* D

κατὰ τὸ ἰσχυρότερον προσηνείχθησαν καὶ τούτων ἐκράτησαν. καὶ ἄριστος
ἐγένετο μαρκῷ Ἀριστόδημος κατὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας, ὃς ἐκ Θερμοπυ-
λέων μοῦνος τῶν τριηκοσίων σωθεὶς εἶχε ὄνειδος καὶ ἀτιμίην. μετὰ δὲ
τοῦτον ἠρίστευσαν Ποσειδώνιός τε καὶ Φιλοκύων καὶ Ἀμομφάρετος ὁ
3 *Σπαρτιήτης. καίτοι γενομένης λέσχης, ὃς γένοιτο αὐτῶν ἄριστος, ἔγνωσαν*
οἱ παραγενόμενοι Σπαρτιητέων Ἀριστόδημον μὲν βουλόμενον φανερῶς
ἀποθανεῖν ἐκ τῆς παρεούσης οἱ αἰτίης λυσσῶντά τε καὶ ἐκλείποντα τὴν
τάξιν ἔργα ἀποδέξασθαι μεγάλα, Ποσειδώνιον δὲ οὐ βουλόμενον ἀποθνή-
4 *σκειν ἄνδρα γενέσθαι ἀγαθόν· τοσούτῳ τοῦτον εἶναι ἀμείνω. ἀλλὰ ταῦτα*
μὲν καὶ φθόνῳ ἂν εἴποιεν· οὗτοι δέ, τοὺς κατέλεξα, πάντες πλὴν Ἀρι-
στοδήμου τῶν ἀποθανόντων ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ τίμιοι ἐγένοντο, Ἀρι-
στόδημος δὲ βουλόμενος ἀποθανεῖν διὰ τὴν προειρημένην αἰτίην οὐκ ἐτι-
72 *μήθη. οὗτοι μὲν τῶν ἐν Πλαταίῃσι ὀνομαστότατοι ἐγένοντο. Καλλικράτης*
γὰρ ἔξω τῆς μάχης ἀπέθανε ἐλθὼν ἀνὴρ κάλλιστος ἐς τὸ στρατόπεδον
τῶν τότε Ἑλλήνων, οὐ μοῦνον αὐτῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων· ὅς, ἐπειδὴ ἐσφαγιάζετο Παυσανίης, κατήμενος ἐν τῇ τάξει
2 *ἐτρωματίσθη τοξεύματι τὰ πλευρά. καὶ δὴ οἱ μὲν ἐμάχοντο, ὁ δ᾽ ἐξενη-*
νειγμένος ἐδυσθανάτεέ τε καὶ ἔλεγε πρὸς Ἀρίμνηστον ἄνδρα Πλαταιέα οὐ
μέλειν οἱ, ὅτι πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει, ἀλλ᾽ ὅτι οὐκ ἐχρήσατο τῇ

AB CT Mp P D RSV(𝔟)
Ὅτι οὗτοι πάντες οὓς κατέλεξα – ἀποθανόντων ἐν *Πλαταίῃσι* μάχῃ – ἐτιμήθη (71,4) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LIX

856 s. Suid. *μακρῷ· ἀντὶ τοῦ 'κατὰ πολύ'· Ἡρόδοτος·* ἄριστος – γνώμας τὰς ἐμάς || **860** id. s. v. *λέσχη*: καίτοι – ἄριστος || **871 s.** id. s. v. *σφαγιάζειν*: *Ἡρόδοτος·* ὅς – πλευρά || **873** Pollux III 106 de vocabulis ad morbos pertinentibus tractans *Ἡρόδοτος* ἐδυσθανάτει, *οὗ τὸ ἐναντίον 'εὐθανάτως' Κρατῖνος λέγει*

856 *ἰσχυρότατον* **MpPDRSV** | *προσηνέχθησαν* **B** || **857** *ἡμετέρας*] *ἐμάς* Suid. || **858** *ἔχε* **M** Ald. || **859** *τούτων* **AB** || **859–860** *ὁ Σπαρτιήτης*] *Σπαρτιήτης* **MpPDR SV** *Σπαρτιῆται* ci. Krueger sequ. Hude || **860** *γινομένης* Suidae codd. aliquot || **861** *Ἀριστόβουλον* **M** | *βολόμενον* **R** || **862** *ἐκλιπόντα* **DRSV** || **863** *ἀποδέξασθε μεγάλα* **A** *μεγάλα ἀποδέξασθαι* **RSV** *μεγάλα ἀπεδέξασθαι* **D** | *βολόμενον* **R** || **864** *τούτου* **M** || **865** *εἴποιμεν* **ABCT** | *πάντας* **ABTMpP** fin. voc. comp. not. **C** cf. gramm. meam 112 || **866** *ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ*] cf. Const. | *τίμοι* Const. || **867** *αἰτίαν* **p** || **868** *τῶν*] *τὸ* **C** | *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** || **870** *τῶν Ἑλλήνων τῶν τότε* **T** || **870–871** *οὐ* – *Ἑλλήνων* haplogr. om. **B** | *μόνον* **TMpPDV**[ac] *μόνων* **RV**[c]**𝔟** || **871** *ἐπεὶ* Suid. | *καθήμενος* Suid. | *τάξι* **pP** || **872** *ἐτραυματίσθη* Suid. | *τῷ τοξεύματι* **D** || **872.873** *ἐξενηνεγμένος* **TDRSV**[ac]**𝔟** *ἐξεινηγμένος* **M** || **873** *ἐδυσθανάτεε*] cf. Poll. | *τε* om. **DRSV** | *Ἀείμνηστον* **MS** cf. quae ad 64,2 adnotavimus || **874** *μέλλειν* **BT MpRSV**

χειρὶ καὶ ὅτι οὐδέν ἐστί οἱ ἀποδεδεγμένον ἔργον ἑωυτοῦ ἄξιον προθυμευ-
μένου ἀποδέξασθαι. Ἀθηναίων δὲ λέγεται εὐδοκιμῆσαι Σωφάνης ὁ Εὐτυχί- 73
δεω ἐκ δήμου Δεκελῆθεν, Δεκελέων δὲ τῶν «ποτε ἐργασαμένων ἔργον χρή-
σιμον ἐς τὸν πάντα χρόνον», ὡς αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι. (ὡς γὰρ δὴ τὸ 2
πάλαι κατὰ Ἑλένης κομιδὴν Τυνδαρίδαι ἐσέβαλον ἐς γῆν τὴν Ἀττικὴν σὺν
στρατοῦ πλήθεϊ καὶ ἀνίστασαν τοὺς δήμους οὐκ εἰδότες, ἵνα ὑπεξέκειτο ἡ
Ἑλένη, τότε λέγουσι τοὺς Δεκελέας, οἱ δὲ αὐτὸν Δέκελον ἀχθόμενόν τε τῇ
Θησέος ὕβρι καὶ δειμαίνοντα περὶ πάσῃ τῇ Ἀθηναίων χώρῃ ἐξηγησάμενόν
σφι τὸ πᾶν πρῆγμα κατηγήσασθαι ἐπὶ τὰς Ἀφίδνας, τὰς δὴ Τιτακὸς ἐὼν
αὐτόχθων καταπροδιδοῖ Τυνδαρίδῃσι· τοῖσι δὲ Δεκελεῦσι ἐν Σπάρτῃ ἀπὸ 3
τούτου τοῦ ἔργου ἀτελείη τε καὶ προεδρίη διατελέει ἐς τόδε αἰεὶ ἔτι ἐοῦσα
οὕτω ὥστε καὶ ἐς τὸν πόλεμον τὸν ὕστερον πολλοῖσι ἔτεσι τούτων γενό-
μενον Ἀθηναίοισί τε καὶ Πελοποννησίοισι σινομένων τὴν ἄλλην Ἀττικὴν
Λακεδαιμονίων Δεκελέης ἀπέχεσθαι.) τούτου τοῦ δήμου ἐὼν ὁ Σωφάνης 74
καὶ ἀριστεύσας τότε Ἀθηναίων διξοὺς λόγους λεγομένους ἔχει, τὸν μέν, ὡς
ἐκ τοῦ ζωστῆρος τοῦ θώρηκος ἐφόρεε χαλκέῃ ἁλύσει δεδεμένην ἄγκυραν

AB CT Mp P D RSV(𝔡)
Ὅτι οἱ Δεκελεῖς δῆμος ἦν ἔργα χρήσημα (sic) ἐργασάμενοι· ὡς γὰρ γῆν τὴν Ἀττικὴν (73,2) – Σωφάνης (74,1) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LX

T 877–881 Steph. Byz. *Δεκέλεια· δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἀπὸ Δεκέλου τοῦ ἡγησαμένου τοῖς Διοσκούροις εἰς Ἀφίδνας, ὡς Ἡρόδοτος ἐνάτῳ· ὁ δημότης Δεκελειεύς, τὸ τοπικὸν Δεκελειᾶθεν* ‖ 883 Harpocratio s. v. *Τιτακίδαι: μήποτε ... ἀπὸ Τιτακοῦ ὠνομάσθησαν, οὗ μνημονεύει Ἡρόδοτος*

875 *ἀποδεδειγμένον* **T** ‖ 875.876 *προθμευμένου* **D**[1] *προθυμεομένου* **M** ‖ 876 *ἀποδέξεσθαι* **D** ‖ 877 *ἐκ* om. **S** | *δὲ κεκλῆθεν* **C** cf. Steph. Byz. sed v. gramm. meam 58 | *ποτε*] ita Athenienses ‖ 877–878 *ἐργασαμένων ἔργον χρήσιμον*] cf. Const. ‖ 878 *οἱ Ἀθηναῖοι* **D** ‖ 879 *Ταιδαρίδαι* Const. ‖ 880 *ἡ* om. **C** ‖ 881 *Δεκελεὸν* **DRSV** *Δέκελον* Const. rell. | *ἀχθόμεμενόν* **p** ‖ 882 *Θησέως* **T** | *ὕβρει* **CTM** ut vid. **D** *ὕβρι* Const. rell. | *δημαίνοντα* **C** *δειμαιόνοντα* **p** ‖ 883 *Ἀφνίδας* **RSV** Const. *Ἀφίδνας* Steph. Byz. rell. | *Τιτακῶς* **B**[1] *τι κακὸς* **V𝔡** *τοι κακὸς* **T** *Τιτακὸς* Const. rell. ‖ 884 *καταπροδιδωι* Const. | *Δελεῦσι* **D**[1] ‖ 884–885 *ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου ἐν Σπάρτῃ* **Mp** Ald. ‖ 885 *προεδρείη* **T** *προεδρίῃ* **B** ‖ 886 *τοῦτον* **Mp** ‖ 887 *τε* om. **D𝔡** | *Πελοπονησίοισι* **T𝔡** Const. | *σινεομένων* **DRSV** ‖ 888 *Δεκελείης* **M** | *ἀποσχέσθαι* Const. *ἀπέσχεσθαι* **𝔡** ut vid. **V**[1] | *τοῦ* om. supra lin. suppl. man. IIa **A** | *ἐὼν*] *ἦν* Const. ‖ 890 *χαλκέῃ ἁλύσει* om. **M** | *ἁλύσι* **pPR**

σιδηρέην, τὴν ὅκως πελάσειε ἀπικνεόμενος τοῖσι πολεμίοισι βαλέσκετο, ἵνα δή μιν οἱ πολέμιοι ἐκπίπτοντες ἐκ τῆς τάξιος μετακινῆσαι μὴ δυναίατο· γινομένης δὲ φυγῆς τῶν ἐναντίων ἐδέδοκτο τὴν ἄγκυραν ἀναλαβόντα
2 *οὕτω διώκειν. οὗτος μὲν οὕτω λέγεται, ὁ δ' ἕτερος τῶν λόγων τῷ πρότερον λεχθέντι ἀμφισβητέων λέγεται, ὡς ἐπ' ἀσπίδος αἰεὶ περιθεούσης καὶ οὐδαμᾶ ἀτρεμιζούσης ἐφόρεε ἐπίσημον ἄγκυραν, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ θώ-*
75 *ρηκος δεδεμένην σιδηρέην. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον Σωφάνεϊ λαμπρὸν ἔργον ἐξεργασμένον, ὅτε περικατημένων Ἀθηναίων Αἴγιναν Εὐρυβάτην τὸν Ἀργεῖον ἄνδρα πεντάεθλον ἐκ προκλήσιος ἐφόνευσε. αὐτὸν δὲ Σωφάνεα χρόνῳ ὕστερον τούτων κατέλαβε ἄνδρα γενόμενον ἀγαθὸν Ἀθηναίων στρατηγέοντα ἅμα Λεάγρῳ τῷ Γλαύκωνος ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἠδωνῶν ἐν Δάτῳ περὶ τῶν μετάλλων τῶν χρυσέων μαχόμενον.*

76 *Ὡς δὲ τοῖσι Ἕλλησι ἐν Πλαταίῃσι κατέστρωντο οἱ βάρβαροι, ἐνθαῦτά σφι ἐπῆλθε γυνὴ αὐτόμολος· ἣ ἐπειδὴ ἔμαθε ἀπολωλότας τοὺς Πέρσας καὶ νικῶντας τοὺς Ἕλληνας, ἐοῦσα παλλακὴ Φαρναδάτεος τοῦ Τεάσπιος ἀνδρὸς Πέρσεω κοσμησαμένη χρυσῷ πολλῷ καὶ αὐτὴ καὶ ἀμφίπολοι καὶ ἐσθῆτι τῇ καλλίστῃ τῶν παρεουσέων καταβᾶσα ἐκ τῆς ἁρμαμάξης ἐχώρεε ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἐν τῇσι φονῇσι ἐόντας, ὁρῶσα δὲ πάντα ἐκεῖνα διέποντα Παυσανίην πρότερόν τε τὸ οὔνομα ἐξεπισταμένη καὶ τὴν πάτρην ὥστε πολλάκις ἀκούσασα ἔγνω τε τὸν Παυσανίην καὶ λαβομένη*
2 *τῶν γουνάτων ἔλεγε, τάδε «ὦ βασιλεῦ Σπάρτης, ῥῦσαί με τὴν ἱκέτιν αἰχμαλώτου δουλοσύνης· σὺ γὰρ καὶ ἐς τόδε ὤνησας τούσδε ἀπολέσας τοὺς οὔτε δαιμόνων οὔτε θεῶν ὄπιν ἔχοντας. εἰμὶ δὲ γένος μὲν Κῴη, θυγάτηρ*

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

T 897 s. Eust. v. quae ad VII 134,1 laudavimus ‖ 901 Steph. Byz. *Δᾶτον· πόλις Θρᾴκης· Ἡρόδοτος ἐνάτῃ*

891 *ἀπικνεομένοισι* **P**[1]**DV𝔳** *ἀπικνεουμένοισι* **R** | *τοῖσι*] *τῇσι* **R** | *βαλλέσκετο* **Mp PD** v. gramm. meam 126 ‖ 892 *ἐκπίπτονες* **M** ‖ 892–893 *κινῆσαι μὴ δυνέατο* **T** ‖ 893 *δέδοκτο* **ABCpP** om. **M** ‖ 894 *οὕτω μὲν* **B** ‖ 894–895 *ὁ – λέγεται* haplogr. om. **B** ‖ 895 *ἀμφισβατέων* **ACT** | *ἀλεὶ* **D** ‖ 896 *ἐπίσημον* om. **ABCTMpP** ‖ 897 *Σωφάνῃ* **D** ‖ 898 *ἐξειργασμένον* **T** | *ὅτι* **ABCTMpP** | *Εὐρυβάντην* **TP**[1] *Εὐρυβιάδην* **DR SV** ‖ 898.899 *Ἀρεῖον* **C** ‖ 899 *προβλήσιος* **RSV** ‖ 899–900 *Σωφάνεα τοῦτον χρόνῳ* **M** ‖ 900 *ἀγαθὸν γενόμενον* **M** ‖ 902 *μαχεόμενον* **M** Ald. om. **DSRV** ‖ 903 *Πλαταιῇσι* **CT MpPS** ‖ 904 *γυνὴ ἐπῆλθε* **RSV** *γυνὴ ἀπῆλθε* **D** ‖ 905 *παλακὴ* **R**[1] | *Φαρανδάτεος* **ABCTpP** *Φαρανδάτος* **M** cf. testimonium Constantini 77,1 et VII 67,1 sed v. Schmitt *ZDMG* CXVII (1967) 130 ‖ 907 *τῶν*] *ἐκ τῶν* **M** Ald. ‖ 908 *φοινῇσι* **BS V𝔳** *φωνῇσι* **T** | *ἐόντας* om. **ABCT** ‖ 911 *βασιλεὺς* **C** | *λῦσαί* **ABCTMpP** | *με* om. **T** | *ἱκέτην* **pV**[ac] *ἱκέτι* **𝔳** om. **D**[1] ‖ 912 *δουλωσύνης* **R** *δουλωσύνην* **C**

*δὲ Ἡγητορίδεω τοῦ Ἀνταγόρεω· βίῃ δέ με λαβὼν ἐκ Κῶ εἶχε ὁ Πέρσης.»
ὁ δὲ ἀμείβεται τοῖσδε· «γύναι, θάρσει καὶ ὡς ἱκέτις καὶ εἰ δὴ πρὸς τούτῳ* 3
*τυγχάνεις ἀληθέα λέγουσα καὶ εἶς θυγάτηρ Ἡγητορίδεω τοῦ Κῴου, ὃς
ἐμοὶ ξεῖνος μάλιστα τυγχάνει ἐὼν τῶν περὶ ἐκείνους τοὺς χώρους οἰκημένων.» ταῦτα δὲ εἴπας τότε μὲν ἐπέτρεψε τῶν ἐφόρων τοῖσι παρεοῦσι,
ὕστερον δὲ ἀπέπεμψε ἐς Αἴγιναν, ἐς τὴν αὐτὴ ἤθελε ἀπικέσθαι.*
Μετὰ δὲ τὴν ἄπιξιν τῆς γυναικὸς αὐτίκα μετὰ ταῦτα ἀπίκοντο Μαντι- 77
*νέες ἐπ' ἐξεργασμένοισι· μαθόντες δέ, ὅτι ὕστερον ἥκουσι τῆς συμβολῆς,
συμφορὴν ἐποιεῦντο μεγάλην ἄξιοί τε ἔφασαν εἶναι σφέας ζημιῶσαι. πυν-* 2
*θανόμενοι δὲ τοὺς Μήδους τοὺς μετὰ Ἀρταβάζου φεύγοντας τούτους
ἐδίωκον μέχρι Θεσσαλίης, Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔων φεύγοντας διώκειν·
οἱ δὲ ἀναχωρήσαντες ἐς τὴν ἑωυτῶν τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιῆς ἐδίωξαν
ἐκ τῆς γῆς. μετὰ δὲ Μαντινέας ἧκον Ἠλεῖοι, καὶ ὡσαύτως οἱ Ἠλεῖοι τοῖσι* 3
*Μαντινεῦσι συμφορὴν ποιησάμενοι ἀπαλλάσσοντο· ἀπελθόντες δὲ καὶ
οὗτοι τοὺς ἡγεμόνας ἐδίωξαν.*
Τὰ κατὰ Μαντινέας μὲν καὶ Ἠλείους τοσαῦτα· ἐν δὲ Πλαταιῇσι ἐν τῷ 78
*στρατοπέδῳ τῶν Αἰγινητέων ἦν Λάμπων ὁ Πυθέω, Αἰγινητέων ⟨ἐὼν⟩ τὰ
πρῶτα· ὃς ἀνοσιώτατον ἔχων λόγον ἵετο πρὸς Παυσανίην, ἀπικόμενος δὲ
σπουδῇ ἔλεγε, τάδε «ὦ παῖ Κλεομβρότου, ἔργον ἔργασταί τοι ὑπερφυὲς* 2
*μέγαθός τε καὶ κάλλος, καί τοι θεὸς παρέδωκε ῥυσάμενον τὴν Ἑλλάδα
κλέος καταθέσθαι μέγιστον Ἑλλήνων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. σὺ δὲ καὶ τὰ
λοιπὰ τὰ ἐπὶ τούτοισι ποίησον, ὅκως λόγος τέ σε ἔχῃ ἔτι μέζων καί τις
ὕστερον φυλάσσηται τῶν βαρβάρων μὴ ὑπάρχειν ἔργα ἀτάσθαλα ποιέων*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

Ὅτι μετὰ τὴν ἄπιξιν τῆς γυναικὸς *τῆς παλλακῆς Φαρναδάτους* αὐτίκα (77,1) – ἐδίωξαν (77,3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LXI

914 *Ἀνταχόρεω* **M** | *εἶχεν ἐν Κῷ* **S** ‖ 915 *ἀμείβετο* **TpD** | *τοῖσιδε* **C** *ὧδε* **DRSV** | *τοῦτο* **TMRSV** ‖ 916 *εἶ* **ABCTMpP** cf. I 45,2; III 142,5; 140,4 ‖ 917 *τυγχάνει μάλιστα* **M** | *κείνους* **DRSV** ‖ 918 *δὲ* om. **SV𝔟** | *μέν ⟨μιν⟩* ci. Bekker | *τοῖς* **DV𝔟** ‖ 919 *ἀπικέσθαι* om. **DRSV** ‖ 921 *ἐπ'* om. D^1 Const. | *ἐξειργασμένοισι* **M** | *ὕστεροι* **M** Ald. *ὕστερον* Const. rell. | *συμβουλῆς* **CR** *συμβο*λῆς* **pV** *συμβολῆς* **𝔟** Const. rell. ‖ 922 *εἶναι ἔφασαν* **DRSV** *ἔφασαν* **T** *ἔφασαν εἶναι* Const. rell. ‖ 927 *Μαντιεῦσι* **C** *Μαντιηνεῦσι* **T** *Μαντινέσι* Const. ‖ 929 *τὰ* om. **DRSV** | *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** ‖ 929–930 *τῶν Αἰγινητέων ἐν τῷ στρατοπέδῳ* **M** ‖ 930 *ἦν* om. **M** | *ὁ* om. **ABCTMpP** | *⟨ἐὼν⟩* add. Cobet recepp. Hude Legrand coll. VI 100, 3 ‖ 930–931 *τὰ πρῶτα φέρων* **M** Ald. ‖ 931 *λόγον ἔχων* **M** Ald. | *ἵετο*] *ἵκετο* **SV** *ἴκετο* **𝔟** ‖ 933 *σοι* **T** ‖ 934 *τῶν* om. D^1 ‖ 935 *τὰ* om. **TD𝔟** | *τούτοις* **M** | *ἔχει* C^1 | *ἔτι* om. **M** | *μείζων* **AB** *μέζω* **C** ‖ 936 *φυλάσσεται* C^1**D** | *ὑπάρχῃ* **M** | *ποιέειν* **DRSV**

3 *ἐς τοὺς Ἕλληνας. Λεωνίδεω γὰρ ἀποθανόντος ἐν Θερμοπύλῃσι Μαρδόνιός*
τε καὶ Ξέρξης ἀποταμόντες τὴν κεφαλὴν ἀνεσταύρωσαν· τῷ σὺ τὴν
ὁμοίην ἀποδιδοὺς ἔπαινον ἕξεις πρῶτα μὲν ὑπὸ πάντων Σπαρτιητέων, αὖ-
τις δὲ καὶ πρὸς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων· Μαρδόνιον γὰρ ἀνασκολοπίσας τετι-
μωρῆσαι ἐς πάτρων τὸν σὸν Λεωνίδην.» ὁ μὲν δοκέων χαρίζεσθαι ἔλεγε
79 *τάδε, ὁ δ' ἀνταμείβετο τοῖσδε· «ὦ ξεῖνε Αἰγινῆτα, τὸ μὲν εὐνοέειν τε καὶ*
προορᾶν ἄγαμαί σευ, γνώμης μέντοι ἡμάρτηκας χρηστῆς, ἐξάρας γάρ με
ὑψοῦ καὶ τὴν πάτρην καὶ τὸ ἔργον, ἐς τὸ μηδὲν κατέβαλες παραινέων νε-
κρῷ λυμαίνεσθαι, καὶ ἢν ταῦτα ποιέω, φὰς ἄμεινόν με ἀκούσεσθαι· τὰ
πρέπει μᾶλλον βαρβάροισι ποιέειν ἤ περ Ἕλλησι, καὶ ἐκείνοισι δὲ ἐπι-
2 *φθονέομεν. ἐγὼ δ' ὦν τούτου εἵνεκα μήτε Αἰγινήτῃσι ἅδοιμι, μήτε τοῖσι*
ταῦτα ἀρέσκεται, ἀποχρᾷ δέ μοι Σπαρτιήτῃσι ἀρεσκόμενον ὅσια μὲν ποιέ-
ειν, ὅσια δὲ καὶ λέγειν. Λεωνίδῃ δέ, τῷ με κελεύεις τιμωρῆσαι, φημὶ με-
γάλως τετιμωρῆσθαι, ψυχῇσί τε τῇσι τῶνδε ἀναριθμήτοισι τετίμηται αὐτός
τε καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐν Θερμοπύλῃσι τελευτήσαντες. σὺ μέντοι ἔτι ἔχων
λόγον τοιόνδε μήτε προσέλθῃς ἔμοιγε μήτε συμβουλεύσῃς χάριν τε ἴσθι
ἐὼν ἀπαθής.»

80 *Ὁ μὲν ταῦτα ἀκούσας ἀπαλλάσσετο· Παυσανίης δὲ κήρυγμα ποιησά-*
μενος μηδένα ἅπτεσθαι τῆς ληίης συγκομίζειν ἐκέλευε τοὺς εἵλωτας τὰ
χρήματα. οἱ δὲ ἀνὰ τὸ στρατόπεδον σκιδνάμενοι εὕρισκον σκηνὰς κατε-
σκευασμένας χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ κλίνας τε ἐπιχρύσους καὶ ἐπαργύρους
2 *κρητῆράς τε χρυσέους καὶ φιάλας τε καὶ ἄλλα ἐκπώματα· σάκκους τε ἐπ'*
ἁμαξέων εὕρισκον, ἐν τοῖσι λέβητες ἐφαίνοντο ἐνεόντες χρύσεοί τε καὶ ἀρ-
γύρεοι· ἀπό τε τῶν κειμένων νεκρῶν ἐσκύλευον ψέλιά τε καὶ στρεπτοὺς

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

938 *ἀπο$^{\tau}$θαμόντες* **M** | *ἐσταύρωσαν* **DRSV** *ἀνεστρώσαν* **Mp** ‖ **939** *ὑπὸ τῶν Σπαρτιητέων πάντων* **Mp** Ald. ‖ **940** *ἀνασκολοπήσας* **B** *σκολοπίσας* **M** ‖ **940.941** *τετιμωρήσεαι* duce Suevernio Stein Hude : supervacaneo cf. Kuehner-Gerth I. 150 ‖ **941** *ἐς πάτρον τὸν Νεωνίδην* **T** | *δοκέω* **M** ‖ **942** *τοιάδε* **M** | *τοῖσιδε* **C** | *εὐνοεῖν* **CMpPDRSV** ‖ **943** *πρῳρᾶν* **B** | *ἅμαμαί* **p** | *σου* **ABCT** | *ἐξᾴρας* **AB** ‖ **946** *βαρβάροισι μᾶλλον* **DRSV** | *περ* om. **M** | *κἀκείνοισι* **DRSV** | *δὲ*] *δὴ* **T** ‖ **948** *δέ*] *τέ* **DSV** *δέ τέ* **R** ‖ **950** *τῇσι* om. **TM** Ald. | *ἀναριθμήτῃσι* **TM** ‖ **951** *ἔτι* om. **TM** ‖ **952** *ἔμοιγε*] *ἐμὲ* **DRSV** | *συμβουλεύεις* **C**^{ac} *συμβουλεύῃς* **C**^{c}**TMpP** | *τε ἴσθι* **M** Ald. *ἴσθι τε* rell. ‖ **955** *συκομίζειν* **RV𝔟** | *ἐκέλευσε* **DRSV** ‖ **957** *ἐπιχρύσους τε καὶ ἐπαργύρους* **D** ‖ **958** *χρυσέους φιάλας* **ABCTpP** | *φιάλας τε καὶ ἄλλα*] *φιάλας καὶ ἄλλα* **D** *φιάλας τε καὶ ἄλλα καὶ* **C** *ἄλλα* **M** | *σάκους* **C𝔟** ‖ **959** *ἐόντες* **DRSV** ‖ **960** *τῶν* om. **D** | *ψέλλιά* **TMpP**

καὶ τοὺς ἀκινάκας ἐόντας χρυσέους, ἐπεὶ ἐσθῆτός γε ποικίλης λόγος ἐγί-
νετο οὐδείς. ἐνθαῦτα πολλὰ μὲν κλέπτοντες ἐπώλεον πρὸς τοὺς Αἰγινήτας 3
οἱ εἵλωτες, πολλὰ δὲ καὶ ἀπεδείκνυσαν, ὅσα αὐτέων οὐκ οἷά τε ἦν κρύ-
ψαι· ὥστε Αἰγινήτῃσι οἱ μεγάλοι πλοῦτοι ἀρχὴν ἐνθεῦτεν ἐγένοντο, οἳ τὸν
χρυσὸν ἅτε ἐόντα χαλκὸν δῆθεν παρὰ τῶν εἱλωτέων ὠνέοντο. συμφορή- 81
σαντες δὲ τὰ χρήματα καὶ δεκάτην ἐξελόντες τῷ ἐν Δελφοῖσι θεῷ, ἀπ' ἧς
ὁ τρίπους ὁ χρύσεος ἀνετέθη ὁ ἐπὶ τοῦ τρικαρήνου ὄφιος τοῦ χαλκέου
ἐπεστεὼς ἄγχιστα τοῦ βωμοῦ, καὶ τῷ ἐν Ὀλυμπίῃ θεῷ ἐξελόντες, ἀπ' ἧς
δεκάπηχυν χάλκεον Δία ἀνέθηκαν, καὶ τῷ ἐν Ἰσθμῷ θεῷ, ἀπ' ἧς ἑπτάπη-
χυς χάλκεος Ποσειδέων ἐξεγένετο, ταῦτα ἐξελόντες τὰ λοιπὰ διαιρέοντο
καὶ ἔλαβον ἕκαστοι, τῶν ἄξιοι ἦσαν, καὶ τὰς παλλακὰς τῶν Περσέων καὶ
τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον καὶ ἄλλα χρήματά τε καὶ ὑποζύγια. ὅσα μέν νυν 2
ἐξαίρετα τοῖσι ἀριστεύσασι αὐτέων ἐν Πλαταίῃσι ἐδόθη, οὐ λέγεται πρὸς
οὐδαμῶν, δοκέω δ' ἔγωγε καὶ τούτοισι δοθῆναι· Παυσανίῃ δὲ πάντα δέκα
ἐξαιρέθη τε καὶ ἐδόθη· γυναῖκες, ἵπποι, τάλαντα, κάμηλοι, ὣς δὲ αὕτως
καὶ τἆλλα χρήματα. λέγεται δὲ καὶ τάδε γενέσθαι· ὡς Ξέρξης φεύγων ἐκ 82
τῆς Ἑλλάδος Μαρδονίῳ τὴν κατασκευὴν καταλίποι τὴν ἑωυτοῦ, Παυσα-
νίην ὦν ὁρῶντα τὴν Μαρδονίου κατασκευὴν χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ καὶ

AB CT Mp P D RSV(𝔳)
Λέγεται δὲ (82,1) – ἀπαιρησόμενος (82,3) exc. floril. 𝔄𝔓

T 976–991 Athen. 138b–d *Ἡρόδοτος ... ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν ... μνημονεύσας Λακωνικῶν συμποσίων φησί·* 'Ξέρξης (Attice vertens) – παρασκευάσαι. *ποιησάντων δὲ τούτων τὰ κελευσθέντα* (82,2) τὸν Παυσανίαν – δεῖπνον *καὶ παρασκευασθέντος γελάσας ὁ Παυσανίας* (82,3) *μετεπέμψατο* τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρατηγοὺς καὶ ἐλθόντων *ἐπιδείξας ἑκατέρου τῶν δείπνων τὴν παρασκευὴν εἶπεν·* ἄνδρες Ἕλληνες, συνήγαγον ὑμᾶς βουλόμενος ἐπιδεῖξαι τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν ἀφροσύνην – ἔχοντας'

961 *ἀκινάκεας* **S** | *ἐσθῆτος* ποικίλης* **A** ‖ **961.962** *ἐγένετο* **SV𝔳** ‖ **962** *οὐδὲ εἷς* **DRSV** | *μὲν* om. **C** ‖ **963** *οἱ* om. **R** | *ὅσα αὐτῶν* **ABCTpP²** *ὅσα* **M** *αὐτῶν ὅσα* **P¹** ‖ **963–964** *κρύψαι αὐτῶν* **M** ‖ **964** *ἐγίνοντο* **C** *ἐγένετο* **R** ‖ **965** *εἱλώτων* **ABCTMpP** ‖ **966** *τὰ* om. **D** | *τῷ] τὸ* **V𝔳** ‖ **967** *τρικαρίνου* **p** | *ὄφεος* **M** Ald. ‖ **968** *ἐφεστεὼς* **DRV** | *θετῶ* vel *θέωτῶ* **T**ac ‖ **969** *Δία χάλκεον* **M** | *ἀνέθηκε* **DRV** ‖ **970** *ἐγένετο* **DRSV** | *διῃρέοντο* **M** ‖ **971** *ἦσαν* om. **TM** | *παλακὰς* **A¹CV¹𝔳¹** ‖ **972** *τὸν ἄργυρον* **MpPDRSV** ‖ **973** *αὐτῶν* **ABMpP** | *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** ‖ **975** *τε καὶ ἐδόθη* om. **DRSV** ‖ **976** *τὰ ἄλλα* **DRSV** ‖ **977** *παρασκευὴν* Athen. *ἐπισκευὴν* 𝔄 *κατασκευὴν* 𝔓 rell. | *ἀπολίποι* 𝔓 *κατέλιπε* Athen. *καταλίπει* **C** *καταλίποι* 𝔄 rell. ‖ **978** *οὖν* 𝔄 *ὦν* 𝔓 rell. | *ὁρέοντα* **TMpP** *ὁρέωντα* **C** *ἰδόντα* Athen. | *τοῦ Μαρδονίου* Athen. | *παρασκευὴν* Athen. *κατασκευὴν* 𝔄𝔓 rell. | *τε* om. Athen.

παραπετάσμασι ποικίλοισι κατεσκευασμένην κελεῦσαι τούς τε ἀρτοκόπους
2 *καὶ τοὺς ὀψοποιοὺς κατὰ ταὐτά, καθὼς Μαρδονίῳ δεῖπνον παρασκευάζειν.*
ὡς δὲ κελευόμενοι οὗτοι ἐποίευν ταῦτα, ἐνθαῦτα τὸν Παυσανίην ἰδόντα
κλίνας τε χρυσέας καὶ ἀργυρέας εὖ ἐστρωμένας καὶ τραπέζας τε χρυσέας
καὶ ἀργυρέας καὶ παρασκευὴν μεγαλοπρεπέα τοῦ δείπνου ἐκπλαγέντα τὰ
προκείμενα ἀγαθὰ κελεῦσαι ἐπὶ γέλωτι τοὺς ἑωυτοῦ διηκόνους παρασκευ-
3 *άσαι Λακωνικὸν δεῖπνον. ὡς δὲ τῆς θοίνης ποιηθείσης ἦν πολλὸν τὸ μέ-*
σον, τὸν Παυσανίην γελάσαντα μεταπέμψασθαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς στρα-
τηγούς, συνελθόντων δὲ τουτέων εἰπεῖν τὸν Παυσανίην δεικνύντα ἐς ἑκα-
τέρην τοῦ δείπνου παρασκευήν· «ἄνδρες Ἕλληνες, τῶνδε εἵνεκα ἐγὼ
ὑμέας συνήγαγον βουλόμενος ὑμῖν τοῦδε τοῦ Μήδων ἡγεμόνος τὴν
ἀφροσύνην δεῖξαι, ὃς τοιήνδε δίαιταν ἔχων ἦλθεν ἐς ἡμέας οὕτω ὀϊζυρὴν
ἔχοντας ἀπαιρησόμενος.» ταῦτα μὲν Παυσανίην λέγεται εἰπεῖν πρὸς τοὺς
83 *στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων· ὑστέρῳ μέντοι χρόνῳ μετὰ ταῦτα καὶ τῶν Πλα-*
ταιέων εὗρον συχνοὶ θήκας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων.
2 *ἐφάνη δὲ καὶ τόδε ὕστερον ἐπὶ τούτων τῶν νεκρῶν· περιψιλωθέντων τὰς*
σάρκας – συνεφόρεον γὰρ τὰ ὀστέα οἱ Πλαταιέες ἐς ἕνα χῶρον – εὑρέθη
κεφαλὴ οὐκ ἔχουσα ῥαφὴν οὐδεμίαν, ἀλλὰ ἐξ ἑνὸς ἐοῦσα ὀστέου· ἐφάνη

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

T 995 Poll. II.37 … *Ἡροδότου … φάσκοντος κατὰ τὸν ἐν Πλαταιαῖς φόνον ἐν τοῖς Περσικοῖς νεκροῖς εὑρεθῆναι κεφαλὴν μηδεμίαν σχοῦσαν ῥαφῆς συμβόλησιν*

979 *παραπετάσμασι*] *κατασκευάσμασι* **𝔄** | *ποικίλησι* **C** *ποικίλοισιν* **𝔄** *ποικίλοις* **𝔓** | *κατασκευασμένην* **ASV** *παρασκευασμένην* **C** *κατεσκευασμένην* **𝔄𝔓** Athen. rell. | *τε* om. Athen. | *ἀρτοποιοὺς* Athen. *ἀρτοκόπους* **𝔄𝔓** rell. ‖ **980** *τοὺς* om. Athen. | *κατὼς* **M** | *κατασκευάζειν* **RSV** *κατασκευάσαι* Athen. *παρασκευάζειν* rell. ‖ **981** *ἐνταῦθα* **𝔄** *ἐνθαῦτα* **𝔓** rell. ‖ **982** *τε* om. Athen. | *εὖ* om. Athen. ‖ **982–983** *εὖ – ἀργυρέας* haplogr. om. **B¹MpS𝔓** ‖ **982** *χρυσέας τε* **DRV** *τε χρυσέας καὶ* om. Athen. ‖ **983** *τοῦ* om. Athen. ‖ **984** *ἀγαθὰ* om. Athen. | *γέλωτα* **S** | *τοὺς ἑωυτοῦ διακόνους* **𝔄𝔓** *τοῖς ἑαυτοῦ διακόνοις* Athen. ‖ **985** *πολὸν* **M** ‖ **987** *καὶ ἐλθόντων* Athen. | *τούτων* **ABMpP𝔄𝔓** | *ἐς* om. **DRSV** ‖ **988** *τὴν παρασκευὴν* **DRSV** Athen. ‖ **988–990** *ἄνδρες – ἀφροσύνην* cf. Athen. ‖ **988–989** *ὑμέας ἐγὼ* **T** ‖ **989** *ἡμῖν* **RSV** *ὑμῖν* **𝔄𝔓** rell. | *τοῦδε* om. **DRSV** Athen. | *Μήδου* **S𝔟** fin. voc. comp. not. **V** | *ἡγεμόνος*] *βασιλέος* **p** *βασιλέος ὑμῖν* **M** ‖ **990** *ἐπιδεῖξαι* Athen. | *τοιαύτην* Athen. | *ἦλθε* **A** | *ἐς*] *ὡς* Athen. | *ὀϊζυρὴν*] *ταλαίπωρον* Athen. ‖ **991** *Παυσανίης* **DRSV** ‖ **993** *θήκας χρυσοῦ συχνοὶ* **M** ‖ **994** *τόδε*] *τοῦτο* **M** | *ἐπὶ*] *ἔτι* ci. Abresch probat Valckenaer recep. Hude ‖ **995** *ὀστᾶ* **C** ‖ **996** *οὐδεμίην* **M** Ald. | *ἐοῦσαν* **B¹D¹** | *ἐπάνω* **MpPDRSV**

δὲ καὶ γνάθος καὶ τὸ ἄνω τῆς γνάθου ἔχουσα ὀδόντας μουνοφυέας (ἐξ
ἑνὸς ὀστέου πάντας) τούς τε ὀδόντας καὶ γομφίους· καὶ πενταπήχεος ἀν-
δρὸς ὀστέα ἐφάνη. ἐπείτε δὲ Μαρδονίου δευτέρῃ ἡμέρῃ ὁ νεκρὸς ἠφάνι- 84
στο (ὑπὸ ὅτευ μὲν ἀνθρώπων, τὸ ἀτρεκὲς οὐκ ἔχω εἰπεῖν, πολλοὺς δέ τι-
νας ἤδη καὶ παντοδαποὺς ἤκουσα θάψαι Μαρδόνιον, καὶ δῶρα μεγάλα
οἶδα λαβόντας πολλοὺς παρὰ Ἀρτόντεω τοῦ Μαρδονίου παιδὸς διὰ τοῦτο
τὸ ἔργον, ὅστις μέντοι ἦν αὐτῶν ὁ ὑπελόμενός τε καὶ θάψας τὸν νεκρὸν 2
τὸν Μαρδονίου, οὐ δύναμαι ἀτρεκέως πυθέσθαι)· ἔχει δέ τινα φάτιν καὶ
Διονυσοφάνης ἀνὴρ Ἐφέσιος θάψαι Μαρδόνιον. ἀλλ' ὁ μὲν τρόπῳ τοιούτῳ 85
ἐτάφη· οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐν Πλαταιῇσι τὴν ληίην διείλοντο, ἔθαπτον τοὺς
ἑωυτῶν χωρὶς ἕκαστοι. Λακεδαιμόνιοι μὲν τριξὰς ἐποιήσαντο θήκας· ἔνθα
μὲν τοὺς ἰρένας ἔθαψαν, τῶν καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἀμομφάρετος ἦσαν καὶ
Φιλοκύων τε καὶ Καλλικράτης· ἐν μὲν δὴ ἑνὶ τῶν τάφων ἦσαν οἱ ἰρένες, 2
ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ οἱ ἄλλοι Σπαρτιῆται, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ οἱ εἵλωτες. οὗτοι μὲν
οὕτω ἔθαπτον, Τεγεῆται δὲ χωρὶς πάντας ἀλέας, καὶ Ἀθηναῖοι τοὺς ἑωυ-

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1008 *Λέξ.* huc pertinere videtur illud lexx. alphab. ordine tantum conscriptorum *εἰρήν· παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐν τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ ὁ παῖς 'ῥωβίδας' καλεῖται, τῷ δευτέρῳ 'προκομιζόμενος', τῷ τρίτῳ 'μικιζόμενος' (κομιζόμενος* r), *τῷ τετάρτῳ 'πρόπαις', τῷ πέμπτῳ 'παῖς', τῷ ἕκτῳ 'μελείρην' (μελειρήν* r)*· ἐφηβεύει δὲ παρ' αὐτοῖς ὁ παῖς ἀπὸ ἐτῶν ιδ' μέχρι καὶ κ' · βαρυτόνως δὲ τὸ 'μελείρην', ὥσπερ 'πυθμὴν' – 'ἀπύθμην', 'αὐχὴν' – 'ὑψαύχην'*

997 *μονοφυέας* **RV𝔟** ‖ **997–998** *μουνοφυέας – ὀδόντας* haplogr. om. **B**[1] ‖ **998** *τούς τε ὀδόντας*] *τάς τε μύλας* **M** | *τοὺς γομφίους* **M** Ald. | *πεντεπήχεος* **AB** ‖ **999** *ἐπείτε δὲ*] *ἐπεὶ δὲ* **DRV** *ἐπὶ δὲ* **S** cf. I 146,3 necnon II 52,2, VI 83,1, VI 91,1, IX 98,4 | *ὁ νεκρὸς δευτέρῃ ἡμέρῃ* **M** ‖ **999.1000** *ἠφάνισται* **p** Ald. ‖ **1000** *ὑπὸ ὅτεω* **M** Ald. *ὑπ' ὅτευ* **C** *ὑπό τευ* **DRSV** | *ἀνθρώπου* **C** | *ἀτρεκέως* **DRSV** | *εἶπαι* **M** Ald. ‖ **1001** *ἤδη* om. **S** ‖ **1002** *οἶδα λαβόντας*] *οἱ λαβόντας* **T** *λαβόντας οἶδα* **M** ‖ **1003** *αὐτέων* **CT** Ald. *αὐτὸν* **M** | *ὑπονοούμενός* **DRSV** haud scio an recte ‖ **1004** *τὸν*] *τοῦ* **TD** | *τινα*] *τι* **C** ‖ **1005** *Διονυσιοφάνης* **ABCTMpP** ‖ **1006** *Πλαταιῆσι* **CTMpPS** | *διείλαντο* **DRSV** ‖ **1007** *μὲν*] *δὲ* **R** ‖ **1008** *ἰρένας*] *ἱερέας* **T** *ἱρέας* cett. em. Valckenaer de Pauvio qui *ἰρένας* inter tredecim et viginti annos natos ex auctoritate Plutarchi (Lyc. 17) agmina duxisse censuit ab omnibus prorsus post Wesselingium editoribus secutus: et coniecturam et codd. lectionem respuit Willetts, *Mnemos.* NS XXXIII (1980) 272–277; cf. Lexx. | *καὶ*[1] om. **pRSV** | *Ποσειδόνιος* **pR** | *καὶ Ἀμομφάρετος ἦσαν*] *ἦσαν καὶ Ἀμομφάρετος* **S** ‖ **1009** *ἰρένες*] *ἱερέες* **T** *ἱρέες* cett. v. supra ‖ **1010–1011** *οὕτω μὲν οὗτοι ἔθαφθεν* **RSV** *οὕτω μὲν οὗτοι ἔθαφθε** **D** ‖ **1011** *Τεγαιῆται* **M** ‖ **1011–1012** *πάντας – ὁμοῦ*] *πάντας ἔθαψαν ἀλέας καὶ Ἀθηναῖοι* **DRSV**

τῶν ὁμοῦ, καὶ Μεγαρέες τε καὶ Φλιάσιοι τοὺς ὑπὸ τῆς ἵππου διαφθαρέν-
3 *τας. τούτων μὲν δὴ πάντων πλήρεες ἐγένοντο οἱ τάφοι· τῶν δὲ ἄλλων,*
ὅσοι καὶ φαίνονται ἐν Πλαταιῇσι ἐόντες τάφοι, τούτους δέ, ὡς ἐγὼ πυν-
θάνομαι, ἐπαισχυνομένους τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης ἑκάστους χώματα χῶσαι
κεινὰ τῶν ἐπιγινομένων εἵνεκεν ἀνθρώπων, ἐπεὶ καὶ Αἰγινητέων ἐστὶ
αὐτόθι καλεόμενος τάφος, τὸν ἐγὼ ἀκούω καὶ δέκα ἔτεσι ὕστερον μετὰ
ταῦτα δεηθέντων τῶν Αἰγινητέων χῶσαι Κλεάδην τὸν Αὐτοδίκου ἄνδρα
Πλαταιέα πρόξεινον ἐόντα αὐτῶν.
86 *Ὡς δ' ἄρα ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς ἐν Πλαταιῇσι οἱ Ἕλληνες, αὐτίκα βου-*
λευομένοισί σφι ἐδόκεε στρατεύεσθαι ἐπὶ τὰς Θήβας καὶ ἐξαιτέειν αὐτῶν
τοὺς μηδίσαντας, ἐν πρώτοισι δὲ αὐτῶν Τιμηγενίδην καὶ Ἀτταγῖνον, οἳ ἀρ-
χηγέται ἀνὰ πρώτους ἦσαν· ἢν δὲ μὴ ἐκδιδῶσι, μὴ ἀπανίστασθαι ἀπὸ τῆς
2 *πόλιος, πρότερον ἢ ἐξέλωσι. ὡς δέ σφι ταῦτα ἔδοξε, οὕτω δὴ ἑνδεκάτῃ*
ἡμέρῃ ἀπὸ τῆς συμβολῆς ἀπικόμενοι ἐπολιόρκεον Θηβαίους κελεύοντες
ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας· οὐ βουλομένων δὲ τῶν Θηβαίων ἐκδιδόναι τήν τε
87 *γῆν αὐτῶν ἔταμνον καὶ προσέβαλλον πρὸς τὸ τεῖχος· καὶ οὐ γὰρ ἐπαύοντο*
σινόμενοι, εἰκοστῇ ἡμέρῃ ἔλεξε τοῖσι Θηβαίοισι Τιμηγενίδης, τάδε «ἄνδρες
Θηβαῖοι, ἐπειδὴ οὕτω δέδοκται τοῖσι Ἕλλησι, μὴ πρότερον ἀπαναστῆναι
πολιορκέοντας, ἢ ἐξέλωσι Θήβας ἢ ἡμέας αὐτοῖσι παραδῶτε, νῦν ὦν
2 *ἡμέων εἵνεκα γῆ ἡ Βοιωτίη πλέω μὴ ἀναπλήσῃ, ἀλλ' εἰ μὲν χρημάτων*

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

T 1013 ss. Plut. de Hdt.i mal. 42 (mor. 872f) *αἴσχιον, ὡς οἶμαι, τῆς προδοσίας τῶν γενεῶν κατηγόρηκεν ἐν τούτοις·* 'τῶν δὲ ἄλλων – ἀνθρώπων'

1012 *Φλειάσιοι* **D** ‖ 1013 *τουτέων* **CT** | *ἐγίνοντο* **M** ‖ 1013–1014 *τῶν – τάφοι* haplogr. om. **RSV** ‖ 1013 *δὲ* om. **D^1** ‖ 1014 *Πλαταιῇσι* **CTMpP** Plut. | *δέ*] *δή* **M** Ald. ‖ 1015 *ἀπαισχυνομένους* **ABC** *ἀπεσχοινισμένους* **T** *αἰσχυνομένους* Plut. | *ἀπο-εστοῖ τῆς μάχης* **DR** *ἀπὸ ἐστοῖ τῆς μάχης* **V𝔳** *ἀποστοὶ τῆς μάχης ἐγένοντο* **S** *ἀπεστοῖ τῆς μάχης* Plut. rell. | *ἑκάστη* **T** ‖ 1016 *κοινὰ* **Mp** Ald. | *ἐπιγεινομένων* **ABC** *ἐπιγινομένων* Plut. rell. ‖ 1017 *τὸν*] *τῶν* **DRV** ‖ 1018 *δεηθέντων τῶν*] *δεηθέντων* **MpPDRSV** | *Ἀλεάδην* **ABCT** ‖ 1019 *πρόξενον* **DRSV** | *ὄντα* **ACT** | *ἑωυτῶν* **M** Ald. ‖ 1020 *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** ‖ 1020.1021 *βουλομένοισί* **C** ‖ 1021 *στρατεύειν* **ABCT** ‖ 1022 *Ἀττατῖνον* **pP** ‖ 1023 *ἀνὰ*] *ἐν* **M** | *ἀπὸ*] *ἐκ* **M** ‖ 1023–1024 *ἀπὸ – ἐξέλωσι* om. **DRSV** ‖ 1027 *αὐτῶν* om. **M** | *ἔταμον* **C^1** | *προσέβαλον* **TS** ‖ 1028 *σινεόμενοι* **DRSV** | *ἔλεγε* **M** | *τοῖσι Θηβαίοισι Τιμηγονίδης* **T** *Τιμηγενίδης Θηβαίοις* **M** ‖ 1029 *οὕτω*] *οὔτε* **SV𝔳** ‖ 1030 *ἢ*] *πρὶν ἢ* **M** Ald. | *αὐτοῖσι* om. **DRSV** | *παραδότε* **RSV** ‖ 1031 *ἀνατλήσῃ* **M** Ald. *ἀνατλήσι* **p** | *εἰ*] *ἡ* **B** *ἢν* **RSV** | *χρήματα* **T**

χρήζοντες πρόσχημα ἡμέας ἐξαιτέονται, χρήματά σφι δῶμεν ἐκ τοῦ
κοινοῦ – σὺν γὰρ τῷ κοινῷ καὶ ἐμηδίσαμεν οὐδὲ μοῦνοι ἡμεῖς –, εἰ δὲ
ἡμέων ἀληθέως δεόμενοι πολιορκέουσι, ἡμεῖς ἡμέας αὐτοὺς ἐς ἀντιλογίην
παρέξομεν.» κάρτα τε ἔδοξε εὖ λέγειν καὶ ἐς καιρόν, αὐτίκα τε ἐπεκηρυ-
κεύοντο πρὸς Παυσανίην οἱ Θηβαῖοι θέλοντες ἐκδιδόναι τοὺς ἄνδρας. ὡς 88
δὲ ὡμολόγησαν ἐπὶ τούτοισι, Ἀτταγῖνος μὲν ἐκδιδρήσκει ἐκ τοῦ ἄστεος,
παῖδας δὲ αὐτοῦ ἀπαχθέντας Παυσανίης ἀπέλυσε τῆς αἰτίης φὰς τοῦ μη-
δισμοῦ παῖδας οὐδὲν εἶναι μεταιτίους. τοὺς δὲ ἄλλους ἄνδρας, τοὺς ἐξέδο-
σαν οἱ Θηβαῖοι, οἱ μὲν ἐδόκεον ἀντιλογίης τε κυρήσειν καὶ δὴ χρήμασι
ἐπεποίθεσαν διωθέεσθαι· ὡς δὲ παρέλαβε, αὐτὰ ταῦτα ὑπονοέων τὴν
στρατιὴν τὴν τῶν συμμάχων ἅπασαν ἀπῆκε καὶ ἐκείνους ἀγαγὼν ἐς
Κόρινθον διέφθειρε.
Ταῦτα μὲν τὰ ἐν Πλαταίῃσι καὶ Θήβῃσι γενόμενα· Ἀρτάβαζος δὲ ὁ 89
Φαρνάκεος φεύγων ἐκ Πλαταιέων καὶ δὴ πρόσω ἐγίνετο. ἀπικόμενον δέ
μιν οἱ Θεσσαλοὶ παρὰ σφέας ἐπί τε ξείνια ἐκάλεον καὶ ἀνειρώτων περὶ
τῆς στρατιῆς τῆς ἄλλης οὐδὲν ἐπιστάμενοι τῶν ἐν Πλαταίῃσι γενομένων. ὁ
δὲ Ἀρτάβαζος γνούς, ὅτι εἰ ἐθέλει σφι πᾶσαν τὴν ἀληθείην τῶν ἀγώνων 2
εἰπεῖν, αὐτός τε κινδυνεύσει ἀπολέσθαι καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ στρατός (ἐπιθή-
σεσθαι γάρ οἱ πάντα τινὰ οἴετο πυνθανόμενον τὰ γεγονότα), ταῦτα
ἐκλογιζόμενος οὔτε πρὸς τοὺς Φωκέας ἐξηγόρευε οὐδὲν πρός τε τοὺς Θεσ-
σαλοὺς ἔλεγε, τάδε «ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες Θεσσαλοί, ὡς ὁρᾶτε, ἐπείγομαί τε 3

AB CT Mp P D RSV(𝔟)
Ὅτι ὡς ὡμολόγησαν οἱ Θηβαῖοι ⟨ἐκ⟩δοῦναι τοὺς μηδί[σαντας] Ἀτταγῖνος μὲν – μεταιτίους (88) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LXII

1032 *ἐξαιτέωνται* **D**[ac]**RSV** (cf. *ἦν*, l. 1031) ‖ **1034** *ἀληθῶς* **CT** | *ἑωυτοὺς* **M** Ald. | *εἰς* **DRV** ‖ **1035** *εὖ* om. **CT** ‖ **1037** *Ἀτγαγῖνος* (alt. γ ex τ excisum) **A** *Ἀττατῖνος* **pP** | *μὲν* om. **M** | *ἐκ*] *ἐπὶ* **C** ‖ **1038** *αὐτοῦ* om. **DRSV** hab. Const. rell. | *ἀπαχθέν-τας*[..] Const. *ἀναπαχθέντας* **R** | *ἀπέλυσε Παυσανίης* **M** ‖ **1039** *παῖδας* om. **M**, | *ἄλλος* **A**[1] | *ἄνδρας τούς*] *ἄνδρας οὓς* **ABCT** ‖ **1040** *Θηβαῖοι*] *Ἀθηναῖοι* **D** | *ἀντιλογίας* **D** | *τε* om. **M** | *κηρήσιν* **R** ‖ **1041** *ἐπεπύθεον* **AB** *ἐπεπόθεον* **CT** *ἐπεπείθεσαν* **M** Ald. *ἐπεπήθεσαν* **p** | *διώσασθαι* **DRSV** *διώσεσθαι* ci. Herwerden sequ. Hude | *ὡς δὲ*] *ὁ δὲ ὡς* **MpPDRSV** | *παρέβαλε* **T** ‖ **1042** *τὴν τῶν*] *τῶν* **T** | *εἰς* **M** ‖ **1044** *Πλαταιῆσι* **CTMpPS** | *γινόμενα* **Mp** Ald. ‖ **1045** *καὶ δὴ καὶ πρόσω* **T** | *ἐγένετο* **DRSV** ‖ **1046** *Θετταλοὶ* **M** | *ἐπί*] *ἐπεί* **CpD**[1]**RV** | *ξένια* **AB** | *ἀνειρώτευν* **T** *ἀνηρώτευν* **CMpP** Ald. ‖ **1047** *τῶν*] *παρὰ τῶν* **T** | *Πλαταιῆσι* **CTMpPS** | *γινομένων* **ABT** ‖ **1047–1048** *ὁ – ἀγώνων* haplogr. om. **R** ‖ **1048** *ἐθέλοι* **pPD** | *ἀληθηίην* **M** Ald. ‖ **1049** *ωυτός* **A** | *ἀπολέεσθαι* **T** om. **M** | *αὐτὸν* **T** ‖ **1050** *οἱ* om. **M** | *ᾤετο* **ABCTMpP** ‖ **1051** *τοὺς* om. **TS** | *ἐξαγόρευε* **C** *ἔλεγε* **M** | *οὐδεὶς* **C**

*κατὰ ταχίστην ἐλῶν ἐς Θρηίκην καὶ σπουδὴν ἔχω πεμφθεὶς κατά τι
πρῆγμα ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετὰ τῶνδε· αὐτὸς δὲ ὑμῖν Μαρδόνιος καὶ ὁ
στρατὸς αὐτοῦ οὗτος κατὰ πόδας ἐμεῦ ἐλαύνων προσδόκιμός ἐστι. τοῦτον
καὶ ξεινίζετε καὶ εὖ ποιεῦντες φαίνεσθε· οὐ γὰρ ὑμῖν ἐς χρόνον ταῦτα*
4 *ποιεῦσι μεταμελήσει.» ταῦτα δὲ εἴπας ἀπήλαυνε σπουδῇ τὴν στρατιὴν διὰ
Θεσσαλίης τε καὶ Μακεδονίης ἰθὺ τῆς Θρηίκης ὡς ἀληθέως ἐπειγόμενος
καὶ τὴν μεσόγαιαν τάμνων τῆς ὁδοῦ. καὶ ἀπικνέεται ἐς Βυζάντιον καταλι-
πὼν τοῦ στρατοῦ τοῦ ἑωυτοῦ συχνοὺς ὑπὸ Θρηίκων τε κατακοπέντας κατ'
ὁδὸν καὶ λιμῷ συστάντας καὶ καμάτῳ· ἐκ Βυζαντίου δὲ διέβη πλοίοισι.*

II

90 *Οὗτος μὲν οὕτω ἀπενόστησε ἐς τὴν Ἀσίην· τῆς δὲ αὐτῆς ἡμέρης, τῆς
περ ἐν Πλαταίῃσι τὸ τρῶμα ἐγένετο, συνεκύρησε γενέσθαι καὶ ἐν Μυκάλῃ
τῆς Ἰωνίης. ἐπεὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Δήλῳ κατέατο οἱ Ἕλληνες οἱ ἐν τῇσι νηυ-
σὶ ἅμα Λευτυχίδῃ τῷ Λακεδαιμονίῳ ἀπικόμενοι, ἦλθόν σφι ἄγγελοι ἀπὸ
Σάμου Λάμπων τε ὁ Θρασυκλέος καὶ Ἀθηναγόρης Ἀρχεστρατίδεω καὶ
Ἡγησίστρατος Ἀρισταγόρεω πεμφθέντες ὑπὸ Σαμίων λάθρῃ τῶν τε Περ-
σέων καὶ τοῦ τυράννου Θεομήστορος τοῦ Ἀνδροδάμαντος, τὸν κατέστησαν*
2 *Σάμου τύραννον οἱ Πέρσαι. ἐπελθόντων δέ σφεων ἐπὶ τοὺς στρατηγοὺς
ἔλεγε Ἡγησίστρατος πολλὰ καὶ παντοῖα, ὡς ἢν μοῦνον ἴδωνται αὐτοὺς οἱ*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1053 *κατὰ ταχίστην* scil. *ὁδόν* loco superlativi illius *κατὰ τάχος* usurpatur cf. II 161,4 (*ἐκ τῆς ἰθέης* scil. *ὁδοῦ* pace Kuehner-Gerth I. 266): *κατὰ τὴν ταχίστην* **M** Ald. *κατὰ ταχίστι* **𝔟** fin. voc. comp. not. **V** *κατατάχιστα* **S** *τὴν ταχίστην* Steinio duce Hude ultro an *κατὰ τάχος* sit scribendum dubitat Stein | *ἐλῶν*] *ἐλθεῖν* **M** Ald. | *εἰς* **T** | *σπουδῇ* **V𝔟** ‖ **1054** *ὁ Μαρδόνιος* **T** ‖ **1055** *αὐτοῦ* om. **T** | *ἐμεῦ* om. **DRSV** ‖ **1055–1056** *τοῦτον ξεινίζετε* **Mp** Ald. ‖ **1056** *καὶ εὖ*] *εὖ* **C** | *ποιέντες* **R** *ποιοῦντες* **T** *ποιοιοῦντες* ut vid. **M** | *φαίνεσθε* om. cod. Vat. gr. 122 Valla ‖ **1056–1057** *ποιεῦσι ταῦτα* **M** ‖ **1057** *ἀπέλαυνε* **MpPDRSV** | *τὴν στρατιὴν σπουδῇ* **M** ‖ **1059** *μεσόγεαν* **R** | *τάμνον* **B** *τέμνων* **SV**^{1} *τάμνων* **V**^{2}**𝔟** cett. | *καὶ* om. **T** | *Βυζάντειον* **R**^{c} ‖ **1060** *τε* om. **ABCTMpP** ‖ **1061** *Βυζαντείου δὲ* **R** *Βυζαντίει οὐδὲ* **V𝔟** ‖ **1062** ad divisionem libri cf. praef. vol. I, p. LXI | *οὕτως* **RV𝔟** *αὐτὸς* **ABCTMpP** ‖ **1063** *Πλαταιῇσι* **CTMpPS** | *Μυκάλλῃ* **S𝔟** ‖ **1064** *ἐπεὶ γὰρ δὴ*] *ἐπειδὴ γὰρ* **MpPDRSV** | *καθέατο* **RSV** *ἐκατέατο* **M** Ald. ‖ **1066** *Σάμῳ* **D** | *ὁ* om. **ABCTMpP** | *Θρασυκλέως* **D** *Θρασυκλέους* **ABT** *Θρασικλέους* **C** | *Ἀρχιστρατίδεω* **DRSV** ‖ **1067** *τε* om. **M** ‖ **1068** *Θεομήτορος* **AV**^{ac} *Θεομνήτορος* **RSV**^{c}**𝔟** *Θεομνήστορος* **D** | *Ἀνδρομάδαντος* **D** ‖ **1069** *τύραννον Σάμου* **DRSV**

Ἴωνες ἀποστήσονται ἀπὸ Περσέων καὶ ὡς οἱ βάρβαροι οὐκ ὑπομενέουσι·
ἢν δὲ καὶ ἄρα ὑπομείνωσι, οὐκ ἑτέρην ἄγρην τοιαύτην εὑρεῖν ἂν αὐτούς·
θεούς τε κοινοὺς ἀνακαλέων προέτρεπε αὐτοὺς ῥύσασθαι ἄνδρας Ἕλληνας
ἐκ δουλοσύνης καὶ ἀπαμῦναι τὸν βάρβαρον. εὐπετές τε αὐτοῖσι ἔφη ταῦτα 3
γίνεσθαι· τάς τε γὰρ νέας αὐτῶν κακῶς πλέειν καὶ οὐκ ἀξιομάχους κεί-
νοισι εἶναι. αὐτοί τε, εἴ τι ὑποπτεύουσι, μὴ δόλῳ αὐτοὺς προαγάγοιεν,
ἕτοιμοι εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ τῇσι ἐκείνων ἀγόμενοι ὅμηροι εἶναι. ὡς δὲ 91
πολλὸς ἦν λισσόμενος ὁ ξεῖνος ὁ Σάμιος, εἴρετο Λευτυχίδης εἴτε κληδόνος
εἵνεκεν θέλων πυθέσθαι εἴτε καὶ κατὰ συντυχίην θεοῦ ποιεῦντος· «ὦ ξεῖνε
Σάμιε, τί τοι οὔνομα;» ὁ δὲ εἶπε· «Ἡγησίστρατος·» ὁ δὲ ὑπαρπάσας τὸν 2
ἐπίλοιπον λόγον, εἴ τινα ὅρμητο λέγειν ὁ Ἡγησίστρατος, εἶπε· «δέκομαι
τὸν οἰωνὸν τὸν 'Ἡγησίστρατον', ὦ ξεῖνε Σάμιε. σὺ δὲ ἡμῖν ποίεε, ὅκως
αὐτός τε δοὺς πίστιν ἀποπλεύσεαι καὶ οἱ σὺν σοὶ ἐόντες οἵδε 'ἦ μὲν Σαμί-
ους ἡμῖν προθύμους ἔσεσθαι συμμάχους.'» ταῦτά τε ἅμα ἠγόρευε καὶ τὸ 92
ἔργον προσῆγε· αὐτίκα γὰρ οἱ Σάμιοι πίστιν τε καὶ ὅρκια ἐποιεῦντο συμ-
μαχίης πέρι πρὸς τοὺς Ἕλληνας.

Ταῦτα δὲ ποιήσαντες οἱ μὲν ἀπέπλεον· μετὰ σφέων γὰρ ἐκέλευε πλέειν 2
τὸν Ἡγησίστρατον, οἰωνὸν τὸ οὔνομα ποιεύμενος· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐπι-
σχόντες ταύτην τὴν ἡμέρην τῇ ὑστεραίῃ ἐκαλλιερέοντο μαντευομένου σφι

AB CT Mp P D RSV(𝔳)
Ὡς δὲ πολλὸς (91,1) – λέγειν τὸν Ἡγησιστράτου (91,2) exc. floril. 𝔄𝔓

1071 *ἀπονοστήσονται* **D** | *ὑπονέουσι* **R** || **1072** *ἄρα οὐκ ὑπομενέουσι* **C** | *εὑρεῖν ἂν*] *εὑρεῖν* **DRSV** *ἂν εὑρεῖν* **M** || **1073** *αὐτοὺς ῥύσασθαι ἄνδρες* **p** *ῥύσασθαι τοὺς ἄνδρας* **M** || **1074** *δουλωσύνης* **D**[1] | *εὐπετέες* **C** *εὐπετέως* ci. Hude || **1075** *κακῶς*] *καλῶς* **Mp** || **1075–1076** *ἀξιομάχους – τε*] *ἀξιομάχους κείνους εἶναι σφίσι αὐτόν τε* **M** || **1076** *προάγοιεν* **ABCTpP** || **1077** *ἑτοῖμον εἶναι ἐν τῇσι νηυσὶ* **C** *ἐν τῇσι νηυσὶ ἑτοῖμοι εἶναι* **M** Ald. *ἐν τοῖσι νηυσὶ ἑτοῖμοι εἶναι* **p** | *κείνων* **ABCT** || **1078** *πολὸς* **M** | *λισόμενος* **Mp** | *ξένος* **𝔓** *ξεῖνος* **𝔄** rell. | *ὁ Σάμιος* **ABMDRSV𝔄** *Σάμιος* **𝔓** rell. | *ἤρετο* **C𝔄𝔓** | *ὁ Λεωτυχίδης* **DR** *ὁ Λευτυχίδης* **SV𝔳** || **1079** *εἵνεκε* **MR** *εἵνεκα* **SV𝔳** *εἵνεκεν* **𝔄𝔓** rell. | *καὶ* om. **DRSV** || **1080** *οὔνομα*] *τὸ οὔνομα* **ABCTM pP** *τοὔνομα* **𝔓** *τὸ ὄνομα* **𝔄** | *δὲ ὑφαρπάσας* **ABC𝔄** *δ' ὑφαρπάσας* **𝔓** *δὲ ὑποαρπάσας* (e *δὲ ὗπαρπάσας* credo esse natum) **D** cf. V 50,3 || **1081** *ὑπόλοιπον* **D** | *ὥρμητο λέγειν* **ABCTMpPR** *λέγειν ὥρμητο* **𝔄𝔓** | *τὸν Ἡγησιστράτου* **ABCTpP** **𝔄𝔓** *τοῦ Ἡγησιστράτου* **M** secl. Valckenaer sequ. Hude || **1082** *ποίεεν* **RV𝔳** || **1083** *ἀποπλεῦσαι* **C** | *μὲν*] *μὴν* **DRSV** cf. Kuehner-Gerth II. 140 || **1085** *προῆγε* **DR SV** | *τε*] *γε* **C** || **1086** *τοὺς* om. **ABCT** || **1087** post *ἀπέπλεον* aliquid intercidisse credit Legrand: ⟨*δύο*⟩ (sic) *ἀπέπλεον* ci. Bekker | *πλέειν ἐκέλευε* **M** *ἐκέλευε ποιέειν* **p** Ald. || **1088** *τὸν Ἡγησίστρατον* om. **DRSV** || **1089** *μαντευομένους* **RV𝔳**

Δηιφόνου τοῦ Εὐηνίου ἀνδρὸς Ἀπολλωνιήτεω, Ἀπολλωνίης δὲ τῆς ἐν τῷ
93 *Ἰονίῳ κόλπῳ, τούτου τὸν πατέρα κατέλαβε Εὐήνιον πρῆγμα τοιόνδε. ἔστι*
ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ ταύτῃ ἱρὰ Ἡλίου πρόβατα, τὰ τὰς μὲν ἡμέρας βόσκεται
παρὰ ποταμόν, ὃς ἐκ Λάκμονος ὄρεος ῥέει διὰ τῆς Ἀπολλωνίης χώρης ἐς
θάλασσαν παρ' Ὤρικον λιμένα, τὰς δὲ νύκτας ἀραιρημένοι ἄνδρες οἱ
πλούτῳ τε καὶ γένεϊ δοκιμώτατοι τῶν ἀστῶν οὗτοι φυλάσσουσι ἐνιαυτὸν
ἕκαστος· περὶ πολλοῦ γὰρ δὴ ποιεῦνται Ἀπολλωνιῆται τὰ πρόβατα ταῦτα
ἐκ θεοπροπίου τινός.
2 *(Ἐν δὲ ἄντρῳ αὐλίζονται ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκάς, ἔνθα δὴ τότε ὁ Εὐήνιος*
οὗτος ἀραιρημένος ἐφύλασσε, καί κοτε αὐτοῦ κατακοιμήσαντος τὴν φυλα-
κὴν παρελθόντες λύκοι ἐς τὸ ἄντρον διέφθειραν τῶν προβάτων ὡς
ἑξήκοντα· ὁ δὲ ὡς ἐπῆσσε, εἶχε σιγῇ καὶ ἔφραζε οὐδενὶ ἐν νόῳ ἔχων ἀντι-
3 *καταστήσειν ἄλλα πριάμενος· καὶ οὐ γὰρ ἔλαθε τοὺς Ἀπολλωνιήτας ταῦτα*
γενόμενα, ἀλλ' ὡς ἐπύθοντο, ὑπαγαγόντες μιν ὑπὸ δικαστήριον κατέκριναν

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

T **1091** ss. Eust. Od. 1717 (ad *μ* 128) *Ἡρόδοτος ... ἱστορεῖ ἐν τῷ Ἰωνίῳ κόλπῳ ἱερὰ εἶναι Ἡλίου πρόβατα περὶ πολλοῦ ὄντα τοῖς ἐκεῖ Ἀπολλωνιάταις, οἷς ἀπὸ τόπου τὸ ὄνομα* ‖ **1093** huc referre censent Wesseling Stein illud Theognosti Canon. 794 (Crameri Anecd. II 131, cf. Lobeck, *Paralip.* 73) *τὰ εἰς ων μονοσύλλαβα ἐπὶ ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφει τὴν παραλήγουσαν τῆς γενικῆς· οἷον 'κλὼν κλωνός', ..., Χὼν Χωνὸς ὄνομα ποταμοῦ, ἐξ οὗ καὶ ἤπειρος Χωνία, παρὰ Ἡροδότῳ* aliud fluminis prope Apolloniam urbem siti nomen *Ἄωον* esse memorat Strabo VII 5, 8 (316) nostri tamen faciens mentionem nullam ‖ **1094** Eust. Dion. 398 *σημείωσαι, ὅτι Ὠρικίαν λέγει τὴν ... ἤπειρον, περὶ ἣν καὶ πόλις Ὤρικος ... καὶ λιμὴν Ὤρικος κατὰ Ἡρόδοτον*

1090 *Δηιοφόνου* **CT** | *Ἀπωλλωνιήτεω* **p**[ac] *Ἀπολλωνήτεω* **D** ‖ **1091** *Ἰωνικῷ* **DR S**[1]**V** | *τούτου*] *τοῦ* **DRSV** ‖ **1092** *Ἀπολωνίῃ* **T** | *τὰ*] *ἃ* **DRSV** ‖ **1093** *παρὰ ⟨Χῶνα⟩ ποταμόν* e Theognosti testimonio (quod vide) ci. Stein, *Vindiciarum Hdt.earum specimen* 13 ss. | *ὃς*] *ὡς* **B** | *Λακμόνος* **B** *Λάκμοωνος* **M** *Λάκμωνος* Ald. *Λάκομος* **p** | *οὔρεος* **CTMpP** | *Ἀπολωνίης* **T** | *χώρης* om. **T** ‖ **1094** *Ὤρηκον* **R** | *ἀναιρημένοι* **C** ‖ **1096** *ἕκαστον* cuius extremam litteram rasura quadam in *σ* convertit man. IIa **A** *ἕκαστοι* **C** | *γὰρ δὴ*] *τε δὴ* **DRSV** *γὰρ* **C** ‖ **1099** *ἀφαιρημένος* **RV** *ἀφερημένος* **𝔟** | *κατακοιμίσαντος* **MD**[c]**S**[1]**V𝔟** | *τὴν* om. **ABCTP**[1] ‖ **1101** *ἐπῆσσε* luctans scripsi ‚(e somno) subsiluit' intelligens collato IV 134,1 *ἐπῆσε* **ABC** *ἐπήισε* **pPR** (sicut ab *ἐπαΐω* esset collato *ἐπήϊσεν· ἀντὶ τοῦ 'ᾔσθετο'* Schol. ad Apoll. Rhod. II.195) *ἐπίησε* **D** *ἐποίησε* **SV𝔟** *ἐπῆσαν* **TM** | *ἔφραξε* **RSV** | *ἐννέῳ* **V** *ἐνίῳ* **S𝔟** ‖ **1102** *ἐλάνθανε* **M** ‖ **1103** *γινόμενα* **BM** | *ἀλλ' ὡς*] *ὡς δὲ* **S** | *ὑπάγοντες* **DRSV** | *μιν* om. **M** | *ὑπὸ*] *εἰς τὸ* **Mp** *ἐς τὸ* Ald. | *κατέκριναν* om. **RSV**

ὡς τὴν φυλακὴν κατακοιμήσαντα τῆς ὄψιος στερηθῆναι, ἐπείτε δὲ τὸν Εὐ-
ήνιον ἐξετύφλωσαν, αὐτίκα μετὰ ταῦτα οὔτε πρόβατά σφι ἔτικτε οὔτε γῆ
ἔφερε ὁμοίως· πρόφαντα δέ σφι ἔν τε Δωδώνῃ καὶ ἐν Δελφοῖσι ἐγίνετο, 4
ἔπειτα ἐπειρώτων τοὺς προφήτας τὸ αἴτιον τοῦ παρεόντος κακοῦ, οἱ δὲ
αὐτοῖσι ἔφραζον, ὅτι ἀδίκως τὸν φύλακον τῶν ἱρῶν προβάτων Εὐήνιον τῆς
ὄψιος ἐστέρησαν· αὐτοὶ γὰρ ἐπορμῆσαι τοὺς λύκους οὐ πρότερόν τε παύ-
σεσθαι τιμωρέοντες ἐκείνῳ πρὶν ἢ δίκας δώσειν, τῶν ἐποίησαν, ταύτας,
τὰς ἂν αὐτὸς ἕληται καὶ δικαιοῖ· τούτων δὲ τελεομένων αὐτοὶ δώσειν Εὐ-
ηνίῳ δόσιν τοιαύτην τὴν πολλούς μιν μακαριεῖν ἀνθρώπων ἔχοντα. τὰ μὲν 94
χρηστήρια ταῦτά σφι ἐχρήσθη, οἱ δὲ Ἀπολλωνιῆται ἀπόρρητα ποιησάμενοι
προέθεσαν τῶν ἀστῶν ἀνδράσι διαπρῆξαι. οἱ δέ σφι διέπρηξαν ὧδε· κατη-
μένου Εὐηνίου ἐν θώκῳ ἐλθόντες οἱ παρίζοντο καὶ λόγους ἄλλους ἐποι-
εῦντο, ἐς ὃ κατέβαινον συλλυπεύμενοι τῷ πάθεϊ. ταύτῃ δὲ ὑπάγοντες εἰ-
ρώτων, τίνα δίκην ἂν ἕλοιτο, εἰ ἐθέλοιεν Ἀπολλωνιῆται δίκας ὑποστῆναι
δώσειν, τῶν ἐποίησαν. ὁ δὲ οὐκ ἀκηκοὼς τὸ θεοπρόπιον εἵλετο εἴπας, εἴ 2
τίς οἱ δοίη ἀγρούς, τῶν ἀστῶν ὀνομάσας, τοῖσι ἠπίστατο εἶναι καλλίστους
δύο κλήρους τῶν ἐν τῇ Ἀπολλωνίῃ, καὶ οἴκησιν πρὸς τούτοισι, τὴν ᾔδεε
καλλίστην ἐοῦσαν τῶν ἐν πόλι· τούτων δὲ ἔφη ἐπήβολος γενόμενος τοῦ
λοιποῦ ⟨ἂν⟩ ἀμήνιτος εἶναι, καὶ δίκην οἱ ταύτην ἀποχρᾶν γενομένην. καὶ 3
ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγε, οἱ δὲ πάρεδροι εἶπαν ὑπολαβόντες· «Εὐήνιε, ταύτην

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1121 s. Lex. Vind. 66 *ἐπήβολος· ὁ μέτοχος· ⟨Ἡρόδοτος⟩·* τούτων – εἶναι

1104 *κατακοιμίσαντα* **MD[c]R** ‖ **1105** *τὰ πρόβατά* **MS** ‖ **1106** *ἔφερε ὁμοίως καρπόν* **ABCTMpP** cf. V 82,3 | *πρόφαντα*] *πρόβατα* **DRSV** | *ἐγένετο* **DRSV** ‖ **1107** *ἔπειτα – προφήτας*] *ἐπείτε ἐπειρώτων* [*τοὺς προφήτας*] Reiskio duce Stein Hude | *ἐπηρώτευν* **CpP** *ἐπειρώτευν* **TM** | *τὸ αἴτιον* om. **M** ‖ **1107–1108** *οἱ – ἔφραζον* secl. Stein (cf. supra) | *ἱρῶν* om. **C** ‖ **1109** *ἐπορμῆσαν* **M** | *ἐς τοὺς* **C** ‖ **1009.1010** *παύσασθαι* **DRSV** ‖ **1110** *τιμωρέοντας* **DRV** | *ἐκείνῳ* om. **S** | *δῶσι* **MpP** Ald. ‖ **1111** *ἕλοιτο* **T** | *τουτέων* **CT** Ald. | *τελεουμένων* **T** ‖ **1111–1112** *δώσιν Εὐηνίῳ δόσιν* **B[1]** *δώσειν Εὐηνίῳ δίκην* **T** *δόσιν Εὐηνίῳ δώσειν* **R** *δῶ[σ]* *Εὐηνίῳ δώσειν* **V** *δῶσι Εὐηνίῳ δώσειν* **𝔟** ‖ **1114** *ἔπρηξαν* litt. *δι* initio vocis suprascr. man. IIa **A** ‖ **1116** *συλλυπούμενοι* **S** ‖ **1116.1117** *ἠρώτων* **CpP** *εἰρώτεον* **M** ‖ **1119** *οἱ*] *σοι* **D** ‖ **1121** *ἐν πόλει* **ABCTD[1]𝔟** fin. voc. comp. not. **V** *ἐν τῇ πόλι* **pS** Ald. *ἐν τῇ πόλει* **M** | *ἐπίβολος* **BD[1]SV** *ἐπήβολος* Lex. Vind. rell. ‖ **1122** *⟨ἂν⟩* propos. Herwerden probatque Weber *RFIC* XIV (1935) 362 infinitivum cum *ἄν* coniunctum sensui verborum ‚optime respondere' iudicans

δίκην Ἀπολλωνιῆται τῆς ἐκτυφλώσιος ἐκτίνουσί τοι κατὰ θεοπρόπια τὰ
γενόμενα.» ὁ μὲν δὴ πρὸς ταῦτα δεινὰ ἐποιέετο ἐνθεῦτεν πυθόμενος τὸν
πάντα λόγον, ὡς ἐξαπατηθείς· οἱ δὲ πριάμενοι παρὰ τῶν ἐκτημένων δι-
δοῦσί οἱ, τὰ εἵλετο. καὶ μετὰ ταῦτα ἔμφυτον αὐτίκα μαντικὴν εἶχε ὥστε
95 *καὶ ὀνομαστὸς γενέσθαι. τούτου δὴ ὁ Δηίφονος ἐὼν παῖς τοῦ Εὐηνίου*
ἀγόντων Κορινθίων ἐμαντεύετο τῇ στρατιῇ. ἤδη δὲ καὶ τόδε ἤκουσα, ὡς ὁ
Δηίφονος ἐπιβατεύων τοῦ Εὐηνίου οὐνόματος ἐξελάμβανε ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἔργα οὐκ ἐὼν Εὐηνίου παῖς.)
96 *Τοῖσι δὲ Ἕλλησι ὡς ἐκαλλιέρησε, ἀνῆγον τὰς νέας ἐκ τῆς Δήλου πρὸς*
τὴν Σάμον. ἐπεὶ δὲ ἐγένοντο τῆς Σαμίης πρὸς Καλαμίσοισι, οἱ μὲν αὐτοῦ
ὁρμησάμενοι κατὰ τὸ Ἡραῖον, τὸ ταύτῃ παρεσκευάζοντο ἐς ναυμαχίην, οἱ
δὲ Πέρσαι πυθόμενοί σφεας προσπλέειν ἀνῆγον καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν
2 *ἤπειρον τὰς νέας τὰς ἄλλας, τὰς δὲ Φοινίκων ἀπῆκαν ἀποπλέειν. βου-*
λευομένοισι γάρ σφι ἐδόκεε ναυμαχίην μὴ ποιέεσθαι, οὐ γὰρ ὦν ἐδόκεον
ὅμοιοι εἶναι· ἐς δὲ τὴν ἤπειρον ἀπέπλεον, ὅκως ἔωσι ὑπὸ τὸν πεζὸν
στρατὸν τὸν σφέτερον ἐόντα ἐν τῇ Μυκάλῃ, ὅς κελεύσαντος Ξέρξεω κατα-
λελειμμένος τοῦ ἄλλου στρατοῦ Ἰωνίην ἐφύλασσε· τοῦ πλῆθος μὲν ἦν ἓξ
μυριάδες, ἐστρατήγεε δὲ αὐτοῦ Τιγράνης, κάλλεϊ καὶ μεγάθεϊ ὑπερφέρων
3 *Περσέων. ὑπὸ τοῦτον μὲν δὴ τὸν στρατὸν ἐβουλεύσαντο καταφυγόντες οἱ*
τοῦ ναυτικοῦ στρατηγοὶ ἀνειρύσαι τὰς νέας καὶ περιβαλέσθαι ἕρκος ἔρυμα
97 *τῶν νεῶν καὶ σφέων αὐτῶν κρησφύγετον. ταῦτα βουλευσάμενοι ἀνήγοντο·*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1124 *τοι*] *τε* **CS** comp. scr. **V** om. **M𝔟** | *κατὰ*] *κατὰ τὰ* **Mp** Ald. ‖ 1125 *γινόμενα* **B** | *τὸν* om. **D**^{1} ‖ 1126 *ἀπατηθείς* **D**^{1} | *κεκτημένων* **C** ‖ 1127 *αὐτίκα ἔμφυτον* **ABCT MpP** ‖ 1128 *καὶ* om. **T** | *οὐνομαστὸς* **pPDR** *οὐνομαστὸν* **S** *οὐνομὰ* (ς supra) **V** *οὐνομαστὶ* **𝔟** | *γινέσθαι* **M** | *τούτου δὴ ὁ Δηίφοβος* **M** *τούτου Δηίφονος* ex haplogr. **DRSV** | *τοῦ* om. **R** ‖ 1129 *ἀγαγόντων* **DRSV** | *ὁ* om. **DRSV** ‖ 1130 *Δηίφοβος* **M** | *ἐπιβατέων* **AB**^{1}**DRV** fort. recte quamvis haec vox idem significet ac *ἐπιβατεύειν* III 63,3; 67,2; VI 65,4 | *ἐπιβατεύων τοῦ Εὐηνίου*] *ἐὼν παῖς τοῦ Εὐηνίου ἐπιβατεύων* **T** | *ὀνόματος* **CTpD**^{1}**RV** ‖ 1132 *ἐκαλλιέρισε* **p** ‖ 1133 *Λαμησίοισι* **D**^{ac} *Λαμισίοισι* **D**^{c} *Λαμίοισι* **RSV** *Καλάμοισι* fort. recte ex Athen. XIII 572f, ubi Veneris templum *ἐν καλάμοις* situm memoratur, Larcher recep. Hude ‖ 1134 *ὁρμισάμενοι* **Mp** Ald. *ὡρμισάμενοι* **T** | *Ἥραιον* **ABCTMpPD**^{2}**S** v. quae ad 52 adnotavimus | *ἐς*] *ὡς ἐς* **M** Ald. ‖ 1135–1136 *αὐτοὶ τὰς νέας πρὸς τὴν ἤπειρον τὰς ἄλλας* **M** ‖ 1136.1137 *βουλομένοισι* **M** ‖ 1137 *σφίσι* **M** | *μὴ* om. **MD** ‖ 1138 *ἀπέπλεον* om. **AB CT** ‖ 1139 *στρατὸν σφέτερον* **T𝔟** | *Μυκάλλῃ* **S** ‖ 1140 *Ἰωνίην τε* **R** *Ἰωνίης τε* **D** | *πλήθεος* **DRSV** | *ἔην* **M** ‖ 1141 *κάλλεΐ τε* **M** Ald. | *μεγάθεϊ* **CTMpPRSV** ‖ 1142 *ἐπὶ τοῦτον* **Mp** Ald. ‖ 1142–1143 *οἱ – στρατηγοὶ* om. **S** ‖ 1143 *περιβαλλέσθαι* **V𝔟** | *ἔρημα* **S𝔟** ‖ 1144 *καὶ σφέων*] *κέ σφεων* **R** | *αὐτέων* **TM** Ald.

ἀπικόμενοι δὲ παρὰ τὸ τῶν Ποτνιέων ἱρὸν τῆς Μυκάλης ἐς Γαίσωνά τε καὶ Σκολοπόεντα, τῇ Δήμητρος Ἐλευσινίης ἐστὶ ἱρόν, τὸ Φίλιστος ὁ Πασικλέος ἱδρύσατο Νείλεῳ τῷ Κόδρου ἐπισπόμενος ἐπὶ Μιλήτου κτιστύν, ἐνθαῦτα τάς τε νέας ἀνείρυσαν καὶ περιεβάλοντο ἕρκος καὶ λίθων καὶ ξύλων, δένδρεα ἐκκόψαντες ἥμερα καὶ σκόλοπας περὶ τὸ ἕρκος κατέπηξαν. καὶ παρεσκευάδατο ὡς πολιορκησόμενοι καὶ ὡς νικήσοντες· ἐπ' ἀμφότερα ἐπιλεγόμενοι γὰρ παρεσκευάζοντο.

Οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς ἐπύθοντο οἰχωκότας τοὺς βαρβάρους ἐς τὴν ἤπειρον, 98
ἤχθοντο ὡς ἐκπεφευγότων ἀπορίῃ τε εἴχοντο, ὅ τι ποιέωσι, εἴτε ἀπαλλάσ-
σωνται ὀπίσω εἴτε καταπλέωσι ἐπ' Ἑλλησπόντου. τέλος δ' ἔδοξε τούτων
μὲν μηδέτερα ποιέειν, ἐπιπλέειν δὲ ἐπὶ τὴν ἤπειρον. παρασκευασάμενοι 2
ὦν ἐς ναυμαχίην καὶ ἀποβάθρας καὶ τὰ ἄλλα, ὅσων ἔδεε, ἔπλεον ἐπὶ τῆς
Μυκάλης. ἐπεὶ δὲ ἀγχοῦ τε ἐγίνοντο τοῦ στρατοπέδου καὶ οὐδεὶς ἐφαίνετό
σφι ἐπαναγόμενος, ἀλλὰ ὥρων νέας ἀνελκυσμένας ἔσω τοῦ τείχεος, πολλὸν
δὲ πεζὸν παρακεκριμένον παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐνθαῦτα πρῶτον μὲν ἐν τῇ
νηὶ παραπλέων ἐγχρίμψας τῷ αἰγιαλῷ τὰ μάλιστα Λευτυχίδης ὑπὸ κή-
ρυκος προηγόρευε τοῖσι Ἴωσι λέγων· «ἄνδρες Ἴωνες, ὅσοι ὑμέων τυγχά- 3
νουσι ἐπακούοντες, μάθετε, τὰ λέγω· πάντως γὰρ οὐδὲν συνήσουσι Πέρσαι,
τῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐντέλλομαι. ἐπεὰν συμμίσγωμεν, μεμνῆσθαί τινα χρὴ ἐλευ-

AB CT Mp P D RSV(𝔳)

T 1147 Eust. Dion. 823 *κατὰ … Ἡρόδοτον Νηλεὺς ὁ Κόδρου ἔκτισεν αὐτήν* (sc. Miletum)· *φησὶ γάρ·* 'Νήλεῳ – κτίστιν (κτιστήν v. l.)'

1147 Eust. Il. 1180 (ad *T* 205) *ἡ … 'βρωτὺς' Ἰώνων ἐστὶ σχηματισμός ὡς καὶ … ἡ 'κτιστύς'· …* κτιστὺν *γοῦν* Μιλήτου *φησὶν Ἡρόδοτος*

1145 *ἱερὸν* **T** | *Μυκάλλης* **S** | *Γαίσονά* **T** *Γέσωνά* **R** ‖ 1146 *Ἐλευνίης* **D**[1] | *ἐστὶ* om. **ABCTMpP** ‖ 1147 *Νειλέῳ* **RV** *Νειλεῷ* **D** cf. Eust. | *ἐπισπομένου* **B** *ἐπισπόμενον* **A** om. **M** *ἐπισπόμενος* Eust. rell. | *Μηλίτου* **D**[1] | *κτιστήν* **TR𝔳** *κτιστοῖν* **D** v. Eust.i testimonia ‖ 1148 *τε* om. **M𝔳** | *περιεβάλλοντο* **TSV𝔳** | *ἕρκος λίθων* **S** ‖ 1149 *περὶ*] *παρὰ* **T** | *κατέκοψαν* **R**[1] ‖ 1151 *παρεσκευάδατο* **M** Ald. ‖ 1153 *ἀπορίῃ – τι*] *ἐν ἀπορίῃ δὲ εἴχοντο τι* **DV𝔳** *ἐν ἀπορίῃ δὲ ἤχοντο τι* **R** *ἐν ἀπορίῃ τε εἴχοντο τι* **S** ‖ 1153.1154 *ἀπαλλάσσονται* **T** ‖ 1154 *τουτέων* **CTMpP** ‖ 1155 *μὲν*] *δὲ* **R** ‖ 1156 *ἀποβάθραις* **T** | *τὰ* om. **ABCTMpP** | *ὅσων ἔδεε ἔπλεεν* **T** *ὅσον ἔδεεν ἔπλεεν* **R** ‖ 1157 *Μυκάλλης* **S** | *ἐγένοντο* **M** ‖ 1157–1158 *σφιν ἐφαίνετο* **DRSV** *ἐγένετό σφι* **T** ‖ 1158–1159 *πολλὸν δὲ πεζὸν παρακεκρυμμένον* **S** *πολλῶν δὲ πεζῶν παρακεκριμένων* **D** ‖ 1159 *ἐν*] *παρὰ* **D** ‖ 1160 *νηῇ* **B** | *ἐγχρίψας* **CTMp** ‖ 1161 *ὅσοι*] *οἳ* **ABCTMpP** ‖ 1162 *μάθε* **R** | *πάντες* **T** | *συνίουσι* **M** ‖ 1163 *ὑμῖν* om. **M** | *συμμισγῶμεν* **DRSV**

θερίης μὲν πάντων πρῶτον, μετὰ δὲ τοῦ συνθήματος Ἥρης. καὶ τάδε
4 *ἴστω καὶ ὁ μὴ ἐσακούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἀκούσαντος· ὡυτὸς δὲ οὗτος ἐὼν τυγχάνει νόος τοῦ πρήγματος καὶ ὁ Θεμιστοκλέος ὁ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, ἢ γὰρ δὴ λαθόντα τὰ ῥήματα τοὺς βαρβάρους ἔμελλε τοὺς Ἴωνας πείσειν, ἢ ἔπειτα ἀνενειχθέντα ἐς τοὺς βαρβάρους ποιήσειν ἀπίστους τοῖσι Ἕλλησι.»*

99 *Λευτυχίδεω δὲ ταῦτα ὑποθεμένου δεύτερα δὴ τάδε ἐποίευν οἱ Ἕλληνες· προσσχόντες τὰς νέας ἀπέβησαν ἐς τὸν αἰγιαλόν. καὶ οὗτοι μὲν ἐτάσσοντο, οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον τοὺς Ἕλληνας παρασκευαζομένους ἐς μάχην καὶ τοῖσι Ἴωσι παραινέσαντας, τοῦτο μὲν ὑπονοήσαντες τοὺς Σαμίους τὰ*
2 *Ἑλλήνων φρονέειν ἀπαιρέονται τὰ ὅπλα. οἱ γὰρ ὦν Σάμιοι ἀπικομένων Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ἐν τῇσι νηυσὶ τῶν βαρβάρων, τοὺς ἔλαβον ἀνὰ τὴν Ἀττικὴν λελειμμένους οἱ Ξέρξεω, τούτους λυσάμενοι πάντας ἀποπέμπουσι ἐποδιάσαντες ἐς Ἀθήνας· τῶν εἵνεκεν οὐκ ἥκιστα ὑποψίην εἶχον πεντακο-*
3 *σίας κεφαλὰς τῶν Ξέρξεω πολεμίων λυσάμενοι. τοῦτο δὲ τὰς διόδους τὰς ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης φερούσας προστάσσουσι τοῖσι Μιλησίοισι φυλάσσειν ὡς ἐπισταμένοισι δῆθεν μάλιστα τὴν χώρην· ἐποίευν δὲ τούτου εἵνεκεν, ἵνα ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου ἔωσι. τούτους μὲν Ἰώνων, τοῖσι καὶ κατεδόκεον νεοχμὸν ἄν τι ποιέειν δυνάμιος ἐπιλαβομένοισι, τρόποισι τοιούτοισι προεφυλάσσοντο οἱ Πέρσαι, αὐτοὶ δὲ συνεφόρησαν τὰ γέρρα ἕρκος*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1164 *Ἥβης* codd. em. Roscher celeberrimum Iunonis templum Sami situm (cf. 96,1) videlicet memoria tenens ‖ **1165** *ἴστω ὁ μὴ ἀκούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐσακούσαντος* **D** *ἴστω ὁ μὴ ἀκούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος,* **RV𝔟** *ἴστω καὶ ὁ μὴ ἀκούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος* **S** *ἴστω καὶ ὁ μὴ ἀκούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἀκούσαντος* **TMpP** *ἴστω καὶ ὁ μὴ ἐπακούσας ὑμέων πρὸς τοῦ ἐπακούσαντος* ci. Bekker nescio cur recep. Hude ‖ **1165–1166** *ὡυτὸς δὲ νόος ἐὼν τυγχάνει* **M** ‖ **1165–1168** *ὡυτὸς – Ἕλλησι* secl. Krueger sequ. Legrand ea verba propositionem Leutychidis quasi iteraret noster iudicans, sed cf. l. 1169 ‖ **1166** *Θεμιστοκλέης* **D** | *ὁ* om. **R** ‖ **1167** *δὴ* om. **M** ‖ **1168** *ἐπείτε* **DRSV** v. quae ex Ael. Dion. adhibuimus ad I 146,3 et cf. II 52,2, VI 83,1; 91,1; IX 93,4 | *ἀνηνεχθέντα* **T** ‖ **1169** *Λεωτυχίδεω* **AB** | *δὲ* om. **T** | *δευτέρα*] i. e. iterum post Themistoclis Artemisii callidissime consultum consilium, cf. supra | *δὴ*] *δὲ* **p** om. **M** Ald. ‖ **1170** *προσχόντες* **CTMpP DR𝔟** ‖ **1172** *Ἴωνες* **M** | *ὑπονοστήσαντες* **C** ‖ **1173** *ὦν*] *ἂν* **R** ‖ **1175** *λελειμένους* **R𝔟** | *οἱ Ξέρξεω*] *ὑπὸ Ξέρξεω* **DRSV** ‖ **1176** *ἐποδίσαντες* **D**[1] | *ἐς Ἀθήνας*] *Ἀθήνας* **R** *ἐς τὰς Ἀθήνας* **MS** Ald. | *ἕνεκα* **M** ‖ **1178** *Μυκάλλης* **S** | *προστάττουσι* **T** ‖ **1180** *εἵνεκα* **M** | *καὶ* om. **R** ‖ **1181** *κατεδόκεε* **D** | *νεωχμὸν* **C** | *τόποισι* **M** ‖ **1182** *γέρα* **SV**[ac]**𝔟**

εἶναί σφι. ὡς δὲ ἄρα παρεσκευάδατο τοῖσι Ἕλλησι, προσῆσαν πρὸς τοὺς **100**
βαρβάρους· ἰοῦσι δέ σφι φήμη τε ἐσέπτατο ἐς τὸ στρατόπεδον πᾶν καὶ
κηρυκήιον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματωγῆς κείμενον· ἡ δὲ φήμη διῆλθέ σφι
ὧδε, ὡς οἱ Ἕλληνες τὴν Μαρδονίου στρατιὴν νικῷεν ἐν Βοιωτοῖσι μαχό-
μενοι. δῆλα δὴ πολλοῖσι τεκμηρίοισί ἐστι τὰ θεῖα τῶν πρηγμάτων, εἰ καὶ 2
τότε τῆς αὐτῆς ἡμέρης συμπιπτούσης τοῦ τε ἐν Πλαταιῇσι καὶ τοῦ ἐν Μυ-
κάλῃ μέλλοντος ἔσεσθαι τρώματος φήμη τοῖσι Ἕλλησι τοῖσι ταύτῃ ἐσαπί-
κετο ὥστε θαρσῆσαί τε τὴν στρατιὴν πολλῷ μᾶλλον καὶ ἐθέλειν προθυμό-
τερον κινδυνεύειν. καὶ τόδε ἕτερον συνέπεσε γενόμενον Δήμητρος τεμένεα **101**
Ἐλευσινίης παρὰ ἀμφοτέρας τὰς συμβολὰς εἶναι. (καὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Πλα-
ταιίδι παρ' αὐτὸ τὸ Δημήτριον ἐγίνετο, ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἡ
μάχη, καὶ ἐν Μυκάλῃ ἔμελλε ὡσαύτως ἔσεσθαι.) γεγονέναι δὲ νίκην τῶν 2
μετὰ Παυσανίεω Ἑλλήνων ὀρθῶς σφι ἡ φήμη συνέβαινε ἐλθοῦσα· τὸ μὲν
γὰρ ἐν Πλαταιῇσι πρωὶ ἔτι τῆς ἡμέρης ἐγίνετο, τὸ δὲ ἐν Μυκάλῃ περὶ
δείλην. ὅτι δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρης συνέβαινε γίνεσθαι μηνός τε τοῦ αὐτοῦ,
χρόνῳ οὐ πολλῷ σφι ὕστερον δῆλα ἀναμανθάνουσι ἐγίνετο. ἦν δὲ ἀρρωδίη 3
σφι πρὶν ἢ τὴν φήμην ἐσαπικέσθαι οὔτι περὶ σφέων αὐτῶν οὕτω ὡς τῶν
Ἑλλήνων, μὴ περὶ Μαρδονίῳ πταίσῃ ἡ Ἑλλάς. ὡς μέντοι ἡ κληδὼν αὕτη
σφι ἐσέπτατο, μᾶλλόν τι καὶ ταχύτερον τὴν πρόσοδον ἐποιεῦντο. οἱ μὲν
δὴ Ἕλληνες καὶ οἱ βάρβαροι ἔσπευδον ἐς τὴν μάχην, ὥς σφι καὶ αἱ νῆσοι
καὶ ὁ Ἑλλήσποντος ἄεθλα προέκειτο.

Τοῖσι μέν νυν Ἀθηναίοισι καὶ τοῖσι προσεχέσι τούτοισι τεταγμένοισι μέ- **102**
χρι κου τῶν ἡμισέων ὁδὸς ἐγίνετο κατ' αἰγιαλόν τε καὶ ἄπεδον χῶρον,
τοῖσι δὲ Λακεδαιμονίοισι καὶ τοῖσι ἐπεξῆς τούτοισι τεταγμένοισι κατά τε

AB CT Mp P D RSV(𝔡)

1183 Eust. v. ad IV 66

1183 *παρεσκευάδατο*] cf. Eust. | *προσίησαν* **BMp** Ald. *προσείησαν* **T** *προσίεσαν* **SV𝔡** ‖ 1185 *κηρύκιον* **CMpP** ‖ 1186 *ἐν* om. **T** ‖ 1187 *δὴ*] *δὲ* **DRSV** ‖ 1188 *Πλαταιῆσι* **CTMpPS** ‖ 1188.1189 *Μυκάλλῃ* **S** ‖ 1189 *φήμη δὲ τοῖσι* **DRSV** | *Ἕλλησι ταύτῃ* **T** ‖ 1192 *πάρα* ci. Dobraeus ‖ 1193 *ἐγίνετο*] *ἐγένετο* **TpP** *οὗ ἐγένετο* **M** Ald. | *εἴρητο* **pP** ‖ 1194 *Μυκάλλῃ* **S** | *ἔσεσθαι ὡσαύτως* **DRSV** ‖ 1196 *γὰρ* om. **R** | *Πλαταιῆσι* **CT MpP** *Πλαταιῇ* **DRSV** | *Μυκάλλῃ* **S** ‖ 1199 *ἢ* om. **ABCTMpP** | *φήμιν* **p** | *περὶ*] *παρὰ* **T** ‖ 1201 *σφι*] *τοι* **T** | *τι*] *τοι* **T** om. **M** ‖ 1202 *αἱ* om. **D** ‖ 1203 *Ἑλλήσποντος*] *πόντος* **M** | *προσέκειτο* **T** ‖ 1205 *κου*] *κατὰ* **Mp** Ald. | *ἡ ὁδὸς* **ABCMpP** *ἡ δὸς* **T** | *κατ'*] *τὸ κατ'* **T** ‖ 1206 *δὲ* om. **C**

χαράδραν καὶ ὄρεα· ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιῆσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ
2 *ἑτέρῳ κέρεϊ ἔτι καὶ δὴ ἐμάχοντο. ἕως μέν νυν τοῖσι Πέρσῃσι ὄρθια ἦν τὰ γέρρα, ἡμύνοντό τε καὶ οὐδὲν ἔλασσον εἶχον τῇ μάχῃ· ἐπείτε δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν προσεχέων ὁ στρατός, ὅκως ἑωυτῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ μὴ Λακεδαιμονίων, παρακελευσάμενοι ἔργου εἴχοντο προθυμότερον,*
3 *ἐνθεῦτεν ἤδη ἑτεροιοῦτο τὸ πρῆγμα. διωσάμενοι γὰρ τὰ γέρρα οὗτοι φερόμενοι ἐσέπεσον ἀλέες ἐς τοὺς Πέρσας, οἱ δὲ δεξάμενοι καὶ χρόνον συχνὸν ἀμυνόμενοι τέλος ἔφευγον ἐς τὸ τεῖχος. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Τροιζήνιοι (οὕτω γὰρ ἦσαν ἐπεξῆς τεταγμένοι) συνεπισπόμενοι συνεσέπιπτον ἐς τὸ τεῖχος. ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἀραίρητο, οὔτ' ἔτι πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο οἱ βάρβαροι, πρὸς φυγήν τε ὁρμέατο οἱ ἄλλοι*
4 *πλὴν Περσέων· οὗτοι δὲ κατ' ὀλίγους γινόμενοι ἐμάχοντο τοῖσι αἰεὶ ἐς τὸ τεῖχος ἐσπίπτουσι Ἑλλήνων. καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν Περσικῶν δύο μὲν ἀποφεύγουσι, δύο δὲ τελευτῶσι· Ἀρταΰντης μὲν καὶ Ἰθαμίτρης τοῦ ναυτικοῦ στρατηγέοντες ἀποφεύγουσι, Μαρδόντης δὲ καὶ ὁ τοῦ πεζοῦ στρα-*
103 *τηγὸς Τιγράνης μαχόμενοι τελευτῶσι. ἔτι δὲ μαχομένων τῶν Περσέων ἀπίκοντο Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν καὶ τὰ λοιπὰ συνδιεχείριζον. ἔπεσον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων συχνοὶ ἐνθαῦτα ἄλλοι τε καὶ Σικυώ-*

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1213 Eust. Il. 373 (ad *Γ* 13) *ἕτερον ... τούτου* (i. e. *ἀελλής*) *τὸ 'ἀολλέες' παρ' Ὁμήρου καὶ τὸ 'ἀλέες' παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῷ* 'εἰσέπεσον – Πέρσας'

1207 *χαράνδραν* **C** *χαράδρην* **MpP** Ald. | *οὔρεα* **CTMpP** | *ἐν ᾧ δὲ* [*οἱ Λακεδαιμόνιοι*] ⟨*ἔτι*⟩ *περιῆσαν οὗτοι, οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεϊ* [*ἔτι*] *καὶ δὴ ἐμάχοντο* Stegerum ducem sequens Hude ‖ 1208 *κέραϊ* **DRSV** *κάρεϊ* **p** | *ὄρθρια* **S** *ὀρθὰ* propos. Stein ‖ 1209 *γέρρεα* **M** *γέρα* **𝔟** | *ἐπεῖ δὲ* **V** *ἐπειδι δὲ* **𝔟** *ἐπεὶ δὲ* **ABCTM pP** ‖ 1210 *καὶ προσεχέων* **SV𝔟** | *γένοιτο* **M** Ald. ‖ 1212 *τὸ* om. **P**[1] | *γὰρ*] *δὲ* **DRSV** | *γέρα* **S𝔟** ‖ 1213 *ἐπέπεσον* **T𝔟** cf. Eust. | *αλέες* **A** *ἀλέες* **BTMp** Eust. | *καὶ* om. **C** ‖ 1214 *τέλος* om. **C** | *εἰς* **R** ‖ 1215 *Τροιζήνοι* litt. *ι* suprascr. man. IIa **A** | *οὗτοι γὰρ ἦσαν οἱ ἐπεξῆς* **DRSV** ‖ 1215.1216 *συνεπισπώμενοι* **V**[ac] ‖ 1216 *συνέπιπτον* **TMpDR SV** | *καὶ* om. **Mp** Ald. | *ἀναίρητο* **C** ‖ 1217 *ἀλκὴν*] *ἄλλην* **V𝔟** | *πρὸς*] *καὶ πρὸς* **DR SV** | *ὡρμέατο* **TpP** ‖ 1218 *κατ' ὀλίγους*] *κατὰ λόγους* **B** ‖ 1220 *Ἀρταούντης* **M** | *Ἰθραμίτρης* **M** Ald. ‖ 1221 *πεζικοῦ* **D** ‖ 1224 *αὐτῶν τῶν*] *αὐτῶν* **DRSV** | *ἐνταῦθα* **M** ‖ 1224–1225 *ἄλλοι τε καὶ Σικυώνιοι*] *alii ex Sicyoniis* errore quodam ut opinor inductus Valla cuius lectionem restituere posse credidit *ἄλλοι τε καὶ Σικυωνίων* (altero *καὶ* deleto) scribens Stein postea probante Webero *RFIC* XIV (1935) 362 s. necnon *ἄλλοι τε καὶ Σικυωνίων καὶ* (hanc coniunctionem conservans) Alberti *Boll. Comit. per la Prep.* NS VII (1959) 83 ‖ 1224.1225 *Συκυώνιοι* **p𝔟**

νιοι καὶ στρατηγὸς Περίλεως. τῶν δὲ Σαμίων οἱ στρατευόμενοι ἐόντες τε 2
ἐν τῷ στρατοπέδῳ τῷ Μηδικῷ καὶ ἀπαραιρημένοι τὰ ὅπλα ὡς εἶδον αὐ-
τίκα κατ' ἀρχὰς γινομένην ἑτεραλκέα τὴν μάχην, ἔρδον, ὅσον ἐδυνέατο,
προσωφελέειν ἐθέλοντες τοῖσι Ἕλλησι. Σαμίους δὲ ἰδόντες οἱ ἄλλοι Ἴωνες
ἄρξαντας οὕτω δὴ καὶ αὐτοὶ ἀποστάντες ἀπὸ Περσέων ἐπέθεντο τοῖσι
βαρβάροισι. Μιλησίοισι δὲ προσετέτακτο μὲν τῶν Περσέων τὰς διόδους 104
τηρεῖν σωτηρίης εἵνεκά σφι, ὡς ἢν ἄρα σφέας καταλαμβάνῃ, οἷά περ κατ-
έλαβε, ἔχοντες ἡγεμόνας σῴζωνται ἐς τὰς κορυφὰς τῆς Μυκάλης. ἐτάχθη-
σαν μέν νυν ἐπὶ τοῦτο τὸ πρῆγμα οἱ Μιλήσιοι τούτου γε εἵνεκεν, καὶ ἵνα
μὴ παρεόντες ἐν τῷ στρατοπέδῳ τι νεοχμὸν ποιέοιεν· οἱ δὲ πᾶν τοὐναν-
τίον τοῦ προστεταγμένου ἐποίεον, ἄλλας τε κατηγεόμενοί σφι ὁδοὺς φεύ-
γουσι, αἳ δὴ ἔφερον ἐς τοὺς πολεμίους, καὶ τέλος αὐτοί σφι ἐγίνοντο
κτείνοντες πολεμιώτατοι. οὕτω δὴ τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἀπὸ Περσέων ἀπέ-
στη.
Ἐν δὲ ταύτῃ τῇ μάχῃ Ἑλλήνων ἠρίστευσαν Ἀθηναῖοι καὶ Ἀθηναίων 105
Ἑρμόλυκος ὁ Εὐθοίνου ἀνὴρ παγκράτιον ἐπασκήσας· τοῦτον δὲ τὸν Ἑρ-
μόλυκον κατέλαβε ὕστερον τούτων πολέμου ἐόντος Ἀθηναίοισί τε καὶ Κα-
ρυστίοισι ἐν Κύρνῳ τῆς Καρυστίης χώρης ἀποθανόντα ἐν μάχῃ κεῖσθαι
ἐπὶ Γεραιστῷ. μετὰ δὲ Ἀθηναίους Κορίνθιοι καὶ Τροιζήνιοι καὶ Σικυώνιοι
ἠρίστευσαν.

AB CT Mp P D RSV(𝔟)

1225 *Περίλεος* **MDRSV** | *δὲ*] *τε* **ABCTMpP** | *τε* om. **MpR** Ald. || 1227 *γενομένην* **M** | *ἑτερακλέα* **p** *ὑπεραλκέα* **DRSV** | *ἔρδον* **CTpDRSV** *ἔδρον* **M** | *ἠδυνέατο* **SV** || 1228 *πρὸς ὠφέλειαν* **D** | *Ἴωνες*] *Ἀθηναῖοι* ut vid. **M** || 1229 *ἐπιστάντες ὑπὸ* **M** || 1229–1230 *ἐπέθεντο – Περσέων* haplogr. om. **Mp** || 1230 *Μιλήσιοι* **S** *Μηλίσιοι* **RV𝔟** | *μὲν* om. **RSV** | *τῶν Περσέων* a *τὰς διόδους* ‚exitus (viarum) Persarum' quibus ‚se Persae recipere potuerunt' pendere iam viderat Schweighaeuser nullum esse opus iudicans Valckenaerii coniectura a recentioribus editoribus recepta *προσετέτακτο μὲν ⟨ἐκ⟩ τῶν Περσέων* (collato 99,3) ‚a Persis iussum erat' || 1231 *καταλαμβάνει* V^{ac} *καταλαμβάνῃ* V^{c}𝔟 cett. || 1232 *ἡγεμόνα* **p** | *σῴζονται* **CMP**[1] **DRSV** | *Μυκάλλης* **S** || 1233 *ἐπὶ*] *περὶ* **M** | *γε*] om. **DRSV** *τε* a Steinio Hudio in illius particulae loco receptum iam apud Gaisfordium invenitur nemine tamen auctore indicato itaque an typographi vitio irrepserit dubito | *εἵνεκα* **M** Ald. | *καὶ* om. **M** || 1234 *ἐν* om. **ABCTMpP** | *νεωχμὸν* **C** || 1234.1235 *τὸ ἐναντίον* **DRSV** || 1235 *προτεταγμένου* **DRV𝔟** | *τε* om. **D** | *σφι* om. **M** || 1236 *δὴ ἔφερον* sine dubio a viro quodam docto recentis aetatis recte coniectum **M** Ald. *διέφερον* rell. | *αὐτοῖ σφι* **V𝔟** *αὐτοῖς σφι* **R** || 1237 *Ἰωνίη τὸ δεύτερον* **DRSV** || 1239 *ἀρίστευσαν* **T** || 1240 *Ἑρμόκυλος* **T** | *Εὐθόνου* **AB** *Εὐθύνου* **MDRSV** || 1240.1241 *Ἑρμόκυλον* **T** || 1242 *Κύρῳ* **D** || 1243 *δὲ* om. **D**

106 Ἐπείτε δὲ κατεργάσαντο οἱ Ἕλληνες τοὺς πολλοὺς τοὺς μὲν μαχομέ-
νους, τοὺς δὲ καὶ φεύγοντας, τῶν βαρβάρων τὰς νέας ἐνέπρησαν καὶ τὸ
τεῖχος ἅπαν τὴν ληίην προεξαγαγόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν καὶ θησαυρούς τι-
νας χρημάτων εὗρον· ἐμπρήσαντες δὲ τὸ τεῖχος καὶ τὰς νέας ἀπέπλεον.
2 ἀπικόμενοι δὲ ἐς Σάμον οἱ Ἕλληνες ἐβουλεύοντο περὶ ἀναστάσιος τῆς Ἰω-
νίης, καὶ ὅκῃ χρεὸν εἴη τῆς Ἑλλάδος κατοικίσαι, τῆς αὐτοὶ ἐγκρατέες
ἦσαν, τὴν δὲ Ἰωνίην ἀφεῖναι τοῖσι βαρβάροισι· ἀδύνατα γάρ ἐφαίνετό σφι
εἶναι ἑωυτούς τε Ἰώνων προκατῆσθαι φρουρέοντας τὸν πάντα χρόνον καὶ
ἑωυτῶν μὴ προκατημένων Ἴωνας οὐδεμίαν ἐλπίδα εἶχον χαίροντας πρὸς
3 τῶν Περσέων ἀπαλλάξειν. πρὸς ταῦτα Πελοποννησίων μὲν τοῖσι ἐν τέλεϊ
ἐοῦσι ἐδόκεε τῶν μηδισάντων ἐθνέων τῶν Ἑλληνικῶν τὰ ἐμπόρια ἐξανα-
στήσαντας δοῦναι τὴν χώρην Ἴωσι ἐνοικῆσαι, Ἀθηναίοισι δὲ οὐκ ἐδόκεε
ἀρχὴν Ἰωνίην γενέσθαι ἀνάστατον οὐδὲ Πελοποννησίους περὶ τῶν σφετέ-
ρων ἀποικιέων βουλεύειν· ἀντιτεινόντων δὲ τούτων προθύμως εἶξαν οἱ
4 Πελοποννήσιοι. καὶ οὕτω δὴ Σαμίους τε καὶ Χίους καὶ Λεσβίους καὶ τοὺς
ἄλλους νησιώτας, οἳ ἔτυχον συστρατευόμενοι τοῖσι Ἕλλησι, ἐς τὸ συμμα-
χικὸν ἐποιήσαντο «πίστι τε καταλαβόντες καὶ ὁρκίοισι ἐμμενεῖν τε καὶ μὴ
ἀποστήσεσθαι». τούτους δὲ καταλαβόντες ὁρκίοισι ἔπλεον τὰς γεφύρας λύ-
107 σοντες, ἔτι γὰρ ἐδόκεον ἐντεταμένας εὑρήσειν. οὗτοι μὲν δὴ ἐπ' Ἑλλησ-
πόντου ἔπλεον· τῶν δὲ ἀποφυγόντων βαρβάρων ἐς τὰ ἄκρα τε τῆς Μυ-

AB CT Mp P D RSV(𝔳)
et a *τούτων προθύμως* (106,3) **AB CT Mp P DrSV(𝔳)** (v. praef. vol. I, p. XL)

1247 *λείην* **M** || 1249 *περὶ τῆς ἀναστάσιος* **T** *περὶ ἀναστάσεος* **M** Ald. || 1250 *ὅπῃ* **ABCMDRSV** *ὅποι* cett. em. Bekker cf. I 188,2 | *χρεὼν* **CTMpP** | *κατοικῆσαι* **DRSV** || 1251 *ἀπεῖναι* **DRSV** | *τοῖς* **D** | *ἀδύνατον* **ABCTMpP** *ἀδύνατο* **𝔳** fin. voc. comp. not. **V** || 1252 *φρουρέων* **DRV** || 1253 *οὐδεμίην* **MD** Ald. || 1254 *Πελοπο-νησίων* **T𝔳** || 1255 *ἐμπόλια* **ABCT** || 1255.1256 *ἀναστήσαντας* **M** *ἐπαναστήσαντας* **DRSV** || 1257 *Ἰωνίην ἀρχὴν* **M** | *Πελοπονησίοισι* **T𝔳** *Πελοποννησίοισι* cett. *Πελοπονησίους* Schweighaeuser veri simill. recte nisi *Πελοποννησίοισι* scil. *ἐδόκεε* interpretandum quod multo minus probavit Schweighaeuser || 1258 *ἀποικέων* **C** *ἀποικιῶν* **M** *ἀπικιέων* **p** *ἀποικίων* **DRSV** || 1259 *Πελοπονήσιοι* **T𝔳** || 1260 *στρα-τευόμενοι* **MDrSV** || 1261 *πίστι* formam in foederis formula usurpatur noster, cf. Thuc. IV 86,1–2, Andoc. I 107 et v. praef. vol. I, p. XXI s.: *πίστει* **CTr** *πίστιν* **D** *πίστις* **V𝔳** | *τε* om. **ABCTMpP** || 1261–1262 *καὶ ὁρκίοισι – καταλαβόντες* haplogr. om. **Mp** || 1261 *ἐμμένειν* **TrSV** cf. quae ad *πίστι* supra adnotavimus || 1262 *ἀπονοστήσεσθαι* **SV𝔳** || 1263 *ἐνταμένας* **T** | *εὑρήσειν*] *εἶναι* **Mp** || 1263.1264 *Ἑλ-λήσποντον* **S** *Ἑλλησπόντου* **𝔳** cett. fin. voc. comp. not. **V** || 1264 *τε* om. **ABCTM pP** *δὴ* ci. Kallenberg supervacaneo autem v. Hammer *De τε particulae usu Hd-t.eo etc.* diss. Lips. 1904, 4 || 1264.1265 *Μυκάλλης* **S**

κάλης κατειληθέντων ἐόντων οὐ πολλῶν ἐγίνετο κομιδὴ ἐς Σάρδις.
πορευομένων δὲ κατ' ὁδὸν Μασίστης ὁ Δαρείου παρατυχὼν τῷ πάθεϊ τῷ
γεγονότι τὸν στρατηγὸν Ἀρταΰντην ἔλεγε πολλά τε καὶ κακὰ ἄλλα τε καὶ
γυναικὸς κακίω φὰς αὐτὸν εἶναι τοιαῦτα στρατηγήσαντα καὶ ἄξιον εἶναι
παντὸς κακοῦ τὸν βασιλέος οἶκον κακώσαντα. (παρὰ δὲ τοῖσι Πέρσῃσι γυ-
ναικὸς κακίω ἀκοῦσαι δέννος μέγιστός ἐστι.) ὁ δὲ ἐπεὶ πολλὰ ἤκουσε, 2
δεινὰ ποιεύμενος σπᾶται ἐπὶ τὸν Μασίστην τὸν ἀκινάκην ἀποκτεῖναι θέ-
λων. καί μιν ἐπιθέοντα φρασθεὶς Ξειναγόρης ὁ Πρηξίλεω ἀνὴρ Ἁλικαρ-
νησσεὺς ὄπισθε ἑστεὼς αὐτοῦ Ἀρταΰντεω ἁρπάζει μέσον καὶ ἐξάρας παίει
ἐς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ οἱ δορυφόροι οἱ Μασίστεω προέστησαν. ὁ δὲ 3
Ξειναγόρης ταῦτα ἐργάσατο χάριτα αὐτῷ τε Μασίστῃ τιθέμενος καὶ
Ξέρξῃ ἐκσῴζων τὸν ἀδελφεὸν τὸν ἐκείνου· καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔργον Ξεινα-
γόρης Κιλικίης πάσης ἦρξε δόντος βασιλέος. τῶν δὲ κατ' ὁδὸν πορευομέ-
νων οὐδὲν ἔτι πλέον τούτων ἐγένετο, ἀλλ' ἀπικνέονται ἐς Σάρδις. ἐν δὲ
τῇσι Σάρδισι ἐτύγχανε ἐὼν βασιλεὺς ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ἐπείτε ἐξ
Ἀθηναίων προσπταίσας τῇ ναυμαχίῃ φυγὼν ἀπίκετο.

Τότε δὴ ἐν τῇσι Σάρδισι ἐὼν [ἄρα] ἤρα τῆς Μασίστεω γυναικὸς ἐούσης **108**
καὶ ταύτης ἐνθαῦτα. ὡς δέ οἱ προσπέμποντι οὐκ ἐδύνατο κατεργασθῆναι,
οὐδὲ βίην προσέφερε προμηθεόμενος τὸν ἀδελφεὸν Μασίστην· τὠυτὸ δὲ
τοῦτο εἶχε καὶ τὴν γυναῖκα, εὖ τε γὰρ ἐπίστατο βίης οὐ τευξομένη. ἐν-

AB CT Mp P DrSV(𝔟)

1269 s. v. Eustathii testimonium quod ad VII 210,2 adhibuimus ‖ **1283** Prisc. XVIII 283 (358 K) *Attici 'προμηθοῦμαι τοῦδε' καὶ 'τόδε' ... Ἡρόδοτος ἐν θ'*: προμηθεόμενος τὸν ἀδελφόν

1265 *ἐγένετο* **r** | *Σάρδεις* **Tp** ‖ **1267** *τε καὶ* om. **T** ‖ **1268** *κακίων φὰς αὐτὸν* **T** *αὐτὸν κακίω φὰς* **M** | *εἶναι* om. **T** ‖ **1271** *ποιησάμενος* **M** | *ἀκινάκεα* **M** Ald. ‖ **1271.1272** *θέλων* om. **SV𝔟** ‖ **1272** *φρασθεὶς*] *φθὰς* **M** Ald. | *ὁ Πρηξίλεω*] *ὁ Πριξέλεω* **M** *Ξίλεω* **r** ‖ **1272.1273** *Ἁλικαρνησεὺς* **CTrSV** ‖ **1273** *ἐξαίρας* **AB** ‖ **1274** *δορυφόροι οἱ*] *δορυφόροι* **DrSV** ‖ **1275** *χάριτας* **T** | *Μασίστῃ θέμενος* **T** ‖ **1276** *ἀδελφὸν* **T** ‖ **1277** *πάσης ἦρξε Κιλικίης* **TMpP** ‖ **1277–1278** *τῶν δὲ κατ' ὁδὸν πορευομένων βαρβάρων* **MDrSV** cf. Schwyzer, ‚Zum sog. gen. abs. statt part. coniunctum', *Emerita* X (1942) 104 ‖ **1278** *ἐγένετο τούτων* **CTMP** *ἐγένοντο τούτων* **p** | *Σάρδεις* **Tp** | *ἐν*] *ἐπὶ* **DrSV** ‖ **1279** *Σάρδησι* **Tr𝔟** *Σαρ* **V** | *βαιλεὺς ἐὼν* **M** ‖ **1280** *Ἀθηνέων* **AP** *Ἀθηνῶν* **M** ‖ **1281** *δὴ*] *δὲ* **DrSV** | *Σάρδησι* **Tr𝔟** *Σαρ* **V** | *ἄρα ἔρα* **rSV** *ἄρα* **𝔟** [*ἄρα*] *ἤρα* Cobeto duce Hude an *ἄρα ἠράσθη* sit scribendum dubitat Stein ‖ **1283** *προσεφέρετο* **ABCTMpP** | *προμυθεόμενος* **T** cf. Prisc. | *ἀδελφὸν* **T** cf. Prisc. | *ταυτὸ* **C** ‖ **1284** *τε* om. **ABCT** | *ἠπίστατο* **T** | *οὐ τευξομένη*] *ἐντευξομένη* **T**

θαῦτα δὴ Ξέρξης ἐργόμενος τῶν ἄλλων πρήσσει τὸν γάμον τοῦτον τῷ
παιδὶ τῷ ἑωυτοῦ Δαρείῳ, θυγατέρα τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ Μασίστεω,
2 *δοκέων αὐτὴν μᾶλλον λάμψεσθαι, ἢν ταῦτα ποιήσῃ. ἁρμόσας δὲ καὶ τὰ*
νομιζόμενα ποιήσας ἀπήλαυνε ἐς Σοῦσα. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖσε ἀπίκετο καὶ ἠγά-
γετο ἐς ἑωυτοῦ Δαρείῳ τὴν γυναῖκα, οὕτω δὴ τῆς Μασίστεω μὲν γυναικὸς
ἐπέπαυτο, ὁ δὲ διαμειψάμενος ἤρα τε καὶ ἐτύγχανε τῆς Δαρείου μὲν γυ-
ναικός, Μασίστεω δὲ θυγατρός· οὔνομα δὲ τῇ γυναικὶ ταύτῃ ἦν Ἀρταΰντη.
109 *χρόνου δὲ προϊόντος ἀνάπυστα γίνεται τρόπῳ τοιῷδε· ἐξυφήνασα Ἄμη-*
στρις ἡ Ξέρξεω γυνὴ φᾶρος μέγα τε καὶ ποικίλον καὶ θέης ἄξιον διδοῖ
Ξέρξῃ. ὁ δὲ ἡσθεὶς περιβάλλεταί τε καὶ ἔρχεται παρὰ τὴν Ἀρταΰντην·
2 *ἡσθεὶς δὲ καὶ ταύτῃ ἐκέλευσε αὐτὴν αἰτῆσαι, ὅ τι βούλεταί οἱ γενέσθαι*
ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑποργημένων, πάντα γὰρ τεύξεσθαι αἰτήσασαν. τῇ δὲ κα-
κῶς γὰρ ἔδεε πανοικίῃ γενέσθαι, πρὸς ταῦτα εἶπε Ξέρξῃ· «δώσεις μοι, τὸ
ἄν σε αἰτήσω;» ὁ δὲ πᾶν μᾶλλον δοκέων κείνην αἰτήσεσθαι ὑπισχνέεται
3 *καὶ ὤμοσε· ἡ δέ, ὡς ὤμοσε, ἀδεῶς αἰτέει τὸ φᾶρος. Ξέρξης δὲ παντοῖος*
ἐγίνετο οὐ βουλόμενος δοῦναι, κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, φοβεόμενος δὲ Ἄμη-
στριν, μὴ καὶ πρὶν κατεικαζούσῃ τὰ γινόμενα οὕτω ἐπευρεθῇ πρήσσων·
ἀλλὰ πόλις τε ἐδίδου καὶ χρυσὸν ἄπλετον καὶ στρατόν, τοῦ ἔμελλε οὐδεὶς
ἄρξειν, ἀλλ' ἢ ἐκείνη (Περσικὸν δὲ κάρτα ὁ στρατὸς δῶρον). ἀλλ' οὐ γὰρ
ἔπειθε, διδοῖ τὸ φᾶρος. ἡ δὲ περιχαρὴς ἐοῦσα τῷ δώρῳ ἐφόρεέ τε καὶ
110 *ἀγάλλετο. καὶ ἡ Ἄμηστρις πυνθάνεταί μιν ἔχουσαν· μαθοῦσα δὲ τὸ ποιεύ-*

AB CT Mp P DrSV(ᵬ)

1285 *πρήσει* **CD** || 1287 *λάμψασθαι* **C** || 1288 *ἐκεῖσε*] *ἐκεῖ τε* **ABC** *ἐκεῖσέ τε* ci. Herwerden || 1289 *οὕτω μὲν τῆς Μασίστεω γυναικὸς* **M** || 1290 *μὲν* om. **T** || 1291 *Ἀραΰντῃ* **T** || 1294 *παρὰ*] *περὶ* **M** || 1295 *ταύτῃ*] *αὐτῇ* **rSV** *ἀρετῇ* **D** | *αἰτήσειν* **C** | *τι* om. **r** || 1295–1296 *οἱ – ὑποργημένων*] *οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑπουργημένων* **MpP** *οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῶν ὑποργημένων* **rVᵬ** *οἱ γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῶν ὑπουργημένων* **D** *γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑπουργημένων* **C²T** *γενέσθαι ἀντὶ τῶν αὐτῷ ὑποργημένων* **ABC¹** om. **S** || 1296 *αἰτήσασα* **T** || 1297 *εἶπαι* **M** Ald. | *δώσεις μοι*] *δώσειν* ut vid. **M** || 1298 *ἐάν* **DrSV** | *πάντα* **DrSV** | *ἐκείνην* **MpS** Ald. | *αἰτῆσαι ὑπισχνέετο* **ABCTMpP** || 1299 *ὄμοσε ἀδεῶς* **AB** om. **M** || 1300 *ἐγένετο* **CpP** | *φοβούμενος* **rSV** | *δὲ* om. **C** || 1300.1301 *Ἄμιστριν* **C** || 1301 *καὶ* om. **rSV** | *κατεικαζούσῃ* **M** Ald. humanistam quendam videl. sequentes *κατεικάζουσα* rell.: nomen prolepsi anticipatum potest quamvis rarissime per casum dativum resumi, praecipue in passiva constructione ut e. g. *A* 537, Soph. OR. 767 s., cf. Kuehner-Gerth II. 578 | *γενόμενα* **T** | *ἐπορεύθη* **CrSV** || 1302 *πόλεις* **CTD** || 1303 *ὁ στρατὸς κάρτα* **DrSV** || 1304 *ἐφόρετέ τε* **D** || 1305 *ἠγάλλετο* **TMpP** *ἐγάλλετο* **r** | *ἔχουσα* **C** | *τὸ*] *τοὶ* **T**

μενον τῇ μὲν γυναικὶ ταύτῃ οὐκ εἶχε ἔγκοτον, ἡ δὲ ἐλπίζουσα τὴν μητέρα
αὐτῆς εἶναι αἰτίην καὶ ταῦτα ἐκείνην πρήσσειν, τῇ Μασίστεω γυναικὶ ἐβού-
λευε ὄλεθρον. φυλάξασα δὲ τὸν ἄνδρα τὸν ἑωυτῆς Ξέρξην βασιλήιον 2
δεῖπνον προτιθέμενον (τοῦτο δὲ τὸ δεῖπνον παρασκευάζεται ἅπαξ τοῦ ἐνι-
αυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ, τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεύς· οὔνομα δὲ τῷ δείπνῳ τούτῳ
Περσιστὶ μὲν «τυκτά», κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν «τέλειον»· τότε καὶ
τὴν κεφαλὴν σμᾶται μοῦνον βασιλεὺς καὶ Πέρσας δωρέεται), ταύτην δὴ
τὴν ἡμέρην φυλάξασα ἡ Ἄμηστρις χρῄζει τοῦ Ξέρξεω δοθῆναί οἱ τὴν Μα-
σίστεω γυναῖκα. ὁ δὲ δεινόν τε καὶ ἀνάρσιον ἐποιέετο τοῦτο μὲν ἀδελφεοῦ 3
γυναῖκα παραδοῦναι, τοῦτο δὲ ἀναιτίην ἐοῦσαν τοῦ πρήγματος τούτου·
συνῆκε γάρ, τοῦ εἵνεκεν ἐδέετο. τέλος μέντοι γε ἐκείνης τε λιπαρεούσης, 111
καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξεργόμενος, ὅτι ἀτυχῆσαι τὸν χρῄζοντα οὔ σφι δυ-
νατόν ἐστι βασιληίου δείπνου προκειμένου, κάρτα δὴ ἀέκων κατανεύει καὶ
παραδοὺς ποιέει ὧδε· τὴν μὲν κελεύει ποιέειν, τὰ βούλεται, ὁ δὲ μεταπεμ-
ψάμενος τὸν ἀδελφεὸν λέγει, τάδε «Μασίστα, σὺ εἷς Δαρείου τε παῖς καὶ 2
ἐμὸς ἀδελφεός, πρὸς δ' ἔτι τούτοισι καὶ εἷς ἀνὴρ ἀγαθός· γυναικὶ δὴ
ταύτῃ, τῇ νῦν συνοικέεις, μὴ συνοίκεε, ἀλλά τοι ἀντ' αὐτῆς ἐγὼ δίδωμι
θυγατέρα τὴν ἐμήν· ταύτῃ συνοίκεε. τὴν δὲ νῦν ἔχεις – οὐ γὰρ δοκέει
ἐμοί, – μὴ ἔχε γυναῖκα.» ὁ δὲ Μασίστης ἀποθωμάσας τὰ λεγόμενα λέγει, 3
τάδε «ὦ δέσποτα, τίνα μοι λόγον λέγεις ἄχρηστον κελεύων με γυναῖκα, ἐκ
τῆς μοι παῖδές τε νεηνίαι εἰσὶ καὶ θυγατέρες, τῶν καὶ σὺ μίαν τῷ παιδὶ

AB CT Mp P DrSV(ϸ)

T **1309–1312** Athen. v. quae ad VII 118 adhibuimus

1308 Suid. v. quae ad V 12,2 laudavimus

1306 *ταύτῃ*] *αὐτῇ* **DrSV** ‖ **1308** *τὸν ἑωυτῆς ἄνδρα* **M** ‖ **1309** *προτιθέμενον*] cf. Athen. ‖ **1310** *τῇ ἡμέρῃ τῇ* **M** *ἡμέρῃ τῇ* **ABCTpP** *ἐν ἡμέρῃ τῇ* Athen. rell. | *ἐγένετο βασιλεύς* **BCTMpPS** *ἐγίνετο βασιλεύς* **A** *ἐγένετο ὁ βασιλεύς* Athen. rell. | *τὸ δεῖπνον τοῦτο* **C** *τῷ δείπνῳ* Athen. ‖ **1311** *τικτά* **Mϸ** | *τὴν* om. **DrSV** ‖ **1312** *βασιλεὺς* om. Athen. | *Πέρσαις* **M** Ald. Athen. | *δὴ*] *δὲ* **C** ‖ **1313** *χρήξει* **rVϸ** ‖ **1315** *οὖσαν* **M** ‖ **1316** *ἕνεκεν* **T** | *γε* om. **ABCTMpP** | *κείνης* **C** | *τε* om. **CM** | *λιπαρούσης* **D**[1] ‖ **1319.1320** *μεταμειψάμενος* **T** ‖ **1321** *δὴ*] *δὲ* **TMDrSV** ‖ **1322–1323** *ἀλλά – συνοίκεε* haplogr. om. **r** ‖ **1323** *θυγατέρα δίδωμι* **S** ‖ **1323–1324** *δοκέει μοι* **DSV** *δοκέεις μοι* **r** *δοκέεις ἐμοί* **M** ‖ **1324** *ἀποθωυμάσας* **MpPr**[1] | *λεγόμενα*] *γενόμενα* **T** ‖ **1325** *ὦ* om. **M** | *λόγον μοι* **A** | *κελεύων μοι γυναῖκα* **ABCTMpP** ‖ **1325–1326** *ἐξ ἧς* **M** ‖ **1326** *νεηνίαι τε* **MpPDrSV** | *εἰσὶ τρεῖς καὶ* **M** Ald. *εἰσὶ τρεῖς εἰσὶ καὶ* **p** | *τῶν*] *τῷ* **rVϸ** | *καὶ* om. **rSV** | *μία* **rVϸ** *μίην* **M** Ald. ‖ **1326–1327** *παιδὶ σεωυτοῦ* **CT**

τῷ σεωυτοῦ ἠγάγεο γυναῖκα, αὐτή τέ μοι κατὰ νόον τυγχάνει κάρτα
4 *ἐοῦσα, ταύτην με κελεύεις μεθέντα θυγατέρα τὴν σὴν γῆμαι; ἐγὼ δέ, βα-*
σιλεῦ, μέγα μὲν ποιεῦμαι ἀξιεύμενος θυγατρὸς τῆς σῆς, ποιήσω μέντοι
τούτων οὐδέτερα. σὺ δὲ μηδαμῶς βιῶ πρήγματος τοιοῦδε δεόμενος, ἀλλὰ
τῇ τε σῇ θυγατρὶ ἀνὴρ ἄλλος φανήσεται ἐμεῦ οὐδὲν ἥσσων, ἐμέ τε ἔα γυ-
5 *ναικὶ τῇ ἐμῇ συνοικέειν.» ὁ μὲν δὴ τοιούτοισι ἀμείβεται, Ξέρξης δὲ θυμω-*
θεὶς λέγει, τάδε «οὕτω τοι, Μασίστα, πέπρηκται· οὔτε γὰρ ἄν τοι δοίην
ἔτι θυγατέρα τὴν ἐμὴν γῆμαι, οὔτε ἐκείνῃ πλεῦνα χρόνον συνοικήσεις, ὡς
μάθῃς τὰ διδόμενα δέκεσθαι.» ὁ δὲ ὡς ταῦτα ἤκουσε, εἴπας τοσόνδε ἐχώ-
112 *ρεε ἔξω· «δέσποτα, οὐ δή κού με ἀπώλεσας.» ἐν δὲ τούτῳ τῷ διὰ μέσου*
χρόνῳ, ἐν ᾧ Ξέρξης τῷ ἀδελφεῷ διελέγετο, ἡ Ἄμηστρις μεταπεμψαμένη
τοὺς δορυφόρους τοῦ Ξέρξεω διαλυμαίνεται τὴν γυναῖκα τὴν Μασίστεω·
τούς τε μαζοὺς ἀποταμοῦσα κυσὶ προέβαλε καὶ ῥῖνα καὶ ὦτα καὶ χείλεα
113 *καὶ γλῶσσαν ἐκταμοῦσα ἐς οἶκόν μιν ἀποπέμπει διαλελυμασμένην. ὁ δὲ*
Μασίστης οὐδέν κω ἀκηκοὼς τούτων, ἐλπόμενος δέ τί οἱ κακὸν εἶναι,
ἐσπίπτει δρόμῳ ἐς τὰ οἰκία. ἰδὼν δὲ διεφθαρμένην τὴν γυναῖκα αὐτίκα
μετὰ ταῦτα συμβουλευσάμενος τοῖσι παισὶ ἐπορεύετο ἐς Βάκτρα σύν τε
τοῖσι ἑωυτοῦ υἱοῖσι καὶ δή κού τισι καὶ ἄλλοισι ὡς ἀποστήσων νομὸν τὸν
2 *Βάκτριον καὶ ποιήσων τὰ μέγιστα κακῶν βασιλέα. τά περ ἂν καὶ ἐγένετο,*

AB CT Mp P DrSV(𝔳)

1333 s. Thom. Mag. 92 (s. v. *διδῴη*) ... *'δοίη' καὶ 'δῴη'* ... *Ἡρόδοτος ἐν τῇ εἰνάτῃ·* οὔτε – ἐμήν· *ὥστε οὐκ ἔδει λέγειν, ὅτι ὑποτακτικὰ ταῦτά ἐστιν, ἀλλ' ὅτι τὸ 'διδοίη' καὶ 'δοίη' ἐν χρήσει μᾶλλον τοῦ 'διδῴη' καὶ 'δῴη'*

1327 *ἠγάγετο* **rV𝔳** *ἤγαγες* **T** | *αὕτη* **CTMpP** | *τυγχάνει κατὰ νόον* **C** || 1327–1328 *κάρτα ἐοῦσα*] *κατὰ νόον ἔχουσα κάρτα* **M** || 1328 *με*] *μὲν* **rV𝔳** om. **CTMpP** | *μετέντα* **DrSV** | *τὴν* om. **DrSV** | *σὴν*] *σεωυτοῦ* **M** Ald. || 1329 *μεγάλα* **ABCTMpP** | *ἀξόμενος* **T** || 1330 *οὐδέτερον* **DrSV** | *τοιούτου* **DrV** || 1331 *ἀνὴρ* om. **M** | *ἥσσω* **p** Ald. || 1331–1332 *γυναικὶ τῇ ἐμοὶ* **M** *τῇ ἐμῇ γυναικὶ* **r** || 1332 *συνοικεῖν* **rV𝔳** | *τοιούτοις ἀμείβεται* **M** *τούτοισι ἀμείβετο* **DrSV** | *δὲ θεὶς* **p** || 1333 *τοι*] *δέ τοι* **M** Ald. | *πέπρακται* **M** | *ἄν τοι δῴην* **ABCTMpPS** *ἀντιδῴην* Thom. Mag. || 1334 *ἔτι* om. **ABCTMpPS** Thom. Mag. | *γῆμαι*] *γυναῖκα* **rSV𝔳** | *ἐκείνῃ ἔτι πλεῦνα* **rSV** || 1335 *ἤκουσε ταῦτα* **DrSV** || 1336 *κοῦ*] *κω* propos. Schaefer || 1337 *ἐν τῷ* **ABCTMpP** || 1338 *τοῦ*] *τοὺς* **D** | *τὴν*] *τοῦ* **ABCTMpP** || 1339 *μαστοὺς* **DrSV** | *ἀποταμοῦσα* **M** || 1340 *μιν* om. **T** | *διαλελυσμαμένην* **r** *λελυμασμένην* **M** || 1341 *κω*] *τι* **T** | *δέ τί*] *δ' ἔτι* **rV𝔳** | *οἱ κακὸν εἶναι*] *οἱ* * * * * **D**[1] *εἶναι* supra lin. add. **D**[2] || 1342 *τὴν γυναῖκα διεφθαρμένην* **M** || 1343 *Βάκτραν* **CT** || 1344 *τοῖς ἑωυτοῦ* **T** | *καὶ ἄλλοισί τισι* **M** | *νόμον* **CTrV** || 1345 *κακῶν*] *κακὸν* **T** *πασῶν* **M**

*ὡς ἐμοὶ δοκέειν, εἴ περ ἔφθη ἀναβὰς ἐς τοὺς Βακτρίους καὶ τοὺς Σάκας,
καὶ γάρ ἔστεργόν τέ μιν, καὶ ἦν ὕπαρχος τῶν Βακτρίων. ἀλλὰ γὰρ Ξέρξης
πυθόμενος ταῦτα ἐκεῖνον πρήσσοντα πέμψας ἐπ' αὐτὸν στρατιὴν ἐν τῇ
ὁδῷ κατέκτεινε αὐτόν τε ἐκεῖνον καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὴν στρατιὴν
τὴν ἐκείνου.*

*Κατὰ μὲν τὸν ἔρωτα τὸν Ξέρξεω καὶ τὸν Μασίστεω θάνατον τοσαῦτα
ἐγένετο· οἱ δὲ ἐκ Μυκάλης ὁρμηθέντες Ἕλληνες ἐπ' Ἑλλησπόντου πρῶτον* **114**
*μὲν περὶ Λεκτὸν ὅρμεον ὑπὸ ἀνέμων ἀπολαμφθέντες, ἐνθεῦτεν δὲ
ἀπίκοντο ἐς Ἄβυδον καὶ τὰς γεφύρας εὗρον διαλελυμένας, τὰς ἐδόκεον εὑ-
ρήσειν ἔτι ἐντεταμένας, καὶ τούτων οὐκ ἥκιστα εἵνεκεν ἐς τὸν Ἑλλήσ-
ποντον ἀπίκοντο. τοῖσι μέν νυν ἀμφὶ Λευτυχίδεα Πελοποννησίοισι ἔδοξε* 2
*ἀποπλέειν ἐς τὴν Ἑλλάδα, Ἀθηναίοισι δὲ καὶ Ξανθίππῳ τῷ στρατηγῷ
αὐτοῦ ὑπομείναντας πειρᾶσθαι τῆς Χερσονήσου. οἱ μὲν δὴ ἀπέπλεον, Ἀθη-
ναῖοι δὲ ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβάντες ἐς τὴν Χερσόνησον Σηστὸν ἐπολι-
όρκεον. ἐς δὲ τὴν Σηστὸν ταύτην ὡς ἐόντος ἰσχυροτάτου τείχεος τῶν* **115**
*ταύτῃ συνῆλθον, ὡς ἤκουσαν παρεῖναι τοὺς Ἕλληνας ἐς τὸν Ἑλλήσ-
ποντον, ἔκ τε τῶν ἄλλων (τῶν περιοικίδων), καὶ δὴ καὶ ἐκ Καρδίης
πόλιος Οἰόβαζος ἀνὴρ Πέρσης, ὃς τὰ ἐκ τῶν γεφυρέων ὅπλα ἐνθαῦτα ἦν
κεκομικώς. εἶχον δὲ ταύτην οἱ ἐπιχώριοι Αἰολέες, συνῆσαν δὲ Πέρσαι τε
καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων συχνὸς ὅμιλος. ἐτυράννευε δὲ τούτου τοῦ νομοῦ* **116**
*Ξέρξεω ὕπαρχος Ἀρταΰκτης ἀνὴρ μὲν Πέρσης, δεινὸς δὲ καὶ ἀτάσθαλος,
ὃς καὶ βασιλέα ἐλαύνοντα ἐπ' Ἀθήνας ἐξηπάτησε τὰ Πρωτεσίλεω τοῦ Ἰφί-*

AB CT Mp P DrSV(ϸ)

Ὅτι Ἀρταΰκτης ὁ Πέρσης ἀνὴρ δεινὸς καὶ ἀτάσθαλος (116,1) – ἐμίσγετο (116,3) Const. Porph. *π. ἀρ. καὶ κακ.* exc. LXIII

T 1360 Eust. Dion. 513 *περὶ Εὐρώπην ἐστιν … πόλις λεγομένη Ἀττικῶς … ἡ Σηστός … ἔσχε δέ ποτε τεῖχος ἰσχυρόν, ὡς Ἡρόδοτος ἱστορεῖ*

1346 *ἤπερ* **r** | *ἔφθην* **T** *ἔφη* **D**[1]**rVϸ** | *τοὺς* om. **M** ‖ 1347 *τέ* om. **ABCTMpP** ‖ 1348 *στρατιώτας* **M** ‖ 1349 *κατέκτειναν* **M** Ald. *κτείνει* **DrSV** ‖ 1351 *μὲν ἔρωτα* **M** | *ἔρωτα Ξέρξεω* **r** ‖ 1353 *περὶ*] *ἐπὶ* **T** | *ὥρμεον* **CTMpPr** | *ὑπὸ ἀνέμων* om. **T** ‖ 1355 *εἵνεκεν* om. **M** ‖ 1356 *Λευτυχίδην* **ABCTpP** | *Πελοπονησίοισι* **Tϸ** ‖ 1358 *ὑπομείναντι* **T** | *Χερρονήσου* **CP** *Χεροννήσου* **p** ‖ 1359 *ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβαλόντες* **rSV** *διαβάντες ἐκ τῆς Ἀβύδου* **M** | *Χερρόνησον* **CP** *Χερόννησον* **p** ‖ 1360 *ἰσχυροτέρου* **p** | *τοῦ τείχεος* **T** ‖ 1361 *παρῆναι* **p** ‖ 1362 *ἄλλων*] v. gramm. meam 113 | *καὶ δὴ ἐκ* **DrSV** ‖ 1363 *Οἰάβαζος* **DrSV** | *τὰ* om. **SVϸ** ‖ 1364 *ταῦτα* **M** | *οἱ* om. **ABC TMpP** | *τε* om. **T** ‖ 1365 *τούτου τοῦ νόμου* **CT** *τοῦ νομοῦ τούτου* **DrSV** ‖ 1366 *Ἀρταΰντης* **D**[1] | *μὲν* om. **T** | *δὲ*] *τε* **CrSV** om. Const. ‖ 1367 *Προτεσίλεω* **B**

2 κλου χρήματα ἐξ Ἐλαιοῦντος ὑφελόμενος. ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε καὶ τέμενος περὶ αὐτόν, ἔνθα ἦν χρήματα πολλὰ καὶ φιάλαι χρύσεαι καὶ ἀργύρεαι καὶ χαλκὸς καὶ ἐσθὴς καὶ ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταΰκτης ἐσύλησε βασιλέος δόντος. λέγων δὲ τοιάδε Ξέρ-
3 ξην διεβάλετο· «δέσποτα, ἔστι οἶκος ἀνδρὸς Ἕλληνος ἐνθαῦτα, ὃς ἐπὶ γῆν τὴν σὴν στρατευσάμενος δίκης κυρήσας ἀπέθανε. τούτου μοι δὸς τὸν οἶκον, ἵνα καί τις μάθῃ ἐπὶ γῆν τὴν σὴν μὴ στρατεύεσθαι.» ταῦτα λέγων εὐπετέως ἔμελλε ἀναπείσειν Ξέρξην δοῦναι ἀνδρὸς οἶκον οὐδὲν ὑποτοπηθέντα, τῶν ἐκεῖνος ἐφρόνεε. ἐπὶ γῆν δὲ τὴν βασιλέος στρατεύεσθαι Πρωτεσίλεων ἔλεγε νοέων τοιάδε· τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζουσι ἑωυτῶν εἶναι Πέρσαι καὶ τοῦ αἰεὶ βασιλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐδόθη, τὰ χρήματα ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς Σηστὸν ἐξεφόρησε καὶ τὸ τέμενος ἔσπειρε καὶ ἐνέμετο, αὐτός τε ὅκως ἀπίκοιτο ἐς Ἐλαιοῦντα, ἐν τῷ ἀδύτῳ γυναιξὶν ἐμίσγετο. τότε δὲ ἐπολιορκέετο ὑπὸ Ἀθηναίων οὔτε παρεσκευασμένος ἐς πολιορκίην οὔτε
117 προσδεκόμενος τοὺς Ἕλληνας, ἀφυλάκτῳ τέ κως αὐτῷ ἐπέπεσον. ἐπεὶ δὲ πολιορκεομένοισί σφι φθινόπωρον ἐπεγένετο, ἤσχαλλον οἱ Ἀθηναῖοι ἀπό

AB CT Mp P DrSV(𝔳)

1368 *Ἐλεοῦντος* **ABMprSV** Const. *Ἐλοῦντος* **D** | *ὑφελόμενος*] *αἰτήσας* **DrSV** cf. 84,2 | *Ἐλεοῦντι* **ABMrSV** Const. *Ἐλοῦντι* **D** ‖ 1368.1369 *Χερρονήσου* **CP** *Χερρννήσου* **p** ‖ 1369 *Προτεσίλεω* **B** | *τε* om. **r** ‖ 1370 *καὶ ἀργύρεαι* om. **D**[1] ‖ 1371 *Ἀρταΰντης* **D**[1] | *βασιλέως* Const. | *Ξέρξεα* **M** Ald. ‖ 1372 *διεβάλλετο* **TDrSV** *διεβάλετο* Const. rell. | *οἶκός ἐστι* **DrSV** *ἔστι οἶκος* Const. rell. ‖ 1372–1373 *γῆν σὴν* **ABCTMpP** Const. ‖ 1373 *στρατευόμενος* **MpPr** *στρατευσάμενος* Const. rell. | *τούτου*] *τοῦ* **M** ‖ 1374 *τις καὶ* **DrSV** *καί τις* Const. rell. | *λέγων* om. **T** ‖ 1375 *Ξέρξην* om. **M** ‖ 1376 *ἐφθόνεε* **p** | *βασιλέως* Const. ‖ 1376.1377 *Προτεσίλεων* **B**[ac] *Πρωτεσίλεον* **MD**[1]**rV𝔳** *Πρωτεσίλεων* Const. rell. ‖ 1377 *νοέων* **ABCTMpP** Const. *ποιέων* rell. | *ἅπασαν* **DrSV** *πᾶσαν* Const. rell. | *ἐνόμιζον* Const. ‖ 1377–1378 *ἑωυτῶν Πέρσαι εἶναι* **TpP** *Πέρσαι ἑωυτῶν εἶναι* **M** *ἑωυτῶν εἶναι Πέρσαι* Const. rell. ‖ 1378.1379 *Ἐλεοῦντος* **ABMrSV** Const. *Ἐλοῦντος* **D** ‖ 1379 *εἰς* **T** | *ἔνεμεν* Const. ‖ 1380 *Ἐλεοῦντα* **ABMrSV** Const. *Ἐλοῦντα* **D** | *ἐσμίγετο* **r** ‖ 1381 *παρεσκεύατο* **M** | *πολιορκηίην* **B** ‖ 1382 *ἀφυλάκτῳ τέ κως*] *ἀφυλάκτως δέ κως* **ABCTMpP** | *ἔπεσον* **M** ‖ 1383 *πολιορκέουσι* ‚maluerat' antequam lexicon suum conscripsit Schweighaeuser qui nihilo minus in nostri textu edendo codices secutus est : quam formam in Vallae *illi posteaquam sibi obsidentibus advenerat autumnus gravari* inveniri credidit Weber *RFIC* XIV (1935) 363, sed Vallae lectionem textui transmisso non secus congruere probat Alberti *Boll. Comit. Prep.* NS VII (1959) 83 | *σφίσι* **M** | *ἐπεγένετο*] *ἐπεγένετο καὶ* **pP** *ἐπεγίνετο καὶ* **ABCT** *ἐγεγόνεε καὶ* **M** | *ἤσχαλον* **CMrSV** corr. man. Ia **A**

τε τῆς ἑωυτῶν ἀποδημέοντες καὶ οὐ δυνάμενοι ἐξελεῖν τὸ τεῖχος ἐδέοντό
τε τῶν στρατηγῶν, ὅκως ἀπαγάγοιεν σφέας ὀπίσω· οἱ δ' οὐκ ἔφασαν,
πρὶν ἢ ἐξέλωσι ἢ τὸ Ἀθηναίων κοινόν σφεας μεταπέμψηται. οὕτω δὴ
ἔστεργον τὰ παρεόντα. οἱ δ' ἐν τῷ τείχεϊ ἐς πᾶν ἤδη κακοῦ ἀπιγμένοι **118**
ἦσαν οὕτως, ὥστε τοὺς τόνους ἕψοντες τῶν κλινέων ἐσιτέοντο. ἐπείτε δὲ
οὐδὲ ταῦτα ἔτι εἶχον, οὕτω δὴ ὑπὸ νύκτα οἴχοντο ἀποδράντες οἵ τε Πέρ-
σαι καὶ ὁ Ἀρταΰκτης καὶ ὁ Οἰόβαζος ὄπισθε τοῦ τείχεος καταβάντες, τῇ
ἦν ἐρημότατον τῶν πολεμίων. ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, οἱ Χερσονησῖται ἀπὸ 2
τῶν πύργων ἐσήμηναν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονὸς καὶ τὰς πύλας ἄνοι-
ξαν. τῶν δὲ οἱ μὲν πλεῦνες ἐδίωκον, οἱ δὲ τὴν πόλιν εἶχον· Οἰόβαζον μέν **119**
νυν ἐκφυγόντα ἐς τὴν Θρηίκην Θρήικες Ἀψίνθιοι λαβόντες ἔθυσαν Πλει-
στώρῳ ἐπιχωρίῳ θεῷ τρόπῳ τῷ σφετέρῳ, τοὺς δὲ μετ' ἐκείνου ἄλλῳ
τρόπῳ ἐφόνευσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτην ὕστεροι ὁρμηθέντες φεύγειν, 2
καὶ ὡς κατελαμβάνοντο ὀλίγον ἐόντες ὑπὲρ Αἰγὸς Ποταμῶν, ἀλεξόμενοι
χρόνον ἐπὶ συχνόν, οἱ μὲν ἀπέθανον, οἱ δὲ ζῶντες ἐλάμφθησαν. καὶ συν-
δήσαντές σφεας οἱ Ἕλληνες ἦγαγον ἐς Σηστόν, μετ' αὐτῶν δὲ καὶ Ἀρταΰ-
κτην δεδεμένον αὐτόν τε καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ. καί τεῳ τῶν φυλασσόντων **120**
λέγεται ὑπὸ Χερσονησιτέων ταρίχους ὀπτῶντι τέρας γενέσθαι τοιόνδε· οἱ

AB CT Mp P DrSV(𝔟)

T 1391 s. Steph. Byz. *Χερρόνησος· πόλις ἐν τῇ κατὰ Κνίδον χερρονήσῳ· …* Χερρονησῖται – γεγονός

1401 s. Athen. 119c–d *ἀρσενικῶς ὁ 'τάριχος' λέγεται παρ' Ἀττικοῖς … Ἡρόδοτος δ' ἐν θ' οὕτως·* οἱ τάριχοι – ἤσπαιρον Crameri Anecd. (cod. Paris. gr. 2720) IV 248 ad vocem *τάριχος: καὶ Ἡρόδοτος ἐν θ' ἀρσενικῶς προφέρει·* οἱ τάριχοι – ἤσπειρον Bekk. Anecd. 309 *τὸ 'τάριχος' οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν οὐδετέρως καὶ 'ταρίχη'· Ἡρόδοτος δὲ ἀρρενικῶς εἶπε 'τοὺς ταρίχους'* Lex. Vind. 177 *'τάριχος' καὶ ἐπὶ ἀρσενικοῦ Ἡρόδοτος·* οἱ τάριχοι – ἔσπαιρον

1384 *τε* om. **S** ‖ **1385** *ὅπως* **M** | *ἀπάγοιεν* **ABCTpP** | *ἔφθασαν* **r** ‖ **1386** *σφέας κοινὸν* **M** ‖ **1387** *ἐς*] *εἰς* **M** *ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰκτεα ἐς* **D²rSV** *ἀμφὶ τὸν Ἀρταΰντεα ἐς* **D¹** | *ἤδη*] *δὴ* **DrSV** *ἦδος* ut vid. **M** ‖ **1388** *ἑψῶντες* **T** om. **M** ‖ **1389** *εἶχον ἔτι* **M** | *δὴ* om. **DrSV** | *οἴχονται* **ABCMpP** ‖ **1390** *Ἀρταΰντης* **D¹** *Ἀρταΰ*τῆς* **M** | *καὶ ὁ Οἰόβαζος*] *καὶ Οἰόβαζος* **ABCTP** *ὁ Οἰάβαζος* **D** *καὶ ὁ Ἀρτάβαζος* **Mp** ‖ **1391** *τοῦ ἦν ἐρημότατος* **r** | *τῶν* om. **Mp** Ald. | *Χερσονησῖται*] cf. Steph. Byz. ‖ **1392** *ἐσημήναντο* **r** Steph. Byz. ‖ **1393** *πλεῦνες* om. **TP¹** ‖ **1394** *ἐκφεύγοντα* **ABCTMpP** | *εἰς* **r** ‖ **1395** *ἄλλο* **B** ‖ **1396** *Ἀρταΰντην* **C** | *ὕστερον* **CDrSV** | *ὡρμηθέντες* **M** ‖ **1397** *καὶ* om. **Mp** Ald. | *ὀλίγοι* **DS** *ὀλίγι* **𝔟** fin. voc. comp. not. **V** | *Αἰγὸς Ποταμοῦ* **S** | *ἀλεξάμενοι* **MS** ‖ **1398** *ἐλάμφησαν* **SV𝔟** ‖ **1399** *ἦγον* **ABCTMpP** | *ἐς*] *ἐπὶ* **TM** | *δὲ*] *τε* **T** ‖ **1401** *Χερρονησιτέων* **Cp** *Χερσονησιωτέων* **M** Ald. | *ταρίχου* **r** | *τέρας τε γενέσθαι* **DrSV**

τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κείμενοι ἐπάλλοντό τε καὶ ἤσπαιρον ὅκως περ ἰχθύες
2 *νεάλωτοι. καὶ οἱ μὲν περιχυθέντες ἐθώμαζον, ὁ δὲ Ἀρταΰκτης ὡς εἶδε τὸ*
τέρας, καλέσας τὸν ὀπτῶντα τοὺς ταρίχους ἔφη· «ξεῖνε Ἀθηναῖε, μηδὲν
φοβέο τὸ τέρας τοῦτο· οὐ γὰρ σοὶ πέφηνε, ἀλλ' ἐμοὶ σημαίνει ὁ ἐν Ἐλαι-
οῦντι Πρωτεσίλεως, ὅτι καὶ τεθνεὼς καὶ τάριχος ἐὼν δύναμιν πρὸς θεῶν
3 *ἔχει τὸν ἀδικέοντα σινέεσθαι. νῦν ὦν ἄποινά οἱ τάδε ἐθέλω ἐπιθεῖναι ἀντὶ*
μὲν χρημάτων, τῶν ἔλαβον ἐκ τοῦ ἱροῦ, ἑκατὸν τάλαντα καταθεῖναι τῷ
θεῷ, ἀντὶ δ' ἐμεωυτοῦ καὶ τοῦ παιδὸς ἀποδώσω τάλαντα διηκόσια Ἀθη-
4 *ναίοισι περιγενόμενος.» ταῦτα ὑπισχόμενος τὸν στρατηγὸν Ξάνθιππον οὐκ*
ἔπειθε· οἱ γὰρ Ἐλαιούσιοι τῷ Πρωτεσίλεῳ τιμωρέοντες ἐδέοντό μιν κατα-
χρησθῆναι, καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατηγοῦ ταύτῃ νόος ἔφερε. ἀπαγαγόντες δὲ
αὐτὸν ἐς τὴν ἀκτήν, ἐς τὴν Ξέρξης ἔζευξε τὸν πόρον, (οἱ δὲ λέγουσι ἐπὶ
τὸν κολωνὸν τὸν ὑπὲρ Μαδύτου πόλιος) σανίδας προσπασσαλεύσαντες ἀνε-
121 *κρέμασαν, τὸν δὲ παῖδα ἐν ὀφθαλμοῖσι τοῦ Ἀρταΰκτεω κατέλευσαν. ταῦτα*
δὲ ποιήσαντες ἀπέπλεον ἐς τὴν Ἑλλάδα τά τε ἄλλα χρήματα ἄγοντες καὶ

AB CT Mp P DrSV(𝔳)

T 1402 s. Eust. Od. 1728 (ad *μ* 396) *ἡ καθ' Ἡρόδοτον ἱστορία δηλοῖ ὅμοιόν τι τέρας ... φαμένη, ὅτι ἐν τοῖς Περσικοῖς* τάριχοί *που ἐπὶ* – ἐπάλλοντο καὶ ἤσπερον ὡς νεάλωτοι ἰχθύες

1402 *τάριχοι ἐπὶ*] cf. Eust. | *τε* om. Athen. Eust. Cram. anecd. | *ἔσπαιρον* **TMDSV𝔳** Lex. Vind. *ἔσπερον* **r** *ἤσπερον* Eust. *ἤσπειρον* Cram. anecd. *ἤσπαιρον* Athen. rell. | *ὅκως περ*] *ὅκως* **M** *ὡς* Athen. | *οἱ ἰχθύες* **rSV** ‖ 1402–1403 *νεάλωτοι ἰχθύες* Eust. *ἰχθύες νεοάλωτοι* **ABCpP²** ‖ 1403 *ἐθωύμαζον* **MPDrSV** *ἐθαύμαζον* **p** ‖ 1405 *φοβέο τὸ*] *φοβέο* **S** *φοβέετο τὸ* **r** ‖ 1405.1406 *Ἐλεοῦντι* **MDrSV** ‖ 1406 *Πρωτεσίλεος* **AB** | *ἐὼν* om. **SV𝔳** ‖ 1407 *σινέεσθαι*] *τίνεσθαι* **ABCTMpP** cf. gramm. meam 123 | *οἱ*] *μοι* propos. de Pauw, respuunt coll. VI 79,1 Wesseling Schweighaeuser, sed recepp. Stein Hude | *τάδε θέλω* **D** | *ἐπιχθῆναι* **ABC** *ἐπαχθῆναι* **T** ‖ 1408 *μὲν*] *μὲν γὰρ* **T** | *τῶν*] *ὧν* **Mr** ‖ 1409 *ἀντὶ δ'*] *ἀντὶ μὲν χρημάτων ὧν ἔλαβον ἐκ τοῦ ἱροῦ* **r** | *διακόσια* **T** ‖ 1409.1410 *Ἀθηναίοισι* om. **S** ‖ 1410 *ὑπισχνόμενος* **S** *ὑποσχόμενος* **M** Ald. ‖ 1411 *ἔπυθε* **p𝔳** | *Ἐλεούσιοι* **DrSV** *Ἐλεούντιοι* **M** Ald. | *Πρωτεσίλαῳ* **M** Ald. ‖ 1412 *στρατηγοῦ*] *στρατοῦ* **M** | *ὁ νόος* **M** Ald. ‖ 1413 *ἔζευξε*] *ἔφερε* **C** ‖ 1414 *σανίδας προσπασσαλεύσαντες*] *προς-* in *προσπασσαλεύσαντες* sicut postpositio concipiendum (,ad tabulas ligneas *sive* crucem clavis figentes') cf. quae in gramm. mea 184 de quibusdam praefixis dixi: ⟨*πρὸς*⟩ *σανίδα(ς) προσπασσαλεύσαντες* ci. Dobree in not. Univ. Cantabr. Nn. V 26 *σανίδα προσπασσαλεύσαντες* **S** *σανὶ^δ προσπασσαλεύσαντες* **V𝔳** *σανίδι προσπασσαλεύσαντες* propos. Scaliger Reiske recep. Hude *σανίδας προσπαταλεύσαντες* **M** ‖ 1416–1417 *καὶ δὴ* om. **M**

δὴ καὶ τὰ ὅπλα τῶν γεφυρέων ὡς ἀναθήσοντες ἐς τὰ ἱρά. καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο οὐδὲν ἔτι πλέον τούτων ἐγένετο.

Τούτου δὲ τοῦ Ἀρταΰκτεω τοῦ ἀνακρεμασθέντος προπάτωρ Ἀρτεμβάρης 122
ἐστὶ ὁ Πέρσῃσι ἐξηγησάμενος λόγον τὸν ἐκεῖνοι ὑπολαβόντες Κύρῳ
προσήνεικαν λέγοντα, τάδε «ἐπεὶ Ζεὺς Πέρσῃσι ἡγεμονίην διδοῖ, ἀνδρῶν 2
δὲ σοί, Κῦρε, κατελὼν Ἀστυάγην, φέρε, γῆν γὰρ ἐκτήμεθα ὀλίγην καὶ ταύτην τρηχέην μεταναστάντες ἐκ ταύτης ἄλλην σχῶμεν ἀμείνω· εἰσὶ δὲ πολλαὶ μὲν ἀστυγείτονες, πολλαὶ δὲ καὶ ἑκαστέρω, τῶν μίαν σχόντες πλέοσι ἐσόμεθα θωμαστότεροι· οἰκὸς δὲ ἄνδρας ἄρχοντας τοιαῦτα ποιέειν. κότε γὰρ δὴ καὶ παρέξει κάλλιον, ἢ ὅτε γε ἀνθρώπων τε πολλῶν ἄρχομεν
πάσης τε τῆς Ἀσίης;» Κῦρος δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ οὐ θωμάσας τὸν 3
λόγον ἐκέλευε ποιέειν ταῦτα, οὕτω δὲ αὐτοῖσι παρήνεε κελεύων παρασκευάζεσθαι ὡς οὐκέτι ἄρξοντας ἀλλ' ἀρξομένους· φιλέειν γὰρ ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων μαλακοὺς γίνεσθαι, οὐ γάρ τι τῆς αὐτῆς γῆς εἶναι καρπόν τε
θωμαστὸν φύειν καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς τὰ πολέμια. ὥστε συγγνόντες Πέρσαι 4
οἴχοντο ἀποστάντες ἑσσωθέντες τῇ γνώμῃ πρὸς Κῦρον ἄρχειν τε εἵλοντο λυπρὴν οἰκέοντες μᾶλλον ἢ πεδιάδα σπείροντες ἄλλοισι δουλεύειν.

AB CT Mp P DrSV(𝔳)

1418 *πλέον* om. **C** ‖ 1419–1420 *Ἀρτεβάρης ἐστὶ* **V𝔳** *ἔστιν Ἀρτεβάρης* **S** ‖ 1420 *τὸν λόγον τὸν* **r** ‖ 1421 *προσένεικαν* **V**[ac] | *λέγοντες* **D** *λέγον* **r** ‖ 1422 *σύ* **DS** | *Ἀστυάγεα* **M** Ald. | *γὰρ* om. **S** ‖ 1423 *τρηχεῖαν* **DrSV** *τρηχέον* **M** | *ἔχωμεν* **ABCTMpP** ‖ 1424 *καὶ* om. **DrSV** | *ἑκατέρω* **CSV** | *μίην* **M** Ald. | *σχῶντες* **C** *ἔχοντες* **DrSV** ‖ 1425 *πλείοσι* **ABCTP**[1] | *θωυμαστότεροι* **MpPDSV** *θωμαϋστότεροι* **r** | *εἰκὸς* **ABCTM** | *ἄνδρας ἔχοντας* **DrSV** *ἄρχοντας ἄνδρας* **MpP** ‖ 1426 *κότερα* **DrSV** | *ὅτε*] *οὔτε* **r** | *ἀνθρώπων*] *ἀνῶν* **𝔳** *ἀγνῶν* **V** | *τε* om. **M** ‖ 1427 *θωυμάσας* **MpPDrV** ‖ 1428 *παραίνεε* **S** ‖ 1429 *ἄρξαντας* **D** | *ἀρξαμένους* **C** ‖ 1430 *μαλακοὺς*] *μαλακοὺς ἄνδρας* **DrSV** | *τι*] *τοι* **SV𝔳** ‖ 1431 *θωυμαστὸν* **MpPDrSV** | *οἱ Πέρσαι* **S**

INDICES

I. INDEX VOCVM ET FORMARVM IN SCHOLIIS LEXICIS GRAMMATICORVM LIBRIS TRACTATARVM

II. INDEX NOMINVM

Capita tantum indicantur paragraphorum numeris omissis.

Casuum formae in textu exstantes enumerantur; nomina per nominativi formam exhibentur, asterisco „*" tamen praefixo si illa nusquam in nostri libris exstans quasi coniecta iudicanda est. Nota „:" vices vel permutationes formarum in textu indicat (de quarum ratione plerumque in grammatica mea disserui); eadem vero nota uncis inclusa variationes lectionum praebet, e quibus hic attuli praecipuas. Cum loca tum homines diversi eodem nomine appellati signis ᴵ, ᴵᴵ, ᴵᴵᴵ etc. antepositis distinguuntur.

Siglum „[Schm.]" ad paginas disputationis v.i d.i Rüdiger Schmitt „Medisches und persisches Sprachgut bei Herodot" inscriptae (*Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 117, 1967, 118–145) refert.

1. Nomina hominum heroum deorum

2. Nomina locorum terrarum montium fluminum

3. Adiectiva et substantiva ethnica et geographica